

סיפורי מעשיות עם רמזים

ספר סיפורי מעשיות מרבנו הקדוש רבי נחמן זצוק"ל מברסלב
ובו לקט רמזים ושיחות מספרי ברסלב
מסודרים על סדר הסיפורים מתחת ללשון המעשה

מקורות הרמזים והשיחות

רמזים מאת רבינו הקדוש זי"ע ורבי נתן זי"ע
המובאים בהקדמה לספר ובסוף כמה מהסיפורים
ומספרי 'ליקוטי הלכות' לרבי נתן זי"ע

*

שיחות מן הספרים: 'חיי מוהר"ן', 'שיחות הר"ן'
'וימי מוהרנ"ת'

*

מספרי הגה"ח רבי נחמן זצ"ל הרב מטשעהרין
'רמזי המעשיות' - ליקוטי עצות בתרא' (אוצר היראה),
'זמרת הארץ'

*

רמזים מאת הגה"ח רבי אברהם בן רבי נחמן זצ"ל

*

מספר 'עונג שבת' לרה"ח רבי אפרים זצ"ל (ר' אפרימל מפשעבארז)

*

מספרי 'לית חן' ו'שיח שרפי קודש'
שיחות ורמזים מאנ"ש כפי שנמסרו ע"י הרה"ח רבי לוי יצחק בנדר זצ"ל

הובא לדפוס על ידי
מכון אב"ן שתיה
אלול ה'תש"ע

ברקע כתב ידו של מורנו הרב רבי נתן מברסלב זי"ע

ספר ספורי מעשיות

מרבנו הקדוש
רבי נחמן זצוק"ל מברסלב
בעל מחבר ספרי לקוטי מוהר"ן

פוק חזי גבורתא דמרה. דאנהיר לן אורייתא מן שמיא לחיותנו
כיום הנה לעולם שכלו ארה. ובעבודתנו לא עזבנו אלקינו ויט
עלינו חסד בכל דור ודור וישלח לנו מושיעים ורבנים צדיקי
יסוד עולם להורות לנו הדרה. הראשונות הנה באו ועדיין לא
כלו רחמיו בכל עת ובכל שעה. וצדקה עשה עמנו לשאב מים
ממעייני הישועה. דברים עתיקים דברים שהם כבשוננו של
עולם תחת לבושים נפלאים ונוראים. ראה והבן והבט דרכו
נפלאה ונוראה. ירשה היא לנו מאבותינו הקדושים אשר היו
לפנים בישראל. שכן דרך קדושי עליון מחצדי חקלא אשר
נשאו ידם ולבם לאלקים. להלביש ולהסתיר גנואי דמלכא
בספורי מעשיות כפי הדור וכפי הזמן יודעי בינה לעתים
לדעת מה יעשה ישראל. עד יקום וישיע ציון וישוב לבנות
חרבות אריאל. כעת יאמר לעקב ולישראל מה פעל אל:

ספרי רבי
נחמן
מברסלב
ותלמידיו

יו"ר : הרב עודד ניצני
עורך ראשי : הרב יהושע גרוס
עורך אחראי : הרב אברהם תפילינסקי
הגהה : הרב אביחי כהן
מבואות : הרב עופר שלמה גיסין
כריכה ושערים : ר. פלד

אב"ן שתיה

מכון אב"ן שתיה

לעילוי נשמות אברהם נחמן ניצני הי"ד
נעקדה"ש - כ"ח כסלו תשס"ב

*

טלפון: 1599-5-10000
האתר: evenshtia.com

© כל הזכויות שמורות לעמותת אבן שתיה ע"ר - 580379600
אין להעתיק, לשכפל, להפיץ או לעשות שום שימוש אחר בספר זה ללא אישור מפורש בכתב מהמוציא לאור.

דברים אחדים

בהקדמה לספר 'סיפורי מעשיות' כותב רבי נתן, כי מי שבקי היטב בספרי הקודש, ובפרט בספרי הזוהר הקדוש וכתבי האר"י זכרונו לברכה, יוכל להבין ולדעת מעט מן הרמזים הרמוזים בספרי המעשיות לרבי נחמן מברסלב.

ומוסיף וכותב כי יש בספרי מעשיות אלה התעוררות נפלאה ועצומה, כי רובם ככולם מעוררים וממשיכים את הלב מאוד, לשוב לה' יתברך באמת, ולעסוק רק בתורה ועבודה תמיד. ואכן בכל הדורות נהגו חסידי ברסלב להגות בספר זה בעומק העיון, וללמוד ממנו דרכי התעוררות והתחזקות בעבודת השם.

לפני מספר שנים יצא לאור הספר 'סיפורי מעשיות' בהוצאת "אבן שתיה", כאשר בסופו מצאנו לנכון לצרף ליקוט מקיף של שיחות ורמזים מכל ספרי ברסלב על סיפורי המעשיות, וכן צרפנו אליו את הספר החשוב פרי עמלינו, 'לוית חן', הכולל בתוכו אוצר גדול של שיחות, רעיונות והדרכות בעבודת השם שנאמרו על ידי ראש חבורת חסידי ברסלב בזמננו, רבי לוי יצחק בנדר זצ"ל, ונמסרו בירושלים, במשך ארבעים שנה. שיעורים אלה נמסרו מידי שבת לאחר תפילת שחרית, ובהם העביר רבי לוי יצחק זצ"ל את רמזי המעשיות אשר קיבל ועברו איש מפי איש במשך עשרות שנים.

עקב עושרו הרב והקפדו של החומר אותו צרפנו בעבר באוסף הרמזים, ובספר 'לוית חן', ומשום שהרמזים הודפסו בסוף הספר, והקשו על המעיינים בו לחבר בין הקטע בו הם קוראים לפרושי השונים, התעוררנו להוציא לאור מהדורה מחודשת של הספר 'סיפורי מעשיות', בה הוספנו מתחת ללשון המעשיות, לקט של רמזים מספרי ברסלב ומהספר 'לוית חן', דבר המקל על המעיין למצוא מיד את הרמזים השייכים לקטע שבו הוא מעיין.

אמנם בלקט רמזים זה, לא הובאו כל הרמזים המופיעים באוסף הרמזים ובספר 'לוית חן', אלא אותם הרמזים שנראו בעינינו כשייכים באופן ישיר למעשיות. עלינו לציין, כי הרמזים כשם כן הם, והינם בגדר רמז בלבד ואין בהם בכדי לפרש את המעשיות, וזאת מכיוון שפרושם האמיתי של מעשיות אלו, עמוק מאוד למעלה מהשגתנו.

וכפי שכתב ר' נתן בהקדמה לספר 'סיפורי מעשיות', כי תכלית כוונת מעשיות אלו רחוק מאוד מהדעת האנושית, והוא עמוק עמוק מי ימצאנו. ולא באו הרמזים אותם צרפנו, אלא לעזור ולסייע למעיין ללמוד מהמעשיות דרכים ועצות בעבודת השם.

אנו תפילה כי ספר זה יביא תועלת מרובה ללומדים בספר 'סיפורי מעשיות', ויקל עליהם להבין רמזים נפלאים ועצות של אמת לעבודת השם, ועל ידי זה תמלא הארץ דעה את ה', ויזכו רבים לשאוב דעת וחכמה ממימי הנחל נובע מקור חכמה, רבי נחמן מברסלב וזכר צדיק וקדוש לברכה.

אודות הספר 'סיפורי מעשיות'

בקיץ של שנת תקס"ו (1806) שהה רבי נחמן מברסלב בנסיעה לכמה עיירות בסביבות ברסלב, וכשחזר מנסיעה זו סיפר את המעשה מאבדת בת מלך, הסיפור הראשון בספר 'סיפורי מעשיות'. זמן קצר אחר כך, בראש השנה תקס"ז אמר רבי נחמן את התורה "פתח רבי שמעון", בסימן ס' בספר 'ליקוטי מוהר"ן', אשר בה הוא מבאר שהתעוררות השינה של אנשים שנפלו מהשבעים פנים של תורה (כלומר עבודת השם שאין בה את חיות השכל והחכמה) נעשית ע"י שמספרים להם סיפורי מעשיות משנים קדמוניות, שבהם מרומזים ומולבשים שרשי סודות התורה והבריאה.

במשך ארבע השנים שאחר כך, עד לשנת תק"ע, סיפר רבי נחמן בהזדמנויות שונות סיפורים נוספים. בדרך כלל היה שומע סיפורים ושיחות מאנשיו בעינים שונים ואז היה מתחיל לפתע לספר סיפור. רבי נתן כתב שחלק מהסיפורים היו מבוססים על סיפורים ידועים שמספרים בעולם, אבל רובם היו חדשים לגמרי. רבי נחמן הפליג מאד במעלת שלושה עשר הסיפורים שסיפר, ואמר שיש להם סגולות רוחניות עליונות לנשמה בעצם שמיעתם וגם סגולות גשמיות (כמו פקידת עקרות). בין גדולי חסידי ברסלב בדורות האחרונים מקובל שעצם אמירת הסיפורים ע"י רבי נחמן ותוכנם נעשה כחלק מעניין גדול ונשגב של תיקון נשמות ישראל וגילוי אורו של משיח לקראת הגאולה השלמה.

רבי נחמן סיפר את הסיפורים באידיש, שפת הדיבור הרגילה שלו בזמנו. רבי נתן כתב את הסיפורים בלשונו המקורית של רבי נחמן, והוסיף לו תרגום מילולי מדויק בלשון הקודש. עקב כך הסגנון בלשון הקודש הוא בעל אופי של שפת דיבור פשוטה כסגנון האידיש ואינו סגנון ספרותי רבני. רבי נתן כתב על כך התנצלות והסבר בהקדמתו, ותלמידו רבי נחמן מטולטשין כתב הסבר נוסף לענין.

רבי נחמן גילה לרבי נתן את רצונו שהספר יודפס באופן כזה שהנוסח באידיש יופיע בתחתית הדף, ומעליו התרגום בלשון הקודש. באותה תקופה היו נדפסים בצורה כזו ספרי חול וסיפורים עממיים (שהיו מכונים "ביכלך", 'ספרונים' באידיש). היו צדיקים שהתנגדו להדפסת הספר בצורה כזו, מחשש שזה יפגע בכבודו של רבי נחמן והמוון העם לא יבינו שיש כאן גילוי עליון של סודות התורה, אלא ספר סיפורים פשוט. רבי נתן התלבט רבות, ובסופו של דבר החליט להדפיס את הספר באופן כזה, והוסיף הקדמה באידיש עממית שבה הוא מבאר את הענין. (בימינו הדפיסו כמה מהדורות של הספר בהשמטת הנוסח באידיש, וכך הדפסנו אותו גם אנחנו).

למרות שבספרי חז"ל בנגלה ובנסתר יש סיפורים ומשלים בעלי אופי דומה, הרי בזמנו של רבי נחמן לא היה מקובל שרבנים וצדיקים יחברו ספר של סיפורים שהנמשל והסודות שבהם אינם מפורטים. רבי נתן האריך בהקדמתו לבאר את נחיצות הענין ומעלתו, ולפרש חלק מן הסיפורים, עקב חששו מההתנגדות והמחלוקת שתעורר הופעת הספר.

רבי נתן הדפיס את הספר לראשונה בשנת תקע"ו (1816). בסוף הספר הוסיף כתבים ושיחות רבים שהצטברו אצלו במשך חמש השנים שעברו מפטירת רבי נחמן, ומאז שנדפס ספר ליקוטי מוהר"ן חלק ראשון שמונה שנים קודם לכן. בתוספות נכללו כל ספר 'שבחי הר"ן', ספר 'שיחות הר"ן', והשלמות ותיקונים לספר 'ליקוטי מוהר"ן'. לכן נמצאת לעתים בספריו הפניה ל'שיחות שאחר סיפורי המעשיות'. בשנת תר"י (1850), כשכבר נדפסו הספרים האחרים באופן נפרד, הדפיס תלמידו רבי נחמן מטולטשין את הספר במהדורה מסודרת, ועל פי מהדורתו נדפסות המהדורות שבזמננו. מהדורה זו של הספר תוקנה והוגהה על פי שתי מהדורות אלה.

הפירוש האמיתי של הסיפורים אינו ידוע ולא נתגלה ע"י רבי נחמן. הוא אמר שניתן לספר אותם ללא כל פירוש והם יפעלו את פעולתם על נשמות הקוראים והשומעים. מידי פעם היה מוסר בסיום הסיפור כמה פסוקים וציטוטים מספרי חז"ל ומספרי קבלה כדי להראות שיש בסיפורים תוכן עמוק ונשגב. אמנם רבי נתן מוסר שרבי נחמן עודד את חסידיו לחפש אחר ביאורים ורמזים מדעתם שיעוררו אותם לעבודת השם, ואמר שמי שבקי בספרי פנימיות התורה יוכל למצוא רמזים ופירושים רבים.

רבי נתן האריך בספריו בדרושים עמוקים המבוססים על סיפורי המעשיות. אחריו כתב תלמידו רבי נחמן מטשעהרין את הספר 'רמזי המעשיות', וכן תלמידו רבי אברהם ב"ר נחמן מטולטשין כתב את ספרו העמוק 'חכמה ותבונה' על סיפורי המעשיות. בשנים האחרונות נדפסו כמה ספרים של רעיונות והגות על הסיפורים, מאת מחברים פרטיים חסידי ברסלב וכאלה אינם שייכים לחסידות ברסלב.

אבל מלבד הספרים המועטים שנדפסו, נצבר במשך מאתיים השנה האחרונות אוצר גדול של שיחות ורעיונות בעל פה על הסיפורים בקרב חסידי ברסלב. הרעיונות והשיחות לא נשמרו ופורסמו מעולם מפני שהלימוד בצוותא בספר נהוג בבתי הכנסת של החסידים לאחר תפילת שחרית ביום שבת קודש, שבו אסור לכתוב או להקליט.

במהדורתנו זו מופיע אוצר גדול של שיחות ורעיונות שנאמרו ע"י ראש חבורת חסידי ברסלב בזמננו, רבי לוי יצחק בנדר, שבמשך ארבעים שנותיו האחרונות היה מלמד בירושלים סיפורי מעשיות מידי שבת לאחר תפילת שחרית, ומוסר בשיחותיו את השיחות ששמע באומן במשך עשרות שנים.

הפירוש נלקט מרשימות שכתבו כמה מן השומעים מזכרונם לאחר השבתות, והוא מייצג את אופי סגנון לימוד ספר סיפורי מעשיות בין החסידים, שעיקרו רעיונות של התעוררות והתחזקות בעבודת השם ומוסר אישי וכללי. כמו כן הוספנו ליקוט מקיף של שיחות מכל ספרי ברסלב על סיפורי המעשיות.

ספר סיפורי מעשיות הוא ספרו המפורסם ביותר של רבי נחמן, ומעורר כבר שנים רבות ענין עצום בעולם. צדיקים ורבנים גדולים שעמדו על עומק הסודות המתגלים בו דיברו בשבחו, ויהודים רבים נמשכים אל קסמו המיוחד, גם אם אינם יודעים ומבינים את הרמזים לדברים הכתובים בו.

גם סופרים ואנשי רוח שאינם שומרי מצוות כלל עוסקים בו במאה השנים האחרונות, ומהללים את התוכן המיוחד שיש בו תועלת מחשבתית ורוחנית לכל אדם בן זמננו. הספר יצא לאור כמעט בכל הוצאת ספרים שיש בארץ ישראל במהדורות ועיבודים שונים, ותורגם לשפות רבות בכל העולם.

אלפי אנשים מצאו את דרכם ליהדות ושמירת מצוות ע"י כך שנחשפו לספר בהוצאותיו השונות, ובשלושים השנה האחרונות מתרבים מאד שיעורים וחוגים של אנשים מכל חלקי העם שלומדים והוגים בספר. לתופעה זו, כמו לספר עצמו ולתוכנו, אין אח ורע בספרות הקודש של עם ישראל. השפעתה ועוצמתה של תורת רבי נחמן מברסלב ותפקידה בתנועת התשובה בכל העולם מתבטאת במיוחד בספר סיפורי המעשיות. אנחנו מקוים שמהדורה מדויקת ומושלמת זו של הספר תתרום את תרומתה וחלקה בתהליך מבורך וחשוב זה.

אודות רבי נחמן מברסלב

מאת הרב עופר שלמה גיסין

לידתו ותחילת הנהגתו

רבינו הקדוש, מורנו הרב רבי נחמן מברסלב זי"ע נולד בעיר מו"יבוז' (אוקראינה), ביום שבת, ראש חודש ניסן, בשנת תקל"ב (1772). אביו היה רבי שמחה, בנו של רבי נחמן מהורודנקא, מתלמידי החשובים של רבי ישראל בעל שם טוב (הבעש"ט), מייסד תנועת החסידות. אימו, פייגה, היתה בתה של אדל, בתו של הבעש"ט.

כנהוג בין היהודים במזרח אירופה באותן שנים, נשא רבינו את אשתו סאשיא (בת ר' אפרים מהוסאטין) בגיל שלוש עשרה, ביום בר המצוה שלו, בשנת תקמ"ה. ראשון תלמידיו, רבי שמעון, שהיה מבוגר ממנו, התקרב אליו ביום חתונתו. תיאור מהלך ילדותו ונעוריו והתעלותו בעבודת השם עד שזכה למדרגותיו הנעלות מובא בספרים 'שבחי הר"ן' ו'חיי מוהר"ן'. לאחר שהתגרר כמה שנים בהוסאטין עבר רבינו לעיר מדוודיבקה, שם התקרבו אליו חסידים ותלמידים והוא היה לרבם ומורם.

נסיעתו לארץ ישראל

בח"י אייר (ל"ג בעומר) תקנ"ח (1798) יצא רבינו לנסיעתו לארץ ישראל, והגיע אליה בערב ראש השנה תקנ"ט לעיר חיפה, ושם התפלל בראש השנה במערת אליהו הנביא. לאחר מכן ביקר בטבריה וצפת ובמירון, ומעכו הפליג בחזרה לביתו. בנסיעתו זו שהה במשך קרוב לשנה, עד לחזרתו מארץ ישראל סמוך לחג השבועות תקנ"ט. רבינו סיפר גדולות ונצורות על מעלת ארץ ישראל ועל מה שהשיג שם. וכך כותב תלמידו רבי נתן: "ועוצם ההשגה שזכה בארץ ישראל, אילו כל הימים היו וכו' אין מספיק לבאר, אשר לא נשמע ולא נראה מי שיזכה ע"י כניסה לארץ ישראל להשגה מופלגת עצומה ועליונה כזו, עד שעלה למדרגה עליונה גבוה מאד. וחלילה לנו לדבר מזה, שלא לפגום ולמעט בכבודו, חס ושלום, כי אין לנו כלים ודיבורים לכנות בהם עוצם השגתו ומעלתו, כי רבינו ז"ל היה חידוש מופלג מאד, אשר לא היה חידוש כזה אפילו בדורות הקודמים" (חיי מוהר"ן ק"ב).

המחלוקת שהיתה עליו

בשנת תק"ס (1800) עבר לעיר זלאטיפולי. לקראת סיום ישיבתו שם, התעוררה עליו מחלוקת גדולה מצד הסבא משפאלי, אמנם רוב גדולי הדור מתלמידי המגיד ממזריטש (תלמיד הבעש"ט וממשיך דרכו) כמו הרבי מברדיטשוב ובעל התניא ואחרים החזיקו ידם עם רבינו.

ישיבתו בברסלב

באלול שנת תקס"ב (1802) עבר רבינו לעיר ברסלב (הנקראת בפי הגויים בראצלב). בכניסתו לגור שם אמר "היום נטענו שם 'ברסלב' חסידים, ושם זה לא ישתקע לעולם, כי לעולם יהיו אנשי שלומנו נקראים על שם עיר ברסלב" (חיי מוהר"ן קט"ו). את שינוי השם ל'ברסלב' הסביר על פי דברי הנביא: "[ונתתי לכם לב חדש, ורוח חדשה אתן בקרבכם] והסירותי את לב האבן מבשרכם, ונתתי לכם לב בשר" (יחזקאל ל"ו כ"ו), ודרשו חז"ל: "אל תקרי 'לב בשר' אלא 'לב בסר', שיהיה לב כל אחד בוסר בחלקו של חברו [כלומר אינו מקנא בשל חברו]" (ילקוט שמעוני יחזקאל רמז שני"א, ופירוש זית רענן שם), 'לב בסר' אותיות 'ברסלב' (חיי מוהר"ן של"ט).

התקרבות תלמידו רבי נתן

סמוך לכניסתו לברסלב התקרבו לרבינו תלמידו המובהק מורנו הרב רבי נתן (מוהרנ"ת), וחברו רבי נפתלי. שניהם היו לתלמידיו הגדולים המובהקים, ועליהם אמר שהם היחידים מתלמידיו שניתן לומר עליהם שיודעים ומבינים קצת את ענינו ודרכיו.

רבי נתן נולד בט"ו בשבט תק"מ (1780), לאביו ר' נפתלי הירץ מהעיר נמירוב, והיה חתנו של אחד מגדולי הרבנים בדורו, רבי דוד צבי אורבאך. בהיותו בן עשרים בערך התקרב לתורת החסידות, והיה מקורב לכמה אדמו"רים, ובעיקר היה לתלמיד חביב לרבי לוי יצחק מבארדיטשוב. לאחר שחברו רבי ליפא התקרב לרבינו, נסע רבי נתן לברסלב יחד עם חברו רבי נפתלי, ומאז דבקה נפשו ברבינו. עוד לפני שהגיע רבי נתן לברסלב, אמר רבינו לתלמידיו: שהוא משתוקק שיתקרב אליו איש למדן ובעל לשון נפלא, ודיבר גדולות על מעלת נשמתו (חיי מוהר"ן שם"ד, אבני"ה ברזל ה'). לאחר שנתקרב רבי נתן והתחיל לכתוב את תורתו וספריו של רבינו אמר עליו: "ברוך השם, שהזמין לי רך בשנים אחד, שאפילו דיבור אחד מדיבורי לא יהיה נאבד עוד" (חיי מוהר"ן שם"ה), ו"אם לא היה הוא, לא היה לכם אפילו עלה [דף] אחד מהספר [ליקוטי מוהר"ן]" (חיי מוהר"ן ש"ע). תלמידי רבינו הבינו ממנו שהוא סומך את רבי נתן כתלמידו המובהק, ועל פיו תהיה השארת והמשכת ענינו בעולם (פרפראות לחכמה ו' ט"ו).

מחלתו ויסוריו

לאחר שנפטרה אשתו הראשונה בקיץ תקס"ז, חלה רבינו בחולי השחפת. "ותיכף שעשה ההוסט [השיעול] הראשון, אמר תיכף שיסתלק [שייפטר מן העולם], והתחיל מיד לדבר מהסתלקותו וכו' ודיבר הרבה מהחולאת שלו שהוא מסוכן מאד, וציוה להתפלל עליו" (ימי מוהרנ"ת כ"ו).

לרבינו נולדו שני בנים וחמש בנות. אשתו הראשונה, שני בניו ושתיים מבנותיו נפטרו בצעירותם עוד בחייו. כמו כן הטלטל בנסיעות רבות לצורך רפואתו ולעוד מטרות נשגבות שלא גילה אותן. על יסוריו, מחלתו וטלטוליו, והמחלוקת הגדולה שהיתה עליו, כתב רבינו

ז"ל במכתב משנת תקס"ז: "כה דברי אהובכם הכותב בדמוע, מגודל השמחה אשר בלבבי, שהקדוש ברוך הוא נתן לי כוח ברזל לשאת עול היסורים וטלטולים כאלו" (חיי מוהר"ן קס"ו).

גילוי סיפורי המעשיות

בקיץ של שנת תקס"ו (1806) שהה רבינו בנסיעה לכמה עיירות בסביבות ברסלב, וכשהור מנסיעה זו סיפר את המעשה מאבדת בת מלך, הסיפור הראשון בספר 'סיפורי מעשיות'. זמן קצר אחר כך, בראש השנה תקס"ז אמר רבי נחמן את התורה "פתח רבי שמעון", בסימן ס' בספר 'ליקוטי מוהר"ן', אשר בה הוא מבאר שהתעוררות השנייה של אנשים שישנים את ימיהם' (כלומר עובדים עבודת השם שאין בה את חיות השכל והחכמה) נעשית ע"י שמספרים להם סיפורי מעשיות משנים קדמוניות, שבהם מרומזים ומולבשים שרשי סודות התורה והבריאה.

במשך ארבע השנים שאחר כך, עד לשנת תק"ע, סיפר רבינו בהזדמנויות שונות סיפורים נוספים. בדרך כלל היה שומע סיפורים ושיחות מאנשיו בעיניים שונים ואז היה מתחיל לפתע לספר סיפור. רבי נתן כותב שחלק מהסיפורים היו מבוססים על סיפורים ידועים שמספרים בעולם, אבל רובם היו חדשים לגמרי. רבי נחמן הפליג מאד במעלת שלושה עשר הסיפורים שסיפר, ואמר שיש להם סגולות רוחניות עליונות לנשמה בעצם שמיעתם וגם סגולות גשמיות (כמו פקידת עקרות). בין גדולי חסידי ברסלב בדורות האחרונים מקובל שעצם אמירת הסיפורים ע"י רבי נחמן ותוכנם נעשה כחלק מענין גדול ונשגב של תיקון נשמות ישראל וגילוי אורו של משיח לקראת הגאולה השלמה.

הדפסת ספרו 'ליקוטי מוהר"ן'

בשנת תקס"ח (1808) ציוה רבינו להדפיס את התורות שאמר עד אז בספר 'ליקוטי מוהר"ן', ושלח לקבל הסכמות עליו מכמה מגדולי הדור וביניהם החוזה מלובלין והמגיד מקאזניץ. הוא הפליג בשבח של ספרו מאד ואמר שיציאתו בעולם היא אתחלתא דגאולה (חיי מוהר"ן שמ"ו). כשאמר לרבי נתן תורות ומאמרים מאז והלאה אמר לו: "זה יהיה לך על הספר השני" (ימי מוהר"ג כ"ט), ואכן חלק שני ('תניינא', בארמית) מהספר נדפס ע"י רבי נתן בשנת תקע"א לאחר הסתלקות רבינו ז"ל. בספריו חוזרת ההמלצה והעצה לקבוע שיעורים יומיים בספרו בבקאות ועיון, והדרכה לדרך מיוחדת של 'הליכה עם התורות' המשלבת עיון עמוק בעבודת השם למעשה (חיי מוהר"ן שמ"ו, שפ"ט, שפ"ח, שפ"ט).

גילוי ה'תיקון הכללי'

בשנת תק"ע גילה רבינו לתלמידיו את ענין ה'תיקון הכללי', והוא אמירת עשרה מזמורי תהלים (ט"ז ל"ב מ"א מ"ב נ"ט ע"ז צ' ק"ה קל"ז ק"ג) למי שקרה לו מקרה לילה, ח"ו. הוא גילה שאמירת המזמורים הוא תיקון לפגם הברית שהוא שורש כל הפגמים שבנפש, וזהו

התיקון הכללי כל העברות. כמו כן ייחד את תלמידיו (רבי נפתלי ורבי אהרן) לעדות "ואמר: שגם כי ימלאו ימיו, אזי אחר הסתלקותו מי שיבוא על קברו ויאמר שם אלו העשרה קפיטל [מזמורי] תהלים, אפילו אם גדלו ועצמו עוונותיו וחטאיו מאד מאד, חס ושלום, אזי אתאמין ואשתדל לאורך ולרוחב להושיעו ולתקנו. ואני חזק מאד בכל הדברים שלי, אך בזה אני חזק ביותר, שאלו העשרה קפיטל [מזמורי] תהלים מועילים מאד מאד" (שיחות הר"ן קמ"א, חיי מוהר"ן רכ"ה, ליקוטי מוהר"ן ר"ה, תניינא צ"ב). את ענין 'תיקון הכללי' ציוה על תלמידיו לגלות ולפרסם בעולם, לתועלת כלל נשמות ישראל.

המעבר לעיר אומן

קודם חג הפסח בשנת תק"ע (1810) אמר רבינו לחפש לו דירה בעיר אומן. בליל שבת קודש, ראש חודש אייר תק"ע היתה שריפה גדולה בעיר ברסלב, וביתו של רבינו נשרף בין שאר בתי העיר. למחרת בבוקר באו והודיעו לו שהדירה בעיר אומן מוכנה, ומיד יצא רבינו לדרכו, התעכב בדרך אצל חסידיו בכמה עיירות, ונכנס לגור באומן ביום רביעי ה' אייר תק"ע. לרבינו היתה "כוונה גדולה ונוראה מאד בזה שבא לאומן" (חיי מוהר"ן קצ"ב). הוא גילה שבא לגור ולהיפטר באומן כדי להקבר בבית החיים הישן שם, אשר בו טמונים אלפי יהודים שמתו על קידוש השם בגזירות שנת ת"ח. רבינו אמר שיש "לא אלפים נשמות כאן, כי אם רבבות, רבבות, רבבות וכו' מצפים על תיקונים שלי" (חיי מוהר"ן קצ"א).

הדרכתו ועצותיו

כידוע ומפורסם בעולם, יש בספרי רבינו ז"ל עידוד וחיוזק גדול לכל אדם, ועצות רבות ונפלאות בכל עניני החיים ועבודת השם, מלבד אזהרתו על דקדוק שמירת ההלכה, ועסק התורה התפילה והמצוות באמונה ובשמחה. אמנם על שתי הנהגות אמר שהם חיוב ותיקון סגולי לכל נשמה מישראל לדורות: לימוד הלכה בספר שולחן ערוך בכל יום, ושעה של תפילה אישית בכל יום שבה יפרש האדם את שיחתו לפני בוראו (שיחות הר"ן קפ"ה). עצה זו נקראת 'התבודדות', ועליה אמר רבינו ז"ל שהיא "מעלה עליונה וגדולה מן הכל" (ליקוטי מוהר"ן תניינא כ"ה).

כמו כן הזהיר רבינו ז"ל את תלמידיו בחייו להתקבץ אליו בראש השנה ולהתפלל עימו ביחד, ואמר שהוא עושה בזה תיקונים גדולים שאין בשום זמן אחר. תלמידי רבינו ז"ל הבינו ממנו שרצונו חזק מאד שימשיכו לקיים את הקיבוץ הזה גם לאחר הסתלקותו: עליה לצינו הקדוש בערב ראש השנה ואמירת 'תיקון הכללי', ותפילה ביחד בימי ראש השנה בבית כנסת בעיר אומן (חיי מוהר"ן ת"ג, ת"ו, פרפראות לחכמה על ליקוטי מוהר"ן תנינא ה' בסופו).

שלוש עצות אלו (לימוד שולחן ערוך, התבודדות, הקיבוץ בראש השנה) הן שלוש הנהגות העיקריות שעליהן בנוי ענין חסידות ברסלב לדורות (ביאור הליקוטים ס"א אות ס"א, נתיב צדיק מכתב מ"א).

הסתלקותו מן העולם

ביום שלישי, י"ח תשרי תקע"א (1810), היום הרביעי של חג הסוכות, נסתלק רבינו ז"ל ונטמן בבית החיים הישן באומן. רבי נתן כתב תיאור ארוך ומרגש על הסתלקות רבינו ז"ל, ומסיים שם: "כי שם המקום המוכן לו מושבת ימי בראשית, לעסוק שם בתקון העולם לדורות, לכל מי שיבוא אליו לשם, ויאמר העשרה קפיטל [מזמורין] תהלים הידועים אצלנו, כאשר הבטיח בחיים חיותו, אשרי הזוכה לזה" (ימי מוהרנ"ת ס"ו).

"האש שלי תוקד עד ביאת המשיח"

לאחר הסתלקות רבינו נבנתה חסידות ברסלב ע"י רבי נתן. הוא לא הפך לאדמו"ר במקום רבינו, כי שמע ממנו שרצונו שהמשכת שיטתו תהיה באופן של "להשאיר תלמידים שיעשו תלמידים", וחזה ואמר שכך יהיה עד ביאת המשיח (חיי מוהר"ן מ"ו, שע"ג).

הוא סידר והדפיס את ספרי רבינו ז"ל ('ליקוטי מוהר"ן', 'סיפורי מעשיות' ו'ספר המידות'), כתב את שיחותיו ותולדותיו של רבינו (בספרים 'חיי מוהר"ן', 'שיחות הר"ן' ו'שבחי הר"ן'), וכתב ספרים המלקטים את עצות רבינו למעשה ('קיצור ליקוטי מוהר"ן', 'ליקוטי עצות').

רבי נתן בנה את בית המדרש באומן, והמשיך את הקיבוץ הקדוש בראש השנה, כפי שלמדו מרבינו ז"ל שרצונו שימשיכו בו גם לאחר הסתלקותו. כמו כן היה נוסע בין העיירות והכפרים באוקראינה ולימד את תורת רבינו, וקירב יהודים רבים לחסידות ברסלב. בשנת תקפ"ב (1822) נסע רבי נתן לארץ ישראל, וסיפור נסיעתו מופיע בספר תולדותיו שכתב.

מלבד ספרי רבינו, כתב רבי נתן את ספריו הנפלאים 'ליקוטי תפילות', ו'ליקוטי הלכות' (שמונה כרכים על סדר השולחן ערוך, ובהם ביאור והרחבה על פנימיות הלכות התורה על פי ספרי הקבלה וספרי רבינו ז"ל). רבי נתן כתב גם את תולדות חייו ('ימי מוהרנ"ת'), את ספר 'שמות הצדיקים', ומכתבים רבים לבנו ותלמידיו שנדפסו בספר 'עלים לתרופה'.

במשך חמש שנים (תק"צ-תקצ"ה) סבל רבי נתן ממהלוקת קשה וגדולה עליו ועל כלל חסידי ברסלב. ממכתביו וספריו שכתב באותה תקופה ניכרת התחזקותו המופלאה גם בזמנים קשים ביותר, ואמונתו בשיחתו של רבינו ז"ל שהבטיח שענינו ייגמר כרצונו (חיי מוהר"ן רכ"ט), ושומר: "האש שלי תוקד עד ביאת המשיח" [באידיש: "מיין פייעריל וועט שוין טלואין ביז משיח וועט קומען"] (חיי מוהר"ן מ"ו, רכ"ט, ש"ו). בספר שיחות וסיפורים אות ג' כתב שמשמעות המילה באידיש שאמר רבינו היא גם שלעיתים עלול להיות שיישאר מן האש רק ניצוצות קטנים. ראה עוד בספר שיח שרפי קודש ה' תנ"ב).

בערב שבת קודש, י' בטבת תר"ה (1845) נסתלק רבי נתן מן העולם, מוקף בבניו ותלמידיו. לפני פטירתו חיזק את תלמידיו בצוואתו שיתאמצו "במזון, ברצון ובטרה" להדפיס את ספרי רבינו ולהפיצם בעולם, ואמר: "אפילו דף אחד מספרי רבינו ז"ל יהיה תיקון על הכל" (סוף ספר עלים לתרופה).

תוכן הענינים

א	הקדמה
ה	הקדמה שניה
יט	מעשה א' – מאבדת בת מלך
מא	מעשה ב' – ממלך וקיסר
סג	מעשה ג' – מחיגר
פה	מעשה ד' – ממלך שגזר שמד
צז	מעשה ה' – מבן מלך שהיה מאבנים טובות
קה	מעשה ו' – ממלך עניו
קטו	מעשה ז' – מזבוב ועכביש
קכט	מעשה ח' – מרב ובן יחיד
קלט	מעשה ט' – מחכם ותם
קפא	מעשה י' – מבערגיר ועני
רכה	מעשה י"א – מבן מלך ובן שפחה שנתחלפו
רסט	מעשה י"ב – מבעל תפילה
שמוט	מעשה י"ג – מהשבעה בעטליר'ס
תמוז	שיחות שנדפסו אחר סיפורי מעשיות
תנו	מעשה מבטחון

סיפורי מעשיות

הקדמה

מה שְׁהִיָּה כָּבֵד נִקְרָא שְׁמוֹ וְנִדְעַ שֶׁהוּא אָדָם. וְזֹאת תּוֹרַת הָאָדָם דִּקְדָּשָׁה, אֲשֶׁר זָכָה לְהִשְׁלִים דְּמוּת אָדָם, כִּי זֶה כָּל הָאָדָם. הֲלֹא הוּא כְּבוֹד אֲדוֹנֵינוּ מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ, עֲטֻרַת תַּפְאֲרָתֵנוּ גְּאוֹן עֲזָנוּ, הֶרֶב הַקְּדוּשׁ וְהַנּוֹרָא בּוֹצִינָא רַבָּא בּוֹצִינָא עֲלָאָה בּוֹצִינָא יְקִירָא וְקִדִּישָׁא קְדֻשַׁת־שָׁם מוֹרְנוּ הֶרֶב נַחְמָן, זָכָר צַדִּיק וְקְדוּשׁ לְבָרְכָה. נִין וְנִכְד לְהֶרֶב הַקְּדוּשׁ וְהַנּוֹרָא הָאֱלֹקִי הַבְּעַל־שָׁם־טוֹב, זָכָר צַדִּיק וְקְדוּשׁ לְבָרְכָה. אֲשֶׁר כָּבֵד נִהְנוּ יִשְׂרָאֵל לְאוּרוֹ, בַּחֲבוּרֵיו הַקְּדוּשִׁים הַנִּפְלְאִים אֲשֶׁר כָּבֵד יִצְאוּ לְאוֹרָה. רַבִּים רָאוּ וַיִּשְׁמְחוּ וַיִּשְׂרִים יַעֲלִזוּ, וְהָאֲמַת יוֹרָה דִּרְכוּ.

וְהִנֵּה עוֹד רָאָה זֶה נִמְצָא בְּאִמְתַּחְתֵּינוּ, סְפוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת נִפְלְאוֹת וְנוֹרָאוֹת, אֲשֶׁר זָכִינוּ לְשִׁמְעַ פֶּה אֶל פֶּה מִפִּי הַקְּדוּשׁ. אֲשֶׁר אִנְן וְחִקְר וְחִקְרָן מִשְׁלִים הֶרֶבָה, וְהַלְבִּישׁ וְהַסְתִּיר הַשְּׁגוֹת גְּבוּהוֹת וַעֲצוּמוֹת בְּסְפוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת בְּדַרְכֵים נִפְלְאִים וְנוֹרָאִים מְאֹד. כִּי זֹאת לְפָנִים בְּיִשְׂרָאֵל, עַל הַגְּאֻלָּה וְעַל הַתְּמוּרָה, כְּשֶׁהָיוּ רוֹצִים לְדַבֵּר בְּנִסְתָּרוֹת ה'. הָיוּ מְדַבְּרִים בְּדַרְכֵי חֵידָה וּמִשְׁלַל וְהַלְבִּישׁוּ סִתְרֵי תוֹרָה גְּנוּזָא דְּמִלְפָּא בְּכַמָּה וְכַמָּה לְבוּשִׁים מְלִבוּשִׁים שׁוּנִים, כְּמוֹכָא אַחַר הַמַּעֲשֶׂה שֶׁל בֶּן הַמֶּלֶךְ וּבֶן הַשִּׁפְחָה שְׂאֵמֵר רַבְּנוּ, זְכוּרֵנוּ לְבָרְכָה אֲזוּ, שְׂבִימִים הַקְּדֻמוֹנִים כְּשֶׁהָיוּ הַחֲבֵרִים מְדַבְּרִים וּמְשִׁיחִים קְבֵלָה, הָיוּ מְשִׁיחִים בְּלִשׁוֹן כְּזֶה, כִּי עַד רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאִי בַר יוֹחָאִי לֹא הָיוּ מְדַבְּרִים קְבֵלָה בְּאִתְגְּלִיא וְכוּ'. וְעַל פִּי רַב אַחַר כַּמָּה מַעֲשִׂיּוֹת, הָיָה מְגַלֵּה קִצְתַּ מַּעֲט פְּחוֹת מִטְּפָה מִן הַיָּם, אִיזָה רְמִזִּים לְהִיכֵן הַדְּבָרִים מְגִיעִים, כְּמַבְאָר לְקַמְן בְּמִקוּמָם, הַדְּבָרִים וְהַרְמִזִּים שְׁסִפֵּר אַחַר כָּל מַעֲשֶׂה וּמַעֲשֶׂה.

וְהִנֵּה, עַד הִנֵּה הָיוּ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה גְּנוּזִים אֲצֻלְנוּ, אִף לְהִיּוֹת רַבִּים אוֹמְרִים לְנִפְשָׁנוּ מִי יִרְאֵנוּ טוֹב, כִּי רַבִּים אֲשֶׁר אִתְּנוּ מְאֻנְשֵׁי שְׁלוּמֵנוּ, אֲשֶׁר נִכְסְפָה וְגַם כְּלָתָה נִפְשָׁם, לְשִׁמְעַ תְּמִיד דְּבָרֵי אֱלֹקִים חַיִּים שְׂיִצְאוּ מִפִּי רַבְּנוּ הַקְּדוּשׁ זְכוּרֵנוּ לְבָרְכָה. וּבִיחֻד אֵלּוּ הַמַּעֲשִׂיּוֹת שְׁסִפֵּר, אֲשֶׁר לֹא זָכוּ עַדִּין שְׂיִגִיעוּ אֵלֵיהֶם, כִּי אִם בְּהַעֲתִיקוֹת בְּכַתָּב עַל־יְדֵי סוּפְרִים שׁוּנִים, אֲשֶׁר נִתְּרָבוּ הַטְּעִיּוֹת בְּהֶם מְאֹד וּקְלָקְלוּ הַמְּכַנְּן. עַל כֵּן תְּשׁוּקָתָם הַגְּדוּלָּה אֲלֻצוּנוּ, וְכוּסְפָם הַחֲזִק דִּחְקוּנוּ, עַד

אשר הכרחנו למלאת רצונם, להביאם לבית הדפוס. וגם פי הנה לנו גלוי דעת מפי רבנו הגדול זכרונו לברכה, אשר פעם אחד גלה דעתו שרוצה להדפיס ספר מעשיות, ואמר בזה הלשון לפני כמה אנשים: בדעתי להדפיס ספר מעשיות, ויהיה למעלה כתוב בלשון הקדש ולמטה בלשון לעז! ואמר: הלא מה יוכלו העולם לדבר על זה, הלא על כל פנים הם מעשיות נאים לספר וכו'! - בדברים האלה נשמע מפיו הקדוש בפרוש. וזה אשר העירונו להביאם לבית הדפוס.

ואם אמנם ידענו ולא נעלם מעינינו פי רבים קמו עלינו, עם כל זה האמת עד לעצמו, ואנחנו מחיבים לעשות רצונו, והשם הטוב יעשה, השומע ישמע והחדל יחדל. וגם פי תהלה לאל עד כה עזרונו רחמיו יתברך, כי נתפשטו חבריו הקדושים בקרב עם קדוש, בקהל ועדה וישראל, ויהיו דבריו להם לששון ולשמחה, ותהי בפניהם כדבש למתוק. כלם ישבעו ויתענגו מטובו, כמו חלב ודבשן תשבע נפשם, ושפתי רננות יהלל פיהם. ורבים אשר אתנו, מאשר אתם את החולקים על האמת, הדוברים על צדיק עתק בגאונה ובוז אשר בדו מלבם אשר לא עלתה על דעתו, ולא עלינו להאריך ולספר בדבר הנה, פי הוא כפשי דרחמנא. וכמה עלמין אתהפכו בגיניהו על ידי רבוי המחלקת, שנתרבו בימינו בין החכמים והצדיקים, ומי יבוא אחר המלך את אשר כפר עשהו.

אך זאת לדעת, פי עקר פונתנו בהדפסת אלו ספורי מעשיות, הוא רק בשביל אנשי שלומנו החוסים בצל קדשו, התאבים ומצפים ומשתוקקים לשמע דבריו הקדושים. ואם אמנם הדברים הנדפסים בספר, כאלו נאמרו לאלפים ולרבבות לעמת זה ראינו, פי כבר התחילו הדברים להתפשט בכתב על ידי העתקות רבות, ואין החדל בין דברים הנכתבים לדברים הנדפסים. וגם לא מראש בסתר דברם. פי כל מי שיש לו עינים יראה, וכל מי שיש לו לב יבין, פי לא דבר רק הוא מכס, ואם רק הוא מכס, פי דברים הללו עומדים ברום גבהי מרומים. ושמענו מפיו הקדוש בפרוש, שאמר: שכל דבור ודבור של אלו המעשיות יש בו פונה עצומה, ומי שמשנה דבור אחד מאלו המעשיות מכפי מה שאמרו הוא בעצמו, הוא מחסר הרבה מהמעשה. ואמר: שאלו המעשיות, הם חדישים נפלאים ונוראים מאד מאד, ויש בהם דרכים ונסתרות ועמקות מפלג מאד, וראויים לדרכם ברבים, לעמד בבית

הכנסת ולספר מעשה מאלו המעשיות. כי הם חדושים גבוהים ונוראים מאד מאד. גם מי שלבו שלם, ובקי היטב בספרי קדש ובפרט בספרי הזהר הקדוש וכתבי האר"י זכרוננו לברכה. יוכל להבין ולדעת קצת, מעט רמזים באיזה מעשיות, אם ישם לבו ודעתו עליהם היטב. גם יש בהם התעוררות מוסר נפלא ועצום מאד ברב המקומות, יבינם המשכיל בעצמו. כי רבם ככלם מעוררים וממשיכים את הלב מאד להשם יתברך. לשוב להשם יתברך באמת לאמתו, לעסק רק בתורה ועבודה תמיד, ולהפך פניו מהבלי העולם לגמרי. פאשר יראה הרואה בעיני שכלו. אם יסתכל בהם באמת.

אולם תכלית פונות אלו המעשיות, רחוק מאד מדעת אנושי, ועמק עמק מי ימצאנו. ואין להאריך בשבח תפארת גדלת המעשיות האלו, כי גבהו מדעתנו. וכל המוסיף לדבר בשבח גדלתם ועמקותם הוא גורע. רק אמרנו להעיר קצת לבב אנשי שלומנו, למען לא ישכחו נפלאותם, אשר הראם מרחוק כמאן דמתני במחוג, עד היכן הדברים מגיעים, על ידי מעט הרמזים אשר גלה לעינינו, אחר ספור כל מעשה ומעשה. כי האף אמנם, נרשמו קצת הרמזים שנשמעו מפיו הקדוש, אף זה ברור לכל משכיל, כי אין דומה השומע מפי החכם בעצמו להרואה הדברים בספר. וכיותר בדרכי רמזים פאלה, אשר אינם מובנים כי אם על ידי תנועת האיברים, בנענוע הראש וקריצת העין ונטית היד וכיוצא באלה, אשר על ידם דיקא יבין המבין קצת מעט וישתומם על המראה, ועיניו למרחוק יביטו גדלת השם וגדלת תורתו הקדושה. אשר נתלבשה בכמה לבושים שונים, כמבאר בכל ספרי קדש.

עד פה הגיעו דברים המעוטים המחזיקים הרבה. לבנו יתגה אימה, איה סופר איה שוקל, מאין יבוא עזרנו. מי יגור לנו אש אוכלה מי יעמד בעדנו. נשא לבנו אל כפים אל אל בשמים בידו נפקיד רוחנו. אליך ה' נשא נפשנו. עד הנה רחמיך עזרונו, עזרנו כי עליך נשענו. ויהי נעם ה' אלקינו עלינו, עד יבוא מורה צדק לעדתנו, ויבנה בית קדשנו ותפארתנו. חזה ציון קרית מועדנו, מלך בפינו תחזינה עינינו, במהרה בימינו אמן. הלא פה דברי הכותב והמסדר והמעתיק, לאכל לשבעה ולמכסה עתיק, נאם הקטן נתן בן אדוני אבי מורנו הרב רבי נפתלי הערץ יצ"ו מנעמי-ראב רבתי. חתן הרב הגאון החסיד המפורסם בכל קצוי ארץ, כבוד קדשת מורנו הרב רבי דוד צבי זכר צדיק לחיי העולם הבא, שהיה אב בית-דין בקהלת-קדש קנעמיניץ והגליל, ובקהלת-קדש שאריגראד, ובקהלת-קדש מאהליב והגלילות.

קדם שספר מעשה ראשונה שבספר זה, ענה ואמר: בספורי המעשיות שהעולם מספרים, יש בהם נסתרות הרבה ודברים גבוהים מאד, אך שנתקלקלו המעשיות כי חסר מהם הרבה. וגם נתבלבלו ואינם מספרים אותם בסדר, כי מה ששייך בתחלה מספרים בסוף, וכן להפך וכיוצא בזה. אבל באמת, יש בהמעשיות שמספרים העולם, דברים נעלמים גבוהים מאד. והבעל-שם טוב זכר צדיק וקדוש לברכה, היה יכול על ידי ספור מעשה, ליחד יחודים. כשהיה רואה, שנתקלקלו צנורות עליונים, ולא היה באפשר לתקן אותם על ידי תפלה, היה מתקנם ומיחדם על ידי ספור מעשה. ועוד דבר רבנו, זכרונו לברכה, בענין זה, ואחר-כך התחיל לספר מעשה שבדרך הסמויה, ואמר: בדרך ספרתי מעשה וכו'.

ודע שהמעשיות שספר רבנו, רבם ככלם הם מעשיות חדשות לגמרי שלא נשמעו מעולם. רק הוא בעצמו ספרם מלבדו ודעתו הקדושה, כפי ההשגה העליונה שהשיג ברוח קדשו, שהיה מלביש אותה ההשגה באותה המעשה. והמעשה בעצמה, היא מראה נוראה והשגה עליונה מאד, שהשיג וראה במקום שראה. וגם לפעמים, היה מספר מעשה מהמעשיות שמספרין העולם, אבל הוסיף בהם הרבה, והחליף ותקן הסדר, עד שנשתנה ספור המעשה לגמרי, ממה שהעולם מספרין וכנ"ל: אבל לא נכתבו בזה הספר מאלו המעשיות, כי אם אחת או שתיים, ושאר כל המעשיות הם חדשות לגמרי שלא נשמעו מעולם.

באותו הזמן שהתחיל רבנו, זכרונו לברכה, לעסק בספורי מעשיות, אמר בפרוש בזה הלשון: הנני אתחיל לספר מעשיות (איהו וועל שוין אן הייבן מעשיות דער צילין)! וכונות דבריו היה, כמי שאומר, מאחר שאינו מועיל לכם לשוב אל השם יתברך על ידי התורות והשיחות הקדושות וכיוצא בזה - מה שעסק ביגיעות גדולות כל ימיו להשיבנו אל השם יתברך באמת לאמתו. ומאחר שאינו מועיל כל אלה, על כן הוא מתחיל לעסק בספורי מעשיות. ואז באותו הזמן, אמר התורה המתחלת: פתח רבי שמעון ואמר, עת לעשות לה' הפרו תורתך וכו', דא אורייתא דעתיקא וכו', הנדפסת בספר הראשון בדרך קנ"ו. ושם מבאר בסוף המאמר קצת מענין ספורי מעשיות, שעל ידי ספורי מעשיות של הצדיק האמת, מעוררין מהשנה את בני אדם שנפלו בשנה וישנים את ימיהם וכו' עין שם, ויש מעשיות שהם בקרב

שנים, ויש ספורי מעשיות של שנים קדמוניות שהם בחינת עתיק וכו', עין שם היטב ותבין ותשכיל קצת מן מוצא דבר, עד היכן הדברים של אלו המעשיות מגיעים, ומה היתה פונתו הקדושה בזה. ובאמת יש באלו המעשיות התעוררות גדול מאד מאד להשם יתברך ברכ המקומות אפלו על פי פשוט, מלבד הנסתרות כי כלם הם סודות נוראות, ויש להם כח גדול לעורר הכל להשם יתברך. חזק

הקדמה שניה

בהיותנו עוסקים בהדפסת המעשיות בראשונה, שמוע שמענו קול שאון באמרם, כי לא נכון להדפיס ספורי מעשיות באלה, ולכפל דבריהם הוא אף למותר. ואם כבר הקדמנו בהקדמה דברי רבנו זכרנו לברכה, שאמר: שרצונו להדפיס "ספורי מעשיות" ומה יוכלו העולם לומר על זה, כי הלא על כל פנים הם ספורי מעשיות נאים! וכבר נדפסו בעולם כמה וכמה ספורי מעשיות רבו מספר ואין פוצה פה ומצפצף. בפרט כי רב המעשיות של אדונינו מורנו ורבנו זכרנו לברכה, מספרים בבאור מהתעוררות מוסר נפלא מאד, כגון המעשה של הבעל תפלה והמעשה של השבעה בעטלירש, וכן ברב המעשיות נמצא מהם בבאור דברי חכמה ומוסר, מלבד הנסתרות בהם, וגם אצל כמה מעשיות כבר נדפסו הערות ומקצת רמזים נפלאים ונוראים, שגלה רבנו ז"ל בעצמו כמבאר לעיל. על כל זה, אמרתי להעיר עוד איזה הערות, להיכן מרמזים המעשיות לפי דעתי הקלושה, והרוצה להוסיף יוסיף.

ידוע בכל ספרי הזהר והתקונים ובכל כתבי האר"י זצ"ל, שבת מלך היא פנוי להשכינה וכןסת-ישראל כביכול. וכבר נתן לנו רשות לדבר בלשונות באלה, מן הראשונים אשר קדמונו אשר מפיהם אנו חיים, וגם דוד המלך עליו השלום ושלמה בנו השתמשו בלשונות הללו הרבה מאד, כמו שכתוב: "כל כבודך בת מלך פנימה" וכיוצא בזה הרבה. וכל ספר "שיר השירים" שהוא קדש קדשים, שאין כל העולם כדאי לו, מיסד על סוד זה, וכל כתבי האר"י זכרנו לברכה, וספרי הזהר מלאים מזה, כמבאר שם: מאן דקטל לחינא יחבין לה ברפא דמלכא דהיא צלותא. ובפרט במאמר הסבא דמשפטים שאמר: עולימתא שפירתא דלית לה עינין, וכיוצא בזה הרבה

רבו מספר כי אין מספר. וכמו שאומרים ב"יהי רצון" שקדם תהלים: ולחבר אשת נעורים עם דודה וכו'. וכן בה"לשם חוד" קדם הנחת תפלין הנדפס ב"שערי ציון", אומרים שם והחתן וכו' עין שם, ומי שמעין קצת בכתבי האר"י זצ"ל, יראה שם בבאור, שכל יסוד הקבלה הוא פדרף זה ליחד בחינת חתן וכלה דכורא ונקבא, ומבאר שם כל השמות והספירות וכל השתלשלות העולמות, על דמות וצלם של פרוץ דכורא וכו'. ומבארים שם בפרטיות כל האיברים שלהם, וכל עניני חוד וזווג ועבור והולדה ויניקה והתגדלות הקטן והקטנה עד שנעשים גדולים וכו' וכו'. והוא דבר מבאר מאד מאד בכל ה"עין חיים" ו"פרי עץ חיים" וגם באדרא רבא בנשא והאזינו מדבר בדרף רמז מזה, וגם כל ספר שיר השירים מלא מזה שפורט כל האיברים של החתן שהפלה משבתת אותו, וכן פורט כל האיברים של הפלה מה שהחתן משבתת אותה, וגם רבותינו זכרונם לברכה, במדרשים המשילו מתן תורה לחתנה, כמו שאמרו: ביום חתנתו זה מתן תורה וכו'. ואמרו על פסוק: לקראת האלקים - פחתן היוצא לקראת פלה. וכן שבת קדש נקרא פלה ומלכתא, כמו שכתוב: לכה דודי לקראת פלה בואי כלה וכו'.

הרי מבאר לעין, שכל רבותינו זכרונם לברכה, בנו כלליות הקדושה והתחברות העולמות בשרשן בשם חבור של חתן וכלה, כי בצלם אלקים עשה את האדם, וכל האיברים של זכר ונקבה כלם הם צלם אלקים, כמו שכתוב: "ויברא אלקים את האדם בצלמו, בצלם אלקים ברא את האדם". וכמו שאומרים בברכת נשואין, אשר ברא את האדם בצלמו, בצלם דמות תבניתו והתקין לו ממנו בנין עדי עד וכו'. כי האדם האיש והאשה, הם חלק אלקים ממעל ממש ובהם כלול השם הנ"ה ברוך הוא. ואם זוכין שכינה שרויה ביניהם, כי יש בו יוד ובה ה', וכל זה הוא דברים פשוטים ומבארים לעין כל, וכבר השתמשו כל הקדמונים בלשונות כאלה, לכנות התקרבות ישראל לאביהם שבשמים בשם חבור חתן וכלה, כי כל עבודתנו בשרשה העליון מרמז לחבור חתן וכלה העליונים, שהוא בחינת יחוד קדשא בריהו ושיכינתה פאשר כל ספרי הזהר הקדוש וכתבי האר"י זכרוננו לברכה, מלאים מזה פנ"ל. וגם בתשעה באב בקינות שמקוננין על גלות השכינה וכנסת ישראל, אומרים אז: אז בהלף ירמיהו וכו' אשה יפת תאר מגולת מצא, וכן בתקון 'שלשה משמרות' שהוא מהזהר חדש, מדבר שם גם כן בלשונות כאלה כאשה המקוננת על בעלה וכו' עין שם.

מכל זה ויותר מזה מבאר לעינים, שגלות השכינה וכנסת ישראל הוא בחינת אבדת בת מלך והתרחקותה מדודה וכו'. ועין בספר הבהיר בהשמטות של זהר בראשית, מה שכתוב שם על "לכה דודי נצא השדה וכו'", משל למלך שהיה יושב בחדרי חדרים וכו' ונשאה למלך, גם נתנה לו במתנה, ולפעמים קורא אותה באהבתו אחותי, כי ממקום אחד היה, ולפעמים קורא אותה בתי כי בתו היא, ולפעמים קורא אותה אמי וכן אמרו רבותינו זכרונם לברכה על פסוק בעטרה שעטרה לו אמו: לא זו מחבבה עד שקראה בתי וכו', וכן בכל ספר משלי מכנה האמונה והתורה הקדושה בשם אשה טובה אשת חיל, והאמונות פזביות ואפיקורסות בשם אשה רעה אשה זונה, כמבאר בפרוש רש"י ובכל דברי רבותינו זכרונם לברכה, וכבר נדפס מעשה מהבעל-שם טוב זכרוננו לברכה, בסוף ספר תולדות יעקב יוסף מהסוחר עם אשתו שהיו בים וכו', שמיסד על הקדמה זו שאשה יראת ה' היא כנסת ישראל.

ואחרי הודיע ה' אותנו את כל זאת, על ידי כל הנביאים והצדיקים והחכמים הראשונים, על פי הדברים האלה, בקל יוכל המעין המבין הרוצה להסתכל באלו המעשיות בעין האמת לאמתו, להבין ולהשפיל בהם ולמצוא בהם דברים נפלאים ונוראים, ואם אמנם אי אפשר לבוא עד תכונתם להבין כל קשור המעשה מראשה לסופה, עם כל זה יבין מעט מזעיר מהם ויערב לנפשו מאד. והנה מעשה הראשונה מהבת מלך שנאבדה, זה מבאר שזה סוד שכינה בגלות, כי גלות השכינה התחיל קדם בריאת העולם, בסוד שבירת כלים בסוד ואלה המלכים אשר מלכו וכו', ותכף שנברא אדם הראשון היה צריך לתקן זאת, להעלות כל העולמות על מכונם לגלות מלכותו ותברך תכף בשעת בריאת העולם, כמו שתתגלה מלכותו בקרוב בעת ביאת משיחנו שיבוא במהרה בימינו. אך הוא לא נזהר מלאכל מעץ הדעת וכו', שזהו בחינת מה שכתוב בהמעשה הנ"ל, שהשני למלכות לא עמד בנסיון ואכל התפוח שעל ידי זה פגם בכל העולמות, וחרה וירדה השכינה והלכה למטה בין הסטרא אחרת פידוע. ואחר-כך בא נח ורצה לתקן ולא תקן, כי שטה מן היין בסוד וישת מן היין וישפר וכו' כמובא בספרים, שזהו בחינת מה שפעם שני לא עמד בנסיון ושטה מן היין כמו שכתוב שם. ומאז והלאה כל הצדיקים שבכל דור עוסקים בתקון זה, עד שיבא משיחנו במהרה בימינו, שאז יהיה גמר התקון.

וּמַעֲשֵׂה זוּ הִיא בְּכָל אָדָם וּבְכָל זְמַן, כִּי גַם בְּכָל אָדָם בְּפִרְטוֹת עוֹבֵר עָלָיו כְּמַעֲט כָּל מַעֲשֵׂה זוּ בְּלֵה. כִּי כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, צָרִיף לַעֲסֹק בְּתַקּוּן זֶה לְהַעֲלוֹת הַשְּׂכִינָה מֵהַגְּלוּת לְאוֹקְמָא שְׂכִינְתָא מֵעַפְרָא, לְהוֹצִיא מִלְכוּת דְקַדְשָׁה מִבֵּין הָעַכּוּ"ם וְהַסְטֵרָא אַחְרָא שְׁנַתְפִּזְרָה בִּינֵיהֶם אֲשֶׁר זֶהוּ סוּד כָּל עֲבוֹדַתְנוּ, וְכָל הַמַּצּוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים וְעֵסֶק הַתּוֹרָה שְׁאֵנוּ עוֹשִׂים כָּל יְמֵי חַיֵּינוּ, שְׁכַלְמֵ מִיִּסְדִּים עַל קֵטֵב זֶה כְּמַבְאָר בְּכַתְבִּים. וְאֶפְלוּ אֲנָשִׁים פְּשׁוּטִים לְגַמְרֵי וְהַמּוֹן עִם שְׂאִין יוֹדְעִים בֵּין יְמִינָם לְשִׂמְאֵלָם, עִם כָּל זֶה גַם הֵם, אִם זוֹכִים לִילְף בְּדַרְךְ הַיִּשׁוּר לְפִי עֲרֹכָם, דְּהֵינּוּ לְסוּר מֵרַע וּלְעֲשׂוֹת טוֹב, כִּי אֶפְלוּ אִישׁ פְּשׁוּט לְגַמְרֵי יוֹדֵעַ מַה שְׂאֵסְרָה תּוֹרָה, וְאִם עֵינָיו לִנְכַח יִבִּיטוּ לְסוּר מֵרַע וּלְבַחֵר בְּטוֹב, אָז נַעֲשִׂין כָּל הַתְּקוּנִים בְּעוֹלָמוֹת הָעֲלִיּוֹנִים מִמֵּילָא עַל יְדוֹ, וְזוֹכָה לְהַקִּים הַשְּׂכִינָה מִנְפִילְתָּהּ כְּפִי מַה שְׂזוֹכָה לְקַדֵּשׁ וּלְטַהֵר עֲצָמוֹ.

נִמְצָא, שְׁכַל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל הוּא עוֹסֵק לְחַפֵּשׂ וּלְבַקֵּשׁ אֶת הַבַּת מְלֶךְ לְהַשִּׁיבָה אֶל אַבִּיהָ, שְׁתָּשׁוּב אֶל אַבִּיהָ כְּנַעֲוִרִיהָ, בְּסוּד "וּשְׁבָה אֶל בֵּית אֲבִיךָ כְּנַעֲוִרִיהָ מִלְחָם אַבִּיהָ תֹאכַל". כִּי יִשְׂרָאֵל בְּכָלְלָם הֵם בְּחִינַת שְׁנֵי לְמֶלֶךְ כִּי הֵם מוֹשְׁלִים בְּעוֹלָם, מַה הוּא מְחִיָּה מֵתִים רוֹפֵא חוֹלִים, אִף יִשְׂרָאֵל כְּהָ, כְּמוֹ שְׂאֵמְרוּ" אֵל תִּקְרֵי עַמִּי אֶלָּא עַמִּי, מַה אֲנָא עָבֵד שְׂמִיָא וְאַרְעָא בְּמַלּוּלֵי אִף אַתָּם כֵּן וְכוּ', וְכִיּוֹצֵא בְּזֶה הַרְבֵּה. וְכָל אֶחָד כְּפִי מַה שְׂזוֹכָה לַעֲסֹק בְּעֲבוֹדַתּוֹ, שְׁעַל יְדֵי זֶה עוֹסֵק כְּבִיכּוֹל לְחַפֵּשׂ וּלְבַקֵּשׁ הַשְּׂכִינָה וּכְנִסְתָּ יִשְׂרָאֵל לְהוֹצִיאָהּ מֵהַגְּלוּת, כְּמוֹ כֵּן כְּבִיכּוֹל הַשְּׂכִינָה, מֵתַגְּלָה אֵלָיו כְּבִיכּוֹל מֵתוֹף תִּקְרָה גְּלוּתָהּ, וּמֵתַעֲלֶמֶת וּמֵסִתְתַּרְתַּ עֲצָמָה וּבָאָה אֵלָיו בְּסִתְרָ, וּמִגְּלִית לוֹ מְקוֹמָהּ וּמוֹשְׁבָהּ וּמַה לְעֲשׂוֹת בְּשִׁבְלֶיהָ בְּאֶפֶן שְׂיִזְכָּה לְמַצָּאָהּ, שְׂזֶה בְּחִינַת מַה שְׂגִלְתָּה הַבַּת מְלֶךְ אֶל הַשְּׁנֵי לְמַלְכוּת בְּאִיזָה תַּחְבּוּלוֹת יוֹכַל לְהוֹצִיאָהּ. וְהַעֲנִינִים וְהַתַּחְבּוּלוֹת הַמְבַּאֲרִים שֵׁם הֵם מְבַאֲרִים בְּאֵר הַיֵּטֵב עַל פִּי פְּשׁוּט (כִּי כֵּן דְרָךְ רַבְּנוּ זְכוּרָנוּ לְבִרְכָה, בְּרַב הַמַּעֲשִׂיּוֹת, שְׁבַתוֹף קְשׁוּר הַמַּעֲשֵׂה מְסַפֵּר דְּבָרֵי מוֹסֵר עַל פִּי פְּשׁוּט כְּמַבְאָר לְמַעֲיֵן בְּהֵם), כִּי צָרִיכִין לְבַחֵר לוֹ מְקוֹם וּלְקַבֵּעַ לוֹ תְּשׁוּבָה וְתַעֲנִיּוֹת וְלַהֲתַגְּעֶגַע תְּמִיד וְלַהֲשַׁתּוֹקֵק תְּמִיד אֵלָיו יְתַבְרַךְ, שְׂיִזְכָּה לְהַפִּיר אוֹתוֹ שְׂיִתְגַּלֶּה מִלְכוּתוֹ בְּעוֹלָם, "וַיִּדַע כָּל פֶּעוּל כִּי אַתָּה פֹּעֵלְתוֹ וַיִּבִּין כִּי יַצּוּר כִּי אַתָּה יַצְרַתּוֹ, וַיֹּאמֶר כֹּל אֲשֶׁר נִשְׁמָה בְּאִפּוֹ וְכוּ' וּמִלְכוּתוֹ בְּכָל

מְשֻׁלָּה", שְׁזָה עֵקֶר הַקָּמֶת הַשְּׂכִינָה מֵהַגְּלוּת, כְּשִׁזְכִּיךְ לְהַפִּיר מְלֻכּוּתוֹ בְּאֲמוּנָה שְׁלֵמָה בְּאֲמֶת, וְכֻלָּם יִדְעוּ אוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ מִקְּטָנָם וְעַד גְּדוּלָּם וְהִיָּתָה לְהַמְלוּכָה וְכוּ'.

וּכְשֶׁאֲדָם מִתְחִיל לְעֵסֵק בְּזָה, וּבוֹחֵר לוֹ מְקוֹם לְהִתְבּוֹדְדוֹת לְעֵסֵק בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם, וְלִכְסֵף וְלִהְשִׁתּוֹקֵק אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, וְלִפְעָמִים זוֹכֵה שְׁנִמְשֵׁף אִיזָה זְמַן, אֲף אַחֲר־כֵּן כְּשֶׁהוּא סְמוּךְ מְאֹד לְבוֹא לְמִבְקָשׁוֹ, שִׁיתְגַּלֶּה אֵלָיו לְפִי בְּחִינַתוֹ הַתְּגָלוֹת מְלֻכּוּתוֹ יִתְבַּרְךָ, אֲזִי בְּיוֹם אַחֲרוֹן מְזַמְיֵנִים לוֹ אִיזָה נְסִיּוֹן לְפִי בְּחִינַתוֹ, וְאִזּוֹ בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם שֶׁהַכֹּל תְּלוּי בְּזָה הַיּוֹם, אֲזִי מִתְגַּבֵּר עָלָיו הַבְּעַל דְּבָר וְכֹל חִילוּתָיו עָלָיו בְּהִתְגַּבְּרוֹת גְּדוֹל מְאֹד, וְנִכְנָס עִמּוֹ בְּדְבָרִים וּמִמְשִׁיכּוֹ לְעִצָּתוֹ, וְרוֹאֶה כִּי תֵּאֵנָה הוּא לְעֵינַיִם וְנִחְמַד וְכוּ', וְלֹקַח מִפְּרִיּוֹ וְאוֹכֵל חֶסֶם וְשְׁלוֹם, וְאִינוֹ עוֹמֵד בְּנְסִיּוֹן שְׁלוֹ, מֵהַ שֶׁהוּא מְכַרְח לְהִתְנַסּוֹת וְלִהְצַטְרֵף אֲזוֹ בְּאוֹתוֹ הַעֵת וְהַזְּמַן, וְאֲזִי תִכְף נוֹפֵל עָלָיו שְׁנָה, וְשְׁנָה הוּא הַסְּתַלְקוֹת הַמַּחֲזִין, שְׁנִסְתַּלֵּק מִמֶּנּוּ דַעְתּוֹ וְחִכְמָתוֹ הַמְּאִיר בְּפָנָיו, בְּסוֹד וַיִּפְלוּ פָּנָיו וְכִתִּיב לְמָה נִפְלוּ פָּנָיו, וְעֵינַי מִזָּה בְּמֵאֲמַר הַמִּתְחִיל "פֶּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן" (בְּסִימָן ס' לְקוּטֵי מוהר"ן קמ"א) שֶׁם מְדַבֵּר מִזָּה, שֶׁעַל יְדֵי פָּגַם תֵּאֵנָה אֲכִילָה אוֹבְדִין אֶת הַפְּנִים שֶׁהוּא הַשְּׂכָל, וְאִזּוֹ נוֹפְלִין לְבְּחִינַת שְׁנָה עֵינַי שֶׁם הֵיטֵב וְתִבִּין, כִּי שֶׁם מְדַבֵּר הַרְבֵּה מִעֲנִינֵי סְפוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת אֲשֶׁר עַל יָדָם מְעוֹרְרִין מֵהַשְּׁנָה עֵינַי שֶׁם. וְכֵאלוֹ הַעֲתִים שֶׁהָאָדָם הוּא בְּבְחִינַת שְׁנָה חֶסֶם וְשְׁלוֹם, עוֹבֵר עָלָיו מֵהַ שְׁעוֹבֵר, שְׁזָהוּ בְּחִינַת כָּל הַחִילוֹת שֶׁעָבְרוּ עַל הַשְּׂנִי לְמַלְכוּת בְּעַת שֶׁהִיא מוּטָל בְּשְׁנָה, וְאַחֲר־כֵּן נִתְעוֹרֵר וְנוֹדַע לוֹ שֶׁהִיא יָשָׁן כָּל כֵּן, וְחִזַּר וְהִלָּךְ לְמִקּוֹם שֶׁל הַבַּת מְלָךְ, וְהוֹדִיעָה לוֹ גְּדֹל הַרְחֻמְנוּת שֶׁעָלָיו וְעָלֶיהָ, שֶׁבְּשִׁבְלֵי יוֹם אֶחָד אֶבֶד מֵהַ שְׂאֵבֵד, וְהַקְלָה עָלָיו הַאֲזַהְרָה, שֶׁאִין צְרִיךְ לְהִתְעַנּוֹת, רַק לְזַהֵר מִשְׁתִּית הֵינִי כְּדֵי שְׁלֵא יָבוֹא לִיְדֵי שְׁנָה.

וְחִזַּר וְהִתְיַגַּע אִיזָה זְמַן רַב בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם כְּדֵי לְהוֹצִיא הַבַּת מְלָךְ, אֲבָל בְּיוֹם הַאֲחֲרוֹן לֹא עָמַד גַּם כֵּן בְּנְסִיּוֹן קָל, כִּי רָאָה מַעֲזֵן שֶׁל יֵין וְהִטְעָה אֶת עֲצָמוֹ וְהִתְחִיל לְהַמְשֵׁף אַחֲרָיו וְאָמַר לְהַמְשֵׁרָת, הֲלֹא רֵאִיתָ שְׁזָה מַעֲזֵן וּמֵאִין בָּא לְכֹאֵן יֵין, וּבְתוֹךְ כֵּן הִלָּךְ וְלִקַּח מְעֵט וְטָעַם מֵהֵינִי, וְתִכְף נִפֵּל עָלָיו שְׁנָה וַיִּשָּׁן הַרְבֵּה מְאֹד, כִּי כֵּן דְרָךְ הַבְּעַל דְּבָר וְהַתְּאוּוֹת, כְּשֶׁרוֹצֵה לְהִסִּית הָאָדָם הַכָּשֵׁר שְׁרוֹצֵה לְהִתְרַחֵק מֵהַתְּאוּוֹת, שֶׁאֲזִי מְטַעַה אוֹתוֹ מְעֵט מְעֵט, שִׁיתְפַּלֵּא וְיִתְמַה בְּדַעְתּוֹ עַל עֲנִינֵי הַדְּבָר שֶׁמִּתְאָנָה אֵלָיו, וְתִכְף כְּשֶׁנִּכְנָס בְּדְבָרִים בְּעֲנִינֵי הַתְּאוּוֹה,

מתגבר עליו הבעל דבר עד שמכשילו בה, כמו שמפרש בתורה בענין עין הדעת, איך דבר הנחש עם האשה אף כי אמר אלקים וכו', ותרא כי טוב העין למאכל וכי תאנה הוא לעינים וכו', דווק ותשפח, כי כך הענין בכל התאוות והנסיונות. ומי שהוא בר דעת אמתי, וחס על נפשו באמת למלט נפשו מני שחת ורוצה לעמד בנסיון, הוא צריך להתגבר בכל עז להסיח דעתו לגמרי ולכלי לכנס עם התאוות בטוען ונטען כלל, ולכלי לדבר ולהרהר ולהתפלא ולהתמה עליהם כלל, ואל יבהלוהו רעיוניו כלל, וכמו שכתוב בספר האלף-בית אל תכנס עם פתויך בטוען ונטען וכו' עין שם, רק יסיח דעתו מזה לגמרי, ויפקח דעתו בדברי תורה או במשא ומתן או בדברי שיחה וכיוצא, עד שינצל ממה שצריך להנצל. ואחר-כך חוזר ומתעורר לו מחשבות ורעיונים כאלה, וצריך לחזור ולהתגבר עליהם להסיח דעתו מהם, וכן כמה וכמה פעמים, וצריך להיות עקשן גדול עד שינצח המלחמה.

והנה, מחמת שגם בפעם השני לא עמד בנסיון וטעם מהיין, חזר ונפל עליו שנה גדולה וישן הרבה, דהינו שבעים שנה. וענין שנה כל שבעים שנה מבאר בהתורה פתח רבי שמעון בסימן ס' הנ"ל, שיש שנופלים משנה מכל השבעים פנים של תורה שהם בחינת שבעים שנה וכו' עין שם, שאי אפשר לעורר ולהקיץ אותם כי אם על ידי ספורי מעשיות של שנים קדמוניות וכו' עין שם היטב, והבת-מלך שהיא שרש נשמתו, כשעוברת עליו ורואה אותו נופל בשנה ימים ושנים הרבה זמן רב כל כך, היא בוכית עליו הרבה פי יש רחמנות גדול עליו ועליה, ואז הודיעה לו מקומה שעכשו אינה במקום הראשון כי אם במקום אחר דהינו בהר של זהב וכו'. והרמז מבאר, כי אף-על-פי שעשה מה שעשה ונפל איך שנפל זה זמן רב מאד, אף-על-פי-כן השכינה מעוררת אותו בכל פעם, ובכל פעם מרמזת עצות חדשות, איך שיחפש ויבקש את שרש קדשתו שהיא בחינת הבת מלך הנ"ל. וזה השני למלכות, אף-על-פי שלא עמד בנסיון שני פעמים, ונפל לשנה כל כך ועבר עליו מה שעבר, ואחרי יגיעות וטלטולים ויסורים וצרות קשות ומשנות כאלה, שעבר עליו בשביל למצא את הבת מלך, ואחר כך בשביל יום אחד אבד הכל, וכן נכשל שני פעמים כנ"ל, אף-על-פי-כן לא הניח את עצמו להתיאש לגמרי חס ושלום, רק הלך לחפש ולבקש החר של זהב

והמבצר הנ"ל. ואחרי שהיה לו עוד יגיעות וטלטולים קשים הרבה וחפש הר ומבצר הנ"ל, מצא איש גדול עם אילן גדול וכו', וזה האיש דחה אותו שפונדאי אינו בנמצא הר ומבצר הנ"ל, ורצה להסיתו ולדחותו שישוב, אבל השני למלך לא שמע להמניעות והדחיות, ואמר שפונדאי הוא בנמצא הר ומבצר הנ"ל, עד שהכרח האיש הגדול הנ"ל לקרא ולקבץ כל החיות וכו', אבל כלם השיבו שאינו בנמצא, ואז אמר לו (האיש הגדול להשני למלך). ראה והבט בעיניך שאינו בנמצא, ועל מה אתה מתיגע כל כך בחנם, אם תשמע לדברי שוב לאחוריה, אבל הוא לא שם לבו לזאת, ואמר שהוא פונדאי בנמצא.

ואז השיב לו האיש הגדול הנ"ל שילך לאחיו שממנה על העופות, והלך והתיגע ובקשו עד שמצאו, ואז גם זה השני דחהו והסיתו לשוב, שפונדאי אינו בנמצא הר ומבצר הנ"ל, והוא לא שמע לדברי הדחיות שלו גם כן, והכרח השני לקרא לקבץ כל העופות, אבל כלם השיבו שאינו נמצא בעולם הר ומבצר הנ"ל, ואז אמר לו זה השני גם כן ראה בעיניך שאתה מתיגע בחנם שוב לאחוריה, והוא לא הטא אָנו גם לדברי השני, ואמר שהוא חזק באמונתו שפונדאי הוא בנמצא. ואז הודיע לו זה השני שילך לאחיו שממנה על הרוחות, וגם זה דחהו הרבה פנ"ל, ואחר-כך קרא וקבץ כל הרוחות, וכלם השיבו שאינו בנמצא, ואז אמר לו זה השלישי, עתה ראה גם ראה, שלחנם טרחת כי פונדאי לא תמצא עוד שוב לאחוריה. ואז ראה שכלו כל הקצין ואינו יודע לנטות ימין ושמאל איך לבקשה, אבל בעצמו היה חזק בדעתו, שפונדאי הוא בנמצא הר ומבצר הנ"ל ששם יושבת הבת מלך הנ"ל, ואז מגדל צערו ומרירות לבו התחיל לבכות מאד, ובאותה השעה חמל עליו השם ותברך, ובתוך כך בא עוד רוח אחר והודיע לו שהוא בעצמו נשא הבת מלך להר ומבצר הנ"ל, ואז נתן לו כלי שקבל ממנו מעות, שלא יהיה לו עכוב מחמת מעות, ואז הלך לשם והשתדל בתחבולות עד שמצאה, אשרי לו.

והמעין בכל זה בעין האמת, בין היטב פמה וכמה צריכין להתחזק בעבודת השם, ואיך ועד היכן צריכין להיות עקשן גדול בעבודת השם בלי שעור וערך ומספר, כל אדם ואדם לפי מדרגתו ולפי עליותיו וירידותיו, ואפלו אם עבר עליו מה שעבר. ראה והבן והבט היטב בהמעשה הנ"ל פמה

יגיעות יגע וכמה טרחות טרח השני למלך הנ"ל, ואחר-כך נפל מאד על ידי שלא עמד בנסיון קל שני פעמים, עד שנפל לבחינת שנה כמה וכמה שנים, עד שהיה בבחינת שנה של כל השבעים שנה פנ"ל. ואף-על-פי-כן לא התיאש עצמו והיה לו יגיעות האלה אחר-כך, ולא שמע לשום מניעות ודחיות שרצו לדחותו שלא לבקש ולחפש עוד, וכל מה שהתחזק ולא שמע לקול הדחיות של האנשים הנ"ל, תקף נתהפך שהאנשים הנ"ל היו לו לסייע, כי כל אחד קבץ בשבילו החיות או העופות שהיה ממנה עליהם, ואם אחר כך חזרו ודחו אותו ואמרו לו ראה שאינו בנמצא ואף-על-פי-כן לא שמע לדחיתם ואז סיעו לו והודיעו לו כל אחד מאחיו עד שבא לזה שממנה על הרוחות שעל ידו בא למבקשו. וגם זה דחה אותו הרבה ביותר אבל על ידי שהיה חזק בדעתו ולא נתיאש לעולם בשום אפן, אזי ברגע קלה נתהפך הדבר ונתהפכו המניעות לסייעות וישועות וכא רוח אחד והודיע לו שהוא בעצמו נשא את הבת מלך להר ומבצר הנ"ל, ואחר-כך זה הרוח בעצמו נשא אותו גם כן לשם פנ"ל. ראה והבין והבט על כל פרט ופרט מהמעשה, ותבין רמזים והתעוררות נפלא, כמה צריכין להתחזק לדרש ולחפש ולבקש את עבודת השם יתברך תמיד, כמו שכתוב: "בקשו פניו תמיד" וגו'. כי אם אמנם עצם המעשה גבהה מדעתנו, ואין אנו יודעים כלל מהו הר של זהב ומבצר של מרגליות וכו' ושאר הענינים בכלל ובפרט, אף-על-פי-כן כל הרמזים הנ"ל כלם אמתיים ומבארים לעין האמת בתוך המעשה הנ"ל, ויותר ויותר מהם יכול כל אחד להוציא מהם רמזים והתעוררות נפלא אם ירצה, ישמע חכם ויוסף לקח. וכן בשאר המעשיות.

(ענין הר של זהב ומבצר של מרגליות מרמז לעשירות נפלא דקדושה, שצריכין בשביל התבוננות התורה וכו', כמבאר בהתורה פתח רבי שמעון סימן ס' חלק א' עין שם היטב והבין מאד, כי התורה הזאת היא פרוש על המעשה הזאת, כאשר הבנו ממנו זכרוננו לברכה).

וגלף מענין לענין, ונשים לב מעט להמעשה של החכם והתם, שם תראה מברר קצת המכון באותו המעשה, שעקר התכלית לילף בתמימות בלי שום חכמות, ועין שם היטב בכל דבור ודבור ותמצא רמזים נפלאים להתחזק בדרכי התמימות, שזה עקר התכלית הטוב גם בעולם הזה, מכל שכן בעולם הבא. וכן בהמעשה של הבנים שגחלפו, ובהמעשה של הפעל תפלה, ומכל

שפן וכל שפן בהמעשה של השבעה בעטלירס, ששם מבאר אצל כל אחד ואחד מהשבעה, מוסר נפלא ונורא שאין כמוהו. כי כל אחד התפאר בגדל רחיקו מהעולם הזה בתכלית, שזה התפאר שהוא עור לגמרי מהעולם ואין לו שום הסתכלות בזה העולם כלל, כי כל העולם אינו עולה אצלו כהרף עין וכו'. והחרש התפאר שהוא חרש לגמרי מלשמע קולות של זה העולם שכלם חסרונות, כי כל העולם אינו עולה אצלו לשמע קול החסרונות שלהם וכו'. וזה התפאר שאינו מדבר שום דבור שאינו שבחים להשם יתברך, ועל כן הוא כבוד פה לגמרי מדבורי העולם הזה. וכן זה התפאר שאינו רוצה להניח שום הכל בעלמא לזה העולם, וכן כלם עין שם היטב. ואם תביט בעין האמת, תעמד מרעיד ומשתומם, ותראה עצם המוסר הנפלא והתעוררות נורא להשם יתברך בהמעשה הנ"ל שאין כמוהו.

ועין בדברינו בספר "לקוטי הלכות" בכמה מקומות, מה שהאיר השם עיני איזה רמזים בכמה מעשיות. עין בהלכות תפלין על פי המעשה של הבעטליר הראשון שהיה עור וכו' עין שם, ובהלכות ברכות השחר על פי המעשה של הבנים שגחלפו, ובהלכות תפלה על פי המעשה של הבעל תפלה, וביוה דעה בהלכות תולעים, על-פי המעשה של הבעטליר הששי שהיה בלא ידיים, שספר המעשה של הבת מלך שברחה להמבצר של מים וכו', ובאבן העזר בהלכות אישות על המעשה הנ"ל, על מה שכתוב שם שרפואות הבת מלך על ידי עשרה מיני נגינה, ועוד בכמה מקומות עין שם ותמצא נחת בעזר השם יתברך. ועין בהלכות נדרים על המעשה של יום הרביעי, מענין השתי צפרים, ובהלכות צדקה על המעשה של יום השלישי, מענין הכבוד פה והמענין שלמעלה מהזמן והלב של העולם. השם יתברך יראנו נפלאות בתורתו שנופה להוסיף להבין ולהשפיל רמזים אמתיים בכל המעשיות ודבורים שזכינו לשמע מאור פנה.

זאת מצאנו באמתחת הפתקים, והוא ענין התנצלות על שכתב [מוהרנ"ת] זכרוננו לברכה הספורי מעשיות על לשון פשוט נמוך פנה, וזהו:

עוד ראיתי להעיר לבב המעינים בספר זה של המעשיות, לבל יהיה בלבם עלי, על אשר נמצאים לפעמים שיצא מתחת לשוני לשונות גסים בספר "ספורי מעשיות", כגון ונעשה ברגז עליה בספור א', ולקח את עצמו אל השתיה בהמעשה של הבנים שגחלפו ועוד באיזה מקומות, כי ידין אותי

לכף זכות שזה היה כשגגה היוצא מלפני השליט על-פי הכרח גדול. כי...
עד כאן מצאנו והעתקתי אות באות לשונו וזכרנו לברכה.

והנה נראה בעליל, שרצונו הקדוש היה לכתב טעם על זה, אך לפי הנראה שפסק
באמצע מחמת איזה אגס, ושוב לא זכינו שהשם יתברך יסבב הדבר שיכתב בעצמו.

תהלה לאל, אשר זכינו ברחמי יתברך שנתכתבו דברים אלה. כי על כל דבור ודבור
שרצה לכתב שיתגלה בעולם, היה מניעות על זה הרבה ומחמת זה היה זריז מאד
מאד בכתבתו, כאשר ראינו בעינינו, כי היה רגיל לומר לנו תמיד, שאם אינו מזרז
את עצמו לשבר המניעות לכתב מיד, אינו יודע אם יכתב עוד מכמה טעמים
הכמוסים אצלו. ועתה, בשביל ששמעתי גלוי דעת ממנו ז"ל, שרצונו כשידפיסו עוד
הפעם, לכתב איזה טעם על זה, אמרתי לא אכחד מלכתב טעם אחד מטעמים הרבה
אשר היו גנוזים וכמוסים אצלו ז"ל, וזהו ששמעתי ממנו ז"ל: כי אדונינו מורנו
ורבנו מוהר"ן זכר צדיק וקדוש לברכה, ספר המעשיות בלשון אשכנז הנהוג
במדינתנו, ומורנו הרב רבי נתן זצ"ל ראשון שבתלמידיו היקרים ז"ל, העתיקם על
לשון הקדש והוריד את עצמו בכיוון, ללשון פשוט בכדי שלא ישתנה הענין אצל
הקורא אותם בלשון הקדש, מכפי מה שספרם הוא ז"ל על לשון אשכנז הנהוג
בינינו, וזה סבה אשר נשמט מלשונו הקדוש, לשונות פשוטים כאלה בכמה מקומות,
זה הטעם הוא כפי מה ששמעתי ממנו ז"ל על פי פשוט, וחוץ שהיה לו טעמים
כמוסים אשר לא זכיתי לשמע ממנו ז"ל. וראוי להאמין בזה, שהיה לו עוד טעמים
כמוסים, כי זה ידוע מספריו הקדושים אשר היה בעל לשון גדול וכאן הוריד את
עצמו ללשון פשוט, לכן ראוי להאמין שהיה לו כוון גדול בזה, ואיש אמונות יבוא
לו רב ברכות אמן בן יחי רצון.

להתנדע ולהגלות

כל מלה הפתובה כאן בספר הקדוש הזה היא קדש קדשים, ואין לחשב שהן מעשיות פשוטות. כי את המעשיות הפתובות בספר הזה ספר הצדיק הגדול, קדוש עליון, רבי נחמן וצ"ל, זכותו תגן עלינו. וכונתו היתה ללמדנו איך לעבד את השם, והלנאי שנבין את הסודות הגדולים ואת המוסר הנמצא ומנח במעשיות, ואז נהיה יהודים יראים וכשרים כמו שצריכים להיות. והשית' ישלח לנו גואל צדק בקרוב בזמננו במהרה בימינו, אמן.

אז איטליכס ווארט וואס דא שטייט אין דעם הייליגען ספר, איז קודש קדשים, לוטער סודות התורה. מען זאל נישט מיינען אז דאס זענען חס ושלום פראסטע מעשיות, ווארין דיא מעשיות וואס אין דעם ספר שטייען, האט דער ציילט דער גרויסער צדיק דער קדוש עליון, דער הייליגער רבי ר' נחמן זכר צדיק לברכה, זיין זכות זאל אויז ביא שטיין. זיין פוונה איז גיווען אויז צוא לערנען וויא אזוי דעם אייבערשטן צוא דינען. און הלנאי מיר זאלין פאר שטיין, דיא גרוסע סודות, און דעם מוסר וואס עס שטעקט אין דיא מעשיות, וועלין מיר זיין פרומע יודען, אזוי ווי מען דארף צוא זיין. און השם תברך וועט אויז שיקען דעם גואל צדק באלד אין אונזערע צייטן במהרה בימינו אמן.

הקדמה

המעשיות הפתובות כאן בספר הזה, יש בהן סודות התורה גדולים מאד, ונגוזים בהן דברים גדולים מאד, ולא נמצאת בהן מלה אחת פשוטה כלל. ואפלו אנשים פשוטים יכולים להוציא לעצמם מוסר גדול מהמעשיות, פי יש למעשיות פח גדול להעיר את כל האנשים מהשנה כדי שלא יישנו את זמיהם לשוא, חס ושלום. ומי שרוצה להתבונן במעשיות בעין האמת יוכל לראות ולהבין קצת גדלת ה', אפלו אנשים פשוטים יוכלו לקבל איזו התנוצצות של מוסר, כדי שיוכלו להתבונן מהי תכלית העולם, ושללא יניחו לעולם הזה להטעות אותם, ויתפללו יומם וליילה להנצל מהכלי העולם הזה, ויזכו לחיות כרצון השם תברך. ויותר מזה, מה שיש במעשיות האלו דברים גנוזים, את זה אי אפשר לכתב ולא לספר, ואשרי מי שידע ויבין בהן אפלו מעט. ובגלל ששמענו פעם מפיו [של רבי נחמן] שרצונו שידפיסו את ספורי המעשיות באפן שלמעלה בדרך יתיה הנסח בלשון הקדש, ולמטה יתיה הנסח באידיש, לכן קימנו את רצונו הקדוש, והדפסנו אותם כך. פי גם אנשים פשוטים צריכים לדעת מספורי המעשיות האלה, אף על פי שבינו מעט מאד מהפגנות שיש בהם, ולהיכן מגיעה גדלתם. אף על פי כן זו טובה גדולה עבורם לידעת התכלית, כאשר יסתכלו בהם בעין האמת, פי יש לספורים פח גדול לעורר להשם תברך פנ"ל.

כי המעשיות האלו אינן דברים ריקים, חס ושלום, ורובנו ז"ל היה רגיל ברוב הפעמים לאחר שהיה אומר את ספורי המעשיות, לגלות פסוקים וענינים מהתורה הקשורים לספור, כדי שידעו שאינו מדבר דבורים בטלים, חס ושלום. ולכן הראה כמה רמזים מרחוק, כמאן דמחוי במחוג [כמי שמרמז בתנועות ידיו] להיכן הדברים מגיעים, כי כל ספורי המעשיות התגלו על ידי סודות התורה.

דיא מעשיות וואס דא שטייען אין דעם ספר, איז אין זיין דא זייער גרויסע סודות התורה. סע איז אין זיין בהאלטין זייער גרויסע זאכין. סע איז אין זיין גיט פאר האנדין איין ווארט וואס סע זאל זיין פשוט. און אפילו פראסטע מענטשן, קאנען זיך אויף ארויס נעמען גרויס מוסר פון די מעשיות. ווארין דיא מעשיות האבין אה גרוסין כח אויף צו וועקן אלע מענטשן פון דעם שלאף אז מע זאל חס ושלום גיט פאר שלאפן זיינע זאהרן אום זיסט. און ווער סע וויל אריין קוקין אין דיא מעשיות מיט איין אמת אויג, קאן ער זעהן און פאר שטיין אביסל גאטס גרויסקייט. אפילו פראסטע מענטשן קאן זיי אויף עפעס אה בלישטש טאן ווינקין פון מוסר, אז זיין זאלן זיך גוט ארום קוקין, וואס דער תכלית איז פון דער וועלט, אז מע זאל זיך גיט לאזין אפ נארין אויף דער וועלט. און מע זאל טאג און נאכט תפלה טאן, אז מע זאל ניצול ווערין פון דיא נארישקייט פון דער וועלט. און מע זאל זוכה זיין צווא זיין אזוי ווי השם תברך וויל. און ווייטער וואס אין דיא מעשיות איז פאר האנדין בהאלטיגע זאכין, דאס קאן מען גיט דער שרייבן און גיט דער ציילן, אז וואיל איז דעם וואס ער וועט אין זיין עפעס וויסן. און וויל מיר האבן אמאל גהערט פון זיין מויל ער האט גיזאגט, אז ער האט חשק, אז מע זאל די מעשיות דרוקין, פון אויבין זאל זיין אויף לשון הקודש, און פון אונטן אויף טייטש. דרום האבין מיר זיין הייליגין רצון מקיים גינען, און מיר האבין זיין אזוי גידרוקט, ווארין פראסטע מענטשן בדארפן אויף וויסן פון דיא מעשיות. חאטשע זיין וועלין גאר קארג פאר שטיין, וואס מע מיינט, און וואו היין די מעשיות דער לאנגען, איז פארט פאר זיין אה גרויסע טובה צום תכלית, אז זיין וועלין אין זיין אריין קוקין מיט איין אמת אויג, ווארין זיין האבין אגרויסין כח צו דער וועקין, צום אייבערשטין כנ"ל, ווארין דיא מעשיות זענען גיט קיין לערע זאכין חס ושלום. און דער רבי עליו השלום, פלעגט אלע מאל נאך דאס רוב מעשיות, צווא זאגין עטליכע פסוקים און עטליכע זאכין, כדי מע זאל וויסן אז ער רעט גיט קיין דברים בטלים חס ושלום. האט ער אביסיל גיוויזין ווינקען, וויא היין זיין דער לאנגען, ווארין די אלע מעשיות זענען דורך סודות התורה.

מעשה א'
מאנרת בת מלך

מעשה א'

מאבדת בת מלך

ענה ואמר: בדרך ספרתי מעשה, שכל מי שהיה שמעה היה לו הרהור תשובה. וזו היא:

מעשה במלך אחד שהיו לו ששה בנים ובת אחת. ואותה הבת היתה תשובה בעיניו מאד, והיה מחבבה ביותר, והיה משעשע עמה מאד. פעם אחת היה מתועד עמה בחדר באיזה יום, ונעשה בלגז עליה, ונזרקה מפיו דבור: 'שה' לא טוב' יקח אותך (דער ניט גוטער זאל דיך נעמען). בלילה הלכה

אין ונעג האב איך דער ציילט א מעשה. וואס ווער עס האט זי גיהערט האט גיהאט א הרהור תשובה, און דאס איז די מעשה.

אין מאל איז גיווען א מלך דער מלך האט גיהאט זעקס זין און איין טאכטער. די טאכטער איז ביי אים זייער חשוב גיווען און ער האט זי זייער מחבב גיווען (כלומר גיליבט) און האט זיך מיט איהר זייער משעשע גיווען. אמאל איז ער מיט איר גיווען אין איינעם אין עפעס א טאג. און איז אויף איר ברוגז גיווארן. האט זיך אים ארום גיחאפט א ווארט דער ניט גוטער זאל דיך אנועק נעמען. ביי נאכט איז זי גיגאנגען אין איר חדר אריין. אין דער פריא האט מען ניט גיווסט וויא זי איז,

לקט רמזים

המטרוניתא [השכינה בת המלך] לאו מלכא הוא [אינו מלך], כי בלא המטרוניתא אינו מוכר בעולם, ולכן היה מחבבה מאוד, כי רק על ידה הוא מוגדר כמלך, ורבינו ז"ל מביא בליקוטי מוהר"ן (סי' מ"ט) מהספר עץ חיים, שכל מטרת בריאת העולם היתה כדי לגלות מלכותו, כי רק לאחר ש"נעשה בחפצו כל, אזי מלך שמו נקרא", רק לאחר בריאת העולם שייך לכנותו מלך, כי הרי אין מלך בלא עם. (לויית חו)

בלילה הלכה לחדרה ובבוקר לא ידעו היכן היא: בת מלך היא כינוי להשכינה וכנסת ישראל

בדרך סיפורי מעשה: בשנת תקס"ו, אחר שנפטר התינוק הנ"ל, נסע לדרך למדודיבקע וסביכותיה, ושם התחיל לספר מעשה ראשונה שבסיפורי מעשיות, וכשבא מהדרך הייתי אצלו, וחזר וסיפר לפנינו אותה המעשה, ואמר: בדרך סיפורי מעשה וכו', כנדפס שם בספר סיפורי מעשיות.

(ימי מוהר"ת ח"א סי' ר"א)

ואותה הבת היתה חשובה בעיניו מאוד וכו': טעם הדבר שהמלך היה מחבב מאוד את ה"בת מלך" המרמזת לשכינה הקדושה, כי בזוהר הקדוש מובא כמה פעמים הלשון הזה ש"מלך בלא

לְחַדְרָהּ, וּבִבְקָר לֹא יָדְעוּ הַיֶּכֶן הִיא. וְהָיָה אָבִיָּהּ מְצַעַר מְאֹד, וְהֶלֶף לְבַקְשָׁהּ

הָאֵט זֶיךָ דְעַר פְּאָטְעַר (דְּהַיִּינוּ דְעַר מְלֶךְ) זַיִיעֶר מְצַעַר גִּינוּעַן אֹן אִיזוּ גִיגַאנְגֶעַן זִי זוכֵין אֵהִין אֹן אָהַר.

לְקַט רְמוּזִים

הרע כזה והוא מתחזק כנגדו. על כן כל מה שהוא מתפשט ביותר ויותר, כמו כן הוא יקר בעיניו יתברך יותר כל תנועה בעלמא שהוא מתחזק נגדו. והשם יתברך בעצמו עוזרו לזה, כמו שכתוב ה' לא יעזבנו בידו".

והיה אביה מצער מאוד: לעת עתה בשעת התגברות ההסתרה היא מתעלמת ומסתתרת, בבחינת: "זאת ירושלים שמתיה וכו'", ויש כביכול לאביה צער גדול מזה, בחינת: "הביאו עלי כפרה". (רמזי המעשיות להרב מטשעהרין)

והלך לבקשה אנה ואנה: עיין בליקוטי מוהר"ן סי' נ"ד וז"ל: "כל יום יש בו מחשבה דיבור ומעשה, והקדוש ברוך הוא מצמצם אלקותו מאין סוף עד אין תכלית, עד נקודת המרכז של עולם הגשמי שעומד עליו, ומזמין לו לכל אדם מחשבה דיבור ומעשה, לפי היום ולפי האדם ולפי המקום, ומלביש לו בזאת המחשבה דבור ומעשה שמזמין לו רמזים כדי לקרבו לעבודתו.

בכן צריך להעמיק מחשבתו בזה, ולהגדיל בינתו, ולהבין מהו הרמזיות בפרטיות, שמלוכש בזאת המחשבה דיבור ומעשה של זה היום, שהזמין לו השם יתברך, הן מלאכה או משא ומתן, וכל מה שמזמין לו השם יתברך בכל יום, צריך להעמיק ולהגדיל מחשבתו בזה, כדי להבין רמזותיו של השם יתברך".

ועיין שם בסימן ר"ו וז"ל: "השם יתברך דרכו לקרות את האדם תיכף כשרואה שהוא תועה מדרך השכל, וקוראו שישוב לאחוריו, ולכל אחד קורא לפי בחינתו, יש שקוראו ברמיזה, ויש בקריאה ממש, ויש שבוטע בו ומכהו, וזהו הקריאה שלו, כי אורייתא מכרות קמייהו" עד מתי פתיים תאהבו פתי", והתורה, הוא השם יתברך בעצמו שהוא קורא אותם ומבקשם שיחזרו אליו".

כביכול וכו', וגלות השכינה וכנסת ישראל הוא בחינת אבידת בת מלך והתרחקות מדודה וכו', וזה סוד שכינה בגלות, כי גלות השכינה התחיל קודם בריאת העולם, בסוד שבירת כלים, בסוד ואלה המלכים אשר מלכו וכו'.

(הקדמת סיפורי מעשיות)

מבואר בזהר הקדוש בכמה מקומות מענין הששה בנים ובת אחת שיש להמלך, והמובן שמרמוז לבחינת הוא"ו קצוות ובחינת מלכות, ואותה הבת חביבה היא אצלו ביותר, והיה משעשע עמה מאוד כידוע, פעם אחת וכו' ואמר שהלא טוב יקח אותה וכו', זה סוד לכי ומעטי את עצמך, שתרד ותהיה ראש לשועלים וכו', עד שישתלשל מזה כמו שכתוב "עת אשר שלט האדם באדם לרע לו", בכדי לברר ממנו בירורים וכו'. (רמזי המעשיות להרב מטשעהרין)

עיין בליקוטי עצות (התחזקות אות ל"ו) וז"ל: "הוא מעלה גדולה כשיש עדיין יצר הרע לאדם, כי אז יכול לעבוד אותו יתברך עם היצר הרע דייקא, דהיינו להתגבר מתוך חמימות היצר הרע, להמשיך ממנו לתוך איזה עבודה מעבודתו יתברך, ואם אין יצר הרע לאדם, אין עבודתו נחשבת כלל.

ובשביל זה מניח השם יתברך היצר הרע שיתפשט כל כך על האדם, וביותר על מי שחפץ באמת להתקרב אליו יתברך, אף על פי שעל ידי התפשטותו והתגברותו כל כך הוא מביא את האדם למה שמביא לכמה עוונות ופגמים גדולים, אף על פי כן הכל כדאי אצלו יתברך בשביל התנועה טובה, מה שבתוקף התגברותו של היצר הרע מתגבר עליו האדם באיזה תנועה ובורח ממנו, שזה יקר אצלו יתברך ביותר מאלו עבד אותו אלף שנים בלי יצר הרע.

כי כל העולמות לא נבראו כי אם בשביל האדם, שכל מעלתו וחיבתו היא מחמת שיש לו יצר

סיפורי מעשה א' - מאבדת בת מלך מעשיות כא

אָנָה וְאָנָה. עָמַד הַשָּׁנִי לְמַלְכוּת מַחְמַת שְׂרָאָה שְׁהַמְלִיךְ מְצַטְעֵר מְאֹד, וּבִקְשׁ

אִיז אוֹיֵף גֶּשְׁטאַנְען דֶּער שָׁנִי לְמַלְכוּת. מַחְמַת עֵר הָאָט גִּיזְען. דֶּער מְלֶךְ הָאָט גְּרוֹיס צַעַר. אוֹן הָאָט

לְקַט רְמִזִּים

מלכה, יהיה רק לעתיד, כשיבוא משיח צדקנו, הוא משה רבינו בעצמו, שהוא מתגלגל בכל דור ודור, כמו שמובא בתיקונים (דף קיג), והכל בשביל לבקש את הבת מלך, עד שיוזכה למצוא אותה בימי משיח צדקנו, שיבוא במהרה בימינו.

והבת מלך היא בחינת האמונה הקדושה, להאמין בה' יתברך ובצדיקים אמיתיים ובכלליות התורה וכו', וזאת האמונה הקדושה היא בגלות בכל דור ודור, ועיקר הגאולה תלוי בזה כפי מה שזוכין ישראל בכל דור ודור להעלות האמונה הנפולה ולהתחזק באמונה שלימה באמת, שעל ידי זה יבוא משיח, כמו שכתוב: (שה"ש ד) תבואי תשורי מראש אמנה, ואז תתגלה האמונה בשלימות, וידע כל פעול כי אתה פעלתו וכו', ואז דייקא תשוב הבת מלך, שהיא האמונה, על מכונה ומלכותה, ואף על פי שרבינו ז"ל סיפר מעשה שהיה וסיים "ולבסוף מצאה", אף על פי כן מרמז על העתיד, כי אפילו כשנזכה לכוון באמת רמזי המעשה, אבל אף על פי כן עצם המעשה אי אפשר להבין, דהיינו מי ומה ואימתי, כי כל המעשיות היה במקום שהיה. (עלים לתרופה מכתב ב')

מתעוררים נשמות ישראל, ובפרט נשמות הצדיקים שהם בחינת שני למלכות (כי המה היוצרים יושבי נטעים עם המלך במלאכתו וצדיקים מתדמים ליוצרים). (רמזי המעשיות להרב מטשעהרין)

רבים רוצים לעזור, לעשות ולפעול, אבל מסירות נפש ללכת עד הסוף, יש בעיקר לשני למלכות, שמקומו נעלה וגבוה מאוד, ש'ורש נשמות ישראל ר"ת שני, והוא הוא שיכול למצוא אותה. (ליות חו)

מחמת שראה שהמלך מצטער מאוד: עיין בליקוטי מוהר"ן תנינא סי' ל"ז וז"ל: "הכלל שעיקר התכלית הוא רק לעבוד ולילך בדרכי ה' לשמו יתברך, כדי לזכות להכיר אותו יתברך

עמד השני למלכות: תיכף שנברא אדם הראשון היה צריך לתקן זאת, להעלות כל העולמות על מכונם, לגלות מלכותו יתברך בשעת בריאת העולם, כמו שתתגלה מלכותו בקרוב בעת ביאת משיחנו שיבוא במהרה בימינו, אך הוא לא נזהר מלאכול מעץ הדעת וכו'.

ומעשה זו היא בכל אדם ובכל זמן, כי גם כל אדם בפרט עובר עליו כמעט כל מעשה זו כולה, כי כל אחד מישראל צריך לעסוק בתיקון זה להעלות השכינה מהגלות לאוקמא שכינתא מעפרא, להוציא מלכות דקדושה מבין העכו"ם והסטרא אחרא שנתפזרה בנייהם, אשר זהו סוד כל עבודתינו, וכל המצוות ומעשים טובים ועסק התורה שאנו עושים כל ימי חיינו, שכולם מיוסדים על קוטב זה כמבואר בכתבים, ואפילו אנשים פשוטים לגמרי והמון עם שאין יודעים בין ימינם לשמאלם, עם כל זה גם הם, אם זוכים לילך בדרך הישר לפי ערכם, דהיינו לסור מרע ולעשות טוב, כי אפילו איש פשוט לגמרי יודע מה שאסרה תורה, ואם עיניו לנוכח יביטו לסור מרע ולבחור בטוב, אז נעשים כל התיקונים בעולמות העליונים ממילא על ידו, וזוכה להקים השכינה מנפילתה כפי מה שזוכה לקדש ולטהר עצמו.

נמצא, שכל אחד מישראל הוא עוסק לחפש ולבקש את הבת מלך להשיבה אל אביה, שתשוב אל אביה כנעוריה, בסוד "ושבה אל בית אביה כנעוריה מלחם אביה תאכל", כי ישראל בכללם הם בחינת שני למלך, כי הם מושלים בעולם, מה הוא מחיה מתים רופא חולים, אף ישראל כך, כמו שאמרו: "אל תקרי עמי אלא עימי, מה אנא עבד שמיא וארעא במילולי אף אתם כן וכו'", וכיוצא בזה הרבה. (הקדמת סיפורי מעשיות)

עיקר סיום המעשה, דהיינו למצוא את הבת

שיתנו לו משרת, וסוס, ומעות על הוצאות; והלך לבקשה. והיה מבקשה מאד זמן מרבה מאד, עד שמצאה (עתה מספר איך בקשה עד שמצאה). והיה הולך אנה ואנה זמן רב, ובמדריות ובשדות וביערים, והיה מבקשה זמן רב מאד.

גיבטין אז מען זאל אים געבן איין משרת מיט איין פערד. און געלט אויף הוצאות. און איז גיגאנגען זי זוכין. האט ער זי געזוכט. זייער אלאנגע צייט ביז ער האט זי גיפונען. (היינט דער ציילט ער ווי אזוי ער האט זי גיזוכט ביז ער האט זי גיפונען). איז ער גיגאנגען א לאנגע צייט. (און) אין מדריות און אין פעלדער און אין וועלדער און האט זי גיזוכט זייער איין לאנגע צייט. איז ער גיגאנגען

לקט רמזים

והיה מבקשה מאד זמן מרובה מאד עד שמצאה: רואים אנו דבר נפלא, שמקודם אומר רבינו ש"מצאה", ורק לאחר מכן מציין ש"עתה מספר איך ביקשה עד שמצאה", וזה התחזקות עצומה, שצריך להאמין שאם מחפשים אזי לבסוף מוצאים. (ליות ח)

והיה הולך אנה ואנה זמן רב, ובמדריות ובשדות וביערים: עיין ליקוטי מוהר"ן סי' נ"ב וז"ל: "צריכין שיהיה ההתבודדות במקום מיוחד, דהיינו חוץ מהעיר בדרך יחידי, במקום שאין הולכים שם בני אדם. כי במקום שהולכים שם בני אדם ביום, הרודפים אחר העולם הזה, אף על פי שעת אינם הולכים שם, הוא מבלבל גם כן ההתבודדות, ואינו יכול להתבטל ולהכלל בו יתברך, על כן צריך שילך לבדו בלילה, בדרך יחידי, במקום שאין שם אדם, ושם ילך ויתבודד".

ועיין בשיחות הר"ן (סי' קס"ב): "רבינו זכרוננו לברכה, אף על פי שהיה לו חדר מיוחד בכפר שישב בו לבדו, אף על פי כן היה הולך על פי הרוב על פני השדה בתוך איזה יער וכיוצא, והיה מתבודד שם הרבה. ופעם אחת הלכתי עמו בקהלת מעדועדווקע שהיה דר שם בתחילה כמבואר לעיל, והלכתי עמו אנה ואנה אצל השדות וההרים. ונטה ידו על פני השדות וההרים, ואמר לי: על כל אלו השדות וההרים שאתה רואה סביב העיר ועל כל המקומות הסמוכים להעיר סביב, בכלם הלכתי וסבבתי כמה וכמה פעמים, היינו שהיה הולך ומתבודד שם בכל המקומות הנ"ל".

ולדעת אותו יתברך, שזהו עיקר התכלית, וזהו רצונו יתברך, שאנחנו נכיר אותו יתברך. ואין ראוי לאדם שיהיה לו כוונה אחרת בעבודתו יתברך, כי אם למלאות רצונו יתברך, שאמר ונעשה רצונו.

כי יש מי שעובד כל ימיו ורודף אחר תאוות עולם הזה, כדי למלאות בטנו וכרסו בתאוות עולם הזה. ויש מי שעובד ומשתדל, כדי לזכות לעולם הבא, וגם זהו נקרא מילוי בטן, שרוצה למלאות בטנו ותאוותו עם עולם הבא וכו'. וגם באמת בודאי טוב יותר הרבה לעבוד ה', אפילו אם עובד בשביל עולם הבא, אך אף על פי כן גם זה נקרא בחינת מילוי בטן כנ"ל".

וביקש שיתנו לו משרת, וסוס, ומעות על הוצאות, והלך לבקשה: מבקשים שיתנו להם משרת וסוס ומעות (שהם בחינת נפש וגוף וממון בהרחבה), והם ילכו לבקשה.

והבקשה בעצמו הוא גם כן דבר גדול, כי לעת עתה מגלים שיש לה עדיין איזה בחינת הויה ומציאות בעולם, רק שצריכין לבקש אחריה, כי לפי התגברות הסטרא אחרא רוצים להעלימה כל כך ח"ו עד שיהיה נדמה כאילו אין לה עוד שום מציאות ח"ו, כי הסטרא אחרא מתגברת לומר אני ואפסי עוד ח"ו, רק הצדיקים עוסקים בזה לגלות קדושתה אף אם היא במקום שהיא, בבחינת ואף גם זאת בהיותם וכו', עד שזוכים למוצאה ולהחזירה אל מקום אשר היה שם אהלה בתחילה. (רמזי המעשיות להרב מטשעהרין)

סיפורי מעשׂה א' - מאברת בת מלך מעשיות כג

וְהָיָה הוֹלֵךְ בַּמִּדְבָּר, וְרָאָה שְׂבִיל אֶחָד מִן הַצַּד. וְהָיָה מֵיֵשֵׁב עֲצָמוֹ: בְּאֶשֶׁר שָׁאֲנִי הוֹלֵךְ כָּל־כֶּף זָמַן רַב בַּמִּדְבָּר, וְאֵינִי יָכוֹל לְמַצְאָה אֵלַי בְּשְׂבִיל הַזֶּה, אוֹלֵי אָבוֹא לְמָקוֹם יָשׁוּב; וְהָיָה הוֹלֵךְ זָמַן רַב. אַחֲר־כֵּן רָאָה מִבְּצָר (שְׁקוּרִין 'שְׁלֹאס'), וְכַמָּה חִילוֹת הָיוּ עוֹמְדִים שָׁם סְבִיבוֹ, וְהַמִּבְצָר הָיָה נָאָה וּמִתְקַן וּמְסֻדָּר מְאֹד עִם הַחִילוֹת. וְהָיָה מִתְיָרָא מִפְּנֵי הַחִילוֹת פֶּן לֹא יִנְיחוּהוּ לְכַנֵּס; וְהָיָה מֵיֵשֵׁב עֲצָמוֹ: אֵלַי וְאִנְסָה. וְהַשְּׂאִיר הַסּוּס, וְהִלְךְ לְהַמְבַצֵּר, וְהָיוּ מִנִּיחִים אוֹתוֹ וְלֹא עִכְבוּהוּ כָּלֵל, וְהָיָה הוֹלֵךְ מִחֲדָר לְחֲדָר בְּלֵי עִכּוּב. וּבָא לְפִלְטִין אֶחָד, וְרָאָה שְׂיֵשֵׁב שָׁם הַמֶּלֶךְ בְּעֵטְרָה, וְכַמָּה חִילוֹת שָׁם, וְכַמָּה מְשׁוֹרְרִים

(און) אין מדבר און האט געזען אונגע פון דער זייט. האט ער זיך מיישעב געווען באַשער איה גיי אזוי א לאנגע צייט אין דער מדבר און קאן זי נישט גיפניען. לאס איה גייען אויף דעם וועג. טאמער וועל איה קומען צו איין ישוב. איז ער גיגאנגען אלאנגע צייט. דער נאך האט ער גיזעהן א שלאס און אסאך חיללות שטייען ארום. און דער שלאס איז געווען זייער שיין, און די חיללות זענען ארום גישטאנען פסדער זייער פיינ. האט ער מורא גיהאט פאר די חיללות. טאמער וועלן זיי אים נישט לאזן אריין גיין. האט ער זיך מיישעב געווען איה וועל מיך פרוווען. און האט איבער גילאנט דאס פערד, און איז גיגאנגען צום שלאס. האט מען אים גילאזט. און מען האט אים גאר נישט מעכט געווען און ער איז גיגאנגען פון איין חדר צום אנדערין און מען האט אים נישט געווערט. איז ער גיקומען צו איין פאלאץ. האט ער גיזען. דער מלך זיצט דאךט אין איין קרוין. און אסאך חיללות

לקט רמזים

והיה מיישב עצמו, אלך ואנסה: עיין בשיחות הר"ן סי' מ"ז וז"ל: "צריך לזה זכיה גדולה שיזכה ליישב עצמו שעה אחת ביום, ושיהיה לו חרטת על מה שצריכין להתחרט, כי לאו כל אדם זוכה ליישב הדעת איזה שעה ביום, כי היום הולך וחולף ועובר אצלו ואין לו פנאי ליישב עצמו אפילו פעם אחת כל ימי חייו. על כן צריכין להתגבר לראות לייחד לו פנאי ליישב עצמו היטב על כל מעשיו אשר הוא עושה בעולם, אם כך הוא ראוי לו לבלות ימיו במעשים כאלו. ומחמת שאין האדם מיישב עצמו ואין לו דעת, ואפילו אם יש לו לפעמים איזה ישוב הדעת, אין הדעת המיושב מאריך זמן אצלו ותיכף ומיד חולף ועובר הדעת ממנו, וגם אותו המעט הדעת שיש לו אינו חזק ותיקף אצלו, מחמת זה אין מבינים שטות העולם הזה. אבל אם היה להאדם שכל מיושב חזק ותיקף היה מבין שהכל שטות והבל".

וראה שביל אחד מן הצד: עיין בליקוטי מוהר"ן תנינא סי' צ"ז וז"ל: "שמעתי בשמו לענין מעלת השיחה בינו לבין קונו, שאמר שעל תפילות ותחינות ובקשות הסדורות מכבר, כבר יודעין מהם כל המחבלים והמקטרגים, והם אורבים על הדרכים של אלו התפילות, מחמת שיודעים מהם מכבר. כמו למשל, על הדרך הכבושה, הידוע ומפורסם לכל, שם אורבים רוצחים וגזלנים תמיד, מחמת שיודעים מדרך זה כבר. אבל כשהולכין בנתיב ודרך חדש, שאינו נודע עדיין, שם אינם יודעים לארוב שם כלל. כמו כן לענין הנ"ל, כי השיחה שמדבר האדם עצמו בינו לבין קונו, הוא דרך חדש ותפילה חדשה, שהאדם אומרה מליבו מחדש, על כן אין המקטרגים מצויים כל כך לארוב. ואף על פי כן הזהיר מאד גם על אמירת שאר תחינות ובקשות, כמבואר בדברינו כמה פעמים".

כד סיפורי מעשה א' - מאבדת בת מלך מעשיות

בכלים לפניו, והיה שם נאה ויפה מאד; והמלך ושום אחד מהם לא שאלוהו כלל. וראה שם מעדנים ומאכלים טובים, ועמד ואכל, והלך ושכב בזוית לראות מה נעשה שם. וראה שהמלך צוה להביא המלכה, והלכו להביא אותה, והיה שם רעש גדול ושמחה גדולה, והמשוררים היו מזמרים ומשוררים מאד באשר שהביאו את המלכה. והעמידו לה פסא והושיבוהו אצלו; והיא היתה הבת-מלך הנ"ל, והוא (הינו השני למלכות) ראה והכירה.

אחר-כך הציצה המלכה וראתה אחד ששוכב בזוית, והכירה אותו. ועמדה מכסאה והלכה לשם, ונגעה בו ושאלה אותו: האתה מכיר אותי? והשיב לה: הן, אני מכיר אותך, את היא הבת-מלך שנאבדה. ושאל אותה: האין באת לכאן? והשיבה: באשר שאבי המלך נזרק מפיו דבור הנ"ל, וכאן, המקום הזה, הוא 'לא טוב'. וספר לה שאביה מצטער מאד, וש הוא מבקשה כמה שנים. ושאל אותה: אין יכול להוציא אותך? ואמרה לו:

שטייען ארום אים. און איין סאך שפילין אויף פלים פאר אים און עס איז דארט זייער שיין און פיין גינען. און דער מלך און קיינער פון זיי האט אים גאר ניט גיפרעגט. און ער האט דארט גיזעהן גוטע מאכלים. איז ער גיגאנגען און האט גיגעסין. און איז גיגאנגען און האט זיך גילייגט אין איין ווינקעלע ער זאל זעהן וואס דארטין וועט זיך טוהן, האט ער גיזען דער מלך האט גיהייסן מען זאל ברענגען די מלכה. איז מען גיגאנגען זיא ברענגען. איז דארטין גינען איין גרויסער רעש און איין גרויסע שמחה, און די קאפעליעס האבן זייער גישפילט און גיוונגען. ווייל מען האט גיבראכט די מלכה. און מען האט איר גישטעלט איין שטול. און מען האט זי גיזעצט לעבין אים. און דאס איז גינען די בת מלך. און ער האט זי גיזען און האט זי דער קענט.

נאך דעם האט די מלכה איין קוק גיטאן און האט גיזען איינער ליגט אין איין ווינקעלע האט זי אים דער קענט, איז זיא אויף גישטאנגען פון דער שטול און איז צו אים גיגאנגען און האט אים אן גיריט, און האט אים גיפרעגט קאנסטו מיך האט ער איר גיענפרט יוא. איך קען דיך דו ביסט די בת מלך וואס איז פאר פאלין גינארין. האט ער זי גיפרעגט ווי קומסטו אהער. האט זי אים גיענפרט ווייל דעם טאטין האט זיך אים ארויס גיחאפט דאס ווארט (הינו אז דער ניט גוטער זאל דיך געמען) און דא איז דאס ארט וואס איז ניט גוט. האט ער איר דער ציילט אז איר פאטער איז זיך זייער מצער. און ער זוכט זי כמה וכמה שנים. און האט זי גיפרעגט. ווי אזוי קען איך דיך ארויס

לקט רמזים

המקום הוא "לא טוב", וזה מרמז על הבלי העולם הזה ועל דמיונותיו, שכל זה שכל כך נוצץ, בעצם הוא לא טוב.

(לוי"ת חו)

והיה שם נאה ויפה מאוד וכו': רבינו מרבה לתאר את יופי הפלטין והתענוגים סביבו, ושהיו משוררים בכלים ושהיה שם נאה ויפה מאוד, והיו שם מעדנים ומאכלים טובים וכו', למרות זאת,

סיפורי

מעשה א' - מאברת בת מלך מעשיות כה

שאי־אפשר לך להוציא אותי כי אם פשתהיה בוחר לך מקום, ותהיה יושב שם שנה אחת, וכל השנה תתגעגע אחרי להוציא אותי, ובכל זמן שיהיה לך פנאי תהיה רק מתגעגע ומבקש ומצפה להוציא אותי, ותהיה מתענה; וביום האחרון מהשנה תהיה מתענה, ולא תישן כל המעת־לעת. והלך ועשה פן, ובסוף השנה, ביום האחרון - היה מתענה, ולא היה ישן. ועמד והלך לשם. והיה רואה אילן ועליו גדלים תפוחים נאים מאד, והיה מתאנה לעיניו

נעמען. האט זי אים גיענפערט. דו קאנט מיך ניט ארויס נעמען. סיידן אז דו זאלסט דיר אויס קלויבן איין ארט און זאלסט דארט זיצן איין יאר. און אנאנץ יאר זאלסטו גענקען נאך מיר זאלסט מיך ארויס נעמען, און גען דוא געסט האבן צייט זאלסטו רק גענקען און געלין און האפן מיך ארויס צו נעמען. און זאלסט פאסטן. און אין דעם אונטערשטן טאג פון דעם יאר זאלסטו פאסטן און זאלסט ניט שלאפן דעם גאנצן מעת לעת. איז ער גיגאנגען און האט אזוי גיטאן. און צום סוף יאר דער אונטערשטן טאג. האט ער גיפאסט. און האט ניט גישלאפן. און האט זיך אויף גיהויבן. און איז אהין גיגאנגען (היינו צו דער בת מלך זי ארויס צו נעמען) האט ער דער זעהן איין בוים און דעם בוים האבן גינאקסען זייער שיינע עפיל. האט זיך אים זייער גיגלוסט און איז

לקט רמזים

היה רואה אילן ועליו גדלים תפוחים נאים מאוד וכו': כשארם מתחיל לעסוק בזה, ובחור לו מקום להתבודדות לעסוק בעבודת ה', ולכסוף ולהשתוקק אליו יתברך, ולפעמים זוכה שנמשך איזה זמן, אך אחר כך כשהוא סמוך מאוד לברא למבוקשו, שיתגלה אליו לפי בחינתו התגלות מלכותו יתברך, אזי ביום אחרון מזמינים לו איזה נסיון לפי בחינתו, ואז באותו היום שהכל תלוי בזה היום, אזי מתגבר עליו הבעל דבר וכל חילותיו עליו בהתגברות גדול מאוד, ונכנס עמו בדברים וממשיכו לעצתו, ורואה כי תאוה הוא לעינים ונחמד וכו', ולוקח מפריו ואוכל חס ושלוש, ואינו עומד בנסיון שלו, מה שהוא מוכרח להתנסות ולהצטרף אז באותו העת והזמן, ואזי תיכף נופל עליו שינה.

אדם הראשון לא נזהר מלאכול מעץ הדעת וכו', שזהו בחינת מה שכתוב בהמעשה הנ"ל שהשני למלכות לא עמד בנסיון ואכל התפוח, שעל ידי זה פגם בכל העולמות, וחזרה וירדה השכינה והלכה למטה בין הסטרא אחרא כידוע.

(הקדמת סיפורי מעשיות)

שאי אפשר לך להוציא אותי כי אם כשתהיה בוחר לך מקום וכו': כל אחד כפי מה שזוכה לעסוק בעבודתו, שעל ידי זה עוסק כביכול לחפש ולבקש השכינה וכנסת ישראל להוציאה מהגלות, כמו כן כביכול השכינה מתגלה אליו כביכול מתוך תוקף גלותה, ומתעלמת ומסתתרת עצמה ובאה אליו בסתר, ומגלית לו מקומה ומושבה ומה לעשות בשבילה באופן שיזכה למוצאה, שזה בחינת מה שגילתה הבת מלך אל השני למלכות באיזה תחבולות יוכל להוציאה.

בכל זמן שיהיה לך פנאי תהיה רק מתגעגע ומבקש ומצפה להוציא אותי, ותהיה מתענה: צריכין לבחור לו מקום, ולקבוע לו תשובה ותענית, ולהתגעגע תמיד ולהשתוקק תמיד אליו יתברך, שיזכה להכיר אותו שיתגלה מלכותו בעולם, "וידע כל פעול כי אתה פעלתו ויבין כל יצור כי אתה יצרתו, ויאמר כל אשר נשמה באפו וכו', ומלכותו בכל משלה", שזה עיקר הקמת השכינה מהגלות, כשזוכין להכיר מלכותו באמונה שלימה באמת, וכולם ידעו אותו יתברך מקטנם ועד גדולם והיתה לה' המלוכה וכו'.

מָאד, וְעַמַּד וְאַכַּל מִשֶּׁם; וְתִכְף שְׁאָכַל הַתְּפוּחַ - נָפַל וְחָטְפוּ שִׁנְה. וְהָיָה יֵשׁן זְמַן מְרֻבָּה מָאד, וְהָיָה הַמְּשָׁרֵת מְנַעַר אוֹתוֹ, וְלֹא הָיָה גְעוּר פְּלֵל. אַחֲר־כֵּן

גִּיגְאָנְגָעַן. אוֹן הָאָט גִּיגְעֶסְעַן פּוֹן זַי. תִּיכְף וּוִי עַר הָאָט גִּיגְעֶסְעַן דְּעַם עֶפִּיל, אִיז עַר אַנְיָדַעַר גִּיפֹאֶלְן אוֹן עֶס הָאָט אִים אָן גִּיחֶאפֶט אִינן שְׁלֶאף. אוֹן הָאָט גִּישְׁלֶאפֶן זַייעַר אִינן לֶאנְגַע צִיט הָאָט דְּעַר מְשָׁרֵת אִים גְּוֹעֶקֶט. אוֹן עַר הָאָט אִים גִּיט גִּיקֶאנְט דְּעַר וּוְעֶקֶן דְּעַר נֶאָף הָאָט עַר זִיף אוֹיף גִּיחֶאפֶט

לְקַט רְמוּזִים

ועיין מזה במאמר המתחיל "פתח רבי שמעון" (בסימן ס' לקוטי מוהר"ן קמא), שם מדבר מזה שעל ידי פגם תאוות אכילה אובדין את הפנים שהוא השכל, ואז נופלין לבחינת שינה, עיין שם היטב ותבין, כי שם מדבר הרבה מענין סיפורי מעשיות אשר על ידם מעוררין מהשינה עיין שם.

(הקדמת סיפורי מעשיות)

עיין ליקוטי מוהר"ן סימן ס' וז"ל: "יש בני אדם שישנים את ימיהם, ואף שנדמה להעולם שהם עובדים את השם, ועוסקים בתורה ובתפלה, אף על פי כן כל עבודתם אין להם יתברך נחת מהם, כי נשאר כל עבודתם למטה, ואין יכול להתרומם ולהתעלות למעלה. כי עיקר החיות הוא השכל, כמו שכתוב (קהלת ז'): "החכמה תחיה את בעליה". וכשהעבודה היא עם שכל, משימין בה חיות שתוכל להתעלות. אבל כשנופל לבחינת מוחין דקטנות, בחינת שינה, אין יכול להתעלות למעלה.

ויש שנפלו לבחינת שינה, על ידי תאוות ומעשים רעים. ויש שהם אנשים כשרים ויפים, רק שנפילתם הוא על ידי אכילה. כי לפעמים כשאוכל האדם מאכל שלא נתברר עדיין למאכל אדם, על ידי זה נופל מוחו לבחינת שינה. כי כמו שבגשמיות, יש מאכלים שמרבים שינה, ויש שממעטים שינה. כמו כן ברוחניות, יש מאכלים שלא נתבררו, שמפילין לבחינת שינה. וכשאוכל בקדושה ובטהרה, אזי הוא בחינת: "לחם הפנים", כי השכל הוא הפנים, כמו שכתוב (קהלת ח): "חכמת אדם תאיר פניו". אבל כשאין אכילתו בקדושה, אזי אובד פניו, הינו השכל, ונופל לבחינת שינה".

דבר זה שייך אצל כל אחד ואחד בכל ענינו, שאילו היה עומד בנסיון היה יכול לרכוש מדרגות והשגות, ובגלל יום אחד או רגע אחד שלא עומד בנסיון עלול להפסיד כל מה שהיה ביכלתו להשיג, וכמו שאנו נוכחים כאן שלא זו בלבד שהיה יכול להוציא את בת המלך ולא זכה להוציאה, אף גם כל כיסופיו וגעגועיו ועבודתו במשך כל אותה שנה ירדו כביכול לטמיון, ומעתה עליו להתחיל לבקש ולחפש מחדש, אמנם מזה עצמו לומדים אנו שגם לאחר הנפילה הגדולה ביותר מכל מקום אין שום יאוש בעולם כלל כדברי רבינו, וצריכין אנו להתחיל תמיד מחדש, וכמו השני למלכות. (לויית חו)

עיין בליקוטי מוהר"ן תנינא סימן מ"ח וז"ל: "דע, שיש אחד שכבר הוא אצל הפתח של הקדושה, והוא חוזר לאחוריו מחמת הבלבולים הנ"ל, או שאזי כשהוא סמוך אצל הפתח, אז מתגבר עליו הסטרא אחרא והבעל דבר מאוד מאוד, רחמנא לצלן, בהתגברות גדול ונורא מאוד מאוד, רחמנא לצלן, ואין מניחין אותו לכנוס לתוך הפתח, ומחמת זה הוא חוזר לאחור, חס ושלום. כי כן דרך הבעל דבר והסטרא אחרא, כשרואה שהאדם סמוך סמוך ממש לשערי הקדושה, וכמעט שיכנס, אזי הוא מתפשט עליו בהתגברות גדול מאוד מאוד, רחמנא לצלן. על כן צריך אז התחזקות גדול נגדו".

ותיכף שאכל התפוח נפל וחספו שינה, והיה ישן זמן מרובה מאוד: תיכף נופל עליו שינה, ושינה הוא הסתלקות המוחין, שנסתלק ממנו דעתו וחכמתו המאיר בפניו, בסוד "ויפלו פניו" וכתוב "למה נפלו פניך".

סיפורי מעשיות - מאברת בת מלך מעשיות כו

הקיץ משנתו, ושאל להמשרת: היכן אני בעולם? וספר לו המעשה (הינו המשרת ספר להשני למלך המעשה, ואמר לו): שאפה ישן זמן מרבה מאד, זה כמה שנים, ואני הייתי מתפרנס מהפרות. והיה מצער עצמו מאד. והלך לשם ומצא אותה, והיתה מצטערת לפניו מאד, כי אלו באת באותו היום - היית מוציא אותי מכאן, ובשביל יום אחד אבדת. אמנם שלא לאכל הוא דבר קשה מאד, בפרט ביום האחרון, אז מתגבר היצר הרע מאד (הינו שהפת-מלך אמרה לו שעתה תקל עליו האזהרה, ולא יהיה מזקר שלא לאכל, כי הוא דבר קשה לעמד בו וכי); בכך תשוב לבחר לך מקום, ותשב גם-כן שנה פנ"ל, וביום האחרון תהיה רשאי לאכל, רק שלא תישן, ולא תשתה יין - כדי שלא תישן, כי

פון דעם שלאף. פּרעגט ער דעם משרת. ווי בין איף אין דער וועלט. האט ער אים דער ציילט די גאנצע מעשה. דו שלאפסט שוין זייער איין לאנגע צייט. עס איז שוין כמה שנים. אז דו שלאפסט. און איף האב מיך מפרנס גיווען פון די פרות האט ער זיך זייער מצער גיווען. און איז אהין גיגאנגען און האט זי גיפונען דאָרט (היינו די בת קלף) האט זי זיך פאר אים זייער גיקלאַגט און זייער זיך מצער גיווען. פון איין טאג וועגן האסטו אן גיווארן (פלומר איבער דעם וואס דו האסט זיך ניט גיקאנט איין האלטן איין טאג. און האסט גיגען דעם עפיל איבער דעם האסטו אן גיווארן) ווארן דו זאלסט גיווען קומען אין דעם טאג וואלסטו מיך ארויס גינומען. לושמיר ניט צו עסין איז זייער איין שווערע זאך. בפרט דעם אונטערשטן טאג. דעמאלט איז זיך דער יצר הרע זייער מתגבר. על כן זאלסטו דיר ווידער אויס קלויבן איין אורט. און זאלסט ווידער זיצן דאָרט איין יאר. און אין דעם אונטערשטן טאג זאלסטו שוין מעגן עסין. נאר זאלסט ניט שלאפן. און זאלסט קיין וויין ניט טרינקען כדי דו זאלסט ניט

לקט רמזים

להוציא אותה. ובודאי מה טוב היה שהיה רגיל בתעניות, אך מחמת שתענית הוא דבר קשה, בפרט בדורות הללו החלושי כח, על כן העיקר לבחור לו מקום מיוחד שיהיה יושב ומתגעגע ומשתוקק ונכסף ומצפה בכל יום ובכל עת להוציא השכינה שיהא שורש קדושת נפשות ישראל מגלותה, וימעט בתאוות אכילה כל מה דאפשר ובפרט בשתיית היין, בכדי שלא יבוא לידי שינה, היינו כי על ידי תאוות אכילה ושתיה על ידי זה אוכד את פניו, שהוא בחינת השכל והחיות דקדושה, ונופל למוחין דקטנות שהוא בחינת שינה. (אוצר היראה, רצון ג')

הנה רבינו ז"ל אמר (שיח שרפי קודש ח"ב רח"צ): תעניות וסיגופים הן דרכים ומסעות ישנים להתקרב על ידם לה' יתברך, תפילה והתבודדות

כי אילו באת באותו היום היית מוציא אותי מכאן, ובשביל יום אחד איבדת: עיין בליקוטי מוהר"ן תנינא סימן ק"ח: "פעם אחד סיפר מענין מעשה בני אדם. ענה ואמר: הלא האדם, בשביל תענוג קטן אחד של רבע שעה הוא יכול לאבד ולהפסיד כל העולם הזה עם העולם הבא. ואמר בלשון אשכנז בזה הלשון: א מענטש פון איין תענוגיל וועגן פון א פערטל שעה, קאן ער אן ווערן גאר דעם עולם הזה מיט דעם עולם הבא."

ולא תשתה יין, כדי שלא תישן: עיקר עבודת ישראל הוא לאקמא שכנתא מעפרא ולהוציא השכינה כביכול מגלותה כידוע, אך אי אפשר להוציא אותה כי אם על ידי שיבחר לו האדם מקום מיוחד שיהיה יושב שם כל יום, ובכל זמן שיהיה לו פנאי יהיה רק מתגעגע ומבקש ומצפה

כח סיפורי מעשה א' - מאבדת בת מלך מעשיות

העקר הוא השנה. והלף ועשה פן. ביום האחרון היה הולף לשם, וראה מעין הולף, והמראה - אדם והריח - של זין. ושאל את המשרת: הראית? שזה מעין, וראוי שיהיה בו מים; והמראה - אדמומית, והריח - של זין! והלף וטעם מהמעין; ונפל וישן מיד כמה שנים, עד שבעים שנה. והיו הולכין

שלאפען ווארין דער עיקר איז דער שלאף. איז ער גיגאנגען און האט אזוי גיטאן. דער אונטערשטען טאג איז ער אהין גיגאנגען. האט ער גיזעהן איין קנואל גיין. און די מראה פון דעם קנואל איז גינען רויט. און דער ריח איז גינען פון וויין. האט ער גיפנעגט דעם משרת האסטו גיזעהן. דאס איז איין קנואל (קער צו זיין אין אים וואסער) און די מראה איז רויט. און דער ריח איז פון וויין. און איז גיגאנגען און האט עפעס פאר זוכט פון דעם קנואל. איז ער תיפך אנדער גיפאלן און האט גישלאפן כמה שנים זיבציג יאר. זענען גיגאנגען אסאך חיילות מיט די אפאזין וואס

לקט רמזים

שמפורש בתורה בענין עץ הדעת, איך דיבר הנחש עם האשה: "אף כי אמר אלקים וכו', ותרא כי טוב העץ למאכל וכי תאוה הוא לעינים וכו'", דוק ותשכח, כי כך הענין בכל התאוות והנסיונות, ומי שהוא בר דעת אמיתי, וחס על נפשו באמת למלט נפשו מיני שחת ורוצה לעמוד בנסיון, הוא צריך להתגבר בכל עוז להסיח דעתו לגמרי ולבלי לכנוס עם התאוות בטוען ונטען כלל, ולבלי לדבר ולהרהר ולהתפלא ולתמוה עליהם כלל, ואל יבהלוהו רעיוניו כלל, וכמו שכתוב בספר האלף בית: אל תכנוס עם פיתוייך בטוען ונטען וכו' עיין שם, רק יסיח דעתו מזה לגמרי, ויפקח דעתו בדברי תורה או במשא ומתן או בדברי שיחה וכיוצא, עד שינצל ממה שצריך להנצל, ואחר כך חוזר ומתעורר לו מחשבות ורעיונים כאלה, וצריך לחזור ולהתגבר עליהם להסיח דעתו מהם, וכן כמה וכמה פעמים, וצריך להיות עקשן גדול עד שינצח המלחמה.

אחר כך בא נח רצה לתקן ולא תיקן, כי שתה מן היין, בסוד "וישת מן היין וישכר וכו'" כמובא בספרים, שזהו בחינת מה שפעם שני לא עמד בנסיון ושתה מן היין, ומאז והלאה כל הצדיקים שבכל דור עוסקים בתיקון זה, עד שיבוא משיחנו במהרה בימינו, שאז יהיה גמר התיקון.

ונפל וישן מיד כמה שנים, עד שבעים שנה: ענין שינה כל שבעים שנה מבואר בהתורה פתח רבי

הן דרכים ומסעות חדשים להתקרב על ידם לה' יתברך, כי בעוד שבעבר היתה הדרך המקובלת תעניות, היום שהדור הלז, אזי אדרבה אסור להתענות בימים רגילים, ורק את התעניות המובאות בשולחן ערוך יש לשמור מכל משמר.

והעיקר הוא לנצל את הזמן היטב, לא לישון את ימינו ושנותינו, לא להיות רדום אלא לעשות כל מעשינו בערנות ולהיות זריזים מאוד. (לוי' ח)

העיקר לשמור עצמו מהשינה, היינו לעורר עצמו בכל פעם ולהתחדש ולהתחזק בעבודת ה' בכל פעם בהתעוררות חדש ובחיות ושכל דקדושה.

(ומרת הארץ להרב מטשעהרין)

ולא תשתה יין: רבינו הקפיד מאוד שלא לשתות יין כי אם בפורים, וכן בשבת ויום טוב רק מעט הנצרך לקידוש ולהבדלה, או לטעום מעט משקה כדי לומר לחיים בעת מאורע משמח, ולא יותר, גם בשמחת תורה שהעולם נוהגים להרבות בשתיית יין, אצל אנ"ש הקפידו שלא לשתות אז.

(לוי' ח)

והלך וטעם מהמעין: כך דרך הבעל דבר והתאוות, כשרוצה להסית האדם הכשר שרוצה להתרחק מהתאוות, שאזי מטעה אותו מעט מעט, שיתפלא ויתמה בדעתו על ענין הדבר שמתאוה אליו, ותיכף כשנכנס בדברים בענין התאוה, מתגבר עליו הבעל דבר עד שמכשילו בה, כמו

סיפורי

מעשה א' - מאברת בת מלך

מעשיות כמ

חילות רבות עם השׂף להם, מה שנוסע אחריהם (שקורין אובאזין), והמשרת הטמין עצמו מתחת החילות. אחר-כך הלכה מרפכה ועגלות-צב, ושם ישבה הפת-מלך, ועמדה שם אצלו. וירדה וישבה אצלו, והפירה אותו, והיתה מנערת אותו מאד, ולא ננער. והתחילה לקבל עליו, אשר פמה וכמה יגיעות, וטרחת גדולות מאד שהיו לו זה פמה וכמה שנים כדי להוציא אותי, ובשביל אותו היום שהיה יכול להוציאני - ואבדו; והיתה בוכה מאד על-זה,

גייען זיי נאף. און דער משרת האט זיך פיי האלטן פאר די חילות. נאך דעם איז גיגאנגען איין קארטע און דארט איז גיזעסן די בת מלך. האט זי זיך גישטעלט לעבן אים. און איז אראפ גיגאנגען. און האט זיך גיזעצט לעבן אים. און האט אים דער קענט. און האט אים זייער גינעקט. ער האט זיך אבער ניט גיקענט דער וועקין. האט זי אן גיהויבען צו קלאגן אויף אים. באַשר אזוי פיל און אזוי פיל יגיעות און טרחות. אזוי פיל יארן וואס דו מוטשעסט דיר און הארענוועסט אזוי לאנג כדי אז דו זאלסט מיך ארויס נעמען, און פון איין טאג וועגן וואס דו האסט גיקאנט מיך ארויס נעמען. האסטו גאר אן גינארין. און זי האט זייער גינוינט. זי האט גיזאגט, עס איז איין גרויס

לקט רמזים

לבקש אחריה ולמצאה.

אך אף על פי כן ואתה מרום לעולם ה', כי כשהאדם חזק בדעתו ולבלי להניח את מקומו ולבלי לייאש עצמו לעולם מן הבקשה והחיפוש אחר הקדושה, אז יוכל לזכות שהירידה תהיה תכלית העליה, שזה בחינת מה שאלו שנפלו מכל הע' פנים לתורה עד שאי אפשר לעורר אותם עוד בשום פנים לתורה שהם בבחינת השבעים שנה, אף על פי כן כשגם אלו מתעוררים קצת אז הצדיק האמת עוסק לעורר אותם ולהחיותם על ידי סיפורי מעשיות של שנים קדמוניות, שהם כביכול למעלה מבחינת השבעים פנים לתורה, כי הם בבחינת ורב חסד בחינת עתיק, ואולי שזה בחינת מה שהודיעה לו שכעת הוא צריך לבקש הר של זהב ומבצר של מרגליות שם תמצאני היינו כנ"ל. (רמזי המעשיות להרב מטשעהרין)

והיתה בוכה מאוד על זה: הבת מלך שהיא שורש נשמתו, כשעוברת עליו ורואה אותו נופל בשינה ימים ושנים הרבה זמן רב כל כך, היא בוכית עליו הרבה, כי יש רחמנות גדול עליו ועליה.

שמעון בסימן ס' הנ"ל, שיש שנופלים משינה מכל השבעים פנים של תורה שהם בחינת שבעים שנה וכו' עיין שם, שאי אפשר לעורר ולהקיץ אותם כי אם על ידי סיפורי מעשיות של שנים קדמוניות וכו' עיין שם היטב.

והיו הולכין חילות רבות עם השייך להם: באלו העיתים שהאדם הוא בבחינת שינה חס ושלום, עובר עליו מה שעובר, שזהו בחינת כל החילות שעברו על השני למלכות בעת שהיה מוטל בשינה. (הקדמת סיפורי מעשיות)

אחר כך הלכה מרכבה ועגלות צב וכו': הנה בפעם הראשונה שאכל התפוח וישן זמן מרובה, אף על פי כן אחר כך כשנתעורר הלך לשם ומצאה במקומה הראשון, רק שלא היה יכול להוציאה משם והיתה מצטערת לפניו מאוד וכו', אבל בפעם השני כששתה מהיין וישן עד שבעים שנה, שזה בחינת שנפל מכל הע' פנים לתורה, כמובן במאמר פתח רבי שמעון, אז כביכול גם לענין הבת מלך בעצמה התגברה ההעלמה כל כך, עד שגם היא נסעה ממקומה הראשון למקום אחר רחוק ונעלם מאוד, עד שמשם קשה ביותר

כי יש רחמנות גדול עליו - ועלי, שכל-כף זמן שאני פאן ואני יכול לצאת. אחר-כך לקחה פאטשיילע מעל ראשה, וכתבה עליו בדמעות שלה, והניחה אצלו. ועמדה וישבה במרפבתה, ונסעה משם. אחר-כך הקיץ, ושאל את המשרת: היכן אני בעולם? וספר לו כל המעשה, ושיחלות רבות הלכו שם, ושהיתה פאן מרפכה הנ"ל, ושהיתה בוכה עליו, והיתה צועקת שיש רחמנות עליו ועליה פנ"ל. בתוך כך הציץ וראה שהפאטשיילע מנחת אצלו, ושאל: מאין זה? והשיב לו שהיא כתבה עליו בהדמעות. ולקחה, והרים אותה פנ"ל. והשמש - והתחיל לראות האותיות, וקרא מה שכתוב שם, כל קבלתה

ב. מטפחת.

רחמנות אויף דיר און אויף מיר. אזוי איין לאנגע צייט וואס איף בין דא. און קאן ניט ארויס וכו'. דער נאך האט זי גנומען איין פאטשיילע פון דעם קאפ. און האט אויף איר אן גישריבן מיט איך טרערן און האט אנדער גילייגט לעבן אים און איז אויף גישטאנען און האט זיך אריין גינעצט אין דער קארטע. און איז אנועק גיפארן. דער נאך האט ער זיך אויף גיחאפט און האט גיפריעגט דעם משרת. ווי בין איך אין דער וועלט, האט ער אים דער ציילט די גאנצע מעשה. און אזוי אסאך חילות זענען דורך גיגאנגען. און אז עס איז דא גיווען די קאריטע. און אז זי האט גיוויינט איבער אים. און זי האט גישריגן עס איז איין גרויס רחמנות אויף דיר און אויף מיר. וכו' פנ"ל. דער ווייל האט ער איין בליק גיטאן האט ער דער זעהן די פאטשיילע ליגט לעבין אים האט ער גיפריעגט פון וואנען איז דאס. האט ער אים גינענפערט. זי האט עס איבער גילאזט און האט אויף איר אן גישריבן מיט איך טרערין האט ער (אים) גינומען די פאטשיילע און האט זי אויף גיהויבן אקעגן דער זון. האט ער אן גיהויבן צו זעהן די אותיות האט ער איבער גיליינט וואס דארט איז

לקט רמזים

ולתעורר אחר כך לחזור לעבוד את בוראו כראוי, (עיין לקוטי מוהר"ן סימן ל"ה אות ג').
והרים אותה כנגד השמש: השמש מרמזת על התורה, היינו שצריך לחפש בתורה, ועל ידה יוכל להבין את הרמזים שמרמזים לו.
עיין ליקוטי מוהר"ן סי' א' וז"ל: "איש הישראלי צריך תמיד להסתכל בהשכל של כל דבר, ולקשר עצמו אל החכמה והשכל שיש בכל דבר, כדי שיאיר לו השכל שיש בכל דבר, להתקרב להשם יתברך על ידי אותו הדבר. כי השכל הוא אור גדול ומאיר לו בכל דרכיו, כמו שכתוב (קהלת ה): "חכמת אדם תאיר פניו" וכו'. וזה בחינת שמש, כי השכל הוא מאיר לו בכל דרכיו כמו השמש".

אחר כך לקחה פטשיילע מעל ראשה וכו': אף על פי שעשה מה שעשה ונפל איך שנפל זה זמן רב מאוד, אף על פי כן השכינה מעוררת אותו בכל פעם, ובכל פעם מרמזת עצות חדשות, איך שיחפש ויבקש את שורש קדושתו שהיא בחינת הבת מלך הנ"ל.
אף על פי כן מאירה עליו איזה רשימה מבחינת המקיפין שלה הקדושים, באופן שכשיתעורר משנתו עוד הפעם ידע איך לחפשה ולבקשה עוד.
(זמרת הארץ להרב מטשעהרין)
הפאטשיילע מרמזת על הרשימו של המוחין שנשאר לכל אחד בשעה שהוא נופל לבחינת שינה, ורשימו זו היא גורמת לו להתחזק

סיפורי מעשיות לא - מאבדת בת מלך - מעשיות לא

וְצַעֲקָתָהּ כַּנֶּל, וְשִׁפְעַת אֵינָה שָׁם, בְּמִבְצָר הַנֶּל, פִּי אִם שְׂיִבְקֶשׁ הָרָשָׁל זָהָב וּמִבְצָר שֶׁל מְרַגְלִיּוֹת - שָׁם תִּמְצָאֵנִי. וְהַשְּׂאִיר אֶת הַמְּשֶׁרֶת וְהַנִּיחוֹ, וְהִלֵּךְ לְבִדּוֹ לְבִקְשָׁה. וְהִלֵּךְ כַּמָּה שָׁנִים לְבִקְשָׁה, וַיֵּשֶׁב עֲצָמוֹ שְׁבוּדָאֵי בֵּישׁוּב לֹא נִמְצָא

גִּישְׁטֶאנְעֵן אִיר קְלָאָגֵן און אִיר גִּישְׁרֵי כַּנֶּל. און (דאָרט איז גִּישְׁטֶאנְעֵן גִּישְׁרֵי) אַז הֵינִט אִיז זַי שׁוֹיֵן נִיט אִיִן דָּעם שְׁלֵאָס (נוֹאָס אױבֵן איז גִּישְׁטֶאנְעֵן) נָאר עַר זָאל זױכִין אִיִן גִּלְדִינְעם בֶּאָרְג מִיט אִיִן פֶּעַרְלִינְעם שְׁלֵאָס דָּאָרט וועסטוּ מִיף גִּיפּוֹנְעֵן. הָאָט עַר אִיפֶּער גִּילְאָזְט דָּעם מְשֶׁרֶת און אִיז שׁוֹיֵן אַלִיִן גִּינְאָנְעֵן זַי זױכֵן. און אִיז גִּינְאָנְעֵן און הָאָט זַי גִּיזױכְט כַּמָּה שָׁנִים. הָאָט עַר זִיף מִיִּשְׁב גִּינױעֵן. אַז אִיִן יֵשׁוּב

לְקַט רְמוּזִים

המעשה הזאת שבחינת שבועה הוא מבטל השניה, "אם אתן שנת לעיני לעפעפי תנומה עד אמצא מקום לה" וכו', וגם ציוה והזהיר את שלמה בנו שיבנה ויתקן אותו בשלימות, ועל כן דייקא בעת שבנה שלמה את הבית שאז היה צריך להיות גמר התיקון של מציאתה, אז דייקא נתגבר עליו השטן "זה לעומת זה", עד שנשא אז דייקא את בת פרעה שזה גרם חורבן הבית (כמאמר חכמינו ז"ל (ויקרא רבה פ' י"ב ד) על פסוק "כי על אפי ועל חמתי וכו'). (פירוש על המעשיות לר"א ב"ר נחמן ז"ל)

אמרו אנ"ש שבזה רמוז שהצלחת החיפוש תלויה בגודל הכיטופים והרצונות, וכדברי רבינו בתורה ס"ו שכגודל המניעה כך צריך להיות גודל החשק, וכאשר החשק גדול מספיק מתבטלים ממילא כל המניעות, עיי"ש, והיינו שאמרה לו שאם יכסוף וישתוקק אליה ביותר, ותהיה חשובה בעיניו ככסף וזהב ואבנים טובות, "הר של זהב ומבצר של מרגליות", אז בודאי "שם תמצאני", כי המניעות יתבטלו ממילא וכנ"ל.

וזה בחינת דברי שלמה המלך ע"ה (משלי ב): "אם תבקשנה ככסף וכמטמונים תחפשנה, אז תבין יראת ה' ודעת אלקים תמצא", שמציאת יראת ה' ודעת אלקים, בחינת בת המלך שהיא השכינה הקדושה, היא תלויה בכך ש"תבקשנה ככסף וכמטמונים וכו'".

והשאיר את המשרת והניחו: השארת המשרת הכוונה שהשאיר את גופו, כלומר שמסר נפשו לגמרי, דהיינו שהפקיר עצמו כל כולו לתכלית הזו למצוא הבת מלך, אשר לו.

הר של זהב ומבצר של מרגליות: ענין הר של זהב ומבצר של מרגליות מרמז לעשירות נפלא וקדושה, שצריכין בשביל התבוננות התורה וכו', כמבואר בהתורה פתח רבי שמעון סימן ס' חלק א', עיין שם היטב והבן מאוד, כי התורה הזאת היא פירוש על המעשה הזאת, כאשר הבנו ממנו זכרונו לברכה. (הקדמת סיפורי מעשיות)

נראה לפי עניות דעתי לבאר עוד בזה, כי עיקר העשירות וקדושה של ישראל היה בבית המקדש (כמובא בליקוטי הלכות ה' פטר חמור הל' ב' אות ד'), שנבנה על ההר, שזה בעצמו בחינת ההר של זהב ומבצר של מרגליות, ועל כן בקדשי קדשים שהוא בחינת פנינים (כמובן בדברי חכמינו ז"ל על פסוק "יקרה היא מפנינים"), על כן היו מונחים לוחות העדות, שזה בחינת ההתבוננות של התורה, כמובא בתורה ס' אות א' עיין שם.

כי זה ידוע שכל בחינה כלולה מכל הבחינות, וכולם הם בכלליות ובפרטיות ובכל דור ודור ובכל אדם ואדם, וגם בעת החיפוש אחר הר של זהב ומבצר של מרגליות, צריכים להזהר ולהשמר מתאות אכילה, ומכל שכן משתיית היין ומלהשתקע בשינה, כמובן כל זה בדבריו במקום אחר, וכל צדיק לפי בחינתו כן הוא מוצא אותה, ודוד (שחי שבעים שנה) שממנו יצא משיח (שהוא יהיה גמר התיקון של מציאתה, כמובא שם בהקדמה של הסיפורי מעשיות), על כן הוא אשר זכה למצוא את מקום הר בית ה' דוקא על ידי נידוד השינה, בבחינת "ושבע" וכו' (עיין בליקוטי הלכות נדרים ושבועות הל' ה' באות ב' שמביא שם זה הפסוק לענין

לב סיפורי מעשה א' - מאברת בת מלך מעשיות

הר של זָהב ומבָּצֵר שֶׁל מַרְגְּלִיּוֹת, כִּי הוּא בָּקִי בְּמַפֶּת הָעוֹלָם (שְׁקוֹרִין 'לאָנֵד קאַרט'), וְעַל-כֵּן אֵלֶּךָ אֶל הַמְדַּבְּרִיּוֹת; וְהִלֵּךְ לְבַקֵּשׁהּ בַּמְדַּבְּרִיּוֹת כְּמָה וְכְמָה שָׁנִים.

אָחֵר-כֶּף רָאָה אָדָם גְּדוֹל מְאֹד - שְׂאִינוּ (גְּדֵר) אָנוּשִׁי כָּלֵל שִׁיְהִיָּה אָדָם גְּדוֹל כָּל-כֶּף, וְנִשָּׂא אֵילָן גְּדוֹל - שְׂפִיּוֹשׁוּב אִינוּ נִמְצָא אֵילָן גְּדוֹל כִּזֶּה. וְאוֹתוֹ הָאִישׁ שָׁאַל אוֹתוֹ: מִי אַתָּה? וְאָמַר לוֹ: אָנִי אָדָם. וְתַמָּה וְאָמַר: שִׁיְהִיָּה כָּל-כֶּף זָמַן שְׂאִנִּי בְּהַמְדַּבֵּר - וְלֹא רָאִיתִי מְעוֹלָם בְּכָאֵן אָדָם. וְסִפֵּר לוֹ כָּל הַמַּעֲשֵׂה הַנִּזְכָּר, וְשֶׁהוּא מְבַקֵּשׁ הַר שֶׁל זָהָב וּמְבַצֵּר שֶׁל מַרְגְּלִיּוֹת. אָמַר לוֹ: בְּנֹדָאִי אִינוּ בְּנִמְצָא כָּלֵל, וְדַחָה אוֹתוֹ, וְאָמַר לוֹ שֶׁהַשִּׂיאוֹ אֶת דַּעְתּוֹ בְּדַבַּר שְׁטוּת, כִּי בְּנֹדָאִי אִינוּ נִמְצָא כָּלֵל. וְהַתְּחִיל לְבַכּוֹת מְאֹד (הִינּוּ הַשְּׂנִי לְמַלְכוּת בְּכָה מְאֹד, וְאָמַר): כִּי בְּנֹדָאִי בְּהַכְרַח הוּא נִמְצָא בְּאִיזָה מְקוֹם. וְהוּא דַחָה אוֹתוֹ (הִינּוּ הָאָדָם הַמַּשְׁנֶה שְׁפָגַע דַּחָה

גִּפְיֵנִט זִיף בְּוֹדָאִי נִיט קִיין גִּלְדֶּעֶנְעֶר באַרְג און אִיין פֿעַרְלֶעֶנְעֶר שְׂלָאס. וְאוֹרֵן עַר אִיז גִּינוֹעַן גִּנִּיט אִין דִּי קְרֵאִינִיקִיס (לאָנדקאַרט) עַל כֵּן וְעַל אִיף גִּיין אִין מְדַבְּרִיּוֹת דַּאָרְטֵן זוכִין. אִיז עַר גִּינאַנְגֶּען זִי זוכִין אִין מְדַבְּרִיּוֹת כְּמָה וְכְמָה שָׁנִים.

דַּעַר נֶאֱפָה הָאֵט עַר דַּעַר זַעֲהֵן זִייעַר אִיין גְּרוֹיסֵן מְעַנְטֵשׁ וְוַאס דִּי גְהִיס אִיז גִּינוֹעַן נִיט מְעַנְטֵשְׁלִיף. און הָאֵט גִּיטְרַאָגֵן אִיין גְּרוֹיסֶען בּוֹים. וְוַאס אִין יִשׁוּב גִּפְיֵנִט זִיף נִיט אַזוֹי אִיין גְּרוֹיסֶער בּוֹים און דַּעַר מְעַנְשׁ הָאֵט אִים גִּיפְרֶעַגֵט וְוַעַר בִּיסְטוּ. הָאֵט עַר אִים גִּיעֵנְפֶּרְט אִיף בֵּין אִיין מְעַנְשׁ. הָאֵט זִיף דַּעַר גְּרוֹיסֶער מְעַנְשׁ פֶּאַר ווִינְדֶּרְט. און הָאֵט גִּיזַאָגֵט אִיף בֵּין שׁוִין אַזוֹי אִיין לאַנְגֶּע צִיט אִין דַּעַר מְדַבֵּר הָאָב אִיף קִיין מְאָל דָּא נִיט גִּיעֵהֵן קִיין מְעַנְשׁ. הָאֵט עַר אִים דַּעַר צִיילֵט דִּי גַאנְצֶע מַעֲשֵׂה פֶּנֶ"ל. און אַז עַר זוכֵט אַ גִּלְדֶּעֶנְעֶם באַרְג און אַ פֿעַרְלֶעֶנְעֶם שְׂלָאס. הָאֵט עַר אִים גִּיעֵנְפֶּרְט עֵס אִיז בְּוֹדָאִי נִיט פֶּאַר הַאָנְדֶּעַן און הָאֵט אִים מְדַחָה גִּינוֹעַן און הָאֵט אִים גִּיזַאָגֵט מְעַן הָאֵט דִיר אִיין גִּיֶרְעַט אִיין נַאריִשְׁקִיט וְוַאריִן עֵס גִּיפּוֹנֵט זִיף בְּוֹדָאִי נִיט, הָאֵט עַר זִייעַר אֵן גִּיהוֹיבֵן צו ווִינְעֵן (הִינּוּ דַּעַר שְׂנִי לְמַלְכוּת הָאֵט זִייעַר גִּינוֹיט און הָאֵט גְּזַאָגֵט) עֵס גִּיפּוֹנֵט זִיף בְּוֹדָאִי יוֹא עֵס מוֹד זִיף עֶרְגֶּעַץ גִּיפּוֹנֶען. און

לְקַט רְמוּזִים

ואחרי יגיעות וטלטולים ויסורים וצרות קשות ומשונות כאלה, שעבר עליו בשביל למצוא את הבת מלך, ואחר כך בשביל יום אחד איבד הכל, וכן נכשל שני פעמים כנ"ל, אף על פי כן לא הניח את עצמו להתייאש לגמרי חס ושלום, רק הלך לחפש ולבקש ההר של זהב והמבצר הנ"ל. (הקדמת סיפורי מעשיות)

והתחיל לבכות מאוד, ואמר כי בודאי בהכרח הוא נמצא: עיין בשבחי הר"ן (ס"ח) וז"ל: "סיפר שכל לימודו בא לו ביגיעה גדולה, כי בתחילה

על כן אלך אל המדבריות: בליקוטי מוהר"ן (ס"ו) (1) בביאור מאמרו של רבה בר בר חנה המספר ש"הלך במדבר", מבאר שם רבינו שזה מרמז על מידת הענווה שהאדם עושה עצמו כמדבר לדוש, וזאת עשה השני למלכות בהחלטתו ללכת אל המדבריות, הוא גמר אומר להפקיר את עצמו ואת יישותו לגמרי. (לוית ח)

והלך לבקשה במדבריות כמה וכמה שנים: זה השני למלכות, אף על פי שלא עמד בנסיון שני פעמים, ונפל לשינה כל כך ועבר עליו מה שעבר,

סיפורי מעשיות - מאברת בת מלך - מעשיות לג

אותו בדבכריו, ואמר: כי בנדאי דבר שטות אמרו לפניו; והוא אמר (הינו השני למלכות) ש'בנדאי יש'. אמר לו (האדם המשנה להשני למלכות): לדעתך היא שטות; אף מחמת שאתה מתעקש, הנה אני ממנה על כל החיות, אעשה למענך ואקרא לכל החיות, כי הם רצים את כל העולם, אולי תדע אחת מהם מהר ומבצר כנ"ל. וקרא את כלם מקטן ועד גדול, כל מיני החיות, ושאל אותם; וכלם השיבו שלא ראו. ואמר לו: ראה ששטות ספרו לפניך, אם תשמע - שוב לאחורך, כי בנדאי לא תמצא, כי איננו בעולם; והוא הפציר מאד, ואמר שבהכרח הוא בנמצא בנדאי. אמר לו (האדם המשנה להשני למלכות): הנה במדבר נמצא שם אחי, והוא ממנה על כל העופות, ואולי יודעים הם, מחמת שהם פורחים באויר בגבה, אולי ראו הר ומבצר הנ"ל; ותלך אליו ותאמר לו שאני שלחתי אותך אליו. והלך כמה וכמה שנים לבקשו, ומצא שוב אדם גדול מאד כנ"ל, ונשא גם-כן אילן גדול כנ"ל. ושאל אותו גם-כן

ער האט אים מדחה גיווען (הינו דער ווילדער מענש האט אים מדחה גיווען און האט אים גיזאגט) מען האט דיר איין נארישקייט איין גירעט און ער האט גיזאגט (דער שני למלכות) עס איז בנדאי פאר האנדן ערגעץ. האט ער אים גיזאגט (דער ווילדער מענש צום שני למלכות) נאך מיין דיעה נאך איז דאס איין נארישקייט נאר ווייל דו שפארקסט זיך בן איה בין איין ממונה איבער אלע חיות וועל איה דיר צו ליב טאן און וועל צום אויף רופען אלע חיות זיי לויפן אויס גאר די וועלט טאמער וועט וויסן איינע פון זיי פון דעם פארג מיט דעם שלאס הנ"ל. האט ער צום אויף גירופן אלע חיות פון קליין ביז גרויס און האט זיי גיפּרעגט. האבן זיי אלע גיענפּרט זיי האבן ניט גיזעהן האט ער אים גיזאגט זעסטו מען האט דיר איין נארישקייט איין גירעט אז דו ווילסט מיך פאלגן קער דיה אום ווארין דו וועסט בנדאי ניט גיפּינען ווארין עס איז ניט דא אויף דער וועלט און דער שני למלכות האט זיך זייער גישפּארט און האט גיזאגט עס מוז בנדאי יא זיין.

האט ער אים גיזאגט (דער ווילדער מענש צום שני למלכות) איה האב איין ברודער אין דער מדבר און ער איז אממונה איבער אלע עופות טאמער ווייסן זיי מחמת זיי פליען הויף אין דעם אויר. טאמער האבן זיי גיזעהן דעם פארג מיט דעם שלאס. זאלסטו גיין צו אים און זאלסט אים זאגן אז איה האב דיה גישיקט צו אים.

איז ער גיגאנגען כמה וכמה שנים אים זוכין האט ער ווידער גיפּונען זייער איין גרויסן מענש כנ"ל. און האט אויף גיטראגן איין גרויסן בוים און האט אים אויף אזוי גיפּרעגט ווי דער

לקט רמזים

מבין גם כן, והיה בוכה ובוכה גם כן הרבה מאוד עד שזכה להבינם, וכן בלימוד זוהר וכתבי האר"י זכרונו לברכה היה בוכה גם כן הרבה עד שזכה להבינן."

היה לומד משניות, ולא היה מבין לימודו, והיה בוכה הרבה לפני השם יתברך שיאיר עיניו, והיה בוכה ובוכה כל כך עד שזכה שיוכל ללמוד משניות, וכן אחר כך למד שאר ספרים ולא היה

פנ"ל, והשיב לו כל המעשה ושאחיו שלחו אליו. והוא דחה אותו גם-כן, כי בנדאי אינו בנמצא; והוא הפציר אותו גם-כן.

ואמר לו (האדם הזה להשני למלכות): הנה אני ממונה על כל העופות; אקרא אותם, אולי יודעים הם. וקרא כל העופות, ושאל את כלם, מקטן ועד גדול; והשיבו שאינם יודעים מהר ומבצר הנ"ל. אמר לו: הלא אתה רואה שבנדאי איננו בעולם, אם תשמע לי - שוב לאחריך, כי בנדאי איננו; והוא (היגו השני למלכות) הפציר אותו, ואמר שבנדאי ישנו בעולם. אמר לו (האדם השני הזה להשני למלכות): להלן במדבר נמצא שם אחי שממונה על כל הרוחות, והם רצים כל העולם, אולי יודעים הם. והלה במה וכמה שנים לבקש, ומצא אדם גדול גם-כן פנ"ל, ונשא גם-כן אילן גדול פנ"ל. ושאל אותו גם-כן

ערשטער. האט ער אים גיענפערט די גאנצע מעשה. און אז דער ברודער האט אים גישקט צו אים. און ער האט אים אויף מדחה גיווען באשר עס גיפינט זיך בנדאי ניט. און דער שני למלכות האט אים אויף זייער מפציר גיווען עס איז בנדאי יוא דא.

האט ער אים גיזאגט אויף בין איין ממונה איבער אלע עופות וועל איך זיי רופן טאמער ווייסן זיי. האט ער צום אויף גירופין אלע עופות און האט אלע גיפרעגט פון קליין ביז גרויס. האבן זיי אים גיענפערט זיי ווייסן ניט פון דעם בארג מיט דעם שלאס. האט ער אים גיזאגט זעסטו עס איז בנדאי ניט דא אויף דער וועלט אז דו ווילסט מיך פאלגן קער דיר אום ווארין עס איז בנדאי ניט דא. און ער (דער שני למלכות) האט זיך זייער גישפארט און האט גיזאגט עס איז בנדאי יא דא אויף דער וועלט.

האט ער אים גיזאגט ווייטער אין דער מדבר גיפינט זיך דארט מיין ברודער ער איז איין ממונה איבער אלע ווינטן און זיי לויפין אויס גאר די וועלט טאמער ווייסן זיי. איז ער גיגאנגען פמה וכמה שנים זוכין האט ער ווידער גיפונען איין גרויסן מענטש פנ"ל. און האט אויף גיטראגין איין גרויסן בוים און האט אים אויף גיפרעגט פנ"ל. האט ער אים אויף גיענפערט די גאנצע מעשה

לקט רמזים

מרמזים למה שמרמזים כידוע, ועל כן גם האדם הממונה על החיות היה אדם גדול מאוד ונשא אילן גדול מאוד, ואף על פי כן דחה את השני למלך וכו', אך אחר כך שלח אותו אצל אחיו הממונה על העופות ואמר לו שאחיו שלחו אצלו, וגם הוא דחה אותו, ואף על פי כן שלחו אצל אחיו הממונה על הרוחות, וגם הוא דחה אותו, וכל זה כי גברה ההעלמה כל כך עד שמכל הבחינות הגבוהות הנ"ל לא היה יכול לקבל ישועתו בשלימות.

ומצא אדם גדול גם כן כנ"ל, ונשא גם כן אילן גדול כנ"ל: הג' בחינות אדם המבואר כאן, אחד ממונה על החיות ואחד על העופות ואחד על הרוחות וכו', ידוע ומבואר בזהר הקדוש ובתיקונים, כי אית אדם ואית אדם, אדם דאצילות ודבריא וכו', וכן בבחינת הספירות עצמם כביכול יש כמה בחינת אדם, וכן יש כמה בחינת אילנות כמבואר בזהר הקדוש, אילנא עילאה בינה אילנא תתאה מלכות, כמבואר במקובלים הרבה מענינים אלו, וכן החיות והעופות והרוחות

סיפורי מעשׂה א' - מאברת בת מלך מעשיות לה

פנ"ל, והשיב לו כל המעשה פנ"ל. ודחה אותו גם-כן; והוא הפציר אותו גם-כן. ואמר לו (האדם השלישי הזה להשני למלכות) שלמענו יקרא שׂיבאו כל הרוחות, וישאל אותם. וקרא אותם, וכאו כל הרוחות, ושאל את כלם, ולא ידעו שום אחד מהם מהר ומבצר הנ"ל. ואמר לו (האדם השלישי להשני למלכות): הלא אתה רואה ששטות ספרו לפניך. והתחיל לבכות מאד, ואמר: אני יודע שישנו בודאי. בתוך כך ראה שבא עוד רוח אחד, וכעס עליו הממנה הנ"ל: מדוע נתאחרת לבוא? הלא גזרתי שׂיבאו כל הרוחות, ולמה לא באת עמקה? השיב לו: שנתעפכתי מחמת שהייתי צריך לשאת בת-מלכה אל הר של זהב ומבצר של מרגליות. ושמה מאד.

פנ"ל. האט אים דער מענש אויף מךחה גיווען. און דער שני למלכות האט אים זייער גיבעטין. האט ער אים גיזאגט ער וועט אים צו ליב טאן און וועט פון זיינעט וועגין צום אויף רופין אלע ווינטן און וועט זיי פֿרעגין. האט ער זיי גירופן. זענען גיקומען אלע ווינטן האט ער אלע גיפֿרעגט. האבין זיי קיינער ניט גיוואוסט פון דעם בארג מיט דעם שלאס. האט ער אים גיזאגט (דער מענש צום שני למלכות) זעסטו אז מען האט דיר איין נארישקייט דער ציילט. האט אן גיהויבן דער שני למלכות זייער צו וויינען און האט גיזאגט איך ווייס עס איז בודאי יוא דא.

דער ווייל האט ער גיזעהן אז עס איז אן גיקומען נאך איין ווינט האט זיך דער ממנה אויף אים גיבייזערט וואס האסטו זיך אזוי פאר שפֿעטיקט צו קומען איך האב דאך גוזר גיווען אז עס זאלן קומען אלע ווינטן פאר וואס ביסטו ניט גיקומען מיט זיי. האט ער אים גיענפֿערט איך האב מיך פאר זאמט מחמת איך האב באדארפט אפ טראגין איין בת מלך צו איין גילדענעם בארג מיט איין פֿערלנים שלאס האט ער זיך זייער דער פֿרייט (היינו דער שני למלכות האט זיך זייער דער פֿרייט וואס ער האט שוין זוכה גיווען צו הערין דאס וואס ער וויל).

לקט רמזים

רצונו בשלימות דייקא על ידי כל אלו הנ"ל שנדמו לו בתחילה למדיחים ומרחיקים, כי זה שלחו לזה וזה לזה עד שבא במקום הבת מלכה וזכה להוציאה ולהביאה לבית אביה בשלימות.

(רמזי המעשיות להרב מטשעהרין)

דחיותיו של האדם הגדול מאוד, הכוונה בודאי על צדיקים גדולים מאוד, ואף על פי כן גם מהם הוא לא נדחה ולא נפל, ומכח זה שלא שת ליבו לכך שהם ייאלצו אותו בכל פעם ולא נפל, עלה למדריגות נעלות יותר, ואכן מצינו כמה וכמה פעמים שצדיקים גדולים מדחים את העולם מחשקו ורצונו ואומרים לו שהוא יגע לריק וכו',

רק בתחילה נדמה לו כאילו כל הנ"ל מרחיקים ומדחים אותו מענינו ח"ו, שזה בעצמו הוא בחינת הנפילה מכל הע' פנים לתורה עד שאי אפשר להחיות אותו בשום פנים מהם, כי השבעים פנים לתורה כלולים מכל הג' בחינות הנ"ל שהם בחינת חיות ורוחות ועופות, שמרמזין בשרשם העליון למה שמרמזים, וכן הם כלולים מג' בחינות אדם הממונים עליהם, ומבחינת האילנות הגדולים שנשאו.

אך לפי שלא הניח השני למלך את מקומו והיה חזק בדעתו מאוד ובכח הרבה ששיג את בקשתו בשלימות, זכה אחר כך שנגמר ישועתו ונתמלא

וְשָׂאֵל הַמַּמְנָה אֶת הָרוּחַ: מַה יִּקְרֶה שָׁם (הִינֵנוּ אֵיזָה דְּבָרִים הֵם שָׁם בִּיקָר וּבְחֻשְׁבוֹת), וְאָמַר לוֹ שְׁפַל הַדְּבָרִים הֵם שָׁם בִּיקָר גְּדוֹל. וְאָמַר הַמַּמְנָה עַל הָרוּחוֹת לְהַשְׁנִי לַמַּלְכוּת: בְּאֲשֶׁר שָׁזָה זְמַן גְּדוֹל כָּל-כָּף שְׂאֵתָה מִבְּקָשָׁה, וְכַמָּה יִגְיַעוֹת שְׁהִיוּ לָךְ, וְאוּלַי יִהְיֶה לָךְ עֵתָה מְנִיעָה מִחַמַּת מָמוֹן; עַל כֵּן אֲנִי נוֹתֵן לָךְ כְּלִי, כְּשֶׁתּוֹשִׁיט יָדְךָ לְתוֹכָהּ - תִּקְבַּל מִשָּׁם מְעוֹת. וְגִזַּר עַל הָרוּחַ הַנִּלְשׁ שִׁילִיף אוֹתוֹ לְשָׁם. וְכֹא הָרוּחַ סִעְרָה וְנָשָׂא אוֹתוֹ לְשָׁם, וְהִבִּיא אוֹתוֹ אֶל שַׁעַר, וְהִיוּ

הָאֵט גִּיפְרָעָגַט דְּעַר מְמוֹנָה אִיבְעַר ווִינְטֵן דְּעַם ווִינְטֵן נְוָאס אִיז דְּאָרְטִין טִייעַר. הָאֵט עַר אִים גִּיזְאָגַט דְּאָרְט אִיז אֶלְדִּינְג טִייעַר. הָאֵט זִיף אָן גִּירוּפֵן דְּעַר מְמוֹנָה אִיבְעַר ווִינְטִין און הָאֵט גִּיזְאָגַט צוּם שְׁנִי לַמַּלְכוּת בְּאֲשֶׁר אַזִּי אִיין לַאֲנָגַע צִיט נְוָאס דוּ זוכְסֵט זִי און ווי פִּיל יִגְיַעוֹת דוּ הָאָסֵט גִּיהָאֵט בְּכֵן טְאָמְעַר וועֶסֶטוּ הִינְטֵן הָאָבִין אַ מְנִיעָה מִחַמַּת גְּעֵלֵט עַל כֵּן וועֶל אִיף דִּיר גְּעֵבִין אַ כְּלִי אַז וועֶן דוּ וועֶסֶט אַרִיין טָאָן דִּי הָאָנְט וועֶסֶטוּ פּוֹן דְּאָרְט אַרוֹיס נְעֻמְעֵן גְּעֵלֵט. און הָאֵט גִּיהִיִסֵן דְּעַם ווִינְטֵן אַז עַר זָאל אִים טְרָאָגִין אַהִין, אִיז גִּיקוּמְעֵן דְּעַר שְׁטָאָרִים ווִינְטֵן און הָאֵט אִים אַהִין גִּיטְרָאָגֵן. און הָאֵט אִים גִּיבְרָאָכֵט צוּם טוִיעַר. זְעֻנְעֵן דְּאָרְט גִּישְׁטאַנְעֵן חִילוֹת און הָאָבִין אִים גִּיט גִּילְאָזֵט אִין שְׁטָאֵט

לְקַט רְמוּזִים

יגִיעוֹת הָאֵלָה אַחַר כֵּךְ, וְלֹא שָׁמַע לְשׁוֹם מְנִיעוֹת וְדַחִיוֹת שֶׁרָצוּ לְדַחֲוֹתוֹ שֶׁלֹּא לְבַקֵּשׁ וּלְחַפֵּשׂ עוֹד. וְכֹל מַה שֶׁהִתְחַזַּק וְלֹא שָׁמַע לְקוֹל הַדַּחִיוֹת שֶׁל הָאֲנָשִׁים הַנִּלְשׁ, תִּיכַף נִתְהַפֵּךְ שֶׁהָאֲנָשִׁים הַנִּלְשׁ הִיוּ לוֹ לְסִיוֵעַ, כִּי כֹל אֶחָד קִיבֵץ בְּשִׁבְלֵי הַחַיּוֹת אוֹ הַעוֹפּוֹת שֶׁהִיָּה מְמוֹנָה עֲלֵיהֶם, וְאִם אַחַר כֵּךְ חֲזָרוּ וְדַחוּ אוֹתוֹ וְאָמְרוּ לוֹ רֹאֵה שְׂאִינוּ בְּנִמְצָא וְאִף עַל פִּי כֵן לֹא שָׁמַע לְדַחִייתָם, וְאִז סִייעוּ לוֹ וְהוֹדִיעוּ לוֹ כֹּל אֶחָד מֵאֲחֵיו, עַד שֶׁבֹא לִזְהַר שֶׁמְמוֹנָה עַל הָרוּחוֹת שֶׁעַל יָדוֹ בֹּא לְמִבְּקוֹשׁוֹ.

וְגַם זֶה דַּחַה אוֹתוֹ הִרְבֵּה בִּיּוֹר, אֲבָל עַל יָדֵי שֶׁהִיָּה חֲזַק בְּדַעְתּוֹ וְלֹא נִתְיָאֵשׁ לְעוֹלָם בְּשׁוֹם אוֹפֵן, אִזִּי בְּרַגַע קֵלָה נִתְהַפֵּךְ הַדְּבָר וְנִתְהַפְּכוּ הַמְנִיעוֹת לְסִיוֵעוֹת וְיִשׁוּעוֹת, וְכֹא רוּחַ אֶחָד וְהוֹדִיעוּ לוֹ שֶׁהוּא בְּעַצְמוֹ נִשָּׂא אֶת הַבַּת מֶלֶךְ לְהָרָה וּמִבְּצַר הַנִּלְשׁ, וְאַחַר כֵּךְ זֶה הָרוּחַ בְּעַצְמוֹ נִשָּׂא אוֹתוֹ גַּם כֵּן לְשָׁם כְּנִלְשׁ.

רֹאֵה וְהִבֵּן וְהִבְטַח עַל כֹּל פֶּרֶט וּפְרֵט מִהַמְעַשָּׂה, וְתִבֵּן רְמוּזִים וְהַתְּעוֹרְרוֹת נִפְלָא, כִּמְהָ צְרִיכִין לְהַתְּחַזֵּק לְדְרוֹשׁ וּלְחַפֵּשׁ וּלְבַקֵּשׁ אֶת עֲבוֹדַת ה' יִתְבָּרַךְ תְּמִיד, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב: "בְּקִשׁוֹ פְּנֵי תְּמִיד" (הַקְּדַמַּת סִיפּוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת) וְגו'.

וְשׁוּבֵרֵי אֵל גִּיעַ לְמַה שֶׁהוּא כּוֹסֵף, אִךְ הוּא צְרִיךְ לְהִיּוֹת חֲזַק שׁוּבֵרֵי נִמְצָא הַדְּבָר, וְרַק עַל יָדֵי הַתְּחַזְּקוֹת אֲכֵן יִמְצָאָהוּ. (לְוִיִּת חו)

אֲנִי נוֹתֵן לָךְ כְּלִי, כְּשֶׁתּוֹשִׁיט יָדְךָ לְשָׁם תִּקְבַּל מִשָּׁם מְעוֹת: יֵשׁ לוֹמַר בְּדֶרֶךְ רְמוּז, שֶׁהַכְּלִי הוּא מִידַת הַבְּטַחוֹן, כְּמוֹכָא בְּלִיקוּטֵי קִמָּא סִימֵן עִיז כִּי עַל יָדֵי הַסְּתַכְלוֹת בְּבַטְחוֹן גַּם כֵּן עוֹשֶׂה כְּלִי וְכו' יַעוּיִין שָׁם, כִּי עַל יָדֵי בְּטַחוֹן יֵשׁ לוֹ כֹּל וְאִין לוֹ שׁוֹם מְנִיעָה הֵן מְמוֹן הֵן מִשְׁאָר דְּבַר.

(עוֹנֵג שְׁבַת עֲמוּד תְּקִי"ז בְּהוֹסְפוֹת)

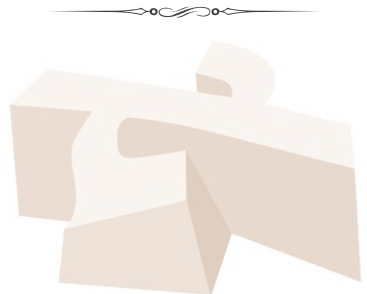
וְכֹא הָרוּחַ סִעְרָה וְנָשָׂא אוֹתוֹ לְשָׁם: הַמְעִיִין בְּכֹל זֶה בְּעֵין הָאֵמֶת, יִבִּין הֵיטֵב כִּמְהָ וְכִמְהָ צְרִיכִין לְהַתְּחַזֵּק בְּעֲבוֹדַת ה', וְאִיךְ וְעַד הֵיכֵן צְרִיכִין לְהִיּוֹת עֹקֵשׁ גְּדוֹל בְּעֲבוֹדַת ה' בְּלִי שִׁיעוֹר וְעֵרֶךְ וּמִסְפָּר, כֹּל אָדָם וְאָדָם לְפִי מְדַרְגָתוֹ וּלְפִי עֲלִיוֹתוֹ וְיִרְדוּתוֹ, וְאִפִּילוֹ אִם עֵבֵר עֲלָיו מַה שֶׁעֵבֵר, רֹאֵה וְהִבֵּן וְהִבְטַח הֵיטֵב בְּהַמְעַשָּׂה הַנִּלְשׁ, כִּמְהָ יִגְיַעוֹת וְכִמְהָ טְרַחוֹת טְרַח הַשְׁנִי לְמֶלֶךְ הַנִּלְשׁ, וְאַחַר כֵּךְ נִפְלָא מְאוֹד עַל יָדֵי שֶׁלֹּא עֲמַד בְּנִסְיוֹן קֵל שְׁנֵי פְעָמִים, עַד שֶׁנִּפְלָא בְּבַחֲנֵת שִׁינָה כִּמְהָ וְכִמְהָ שְׁנִים, עַד שֶׁהִיָּה בְּבַחֲנֵת שִׁינָה שֶׁל כֹּל הַשְּׁבָעִים שְׁנָה כְּנִלְשׁ, וְאִף עַל פִּי כֵן לֹא הִתְיָאֵשׁ עֲצָמוֹ וְהִיָּה לוֹ

סיפורי מעשה א' - מאברת בת מלך מעשיות לו

עומדים שם חילות שלא הניחו לַכַּנֶּס אֶל הָעִיר; וְהוֹשִׁיט יָדוֹ אֶל הַכְּלִי וְלָקַח מְעוֹת וְשָׁחַד אוֹתָם, וְנִכְנַס לְתוֹךְ הָעִיר. וְהִיָּתָה עִיר נְאֻהָ, וְהִלָּךְ אֶל גְּבִיר וְשָׁכַר לוֹ מְזוֹנוֹת, כִּי צָרִיף לְשָׁהוֹת שָׁם, כִּי צָרִיף לְשׁוֹם שְׁכָל וְחֻכְמָה לְהוֹצִיאָהּ. וְאִיף שְׁהוֹצִיאָהּ - לֹא סָפַר; וּבִסוּף הוֹצִיאָהּ.

(נצינו בהקדמה ותרצה רמזים נפלאים על מעשה הזאת).

אריין. האט ער אריין גיטאן די האנט אין דער פלי און האט ארויס גינומען געלט און האט זיי משחד גינוען. און איז אריין גיגאנגען אין שטאט אריין. עס איז גינוען איין שיינע שטאט. און ער איז גיגאנגען צו איין גביר און האט זיך אן גידונגען קעסט. ווארין מען באדארף זיך דארטן פאר זאמען. ווארין מען מוז זעהן מיט חכמה און שכל מען זאל זי ארויס נעמען (און ווי אזוי ער האט זי ארויס גינומען האט ער נישט דער ציילט) צום סוף האט ער זי ארויס גינומען אמן סלה.

מעשה ב'
ממלך וקיסר

מעשה ב'

ממלך וקיסר

מעשה בקיסר אחד שלא היה לו בנים; גם מלך אחד לא היה לו בנים. ונסע הקיסר על הארץ לשוטט לבקש, אולי ימצא איזה עצה ותרופה להוליד בנים, גם המלך נסע כמו כן, ונזדמנו שניהם לפנדק אחד, ולא היו יודעים זה מזה. והכיר הקיסר בהמלך שיש לו נמוס (של מלכות), ושאל אותו, והודה לו שהוא מלך; גם המלך הכיר בקיסר גם-כן, והודה לו גם-כן. והודיעו זה לזה שנוסעים בשביל בנים; ונתקשרו שניהם: באם שיכאוו לביתם ויולידו נשתיהם זכר ונקבה באפן שיהיו כולים להתחתן - אזי יתחתנו בין שניהם. ונסע הקיסר לביתו והוליד בת, והמלך נסע לביתו והוליד בן, ונתקשרות

מעשה אמאל איז גיווען א קיסר. דער קיסר האט קיין קינדער ניט גיהאט. ווידער איז גיווען איין מלך דער מלך האט אויף קיין קינדער ניט גיהאט. האט זיך דער קיסר גילאזט אויף דער וועלט ער זאל זוכין טאמער וועט ער גיפינען עפעס איין עצה אדער א רפואה ער זאל האבין קינדער. דער מלך האט זיך אויף גילאזט אויף דער וועלט. זענען זיי ביינע זיך צום אויף גיקומען אויף איין הארבעריג. און האבין ניט גוואוסט איינער פון דעם אנדערין. האט דער קיסר דער קענט דעם מלך אז ער האט איין נימוס פון איין מלכות. און האט אים גיפרעגט. האט ער אים מודה גיווען אז ער איז איין מלך. דער מלך האט דעם קיסר אויף דער קענט אז ער האט א נימוס מלכות. האט ער אים אויף מודה גיווען. האבין זיי איינער דעם אנדערין דער ציילט אז זיי פארין פון קינדער וועגן. האבין זיי צווישן זיך גימאכט. באם אז זיי וועלן קומען אהיים און זייערע ווייבער וועלין האבין איינע א זכר און איינע א נקיבה זאלין זיי זיך משהן זיין. איז גיפארין דער קיסר אהיים

לקט רמזים

מעשים טובים, ובכל הילוך והילוך ובכל נסיעה צריך לכוון אולי אזכה לפגוש בחברי, שאוכל לדבר עמו מהתכלית הנצחי, שאקבל איזה נקודה טובה חדשה מה שאין בי ויש בחברי, וכן להיפך, וזו היא בחינת הולדה נצחית. (לוי' ח)

אולי ימצא איזה תרופה להוליד בנים: המלך והקיסר נסעו על פני הארץ על מנת לזכות לבנים, רמז שכל נסיעת איש הישראלי היא בשביל הולדת בנים, היינו בשביל ענינים שבקדושה ומעשים טובים, כי עיקר תולדותיהם של צדיקים

הנ"ל נשפח מהם. ושלח הקיסר את בתו ללמד; גם המלך שלח את בנו ללמד, ונודמנו שניהם אצל מלמד אחד. והיו אהבים זה את זה מאד, ונתקשרו ביניהם שישאו זה לזה, ונטל הבן-מלך טבעת ונתן על ידה, ונתחנתו יחד. אחר-כך שלח הקיסר אחר בתו והביאה לביתו; גם המלך שלח אחר בנו והביאו לביתו.

והיו מדברים שדוכים לבת הקיסר, ולא רצתה שום שדוף מחמת התקשרות הנ"ל. והבן-מלך היה מגעגע מאד אחריה. גם הבת-קיסר היתה עצבה תמיד, והיה הקיסר מוליכה לחצרות שלו ופלטין¹ שלו והראה אותה גדלתה - והיא היתה עצבה. והבן-מלך היה מגעגע מאד אחריה עד שנחלה, וכל מה

ג. ארמון.

און האט גיהאט איין טאכטער. און דער מלך איז גיפארין אהיים און האט גיהאט א זון. און דער שידוף איז פון זיי פאר געסן גינארין.

האט דער קיסר גישיקט זיין טאכטער לערנען. דער מלך האט אויף גישיקט זיין זון לערנען. זענען זיי ביידע אן גיקומען צו איין מלמד און זיי האבין זיך זייער ליב גיהאט, האבין זיי צווישן זיך גימאכט אז זיי זאלין זיך געמען האט דער בן מלך גינומען א פינגעריל און האט איר ארויף גיטאן אויף דער האנד האבין זיי זיך מתחתן גינוען. נאך דעם האט גישיקט דער קיסר נאך זיין טאכטער און האט זי גיבראכט אהיים, דער מלך האט אויף געשיקט נאך זיין זוהן און האט איהם אויף גיבראכט צו זיך אהיים.

און מען האט גירעט שידוכים דעם קיסר'ס טאכטער. און זי האט ניט גינואלט קיין שום שידוף מחמת דעם התקשרות וואס זי האט גימאכט מיט דעם בן מלך. און דער בן מלך האט זייער גיבענקט נאך איר. און די בת קיסר איז אויף תמיד טרויעריג גינוען. און דער קיסר האט זי גיפירט אין זיינע הייף און אין זיינע פאלאצן און האט איר גיוויזן איר גדולה און זי איז אלץ גינוען

לקט רמזים

מהם, לכן סיבכו עצמם בהאמונה הקדושה, היינו שהאמינו שסוף כל סוף אם יחזיקו מעמד בכל מה שיעבור עליהם יזכו לסוף הטוב ויתחתנו, וזה בחינת מה שכתוב בתהילים "ואמונתך בלילות", כי לילה הוא העדר הדעת, בחינת שינה וירידה, ומה שמחזק אז הוא אך ורק האמונה הקדושה, כמבואר הרבה בספרי רבינו ומוהרנ"ת שהאמונה היא האור והתרופה היחידה לימי החושך והחולשה. (לוי' ח)

והיא היתה עצובה: הבעל דבר עושה פעולות בכל יכלתו לרחק את שידוכה האמיתי של

ונטל הבן מלך טבעת ונתן על ידה: אנ"ש פירשו שהטבעת העגולה, הסובבת את האצבע, מרמזת על האמונה, כמו שמתבאר בכמה תורות בליקוטי מוהר"ן מהפסוק "ואמונתך סביבותיך" שאמונה היא בחינת "סביב", והביאור בזה כי אין שום דבר שסובב את האדם מכל צד ויגן עליו, כמו האמונה הקדושה, והבן מלך מחמת שידע שיעבור עליהם מה שיעבור, כי איך שלא יהיה, הלא ידע שעומדים הם להפרד ולחזור כל אחד מהם לביתו, ומי יודע מה יתחולל עמהם עד שיפגשו מחדש, וגם כל הענין עלול להשתכח

סיפורי

מעשה ב' - ממלך וקיסר

מעשיות מג

שִׁשְׁאָלוּ אוֹתוֹ: עַל מָה אַתָּה חוֹלֵה - לֹא רָצָה לְהַגִּיד. וְאָמְרוּ לְהַמְשִׁימָה אוֹתוֹ: אוֹלֵי תוֹכֵל אַתָּה לְחַקֵּר אֲצִלוֹ? וְאָמַר לָהֶם שֶׁהוּא יוֹדֵעַ, כִּי הוּא הָיָה עִמּוֹ אֶזְרָא בְּמָקוֹם שֶׁלְמַד שָׁם, וְהַגִּיד לָהֶם הַדָּבָר. וְאִזִּי נִזְכַּר הַמֶּלֶךְ שֶׁכָּבַר נִתְחַתֵּן הוּא עִם הַקִּיסָר מִקִּדְמָה, וְהֵלֵךְ וְכָתַב לְהַקִּיסָר שְׂיִכִּין עֲצָמוֹ עַל הַחֲתָנָה, כִּי כָּבַר נִתְקַשְּׂרוּ מִקִּדְמָה כַּנִּל. וְלֹא רָצָה הַקִּיסָר, אִךְ לֹא הָיָה יָכוֹל לְהַעֲזִיב וּלְסַרְבֵּי, וְהִשִּׁיב לוֹ שִׁישְׁלַח הַמֶּלֶךְ בְּנוֹ אֵלָיו, וַיִּרְאֶה: אִם יוֹכֵל לְנַהֵג מְדִינוֹת - אִזִּי יֵשִׂיא בְּתוֹ אֵלָיו. וְשִׁלַּח בְּנוֹ אֵלָיו (הֵינּוּ שֶׁהַמֶּלֶךְ שִׁלַּח בְּנוֹ לְהַקִּיסָר, כְּאֲשֶׁר צִוָּה הַקִּיסָר כַּנִּל), וְהוֹשִׁיבוֹ הַקִּיסָר בְּתוֹף חֶדֶר, וּמָסַר לוֹ גִּירוֹת שֶׁל עַסְקֵי הַמְּדִינָה לְרִאוֹת אִם יוֹכֵל לְנַהֵג אֶת הַמְּדִינָה.

וְהַבֶּן-מֶלֶךְ הָיָה מִתְעַנֵּעַ מְאֹד לְרִאוֹת אוֹתָהּ, וְלֹא הָיָה אֶפְשָׁר לוֹ לְרִאוֹתָהּ. פַּעַם אָחַד הֵלֵךְ אֲצֵל כֶּתֶל שֶׁל אֶסְפָּקְלָרְיָא וְרָאָה אוֹתָהּ, וְנִפְלַח חֲלָשׁוֹת. וּבָאתָה

ד. מראה.

טְרוֹיֶעְרִיג. אוֹן דַּעַר בֶּן מֶלֶךְ הָאֵס זִייעַר גִּיבְעֵנְקֵט נֶאָף אִיר בִּיז עַר אִיז קְרֶאָנְק גִּינְוֶארִין. אוֹן וָאָס מַעַן הָאֵס אִים גִּיבְעֵנְקֵט וָאָס בִּיסְטוֹ קְרֶאָנְק הָאֵס עַר נִיט גִּינְוֶאלְט זָאגִין. הָאֵס מַעַן גִּינְזָאגְט צוֹ דַּעַם וָאָס הָאֵס אִים בְּאָדִינְט טָאמְעֶר וָוֶעסְטוֹ קַעַנְעֶן בִּי אִים דַּעַר קְלֶעֶרִין. הָאֵס עַר זִי גִיעֵנְפֶּעֶרְט אִיף וָיִיס. וָוֶארִין דַּעַר וָאָס הָאֵס אִים בְּאָדִינְט אִיז גִּינְוֶעֶן מִיט אִים דַּאָרְט וָוִי עַר הָאֵס גִּילְעֶרְנְט. הָאֵס עַר זִי גִינְזָאגְט (כְּלוֹמֵר דַּעַר בְּאָדִינְעֶר הָאֵס גִּינְזָאגְט זִי פֶּאָר וָאָס עַר אִיז קְרֶאָנְק).

הָאֵס זִיף דַּעַר מֶלֶךְ דַּעַר מֶאָנְט אַז עַר הָאֵס זִיף שׁוִינִן לֶאָנְג מְשַׁדֵּף גִּינְוֶעֶן מִיט דַּעַם קִיסָר. אוֹן אִיז גִּינְזָאגְעֶן אוֹן הָאֵס גִּישְׁרִיבֵן צוֹם קִיסָר אַז עַר זָאל זִיף רַעכְטִין אוִיף דַּעַר חֲתוּנָה. וָוֶארִין דַּעַר שִׁידוּף אִיז דַּאָף שׁוִינִן לֶאָנְג גִּינְוֶעֶן כַּנִּל. דַּעַר קִיסָר הָאֵס אָבְעֶר שׁוִינִן נִיט גִּינְוֶאלְט דַּעַם שִׁידוּף. לוֹשְׁמִיר עַר הָאֵס נִיט גִּיקַעַנְט אִים מַעֲזִי זִיין. הָאֵס אִים דַּעַר קִיסָר אָפּ גִּישְׁרִיבֵן אַז דַּעַר מֶלֶךְ זָאל שִׁיקֵן זִיין זוֹן צוֹ אִים כְּדִי עַר זָאל זַעֵהֵן אוִיב עַר וָוֶעט קַעַנְעֶן פִּירִין לְעַנְדֶּער וָוֶעט עַר אִים גַּעבִין זִיין טָאכְטֶער. הָאֵס דַּעַר מֶלֶךְ גִּישְׁקֵט דַּעַם זוֹן צוֹ אִים הָאֵס אִים דַּעַר קִיסָר אַנְדֶּער גִּיעֵנְצֵט אִין אִיין חֶדֶר. אוֹן הָאֵס אִים אָפּ גִּיעֵבִין פֶּאָפִירִין פּוֹן זָאכִין פּוֹן דַּעַר מְדִינָה כְּדִי עַר זָאל זַעֵהֵן אוִיב עַר וָוֶעט קַעַנְעֶן פִּירִין דִּי מְדִינָה.

דַּעַר בֶּן מֶלֶךְ הָאֵס זִייעַר גִּיבְעֵנְקֵט זִיא צוֹ זַעֵהֵן עַר הָאֵס זִיא אָבְעֶר נִיט גִּיקַעַנְט זַעֵהֵן. אָמָל אִיז עַר גִּינְזָאגְעֶן לְעֵבִין אִיין וָוֶאָנְט פּוֹן שְׁפִיגֵל הָאֵס עַר זִיא דַּעַר זַעֵהֵן אִיז עַר גִּיבְלִיבֵן חֲלָשׁוֹת. אִיז זִיא

לְקַט רְמוּזִים

גְּדוּלְתָהּ, אֶת כְּבוֹדָה וְאֶת רוּב עוֹשְׂרָה הַמְּדוּמִים, וְאֶת הַתְּאוּוֹת הַמְּדוּמוֹת, לֹא מוֹעִיל הַדְּבַר לְהַשְׁכִּיחַ אֶת צַעֲרָה עַל רִיחוּקָה מִשְׂרָשָׁה הָאֲמִיתִי.

(לְוִיִּת חוּן)

הַנִּשְׁמָה הַיִּשְׂרָאֵלִית, וְלְהַשְׁכִּיחַ זֹאת מִמֶּנָּה, אֲבָל הַנִּשְׁמָה לֹא שׁוֹכַחַת, וּמִצַּעֲרַת מְאֹד מִרִיחוּקָה מִשְׂרָשָׁה הָאֲמִיתִי, לְמִרוֹת שִׁישׁ לֵה כְּבִיכּוֹל כָּל טוֹב, וְהַקִּיסָר מוֹלִיכָה בְּאַרְמֻנּוֹתָיו לְהַרְאוֹתָהּ "אֶת

היא אליו ונערתו, וספרה לו שאינה רוצה שום שדוף מחמת ההתקשרות עמו, ואמר לה: מה נעשה ואביך אינו רוצה? ואמרה: אף-על-פי-כן. אחר-כך התייעצו שנינו לפרש עצמם על הים, ושכרו להם ספינה ופרשו בים, והלכו על הים. אחר-כך רצו לקרב עצמם אל הספירה, ובאו לספר והיה שם יער, והלכו לשם. ולקחה הבת-קיסר הטבעת ונתנה לו, והיא שכבה שם. אחר-כך ראה הבן מלך שבסמוך תעמד, והניח הטבעת אצלה. אחר-כך עמדו והלכו אל הספינה. בתוך כך נזכרה ששכחו הטבעת שם, ושלקחה אותו אחרי הטבעת. והלך לשם ולא היה יכול למצא המקום, והלך למקום אחר, ולא היה יכול למצא הטבעת, והיה הולך לבקשו ממקום למקום עד שנתעה

ה. שפת הים.

גיקומען צו אים און האט אים דער מינטערט. און האט אים גיזאגט אז זי וויל ניט קיין שום שידוף מחמת דאס התקשרות וואס זי האט שוין מיט אים גיהאט. האט ער צו איר גיזאגט. וואס טוט מען דיין פאטער וויל אבער ניט האט זיא גיזאגט פון דעסט וועגין פארט האלט זיא זיך נאר אין אים. נאך דעם האבין זיי איין עצה גיהאלטן זיי וועלין זיך אנוועק לאזין אויף דעם ים. און האבין זיך גידונגען איין שיף און האבין זיך אנוועק גילאזט אויף דעם ים. זענען זיי גיגאנגען אויף דעם ים. נאך דעם האבין זיי גיוואלט צו קומען צו א פארטיין זענען זיי גיקומען צום פארטן איז דארט גיווען א וואלד זענען זיי אהין גיגאנגען. האט די בת קיסר גינומען דאס פינגעריל און האט אים גיגעבין און זי האט זיך גילייגט שלאפין. נאך דעם האט דער בן מלך גיזעהן אז זי וועט שוין ווייטער אויף שטיין האט ער אנידער גילייגט דאס פינגעריל לעבין איר. דער נאך זענען זיי גיגאנגען צו דער שיף. דער ווייל האט זי זיך דער מאנט אז זיי האבין פאר געסין דאס פינגעריל דארט. האט זי אים גישיקט נאך דעם פינגעריל. איז ער אהין גיגאנגען האט ער ניט גיקענט גיפינען דאס ארט. איז ער גיגאנגען ווייטער און האט ווייטער ניט גיקאנט גיפינען דאס פינגעריל. איז ער

לקט רמזים

בשנה צריך להכלל באמונה, והיא לא עשתה כן אלא עזבה את הטבעת, ולכן גם כשקמו שכחו מהטבעת, מהאמונה, כי גם הוא הניח הטבעת לידה ולא מסר לה בידה בעת שישנה, ועל ידי ירידתם באמונה, התגבר היצר הרע והפרידם עד שעבר מה שעבר וכו', שזה נמשך דורות רבים, עד שלבסוף נתאחדו יחד, ולכן צריכים לדעת שיסוד הכל הוא האמונה, ועלינו לשנן לעצמנו את לשון קדשו של רבינו: "העיקר הוא האמונה, וצריך כל אחד לחפש את עצמו ולחזק את עצמו באמונה".

(ליות ח)

בתוך כך נזכרה ששכחו את הטבעת: בתחילה התקשרו על ידי הטבעת המרמות לאמונה, שהיא סובבת את האדם מכל צד כטבעת, בבחינת "ואמונתך סביבותיך", ועל ידה הוא מתחזק ומתחדש בעת ירידה (כמו שמובא בליקוטי מוה"ר"ן שמוח האדם מתחדש בשעת שינה בהאמונה), לכן על ידי שסיכמו ביניהם את השידוך באמצעות הטבעת, האמונה, היו יכולים להחזיק עצמם תמיד, אולם מה שקרה אחר כך, שכאשר הלכה לישון החזירה לו הטבעת, היינו שדוקא בשעת שינה נטתה מהאמונה, ועל ידי זה נעשה מה שנעשה, כי הלא

סיפורי

מעשה ב' - ממלך וקיסר

מעשיות מה

ולא הָיָה יָכוֹל לְחַזֵּר. וְהָיָה הֶלְכָה לְבַקְשׁוֹ, וְנִתְעַיֵת גַּם-בֶּן. וְהָיָה הוּא הוֹלֵךְ וְתוֹעָה, הוֹלֵךְ וְתוֹעָה. אַחַר-כֵּן רָאָה דְרָף, וְהֵלֵךְ לִישׁוּב; וְלֹא הָיָה לוֹ מֵה לַעֲשׂוֹת, וְנַעֲשָׂה מְשֻׁרָת. גַּם הָיָה הִיטָה הוֹלְכֵת וְתוֹעָה, וַיִּשְׁכַּח עֲצָמָה שֶׁתִּשָּׁב אֶצֶל הַיָּם, וְהֵלְכָה אֶל שְׂפַת הַיָּם; וְהָיָה שָׁם אֵילָנוֹת שֶׁל פְּרוֹת, וַיִּשְׁכַּח שָׁם. וּבַיּוֹם הִיטָה הוֹלְכֵת אֶצֶל הַיָּם, אוֹלֵי תַמְצָא עוֹבְרִים וְשׁוֹבִים, וְהִיטָה מִתְּפַרְנְסוֹת מִהַפְּרוֹת; וּבִלְיָלָה הִיטָה עוֹלָה עַל אֵילָן, כְּדֵי שֶׁתִּהְיֶה נִשְׁמָרֶת מִן הַחַיּוֹת.

וַיְהִי הַיּוֹם וְהָיָה סוֹחֵר גְּדוֹל מִפְּלֶג מְאֹד, וְהָיָה לוֹ מִשָּׂא וּמִתָּן בְּכָל הָעוֹלָם, וְהָיָה לוֹ בֶּן יָחִיד, וְהַסּוֹחֵר הָיָה זָקֵן. פַּעַם אֶחָד אָמַר הַבֶּן לְאָבִיו: בְּאִשְׁרֵי שְׂאֵתָה זָקֵן - וַאֲנִי נֶעַר, וְהַנְּאֻמִּים שֶׁלָּךְ אֵינָם מְשַׁגְּחִים כָּלָל עָלַי, וְאֵתָה תִּסְתַּלַּק וְאֵהְיֶה נִשְׁאָר רֵיק, וְלֹא אֶדַע מַה לַעֲשׂוֹת; בְּכֵן תֵּן לִי סִפִּינָה עִם

גִּיגָאֲנָגֶעַן זֹכֵיךְ דָּאס פִּינְגֶּרִיל פֿון אֵיין אָרְט צום אַנדֶערִין בִּיז עַר אִיז פֿאַר עָרְט גִּינוֹאֲרִין. און הָאָט זײַךְ שׁוֹיִן נִיט גִּיקָאָנְט אום קֶערִין אִיז זײַ גִּיגָאֲנָגֶעַן אִים זֹכֵיךְ. אִיז זײַ אוֹיף פֿאַר עָרְט גִּינוֹאֲרִין. אִיז עַר גִּיגָאֲנָגֶעַן און הָאָט גִּיבְּלָאָנְזֶעַט און הָאָט אַלְץ ווִיטֶער גִּיבְּלָאָנְזֶעַט. נָאָף דַעם הָאָט עַר דַער זַעֲהֵן אֵיין וְזַעַר אִיז עַר גִּיגָאֲנָגֶעַן אִין יִשׁוּב אַרִיין און עַר הָאָט נִיט גִּיהָאָט וְזַאס צו טוֹן אִיז עַר גִּינוֹאֲרִין אַ מְשֻׁרָת. און זײַ אִיז אוֹיף גִּיגָאֲנָגֶעַן און הָאָט גִּיבְּלָאָנְזֶעַט. הָאָט זײַ זײַךְ מִלִּשְׁב גִּינוֹעַן זײַ וְזַעַט זײַךְ אַנִידֶער זַעֲצִין בִּי דַעם יָם אִיז זײַ גִּיגָאֲנָגֶעַן צום בְּאַרְטֵן פֿון דַעם יָם. און דַאַרְט אִיז גִּינוֹעַן בִּימֶער פֿון פִּירוֹת. אִיז זײַ דַאַרְט גִּיזַעֶסֶן. און בִּי טָאָג פֿלֶעגְט זײַ אום גִּיין בְּאַם יָם. טָאָמֶער וְזַעַט זײַ גִּיפִינֶעַן עֲמִיץ און זײַ הָאָט זײַךְ מִפְּרָנְס גִּינוֹעַן פֿון דֵי פִּירוֹת. און בְּאַנְאָכְט פֿלֶעגְט זײַ אַרײַף גִּיין אוֹיף אַ בּוֹים כְּדֵי זײַ זַאל זִיין אָפּ גִּיהִיט פֿון דֵי חַיּוֹת.

וְהָיָה הַיּוֹם און עָס אִיז גִּינוֹעַן אֵיין גְּרוֹיִסֶער סוֹחֵר זִייעַר אֵיין גְּרוֹיִסֶער סוֹחֵר עַר הָאָט גִּיהָאָט מִשָּׂא וּמִתָּן אִין דַער גַּאנְצֶער וְזַעַט און עַר הָאָט גִּיהָאָט אֵיין בֶּן יָחִיד. דַער סוֹחֵר אִיז שׁוֹיִן גִּינוֹעַן אַלְט. אַמָּאָל הָאָט גִּיזָאָגְט דַער זֶהן צום פֿאַטֶער בְּאִשְׁרֵי דוּ בִיִּסְט שׁוֹיִן אַלְט. און אִיף בִּין נָאָף גָּאָר יוֹנֵג און דֵינֶע נְאֻמִּים גְּעִבִּין אוֹיף מִיר גָּאָר קִיין הַשְּׁנָחָה נִיט. וְזַאס וְזַעַט זִיין דוּ וְזַעַט שְׁטאַרְבִּין און אִיף וְזַעַט בְּלִיבֵן אַלִיין וְזַעַט אִיף גָּאָר נִיט ווִיִּסֵן וְזַאס צו טוֹן. בְּכֵן גִּיב מִיר אַ שִׁיף מִיט סְחוֹרָה

לְקַט רְמוּזִים

הרחוקות מן האמת, כל זאת על מנת להרחיק מן העצה האמיתית והראויה לו.

וכנגד זה רואים גם כיצד השתמשה בת הקיסר אך היא בחכמתה בתחבולות שונות על מנת להתחמק מאותם שידוכים בלתי ראויים, וממילא גם במלחמת היצר הוא כך, שיש לו לאדם לפעול בחכמה ולהשתמש בתחבולות וכדו' כדי להנצל מעצת היצר. (לוי' ח)

והיה לו בן יחיד: במעשה זה רואים עד כמה ערמומי היצר הרע ברדיפותיו אחר איש הישראלי, כי הנה בכל פעם נודמן לבת הקיסר שידוך אחר שאינו בן המלך הראוי לה, ובכל עת שניצלה משידוך אחד מיד נודמן לה אחד נוסף, וביאור הדברים על פי המובא בליקוטי מוהר"ן (סימן ז') ששידוכין ונישואין הם בחינת עצה, ונמצא איפוא שזוהי עבודת היצר הרע וחיילותיו, לסבב בדעת האדם עצות שונות ומשונות

סחורה, ואלף על הים כדי להיות בקי במשא ומתן. ונתן לו אביו ספינה עם סחורה, והלך למדינות ומכר הסחורה, וקנה סחורה אחרת, והצליח. בהיותו על הים ראו אותן האילנות הנ"ל (שהיתה הבת-קיסר שם), וסברו שהוא ישוב, ורצה לילף לשם; וכשנתקרבו ראו שהם אילנות, ורצו לחזר. בתוף כף הציץ הסוחר (הינו בן הסוחר הנ"ל) לתוף הים, וראה שם אילן ועליו כמראה אדם, וסבר שמה הוא טועה עצמו, והגיד לשאר האנשים שהיו שם, והביטו וראו גם-כן כמראה אדם על האילן, והתישבו להתקרב לשם. ושלחו איש עם ספינה קטנה לשם, והם היו מביטים בתוף הים כדי לכונן את השליח שלא יטעה מן הדרך, כדי שילף מכונן אל האילן הנ"ל. והלך לשם, וראה שיושב שם אדם, והגיד להם.

והלך בעצמו (בן הסוחר הנ"ל), וראה שיושבת שם (הינו הבת-קיסר הנ"ל שהיתה יושבת שם כנ"ל), ואמר לה שתרח. ואמרה לו שאינה רוצה לכנס אל הספינה, כי אם שייבטיחה שלא יגע בה כי אם כשיבוא לביתו וישא אותה בדת; והבטיח לה, ונכנסה אצלו לספינה, וראה שהיא מזמרת על כלי-זמר ויכולה לדבר בכמה לשונות, ושמה על שגזמנה לו. אחר-כך, כשהתחילו להתקרב

וועל איך גיין אויף דעם ים כדי איך זאל גיניט ווערין אין משא ומתן. האט אים דער פאטער גיגעבן א שיף מיט סחורה. און ער איז גיגאנגען אין מדינות און האט פאר קויפט די סחורה און האט גיקויפט אנדערע סחורה און האט זייער מצליח גינען.

דער ווייל ווי ער איז גינען אויף דעם ים האט ער דער זעהן די ביימער וואס די בת קיסר איז דארט גיזעסן. האבן זיי גימיינט דאס איז איין ושוב. האבן זיי גינאלט אהין צו גיין. ווי זיי זענען נאהנט גיקומען האבען זיי דער זעהן אז דאס איז ביימער האבן זיי זיך גינוואלט אום קערין. דער ווייל האט דער בן הסוחר איין קוק גיטאן אין ים אריין האט ער דארט גיזעהן אין בוים און אויבן זיצט אזוי ווי א מענטש האט ער זיך גיטראכט טאמער איז ער זיך טועה. האט ער גיזאגט די איבריגע מענטשן וואס זיי זענען דארט גינען. האבן זיי א קוק גיטאן האבן זיי אויף גיזעהן ווי איין מענטש אויף דעם בוים. האבן זיי זיך מיישב גינען זיי וועלן זיך אהין צו שפיירין, האבען זיי גישיקט איינעם מיט א קליין שיפל און זי האבען גיקוקט אין ים אריין כדי מען זאל דעם שליח ווייזן ער זאל קענען טרעפן צום בוים, איז דער שליח אהין גיגאנגען האט ער גיזעהן אז דארט זיצט איין מענטש האט ער זיי גזאגט.

איז ער אליין אהין גיגאנגען (דמינו דער בן הסוחר) האט ער גזעהן אז זיא זיצט דארט (דמינו די בת קיסר כנ"ל) האט ער איר גיזאגט אז זי זאל אראפ גיין. האט זיא אים גיזאגט אז זי וויל ניט אריין גיין אין דער שיף ביז ער זאל איר צו זאגן אז ער זאל זי ניט אן רירין ביז ער וועט קומען אהים און וועט מיט איר חתונה האבן פדת האט ער איר צו גיזאגט איז זיא צו אים אריין גיגאנגען אין דער שיף. האט ער גיזעהן אז זי קען שפילן אוף כלי זמר און קען רעדן כמה לשונות. האט ער זיך

לְבֵיתוֹ, אָמְרָה לוֹ שְׁהֵיֶשֶׁר שִׁילָךְ לְבֵיתוֹ וַיִּדְעַע לְאָבִיו וּקְרוּבָיו וְכָל מִדְּעָיו, שְׁפָלָם יֵצְאוּ לְקִרְאָתָהּ, בְּאֶשֶׁר שְׁמוֹלִיף אֵשָׁה חֲשׂוּבָה כְּזוֹ; וְאֶחָר־כֶּף יִתְנַדַּע לוֹ מִי הִיא (כִּי גַם מִקֶּדֶם הִתְנַהּ הִיא עִמּוֹ שְׁלֹא יִשְׁאֵל אוֹתָהּ מִי הִיא עַד אַחַר הַחֲתָנָה, אֲזַי יִדַּע מִי הִיא) - וְהִסְפִּים עִמָּהּ. אָמְרָה לוֹ: גַּם הֵיֶשֶׁר בְּאֶשֶׁר שְׂאֵתָה מוֹלִיף אֵשָׁה כְּזוֹ, שְׁתִּשְׁכַּר אֶת כָּל הַמַּאֲטָרָאסִין הַמוֹלִיכִין הַסְּפִינָה, לְמַעַן יִדְעוּ שֶׁהַסּוֹחֵר שְׁלָהֶם יֵשׁ לוֹ נִשְׂוֹאִין עִם אֵשָׁה כְּזוֹ - וְהִסְפִּים עִמָּהּ. וְלָקַח יַיִן טוֹב מְאֹד שֶׁהָיָה לוֹ בַּסְּפִינָה וְנָתַן לָהֶם, וְנִשְׁתַּכְּרוּ מְאֹד. וְהוּא הֵלֵךְ לְבֵיתוֹ לְהוֹדִיעַ לְאָבִיו וּקְרוּבָיו כִּנְיָ, וְהַמַּאֲטָרָאסִין נִשְׁתַּכְּרוּ וַיֵּצְאוּ מִן הַסְּפִינָה, וְנִפְלוּ וְשָׁכְבוּ בַּשְׁכָּרוּתָם. וּבַעֲוֹד שֶׁהָיוּ מְכִינִים עֲצָמָם שֵׁם לִילָךְ לְקִרְאָתָהּ עִם כָּל הַמְּשַׁפְּחָה, הִלְכָה הִיא וְהִתִּירָה הַסְּפִינָה מִן הַסֶּפֶר, וּפְרָשָׁה הַנִּילוֹנוֹת (הִנְיָ הַלְוִינְטָן), וְהִלְכָה לָהּ עִם הַסְּפִינָה. וְהִם בָּאוּ אֶל הַסְּפִינָה (הִנְיָ כָּל הַמְּשַׁפְּחָה שֶׁל הַסּוֹחֵר) וְלֹא מֵצְאוּ דָבָר. וְחָרָה לְהַסּוֹחֵר אָבִי הַנִּיל הַמְּאֹד, וְהוּא צוֹעֵק וְאוֹמֵר (הִנְיָ הַנִּיל שֶׁל הַסּוֹחֵר הַנִּיל

1. מלחים.

גִּיפְרִיט נִוֹאס זִיא הָאֵט זִיף אִים מְזַבְמֵן גִּינוֹעַן. נֶאֱפֵךְ דַּעַם אַז זִי הָאֲבָן שׁוֹיִן אָן גְּהוֹיִבֵן נֶאֱנֵט צו קוֹמְעַן צו זִיין שְׁטוֹב הָאֵט זִי צו אִים גִּינְאָגֵט דַּעַר יוֹשֶׁר אִיז אַז עַר זָאל גִּיין אֶהִיִּים און זָאל מוֹדִיעַ זִיין זִיין פֶּאָטֶער און זִינְעֵךְ קְרוּבִים און גוֹטֶע פְּרִינְד בְּאֶשֶׁר עַר פִּירְט אַזוֹ אִיין אֵשָׁה חֲשׂוּבָה זָאלִין זִי אֵלֶע אִיר גִּיין אַקְעֵגִין און דַּעַר נֶאֱפֵךְ גוֹעַט עַר וויסן גוֹעַר זִיא אִיז (נוֹאֵרִין פֶּרִיר הָאֵט זִיא אוֹיף מִיט אִים אַ תְּנַאי אוֹיס גִּינוֹמְעַן אַז עַר זָאל זִיא נִיט פֶּרְעֵגִין גוֹעַר זִי אִיז בִּיז נֶאֱפֵךְ דַּעַר חֲתוּנָה דַּעַמּוֹלֵט גוֹעַט עַר וויסן גוֹעַר זִיא אִיז) הָאֵט עַר דַּרוֹף מִסְפִּים גוֹעַן ווידַעַר הָאֵט זִיא אִים גִּינְאָגֵט דַּעַר יוֹשֶׁר אִיז אוֹיף אַז דוֹ זָאלֶסט אָן שִׁפְרִין אֵלֶע מַאֲטָרָאסֵן נִוֹאס פִּירִין דִּי שִׁיף לֶאֱזִין זִי וויסן אַז זִייעַר סוֹחֵר הָאֵט חֲתוּנָה מִיט אַזוֹי אִיין אֵשָׁה הָאֵט עַר זִי גִיפֶאלְגֵט. און הָאֵט גִּינוֹמְעַן זִייעַר גוֹטֵן וויין. נִוֹאס עַר הָאֵט גִּיהָאֵט אוֹיף דַּעַר שִׁיף און הָאֵט זִי גִינְעֵבִין זַעֲנֵעַן זִי זִייעַר שִׁיכּוֹר גִּינוֹאֵרִין און עַר אִיז גִּינְאָנְגֵעַן אֶהִיִּים עַר זָאל מוֹדִיעַ זִיין דַּעַם פֶּאָטֶער מִיט דִּי פְּרִינְד. און דִּי מַאֲטָרָאסִין הָאֲבִין זִיף פֶּאָר שִׁיפְרֵט און זַעֲנֵעַן אַרוֹיס גִּינְאָנְגֵעַן פּוֹן דַּעַר שִׁיף און זַעֲנֵעַן אַנְדַּעַר גִּיפֶאלִין שִׁיפֵר. דַּעַר ווייל ווי זִי הָאֲבִין זִיף אָן גִּינְרִיט צו גִּיין אִיר אַקְעֵגִין מִיט דַּעַר גֶּאנְצֶער מְשַׁפְּחָה דַּעַר ווייל אִיז זִי גִינְאָנְגֵעַן און הָאֵט אַפּ גִּיבּוֹנְדֵן דִּי שִׁיף פּוֹן דַּעַם בְּאֶרְטִין און הָאֵט צו לֶאֱזֵט דִּי לֶאֱוִינְטָן און אִיז אַנוֹעַק מִיט דַּעַר שִׁיף און דִּי גֶאנְצֶע מְשַׁפְּחָה זַעֲנֵעַן גִּיקוֹמְעַן צו דַּעַר שִׁיף און הָאֲבִין קִינְעֵם נִיט גִּיפּוֹנְעַן. אִיז דַּעַר סוֹחֵר זִייעַר פְּרוֹגֵז גוֹעַן אוֹף

לְקַט רְמוּזִים

קולות, שבעים קולות כמספר "יין", וביין זה היא ניצלה מכל צרותיה, מהסוחר מהמלך ומהגזלנים וכו', כי הקולות הם עצמה נפלאה לשבר את עזות הגוף ותאוותיו.

(לויית חן)

והלכה לה עם הספינה: ולסיכום, היא ניצלה כמה פעמים בזכות היין, ויש לומר כי היין מרמז על "קול", שכמו שמובא בזהרה ש"יין לארמא קלא", להרים הקול, כלומר כשרוצים להנצל מהבעל דבר אז הסגולה היחידה היא "יין", היינו לצעוק

שְׁהִיָּה בָּא עִם הַסְּפִינָה הַנַּ"ל צָעַק וְאָמַר): תִּאֲמִין לִי שֶׁהַבִּאֲתִי סְפִינָה עִם סְחוּרָה וְכוּ'!
וְהֵם אֵינָם רוֹאִים דְּבָר. וְאָמַר לוֹ: תִּשְׁאַל לְהַמְאֲטָרָאסִין! וְהִלֵּךְ לִשְׂאֵל אוֹתָם,
וְהֵם שׁוֹכְבִים שְׁפוּרִים. אַחַר־כֵּן נִנְעָרוּ, וְשָׂאֵל לָהֶם, וְאֵינָם יוֹדְעִים פֶּלֶל מָה
עָבַר עֲלֵיהֶם, רַק יוֹדְעִים שֶׁהֵבִיאוּ סְפִינָה עִם פֶּל הַנַּ"ל, וְאֵינָם יוֹדְעִים הֵיכָן
הוּא. וְחָרָה הַסּוּחַר מְאֹד עַל בְּנוֹ, וְגִירָשׁוֹ מִבֵּיתוֹ, וְלֹא יָבֹא לִנְגֹד פָּנָיו, וְהִלֵּךְ
מִמֶּנּוּ נֶעַ וְנָד. וְהִיא (הַיְנוּ הַבַּת־קִיסָר הַנַּ"ל) הִיָּתָה הוֹלֶכֶת עַל הַיָּם.

וַיְהִי הַיּוֹם וְהָיָה מֶלֶךְ אֶחָד, וְהָיָה בּוֹנֵה לוֹ פְּלִטִין עַל הַיָּם, כִּי שָׁם הוֹטֵב
בְּעֵינָיו לְבָנוֹת פְּלִטִין מִחֲמַת אֲוִיר הַיָּם. וְהַסְּפִינּוֹת הוֹלְכוֹת שָׁם, וְהִיא (הַיְנוּ
הַבַּת־קִיסָר הַנַּ"ל) הִיָּתָה הוֹלֶכֶת עַל הַיָּם, וּבִאֲתָה סְמוּךְ לַפְּלִטִין שֶׁל הַמֶּלֶךְ הַנַּ"ל.
וְהַמֶּלֶךְ הִבִּיט וַרְאָה סְפִינָה בְּלִי מִנְהִיגִים, וְאֵין שָׁם אֲנָשִׁים, וְסָבַר שֶׁהוּא טוֹעֵה
עֲצָמוֹ וְצָנָה לְאֲנָשָׁיו שִׁיִּסְתַּכְּלוּ, וַרְאוּ גַם־כֵּן כֵּן. וְהִיא נִתְקַרְבָּה אֶל הַפְּלִטִין;
אַחַר־כֵּן הִתְיַשְׁבָּה עֲצָמָה: לְמָה לָּהּ הַפְּלִטִין? וְהִתְחִילָה לְחַזֵּר. וְשָׁלַח הַמֶּלֶךְ
וְהַחֲזִירָה, וְהִבִּיאָה לְבֵיתוֹ. וְהַמֶּלֶךְ הַנַּ"ל לֹא הִיָּה לוֹ אִשָּׁה, כִּי לֹא הָיָה יָכוֹל
לְכַרֵּר לוֹ, כִּי מִי שֶׁהָיָה רוֹצֵה - לֹא רָצָתָה הִיא, וְכֵן לְהַפְּךָ. וְכִשְׁבִּאֲתָה לְשֵׁם
הַבַּת־קִיסָר הַנַּ"ל אָמְרָה לוֹ שִׁישְׁבַּע לָּהּ שְׁלֹא יִגַּע בָּהּ עַד שִׁישְׁאָנָה פְּדָת,

דָּעַם זוּן. אוֹן דָּעַר זוּן שְׁרִיטִי גְלִיבֵט מִיר אִיף הָאָב גִּיבְרָאָכְט אַ שִׁיף מִיט סְחוּרָה וְכוּ' פֶּנַ"ל. אוֹן
זִי זַעְהֵן גָּאָר נִיט. הָאָט עַר אִים גִּיזָאָגֵט פֶּרְעַג דִּיר דִּי מַאָטְרָאָסִין אִיז עַר גִּיבָאָנְגֵעֵן זִי פֶּרְעַגִּין אוֹן
זִי לִיגִין שִׁיכּוּר. נָאָךְ דָּעַם זַעְנֵעֵן זִי אוֹיף גִּישְׁטָאָנְעֵן דִּי מַאָטְרָאָסִין. הָאָט מֵעַן זִי גִיפֶרְעַגֵט אוֹן זִי
ווייסִין גָּאָר נִיט וואָס מִיט זִי הָאָט זִיף גִּיטָאָן נָאָר זִי ווייסִין אַז מֵעַן הָאָט גִּיבְרָאָכְט אַ שִׁיף מִיט
דָּעַם אַלִימֵעֵן אוֹן ווייסִין נִיט ווי זִי אִיז. אִיז דָּעַר סוּחַר זִיעֵר בְּרוּגֵז גִּינוֹאָרָן אוֹיף זִיין זוּן אוֹן הָאָט
אִים פֶּאָר טְרִיבֵן פּוֹן זִיין שְׁטוּב אַז עַר זָאל אוֹיף זִיעֵעֵן אוֹיגִין נִיט קוּמֵעֵן. אִיז דָּעַר זוּן אַוועָק נֶע
נָד. אוֹן זִי (דִּהִינֵעֵן דִּי בַת־קִיסָר) אִיז גִּיבָאָנְגֵעֵן אוֹיף דָּעַם יָם.

וַיְהִי הַיּוֹם אוֹן עָס אִיז גִּינוּעֵן אַ מֶלֶךְ. דָּעַר מֶלֶךְ הָאָט זִיךְ גִּיבּוֹיָאִיט פֶּאָלאָצִין אוֹיף דָּעַם יָם. וְוֹאָרָן
דָּאָרְט אִיז אִים גִּיפֶעֶלֶן מִחֲמַת דָּעַם אֲוִיר פּוֹן דָּעַם יָם אוֹן מִחֲמַת דִּי שִׁיפִין גִּיעֵעֵן דָּאָרְטִין. אוֹן דִּי
בַת־קִיסָר אִיז גִּיבָאָנְגֵעֵן אוֹיף דָּעַם יָם. אוֹן אִיז גִּיקוּמֵעֵן נָאָהֲנֵט צוֹ דָּעַם פֶּאָלִיץ פּוֹן דָּעַם מֶלֶךְ. דָּעַר
מֶלֶךְ הָאָט אַ בְּלִיק גִּיטָאָן. הָאָט עַר גִּיזַעְהֵן ווי דִּי שִׁיף גִּיט אָן רִידִירָשׁ אוֹן עָס אִיז דָּאָרְט קִיין
מֵעַנְשָׁן נִיט דָּא הָאָט עַר גִּימִינֵט עַר אִיז זִיף טוֹעֵה. הָאָט עַר גִּיהִיִסִין זִיעֵעֵן מֵעַנְשָׁן זִי זָאָלֵן קוּקִין
הָאָבִין זִי אוֹיף גִּיזַעְהֵן. אוֹן זִי אִיז נָאָהֲנֵט גִּיקוּמֵעֵן צוֹ דָּעַם פֶּאָלִיץ. הָאָט זִי זִיף מִיִּישֵׁב גִּינוּעֵן. וואָס
טוֹיג אִיר דָּר פֶּאָלִיץ. אוֹן הָאָט אָן גִּיהוֹיבִין זִיף אוֹם צוֹ קֶעֶרִין. הָאָט דָּעַר מֶלֶךְ גִּישִׁיקֵט אוֹן מְהָאָט
זִי אוֹם גִּיקֶעֶרְט קֶרִיק. אוֹן עַר הָאָט זִי גִיבְרָאָכְט צוֹ זִיף אִין שְׁטוּב אַרִיין.
אוֹן דָּעַר מֶלֶךְ הָאָט נִיט גִּיהָאָט קִיין ווייב וְוֹאָרָן עַר הָאָט זִיף נִיט גִּיקָאָנֵט צוֹ קְלוֹיבִין. וְוֹאָרָן דִּי
וואָס עַר הָאָט גִּינוּאָלֵט הָאָט אִים נִיט גִּינוּאָלֵט אוֹן אַזוֹי פֶּאָר קֶעֶרְט אוֹיף. ווי דִּי בַת־קִיסָר אִיז צוֹ
אִים גִּיקוּמֵעֵן. הָאָט זִי אִים גִּיזָאָגֵט. אַז עַר זָאל אִיר שְׁוועֶרִין אַז עַר זָאל זִי נִיט אָן רִירִין בִּיז עַר

וּנְשָׁבַע לָהּ. וְאָמְרָה לּוֹ שְׂרָאוּי שְׁלֵא יִפְתַּח אֶת הַסְּפִינָה שְׁלֵהּ וְלֹא יִגַּע בָּהּ, רַק שְׂתַעֲמַד כָּף עַל הַיָּם עַד הַנְּשׂוֹאִינִן, וְאָז יִרְאוּ הַכָּל אֶת רַבּוּי הַסְּחֹרָה שֶׁהֵבִיאָהּ, לְבַל יֵאמְרוּ שְׁלָקַח אִשָּׁה מִן הַשּׁוּק. וְהִבְטִיחַ לָהּ כֶּן. וְהִמְלִיךָ כְּתַב לְכָל הַמְּדִינֹת שֶׁיִּתְקַבְּצוּ וַיְבוֹאוּ עַל הַחֲתָנָה שְׁלוֹ, וּבָנָה פְּלִטִין בְּשִׁבְלֵהּ. וְהִיא צוּתָה שְׂבִיאוֹ לָהּ אַחַד-עָשָׂר בְּנוֹת שָׂרִים שֶׁיְהִיוּ עִמָּהּ, וְצָנָה הִמְלִיךָ וּשְׁלַחוּ לָהּ אַחַד-עָשָׂר בְּנוֹת שָׂרִים גְּדוֹלִים מְאֹד, וּבָנָאוּ לְכָל אַחַת פְּלִטִין מִיַּחַד, וְהִיא הִיָּתָה לָהּ גַם-כֶּן פְּלִטִין מִיַּחַד, וְהִיוּ מִתְקַבְּצוֹת אֵלֶיהָ, וְהִיוּ מְזַמְרֹת בְּכָל-יְשִׁיר וּמִשְׁחָקִים שֵׁם עִמָּהּ.

פַּעַם אַחַת אָמְרָה לָהֶם שְׂתַלְּךְ עִמָּהֶם עַל הַיָּם, וְהִלְכוּ עִמָּהּ, וְהִיוּ מִשְׁחָקִים שָׁם. וְאָמְרָה לָהֶם שְׂתַכְבֵּד אוֹתָם בְּיַד טוֹב שִׁישׁ לָהּ, וְנִתְּנָה לָהֶם מִהֵינִן שְׂבִסְפִינָהּ, וְנִשְׁתַּכְּרוּ וְנִפְלוּ וְשָׁכְבוּ; וְהִלְכָה וְהִתִּירָה הַסְּפִינָה וּפְרָשָׁה הַיִּלּוֹנוֹת וּבְרָחָה עִם הַסְּפִינָה. וְהֵם (הֵינּוּ הִמְלִיךָ וְנֹאנְשִׁיו) הִצִּיצוּ וְרָאוּ שֶׁהַסְּפִינָה אֵינְנָהּ,

וְנִעַט זֵי נִעְמָעֵן פְּדִין. הָאֵט עַר אִיר גִּישׁוּאוֹרִין. הָאֵט זֵי אִים גִּיזְאָגֵט. אַז עַס אִיו רַעֲכֵט. אַז עַר זָאל נִיט עִפְעִנְעֵן אִיר שִׁיף און זָאל זֵי נִיט אָן רִירִין. נָאר דִי שִׁיף זָאל אַזוֹי שְׂטִיין אוֹיף דַעם ים בִּיז אִין דַער חֲתוּנָה. כְּדֵי אֵלַע זָאלֵן זַעֲהֵן דַעמולֵט ווי פִיל סְחֹרָה זֵי הָאֵט גִּיבְרָאכֵט. כְּדֵי מְזָאל נִיט זָאגֵן. אַז עַר הָאֵט גִּינוּמְעֵן. אִיין אִשָּׁה פֿון דַעם מֵאָרֶק. הָאֵט עַר אִיר אַזוֹי צו גִּיזְאָגֵט.

און דַער מְלִיךְ הָאֵט גִּישְׂרִיבִין צו אֵלַע מְדִינֹת אַז זֵי זָאלִין אֵלַע קוּמְעֵן אוֹיף דַער חֲתוּנָה. און הָאֵט אוֹיס גִּיבּוֹיַעֵט פֿאַלאַצִין פֿון אִירִיט וְנִעֲגִין. און זֵי הָאֵט גִּיהֵיִסֵן אַז מְזָאל אִיר בְּרַעֲנִיגֵעֵן עֲלֵעֵף פֿאַנִיס. אַז זֵי זָאלִין מִיט אִיר זֵיין. הָאֵט דַער מְלִיךְ גִּיהֵיִסֵן. הָאֵט מְעַן אִיר גִּישִׁקֵט עֲלֵעֵף פֿאַנִיס זֵייעַר גְּרוֹיִסֵעַ שְׁרֹוֹת טַעֲכֵטֵער. און מְהָאֵט אוֹיס גִּיבּוֹיַעֵט אִיטְלִיכֵער אִיין פֿאַלִיץ אַ פֿאַזוּנְדֵערִין. און זֵי הָאֵט אוֹיף גִּיהָאֵט אַ פֿאַזוּנְדֵערִין פֿאַלִיץ. און זֵי פֿלַעֲגִין זֵיף צו אִיר צוּם הוֹיף קוּמְעֵן. פֿלַעֲגִין זֵי שְׂפִילִין אוֹיף כְּלִי שִׁיר. און זֵי הָאֵבִין זֵיף מִיט אִיר גִּישְׂפִילֵט.

אַמָּאל הָאֵט זֵי צו זֵי גִיזְאָגֵט. זֵי ווִיל מִיט זֵי גִיין אוֹיף דַעם ים. זַעֲנֵעֵן זֵי מִיט אִיר גִּיגָאָנְעֵן הָאֵבִין זֵי זֵיף דָאָרֶט גִּישְׂפִילֵט. הָאֵט זֵי צו זֵי גִיזְאָגֵט. זֵי וְנִעַט זֵי מְכַבֵּד זֵיין מִיט גוֹטִין ווִיין וְוֵאֵס זֵי הָאֵט. הָאֵט זֵי זֵי גִיגָעֵבֵן פֿון דַעם ווִיין וְוֵאֵס אִיו גִּינוּעֵן אִין דַער שִׁיף. זַעֲנֵעֵן זֵי שִׁיכּוֹר גִּינוּאָרְעֵן. און זַעֲנֵעֵן אַנִידֵער גִּיפֿאַלִין און זַעֲנֵעֵן גִּיבְלִיבֵן לִיגִין. אִיו זֵי גִיגָאָנְעֵן און הָאֵט אוֹיף גִּיבּוּנְדֵין דִי שִׁיף. און הָאֵט צו לֵאזֵט דִי לִייוּיִנְטֵן און אִיו אַנְטְלוֹיִפֵן גִּינוּאָרִין מִיט דַער שִׁיף. און דַער מְלִיךְ מִיט זֵינֵעַ לִיִּט הָאֵבִין אַ קוּק גִיטָאָן. און הָאָבִין דַער זַעֲהֵן אַז דִי שִׁיף אִיו נִיט דָא זַעֲנֵעֵן זֵי זֵייעַר דַער

לְקַט רַמְזִים

וארמונות, לתת לו עשירות עצומה ולהטעימו מכל מנעמי העולם, וכך להשתלט עליו כליל, וצריך להזהר מזה מאוד, ובתחבולות לברוח ממנו.
(לוית ח)

והיו מזמרות בכלי שיר וכו': כמה כוחות אדירים משקיע הבעל דבר במלאכתו, כאשר רוצה להתלבש על נפש מישראל ולתפשו אליו הוא מסוגל לבנות עבורו פלטין מיוחד, היכולת

ונבְהִלּוּ מְאֹד. וְאָמַר הַמֶּלֶךְ: הַזְהִירוּ שְׂלֵא לְהַגִּיד לָהּ פֶתָאֵם, כִּי צַעֲרָה יִהְיֶה גְדוֹל מְאֹד עַל סִפְיָנָה יִקְרָה כְּזוֹ (כִּי הַמֶּלֶךְ לֹא הָיָה יוֹדֵעַ שֶׁהִיא בַעֲצָמָה בְּרַחֵה עִם הַסִּפְיָנָה, וְהָיָה סָבוּר שֶׁהִיא עֲדִין בְּחַדְרָה), גַּם אוֹלֵי תִסְבֵּר שֶׁהַמֶּלֶךְ נָתַן לְאֶחָד אֶת הַסִּפְיָנָה; רַק יִשְׁלְחוּ אֶת שְׂרָרָה אַחַת מֵהַבְּנוֹת־שָׂרִים הַנִּלְלָה לְהַגִּיד לָהּ בְּחֻכְמָהּ. וְהִלְכוּ לְחֹדֶר אֶחָד - וְלֹא מֵצְאוּ אָדָם, וְכֵן לְחֹדֶר שֵׁנִי, וְכֵן לְכָל הָאֲחַד־עֶשֶׂר חֲדָרִים - וְלֹא מֵצְאוּ אָדָם. וְהַסִּפְיָמוֹ לְשַׁלַּח בְּלִילָה שְׂרָרָה זְקֵנָה לְהַגִּיד לָהּ; וְהִלְכוּ לְחֹדֶרָה - וְלֹא מֵצְאוּ אָדָם, וְנִבְהִלּוּ מְאֹד.

וְאֶבְיַחֵן שֶׁל הַבְּנוֹת־שָׂרִים הַנִּלְלָה שֶׁהָיוּ רְגִילִים שְׂנִינְעוּ לָהֶם אֲגָרוֹת זֶה מִזֶּה, וְעַתָּה רָאוּ שֶׁהֵם שׁוֹלְחִים אֲגָרוֹת - וְאִין לָהֶם שׁוּם אֲגָרָת מִבְּנוֹתֵיהֶם; עָמְדוּ הַשָּׂרִים וְנִסְעוּ בַעֲצָמָן לְשֵׁם, וְלֹא מֵצְאוּ אֶת בְּנוֹתֵיהֶם. וְחָרָה לָהֶם מְאֹד, וְאָמְרוּ לְשַׁלַּח אֶת הַמֶּלֶךְ (דְּהֵינּוּ לְמָקוֹם שֶׁשׁוֹלְחִין הַחַיִּבִּים מִיָּתָה, שְׁקוֹרִין 'פֶּאָר שִׁיקוּן'), כִּי הֵם הָיוּ הַשָּׂרִי מְלוּכָה; אֵף נִתְיָשְׁבוּ: מָה חָטָא הַמֶּלֶךְ שִׁיתְחַיֵּב שְׁלוּחַ, כִּי נֶאֱנַס בְּדָבָר? וְהַסִּפְיָמוֹ לְהַעֲבִירוֹ מִמְּלֻכּוֹתָו וּלְגַרְשׁוֹ, וְהַעֲבִירוֹ אוֹתוֹ וּגְרָשׁוּהוּ, וְהִלְךְ לוֹ. וְהִיא (הֵינּוּ הַבַּת־קִיסָר הַנִּלְלָה שֶׁבְּרַחֵה עִם הָאֲחַד־עֶשֶׂר בְּנוֹת שָׂרִים) הִלְכָה עִם הַסִּפְיָנָה. אַחֲר־כֵּן נִנְעָרוּ הַשָּׂרוֹת הַנִּלְלָה (וְהַתְחִילוּ שׁוֹב לְשַׁחַק פֶּמָקְדָם, כִּי לֹא יָדְעוּ שֶׁהַסִּפְיָנָה כָּבֵר הִלְכָה מִן

שְׂרָאקֵן גִּינְוָארִין. הָאֵט דְּעַר מֶלֶךְ צוֹ זַי גִּינְאָגֵט זְעַהט אַז אִיר זְאָלֵט אִיר פֿלוֹצִים נִיט זָאגֵן וְוָארִין זַי וְנֵעַט גְרוֹיס צַעַר הָאָבִין (וְוָארִין דְּעַר מֶלֶךְ הָאֵט נִיט גְוֹוָאָסֵט אַז זַי אַלִּין אִיז אַנטְלוֹיפִין גִּינְוָארִין עַר הָאֵט גִּימִינֵט זַי אִיז אִין אִיר חֲדָר) אִון זַי וְנֵעַט מִיִּינְעֵן אַז דְּעַר מֶלֶךְ הָאֵט אִיִּינְעֵם אַוְעַק גִּישְׁעֵנְקֵט דִּי שִׁיף. נָאָר מְעַן זְאָל שִׁיקִין אִיר אִיִּינְעַע פֿון דִּי פֶּאָנִיס מְעַן זְאָל אִיר זָאגֵן מִיט חֻכְמָה. אִיז מְעַן גִּינְאָנְגֵעֵן אִין אִיִּין חֲדָר אִון מְעַן הָאֵט קִיִּינְעֵם נִיט גִּיפּוֹנְעֵן. אִין אַזוֹי אִין אַנְדֶּעֶן חֲדָר הָאֵט מְעַן אוֹיף קִיִּינְעֵם נִיט גִּיפּוֹנְעֵן. אִון אַזוֹי אִין אַלְע עֲלֶעף חֲדָרִים הָאֵט מְעַן אוֹיף קִיִּינְעֵם נִיט גִּיפּוֹנְעֵן. הָאָבִין זַי זִיף מִיִּשְׁבֵּב גִּינְוֵעֵן (דְּעַר מֶלֶךְ מִיט זִינְעַ לִיִּט) אַז זַי זְאָלִין אִיר שִׁיקִין בִּי נֶאָכְט אִיִּין אַלְטֶע שְׂרַבְרַתִּי. אַז זַי זְאָל אִיר זָאגִין. אִיז מְעַן גִּיקוֹמְעֵן צוֹ אִיר חֲדָר הָאֵט מְעַן אוֹיף קִיִּינְעֵם נִיט גִּיפּוֹנְעֵן זְעַנְעֵן זַי זִייעַר דְּעַר שְׂרָאקִין גִּינְוָארֵעֵן. דְּעַר וְוִיִּיל דִּי פֶּעֶטִיר פֿון דִּי פֶּאָנִיס. הָאָבִין גִּיזַעֶהֵן זַי הָאָבִין קִיִּין שׁוּם בְּרִיוֹ נִיט פֿון זִייעַרְע טְעֶכְטֶעֶר. זַי שִׁיקִין בְּרִיוֹ אִון מְעַן שְׂרִיִּיבֵט זַי נָאָר נִיט אָפּ. הָאָבִין זַי זִיף אוֹיף גִּיהוֹיבִין. אִון זְעַנְעֵן אַלְע גִּיפּאָרִין צוֹ זַי. אִון הָאָבִין נִיט גִּיפּוֹנְעֵן אִיִּינְעֵם פֿון זִייעַרְע טְעֶכְטֶעֶר. זְעַנְעֵן זַי זִייעַר בְּרוּגֵז גִּינְוָארִין. הָאָבִין זַי גִּינְוָאָלֵט דְּעַם מֶלֶךְ פֶּאָר שִׁיקִין. וְוָארִין זַי זְעַנְעֵן גִּינְוֵעֵן דִּי שְׂרִי מְלוּכָה. נָאָר זַי הָאָבִין זִיף מִיִּשְׁבֵּב גִּינְוֵעֵן. וְוָאָס אִיז דְּעַר מֶלֶךְ שׁוֹלְדִיג אַז עַס זְאָל אִים קוֹמְעֵן פֶּאָר שִׁיקִין. דְּעַר מֶלֶךְ אִיז דָּאָף אִיִּין אוֹנֵס. אִיז גִּיבְלִיבֵן מְעַן זְאָל אִים אָפּ זָאגִין פֿון דְּעַר מְלוּכָה אִון מְעַן זְאָל אִים פֶּאָר טְרִיבֵן. הָאֵט מְעַן אִיהֶם מְעַבִּיר גִּינְוֵעֵן אִון מְעַן הָאֵט אִים פֶּאָר טְרִיבֵן. אִיז עַר זִיף אַוְעַק גִּינְאָנְגֵעֵן. אִון דִּי בַת קִיסָר וְוָאָס זַי אִיז אַנטְלוֹיפִין גִּינְוָארִין אִיז גִּינְאָנְגֵעֵן מִיט דְּעַר שִׁיף. דְּעַר נָאָף הָאָבִין זִיף אוֹיף גִּיחַאָפֵט דִּי פֶּאָנִיס. אִון הָאָבִין וְוִידְעַר אָן גִּיהוֹיבֵן מִיט אִיר צוֹ שְׁפִילֵן אַזוֹי וְוִי פֶּרִיר וְוָארִין זַי הָאָבִין נִיט גִּינְוָאָסֵט אַז דִּי שִׁיף אִיז שׁוִין אַוְעַק גִּינְאָנְגֵעֵן פֿון דְּעַם בְּאָרְטִין. נָאָף דְּעַם הָאָבִין

הספור), וְאָמְרוּ לָהּ: נַחֲזֹר. וְהַשִּׁיבָה לָהֶם: נִשְׁתָּה עוֹד פָּאן קָצַת. אַחֲר־כֵּן עָמַד רוּחַ סְעָרָה, וְאָמְרוּ: נַחֲזֹר לְבֵיתֵנוּ. וְהוֹדִיעָה לָהֶם שֶׁהַסְּפִינָה כָּבֵר פָּרְשָׁה מִן הַסֶּפֶר. וְשָׂאָלוּ אוֹתָהּ: עַל מָה עָשְׂתָה בֵּן, וְאָמְרָה שֶׁהִיָּתָה יְרָאָה פֶּן תִּשָּׁבֵר מִחַמַּת הַרוּחַ סְעָרָה, עַל-פֶּן הַכְּרָחָה לְהַתִּירָה וּלְפָרֵשׁ הַיְוִלְאוֹת. וְהָיוּ הוֹלְכִים עַל הַיָּם (הַפְתֵּ-קִיסָר עִם הָאֲחֵר־עֶשֶׂר בְּנוֹת־שָׂרִים הַנִּלְ), וְהָיוּ מְזַמְּרִים שָׁם בְּכִלְי־זֶמֶר. וּפָגְעוּ בַּפְּלִטִין, וְאָמְרוּ לָהּ הַשָּׂרוֹת הַנִּלְ: נִתְקַרְבַּ לְשָׁם; וְלֹא רָצַתָּה, וְאָמְרָה כִּי נִתְחַרְטָה עַל שְׁנִתְקַרְבָּה אֲצֶל פְּלִטִין הַנִּלְ (הֵינּוּ עַל שְׁנִתְקַרְבָּה לַפְּלִטִין שֶׁל הַמֶּלֶךְ הַנִּלְ שֶׁרָצָה לִשְׂאֵא אוֹתָהּ כְּנִלְ).

אַחֲר־כֵּן רָאוּ כַּמִּין אֵי הַיָּם, וְנִתְקַרְבוּ לְשָׁם, וְהָיוּ שָׁם שְׁנַיִם-עֶשֶׂר גְּזֻלְנִים, וְרָצוּ לְהִרְגָם. וְשָׂאָלָה הֵיא: מִי הַגְּדוֹל שְׁבָכֶם? וְהָרְאוּ לָהּ. אָמְרָה לוֹ: מַה

זֵי אִיר גִּיזְאָגֵט לְאִמִּיר זִיף אוֹם קְעָרִין אֶהֱיִים. הָאֵט זֵי זֵי גִיעֲנֶפְעֶרֶט. לְאִמִּיר נָאף וְאִמִּין כָּא אַבִּיסֶל. דְּעַר נָאף הָאֵט זִיף אוֹיף גִּיחֶאפֶט אַ שְׁטוֹרְעֶם ווִינֶט. הָאִבִּין זֵי גִיזְאָגֵט לְאִמִּיר זִיף אוֹם קְעָרִין אֶהֱיִים. הָאֵט זֵי זֵי אוֹיס גִּיזְאָגֵט אַז דִּי שִׁיף אִיז שׁוִין לָאָג אַנְוֶעק גִּיגַאנְגֶען פֿון דַּעם בְּאָרְטִין. הָאִבִּין זֵי זֵי גִפְרֶעגֶט נָאף וואַס הָאָסְטוּ דָאָס גִּיטָאן. הָאֵט זֵי גִיזְאָגֵט זֵי הָאֵט מוֹרָא גִיחֶאט טָאָמֶער וועט דִּי שִׁיף צוּ בְּרָאָכִין ווערִין מַחֲמַת דַּעם שְׁטוֹרִים ווִינֶט אִיבְּעַר דַּעם הָאֵט זֵי גִימוֹזֶט אַזוֹי טָאן זַענֶען זֵי גִיגַאנְגֶען אוֹיף דַּעם ים. דִּי בֵת קִיסָר מִיט דִּי עֲלֶעף פֿאַנִיס. און פֿלֶעגִין דָאָרְט שְׁפִילִין אוֹיף כְּלִי זֶמֶר. און הָאָבִין בְּאָגֶעגֶט אַ פֿאַלִין. הָאִבִּין דִּי פֿאַנִיס צוּ אִיר גִּיזְאָגֵט לְאִמִּיר צוּ גִיין צוּ דַּעם פֿאַלִין הָאֵט זֵי נִיט גִינוֹאָלֶט. זֵי הָאֵט גִיזְאָגֵט זֵי הָאֵט דְרוֹיף אוֹיף חֲרָטָה. וואַס זֵי אִיז צוּ גֶענֶעם פֿאַלִין צוּ גִיגַאנְגֶען (דֵּהֱיִינוּ פֿון דַּעם מֶלֶךְ הַנִּלְ).

דְּעַר נָאף הָאִבִּין זֵי דְעַר זַעֶהן אַזוֹי ווי אִיין קְעַנְפִי אוֹיף דַּעם ים. זַענֶען זֵי צוּ גִיגַאנְגֶען אֶהֱיִין. אִיז דָאָרְט גִינוֹעֶן צְנוּעֲלֶעף גְזֻלְנִים הָאִבִּין דִּי גְזֻלְנִים גִינוֹאָלֶט זֵי הָאָרְגִינֶען. הָאֵט זֵי גִפְרֶעגֶט. ווער אִיז

לְקַט רְמִזִּים

והנה עצם הענין שהתגברו עליה נסיונות ללא הרף, ובכל עת שזכתה להנצל תיכף נתרגש ובא עליה נסיון חדש, הוא על דרך שאמרו חז"ל: "יצרו של אדם מתחדש עליו בכל יום", כי היצר הרע מבקש תמיד עצות ותחבולות ללכוד את האדם ברשתו, יומם ולילה לא ישבות ממזימותיו, ולזה צריכין אנו לבחינת "מאויבי תחכמני", דהיינו שכנגד היצר הרע ינהג גם האדם בדרך זו, שלא יפסיק לחשוב ולתכנן כיצד יתגבר על יצרו ובמה ינצל מהרשת שפורש לרגליו, ולא יזניח את המלחמה אף לא לרגע אחד.

(לוי"ת ח)

והיו שם שנים עשר גזלנים וכו': סדר נפילותיה בשבי של בת הקיסר: תחילה נפלה ביד בן הסוחר, אחר כך אצל המלך, ולאחר מכן לגזלנים, ויש לומר שזה מרמז להמבואר בליקוטי מוהר"ן (סימן כ"ה) אשר בכל פעם שזוכה האדם לעמוד בנסיון ולעלות למדרגה גבוהה יותר, מיד מתגברים כנגדו מניעות ובלבולים חדשים, שכן הקליפות שבמדרגה זו קשות יותר מקודמותיהן, ועל כן מספר רבינו שתחילה נפלה ביד הסוחר, שלא היה רע כל כך, ולאחר מכן אצל המלך, הרימו ליצר הרע המכונה "מלך זקן וכו'", ובסופו של דבר אצל הגזלנים שהם גסים ושפלים ביותר.

נב סיפורי מעשה ב' - ממלך וקיסר מעשיות

מעשיכם? אָמַר לָהּ, שְׁהֵם גְּזֻלָּנִים. אָמְרָה לּוֹ: אַף אֲנַחְנוּ גְּזֻלָּנִים, רַק שְׂאֵתָם גְּזֻלָּנִים בְּגִבּוּרָה שְׁלָכֶם, וְאֲנַחְנוּ גְּזֻלָּנִים עַל-יְדֵי חֲכָמָה, כִּי אָנוּ מְלַמְּדִים בְּלִשְׁנוֹת וּבְכַל־זֶמֶר; בְּכֵן מָה בְּצַע כִּי תַהַרְגוּ אוֹתָנוּ? הֲלֹא טוֹב שֶׁתִּשְׂאוּ אוֹתָנוּ לְנָשִׁים, וְיִהְיֶה לָכֶם גַּם הַעֲשִׂירוֹת שְׁלָנוּ. וְהִרְאָתָה הִיא לָהֶם מָה שְׂבֻסְפִינָה, וְנִתְרַצוּ לְדַבְרֶיהָ, וְהִרְאוּ הַגְּזֻלָּנִים לָהֶם גַּם-כֵּן כָּל הַעֲשִׂירוֹת שְׁלָהֶם, וְהוֹלִיכּוּ אוֹתָם בְּכָל הַמְּקוֹמוֹת שְׁלָהֶם. וְהִסְכִּימוּ שְׁלֹא יִהְיוּ נִשְׂאִים בְּבֵת-אֲחֵת, כִּי אִם בְּזָה אַחֵר זֶה (הֵינּוּ שְׂכָל הַגְּזֻלָּנִים הַנִּלְאָ לֹא יִהְיוּ נִשְׂאִים אֶת הַשְּׂרָרוֹת הַנִּלְאָ כְּלָם בְּבֵת-אֲחֵת, רַק הַנְּשׂוֹאִין שְׁלָהֶם יִהְיֶה בְּזָה אַחֵר זֶה); גַּם שְׂיִבְרָרוּ לְכָל אֶחָד שְׂרָרָה אֲחֵת לְפִי הַרְאוֹי לוֹ, הַגְּדוֹל לְפִי גְּדֻלוֹ וְכוּ'. אַחֲר־כֵּן אָמְרָה לָהֶם שֶׁתְּכַבֵּד אוֹתָם בְּיַיִן טוֹב נִפְלֵא מְאֹד שְׂיִשׁ לָהּ בְּסַפִּינָה שְׂאִינָה מִסְתַּפְקֶת מִמֶּנּוּ, רַק הוּא טְמוּן אֶצְלָה עַד יוֹם שְׂיִזְמֵן לָהּ הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ הַזֶּה וְנִתְנָה לָהֶם הַיַּיִן בְּשָׁנִים-עֶשֶׂר גְּבִיעִים, וְאָמְרָה שְׂכָל אֶחָד יִשְׁתֶּה לְכָל אֶחָד מִהַשָּׁנִים-עֶשֶׂר, וְשָׁתוּ וְנִשְׁתַּכְּרוּ וְנִפְלְאוּ. וְאָמְרָה לְחַבְרוֹתֶיהָ הַנִּלְאָ: לְכוּ וְשַׁחְטוּ כָּל אֲחֵת אֶת בַּעֲלָהּ, וְהִלְכוּ וְשַׁחְטוּ כְּלָם. וּמִצְאוּ שֵׁם עֲשִׂירוֹת מִפְּלֶג מְאֹד שְׁלֹא הִיָּה אֶצֶל שׁוּם מְלָךְ, וְהִסְכִּימוּ שְׁלֹא לִקַּח נַחֲשֶׁת וְלֹא כֶּסֶף כִּי אִם זָהָב וְאֲבָנִים טוֹבוֹת,

דְּעַר גְּרַעֲסָטֶעַר צְווישן אייף. האט מען איר גוויזן. האט זי צו אים גיזאגט. וואס איז אייער טאן האט ער איר גיזאגט זיי זענען גזלנים. האט זי צו אים גיזאגט מיר זענען אויף גזלנים נאר איר זענט גזלנים מיט אייער גבורה און מיר זענען גזלנים מיט חכמה ווארין מיר זענען גלערנט אין לשונות און שפילין אויף כלי שיר. בכך וואס וועט איר גיווינען אז איר וועט אונז הארגענען בעסער נעמט אונז פאר ווייבער. און איר וועט האבן א גרויס עשירות אויף און האט זיי גיוויזן וואס אין שיף איז גיווען (ווארין די שיף איז דוף גיווען פון דעם בן הסוחר מיט זייער גרויס עשירות) זענען די גזלנים מרוצה גיווארין צו אירע רייד. האבין זיי די גזלנים אויף גיוויזן זייער עשירות און האבין זיי אויס גיפירט אין אלע זייערע ערטער. און עס איז גיבליכן צווישן זיי. אז זיי זאלין זיך ניט נעמען אלע מיט איין מאל. נאר איינער נאך דעם אנדערין. און אז מען זאל אויס קלויבן איטליכן איין פאני אזוי ווי עס קער צו אים איטליכן נאך זיין גרויסקייט נאך.

נאכדעם האט זי צו זיי גיזאגט אז זי וועט זיי מכבד זיין מיט זייער גוטין וויין וואס זי האט אין דער שיף וואס זי ניצט גאר דעם וויין ניט. נאר דער וויין איז ביי איר באהאלטין. ביז גאט וועט איר באשערין איר זיווג. האט זי זיי גיגעבן דעם וויין אין צוועלעף בעכערס. און האט גיחייסן. אז איטליכער זאל טרינקען צו אלע צוועלעף. האבן זיי גיטרונקען און זענען שיכור גיווארין. און זענען אנידער גיפאלין. האט זי זיך אן גירופין צו די איבריגע פאנים היינט גייט און קויליט אטליכע איר מאן. זענען זיי גיגאנגען. און האבין זיי אלע אויס גיקויליט. און זיי האבן דארט גיפונען זייער א גרויס עשירות וואס עס גיפינט זיך ניט ביי קיין שום מלך. האבין זיי זיך מיטשט גיווען. אז זיי זאלין ניט נעמען קיין קופער און קיין זילבער נאר גאלד און אבנים טובות. און האבין אראפ

סיפורי

מעשה ב' - ממלך וקיסר

מעשיות נג

והשליכו מן הספינה שלהם דברים שאינם חשובים כל-כף, וטענו כל הספינה עם הדברים יקרים, זקב ואבנים טובות שמצאו שם. והספיקו שלא לילך עוד מלבד פמו נשים, ותפרו להם בגדי זכרים, מלבושי אשכנז, והלכו עם הספינה.

ויהי היום והיה מלך אחד זקן, והיה לו בן יחיד, והשיא אותו, ומסר מלכותו לבנו. אמר הבן-מלך, שילך ויטיל עם אשתו בים, כדי שתהיה רגילה באויר הים, פן חס ושלום מכרחים באיזו פעם לברח בים. והלך עם אשתו עם השרי מלוכה, ופרשו בספינה, והיו שם שמחים ומשחקים מאד. אחר-כך אמרו שיפשו כלם בגדיהם (הינו הבן-מלך עם השרי מלוכה שהיו שם בספינה התעצו מחמת שמחה שיהיו כלם פשטים את בגדיהם, וכן עשו), ולא נשאר עליהם כי אם הכתנת. והיו מתחזקין לעלות על התרן, והיה הבן-מלך הנ"ל מתחזק לעלות לשם. והיא (הבת-קיסר הנ"ל) באתה עם הספינה (שלה הנ"ל), וראתה אותו

גיווארפין פון דער שייף זאכין וואס זענען ניט אזוי חשוב. און האבין אן גילאדין גאר די שייף מיט טייערע זאכין מיט גאלד און אבנים טובות וואס זיי האבין דארט גיפונען. און זיי האבין זיך מניישב גינען. זיי זאלין שוין ניט גיין אן גיטאן ווי ווייער און האבין זיך גינייט מאנצבילשע קליידער דייטש און זענען גינאנגען מיט דער שייף.

ויהי היום און עס איז גינען א מלך. דער מלך האט גיהאט א בן יחיד. און ער האט אים חתונה גימאכט. און האט אים אפ גיגעבין די מלוכה. אמאל האט ער גינאגט צום פאטער. ער וויל גיין זיך שפאצירן מיט זיין ווייב אויף דעם ים. כדי זי זאל גיוואוינט ווערן מיט דעם אויר פון דעם ים. טאמער מוז מען אמאל אנטלויפן אויף דעם ים. (דריפער האט ער גיוואלט אז זי זאל גיוואוינט ווערן מיט דעם אויר פון דעם ים) איז דער בן מלך גינאנגען מיט זיין ווייב און מיט די שרי מלוכה. און האבין זיך גילאזט אויף א שייף און זענען דארט זייער פרייליך גינען און האבין דארט זייער גישטיפט. דער נאך האבין זיי גינאגט זיי זאלין אלע אויס טון זייערע קליידער. האבין זיי אזוי גיטאן. און עס איז אויף זיי מער ניט גיבליבען נאר דאס העמד. און האבין זיך גיפרוכט איטליכער ווער עס וועט זיך קענען ארויף חאפן אויף דעם זעגיל בוים. האט זיך דער בן מלך ארויף גיריסן אויף דעם זעגיל בוים.

דער ווייל איז די בת קיסר הנ"ל אן גיקומען מיט איר שייף און זי האט גיזעהן די שייף (פון דעם בן

לקט רמזים

בפירוש שעל ידי ליצנות נכשל בניארף. ובוה מוכן מה שמיד לאחר ש"היו משחקים", כלומר שנפלו לשחוק וליצנות, תיכף באו לפגם הברית, שפרצו כל גדר ופשטו בגדיהם מעליהם. (ליות חן)

ואחר כך אמרו שיפשו כולם בגדיהם: הנה מוהר"ת אמר שהליצנות הוא פתח הטומאה רחמנא ליצלן, כאשר עיקר הכוונה בתיבת "טומאה" הוא לפגם הברית כמבואר בליקוטי מוהר"ן (סימן ב'), וגם בספר המידות איתא

הספינה הנ"ל (היגו הספינה של הַבֶּן-מֶלֶךְ עם שְׂרֵי מְלוּכָה הַנִּל), וּבַתְחִלָּה הֵיטָה יְרָאָה לְהִתְקַרֵּב. אַחֲרֵי-כֵן נִסְמְכוּ קִצְת וְרָאוּ שֶׁהֵם מְשַׁחֲקִים מְאֹד, וְהִבִּינוּ שְׂאִינָם גְּזֻלָּנִים, וְהִתְחִילוּ לְהִתְקַרֵּב. אָמְרָה הַבַּת-קִיסָר לְחִבְרוּתֶיהָ: אֲנִי יְכוּלָה לְהַפִּיל אֶת אוֹתוֹ הַקָּרֵחַ לְתוֹךְ הַיָּם (הֵיגו אֶת הַבֶּן-מֶלֶךְ הַנִּל שֶׁהִיָּה עוֹלָה בְּרֹאשׁ הַתֵּן כְּנִל), כִּי הַבֶּן-מֶלֶךְ הַנִּל הִיָּה קָרֵחַ, דִּהְיֵנוּ שֶׁהִיָּה מְקַרָח רֹאשׁוֹ מִשְׁעָרוֹת. אָמְרוּ לָהּ: וְאִיךָ אֶפְשֶׁר, הֲלֹא אָנוּ רְחוּקִים מֵהֶם מְאֹד. אָמְרָה לָהֶן שֵׁשׁ זְכוּכִית שְׂשׁוֹרָף, וְעַל-יְדֵי זֶה תִּפִּיל אוֹתוֹ. וְאָמְרָה שֶׁלֹּא לְהַפִּיל אוֹתוֹ עַד שִׁיעֲלָה עַל רֹאשׁ הַתֵּן מִמֶּשׁ, כִּי כִּשְׁהוּא בְּאִמְצָעֵית הַתֵּן, אֲזִי כִּשְׁיִפֵּל - יִפֹּל אֶל תוֹךְ הַסְּפִינָה, אֲבָל כִּשְׁיִעֲלָה בְּרֹאשׁ, אֲזִי כִּשְׁיִפֵּל - יִפֹּל לְתוֹךְ הַיָּם. הַמְתִּינָה עַד שִׁיעֲלָה אֶל רֹאשׁ הַתֵּן מִמֶּשׁ, וְלִקְחָה הַזְּכוּכִית שְׂשׁוֹרָף נֶגֶד הַחֲמָה (שְׁקוֹרִין 'בְּרַעַן בְּרִיל') וְכוּנְהָ נֶגֶד מַחוּ, עַד שֶׁנְּכוּהָ מַחוּ וְנִפֹּל לְתוֹךְ הַיָּם.

וְכִינּוֹן שֶׁרָאוּ (אֲנָשֵׁי הַסְּפִינָה שֶׁל הַמֶּלֶךְ הַנִּל) שֶׁנִּפֹּל, נִעֲשֶׂה שֵׁם רַעַשׁ גָּדוֹל, כִּי אִיךָ יוּכְלוּ לְחֹזֵר לְבֵיתָם, כִּי הַמֶּלֶךְ יָמוּת מִחֲמַת צַעַר. וְאָמְרוּ לְהִתְקַרֵּב אֶל הַסְּפִינָה שְׂרוֹאִין (הֵיגו לְסְפִינָה זוֹ הַנִּל שֶׁל הַבַּת-קִיסָר), אוֹלֵי יֵשׁ שֵׁם אֵיזָה דוֹקטוֹר' שִׁיּוּכַל לְתַן

ז. רופא.

מֶלֶךְ מִיט דִּי שְׂרֵי מְלוּכָה) הָאֵט זִי אִין דְּעַר תְּחִילָה מוֹרָא גִיהָאט צו צוּגֵיין. דְּעַר נֶאָף אִיז זִי גִיקוּמֶען נֶאָנֵט אַבִּיסָל הָאֵט זִי גִיזְעֵהן אִז זִי שְׂטִיפִין זִייעַר הָאֵט זִי פֶּאָר שְׂטֵאנֶען אִז דָּאס אִיז נִיט קִיין גְּזֻלָּנִים. הָאֵט זִי אָן גִּיהוּיבִין צו צו גִיין נְעֻטְטֶער. הָאֵט זִיךְ אָן גִּירוּפִין דִּי בַת קִיסָר צו אִירֶע מְעַנְשִׁין אִיךָ קֶען אַרָאפּ וואַרפִין דְּעַם פִּלִּיח אִין ים אַרִיין (דְּהֵינּוּ דְּעַם כּוּן מֶלֶךְ וואַס עַר הָאֵט זִיךְ גִּירִיסוֹן אַרִיף צו גִיין אויף דְּעַם זְעִיל בּוּיִם) וואַרין דְּעַר כּוּן מֶלֶךְ הָאֵט גִּיהָאט א פִּלִּיח אויף דְּעַם קֶאפּ. הָאָבִין זִי צו אִיר גִּיזְאָגֵט ווי אִיז דָּאס מְעַגְלִיךְ מִיר זְעַנֶען זִייעַר ווייט פּוֹן זִי. הָאֵט זִי זִי גִיעֲנִפְעֶרֶט זִי הָאֵט א בְּרַעַן בְּרִיל און דוֹרָךְ דְּעַם וועט זִי אִים אַרָאפּ וואַרפִין. און זִי הָאֵט זִיךְ מִיִּשֵׁב גִינוּען זִי וועט אִים נִיט אַרָאפּ וואַרפִין בִּיז עַר וועט אַרִיף קוּמֶען (הָעַט אַרִיף) אויף דְּעַם שְׂפִיץ פּוֹן דְּעַם זְעִיל בּוּיִם. וואַרין כּוּן זְמַן עַר אִיז אִין מִיטִין. אִז עַר וועט פֶּאָלִין וועט עַר פֶּאָלִין אִין דְּעַם שִׁיף אַרִיין. אָבְעַר אִז עַר וועט אַרִיף אִז עַר וועט פֶּאָלִין וועט עַר פֶּאָלִין אִין ים אַרִיין. הָאֵט זִי גִינוּאָרְט בִּיז עַר אִיז אַרִיף אויף דְּעַם שְׂפִיץ זְעִיל בּוּיִם. הָאֵט זִי גִינוּמֶען דִּי בְּרַעַן בְּרִיל און הָאֵט זִי גִיהָאָלְטֵן אַקְעִיגן זִיין מוּחַ בִּיז עַס הָאֵט אִים גִּיבְרִיט אִין מוּחַ. אִיז עַר אַרָאפּ גִּיפֶאָלֵן אִין ים אַרִיין.

ווי עַר אִיז אַרָאפּ גִּיפֶאָלֵן אִיז דָּאָרְט (אִיז זִיין שִׁיף) גִינוּאָרִין א גְּרוּיס גְּעפּוֹלְדֶער. און הָאָבִין נִישֵׁט גּוואוּסֵט וואַס צו טָאן ווי אִזוֹי קְעֶרֶט מְעַן זִיךְ אומֵם אַהִים. וואַרין דְּעַר מֶלֶךְ וועט שְׂטֵאָרְבֵן פֶּאָר צַעַר. הָאָבִין זִי זִיךְ מִיִּשֵׁב גִינוּען. זִי וועלִין צו גִיין צו דְּעַר שִׁיף וואַס זִי זְעֵהן (דְּהֵינּוּ צו דְּעַר שִׁיף פּוֹן דְּעַר בַּת קִיסָר) טֶאָמֶעַר אִיז דָּאָרְט דָּא עֶפְעַס א דָּאָקטֶער וואַס עַר וועט זִי קֶענֶען גְּעבִין אִיין עֲצָה. זְעַנֶען זִי צו גִיבֶאָנְגֶען. און הָאָבִין צו זִי גִיזְאָגֵט (דְּהֵינּוּ צו דִּי מְעַנְשֵׁן וואַס זְעַנֶען גִינוּען אויף דְּעַר שִׁיף פּוֹן דְּעַר בַּת קִיסָר) אִז זִי וְאָלִין קִיין מוֹרָא נִיט הָאָבִין. וואַרין זִי וועלִין זִי גָאָר נִיט טוֹן. און הָאָבִין זִי גִיפְרֶעָגֵט. טֶאָמֶעַר

סיפורי

מעשה ב' - ממלך וקיסר

מעשיות נה

לָהֶם עֲצָה. וְהִתְקַרְבוּ אֶל הַסְּפִינָה הַנַּ"ל (הֵינּוּ הַסְּפִינָה שֶׁל הַבַּת־קִיסָר עִם הַשְּׂרוֹת הַנַּ"ל), וְאָמְרוּ לָהֶם (אֲנָשֵׁי הַסְּפִינָה שֶׁל הַמֶּלֶךְ לְהַשְׂרוֹת עִם הַבַּת־קִיסָר הַנַּ"ל) שְׁלֹא יִתְרָאוּ כָּלֵל, כִּי לֹא יַעֲשׂוּ לָהֶם כָּלֵל. שְׁאֵלוּ אוֹתָם: אוֹלֵי יֵשׁ בֵּינֵיכֶם דּוֹקטוֹר שְׂיִתֵּן לָנוּ עֲצָה, וְסִפְרוּ לָהֶם כָּל הַמַּעֲשֵׂה וְשִׁבְּן הַמֶּלֶךְ נָפַל לְתוֹךְ הַיָּם. וְאָמְרָה הַבַּת־קִיסָר שְׂיֹצִיאוּ אוֹתוֹ מִן הַיָּם, וְהִלְכוּ וּמָצְאוּ אוֹתוֹ וְהוֹצִיאוּ אוֹתוֹ, וְלָקְחָה הַדַּפֵּק בְּיָדָהּ וְאָמְרָה שְׂנִשְׂרַף מֵחוּ; וְקָרְעוּ הַמַּחַ וּמָצְאוּ שְׂפָדְכַרְיָה בֶּן הוּא, וְנִבְהָלוּ מְאֹד. וּבִקְשׂוּ מִמֶּנָּה שְׂתַלֵּךְ עִמָּהֶם לְבֵיתָם, וְתַהֲיֶה דּוֹקטוֹר אֶצֶל הַמֶּלֶךְ, וְתַהֲיֶה חֲשׂוּבָה וְגִדּוּלָה מְאֹד. וְלֹא רָצְתָה, וְאָמְרָה כִּי אֵינְנָה דּוֹקטוֹר, רַק שְׂיִוְדַעַת סֵתָם דְּבָרִים הֵלְלוּ. וְלֹא רָצוּ (אֲנָשֵׁי הַסְּפִינָה שֶׁל הַמֶּלֶךְ) לְחַזֵּר לְבֵיתָם, וְהִלְכוּ שְׂתִי הַסְּפִינּוֹת בְּיַחַד. וְהוּטַב בְּעֵינֵי הַשְּׂרִי־מְלוּכָה מְאֹד שֶׁהַמֶּלֶכָּה שָׁלְהֶם תִּשָּׂא אֶת הַדּוֹקטוֹר, מִחֲמַת גְּדֹל חֲכָמָתוֹ שְׁרָאוּ בוֹ (כִּי הַשְּׂרִי־מְלוּכָה שֶׁל בֶּן הַמֶּלֶךְ הַנַּ"ל שָׁנַפַּל נִמְתָּ סָבְרוּ שֶׁהַבַּת־קִיסָר עִם הַשְּׂרוֹת הַנַּ"ל הֵם זְכָרִים, כִּי הָיוּ מְלָכְשִׁים בְּמִלְכוּשֵׁי זְכָרִים כְּנַ"ל, עַל כֵּן רָצוּ שֶׁהַמֶּלֶכָּה שָׁלְהֶם - שְׂהִיא אִשְׁתּוֹ בֶּן הַמֶּלֶךְ שְׂמַת, תִּשָּׂא אֶת הַדּוֹקטוֹר - שְׂהִיא בְּאֵמַת הַבַּת־קִיסָר, שְׂהִיו סְבוּרִים שְׂהִיא דּוֹקטוֹר מִחֲמַת שְׂיִדְעָה בְּחֲכָמָתָה שְׂנִשְׂרַף הַמַּחַ שֶׁל בֶּן הַמֶּלֶךְ שָׁנַפַּל כְּנַ"ל), וְשְׂיַהֲיֶה הוּא מֶלֶךְ שָׁלְהֶם, וְאֶת הַמֶּלֶךְ שָׁלְהֶם (הֵינּוּ הַמֶּלֶךְ הַזֶּקֶן הַנַּ"ל) יַהֲרִגוּ (כֹּל זֶה הָיוּ רוֹצִים מְאֹד הַשְּׂרִי־מְלוּכָה הַנַּ"ל); אֲךָ שְׁלֹא הָיָה אֲפָשָׁר לְדַבֵּר דְּבָר כְּזֶה אֶל הַמֶּלֶכָּה, שְׂהִיא

אִז צְרוּיִשָׁן אֵיפֶי דָא אֵינן דַּאקְטֵר וְנָאס עַר זָאל אונז גֶּעבִין אֵינן עֲצָה. און האָבן זיי דער צײַלט די גאַנצע מעשׂה. און אז דער בֶּן מֶלֶךְ אִז אַרײַן גִּפְאָלֵן אֵין ים אַרײַן. האַט די בַּת קִיסָר גִּזְאָגְט אַז מֶעַן זָאל אִים אַרוֹיס גְעמָען פֿון דַּעם ים. זַענען זיי גִּנְאָנְגֶען און האָבן אִים גִּפְוִנְען און האָבן אִים אַרוֹיס גִּנְוִמְען. האַט די בַּת קִיסָר גִּנְוִמְען דַּעם דַּפֵּק אֵין דַּעַר האַנְד. און האַט גִּזְאָגְט דַּעַר מוֹחַ אִז אִים פֿאַר בְּרַעַנְט גִּנְוִאָרְן. זַענען זיי גִּנְאָנְגֶען און האָבן צו רִיסֵן דַּעם מוֹחַ. האָבן זיי גִּזְעָהן אַז עַס אִז אַזוי ווי זי האַט גִּזְאָגְט. זַענען זיי זײַער נְבָהֵל גִּנְוִאָרְן (דַּהֲיִינוּ עַס אִז בִּי זיי זײַער אַ גְרוֹיס חִידוּשׁ גִּנְוִען ווי דַּעַר דַּאקְטֵר דַּהֲיִינוּ די בַּת קִיסָר האַט אַזוי צו גִּטְרַאָפִין) און האָבן זי גִּיבְעֵטִין. אַז זי זָאל מִיט זיי אֵין אֵינְעם גִּיין צו זיי אַהֲיִים. וְנִעַט זי זײַן אַ דַּאקְטֵר בִּי דַּעם מֶלֶךְ. און וְנִעַט בִּי אִים זײַער חֲשׂוֹב זײַן. האַט זי נִיט גִּנְוִאָלְט און זי האַט גִּזְאָגְט. זי אִז גָּאַר קִיין דַּאקְטֵר נִיט נָאַר זי וויִיסֵט אַזוי די זאַכִין.

און די לײַט פֿון דַּעַר שִׁיף פֿון דַּעם בֶּן מֶלֶךְ הַנַּ"ל האָבן שוִין נִיט גִּנְוִאָלְט אום קַעַרִין זיף אַהֲיִים. זַענען גִּנְאָנְגֶען די בִּיחְדַע שִׁפִּין אָן אֵינְעם. אִז זײַער גִּפְעֵלִין די שְׂרִי מְלוּכָה. אַז זײַער מֶלֶכָּה (דַּהֲיִינוּ דָאס ווייב פֿון דַּעם בֶּן מֶלֶךְ) זָאל גְעמָן דַּעם דַּאקְטֵר (דַּהֲיִינוּ די בַּת קִיסָר וְנָאס זי אִז גִּנְאָנְגֶען גִּקְלִיִּט ווי אַ זָכָר און זיי האָבן גִּמְיִנְט אַז דָאס אִז אַ דַּאקְטֵר) מִחֲמַת זיי האָבן גִּזְעָהן אַז עַר אִז אַ גְרוֹיסֵר חֲכָם זײַער. דַּרױם האָבן זיי גִּנְוִאָלְט אַז די מֶלֶכָּה זָאל גְעמָען דַּעם דַּאקְטֵר (דַּהֲיִינוּ די בַּת קִיסָר) און עַר זָאל בִּי זיי וְנִעַרִין מֶלֶךְ. און זײַער אַלְטִין מֶלֶךְ (דַּהֲיִינוּ דַּעם פֿאַטֵר פֿון דַּעם מֶלֶךְ) זָאלִין זיי הַרְגִּיעֵן נָאַר זיי האָבן זיף גִּשְׂעמֵט דָאס צו רײַדִין דַּעַר מֶלֶכָּה. אַז זי זָאל גְעמָען אַ דַּאקְטֵר. דַּעַר מֶלֶכָּה אִז אָבְעַר אויף זײַער גִּפְעֵלֵן אַז

תשא דוקטור. גם להמלכה הוטב גם-כן מאד שתשא את הדוקטור; אף שהיתה מתיראה מן המדינה, פן לא יתוצו שיהיה הוא מלך. והסכימו לעשות משתאות, כדי שעל המשתה בשעת חדנה יוכלו לדבר מזה, והיו עושין משתה אצל כל אחד ביומו.

בשהגיע יום משתה של הדוקטור (הינו הבת-קיסר) נתן להם מיין שלו הנ"ל, ונשתכרו. בשעת חדנה אמרו השרים: מה יפה הנה שהמלכה תשא את הדוקטור. ואמר הדוקטור: יפה מאד הנה - רק אם היו מדברים זאת בלתי פה שתי (הינו שלא בשעת שכרות). נענית המלכה גם-כן ואמרה: מה יפה הנה שהיא תשא את הדוקטור - רק שהמדינה תסכים על-זה. השיב שנית הדוקטור (הינו בת הקיסר): יפה מאד הנה - רק אם היו מדברים זאת בלתי פה שתי. אחר-כך כשהקיצו משכרותם נזכרו השרים מה שאמרו, ונתבישו בעצמן מהמלכה שאמרו דבר כזה - אף הלא היא גם-כן בעצמה אמרה זאת; והיא גם-כן נתבישה מפניהם - אף הלא גם הם אמרו זאת. והתחילו לדבר מזה, ונסכם ביניהם בן, ונתחתנה היא עם הדוקטור (וכנ"ל, הינו עם בת הקיסר שסברו שהיא דוקטור פנ"ל), והלכו למדינתם. וכשראו בני המדינה שהם

זי זאל געמען דעם דאקטער. נאר זי האט מורא גיהאט פאר דער מדינה. טאמער וועלין זיי ניט וועלן אז ער זאל זיין מלך. האבין זיי זיך מיישב גיווען זיי זאלין מאכן פאלין (דהיינו סעודות) כדי ביי דעם טרונק בשעת חדנה זאל מען קענען דער פון שמוסין. האבין זיי גימאכט א באל ביי איטליכען אין א באזונדערין טאג.

אז עס איז גיקומען דער באל פון דעם דאקטער (דהיינו די בת קיסר) האט ער זיי גיגעבין פון זיין וויין וואס ער האט גיהאט פנ"ל זענען זיי שיפור גינוארן. בשעת חדנה. האבין זיך די שרי מלוכה אן גירופין. וואס פאר א שיינקייט דאס וואלט גיווען. אז די מלכה זאל געמען דעם דאקטער. האט זיך דער דאקטער (דהיינו די בת קיסר) אן גירופן עס וואלט בנודאי זייער שייין גיווען נאר אז מען זאל דאס היידן ניט מיט איין פאר טרונקין מויל. די מלכה האט זיך אויף אן גירופן עס וואלט זייער שייין גיווען אז זי זאל געמען דעם דאקטער. נאר די מדינה זאל דרויף מסכים זיין. האט זיך ווידער דער דאקטער אן גירופין. עס וואלט בנודאי זייער שייין גיווען נאר אז מען זאל דאס היידן ניט מיט קיין פאר טרונקין מויל. נאך דעם אז זיי האבין זיך אויס גיניכטערט פון דעם שכרות. האבין זיך דער מאנט די שרים. וואס זיי האבין דא גיזאגט. און האבין זיך גישעמט פאר דער מלכה. וואס זיי האבין אזוינס גיזאגט. נאר זיי האבין זיך מיישב גיווען. די מלכה אליין האט דוה אויף דאס גיזאגט. און די מלכה האט זיך אויף גישעמט פאר זיי. נאר זי האט זיך מיישב גיווען זיי אליין האבין דוה אויף דאס גיזאגט. דער ווייל האט מען אן גיהויבן דער פון צו שמוסין. איז אזוי גיבליבן. האבן זיי זיך מתחתן גיווען די מלכה מיט דעם דאקטער (דהיינו מיט דער בת קיסר וואס זיי האבן גימיינט אז דאס איז איין דאקטער פנ"ל) און זענען גיגאנגען אהיים צו זייער מדינה.

סיפורי

מעשה ב' - ממלך וקיסר

מעשיות נו

באים שְׁמָחוּ מְאֹד, כִּי זֶה זְמַן רַב שֶׁהֲלֵךְ הַבֶּן-מֶלֶךְ, וְלֹא יָדְעוּ הֵיכָן הוּא, וְהַמֶּלֶךְ הִזְקֵן כְּכֹר מֵת בְּטָרִם בִּיאָתָם. אַחֲר־כֵּן רָאוּ (בְּנֵי הַמְּדִינָה) שֶׁהַבֶּן-מֶלֶךְ - שֶׁהוּא מֶלֶךְ שְׁלֵהֶם - אֵינּוּ, וְשָׁאֲלוּ: הֵיכָן הוּא מְלַפְנוּ? וְסִפְרוּ לָהֶם כָּל הַמַּעֲשֵׂה, אִיךָ שֶׁכָּבַר מֵת, וְשֶׁכָּבַר קָבְלוּ לָהֶם מֶלֶךְ זֶה שֶׁבָּא עִמָּהֶם; וְשֶׁמָּחוּ מְאֹד עַל שֶׁבָּא לָהֶם מֶלֶךְ חָדָשׁ.

וְהַמֶּלֶךְ (הַיְנוּ בֵּת הַקִּיסָר הַנִּלְשָׁה נַעֲשִׂית עִתָּה מֶלֶךְ כְּנִל) צִוָּה לְהַכְרִיז בְּכָל מְדִינָה וּמְדִינָה, שֶׁכָּל מִי שֶׁנִּמְצָא בְּכָל מְקוֹם שֶׁהוּא, גֵּר אוֹ אֹרֶחַ וּבֹרַחַ וּמְגַרְשׁ - שֶׁכֻּלָּם יָבֹאוּ עַל הַחֲתֻנָּה שְׁלוֹ, אִישׁ מֵהֶם לֹא יִהְיֶה נֶעְדָּר, וְיִקְבְּלוּ מִתְּנוּת גְּדוּלוֹת. וְצִוָּה (הַמֶּלֶךְ הַנִּלְשָׁה, הַיְנוּ בֵּת הַקִּיסָר) שֶׁיַּעֲשׂוּ סָבִיב סָבִיב כָּל הַעִיר מַעֲיָנוֹת, כְּדִי שֶׁשֶׁשְׂאָחַד יִרְצָה לְשִׁתּוֹת - לֹא יִצְטָרֵךְ לִילֵךְ וּלְשִׁתּוֹת, רַק כָּל אֶחָד יִמְצָא מַעֲיָן אֲצֵלוֹ. וְצִוָּה (הַמֶּלֶךְ הַנִּלְשָׁה, הַיְנוּ בֵּת הַקִּיסָר) לְצַיֵּר צוּרְתוֹ אֲצֵל כָּל מַעֲיָן וּמַעֲיָן, וְשֶׁיַּעֲמְדוּ שׁוֹמְרִים וְיִשְׁמְרוּ: בְּאֵם שֶׁיָּבֹאוּ אֶחָד וְיִסְתַּכֵּל בְּיוֹתֵר עַל הַצּוּרָה, וְיַעֲשֶׂה רַע פְּנִים (הַיְנוּ שֶׁיִּשְׁתַּנֶּה פָּנָיו, כְּמוֹ מִי שֶׁמְבִיט הֵיטֵב עַל אִיזָה דָּבָר וּמִשְׁתוֹמֵם וּמַצְטַעֵר) - אֲזַי יִתְפָּסוּ אוֹתוֹ בַּתְּפִיסָה. וְכֵן עָשׂוּ. וּבָאוּ אֵלָיו הַשְּׁלוֹשָׁה הַנִּלְשָׁה, דִּהְיִינוּ בֶּן

ווי די מדינה האט דער זעהן אז זיי קומען זענען זיי זייער פרייליך גינארין. ווארין עס איז שוין גיווען א לאנגע צייט. אז דער בן מלך איז אנוועק מיט דער שיף. און מיהאט גיט גוואוסט ווי ער איז. און דער אלטער מלך איז דער ווייל גישטארבין. איי זיי זענען גיקומען. דער ווייל האבין זיי דער זעהן אז דער בן מלך וואס ער איז גיוועזן זייער מלך איז גיט דא. האבן זיי גיפגעגט (דעיני די מדינה האט גיפגעגט) ווי איז אונזער מלך. האבן זיי דער ציילט זיי די גאנצע מעשה. אז דער בן מלך איז שוין לאנג גישטארבן און אז זיי האבין שוין אויף גינומען איין נייעם מלך דעם וואס ער גייט מיט זיי (דעיני דעם דאקטער דאס איז די בת קיסר) האט זיך די מדינה זייער גיפרייט וואס זיי האבין שוין איין נייעם מלך.

דער מלך (דעיני די בת קיסר) האט גייהייסן אויס רופין אין אלע מדינות אז ווי עס גיפינט זיך ערגעץ א גר אדער א בורח דעיניו איין אנטלאפינער אונדער א פארטריבינער זאלין זיי אלע קומען אויף דער חתונה עס זאל איינער פון זיי גיט אפ גיין. וועלן זיי נעמען גרויסע מתנות. ווי דער האט גייהייסן דער מלך (דעיני די בת קיסר) אז מען זאל מאכין ארום דער גאנצער שטאט קנואלין ארום און ארום. כדי אז איינער וועט וועלן א טרונק טון זאל ער גיט באדארפן אנוועק גיין א טרונק טון. נאר איטליכער זאל גיפינען א קנואל לעבין זיך. נאך האט דער מלך (דעיני די בת קיסר) גייהייסן אז מען זאל זיין צורה אפ מאלין ביי איטליכן קנואל. און מזאל שטעלן שומרים. זיי זאלין היטן באים אז איינער וועט קומען און וועט זיך שטארק צו קוקין צו דער צורה (דעיני צו דעם פאטריעט פון דעם מלך דאס איז די בת קיסר כנ"ל) און וועט מאכין א שלעכט פנים זאל מען דעם מענשן חאפין און מען זאל אים איין זעצין אין דער תפיסה. האט מען אלץ אזוי גיטאן. זענען אן גיקומען די אלע דריי (דעיני דער קרשטער בן מלך וואס ער איז דער רעכטער חתן פון דער בת קיסר) וואס זי איז דא מלך גינארין. און דער

המלך הראשון שהוא החתן האמת של בת הקיסר הזאת (שהיא המלך עכשו פנ"ל); וכן הסוחר הנ"ל (שגרשו אביו מחמת הבת-הקיסר הזאת, שברחה עם הספינה עם כל הסחורה פנ"ל); והמלך שהעבירוהו (גם-כן על-ידה, כי ברהה ממנו עם האחד-עשר שרות פנ"ל). וכל אחד מאלו השלושה הכיר שנה צורתה, והסתכלו ונזכרו ונצטערו (היגו שבאו אצל המענינות הנ"ל, וראו צורתה שהיתה מצרכת שם, והפירו אותה, והיו מסתכלים ביותר וכו'), ותפסו אותם בתפיסה.

בשעת חתונה צנה המלך (היגו הבת-הקיסר) שביאו השבויים לפניו. והביאו השלושה הנ"ל, והפירה אותם; והם לא הפירוה, מחמת שמלכשת כמו איש. ענתה הבת-קיסר ואמרה: אמה, מלך (היגו המלך שהעבירוהו הנ"ל, שהוא אחד משלושת השבויים הנ"ל) - אותך העבירו בשביל האחד-עשר בנות-שרים שנאבדו; הרי לך הבנות-שרים, שוב למדינתך ולמלכותך (כי האחד-עשר בנות-שרים היו עמה כאן פנ"ל). אמה, סוחר (היגו בתחלה דברה להמלך שהעבירוהו הנ"ל, עכשו חזרה פניה ודברה עם הסוחר, היגו עם בן הסוחר הנ"ל) - אותך גרש אביך בשביל

זון פון דעם סוחר (וואס דער פאטער האט אים פאר טריבן איבער דער בת קיסר וואס זי איז פון איהם אנטלופען גינארין פנ"ל) און דער מלך וואס מען האט אים פאר טריבן (אויף איבער דער בת קיסר וואס זי איז פון אים אנטלופן גינארין מיט די עלעף פאניס פנ"ל) און איטליכער פון די דריי האט דער קעניט אז דאס איז איר צורה. און האבין זיך זייער צוגיקוקט און האבין זיך דער מאנט און האבן זיך זייער מצער גינען. האט מען זיי גיחאפט אין דער תפיסה אריין.

בשעת חתונה האט דער מלך גיהייסן (דהיינו די בת קיסר) אז מען זאל די שבויים ברענגען פאר אים האט מען גיבראכט די אלע דריי. האט זי זיי דער קענט און זיי האבין זי נישט דער קענט מחמת זי איז גינאנגען אן גיטאן ווי איין מאנצביל. האט זיך אן גירופן די בת קיסר און האט גיזאגט דו מלך זיך האט מען פאר טריבען איבער די עלעף פאניס וואס זיי זענען פאר פאלן גינארין נאדיר אפ זיינע פאניס. קער דיך אום אהיים צו זיין מדינה און צו זיין מלוכה. דו סוחר (פלומר פריי האט זי גירעט צום מלך. היינט האט זי אן גיחאבן צו ריידן צום בן הסוחר הנ"ל) זיך האט זיין טאטע פאר טריבן איבער

לקט רמזים

הצדדים עד שנשכח לגמרי ענין ההתקשרות. ואעפ"כ מזליה חזי ונזדמנו יחד אצל מלמד אחד. והיה ביניהם אהבה רבה עד שעשו מעצמם ג"כ התקשרות ביניהם. ונתן טבעת על ידה וכו' (וסודה ידוע ומבואר).

גם מובן שם גודל מעלת מדריגתה בשרשה, עד שהיא בבחינת אשת חיל עטרת בעלה. כי היא בת

ושבו לביתם אמן ואמן: סוד המעשה הזאת לא נמצא עליה עדיין שום פשר דבר, על כן מה נאמר ומה נדבר בזה. בפרט כי אין לנו שום ידיעה בנסתרות. אך אף על פי כן מרחוק מובן לכל מעיין כי הוא מדבר מסוד היחוד הקדוש העליון ואיך שכביכול עלה (היחוד הזה) במחשבה תחלה, ואיך שתיכף נתגברה ההעלמה על זאת משני

סיפורי

מעשה ב' - ממלך וקיסר

מעשיות נמ

הספינה עם סחורה שנאבדה ממך (פנ"ל); הרי לך הספינה שלך עם כל הסחורה, ועל שנשתתה המעות כל-כך - יש לך עתה עצירות בספינה בכפלי כפלים ממה שהיה (כי הספינה בעצמה עם כל הסחורה של בן הסוחר, שהיא ברהה עמה פנ"ל, עדין היה אצלה בשלמות פנ"ל, ונוסף לזה היה בספינה כל העשירות שלקחה אצל הגזלנים הנ"ל, שהיה עצירות מפלג מאד, כפלי כפלים פנ"ל). ואתה, בן מלך (הינו החתן שלה באמת) - גלכה ונסעה; ושב לבייתם. ברוך ה' לעולם, אמן ואמן.

דער שיף מיט דער סחורה וואס עס איז פאר פאלין גינארין (פנ"ל) נאדיר אפ דיין שיף מיט גאר דער סחורה. און דער פאר וואס דיין געלד איז אזוי לאנג אויסין גינען דער פאר האסטו היינט מער עצירות אין דער שיף כפלי כפלים מער פון פרייר (ווארין היינט איז נאך גינען אין דער שיף דאס גרויסע עצירות פון די רוצחים פנ"ל) און דו בן מלך (דהיינו דער ערשטער בן מלך וואס ער איז באמת דער חתן) קום אהער לאמיר אהיים פארין. האבין זיי זיך אום גיקערט אהיים. אמן ואמן.

לקט רמזים

עי"ז מבית אביו. אף על פי כן מאחר שעשה הדבר לפי תומו קיבל אחר כך שכרו משלם, כמבואר בסוף המעשה.

וכן על ידי היין הזה ברחו אחר כך מבית המלך. ומאחר שלקח אותה באונס על כן היה לו גם כן צער גדול על ידי בריחתה. רק לבסוף שב למקומו עם הבנות שרים בשכר זה שקיים שבועתו ולא נגע בה.

וכן על ידי היין הזה ניצולה מן הרוצחים והגזלנים והם נאבדו לגמרי. וכן על ידי היין הזה נתחנתה עם המלכה וכו' עד שעל ידי זה נגמר הישועה בשלימות, ופרטי עניני הסודות הנפלאות שיש בכל תיבה ותיבה, ובפרט בכל ענין וענין מהמעשה הזאת, וכן משאר המעשיות כולם, עמוק עמוק מאוד מי ימצאנו.

(רמזי המעשיות להרב מטשעהרין)

הקיסר בסוד אבא יסד ברתא, בחינת ה' בכחמה יסד ארץ וכו'.

ומובן שם גודל ריבוי המניעות והעיוכים שהיה אח"כ להפריד ח"ו הקשר שביניהם. ואיך שעל ידי אבידת הטבעת שהוא היה בפועל ממש תחלת ההתקשרות. נעשה אח"כ התגברות ההעלמה והפירוד ביניהם כל כך עד שנתעו זה מזה ונתרחקו זה מזה כל כך.

אך "ואתה מרום לעולם ה'" והקדים רפואה למכה וממכה עצמה מתקן רטיה. ודייקא על ידי שבאה ליד בן הסוחר שבוודאי היה צערה גדול אז כמובן. אך אף על פי כן על ידי זה דייקא היתה צמיחת קרן הישועה, על ידי היין הטוב שהיה בספינתו (שסודו ידוע קצת) שעל ידי זה שיכרה את המאטראסין וברחה עם כל הספינה מהסוחר. ואף שלשעה היה צערו גדול ונתגרש

מעשה ג'

מחיגר

מעשה ג'

מחיגר

מעשה בְּחֶכֶם אֶחָד, קָדַם מוֹתוֹ קָרָא אֶת בְּנָיו וּמְשַׁפְּחָתוֹ וְצָנָה אוֹתָם לְהִשְׁקוֹת אֵילָנוֹת; גַּם יֵשׁ לָכֶם רְשׁוֹת לְעֶסֶק בְּשָׂאָר פְּרִנְסוֹת, אֲבָל בְּזָה תִּשְׁתַּדְּלוּ, לְהִשְׁקוֹת אֵילָנוֹת. אַחֲרֵיכֶם נִפְטָר הַחֶכֶם וְהַנִּיחַ בָּנָיו, וְהָיָה לוֹ בֶּן

מְעֵשָׂה אֶמָּל אִיזוּ גִינוּעַן אֶ חֶכֶם. פֶּאָר זַיִן טוֹיט הָאָט עַר גִּירוּפֶן זַיִנְע קִינְדֶער און זַיִן מְשַׁפְּחָה און הָאָט זַיִ גִּילְאָזט צוּוֹאָה. אַז זַיִ זַאלִין אָן טְרַענְקֶען בַּיימֶער. אִיר מְעֵגֶט עוֹסֶק זַיִן אִין אַנְדֶערֶע פְּרִנְסוֹת אויף. נֶאָר דָּאָס זַאָלֶט אִיר זַעֶהֶן תְּמִיד צוּ טָאָן. אָן צוּ טְרַענְקֶען בַּיימֶער. דְּעֶר נֶאָף אִיז דְּעֶר

לְקַט רְמוּזִים

אחרים יכולים לעשות, רק שבעיקר יעסקו בעבודת השקאת אילנות, ואמרו: "פרנסות אחרים", הכוונה ללמוד תורה ועבודת התפילה ומעשים טובים, והשקאת אילנות, הכוונה לדבר דיבורי יראת שמים אחד עם חבריו שבוה משקה אחד את השני, וצריך האדם לדעת שגם בעת שעוסק בשאר עבודת ה' בחינת "פרנסות אחרות" צריך גם אז להשתדל באהבת החברים, ולעזור אחד את חבריו לעבודת ה' יתברך, ולהאיר אחד בחבריו, בבחינת "ללמוד על מנת ללמד", שזהו בחינת השקאת אילנות.

(שיח שרפי קודש ח"ד ט"ז, מרלו"י בנוד ז"ל)

ציווי זה של השקאת אילנות מיועד גם להאדם על עצמו, שהוא לא יהיה עץ יבש, וכלשון רבינו ז"ל שאמר (חיי מוהר"ן סימן תקמ"ג) "אל תהיו עצים יבשים", אלא צריך להכניס לחלוחית בעבודתו, כי יש מי שעובד את השי"ת אבל הוא בבחינת עץ יבש, וצריך להשתדל להכניס לחלוחית בכל עבודה קדושה, כמו בלימוד התורה, בתפילה

מבואר ומובן לכל כי דברי המעשה הזאת שגבו וגבהו ועמקו מאוד ואין פותר אותם. אך אף על פי כן מובן ומבואר כי מדבר בה מסוד עולם התיקון והתרוממות קרן הקדושה וביטול כל הקליפות. והנה החכם שהזהיר לבניו ומשפחתו להשקות אילנות מובן ממילא כי כוונתו להשקות את האילנות הקדושים שמרמזים למה שמרמזים. וכמבואר בזה הרבה בזה"ק ובתיקונים וכמאמר אליהו דאיהו שקיא דאילנא וכו' כמ"א דאשקי לאילנא וכו' אנת הוא עילת העלות דאשקי לאילנא וכו'. וכמובן בהמעשה הזאת עצמה מענין שהיתה החמה מדברת עם הלבנה מענין האילן הקדוש שהיו צריכים להשקותו. וכן בסוף המעשה מבואר הרבה מענין האילן הקדוש שאם היה נשקה אז היו מתבטלים כל הקליפות כולם. (רמזי המעשיות להרב מטשעהרין)

פרשו אנ"ש את המסופר בסיפורי מעשיות מעשה שלישי מהחיגר בתחילתו, שציוה להם אביהם שיעסקו להשקות אילנות, אולם גם פרנסות

אָחד שְׁלֹא הָיָה יָכוֹל לִילֵף, וְהָיָה יָכוֹל לַעֲמֹד רַק שְׁלֹא הָיָה יָכוֹל לִילֵף, וְהָיָה אַחֲרָיו נוֹתְנִים לוֹ סְפוּק דֵּי פְרַנְסָתוֹ, וְהָיָה מְסַפֵּיקִים אוֹתוֹ כָּל-כָּף עַד שְׁנֹשְׂאָר לוֹ. וְהָיָה אוֹתוֹ הַבֵּן (שְׁלֹא הָיָה יָכוֹל לִילֵף) מְקַבֵּץ עַל-יָד עַל-יָד מִמָּה שְׁנֹשְׂאָר לוֹ מִפְרַנְסָתוֹ עַד שֶׁקַּבֵּץ סֵף מְסִים, וַיֵּשֶׁב עֲצָמוֹ: לָמָּה לִּי לְקַבֵּל הַסְּפָקָה מִהֶם? טוֹב שְׂאֵתְחִיל לַעֲשׂוֹת אֵיזָה מְשָׂא וּמִתֵּן. וְאַף שְׂאִינוּ יָכוֹל לִילֵף, יַעֲץ בְּדַעְתּוֹ לִשְׁכַּר לוֹ עֲגָלָה וְנֶאֱמָן וּבַעַל-עֲגָלָה, וַיִּסַּע עִמָּהֶם לְלִיפְסִיקָה, וַיּוֹכֵל לַעֲשׂוֹת הַמְּשָׂא וּמִתֵּן אֵף שְׂאִינוּ יָכוֹל לִילֵף. כְּשִׁשְׁמָעוּ הַמְּשַׁפְּחָה זֹאת הוֹטֵב בְּעֵינֵיהֶם, וְאָמְרוּ: לָמָּה לָנוּ לִתֵּן לוֹ הַסְּפָקָה? טוֹב שְׂיִהְיֶה לוֹ פְרַנְסָה. וְהָלוּ לוֹ עוֹד מְעוֹת כְּדֵי שְׂיֻכַּל לָנְהֹג הַמְּשָׂא וּמִתֵּן. וַיִּשְׁכַּר לוֹ עֲגָלָה, וְנֶאֱמָן, וּבַעַל-עֲגָלָה, וְנִסַּע. וּבֵא לְקַרְעֵטְשָׁמַע², וְאָמַר הַנֶּאֱמָן שְׂיִלְיֵנוּ שָׁם, וְלֹא רָצָה, וְהִפְצִירוּ בּוֹ, וְהוּא עָקַשׁ אוֹתָם, וְנִסְעוּ מִשָּׁם וְתַעֲבוּ בַּיעַר, וְנִפְלוּ עֲלֵיהֶם גְּזֻלָּנִים.

ח. עיר מסחר גדולה בגלציה. 2. אכסניה.

חָכָם גִּישְׁטְאָרְבֵן. אוֹן הָאָט גִּילְאָזְט קִינְדֵרֵר. אוֹן עֵר הָאָט גִּיהָאָט אֵיין זוֹן נוֹאָס עֵר הָאָט נִישְׁט גִּיקְאָנְט גֵיין. שְׁטֵיין הָאָט עֵר זָא גִיקְאָנְט. נָאָר גֵיין הָאָט עֵר נִיט גִיקְאָנְט. פֿלֶעגִין אִים דֵי בְרִינְדֵר גֵעֲבִין סִיפּוּק אוֹיף זֵיין פְרַנְסָה. אוֹן זֵי הָאָבִין אִים אַזוֹי פִיל גִינְעֵבִין. בִּיז עָס אִיז אִים נָאָף אִיבֵר גִיבְלִיבֵן. הָאָט עֵר זִיף צוּם אוֹיף גִיזְאָמִילְט בִיסְלִיף נוֹיִס דָאָס נוֹאָס עָס אִיז אִים אִיבֵר גִיבְלִיבֵן חוּץ פְרַנְסָה. בִּיז עֵר הָאָט זִיף אָן גִיזְאָמִילְט אַסָאָף גֵעֵלְט. הָאָט עֵר זִיף מִיִּישֵׁב גִינְוֵעֵן. נָאָף נוֹאָס זָאל אִיף בִּי זֵי קֶצְבָה נֶעֱמֵעֵן בַּעֲסֵר וּוְעֵל אִיף אָן הִיִּיבִין מְשָׂא וּמִתֵּן צוּ טָאָן אוֹן כְּאֶטְשֵׁע עֵר הָאָט נִיט גִיקְעֵנְט גֵיין. הָאָט עֵר זִיף מִיִּישֵׁב גִינְוֵעֵן. עֵר וּוְעֵט זִיף דִינְגֵעֵן אַ פִיר מִיט אֵיין נֶאֱמָן מִיט אֵיין בַּעַל עֲגָלָה. אוֹן וּוְעֵט מִיט זֵי פֶאָרִין קֵיין לִיפְצִיק. וּוְעֵט עֵר קֶעֱנֵעֵן פִירִין דַעַם מְשָׂא וּמִתֵּן. כְּאֶטְשֵׁע עֵר קָאָן נִיט גֵיין.

וְוִי דֵי מְשַׁפְּחָה הָאָט דָאָס דַעַר הַעֲרָט אִיז דָאָס זֵי זֵייעַר וּוּאָוִיל גִיפֶעֲלִין. אוֹן הָאָבִין אוֹיף גִיזְאָנְט. נָאָף נוֹאָס זָאלִין מִיר אִים גֵעֲבִין הַסְּפָקָה. בַּעֲסֵר לָאָז עֵר זִיף מֵאָן אֵיין פְרַנְסָה. אוֹן הָאָבִין אִים נָאָף צוּ גִילִיגֵעֵן גֵעֵלְט. כְּדֵי עֵר זָאל קֶעֱנֵעֵן פִירִין דַעַם מְשָׂא וּמִתֵּן. הָאָט עֵר אַזוֹי גִיטָאָן. אוֹן הָאָט זִיף גִידוֹנְגֵעֵן אַ פִיר אוֹן אַ נֶאֱמָן אוֹן אַ בַּעַל עֲגָלָה. אוֹן אִיז גִיפֶאָרְן. אוֹן אִיז גִיקוּמֵעֵן צוּ אִין קַרְעֵטְשָׁמַע. הָאָט דַעַר נֶאֱמָן גִיזְאָנְט אַז מִזָּאָל דָאָרְט נַעֲכֵטִיגֵן. הָאָט עֵר נִיט גִינְוּאָלְט נוֹאָס זֵי הָאָבִין אִים גִיבְעֵטְעֵן. אוֹן עֵר הָאָט זֵי אִיבֵר גִישְׁפֶאָרְט. זַעֲנֵעֵן זֵי אַנְוֵעֵק גִיפֶאָרִין פּוֹן דָאָרְט אוֹן זַעֲנֵעֵן פֶאָר בְּלָאָנְזֵעֵט גִינְוּאָרִיטֵן אִין אַ וּוּאָלְד. זַעֲנֵעֵן זֵי אָן גִיפֶאָלִין גְזֻלָּנִים.

לְקַט רְמוּזִים

עליהם לכאורה בגלל החיגר, כי אילו היו לנים כפונדק לא היו הגולנים מוצאים אותם, מכל מקום מעלת החיגר היתה שהגם שהוא הכשילם וכתוצאה ממעשהו נאלצו לברוח ולהשאיר אותו

ובקיום המצוות, כי דבר יבש אין לו המשך, ורק על ידי רטיבות ולחלוחית מתקיים וצומח ויש לו המשכיות. (לוית חו)
ונפלו עליהם גזלנים: אמנם כל הצרה באה

וְאוֹתָן הַגְּזֻלָּנִים נַעֲשׂוּ עַל-יְדֵי שְׁהִיָּה פַעַם אַחַת רָעַב, וּבָא אֶחָד לָעִיר וְהִכְרִיז: מִי שָׂרוּצָה מְזוֹנוֹת - יָבֹא אֵלָיו, וְנִתְקַבְּצוּ אֵלָיו כַּמָּה אֲנָשִׁים; וְהוּא עָשָׂה בְּעֶרְמָה, וּמִי שְׁהִיָּה מִבֵּין בּוֹ שָׂאִין בּוֹ צַרְף אֵלָיו - דָּחָה אוֹתוֹ, וּלְאֶחָד הָיָה אוֹמֵר: אַתָּה תוֹכֵל לִהְיוֹת בְּעַל-מְלָאכָה, וְלִזְהָ אָמַר: אַתָּה תוֹכֵל לִהְיוֹת בְּרַחֲמִים; וַיְבַרֵר רַק אֲנָשִׁים חֲכָמִים, וְהִלְךְ עִמָּהֶם לַיְעֹר, וְאָמַר לָהֶם שְׁהִיּוּ נַעֲשִׂים גְּזֻלָּנִים, בְּאֲשֶׁר שִׁמְפָאן הוֹלְכִים הַדְּרָכִים לְלִיפְסִיק, לְבִרְעֵסְלָא וְלִשְׂאָר מְקוֹמוֹת, וְנוֹסְעִים בְּכָאן סוֹחְרִים, וְנִגְזָל אוֹתָם וְנִקְבֵץ מְעוֹת. וְנִפְלוּ עֲלֵיהֶם (הֵינּוּ אֵלּוּ הַגְּזֻלָּנִים הַנִּזְכָּרִים עַל הַבֵּן הַנַּזְכָּר שְׁלֹא הָיָה יָכוֹל לִילֵךְ וְעַל הָאֲנָשִׁים שְׁלֹו, דְּהֵינּוּ הַנִּנְאָמָן וְהַבְּעַל-עַגְלָה), הַבְּעַל-עַגְלָה וְהַנִּנְאָמָן, שְׁהִיּוּ יְכוּלִים לְבָרַח - בְּרַחוּ, וְהוּא נִשְׂאָר עַל הַעַגְלָה. וּבָאוּ וְלָקְחוּ הַתְּבָה שֶׁל הַמְּעוֹת, וְשִׂאָלוּ אוֹתוֹ: לָמָּה אַתָּה יוֹשֵׁב? וְהִשִּׁיב שְׂאִינּוּ יָכוֹל לִילֵךְ, וְנִגְזָלוּ הַתְּבָה וְהַסּוֹסִים, וְהוּא נִשְׂאָר עַל הַעַגְלָה.

י. שם עיר.

און די גזלנים זענען גינארין על פי מעשה. עס איז אמאל גינען הונגער איז איינער גיקומען אין שטאט אריין און האט אויס גירופן. ווער עס וויל עסין זאל צו אים קומען. זענען צו אים גיקומען כמה מענשן, האט ער גיזעהן די מענשן וואס קומען אים ניט צו גיין, האט ער זיי מדיחה גינען, צו איינעם האט ער גיזאגט דו קאנסט זיין איין בעל מלאכה. און צו דעם האט ער גיזאגט דו קאנסט זיין אין א מיל. און האט אויס גיקליבן נאר קלוגע יונגען. און איז מיט זיי גיגאנגען אין וואלד אריין. און האט זיי אן גירעט אז זיי זאלן ווערין גזלנים. באשר פון דאנעט גייען וועגין. קיין לייפסיק און קיין ברעסלא. און צו אנדערע ערטער. פארין דא דורך סוחרים. וועלין מיר זיי רבינווען. וועלין מיר האבן געלט (אזוי האט דער גזלן וואס האט פיר אויס גירופן אין שטאט זיי אן גירעט) זענען די גזלנים אן גיפאלין אויף זיי (דהיינו אויף דעם וואס האט ניט גיקאנט גיין און אויף זיינע מענשן דהיינו דער נאמן מיט דעם בעל עגלה).

דער נאמן און דער בעל עגלה האבין גיקאנט אנטלויפען זענען זיי אנטלפין גינארין. און ער איז גיבליבן אויף דעם וואגין. זענען די גזלנים צו אים גיקומען און האבין ביי אים אנוועק גינען

לקט רמזים

אם עובר עליו מה שעובר, וגם אם הוא עצמו הביא עליו את הצרות, אם הוא לא יפול לעצבון ויאוש בעטיין, ואל יאבד עשתונותיו אלא יתחזק ויתעודד ויתחיל כל פעם מחדש, יצא במהרה מכל מצוקותיו וישיג פי כמה, כפלי כפלים לאין ערוך דוקא על ידי הירידות שעבר אותם כדבעי, וכאמרתו של רבינו: "יש ענין שנתהפך הכל לטובה".

(לויית חן)

בודד לנפשו עם הגזלנים שגזלו לו את הכל וכו', לא איבד עשתונותיו ולא ייאש עצמו, אלא השתדל לעשות מה שיכל, קפץ מהעגלה ואכל עשבים וכו' עד שלבסוף הגיע לישועתו השלימה, כי אילו היה מייאש עצמו ח"ו ומתעצב לנפשו ומתמרמר על עצמו על מה שעשה, היה יכול למות שם בודד בין עשבי היער, וזה לימוד מוסר השכל שמלמד אותנו רבינו, שמקטן עד גדול, גם

והנאמן והבעל-עגלה (שברחו למקום שברחו) ישבו עצמם: באשר שלקחו פרוקלאדין מפריצים, ולמה להם לשוב לביתם שיוכלו לבוא בשלשלאות? טוב להם לשאר שם (במקום שברחו לשם), ויהיו בכאן נאמן ובעל-עגלה. והבן הנ"ל, כל זמן שהיה לו המאכל שלקח מביתו, לחם יבש שהיה בעגלה (שקורין 'סוחרים') - אכל אותם, ואחר-כך כשפלה ולא היה לו לאכל ישב עצמו מה לעשות, והשליף עצמו מהעגלה לאכל עשבים. והיה לן יחידי בשדה, ונפחד, ונטל ממנו הפח עד שלא היה יכול אפלו לעמד, רק לרחש' (בלשון אשכנז: רוקין זיף). והיה אוכל העשב סביבותיו, וכל זמן שהיה יכול להושיט ולאכל - היה אוכל שם, ואחר-כך, כשפלה העשב סביבו עד שלא היה יכול להושיט - היה מנתק עצמו להלן, ואכל שם; והיה אוכל העשב איזה זמן.

פעם אחד בא לעשב אחד שעדין לא אכל עשב כזה, והוטב בעיניו אותו העשב, מחמת שהיה אוכל זמן רב עשבים והיה מכיר בהם, ועדין לא ראה עשב כזה, וישב עצמו לעקרו עם שרשו. והיה תחת השרש דומיט²,

ב. התחביות כספיות. ל. לחול. מ. אבן טובה.

דאס קעסטיל מיט געלד און האבן אים גיפנעגט. וואס זיצטו. האט ער גינענפערט ער קאן גיט גיין. און זיי האבן ביי אים גיראבינוועט דאס קעסטיל און די פערד. און ער איז גיבליבן אויף דעם וואגין. און דער נאמן מיט דעם בעל עגלה וואס זיי זענען אנטלאפן גינארין האבין זיך מיישב גינען. באשר זיי האבין גינענען פרוקלאדין ביי פריצים נאך וואס זאלין זיי זיך אום קערין אהיים. זיי קאנען קומען אין קייטן אריין. בעסער וועלין זיי דארט בלייבן (דארט ווי זיי זענען אהין אנטלאפן גינארין) און וועלין דארט זיין איין נאמן און איין בעל עגלה.

און דער וואס האט גיט גיקאנט גיין. וואס ער איז גבליבן אויף דעם וואגין. כל זמן ער האט נאך גיהאט די סוחרעס וואס ער האט מיט גינענען פון דער היים האט ער זיי גיגעסין. דער נאך אז דאס איז שוין אויס גיגאנגען און ער האט גיט גיהאט צו עסין. האט ער זיך מיישב גינען. וואס טוט מען. האט ער זיך אראפ גינארפין פון דעם וואגין ער זאל עסין גראז. האט ער גינעכטיגט אליין אין פעלד. אין ער איבער גישראקין גינארין. איז ביי אים אנוועק גינענען גינארין דער כח האט ער שוין גיט גיקענט אפילו שטיין. נאר רוקין זיך. און ער פלעגט עסין דאס גראז וואס עס איז גינען ארום אים. און כל זמן ער האט גיקענט דער לאנגען צום גראז און עסין. האט ער גיגעסין. דער נאך אז עס איז שוין אויס גיגאנגען דאס גראז ארום אים אז ער האט שוין גישט גיקענט דער לאנגען. האט ער זיך אנוועק גירוקט ווייטער. און האט ווייטער גיגעסין. האט ער אזוי גיגעסין דאס גראז א צייט.

אמאל איז ער גיקומען צו איין קרייטיכץ וואס ער האט נאך אזוי איין קרייטיכץ גיט גיגעסין. איז אים דאס קרייטיכץ זייער גפעלין מחמת ער האט גיגעסן א לאנגע צייט קרייטיכצער. און ער האט זיי שוין גיקאנט. און אזוי איין קרייטיכץ. האט ער נאך גינען. האט ער זיך מיישב גינען.

והדומיט הָיָה מְרַבֵּעַ, וְכָל צַד הָיָה לוֹ סִגְלָה אַחֶרֶת; וּבְצַד אֶחָד הָיָה פְּתוּב שְׁמִי שְׂיֵאֲחֹז אוֹתוֹ צַד - יִשָּׂא אוֹתוֹ לְמָקוֹם שְׁיֹום וְלִילָה נִתְקַבְּצִים בְּיַחַד, שְׁהַשְׁמֵשׁ וְהִירַח נִתְקַבְּצִים שָׁם בְּיַחַד. וּבְשֶׁעָקַר הָעֵשֶׂב עִם הַשֶּׁרֶשׁ שְׁהָיָה שָׁם הַדּוּמִיט גִּזְדָּמָן שְׂאֲחֹז בְּאוֹתוֹ הַצֵּד (הַמְסַגֵּל לְשֵׂא אוֹתוֹ לְמָקוֹם שְׁיֹום וְלִילָה מִתְקַבְּצִים כַּנִּל), וְנִשָּׂא אוֹתוֹ, וּבָא לְמָקוֹם שְׁיֹום וְלִילָה נִתְוַעֲדִים יַחַד. וְהַסְתַּכַּל וְהַגָּה הוּא שָׁם, בְּמָקוֹם שְׁשִׁמְשׁ וְיָרַח בָּאִים בְּיַחַד כַּנִּל. וְשִׁמְעַ שְׁהַשְׁמֵשׁ עִם הִירַח מְדַבְּרִים, וְהָיָה הַשְׁמֵשׁ קוֹבֵל לַפְּנֵי הִירַח: בְּאֲשֶׁר שְׁיֵשׁ אֵילָן שְׁיֵשׁ לוֹ עֲנַפִּים רַבִּים, וּפְרִיּוֹ וְעֲלִיוֹ וְכָל עֲנָף וְעֲנָף וּפְרִי וְעֲלָה יֵשׁ לוֹ סִגְלָה מִיַּחַדָּת, שְׁזָה מְסַגֵּל לְבָנִים, וְזָה מְסַגֵּל לְפְרָנְסָה, וְזָה מְסַגֵּל לְרְפוּאָת חוֹלָאָת זָה, וְזָה לְחוֹלָאָת אַחֶרֶת - כָּל אֶחָד וְאֶחָד מְסַגֵּל לְדַבְּר אַחֶר; וְזָה הָאֵילָן הָיָה צְרִיכִין לְהַשְׁקוֹתוֹ,

עַר נֹועַט עֵס אוֹיס רִיִּסִין מִיט דְּעֵם נוֹאֲרֶצִיל. אִיז גִּינֹועַן אונטערין נוֹאֲרֶצִיל אִיין דּוּמִיט. און דְּעַר דּוּמִיט אִיז גִּינֹועַן פִּיר עֶקְרִיכִיק און אִיטְלִיכֶע זִיִּט פֿון דְּעֵם דּוּמִיט הָאָט גִּיהָאָט אִין זִיף אִיין אַנְדֶּרֶנֶע סְגוּלָה. אוֹיף אִיין זִיִּט פֿון דְּעֵם דּוּמִיט אִיז גִּישְׁטאַנְעֵן אָן גִּישְׁרִיבֵן. אַז נֹועַר עֵס נֹועַט אָן נְעֻמְעֵן בִּי דְּעַר זִיִּט. נֹועַט עֵס אִים טְרָאגִין אַהִין וְוִי טָאָג און נֹאכְט קוֹמְעֵן זִיף צוּם אוֹיף דְּהִינֵנוּ וְוִי דִי זִין מִיט דְּעַר לְבָנָה קוֹמְעֵן זִיף צוּם אוֹיף אִין אִינְעֵם. וְוִי דְּעַר הָאָט אוֹיס גִּירִיסִין דָּאָס קְרִיִּטִיכִין בִּי מִיט דְּעֵם נוֹאֲרֶצִיל (וואָס דָּאָרט אִיז גִּינֹועַן דְּעַר דּוּמִיט) הָאָט זִיף מְזַדְּמָן גִּינֹועַן. אַז עַר הָאָט אָן גִּינֹועַן בִּי דְּעַר זִיִּט. (דְּהִינֵנוּ בִּי דְּעַר זִיִּט וואָס עֵס אִיז מְסוּגֵל עֵס זָאל אִים טְרָאגִין צוּ דְּעֵם אוֹרְט וואָס טָאָג און נֹאכְט קוֹמְעֵן זִיף צוּם אוֹיף). הָאָט עֵס אִים אַנְוֶעק גִּיטְרָאגִין אַהִין. וואָו טָאָג און נֹאכְט קוֹמְעֵן זִיף צוּם אוֹיף. עַר קוֹקֵט זִיף אַרוּם. און עַר אִיז שׁוֹיִן דָּאָרט (וְוִי טָאָג און נֹאכְט דְּהִינֵנוּ דִי זון מִיט דְּעַר לְבָנָה קוֹמְעֵן זִיף אִין אִינְעֵם צוּם אוֹיף) הָאָט עַר גִּיהֶעֱרַט וְוִי דִי זון מִיט דְּעַר לְבָנָה שְׁמוּסִין. און דִי זון הָאָט זִיף גִּיקְלָאָגְט פֿאַר דְּעַר לְבָנָה. בְּאֲשֶׁר סַע פֿאַר הַאָנְדֵן אִיין בּוֹיִם וואָס דְּעַר בּוֹיִם הָאָט אַסאַף צוּנוֹיגִין און פִּירוֹת און בְּלֶעֱטֵלִיף. און אִיטְלִיכֶע צוּנוֹיג און אִיטְלִיכֶע פֿרִי און אִיטְלִיכֶע בְּלֶעֱטִיל. הָאָט אִין זִיף אַ בְּאוּנְדֶּרֶנֶע סְגוּלָה. דָּאָס אִיז מְסוּגֵל צוּ קִינְדֶּער. און דָּאָס אִים מְסוּגֵל צוּ פְּרָנְסָה. און דָּאָס אִיז מְסוּגֵל סַע זָאל הִיִּילִין דָּאָס חוֹלָאָת. און דָּאָס

לְקַט רְמוּזִים

לפרנסה, ככתוב שם: "וימלאו אסמיך שבע ותירוש יקביך יפרוצו וגו' יקרה היא מפנינים וכל חפציך לא ישוו בה", וכן התורה מאריכה ימים, כמו שכתוב שם: "אורך ימים בימינה בשמאלה עושר וכבוד", וכן מסוגלת לבנים כמו שכתוב: "הנה נחלת ה' בנים שכר פרי הבטן", וכן: "בניך כשתילי זיתים וכו' וראה בנים לבניך", וכן פסוקים הרבה מסגולותיה הנפלאות של תורתנו הקדושה.

(לוית חז)

באשר שיש אילן שיש לו ענפים רבים וכו': צריך לומר שהאילן הזה, שכל ענף וכל עלה מסוגל ומועיל לדבר אחר, מרמז על התורה הקדושה, כי התורה הקדושה היא אילנא דחיי שהכל בה, רפואות, בנים, פרנסה, ושאר ישועות, כלומר שהיא מסוגלת לכל הדברים המועילים שנזכרו כאן, התורה מסוגלת לרפואה, כמו שאומר שלמה המלך על התורה הקדושה: רפאות תהי לשרך ושקוי לעצמותיך, וכן "כי חיים הם למוצאיהם ולכל בשרו מרפא", כמו כן מסוגלת התורה

ואם היי משקין אותו - ה'ה מסגל מאד, ולא די שאין אני משקה אותו, אלא שעל-ידי שאני מזריח עליו - אני מיבש אותו. ענתה הלבנה ואמרה: אתה דואג דאגת אחרים, אני אספר לך עסק שלי: היות שיש לי אלה הרים, וסביבות האלה הרים יש עוד אלה הרים ושם מקום שדים, והשדים יש להם רגלי תרנגולים, ואין להם כח ברגליהם, ויונקים מרגלי, ומחמת זה אין לי כח ברגלי; ויש לי אבק, הינו פול, שהוא רפואה לרגלי, ובא רוח - ונושא אותו.

ענתה החמה: את זה אתה דואג (בלשון תמה)? אגיד לך רפואה: באשר שיש דרך, ומאותו הדרך מתפצלים כמה דרכים: דרך אחד של צדיקים, אפלו הצדיק שהוא בכאן - מפזרים תחתיו אותו האבק שבאותו הדרך הנ"ל בכל פסיעה, וכל פסיעה שהוא פוסע הוא דורך באותו האבק; ויש דרך של אפיקורסים, אפלו אפיקורס שבכאן - מפזרים תחתיו בכל פסיעה מאותו האבק הנ"ל; ויש דרך של משוגעים, אפילו משוגע שבכאן - מפזרים תחתיו הנ"ל; וכן יש כמה דרכים. ויש דרך אחר, באשר שיש צדיקים שמקבלים על עצמם יסורים, ומוליכים אותם הפריצים בשלשלאות, ואין להם כח

אז מסוגל צו איין אנדער חולאת. איטליכס פיציל פון דעם בוים. איז מסוגל צו איין אנדערע זאך. און דעם בוים וואלט מען גידארפט אן טרענקען. און אז מוזאל אים אן טרענקען. וואלט עס זייער מסוגל גיווען. און לא די איה טרענק אים ניט אן. שיי איה נאך אויף אים, און פאר טריקין אים. האט זיך די לבנה אן גירופן (צו דער זון) דו זארגסט פרעמדע זארג. איה וועל דיר דער ציילין מין דאגה. באשר איה האב טויזנט בערג. און ארום די טויזנט בערג. איז דא נאך טויזנט בערג. און דארט איז דאס אורט פון שדים. און די שדים האבין היגירשע פיס. האבין זיי קיין כח ניט אין די פיס. געמען זיי כח פון מיינע פיס. און מחמת דעם האב איה קיין כח ניט אין מיינע פיס. און איה האב א פול (דהיינו א שטויב) וואס דער פול איז א רפואה צו מיינע פיס. קומט א ווינט און טראגט אים אנוועק.

האט זיך די זון אן גירופן אדאס זארגסטו. איה וועל דיר זאגין א רפואה. באשר סע פאר האנדן א וועג. און פון דעם וועג צו טיילין זיך כמה וועגין. אין וועג איז פון צדיקים. אפילו דער צדיק וואס ער איז דא. שייט מען אים אונטער דעם פול פון דעם וועג אין איטליכן טרעט. און איטליכן טרעט וואס ער טוט. גייט ער אלץ אויף דעם פול. און סע פאר האנדן א וועג פון אפיקורסים אפילו דער אפיקורס וואס ער איז דא. שייט מען אים אונטער דעם פול אין איטליכען טרעט הנ"ל. און סע פאר האנדן א וועג פון משוגעים. אפילו א משוגע וואס ער איז דא. שייט מען אים אים אונטער דעם פול הנ"ל. און אזוי איז פאר האנדן כמה וועגין. און סע פאר האנדן א וועג. באשר סע פאר האנדן צדיקים וואס זיי זענן מקבל אויף זיך יסורים פירין זיי די פריצים אין קייטין. האבען זיי קיין כח ניט אין די פיס. שייט מען זיי אונטער פון דעם פול פון דעם וועג. האבען זיי

ברגליהם, ומפזרים תחתייהם מאותו האבן של אותו הדרך - ויש להם כח ברגליהם; על פן תלך לשם, שיש שם הרבה אבן, ויהיה לך רפואה על רגליך. (כל זה דברי החמה אל הלכנה), והוא שמע כל זה. בתוך כך נסתכל על הדומיט בצד אחר, וראה פתוב שם שמי שיאחז באותו הצד - שישא אותו להדרך שיוצאים ממנו כמה דרכים פנ"ל. ואחז באותו הצד, ונשא אותו לשם, ונתן רגליו באותו הדרך שהאבן רפואה לרגלים, ונתרפא מיד. והלך ונטל האבן מכל הדרכים, ועשה לו אגדות, שאגד הפול של הדרך של צדיקים לבדו, וכן הפול של שאר הדרכים אגד כל אחד לבדו, ולקחם אתו.

וישב עצמו, והלך לאותו היער שגזלו אותו שם. כשבא לשם. בחר לו אילן גבה שהוא סמוך להדרך שיוצאים שם הגזלנים לגזל, ולקח הפול של צדיקים והפול של משגעים וערכם יחד, ופזר אותם על הדרך, והוא עלה על האילן וישב שם לראות מה יהיה נעשה בהם. והיו יוצאים שם גזלנים ששלח אותן הגדול שבהם הנ"ל לצאת ולגזל, וכשבאו לאותו הדרך, תכף כשדרכו על הפול הנ"ל - נעשו צדיקים, והתחילו לצעק על נפשם על

כח אין די פיס. כן זאלסטו אהין גיין ווארן דארט איז דא אסאך פול וועסטו האבין איין רפואה. אויף די פיס (דאס האט אלץ די זון גייעט צו דער לבנה) און ער הערט דאס אלץ (היינו דער וואס האט קיין פח ניט גיהאט אין די פיס האט דאס אלץ גייערט).

דער ווייל האט ער א קוק גיטאן אויף דעם דומיט אויף דער אנדערער זייט. האט ער גיזעהן דארט איז גישטאנען אן גישריבן אז ווער עס וועט אן נעמען ביי דער זייט. וועט עס אים טראגן צו דעם וועג וואס עס גייען פון אים ארויס כמה וועגן (דהיינו דער וועג וואס אויבן איז גישטאנען וואס די זון האט מודיע גיווען דער לבנה) האט ער אן גינומען ביי דער זייט. האט עס אים אהין אנוועק גיטראגן (דהיינו צו דעם וועג) האט ער אריין גיטאן די פיס אין דעם וועג. וואס דער פול איז א רפואה צו די פיס איז ער תיכף גייהילט גינארין. איז ער גיגאנגען. און האט גינומען דעם פול פון אלע וועגין און האט איטליכן פול באזונדער איין געבונדן אין א בינטל. (דהיינו) דעם פול פון דעם וועג פון צדיקים האט ער באזונדער איין געבונדן. און אזוי דעם פול פון די איבריגע וועגין האט ער איטליכן באזונדער פאר בונדן. און האט זיך גימאכט בינטליך פון די פולין. אין האט זיי מיט זיך מיט גינומען.

און ער האט זיך מיישב גיווען און איז גיגאנגען צו דעם וואלד וואס מען האט אים דארט גינאבעוועט. ווי ער איז אהין גיקומען. האט ער זיך אויס גיקליבן איין הויכן בוים. וואס ער איז נאנט צו דעם וועג וואס פון דארט גייען ארויס די גזלנים ראביווען. און האט גינומען דעם פול פון צדיקים און דעם פול פון משוגעים. און האט זיי אין איינעם אויס גימישט. און האט זיי פאר שפרייט אויף דעם וועג. און ער איז ארויף גיגאנגען אויף דעם בוים און האט זיך דארט גיזעצט. ער זאל זעהן וואס מיט זיי וועט זיך טאהן. האט ער גיזעהן ווי די גזלנים זענען ארויס גיגאנגען. וואס דער עלצטער גזלן (הג"ל) האט זיי ארויס גישיקט רביווען. ווי די גזלנים זענען גיקומען אויף

שגזלו עד הנה והרגו כמה נפשות; אבל מחמת שהיה מערב שם פול של משגעים - נעשו צדיקים משגעים, והתחילו להתקוטט זה עם זה, זה אמר: בשבילך גזלנו, וזה אמר: על-ידך גזלנו, עד שהרגו זה את זה. והיה שולח כת אחרת, והיה גם-כן כנ"ל, והרגו זה את זה כנ"ל, וכן היה אחר-כך, עד שנהרגו כלם, עד שהבין שלא נשארו כי אם הוא בעצמו עם עוד אחד. (הינו שהבן הנ"ל הבין שכבר נהרגו כל הגזלנים הנ"ל, ולא נשאר כי אם הגזלן הגדול בעצמו עם עוד אחד). ויבד מהאילן, וכבד משם את הפול הנ"ל מן הדרך, ופזר את הפול של צדיקים בעצמו, והלך וישב על האילן.

ואותו הגזלן (הינו הגדול שבהם) תמה ששולח כל הגזלנים ואין אחד מהם שב אליו, והלך הוא בעצמו עם האחד שנשא אצלו. ותכף כשבא על אותו הדרך (שפזר שם הבן הנ"ל הפול של צדיקים לבדו) - נעשה צדיק, והתחיל לצעק

דעם וועג תיכף ווי זיי האבן א טרעט גיטאן אויף דעם פול. זענין זיי גינארין צדיקים און האבין אן גיהויבין צו שרייען אויף זייערע יאר און טעג. וואס זיי האבין ביז אהער גיראבינעט און האבן גיהרגעט כמה נפשות. נאר עס איז דאך אבער דארט גינען גימישט מיט דעם פול פון משוגעים זענען זיי גינארין משוגענע צדיקים. און האבן זיך אן גיהויבן צו קריגן אינער מיט דעם אנדערין. דער האט גיזאגט. איבער דיר. האבין מיר גיהרגעט. און דער האט גיזאגט איבער דיר. האבן זיי זיך אזוי צו קריגט. ביז זיי האבין זיך איינס דאס אנדערע גיהרגעט. האט דער עלצטער גזלן גישיקט נאך אמאל אנדערע גזלנים. איז אויף אזוי גינען ווי פרייר. האבען זיי זיך אויף גיהרגעט איינס דאס אנדערע. און אזוי איז עטליכע מאל גינען. ביז זיי זענען אלע אויס גיהרגעט גינארין. ביז ער האט פאר שטאנען (דהינו דער וואס האט פרייר קיין כח ניט גיהאט אויף די פיס וואס ער איז ארויף אויף איין בויס) אז עס איז שוין גאר ניט גיבליכען פון די גזלנים. נאר ער אליין (דהינו דער עלצטער גזלן וואס ער האט זיי אלע אן גיהעט כנ"ל) מיט נאך איינעם. איז ער אראפ פון דעם בויס און האט אויס גיקערט דעם פול פון דעם וועג. און האט פאר שפרייט דעם פול פון צדיקים אליין. און ער איז גיגאנגען און האט זיך ווידער גיזעצט אויף דעם בויס.

און דער עלצטער גזלן (וואס ער האט עס אלץ גישיקט זינע לייט און זיי האבן זיך ניט אום גיקערט) האט זיך זייער גיוואונדערט. וואס ער שיקט אלץ די גזלנים. און קיינער קערט זיך ניט אום. האט ער זיך מניישב גינען און איז אליין גיגאנגען מיט דעם איינעם וואס ער איז נאך גיבליכען ביי אים. און תיכף ווי ער איז גיקומען אויף דעם וועג. (וואס דער האט דארט פארשפרייט דעם פול פון צדיקים אליין) איז ער גינארין

לקט רמזים

ותיכף כשבא על אותו הדרך נעשה צדיק וכו':
 מספר איך שטיקר הגזלן הגדול שבהם עשה תשובה, והחזיר לו תיבתו עם הכסף, וגם נתן לו כל האוצרות של גזילה שהיו לו. ואיך שפסקו עליו לתלותו, כי מובן הדבר שנוגע גם כן לסוד עולם התיקון. ואיך שיחזירו אל הקדושה כל הגזילות שגזלו מאתנו, בסוד "חיל בלע ויקיאנו" (רמזי המעשיות להרב מטשעהרין) וכו'.

לחברו על נפשו על שהרג כל-כף נפשות וגזל כל-כף, והיה תולש קברים, והיה שב בתשובה ומתחרט מאד. וכיון שראה (הבן הנ"ל שהיה יושב על האילן) שהוא מתחרט ושב בתשובה כל-כף, ירד מהאילן. כיון שראה הגזלן שמצא אדם, התחיל לצעק: אוי על נפשי, כזאת וכזאת עשיתי, אהה! תן לי תשובה. ענה לו: החזר לי התבה שגזלתם ממני; פי כתוב אצלם על כל גזלה באותו היום שנגזל ואצל מי נגזל. אמר לו: אני מחזיר לך תכף, ואני נותן לך אפלו כל האוצרות של גזלה שיש לי, רק תן לי תשובה. אמר לו: תשובתך היא רק שתלך אל העיר ותצעק ותתודה: אני הוא שהכרזתי אז ועשיתי כמה גזלנים, והרגתי וגזלתי כמה נפשות - זה היא תשובתך. ונתן לו כל האוצרות, והלך עמו אל העיר ועשה כן, ופסקו שם באותו העיר: באשר שהרג כל-כף נפשות - על כן יתלו אותו, למען ידעו.

אחר-כך יושב עצמו הבן הנ"ל לילך אל השני אלף הרים (הנ"ל), להסתפל מה נעשה שם. כשבא לשם עמד מרחוק מהשני אלף הרים, וראה שיש שם כמה וכמה אלף אפים ורבי רבבות משפחות של שדים, כי הם פרים ורבים

א צדיק. און האט אן גיהויבין צו שרייען צום אנדערין אויף זיינע יאר און טעג. וואס ער האט גיהרגעט אזוי פיל נפשות און האט אזוי פיל גיראבינוועט. און האט גיריסן קברים. און האט תשובה גיטאן. און האט זייער גרויס חרטה גיהאט. ווי ער האט גיזעהן (היינו דער וואס איז גיזעסין אויף דעם בוים) אז ער האט חרטה און טוט זייער תשובה. איז ער אראפ פון דעם בוים. ווי דער גזלן האט דער זעהן א מענש. האט ער אן גיהויבין צו שרייען אויף זיך. וויי איז מיר אזוינס און אזוינס האב איך גיטאן. גיוואלד גיב מיר אויס א תשובה. האט ער אים גיענפערט קער מיר אום דאס קעסטיל. וואס איר האט גירבינוועט ביי מיר. ווארין ביי זיי איז גיווען פארשריבן אויף איטליקער גזילה. ווען סע איז גיגזלט גינוארין. און ביי וועמין מיהאט דאס גיגזלט. האט ער אים גיזאגט. איך קער דיר אום תיכף. איך וועל דיר שענקען אפילו אלע אוצרות פון גזילה וואס איך האב. אבי גיב מיר אויס א תשובה. האט ער אים גיזאגט. דיין תשובה איז נאר. אז דו זאלסט גיין אין שטאט אריין און זאלסט שרייען. און זאלסט מתודה זיין איך בין דאס וואס איך האב דעמולט אויס גירופן (פנ"ל) און האב גימאכט כמה גזלנים. און האב גיהרגעט און גיראבענוועט כמה נפשות. אדאס איז דיין תשובה האט דער גזלן אים גיעבן אלע אוצרות. און איז מיט אים גיגאנגען אין שטאט אריין. און האט אזוי גיטאן. האט מען דאךט אין דער שטאט גיפסקי"ט. באשר ער האט אויס גיהרגעט אזוי פיל נפשות. על כן זאל מען אים הענגען. למען ידעו. פלומר כדי אנדערע זאלין זיך אפ לערנען.

דער נאך האט ער זיך מיישב גיווען (דהיינו דער וואס האט פריר קיין כח ניט גיהאט אויף די פיס) ער וועט גיין צו די צוויי טויזינט בערג (הנ"ל) ער זאל זעהן וואס דאךט טוט זיך. האט ער זיך גישטעלט פון ווייטין פון די צוויי טויזינט בערג. האט ער גיזעהן אז סע דאךטין דא כמה וכמה אלפי אפים ורבי רבבות משפחות פון שדים. ווארין זיי זענען פרים ורבים און האבין קינדער אזוי ווי מענשן. און זיי זענען

כבני אדם, והם רבים מאד. ורָאָה הַמַּלְכוּת שֶׁלָּהֶם יוֹשֵׁב עַל כֶּסֶף שְׁשׁוּם יְלוּד אֲשֶׁה אֵינּוּ יוֹשֵׁב עַל כֶּסֶף כְּזוֹ. וְרָאָה אוֹתָם שְׁעֲשִׂים לִיצְנוּת: זֶה מְסַפֵּר שֶׁהִזִּיק לְזֶה תִּינוּק, וְזֶה אוֹמֵר שֶׁהִזִּיק לְזֶה יָד, וְזֶה מְסַפֵּר שֶׁהִזִּיק רֶגֶל, וְכֵן שָׂאָר לִיצְנוּת. בְּתוֹךְ כֵּךְ נִסְתַּכַּל וְרָאָה אָב וְאִם הוֹלְכִים וּבוֹכִים, וְשָׂאָלוּ אוֹתָם: לָמָּה אַתֶּם בּוֹכִים? וְהַשִּׁיבוּ שֵׁישׁ לָהֶם בֵּן, וְהִזָּה דְרָכּוֹ לִילָף לְדְרָכּוֹ, וְהִזָּה שָׁב בְּאוֹתוֹ הַזְּמַן; וְעַכְשָׁיו הוּא זְמַן רַב, וְעַדִּין לֹא בָּא. וְהַכִּיאוּ אוֹתָם לְמַלְךָ, וְצִוְהָ הַמַּלְךָ לְשַׁלַּח שְׁלוּחִים לְכָל הָעוֹלָם לְמַצְאוֹ. וְהָיוּ הָאָב וְאִם חוֹזְרִים וּפְגַעוּ בְּאֶחָד שֶׁהִזָּה הוֹלְךָ בְּיַחַד עִם בְּנֵם הַנַּ"ל (הֵינּוּ שְׁאוֹתוֹ הָאֶחָד שֶׁפָּגַעוּ בוֹ הִזָּה הַחֹבֵר שֶׁל בְּנֵם, וְהִזָּה הוֹלְךָ בְּיַחַד עִם בְּנֵם בְּתַחֲלָה, אֲכַל עַכְשָׁו פָּגַעוּ בוֹ לְבַדּוֹ), וְשָׂאָל אוֹתָם: עַל מָה אַתֶּם בּוֹכִים? וְסִפְרוּ לוֹ כַּנַּ"ל. הַשִּׁיב לָהֶם: אֲנִי אוֹדִיעַ לָכֶם: הִיֹּת שֶׁהִזָּה לָנוּ אִי אֶחָד בֵּינָם שֶׁהִזָּה שָׁם מְקוֹם שְׁלָנוּ, וְאַחַר-כֵּן הִלְךְ הַמַּלְךָ שֶׁהִזָּה שִׁיף לֹא הָאִי הַנַּ"ל וְרָצָה לְבָנוֹת שָׁם בְּנִינִים, וְהִנֵּחַ יְסוּדוֹת, וְאָמַר הַבֵּן הַנַּ"ל (הֵינּוּ הַבֵּן שֶׁל הַשָּׂדִים הַנַּ"ל שֶׁנֶּאֱבָר) אֵלַי שְׁנֹזֵיק אוֹתוֹ, וְהִלְכְנוּ וְלִקְחָנוּ הַכַּח מִהַמַּלְךָ.

זייער פיל. און ער האט גיזעהן זייער מלכות איז גיזעסין אויף א שטול וואס קיין שום ילוד אשה (כלומר קיין שום מענטש) זיצט ניט אויף אזוי א שטול. און האט גיזעהן ווי זיי מאכין ליצנות. דער דערציילט. אז ער האט ביי דעם א קינד מוזיק גיזען. און דער דערציילט. ווי ער האט דעם א האנט מוזיק גיזען. און דער דערציילט. ווי ער האט א פוס מוזיק גיזען. און אזוי אנדערע ליצנות. דערנווייל האט ער דערזעהן. ווי פאטער און מוטער גייען און וויינען האט מען זיי גיפּרעגט וואס וויינט איר. האבן זיי גיענפערט. זיי האבן א זון. פלעגט זיין שטייגער צו זיין ער זאל גיין אין זיין וועג. און אין דער צייט פלעגט ער זיך שוין אום קערין און היינט איז שוין א לאנגע צייט און ער איז נאך ניט גיקומען. (און דאס איז אלץ גיזען פון די שדים דער פאטער מיט דער מוטער מיט דעם זון) האט מען זיי גיבראקט צום מלך. האט דער מלך גיהייסן אז מינאל שיקין שלוחים אין גאר דער וועלט אז מינאל אים גיפיען. ווי דער פאטער מיט דער מוטער זענען קריק גיגאנגען פון דעם מלך. האבן זיי באגעגנט איינעם וואס דער איז אין איינעם גיגאנגען מיט זייער זון האט ער זיי גיפּרעגט. וואס וויינט איר. האבן זיי אים דערציילט. האט ער זיי גיענפערט. איך וועל אייך דערציילן. פאשר מיר האבן גיהאט א קענפי אויף דעם ים. וואס דארט איז גיזען אונזער ארט. איז גיגאנגען דער מלך וואס צו אים האט גיקערט די קענפי. און האט גינואלט דארט בויצען פאלאצין און האט דארט שוין גילייגט א יסוד (דהיינו א גרונט) האט אייער זון גיזאגט צו מיר. אז מיר זאלין אים מוזיק זיין. זענען מיר גיגאנגען און מיר האבן אנועק גינומען דעם פח פון דעם מלך. האט ער זיך גיפארטיט

לקט רמזים

וראה אותם שעושים ליצנות: ישמור אדם את עצמו מליצנות. כי מקום החיצונים שהם הקליפות ר"ל נקרא מושב ליצים, כי עושים ליצנות. כי מקום החיצונים שהם ליצנות תמיד. (אוצר היראה, ליצנות ב')

סיפורי

מעשה ג' - מחיגר

מעשיות עג

וְהָיָה עוֹסֵק בְּדַאקטוֹרִים, וְלֹא הָיוּ יְכוּלִים לַעְזֹר לוֹ, וְהִתְחִיל לַעֲסֹק בְּמַכְשָׁפִים. וְהָיָה שָׁם מַכְשָׁף אֶחָד שֶׁהָיָה יוֹדֵעַ מְשַׁפְּחָתוֹ, וְאֵת מְשַׁפְּחָתִי לֹא יוֹדֵעַ, עַל-כֵּן לֹא הָיָה יְכוּל לַעֲשׂוֹת לִי דְבָר, אֲבָל מְשַׁפְּחָתוֹ הָיָה יוֹדֵעַ, וְתַפְס אֹתוֹ, וּמַעֲנָה אוֹתוֹ כָּל-כֶּף.

וְהִבִּיאוּ אוֹתוֹ אֶל הַמְּלָךְ (הַיְגוּ זֶה הַשָּׂד שֶׁסָּפַר כָּל זֶה, הִבִּיאוּ אוֹתוֹ אֶל הַמְּלָךְ שְׁלֹהֵם), וְסָפַר זֹאת לְפָנָיו הַמְּלָךְ. אָמַר הַמְּלָךְ: יָשִׁיבוּ לוֹ הַכַּח! עֲנֵה וְאָמַר: שֶׁהָיָה אֲצִלְנוּ אֶחָד שֶׁלֹּא הָיָה לוֹ כַח, וְנִתְּנָנוּ לוֹ הַכַּח. אָמַר הַמְּלָךְ: יִקְחוּ מִמֶּנּוּ הַכַּח וְיִחְזִירוּ לְהַמְּלָךְ. הִשְׁיבוּ לְהַמְּלָךְ כִּי נַעֲשֶׂה עֲנָן. אָמַר הַמְּלָךְ שִׁיקְרָאוּ הָעֲנָן וְיִבִיאוּ אוֹתוֹ לְכֹאֵן, וְשִׁלְחוּ שְׁלִיחַ אַחֲרָיו. אָמַר אוֹתוֹ הָאִישׁ הַבֵּן הַנַּ"ל (הַיְגוּ זֶה הַבֵּן שֶׁלֹּא הָיָה לוֹ כַח בְּכַגְלִיו בְּתַחֲלָה, שָׂבָא לְכֹאֵן וְרָאָה כָּל זֶה): אֵלָּךְ וְרָאָה הָעֲנָן, אֵיךְ נַעֲשֶׂה מִהָאֲנָשִׁים אֵלּוּ עֲנָן. וְהִלֵּךְ אַחֲרֵי הַשְּׁלִיחַ, וּבָא אֶל הָעִיר שֶׁהָיָה שָׁם הָעֲנָן. וְשָׂאֵל אֵת אֲנָשֵׁי הָעִיר: מִפְּנֵי מָה כִּסָּה הָעֲנָן כָּל-כֶּף בְּתוֹךְ הָעִיר? וְהִשְׁיבוּ לוֹ: בְּכֹאֵן אֲדַרְבָּא, שֶׁמַּעוֹלָם אֵין כָּאן עֲנָן, וְזֶה זְמַן שֶׁכִּסָּה הָעֲנָן. וּבָא הַשְּׁלִיחַ וְקָרָא אֵת הָעֲנָן, וְהִלֵּךְ מִשָּׁם. וַיֵּשֶׁב עֲצֻמוֹ הָאִישׁ הַנַּ"ל לִילֵךְ אַחֲרֵיהֶם לְשִׁמְעַ מַה הֵם מְדַבְּרִים, וְשָׁמַע שֶׁהַשְּׁלִיחַ שָׂאֵל אוֹתוֹ: אֵיךְ אֲתָה בָּא לְהִיּוֹת

מִיט דַּאקטוֹרִים. אִוְן זַי הָאֲבִין אִים נִיט גַּקֶּאנְט הַעֲלֵפִין. הָאֵט עַר זִיךְ אָן גִּיהוּיבִין צוּ פֶּאָרִין מִיט מַכְשָׁפִים. אִיז דָּאָרט גִּיווּעַן אִיין מַכְשָׁף וְוֹאָס עַר הָאֵט גְּוֹאִיסְט זַיין מְשַׁפְּחָה מִיין מְשַׁפְּחָה הָאֵט עַר נִיט גְּוֹוֹאִיסְט אִיבְעַר דַּעַם הָאֵט עַר מִיר גָּאָר נִיט גִּיקְעֵנְט טְהוּן. נָאָר זַיין מְשַׁפְּחָה הָאֵט עַר גִּיווּיִסְט. הָאֵט עַר אִים גִּיחֶאפְט אִוְן עַר אִיז אִים מַעֲנָה זַייעַר (כְּלוּמַעַר עַר פִּינִיגְט אִים זַייעַר) הָאֵט מַעַן אִים גִּיבְרָאכְט צוּם מְלָךְ (דְּהֵינּוּ דַּעַם שֶׁד וְוֹאָס עַר הָאֵט דָּאָס אֵלֶּךְ דְּעַרְצִיילֵט) הָאֵט עַר דָּאָס פֶּאָר דַּעַם מְלָךְ אִוְיִךְ דְּעַרְצִיילֵט. הָאֵט דְּעַר מְלָךְ גִּיזְאָגְט לֹאז מַעַן אִוְם קְעֵרִין דַּעַם כַּח צוּ דַּעַם מְלָךְ. הָאֵט עַר גִּיעֲנִפְעֵרְט עַם אִיז בִּי אִוְנוּ גִּיווּעַן אִינְעַר וְוֹאָס עַר הָאֵט קִיין כַּח נִיט גִּיחֶאט. הָאֲבִין מִיר אִים אַוְעַק גִּיעֲבִין דַּעַם כַּח. הָאֵט דְּעַר מְלָךְ גִּיזְאָגְט. לֹאז מַעַן בִּי אִים אָפִנְעִמְעַן דַּעַם כַּח. אִוְן לֹאז מַעַן אִוְם קְעֵרִין צוּם מְלָךְ. הָאֵט מַעַן אִים גִּיעֲנִפְעֵרְט. עַר אִיז גִּינְאָרִין אַ וְוֹאֶלְקִין (דְּהֵינּוּ דְּעַר שֶׁד וְוֹאָס זַי אֲבִין אִים אַוְעַק גִּיעֲבִין דַּעַם כַּח פּוֹן דַּעַם מְלָךְ אִיז דְּעַר שֶׁד גִּינְוֹאָן אַ וְוֹאֶלְקִין) הָאֵט דְּעַר מְלָךְ גִּיזְאָגְט אַז מַעַן זָאֵל רּוֹפִין דַּעַם וְוֹאֶלְקִין אִוְן מְזָאֵל אִים בְּרַעֲנִעַן אַהֲעַר. הָאֵט מַעַן גִּישִׁיקְט אַ שְׁלִיחַ נָאָךְ אִים.

הָאֵט עַר זִיךְ מְנִישֵׁב גִּיווּעַן (דְּהֵינּוּ דְּעַר וְוֹאָס הָאֵט קִיין כַּח נִיט גִּיחֶאט אִין דִּי פִּיס פֶּרִיר. וְוֹאָס עַר הָאֵט דָּאָס אֵלֶּךְ גִּיעֲעָהוּ) לֹאָם אִיךְ נָאָךְ גִּיין. וְוַעַל אִיךְ זְעָהוּן וְוִי אַזוּי סַע וְוַעֲרֵט פּוֹן דִּי לִיִּיט אַ וְוֹאֶלְקִין. אִיז עַר נָאָךְ גִּינְאָנְעַן דַּעַם שְׁלִיחַ. אִוְן אִיז גִּיקוּמְעַן צוּ דְּעַר שְׁטָאט וְוֹאָס דָּאָרט אִיז גִּיווּעַן דְּעַר וְוֹאֶלְקִין. הָאֵט עַר גִּיפְרַעַגְט דִּי שְׁטָאט לִיִּיט. פֶּאָר וְוֹאָס אִיז דָּא אִיין וְוֹאֶלְקִין אִין שְׁטָאט. הָאֲבִין זַי אִים גִּיעֲנִפְעֵרְט. דָּא אִין שְׁטָאט אִיז אַדְרְבָּא. קִיין מָאֵל קִיין וְוֹאֶלְקִין נִישֵׁט דָּא. נָאָר פּוֹן אַ צַיִיט הָאֵט אַזוּי אַ וְוֹאֶלְקִין בְּאֲדַעַקְט דִּי שְׁטָאט. אִוְן דְּעַר שְׁלִיחַ אִיז גִּיקוּמְעַן אִוְן הָאֵט גִּירוּפֵן דַּעַם וְוֹאֶלְקִין. אִיז עַר אַוְעַק גִּינְאָנְעַן פּוֹן דָּאָרט. הָאֵט עַר זִיךְ מְנִישֵׁב גִּיווּעַן (דְּהֵינּוּ דְּעַר וְוֹאָס הָאֵט קִיין כַּח נִיט גִּיחֶאט אִין דִּי פִּיס פֶּרִיר) עַר וְוַעַט זַי נָאָךְ

בְּכַאן עָנַן? וְהָשִׁיב לוֹ: אֲסַפֵּר לְךָ מַעֲשֵׂה.

פֵּעַם אֶחָד הָיָה חֶכֶם אֶחָד. וְהִקְיֵסר מִהַמְדִינָה הָיָה אֶפִיקוֹרֶס גְּדוֹל, וְעָשָׂה אֶת כָּל הַמְדִינָה לְאֶפִיקוֹרְסִים. וְהִלְךְ הַחֶכֶם וְקָרָא אֶת כָּל בְּנֵי מִשְׁפַּחְתּוֹ, עָנָה וְאָמַר לָהֶם: הֲלֹא אַתֶּם רֵאִים שֶׁהִקְיֵסר הוּא אֶפִיקוֹרֶס גְּדוֹל וְעָשָׂה אֶת כָּל הַמְדִינָה אֶפִיקוֹרְסִים, וְקִצַּת מִמִּשְׁפַּחְתָּנוּ עָשָׂה גַם-כֵּן לְאֶפִיקוֹרְסִים; בְּכֵן נִפְרָשׁ אֶל הַמְדָבָר, כְּדִי שֶׁנִּשְׁאָר בְּהֶאֱמוּנָה בְּהִשָּׁם יִתְבָּרֵךְ. וְהִסְפִּימוּ עִמּוֹ, וְאָמַר הַחֶכֶם שֵׁם (הֵינּוּ שֶׁהִזְכִּיר אֵיזָה שֵׁם מִן הַשְּׁמוֹת) וְהִבִּיא אוֹתָם אֶל הַמְדָבָר; וְלֹא הוֹטֵב בְּעֵינָיו אוֹתוֹ הַמְדָבָר, וְאָמַר שֵׁם וְנִשְׂא אוֹתָם אֶל מְדָבָר אַחֵר; וְלֹא הוֹטֵב בְּעֵינָיו גַּם-כֵּן, וְאָמַר עוֹד שֵׁם וְהִבִּיא אוֹתָם אֶל מְדָבָר אַחֵר, וְהוֹטֵב בְּעֵינָיו. וְאוֹתוֹ הַמְדָבָר הִיָּתָה סְמוּכָה אֶל הַשְּׁנֵי אֶלְפֵי הָרִים. וְהִלְךְ (אוֹתוֹ הַחֶכֶם הַזֶּה) וְעָשָׂה עִגוּל סְבִיבוֹתָם, שֶׁלֹּא יוּכַל שׁוּם אֶחָד לְהִתְקַרֵּב אֲלֵיהֶם. וַיֵּשׁ אֵילָן, שָׂאֵם הָיָה אוֹתוֹ הָאֵילָן נִשְׁקָה - לֹא הָיָה נִשְׁאָר מִמֶּנּוּ (הֵינּוּ מִן הַשָּׂדִים) כְּלוּם,

גִּיין עַר זָאל הַעֲרִין וְאֵס זֵי שְׁמוֹסְעֵן. הָאֵט עַר גִּיהַעֲרֵט וְוִי דַעַר שְׁלִיחַ הָאֵט אִים גִּיפֶרְעֵט וְוִי קוֹמֵט עֵס וְאֵס דוּ בִיֶסֶט דָא גִינוֹאֲרִין אַ וְוֹאֶלְקִין. הָאֵט עַר אִים גִיעֶנְפֶערֶט. אִיף וְועֵל דִיר דַעַרְצִיִילִין אַ מַעֲשֵׂה.

אֲמַאל אִיז גִינוֹועֵן אַ חֶכֶם. אוֹן דַעַר קִיֶסר פּוֹן דַעַר מְדִינָה אִיז גִינוֹועֵן אַ גְרוֹיֶסער אֶפִיקוֹרֶס אוֹן עַר הָאֵט גִימַאכֵט דִי גַאנְצֵעַ מְדִינָה פֶאר אֶפִיקוֹרְסִים. אִיז גִיגַאנְגֵעֵן דַעַר חֶכֶם אוֹן הָאֵט גִירוֹפֵן דִי גַאנְצֵעַ מִשְׁפַּחָה זֵינֶע. אוֹן הָאֵט צו זֵי גִיזַאגֵט. אִיר זַעט דוֹף. אַז דַעַר קִיֶסר אִיז אַ גְרוֹיֶסער אֶפִיקוֹרֶס אוֹן הָאֵט גִימַאכֵט דִי גַאנְצֵעַ מְדִינָה פֶאר אֶפִיקוֹרְסִים אוֹן אַ טֵייל פּוֹן אוֹנְדֶער מִשְׁפַּחָה. הָאֵט עַר שׁוֹיֵן אוֹיף גִימַאכֵט פֶאר אֶפִיקוֹרְסִים. בְּכֵן לֹאמִיר זִיף אַנוֹעַק לֹאזִין אִין דַעַר מְדָבָר כְּדִי מִיר זָאלִין בְּלִיבֵן בִּי אוֹנְדֶער אָמוּנָה אִין גָאט בְּרוּךְ הוּא. זַענֶען זֵי מְרוּצָה גִינוֹאֲרִין דְרוֹיף. הָאֵט דַעַר חֶכֶם גִיזַאגֵט אִיין שֵׁם הָאֵט עֵס זֵי גִיבְרַאכֵט צו אִיין מְדָבָר. אִיז אִים נִישֵׁט גִיפֶעֶלִין דִי מְדָבָר. הָאֵט עַר ווִידֶער גִיזַאגֵט אִיין שֵׁם הָאֵט עֵס זֵי אַנוֹעַק גִיטְרַאגֵן צו אִיין אַנדֶערֶע מְדָבָר. אִיז אִים דִי מְדָבָר אוֹיף גִיט גִיפֶעֶלִין. הָאֵט עַר נֶאָף גִיזַאגֵט אִיין שֵׁם. הָאֵט עֵס זֵי ווִידֶער גִיבְרַאכֵט צו אִיין אַנדֶערֶע מְדָבָר. אִיז דִי מְדָבָר אִים יוֹא גִיפֶעֶלִין. אוֹן דִי מְדָבָר אִיז גִינוֹועֵן נֶאָהֶנט צו דִי צְוויי טוִיזִינֵט בְּעֶרְג (הַזֶּה) אִיז דַעַר חֶכֶם גִיגַאנְגֵעֵן. אוֹן הָאֵט גִימַאכֵט אִיין עִיגוּל (פֶלוֹמֶר אַרוֹם גִיקְרִיִיסֵט) אַרוֹם זֵי אַז קִינֶער זָאל גִיט קַענֶען צו טְרַעטִין צו זֵי. אוֹן עֵס אִיז פֶאר הַאנְדִין אַ בּוִים. וְאֵס אַז מְזַאל דַעם בּוִים אָן טְרַענְקִין

לְקַט רְמוּזִים

שׂאֵם הִיָּה אוֹתוֹ הָאֵילָן נִשְׁקָה לֹא הִיָּה נִשְׂאָר מִן הַשָּׂדִים כְּלוּם: 'אֵילָן' מְרַמֵז בְּדוֹךְ כָּלל לְתוֹרָה הַקְדוּשָׁה, 'עֵץ חַיִּים', כִּי הִיא עֵץ הַחַיִּים שֶׁהַכֹּל בָּהּ, כִּי כָל הַסְּגוּלוֹת גְּנוּזִים בְּתוֹרָה הַקְדוּשָׁה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר עַל הַעוֹסֵק בְּתוֹרָה "אֲשֶׁר פְּרִיו יִתֵּן בְּעִיתוֹ

וְעֵשָׂה עִיגוּל סְבִיבוֹתָם: "בְּנֵי מִשְׁפַּחַת הַזִּקְנָן" רְמוֹז לְתַלְמִידֵיו, כִּי הָרִי אֲמַרוּ חוֹז"ל: כָּל הַמְּלַמֵּד בֶּן חֲבִירוֹ תוֹרָה כְּאִילוֹ יִלְדוּ, וְהַצַּדִּיק מְכַנִּיס כָּל תַּלְמִידָיו בְּתוֹךְ הַעִיגוּל עִימוֹ וְהֵם נִשְׁמְרִים מִכָּל רַע. (לוֹיֵת חו)

על-פן עומדים יום וְלִילָה מֵאֲתָנוּ שְׁחוֹפְרִים וְאִינָם מְנִיחִים מִיָּם לְהֵאִילָן. וְשָׂאֵל אוֹתוֹ: לָמָּה עוֹמְדִים יוֹם וְלִילָה? פִּינֵן שְׁחוֹפְרִים פְּעַם אַחַת לְמַנְעַ הַמַּיִם דִּי. הַשִּׁיב לוֹ: שְׂיִשׁ בְּיַגְיָנוּ מְדַבְּרִים, וְאֵלוּ הַמְדַבְּרִים הַלְכִים וְעוֹשִׂים מַחֲלָקֶת בֵּין מֶלֶךְ זֶה לְמֶלֶךְ אַחֵר, וְעַל-יְדֵי-זֶה נַעֲשֶׂה מְלַחְמָה, וְעַל-יְדֵי-זֶה נַעֲשֶׂה רְעִידַת הָאָרֶץ, וְנוֹפֵל הָאֲדָמָה שְׁסָבִיבוֹת הַחֲפִירָה, וְיוֹכֵל לְבוֹא מִיָּם לְהֵאִילָן; עַל-פֶּן עוֹמְדִים תָּמִיד לַחֲפֹר פְּנִ"ל. וְכִשְׁנַעֲשֶׂה מֶלֶךְ בְּיַגְיָנוּ עוֹשִׂים לְפָנָיו כָּל הַלִּיצְנוֹת וּשְׂמִחִים, זֶה מֵתְלוֹצֵץ אִיף הַזִּיק תִּינוֹק וְהַיּוֹלָדֶת מֵתְאַבְּלֶת עָלָיו, וְזֶה מְרָאָה לִיצְנוֹת אַחֲרוֹת, וְכֵן פְּמָה מִיַּגְיָ לִיצְנוֹת. וְכִשְׁהִמְלֶךְ בְּאֶ בַתוֹף הַשְּׂמִחָה הוּא הוֹלֵךְ וּמְטִיל עִם הַשְּׂרִי מְלוֹכָה שְׁלוֹ וּמְנַסֶּה עֲצָמוֹ לְעַקֵּר הָאִילָן, כִּי אִם לֹא הִנֵּה הָאִילָן כָּלֵל הִנֵּה טוֹב לָנוּ מְאֹד, וּמְחַזֵּק לְבוֹ מְאֹד כְּדִי לְעַקֵּר הָאִילָן כְּלוֹ; וְכִשְׁבָּא אֶל הָאִילָן אַזִּי הָאִילָן צוֹעֵק מְאֹד, וְאַזִּי נוֹפֵל עָלָיו פֶּחַד וְחוֹזֵר לְאַחֲרָיו.

וְאוֹלֵט פֶּן אוֹנָד (הַיֵּינוּ פֶּן דִּי שְׂדִים) גָּאָר נִיט גִּיבְלִיבֵן. אִיבְעֵר דְּעַם שְׂטִייעֵן תָּמִיד פֶּן אוֹנָד וְאוֹס וְיִי גְרָאבֵן טָאָג אוֹן נֶאכְט אוֹן לֶאזִּין נִיט צוֹ קִיין וְאוֹסְעֵר צוֹ דְּעַם בּוּיִם. הָאֵט אִים גִּיפְרֵעֵגֶט דְּעֵר אַנְדֵּרְעֵר נֶאָף וְאוֹס בְּאֲדָרְךָ מְעַן שְׂטִיין טָאָג אוֹן נֶאכְט אוֹן גְּרָאבִין. אַ מְעֵר וְוִי מְגֶרָבֵט אַפּ אִיין מֶאל אַז דָּאָס וְאוֹסְעֵר זָאל נִיט קְעֻנְעֵן צוֹ קוּמְעֵן. אִיז שׁוֹיִן גִּינוּג. הָאֵט עֵר אִים גִּיעֶנְפֶּרֶט. בְּאַשֶׁר עֵס אִיז בִּי אוֹנָד פֶּרָהֶאנְדֵּן מְדַבְּרִים (פֶּלֶקֶר וְיִידֵעֵר) אוֹן דִּי מְדַבְּרִים גִּיעֵן אוֹן מֶאכִין קְרִיג צְוויִשֵּׁן דְּעַם מֶלֶךְ אוֹן צְוויִשֵּׁן דְּעַם מֶלֶךְ אוֹן דּוֹרְךָ דְּעַם וְעֵרְט מְלַחְמוֹת. אוֹן דּוֹרְךָ דִּי מְלַחְמוֹת וְעֵרְט עֵרְד צִיטְעֵרְנִישׁ. פֶּאלֵט אִיין דִּי עֵרְד וְאוֹס אַרוֹם דְּעַם גְּרָאבֵן קֶאָן קוּמְעֵן וְאוֹסְעֵר צוּם בּוּיִם. אִיבְעֵר דְּעַם מוֹז מְעַן שְׂטִיין תָּמִיד אוֹן גְּרָאבִין. אוֹן אַז עֵס וְעֵרְט אַ מֶלֶךְ צְוויִשֵּׁן אוֹנָד. מֶאכְט מְעַן פֶּאר אִים כָּל הַלִּיצְנוֹת. אוֹן מֶאיִז פֶּרִיילִיךְ. דְּעֵר שְׂפֵעֵט וְוִי עֵר הָאֵט מְזִיק גִּינוּעֵן אַ קִינְד אוֹן וְוִי דִּי יוֹלָדֶת טְרוֹיעֵרְט דְּרוּיף. אוֹן דְּעֵר וְוִיזֵט אִיין אַנְדֵּר לִיצְנוֹת. אוֹן אַזִּי פְּמָה אִירְלִי לִיצְנוֹת. אוֹן אַז דְּעֵר מֶלֶךְ קוּמְט אִין שְׂמִחָה אַרִיין גִּיט עֵר אוֹן שְׂפֵאצִּירְט זִיף מִיט דִּי שְׂרִי מְלוֹכָה. אוֹן פֶּרוּבֵט זִיף אוֹיסְרִיִסִין דְּעַם בּוּיִם. וְוֶארִין אַז דְּעֵר בּוּיִם זָאל גָּאָר נִיט זִיין. וְוֶאלֵט אוֹנָד זִייעֵר גוּט גִּינוּעֵן. אוֹן דְּעֵר מֶלֶךְ שְׂטֵאָרְקֵט זִיף דָּאָס הָאָרֶץ זִייעֵר כְּדִי עֵר זָאל אוֹיסְרִיִסִין דְּעַם בּוּיִם אִין גְּאנְצִין. וְוִי עֵר קוּמְט צוּם בּוּיִם. טוּט דְּעֵר בּוּיִם אַ גְּרוּיסֵן גִּישְׂרִי. אַזִּי פֶּאלֵט אוֹיף אִים אַ פֶּחַד מוֹז עֵר זִיף אוֹם קְעֵרִין.

לְקַט רְמוּזִים

להמית האילן, אבל כשהם מגיעים סביבות העץ אז הוא נותן צעקה, שזה בחינת זעקת מושל בכסילים (קהלת פ"ט), ועל ידי זה הם בורחים מרוב פחד.

(לויית חן)

ועליהו לא יכול וכל אשר יעשה יצליח, ואילו הקליפות, חופרים תמיד סביבות העץ לייבשו, כי אם ישקו את העץ, ואילן החיים יפרח, ייתבישו הם ולא ישאר מהם כלום, לכן מטכסים הם עצות ותחבולות כל הזמן, יום ולילה, איך

פעם אחד נעשה מלך חדש ביניהם, ונעשו לפניו ליצנות גדולות פנ"ל, ובא בשמחה גדולה, ונעשה לעצמו אבירות לב מאד, ואמר לעקר את האילן כלו לגמרי. ויצא לטייל עם שריו, וחזק לבו מאד, ורץ לעקר האילן לגמרי; וכשבא אליו נתן קול גדול, ונפל עליו פחד וחזר לאחוריו, ובא בכעס גדול. וחזר והיה הולך. בתוך כך נסתכל וראה בני-אדם יושבים (הינו הפת אנשים של החכם הנ"ל), ושלח איזה אנשים מאנשיו לעשות להם כראוי כדרך תמיד (הינו שזה המלך שלח להזיקם בדרך). וכיון שראו אותם אותה המשפחה של בני-אדם הנ"ל נפל עליהם פחד, ואמר להם הזקן הנ"ל: אל תפחדו. וכשנתקרבו השדים לשם לא היו יכולים להתקרב אליהם מחמת העגול הנ"ל שהיה סביבותם. ושלח שלוחים אחרים, ולא היו יכולים גם-כן. ובא בכעס גדול, והלך בעצמו, ולא היה יכול גם הוא לקרב אליהם. ובקש מהזקן שיניחנה לכנס לשם, ואמר לו: מאחר שאתה מבקש - אניח אותך לכנס; אבל אין דרך שילך המלך יחידי, ואניח אותך עם עוד אחד לכנס. ופתח להם פתח ונכנסו, וחזר וסגר העגול. אמר המלך להזקן: איך אתה בא לישב על מקום

אמאל איז גינארן א נייער מלך ביי אונז (דהיינו ביי שידים. ווארין דאס האט אלץ דערציילט דער וואלקין צו דעם שלוח פנ"ל) האט מען פאר אים גימאכט גרויסע ליצנות. פנ"ל. איז ער אריין גיקומען אין גרויס שמחה און האט זיך גימאכט א שטארק הארץ זייער. און האט גינואלט אויס רייסן דעם בוים גאר אין גאנצן און איז ארויס גיגאנגען זיך שפאצירן מיט זיינע שרים און האט זיך זייער גישטארקט דאס הארץ. און איז צו גילאפין אויסרייסן דעם בוים אין גאנצן. ווי ער איז גיקומען צום בוים. האט ער אויף אים א גרויסן גישריי גיטאן. איז אויף אים גיפאלן א פחד. האט ער זיך אום גיקערט און איז גינען אין גרויס פעס. און איז קריק גיגאנגען. דערנוויל האט ער א קוק גיטאן האט ער דערנעהן מענשן זיצן (דאס איז גינען דער חכם הנ"ל מיט זיינע מענשן) האט דער מלך גישיקט פון זיינע לייט. אז זיי זאלין עפס טון (דהיינו מוז זיין זיי אזוי ווי זייער שטייגער איז) ווי די משפחה פון דעם חכם האבין זיי דער זעהן איז אויף זיי גיפאלן א גרויסער פחד. האט זיך דער זקן (דהיינו דער חכם הנ"ל) אנגירופן צו זיי שרעקט אייך ניט.

ווי די שדים זענען אהין גיקומען האבין זיי נישט גיקענט צו טרעטן מחמת דעם עיגול וואס ארום זיי איז גינען. האט ער גישיקט אנדערע שלוחים. האבין זיי אויף נישט גיקענט צו טרעטן. איז דער מלך גיקומען אין גרויס פעס אריין און איז אליין גיגאנגען און ער האט אויף ניט גיקענט צו טרעטן צו זיי. האט ער גיבעטן דעם זקן אז ער זאל אים לאזן אריין גיין צו זיי. האט אים דער זקן גיזאגט. ווייל דו בעטסט מיר. וועל איך דיך יוא אריין לאזן. לושמיר עס איז קיין שטייגער ניט אז א מלך זאל אליין גיין. על פן וועל איך דיך אריין לאזן נאך מיט איינעם. האט ער זיי גיעפינט א טיך. זענען זיי אריין גיגאנגען. און האט ווידער פארשלאסן דעם עיגול. האט דער מלך גיזאגט צום זקן. ווי קומסטו זיך זעצן אויף מיין ארט. האט ער אים גיזאגט. פאר וואס איז דאס דיין ארט. עס איז מיין ארט. זאגט דער מלך צום זקן. דו האסט פאר מיר קיין מוכא ניט.

שָׁלְנוּ? אָמַר לוֹ: מִפְּנֵי מַה הוּא מְקוּמָךְ? הוּא מְקוּם שְׁלִי! אָמַר לוֹ: אֵין אַתָּה מַתְיָרָא מִמְּנִי? הַשִּׁיב לוֹ: לָאוּ! אָמַר לוֹ: אֵין אַתָּה מַתְיָרָא? וּפְשֻׁט עֲצָמוּ וְנַעֲשֶׂה גְדוּל מְאֹד עַד הַשָּׁמַיִם, וְרָצָה לְבוֹלְעוֹ. אָמַר הַזֶּקֶן: אַף-עַל-פִּי-כֵן אֵינִי מַתְיָרָא כָּלָל; אַף אִם אָנִי רוֹצֶה, תַּהֲיֶה אַתָּה מַתְיָרָא מִמְּנִי. וְהִלֵּךְ וְהַתְּפַלֵּל קִצָּת, וְנַעֲשֶׂה עֵב וְעָנָן גְּדוּל, וְהָיוּ רַעְמִים גְּדוּלִים, וְהָרַעַם הוֹרֵג אוֹתָם, וְנִהְרָגוּ כָּל הַשָּׂרִי מְלוּכָה שָׁלוּ שְׁהָיוּ עִמּוֹ, וְלֹא נִשְׁאַרוּ כִּי אִם הוּא עִם הָאֶחָד שְׁהָיָה עִמּוֹ שָׁם בְּתוֹךְ הָעֵגוּל. וּבִקֵּשׁ אוֹתוֹ שְׁיִפְסֹק הָרַעַם, וּפְסֹק.

עֲנָה הַמֶּלֶךְ וְאָמַר: מֵאַחַר שֶׁאַתָּה אִישׁ כְּזֶה אֶתָּן לָךְ סֵפֶר מִכָּל הַמְּשֻׁפָּחוֹת שֶׁל שָׂדִים; כִּי יֵשׁ בְּעַלֵּי שְׁמוֹת שְׁאֵינָם יוֹדְעִים רַק מִמְּשֻׁפָּחָה אַחַת, וְנֶאֱפְלוּ אוֹתָהּ הַמְּשֻׁפָּחָה אֵינָם יוֹדְעִים בְּשָׁלְמוֹת, אָנִי אֶתָּן לָךְ סֵפֶר שֶׁכְּתוּב בּוֹ כָּל הַמְּשֻׁפָּחוֹת, כִּי אֶצֶל הַמֶּלֶךְ כְּתוּבִים כָּלָם, וְנֶאֱפְלוּ מִי שֶׁנּוֹלָד נִכְתָּב אֶצֶל הַמֶּלֶךְ. וְשָׁלַח אֶת הָאֶחָד שְׁהָיָה עִמּוֹ אַחַר הַסֵּפֶר (הֵינּוּ שֶׁהַמֶּלֶךְ שָׁלַח הַשָּׂדִים שֶׁלֹּא אֶת הָאֶחָד שְׁהָיָה עִמּוֹ בְּתוֹךְ הָעֵגוּל אַחַר הַסֵּפֶר; נִמְצָא שְׁטוּב עֲשֶׂה שֶׁהֵנִיחַ אוֹתוֹ עִם עוֹד אֶחָד לְכֹס, כִּי אִם לָאוּ - אֶת מִי הֵיךְ שוֹלֵחַ?), וְהִבִּיא לוֹ הַסֵּפֶר, וּפְתַח אֶת הַסֵּפֶר וְרָאָה כְּתוּב בּוֹ אֶלְךָ אֲלָפִים וְרַבֵּי רַבּוֹת מְשֻׁפָּחוֹת שְׁלֵהֶם. וְהִבְטִיחַ הַמֶּלֶךְ שְׁלֹא יִזְיָקוּ לְעוֹלָם אֶת

זֶאֱגָט עַר גֵּינִי. זֶאֱגָט עַר וּוִידְעַר דּוּ הָאֶסְט קִיין מוֹרְא נִיט. און הָאָט זײַף אויס גִּיצוֹיִגֶן און איז גִּינוֹאָרְן זײַעַר גֵּרוֹיס בִּיז אֵין הֵימְל. און הָאָט אים גִּינוֹאָלֵט אֵיין שְׁלִינגֶען. זֶאֱגָט דְּעַר זֶקֶן. אײַף הָאָב פֶּאָרְט קִיין מוֹרְא גָּאָר נִיט פֶּאָר דִּיר. גָּאָר אַז אײַף ווִיל. וועסטו פֶּאָר מִיר יוֹא מוֹרְא הָאָבִין. און איז גִּיגֶאָנגֶען. און הָאָט אַבִּיסֵל מִתְּפַלֵּל גִּינוֹען. איז גִּינוֹאָרִין גֵּרוֹיסֶע וואַלְקִינִס. און סֶע גִּינוֹען גֵּרוֹיסֶע דִּיעַרְן. און דְּעַר דִּיעַר הַרְגִּיט זײ זײַעַר אויס. זֶענען גֵּיהֶרְגֶעט גִּינוֹאָרִין אַלֶע זײַנֶע שְׁרֵי מְלוּכָה וואס זֶענען מִיט אים גִּינוֹען און סֶע מְעַר נִיט גִּיבְלִיגֶן גָּאָר דְּעַר מְלֶךְ מִיט דְּעַם אֵינְעַם וואס עַר איז מִיט אים גִּינוֹען דָּאָרְט אֵין דְּעַם עֵיגוּל. הָאָט עַר אים גִּיבְעֶטֶן (דִּהֵינּוּ דְּעַר מְלֶךְ הָאָט גִּיבְעֶטֶן דְּעַם זֶקֶן) אַז דְּעַר דִּיעַר זָאל אויף הַעֲרִין. הָאָט אויף גֵּיהֶעֲרֶט.

הָאָט דְּעַר מְלֶךְ זײַף אָנגִירוֹפֶן און הָאָט גִּיזֶאָט צוּם זֶקֶן. אַז דּוּ בִּיסֵט יוֹא אַזוֹי אֵיין מְעַנְטֶשׁ. וועל אײַף דִּיר שְׁעַנְקֶען. אֵיין סֵפֶר פּוֹן אַלֶע מְשֻׁפָּחוֹת פּוֹן דִּי שָׂדִים. וואַרִין סֶע פֶּאָר הָאָנְדִין בְּעַלֵּי שְׁמוֹת. וואס זײ ווייסִין מְעַר נִיט גָּאָר פּוֹן אֵיין מְשֻׁפָּחָה. און אַפִּילוּ דִּי מְשֻׁפָּחָה ווייסִין זײ אויף נִיט אֵין גֶאָנְצִין. אײַף וועל דִּיר גֶעבִין אֵיין סֵפֶר וואס דִּיעַנען שְׁטֵייען אַלֶע מְשֻׁפָּחוֹת. וואַרִין בִּי דְּעַם מְלֶךְ זֶענען זײ אַלֶע פֶּאָרְשֵׁרִיבֶן. און אַפִּילוּ ווער סֶע ווערְט גִּיבִירִין. וועט אויף פֶּאָרְשֵׁרִיבֶן בִּי דְּעַם מְלֶךְ. הָאָט דְּעַר מְלֶךְ גִּישִׁיקֶט דְּעַם אֵינְעַם וואס עַר איז מִיט אים גִּינוֹען. נָאָךְ דְּעַם סֵפֶר (נִמְצָא הָאָט עַר זײַעַר רַעַב גִּיטָאן וואס עַר הָאָט אים אַרִיין גִּלְאָזֵט נָאָךְ מִיט אֵינְעַם וואַרִין זֶסֶט וועמען וואַלֵט עַר גִּישִׁיקֶט) הָאָט עַר אים גִּיבְרָאָכֵט דָּאָס סֵפֶר. הָאָט עַר גִּיעֶפִינֵט דָּאָס סֵפֶר. הָאָט עַר גִּיעֶהֶן עֶס שְׁטֵיט דִּיעַנען אַלֶף אֲלָפִים וְרַבֵּי רַבּוֹת זײַעַרֶע מְשֻׁפָּחוֹת. הָאָט דְּעַר מְלֶךְ צוּ גִיזֶאָט דְּעַם זֶקֶן. אַז זײ זָאלִין קִיין מָאל נִיט מִזִּיק זײַן דִּי

כל משפחתו של אותו הזקן הנ"ל, וצוה להביא כל הפאטרעטין: של כל בני משפחתו, ונאפלו אם יהיה נולד להם (איזה ילד) - יביאו תכף הפאטרעט שלו, כדי שלא יהיה נזוק שום אחד ממשפחת הזקן. אחר-כך, כשהגיע זמנו של הזקן לפטר מן העולם, קרא לבניו וצוה להם ואמר להם: אני מניח לכם זה הספר; והלא אתם רואים שיש לי כח להשתמש עם זה הספר בקדושה - ואף-על-פי-כן איני משתמש בו, רק יש לי אמונה בהשם יתברך; גם אתם אל תשתמשו בו, אפלו אם ימצא אחד מכם שיוכל להשתמש בו בקדושה - אף-על-פי-כן אל ישתמש בו, רק יהיה לו אמונה בהשם יתברך.

ונפטר החכם, והלך הספר בירשה ויבא לכן בנו, והיה לו כח להשתמש בו בקדושה, רק שהיה לו אמונה בהשם יתברך, ולא היה משתמש בו, כאשר צוה הזקן. והמדברים שיש ביניהם היו מפתים את נכד הזקן הנ"ל: באשר שיש לה בנות גדולות ואין להן לפרנסם ולהשיאם, על כן השתמש בזה

ג. רמות דיוקן.

גאנצע משפחה פון דעם זקן. און האט גיהייסן ברענגען אלע פאטרעטין פון זיין גאנצער משפחה. און אפילו אז עס וועט ביי זיי גיבוירין ווערין איין קינד. זאל מען תיכף ברענגען זיין פאטרעט כדי זיי זאלין גיט מוזיק זיין קיינעם פון דער משפחה פון דעם זקן. דערנאך אז עס גיקומען די צייט פון דעם זקן אז ער זאל אנוועק גיין פון דער וועלט. האט ער גירופן זיינע קינדער. און האט זיי צנוואה גילאזט. און האט צו זיי אזוי גיאוגט. איך לאז אייך איבער דאס ספר. און איר זעט דו? אז איך האב כח צו ניצן מיט דעם ספר בקדושה. און פון דעסט וועגין פארט ניץ איך דערמיט ניט. נאר איך האב אמונה אין השם יתברך. זאלט איר אויך דערמיט ניט נוצין. אפילו אז עס וועט זיך גיפונען איינער פון אייך. וואס ער וועט קענען נוצין דערמיט בקדושה. זאל ער פארט דערמיט ניט נוצין. נאר ער זאל האבין אמונה אין השם יתברך. דערנאך איז דער חכם גישטארבין. און דאס ספר איז גיאנגען בירושה, און עס איז אן גיקומען צו זיין אייניקיל. און ער האט גיהאט כח צו נוצין דערמיט בקדושה. נאר ער האט גיהאט אמונה אין השם יתברך. און ער האט דערמיט ניט גינוצט. אזוי ווי דער זקן האט צנוואה גילאזט. און די מדברים (דהיינו די וואס זיי ריידן אן) וואס עס איז פאר האנדן צווישן די שרים. האבן אן גירעט דאס אייניקיל פון דעם זקן. באשר דו האסט טעכטער גרויסע. און דו פארמאגסט ניט זיי מפרנס צו

לקט רמזים

נדמה להצדיק שהוא מוכרח להשתמש בזה ושהיא מצוה גדולה וכיוצא בזה, אף על פי כן צריך להתיישב בזה מאוד, כי אף על פי שנדמה לו שליבו מיעצו לזה, אולי הוא רק מהמדברים שמפתים אותו לזה. (אוצר היראה, צדיק ד"פ)

והמדברים שיש ביניהם היו מפתים וכו': הצדיק האמת אף על פי שיש לו כח להשתמש בשמות והשבעות וכיוצא בקדושה גדולה, אף על פי כן אין לו להשתמש בזה כלל, רק יהיה לו אמונה בהש"ת כפשוטו והש"ת יעזור לו. ולפעמים

הספר; והוא לא היה יודע שהם מפתים אותו, וסבר שלבו מיעצו לזה. ונסע לאביו וזקנו על קברו, ושאל אותו: באשר שהנחת צוואה שלא להשתמש עם הספר, רק שיהיה לנו אמונה בהשם יתברך, ועתה הלב מפתה אותי להשתמש בו. ענה אותו (הזקן הנפטר הנ"ל): אף-על-פי שיש לך כח להשתמש בו בקדושה, מוטב שיהיה לך אמונה בהשם יתברך, ואל תשתמש בו, והשם יתברך יעזר לך; ועשה כן. (ויהי היום), והיה המלך חולה באותה מדינה שישב בה הנכד של הזקן הנ"ל, ועסק בדאקטורים, ולא היו יכולים לעשות רפואה, מחמת גדל החמימות שהיה שם באותה המדינה לא היו מועילים הרפואות; וגזר המלך שישאל יתפללו בעדו. אמר המלך שלנו: באשר שזה הנכד הנ"ל יש לו כח להשתמש עם הספר בקדושה - ואינו משתמש בו, על-כן נעשה לטובתו; וצוה עלי להיות שם ענן, כדי שיהיה להמלך רפואה מהרפואות שלקח כבר ומהרפואות שיקח עוד, והנכד הנ"ל לא ידע כלל מזה. ומחמת זה אני הייתי בכאן ענן (כל זה היה מספר הענן להשליח), וזה הבן הנ"ל (הינו זה שלא היה לו כח ברגליו בתחלה) היה הולך אחריהם ושומע.

זיין און זיי חתונה מאכין. על בן פארי דין מיט דעם ספר. און ער האט ניט גוואוסט א זיי ריידין אים דאס אן. און ער האט גימיינט. אז זיין הארץ רעט אים דאס אן. איז ער גיפארין צו זיין זיידן אויף זיין קבר. און האט אים גיפרעגט. באשר דו האסט גילאזט צוואה אז מען זאל ניט נוצין מיט דעם ספר. נאר מיר זאלין אמונה האבין אין השם יתברך. היינט. רעט מיר אן דאס הארץ. איך זאל דערמיט נוצין. האט אים גיענפערט זיין זיידע (וואס ער איז גישטארבן) כאטשע דו קאנסט נוצין דערמיט בקדושה. איז בעסער א דו זאלסט האבין אמונה אין השם יתברך און זאלסט דערמיט ניט נוצין און השם יתברך וועט דיר העלפין. האט ער אזוי גיטאן.

ויהי היום. איז דער מלך פון דער מדינה וואס דארט איז גיזעסין דאס אייניקיל פון דעם זקן. איז דער מלך קראנק גינוארין. האט ער זיך גיפארט מיט דאקטוירים. און זיי האבין אים ניט גיקענט טאן קיין רפואה. מחמת גרויסע היצען וואס איז גינוען דארט אין דער מדינה. דער איבער האבין ניט גיהאלפין די רפואות. האט דער מלך פון דער מדינה גוזר גינוען אז יודין זאלין פאר אים מתפלל זיין. האט אונזער מלך גיזאגט. (דהיינו דער מלך פון שדים) באשר דאס אייניקיל האט זיך פת צו נוצין מיט דעם ספר בקדושה. און ער נוצט פארט ניט דער מיט. דרום באדארפין מיר אים א טובה טאן. און האט גיהייסן מיר אז איך זאל דארט ווערין א וואלקין. כדי דער מלך (פון דער מדינה) זאל האבין א רפואה. פון די רפואות וואס ער האט שוין גינומען און פון די רפואות וואס ער וועט נאך נעמען. און דאס אייניקיל האט דערפון גאר ניט גוואוסט. און מחמת דעם בין איך דא גינוען א וואלקין. (דאס האט אלץ דערציילט דער וואלקין צום שליח).

און דער וואס האט פריר ניט גיהאט קיין פת אין די פיס. איז זיי נאך גיגאנגען. און האט דאס אלץ גיהערט. האט מען אים גיבראכט צום מלך (דהיינו דעם וואס ער איז גינוארין א וואלקין האט מען אים גיבראכט

והביאו אותו למלך, וצוה המלך שיקחו הכח ויחזירו להמלך הנ"ל, והחזירו לו הכת. ואז חזר הבן של השדים הנ"ל כנ"ל, ובא מיסר מאד, בלא כח, כי ענו אותו מאד שם. וחרה לו מאד על המכשף שענה אותו כל-כף, וצוה לבניו ומשפחתו שיהיו אורבים תמיד על המכשף הנ"ל. ויש ביניהם מדברים, והלכו והגידו להמכשף שישמור עצמו, כי הם אורבים עליו. ועשה המכשף תחבולות, וקרא עוד מכשפים שיודעים משפחות כדי לשמור מהם, וחרה מאד להבן הנ"ל ולמשפחתו על המדברים, על שגלו סודו להמכשף. פעם אחד, נזדמן שהלכו יחד ממשפחה של הבן הנ"ל ומהמדברים על המשמר אצל המלך, והלכו בני המשפחה הנ"ל ועשו עליה על המדברים, והרג המלך את המדברים. וחרה להמדברים הנשארים, והלכו ועשו מרידה בין כל המלכים, והיה בין השדים רעב וחלשות וחרב ודבר, ונעשה מלחמות בין כל המלכים. ועל-ידי-זה נעשה רעידת הארץ, ונפלה הארץ בלה, ונשקה האילן בלו, ולא נשאר מהם כלל, ונעשו כלא היו. אמן.

צום מלך) האט דער מלך גיהייסין. אז מען זאל ביי אים אפ נעמען דעם כח. און מען זאל אום קערין צו דעם מלך (וואס זיי האבן ביי אים דעם כח אנועק גינעמען ווייל ער האט גיבויעט אויף זייער אורט כנ"ל) האט מען אים אום גיקערט דעם כח. איז צוריק גיקומען דער זון פון די שדים (וואס דער פאטער און די מוטער האבן גינויעט נאך אים כנ"ל) און ער איז גיקומען זייער אפגימוטשעט און כח ווארין מען האט אים דארט זייער גיפייניגט. האט עס אים זייער פארדראסן אויף דעם מכשף וואס ער האט אים דארט אזוינע סוריים און גיטאן. האט ער און גיזאגט זיינע קינדער. און זיין משפחה. אז זיי זאלין תמיד לאקערין אויף דעם מכשף. און צווישן די שדים איז דאך אבער דא מדברים (דעיינו די ריידערס) זענען זיי גיגאנגען. און האבן אפ גיזאגט דעם מכשף. אז זיי לאקערין אויף אים. כדי ער זאל זיך היטין. האט דער מכשף גיטאן תחבולות. און ער האט גירופן נאך מכשפים וואס זיי ווייסן נאך משפחות כדי ער זאל זיך היטין פון זיי. האט עס זייער פארדראסן דעם זון מיט זיין משפחה אויף די מדברים. נאך וואס זיי האבן אויסגיזאגט דעם סוד דעם מכשף.

אמאל האט זיך גיטראפין. אז זיי זענען אין איינעם גיגאנגען אויף דער ווארטע ביי דעם מלך, פון דער משפחה פון דעם זון. און פון די מדברים. זענען גיגאנגען די משפחה פון דעם זון און האבן גימאכט א בילבול אויף די מדברים האט דער מלך אויס גיהרגעט די מדברים. האט עס די איבריגע מדברים פארדראסן. זענען זיי גיגאנגען און האבן גימאכט א מרידה (דעיינו א גרויסע קריג) צווישן אלע מלכים. איז גינארן צווישן די שדים הונגער און חלשות און חרב און דבר. און סע גינוארין מלחמות צווישן אלע מלכים. און דורך דעם איז גינוארין ערד ציטעניש איז אין גיפאלין די גאנצע ערד. איז דער בוים גינוארין און גיטרענקט גאר אין גאנצין. איז פון זיי (דעיינו פון די שדים) גאר נישט גיבליבען. און זיי זענען גינוארין גאר נישט. אמן.

סוד מעשה זו מרמז בקפיטל א' שבתהלים: "אשרי האיש וכו', דרך רשעים, דרך צדיקים וכו'" - הינו בחינת הדרכים הנ"ל שיש בהם האבק שמפזרים וכו' פנ"ל, "והיה כעץ שתול על פלגי מים אשר פריו יתן בעתו ועלהו וכו' וכל אשר יעשה יצליח" - הינו האילן הנ"ל שכל פריו ועליו הכל פאשר לכל מסגל מאד פנ"ל. דוק ותשכח עוד איזה רמזים: "אשרי האיש אשר לא הלך" - כי בתחלה לא היה יכול לילך; "לא עמד" - כי אחר-כך לא היה יכול לעמד גם-כן; "ובמושב לצים" - הינו הרוח מושב לצים הנ"ל, שעושין ליצנות וכו' פנ"ל; "כמץ אשר תדפנו רוח" - הינו הרוח שנושא הפול הנ"ל. וכל זה הוא רק רמזים בעלמא שהאיר עינינו קצת למען נבין ונשפיל קצת עד היכן הדברים מגיעים, אבל הדברים סתומים עדין בתכלית ההעלם, כי כל אלו המעשיות שספר גבהו מאד מאד מדעת אנושי ונעלמים מעין כל חיי וכו'.

אשרי האיש אשר לא הלך וכו', לא עמד, ובמושב לצים וכו', והיה כעץ שתול על פלגי מים וכו', גאר די מעשה איז מרומז אין דעם קפיטל. ווער עס האט אויגין לאז זעהן און ווער עס האט א הארץ לאז פארשטיין. וואס אויף דער וועלט טוט זיך.

לקט רמזים

על פלגי מים, בחינת האילן הנ"ל.
(ומרת הארץ להרב מטשעהרין)
יש לבאר שהעץ והאילן שסיפרה השמש לפני הירח, זה זה הוא האילן שהזכיר אחר כך שבהשקאתו נתבטלים כל הקליפות והשדים, שלפי זה נבוא במאמר ירח אל השמש: 'אתה דואג דאגות אחרות ואני אספר לך דאגה שלי, אשר דאגתה מהשדים היונקים מאיתה, ולפי הנ"ל על כרחך דבריו אומרים פרשוני בכוונת הירח שזה בעצמו מדאגה שלה, כי מאחר שהאילן אינו נשקה וגם הולך ויבש, ממילא מובן משם כפי סיפורו הקדוש, שבוזה הולכים ומתגברים בכל פעם יותר הקליפות והשדים לינוק יותר מרגלי הירח, (שמהרגלין עיקר היניקה כמובן מזה גם בספרו ליקוטי תניינא), וגם כפי סיפורו שם נראה מבואר שזה זה מה שציוה החכם לבניו שעיקר פרנסתם יהיה מהשקאת אילנות.
(כוכבי אור שיחות וסיפורים כרך ו')

הרמזים שמרמז אחר כך סוד מעשה זו מרומז בקאפיטל א' שבתהלים נורא ונפלא מאוד. והמובן מהם קצת מרחוק נראה, כי עיקר השקאת האילנות הקדושים שבענין זה הוא על ידי התורה הקדושה, וזה היה הדיבור בין יום וליילה, חכמה ולבנה, מה שהחמה היתה קובלת לפני הירח מענין האילן הקדוש שהוא מסוגל מאוד והיו צריכין להשקותו וכו'. ואם האילן הזה הוא עצמו זה האילן שמבואר אח"כ שאם היה נשקה בשלימות לא היה נשאר מהם כלל. ממילא מובן שגם הקובלנא של הלבנה שהיתה אודות השדים שיונקים מרגליה היה ג"כ אודות ענין זה. ובאמת אם היה נשקה זה האילן לא היה נשאר מהם כלל וממילא היתה תרופה גם להלבנה על צערה.

(רמזי המעשיות להרב מטשעהרין)

ואפשר שזה ענין "ובתורתו יהגה יומם וליילה", בחינת חיבור יום וליילה בתורה, בחינת המקום שהיום והלילה מתקבצים יחד, "והיה כעץ שתול

מעשה ד'
ממלך שגור שמד
מעשה נסים

מעשה ד' ממלך שגזר שמד

מעשה נסים

פעם אחת היה מלך, וגזר על המדינה גרוש בגזרות שמד, שמי שיכרעה לשאר במדינה - ימיר דתו, ואם לאו - יהיה נתגרש מהמדינה. והיו קצת מהם שהפקירו כל רכושם ועשירות שלהם ויצאו משם בדלות, כדי לשאר באמונה, שהיה ישראלים; וקצת מהם חסו על רכושם ועשירותם, ונשארו שם, והיו אנוסים: בצנעא - היו נוהגים דת יהודית, ובפרהסיא - לא היו רשאים (לנהג כמו יהודים). ומת המלך, ונעשה בנו מלך, והתחיל לנהג המדינה ביד רמה, וכבש כמה מדינות, והיה חכם גדול. ומחמת שהיה מחזיק בתקף ידו את השרי-מלוכה, יעצו עליו ונתקשרו לפל עליו ולהכרית אותו ואת זרעו. והיה בין השרים אחד מהאנוסים, וישב עצמו: הלא מפני מה אני אנוס? מחמת שהייתי חס על הזני ורכושי; עכשו, שהיה המדינה בלא

אמאל איז גיווען א מלך. האט ער גזר גיווען אויף דער מדינה גרוש בגזירת שמד. (דהיינו) אז ווער עס וויל בלייבן אין דער מדינה. מוז ער זיך שמדין. און אז ניט. זאל מען אים ארויס טרייבן פון דער מדינה. איז גווען א טייל וואס זיי האבן מפקיר גיווען גאר זייער גוטץ מיט זייער עשירות. און זענען פון דארט ארויס בדלות כדי זיי זאלן בלייבן ביי דער אמונה זיי זאלן קענען זיין יודין. און א טייל האבן רחמנות גיהאט אויף זייער עשירות און זענען דארטן גיבליבן. זענען זיי גיווען אנוסים בצנעא (דהיינו פארבארגן) האבן זיי נהג גיווען דעם דת פון יודין. און בפרהסיא (דהיינו פאר לייט) האבן זיי נישט גיטארט זיך נהג זיין ווי יודין.

דער נאך איז דער מלך גישטארבן. איז דער זון גיווארין מלך. און האט אנגיהויבן פירן די מדינה זייער שארף. און האט אפגינומען אסאך מדינות. און ער איז גיווען א גרויסער חכם. און מחמת ער האט זייער שארף גיהאלטן אין דער האנט די שרי מלוכה. האבן זיי זיך אויף אים גימאכט א בונט. אז זיי זאלן אויף אים אן פאלן און זאלן אים הארגינען אים מיט אלע זיינע קינדער. און צווישן די שרים איז גיווען איינער פון די אנוסים. האט ער זיך קנישט גיווען. נאך וואס בין איך איין אונס. מחמת איך האב חס גיהאט אויף מיין האב. און אויף מיין עשירות.

מֶלֶךְ יִהְיֶה "אִישׁ אֶת רַעְהוּ חַיִּים בְּלֵעֹו", כִּי אִי אֶפְשָׁר שְׂיִהְיֶה מְדִינָה בְּלֵא מֶלֶךְ. עַל כֵּן יַעֲזֵב בְּעַצְמוֹ לִילָף וּלְהַגִּיד לְמֶלֶךְ בְּלֵי יַדְיַעְתָּם, וְהֶלֶף וְהַגִּיד לְמֶלֶךְ שְׁנַתְקָשְׁרוּ עָלָיו כִּנְ"ל. וְהֶלֶף הַמֶּלֶךְ וְנִסָּה אִם אָמַת הַדְּבָר, וְרָאָה שֶׁהוּא אָמַת, וְהַעֲמִיד שׁוֹמְרִים, בְּאוֹתוֹ לִילָה שְׁנַפְלוּ עָלָיו - תְּפָסוּ אוֹתָם, וְדָן אוֹתָם כָּל אֶחָד כְּפִי מִשְׁפָּטוֹ.

עֲנָה הַמֶּלֶךְ וְאָמַר לְהַשִּׁיר הָאָנוּס הַנִּ"ל: אֵיזָה כְּבוֹד אָתָּן לָךְ בְּשָׁבִיל זֶה שְׂהַצִּלְתָּנִי וְאֵת זִרְעִי? אִם אָמַר לְעֲשׂוֹת אוֹתָךְ שֵׁר - הֲרִי אָתָּה בְּלֵא זֶה שֵׁר; וְאִם לְתֵן לָךְ מַעוֹת - יֵשׁ לָךְ; אָמַר אֵיזָה כְּבוֹד אָתָּה רוֹצָה, וְאָעֲשֶׂה לָךְ. עֲנָה הָאָנוּס וְאָמַר: אָבֵל תַּעֲשֶׂה לִּי מָה שְׂאָמַר? אָמַר הַמֶּלֶךְ: הֵן. אָמַר: הַשְּׁבַע לִי בְּכַתְרְךָ וּמְלֻכוֹתְךָ; וְנִשְׁבַּע לוֹ. עֲנָה וְאָמַר (הָאָנוּס הַנִּ"ל): עֲקָר כְּבוֹדִי - שְׂאָהִיָּה רְשָׁאֵי לְהִיּוֹת יְהוּדִי בְּפִרְהֶסְיָא, לְהַנִּיחַ טְלִית וּתְפִלִּין בְּפִרְהֶסְיָא. וְחָרָה לְהַמֶּלֶךְ מָאֵד, מַחְמַת שְׂבָכָל מְדִינָתוֹ אֵינָם רְשָׁאִים לְהִיּוֹת יְהוּדִים, אָבֵל לֹא הִיָּה לוֹ בְּרָרָה מַחְמַת הַשְּׁבֻעָה; בְּבִקָּר הֶלֶף הָאָנוּס וְהַנִּיחַ טְלִית וּתְפִלִּין בְּפִרְהֶסְיָא. אַחֲרֵי כֵן מַת הַמֶּלֶךְ, וְנִעֲשֶׂה בְּנוֹ מֶלֶךְ, וְהוּא הַתְּחִיל לְהַנְהִיג מְדִינָתוֹ בְּרַכּוֹת

הַיִּינָט אַז מַעַן נִוַעַט דַּעַם מֶלֶךְ הַאֲרֻגִּיעַן. אוֹן דִּי מְדִינָה נִוַעַט בְּלֵיבָן אָן א מֶלֶךְ נִוַעַט אֵינְעֵר דַּעַם אַנְדֵרֵין לְעִבְרֵינְדִיקֶעֶרְהֵיט אֵינְשְׁלִינְגֵעַן. וְוֹאֲרִין א מְדִינָה קָאן נִיט זֵיין אָן א מֶלֶךְ. דְּרוּם הָאֵט עַר זִיף מִיִּשְׁב גִּינִוַעַן. עַר נִוַעַט גִּיין אוֹן נִוַעַט אוֹיס זָאגִין דַּעַם מֶלֶךְ. אוֹן זֵי זָאֵלִין נִיט וּוִיסֵן. אוֹן אִיז גִּינְאָנְגֵעַן אוֹן הָאֵט גִּינְאָגֵט דַּעַם מֶלֶךְ. אַז מַעַן הָאֵט זִיף אוֹיף אִים גִּיבֻנְטִינִוַעַט כִּנְ"ל אִיז גִּינְאָנְגֵעַן דַּעַר מֶלֶךְ אוֹן הָאֵט אוֹיס גִּיפְרִיכְט אוֹיב עַס אִיז אָמַת. הָאֵט עַר גִּינְזַעֵהן אַז עַס אִיז אָמַת. הָאֵט עַר גִּיִשְׁטֵעֵלֶעט שׁוֹמְרִים. דִּי נֶאכְט וְוֹאֵס זֵי זַעֲנֵעַן אוֹיף אִים אָן גִּיפֶאֵלִין הָאֵט מַעַן זֵי גִינְאָפֵט. אוֹן מַעַן הָאֵט זֵי דִן גִּינִוַעַן אִיטְלִיכֵן וְוִי זֵיין מִשְׁפָּט אִיז גִּינִוַעַן.

הָאֵט זִיף דַּעַר מֶלֶךְ אָן גִּירוֹפֵן אוֹן הָאֵט גִּינְאָגֵט צו דַּעַם שֵׁר וְוֹאֵס עַר אִיז גִּינִוַעַן אֵיין אוֹנְס. וְוֹאֵס פֶּאָר אֵיין כְּבוֹד זָאֵל אִיף דִּיר גַּעֲבִין דַּעַר פֶּאָר וְוֹאֵס דוּ הָאֵסְט מִיף מַצִּיל גִּינִוַעַן מִיט מִינְעֶ קִינְדֵעֵר. זָאֵל אִיף דִּיף מֶאכִין פֶּאָר אֵיין שֵׁר (דְּהֵינֵט פֶּאָר א הָאָר) דוּ בִיסְט דוּף בְּלוֹזִי שׁוֹיִן אַ שְׂרָרָה. זָאֵל אִיף דִּיר גַּעֲבִין גַּעֲלֵט. דוּ הָאֵסְט אַלֵיין גַּעֲלֵט. זָאג וְוֹאֵס פֶּאָר אַ כְּבוֹד דוּ וּוִילְסְט. נִוַעַל אִיף עַס דִּיר בְּנוֹדֵאֵי טוֹן. הָאֵט דַּעַר אוֹנְס גִּיעֲנַפְפֶעֶרְט, נִוַעַסְטוּ מִיר אָבֵעֵר טָאן וְוֹאֵס אִיף נִוַעַל זָאגִין. זָאגֵט דַּעַר מֶלֶךְ. יוֹא אִיף נִוַעַל דִּיר בְּנוֹדֵאֵי טָאן וְוֹאֵס דוּ נִוַעַסְט וּוַעֲלִין. הָאֵט דַּעַר אוֹנְס גִּינְאָגֵט שְׁוַעֵר מִיר בֵּי דֵיין קְרוֹיִן אוֹן בֵּי דֵיין מְלוֹכָה. הָאֵט אִים דַּעַר מֶלֶךְ גִּישׁוּוֹאִירִין. הָאֵט זִיף דַּעַר אוֹנְס אַנְגִירוֹפֵן. גָּאָר מִיין כְּבוֹד אִיז. אַז אִיף זָאֵל מַעֲגִין זֵיין אֵיין יְהוּדִי בְּפִרְהֶסְיָא (דְּהֵינֵט פֶּאָר לֵיט) אִיף זָאֵל מַעֲגִין לֵיגִין טְלִית אוֹן תְּפִלִּין בְּפִרְהֶסְיָא. הָאֵט עַס דַּעַם מֶלֶךְ זֵייעֵר גִּיאַהֲרֵט מַחְמַת אִין זֵיין גִּאנְצֵעֵר מְדִינָה טָאָר נִיט זֵיין קִיין יְהוּדִים. נָאָר עַר הָאֵט אָבֵעֵר קִיין בְּרִיכָה נִיט גִּיִהֵאֵט מַחְמַת דַּעַר שְׁבֻעָה. וְוֹאֵס עַר הָאֵט אִים גִּישׁוּוֹאִירִין אַז וְוֹאֵס עַר נִוַעַט וּוַעֲלִין זָאֵל עַר אִים טָאן. אִין דַּעַר פֶּרִי אִיז גִּינְאָנְגֵעַן דַּעַר אוֹנְס. אוֹן הָאֵט גִּילֵיגֵט טְלִית אוֹן תְּפִלִּין בְּפִרְהֶסְיָא.

מחמת שראה שרצו להכרית את אביו פנ"ל, וכבש מדינות רבות, והיה חכם גדול מאד. וצוה לקבץ ולקרות את כל החוזי-כוכבים שיגידו מאיזה דבר יוכל להיות נכרת זרעו, פדי שישמר מזה, ואמרו לו שזרעו לא יכרת - רק שישמר משור ונשה; וכתבו זאת בספר הזכרונות. וצוה לבניו שינהגו גם-כן כמותו, בדרך רכה; ומת.

ונעשה בנו מלך, והתחיל לנהג ביד רמה ובחזק כמו זקנו, וכבש מדינות רבות, ונפל על חכמה. וצוה להכריז שלא ימצא במדינתו שור ונשה, פדי שלא יהיה נכרת זרעו; על-פן אין לו מורא משום דבר. ונהג מדינתו ברמה, ונעשה חכם גדול מאד, ונפל על חכמה לכבוש את כל העולם בלא מלחמה: כי יש שבועה חלקי עולם, שהעולם נתחלק לשבועה חלקים, ויש שבועה

דער נאך איז דער מלך גישטארבן. איז גינארין זיין זון מלך. דער זון האט אנגיהויבן צו פירין די מדינה מיט גוטן מחמת ער האט גיזעהן מיהאט גינואלט זיין פאטער אויס רייסן פנ"ל. און ער האט זיין גינומען אסאך מדינות. און איז גינען זייער א גרויסער חכם. דער מלך האט גיהייסן אז מיזאל צום אויף רופין אלע שטערין זעהר. אז זיי זאלין אים זאגן. פון א וואסערע זאך קאן זיין זרע פארשניטן ווערין. פדי ער זאל זיך דער פאר היטן. האבין אים די שטערין זעהר גיזאגט. אז זיין זרע וועט ניט פאר שניטן ווערין. נאר ער זאל זיך היטן פון א שור ונשה. (דהיינו פון איין אקס און פון איין לעמילע) האט מען דאס פארשריבן אין דעם ספר הזכרונות. דער מלך האט אן גיזאגט זיינע קינדער אז זיי זאלין אויף אזוי פירין די מדינה ווי ער מיט גוטן. דערנאך איז ער גישטארבין. איז גינארין זיין זון מלך. און ער האט אנגיהויבן פירין די מדינה מיט שארפקייט אזוי ווי זיין זיידע. און האט אפגינען אסאך מדינות. און איז גיפאלן אויף זיין חכמה. און האט גיהייסן אויס רופין. אז עס זאל זיך ניט גיפינען אין זיין מדינה קיין אקס און קיין שאף. פדי זיין זרע זאל ניט קענען פארשניטן ווערן. און האט זיך גיטראכט היינט האט ער קיין מורא ניט פאר קיין שום זאך. און האט גיפירט די מדינה זייער שארף. און ער איז גינארין זייער א גרויסער חכם. דער מלך איז גיפאלן אויף א חכמה אז ער זאל קענען אפנעמען גאר די וועלט אן מלחמה. ווארין סע פאר האנדן זיבן חלקים אין דער וועלט. ווארין די וועלט איז גיטיילט אויף זיבן חלקים. און

לקט רמזים

והחיתי וכו', שהם חופין על ארץ ישראל, ואי אפשר לזכות לארץ ישראל כי אם כשמכניעין תחילה את השבעה עממין. ואז זוכין לגוף הפרי, דהיינו ארץ ישראל, אשר שם מאירין כל בחינת השבעה ימי בראשית, כי תמיד עיני ה' בה וכו', בחינת "שבעה אלה עיני ה'".

ועל כן יוצאין משם בחינת שבעת המינין שנשתבחה בהן ארץ ישראל, ושם עיקר הארת כל

כי יש שבעה חלקי עולם וכו': עיקר תיקון הכלים הם על ידי שבעת ימי הבנין כידוע, שהם בחינת שבעת ימי בראשית שבהם ברא ה' יתברך את כל הבריאה כולה, שהיא כולה בכלל בחינת כלים לקבל אורו הגדול יתברך כידוע.

ועיקר הוא ארץ ישראל, שמשם מקבלין ויונקין כל השבעה אקלימים. ועל כן יש על ארץ ישראל בחינת שבע קליפות, שהם שבעה עממין, הכנעני

פח סיפורי מעשה ד' - ממלך שגזר שמד מעשיות

כוכבי לכת שפל פוכב מאיר בחלק מחלקי העולם, ויש שבועה מיני מתכות, שפל אחד משבועה פוכבי לכת מאיר במין מתכת אחד; והלך וקבץ פל השבועה מיני מתכות, וצוה להביא פל הפאטרעטיין של פל המלכים שהם

ס. רמות דיוקן.

סע פאר האנדין שבועה כוכבי לכת (דהיינו זיבן שטערין וואס זיי גייען ארום די זיבן טעג פון דער וואך) און איטליקער שטערין לייכט אריין אין א חלק פון די זיבן חלקים פון דער וועלט. און סע פאר האנדין שבועה מיני מתכות (דהיינו זיבן אירליי איין ווארג דהיינו גאלד און זילבער און קופער און צין וכו') און איטליקער שטערין פון די זיבן שטערין לייכט אריין אין א בעזונדער מין איין ווארג. איז דער מלך גיגאנגען און האט צום אויף גינומען די אלע זיבן ערליי אייזין ווארג. און האט גיהייסן מיזאל אים ברענגען אלע גילדענע פאטרעטיין פון אלע מלכים וואס זיי הענגען אין זייערע פאלאצין. און ער האט גימאכט

לקט רמזים

לקדש הכלים כראוי, כי עיקר אחיזתם הוא רק בבחינת הכלים כשאינן כראוי, כי מעוצם האור אין יכולין לינק רק מבחינת הכלים שהוא בחינת צמצום האור כידוע.

וזה שנאמר בעשו: "שא נא כליך תליך וכו'", שמרמז על גלות ארבע מלכויות, כמו שנאמר במדרש (בראשית רבה, פרק ס). וזהו 'כליך' דייקא, כי עיקר התגברותו הוא על ידי הכלים, שהכלים נופלים אצלו, חס ושלום, בחינת חורבן בית המקדש, שעיקר החורבן היה שלקחו את הכלים, כמו שנאמר: "ואת הכלים הביא בית אוצר אלהיו וכו'".

ועל כן הכלים שיוצאין מרשותם אי אפשר לנו להשתמש בהם כי אם על ידי טבילה ועיקר הטבילה היא לכלי מתכות שמשם אחיזתם וכו' כנ"ל.

וכשהם נאחזין בהם אזי אין עצה שלימה, כי עיקר העצה משם מבחינת שבעה מיני מתכות שקדושתם מבחינת ארץ ישראל, מבחינת סוד העיבור, שהוא שבעה כוכבי לכת, שמשם זוכין לעצה שלימה, כמבואר במאמר הנ"ל (סימן ס"א), שעל ידי סוד העיבור זוכין לעצה שלימה וכו', כמבואר שם בסדר המאמר, עיין שם, וכמבואר בהמעשה הנ"ל, שעל ידי שבעה מיני מתכות שמאירין בהם שבעה כוכבי לכת, על ידי זה

השבעה כוכבי לכת, כי עיקר אור החמה והלבנה וכל הכוכבים, עיקר הארתם הוא בארץ ישראל, שהוא עיקר העולם. ומשם נמשך כל האור והשפע לכל העולם, לכל השבעה אקלימים.

ועל כן התורה משבחת את ארץ ישראל, שנמצא בה מיני מתכות, כמו שנאמר, "ארץ אשר אבניה ברזל ומהרריה תחצוב נחשת ואכלת ושבעת וכו'", כי שם נמצאין בחינת מיני מתכות, שהם בחינת הכלים דקדושה שנמשכין משבעה כוכבי לכת, שמאירין ביותר בארץ ישראל, אשר על ידי זה עיקר חשיבות הפירות של ארץ ישראל שנשתבחה בהן, כי עיקר תיקון המאכלים הוא על ידי הכלים וכו' כנ"ל:

ועל כן הכלים של שבעה מיני מתכות צריכין תיקון ביותר לטבלם ולטהרם מאחיזת השבעה עממין, כי עיקר אחיזת העממין הוא מבחינת שבעה מיני מתכות, שזהו בחינת הצלם שהעמיד נבוכדנאצר "ראשה די דהב טב חדוהי ודרעוהי די כסף וכו'", שהוא מרמז על כלליות האומות, על כל הארבע מלכויות, כמבואר שם בפסוק (דניאל ב), כי השבעה עממין כלולין בארבע מלכויות, כמו שבקדושה שבעת ימי הבנין כלולים בארבע אותיות השם כידוע, כמו כן את זה לעמת זה, שבעה עממין כלולים בארבע מלכויות. ועיקר אחיזתם בבחינת שבעה מיני מתכות כשאינן זוכין

סיפורי

מעשה ד' - ממלך שגזר שמד

מעשיות פמ

שֶׁל זָהָב שֶׁתּוֹלֵין בַּפִּלְטְרִין" שְׁלָהֶם, וְעָשָׂה מִזֶּה אָדָם, רֹאשׁוֹ שֶׁל זָהָב וְגוֹפּוֹ שֶׁל כֶּסֶף, וְכֵן שָׁאָר הָאֲבָרִים מִמֵּינֵי מִתְּכֹת הָאֲחֵרִים, וְהָיָה בְּאוֹתוֹ הָאָדָם כָּל הַשִּׁבְעַת מֵינֵי מִתְּכֹת, וְהָעֵמִיד אוֹתוֹ עַל הַר גְּבֵה, וְהָיוּ כָּל הַשְּׂבָעָה כּוֹכְבֵי לָכֶת מְאִירִין בְּאוֹתוֹ הָאָדָם; וְכִשְׁהָיָה אָדָם צָרִיף לְאִיזָה עֲצָה, אוֹ אִיזָה מִשְׁאֵל-וּמִתָּן אִם לַעֲשׂוֹתוֹ אִם לֹא, הָיָה עוֹמֵד נֶגֶד אוֹתוֹ הָאֲבָר שֶׁל הַמִּין מִתְּכֹת הַשִּׁיף לְחֵלֶק הָעוֹלָם שֶׁהוּא מִשָּׁם, וְהָיָה חוֹשֵׁב בְּדַעְתּוֹ אִם לַעֲשׂוֹת אִם לֹא, וְכִשְׁהָיָה צָרִיף לַעֲשׂוֹת - הָיָה מְאִיר וּמְזַרֵיחַ אוֹתוֹ הָאֲבָר, וְאִם לֹא - הָיָה נֶחֱשֵׁף הָאֲבָר (כָּל זֶה עָשָׂה הַמֶּלֶךְ הַנִּזְכָּר); וְעַל-יְדֵי-זֶה הָיָה כּוֹבֵשׁ כָּל הָעוֹלָם, וְאָסַף מִמּוֹן רָב.

וְאוֹתוֹ הַדְּמוּת אָדָם לֹא הָיָה מְסֻגָּל לְהַנִּל רַק (בְּאִפְסוֹ וּבִתְנָאִי) שִׁיְהִיָּה הַמֶּלֶךְ מִשְׁפִּיל גְּאִים וּמְגַבִּיָּה שְׁפָלִים. וְהֵלֶךְ וְשָׁלַח פְּקֻדוֹת (הֵינּוּ 'אוֹקְאִיזִין') עֲבוּר כָּל ע. ארמון.

דָּעַר פּוֹן אַ מְעַנְשׁ. דָּעַר קַאפּ אִיזוּ גִינְוֵעֵן פּוֹן גְּאָלְד. דָּעַר גּוֹף פּוֹן זִילְבֵּעַר. און אזוי די איבריגע אברים זענען גינען פון אנדערע אייזין ווארג. סע גינען אין דעם מענטשן אלע זיבן איירליי אייזין ווארג. און ער האט דעם מענש גישטעלט אויף א הויכן בארג. האבן אלע שבעה כוכבי לכת (דהיינו אלע זיבן שטערן) אריין גילייכט אין דעם מענטשן. און אז א מענש האט גידארפט עפעס איין עצה אדער א משא ומתן. און האט ניט גיוואקסט אויב ער זאל יא טאן אויב גיין. פלעגט ער זיך שטעלין א קעגין דעם אבר פון דעם אייזין ווארג וואס סע קער צו דעם חלק פון דער וועלט. וואס דער מענש איז פון דארט גינען. און דער מענש האט אין זין גיהאט אויב ער זאל טאן די זאך וואס ער האט באדארפט אויב גיין און אז ער האט באדארפט יא צו טאן. פלעגט לייכטן און שיינען דאס אבר. און אז ניט איז פינצטער גינוארין דאס אבר. (דאס האט אלץ דער מלך גיטאן) אין דורך דעם האט ער אפגינען גאר די וועלט. און האט איין גיוואקלט זייער אסאך געלט. נאר דער מענש וואס ער האט גימאכט פון די זיבן איירליי אייזין ווארג. איז ניט מסוגל גינען צו דער זאך. נאר באופן אז דער מלך זאל משפיל גאים זיין און זאל מגביה שפלים זיין (דהיינו גרויסע

לקט רמזים

"על עמך יערימו סוד ויתעצו על צפוניך" (תהלים פד), אשר על זה נאמר (שם לג): "ה' הפיר עצת גוים וכו'" בחינת "עוצו עצה ותופר וכו'".
על כן צריכין לטהר הכלים שיוצאין מרשותם, ועיקר כלי מתכות כנ"ל, שצריכין לטהרם על ידי מי מקוה שהוא בחינת מים טהורים הנאמרים במאמר הנ"ל, שעל ידי זה זוכין לעצה שלימה, כמו שנאמר: "מלכי ישפר עלך", עיין שם.
(ליקוטי הלכות הל' הכשר כלים הל' ב', עיי"ש עוד)

יודעין עצות וכו' עיין שם, כי את זה לעומת זה, כמו שזה המלך עשה זאת בשבילו, כמו כן בשרשו בקדושה נמשכין עצות אמיתיות מבחינת שבעה מיני מתכות על ידי שבעת כוכבי לכת שהם בחינת סוד העיבור.
ועל כן כשנפגמין חס ושלוה השבעה מיני מתכות ונמשכין אליהם, שזה בחינת כלי מתכות של עכו"ם, דהיינו הכלים שנפלו אליהם. משם מתגברין חס ושלוה עצות נבערות שלהם, בחינת:

היעדניראלין³ ושאר השרים שיש להם התמנות ואורדירש⁴, וכאו כלם, והשפיל אותם ולקח מהם ההתמנות שלהם, אפלו אותן שהיו להם התמנות, שעבדו אצל אבי אבי זקנו - לקח מהם; והגביה שפלים והעמיד אותם תחתיהם. בתוכם היה השר האנוס הנ"ל (הינו שהוא היה בתוך השרים שהמלך היה עוסק להשפילם), ושאל אותו המלך: מהו השררות וההתמנות שלך? השיב לו: השררות שלי היא שאהיה רשאי להיות יהודי בפרהסיא, בשביל אותה הטובה שעשיתי לזקנך כנ"ל; ולקח מאתו זאת, וחרר ונעשה אנוס. פעם אחת שכב המלך לישן, וראה בחלום שהשמים זכים, וראה כל השנים עשר מזלות, וראה ששור ושה ישו בין המזלות - הם משחקים ממנו. והקיץ בכעס גדול, ונפחד מאד, וצוה להביא את ספר הזכרונות, וראה כתוב בו שעל-ידי שור ושה יהיה נכרת זרעו, ונפל עליו פחד גדול. וספר להמלכה, ונפל עליה ועל בניה גם-כן פחד גדול. ותפעם רוחו מאד, וקרא לכל הפותרי-חלומות, וכל אחד היה פותר לעצמו, ולא היה קולן נכנס באזניו,

פ. קצני צבא בכורים. צ. משרות חשובות.

לייט ואל ער אראפ ווארפין פון זייער גדולה און קליינע לייט ואל ער אויף הייבן) איז גיגאנגען דער מלך און האט גישיקט אוקאזין נאך אלע יעדניראלין און נאך אנדערע שררות. וואס זיי האבן גיהאט טשיניס (דהיינו שררה שאפט) און אורדירס. זענען זיי אלע גיקומען. האט ער זיי משפיל גינווען. און האט ביי זיי אנוועק גינומען זייערע טשיניס. אפילו די וואס האבן גיהאט טשיניס נאך פון זיין עלטער זיידן וואס זיי האבן נאך ביי אים פארדינט. האט ער ביי זיי אלע אנוועק גינומען. און קליינע לייט האט ער אויף גיהויבן און האט זיי גימאכט אויף זייער אורט (פון די גרויסע לייט) צווישן די שרים וואס דער מלך האט אראפגינארפין. איז גינווען דער אונס (הנ"ל) האט אים דער מלך גיפריעגט וואס איז דיין שררה שאפט. האט ער אים גיענפערט מיין שררה שאפט איז נאר אז איך זאל מעגן זיין איין יהודי בפרהסיא פאר דער טובה וואס איך האב גיטאן דיין זיידן. האט דער מלך ביי אים דאס אנוועק גינומען. איז ער ווידער גינארין איין אונס.

אמאל האט זיך דער מלך גילייגט שלאפין. האט ער גיזעהן אין חלום ווי דער הימל איז לויטער. און האט גיזעהן אלע צוועלעף מזלות. (דהיינו די שטערן אין הימל זענען גיטיילט אויף צוועלעף חלקים א קעגן צוועלעף חדשים. איין חלק שטערן איז אזוי ווי א לעמעלע דאס איז דאס מזל פון ניסן. און דאס מזל פון אייר ווערט אנגירופן שור דהיינו איין אקס. און אזוי אטליכער חודש האט זיין מזל) און ער האט גיזעהן אז שור ושה (דהיינו איין אקס און איין לעמעלע) וואס סע פאר האנדין צווישן די מזלות לאכין זיי אויס אים. האט ער זיך אויף גיחאפט מיט גרויס פעס. און איז זייער דערשנאקין גינוארין. האט ער גיהייסן ברענגען דעם ספר הזכרונות (דהיינו דאס ספר וואס דארט איז אלץ פארשריבן) האט ער גיזעהן אז סע שטייט דארט פארשריבן. אז דורך שור ושה וועט זיין זרע פארשניטן ווערין. איז אויף אים גיפאלין זייער א גרויסער פחד. און ער האט דאס דערציילט דער מלכה. איז אויף איר און אויף די קינדער אויף גיפאלין איין גרויסער פחד. און סע האט אים זייער גיקלאפערט דאס הארץ. און ער האט גירופן אלע פותרי חלומות. (דהיינו די וואס קענען באשירן

סיפורי

מעשה ד' - מומלך שגזר שמד

מעשיות צא

ונפל עליו פחד גדול מאד. ובא אליו חכם אחד, ואמר לו שיש לו קבלה מאביו: היות שיש שלש מאות וששים וחמשה מיני תהלוכות השמש, ויש מקום שפל השלש מאות וששים וחמשה מיני תהלוכות השמש מזריחים לשם, ושם גדל שבט ברזל; ומי שיש לו פחד, כשבא להשכב הנ"ל - נצול מהפחד. והוטב להמליך, והלך עם אשתו ובניו וכל זרעו למקום הנ"ל עם החכם הנ"ל.

ובאמצע הדרך עומד מלאך שהוא ממנה על פעם - כי על ידי פעם בוראים מלאך המשחית, ואותו מלאך הנ"ל הוא ממנה על כל המשחיתים - ושואלין אותו הדרך; כי יש דרך ישר לפני איש, ויש דרך שהוא מלא טיט, ויש דרך שהיא מלא פחתים ובורות, וכן שאר דרכים; ויש דרך אחד שיש שם אש, שארבע פרסאות מאותו האש - נשרפים (ושאלו לו הדרך, ואמר להם אותו הדרך שיש שם האש). והיו הולכים, והיה החכם מסתכל לפניו בכל פעם אם יש שם אותו האש, כי היה לו קבלה מאביו שיש שם אש כנ"ל. בתוך כך ראה האש,

הלום) און איטליכער האט זיך פותר גיווען. און עס איז אים אָבער גאר ניט אריין גיגאנגען אין די אויערין. און עס איז אויף אים גיפאלין זייער אַ גרויסער פחד. איז גיקומען צו אים אַ חכם. און האט אים גיזאגט. באַשר ער האט קבלה פון זיין פאטער. באַשר סע פאר האנדן סס"ה מיני תהלוכות השמש (דהיינו דריי הונדערט מיט פינעף און זעכציג גענג האט די זון) און סע פאר האנדן איין אַרט וואס אלע דריי הונדערט און פינעף און זעכציג גענג פון דער זון לייכטן אויף דעם אַרט. און דאָרט וואקסט איין אייזערנע רוט. און ווער עס האט אַ פחד. אז ער קומט צו דער רוט. ווערט ער גיצול פון דעם פחד (און אזוי האט דער חכם גיזאגט דעם מלך).

איז דאס דעם מלך וואויל גיפעלין. און איז גיגאנגען מיט זיין נויב און קינדער און מיט גאר זיין זרע צו דעם אַרט. און דער חכם איז אויף מיט זיי גיגאנגען. און אין מיטן וועג שטייט איין מלאך. דער מלאך איז איין ממונה אויף פעס. ווארין דורך פעס באשאפט מען אַ מלאך המשחית (דהיינו איין מלאך וואס ער איז מוזיק און פארדארקט) און דער מלאך איז איין ממונה איבער אלע משחיתים. און דעם מלאך פּרעגט מען דעם וועג. ווארין סע פאר האנדן אַ גוטער וועג פאר אַ מענשן. און סע פאר האנדן אַ וועג וואס ער איז פול מיט ליים. און סע פאר האנדן אַ וועג וואס ער איז פול מיט גריבער. און אזוי איז פאר האנדן פמה וועגין. און סע פאר האנדן אַ וועג. וואס דאָרט איז פאר האנדן אַ פייער וואס פיר מייל פון דעם פייער ווערט מען פארברענט. (האבן זיי גיפּרעגט דעם וועג דעם מלאך. האט ער זיי גיזאגט דעם וועג וואס דאָרט איז דאס פייער) זענען זיי גיגאנגען (דהיינו דער מלך מיט אלע זיין זרע מיט דעם חכם) און דער חכם האט אלץ גיקוקט פאר זיך אלע מאל. אויב סע דאָרט דא דאס פייער. ווארן ער האט גיהאט אַ קבלה פון זיין פאטער אז סע איז דאָרט פאר האנדן דאס פייער. דערנווייל האט ער דערזעהן דאס פייער און האט גיזעהן אַ סע איז דאָרט אום גיגאנגען אין דעם פייער מלכים און

צב סיפורי מעשה ד' - ממלך שגזר שמד מעשיות

וְרָאָה שְׁהָיוּ הוֹלְכִים דֶּרֶךְ הָאֵשׁ מְלָכִים וַיהוּדִים מְעֻטָּפִים בְּטִלְיַת וּתְפִלִּין; וְזֶה הָיָה מִחֲמַת שְׁהָיוּ אֶצְלֵ אוֹתָן הַמְּלָכִים יוֹשְׁבִים יְהוּדִים בְּמַדִּינָתָם, עַל-כֵּן הָיוּ יְכוּלִים לִילֵךְ דֶּרֶךְ הָאֵשׁ. וְאָמַר הֶחָכֵם לְהַמְלִיךָ: בְּאִשֶּׁר שָׁיֵשׁ קִבְלָהּ בְּיָדֵי שְׂאֲרָבַע פְּרָסָאוֹת רְחוּק מִן הָאֵשׁ נִשְׂרָפִים, עַל-כֵּן אֵין אָנִי רוֹצֵה לִילֵךְ עוֹד. וְהַמְלִיךָ חָשַׁב: מֵאַחַר שְׂרוּאָה שְׂשֹׂאֵר מְלָכִים הוֹלְכִים שָׁם דֶּרֶךְ הָאֵשׁ - עַל-כֵּן אָמַר שְׁגָם הוּא יֵלֵךְ. וְעָנָה הֶחָכֵם: אָנִי יֵשׁ לִי קִבְלָהּ מֵאַבִּי כְּנֹל, עַל-כֵּן אֵינִי רוֹצֵה לִילֵךְ; אַתָּה, אִם רְצוֹנָךְ לִילֵךְ - לֵךְ. וְהֵלֵךְ הַמְּלִיךָ וְזָרְעוּ, וְשָׁלַט בָּהֶם

יהודים אנגיטאט אין טלית און תפילין. האט דער חכם גיזאגט צום מלך. איך האב א קבלה. אז פיר מייל פון דעם פייער ווערט מען פארברענט איבער דעם וויל איך נישט גיין ווייטער. דו אז דו ווילסט גיין. און דער מלך האט זיך גיטראכט. ווייל ער האט גיזעהן אז אנדערע מלכים גייען דאךט אום אין דעם פייער וועט ער אויך קענען גיין דארט. האט זיך דער חכם אנגירופן איך האב א קבלה פון מיין טאטן. איבער דעם וויל איך נישט גיין. דו אז דו ווילסט גיין דיר איז דער מלך גיגאנגען מיט גאר זיין זרע. האט זיי גיחאפט דאס פייער. און ער איז פארברענט גינארין מיט

לקט רמזים

ויקרים מאוד. כמו שהפליגו רבותינו ז"ל בהם, ובהם עיקר היכר קבלת עול מלכות שמים של איש הישראלי, והרי כשהציל האנוס את המלך ממות ממש, ונשבע לו המלך שיתן לו כל הכבוד שירצה, ענה האנוס ואמר שזה עיקר כבודו שיהיה רשאי להניח טלית ותפילין בפרהסיא, וזה היה עיקר השררה וההתמנות שלו.

ואחר כך כשבא מלך אחר מבני בניו וביטל אותה ממצוות אלו ראה אח"כ ששור ושה שבמזלות שוחקים ממנו (כי תפילין וציצית הם בחינת שור ושה עיין בפנים), ואע"פ שהיה המלך הזה חכם גדול וכבש כל העולם בחכמתו, אף על פי כן נכרתו הוא וזרעו ושלט בהם האש הגדולה ונשרפו ונכרתו כולם, אבל שאר המלכים שהיו דרים יהודים במדינתם שמלובשים בטלית ותפילין, המלכים האלו היו הולכין דרך האש הגדולה הזאת ולא הזיק להם כלל בזכות מצות ציצית ותפילין שהיהודים שבמדינתם מלובשים בהם. ראה והבן גודל כח קדושת מצוות אלו איך מגינים ומצילים מהכל. ומכל שכן להיהודים בעצמם שזוכים להיות מעוטפים ומלובשים בהם.

(אוצר היראה, מהדורא בתרא ציצית א')

שהיו הולכים בתוך האש מלכים ויהודים מעוטפים בטלית ותפילין: זה שמואב בהמעשיות של רבינו ז"ל בהמעשה של המלך שגזר גירוש בגזירת שמד, שעל ידי ציצית ותפילין יכולין לעבור בתוך האש הגדולה.

כי האש הגדולה נמשכת ונשתלשלה מאש שלמעלה, מבחינת "כי ה' אלקיך אש אוכלה הוא", מבחינת אור ההתלהבות, שהוא בחינת אין סוף, ואש הזאת הוא בחינת תכלת 'דאכלי כולא ושצי כולא', אבל ישראל הדבקים בה' מקבלים חיותם ממנו וכו', כמבואר בלקו"מ סימן מ"ט, כי ישראל על ידי מצות ציצית ותפילין הם מצמצמין האור כנ"ל, כי ציצית מבואר במאמר הנ"ל שהוא בחינת הצמצום הקדוש הנ"ל, ותפילין הם בחינת חותם הנ"ל, על כן ציצית ותפילין הם מצמצמין האור כנ"ל, ועל כן יכולים לעבור בתוך האש על ידי ציצית ותפילין, כי אדרבא הם מקבלים חיות משם, בבחינת "ואתם הדבקים בה' אלקיכם חיים כולכם היום" אמן ואמן.

(ליקוטי הלכות הל' נדרים הל' ג')

מעלת יקרת קדושת מצוות ציצית ותפילין גדולים

סיפורי מעשׂה ד' - מומלך שגזר שמד מעשיות צג

הָאֵשׁ, וְנִשְׂרַף הוּא וְזָרְעוֹ, וְנִכְרְתוּ כָּלָם. כְּשֶׁבֵא הַחֶכֶם לְבֵיתוֹ הָיָה תְמוּהָ בְּעֵינֵי הַשָּׂרִים: הֲלֹא הָיָה נִשְׂמָר מִשׁוֹר וְשָׂה, וְאִיךָ בָּא שְׂיִהְיֶה נִכְרֵת הוּא וְזָרְעוֹ. עָנָה הָאָנוּס וְאָמַר: עַל-יְדֵי נִכְרֵת, כִּי הַחוּזֵי-כּוֹכְבִים רָאוּ וְלֹא יָדְעוּ מָה רָאוּ, כִּי שׁוֹר - עוֹשִׂין מְעוּרוֹ תְּפִלִּין, וְשָׂה - עוֹשִׂין מְצַמְרוּ צִיצִית לְטָלִית, וְעַל-יְדֵיהֶם נִכְרֵת הוּא וְזָרְעוֹ; כִּי אוֹתָן הַמַּלְכִים שְׁהִיוּ יְהוּדִים דְּרִים בְּמַדִּינָתָם שְׁמֵלְבָשִׂין בְּטָלִית וְתְּפִלִּין - הָיוּ הוֹלְכִים דְּרָף הָאֵשׁ, וְלֹא הָיוּ נִזְקָקִים כָּלָל, וְהוּא נִכְרֵת עַל-יְדֵי שְׂלֵא הָיוּ רִשָּׁאִים יְהוּדִים שְׁלוּבְשִׂין טָלִית וְתְּפִלִּין לִישֵׁב בְּמַדִּינָתוֹ; וְעַל-כֵּן הָיוּ הַשׁוֹר וְשָׂה שְׁבַמְזָלוֹת שׁוֹחֲקִים מִמֶּנּוּ, כִּי הַחוּזֵי-כּוֹכְבִים רָאוּ וְלֹא יָדְעוּ מָה רָאוּ, וְנִכְרֵת הוּא וְזָרְעוֹ כְּנֹ"ל.

"לְמָה רָגְשׁוּ גוֹיִם וְכוּ', תְּרֹעַם בְּשֶׁבֶט בְּרִזְל, פֶּן יֵאָנַף וְתֵאָבְדוּ דְרָף כִּי יִבְעַר וְכוּ'"^פ. וְהַדְּבָרִים עֲתִיקִים וְסִתּוּמִים מְאֹד; כֹּל זֶה שְׁמַעְתִּי. עוֹד מְצֵאתִי קֶצֶת רְמוּזִים מִמְעֻשָּׂה

ק. תהלים פרק ב' פסוקים א' ט' י"ב.

גָּאָר זֵיין זָרַע. אוֹן זֵי זְעַנְעֵן אֵלַע אוֹיִסְגִּירֶסֶן גִּיוֹאֲרִין. וְוִי דְעַר חֶכֶם אִיז גִּיקוֹמֵעֵן אֵהִיִּים אִיז גִּיוֹעֵן אַ וואוּנְדֶער בֵּי דֵי שָׂרִים. וְוֹאס דְעַר מְלָךְ אִיז פֶּאָרשְׁנִיטֵן גִּיוֹאֲרִין מִיט זֵיין זָרַע. עַר הָאט דָאָךְ זִיךְ גִּיהִיט פֿון אַ שׁוֹר וְשָׂה פֿון וואָנְעֵן אִיז דָאס גִּיקוֹמֵעֵן וְוֹאס זֵיין זָרַע אִיז פֶּאָרשְׁנִיטֵן גִּיוֹאֲרִין מִיט אִים. הָאט זִיךְ דְעַר אוֹנְס אָנגִירוֹפֿן. דָאָרף מִיר אִיז עַר פֶּאָרשְׁנִיטֵן גִּיוֹאֲרִין. וְוֹאֲרִין דֵי שְׁטֵעֲרִין זְעָהר הָאבֵן גִּיזְעָהן (אז דוּרף אִיין אָקס און אִיין לְעַמְעֵלַע וועט זֵיין זָרַע אוֹיס גִּירִיסן ווערן) און הָאבֵן נִיט גִּוואוֹסֶט וְוֹאס זֵי זְעָהן. וְוֹאֲרִין אִיין אָקס מֵאכְט מְעַן פֿון זֵיין פֶּעַל תְּפִלִּין. און אִיין לְעַמְעֵלַע מֵאכְט מְעַן פֿון דְעַר וְוֹאֵל צִיצִית צוּם טָלִית. און דָאָרף זֵי אִיז דְעַר מְלָךְ אוֹיסְגִּירִיסֶן גִּיוֹאֲרִין מִיט זֵיין זָרַע. וְוֹאֲרִין דֵי מַלְכִים וְוֹאס יְהוּדִים הָאבֵן אִין זֵייעַר מְדִינָה יוֹא גִּיוואוֹיִנֶט. וְוֹאס זֵי גִייעַן אָנגִיטָאן אִין טָלִית און תְּפִלִּין. אִיבְעַר דְעַם הָאבֵן דֵי מַלְכִים יוֹא גִּיקֵעֵנֶט גִּייעַן אִין דְעַם פִּייעַר און סְע הָאט זֵי גָאָר נִיט גִישָׂאט. אָבְעַר דְעַר מְלָךְ. ווייל קִיין יְהוּדִים וְוֹאס גִּייעַן אִין טָלִית און תְּפִלִּין הָאבֵן נִיט גִישָׂאָרֶט זִיצִין אִין זֵיין מְדִינָה. אִיבְעַר דְעַם אִיז עַר אוֹיס גִּירִיסֶן גִּיוֹאֲרִין מִיט זֵיין זָרַע. און דָאס הָאבֵן דֵי שׁוֹר וְשָׂה פֿון דֵי מְזָלוֹת גִּילאַכְט אוֹיס אִים. וְוֹאֲרִין דֵי שְׁטֵעֲרִין זְעָהר הָאבֵן גִּיזְעָהן אַז דָאָרף שׁוֹר וְשָׂה וועט זֵיין זָרַע פֶּאָרשְׁנִיטֵן ווערן זֵי הָאבֵן אָבְעַר נִיט גִּוואוֹסֶט וְוֹאס זֵי הָאבֵן גִּיזְעָהן אִיז דְעַר מְלָךְ פֶּאָרשְׁנִיטֵן גִּיוֹאֲרִין מִיט זֵיין זָרַע. אָמֵן כֵּן יֵאָבְדוּ כָּל אוֹיְבֵיךָ ה'.

לְמָה רָגְשׁוּ גוֹיִם. תְּרֹעַם בְּשֶׁבֶט בְּרִזְל. דֵי אִיזְעֶנְעַר רוּט. נְנַחֲקָה אֶת מוֹסְרוֹתֵימִו וְנִשְׁלִיכָה מִמֶּנּוּ עֲבוֹתֵימִו. דָאס אִיז צִיצִית און תְּפִלִּין. דֵי גֵאנְצַע מְעֻשָּׂה אִיז מְרוּמֵז אִין דְעַם קֶאפִּיטָל. אַז וואוּיל דְעַם וְוֹאס עַר וועט עֲפֻסֶס וויסן אִין דֵי מְעֻשִׂוֹת. וְוֹאס זְעַנְעֵן דוּרף גִּרוֹיסֶע סוֹדוֹת הַתּוֹרָה.

צד סיפורי מעשה ד' - ממלך שגזר שמד מעשיות

זו בקפיטל הנ"ל: "ונתתקה את מוסרותימו" - מוסרות הם של עור, בחינת תפלין, "עבתימו" - עבות הם חבלים, בחינת ציצית; כמו שדרשו רבותינו זכרונם לברכה פסוק זה במסכת עבודה זרה על ציצית ותפלין. "יושב בשמים ישחק" - כי השור נשה שבשמים שחקו ממנו. "אז ידבר אלימו באפו ובחרונו יבהלמו" - הפעם והבהלה והפחד הנ"ל. "ונאני נסכתי מלפי על ציון הר קדשי" - אפשר הרמז בזה, כי הדמות אדם שהעמיד המלך הנ"ל על הר גבוה - את זה לעמת זה, כי הוא פנגד המלך על ציון הר הקדש, כי שם פלילים כל חלקי עולם וכו', וזהו "הר" פנ"ל; "נסכתי" - לשון "נסף ויצק" ש. "שאל ממני" - כל העצות פנ"ל. "גוים נחלתך ואתך אפסי ארץ" - לאחז יחד כל אפסי ארץ, הינו כל שבעה חלקי עולם, וכל המלכים והגוים לנחלה תחתיו. "עברו" - זה ציצית, "ביראה" - זה תפלין, "וגילו ברעה" - רעה הנ"ל.

ר. דף ג' עמוד ב'. ש. בראשית פרק ל"ה פסוק י"ד.

מעשה ה'
מבן מלך שהיה מאבנים טובות

מעשׂה ה'

מבן מלך שהיה מאבנים טובות

מעשׂה במלך אחר, שלא היו לו בנים. והלך ועסק בדוקטורים כדי שלא תהיה מלכותו נהפכת לזרים, ולא הועילו לו. וגזר על היהודים שיתפללו בעבורו שהיה לו בנים. והיו היהודים מבקשים ומתפשים צדיק כדי שיתפלל ויפעל שהיה לו בנים, ובקשו ומצאו צדיק גנוז, ואמרו לו שיתפלל שהיה להמלך בנים; וענה שאינו יודע כלל. והודיעו להמלך, ושלח המלך פקדו (שקורין 'אוקאז') אחריו, והביאו אותו להמלך. והתחיל המלך לדבר עמו בטוב: הלא אתה יודע שהיהודים הם בידי לעשות בהם כרצוני, על-כן אני מבקש ממך בטוב שתתפלל שהיה לי בנים; והבטיח לו שהיה לו בנותה שנה ולד, והלך למקומו. וילדה המלכה בת, והיתה אותה הבת-מלכה יפת-תאר מאד, וכשהיתה בת ארבע שנים היתה יכולה כל החכמות, ולזמר

ת. רופאים.

אמאל איז גיווען א מלך. דער מלך האט קיין קינדער ניט גיהאט. איז ער גיגאנגען און האט זיך גיפאנעט מיט דאקטוירים. כדי זיין מלוכה זאל ניט פאר פריעמד נוערין. זיי האבין אים אָבער ניט גיהאלפן. האט ער גוזר גיווען אויף יודין אז זיי זאלין פאר אים מתפלל זיין. אז ער זאל האבין קינדער. האבין יודין גיזוכט א צדיק. כדי ער זאל מתפלל זיין און זאל פועלין. אז ער זאל האבין קינדער. האבן זיי גיזוכט און האבין גיפונען א באהאלטינעם צדיק. און זיי האבין אים גיזאגט אז ער זאל מתפלל זיין אז דער מלך זאל האבן קינדער. האט ער גיענפערט ער ווייסט גאר ניט. האבין זיי דאס מודיע גיווען דעם מלך (באשר אז סע איז דא א באהאלטינער צדיק נאר ער זאגט ער ווייסט גאר ניט) האט דער מלך גישיקט איין אוקאז נאך אים. האט מען אים גיבראכט צום מלך. האט דער מלך מיט אים אנגיהויבן צו שמוסין מיט גוטן. דו ווייסט דו. אז די יהודים זענען ביי מיר אין דער האנט. איך קאן טאן מיט זיי וואס איך וויל. בכן בעט איך דיך מיט גוטן זיי מתפלל. איך זאל האבין קינדער. האט אים דער צדיק מבטיח גיווען אז ער זאל האבין דאס יאר א קינד און איז זיך אהיים גיגאנגען. האט די מלכה גיהאט איין טאכטער. און די בת מלכה איז גיווען זייער א גרויסע פארשויין. און אז זי איז אלט גיווען פיר יאר. האט זי גיקענט אלע חכמות און אלע לשונות און שפילין אויף

צח סיפורי מעשה ה' - מבן מלך מאבנים טובות מעשיות

בכלי שיר, והיתה יודעת כל הלשונות, והיו נוסעים מלכים מכל המדינות לראותה, והיה שמחה גדולה על המלך.

אחר-כך נכסף המלך מאד שיהיה לו בן, כדי שלא תהיה מוסבת מלכותו לאיש זר, וגזר שוב על היהודים שיתפללו שיהיה לו בן. והיו מבקשים ומחפשים את הצדיק הנ"ל, ולא מצאו אותו, כי כבר נפטר. ובקשו עוד, ומצאו עוד צדיק גנוז, ואמרו לו שיתן להמלך בן; ואמר שאינו יודע כלל. והודיעו להמלך, ואמר לו המלך גם-כן כנ"ל: הלא היהודים בידי וכו' כנ"ל. אמר לו החכם (הינו זה הצדיק הנ"ל): תוכל לעשות מה שאצוה? אמר המלך: הן. אמר לו החכם: אני צריך שתביא כל המיני אבנים טובות, כי כל אבן-טוב יש לו סגולה אחרת; כי יש אצל המלכים ספר שכתוב בו כל מיני האבנים טובות. אמר המלך: אני אוציא חצי מלכותי כדי שיהיה לי בן; והלך והביא לו כל מיני האבנים טובות. ולקחם החכם והדקם, ולקח כוס יין ונתנם לתוכו, ונתן חצי הכוס להמלך לשותות וחיצייה להמלכה; ואמר להם שיהיה להם בן שיהיה פלו מאבנים טובות, ויהיה בו כל הסגלות של

כלים. זענען גיפארין אלע מלכים פון אלע מדינות. זי צו זעהן. און סע גינווען אויף דעם מלך א גרויסע שמחה.

דער נאך האט דער מלך זייער גינוואלט. ער זאל האבן איין זון כדי די מלוכה זאל ניט אנוועק גייען צו איין ברעמך. האט ער ווידער גוזר גינווען אויף יודין אז זיי זאלין מתפלל זיין אז ער זאל האבן איין זון. האבן זיי גיזוכט דעם ערשטן צדיק. און זיי האבין אים שוין ניט גיפונען ווארין ער איז שוין גישטארבין. האבן זיי ווייטער גיזוכט. האבין זיי גיפונען. נאך א באהאלטיגעם צדיק. און זיי האבין אים גיזאגט. אז ער זאל גיבין דעם מלך א זון. האט ער גיזאגט. ער וויסט גאר ניט. האבן זיי ווידער מודיע גינווען דעם מלך. האט דער מלך דעם צדיק אויף אזוי גיזאגט. דו ווייסט דוה אז די יהודים זענען ביי מיר אין דער האנט. וכו' כנ"ל. האט אים דער חכם (דהיינו דער צדיק) גיזאגט. וועסטו אבער קענען טון וואס איך וועל דיר הייסן. האט דער מלך גיזאגט יוא. האט דער חכם צו אים גיזאגט. איך באדארף אז דו זאלסט ברענגען אליירליי אבנים טובות (פלומר דומיט ווארג) ווארין איטליכער אבן טוב האט אין זיך איין אנדערע סגולה. און ביי די מלכים איז פאר האנדן א ספר וואס דארט איז פארשריבן אליירליי אבנים טובות. האט דער מלך גיזאגט. איך וועל אויס ברענגען. מיין האלבע מלוכה. אבי איך זאל האבן א זון און איז גיגאנגען. און האט אים גיבראכט אליירליי אבנים טובות. האט דער חכם זיי גינומען. און האט זיי צו קלאפט. און האט גינומען א בעקער וויין. און האט זיי אריין גישיט אין דעם וויין. און ער האט גיגעבין א האלבן בעקער וויין דעם מלך טרינקען. און די אנדערע העלפט. דער מלכה. און האט צו זיי גיזאגט. אז זיי וועלין האבן א זון. וואס ער וועט זיין דורך פון אבנים טובות און ער וועט אין זיך האבין אלע סגולות פון אלע אבנים טובות. און איז אהיים גיגאנגען. האט די מלכה גיהאט א זון. איז

סיפורי מעשה ה' - מבן מלך מאבנים טובות מעשיות צמ

כל האבנים טובות, והלף למקומו. וילדה בן, ונעשה שמחה גדולה על המלך; והבן הנוולד לא היה מאבנים טובות. פשהיה הבן בן ארבע שנים היה יפה-תאר מאד וחקם גדול בכל החכמות, והיה יודע כל הלשונות, והיו נוסעים מלכים לראותו. והבת-מלכה ראתה שאינה חשובה כל-כף, ונתקנאה בו; רק זאת היה נחמתה: באשר שאותו הצדיק אמר שיהיה כלו מאבנים טובות - טוב שאינו מאבנים טובות. פעם אחד היה הבן-מלך מחתף עצים, ונקף באצבעו, ורצתה הבת-מלכה לכוף את אצבעו, וראתה שם אבן טוב, ונתקנאה בו מאד. ועשתה עצמה חולה, ובאו כמה דוקטורים, ולא היו יכולים לעשות לה רפואה. וקראו למכשפים; והיה שם מכשף, וגלתה לו האמת, שהיא עשתה עצמה חולה כנ"ל, ושאלה אותו אם יוכל לעשות כשוף לאדם שיהיה מצרע. אמר: הן. אמרה לו: אולי יבקש מכשף שיבטל הכשוף, ויתרפא. אמר המכשף: אם ישליכו הכשוף אל המים - לא יוכלו לבטלו עוד. ועשתה כן, והשליכה הכשוף אל המים, ונעשה הבן-מלך מצרע מאד, (והיה לו) על חוטמו צרעת ועל פניו ועל שאר גופו, ועסק המלך בדוקטורים ובמכשפים - ולא הועילו.

גיווארין א גרויסע שמחה אויף דעם מלך. נאר דער זון איז ניט גיווען פון אבנים טובות. אז דער זון איז אלט גיווען פיר יאר. איז ער גיווען א גרויסער פארשוין און א גרויסער חכם אין אלע חכמות. און האט גיקענט אלע לשונות. זענען גיפארין מלכים אים זעהן. און די בת מלכה האט גיזעהן אז זי איז שוין ניט אזוי חשוב. האט זי זיך אין אים מקנא גיווען. נאר דאס איז איר נחמה גיווען באשר דער צדיק האט גיזאגט. אז דער זון וועט זיין גאר פון אבנים טובות. גוט איז כאטשע וואס ער איז ניט פון אבנים טובות. אמאל האט דער בן מלך גישניצט האלץ און האט זיך א שניט גיטאן אין פינגער. איז די בת מלכה צו גילאפין. אים ארום בינדן דעם פינגער. האט זי דארט דערזען איין אבן טוב. האט זי זיך אין אים זייער מקנא גיווען. האט זי זיך גימאכט קראנק. זענען גיקומען כמה דאקטורים. זיי האבן אבער נישט גיקענט איר קיין רפואה טאן. האט מען גירופין מכשפים. איז דארט גיווען איין מכשף האט זי אים אויסגיזאגט דעם אמת. אז זי האט זיך אליין גימאכט קראנק מחמת דעם ברוידער כנ"ל און זי האט דעם מכשף גיפרעגט אויב סע איז מעגליך. אז מזאל טאן א מענש פישוף אז ער זאל ווערין קרעציג. האט ער גיזאגט יוא. האט זי צום מכשף גיזאגט. טאמער וועט ער זיך זוכין איין אנדערן מכשף וואס ער וועט מבטל זיין דעם פישוף און ער וועט גיהיילט ווערין. האט דער מכשף גיזאגט. אז מוועט אריין ווארפין דעם פישוף אין וואסער אריין וועט מען שוין ניט קענען אים מבטל זיין. האט זי אזוי גיטאן. און האט אריין גיווארפין דעם פישוף אין וואסער אריין. איז דער בן מלך זייער קרעציג גיווארין. ער האט גיהאט אויף דער נאז קרעץ און אויף דעם פנים און אויף דעם איבריגן גוף. האט זיך דער מלך גיפאריט מיט דאקטורים. און מיט מכשפים. און זיי האבן אים ניט גיהאלפן.

ק סיפורי מעשה ה' - מבן מלך מאבנים טובות מעשיות

וְגָזַר עַל הַיְהוּדִים שִׁיתַּפְּלִלוּ, וּבִקְשׁוּ הַצַּדִּיק הַנַּ"ל וְהִבִּיאוּ אוֹתוֹ לְמֶלֶךְ. וְהַצַּדִּיק הַנַּ"ל הָיָה מִתְּפַלֵּל תָּמִיד לְהִשָּׁם יִתְבַּרְךָ, בְּאֲשֶׁר שֶׁהוּא הָיָה מִבְּטִיחַ שִׁיְהִיָּה הַבֶּן מֶלֶךְ פֶּלֶוּ מֵאַבְנֵי-טוֹבוֹת - וְלֹא הָיָה בֶּן, וְהָיָה טוֹעֵן לְהִשָּׁם יִתְבַּרְךָ: הֲאֵם עֲשִׂיתִי זֹאת בְּשִׁבִיל כְּבוֹדִי? לֹא עֲשִׂיתִי כִּי אִם בְּשִׁבִיל כְּבוֹדְךָ; וְעַכְשָׁיו לֹא נִתְקַמָּם כְּמוֹ שְׂאֵמֶרְתִּי. וּבָא הַצַּדִּיק לְהַמְלִיךָ, וְהָיָה מִתְּפַלֵּל - וְלֹא הוֹעִיל, וְהוֹדִיעוּ לוֹ שֶׁהוּא כְּשׁוֹף; וְהַצַּדִּיק הַנַּ"ל הָיָה גְבוּהָ לְמַעַלָּה מִן כָּל הַכְּשָׁפִים. וּבָא הַצַּדִּיק וְהוֹדִיעַ לְהַמְלִיךָ שֶׁהוּא כְּשׁוֹף, וְשֶׁהִשְׁלִיכוּ הַכְּשׁוֹף לְמַיִם, וְאֵין תִּקְנָה לְהַבֶּן-מֶלֶךְ - כִּי אִם שִׁישְׁלִיכוּ הַמְכַשֵּׁף שְׂעֻשָׁה הַכְּשׁוֹף לְמַיִם. אָמַר הַמֶּלֶךְ: אֲנִי נוֹתֵן לְךָ כָּל הַמְכַשָּׁפִים לְהִשְׁלִיכֵם לְמַיִם כְּדִי שִׁיתְרַפֵּא בְּנִי. וְנִתְיַרְאֶה הַבֵּת-מֶלְכָּה, וְרָצְתָה אֶל הַמַּיִם לְהוֹצִיא הַכְּשׁוֹף מִן הַמַּיִם, כִּי הִיְתָה יוֹדַעַת הֵיכָן מְנַח הַכְּשׁוֹף; וְנִפְלְאָה אֶל הַמַּיִם, וְנַעֲשָׂה רַעַשׁ גְּדוֹל שֶׁהַבֵּת-מֶלֶךְ נִפְלְאָה אֶל הַמַּיִם. וּבָא אוֹתוֹ הַצַּדִּיק הַנַּ"ל וְאָמַר לָהֶם שֶׁהַבֶּן-מֶלֶךְ יִתְרַפֵּא; וְנִתְרַפֵּא, וְנִתְיַבֵּשׁ הַצָּרְעַת וְנִפְל, וְנִקְלַף כָּל הָעוֹר מִמֶּנּוּ, וְנַעֲשָׂה מֵאַבְנֵי-טוֹבוֹת

הָאֵט דְּעַר מֶלֶךְ גִּזְזַר גִּינוּעוֹן אוֹיֵף יוֹדִין אֵז זַי זְאֵלִין מִתְּפַלֵּל זַיִן. הָאֵבִין דִּי יְהוּדִים גִּזְזוּכְט דְּעַם צַדִּיק (וּואס עַר הָאֵט מִתְּפַלֵּל גִּינוּעוֹן אֵז דְּעַר מֶלֶךְ זְאֵל הָאֵבִין א זון כְּנִ"ל) און זַי הָאֵבִין אִים גִּיבְרַאכְט פֶּאָר דְּעַם מֶלֶךְ. און דְּעַר צַדִּיק פֶּלְעֵגֶט תָּמִיד מִתְּפַלֵּל זַיִן פֶּאָר הִשָּׁם יִתְבַּרְךָ בְּאֲשֶׁר עַר הָאֵט צו גִּזְזַאגְט דְּעַם מֶלֶךְ אֵז דְּעַר זון זְאֵל זַיִן גֶּאָר פֶּון אַבְנֵים טוֹבוֹת און סְע נִיט מְקוּבִים גִּינוּאָרִין. און עַר הָאֵט גִּיטְעֵנֶט צוֹם אַיִבְעֶרְשְׁטִין הָאֵב אִיף דָּאס גִּיטְאָן פֶּון מִיִּן כְּבוֹד וְוֵעֵגֶן. אִיף הָאֵב זִיף דָּאס מְעַר נִיט גִּיטְאָן נֶאָר פֶּון בִּיִּן כְּבוֹד וְוֵעֵגֶן. און הֵיִנֶט אִיז נִיט מְקוּבִים גִּינוּאָרִין אַזוֹי ווי אִיף הָאֵב גִּזְזַאגְט. און דְּעַר צַדִּיק אִיז גִּיקוּמְעֵן צוֹם מֶלֶךְ. הָאֵט דְּעַר צַדִּיק מִתְּפַלֵּל גִּינוּעוֹן (דְּהֵיִינוּ אוֹיֵף דִּי קְרֵעַן פֶּון דְּעַם בֶּן מֶלֶךְ אֵז עַר זְאֵל גִּיטְיִילֶט וְוֵעֵרִין) און סְע הָאֵט נִיט גִּיְהֶאֱלָפִין. הָאֵט מְעַן אִים מוֹדִיעַ גִּינוּעוֹן אֵז דָּאס אִיז אַ פִּישׁוֹף.

און דְּעַר צַדִּיק אִיז הֶעֱכַעַר גִּינוּעוֹן פֶּון אַלְע מְכַשָּׁפִים. אִיז גִּיקוּמְעֵן דְּעַר צַדִּיק און הָאֵט מוֹדִיעַ גִּינוּעוֹן דְּעַם מֶלֶךְ אֵז דָּאס אִיז אַ פִּישׁוֹף. און אֵז מְהָאֵט דְּעַם פִּישׁוֹף אִין וּואַסְעַר אַרִיִין גִּינוּאָרְפִין. קָעַן דְּעַר בֶּן מֶלֶךְ אַנְדְּעֶרֶשׁ נִיט גִּיְהִיִילֶט וְוֵעֵרִין. סִיִּידִין אֵז מְזַאֵל אַרִיִין וּואַרְפִין דְּעַם מְכַשֵּׁף וּואַס עַר הָאֵט גִּיטְאָן דְּעַם פִּישׁוֹף אִין וּואַסְעַר אַרִיִין. הָאֵט דְּעַר מֶלֶךְ גִּזְזַאגְט אִיף גִּיב דִּיר אַלְע מְכַשָּׁפִים מְזַאֵל זַי אַרִיִין וּואַרְפִין אִין וּואַסְעַר אַרִיִין. אַבִּי מִיִּין זון זְאֵל גִּיְהִיִילֶט וְוֵעֵרִין. הָאֵט דִּי בֵּת מֶלְכָּה מוֹרָא גִּיְהִיִילֶט און אִיז גִּילְאֶפִין צוֹם וּואַסְעַר אַרִיִים נְעַמְעֵן דְּעַם פִּישׁוֹף פֶּון דְּעַם וּואַסְעַר. וּואַרִין זִי הָאֵט גִּיוּואַסְט וּואוּ דְּעַר פִּישׁוֹף לִיגֶט. אִיז זִי אַרִיִין גִּיפֶאֱלִין אִין וּואַסְעַר אַרִיִין. אִיז גִּינוּאָרִין אַ גְרוֹיס גִּיפּוֹלְדְּעַר וּואַס דִּי בֵּת מֶלְכָּה אִיז אַרִיִין גִּיפֶאֱלִין אִין וּואַסְעַר אַרִיִין. אִיז גִּיקוּמְעֵן דְּעַר צַדִּיק און הָאֵט גִּזְזַאגְט אֵז דְּעַר בֶּן מֶלֶךְ וְעַט שׁוֹיִן גִּיְהִיִילֶט וְוֵעֵרִין. אִיז עַר שׁוֹיִן גִּיְהִיִילֶט גִּינוּאָרִין און דָּאס צָרְעַת אִיז פֶּאָרְדִּיקְט גִּינוּאָרִין און סְע אִיז אַרְאָפּ גִּיפֶאֱלִין הָאֵט זִיף אָפְגִישְׁיִילֶט גֶּאָר דִּי הוֹיט. אִיז עַר גִּינוּאָרִין

לְקַט רְמוּזִים

וְנִתְרַפֵּא וְנִתְיַבֵּשׁ הַצָּרְעַת וְנִפְל וְכו': מוֹבֵן לְכָל מַעֲיִין כִּי הוּא סִיפּוֹר נוֹרָא וְנִפְלָא, וְדַרְךְ אַגַּב

סיפורי מעשיות טובות - מבן מלך מאבנים טובות מעשיות קא

כלו, והיה לו כל הסגלות של כל האבנים-טובות (הינו כי אחר שנקלף העור אז נתגלה ונראה שהבן-מלך הוא פלו מאבנים-טובות, באשר אמר הצדיק הנ"ל).

גאר פון אבנים טובות. און האט אין זיך גיהאט אלע סגולות פון אלע אבנים טובות. (נוארין אז די הויט האט זיך אים אפגישליט האט מען גיזעהן אז ער איז גאר פון אבנים טובות. אזוי ווי דער צדיק האט גזאגט).

לקט רמזים

מרמז: "ה' לי לא אירא מה יעשה לי אדם" ו"רבות מחשבות בלב איש ועצת ה' היא תקום", כי דייקא על ידי שהבת מלך עשתה לו כישוף ונעשה מצורע, על ידי זה כשנתרפא אחר כך נעשה כולו מאבנים טובות וכו', והוא

(רמזי המעשיות להרב מטשעהרין)

מעשה ו'
מעשה ממלך עניו

מעשה ו' ממלך ענו

מעשה במלך אחד, והיה לו חכם. אמר המלך להחכם: באשר שיש מלך שחותרם עצמו שהוא גבור גדול, ואיש אמת, וענוי. והנה גבור - אני יודע שהוא גבור, מחמת שסביב מדינתו הולך הים, ועל הים עומדים חיל על ספינות עם הורמאטיס, ואינם מניחים להתקרב, ולפנים מן הים יש (מקום שטובעין בו שקורין) 'זומפ' גדול סביב המדינה, שאין שם פי אם שכל קטן שאינו יכול לילך שם פי אם אדם אחד, וגם שם עומדים הורמאטיס, וכשיבוא אחד להלחם - מורים עם ההורמאטיס, ואי אפשר להתקרב לשם;

א. תוחים. ב. ביצה טובענית.

מעשה אמאל איז גיווען א מלך דער מלך האט גיהאט א חכם. האט זיך דער מלך אן גירופן צום חכם. באשר. סע פאר האנדין א מלך. וואס ער חתמית זיך. אז ער איז א גרויסער גבור און איין איש אמת און איין עניו. (קלומר איין אמתיר מענטש און האלט פון זיך נישט) א גבור וויס איך. אז ער איז א גרויסער גבור. ווארין ארום זיין מדינה גייט דער ים. און אויף דעם ים. שטייט חיל אויף שיפין מיט הורמאטיס און לאזן ניט צו טרעטן. און פון דעם ים אינגעווינק. איז פאר האנדן א גרויסער זומפ ארום דער מדינה. וואס סע איז דארטען מער ניט דא נאר א קליין וועגיל. וואס סע קען דארט ניט גיין נאר איין מענטש און דארטין שטייען אויף הורמאטיס. און אז איינער קומט מלחמה

לקט רמזים

ממדת הדין. והאנשי חיל מסביב מרמזים לגבורתו של הקדוש ברוך הוא שמתגברת ועומדת מסביב ואינה מניחה למדת הדין להתקרב, ומבטלת אותה. והוא כעין מה שרבינו מביא בליקוטי מוהר"ן (סימן ק"ה) שאנו מבקשים שיעוררו רחמי הפשוטים של הקדוש ברוך הוא את רחמי הגדולים - ששם אין שום דין חוצץ כלל. (לוית חו)

והנה גיבור אני יודע שהוא גיבור, מחמת שסביב מדינתו הולך הים ועל הים עומדים חיל: יש להבין, אם מדובר בהשם יתברך, מה הוא זקוק לכל החיל הזה סביבו. ואנ"ש פירשוהו על פי מה שמצאנו בגמרא שרבי ישמעאל כהן גדול התפלל להשי"ת: יהי רצון מלפניך שיכבשו רחמיך את כעסך וכו', כי כן סידר הקדוש ברוך הוא שיהיו מקטרגים, ורוצים שישמעו טענותיהם, וזה הוא

אף מה שחותם עצמו 'איש אמת וענו' - זה איני יודע. ואני רוצה שתביא אלי הפאטרעטי של אותו המלך; כי יש להמלך כל הפאטרעטין של כל המלכים, והפאטרעט שלו - לא נמצא אצל שום מלך, כי הוא נסתר מבני אדם, כי הוא יושב תחת כלה¹, והוא רחוק מבני מדינתו. הלך החכם אל המדינה. אמר החכם בדעתו, שצריך לו לידע מהות המדינה; ועל-ידי מה ידע המהות של המדינה? על-ידי הקאטאניש של המדינה (הינו עניני צחק, שקורין 'קאטאניש'), כי כשצריכים לידע דבר, צריכים לידע הקאטאניש של אותו הדבר. כי יש כמה מיני קאטאניש: יש אחד שמכונן באמת להזיק לחברו בדבריו, וכשחברו מקפיד עליו - אומר לו: אני מצחק, כמו שכתוב: "כמתלהלה וכו' ואמר הלא מצחק אני"; וכן יש אחד שמתפונן בדרך צחק - ואף-על-פי-כן חברו נזוק על-ידי דבריו; וכן יש כמה מיני קאטאניש. ויש בכל המדינות מדינה שכוללת כל המדינות, ובאותה המדינה יש עיר אחד שכוללת כל העירות של כל המדינה שכוללת כל המדינות, ובאותה העיר יש בית אחד שכוללת כל הבתים של כל העיר שכוללת כל העירות של

ג. דמות דיוקן. ד. וילון. ה. משלי פרק כ"ו פסוק י"ח.

האלטין שיסט מען מיט די הורמאטיס. קאן מען אהין ניט צו טרעטין. נאר דאס וואס ער חתמיט זיך אז ער איז איין איש אמת און איין עניו. דאס ווייס איך ניט. און איך וויל אז דו זאלסט מיט ברענגען דעם פאטרעט פון דעם מלך. ווארין דער מלך האט גיהאט אלע פאטרעטין פון אלע מלכים. און דער פאטרעט פון דעם מלך (דהיינו וואס ער האט זיך אזוי גיחתימט פון) האט זיך ניט גיפונען ביי קיין שום מלך. ווארין דער מלך איז פאר בארגין פון מענשען. ווארין ער זיצט אונטער א פירקאנג. און ער איז ווייט פון די לייט פון זיין מדינה.

איז דער חכם גיגאנגען אין דער מדינה אריין. האט זיך דער חכם מיניש גיווען. ער באדארף וויסן דעם מהות פון דער מדינה (כלומר די זאך פון דער מדינה ווי אזוי די מדינה פירט זיך) און דורך וואס קאן ער וויסן דעם מהות פון דער מדינה. דאך דעם קאטאנועס פון דער מדינה. ווארן אז מיבאדארף וויסן א זאך. מוז מען וויסן דעם קאטאנועס פון דער זאך. ווארן סע פאר האנדן פמה אירליי קאטאנועס. סע פאר האנדן איינער וויל טאקע יענעם טרעפן מיט זיינע הייד. און אז יענער קוקט זיך ארום. זאגט ער אים איך טרייב קאטאנועס, אזוי ווי סע שטייט אין פסוק כמתלהלה היורה זיקים וכו' ואמר הלא מצחק אני (כלומר אזוי ווי איינער שיסט פילן אין האנדן אריין. און ער זאגט איך טרייב קאטאנועס) און אזוי איז פאר האנדן איינער וואס ער מיינט טאקע אויף קאטאנועס. און ער איז פארט מיזיק דעם אנדערן מיט זיינע הייד. און אזוי איז פאר האנדן פמה אירליי קאטאנועס. און סע פארקאנדן אין אלע מדינות איין מדינה וואס די מדינה איז כולל אלע מדינות. (כלומר די מדינה איז דער עיקר און דער כלל פון אלע מדינות) און אין דער מדינה איז פאר האנדן א שטאט וואס די שטאט איז כולל אלע שטאט פון גאר דער מדינה וואס זי איז כולל אלע מדינות. און אין דער שטאט איז פארקאנדן איין שטוב וואס זי איז כולל אלע שטיבער פון דער גאנצע שטאט וואס די שטאט איז כולל וכו' כנ"ל. און דארט אין

סיפורי

מעשה ו' - ממלך עניו

מעשיות קז

המדינה שפוללת כל המדינות, ושם יש אדם שכלול מכל הבית וכו'; ושם יש אחד שעושה כל הליצנות והקאטאוויש של המדינה.

ולקח החכם עמו ממון רב, והלך לשם, וראה שעושים כמה מיני ליצנות וצחק. והבין בהקאטאוויש שהמדינה בלה מלאה שקרים מתחלה ועד סוף, פי ראה שעושים צחק איך מאנים ומטעים בני אדם במשא-ומתן, ואיך הוא בא לדון בהמאניסטרטוי - ושם בלו שקר, ומקבלין שחד, והולך להסאנד' הגבטה יותר - וגם שם בלו שקר, והיו עושים בדרך צחק אן שטעלין מכל הדברים הללו, והבין החכם באותו הצחק שהמדינה בלה מלאה שקרים ורמאות, ואין בה שום אמת. והלך ונשא ונתן בהמדינה, והניח עצמו להונות אותו בהמשא-ומתן, והלך לדון לפני הערפאות, והם פלם מלאים שקר ושחדים, וביום זה נתן להם שחד - למחר לא הפירוהו; והלך לערפאות גבטה יותר - וגם שם בלו שקר; עד שבא לפני הסנאט¹ - וגם הם מלאים שקר ושחדים; עד שבא אל המלך בעצמו. וכשבא אל המלך, ענה ואמר: על מי אפה מלך? שהמדינה מלאה שקרים בלה מתחלה ועד סוף, ואין בה שום אמת;

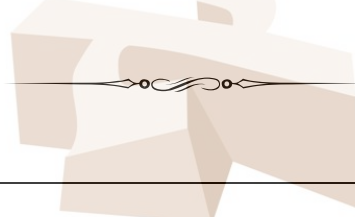
1. ערכאה נמוכה. 2. ערכאה גבוהה יותר. ח. כעין הצגה. 3. ערכאה עליונה יותר.

דער שטוב איז פארהאנדן א מענטש וואס ער איז פולל גאר די שטוב, וואס די שטוב איז פולל וכו' פנ"ל. און דארט איז פארהנדן איינער וואס ער מאכט גאר דאס ליצנות און דעם קאטאוועס פון דער גאנצער מדינה.

האט דער חכם מיט זיך גינגמען זייער אסאך געלד. און איז אהין גיגאנגען. האט ער גיזעהן אז מימאכט דארט כמה איךליי גישפעט און קאטאוועס האט ער פארשטאנען אין דעם קאטאוועס אז די מדינה איז דורך פול מיט שקרים (דהיינו ליגן) ווארין ער האט גיזעהן אז ממאכט גישפעט. ווי אזוי מנארט מענטשן אין משא ומתן. און ווי אזוי ער קומט זיך לאדין אין מאניסטרטאט. און דארט איז דורך ליגן. און זיי נעמען שוחד. גייט ער צום העכערין סאנד. און דארט איז אויף גאר ליגן. און זיי האבין אלץ גימאכט גישפעט אויף קאטאוועס. אן שטעלין פון די אלע זאכן. האט דער חכם פארשטאנען אין דעם קאטאוועס אז די מדינה איז פול מיט ליגן און מיט רמאות און סע גאר קיין שום אמת ניט אין דער מדינה. איז ער גיגאנגען און האט גיהאנדלט אין דער מדינה. און האט זיך גילאזט נארין אין דעם משא ומתן. איז ער גיגאנגען זיך לאדין פאר די סאנדיס. און זיי זענען אלע פול מיט ליגן און נעמען שוחד. היינט האט ער זיי גיגעבן שוחד. מארגן האבן זיי אים ניט גיקענט. איז ער גיגאנגען צו איין העכערין סאנד און דארט איז אויף פול מיט ליגן. ביז ער איז גיקומען פאר דעם סאנאט. און דארט איז אויף דורך ליגן און שוחד. ביז ער איז גיקומען צום מלך אליין. אז ער איז גיקומען צום מלך. האט ער זיך אן גירופן און האט גיזאגט. איבער וועמען ביסטו א מלך. די מדינה איז דוף אין גאנצן פול מיט ליגן דורך. פון דעם אנהייב ביז אין אויסקלאז.

והתחיל לספור כל השקרים של המדינה.

וכשהמלך שמע דבריו, הרבין אָזְנֵי אָצֵל הוֹלִיחַ לְשִׁמְעַ דְּבָרָיו, כִּי הָיָה תְּמוּנָה לְהַמְלִיךְ שְׂיִמְצָא אִישׁ שְׂיִוְדַע מִכָּל הַשְּׁקָרִים שֶׁל הַמְּדִינָה. וְהַשְּׂרִי-מְלוּכָה שְׂשִׁמְעוּ דְּבָרָיו הָיוּ כּוֹעֲסִים עָלָיו מְאֹד; וְהוּא הָיָה מְסַפֵּר וְהוֹלִיךְ הַשְּׁקָרִים שֶׁל הַמְּדִינָה. עָנָה וְאָמַר (הַחֲכָם הַזֶּה): וְהָיָה רְאוּי לֵאמֹר שְׁגַם הַמְּלִיךְ כְּמוֹתָם, שֶׁהוּא אוֹהֵב שְׁקֵר כְּמוֹ הַמְּדִינָה - אִךְ מִזֶּה אָנִי רוֹאֶה אִיךְ אֶתָּה אִישׁ אֱמֶת, וּבְשִׁבִיל זֶה אֶתָּה רְחוּק מֵהֶם, מְחַמַּת שְׂאִין אֶתָּה יְכוּל לְסַבֵּל הַשְּׁקֵר שֶׁל הַמְּדִינָה; וְהַתְּחִיל לְשַׁבַּח הַמְּלִיךְ מְאֹד מְאֹד. וְהַמְּלִיךְ מְחַמַּת שֶׁהָיָה עָנּוּ מְאֹד, וּבְמִקּוֹם גְּדֻלָּתוֹ - שָׁם עֲנוּתָנוּתוֹ, כִּי כֵן דֶּרֶךְ הָעָנּוּ, שְׁבָכָל מֵה שְׂשִׁמְשָׁבַחִין וּמְגַדְּלִין אוֹתוֹ יוֹתֵר - נַעֲשֶׂה קֶטֶן וְעָנּוּ יוֹתֵר; וּמְחַמַּת גְּדֻלַּת הַשְּׁבַח שֶׁל הַחֲכָם שְׂשִׁבַח וְגִדְּלָ אֶת הַמְּלִיךְ - בָּא הַמְּלִיךְ בְּעֲנִיּוּת וְקִטְנוּת מְאֹד עַד שֶׁנַּעֲשֶׂה אִין מְמוֹשׁ, וְלֹא הָיָה יְכוּל לְהִתְאַפֵּק, וְהַשְּׁלִיךְ אֶת הַוִּילּוֹן לְרִאוּת אֶת אוֹתוֹ הַחֲכָם, מִי הוּא זֶה שֶׁהוּא יוֹדֵעַ וּמַבִּין כָּל זֹאת; וְנִתְגַּלָּה פָּנָיו, וְרָאָה אוֹתוֹ הַחֲכָם, וְהִבִּיא הַפֶּאֶטְרַעַט שְׁלוֹ אֶל הַמְּלִיךְ.

און סע איז אין איר קיין שום אמת ניט דא. און האט אן גיהויבן אויס צו דערצייילן גאר דאס פאלטשקייט פון דער מדינה. ווי דער מלך האט גיהערט זיינע הייד. האט ער זיך צו גיבויגן זיינע אויערין צום פירכהנג. ער זאל הערין זיינע הייד. ווארן סע ביי דעם מלך א גרויס ווינדער גיווען אז סע זאל זיך גיפונען א מענטש וואס ער זאל וויסן גאר דאס פאלטשקייט פון דער מדינה. און די שרי מלוכה האבן גיהערט זיינע הייד און זענען אויף אים זייער ברויז גיווען. און ער דערצייילט אלץ ווייטער די פאלטשקייט פון דער מדינה. האט זיך דער חכם אנגירופן. מען וואלט גיקענט זאגין אז דער מלך איז אויף אזוי ווי זיי אז ער האט ליב ליגן אזוי ווי די מדינה. גאר אדרכא פון דאנעט זעהט מען ווי אזוי דו ביסט איין איש אמת און דעראיבער ביסטו ווייט פון זיי מחמת דו קאנסט ניט סובל זיין דעם שקר פון דער מדינה. און האט אנגיהויבן דעם מלך זייער זייער צו לויבין. און דער מלך מחמת ער איז גיווען זייער א גרויסער עניו ובמקום גדולתו שם ענוותנותו. ווארין אזוי איז דער שטייגער פון איין עניו. אז וואס מער מלויבט אים און מגרייסט אים. ווערט ער אלץ קלענער ביי זיך און מער עניו אלץ. און מחמת דער חכם האט זייער גילויבט און גיגרייסט דעם מלך. איז דער מלך אריין גיקומען אין גרויס ענוה און אין זייער קליינקייט אריין. ביז ער איז גיווארין גאר נישט. האט ער זיך נישט גיקאנט איין האלטין און האט א ווארף גיטאן דעם פירכהנג. ער זאל זעהן דעם חכם. ווער איז דאס וואס ער ווייסט און פארשטייט דאס אלץ. איז אנפלעקט גיווארין דאס פנים פון דעם מלך. האט אים דער חכם גיזעהן האט ער אפגימאלט זיין פאטרעט. און האט גיבראכט צום מלך.

"דרכי ציון אַבלות". "ציון" היא בחינת 'הציונים' של כל המדינות שכלם נתועדים לשם, כמו שכתוב²: "וראה אדם ובנה אצלו ציון". וזהו³: ה' ציון ק'רית מ'ועדנו - ראשי-תבות 'מצחק', ששם היו נתועדים כל הציונים, ומי שהיה צריך לידע אם לעשות הדבר או המשא-ומתן - היה יודע שם; יהי רצון שיבנה במהרה בימינו אמן.

י. איכה פרק א' פסוק ד'. ב. יחזקאל פרק ל"ט פסוק ט"ו. ל. ישעיה פרק ל"ג פסוק כ'.

לקט רמזים

ע"ב מענין היצר הרע העליון שיש לו איזה בחינה בקדושה העליונה, וכמבואר בפרפראות לחכמה על מאמר חז"ל הזה, ושם הוא רק בבחינת צחוק וקאטאוויס, ויש כמה מיני קאטאוויס, ועל דרך שאמרו רבותינו ז"ל על יהוא יעבדנו הרבה, אף על פי שאמר אז רק בדרך צחוק וקאטאוויס אף על פי כן נכשל על ידי זה לבסוף, וכן יש בחינת קאטאוויס נמוכה מזה, בחינת "כמתלהלה היורה זיקים וכו'" המובא בפנים. וכן עוד ממדריגה למדריגה למטה מזה. וכן כביכול יש בחינות אלו למעלה למעלה וכו'.

כי כל בחירת האדם הוא רק בענין הקאטאוויס הנ"ל. כי באמת היצר הרע המסית את האדם הוא רק בדרך קאטאוויס, ופנימיות רצונו הוא שלא ישמע אליו, וכמשל הזונה המבואר בזוהר הקדוש, וכן למעלה למעלה וכו', הלא הגבורות בעצמן הן חסדים וכו'. ואי אפשר לבאר בזה כל כך. וזה בחינת: "הוי מושכי העון בחבלי השוא" בחינת הקאטאוויס הנ"ל. וזה "שובה ישראל וכו' כי כשלת בעונך", כי אילו ידעת שכוונת המסית הוא רק בטקאטאוויס בוודאי לא היית שומע לו, על כן שובה מעתה על כל פנים.

וכן משתלשל ממדריגה למטה למטה מזה, עד שנעשה מזה היצר הרע הגס והעב שמתעה את כל העולם בשטותיו והבליו כל מדינה ומדינה כפי בחינתה, וכן כל עיר ועיר ואיש ואיש, ועל ידי זה נתרחקים העולם מאד מה' יתברך, ואין זוכים לראות פני המלך מלכו של עולם, ואולי שכלול בזה ענין "שלוש פעמים בשנה יראה כל זכורך וכו'", וכמבואר בליקוטי מוהר"ן ח"א במאמר מישרא דסכינא סי' ל' ובשאר מקומות ואי אפשר להאריך בזה. וזה שרימו לנו רבינו ז"ל כבאן דרכי ציון אַבלות וכו'

דרכי ציון אַבלות וכו': ר"ל על פי שדרשו רז"ל על פסוק "מציון מכלל יופי" שמשם היו יוצאים גידים לכל המדינות, ושלמה המלך היה בקי בהם וכו', וכאן רימו לנו רבינו ז"ל כמו כן בענינים רוחניים ודקים ביותר, כגון במידות ודיעות של בני אדם שכולם משונים בדעותיהם כל אחד מחבירו, בפרט השינויים שיש בענינים אלו בכלל ממדינה למדינה כידוע, אבל מאחר שכל דבר יש לו איזה בחינת שורש גם בקדושה, כמבואר בספרים קדושים, על כן הכל היה כלול בקדושת ציון וירושלים בפרט בקדושת המקדש והיכל הקודש.

ועיין בליקוטי מוהר"ן ח"א במאמר חדי ר"ש סימן ס"א, שהאבן שתיה היו כלולים בו כל הצמצומים שבעולם, וכן היו מאירים שם כל בחינת השכליים שעל ידם נמתקין הצמצומים, בפרט על ידי השכל הכולל כולם, שזה בחינת קדשי קדשים עיין שם. וזה בחינת "רבתי בגוים" ודרשו רבותינו ז"ל 'רבתי בדעות', "שרתי במדינות" 'שהיתה כלולה מכולם'.

ואולי שזה בחינת מה שמבואר בהמעשה הנ"ל שיש מדינה שכוללת כל המדינות, זה בחינת כלל קדושת ישוב ארץ ישראל, ובאותה המדינה יש עיקר שכוללת כל העיירות שבמדינה הזאת, זה בחינת ציון וירושלים, ובאותה העיר יש בית שכולל כל הבתים שבעיר הזאת, זה בחינת הבית המקדש וההיכל, ושם יש אדם וכו', מובן ממילא, כי אי אפשר לבאר כל כך בענינים כאלו.

ומרומז קצת בדברי רבותינו ז"ל, שכשהתפללו אנשי כנסת הגדולה למסור בידם את היצר הרע, נפיק אתא כי גוריא דנורא מבית קדשי הקדשים (יומא ס"ט), וכמבואר בליקוטי מוהר"ן ח"א סימן

רְאֵה וְהִבֵּן וְהִבֵּט אֶתֶּה הַמְעֵינִן עַד הַיָּכֵן הַדְּבָרִים מְגִיעִים, אֲשֶׁרִי הַמְחַכָּה וְיִגְעֵע לִידַע וְלִהְשִׁיג מְעַט מְסֻדֹּת הַמְעֵשִׂיּוֹת הַלְלוּ, אֲשֶׁר לֹא נִשְׁמָעוּ פְּאֻלָּה מִיָּמִים קְדָמוֹנִים.

וְדַע, שְׂכָל אֱלוֹ הַפְּסוּקִים וְהַרְמְזִים הַמוּבָאִים אַחַר קִצֵּת הַמְעֵשִׂיּוֹת - הֵם נֶקֶד רְמִזִּים וְגִלּוּי מְלִתָּא בְּעֻלְמָא, לְמַעַן יִדְעוּ כִּי לֹא דְבָר רֵיק הוּא חֵס וְשְׁלוֹם, וְכִאֲשֶׁר נִשְׁמַע מִפִּי

לְקַט רְמִזִּים

בחינת ענוה כידוע, הסתיר פניו ונתרחק כביכול מהעולם מחמת גודל התגברות השקר בעולם, בחינת 'לא חרבה ירושלים עד שפסקו ממנה אנשי אמנה', אבל הצדיקי אמת חכמי הדורות עוסקים לתקן זאת וכמובן בדברי רבינו ז"ל בכמה מקומות, עד שסוף כל סוף יתקן הכל.

וזה שניבא הנביא (ישעיה ל"ג) על מפלת העכו"ם והתרוממות המלכות דקדושה, ויתבטלו כל הצרות והפחדים מישראל, על ידי שיזכו ישראל לתקן המידות, שזה בחינת "הולך צדקות ודובר משרים וכו'. נוער כפיו מתמוך בשוחד וכו'". ועל ידי זה יזכו לבחינת "מלך ביפיו תחזינה עיניך תראנה ארץ מרחקים", היינו המדינות שנתרחקו מאד מלראות פני המלך גם הם יתקנו, וסיים "חזה ציון קרית מועדנו" וכו', כי יומתקו כל הדינים והצמצומים בשרשם העליון כנ"ל ויתוודעו ישראל לעלות לרגלים לציון וירושלים. והמלך הקדוש יאיר פניו אלינו, והמלכות דקדושה תהיה בשלימות, שזה בחינת "ה' שופטנו וכו' ה' מלכנו וכו' הוא יושיענו", עיין שם עוד ותבין ביותר, ואין לנו עסק בנסתרות.

וזה שכתוב (ישעיה א'): "כי תבואו לראות פני מי ביקש זאת מידכם וכו'", כי הלא המלך הסתיר פניו כביכול מהעולם מחמת שהם רחוקים מהאמת, כי האמת הוא בחינת אור הפנים, כמובא בדבריו ז"ל בכמה מקומות, וזה בחינת: "דובר שקרים לא יכון לנגד עיני", וירושלים וציון נקראת עיר האמת (זכריה ח'), ושם מאיר אור פני המלך, בפרט ברגלים שהם בבחינת בינה בחינת ענוה, כמבואר במאמר 'כי אקח מועד' סימן קל"א, ועל כן עולים שם לרגל לקבל מאור הפנים, אבל מאחר שאתם רחוקים מהאמת כל כך אם כן למה אתם באים לראות פני, וזה שאמר

ציון הוא בחי' הציונים של כל המדינות שכולם נתוודעים לשם וכו' ע"ש ובפשוטו ר"ל שנתבטלו העולי רגלים והכל עולה בקנה אחד כנ"ל.

וכן מה שכתב אח"כ: "חזה ציון קרית מועדנו" ר"ת מצחק ששם היו נתוודעים כל הציונים, ומי שהיה צריך לידע אם לעשות הדבר או המשא ומתן היה יודע שם ע"ש, וענין זה קרוב לפשוטו גם כן, כי מחמת שהיו עולים שם מכל המקומות יחד על ידי זה היה יודע שם כל אחד איך להתנהג בעסקיו, וזה נהוג גם בזמנינו שיש בית ועד עבור ענין זה, וברוחניות ר"ל כי אין הדין נמתק אלא בשרשו, וכל הספיקות וחלוקת העצה שיש בכל עניני העולם הכל נמשך רק מבחינת הצמצומים והדינים שלא נמתקו עדיין. אבל בבחינת ציון הנ"ל שם נמתק הכל גם בשרשו העליון, ששם הוא רק בבחינת צחוק וקאטאוויס כנ"ל, רק שמשתלשל מזה כל היצרין רעים ודיעות משובשות ומידות רעות, ועל ידי זה ה' יתברך שהוא מלך עולם מסתיר פניו כביכול כנ"ל, והדינים והצמצומים מתגברים ביותר, וכן האומות העולם מתגברים על ישראל, עד שעל ידי זה חרבה ציון וירושלים ופסקו העולי רגלים, בבחינת "דרכי ציון אבלות מבלי באי מועד". ועיקר הפגם נוגע בבחינת המלכות דקדושה, בבחינת "זאת ירושלים שמתיה בתוך הגוים וכו'" כידוע.

ואולי שזה בחינת מה שאצל המלך נמצאים כל הפאטרעטין של כל המלכים, שהם בחינת המידות הקדושות כידוע, כי מאירים בה כל המידות העליונות כידוע, ויודע שהוא גיבור, כי כל בנין בחינת המלכות הוא מגבורות כידוע, רק הפאטרעט של מלך האמת שזה בחינת תפארת, והענין שזה בחינת בינה אימא עילאה שהוא

סיפורי

מעשה ו' - ממלך עניו

מעשיות קיא

הקדוש בפרוש שאמר שהוא מגלה איזה רמזים בעלמא באיזה פסוקים המרמזים לסוד המעשיות למען דעת שאינו מדבר חס ושלום דברים בטלים, אבל סוד המעשיות בעצם רחוק מדעתנו, ועמק עמק מי ימצאנו.

לקט רמזים

פנימיות דבריו אפילו בהשיחות חולין שלו וכמבואר במקום אחר, וכל שכן בסיפורי מעשיות שלו.

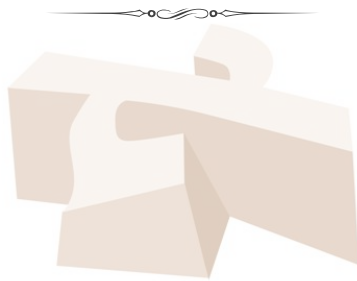
(רמזי המעשיות להרב מטשעהרין)

רבותינו ז"ל יראה יראה כדרך שבא ליראות כך בא לראות היינו כנ"ל. כל זה כתבתי רק להפיס קצת דעת המעיין אבל באמת מאוד עמקן מחשבותיו של רבינו ז"ל ומי יוכל להשיג

מעשה ז'
מעשה מזבוב ועכביש

מעשה ז'

מזכוב ועכביש

ענה ואמר: אספר לכם כל הנסיעה שלי שהיה לי:

מעשה במלך אחד שהיה עליו כמה מלחמות כבדות, וכבש אותם, ולקח שבוים הרבה (בתוך דבריו שהתחיל לספר זאת המעשה, ענה ואמר בזו הלשון: תאמרו² מ. תחשבו.

איך נועל איך דעצוילן מין נסיעה נואס איך האב גיהאט.

מעשה אמאל איז גינען א מלך. נואס ער האט אויף זיך גיהאט כמה מלחמות שנועך און האט זיי כובש גינען (דעיינו איין גינען) און האט גינען אסאך שבוים. (אפשר נועט איר מיינען איך נועל איך גאר

לקט רמזים

אותו הדף של הספר וכו'. ואמר קודם שסיפר אותו המעשה אספר לכם נסיעתי ועל זה סיפר המעשה הנ"ל, ושם באותו המעשה חסר הסיום של היפת תואר שיצאו ממנה בנים.

(חיי מוהר"ן סימן ק"ט)

כל הנסיעות שלו היו פליאות נעלמות ונשגבות, כמו הנסיעה לקאמיניץ ולנאוורייטש ולשאריגראד וכיוצא בהם, המוזכרים קצת בדברינו (חיי מוהר"ן ק"ח - רנא), כי היה לו בזה סודות נוראות מאוד הנעלמות מעין כל חי. וכמו שפעם אחת כשבא מהדרכים הנ"ל סיפר איזה מעשה נוראה (מזכוב ועכביש) המבואר בסיפורי מעשיות, ואמר שזאת המעשה מבארת ענין הנסיעה שלו, ובאמת הדבר סתום וחתום מאוד, כי מי יוכל לעמוד בסוד המעשיות שסיפר, או בסוד הנסיעות וההנהגות הנפלאות הנעלמות שלו. (חיי מוהר"ן סימן ט"ח)

אספר לכם כל הנסיעה שהיה לי: בשנת תקס"ז נסע לנאוורייטש ואוסטרהא וזאסלאב ודובנא ושאר קהילות. והיה אז גם-כן בקהילת-קודש בראד, ושהה בדרך זה בערך חצי שנה. ואין שום אדם יודע מה עשה בנסיעה זו. כי לא קיבל שם ממון בנסיעה זו, גם ברוב המקומות שהיה שם לא ידעו ממנו כלל, בפרט בבראד שנכנס לשם לבדו בהעלם גדול וכו'. ובנסיעה זו נפטר אשתו בזאסלאב שהיתה שם אצל הדאקטיר [רופא]. ואנחנו היינו שם על חג השבועות, ואחר פטירת אשתו באותו הקיץ נשתדך מבראד. ואז בא עליו חולאת ההוסט [שיעול] ואמר תיכף שיסתלק, ובחודש אلول נשא אשתו השנייה:

(חיי מוהר"ן סימן ק"ח)

אחר פטירת אשתו בזאסלאב אחר-כך נשתדך מבראד, וכשבא לביתו לברסלב סיפר בשבת המעשה (ספורי מעשיות מעשה ז) של המלך שהציל

שְׁאֶסְפֹּר לָכֶם הַכֹּל - וְתוֹכְלוּ לְהַבִּין?). וְהָיָה הַמְּלָךְ עוֹשֶׂה סְעֵדָה גְדוֹלָה (שְׁקוֹרִין בְּאֵיל) כָּל שָׁנָה בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם שֶׁכָּבַשׁ הַמְּלָחְמָה, וְהָיוּ שָׁם עַל הַבְּאֵיל כָּל הַשָּׂרִי-מְלוּכָה וְכָל הַשָּׂרִים כְּדֶרֶךְ הַמְּלָכִים, וְהָיוּ עוֹשִׂין שָׁם עֲנִינֵי צַחֵק (שְׁקוֹרִין 'קוֹמְעֵדִים')¹, וְהָיוּ מְשַׁחֲקִים וְצוֹחֲקִים מִכָּל הָאֲמוֹת, מֵהַיִּשְׁמַעְיָאֵל וּמִכָּל הָאֲמוֹת, וְהָיוּ עוֹשִׂים וּמַעֲקָמִים בְּדֶרֶךְ שְׁחֹק כְּדֶרֶךְ הַנְּמוּסִים וְהַנְּהֻגָה שֶׁל כָּל אָמָה; וּמִן הַסֵּתֶם מִיִּשְׂרָאֵל גַּם-כֵּן הָיוּ עוֹשִׂין הַשְּׁחֹק. וְצִוָּה הַמְּלָךְ לְהַבִּיא לוֹ הַסֵּפֶר שֶׁהָיָה כְּתוּב בּוֹ הַנְּמוּסִים וְהַנְּהֻגָה שֶׁל כָּל אָמָה וְאָמָה, וּבְכָל מְקוֹם שֶׁהָיָה פּוֹתַח אֶת הַסֵּפֶר - הָיָה רוֹאֶה שֶׁכְּתוּב בּוֹ הַנְּהֻגָה וְהַנְּמוּסִים שֶׁל הָאָמָה, כְּדֶרֶךְ שֶׁהָיוּ עוֹשִׂין בְּעֵלֵי הַשְּׁחֹק מִמָּשׁ; כִּי מִסְתַּמָּא גַּם זֶה שֶׁעָשָׂה הַצָּחוֹק וְהַקְּאֻמְעֵדִיא רָאָה גַם-כֵּן אֶת הַסֵּפֶר הַזֶּה.²

וּבַתּוֹךְ שֶׁהָיָה הַמְּלָךְ יוֹשֵׁב עַל הַסֵּפֶר רָאָה שֶׁהָיָה עֹכְבִישׁ הַנִּקְרָא 'שְׁפִין',

ג. הצנח.

דַּעֲרַצִּילִין נֹעֵט אִיר קַעֲנֵן פֶּאֶרְשֻׁטִין) הָאֵט דְּעַר מְלָךְ גִּימָאכְט אַ גְּרוֹיֶסן בְּאֵיל אֲלַע גָּאָר אִין דְּעַם טָאָג נֹאָס עַר הָאֵט אָפּ גִּינֹמְעֵן דִּי מְלָחְמָה. אִין סַע דְּאָרְט גִּינֹוֶען אוֹיף דְּעַם בְּאֵיל אֲלַע שְׂרִי מְלוּכָה אִין אֲלַע שְׂכָרוֹת. אַזוֹי ווי דְּעַר סֹדֶר אִיז בִּי מְלָכִים. אִין מֵהָאֵט דְּאָרְט גִּימָאכְט קְאֻמְעֵדִיעַס. אִין מֵהָאֵט גִּישְׁפֵּעַט פֿון אֲלַע אֲמוֹת פֿון דְּעַם טְעַרְק אִין פֿון אֲלַע אֲמוֹת. אִין זײ הָאָבִין זײף גָּאָר גִּיקְרוּמְט אִיטְלִיכְעַר אֲמָה אַזוֹי ווי זײעַר גִּימֹוס אִין זײעַר פִּירִיכְץ אִיז מִן הַסֵּתֶם הָאֵט מֵעַן פֿון יוֹדִין אוֹיף גִּישְׁפֵּעַט. הָאֵט דְּעַר מְלָךְ גִּיהִיִסִין כְּרַעֲנִיגְעֵן דָּאָס סֵפֶר. נֹאָס דְּאָרְט אִיז פֶּאֶרְשֻׁיבֵן דִּי גִימֹוסִים אִין דָּאָס פִּירִיכְץ פֿון אִיטְלִיכְעַר אֲמָה. אִין אִימִירוֹם ווי דְּעַר מְלָךְ הָאֵט אוֹיף גִּיעֲפֵנְט דָּאָס סֵפֶר הָאֵט עַר גִּיזְעֵהֵן פֿונְקֵט אַזוֹי ווי זײ הָאָבִין גִּימָאכְט דִּי קְאֻמְעֵדִיעַ פֿון זײ. נֹאָרִין מִן הַסֵּתֶם דְּעַר נֹאָס הָאֵט גִּימָאכְט דִּי קְאֻמְעֵדִיעַ, הָאֵט עַר אוֹיף גִּיזְעֵהֵן דָּאָס סֵפֶר. דְּעַרְנוֹוִיִל ווי דְּעַר מְלָךְ אִיז גִּיזְעֵסֶן אִיבְעַר דְּעַם סֵפֶר. הָאֵט עַר גִּיזְעֵהֵן ווי אַ שְׁפִין קְרִיכְט אוֹיף דִּי שְׂאָרְף פֿון דִּי בְּלַעֲטֵעַר פֿון דְּעַם

לְקַט רְמוּזִים

הַלִּילָה), כִּי לִפִּי הַנִּל יֵשׁ לְבָאָר שׁוּזָה מַה שֶׁקָּבַע מֵאֵז וְהַלֵּאָה לְכָל אֲנָשִׁי אֵת יוֹם אֲסִיפְתָּם אֵלָיו בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה

וּמָה שֶׁכָּתַב שֵׁם שְׁבַאסִיפֵת כָּל הַשָּׂרִים שֶׁנִּמְצָאוּ שֵׁם הָיוּ עוֹשִׂים עֲנִינֵי צַחֵק, יֵשׁ לְבָאָר שׁוּזָה מַה שֶׁמְבוּאָר מִדְּבָרֵי הַזּוּהָר הַקְּדוּשׁ וְהָאֲרִי ז"ל, שֶׁכָּל עֲנִין רֹאשׁ הַשָּׁנָה הוּא בְּסוּד יִצְחָק (שֶׁנִּקְרָא עַל שֵׁם "צַחֻק עֲשֵׂה לִי" וכו').

(כּוֹכְבֵי אֹר, שִׁיחּוֹת וְסִיפּוּרִים כַּךְ ו' אֹת ז')

וְהָיָה הַמְּלָךְ עוֹשֶׂה סְעוּדָה גְּדוֹלָה וְכו': כִּפִּי הַנּוֹכַח בְּסוּף הַמֵּאמָר שֶׁבְּלִיקוּטֵי א' סִימֵן כ' (תּשׁעָה תִּיקוּנֵין וכו') בּוּזָה הַלְשׁוֹן: 'קוֹדֶם שְׁבַא לְבַחֲיַת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל אִי אֵל יִתְהַלֵּל חוּגֵר כִּמְפַתַּח, אֲבָל אַחַר כֵּךְ כִּשְׁנוּצָח אֵז נִקְרָא אִישׁ מְלַחְמָה', (וּמִמִּילָא מוּכָן שְׂאִין זֶה רַק מִי שְׁבַא לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל בְּאֲמַצְעוֹת הַתּשׁעָה תִּיקוּנִים הַנּוֹכְרִים שֵׁם, וְשְׂאִין זֶה רַק מִי שְׂגִילָה זֹאת), כִּי מִכָּל זֶה נִבְּרָא בְּהַנּוֹכַח בְּנִסְיַעַת רְבִינוּ ז"ל לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל שֶׁמִּכּוּוֹן מִמֶּשׁ לִימֵי רֹאשׁ הַשָּׁנָה נִכְנָס בְּעִיר חִיפָה (וְעִין שֵׁם בְּסִיפּוּר הַנְּסִיעָה בְּרוּב שֶׁמַּחְתּוֹ שֶׁהִיָּתָה בְּזֹאת

שְׁהֵיָה מְרַחֵשׁ עַל צְדֵי הַסֵּפֶר, דְּהֵינּוּ עַל חֲדַי הַדְּפִין, וּמִצַּד הַשְּׁנַי הָיָה עוֹמֵד זָבּוּב. מִן הַסֵּתֶם לְהֵיכֵן הוֹלֵף הָעֶפְכָּיִשׁ? אֶל הַזָּבּוּב; וּבְתוֹף שְׁהֵיָה הָעֶפְכָּיִשׁ מְרַחֵשׁ וְהוֹלֵף אֶל הַזָּבּוּב בְּאֵרֹחַ וְהָרִים אֶת הַדָּף מִן הַסֵּפֶר, וְלֹא הָיָה הָעֶפְכָּיִשׁ יָכוֹל לִילֹף אֶל הַזָּבּוּב, וְחִזְרָה לְאַחֲרֵיהָ, וְעָשְׂתָה עֲצָמָה בְּעָרְמָה כְּאִלּוּ הִיא חוֹזֶרֶת וְאֵינָה רוֹצֶה עוֹד לִילֹף אֶל הַזָּבּוּב. וְחִזְרָה הַדָּף לְמִקוּמָה, וְחִזְרָה הָעֶפְכָּיִשׁ

סֵפֶר. אִין אוֹיף די בְּלֶעֱטֶער פֿון דַּעם סֵפֶר איז גִּישְׂטאַנְען אַ פֿליג. מִן הַסֵּתֶם וואוּ הֵינן גִּיט אַ שְׁפִין צו אֵיין פֿליג. דַּעֲרֹנוּיִל ווי די שְׁפִין איז גִּיקְרַאכֵן און איז גִּינאַנְגֵען צו דַּער פֿליג. איז גִּיקוּמֶען אַ ווינֵט און קאַט אויף גִּיהוּיבִין דַּאס בְּלֶעֱטִיל פֿון דַּעם סֵפֶר קאַט די שְׁפִין נִישְׁט גִּיקאַנֵט גִּיין צו דַּער פֿליג. קאַט זי זיך אים גִּיקֶעֶרֶט. און קאַט זיך קְלֶאמִירֶשְׁט גִּימאַכְט. גְּלִיִּיף ווי זי קֶעֶרֶט זיך אום. און וויל שוִינן נִיט גִּיין צו דַּער פֿליג. דַּעֲרֹנְאָף קאַט זיך דַּאס בְּלֶעֱטִיל אומִגִּיקֶעֶרֶט אויף זיין אָרֶט. קאַט ווידַעֶר די שְׁפִין גִּינוּאֶלֶט גִּיין צו דַּער פֿליג. קאַט זיך ווידַעֶר אויף גִּיהוּיבֵען דַּאס בְּלֶעֱטִיל. און קאַט זי נִיט גִּילאַזֵט קאַט זיך די שְׁפִין ווידַעֶר אומִגִּיקֶעֶרֶט. און אַזוי איז גִּינוּען עֲטִלִּיכֶע מַאֵל. נֶאָף

לְקַט רְמוּזִים

לגמרי, וכמבואר מלשון חכמינו ז"ל ומובא בפירוש רש"י פרשת תולדות על אודות הכתוב "וידו אוחות בע'קב' עשו", שלא יספיק זה לגמור מלכותו עד שבא זה ונטלה הימנו, וכלשון הכתוב שם בעובדיהו "אם תגביה כנשר וכו'".
(כוכבי אור, שיחות וסיפורים אות ד')

והזבוב הנזכר שם, יש לבאר שזה ענין החלושי כח שבישראל הנרדפים מקליפת עשו ועמלק ימח שמם, הנמשל לשממית (שהוא ממין עכביש כנודע), כמובן מרש"י בשם המדרש, שהוא שנשאר עליו הכתוב (בעובדיה שניבא עליו) "בזוי אתה מאור", כי הוא מבוזה יותר מכל השקצים, שאחר שכבר חטפה את עצמה ברגל אחד על הדף וכו' נשארה מטה מטה עד שלא נשאר ממנה כלום, שזה שמובא ברש"י בשם המדרש, על הכתוב "וידו אוחות בעקב עשו" וכו', שלא יספיק זה לגמור מלכותו עד שבא זה ונטלה הימנו, והיינו כנ"ל, שדייקא כשהגיע העכביש בעקבו ורגלו על הדף, עד שנרדמה שאפס תקוה להזבוב, כי בלי ספק תשחת חס ושלום לגמרי מקליפת העכביש כנ"ל, ואז דוקא התחיל העכביש לירד מטה מטה עד שנמחה לגמרי.

(כוכבי אור, שיחות וסיפורים כרך ו' אות ז')

ומהצד השני היה עומד זבוב: עיין במדרש שוחר טוב (משלי ל') "שממית בידים תתפש" זו מלכות וכו', "והיא בהיכלי מלך" שהחריבה מקדשו של מלך מלכי המלכים הקב"ה, "ושם שממית וגו'" זה עמלק וכו'. וממילא מובן כי הזבוב הם בחינת החלושי כח שבישראל שקליפת עשו ועמלק רודפת אחריהם, רק שהדף שכתוב בו נימוסי ישראל שהיא התורה הקדושה מגינה עליהם, כמאמרם ז"ל 'כל זמן שהקול קול יעקב וכו'', ואמרו 'על עזבם את תורת'י הלואי אותי עזבו ותורתי שמרו וכו'.

(זמרת הארץ להרב מטשעהרין)

ענין העכביש הם רדיפות כח הרע והנגדי מקליפת עשו ועמלק ימח שמם הנקרא בשם שממית (ממין עכביש כנודע), כמובא בפירוש רש"י בספר משלי (ל, כח) בדבר הכתוב "שממית בידים תתפש" שזה עשו, והוא שנאמר עליו בעובדיה "בזוי אתה מאור", כי הוא המבוזה מכל השקצים שנמשכים מקליפת עשו (כמובא בליקוטי הלכות הלכות תולעים בשם ספר הכוונות). וכאשר תתפש בהיכל מלך העליון יתברך, ויגיע עם ע'קב'ו ורגלו על הדף (שכתוב בו שם ה', כמובן מהשיחות שאחר המעשה) התחיל לירד מטה מטה עד שיהיה נמחה זכרו

לילך אל הזבוב, ואזי שוב הרים הדף ולא הניחה (הינו שהדף חזר והרים את עצמו ולא הניח את העכביש לילך אל הזבוב). וְחִזְרָה, וְכֵן הָיָה כַּמָּה פְּעָמִים. אחר-כֵּן שוב חזרה העכביש לילך אל הזבוב, והיתה מרחשת והולכת עד שפכר הטפה עצמה ברגל אחד על הדף, ושוב הרים הדף את עצמו, והיא פכר היתה על הדף קצת; ואזי הניח הדף את עצמו לגמרי, עד שנשארה העכביש תחתיו בחלל בין דף לדף, והיתה מרחשת שם, ונשארה מטה מטה עד שלא נשאר ממנה כלום (והזבוב - לא אספר לכם מה שהיה בה).

והמלך היה רואה כל זה, והיה מתמיה עצמו, והבין שאין זה דבר ריק, רק שמראין לו איזה דבר (וכל השרים כאו שהמלך מסתפל ומתמיה על-זה). והתחיל לחשב בזה, מה-זה ועל-מה-זה, ונתנמנם על הספר. וחלם לו שהיה בידו אבן טוב (שקורין 'דומיט'), והיה מסתפל בו, והיו יוצאין ממנו גזמות אנשים; והשליך מידו הדומיט. והדרך אצל המלכים שתולה על-גביהם הפאטרעט ש'לו, ועל-גבי הפאטרעט תולה הפתור, והיו אותן האנשים היוצאין מן הדומיט לוקחין את הפאטרעט, וחתכו את ראשו, ואחר-כֵּן לקחו את הפתור והשליכו לתוך הרפש (כל זה חלם לו). והיו אותן האנשים רצים אליו להרגו,

ס. דמות דיוקן.

דעם איז ווידער די שפיין גיגאנגען צו דער פליג און איז אזוי גיקראכין ביז זי האט זיך שוין אריבער גיחאפט מיט איין פיסל אויף דעם בלעטל. האט זיך ווידער אויף גיהויבען דאס בלעטל. און די שפיין איז שוין גיווען אביסל אויף דעם בלעטל. האט זיך דאס בלעטל אנדער גילייגט אין גאנצין. ביז די שפיין איז גיבליבן אונטערין בלעטל צווישן איין בלעטל און אנדערין. און זי איז דארטן גיקראכין. און איז אלץ גיבליבן מטה מטה. ביז סע פון איר גאר ניט גיבליבן (און די פליג, וועל איך אייך נישט דערציילן וואס מיט איר האט זיך גיטאן).

און דער מלך האט דאס אלץ גיזעהן. און האט זיך זייער פארוואונדערט ער האט פארשטאנען אז דאס איז ניט קיין לערע וואך. נאר מווייזט אים עפעס אזאך דערמיט (און די אלע שרים האבן גיזעהן אז דער מלך קוקט און פארוואונדערט זיך דרויף) און דער מלך האט אנגיהויבן צו טראכטן. וואס דאס באטייט. און ער איז אנדרימלט גינווארין אויף דעם ספר.

האט זיך אים גיחלומט. אז ער האט גיהאלטן אין דער האנט א דומיט. און ער האט אויף אים גיקוקט. זענען פון אים ארויס גיגאנגען גזמות מענשן. האט ער אראפ גינווארפן דעם דומיט פון דער האנט. און דער סדר איז ביי מלכים. סע הענגט איבער זיי זיין פאטרעט און איבער דעם פאטרעט. הענגט די קרוין. האט ער גיזעהן אין חלום. ווי די מענטשן וואס זיי זענען ארויס גיגאנגען פון דעם דומיט האבען גינומען דעם פאטרעט. און האבן אפ גישניטין דעם קאפ. דערנאך האבן זיי גינומען די קרוין און האבין אריין גינווארפן אין דער בלאטע אריין. און זיי זענען גילאפן צו אים זיי זאלין אים הרגינען. האט זיך אויף גיהויבן א בלעטל פון דעם ספר וואס ער איז גיליגן

והרים עצמו דף מן הספר הנ"ל שְהִיָּה שׁוֹכֵב עָלָיו וְהִגֵּן לְפָנָיו, וְלֹא יָכֻלוּ לַעֲשׂוֹת לוֹ מְאוּמָה, וְהִלְכוּ מִמֶּנּוּ. וְאַחַר-כֵּן חָזַר הַדָּף לְמִקְוָמוֹ, וְשׁוֹב הָיוּ רַצִּים לְהוֹרְגוֹ, וְחָזַר וְהָרִים הַדָּף כַּנִּל, וְכֵן הָיָה כַּמָּה פְּעָמִים. וְהָיָה מְשִׁתַּקֵּק מְאֹד לְרֵאוֹת אֵיזָה דָף שְׁמַגֵּן עָלָיו, מְאִיזָה נְמוּסִים שֶׁל אֵיזָה אֲמָה פְּתוּב עָלָיו, וְהָיָה מְתִירָא לְהִסְתַּכֵּל. וְהִתְחִיל לַצַּעֵק: חָבֵל, חָבֵל; וְשָׁמְעוּ כָּל הַשָּׂרִים שֶׁהָיוּ יוֹשְׁבִים שָׁם, וְהָיוּ חִפְצִים לְהִקְיָצוֹ - אִף אֵין זֶה נְמוּס לְהִקְיָן אֶת הַמֶּלֶךְ, וְהָיוּ מְכִים סְבִיבוֹתָיו כְּדִי לְהִקְיָצוֹ, וְלֹא הָיָה שׁוֹמֵעַ.

בְּתוֹךְ כֵּן בָּא אֶלָּיו הַר גְּבֵה, וְשָׁאַל אוֹתוֹ: מָה אַתָּה צוֹעֵק כָּל-כֵּן; שְׂזָה זְמַן רַב שְׁאַנִּי יִשָּׁן וְלֹא הִקְיָן אוֹתִי כְּלוֹם, שׁוֹם דְּבָר, וְאַתָּה הִקְיָצוֹת אוֹתִי. אָמַר לוֹ: וְלֹא אֶצְעֹק? שְׁהֵם קָמִים עָלַי לְהַרְגָנִי; רַק שְׂזָה הַדָּף מְגַן עָלַי. הַשִּׁיב לוֹ

דְּרוּפִי. אִין הָאֵט אִים פֶּאָרְשֶׁטְעֶלְט. הָאָבֵן זײ אִים גָּאָר גִּישֶׁט גִּיקְאָנְט טָאָן. זְעַנְעֵן זײ אָנוּעֵק גִּיאַנְגֵּעֵן פֿון אִים. אִין דְּעֶרְנָאָף הָאֵט זײ דָּאָס בְּלֶעֱטִיל אִים גִּיקְעֶרְט אִוִּיף זײַן אָרְט. דְּעֶרְנָאָף הָאָבֵן זײ ווִידֶער גִּיוּאָלְט אִים הַרְגֵּעֵנְעֵן הָאֵט זײ ווִידֶער אִוִּיף גִּיהוּיבֵן דָּאָס בְּלֶעֱטִיל כַּנִּל. אִין אַזוֹי אִיז גִּיוּעֵן כַּמָּה מָאָל.

הָאֵט דְּעַר מֶלֶךְ זײַעַר גִּיוּאָלְט זְעֵהָן. וְוָאָס פֶּאָר אַ בְּלֶעֱטִיל סֵע אִיז אִוִּיף אִים מְגִיָּן. (דְּהֵינּוּ סֵע בֶּאֱשִׁיט אִים) וְוָאָסְעֶרְע גִּימוּסִים סֵע שְׁטִייעֵן דְּרוּפִי. פֿון וְוֵעֲלִיבֶער אִוִּיף דָּאָס אִיז. הָאֵט עַר מוֹרָא גִּיהָאֵט צו קוֹקִין. אִין עַר הָאֵט אָן גִּיהוּיבֵן צו שְׁרִיעֵן. גִּיוּאָלְד. גִּיוּאָלְד. אִין אֶלְע שְׁרִים וְוָאָס זְעַנְעֵן דָּאָרְט גִּיזְעֶסִין. הָאָבֵן גִּיהֶעֶרְט. הָאָבֵן זײ אִים גִּיוּאָלְט אִוִּיף וְוֵעֲקִין. נָאָר דָּאָס אִיז גִּיט קִיין גִּימוּס. מְעַן זָאָל אַ מֶלֶךְ וְוֵעֲקִין. הָאָבֵן זײ גִּיקְלָאָפֵט אַרוֹם אִים. כְּדִי זײ זָאָלִין אִים אִוִּיף וְוֵעֲקִין. אִין עַר הָאֵט גִּישֶׁט גִּיהֶעֶרְט.

דְּעֶרְנוּוִיל אִיז צו אִים גִּיקוֹמֵעֵן. אַ הוּיבֶער בְּאָרְג. אִין הָאֵט אִים גִּיפֶרְעָגֵט וְוָאָס שְׁרִיעֶסֶטוּ אַזוֹי. עַס אִיז שׁוֹיֵן אַזוֹי אִיין לֵאנְגֶע צִיט. אַז אִיף שְׁלָאָף. הָאֵט מִיךְ קִינֶער גִּיט אִוִּיף גִּינְוֵעֶקֶט. אִין דוּ הָאָסֵט מִיךְ אִוִּיף גִּינְוֵעֶקֶט. (אַזוֹי הָאֵט דְּעַר בְּאָרְג גִּיזָאָנְט צוֹם מֶלֶךְ) הָאֵט עַר אִים גִּיזָאָנְט. וְוִי זָאָל אִיף גִּיט שְׁרִיעֵן.

לְקַט רְמוּזִים

והיו מכים סביבותיו כדי להקיצו ולא היה שומע: מה שנתנמנם המלך וישן עד שהיה קשה להקיצו, יש לבאר שבוזה ענין מה שמבואר מצרופי דברי האר"י ז"ל ודברי רבינו ז"ל (בסימן נ"ד שבליקוטי א') שבראש השנה מתגבר כח המדמה שבשינה, לבלוע ולהעלים את הזכרון בספר הנ"ל, ושכל התיקון והבירור הוא על ידי יוסף שהוא בן פ'ו'ר'ת ופ'ו'ר'ת' חלום הפ'ו'ר'ת (שבראש השנה כנודע), שבהתגברות המדמה (שנוכר בליקוטי א' סימן נ"ד הנ"ל) הסומך בכל עת לבלוע את הטוב, ולא

יודע כי באו אל קרבנה. והתיקון הוא על ידי יוסף, כי אף על פי שגם הוא נבלע תחילה בבית האסורים, וגם עליו סובב הכתוב "רבים קמים עלי" (כמובן מהמזמור שרמו בו רבינו ז"ל את המעשה הזאת), רבים וגדולים בתורה וכו' שבטי י"ה בעצמם. והוא בבואו זכה לברר גם חלום פרעה שבליל ראש השנה, עד שיצא מבית האסורים, ויבואו אחי יוסף וישתחוו לו, כי על ידו לבד יהיה עיקר התיקון. ובפרט בראש השנה.

(כוכבי אור, שיחות וסיפורים כרך ו' אות ז')

הָהָר: אִם זֶה הַדָּף מְגֵן עָלֶיךָ - אֵין אַתָּה צָרִיךְ לְהִתְיַרָא מְשׁוּם דְּבָר, כִּי גַם עָלֶי קָמִים הַרְבֵּה שׁוֹנָאִים, רַק זֶה הַדָּף מְגֵן עָלֶי; בּוֹא וְאַרְאֶנְךָ. וְהִרְאָה לוֹ שְׂסָבִיב הָהָר עוֹמְדִים אֲלָפִים וּרְכָבוֹת שׁוֹנָאִים, וְעוֹשִׂים סְעֻדוֹת וּשְׂמֵחִים, וְכִלְי־זֶמֶר מְזוּמָרִים וּמְרַקְדִין, וְהַשְׂמָחָה הִיא שְׂאִיזָה כַּת מֵהֶם חוֹשֵׁב אֶחָד וּכְּבֹא עַל אִיזָה חֲכָמָה אִיךָ לְעֻלוֹת אֶל הָהָר, וְאִזִּי עוֹשִׂים שְׂמָחָה גְּדוּלָה וּסְעֻדָה וּמְזוּמָרִים וְכוּ', וְכֵן כָּל כַּת וְכַת מֵהֶם; רַק שְׂזָה הַדָּף שֶׁל אֵלוֹ הַנְּמוּסִים שְׂמֵגֵן עָלֶיךָ - מְגֵן עָלֶי. וּבְרֵאשׁ הָהָר הִזָּה נָסֵר (שְׂקוֹרִין 'טאַבְּלִיצֶע')², וְהִזָּה כְּתוּב שֵׁם הַנְּמוּסִים שֶׁל הַדָּף הַמְּגֵן עָלָיו מְאִיזָה אֶמָּה הוּא, רַק מְחַמַּת שְׂהָהָר גְּבֵהָ אֵין יְכוּלִים לְקָרוֹת אוֹתוֹ הַפְּתָב; רַק לְמַטָּה הִזָּה טַאבְּלִיצֶע, וְהִזָּה כְּתוּב שֵׁם שְׂמִי שְׂיֵשׁ לוֹ כָּל הַשְּׂנַיִם - יְכוּל לְעֻלוֹת אֶל הָהָר. וְנִתֵּן הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ שְׂגֻדֵל עֶשֶׁב

ע. לוח.

אז זיי שטייען אויף מיר אויף. און ווילן מיר הרגינען. נאר דאס בלעטל איז אויף מיר מגין. האט אים דער בארג גיענפערט. אז דאס בלעטל איז אויף דיר מגין. באנדארפסטו קיין מורא ניט צו האבין פאר קיין שום זאך נאר אין מיר שטייען אויף אויף אסאך שונאים. נאר דאס בלעטל איז אויף מיר מגין. קום וועל איך דיר ווייזן.

האט ער אים גיוויזן. ווי ארום דעם בארג שטייען אלפים ורכבות שונאים. און זיי מאכין סעודות און זענען פרייליך און פלי זמר שפילען און זיי טאנצין. און די שמחה איז נואס א פיתי פון זיי טראכט איינער אויס און פאלט אויף א חכמה ווי אזוי מען זאל ארויף גיין אויף דעם בארג. אזוי מאכין זיי א גרויסע שמחה און א סעודה און מען שפילט און מען טאנצט. און אזוי איטליכע פיתי (דהיינו א טייל) פון זיי. נאר דאס בלעטל פון די נמוסים נואס סע איז אויף דיר מגין. איז אויף מיר מגין.

און אויף דעם שפיין בארג איז א טאבליצע. און דארט איז גישטאנען אנגישריבן די נמוסים פון דעם בלעטל נואס סע מגין אויף אים. פון א נואסינע אומה סע איז. נאר מחמת דער בארג איז הויף. קאן מען ניט ליינען דאס פתב. נאר אונטן איז גיווען א טאבליצע. איז דארט גישטאנען אנגישריבן אז ווער סע האט אלע ציין. דער קאן ארויף גיין אויף דעם בארג. האט השם יתברך

לְקַט רְמוּזִים

נפלאות כי שמענו מזקנינו שסיפרו לנו שכמה וכמה שנים קודם שסיפר המעשה הזאת, והיה אז עדיין בתחילת זמן צמיחת המחלוקת עליו, פעם אחת דיבר הוא ז"ל מענין זה, ואמר שאינו מתירא ממנו, כי כבר הראה לי בעצמו שאין לו שיניים בפיו, (היינו שנתוועדו אז פעם אחת ביחד, והתנצל אז לפניו ז"ל שאין כונתו להרבות במחלוקת עליו,

שמי שיש לו כל השיניים יכול לעלות וכו'): מה נפלא ענין זה מההר המבואר במעשה זאת שאין יכולים לעלות עליו כי אם מי שיש לו כל השיניים. ונתן ה' יתברך שגדל שם עשב שמי שבא לשם היו נופלין לו כל השיניים, הגם שהדבר נפלא וסתום ואין אתנו יודע עד מה להבין כונתו הקדושה בזה, אך בזה ראינו

במקום שצריכין לעלות אל ההר, ומי שפא לשם היה נופלים לו כל השנים, הן שהיה הולך ברגליו, הן שהיה רוכב, הן שהלך בעגלה עם בהמות - היה נופלים כל השנים, והיו מנחים שם חמרים חמרים של שנים, כמו הרים הרים.

אחר-כך לקחו אותן האנשים הנ"ל וחרזו והעמידו יחד את הפאטרעט בכראשונה, ואת הפתר לקחו ורחצו אותו, וחרזו ותלאום במקומם. והקיץ המלך, והסתפל תכף על הדף שהגן עליו - מאיזה נמוס של איזה אמה הוא, וראה שכתוב בו הנמוס של ישראל. והתחיל להסתפל (על הדף) בדרך אמת, והבין האמת לאמתו. וישב עצמו שהוא עצמו בודאי יהיה ישראל, רק מה עושין להתזיר למוטב פלם, להביאם להאמת? וישב עצמו שילך ויסע לבקש חכם שיפתור לו החלום פהויתו. ולקח עמו שני אנשים, ונסע להעולם, לא

גיגעבין אז סע וואקסט דארט אזוי א גראד דארט ווי מען באדארף ארויף צו גיין אויף דעם פארג. אז ווער סע קומט אהין. פאלין אים ארויס אלע ציין. סיי ער איז גיגאנגען צו פוס. סיי ער האט גיריטן. סיי ער איז גיפארין אין א וואגין מיט בהמות. זענען אלץ אלע ציין ארויס גיפאלין. זענען דארט גילעגן הויפין ווייס מיט ציין. אזוי ווי בערג.

דער נאך האבין די מענשן פון דעם דומיט גינומען דעם פאטרעט און האבין אים ווידער צום אויף גישטעלט אזוי ווי פרייר און די קרוין האבן זיי גינומען און האבן אפגינראשן. און האבין ווידער אויף גיהאנגען אויף זייער ארט האט זיך דער מלך אויף גיחאפט. און האט תיכף א קוק גיטאן אויף דעם בלעטל וואס סע האט אויף אים מגין גינען פון א וואסיכע נימוס פון א וואסיכע אומה דאס איז. האט ער גיזעהן א סע שטייט דארט דער נימוס פון יודין. האט ער אן גיהויבן צו קוקין אויף דעם בלעטל מיט דעם אמת האט ער פארשטאנען דעם רעכטן אמת. האט ער זיך מיישב גינען. ער וועט שוין בודאי זיין א יוד. נאר וואס טוט מען אז מען זאל די גאנצע וועלט מחזיר למוטב זיין מען זאל זיי אלע ברענגען צום אמת.

האט ער זיך מיישב גינען. ער וועט פארין זוכין א חכם. וואס ער זאל אים פותר חלום זיין

לקט רמזים

רבות כשיפר ענין זה של ההר מובן ממילא למפרע כי היה לו גם אז בדיבור זה סוד עמוק, הגם כי גם עתה נעלם סוד זה הענין לגמרי ואין לו שום פותר כלל, והכלל כי כל דיבור ודיבור שלו ז"ל יש בו רזין עליונים, ובפרט כל דיבור ודיבור שבסיפורי מעשיות אלו, וכנשמע מפיו הקדוש בעצמו ז"ל בענין זה וכמבואר במקום אחר. רמזי המעשיות להרב מטשהערין)

כי היחכן כזאת לאיש זקן כזה שכבר אין לו שניים בפיו, ולקח בחזקה אצבעו של רבינו ז"ל לתוך פיו והראה לו שכבר אין לו שניים בפיו, ויש בזה סיפור שלם ואולי יתבאר במקום אחר). ועתה ראה והבן עומק מחשבותיו ז"ל בכל דיבור ודיבור מתחילה ועד סוף, כי אז לא עלה על הדעת כלל שיש לו ז"ל בדיבור זה כוונה עמוקה ורזין נפלאים, כי נדמה להם שמדבר זאת בדרך צחות כלשון בני אדם. עד שאחר שנים

כְּדָרְךָ הַמְלֵךְ, רַק כָּאִישׁ פְּשׁוּט. וְהָיָה נוֹסֵעַ מֵעִיר לְעִיר וּמִמְדִּינָה לְמְדִינָה, וְשָׂאל אֵיךְ נִמְצָא חֶכֶם שְׂיֻכַּל לְפִתּוֹר חֲלוֹם כְּהִנְיָתוֹ; וְהוֹדִיעֵנו לוֹ שְׁשָׁם וְשֵׁם נִמְצָא חֶכֶם כְּזֶה, וְנִסְעַ לְשָׁם. וּבֹא אֶל הַחֶכֶם וְסִפֵּר לוֹ הַהֶאֱמַת, אֵיךְ שֶׁהוּא מְלֵךְ וְכִבֵּשׁ מְלַחְמוֹת וְכָל הַמַּעֲשֵׂה שֶׁהָיָה כְּנִל, וּבִקֵּשׁ מִמֶּנּוּ לְפִתּוֹר חֲלוֹמוֹ. וְהַשִּׁיב לוֹ: אֲנִי בַעֲצָמֵי אֲנִי יָכוֹל לְפִתּוֹר, רַק שְׂשֵׁשׁ זָמָן, בְּאוֹתוֹ יוֹם בְּאוֹתוֹ חֲדָשׁ, וְאֲזִי אֲנִי מְקַבֵּץ כָּל סַמְמָנֵי הַקְטָרֶת וְעוֹשֶׂה מֵהֶם מִרְכָּב^פ, וּמַעֲשִׂינִן אֶת הָאָדָם בְּאֵלוֹ הַקְטָרֶת, וְאוֹתוֹ הָאָדָם חוֹשֵׁב בְּמַחְשְׁבֹתוֹ מֵה שְׂרוּצָה לְרֵאוֹת וְלִידַע, וְאֲזִי יִדַע הַכֹּל. וַיֵּשֶׁב הַמְלֵךְ עֲצָמוֹ: מֵאַחַר שֶׁכָּבַר כִּלָּה זָמָן רַב בְּשִׁבְלֵי זֶה, שְׂשִׁמְתִין עוֹד עַד אוֹתוֹ הַיּוֹם וְאוֹתוֹ הַחֲדָשׁ. וְאֲזִי עָשָׂה לוֹ הַחֶכֶם כֵּן כְּנִל וְעָשָׂן אוֹתוֹ עִם

פ. הרכבת סממנים.

כְּהִנְיָתוֹ. (דְּהֵינּוּ עַר זָאל אִים בַּאֲשִׁירִין דְּעַם חֲלוֹם פּוֹנְקֵט אַזוֹי ווי עַר אִיז) און עַר הָאָט מִיט זִיךְ גִּינוֹמְעֵן צוֹוִי מַעֲנֵטְשֵׁן און אִיז גִּיפֶאָרִין אוֹיף דְּעַר וועלֵט. נִיט אַזוֹי ווי אַ מְלֵךְ נָאָר ווי אַ פְּרָאָסְטֵעַ מַעֲנֵטְשׁ, און אִיז גִּיפֶאָרִין פּוֹן אִיין שְׁטָאָט צו דְּעַר אַנְדֶּרֶער. און הָאָט גִּיפֶרְעֶגֶט. ווי גִּיפִינֵט מֵעַן אַזוֹי אַ חֶכֶם וואָס עַר זָאל פּוֹתֵר חֲלוֹם זִיין כְּהִנְיָתוֹ. הָאָט מֵעַן אִים מוֹדִיעַ גִּינוֹעַן אַז דָּאָרְט און דָּאָרְט גִּיפִינֵט זִיךְ אַזוֹי אַ חֶכֶם. אִיז עַר גִּיפֶאָרִין אֶהִיִן. און אִיז גִּיקוֹמְעֵן צו דְּעַם חֶכֶם און עַר הָאָט אִים דְּעַרצִיילֵט דְּעַם אָמַת. אַז עַר אִיז אַ מְלֵךְ. און עַר הָאָט אַפּ גִּינוֹמְעֵן מְלַחְמוֹת. און דִּי גֵאָנְצֵעַ מַעֲשֵׂה וואָס סֵעַ גִּינוֹעַן כְּנִל. און הָאָט אִים גִּיפֶעֶטִין. אַז עַר זָאל אִים פּוֹתֵר חֲלוֹם זִיין. הָאָט אִים דְּעַר חֶכֶם גִּיעֲנֶפֶעֶרְט. אִיךְ אַלִּיין קָאָן נִיט פּוֹתֵר זִיין. נָאָר סֵעַ אִיז פֶּאָר הַאָנְדִּין אַ צִיִּיט. אִיין דְּעַם אִיין דְּעַם טָאָג און אִיין דְּעַם אִיין דְּעַם חוֹדֶשׁ. דְּעַמוֹלֵט נֵעַם אִיךְ צוֹם אוֹיף אַלֵּע סַמְמָנֵי הַקְטָרֶת (כְּלוֹמֵר אַלֵּע קְרִיִיטִיכְצֶער וואָס פּוֹן זִי פֶלֶגֶט מֵעַן מַאֲכִין קְטוֹרֶת) און אִיךְ מֵאָךְ פּוֹן זִי אַ מוֹרְכָב. (כְּלוֹמֵר עַר מִישׁ זִי אוֹיס אִין אִינְעַם). און מְרִיִקֶעֶרְט דְּעַם מַעֲנֵשֵׁן מִיט דִּי קְטוֹרֶת און דְּעַר מַעֲנֵשׁ הָאָט אִין זִין וואָס עַר ווִיל זְעֶהֶן. און וואָס עַר ווִיל וויסִין. וויִיסֵט עַר דְּעַמוֹלֵט אַלְדִּינְג.

הָאָט זִיךְ דְּעַר מְלֵךְ מִיִּשְׁבַּב גִּינוֹעַן. אַז עַר הָאָט זִיךְ שוִׁין יוֹא אַזוֹי פִּיל צִיִּיט דְּרוֹיף פֶּאָרְכֶּרְאָכְט. וועט עַר נָאָךְ וואַרְטִין בִּיז דְּעַם טָאָג און דְּעַם חוֹדֶשׁ. (וואָס דְּעַר חֶכֶם הָאָט אִים גִּזְאָגֵט) סֵעַ גִּיקוֹמְעֵן דְּעַר

לְקַט רְמִזִּים

ור' שמואל הנ"ל הן הן השני אנשים הנרמזים במעשה הנ"ל, (כי אף על פי שגם זאת היא מהמעשיות שבשנים קדמוניות, אבל בהשתלשלותם אשר הזכרתי בכרך שני עיין שם, ועד עולם הזה הגשמי, נמצא מעין זה גם בנסיעה הזאת מרבינו ז"ל, כי 'מאן מלכי רבנן'). ושינה את לבושי בתחילת הנסיעה להיות נדמה כסוחר, והזהיר מאוד את שני האנשים הנ"ל שלא יודיעו בשום מקום מי הוא וכו'.

(כוכבי אור, שיחות וסיפורים כרך ו' אות ג')

ולקח עמו שני אנשים ונסע להעולם וכו': מעשה הזבוב והעכביש סיפר רבינו ז"ל כשבא מנסיעתו לנווריתש הנזכר בספר חיי מוהר"ן, ובנסיעתו לקח עמו איש עשיר ונכבד וירא אלקים ר' שמואל מטעפליק וכו', ועם ר' שמואל לקח בתחילה את ר' נפתלי מנעמירוב לנסוע אתו עד ליפיוועץ, ובלפיוועץ הוכרח להחזיר את רבי נפתלי לביתו וכו', ולקח בליפיוועץ במקום רבי נפתלי ז"ל את ר' אייזיק יוסף מליפיוועץ, והוא

סיפורי

מעשה ז' - מזובוב ועכביש

מעשיות קבג

הקטרת, פנ"ל, והתחיל לראות אפלו מה שהיה נעשה עמו קדם הלדה, בעת שהיה הנשמה בעולם העליון. וראה שהיו מוליכין הנשמה שלו דרך פל העולמות, והיו מכריזין ושואלין: מי שיש לו ללמד חוב על זאת הנשמה - יבוא; ולא היה נמצא אחד ללמד חוב עליה.

בתוך כך בא אחד ורץ וצעק: רבוננו של עולם, שמע תפלתתי: אם זה יבוא לעולם - מה לי לעשות עוד, ועל מה בראתני? וזה היה הסמ"ך-מ"ם (הינו זה שצעק כל זה היה הסמ"ך-מ"ם בעצמו). והשיבו לו: זאת הנשמה צריכה לירד להעולם בודאי, ואתה חשב לה עצה; והלה לו. והוליכו את הנשמה עוד

טאג. האט אים דער חכם אזוי גיטאן און האט אים גירייכערט מיט די קטורת האט דער מלך אן גיהוּבן צו זעהן. אפילו וואס מיט אים האט זיך נאך גיטאן איי דער איז גיבוירין גינארין. דעמולט אז די נשמה איז נאך גינען בעולם העליון (בלומר אויף גענער וועלט) האט ער גינען ווי מהאט זיין נשמה גיפירט דורך אלע וועלטין. און מהאט אויס גירופן ווער סע האט עפעס מלמד חוב צו זיין (בלומר צו ביידין שלעכטן) אויף דער נשמה. זאל ער קומען האט זיך קיינער ניט גיפונען וואס ער זאל מלמד חוב זיין.

דערנווייל איז איינער אן גיקומען. און איז גילאפין און האט גישריגן רבוננו של עולם. הער צו מיין גיבעט. אז דער וועט קומען אויף דער וועלט. וואס האב איך שוין צו טאן. און נאך וואס האסטו מיר באשפין. און דאס איז גינען דער ס"מ (בלומר דער וואס האט דאס גישריגן דאס איז דער ס"מ אליין גינען. האט ער גישריגן אז די נשמה וועט אראפ קומען אין דער וועלט אריין. האט ער שוין נישט צו טאן) האט קען אים גיענפערט. די נשמה. מוז אראפ גיין אויף דער וועלט. און דו גיב דיר איין עצה. איז ער זיך אנוועק

לקט רמזים

ומכוסה מהעולם מאורד. (ומסתמא העצה על ידי שמעמיד עליו איזה מפורסם הדור שיחלוק על זה הצדיק ויעלים אורו בהעלמה גדולה, וזה החולק מסתמא יש לו להס"ם הכירות עמו מכבר, כי כבר היה לעולמים הרבה הרבה מעשיות כאלו וכמעט בכל דור ודור), ולולי שהבעל דבר מתגבר עצמו כל כך בכל דור ודור להעצים אור הצדיק האמת בוודאי כבר היה תיקון העולם בשלימות, אך אף על פי כן "עוצו עצה ותופר ורבות מחשבות בלב איש ועצת ה' היא תקום", והנשמה הזאת יורדת בעולם. ואף על פי שבאמת עובר עליה מה שעובר ולולי ה' שהיה לנו וכו', אף על פי כן הצדיק הזה הוא כובש מלחמות רבות וסוף כל סוף יתתקן העולם על ידו בשלימות. (אוצר היראה, צדיק פ"ה)

בתוך כך בא אחד וכו': קודם שירדת נשמת הצדיק האמת שהוא המנהיג האמת לעולם. אזי מכריזין בכל העולמות עליונים שכל מי שיש לו ללמד חוב על זאת הנשמה יבוא, ומסתמא אין גם אחד שילמד איזה חוב ח"ו על נשמה קדושה כזאת, בתוך כך בא הבעל דבר שהוא הס"ם בעצמו וצועק, אם זה הצדיק יבא לעולם מה לי לעשות עוד ועל מה שוא בראתני, כי בוודאי יחזיר למוטב את כל העולם וכל העולם יתתקן על ידו בשלימות. אז משיבין לו להס"ם זאת הנשמה צריכה לירד להעולם בוודאי ואתה חשוב לך עצה. ואז הבעל דבר נותן לעצמו עצה שיהיה הצדיק הזה רשאי לירד להעולם. ואף על פי כן יהיה אור אמיתו וקדושת צדקתו נעלם וגנוז

דָּרָךְ עוֹלָמוֹת, עַד שֶׁהִבִּיאוּ אוֹתָהּ לְהַפְתֵּי-דֵינן שֶׁל מַעְלָה כְּדֵי לְהַשְׁפִּיעַ אוֹתָהּ שְׁתַּרְדַּ לְהַעוֹלָם. וְאוֹתוֹ הָאִישׁ עֲדִין לֹא בָּא, וְשִׁלְחוּ אַחֲרָיו שְׁלִיחַ, וּבָא וְהִבִּיא עִמּוֹ זָקֵן אֶחָד שֶׁהָיָה כְּפוּף כְּדָרָךְ הַזֶּקֶן, שֶׁהָיָה מִפִּיר עִמּוֹ מִכְּבָר (הֵינּוּ שֶׁהִבְעֵל-דְּכָר הָיָה לוֹ הַפְּרוֹת עִם זֶה הַזֶּקֶן הַכְּפוּף מִכְּבָר), וְשָׁחַק וְאָמַר: כְּבָר נִתְתִּי לִי עֲצָה, רִשְׁאֵי הוּא לִילֵךְ לְהַעוֹלָם. וְהִנִּיחוּ אֶת הַנְּשֻׁמָּה, וַיִּרְדֶּה לְהַעוֹלָם. וְהָיָה רוֹאֵה כָּל מָה שֶׁעָבַר עָלָיו מִתְחִלָּה וְעַד סוּף, וְאִיךָ נַעֲשָׂה מְלָךְ, וְהַמְּלַחְמוֹת שֶׁהָיָה לוֹ וְכוּ' (וְלָקַח שְׁבוּיִים, וּבְתוֹכָם הָיָה יִפְת-תֹּאֵר שֶׁהָיָה לָהּ כָּל מִינֵי חֵן שֶׁבְּעוֹלָם, רַק שָׁנָה הַחֵן לֹא הָיָה מַעֲצָמָה, רַק שֶׁהָיָה תּוֹלָה עָלֶיהָ דּוּמִיט², וְאוֹתוֹ הַדּוּמִיט הָיָה לוֹ כָּל מִינֵי חֵן, וּמִחֲמַת זֶה נִדְּמָה שֶׁיֵּשׁ לָהּ כָּל מִינֵי חֵן. וְעַל אוֹתוֹ הֶהָר אֵינָם יְכוֹלִים לְבוֹא רַק חֲכָמִים וְעֹשִׂירִים וְכוּ', וַיּוֹתֵר לֹא הֵגִיד); וַיֵּשׁ עוֹד הַרְבֵּה מְאֹד בְּזֶה. (מִן "וְלָקַח שְׁבוּיִים" עַד הַסּוּף לֹא נִכְתַּב כְּרִאִי, כְּמוֹ שֶׁסִּפֵּר).

צ. אבן טוב.

גִּינְאָנְגֵּעַן (דְּהֵינּוּ דְּעַר וְנָאס הָאֵט דָּאס גִּישְׁרִיגֵן). הָאֵט מְעַן וְיִיטְעַר דֵּי נִשְׁמָה גִּישְׁרִיט דּוֹרָךְ עוֹלָמוֹת (כְּלוּמַר וְעֵלְטִין) בִּיז מִהָאֵט דֵּי נִשְׁמָה שׁוֹיִן גִּיבְרֵאכְט צוּם בֵּית דִּין שֶׁל מַעְלָה כְּדֵי מְזָאל זֵי שׁוֹיִן בְּאִשְׁוֹעֵרִין. כְּדֵי זֵי זָאל שׁוֹיִן אַרְכָּאפ גִּיין אוֹיף דְּעַר וְעֵלְט, און עַר אִיז נָאף גִּיט גִּיקוּמְעַן (דְּהֵינּוּ דְּעַר ס"מ וְנָאס הָאֵט פִּרִיר גִּישְׁרִיגֵן אִיז עַר נָאף גִּיט גִּיקוּמְעַן) הָאֵט מְעַן נָאף אִים גִּישִׁיקְט אַ שְׁלִיחַ. אִיז עַר גִּיקוּמְעַן. און הָאֵט מִיט זִיף גִּיבְרֵאכְט אִיין אֵלְטִיטְשְׁקִין אִיין אִיין גִּיקוּמְעַן. וְנָאס עַר הָאֵט זִיף גִּיקוּמְעַן מִיט אִים פּוֹן לֵאנְג (דְּהֵינּוּ דְּעַר כְּעַל דְּבַר הָאֵט זִיף מִיט דְּעַם אֵלְטִין גִּיקוּמְעַן פּוֹן לֵאנְג) און עַר הָאֵט גִּילְאכְט. און הָאֵט גִּינְאָנְט. אִיךָ הָאֵט מִיר שׁוֹיִן אִיין עֲצָה גִּינְיָבֵן. דֵּי נִשְׁמָה מְעַן שׁוֹיִן אַרְכָּאפ גִּיין אוֹיף דְּעַר וְעֵלְט. הָאֵט מְעַן גִּילְאָזְט דֵּי נִשְׁמָה אִיז זֵי אַרְכָּאפ גִּינְאָנְגֵּעַן אוֹיף דְּעַר וְעֵלְט. און עַר הָאֵט גִּינְעֵהֵן (דְּהֵינּוּ דְּעַר מְלָךְ) וְנָאס מִיט אִים הָאֵט זִיף אִיבְעַר גִּיטְאָן מִתְחִלָּה וְעַד סוּף. און ווי עַר אִיז גִּינְוֹאֵרִין אַ מְלָךְ. און דֵּי מִלְחָמוֹת וְנָאס עַר הָאֵט גִּיהָאֵט וְכוּ'.

און עַר הָאֵט גִּינְוִמְעַן שְׁבוּיִים און צְוִיטְשֵׁן דֵּי שְׁבוּיִים אִיז גִּינְוִעַן אַ יִפְת תּוֹאֵר. וְנָאס זֵי הָאֵט גִּיהָאֵט אֵלְיִלְיִי חֵן פּוֹן דְּעַר וְעֵלְט. נָאֵר דְּעַר חֵן אִיז גִּיט גִּינְוִעַן פּוֹן אִיר אֵלְיִין. נָאֵר סְעֵ הָאֵט אוֹיף אִיר גִּיהָאָנְגֵּעַן אַ דּוּמִיט. און דְּעַר דּוּמִיט הָאֵט גִּיהָאֵט אֵלְיִלְיִי חֵן. און מִחֲמַת דְּעַם הָאֵט זִיף גִּידְאכְט אַז זֵי הָאֵט אֵלְיִלְיִי חֵן. און אוֹיף דְּעַם בְּאֵרְג קָאנְעַן מְעַר גִּיט קוּמְעַן. נָאֵר חֲכָמִים און עֹשִׂירִים וְכוּ'. (און וְיִיטְעַר הָאֵט עַר גִּישְׁט דְּעַרְצִיילְט) און סְעֵ נָאף דָּא זִייעַר אַסֵּאף דְּרִינְעַן. (דָּאס וְנָאס דָּא שְׁטִיט מִיט דֵּי שְׁבוּיִים דָּאס אִיז גִּישְׁרִיבֵן גִּינְוֹאֵרִין גוּט אוֹיז ווי עַר הָאֵט עִם דְּעַרְצִיילְט).

לְקַט רְמִזִּים

משכל, ורק מה שקיבל מרבינו זה היה הדעת שלו, ולכן היה לו כל מיני חן שבעולם, שזה היה מהארת רבינו, בבחינת הארת משה ביהושע, הארת החמה בלבנה.

(לוית חן)

ולקח שבויים ובתוכם היתה יפת תואר שהיה לה כל מיני חן שבעולם רק שזה החן לא היה מעצמה: אנ"ש אומרים שזאת היפת תואר מרמו למוהרנ"ח, שכל עצמותו ומהותו היה רק רבינו, וכפי שאמר על עצמו שרוקן את מוחו כליל

"מזמור לדוד בבְּרָחוֹ וְכוּ', ה' מָה רַבּוֹ צָרִי, רַבִּים קָמִים עָלַי וְכוּ', וְאַתָּה ה' מְגִן בְּעָדִי, כְּבוֹדִי וּמְרִים רֵאשִׁי"^פ. "קוֹלִי אֶל ה' אֶקְרָא וַיַּעֲנֵנִי מִהַר קִדְשׁוֹ סֵלָה" - הַר הַנֵּל. "אֲנִי שָׁכַחְתִּי וְאִישָׁנָה" - פִּנְ"ל. "הִקִּיצוּתִי וְכוּ', לֹא אֵיךְא מְרַבּוֹת עִם וְכוּ', כִּי הִפִּיתָ אֶת כָּל אֵיבֵי לְחִי, שְׁנֵי רָשָׁעִים שִׁבְרָתָ" - כִּי הָיוּ נוֹפְלִים לָהֶם הַשָּׁנִים כְּשֶׁרָצוּ לַעֲלוֹת אֶל הָהָר. "עַל עַמְּךָ בְּרַכְתָּךְ סֵלָה". עֲמֵד וְהִתְבּוֹנֵן נִפְלְאוֹת אֱלֹהִים אִם בְּעַל־נַפְשׁ אַתָּה תִּשָּׂא בְּשָׂרְךָ בְּשִׁנֶּיךָ וְנִפְשָׁךְ תִּשִּׂים בְּכַפְּךָ, תַּעֲמֵד מְרַעֵיד וּמִשְׁתּוֹמֵם, תִּסְמַר שְׁעָרוֹת רֵאשֶׁךְ, וְתִשׁוּב תִּתְפַּלֵּא בְּדַבְרֵימָה הָאֵלֶּה הַעוֹמְדִים בְּגִבְהֵי מְרוֹמִים.

ק. תהלים פרק ג' פסוק ד'.

מזמור לדוד בבְּרָחוֹ וְכוּ'. מָה רַבּוֹ צָרִי רַבִּים קָמִים עָלַי. וְאַתָּה ה' מְגִן בְּעָדִי וּמְרִים רֵאשִׁי וְכוּ'. פֶּאֶר טִיטְשׁ גוֹט דָּאס גַּאנְצֶע קאַפִּיטֵל און פֶּאֶרשִׁטִּי גוֹט. וְעֵסְטוּ זַעֲהֵן וְוִי אַזוֹי דָּאָרְט אִיז מְרוֹמֵז דִּי גַאנְצֶע מַעֲשֵׂה.

מעשה ח'
מרב ובן יחיד

מעשה ח'

מרב ובן יחיד

מעשה ברב אחד שלא היה לו בנים. אחר-כך היה לו בן יחיד, וגדל אותו, והשיא אותו, והיה יושב בעליה ולמד כדרך אצל הגבירים. והיה לומד ומתפלל תמיד, רק שהיה מרגיש בעצמו שחסר לו איזה חסרון - ואינו יודע מהו, ולא היה מרגיש טעם בלמודו ובתפלתו. וספר לפני שני אנשים בני

מעשה אמאל איז גיווען א רב. דער רב האט קיין קינדער נישט גיהאט. דערנאך האט ער גיהאט א בן יחיד. און ער האט אים מגדל גיווען. און ער האט אים חתונה גימאכט. דער בן יחיד פלעגט צו זיצן אויף איין איבער שטיבל און האט גילערניט. אזוי ווי דער סקר איז ביי גבירים. און פלעגט לערנען און דאוויגען תמיד. נאר ער האט ביי זיך גיפילט אז סע פעלט אים עפעס א חסרון. און האט נישט גיוואוסט וואס. און ער האט נישט גיפילט קיין טעם אין דעם לערנען און אין דעם דאוויגען. האט ער דאס דערציילט פאר צוויי יונגע לייט. האבן זיי אים איין עצה גיגיבן. אז ער

לקט רמזים

ולחביא אותה אל הצדיק באמת שהוא בחינת משה בחינת מאור הגדול, בכדי להאיר בה ולהשלימה. שזה בחינת 'להזהיר גדולים על הקטנים', שזה בחינת מה שנאמר אצל המשכן 'ויביאו את המשכן אל משה ויקם משה (דייקא) את המשכן, וכמבואר גם בזוה"ק (פקודי ו"ח ע"ב), עיין שם עוד, ועוד בכמה מקומות מדבריו ז"ל בענין זה ויונעם לך.

(רמזי המעשיות להרב מטשעהרין)

אנשי שלומינו דייקו בזה ואמרו, שדוקא זה הבן יחיד שלא היה בו שום עוון ושום חסרון, על כן התפלא מדוע לא מרגיש טעם בעבודתו את ה', כי לא היה לו שום עוון תלות בו את חסרון הטעם בעבודה, בכל זאת אנו רואים שאף על פי

ולא היה מרגיש טעם בלימודו ובתפילתו וכו': מבואר ומובן מתחילת זה הסיפור, כי לא מיבעיא מי שאינו עוסק בתפילה ורחוק לגמרי מעבודת ה', הוא צריך בוודאי להשתדל לבוא ולהתקרב להצדיק האמת, כי בוודאי יתעורר על ידו לתשובה שלימה, אך אפילו מי שעוסק בעבודת ה' ולומד ומתפלל תמיד, אף על פי כן להרגיש טעם בעבודתו ולעבוד את ה' בשמחה ושתהיה עבודתו שלימה בלי שום חסרון, הוא רק על ידי התקרבות להצדיק האמת, כמבואר בפנים ועוד במקומות הרבה בדבריו ז"ל.

ועיין במאמר 'אמור אל הכהנים' בליקוטי א' סימן ב', מבואר שכל בחינת עבודת התפילה הוא בחינת מאור הקטן, על כן צריכין לקשר אותה

הנעורים, ונתנו לו עצה: שישע לאותו צדיק. ואותו בן הנ"ל עשה מצוה שבא על-ידה לבחינת 'מאור הקטן'. והלך אותו הבן-יחיד וספר לאביו: באשר שאינו מרגיש טעם בעבודתו כנ"ל, וחסר לו ואינו יודע מהו; בכך הוא רוצה לנסע לאותו צדיק. והשיב לו אביו: איך אתה בא לנסע אליו? הלא אתה למדן יותר ממנו ומיחס יותר ממנו. לא נאה לך לנסע אליו, בלך מדרך זו; עד שמנע אותו לנסע. וחזר ללמודו, ושוב הרגיש חסרון כנ"ל, והתיעץ שוב עם אותן האנשים הנ"ל, ויעצו אותו כמקדם לנסע להצדיק, ושוב הלך לאביו, והטה אותו אביו ומנע אותו כנ"ל; וכן היה כמה פעמים.

והבן הנ"ל היה מרגיש שחסר לו, והיה מתגעגע מאד למלאות חסרונו - ולא ידע מהו כנ"ל. ובא עוד לאביו והפציר בו, עד שהכרח אביו לנסע עמו, כי לא רצה להניח אותו לנסע לבדו, מחמת שהיה בן יחיד. ואמר לו אביו:

זאל פארין צו דעם און דעם צדיק. און דער בן יחיד האט גיטאן א מצוה. וואס דורך דער מצוה איז ער גיקומען צו דער בחינה מאור הקטן.

איז גיגאנגען דער בן יחיד און האט דאס דערציילט זיין פאטער. באשר ער פילט ניט קיין טעם אין זיין עבודה (פלומר אין דעם וואס ער דינט גאט דיינו דאורינען און לערנען און אנדערע מצוה) און סע גייט אים אפ און ער ווייסט ניט וואס. בכך. וויל ער פארין צו דעם צדיק (וואס מען האט אים גיזאנט כנ"ל) האט אים דער פאטער גיענפערט. ווי קומסטו צו אים צו פארין דו ביסט זיך מער למדן פון אים. און מער מיהס פון אים. סע שטייט דיר ניט אן צו אים צו פארין. גיי אנוועק פון דעם וועג. ביז דער פאטער האט אים ניט דערלאזט צו פארין צום צדיק. האט זיך דער בן יחיד ווידער גיזעצט לערנען. האט ער ווידער גיפילט דעם חסרון. כנ"ל. האט ער ווידער איין עצה גיהלטין מיט די מענשן. האבין זיי אים ווידער די עצה גיגיבן אז ער זאל פארין צו דעם צדיק. איז ער ווידער גיגאנגען צום פאטער. האט אים דער פאטער ווידער אפ גישלאגין. און האט אים ניט דערלאזט. און אזוי איז גיווען עטליכע מאל. און דער בן יחיד האט אלץ גיפילט אז סע גייט אים עפעס אפ. און האט זייער גיבענקט ער זאל ממלא זיין דעם חסרון (פלומר ער זאל מיט עפעס פארעכטן או סע זאל אים ניט אפ גיין) און ער האט נישט גוואוסט וואס דער חסרון איז. כנ"ל. איז ער נאך אמאל גיקומען צום פאטער און האט אים זייער גיבעטין. ביז דער פאטער האט גימוזט מיט אים פארין. ווארין דער פאטער האט אים ניט גיוואלט אליין לאזן פארין מחמת ער איז גיווען ביי אים א בן יחיד.

האט אים דער פאטער גיזאגט זעה איך וועל מיט דיר פארין. וועל איך דיר ווייזן אז ער איז גאר

לקט רמזים

מחמת מעשינו הרעים, ועל כן כל שכן שצריכים אנו להודרו ולנסוע לחפש את הצדיק, גם אם הוא רחוק מאוד מאתנו.

(שיח שרפי קודש ח"ו סי' רצ"ט)

שכבר היה בדרגה כזו הבין נכוחה שעדיין עליו לקום ולנסוע לצדיק לבקש עצתו. ומזה נלמד שעל אחת כמה וכמה אנשים כערכנו, שזה שאין אנו מרגישים חיות בעבודתנו הוא לסיבת פגמינו

סיפורי

מעשה ח' - מרב ובן יחיד

מעשיות קלא

הלא תראה שאסע עמך - ואראה לך שאין בו ממש; ואסרו המרפכה ונסעו. אמר לו אביו: בזה אנסה: אם תנהג כסדר - הוא מן השמים, ואם לאו - אינו מן השמים, ונחזור. ונסעו ובאו אל גשר קטן, ונפל סוס אחד, והמרפכה נתהפכה, וכמעט נטבעו. אמר לו אביו: ראה שאינו מתנהג כסדר, ואין הנסיעה מן השמים; ונחזור. ונחזור הבן ללמודו, ושוב ראה הסרון שחסר לו ואינו יודע. ונחזור והפציר באביו פנ"ל, והכרח לנסע עמו שנית. וכשנסעו העמיד אביו הנסיון כבראשונה, אם תנהג כסדר. ונזדמן פשהו נוסעים ונשברו שני הידות (שקורין אקסין), ואמר לו אביו: ראה שאינו מתנהג לנו לנסע, כי האם זה דרך הטבע שישתברו שני האקסין? וכמה פעמים שנסעו עם המרפכה הזאת - ולא נזדמן כזאת; ונחזור.

והחזר הבן הנ"ל ללרכו פנ"ל (הינו ללמודו וכו' פנ"ל), ושוב הרגיש החסרון פנ"ל, והאנשים יעצו אותו לנסע. ונחזור לאביו והפציר אותו פנ"ל, והכרח לנסע עמו עוד. ואמר לו הבן: שלא נעמד עוד על נסיון כזה, כי זה דרך הטבע שנופל סוס לפעמים או שנסתברין האקסין; אם לא שיהיה איזה דבר

נישט (בלומר אז דער צדיק איז נישט) האבין זיי איין גישפאנט די בריקע און זענען גיפארין. האט דער פאטער צום זון גיזאגט. דא וועל איך פרובן. וועט זיך אנדערש פירן כסדר. איז עס מן השמים. און אז ניט. איז ניט מן השמים אז מיר זאלין פארין. וועלין מיר זיך אומקערן. זענען זיי גיפארין. ווי זיי זענען גיפארין זענען זיי גיקומען צו איין קליין בריקיל. איז אראפ גיפאלין א פערד און די בריקע האט זיך איבער גיקערט. און זיי זענען שיר דערטרונקען גינוארין. האט אים דער פאטער גיזאגט זעהסטו אז סע פירט זיך ניט כסדר. און די נסיעה איז ניט מן השמים. האבן זיי זיך אום גיקערט.

האט זיך ווידער דער בן יחיד גיזעצט לערנען און האט ווידער גיזעהן אז סע גייט אים עפעס אפ. און ער ווייסט ניט וואס. האט ער ווידער מפציר גינען דעם פאטער. האט דער פאטער גימוזט מיט אים נאך אמאל פארין. ווי זיי זענען גיפארין. האט דער פאטער ווידער גישטעלט אויף א פרוב אזוי ווי פריער אויב סע וועט זיך פירן כסדר (וכו' פנ"ל). ווי זיי זענען גיפארין זענען צובראכין גינוארין ביידע אקסין. האט אים דער פאטער גיזאגט. זעה אז סע פירט זיך ניט אונז אז מיר זאלין פארין. ווארין איז דאס דען א דרך הטבע. אז ביידע אקסין זאלין צובראכין ווערין. וויפיל מאל מאיז גיפארין מיט דער בריקע. און סע האט זיך אזוינס ניט גיטראפן. האבן זיי זיך ווידער אום גיקערט.

האט זיך דער בן יחיד ווידער גינעמען צום לערנען כו' פנ"ל. און האט ווידער גיפילט דעם חסרון פנ"ל, און די יונגע לייט האבין אים אלץ אנגירעט אז ער זאל פארין. איז דער בן יחיד ווידער גיגאנגען צום פאטער. און האט אים ווידער מפציר גינען. האט ער גימוזט נאך אמאל מיט אים פארין. האט דער בן יחיד צום פאטער גיזאגט. אז מען זאל שוין ניט שטעלין אויף אזוי א פרוב. ווארין דאס איז א דרך הטבע. אז סע פאלט אמאל א פערד אראפ. אדער סע ווערין אקסין צו

מַרְגֵּשׁ מָאד. וְנִסְעוּ וּבָאוּ לְקַרְעֻטְשָׁמְעַר לְלוֹן, וּמִצְאוּ שָׁם סוּחַר, וְהִתְחִילוּ לְסַפֵּר עִמּוֹ פְּדָרָךְ הַסּוּחָרִים; וְלֹא גָלוּ לוֹ שֶׁהֵם נוֹסְעִים לְשָׁם, כִּי הָרַב הָיָה מְתַבַּיֵּשׁ בְּעֵצְמוֹ לומר שְׁנוֹסֵעַ לְאוֹתוֹ הַצַּדִּיק. וְהָיוּ מְדַבְּרִים מֵעֶסְקֵי הָעוֹלָם, עַד שֶׁבְּסָבוֹב הַדְּבָרִים הִגִּיעוּ לְסַפֵּר מַצְדִּיקִים, הֵיכָן נִמְצְאוּ צַדִּיקִים, וְסַפֵּר לָהֶם שֶׁשָׁם נִמְצָא צַדִּיק, וְשָׁם, וְשָׁם. וְהִתְחִילוּ הֵם לְדַבֵּר מֵהַצַּדִּיק שֶׁנִּסְעוּ אֵלָיו; הַשִּׁיב לָהֶם: זֶה? (בַּלְשׁוֹן תַּמְחָה) - הֲלֹא קָל הוּא, כִּי אֲנִי נוֹסֵעַ עִכְשָׁו מִמְּנֹי, וְאֲנִי הַיִּיטִי שָׁם שֶׁהָיָה עוֹבֵר עֲבָרָה. עָנָה אָבִיו וְאָמַר לְבָנוֹ: הֲרַאֲיָתָ, בְּנִי, מַה שָׁזָה הַסּוּחַר מְסַפֵּר לְפִי תָמוּ; וְהֲלֹא הוּא נוֹסֵעַ מִשָּׁם. וְחִזְרוּ לְבִיתֵם.

ר. אכמניה.

בְּרֵאכִין. סִידְרִין סַע וְנֵעַט עֶפְעַס זַיִן אַ ווִילְךְע זַאָךְ. זַעֲנֵעַן זַי גִּפְאָרִין. אוֹן זַעֲנֵעַן גִּיקוּמֵעַן נַעֲכֻטִיגֵן אִין אַ קְרַעֲטְשָׁמְעַר הָאָבִין זַי דָּאָרְט גִּיפּוּנֵעַן אַ סוּחַר. הָאָבִין זַי מִיט אִים אָנְגִּיהוּיבִין צוֹ שְׁמוּסִין. אַזוֹי ווִי דַעַר סְדָר אִיז פּוֹן סוּחָרִים. אוֹן הָאָבִין אִים נִישְׁט גִּיזְאָגֵט אַז זַי פֶּאָרִין אַהִין (צוֹ אִין גוֹטִין יְהוּדִי) וְוֹאֲרִין דַעַר רַב הָאָט זַיף גִּישְׁעַמֵט צוֹ זַאָגִין אַז עַר פֶּאָרְט צוֹ דַעַם גוֹטִין יְהוּדִי. אוֹן זַי הָאָבִין גִּישְׁמוּסֵט וְנֵעֻלֵט זַאָכִין. בִּיז אִין דִי רִייד הָאָבִין זַי אָן גִּיהוּיבִין צוֹ שְׁמוּסִין פּוֹן גוֹטֵעַ יוּדִין. ווִי סַע גִּיפִינֵעַן זַיף גוֹטֵעַ יוּדִין. הָאָט עַר זַי דַעַרְצִיילֵט (דְּהֵינֵי דַעַר סוּחַר) אַז דָּאָרְט גִּיפִינֵט זַיף אַ גוֹטֵעַר יְהוּדִי אוֹן דָּאָרְט אוֹן דָּאָרְט. הָאָבִין זַי אָנְגִּיהוּיבִין צוֹ שְׁמוּסִין פּוֹן דַעַם גוֹטִין יְהוּדִי וְוֹאֵס זַי פֶּאָרִין צוֹ אִים. הָאָט דַעַר סוּחַר זַי גִּיעֶנְפֶּעֲרֵט. דַעַר (מִיט אַ לְשׁוֹן ווִי מִפֶּאָרְנוֹוִינֵדֶעֲרֵט זַיף) עַר אִיז זַיף אַ קָל (פּלוֹמֶר נִיט קִיין עַרְלִיקֶער יְהוּדִי) אַט פֶּאָר אִיף פּוֹן אִים. בִּין אִיף דַעַרְבֵי גִיוֹעַן אוֹן עַר הָאָט גִיטָאָן אִין עֲבִיבָה. הָאָט זַיף דַעַר פֶּאָטֵעַר אָנְגִירופִין (צוּם בֶּן יְחִיד) זַעֲהֶסְטוּ מִיין קִינְד וְוֹאֵס דַעַר סוּחַר דַעַרְצִיילֵט לְפִי תוֹמוֹ (פּלוֹמֶר עַר אִיז זַיף נִיט מְכּוּן אִין מִיסְטֵנֶע צוֹ דַעַרְצִיילִין שְׁלֵעֲכֵן פּוֹן דַעַם גוֹטִין יְהוּדִי נֶאָר דוּרְךָ דִי רִייד הָאָט עַר עֵס דַעַרְצִיילֵט) הָאָט פֶּאָרְט עַר דָּאָךְ פּוֹן דָּאָרְט. הָאָבִין זַי זַיף אוּמְגִיקֶעֲרֵט אַהִים (דְּהֵינֵי דַעַר רַב מִיט דַעַם בֶּן יְחִיד).

לְקַט רְמוּזִים

ואם רואה שמתגברים המניעות כנגדו אז צריך להתגבר כנגדם בחשק גדול ביותר, וכמבואר בדבריו ז"ל הרבה בזה. והעיקר צריכין להתגבר נגד מניעת המוח, כי הבעל דבר מתגבר לעקם הלב והמוח בסברות של שקר וטעות, כי הלא גם בסיפור זה היה העיקר מניעת המוח, ובתחילה היה המניעה מאביו, שהשיב לו: 'הלא אתה למדן ומיוחס יותר ממנו לא נאה לך לנסוע אליו וכו'', ואחר כך כשנסע והעמיד על נסיון אם יתנהג כסדר וכו'', זה גם כן היה מצד מניעת המוח. וכן אחר שנפל הסוס מן הגשר ונהפכה המרכבה,

הראית בני, מה שזה הסוחר מספר לפי תומו, והלא הוא נוסע משם. וחזרו לביתם: מובן מסיפור זה איך שבענינים כאלו אין להעמיד על נסיונות אם יתנהג כסדר. כי אדרבא ברוב הפעמים אם הענין הוא דבר גדול באמת, בוודאי בתחילת הענין יתגבר הבעל דבר והקִטְרוּגִים להזמין איזה סיבות שהם מבחינת שלא כסדר בכדי למנעו על ידי זה ח"ו. וצריכין להתפלל על זה לה' יתברך מאוד שלא יזמין לו נסיונות וסיבות ח"ו, וכמאמר דוד המלך ע"ה "גור אנכי בארץ אל תסתר ממני מצותיך", וכיוצא בזה עוד הרבה פסוקים כאלה בענין זה.

וְנִפְטָר אוֹתוֹ הַבֶּן, וְכֵּן בְּחֵלוֹם לְהִרְבֵּה הַנֶּ"ל אָבִיו, וְרָאָה אוֹתוֹ שֶׁהָיָה עוֹמֵד בְּכַעַס גָּדוֹל. וְשָׁאַל אוֹתוֹ: לָמָּה אֲתָה בְּכַעַס כָּל־כֶּף? וְהָשִׁיב לוֹ: שֶׁיִּסָּע לְאוֹתוֹ הַצַּדִּיק הַנֶּ"ל (שְׂרָצָה לְנִסְעָה עִם בְּנוֹ אֵלָיו כַּנֶּ"ל), וְהוּא יִגִּיד לְךָ עַל־מָה אָנִי בְּכַעַס. וְהַקִּיץ, וְאָמַר שֶׁמְקַרְהָ הוּא. אַחֲר־כֶּף חָלַם לוֹ עוֹד כַּנֶּ"ל, וְאָמַר שֶׁהוּא גַם־כֶּן חָלוֹם שָׁוְא, וְכֵן עַד שֶׁלְּשָׁה פְּעָמִים, וְהִבִּין: הֲלֹא דָבָר הוּא; וְנִסָּע לְשָׂם. וּפְגַע בְּהַדְרָךְ אֶת הַסּוֹחֵר שֶׁפָּגַע מִקֶּדֶם, בָּעֵת שֶׁנִּסָּע עִם בְּנוֹ, וְהִפִּיר אוֹתוֹ,

אִיז דָּעַר זֶהוּ גִישְׁטאַרְבֵּן. און איז גיקומען צו חלום צום פֿאַטער. האט דער פֿאַטער גיזען אז ער שטייט אין גרויס פֿעס האט דער פֿאַטער אים גיפֿרעגט פֿאַר וואס ביסטו אזוי אין פֿעס. האט ער אים גיגענפֿערט (דהיינו דער זון וואס סע גישטאַרְבֵּן האט גיענפֿערט אין חלום דעם פֿאַטער) אז ער זאל פֿאַרין צו דעם גוטין יהודי (וואס זיי האבין גינואלט פֿריר פֿאַרין צו אים) וועט ער דיר זאגין פֿאַר וואס איך בין אין פֿעס. האט ער זיך אויף גיחאפֿט. און ער האט זיך גיטראַכט סע איז איין מַקְרָה (פֿלומר סע נָאָר אַ חלום ניש קיין אַמֶת) נאָך דעם האט זיך אים ווידער אזוי גחלימט. האט ער ווידער גימיינט סע איז אַ פֿאַלְטִישֵׁר חלום. און אזוי איז גינען דריי מָאָל. האט ער פֿאַרשטאַנען. אז דאס איז ניש קיין פֿעךע זאך איז ער גיפֿאַרין אַהִין (דהיינו דער רב איז גיפֿאַרין צום דעם גוטין יהודי וואס ער איז פֿריר גיפֿאַרין מיט זיין זון אַהִין). אויף דעם וועג האט ער ווידער באַגעגִינט דעם סוֹחֵר וואס ער האט פֿריר באַגעגִינט. אז ער איז

לְקַט רְמִזִּים

מכל זה מובן לכל שיעקר התגברות המניעות בענין זה היה רק מניעת המוח, על כן צריכין להתפלל הרבה לה' יתברך להנצל מזה. והעיקר למעט בכבוד עצמו ולהרבות בכבוד המקום, וכל מעשיו יהיו רק לשם שמים באמת, אז יהיה ה' בעזרו לעמוד ולהתגבר על כל המניעות ויזכה לילך בדרך האמת לאמיתו, וכמובן גם מסיפור זה שהמניעה מאביו הרב היה רק מחמת פחיתות הכבוד, כי השיב לו 'הלא אתה למדן ומיוחס יותר ממנו ולא נאה לך לנסוע אליו', ובאמת אין עיקר השלימות תלוי בלמדן ומיוחס רק הכל לפי רוב המעשה. וכמו שרימז רבינו ז"ל בסיפור זה עצמו במה שכתוב שם 'ואותו בן הנ"ל עשה מצוה שבא על ידה לבחינת מאור הקטן'. ראה והתפלא על עומק קדושת דבריו ז"ל, כי לא אמר סתם שאותו הבן היה בחינת מאור הקטן, רק ביאר להדיא שבא למדריגה זאת על ידי מצוה שעשה, כי הכל לפי רוב המעשה כנ"ל, ואין להאריך בכאן בעניינים אלו ביותר ומבואר במקום אחר.

(רמזי המעשיות להרב מטשעהרין)

וכן בפעם השני שנשברו שני ידות העגלה, וכי היה להם על ידי זה איזה מניעה ממש מלנסוע להצדיק, רק שעל ידי זה התגברו עליהם מניעת המוח ביותר.

ובפרט בהנסיעה השלישית שהסכימו שלא לעמוד עוד על נסיונות כאלו, אם לא שיהיה איזה דבר מורגש מאוד. ונמנעו אחר כך על ידי שפגעו בהסוחר ודיבר לשון הרע ושקרים על הצדיק. וכי דבר כזה הוא דבר מורגש מאוד באמת שצריכין להמנע על ידי זה, הלא ידוע שכל העולם מלא שקרים, וכמאמר הכתוב "תאלמנה שפתי שקר הדוברות על צדיק עתק וכו'", וכידוע ומפורסם שכמעט על רוב גדולי ישראל בפרט על יחידי הדורות היה עליהם מחלוקת הרבה, ודיברו עליהם שקרים וכזבים הרבה, ואחר כך איך נמנעו כל כך על ידי מה שדיבר הסוחר לפי תומו. מי יודע אם הוא לפי תומו, כי אולי הוא מהחולקים עליו ושונאים אותו וכששמע שהתחילו הם לדבר ממנו השיב להם לשיטתו.

קלד סיפורי מעשה ח' - מרב ובן יחיד מעשיות

נאמר לו: הלא אתה הוא שראיתיך באתו הקרעטשמע? והשיב לו: בנדאי ראית אותי; ופתח פיו ונאמר לו: אם תרצה - אהיה בולע אותך. אמר לו: מה אתה מדבר? השיב לו: זכור אתה כשנסעת עם בנך, ובתחלה נפל סוס על הגשר וחרת; אחר-כך נשברו האקסין; אחר-כך פגעת בי, ונאמרתי לך שהוא קל. ומאחר שפטרתי אותו, את בנך - עכשו אתה רשאי לנסע; כי הוא היה

גיפארין מיט זיין זון. און דער רב האט אים דערקענט. און דער רב האט גיזאגט צום סוחר. דו ביסט זיך דער נואס איך האב דיך גיזעהן אין דער קרעטשמע. ענפערט ער אים אונדאי האסטו מיך גיזעהן און עפינט אויף דאס מויל. און זאגט צו אים. אז דו ווילסט האט שלינג איך דיך איין. זאגט ער צו אים (דחינו דער רב צום סוחר) נואס רעטסטו. האט ער אים גיענפערט גידענקסטו אז דו ביסט גיפארין מיט דיין זון. און פריר איז א פערד אראפ גיפאלין אויף דער בריק האסטו זיך אום גיקערט. דערנאך זענען די אקסין צופראכן גינארן, דער נאך האסטו מיך באגעגינט. האב איך דיר גיזאגט אז ער איז א קל. היינט אז איך האב שוין דיין זון גיפטירט. היינט מעגסטו שוין פארין.

לקט רמזים

שיהיה להאדם רצון שיבלע אותו שונאו, ואז בוודאי יתגבר עליו, כי הקב"ה עוזרו ומסייע לו, בבחינת "ה' לא יעזבנו בידו", כמו שדרשו רז"ל על פסוק "ואתה תמשל בו" אם תרצה תתגבר עליו, אם תרצה דייקא. וזה בחינת מה שאמר הכתוב "בני אם יפתוך חטאים אל תאבה", אל תאבה דייקא, ואז בוודאי יתגבר עליהם. וזה בחינת מה שנאמר אצל יוסף הצדיק "וימאן דייקא. וכמבואר מזה במקום אחר.

ובאמת על פי רוב מה שהבעל דבר בולע לפעמים את האדם לגמרי ח"ו, הוא על ידי שבתחילה מסיתו למה שמסיתו, ואחר כך כששומע אליו הוא בא בעצמו ומודיע לו עוצם הפגם שפגם על ידי זה, עד שעל ידי זה מחליש דעתו ומפילו לגמרי ח"ו, ועל כן גם כבאן שבא להודיע להרב עוצם הפגם שפגם על ידי שנמשך אחרי הסתותיו ופיתויו, אמר לו תחילה 'אם תרצה אהיה בולע אותך', היינו כי אם ירצה גם עכשו להיות נמשך אחר עצתו ויחלש דעתו מאוד אז יוכל לבלוע אותו ממש ח"ו. וכאשר היו כבר כמה מעשיות כאלה בעולם, ה' יתברך יצילנו.

(רמזי המעשיות להרב מטשעהרין)

אם תרצה אהיה בולע אותך: הגם כי לשון זה רגיל בבני אדם, אף על פי כן הוא לשון תמוה, כי מי הוא שירצה שיבלעו אותו, ועוד אם יוכל לבלוע אותו יבלע אותו גם אם לא ירצה.

אך יש לומר שרימו לנו רבינו ז"ל גם בזה דבר עמוק ואמת, כי באמת אי אפשר להבעל דבר לבלוע את האדם בעל כרחו גם אם לא יתרצה אליו, רק שהוא מסבב ברוב תחבולותיו והסתותיו ופיתויו עד שמכניס רצון בלב האדם לנטות אחריו ואז יוכל לבלוע אותו ממש ח"ו. כמו שגם בסיפור זה הכניס תחילה בלב הרב שלא יהיה לו רצון שיסע בנו אל הצדיק, כי נדמה לו שהוא פחיתות הכבוד לפניו. וכמבואר גם אחר כך בפגמו בהסוחר היה מתבייש לומר שנוסע לאותו צדיק, וממילא כשהכניס הבעל דבר בדעתו לנטות אחר רצונו בוודאי היה בכוחו להתגבר עליו. וזה רימו לו 'אם תרצה', היינו אם יהיה רצונך נמשך אחר רצוני בוודאי אהיה בולע אותך. בבחינת "כבלע רשע צדיק ממנו" דייקא ולא צדיק גמור כמו שדרשו רבותינו ז"ל. כי בוודאי הוא רוצה לבלוע את האדם לגמרי ח"ו בבחינת "צופה רשע לצדיק ומבקש להמיתו". ועל כן עיקר העצה להתגבר לבלי להיות לו שום רצון אליו. (כי היתכן

סיפורי

מעשה ח' - מרב ובן יחיד

מעשיות קלה

בְּחִינַת 'מָאוֹר הַקֶּטָן' וְהַצְדִּיק הַנִּלְוָה הוּא בְּחִינַת 'מָאוֹר הַגְּדוֹל', וְאִם הָיָה מְתוּעָדִים יַחַד - הָיָה בָּא מְשִׁיחַ; וְכִינּוֹן שְׁפָטֵרְתִּי אוֹתוֹ - אֶתָּה רֵשָׁאִי לְנִסְעָ. וּבִתְוֹךְ דְּבָרָיו נִעְלָם, וְלֹא הָיָה לוֹ עִם מִי לְדַבֵּר. וְנִסְעָ הָרַב אֶל הַצְדִּיק, וְצָעֵק: חָבֵל! חָבֵל! חָבֵל עַל דְּאִבְדִּי וְלֹא מִשְׁתַּפְּחִין. הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יִשִּׁיב נְדַחֵינוּ בְּקָרוֹב, אָמֵן.

זוה הסוחר הנ"ל היה הס"מ בעצמו (שנדמה לסוחר והטעה אותם, ואחר־כך פשפגע

ווארין דער זון איז גיווען א בחינת מאור הקטן און דער צדיק וואס ער האט גיוואלט צו אים פארין ער איז א בחינת מאור הגדול. און אז ווי ביינע זאלין זיך גיווען אין איינעם צום אויף קומען וואלט משיח גיקומען. און היינט אז איף האב אים שוין גפטרט. מעגסטו שוין פארין. דערנווייל איז ער נעלם גיווארין אין די רייד (פלומר דער סוחר איז פארשוואנדן גיווארין פלוצים אין די רייד) און ער האט ניט גיהאט מיט וועמען צו ריידן. איז דער רב גיפארין צו דעם צדיק. און האט גישריגן גיוואלד. גיוואלד. חבל על דאבדין ולא משתפחין (נוי אויף דעם וואס סע פארלוירן גיווארין און קע קען ניט גיפיען). און דער סוחר איז גיווען דער ס"מ אליין. וואס ער האט זיך פארשטעלט פאר איין סוחר און האט זיי אפגינארט און דער נאך אז ער האט זיך דאס אנדערע מאל באגעגינט מיט דעם רב. האט ער זיך מיט אים אליין גירייצט. נאך וואס ער האט אים גיפאלגט. ווארין אזוי איז דער סדר פון

לקט רמזים

ועיקר ההתגברות היה למנעו מלהתקרב לצדיק זה דווקא, אבל גם הבעל דבר היה מרוצה שיתקרב לצדיקים אחרים, ויכול להיות שאלו הצדיקים שסיפר להם הבעל דבר (בפגעים בו מתחילה) ששם נמצא צדיק ושם ושם, יכול להיות שהם גם כן היו צדיקי אמת, רק שלא היו במדריגת ומעלת זה הצדיק שבו היה תלוי שלימות נפשו של בן הרב ושלימות תיקון כל העולם כולו.

(רמזי המעשיות להרב מטשעהרין)

חבל על דאבדין: סיפור מהרב ובן יחיד היה סיפור אמיתי ומעשה שהיה, שנים מתלמידי רבינו נסעו אל רבינו ופגשו בדרך את הרב (אביו של הבן יהיד) שחזר מרבינו עם עינים בוכיות וסיפר להם את כל המעשה על אבדן בנו, ולאחר מכן הגיעו לרבינו ואז סיפר רבינו מעשה זה. והגם שיש שאומרים שיודעים מי היה הרב אין אלו רק השערות, ולא נודע לאיזה רב התכוון רבינו.

(שיח שרפי קודש ח"ב סי' ש"ט)

כי הוא היה בחינת מאור הקטן, והצדיק הנ"ל הוא בחינת מאור הגדול: סיפור נפלא ונורא ומוסר השכל, איך הבעל דבר מתגבר ומשתדל בתחבולותיו למנעו מלהתקרב להצדיק האמת, והעיקר מהצדיק שבו תלוי כל תקוות ישראל, וכל מה שהאדם גדול ביותר ויש בו מדריגה ובחינה גבוהה ביותר, מתגבר עליו למנעו ביותר, כי אם היה הוא מתקרב מי יודע מה היה נצמח מזה טובה ותיקון לכלל ישראל ולכלל כל העולמות כולם, כמובן מסיפור זה עצמו.

כי הלא גם הצדיק הזה היה מפורסם והיו אנשים מישראל מקורבים אליו, כי הלא מהם היו אותם האנשים שייעצו לזה לכן הרב שיסע לצדיק הזה, ודייקא על בן הרב הזה מחמת שהיה בו בחינה גבוהה כי זכה לבחינת מאור הקטן, ואם היה הוא מתקרב לצדיק זה שהיה בחינת מאור הגדול היה תיקון כל העולם כמבואר בפנים, על כן התגבר עליו הבעל דבר ביותר.

קלו סיפורי מעשה ח' - מרב ובן יחיד מעשיות

שנית בקרב הנ"ל התגרה עמו הוא בעצמו על אשר שמע לעצתו, כי כן נרפו פידוע, השם
תברך יצילנו.

דעם יצר הרע. פריד רעט ער אן דעם מענשן. און אז דער מענש פאלגט אים חס ושלום. רייצט
ער אליין זיך דער נאך מיט דעם מענטשן און איז זיך אין אים אליין נוקם. נאך נואס ער האט
אים גיפאלגט. השם תברך זאל אונז מציל זיין פון אים. און זאל אונז אום קערין צום רעכטין
אמת אמן.

מעשה פי'
מעשה מחכם ותם

מעשה ט'

מחכם ותם

מעשה: שני בעלי בתים היו בעיר אחת, והיו גדולים בעשירות, והיה להם בתים גדולים; והיו להם שני בנים, לכל אחד בן אחד, ולמדו שניהם בחדר אחד. ואלו השני בנים היו אחד מהם ברהבנה, והאחד היה תם (לא שהיה טפש, אלא שהיה לו שכל פשוט ונמוך). ואלו השני בנים היו אוהבים זה את זה מאד; אף-על-פי שהאחד היה חכם, והאחד היה תם ומחו היה נמוך - אף-על-פי-כן אהבו זה את זה מאד. לימים התחילו השני בעלי בתים הנ"ל לירד, וירדו מטה מטה עד שאבדו הכל ונעשו אביונים, ולא נשאר להם כי אם הבתים שלהם; והבנים התחילו להתגדל. אמרו האבות הנ"ל להבנים:

מעשה אמאל זענען גיווען צוויי בעלי בתים אין איין שטאט. און זיי האבין גיהאט גרויס עשירות. און האבין גיהאט גרויסע הייזער. די צוויי בעלי בתים האבין גיהאט צוויי זין. דהיינו איטליכער האט גיהאט איין זון. די צוויי קינדער האבין ביידע גילערניט אין איין חדר. און איינער פון זיי איז גיווען א חכם און איינער איז גיווען א תם. (ניט ער איז גיווען א נאר. נאר זיין שכל איז גיווען פראסטי אן חכמות) און די צוויי קינדער האבין זיך זייער ליב גיהאט. כאטשע איינער איז גיווען א חכם און דער אנדערער איז גיווען א תם און זיין שכל איז פראסטי גיווען. פון דעסט וועגין האבין זיי זיך פארט זייער ליב גיהאט.

אין א צייט ארום. האבען אן גיהויבן די ביידע בעלי בתים אראפ צו גיין. פון זייער עשירות. און זענען אלץ אראפ מטה מטה. ביז זיי האבין גאר אן גיווארין און זיי זענען גיווארין ארימע לייט. און סע איז זיי מער ניט גיבליכן נאר זייערע הייזער. און די קינדער האבן אָנגיהויבן אונטער צו

לקט רמזים

המאמין מכל צדדיו וסביבותיו, וכמו שכתוב על האמונה: "ואמונתך סביבותיך", שהאמונה מקיפה ומסובבת אותנו מכל צד, והיא כל תקוותינו והגנתנו לנצח.

(לוי'ת ח)

ולא נשאר להם כי אם הבתים שלהם: אנ"ש היו מפרשים ש"בית" מרמז לאמונה הקדושה, שנשארה לנו ירושה מאבותינו, כי אמונה היא כמו בית לאדם, כי כמו שהבית מסובב ומגין על האדם מכל צד, כך האמונה הקדושה מסבבת את

אין בְּיַדְנוּ לְשַׁלֵּם עֲבוּרְכֶם לְהַחְזִיק אֶתְכֶם; עֲשׂוּ לָכֶם מַה שֶּׁתַּעֲשׂוּ. הֲלֹךְ הַתָּם וְלָמַד מְלֹאכֶת רִצְעָן^ש.

וְהַחֲכָם, שֶׁהָיָה בֶרֶהֱבָנָה - לֹא הָיָה רְצוֹנוֹ לְעַסֵּק בְּמְלָאכָה פְּשׁוּטָה כְּזוֹ, וַיֵּשֶׁב בְּדַעְתּוֹ שִׁילָךְ בְּעוֹלָם וַיִּסְתַּכֵּל מַה לַעֲשׂוֹת. וְהָיָה הוֹלֵךְ וּמְשׁוֹטֵט בְּשׁוּק, וְרָאָה עֲגָלָה גְדוֹלָה עִם אַרְבָּעָה סוּסִים וְחֲאמִיטִישׁ שֶׁהִתְהַרְצָה וְהוֹלְכֶת. עָנָה וְאָמַר לְהַסּוֹחֲרִים: מֵאַיִן אַתֶּם? הֲשִׁיבוּ לוֹ: מִנְּאֲרָשָׁא. לְהִיכֵן אַתֶּם נוֹסְעִים? לְנֲאֲרָשָׁא. שָׁאַל אוֹתָם: שָׂמָא אַתֶּם צְרִיכִים מְשַׁרְתִּים? רָאוּ שֶׁהוּא בֶרֶהֱבָנָה וּמְזֻרָז, וְהוּטֵב בְּעֵינֵיהֶם, וְקָבְלוּ אוֹתוֹ עִמָּהֶם וְנָסַע עִמָּם, וְשִׁמַּשׁ אוֹתָם הֵיטֵב מְאֹד עַל הַדֶּרֶךְ. בְּבֹאוֹ לְנֲאֲרָשָׁא, מֵאַחַר שֶׁהָיָה בֶרֶהֱבָנָה יָשָׁב עִצְמוֹ: מֵאַחַר שֶׁכָּבַד אֹנִי בְּנֲאֲרָשָׁא - לָמָּה לִי לְהִתְקַשֵּׁר עִם אֱלוֹי? אֲלוֹי יֵשׁ מְקוֹם טוֹב מְהֵרָה?

ש. סנדלר. ת. כלי רחימת הסוסים.

וואקסין. האבין די בעלי בתים גיזאגט צו די קינדער. מיר האבין ניט צו צאלין פאר אייך. מיר קענען ניט האלטן אייך. טוט אייך וואס איר וועט קענען. איז גיגאנגען דער תם און האט זיך גילערניט שוסטעריי.

דער חכם איז גיווען א בר הבנה (כלומר א קלוגער א פארשטאנדיקער מענטש) האט ער ניט גיוואלט זיך נעמען צו אזוי א פראסטי מלאכה. און ער האט זיך מינישט גיווען. ער וועט זיך לאזן אויף דער וועלט. און וועט זיך ארום קוקן וואס ער זאל טאן. און ער איז ארום גיגאנגען אין מארק. האט ער דערזעהן א גרויסע בריקע מיט פיר פערד מיט כאמיטיס איז דורך גילאפן. האט ער זיך אנגירופין צו די סוחרים פון וואנעט זענט איר. האבין זיי אים גיענפערט פון ווארשא. וואו היין פארט איר. קיין ווארשא. האט ער זיי גיפצעט. טאמער באדארפט איר איין משרתיל. די סוחרים האבן גיזעהן אז ער איז א קלוגער יונג און א בריה. איז ער זיי גיפעלין. האבין זיי אים מיט גינומען. איז ער גיפארין מיט זיי און האט זיי באדינט אויף דעם וועג. זייער פיין. ווי ער איז גיקומען קיין ווארשא מחמת ער איז גיווען א בר הבנה. האט ער זיך מינישט גיווען. אז איך בין שוין אין ווארשא. נאך וואס זאל איך מייך האלטן ביי די סוחרים. טאמער איז דא א בעסער ארט פון זיי. לאס איך גיין זיכין. וועל איך זעהן. און ער איז גיגאנגען אין מארק. און ער האט אנגיהויבן צו קלערין און

לקט רמזים

השי"ת מוכרח שיהיו קושיות, כי הרי נבדל דעתו מדעתינו, ורק בכוח אמונתנו ואמונת אבותינו יש בכוחנו לעבור על כל הקושיות ולא להנגף בהם, והחכם שלא נהג כן, נתרחק יותר ויותר מהאמונה הקדושה עד שנתפקר לגמרי, ולכן כתב רבינו להלן כי "בית החכם נאבד ונעשה כלה", כי ניתק לגמרי מביתו ומאמונתו. (ליות ח)

וישב בדעתו שילך בעולם: התם נשאר במקומו, דהיינו בביתו ובבית אבותיו, כלומר שנשאר באמונתו, כמו שמבואר להלן שהתם ירש את בית אביו, היינו את מורשת אבותיו, אבל החכם שהלך מבית אבותיו, דהיינו שהלך לחקור בחכמתו ולא הסתפק באמונת אבותיו, נפל לספיקות וקושיות על האמונה הקדושה, כמו שאמר רבינו, שעל

סיפורי

מעשה ט' - מחכם ותם

מעשיות קמא

אלף ואבקש ואראה. והלף בשוק, והתחיל לחקר ולשאל על האנשים שהביאוהו, ואם יש טוב מהם. ואמרו לו שהאנשים הללו הם הגונים, וטוב להיות אצלם; אף שקשה מאד להיות אצלם, מחמת שהמשא ומתן שלהם הוא למרחקים מאד. הלף וראה משרתים של גועלבין שהיו הולכים בשוק, והיו הולכים פדרפם עם מיני חן שלהם בכובעיהם, ובמנעליהם עם הקצוות בולטות, ושאר מיני חן שיש להם בהלכיהם ובמלבושיהם; והוא היה בר־הבנה וחרף, וישר בעיניו מאד, מחמת שהוא ענין נאה, וגם הדבר בביתו במקומו. הלף אל האנשים שהביאוהו, ונתן להם תשואות חן, ואמר להם שאין נוח לפניו להיות אצלם; ועל מה שהביאוהו - בעד זה שמש אותם בדרך.

והלף ועמד עצמו אצל בעל־הבית אחד; ודרך המשרתים, שבתחלה צריכים להשכר בפחות, ולעשות עבודות כבדות, ואחר־כך באים למעלות

א. תינות הלבושה.

נאף צו פֿרעגין אויף די מענטשן וואס זיי האבין אים גיבראכט. און אויב סע איז דא איין בעסער אָרט פון זיי. האט מען אים גיענפֿערט. אז די לייט (וואס זיי האבין אים אָהער גיבראכט) זענען ערליכע לייט. און סע גוט ביי זיי צו זיין נאר מחמת דעם איז זייער שְׁנוּעֵר ביי זיי צו זיין. מחמת זייער משא ומתן איז זייער אין ווייטע ערטער.

דערנוייל איז ער גיגאנגען און ער האט דערזעהן גיוועלב משרתים. ווי זיי זענען גיגאנגען אין מארק. און זיי זענען גיגאנגען אזוי ווי זייער שטייגער איז. מיט זייערע חן. מיט זייערע היטלעך און מיט די שפיציקע שייף און מיט די איבריגע חן. וואס זיי האבן אין זייער גאנג. און ווי זיי גייען אָנגיטאן. און ער איז גיווען אַ בר־הבנה און אַ קלוגער יונג. איז אים די זאף זייער גיפֿעלין מחמת סע איז אַ שיינע זאף. און סע איז אין דער היים אויף איין אָרט. איז ער גיגאנגען צו די מענטשן וואס זיי האבין אים גיבראכט. און האט זיי אָפֿגידאנקט. און האט צו זיי גיזאגט. אז סע פאר אים ניט גוט ביי זיי צו זיין. און דאס וואס זי האבין אים גיפירט אָהער דערפאר האט ער זיי באדינט אויף דעם וועג.

און ער איז גיגאנגען און האט זיך גישטעלט ביי אַ בעל הבית. און דער סדר פון די משרתים. אז פֿריר מוז מען זיין איין אונטער משרת. און מען מוז טאן שְׁנוּעֵרע אַרבעט. און מינעמט ווייניג

לקט רמזים

בעבודת השי"ת כן הוא, שמקודם צריך להתייגע הרבה עד שזוכים להארה כלשהי, ואחר כך במשך הזמן אם מתייגעים אזי זוכים לראות ולהשיג יותר ויותר, והעבודה גם קלה יותר.

ודרך המשרתים שבתחילה צריכים להשכר בפחות ולעשות עבודות כבדות: כדרך שאצל בעל הבית צריך תחילה לעבוד קשה ולהרויח מעט ואח"כ עם הזמן העבודה קלה יותר ומרויחים יותר גם

המְשֻׁרְתִים הַגְּדוֹלִים. וְהָיָה הַבַּעַל-הַבַּיִת עוֹשֶׂה עִמּוֹ מְלָאכֹת כְּבָדוֹת, וְהָיָה שׁוֹלְחוֹ לְאֲדוֹנָיִם לְשֵׂאת סְחֹרָה כְּדָרְךְ הַמְשֻׁרְתִים שְׁצָרִיכִים לְכַף יְדֵיהֶם תַּחַת אֲצִילֵיהֶם, לְהַנִּיחַ הַבָּגָד עַל בְּלִיטַת הַיָּד בְּרוֹחַב הַפֶּתַח, וְהָיָה כְּבִד עָלָיו מְאֹד עֲבוֹדָה כְּזוֹ. לְפַעְמִים הָיָה צָרִיף לְעֵלוֹת עִם הַמְשָׁאוֹי הַנִּלְעַל עַל עֲלִיּוֹת הַגְּבָהוֹת, וְהָיָה קָשָׁה עָלָיו הָעֲבוֹדָה. וַיֵּשֶׁב עֲצָמוֹ, כִּי הָיָה פִּילוֹסוֹף בֶּרֶ-הַבְּנָה: מַה לִּי לְעֲבוֹדָה זוֹ? הֲלֹא הָעֵקֶר הוּא רַק בְּשִׁבִיל הַתְּכָלִית, לְשֵׂא אִשָּׁה וּלְהַתְּפַרְנֵס - עֲדִין אֵינִי צָרִיף לְהַסְתַּכֵּל עַל-זֶה, עַל-זֶה יִהְיֶה פְּנָאִי לְהַבָּא, בְּשָׂנִים הַבָּאוֹת; כְּעַת טוֹב לִי לְהִיּוֹת מְשׁוֹטֵט בְּאַרְצֵךְ, לְהִיּוֹת בְּמַדִּינוֹת, לְהַשְׁבִּיעַ עֵינַי בְּעוֹלָם. הֲלֹךְ בְּשׁוּק וְרָאָה שְׂנוֹסְעִים בַּעֲגָלָה גְּדוֹלָה סוֹחְרִים. וְשָׂאֵל אוֹתָם: לְהִכֵּן אַתֶּם נוֹסְעִים? לְלֹאגוֹרְנָא². הֲתִקְחוּ אוֹתִי לְשֵׁם? הֵן. וְקָבְלוּ אוֹתוֹ לְשֵׁם, וּמִשָּׁם הַפְּלִיג לְאִיטָלְיָא, מִשָּׁם - לְשַׁפְּאֲנִיָּא³. בֵּין כֶּף וּבֵין כֶּף עָבְרוּ כַּמָּה שָׁנִים, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִעְשָׂה עוֹד חֲכָם יוֹתֵר, מֵאַחַר שֶׁהָיָה בְּמַדִּינוֹת רַבּוֹת; וַיֵּשֶׁב עֲצָמוֹ: כְּעַת רָאוּי לְהַבִּיט עַל הַתְּכָלִית. וְהִתְחִיל לְחַשֵּׁב עִם פִּילוֹסוֹפֵיָא שְׁלוֹ מַה

ב. עיר. ג. ספרד.

שְׁכִירוֹת. דַּעֲרָנָאף וְוַעֲרָט מְעַן עֲרֻשְׁט אֵינִי אֵיבְעֵר מְשַׁרְתָּ. הָאֵט דְּעַר בַּעַל הַבַּיִת גִּיטָאן מִיט אִים שְׁוֹעֲרַע אַרְבַּעַט. אֹן פֶּלְעָגֵט אִים שִׁיקִין צו שְׁרָרוֹת עַר זָאל טְרָאגִין סְחֹרָה אַזוֹי וְוִי דְּעַר סְדֵר אִיז פּוֹן מְשַׁרְתִּים. וְוַאס זִי טְרָאגִן גִּינוֹאנְט אוֹיף דְּעַם עֲלִינְבוֹיגִין. אִיז אוֹיף אִים זִייעֵר שְׁוֹעֵר גִּינוֹעַן דִּי אַרְבַּעַט. אַמָּאל הָאֵט עַר בַּאדְאָרְפֵט אַרְוִיף גִּיין מִיט דְּעַר סְחֹרָה. אוֹיף אַ הוֹיכֵן גָּאָרִין. אִיז דִּי אַרְבַּעַט אוֹיף אִים שְׁוֹעֵר גִּינוֹעַן. הָאֵט עַר זִיף מְזִישָׁב גִּינוֹעַן. וְוַאָרִין עַר אִיז זִיף גִּינוֹעַן אַ פִּילוֹסוֹף אַ בַּר הַבְּנָה. וְוַאס טוִיג מִיר דִּי אַרְבַּעַט. דְּעַר עִיקֵר אִיז זִיף נָאָר פּוֹן דְּעַם תְּכָלִית וְוַעֲגִין. אַז אִיף זָאל קַעֲנַעַן חַתוּנָה הָאָבִן אֹן זָאל מִיר קַעֲנַעַן מְפָרְנֵס זִיין. אִיף בַּאדְאָרְף נָאָף דְּרוֹיף גִּיט צו קוֹקִין. דְּרוֹיף וְוַעֲט צִיִּיט זִיין שְׁפֶעטֶער. דְּעַרְוִייל. וְוַעֲל אִיף מִיר בְּעַסֶער אִוִּיס זִיין אַ וְוַעֲלֵט. אֹן וְוַעֲל אַנְקוֹקִין מְדִינוֹת. אִיז עַר גִּינְאָנְגֵעַן אִין מַאָרְק. אֹן הָאֵט גִּיזְעֵהֵן סַע פָּאָרִין סוֹחְרִים אוֹיף אַ גְּרוֹיסֶער בְּרִיקֶע. הָאֵט עַר זִי גִיפְרַעַט. וְוַאוּ הִין פָּאָרְט אִיר. הָאָבֵעַן זִי גִיעֲנְפֶערְט. קִיין לֹאגוֹרְנָא. הָאֵט עַר זִי גִיפְרַעַט וְוַעֲט אִיר מִיף נְעַמַעַן אַהִין. הָאָבֵעַן זִי אִים גַּעֲנְפֶערְט. יוֹא. הָאָבֵעַן זִי אִים גִּינוֹמַעַן אַהִין. פּוֹן דָּאָרְט הָאֵט עַר זִיף אַוֹעַק גִּילְאָזֵט קִיין אַטְלִיָּא. פּוֹן אַטְלִיָּא הָאֵט עַר זִיף וְוִיטֶער אַוֹעַק גִּילְאָזֵט קִיין שְׁפֶאָנִיָּא. דְּעַרְוִייל זְעַנַעַן אַוֹעַק גִּינְאָנְגֵעַן כַּמָּה יָאָרִין. אֹן עַר אִיז גִּינוֹאָרִין נָאָף מְעַר חֲכָם. מַחְמַת עַר אִיז גִּינוֹעַן אִין אַסָּאף מְדִינוֹת. הָאֵט עַר זִיף מְזִישָׁב גִּינוֹעַן. הֵינְט בַּאדְאָרְף מְעַן שׁוֹין קוֹקִין אוֹיף אֵיין

לְקַט רַמְזִים

והחכם לא היה מסוגל לזה, כי מיד בקושי הראשון התייאש, והלך לחפש עבודה אחרת. ומרגיש קשיים – צריך שידע שכן הוא סדר העבודה, ולא יפול מזה, אלא יתחזק וימשיך וזהו חיזוק למי שנכנס בעבודת השם יתברך הלאה, עד לסוף הטוב. (לוית חו)

סיפורי

מעשה ט' - מחכם ותם

מעשיות קמו

לעשות, ויִישַׁר בְּעֵינָיו לְלַמֵּד מְלָאכָת צוּרָף (בְּזָהב), שְׁהִיא מְלָאכָה גְדוּלָה וְנֹאָה וַיֵּשׁ בָּהּ חֲכָמָה, וְגַם הִיא מְלָאכָה עֲשִׂירָה. וְהוּא הִזָּה בֵּר-הַבְּנָה וּפִילוֹסוֹף, וְלֹא הִצְרִיף לְלַמֵּד הַמְּלָאכָה כַּמָּה שָׁנִים, רַק בְּרַבֵּעַ שָׁנָה קִבַּל אֶת הָאֲמֹנוֹת וְנִעְשָׂה אֲמֵן גְּדוּל מָאד, וְהִזָּה בְּקִי בַּמְּלָאכָה יוֹתֵר מִן הָאֲמֵן שְׁלַמְדוֹ.

אֲחֵר-כֵּן יָשַׁב עֲצָמוֹ: אֶף-עַל-פִּי שְׂיֵשׁ בְּיַדִּי מְלָאכָה כְּזוֹ, אֶף-עַל-פִּי-כֵן אֵין דִּי לִי בְּזָה; הַיּוֹם חָשׁוּב זֹאת, פֶּן בְּזִמָּן אַחֵר יִחְשַׁב דְּבָר אַחֵר. וְהִלֵּף וְהִעֲמִיד עֲצָמוֹ אֲצֵל שְׂטִיין-שְׁנַיִדְעֵרִי, וּמַחֲמַת הַבְּנָה שְׁלוֹ קִבַּל אֲמֹנוֹת הַזֹּאת גַּם-כֵּן בְּזִמָּן מַעֲט, בְּרַבֵּעַ שָׁנָה. אֲחֵר-כֵּן יָשַׁב עֲצָמוֹ עִם הַפִּילוֹסוֹפֵיָא שְׁלוֹ: גַּם שְׂיֵשׁ בְּיַדִּי שְׁתֵּי הָאֲמֹנוֹת - מִי יוֹדֵעַ, פֶּן לֹא יִחְשַׁבוּ שְׁנִיָּהֶם; טוֹב לִי לְלַמֵּד אֲמֹנוֹת שְׁהִיא חֲשׁוּבָה לְעוֹלָם. וְחִקֵּר בְּהַבְּנָה וּפִילוֹסוֹפֵיָא שְׁלוֹ לְלַמֵּד דּוֹקְטִירִיָּה, שְׁהוּא דְּבָר הַצְּרִיף וְחָשׁוּב תְּמִיד. וְדִרְךָ לְמוֹד דּוֹקְטִירִיָּה, שְׁצָרִיכִין לְלַמֵּד מִקֵּדָם לְשׁוֹן לְטִין וְהַכְּתָב, וְלְלַמֵּד חֲכָמוֹת פִּילוֹסוֹפֵיָא; וְהוּא, מַחֲמַת הַבְּנָתוֹ - לְמַד גַּם זֹאת בְּזִמָּן מַעֲט, בְּרַבֵּעַ שָׁנָה, וְנִעְשָׂה דּוֹקְטִיר גְּדוּל וּפִילוֹסוֹף, וְחָכָם בְּכָל

ד. מלמש אבנים טובות. ה. רפואה. ו. לטינות.

תְּכִלִּית.

און ער האט אָנגִיהוּבֵעֵן צו טראַכטן מיט זיין פִּילוֹסוֹפֵיָא (כְּלוּמֵר מיט זיין חֲכָמָה) וְנֹאס עַר זָאל טָאן. אִיז אִים גִּיפֵעֵלִין אַז עַר זָאל זִיף לְעֵרְנֵעֵן גְּאָלד אַרְבֵּייט. וְנֹאָרִין סַע אִיז אַ גְּרוּיִסַע מְלָאכָה און סַע אִיז אַ שְׂיִינַע מְלָאכָה און סַע דְּרִינֵעֵן גְּרוּיִס חֲכָמָה. און סַע אִיז אַ רֵייַקַע מְלָאכָה און מַחֲמַת עַר אִיז גִּיוֹעֵן אַ בֵּר הַבְּנָה און אַ פִּילוֹסוֹף. הָאט עַר נִיט באַנְאַרְפֵּט זִיף לְעֵרְנֵעֵן דִּי מְלָאכָה כַּמָּה שָׁנִים. נֹאָר אִין אַ פֵּעֶרְטִיל יֹאָר הָאט עַר מַקְבַּל גִּיוֹעֵן דִּי מְלָאכָה. און אִיז גִּיוֹאַרְן זִייעַר אַ גְּרוּיִסַעַר בַּעַל מְלָאכָה. און עַר הָאט גִּיקַעַנְט דִּי מְלָאכָה כַּעֲסַעַר אִיידְעַר דְּעַר וְנֹאס עַר הָאט אִים אִויס גִּילְעֵרִינְט. דְּעַר נֹאָר הָאט עַר זִיף מֵיִישַׁב גִּיוֹעֵן. כַּאֲטָשַׁע אִיף הָאב אַזוֹי אַ מְלָאכָה. אִין דְּעַר הָאנְט. פֶּן דַּעֲסַט וְוַעֲגֵן פֵּאַרְט וְוִיל אִיף מִיר דְּעַרְמִיט נִיט בְּאַנוּגִין. וְנֹאָרִין הֵיינְט אִיז חָשׁוּב דָּאס. טָאַמַעַר אַנְאַנְדְּעֵרַע צֵייט וְוַעֲט עֲפֵעַס אַנְדְּעֵרֶשׁ חָשׁוּב זֵיין. און אִיז גִּיגְאַנְגֵעֵן און הָאט זִיף גִּישְׁטֵלַעַט בֵּיי אַ שְׂטִיין שְׁנַיִדְעֵר. און מַחֲמַת זֵיין חֲכָמָה הָאט עַר דִּי מְלָאכָה. אִיף מַקְבַּל גִּיוֹעֵן אִין אַ קְלֵיינְעַר צֵייט. אִין אַ פֵּעֶרְטִיל יֹאָר. דְּעַרְנֹאָף הָאט עַר זִיף מֵיִישַׁב גִּיוֹעֵן מיט זֵיין פִּילוֹסוֹפֵיָא. כַּאֲטָשַׁע אִיף הָאב אִין דְּעַר הָאנְט צְוויי מְלָאכּוֹת. וְעַר וְיִיסַט טָאַמַעַר וְוַעֲלֵן בֵּיידַע נִיט חָשׁוּב זֵיין. בְּכֵן אִיז פֵּאַר מִיר גוּט. אַז אִיף זָאל מִיף לְעֵרְנֵעֵן אַזוֹי אַ מְלָאכָה וְנֹאס זִי זָאל תְּמִיד חָשׁוּב זֵיין. הָאט עַר גִּיקַלְעֶרַט מיט זֵיין הַבְּנָה און מיט זֵיין פִּילוֹסוֹפֵיָא. אַז עַר זָאל זִיף לְעֵרְנֵעֵן דַּאָקְטִירִיָּה. וְנֹאָרִין דָּאס אִיז אַ יֹאָף וְנֹאס מַדְאַרְף תְּמִיד און סַע אִיז תְּמִיד חָשׁוּב. און דְּעַר סֵדֵר אִיז. אַז מוּוִיל זִיף לְעֵרְנֵעֵן דַּאָקְטִירִיָּה. מוּז מְעַן זִיף פֵּרִיר לְעֵרְנֵעֵן לִיטֵיינִישׁ דָּאס לְשׁוֹן און דָּאס כְּתַב. און מוּזוֹ לְעֵרְנֵעֵן פִּלוֹסִפֵּיָא. און עַר מַחֲמַת זֵיין הַבְּנָה (דְּהֵיינֵן פֵּאַרְשְׁטאַנְדִיקֵייט) הָאט עַר דָּאס אִיף אִויס גִּילְעֵרִינְט אִין אַ קְלֵיינְעַר צֵייט. אִין אַ פֵּעֶרְטִיל יֹאָר. און עַר אִיז גִּיוֹאַרִין אַ גְּרוּיִסַעַר דַּאָקְטֵעַר און אַ פִּילוֹסוֹף. און אַ חָכָם אִין אַלַע חֲכָמוֹת.

החכמות. אחר-כך התחיל העולם להיות בעיניו כלא; כי מחמת חכמתו, שהיה אמן גדול כזה וחסם ודאקטיר כזה - היה כל אחד מבני העולם בעיניו כלא. וישב עצמו לעשות לו תכלית, ולשא אשה. ואמר בדעתו: אם אשא אשה בכאן - מי ידע מה שנעשה ממני? אלף ואשוב לביתי, למען יראו מה שנהיה ממני, שהייתי נער קטן, ועכשו באתי לגדלה כזו. והלך ונסע לביתו, והיה לו יסורין גדולים בדרך, כי מחמת חכמתו לא היה לו עם מי לדבר, ולא היה מוצא אכסניא כרצונו, והיה לו יסורים הרבה.

והנה נשליך כעת את מעשה החכם, ונתחיל לספר במעשה התם:

התם הנ"ל למד מלאכת רצענות, ומחמת שהיה תם - למד הרבה עד שקבל, ולא היה בקי בהאמנות בשלמות. ונשא אשה, והיה מתפרנס מן המלאכה; ומחמת שהיה תם ולא היה בקי בהמלאכה כל-כך, על-כן היה פרנסתו בדרך גדול ובצמצום, ולא היה לו פנאי אפילו לאכל, כי היה צריך תמיד לעסק במלאכה, מחמת שלא היה יכול האמנות בשלמות, רק בשעת

דערנאף האט ביי אים אנגיהויבין די וועלט ווערין כלא (פלומר די גאנצע וועלט איז ביי אים גיווען גאר נישט) דהיינו ער האט גיהאלטן אז קיינער האט קיין שכל ניט. ווארין מחמת זיין חכמה. ווייל ער איז גיווען אזוי איין גרויסער בעל מלאכה. און אזוי א חכם און אזוי א דאקטער. איז איטליכער פון דער וועלט ביי אים גיווען כלא (גלייך ווי נישט) און ער האט זיך מנישב גיווען. ער וועט זיך שוין מאכין א תכלית. און וועט געמען א ווייב. האט ער זיך גיטראכט אין דער דעה. אז איך וועל דא חתונה האבין. ווער וועט וויסין. וואס פון מיר איז גיווארן. לאם איך מייך בעסער אום קערין אהיים. כדי מען זאל זעהן וואס פון מיר איז גיווארין. איך בין אנוועק א קליין יונגיל. און היינט בין איך גיקומען צו אזוי איין גדולה. און ער האט זיך אויף גיהויבין און איז גיפארין אהיים. און ער האט גיהאט גרויסע יסורים אויף דעם וועג ווארין מחמת זיין חכמה. האט ער מיט קיינעם ניט גיהאט צו שמוסן. און ער האט ניט גיהאט קיין ארביירק אזוי ווי ער וויל. האט ער גיהאט אלץ גרויסע יסורים תמיד.

דערנאך ווייל לאמיר אנוועק לייגין די מעשה פון דעם חכם. מיר וועלין אנהייבין דער ציילן די מעשה פון דעם תם.

דער תם האט זיך גילערנט שוסטיירי. און מחמת ער איז גיווען א תם. האט ער גמוזט זיך אסאך לערנען די מלאכה ביז ער האט מקבל גיווען. און האט די מלאכה ניט גיקענט אין גאנצין. און ער האט גינומען א ווייב. און ער האט זיך מפרנס גיווען פון דער מלאכה. און מחמת ער איז גיווען א תם און ער האט די מלאכה ניט גיקענט אזוי ווי מען באדארף. מחמת דעם. איז זיין פרנסה גיווען מיט גרויס דוחק און זייער בצמצום. און ער האט נישט גיהאט צייט אפילו צו עסן. ווארין ער האט תמיד גימוזט ארבעטן. מחמת ער האט ניט גיקענט די מלאכה אין גאנצין. גאר בשעת ער האט גיארבעט אז ער האט איין גישטעקט די נאל און האט דורך גינומען די דראטוויא.

המלאכה, בשעה שהיה נוקב במרצע והיה מכניס ומוציא החוט העב של התפירה פדרף הרצענים - אז היה נושף חתיכת לחם ואוכל. ומנהגו היה שהיה תמיד בשמחה גדולה מאד, והיה רק מלא שמחה תמיד. והיו לו כל המאכלים וכל המשקאות וכל המלבושים. והיה אומר לאשתו: אשתי, תן לי לאכל; והיתה נותנת לו חתיכת לחם, ואכל. אחר-כך היה אומר: תן לי הרטב עם קטנית; והיתה חותכת לו עוד חתיכת לחם, ואכל, והיה משבח ואומר: כמה יפה וטוב מאד הרטב הזה. וכן היה מצוה לתן לו הבשר ושאר מאכלים טובים פיוצא בזה, ובעד כל מאכל ומאכל היתה נותנת לו חתיכת לחם, והוא היה מתענג מאד מזה, ושבח מאד את אותו המאכל, כמה הוא מתקן וטוב, כאלו היה אוכל אותו המאכל ממש. ובאמת היה מרגיש באכילתו הלחם טעם כל מאכל ומאכל שהיה רוצה, מחמת תמימותו ושמחתו הגדולה. וכן היה מצוה: אשתי, תן לי שכר לשותות; ונתנה לו מים, והיה משבח: כמה יפה השכר הזה. תן לי דבש; ונתנה לו מים, והיה משבח גם-כן כנ"ל. תן לי זין וכו' פיוצא בזה; ונתנה לו מים, והיה מתענג ומשבח

דעמולט האט ער א בייס גיטאן א שטיק ברויט און האט גיגעסין.

און זיין שטייגער איז גיווען. ער איז תמיד פרייליך גיווען. און ער איז גיווען נאר אין שמחה תמיד. און ער האט גיהאט אלע מאכלים און אלע משקאות און אלע מלבושים. ער פלעגט זאגן צום ווייב. מיין ווייב. גיב מיר עסין האט זי אים גיגעבן א שטיק ברויט. האט ער גיגעסן. דערנאך האט ער גיזאגט. גיב מיר די יוף מיט קאשע. האט זי אים אפ גישניטן נאך א שטיק ברויט און ער האט גיגעסין. און האט זייער גילויבט און ער האט גיזאגט. נואס פאר א גוטקייט און נואס פאר א וואוילקייט די יוף איז. און אזוי האט ער זיך גיהייסן גיבין פלייש. האט זי אים ווידער גיגבן ברויט. האט ער גיגעסין. און האט אויך זייער גילויבט און האט גיזאגט נואס פאר א וואוילקייט דאס פלייש איז. און אזוי אנדערע מאכלים נואס ער האט זיך אלץ גיהייסן גיבן און פאר איטליכן מאכל נואס ער האט זיך גיהייסן גיבין האט זי אים אלץ גיגבן א שטיק ברויט. און ער האט דערפון זייער גרויס תענוג גיהאט און האט זייער גילויבט דאס גינעכט. נואס פאר א גוטקייט סע איז גלייך ווי ער וואלט עס ממש גיגעסין. נואס ער פלעגט טאקע באמת פילן אין דעם ברויט נואס ער האט גיגעסין דעם טעם פון כל המאכלים נואס ער האט גיוואלט. מחמת זיין גרויס תמימות און זיין פרייליקייט האט ער גיפילט דעם טעם אין ברויט גלייך ווי ער עסט כל המאכלים.

און אזוי פלעגט ער זאגן. מיין ווייב. גיב מיר א טרונק ביר. האט זי אים גיגבן וואסער. פלעגט ער לויבן נואס פאר א וואוילקייט דאס ביר איז. נאך דעם האט ער גיהייסן גיב מיר מעד. האט זי אים גיגבן וואסער האט ער אויך אזוי גילויבט. נואס פאר א גוטער מעד דאס איז. גיב מיר וויין אדער אנדערע משקאות. האט זי אים אלץ גיגבן וואסער. און ער האט תענוג גיהאט און האט גילויבט די משקה גלייך ווי ער טרינקט זי.

אותו המִשְׁקָה כָּאֵלוּ הוּא שׁוֹתָה אוֹתָה מִמֶּשׁ. וְכֵן בְּמַלְבוּשִׁים, הָיָה לָהֶם בְּשִׁתְפוֹת לוֹ וּלְאִשְׁתּוֹ פֶּעֱלֵץ אֶחָד, וְהָיָה אוֹמֵר: אֲשֵׁתִי, תֵּן לִי הַפֶּעֱלֵץ - כְּשֶׁהָיָה צָרִיף לְלֵבֶשׁ פֶּעֱלֵץ, כְּגוֹן לִילֵף לְשׁוֹק; וְהָיָה נוֹתֵנָת לוֹ. כְּשֶׁהָיָה צָרִיף לְלֵבֶשׁ טוֹלִיפִי לִילֵף בֵּין אַנְשִׁים, הָיָה אוֹמֵר: אֲשֵׁתִי, תֵּן לִי הַטוֹלִיפִי; וְהָיָה נוֹתֵנָת לוֹ הַפֶּעֱלֵץ, וְהָיָה מִתְעַנֵּג מִמֶּנּוּ, וְהָיָה מְשַׁבֵּחַ: כְּמָה יָפָה הַטוֹלִיפִי הַזֶּה. כְּשֶׁהָיָה צָרִיף לְקַאפְטִין, כְּגוֹן לִילֵף לְבֵית־הַכְּנֶסֶת, הָיָה מִצְוֶה וְאוֹמֵר: אֲשֵׁתִי, תֵּן לִי הַקַּאפְטִין; וְהָיָה נוֹתֵנָת לוֹ הַפֶּעֱלֵץ, וְהָיָה מְשַׁבֵּחַ וְאוֹמֵר: כְּמָה יָפָה וְנֹאָה הַקַּאפְטִין הַזֶּה. וְכֵן כְּשֶׁהָיָה צָרִיף לְלֵבֶשׁ יוֹפָא, הָיָה נוֹתֵנָת לוֹ גַם־כֵּן הַפֶּעֱלֵץ, וְהָיָה מְשַׁבֵּחַ וּמִתְעַנֵּג גַּם־כֵּן: כְּמָה יָפָה וְנֹאָה הַיוֹפָא הַזֶּה, וְכֵן בְּכִיוּצָא בְּזֶה; וְהָיָה רַק מְלֵא שְׂמֵחָה וְחֻדְוָה תָּמִיד.

כְּשֶׁהָיָה גּוֹמֵר הַמְּנַעַל - וּמִן הַסֶּתֶם הָיָה לוֹ שְׁלֵשׁ קְצוּוֹת, כִּי לֹא הָיָה יָכוֹל

1. מעיל פרוה חורפי. 2. מעיל עליון.

און אזוי אין מלבושים. איז אויף אזוי גינען. ער מיט זיין ווייב האבין ביידע גיהאט איין פֶּעֱלֵץ אז ער האט באדארפט א פֶּעֱלֵץ דֵּהיינו אין מאַרְק צו גיין. פֶּלְעָגֶט ער זאגן מיין ווייב. גיב מיר דעם פֶּעֱלֵץ. האט זי אים גיגיבן. אז ער האט באדארפט א טולִיפִי גיין צווישן לייט. האט ער גיזאגט. מיין ווייב גיב מיר דעם טולִיפִי. האט זי אים גיגיבן דעם פֶּעֱלֵץ. פֶּלְעָגֶט ער גרויס פֶּעֱנוֹג צו האבין. און פֶּלְעָגֶט לויבין. וואס פאר איין וואוילקייט דער טולִיפִי איז. אז ער האט באדארפט איין קאפֶּטִין אין שול אריין צו גיין. האט ער גיהייסן און האט גיזאגט. מיין ווייב גיב מיר דעם קאפֶּטִין. האט זי אים גיגיבן דעם פֶּעֱלֵץ. פֶּלְעָגֶט ער צו לויבין און האט גיזאגט וואס פאר א פֶּינְקִיט און וואסיר א שיינקייט דער קאפֶּטִין איז. און אזוי אז ער האט באדארפט אן טאן א יופֶּא. האט זי אים אויף גיגיבן דעם פֶּעֱלֵץ. פֶּלְעָגֶט ער אויף לויבין און האט פֶּעֱנוֹג גיהאט וואסיר א פֶּינְקִיט און וואסיר א שיינקייט די יופֶּא איז. און אזוי ביי אלע זאכין. און ער איז פול גינען מיט שְׂמֵחָה און פֶּינְדִי און לויטֶטִג תָּמִיד.

אז ער האט שוין גימאכט דעם שוּף. און מן הסֶּתֶם האט דער שוּף גיהאט דריי זַקִּין ווארין ער

לְקַט רְמִזִּים

של הבורא יתברך (כמו שכתוב "בנים אתם לה' אלתיכם" וכמובא מזה בספרי אמת שנשמת כל אחד מישראל הוא חלק אלקי ממעל כידוע), המרומם עד אין סוף ואין גבול ואין תכלית, לזכות בזה העולם לתכלית המעלה שאין מעלה אחריו, אבל מאחר שכבר נעשה עם כל אחד מה שנעשה, על כל פנים אין להחזיר ולאכול שום שיהיה הריח נודף ביותר.

כשהיה גומר המנעל, ומן הסתם היו לו שלשה קצוות וכו': ואם התפילה אינה כראוי, הוא מנעל בשלשה קצוות. (דברי רבינו ז"ל בסוף המעשה) כבר הודיענו אדמו"ר ז"ל שלשבר את לבבו לפני השם יתברך צריכין רק לייחד שעה אחת ביום, אבל כל היום צריך להיות בשמחה, כי אף על פי שברוחניות צריכים להיות להוט אחר עשירות מופלג כאשר נאה ויפה לחלק אלוקי ממעל, לבנו

הָאֲמָנוֹת בְּשִׁלְמוֹת פְּנִ"ל - הָיָה לִוְקַח הַמְּנַעַל בְּיָדוֹ, וְהָיָה מְשַׁבַּח אוֹתוֹ מְאֹד, וְהָיָה מְתַעֲנֵג מְאֹד מִמְּנוֹ, וְהָיָה אוֹמֵר: אֲשֶׁתִּי, כַּמָּה יָפָה וְנִפְלְאָה הַמְּנַעַל הַזֶּה, כַּמָּה מְתוֹק הַמְּנַעַל הַזֶּה, כַּמָּה מְנַעַל שֶׁל דָּבָשׁ וְצוֹקִירִים הַמְּנַעַל הַזֶּה. וְהִיתָה שׂוֹאֲלֶת אוֹתוֹ: אִם-כֵּן מִפְּנֵי מָה שְׂאָרֵי רְצָעִים נוֹטְלִים שְׁלֵשָׁה זְהוּבִים בְּעַד זוּג מְנַעְלִים, וְאַתָּה לִוְקַח רַק חֲצֵי טָאֲלָעֵר (הַיְנוּ זְהוּב וְחֲצֵי)? הַשֵּׁיב לָהּ: מָה לִּי

מ. סוכר.

הָאֵט זֶיךָ דִּי מְלֹאכָה נִיט גִּיקְעֵנְט אִין גְּאָנְצִין. פֿלֶעגְט עֵר נְעִמְעֵן דָּעם שׂוֹף אִין דָּער הָאָנְט אַרְיִין און הָאֵט אִים זִייעֵר גִּילױבְט. און עֵר הָאֵט גְּרוֹיס תַּעֲנוּג גִּיהָאָט פֿון אִים. און פֿלֶעגְט זָאָגִין. מִיין נױיב. נױאָסִיר אַ שײַנְקִיטִי און נױאָסִיר אַ וואוֹילְקִיטִי דָאָס שײַכְעֶלֶע אִיז. נױאָסִיר אַ זִיסקִיטִי דָאָס שײַכְעֶלֶע אִיז. נױאָסִיר אַ הָאָנְקִרְדִיק. נױאָסִיר אַ צוֹקִירְדִיק שײַכְעֶלֶע דָאָס אִיז. הָאֵט זִי אִים גִּיפֿרְעֶגְט. אַז עֵס אִיז יוֹאֹזִי פֿאַר נױאָס אַנְדֶּרְעֶע שׂוֹסְטִירְס נְעִמְעֵן דְרִי גוֹלְדֶּען פֿאַר אַ פֿאַר שײַף. און דו נְעִמְסְט נָאָר אַ

לְקַט רְמוּזִים

והזעקות (עיין בליקוטי הלכות הודאה הלכה ו' אות כ"ד) וכל התשובות והתיקונים שצריך האדם לעשות בזה העולם, הכל הוא בעבור שיזכה לזה שירגיש בלבבו באמת נועם הגילה והשמחה הזאת, שעל ידי זה יהיה העולם הבא של כל הצדיקים והחסידים, שכל ששיגו אותו יתברך ביותר ישמחו ויתענגו בו ביותר, וכל אשר יותר ישמחו בו יותר יתאחדו בו לדעת ולהשיג אותו, וגם היום כל מיני הצלות וישועות הוא על ידי המשכת הדעת מהקץ והסוף האחרון הוזה לידע ולהאמין שכל מאורעותיו הם לטובתו, כמובא מזה הרבה בספריו הקדושים לשמחה באהבתו יתברך מבוקר עד ערב בכל נקודה ונקודה טובה, ואשר על זה אמרו חכמינו ז"ל שכל העושה תשובה מאהבה נתהפכים עוונותיו לזכויות, והעיקר על ידי שמהפכין היגון ואנחה בעצמו לששון ושמחה, כמובא מזה בליקוטי הלכות פריה ורביה הלכה ג' ובהלכות הודאה הלכה ו' הנ"ל עיין שם היטב מה שמבאר בענין זה, שבאופן אחד גדלה שמחתנו ביותר ויותר אחרי אשר כבר עלינו מה שעבר, ואף על פי כן גם אנחנו חטפנו בעוצם חושך ענן וערפל כזה נקודות יקרות כאלה עיין שם. (כוכבי אור, ששון ושמחה הגהה ג')

כי על כל פנים צריך לעשות כאשר ציווה אדמו"ר ז"ל שצריך לאחוז החוטרא בתרי ראשין, שאף על פי שכוספים ומתגעגעין לזכות תכלית המעלה, אבל לעומת זה ביותר ויותר בכפלי כפלים צריכים להתגבר בשמחה, ולקיים "בשמך יגילון כל היום", ולהיות שמח בחלקו בכל נקודה ונקודה ובכל שערה דשערה איך שהוא. כי הלא השמחה בעצמה לחולים כמונו היא מצוה שאין למעלה ממנה, וכאשר הודיענו אדמו"ר ז"ל בהמעשה של התם הקדוש מה שזכה על ידי השמחה הזאת (שהיה שמח בתפילתו אף על פי שלא היתה כראוי וכן בכל נקודה טובה כמובן שם), לתכלית תכלית המעלה והשלמות, לנבואת פנים בפנים, ולהביט בתמונת ה' כביכול, ולהיות מנהיג על כל המנהיגים, כמובן כל זה בהשיחות שאחר המעשה הזאת.

וכל זה סיפר לנו אדמו"ר ז"ל למען דעת כי כל אחד ואחד איך שעובר עליו יש ויש ביכולתו לזכות לכל זה אם ילך גם הוא בדרך הזה, אשר הדרך הנורא החדש והישן הזה הוא הוא ההתעוררות דלתתא של עולם התיקון שיקיים "ישמח ה' במעשיו" וההתעוררות דלתתא מזה הוא "ישמח ישראל בעושיו", וכל הבכיות

בְּזֶה? זֶה מַעֲשֵׂה שְׁלוֹ - וְזֶה מַעֲשֵׂה שְׁלִי; וְעוֹד: לָמָּה לָנוּ לְדַבֵּר מְאַחֲרִים?
הֲלֹא נִתְחַיֵּל לְחַשֵּׁב כְּמָה וְכְמָה אֲנִי מְרוֹיַח בְּמִנְעַל זֶה מִיַּד לְיָד: הָעוֹר - הוּא
בְּכֶף, הַזֶּפֶת וְהַחוּטִים וְכוּ' - בְּכֶף, וְשְׁאָרֵי דְבָרִים פְּיוּצָא בְּזֶה - בְּכֶף, לְאַפְקִיס'

י. המלוי שבין העורות.

הַאֲלָבִין טָאָלֶר. (דְּהֵינּוּ אַ גִּילְדֵן מִיט אַ האַלְבִּין) הָאֵט עַר גֵּינְפֶּפֶרְט. וְוַאס הָאֵט דָּאס צו מִיר. דָּאס אִיז
יֶעֱנַמְס מַעֲשֵׂה. און דָּאס אִיז מִיין מַעֲשֵׂה. און וְוִידֶער וְוַאס הָאֲבִין מִיר צו שְׁמוּסִין פֿון אַנְדֶּערֶע
לִיט. לְאָמִיר נָאָר אָנְהֵיבֵן בְּאַרְעֶכְעֶנְען וויפֿיל אִיךְ גְּוִוִּין דָּא אִין דַּעַם שִׁיכְעֵל מִיַּד לְיָד. דִּי לְעֶדֶר
קָאָט מִיךְ אַזוֹי פֿיל. זִיוִיצֶע און דְּרַאטְוִיס קָאָט אַזוֹי פֿיל. לְאַפְקִיס אַזוֹי פֿיל. און אַזוֹי אַנְדֶּערֶע

לְקַט רְמוּזִים

בכמה הסתות ופיתויים ודברי ליצנות וחלקלקות וכו', כן יש גם כמה מיני מניעות וחלישות הדעת אפילו מחביריו ואוהביו באמת. וכל זה אי אפשר לבאר בכתב רק כל אחד יבין בעצמו כפי ענינו, וכנגד כל מיני מניעות וחלישות הדעת שבעולם צריכין לילך בדרך הנ"ל, בבחינת אחד היה אברהם, לחשוב כאילו הוא יחידי בעולם כנ"ל. וזה בחינת "וספרתם לכם", 'לכם' - לעצמכם כנ"ל.

וכמו שמובא בהמעשה של החכם והתם, מבואר שם שהתם היה רצען וכו' ולא היה יכול המלאכה כראוי, ומנעל שלו היה בשלשה קצוות וכו', והוא היה מתפאר בו מאוד כמה נאה ויפה המנעל הזה וכו'. והיתה שואלת לו אשתו: אם כן, מפני מה שארי בעלי מלאכות נוטלים ג' זהובים בעד זוג מנעלים ואתה אינך לוקח כי אם זהוב וחצי, השיב לה: מה לי בזה, זה מעשה שלו וזה מעשה שלי. (דאס איז יענימס מעשה אין דאס איז מִיין מעשה), ועוד, למה לנו לדבר מאחריים, הלא נתחיל לחשוב כמה וכמה אני מרויח בהמנעל זה מיד ליד, העור הוא בכך וכו', (עיינ שם כל זה היטב), והבן.

כי במעשה הזאת מבינים רוב העולם כמה דברים הנוגעים לעבודת השם יתברך, שצריכין להתנהג בדרכי התמימות ולהיות בשמחה תמיד אפילו בעניות ודחקות גדול, וגם עבודתו ותפילתו אינו בשלימות כלל, אף על פי כן יהיה בשמחה

זה מעשה שלו וזה מעשה שלי: זהו "וספרתם לכם" - 'לכם' לעצמכם, לכם לעצמכם דייקא, שכל אחד צריך לספור ספירת העומר, שהוא בחינת התחזקות הנ"ל לעצמו, כפי מה שהוא, ולא יפול בדעתו מחמת שנדמה לו שחבריו בני גילו טובים ממנו הרבה, כי אף על פי שהוא מידה טובה להיות עניו ולהחזיק כל אדם טוב ממנו, אבל אם יפול בדעתו על ידי זה חס ושלום, אין זה ענוה, אדרבא, זהו גדלות גדול שאין נאה לו שיעבוד איזה עבודה להשם יתברך ועדיין הוא רחוק כל כך, וחביריו כבר זכו למה שזכו, כי אסור להרהר אחרי המקום, ומי יודע מאיזה מקום הוא ובאיזה מקומות נמשך על ידי מעשיו, כי אין אדם דומה לחבירו כלל. וכן כל אדם שרוצה לצאת מטומאתו וזוהמתו, שזה בחינת ספירת העומר כדי שיטהרו וכו', צריך לספור הימים לעצמו דייקא ואל יפיל אותו חבירו כלל, חס ושלום. וזהו "וספרתם לכם" - 'לכם' לעצמכם דייקא, והבן היטב.

וכעין שכתב רבינו ז"ל על פסוק: "אחד היה אברהם", שעיקר התקרבות אברהם אבינו עליו השלום לה' יתברך היה על ידי שחשב תמיד שהוא רק אחד בעולם, ולא הסתכל על שום מונע ומעכב ומבלבל וכו', עיין בתחילת הספר לקוטי תנינא ענין זה.

ובאמת כמו שיש כמה מיני מניעות מהמונעים הרשעים או מתנגדים הרוצים למנוע מהאמת

סיפורי

מעשה ט' - מחכם ותם

מעשיות קמט

- בָּכָף, וְעַתָּה אָנִי מְרוּיַח מִיָּד לְיָד עֲשֶׂרָה גְדוֹלִים (מִטְבְּעוֹת), וּמָה אֲכַפֵּת לִי רְנוּחַ פְּזֵה מִיָּד לְיָד? וְהִיָּה רַק מְלֵא שְׂמֵחָה וְחֻדְנָה תָּמִיד. וְאַצֵּל הָעוֹלָם הִיָּה לְלַעַג, וְהַשִּׁיגוּ תְּאֻתָּם בּוֹ, שְׂמָצְאוּ מִמִּי לְהַתְּלוּצֵץ פְּרָצוֹנָם, פִּי הִיָּה גְדָמָה

זאכין אזוי פיל. היינט גיווין איף מ'ד ל'ד צעהן ג'ראשין. נא וואס אייךט עס מיף אזוי א ר'נוח מ'ד ל'ד. און ער איז ג'יווען נאר פ'הייליך און לוסטיק ת'מיד.

און ביי דער וועלט איז ער ג'יווען א ג'ישפעט. און זיי האבן דא ג'יקריגן וואס זיי ווילין. ווארין זיי האבין דא ג'יהאט אויס וועמען צו שפעטין אזוי ווי זיי האבן ג'יוואלט. ווארין ער האט אפנים ג'יהאט ביי זיי ווי א משוגענער. פלעגין מענשן קומען. און האבין אין מיסטנע אן ג'יהויבין מיט

לְקַט רְמוּזִים

התם הוא יודע את ערכו השפל, על כן הוא עוסק במלאכתו מלאכת הקודש ועבודת ה' בתמידות, עד שאין לו פנאי אפילו לקבוע עצמו לסעודה וכיוצא בזה משאר צרכי העולם, רק בתוך שעוסק במלאכתו הוא חוטף ואוכל סעודתו גם כן בדרך עראי וכו', ואף על פי כן אם רואה שאין עולה האומנות בידו בשלימות והוא רק בבחינת מנעל של ג' קצוות, מחמת זה אינו מצפה גם כן לתשלום גמול גדול על עבודתו מחמת שיודע בעצמו שאינו בשלימות, אך אף על פי כן הוא מתענג מאוד מעבודתו ומרגיש בו נעימות ומתיקות נפלא מאוד, ואינו מסתכל כלל על מה שעבודת חבירו הוא בשלימות יותר מעבודתו, מחמת שחבירו הוא בעל שכל גדול ובעל השגה, ומסתמא יקבל גם כן תשלום גמול יותר על עבודתו. (ומה שיש רבים שנחלש דעתם ונפלו מעבודתם על ידי דברים כאלו שהתקנאו בחביריהם שראו שמעשיהם ועבודתם עולה בידם בשלימות יותר וכו'), אבל התם היינו העובד ה' בתמימות באמת הוא אינו מסתכל על זה כלל, כי מה לו אצל חבירו, זה מעשה חבירו וזה מעשה שלו, והוא שמח בחלקו ומתענג מאוד מעבודתו עבודת ה' מה שיש לו ריוח מיד ליד. ואחר כל העבודות והיגיעות שלו בתמידות, אם זוכה רק שה' יתברך יקבל ממנו איזה נחת כל שהוא מאיזה תנועה בעלמא שעושה לשם שמים באמת ובתמימות, בוודאי זה יקר מאוד מכל הון, וכדאי להתייגע על זה כל ימי חייו, ובוודאי גם שכרו לא יקופח, ויפה קורת רוח אחת בעולם הבא וכו'.

(אוצר היראה, תמימות אות ט')

בחלקו תמיד, ולא יסתכל על העולם כלל שיש להם פרנסה כנגדו בכפלי כפלים, ויש להם אכילה ושתיה ומלבושים נאים וכו' (ואף על פי כן מלאים דאגות תמיד בריבוי חסרונות), וגם בעבודת ה' בתורה ובתפילה הם גדולים ממנו אלפים פעמים, ואף על פי כן אל יפול בדעתו מזה כלל, רק יהיה שמח בחלקו תמיד, כמבואר שם שהלחם שלו היה אצלו כל המאכלים שבעולם וכו', ומנעל שלו שגמר בכמה ימים ביגיעה גדולה והיה מלא חסרונות והרויח בו פחות הרבה מאחרים, אף על פי כן היה יקר בעיניו מאוד והתפאר בו הרבה, ולא הסתכל על אחרים כלל, ואמר, 'מה לי בזה, זה מעשה שלו וזהו מעשה שלי', וכו' וכו'.

ורבינו ז"ל רמז בעצמו אחר שסיפר מעשה זאת שכונתו לענין תפילה ועבודת ה', כמו שמובא שם בסוף שאמר רבנו ז"ל: 'אם התפילה אינו כראוי היא מנעל בשלשה קצוות' והבן, עיין שם, היינו כנ"ל, שצריכין להתנהג בתמימות גדול כדרכי התם הנ"ל.

וצריכין לדקדק בכל המעשה ליקח לעצמו מוסר ועצות מדברי התם הנ"ל, ולילך בדרכיו ולהיות בשמחה תמיד, ואל יבלבל אותו העולם כלל, ואפילו חבריו שזוכין לתפילה ועבודה הרבה יותר ממנו, אף על פי כן אל יפול בדעתו מזה כלל, רק יהיה בשמחה תמיד בכל נקודה ונקודה טובה שמרויח בתפילתו ועבודתו איך שהוא, עיין שם בהמעשה ותבין.

(ליקוטי הלכות הלכות פסח הל' ט' אות כ"ב)

למשגֵע. והיו באים בני אדם והתחילו בכונה לדבר עמו בשביל להתלוצץ, והיה אותו התם אומר: רק בלי ליצנות; ותכף שהשיבו לו: בלי ליצנות - קבל דברייהם והתחיל לדבר עמם, כי יותר לא היה רוצה להעמיק, לחשב חכמות - שגם זה בעצמו ליצנות, כי היה איש תם. וכשהיה רואה שכוונתם לליצנות - היה אומר: מה יהיה פשתהיה חכם ממני? הלא אזי תהיה שוטה, כי מה אני נחשב? וכשתהיה חכם ממני - אדרבא, אזי תהיה שוטה. (כל זה היה דרכי התם; ועתה נחזר לענון ראשון).

בתוך כך נעשה רעש שהחכם הנ"ל נוסע ובא לכאן בגדלה וחקמה גדולה. ורץ התם גם-כן לקראתו בשמחה גדולה, והיה אומר לאשתו: תן לי מהר היופא, אלף לקראת חברי ידידי לראותו; ונתנה לו הפעלץ, והיה רץ לקראתו. והחכם היה נוסע בעגלות-צב בגדלה, ובא לקראתו התם הזה, והיה שואל בשלומו באהבה בשמחה: אחי חביבי, מה אתה עושה? ברוך המקום שהביאך ואני זוכה לראותך. והחכם הנ"ל - גם כל העולם היה בעיניו פלא פנ"ל, מפל-שכן איש כזה שנדמה למשגֵע; אף אף-על-פי-כן, מחמת אהבת נעורים הגדולה שהיה ביניהם היה מקרבו, ונסע עמו לתוך

אים צו שמוסין. כרי זיי זאלין האבן עפעס צו שפעטין. און דער תם פלעגט זיי צו זאגן נאר אן ליצנות. און תיכף ווי מען האט אים גיענפערט אן ליצנות. האט ער זיי צו גיהערט. און האט אנגיהויבן מיט זיי צו שמוסין. ווארין ווייטער. האט ער ניט גיוואלט איבער טראכטן חכמות. טאמער איז דאס אליין ליצנות. ווארין ער איז גיווען א תם. און אז ער האט פארט גיזעהן אז זיי מיינען ליצנות. פלעגט ער זאגן, וואס וועט זיין אז דו וועסט שוין קלוגער זיין פון מיר. וועסטו זיך ערשט זיין א נאר. ווארין וואס טרעף איך אן. און אז דו וועסט שוין פון מיר קלוגער זיין וועסטו זיך ערשט זיין א נאר. (אזוי איז אלץ גיווען דער שטייגער פון דעם תם. היינט וועלן מיר ווידער דערציילן פון דעם חכם).

דערנווייל איז גיווארן א רעש אז דער חכם פארט. און ער קומט אן מיט גרויס גדולה און מיט גרויס חכמה. איז דער תם אויף גילאפין אים אקעגין מיט גרויס שמחה. און האט גיזאגט צום ווייב. גיב מיר גיף די יופא לאם איך גיין אקעגין מיין ליבן חבר לאם איך אים זעהן. האט זי אים גיגעבן דעם פעלץ. איז ער אים אקעגין גילאפין און דעם חכם איז גיפארין אין א קארטע. מיט גרויסקייט. איז אים גיקומען אקעגין דער תם. און האט אים גיגעבין שלום מיט שמחה מיט גרויס ליבשאפט. (און האט צו אים גיזאגט) מיין ליבער ברודער וואס וועסטו גילויבט איז גאט וואס ער האט דיך גיבראכט און איך בין זוכה דיך צו זעהן. און דער חכם קוקט אים אן. ביי אים איז זיך די גאנצע וועלט אויף גיווען גאר נישט (אזוי ווי אויבן איז גישטאנען. אז אלע מענשן פון דער וועלט האבן ביי אים נאר ניט אן גיטראפן. ווארין ער איז ביי זיך קלוגער גיווען פון גאר דער וועלט) מפל שכן. אזוי א מענש. וואס ער האט א פנים ווי א משוגע. נאר פון דעסט וועגין פארט מחמת די אהבה פון דער יוגנט וואס זיי האבן זיך

סיפורי

מעשה ט' - מחכם ותם

מעשיות קנא

העיר. והשני בעלי בתים הנ"ל, אביהם של אלו השני בנים, מתו בתוך אותה הזמן שהיה החכם משוטט במדינות, ונשארו הבתים שלהם. והתם, שהיה במקומו - נכנס לבית אביו וירשו, והחכם, שהיה במדינות - לא היה מי לקבל הבית, ונעשה כלה ואבוד בית החכם, ולא נשאר ממנו פלום, ולא היה להחכם מקום לפגוש בו בבואו, ונסע לתוך אכסניא אחת - והיה לו שם יסורים, כי לא היה האכסניא כרצונו. והתם הנ"ל מצא לו עתה עבדא חדשה, והיה רץ וקא בכל פעם מביתו להחכם באהבה בשמחה, והיה רואה שיש לו יסורין מהאכסניא. ואמר התם להחכם: אחי, עול לביתי ותעמד אצלי, ואני אקבץ כל מה שיש לי בקמץ אחד, וכל ביתי - הכל לפניך

זייער ליב גיהאט. האט ער אים מקרב גיווען. און ער איז מיט אים גיפארין אין שטאט אריין. און די צוויי בעלי בתים די פעטער פון די צוויי קינדער (דהיינו פון דעם חכם און פון דעם פס) זענען זיי גישטארבן. אין דער צייט וואס דער חכם איז אויסין גיווען אין מדינות. און האבין איבער גילאנט זייערע הייזער. דער פס איז גיווען אויף זיין ארט. איז ער אריין אין זיין פאטערס הויז און האט עס גינש"ט. דער חכם איז אבער גיווען אין פרעמדע מדינות האט קיינער נישט גיהאט אפ צו נעמען דאס הויז. איז דאס הויז פון דעם חכם כלה נאכד גיווארין. און סע איז דערפון גאר נישט גיבליבן. האט דער חכם נישט גיהאט קיין שטוב ער זאל אריין בשעת אז ער איז גיקומען. איז ער פאר פארין אין איין ארבריק אריין. האט ער דארט גיהאט יסורים. ווארין סע איז נישט גיווען אזוי איין ארבריק ווי ער האט גיוואלט. און דער פס. האט זיך שוין היינט גיפונען א ניי טועקן און פלעגט לויפן אלע מאל צום חכם מיט ליבשאפט און מיט שמחה. און ער האט גיזעהן אז דער חכם האט יסורים פון דער ארבריק. האט דער פס גיזאגט צום חכם. ברוךער. גיי צו מיר אריין אין מיין שטוב אריין. וועסטו ביי מיר שטיין און איך וועל מיך צום אויף נעמען אין איין זמעני גאר וואס איך האב.

לקט רמזים

(אוצר היראה, תמימות אות ה')

בו. והתם מצא לו עתה עובדה חדשה, והיה רץ כל פעם מביתו להחכם באהבה: רק התם מחמת תמימותו, ובכוח אמונתו האיתנה ומדריגתו הגבוהה מסוגל היה להרבות ללכת אל החכם ולדבר עמו בלי לחשוש שיזיק לו, כמו שנהג רבינו, שהוא היה בא בדברים עם האפיקורסים הגדולים שבאומן ויוכל להם, אבל אנחנו אסור לנו לדרוך על מפתנם של אלו ולא לשוחח עמם, כי יש בזה סכנה גדולה וצריך להזהר מאד.

(ליות ח)

והתם שהיה במקומו נכנס לבית אביו וירשו: נראה לרמז, כי בית אביו הוא האמונה הקדושה שהוא נחלת אבות (עיי' סי' צ"ד בליקוטי מוהר"ן ח"א במאמר זכר חסדו), ועל כן היה לו מנוחה ודירה בנחלת אבותיו, כי במקום שלא היה יכול להשיג בשכלו היה קבוע בנחלת אבותיו שהיא האמונה הקדושה, אבל החכם נעשה בית אביו כלה ואבד, כי הוא הולך רק אחר שכלו ואינו רוצה לסמוך על אמונה, ועל כן הוא מטולטל ומטורף ואין לו בית מנוחה, מאחר שאין לו יסוד האמונה שהוא יסוד החזק לסמוך עליו ולנוח

כרצונך; ויִישַׁר בְּעֵינֵי הַחֶכֶם, וְנִכְנַס לְבֵיתוֹ וְעָמַד אֶצְלוֹ.

וְהַחֶכֶם הָיָה מְלֵא יְסוּרִים תָּמִיד: כִּי הֵנִיחַ שֵׁם שֶׁהוּא חָכָם מִפְּלֵג וְאָמַן וְדוֹקְטִיר גְּדוֹל מְאֹד, וְהָיָה בָּא שֵׁר אֶחָד וְצָנָה לוֹ שְׂיַעֲשֶׂה לוֹ טַבַּעַת שֶׁל זָהָב, וְעָשָׂה לוֹ טַבַּעַת נִפְלְאָ מְאֹד, וְחָקַק שָׁם צִיּוּרִים בְּדַרְכֵים נִפְלְאִים מְאֹד, וְחָקַק שָׁם אֵילָן שֶׁהָיָה נִפְלְאָ מְאֹד, וּבָא הַשֵּׁר - וְלֹא יָשַׁר בְּעֵינָיו כָּלֵל הַטַּבַּעַת; וְהָיָה לוֹ יְסוּרִים גְּדוֹלִים מְאֹד, כִּי הָיָה יוֹדֵעַ בְּעֵצְמוֹ שְׂאֵלוֹ הָיָה הַטַּבַּעַת עִם הָאֵילָן הַזֶּה בְּשִׁפְאֲנָא - הָיָה חָשׁוּב וְנִפְלְאָ מְאֹד.

וְכֵן פַּעַם אֶחָד בָּא שֵׁר גְּדוֹל וְהִבִּיא אֶבֶן-טוֹב יָקָר שֶׁבָּא מִמְּרַחֲקִים, וְהִבִּיא לוֹ עוֹד אֶבֶן-טוֹב עִם צִיּוּר, וְצָנָה לוֹ שְׂיַצִּיר בְּצִיּוּר הַזֶּה עַל הָאֶבֶן-טוֹב שֶׁהִבִּיא, וְצִיר מִמֶּשׁ כְּאוֹתוֹ הַצִּיּוּר - רַק שֶׁשָּׁגָה בְּדָבָר אֶחָד שֶׁלֹּא הָיָה שׁוֹם אָדָם מִבֵּין עַל-זֶה, רַק הוּא לְבָדוֹ, וּבָא הַשֵּׁר - וְקִבֵּל הָאֶבֶן טוֹב, וַיִּישַׁר בְּעֵינָיו; וְהָיָה לוֹ לְהַחֶכֶם הַזֶּה יְסוּרִים גְּדוֹלִים מִן הַשְּׂגִיאוֹה: הֲלֹא עַד הֵיכֵן מִגִּיעַ חֲכַמְתִּי, וְעַתָּה יִזְדַּמֵּן לִי שְׂגִיאוֹה? וְגַם בְּעֵינֵי הַדוֹקְטִירִי הָיָה לוֹ יְסוּרִים: כִּשְׁהָיָה בָּא לְחוּלָה,

און גאר מיין שטיב וועסטו האבין. איז דאס גיפעלין דעם חכם. איז דער חכם צו אים אריין. און ער איז ביי אים גישטאנען.

און דער חכם איז גינען פול מיט יסורים תמיד. ווארין ער האט גילאזט א שם אז ער איז א גרויסער חכם און א גרויסער בעל מלאכה און א גרויסער דאקטער זייער. איז גיקומען א שררה. און האט גיהייסן אז ער זאל אים מאכין א גילדין פינגעריל. האט ער אים גימאכט זייער א וואויל פינגעריל. און האט דארט אויס גיקריצט גימעלין מיט זייער וואוילע גענג און האט דארט אויס גיקריצט א בוים וואס סע גינען גאר א חידוש. איז גיקומען דער שררה. און סע איז אים גאר ניט גיפעלין דאס פינגעריל. האט ער גיהאט גרויסע יסורים. ווארין ער האט ביי זיך גוואוסט אז דאס פינגעריל מיט דעם ביימיל זאל גינען זיין אין שפאנא וואלט עס זייער חשוב גינען סע וואלט דארט גינען א חידוש. און דא גיפעלט עס גאר ניט.

און אזוי איז אמאל גיקומען א גרויסער שררה און האט גיבראכט א טייערין דומיט וואס מען האט אים גיבראכט פון ווייטע לענדער. און ער האט אים גיבראכט נאך איין דומיט מיט א גימעל און האט אים גיהייסן אז ער זאל אוסקריצין אזוי ווי דאס גימעל איז אזוי זאל ער אויס קריצין אויף דעם דומיט וואס ער האט אים גיבראכט (וואס ער איז גינען פון ווייטע לענדער) האט ער אויס גיקריצט פונקט אזוי ווי דאס גימעל. נאר ער האט גיפעלט איין וואך וואס קיין שום מענש איז דרויף קיין מבין ניט גינען נאר ער אליין. איז גיקומען דער שררה און האט אפגינען דעם דומיט. און ער איז אים וואויל גיפעלין. און דער חכם האט גיהאט גרויסע יסורים פון דעם פעלער וואס ער האט גיפעלט. ער האט זיך גיטראכט. אזוי קלוג ווי איך בין. היינט זאל זיך מיר טרעפן א פעלער.

און אזוי אין דאקטיריי האט ער אויף גיהאט יסורים אז ער איז גיקומען צו איין חולה. און ער האט אים גיגעבן רפואות וואס ער האט גוואוסט קלאר אז דעם חולה וועט גיין אויף לעבין איז

סיפורי

מעשה ט' - מחכם ותם

מעשיות קנג

וְהָיָה נוֹתֵן לוֹ רְפוּאָה שֶׁהָיָה יוֹדֵעַ בְּבִרְוֹר שְׁאֵם יֵלֶף לוֹ לְהַחֲלוֹלָה לְחַיִּים - בְּנֻדְאֵי מְחִיב בְּבִרְוֹר לְהַתְרַפְּאוֹת מְזָה, כִּי הֵיא רְפוּאָה נִפְלְאָה מְאֹד; וְאַחַר-כֵּן מֵת הַחֲלוּלָה, וְהָיָה אוֹמְרִים הָעוֹלָם שְׂמֵת עַל-יָדוֹ, וְהָיָה לוֹ יְסוּרִים גְּדוֹלִים מְזָה. וְכֵן לְפַעֲמִים נִתֵּן רְפוּאָה לְחֲלוּלָה - וְנִתְרַפָּא; וְהָיָה אוֹמְרִים הָעוֹלָם: מִקְרָה הוּא. וְהָיָה מְלֵא יְסוּרִים תְּמִיד. וְכֵן הָיָה צְרִיף לְמַלְבוּשׁ, וְקָרָא הַחֲזִיט וְיָגַע עִמּוֹ עַד שֶׁלְמָדוֹ לַעֲשׂוֹת הַמַּלְבוּשׁ כְּרִצּוֹנוֹ - כְּמוֹ שֶׁהָיָה יוֹדֵעַ, וְכֹהֵן הַחֲזִיט וְעָשָׂה הַמַּלְבוּשׁ כְּרִצּוֹנוֹ, רַק כִּנְפֵי אֶחָד (שְׁקוּרִין לְעִפִּיל) שָׁגָה בּוֹ, וְלֹא כִּנְוֹ יָפָה; וְהָיָה מִצְטַעֵר מְאֹד, כִּי הָיָה יוֹדֵעַ בְּעַצְמוֹ: אֵף שֶׁבְּכָאֵן הוּא יָפָה - כִּי אֵינָם מְבִינִים עַל זֶה, אֲבָל אִם הֵייתִי בְּשִׁפְאֵנְיָא עִם הַלְעַפִּיל הַזֶּה - הֵייתִי לְשָׁחוֹק וְהֵייתִי נִדְמָה כְּמוֹ (יְתִיר)'. וְכֵן הָיָה מְלֵא יְסוּרִים תְּמִיד.

וְהַתָּם הָיָה רֵץ וְכָא בְּכָל פַּעַם אֶל הַחֲכָם בְּשִׁמְחָה, וּמְצָאוּ שֶׁהוּא מְצַר וּמְלֵא יְסוּרִים. וּשְׁאָלוּ: הֲלֵא חֲכָם וְעָשִׂיר כְּמוֹתֶךָ - עַל מָה יֵשׁ לָךְ יְסוּרִים תְּמִיד? הֲלֵא אָנִי מְלֵא שִׁמְחָה תְּמִיד; וְהָיָה בְּעֵינֵי הַחֲכָם לְשָׁחוֹק, וְנִדְמָה בְּעֵינָיו לְמִשְׁגָּע. וְאָמַר לוֹ הַתָּם: הֲלֵא סֵתָם בְּנֵי אָדָם שֶׁמְתַלּוֹצְצִים מִמְּנֵי הֵם שׁוֹטִים,

ב. ארם שעושים ממנו לצנות.

עַר מְחוּבֵי בְּנֻדְאֵי גִיְהִי לְטוֹט צוֹ וְעוֹרִין פּוֹן דֵּי רְפוּאוֹת וְאוֹרִין סַע אִיז זִייעֵר וּוּאוֹיִלַע רְפוּאוֹת. דַּעֲרַנְאָף אִיז אָבַעַר דַּעַר חוֹלָה גִישְׁטאַרְבֵּן. הָאֵט דַּעַר עוֹלָם גִּזְאָגֵט. אַז עַר אִיז גִישְׁטאַרְבֵּן דוֹרֶף אִים. הָאֵט עַר גְּרוֹיִסַע יְסוּרִים דַּעֲרַפּוֹן גִּיְהָאֵט. און אַזוֹי אַמְאָל הָאֵט עַר גִּיְגַעֲבֵן רְפוּאוֹת אַ חוֹלָה. און דַּעַר חוֹלָה אִיז גִּיזוֹנְד גִּינְוַארִין. און דַּעַר עוֹלָם הָאֵט גִּזְאָגֵט סַע אִיז אַ מְקַרְהָ (פֿלוֹמֶר עַר אִיז אַזוֹי גִּיזוֹנְד גִּינְוַארִין נִיט פּוֹן אִים) הָאֵט עַר דַּעֲרַפּוֹן אוֹיף גְּרוֹיִסַע יְסוּרִים גִּיְהָאֵט. און עַר אִיז פּוֹל גִּינְוַעַן מִיט יְסוּרִים תְּמִיד. און אַזוֹי אַז עַר הָאֵט בְּאַדְרַפֵּט אִיין מַלְבוּשׁ. הָאֵט עַר גִּירוֹפֵן דַּעַם שְׁנִיידֶער. און הָאֵט זִיף מִיט אִים גִּימוֹטִשְׁעֵט. בִּיז עַר הָאֵט אִים אוֹיִסְגִילֶערִינְט אַז עַר זָאל מַאכִין דָּאס מַלְבוּשׁ מִיט דַּעַר מְאָדַע אַזוֹי ווי עַר ווִיל. אַזוֹי ווי עַר הָאֵט גּוּוּאוֹסְט. הָאֵט דַּעַר שְׁנִיידֶער צו גִיטְרַאפִין און הָאֵט אִים גִּימַאכְט דָּאס מַלְבוּשׁ אַזוֹי ווי עַר הָאֵט גִּינְוַאלֵט. נָאָר אִיין לְעַפִּיל הָאֵט דַּעַר שְׁנִיידֶער גִּיפֶעֶלֵט און הָאֵט עַס נִיט גוּט צו גִיטְרַאפִין. הָאֵט עַר דַּעֲרַפּוֹן גְּרוֹיִסַע יְסוּרִים גִּיְהָאֵט. וְאוֹרִין עַר הָאֵט בִּי זִיף גּוּוּאוֹסְט כְּאִטְשִׁי דָּא אִיז דְרוֹיף קִינְעֶער קִיין מְבִין נִיט. אִיף זָאל אָבַעַר זִיין אִין שְׁפֵאֲנֵיָא. מִיט דַּעַם לְעַפִּיל. וְאוֹלֵט מַעַן אוֹיס מִיר גִּילַאכְט. און אִיף וְאוֹלֵט אַ פֿנִים גִּיְהָאֵט ווי חוֹזֶק. און אַזוֹי אִיז עַר גִּינְוַעַן פּוֹל מִיט יְסוּרִים תְּמִיד.

און דַּעַר תָּם פֿלֶעגֵט אַלַע מְאָל לױפִין און פֿלֶעגֵט קוֹמַעַן צוֹם חֲכָם מִיט שִׁמְחָה מִיט פֿרִייד. און עַר הָאֵט אִים אַלֶץ גִּיפּוֹנְעַן אִין צַעַר און פּוֹל מִיט יְסוּרִים. און עַר הָאֵט אִים גִּיפֶרֶגֶט אַזוֹי אַ חֲכָם און אַזוֹי אִיין עוֹשֵׁר ווי דוּ בִיסְט וְאוֹס הָאֵסְטוֹ אַלֶץ יְסוּרִים תְּמִיד. פֿאַר וְאוֹס בִּין אִיף תְּמִיד פֿרִיידִיף. אִיז דָּאס בְּאֵם חֲכָם גִּינְוַעַן אַ גִּישְׁפֶּעֵט. און עַר הָאֵט בִּי אִים אַ פֿנִים גִּיְהָאֵט פֿאַר מִשְׁוֹגַע. הָאֵט דַּעַר תָּם צו אִים גִּזְאָגֵט. אַפִּילוֹ גִּלַאטֶע מַעַנְשֵׁן אַז זִי שְׁפֶעֶטֶן אוֹיס מִיר זַענַעַן זִי אוֹיף נַעֲרָנִים. וְאוֹרִין

כי אם הִמָּה חֲכָמִים מִמֶּנִּי - הֲלֹא אֲדַרְבֶּהּ, הֵם שׁוֹטִים בְּנִי; מִכָּל-שָׁפֵן חָכָם כְּמוֹתָךְ, וַיְמָה תִּהְיֶה אִם אַתָּה חָכָם מִמֶּנִּי? עֲנֵה הִתָּם וְאָמַר לְהַחֲכֹם: מִי יִתֵּן שְׁתַּבּוּא אַתָּה עַל מִדְּרָגָה שְׁלִי. הַשִּׁיב הַחֲכָם וְאָמַר: זֶה אֶפְשָׁר לְהִיּוֹת, שְׂאֲנִי אָבוֹא עַל שְׁלֶךְ - שְׂיִנְטֵל מִמֶּנִּי הַשְּׂכָל חֵס וְשְׁלוֹם, אוֹ אֶהְיֶה חוֹלָה חֵס וְשְׁלוֹם, וְאֶהְיֶה נֶעֱשֶׂה מְשָׁנֵעַ, כִּי הֲלֹא מָה אַתָּה? אִישׁ מְשָׁנֵעַ; אֲבָל שְׂאֵתָה תְּבוּא עַל שְׁלִי - זֶה אִי אֶפְשָׁר בְּשׁוֹם אֶפֶן, שְׁתִּהְיֶה אַתָּה חָכָם כְּמוֹנִי. הַשִּׁיב הִתָּם: אֲצַל הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ הַכֹּל אֶפְשָׁר, וַיְכוּל לְהִיּוֹת כְּהֶרֶף עֵינַי שְׂאֲנִי אָבוֹא עַל שְׁלֶךְ; וְשָׁחַק הַחֲכָם מִמֶּנּוּ מְאֹד.

וְאֵלֹהֵי הַשָּׁמַיִם בָּנִים הָיוּ וְנִקְרְאוּ בְּפִי הָעוֹלָם זֶה בְּכַנּוּי 'חָכָם' וְזֶה בְּכַנּוּי 'תָּם', אֶף-עַל-פִּי שְׂיִישׁ בְּמָה חֲכָמִים וְתַמִּים בְּעוֹלָם, אֶף-עַל-פִּי-כֵן כָּאֵן הָיָה נִכְרָה הַדְּבָר בְּיִוֹתָר, כִּי שְׂנִיָּהֶם מִמְּקוֹם אֶחָד וְלָמְדוּ בְּיַחַד, וְזֶה נֶעֱשֶׂה חָכָם מִפְּלֵג מְאֹד, וְזֶה הָיָה תָּם גְּדוֹל מְאֹד. וּבְהַסְקָאֶסְקִי שְׂשֵׁם כּוֹתְבִין כָּל אֶחָד עִם כְּנֹוֹי פֶּאֶמְעֵלְיָא שְׁלוֹ, הָיוּ כּוֹתְבִין עַל זֶה כְּנֹוֹי 'חָכָם' וְעַל זֶה כְּנֹוֹי 'תָּם'.

פַּעַם אֶחָד בָּא הַמֶּלֶךְ עַל הַסְקָאֶסְקִי, וּמִצָּא שֶׁהָיוּ כְּתוּבִין שֵׁם אֵלֹהֵי הַשָּׁמַיִם ל. ספר מרשם התשובים.

אז זיי זענען שוין קליגער פון מיר זענען זיי זיך ערשט גערניס. מכל שפן אזוי א חכם ווי דו ביסט. וואס איז אז דו ביסט שוין קלוגער פון מיר. האט זיך דער תם אנגירופין און האט גיזאגט צום חכם ווי גיט דער אייביךשטער אז דו זאלסט קומען אויף מיין שטייגער (פלוקר דו זאלסט אויף א תם ווערן) האט דער חכם גיענפערט. דאס קאן גימאלט זיין אז איך זאל קומען אויף דיין שטייגער. אז גאט זאל ביי מיר דעם שכל אנוועק נעמען חס ושלום, אודער איך זאל חס ושלום קראנק ווערן. קאן זיין אז איך זאל אויף ווערן משוגע. ווארין וואס ביסטו דען נאר משוגע. נאר אז דו זאלסט קומען אויף מיין שטייגער. דאס איז ניט גימאלט בשום אופן. אז דו זאלסט זיין אזוי א חכם ווי איך. האט דער תם גיענפערט. ביי השם יתברך איז אלץ מעגליך. קאן זיין כהרף עין (אזוי ווי איין אויגן בליק) אז איך זאל קומען אויף דיין חכמה. האט דער חכם אויס אים זייער גילאכט. און די צוויי קינדער. פלעגט די וועלט רופין חכם און תם. דעם האבין זיי גירופן חכם און דעם האבין זיי גירופן תם. כאטשע סע איז פאר האנדן אסאך חכמים און תמים אויף דער וועלט. דא האט זיך עס אבער זייער אן גיזעהן ווארין זיי זענען ביידע גירוען פון איין שטאט. און האבין אין איין חדר גילערניט און דער איז גירוען זייער א ווילדער חכם. און דער איז גירוען זייער א גרוסער תם (איבער דעם האט מען זיי די צו נעמען גיגין דעם חכם און דעם תם) און אין דער סקאסקע פאר שרייבט מען זיך איטליכן מיט אלע נעמען פון זיין פאמעליא. האט מען אנגישריבן אויף דעם. דעם צו נאמען. חכם. און אויף דעם. תם. אמאל איז דער מלך גיקומען איבער דער סקאסקע. האט ער גיפונען די צוויי. ווי זיי זענען פארשריבן דער מיט דעם צו נעמען חכם. און דער מיט דעם צו נאמען תם. איז דאס באם מלך

סיפורי

מעשה ט' - מחכם ותם

מעשיות קנה

בנים זה בשם 'חכם' וזה בשם 'תם'. והיה בעיניו לפלא שאלו השנים מכנים בשם חכם ותם, ונתאנה המלך לראותם. וחשב המלך: אם אשלח אחריהם פתאם, שיבואו לפני - יתפחדו מאד, והחכם - יסתתמו טענותיו לגמרי, והתם גם-כן, אפשר ישתגע מחמת פחד. ונתישב המלך לשלח חכם אחד אל החכם, ותם אל התם; רק איך מוצאין בעיר מלוכה תם, פי בעיר מלוכה על-פירוב הם חכמים; רק שהממנה על האוצרות הוא תם דוקא, פי החכם - אינם רוצים לעשות ממנה על האוצרות, פן על-ידי חכמתו ושכלו יוכל לבזבז האוצרות, על-כן עושין ממנה על האוצרות תם דוקא. וקרוא המלך לחכם אחד ולאותו התם הנ"ל, ושליחם להשגי בנים הנ"ל, ונתן בידם אגרות לכל אחד ואחד. גם נתן בידם אגרות להגאבירניר^ב של הגאבערניא^א שאלו השגי בנים הם תחת ממשלתו, וצוה בהאגרות שהגאבירניר ישלח להם

מ. מושל המחוז. ג. הממשל המחוזי.

גינען א וואונדער. וואס די צווי האבין אזוינע צו נעמען חכם און תם. האט דער מלך זייער גינואלט זיי זעהן. האט זיך דער מלך מיישב גינען. אז איך וועל פלוצים שיקין נאך זיי. אז זיי זאלן קומען פאר מיר. וועלין זיי זיך זייער איבער שרעקין. און דער חכם וועט גאר ניט וויסן. וואס צו ענפערין. און דער תם וועט אפשר משוגע ווערין מחמת פחד. האט זיך מיישב גינען דער מלך אז ער זאל שיקין א חכם צום חכם. און א תם צום תם. נאר ווי קריגט מען אין איין עיר מלוכה א תם. ווארין אין איין עיר מלוכה (דהיינו די שטאט וואס דער מלך זיט) זענען דאס רוב חכמים. נאר דער וואס ער איז א ממונה אבער די אוצרות ער איז דווקא א תם. ווארין א חכם וויל מען ניט מאכין פאר קיין ממונה איבער די אוצרות. ווארין טאמער דורך זיין חכמה מיט זיין שכל. וועט ער אויס ברענגען די אוצרות. איבער דעם מאכט מען א ממונה איבער די אוצרות א תם דווקא.

האט דער מלך גירופין א חכם און דעם תם (וואס ער איז א ממונה איבער די אוצרות) און ער האט זיי גישיקט צו די צוויי (דהיינו צום חכם און צום תם) און ער האט זיי גיגעבין בריו צו איטליכן באזונדער. און ער האט זיי נאך בריוו גיגעבין צום גאבירניר פון דער גאבערניא וואס די צוויי דיינו דער חכם מיט דעם תם זענען אונטער אים. און דער מלך האט גיהייסן אין דעם בריוו אז דער גאבירניר זאל זיי

לקט רמזים

החכם, המשיך ללכת בכפירותיו ואפיקורסותו ולא שם לב כלל לרמזים, והכחיש אותם כליל, כמו שאנו רואים בכל מהלך המעשה עד כמה התעלם החכם מהרמזים שנשלחו אליו כדי להצילו מבאר שחת.

(לוי"ת ח)

ונתיישב המלך לשלוח חכם אחד אל החכם ותם, אל התם: השלוחים ששלח המלך להחכם והתם, הם מאותם הרמזים ששולח ה' יתברך לכל אחד, כפי מה שהוא, כדי לקרב אותו אליו, ואכן התם ראה בכל דבר שעובר עליו רמזים להתקרב על ידם להשי"ת, ומיד רץ להשי"ת, ואילו להבדיל,

אגרות משמו להחכם והתם כדי שלא יתפחדו; ויכתב להם שאין הדבר נחוץ, ואין המלך גוזר דוקא שיבואו, רק הדבר תלוי ברצונם: אם הם רוצים-יבואו; רק שהמלך חפץ לראותם.

ונסעו אלו השלוחים החכם והתם, וכאו להגאבירניר, ונתנו לו האגרת. ושאל הגאבירניר על אלו השני בנים, ואמרו לו שהחכם הוא חכם מפלג ועשיר גדול, והתם - הוא תם ביותר, ויש לו כל המלבושים של הפעלץ פנ"ל. ונתייעץ הגאבירניר שבנדאי אין ראוי להביאו לפני המלך בלבוש פעלץ, ועשה לו מלבושים פראוי, והניח בתוך העגלות צב של התם, ונתן להם אגרות פנ"ל. ונסעו השלוחים וכאו לשם, ונתנו האגרות להם: החכם להחכם והתם להתם. והתם תכף שהגיע לו האגרת, אמר להתם השליח שיהביאו: הלא אני יודע מה כתוב בו; קרא אותו לפני. השיב לו: אני אספר לך בעל-פה מה שכתוב בו, שהמלך רוצה שתבוא אליו. שאל תכף: רק בלי

שיקן בריוו פון זיינעט וועגין צום חכם און צום תם כדי אז זיי זאלין זיך ניט שרעקן. און ער זאל זיי שרייבן. אז די זאך איז ניט גייטיק. און דער מלך איז ניט גוזר דוקא אז זיי זאלין קומען. נאר סע איז ביי זיי די ברירה. אז זיי ווילן זאלין זיי קומען. נאר דער מלך וויל זיי זעהן. זענען גיפארין די שלוחים דער חכם מיט דעם תם. און זענען גיקומען צום גאבירניר. און האבן אים אפ גיגעבן די בריוו. האט דער גאבירניר נאך גיפרעגט אויף די צוויי קינדער האט מען אים גיזאגט. אז דער חכם איז א ווילדער חכם און אגרויסער עושר. און דער תם איז זייער א גרויסער תם. און ער האט אלייליי מלבושים פון דעם פעלץ פנ"ל. האט זיך דער גאבירניר מיישב גינען. סע איז בודאי ניט שייך אז מען זאל אים ברענגען פאר דעם מלך אין א פעלץ. האט ער אים גימאכט קליידער אזוי ווי סע קער צו זיין. און האט אריין גילייגט אין דער קאריטע פון דער תם. און ער האט זיי גיגעבן בריוו פנ"ל. זענען די שלוחים גיפארין. און זיי זענען צו זיי גיקומען. און האבן זיי אפ גיגעבן די בריוו. דער חכם האט אפ גיגעבן צום חכם. און דער תם צום תם. און דער תם. תיכף ווי מען האט אים אפ גיגעבן דעם בריוו. האט ער זיך אנגירופן צו דעם שליח (וואס ער איז אויף גינען א תם. פנ"ל) וואס ער האט אים גיבראכט דעם בריוו. איך ווייס זיך ניט וואס אין דעם בריוו שטייט. ליין אים פאר מיר. האט ער אים גיענפערט. איך וועל דיר זאגן אויסן ווייניק וואס אין אים שטייט. דער מלך וויל אז דו זאלסט צו אים קומען האט ער תיכף גיפרעגט. נאר

לקט רמזים

לאדם בחירה, ובידו לקבלו ולהתעורר בתשובה, וגם בידו לדחותו מעליו, אלא שהקדוש ברוך הוא מודיע לו שידע שהוא חפץ בו ובקירובו אליו.

(לויית חו)

ויכתוב להם שאין הדבר נחוץ ואין המלך גוזר דוקא שיבואו, רק הדבר תלוי ברצונם אם הם רוצים יבואו, רק שהמלך חפץ לראותם: כשהשם יתברך שולח רמזים כדי שיתקרבו אליו, הוא נותן

ליצנות. השיב לו: בנדאי אמת, בלי ליצנות. ונתמלא שמחה תכף, ורץ ואמר לאשתו: אשתי, המלך שלח בשבילי! ושאלה אותו: על מה ולמה? ולא היה לו פנאי להשיבה כלל. ותכף נזדרז בשמחה, והלך ונסע עם השליח תכף, ונכנס וישב בתוך העגלות צב, ומצא שם הבגדים הנ"ל, ושמח יותר ויותר. בתוך כך נשלחו מסירות על הגאבירניר שהוא עושה עולות; והעבירו המלך. ונתיעץ המלך שטוב שיהיה גאבירניר איש תם, שיהתם ינהג המדינה

אן ליצנות. האט ער אים גענפערט. סע איז א נודאי אמת אן ליצנות איז ער תיכף מלא שמחה גינוארין און איז גילאפין און האט גיזאגט צום ווייב. מיין ווייב דער מלך האט נאך מיר גישיקט. האט זי אים גיפרעגט. וואס איז דאס. נאך וואס האט ער נאך דיר גישיקט. האט ער גאר קיין צייט ניט גיהאט ער זאל איר עפעס ענפערין. און האט זיך תיכף מורז גינווען מיט שמחה און איז גיגאנגען און האט זיך אריין גיזעצט אין דער קאריטע ער זאל פארין מיט דעם שליח. דערנוייל האט ער דארט דערזעהן די קליידער (וואס דער גבירניר האט גימאכט פון זייעט וועגן און האט אריין גילייגט אין זיין קאריטע פנ"ל) האט ער זיך נאך מער גיפרייט. ער האט שוין קליידער אויף. און איז זייער פרייליך גינווען.

דער ווייל האט מען דערלאנגט צום מלך מסירות אויף דעם גובירניר. באשר ער טוט פאלטשקייט. האט דער מלך אים מעביר גינווען (פלומר אפ גיזעצט) האט זיך דער מלך מיישב גינווען. סע איז גוט אז סע זאל זיין א גובירניר א פראסטי מענטש דיינו א תם. ווארין א תם וועט פירן די מדינה מיט

לקט רמזים

לעשות אותה מצוה, ואפילו כשהולך האדם ברחוב ופתאום הגיעה אליו התעוררות לתשובה, ירים עיניו השמימה וידבר מיד דיבורים להשי"ת, כי יתכן שאם יזוז אפילו פסיעה אחת, עלול הרהור התשובה לחלוף ממנו, ומי יודע מתי יגיע שוב, ויש אשר הזמן גורם, שדוקא זמן מסוים זה מסוגל לעורר את רוחו לטוב, ואם ימתין מעט יסתלק וייעלם. (לוי"ת ח)

בתוך כך נשלחו מסירות על הגאבירניר שהוא עושה עולות: אנ"ש מדייקים כאן, שמה שדוקא עכשיו נתגלו עוולותיו של הסוכן, כי עד עתה לא האיר אור האמת של התם, לכן השאירו את המושל הזיפן במקומו. אבל כשנודע מהתם ואור האמת שלו החל להאיר - מיד נתעוררו להוריד את הסוכן המושחת מהנהגה.

(לוי"ת ח)

והלך ונסע עם השליח תיכף: כאשר רוצים להעניק לאדם מתנה מלמעלה, התעוררות, דביקות, צריך להושיט את שתי הידים, להזדרז וליטול, ולא להשתהות אפילו רגע אחד, שמא יאבד את הכל, כן היה אצל התם, כאשר הגיע השליח מהמלכות, והודיעו שהמלך רוצה להתראות עמו, כלומר, כאשר עמדו להעניק לו מן השמים קירבה מסוימת, לצאת ממדרגתו הנמוכה, לעלות ולבוא אל המלך, מלכו של עולם, הוא לא השתהה, וקרא למול הבא להזמינו: אכן אני הולך מיד! הוא לא התמהמה כלל וכלל, וזו היתה ראשית עלייתו ברום המעלות.

מבואר בספרי רבינו שכשמגיעה התעוררות לאדם, צריך לעשות מיד איזה דבר מצוה או עובדה של קדושה עם אותה התעוררות שנשלחה לו, ולא להמתין שיגיע הזמן שקבע לעצמו

בְּאֵמֶת וַיֵּשֶׁר מַחְמַת שְׁאִינוּ יוֹדֵעַ חֲכָמוֹת וְהַמְצָאוֹת, וְנִמְלָךְ הַמְּלָךְ לַעֲשׂוֹת אֶת הַתֵּם הַנִּלְגָּל גַּאבִירְנִיר. וְשָׁלַח הַמְּלָךְ פְּקֻדָּתוֹ שֶׁהֵתֵם הַנִּלְגָּל שֶׁשָּׁלַח אֶתְרֵיו - הוּא יִהְיֶה גַאבִירְנִיר, וְהוּא צָרִיף לְנִסְעַ דְרָף הָעִיר שֶׁל הַגַּאבְעֶרְנִיא, וַיַּעֲמְדוּ עַל הַשְּׁעָרִים שֶׁל הָעִיר, וְתַכְף בְּבוֹאוֹ יַעֲכְבוּ אוֹתוֹ וַיִּכְתְּרוּ אוֹתוֹ בְּהַתְּמַנּוֹת הַזֹּאת, שֶׁיִּהְיֶה גַאבִירְנִיר. וְכֵן עָשׂוּ, וַעֲמְדוּ עַל הַשְּׁעָרִים, וְתַכְף בְּעִבְרוֹ שֶׁם עֲכָבוּ אוֹתוֹ, וְאָמְרוּ לוֹ שֶׁהוּא נֶעֱשֶׂה גַאבִירְנִיר. וְשָׁאֵל וְאָמַר: רַק בְּלִי לִיצְנּוֹת. הַשִּׁיבוּ לוֹ: בְּנֻדְאֵי בְּלִי שׁוּם לִיצְנּוֹת.

וַנַּעֲשֶׂה הַתֵּם תַּכְף גַּאבִירְנִיר בְּתַכְף נַעֲזוּ, וְעַתָּה, שְׁנַתְרוּמֵם מְזִלוֹ, וּמְזִל מַחֲפִים, וּבָא לוֹ קֶצֶת הַבְּנָה - אַף־עַל־פִּי־כֵן לֹא הַשְׁתַּמֵּשׁ כָּלֵל בְּחֲכָמְתוֹ, רַק נִהַג בְּתַמִּימוֹתוֹ כְּכִרְאֲשׁוֹנָה, וְהִנְהִיג אֶת הַמְּדִינָה בְּתַמִּימוֹת, בְּאֵמֶת וּבִלְשָׁר, וְעוֹלָה לֹא נִמְצָא בוֹ; וְעַל הַנְּהַגַת הַמְּדִינָה אֵין צָרִיכִין שְׁכָל גְּדוֹל וְחֲכָמוֹת, רַק עַל־פִּי הַיֵּשֶׁר, בְּתַמִּימוֹת: כְּשֶׁבָאוּ לְפָנָיו שְׁנַיִם לְדִין הִיָּה אוֹמְרִים: אַתָּה זַכָּאי וְאַתָּה חֲיִיב - כְּפִי תַמִּימוֹתוֹ בְּאֵמֶת, בְּלִי שׁוּם עֲרָמָה וּמְרָמָה; וְכֵן נִהַג הַכֵּל

אֵמֶת אוֹן מִיט יוֹשֶׁר. מַחְמַת עַר וּוַיִּסֵּט נִיט קִיין חֲכָמוֹת אוֹן קִיין הַמְצָאוֹת. אִיז דַּעַם מְלָךְ גִּיפְעֵלִין אַז עַר זָאל מַאכִין דַּעַם תֵּם (דְּהֵינּוּ דַּעַר תֵּם וּואַס עַר אִיז דַּעַר חֶבֶר פֿון דַּעַם חֲכָם וּואַס דַּעַר מְלָךְ הָאָט נֶאָךְ אִים גִּישִׁיקֵט) פֿאַר אַ גוֹבִירְנִיר. הָאָט דַּעַר מְלָךְ גִּישִׁיקֵט אִיין אֹקְאוּ. אַז דַּעַר תֵּם וּואַס עַר הָאָט נֶאָךְ אִים גִּישִׁיקֵט. זָאל עַר ווערִין גוֹבִירְנִיר. אוֹן דַּעַר תֵּם מוֹז פֿאַרִין דוֹרְף דַּעַר שְׁטאַט פֿון דַּעַר גוֹבִירְנִיא. בְּכֵן זָאל מְעַן זִיף שְׁטַעֲלִין אוֹיף דֵי טוֹיעֲרִין פֿון דַּעַר שְׁטאַט. אַז תִּיכְף ווִי דַּעַר תֵּם וְועַט אָן קוֹמְעַן. זָאל מְעַן אִים פֿאַרְהַאֲלֵטן. אוֹן מְעַן זָאל אִים אָפְגַעֲבִין דֵי טִשִּׁין אַז עַר זָאל זִיין גוֹבִירְנִיר. הָאָט מְעַן אַזוֹי גִּיטאַן. אוֹן מְעַן אִיז גִּישְׁטאַנְעַן אוֹיף דֵי טוֹיעֲרִין אוֹן תִּיכְף ווִי עַר אִיז דוֹרְף גִּיפֿאַרִין. הָאָט מְעַן אִים פֿאַרְהַאֲלֵטן. אוֹן מְעַן הָאָט אִים גִּיזאַגֵט אַז עַר אִיז גִּינְוַארִין גוֹבִירְנִיר. הָאָט עַר גִּיפֿרְעַגֵט. נֶאָר אָן לִיצְנּוֹת. הָאָט מְעַן אִים גִּיעֲנַפְעֶרֶט. אַנְוֹדְאֵי אָן שׁוּם לִיצְנּוֹת.

אִיז דַּעַר תֵּם גִּינְוַארִין תִּיכְף גוֹבִירְנִיר בְּתוֹקֶף נַעֲזוּ. אוֹן הֵינֵט אַז דַּאָס מְזִל הָאָט זִיף אִים שׁוֹיִן אוֹיף גִּיהוּיבֵן. אוֹן מְזִל מַחֲפִים (דְּהֵינּוּ דַּאָס מְזִל מַאכֵט קְלוֹג) הָאָט עַר שׁוֹיִן גִּיקְרִיגֵן אַבִּיסָל הַבְּנָה (דְּהֵינּוּ פֿאַרשְׁטאַנְד) פֿון דַּעַסֵט וועגִין פֿאַרֵט הָאָט עַר גֶאָר נִיט גִינוֹצֵט מִיט זִיין חֲכָמָה. נֶאָר עַר הָאָט זִיף גִיפֿירֵט מִיט זִיין תַּמִּימוֹת אַזוֹי ווִי פֿרִיר. אוֹן עַר הָאָט גִיפֿירֵט דֵי מְדִינָה מִיט תַּמִּימוֹת מִיט אֵמֶת. אוֹן מִיט יוֹשֶׁר. אוֹן עַר הָאָט קִיין שׁוּם פֿאַלְטִשְׁקִיט אוֹן קִיין עוֹלָה נִיט גִיטאַן קִינְעַם. אוֹן אוֹיף פֿירִיכֵן פֿון אַ מְדִינָה. בַּאֲדַרְךָ מְעַן קִיין גִרוֹיִסֵן שְׁכָל אוֹן קִיין חֲכָמוֹת נִיט. נֶאָר יוֹשֶׁר אוֹן תַּמִּימוֹת. אַז סַע זַעֲנַעַן גִיקוֹמְעַן צְנוּי מְעַנְטִשֵׁן זִיף לְאֲדִין פֿאַר אִים. הָאָט עַר גִיזאַגֵט דוּ בִיסֵט זַכָּאי אוֹן דוּ בִיסֵט חֲיִיב. אַזוֹי ווִי זִיין תַּמִּימוֹת אוֹן זִיין אֵמֶת אִיז גִיווען. אָן אַ שׁוּם רְמָאוֹת אוֹן אָן פֿאַלְטִשְׁקִיט. אוֹן אַזוֹי

לְקַט רְמוּזִים

ונעשה התם תיכף גאבירניר בתוקף ועוז: התם יוכל את המלכות דקדושה בתוקף, היינו שהיתה יתברך באמת. (לוית חו)

בְּאֵמֶת. וְהָיוּ אֲהָבִים אוֹתוֹ הַמְדִינָה מְאֹד, וְהָיוּ לוֹ יוֹעֲצִים אוֹהָבִים בְּאֵמֶת. וּמְחֻמַּת הָאֲהָבָה יֵעָץ לוֹ אֶחָד: בְּאֲשֶׁר שְׁבוּדָאֵי בְּהִכְרַח תְּהִיָּה קְרוּא אֶל הַמְלֶךְ שְׁתָּבוּא לְפָנָיו, פִּי הָלֵא כְּבָר שְׁלַח אַחֲרֶיךָ, וְגַם הַדְרָךְ שֶׁהַגַּאבִּירָנִיר מְכַרַח לְבוֹא לְפָנָי הַמְלֶךְ, וְעַל-כֵּן אֶף-עַל-פִּי שְׁאֲתָה כְּשֶׁר מְאֹד וְלֹא יִמְצֵא בְּךָ שׁוּם עֲוֹלָה בְּהִנְהַגְתְּךָ הַמְדִינָה, אֶף-עַל-פִּי-כֵן דְרָךְ הַמְלֶךְ בְּדַבְרָיו לְנִטּוֹת בְּדַבְרָיו לְצַד אַחֵר, לְדַבֵּר חֻכְמוֹת וּלְשׁוֹנוֹת אַחֲרִים; עַל-כֵּן נֶאֱדָה וְדָרָךְ אֶרֶץ שְׁתּוּכָל לְהַשִּׁיבוֹ, עַל-כֵּן טוֹב שְׁאַלְמֶדְךָ חֻכְמוֹת וּלְשׁוֹנוֹת. וְנִתְקַבַּל הַדְּבָר בְּעֵינֵי הַתָּם, וְאָמַר: מָה אֲכַפֵּת לִי אִם אֶלְמַד חֻכְמוֹת וּלְשׁוֹנוֹת? וְתַכְּף עָלָה עַל דַּעְתּוֹ

הָאֵט עַר אֶלְךָ גִּפְיָרְט מִיֵּט אֵמֶת.

הָאֵט אִים דִּי מְדִינָה זִייעֶר לִיב גִּיהֶאט. און עַר הָאֵט גִּיהֶאט גִּיטְרִיעֶ יוֹעֲצִים וְאִם זִי הָאָבֵן אִים לִיב גִּיהֶאט בְּאֵמֶת. און מְחֻמַּת לִיבְשֶׁאֶפֶט. הָאֵט אִים אִינְעֶר אִיין עֲצָה גִּינְעֵבֵן. בְּאֲשֶׁר דוּ וְנֶעֱסֵט זִיךְ בְּנוֹדָאֵי מוֹזֵן קוֹמְעֵן פֶּאָר דְּעֶר מְלֶךְ. וְוֹאֲרִין עַר הָאֵט זִיךְ שׁוֹיֵן נֶאָךְ דִּיר גִּישִׁיקֵט. און ווִידֶעֶר. דְּעֶר סֶדֶר אִיז. אַז אַ גּוֹבִירָנִיר מוֹז קוֹמְעֵן פֶּאָר דְּעַם מְלֶךְ. בְּכֵן. כְּאֲטָשֶׁע דוּ בִּיסֵט זִייעֶר עֶרְלִיךְ. און דְּעֶר מְלֶךְ וְנֶעֱט אִין דִּיר נִיט גִּיפִינְעֵן קִיין שׁוּם פֶּאֶלְטְשֶׁקִיִּיט. אִין דִּיין פִּירִיכֶךְ דִּי מְדִינָה. פֶּון דְּעֶסְטְוֶעגִין פֶּאָרְט סֶע אִיז אָבֶעֶר דְּעֶר סֶדֶר פֶּון דְּעַם מְלֶךְ. אַז עַר שְׁמוֹסֵט. אַז אִין דִּי נִייד גִּיִּיט עַר אַרִיין אִין דְּעֶר זִיִּיט. און הִיִּבֵּט אֵן שְׁמוֹסִין חֻכְמוֹת און לְשׁוֹנוֹת. בְּכֵן. אִיז שִׁיין. און סֶע אִיז דְּעֶר דְרָךְ אֶרֶץ אַז דוּ זְאֶלְסֵט אִים קֶענְען עֲנָפֶעֶרִין. אִיבֶעֶר דְּעַם אִיז רַעֲכֵט אַז אִיךְ זְאֶל דִּיךְ אוֹיִם לְעַרְנֶען חֻכְמוֹת און לְשׁוֹנוֹת. אִיז דָּאָס גִּיפֶעֶלִין דְּעַם תָּם. הָאֵט עַר זִיךְ מִיִּישֵׁב גִּיוּוֶען. וְוֹאִס אִיִּירֵט עֵס מִיךְ אַז אִיךְ וְוֶעל מִיךְ לְעַרְנֶען חֻכְמוֹת און לְשׁוֹנוֹת. הָאֵט עַר זִיךְ גִּילְעֶרִינְט און הָאֵט מְקַבֵּל גִּיוּוֶען חֻכְמוֹת און

לְקַט רְמִזִּים

על כן לא היו צריכין לבלות זמן על לימוד זה, רק בזמן מועט מאוד נעשו בקיאים בכל החכמות, אך גם אחר כך לא עזבו והניחו ח"ו דרכי תמימותם ופשיטותם ואמונתם הקדושה. ועל כן לא היו יכולים החכמות האלו לפגום בהם כלל. רק אדרבה וכו'.

אבל אלו שלא הורגלו ונשתרשו עדיין היטב כראוי בדרכי התמימות והאמונה הקדושה בשלימות, ונכנסים באלו החכמות, בוודאי מזיק להם מאוד, עד שקשה להם אחר כך מאוד מאוד לשוב ולאחוז בדרכי התמימות הקדושה, כי על זה נאמר ח"ו "כל באיה לא ישוּבוּן ולא ישיגו ארחות חיים", שהם אלו הדרכים של תמימות ואמונה הקדושה שהם עיקר הארחות חיים, כמו

מה איכפת לי אם אלמד חכמות ולשונות: מזה מובן קצת מה שהיו כמה צדיקים גדולים שהיו בקיאים גם בחכמות ולשונות, והיו להם לרקחות ולטבחות. וזה כי מתחילה עבדו את ה' שנים רבות באמת ובתמימות ופשיטות גדול ומופלג מאוד, ומסרו נפשם ממש על עבודת ה' יתברך מקטן ועד גדול, וקיימו בעצמם רבבות פעמים מקרא שכתוב "באהבתה תשגה תמיד" כמו שדרשו רבותינו ז"ל, והקדימו יראתם לחכמתם, אפילו לחכמת התורה הקדושה, כי לא המדרש עיקר אלא המעשה, והרבו במצוות ומעשים טובים בלי שיעור. ואחר שנשתרשו מאד בדרכי התמימות והאמונה הקדושה אז הוכרחו לטובת העולם לפעמים לכנוס גם בלימוד החכמות, ומחמת גודל צדקתם וזכות וצחות נפשם וגופם,

שְׁחַבְרוּ הַחֲכָם אָמַר לוֹ שְׂאֵי אֶפְשָׁר בְּשׁוּם אֶפֶן שֶׁהוּא יָבֹא עַל שְׁלוֹ - וְהִנֵּה עֲתָה כְּבָר בָּא עַל חֲכָמָתוֹ (וְאֶפְשָׁר לִפְיֵיכֶן, אֶפְשָׁר לִפְיֵי שֶׁכְּבָר הָיָה יוֹדֵעַ חֲכָמוֹת - לֹא הָיָה מְשַׁתְּמֵשׁ עִם הַחֲכָמוֹת כָּלָל, רַק נִהְגָה הַכֹּל בְּתַמְיִמוֹתוֹ כְּכֹרֵא שׁוֹנָה).

לְשׁוֹנוֹת. אִיזוֹ אִים תִּיֶקֶף גִּיקוֹמֵעֵן אוֹיֶף דַּעַם זֵין דְּעַר חֲכָם זֵין חֲבָר הָאֵט אִים גִּינְאָגֵט. אַז סַע אִיז נִיט גִּימְאָלֵט בְּשׁוּם אוֹפֵן. אַז עַר זָאל קוֹמֵעֵן אוֹיֶף זֵין חֲכָמָה. הָאֵט בֵּין אִיֶף שׁוֹיֶן גִּיקוֹמֵעֵן אוֹיֶף זֵין חֲכָמָה. (אִין פֿון דַּעַס וְעֵינִין כְּאֶשְׁעַ עַר הָאֵט שׁוֹיֶן גִּיווּאוֹקֵט חֲכָמוֹת. הָאֵט עַר גָּאָר נִיט גִּינוֹצֵט מִיט דִּי חֲכָמוֹת. גָּאָר עַר הָאֵט זִיךְ גִּיפִיקֵט מִיט זֵין תַּמְיִמוֹת אַזוֹי וְדִי פֿרִיר).

לְקַט רְמוּזִים

פי התורה בתמימות ובפשיטות. ועל ידי זה בעצמו זוכין למה שזוכין, 'עין לא ראתה' וכו', כמו שכתוב (תהלים ק"א): "ראשית חכמה יראת ה'". שעיקר ראשית וקדימת החכמה הוא רק יראת ה', שצריך להקדים היראה להחכמה.

ותדע שאין הדבר כדעתם, חס ושלום. כי אם כן לא ישיגו התכלית, רק מתי מעט מעט מאוד, דהיינו הבעלי שכל פילוסופים. ומה יעשו קטני הערך, שאין להם שכל כזה לחקור חקירות, לדעת המושכלות, שהם רוב ועיקר העולם, איך ישיגו הם את התכלית.

אבל באמת עיקר השגת התכלית הוא רק על ידי תמימות דייקא, דהיינו יראת השם ומצוות מעשיות בפשיטות גמור. וזהו (סוף קהלת): "סוף דבר הכל נשמע, את האלקים ירא ואת מצותיו שמור, כי זה כל האדם". היינו שלמה המלך, עליו השלום, מלמד אותנו, שעיקר השגת התכלית, שהוא בחינת סוף דבר, הוא רק על ידי תמימות ופשיטות, ליראה את ה' ולשמור מצוותיו בפשיטות. וזהו: "סוף דבר הכל נשמע, את האלקים ירא ואת מצותיו שמור", שזהו בחינת תמימות ופשיטות, ליראה את ה' ולקיים מצוותיו בעובדא וכו' בפשיטות כנ"ל. וזה סיים: "כי זה כל האדם" היינו כי זה יכול כל אדם לקיים ולהשיג על ידי זה את התכלית, מאחר שעיקר הוא "את אלקים ירא" וכו'. על כן יכול כל אדם להשיג התכלית, כי זה כל אדם יכול לקיים.

ובאמת הוא איסור גדול מאוד להיות מחקר, חס

שכתוב "וצדיק באמונתו יחיה". וזהו שאמר התם להחכם 'ראה שאני כבר באתי על שלך ואתה עדיין לא באת על שלי, ואני רואה שזה קשה יותר שאתה תבוא על התמימות שלי. היינו כנ"ל. ועיין בליקוטי תנינא סימן י"ט בענין שעיקר התכלית והשלימות הוא רק לעבוד ה' בתמימות גמור וכו', שייך גם כן לסיפור זה כמבואר בפנים, ושם מובן ומבואר כל ענין הנ"ל ביותר.

(רמזי המעשיות להרב מטשעהריו)

עיין בליקוטי מוהר"ן תנינא סימן י"ט וז"ל: "עיקר התכלית והשלימות הוא רק לעבוד השם בתמימות גמור, בלי שום חכמות כלל. כי יש מחקרים שאומרים, שעיקר התכלית והעולם הבא הוא רק לדעת כל דבר כמות שהוא, כגון לידע הכוכב כמו שהוא, לידע מהותו ומפני מה עומד במקום ההוא. כי יש משכיל ומושכל ושכל, דהיינו הכח המשכיל והשכל בעצמו והדבר המושכל, וזהו התכלית והעולם הבא אצלם, שיהיה נעשה אחד מהמשכיל והמושכל והשכל, והם מבליים ימיהם על זה בעולם הזה לחקור ולהשיג המושכלות, שזהו התכלית אצלם, וזהו בעצמו העולם הבא לדעתם. רק שבעולם הזה שמלובשין בגוף, אין להם תענוג כל כך מן החקירות, ובעולם הבא שיתפשטו מהגוף, יתענגו מאוד מזה. ולדעתם הרעה, עיקר השגת התכלית הוא על ידי חקירות וחכמות חיצוניות שלהם.

אבל באמת אצלנו עיקר השגת התכלית הוא רק על ידי אמונה ומצוות מעשיות, לעבוד השם על

אחר-כך שלח המלך שיבוא זה התם הגאבירניר אליו, ונסע אליו. ודבר המלך עם התם בתחלה מהנהגת המדינה, והוטב בעיני המלך מאד מאד, כי ראה שהוא מתנהג בישור ואמת גדול, בלי שום עולה ומרמה. אחר-כך

דער נאך האט דער מלך גישקט. אז דער תם דער גובירניר זאל צו אים קומען. איז ער צו אים גיפארין. האט דער מלך פרייר גישמוסט מיט דעם תם פון דעם פיריקץ פון דער מדינה. איז ער דעם מלך זייער וואויל גיפעלין. ווארין דער מלך האט גיזעהן. אז ער פירט מיט יושר און מיט גרויס אמת און א שום עולה און גאר אן פאלטשקייט. נאך דעם. האט דער מלך אנגיהויבן צו

לקט רמזים

החלישו כנ"ל. ואמונה זה תפילה, כמו שתרגם: 'פרישן בצלו'. כי התפילה משנה הטבע, ונתבטלין החכמות והחקירות, שהם הולכים על פי הטבע. וזהו עיקר התכלית אצלנו, שתהיה התפילה נכללת באחדותו יתברך, בבחינת (דברים י: "הוא תהלתך והוא אלקיך", שהתפילה והשם יתברך אחד, כביכול, וזהו עיקר התכלית באמת. והמחקרים והכופרים מפרשים כל התורה כולה על פי חכמות ואפיקורסות שלהם, שכל התורה, ואפילו מצוות מעשיות הכתובים בתורה, מפרשים הכל על פי צורה ושכל. לא מבעיא מעשיות הכתובים בתורה, אומרים שהם מרמזים רק על הנמשל והצורה לבד, דהיינו שכליות שלהם, אלא אפילו מצוות מעשיות המפרשים בתורה, מפרשים הכל שהם מרמזים רק על שכליות וחכמות שלהם, וכופרים בפשוטו לגמרי. וזהו בחינת מה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (תנחומא והובא ברש"י תצא), 'שהיה עמלק חותך מילות וזורק כלפי מעלה'. כי מילה היא מצוה ראשונה, שנצטוה בה אברהם אבינו, שהיה ראש למאמינים. ועמלק, שהוא בחינת הפילוסופים והכופרים, הוא כופר בכל המצוות ומפרש הכל על שכליות לבד כנ"ל. וזהו: 'חותך מילות וזורק כלפי מעלה' שכופר במצות מילה, וזורקה כלפי מעלה אל השכל. כי הם מפרשים הכל רק על שכליות לבד, וכופרים בעשיות המצוות כנ"ל. אשרי מי שאינו יודע מהם כלל. ועל כן עיקר הכנעתו על ידי אמונה, בחינת: 'ויהי ידיו אמונה' וכו' כנ"ל.

ושלום, וללמוד ספרי החכמות, חס ושלום. רק הצדיק הגדול מאוד, הוא יכול להכניס עצמו בזה, ללמוד השבע חכמות. כי מי שנכנס בתוך החכמות הללו, חס ושלום, יכול ליפול שם.

כי יש אבן נגף בכל חכמה וחכמה, שהיא בחינת עמלק, שעל ידי האבן הנגף הזה יכולין ליפול, חס ושלום. כי עמלק היה פילוסוף ומחקר וכפר בעיקר, כמו שכתוב (דברים כ"ה): "ולא ירא אלקים", דהיינו שהוא רק נוהג על פי חכמות, ואין לו יראה כלל. אבל הצדיק כשנכנס באלו השבע חכמות, הוא מחזיק עצמו ונשאר קיים על עמדו על ידי אמונה, בבחינת (חבקוק ב): "וצדיק באמונתו יחיה". כי "שבע יפול צדיק וקם" (משלי כ"ד) היינו שהצדיק הגדול הולך דרך אלו השבע חכמות, ואף על פי ששם יכולין להחליק וליפול על ידי האבן נגף, בחינת עמלק כנ"ל, אבל הצדיק שבע יפול, וקם על ידי אמונה כנ"ל. וזה: "שבע יפול צדיק וקם" סופי תיבות עמלק, שהוא האבן נגף של השבע חכמות, שעל ידו נופלין, חס ושלום, אך הצדיק שבע יפול, וקם על ידי אמונה כנ"ל:

וזה שכתוב במשה רבינו (שמות י"ז): "ויהי ידיו אמונה", במלחמת עמלק כי על ידי אמונה החליש את עמלק, דהיינו החכמות והחקירות כנ"ל. וזה: "ויהי ידיו אמונה". 'ידיו' היינו בחינת מצוות מעשיות שהם בחינת אמונה, כמו שכתוב (תהלים קי"ט): "כל מצותיך אמונה". שעל ידי אמונה ומצוות מעשיות, שהם הפך בחינת עמלק,

התחיל המלך לְדַבֵּר חֲכָמוֹת וּלְשׁוֹנוֹת - וְהִשִּׁיבוּ הַתָּם פְּרָאוּי, וְהוֹטֵב בְּעֵינָי הַמֶּלֶךְ זֹאת בְּיֹתֵר וַיֹּתֵר, וְאָמַר: אֲנִי רוֹאֶה שֶׁהוּא חָכֵם כְּזֶה - וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן הוּא מְתַנְהֵג בְּתַמִּימוֹת כְּזֶה; וַיִּיטֵב בְּעֵינָי הַמֶּלֶךְ מְאֹד מְאֹד. וּמִנְּהַ הַמֶּלֶךְ אוֹתוֹ שֶׁיְהִי מִיְנִיסְטֵרִים עַל כָּל הַמִּיְנִיסְטֵרִישׁ. וְצָוָה לוֹ מְקוֹם מִיַּחַד שְׁשָׁם יְהִיָּה

ס. שר. ע. שרים.

שְׁמוֹסֶן חֲכָמוֹת אוֹן לְשׁוֹנוֹת. הָאֵט אִים דְּעַר תָּם גִּיעֲנֶפְעֶרֶט אַזוֹי וַי מְעַן בְּאַדְרָף. אִיז דָּאָס דְּעַם מְלֶךְ נֶאֱדָר בְּעֶסְעַר גִּיפְעֶלִין. דְּעַר מְלֶךְ הָאֵט גִּיזְאָגֵט. אִיף זְעָה. אַז עַר אִיז אַזוֹי אַ חָכֵם אוֹן פִּיֶרֶט זִיף פֶּאָרְט מִיט אַזוֹי אַ תְּמִימוֹת. אִיז עַר דְּעַם מְלֶךְ זִייעַר זִייעַר וּוּאוֹיל גִּיפְעֶלִין. הָאֵט דְּעַר מְלֶךְ אִים גִּימֶאָכְט פֶּאָר אַ מִיְנִיסְטֵעַר אִיבְעַר אֶלְע מִיְנִיסְטֵעַרִים. אוֹן דְּעַר מְלֶךְ הָאֵט גִּיִּיִסֶן מְעַ זָאל אִים

לְקַט רְמוּזִים

על החכם האמיתי המקדים יראת חטאו ומרבה במעשים טובים, וכלשון הכתוב (בספר איוב) "יראת ה' היא חכמה" וכו', וגם מפה לפה שמעתי מאבי מורי ששמע ממוהרנ"ת בשם רבינו ז"ל, שדיבר מזה בפרטיות לענין גדולי החכמים בחכמת התורה שהיו בימיו, וגם היו כשרים והחזיקו בדרך התורה ככל ההמון הבלתי חכמים כל כך, ואמר עליהם רבינו ז"ל שבכל זאת אם לא ירבו ויגדילו את מעשיהם על זולתם, כפי המוכרח למדרגת חכמתם, תזיק להם חכמתם, כפי המבואר מלשון המשנה הנ"ל, ותתחזק לפי כל זה הפליאה הנ"ל, אשר למה באמת יהיה כן. ואולם בסיבת הפליאה הזאת, חיפשתי ומצאתי מפלפולי צירופי דברי רבינו ז"ל, כי אין הכונה בדבר החסרון שנמצא במידת החכמה כנ"ל, שהיא מצד עצמה רעה חס ושלום, כי אדרבה כל חסרון מידת החכמה היא מרוב הטוב שנמצא בה, כי מחמת זה בעצמו שהחכמה והמוח הוא מאור זריחת הבורא האין סוף בעצמו יתברך, אין ביכולת האדם המוגבל לבוא בה, אם לא בצמצום האמונה והיראה כנ"ל.

וככל אשר ביארתי מדברי רבינו ז"ל בליקוטי א' סימן ה' (על הכתוב בחצוצרות וכו') במשל ודוגמא ממימי הים אשר סגולתם לרפאות מהרבה מחלות, אבל כל הרפואה והחיים אשר בהם, לא יהיה רק אם הרוחץ בהם שומר את רגליו ואת

ומינה המלך אותו שיהיה מיניסטר על כל המיניסטרִישׁ: כפי המבואר מדברי רבינו ז"ל, שאף על פי שעצם המעשיות שסיפר גבהו ונעלמו בתעלומות לאין חקר, אבל ברוב הלבשתם במדרגה למטה ממדרגה, עד גשמיות זה העולם השפל, יש ללמוד מאתם מוסר השכל אפילו בפשיטות (להבין משל ומליצה), נפלאתי קצת בראותי סיפור המעשה מהחכם והתם, אשר נהפך הדבר כל כך שהחכם בחכמתו נלכד ונשקע ביון מצולה, וכנגדו התם הרחוק מהחכמה, אשר גם מלאכת תפירת המנעלים לא היה ביכולתו ללמוד כראוי, נתעלה ונתרומם מאוד כמבואר שם, כי למה באמת יהיה כן, הלא כל עצם החכמה ואור המח אשר בקרב האדם, הוא מנשמת ורוח הבורא בעצמו יתברך, אשר נפח באפו מתחילת הבריאה, ולפי זה ממילא מבואר, שכל אשר יאיר בו יותר זה האור, היה לו להתעלות ולהתרומם, ולא התם בריחוקו מהחכמה.

והנה עוד ראה ראיתי, כי גם בזאת הפליאה בעצמה, יש להתפלא במאמר המשנה (באבות פ"ג) 'כל שחכמתו מרובה ממעשיו למה הוא דומה לאילן שענפיו מרובין ושרשיו מועטין והרוח בא ועוקרתו והופכתו על פניו וכו'', ומהחלטת לשון המשנה בסתם, נראה שהיא סובבת גם על חכמת התורה, ואשר לפי זה מוכרח לפרש, שגם כל שבח החכם הנזכר בספר משלי, לא תסובב רק

סיפורי

מעשה ט' - מחכם ותם

מעשיות קסג

ישיבתו, וצנה שייבנה לו חומות נאות ומפארות פראוי, ונתן לו כתב על התמנות הזאת, שיהיה מיניסטר פנ"ל. וכן היה, שבנו לו בנינים פנ"ל באותו המקום שצנה המלך, והלך וקבל הגדלה בתקף.

והחכם הנ"ל, כשבא אליו האגרת מהמלך פנ"ל - השיב להחכם שהביאה: המתן ולין פה, ונדבר ונתישב. לערב עשה עבורו סעדה גדולה. בתוף סעדתו נתחכם החכם בחכמתו ופילוסופיה שלו, וענה ואמר: מה זאת שהמלך כזה ישלח אחרי, עבור שפל ברך כמוני, ומה אני שהמלך ישלח אחרי? הלא

אפגעבין א באזונדערע שטאט וואס דארט זאל ער זיצן. און האט גיהייסן אז מען זאל אים אויסמויערן זייער שיינע מויערן אזוי ווי סע קער צו זיין. און האט אים גיגעבן אכתב אויף דעם אז ער זאל זיין מיניסטר. איז אזוי גיווען מען האט אים אויס גימויערט זייער וואוילע מויערן שיינע. אין דעם אורט וואס דער מלך האט גיהייסן און ער האט אפגינומען די גדולה בתוקף. דער חכם, אז סע איז אים אן גיקומען דער בריוו פון דעם מלך, האט ער גיענפערט צו דעם חכם וואס ער האט גיבראקט דעם בריוו. ווארט. און נעכטיג דא איבער. וועלן מיר איבער שמוסין. און מיר וועלן זיך מינישב זיין. אויף דער נאכט האט ער גימאכט אויף אים א גרויסע סעודה. אין דעם עסן האט דער חכם (דער חבר פון דעם חכם) אן גיהויבן צו קלוגן און צו קלערין מיט זיין חכמה און זיין פילוסופיא. און האט זיך אן גירופן און האט גיזאגט. וואס קאן דאס באשייטן. וואס אזוי א מלך זאל שיקין נאך אזוי א קליינעם מענש ווי איך בין. וואס בין איך עס. אז דער מלך זאל

לקט רמזים

השי"ת כפי כוחו, אזי נותנים לו במתנה השגות גבוהות למעלה ממה שהיה בכוחו להשיג, כלומר, שגם כדי להשיג השגות עצומות בחכמה ובהשגות אלקות, העצה היחידה היא תמימות ופשיטות. (לוי"ת חן)

מה זאת שהמלך כזה ישלח אחרי, עבור שפל ברך כמוני, ומה אני: החכם התחכם ודיבר דיבורי ענוה פסולה, היינו ענוה שתכליתה גיאות כמו שביאר רבינו בליקוטי מוהר"ן (סי' י"א) את גנותה של הענוה הפסולה שתכליתה להתכבד ולהתייקר על ידה. וידוע שעיקר מעלת הענוה היא כשמביאה את האדם לעבודת הבורא יתברך, אבל כשנתפקר על ידה, זוהי ענוה פסולה ומגונה, ואדרבה אז צריך להיות אצלו הבחינה של "ויגבה לבו

פסיעותיו מלבוא בהם יותר מכפי מידתו, וכן בדבר התועלת המגיע ממימי הים לשוט ולבוא בהם ממדינה למדינה במסחרם זה עם זה, שגם זה לא יהיה רק בכלי הספינה שהיא כעין הצמצום המוכרח למימי הדעת כנ"ל, שזולת זה הצמצום נטבעים ונשקעים בזה לגמרי חס ושלום, וזה כל מעלת התם בתמימותו הנ"ל אשר גם בכואו להחכמה כנזכר במעשה הנ"ל, לא רצה לסור מדרכי התמימות והאמונה והיראה שהקדים לזה, כי גם אז החזיק את עצמו במדרגת התמימות, ומחמת זה לכד העלה אותו מלכו של עולם ברוב המשרה והממשלה על כל השרים (כמובן בזה מציוופי דבריו הקדושים עם השיחות המובאות אחר המעשה הזאת). (כוכבי אור, שיחות וסיפורים אות א')

אם אדם מתנהג בתמימות ובפשיטות ועובד את

מֶלֶךְ פָּזָה, שֵׁישׁ לוֹ מִמְשָׁלָה וּגְדֻלָּה כְּזוֹ - וְאָנִי שֹׁפֵל וְנִבְזָה כְּנֶגֶד מֶלֶךְ גְּדוֹל וְנוֹרָא כְּזֶה, וְאִיךָ תִּישָׁב זֹאת בְּדַעַת שְׁמֶלְךָ פָּזָה יִשְׁלַח עֲבוּר שֹׁפֵל כְּמוֹנִי? אִם אֹמֵר בְּשִׁבִיל חֻכְמָתִי - מָה אָנִי כְּנֶגֶד הַמֶּלֶךְ? וְכִי אֵין לְהַמְלִיךְ חֻכְמִים? וְגַם הַמֶּלֶךְ בְּעֲצָמוֹ בְּוֹדָי חֻכָּם גְּדוֹל, וּמָה הַדְּבָר הַזֶּה, שֶׁהַמֶּלֶךְ יִשְׁלַח עֲבוּרֵי? וַיִּשְׁתּוּמֵם עַל-זֶה מְאֹד מְאֹד.

עֲנָה וְאָמַר זֶה הַחֻכָּם (הַיְנוּ הַחֻכָּם הָרִאשׁוֹן שֶׁהוּא חִבְרוֹ שֶׁל הַתָּם; כִּי כָּל זֶה הַכֹּל מִדְּבָרָיו שֶׁל אוֹתוֹ הַחֻכָּם הָרִאשׁוֹן חִבְרוֹ שֶׁל הַתָּם, שֶׁאַחַר שֶׁהִשְׁתּוּמֵם וְהִתְמַיֵּה עֲצָמוֹ מְאֹד כְּנ"ל, עֲנָה בְּעֲצָמוֹ דְּבָרִים אֲלוֹ, וְאָמַר לְהַחֻכָּם הַשְּׁלִיחַ): **תִּדְעַ מָה שֶׁאָנִי אוֹמֵר:** דַּעַתִּי שֶׁבְּהִכְרַח הַדְּבָר מוּבָן וּמְבָרָר שֶׁאֵין מֶלֶךְ בְּעוֹלָם כָּלָל, וְכָל הָעוֹלָם טוֹעִים בְּשִׁטּוֹת הַזֶּה, שֶׁסּוֹבְרִים שֵׁישׁ מֶלֶךְ; וְרָאָה וְהִבֵּן: אִיךָ אֶפְשָׁר זֹאת, שֶׁכָּל בְּנֵי הָעוֹלָם יִמְסְרוּ עֲצָמָן לְסִמּוֹךְ עַל אִישׁ אֶחָד שֶׁהוּא הַמֶּלֶךְ? בְּוֹדָי אֵין מֶלֶךְ בְּעוֹלָם כָּלָל. הַשִּׁיב הַחֻכָּם הַשְּׁלִיחַ הַנ"ל: הֲלֹא אָנִי הַבֹּאֵתִי לְךָ אֲגַנְתָּ מִהַמֶּלֶךְ. שֶׁאֵל אוֹתוֹ הַחֻכָּם הָרִאשׁוֹן הַנ"ל: הַאֲתָה בְּעֲצָמְךָ קִבַּלְתָּ הָאֲגָנָת מִיַּד הַמֶּלֶךְ בְּעֲצָמוֹ מִמֶּשׁ? הַשִּׁיב

שיקין נאף מיר. וואס טייטש. אזוי א גרויסער מלך וואס ער האט אזוי א ממשלה און אזוי א גדולה. און איך אזוי קליין ווי איך בין א קעניג אזוי א גרויסען מלך. נא ווי גישיקט זיך דאס אין שכל אז אזוי א מלך זאל שיקן נאף מיר. איך זאל זאגן מחמת מיין חכמה. האט ער נאף מיר גישיקט. וואס טרעף איך אן אקעגן דעם מלך. האט דען דער מלך קיין חכמים גיט. און דער מלך אליין איז זיך אויך בונדאי א גרויסער חכם. און וואס איז דאס. אז דער מלך זאל נאף מיר שיקן. און ער האט זיך דרויף זייער זייער פארוואונדערט. און ווי ער פארוואונדערט זיך אזוי. רופט ער זיך אן (עו דעם אנדערן חכם דער שליח וואס האט דעם בריוו גיבראכט) ווייסטו וואס איך וועל דיר זאגן. האט מיין דיעה איז אז סע איז גידרונגען. אז סע איז גאר קיין מלך גיט דא אין דער וועלט. און די גאנצע וועלט איז זיך דרינגען טועה זיי מיינען אז סע איז דא א מלך. אדרכא פארשטיי. ווי גישיקט זיך דאס. אז די גאנצע וועלט. זאל זיך אפגיבן צו איין מענשן אין דער האנט אריין. אז ער זאל זיין דער מלך. סע איז אונדאי קיין מלך אויף דער וועלט גיט דא. ענפערט דער חכם דער שליח. איך האב זיך דיר גיבראכט א בריוו פון דעם מלך. פרעגט אים דעם חכם (דער חבר פון דעם תם) האסטו אליין גינומען דעם בריוו פאם מלך אויס דער האנט ארויס.

לקט רמזים

שאם המלך שלח אחרי, אני צריך לרוץ אליו מיד, ולא ליתן להתמיץ את המוח ח"ו ולשקוע בענוה פסולה, אלא שיגבה לבו בדרכי ה'.

בדרכי ה'". כי מה היתה התוצאה של דברי החכם "מה אני ומה חיי" - שאין מלך כלל, רחמנא ליצלן. וגם אנשים פחותים צריכים להזהר מסוג ענוה כזו, כלומר מענוה שמביאה אותם ליפול לגמרי, אלא הם צריכים לחשוב

סיפורי

מעשה ט' - מחכם ותם

מעשיות קסה

לו: לאו, רק איש אחר נתן בְּיָדֵי הָאֲגֵרֶת בְּשֵׁם הַמֶּלֶךְ; עָנָה וְאָמַר: עֲתָה רְאֵה בְּעֵינַיךָ שְׂדֵבְרֵי כְּנִים, כִּי אֵין מֶלֶךְ כָּלָל. וְחִזֵּר וְשָׂאל אוֹתוֹ: תֹּאמַר לִי, הֲלֵא אֲתָה מִן הָעִיר מְלוּכָה, וּמִגְדֹּל שָׁם מִמְּיָדָה, הַגִּידָה לִי: הֲרֵאִיתָ מִמְּיָדָה אֶת הַמֶּלֶךְ? הַשִּׁיב לוֹ: לָאוּ (כִּי בְּאֵמֶת כֵּן הִדְבַּר, שְׁלֵא כָּל אֶחָד וְאֶחָד זֹכֵה לְרֵאוֹת אֶת הַמֶּלֶךְ, כִּי אֵין הַמֶּלֶךְ מִתְרַאֶה כִּי בְּעֵתִים רַחוקוֹת מְאֹד); עָנָה הַחֹכֵם הֲרֵאשׁוֹן וְאָמַר: עֲתָה רְאֵה גַם רְאֵה שְׂדֵבְרֵי בְּרוּרִים וּמְבַרְרִים, שְׂבֻדָּאֵי אֵין מֶלֶךְ כָּלָל, כִּי הֲלֵא אֶפְלוּ אֲתָה לֹא רְאִיתָ אֶת הַמֶּלֶךְ מֵעוֹלָם.

שוב שאל החכם השליח: אם כן, מי מנהיג המדינה? השיב החכם הראשון: זאת אני אספר לך הברור, כי ממני תשאל, כי אני בקי בזה; כי הייתי משוטט במדינות, והייתי במדינת איטליה, וכך המנהג: שיש שבועים שרי יועצים (שקורין ראטהירין), והם עולים ומנהיגים המדינה זמן מיוחד, ועם זה השטרות חולקין עצמן כל בני המדינה בזה אחר זה; והתחילו דבריו לכנס באזני החכם השליח, עד שהסכימו וגזרו שבנדאי אין מלך בעולם כלל. שוב ענה החכם הראשון: המתן עד הפקר, אברר לך עוד בברור אחר ברור שאין מלך בעולם כלל. וישכם החכם הראשון בפקר (החכם שהוא חברו

ענפערט ער אים. גיין. נאר אנאנדערער מענש האט מיר גיגיןן דעם בריוו פון דעם מלך. רופט ער זיך אן. נא אדרבא. היינט זעה מיט דיינע אויגן. אז איך בין גירעכט אז סע איז גאר קיין מלך גיט פאר האנדן. פרעגט ער אים ווידער (דער חכם דער חבר פון דעם חכם אנדערן חכם דעם שליח) זאג מיר נאר. דו ביסט זיך פון דער עיר מלוכה און דו ביסט דארט גינואקסן גינוארן. זאג מיר האסטו ווענס גיזעהן דעם מלך. האט ער אים גיענפערט. גיין. רופט ער זיך אן. היינט זעה אז איך בין גירעכט אז סע איז בונדאי גאר קיין מלך גיט פאר האנדן. ווארן האט אפילו דו האסט קיין מאל דעם מלך גיט גיזעהן.

האט ווידער דער חכם דער שליח גיפרעגט. אז סע איז יוא אזוי. ווער זע פירט די מדינה. האט ער אים גיענפערט (דהיינו דער חכם דער חבר פון דער חכם) דאס. איך וועל דיר דערציילן קלאר. ווארן איך בין דרינגען גיניט. און מיך זאלסטו פרעגין. ווארין איך בין אויסן גיווען לענדער. בין איך גיווען. אין איטליא. איז אזוי דער מנהג. סע איז פאר האנדן זיבציג ראטהירין און זיי גייען ארויף און פירן די מדינה א צייט. און מיט דעם שררה שאפט טיילן זיך איין די גאנצע מדינה איינער נאך דעם אנדערן (דהיינו פריי זענען די. די ראטהירין. דער נאך גייען די אראפ און אנדער גייען ארויף און פירן די מדינה און אזוי אלע מאל אנדערט) האבן אן גיהויבן זיינע הייד אריין צו גיין אין די אויערן פון דעם אנדערן חכם (דהיינו דער שליח) ביז סע איז ביי זיי ביינע גיבליבן אז סע איז בונדאי קיין מלך אויף דער וועלט גיט דא. האט זיך ווידער אן גירופן דער חכם (דער חבר פון דעם חכם) ווארט ביז אין דער פריא וועל איך דיר נאך דערנווייזן קלאר אז סע איז בונדאי קיין מלך גיט דא. האט דער חכם זיך אויף גיחאפט אין דערפרי. און ער האט אויף גיוועקט דעם אנדערן חכם דעם שליח. און האט צו אים גיזאגט קום

ש'ל התם אנו קוראים אותו תמיד בשם 'החכם הראשון', והקיץ את חברו החכם השליח, ואמר לו: בוא עמי אל החוץ ואראך הדבר בברור איך העולם פלו בטעות, ובאמת אין מלך פלל, וכלם בטעות גדול. והלכו בשוק, וראו איש חיל אחד, ותפסו אותו ושאלו אותו: למי אתה עובד? השיב: את המלך. (שאלו אותו): הראית את המלך ממיד? לא; ענה ואמר: ראה, היש שטות פזה? שוב הלכו אל אדון אחד מן החיל ונכנסו עמו בדברים עד ששאלוהו: למי אתה עובד? את המלך. הראית את המלך? לא; ענה ואמר: עתה ראה בעיניך שהדבר מברר שכלם טועים, ואין מלך פלל בעולם. ונספם ביניהם הדבר שאין מלך פלל.

ענה החכם ואמר עוד: בוא ונסע ונלך בעולם, ואראך עוד איך פל העולם פלו בטעותים גדולים. והיו הולכים ונוסעים בעולם, ובכל מקום שפאו מצאו את העולם בטעות, ודבר המלך הנ"ל נעשה אצלם למשל, ובכל מקום שמצאו העולם בטעות - לקחו את המלך למשל: כמו שזה אמת, שיש מלך - פן הדבר הזה. והיו הולכים ונוסעים עד שפלה מה שבידם, והתחילו למכור

מיט מיר אויף דער גאס וועל איך דיר ווייזן. ווי די גאנצע וועלט איז אין טעות. און סע איז גאר קיין מלך ניט פארהאנדן. זענען זיי גיגאנגען אין מארק. האבן זיי דערזעהן א זעלנער האבן זיי אים אנגיחאפט. און האבן אים גיפריעגט וועמען דינסטו. האט ער גיענפערט. דעם מלך. האסטו גיזעהן דעם מלך זינט דו לעבסט. ענפערט ער. גיין. האט ער זיך אנגיירופן (דהיינו דער ערשטער חכם דער חבר פון דעם פם. אים רופן מיר אלץ דער ערשטער חכם) און האט גיזאגט. זע, איז דא אזוי איין נירישקייט (פלומר דער פאלדאט דינט דעם מלך און ער קאן אים ניט. ווארן דער חכם האט אלץ גינואלט מיט זיין נארישער חכמה דרונגען אז סע איז גאר קיין מלך ניט דא פנ"ל) נאך דעם זענען זיי ווידער גיגאנגען צו איין אפיציר פון דעם חיל. און זיי זענען מיט אים אריין גיגאנגען אין הייד ביז זיי האבן אים גיפריעגט. וועמען דינסטו. האט ער גיענפערט. דעם מלך. האסטו גיזעהן דעם מלך. גיין. האט ער זיך אן גירופען. אדרכא. האט זעה מיט די אויגן אז זיי זענען אלע זיך טועה. און סע איז קיין מלך ניט דא (ווארען דער אפיציר האט אויף ניט גיזעהן דעם מלך) איז צווישן זיי גיפליבן אז סע איז קיין מלך ניט דא.

האט זיך דער ערשטער חכם אן גירופן. קום לאמיר פארן אויף דער וועלט. וועל איך דיר נאך ווייזן ווי די גאנצע וועלט איז זיך זייער טועה אין גרויסע נירישקייט. זענען זיי גיגאנגען און זענען גיפארן אויף דער וועלט. און אומידום ווי זיי זענען גיקומען האבן זיי אלץ גיפונען די וועלט אין טעות (פלומר די חכמים זענען דורך זייער חכמה פאר גאנגען אין אזוינע נארישקייט ביז זיי האט זיך גיזאכט אז די גאנצע וועלט איז אלץ אין טעות) און די זאך פון דעם מלך (פלומר דאס וואס ביי זיי איז גיווען אפגינקלערט אז סע איז קיין מלך ניט דא) דאס איז שוין ביי זיי גינווארין פאר א משל. און ווי זיי האבן גיפונען די וועלט אין טעות. האבן זיי גינומען דעם מלך פאר א משל. אזוי ווי דאס איז אמת אז סע איז דא א מלך. אזוי איז דאס אויף. זענען זיי אזוי אויסין גיווען די וועלט און זענען גיפארין. ביז סע איז ביי זיי אויס גיגאנגען

סיפורי

מעשה ט' - מחכם ותם

מעשיות קסו

סוס אחד, ואחר-כך השני, עד שמכרו כלם, עד שהכרחו לילך רגלי; ותמיד היו חוקרים העולם, ומצאו שהעולם בטעות. ונעשו עניים הולכי רגלי, ונסמלק חשיבותם, ולא היו נחשבים כלל, כי לא היו משגיחים עליהם כלל, על אביונים כמוהם.

ונתגלגל הדבר, והיו הולכים וסובבים עד שבאו אל העיר שדר בה המיניסטור הנ"ל (שהוא תם, חברו של החכם הנ"ל). ושם, באותה העיר, היה בעל-שם אמתי, והיה חשוב מאד, כי עשה דברים נפלאים, ואפלו בין השרים היה חשוב ומפורסם. ואלו החכמים באו לאותה העיר, והלכו וסבבו ובאו לפני בית הבעל-שם, וראו שהיו עומדים שם כמה עגלות - ארבעים וחמשים - עם חולים; וסבר החכם ששם דר דוקטור, והיה רוצה לפגוש לביתו, מחמת שגם הוא היה דאקטור גדול, ורצה לפגוש לעשות הפרות עמו. ושאל: מי דר בכאן? השיבו: בעל-שם. וימלא פיו שחוק, ואמר לחברו: זה הוא שקר וטעות נפלא מאד, וזה הוא שטות יותר מטעות של המלך; חברי,

וואס זיי האבן גיהאט. האבן זיי אנגיהויבין צו פארקויפין איין פערד. און דערנאך דאס אנדערע. ביז זיי האבין אלע פארקויפט. ביז זיי האבן גימוזט גיין צופוס. און תמיד האבן זיי אלץ גיקלערט די וועלט. און האבין גיפונען אלץ אז די וועלט איז אין טעות. און זיי זענען גינוארין קבצנים פוס גייערס. און זיי זענען שוין גאר ניט חשוב גינווען. און מען האט זיך שוין אויף זיי גאר ניט אום גיקוקט. אויף אזוינע קבצנים.

זענען זיי אזוי אויסין גינווען אויף דער וועלט ביז סע איז אויסגיקומען. אז זיי זענען גיקומען צו דער שטאט וואס דארט וואוינט דער מיניסטער הנ"ל (דהיינו דער תם זיין חבר פון דעם חכם הנ"ל) און דארט אין דער שטאט איז גינווען איין אמתיר בעל שם. און דער בעל שם איז זייער חשוב גינווען. ווארין ער האט גיטאן ווילדע זאכן באמת און אפילו צווישן די שררות איז ער גינווען א מפורסם און איז ביי זיי חשוב גינווען. און די חכמים זענען גיקומען אין דער שטאט אריין. און זיי זענען ארום גיגאנגען. און זענען אנגיקומען פאר דער שטוב פון דעם בעל שם האבין זיי גיזעהן סע שטייט דארט אסאך וועגעליך מיט חוליים. פערציג אפער פופציג. האט דער חכם גימיינט. אז דארט וואוינט א דאקטער. האט ער גינואלט צו אים אריין גיין. מחמת ער איז זיך אויף גינווען איין גרויסער דאקטער. האט ער גינואלט אריין גיין. ער זאל זיך מיט אים דערקענען. האט ער גפרעגט ווער וואוינט דא. האט מען אים גיענפערט. א בעל שם. האט ער גיטאן א גרויס גילעכטער. און האט גיזאגט צום אנדערן (דהיינו צום חכם דער שליח) דאס איז נאך א ליגן און א נארישקייט. דאס איז נאך מער נארישקייט איידער דער טעות פון דעם מלך. ברודער איך וועל דיר דערציילין דאס

לקט רמזים

זה הוא שקר וטעות נפלא מאוד: החכם התגאה בעולמו והיה לו יסורים גדולים בחכמתו ועשירותו וגדולתו כל כך, עד שכל בדרך, כי מחמת חכמתו לא היה לו עם מי לדבר

אֶסְפֹּר לָךְ הַשְּׂקָר הַזֶּה, כַּמָּה וְכַמָּה הָעוֹלָם בְּטָעוֹת בְּשֶׁקֶר כְּזָה. בְּתוֹךְ כֶּף הָיָה רַעֲבִים, וּמִצָּאוּ עֲדִין אֶצְלָם שְׁלֵשָׁה אַרְבָּעָה גְדוֹלִים³. וְהָלְכוּ אֶל בֵּית הַתְּבַשִּׁיל (שְׁקוֹרִין 'גָּאָר קַעֲפָה'), וְשָׂם מוֹצָאִים לְאָכֹל אֶפְלוּ בְּעַד שְׁלֵשָׁה אוֹ אַרְבָּעָה גְדוֹלִים; וְצוּוּ לְתֵן לָהֶם מֵאֶכֶל, וְנִתְּנוּ לָהֶם. בְּתוֹךְ שֶׁהָיוּ אוֹכְלִים הָיוּ מְסַפְּרִים וּמְתַלֹּצְצִים מִהַשְּׂקָר וְטָעוֹת שֶׁל דְּבַר הַבַּעַל-שֵׁם, וְהַבַּעַל הִגָּאָר קַעֲפָה שָׁמַע דְּבַרְיָהֶם, וְחָרָה לוֹ מְאֹד, כִּי הַבַּעַל-שֵׁם הָיָה חָשׁוּב שָׁם מְאֹד. וַיֹּאמֶר לָהֶם:

פ. סוג מטבע.

פֶּאֶלְשֵׁקֵיט. וְהָיָה זֶה דִּי וְעֵלְט אִיז אִין טָעוֹת אוֹן אִזוֹי אֶלִיגֵן. דְּעֶרְנוֹוִייל זְעֻנְעֵן זֵי הוֹנְגֶּעֶרִיק גִּינוֹעֵן. הָאֶבֶן זֵי בִי זִיף נָאָף גִּיפּוֹנְעֵן דְּרִי פִיר גְּרָאשֵׁן. זְעֻנְעֵן זֵי גִינְאֵנְגֵעֵן אִין דְּעֶר גָּאָר קַעֲפָה אֶרִיין. אוֹן דָּאָרְט קְרִיגְט מְעַן עֶסֶן אֶפִּילוּ פֶּאָר דְּרִי פִיר גְּרָאשֵׁן. אוֹן הָאֶבֶן זִיף גִּיהֵיִסֵן גִּיבֵן עֶסֶן. הָאֵט מְעַן זֵי גִיגִיבֵן. דְּעֶרְנוֹוִייל וְהָיָה זֵי הָאֶבֶן גִּיגֶעֶסֶן. הָאֶבֶן זֵי גִישְׁמוּסֵט. אוֹן הָאֶבֶן גִּישְׁפֶּעֶט פּוֹן דְּעַם לִיגֵן אוֹן פּוֹן דְּעַם טָעוֹת פּוֹן דְּעַם בַּעַל שֵׁם. (וְהָיָה זֶה דִּי וְעֵלְט אִיז זִיף טוֹעָה) אוֹן דְּעֶר גָּאָר קַעֲכֶעֶר הָאֵט גִּיהֶעֶרְט זֵייעֶרְעֶ כֵּייד. הָאֵט עֶס אִים זֵייעֶר פֶּאָרְדְּרָאסֵן וְאוֹרֵן דְּעֶר בַּעַל שֵׁם

לְקַט רְמוּזִים

מאוד למעלה מכל הרוחניות ומרומם על כל ברכה ותהלה ולית מחשבה תפיסא ביה כלל, אף על פי כן הוא חפץ בעבודתו דייקא, כמו שכתוב 'ואבית תהלה מגושי עפר ומקרוצי חומר', והוא שולח אחרינו וקורא אותנו בכל עת, ומרמז לנו רמזים קדושים להתקרב אליו יתברך. ואף על פי שצריך האדם בוודאי להיות שפל בעיני עצמו באמת, אף על פי כן צריכין להאמין שה' יתברך מקבל שעשועים גדולים מעבודתו.

וצריכין לקיים אל תהי בז לכל אדם, ולידע ולהאמין שיש בכל אחד מישראל נקודה טובה ויקרה מאוד מה שאין בחבירו, וצריכין לקבל הארת הנקודה הזאת ממנו וכמבואר במקום אחר. ומי שהולך בדרך זה בוודאי כל אחד מישראל חשוב ויקר בעיניו מאוד, וכשפוגע אפילו בהפחות שבישראל בוודאי יש לו מה לדבר עמו ולקבל ממנו או להאיר בו, ואפילו כשפוגע עם העכו"ם יוכל לקבל ממנו, וכמבואר במאמר מי האיש החפץ חיים ליקוטי א' סימן ל"ג, וכל זה זוכין על ידי דרכי התמימות דייקא.

(אוצר היראה, תמימות אות ח')

וכמבואר בפנים, ולבסוף אחר כך כששלח המלך אחריו התחכם החכם בחכמתו, מה זה שהמלך כזה ישלח אחר שפל ונבזה כמוני וכו', עד שבא מתוך כך לידי כפירה גמורה שכפר לגמרי בהמלך והוכיח שכל ההנהגה על ידי שבעים שרי המדינה, ובתחילה היה כל הוכחותיו כי מי ראה את המלך וכו', ולבסוף כשאמר לו התם המיניסטער 'הלא אני בעצמי ראיתי את המלך' הכחיש אותו גם כן, ואמר לו 'מנין אתה יודע שזה מלך וכו''. ראה והבן עמקות רשעת האפיקורסות שלו. ובפרט הבעל שם טוב שהוא בחינת הצדיק האמת כפר ביותר כמבואר שם, וכל זה מחמת טעות חכמתו הרעה והמשובשת ההופכת ארחות יושר מהיפוך אל היפוך מן האמת לגמרי ממש.

כי דרכי השכל דקדושה שהם בחינת תמימות הם בהיפוך מכל זה, כי צריכין להאמין באמת בהחכמים והצדיקים אמיתיים, וכל שכן במלכו של עולם בעצמו. ובאמת אמונת חכמים ואמונת ה' יתברך הכל אחד, כמבואר במקום אחר, ושניהם תלויים זה בזה.

וגם צריכין להאמין שאף על פי שה' יתברך גדול

אכלו לכם מה שיש לפניכם - וצאו מכאן.

אחר-כך בא לשם בן הבעל-שם, והם עדין היו מתלוצצים מן הבעל-שם בפני בנו. וגער בהם הבעל גאר קעף על שהם מתלוצצים מן הבעל-שם בפני בנו, עד שהכה אותם הכה ופצע ודחפם מביתו. וחרה להם מאד, ורצו לבקש משפט על המכה אותם, ונתישבו לילך אל הבעל-הבית שלהם שהניחו שם החבילות שלהם, להתייעץ עמו איך להשיג משפט על הנ"ל. ובאו וספרו לו שבעל הגאר קעף הכה אותם מאד. ושאל להם: למה? וספרו לו שדברו על הבעל-שם. השיב להם: בנדאי אינו ישר להכות בני אדם; אבל אתם לא עשיתם נכונה כלל שדברתם על הבעל-שם, כי הבעל-שם חשוב כאן מאד. וראו שאין בו ממש, וגם הוא בטעות, והלכו ממנו אל הפקיד, והפקיד היה גוי, וספרו לו המעשה, שהכו אותם. שאל: על מה? השיבו שדברו על הבעל-שם; והכה אותם הפקיד הכה ופצע ודחפם מביתו. והלכו מזה לזה, ממושל למושל גבוה ממנו, עד שבאו לפני

איו דארט זייער חשוב גיווען. האט ער צו זיי גיזאגט. עסט אייך אפ וואס איר האט און גייט אייך ארויס פון דאנעט. נאך דעם איז אנגינקומען אהין. א זון פון דעם בעל שם. און זיי האבן נאך גישפעט פון דעם בעל שם דעם זון אין די אויגן. האט זיי דער גאר קעכער אנגישריגן נאך וואס זיי שפעטן פון דעם בעל שם דעם זון אין די אויגן. ביז דער גאר קעכער. האט זיי גישלאגן גאנץ שטארק. און האט זיי ארויס גישטופט פון זיין שטוב. האט עס זיי זייער פארדראסן. האבן זיי גיוואלט וזכן א משפט אויף דעם וואס ער האט זיי גישלאגן. האבן זיי זיך מיזש גיווען. זיי וועלן גיין צו זייער בעל הבית. וואס זיי האבן דארט אפגילייגט זייערע פעקלעך. זיי זאלן מיט אים איין עצה האלטן. ווי אזוי זיי זאלן דערלאנגען א משפט אויף דעם גאר קעכער וואס ער האט זיי גישלאגן. זענען זיי גיגאנגען און האבן זייער בעל הבית דאס דערציילט אז דער גאר קעכער האט זי זייער גישלאגן האט ער זיי גיפרעגט פארנוואס. האבן זיי אים דערציילט. ווייל זיי האבן גירעט אויף דעם בעל שם. האט זיי דער בעל הבית גיענפערט. סע איז אורדאי קיין יושר ניט אז מען זאל שלאגן מענשן. לושמיר איר האט אבער גאר ניט רעכט גיטאן. נאך וואס האט איר גירעט אויף דעם בעל שם. ווארן דער בעל שם איז דא זייער חשוב. האבן זיי גיזעהן אז ער איז אויף אין טעות. זענען זיי פון אים אנוועק גיגאנגען. און זענען גיגאנגען צום פקיד. און דער פקיד איז גיווען א גוי. האבן זיי אים דערציילט די מעשה אז מען האט זיי גישלאגן. האט ער גיפרעגט. פארנוואס. האבן זי גיזאגט. ווייל זיי האבן גירעט אויף דעם בעל שם. האט זיי דער פקיד אויף גיהרגעט גישלאגן. און האט זיי ארויס גישטופט.

זענען זיי פון אים אנוועק גיגאנגען. און זענען גיגאנגען צו איין העכערן וואס האט צו שאפן. און האבן אלץ ניט גיפויעלט קיין משפט. און זענען אזוי אלץ גיגאנגען פון איינעם צום אנדערן. אלע מאל צו איין העכערן (און האבן אלץ ניט גיפויעלט גאר מען האט זיי גיט גישלאגן אלע מאל) ביז זיי זענען גיקומען

המיניסטער הנ"ל. ושם לפני בית המיניסטער עומדים אנשי-חיל, דהינו וואכן, והודיעו להמיניסטער שאיש אחד צריך אליו; וצוה שיכנס. ובא אותו החכם לפני המיניסטער, ותכף בבאו הפירו המיניסטער שזהו החכם חברו פנ"ל, והחכם לא הפירו, מחמת שהיה בגדלה כזו. ותכף התחיל המיניסטער ודבר אליו: ראה תמימותי למה שהביא אותי, לגדלה כזו; ואל מה חקמתך הביאה אותך? ענה החכם ואמר: מאחר שאתה הוא חברי התם - מזה נספר אחר-כך; לעת עתה תן לי משפט על שהכו אותי. שאלו: למה? השיבו: בשביל שהברתי על הבעל-שם, שהוא שקר ומרמה גדולה. ענה התם המיניסטער ואמר: עדין אתה אויזו בחקמות שלך? ראה: אתה אמרת שאתה יכול לבוא על שלי בקל, ואני לא אוכל לבוא על שלך; ראה שאני כבר באתי על שלך פנ"ל, ואתה עדין לא באת על שלי, ואני רואה שזה קשה יותר שאתה תבוא על תמימות שלי. ואף-על-פי-כן, מחמת שהיה מכיר בו מכבר בגדלתו, צוה לתת לו בגדים להלבישו, ובקשו שיאכל עמו.

פאר דעם מיניסטער (דאס איז גיווען דער תם פנ"ל) און דארט פאר דעם מיניסטער זענען גישטאנען וואכן. האט מען גימעלדעוועט פאר דעם מיניסטער. אז א מענש באדארף צו אים. האט ער גיהייסן אז ער זאל אריין גיין. איז דער חכם גיקומען פאר דעם מיניסטער ווי ער איז אריין גיקומען. האט אים דער מיניסטער תיכף דערקענט. אז דאס איז דער חכם זיין חבר. און דער חכם האט אים ניט דערקענט. מחמת ער איז היינט אין אזוי גדולה. האט תיכף דער מיניסטער אנגיהויבן צום אים צו ריידן. און ער האט צום אים גיזאגט זעה. צום וואס. מיין תמימות. האט מייך גיבראכט צו אזוי איין גדולה. און צו וואס. דיין חכמה. האט דייך גיבראכט.

האט זיך דער חכם אנגירופן און האט גיזאגט. אז דו ביסט דאס. מיין חבר דער תם. דערפון וועלן מיר שפעטער שמוסן. לעת עתה. גיב מיר א משפט. נאך וואס מען האט מייך גישלאגן. פנעגט ער אים. פארנוואס האט מען דייך גישלאגן. ענפערט ער אים. האט ווייל איך האב גירעט אויף דעם בעל שם. וואס ער איז א ליגנער. און דאס איז גאר א שווינדל. רופט זיך אן דער תם דער מיניסטער צו אים. נאך האלסטו דייך אין דיינע חקמות. זעה דו האסט גיזאגט. אז דו קאנסט אויף מיינעם קומען גאר גרינג. און איך וועל אויף דיינעם נישט קאנען קומען היינט זעה. אז איך בין אויף דיינעם שוין לאנג גיקומען. (וואו דער תם איז זיך שוין גיווען א גרויסער חכם אויף פנ"ל) און דו ביסט נאך ניט גיקומען אויף מיינעם. און איך זעה אז דאס איז שווערער. אז דו זאלסט קומען אויף מיין תמימות. און פון דעסט וועגן פארט. ווייל דער תם דער מיניסטער האט אים גיקענט פון לאנג אז ער איז אמאל גרויס גיווען. האט ער אים גיהייסן גיבן קליידער אז מען זאל אים אן טאן. און האט אים גיבעטן אז ער זאל מיט אים עסן.

סיפורי

מעשה ט' - מחכם ותם

מעשיות קעא

בשעת אכילתם התחילו לדבר יחד. התחיל החכם להוכיח לו דעתו הנ"ל, שאין מלך כלל. גער בו התם המיניסטר: הלא אני בעצמי ראיתי את המלך! השיב לו החכם בשחוק: אתה יודע בעצמך שזה היה המלך? אתה מפיר אותו ואת אביו ואת זקנו שהיו מלכים? מאין אתה יודע שזה מלך? אנשים הגידו לך שזה מלך, ורמו אותך בשקר; וחרה להתם מאד מאד על דבר המלך, על שהוא כופר במלך. בתוך כך בא אחד ואמר: העזאזל, דהינו 'הטייול' - שלח אחרים. ונודעו התם מאד מאד, ורץ וספר לאשתו בפחד גדול באשר שהנ"ל שלח אחריו. ויעצה לו אשתו לשלח עבור הבעל-שם, ושלח אחריו, ובא הבעל-שם ונתן לו קמיעות ושמירות, ואמר לו שעמה לא יפחד כלל, והיה לו אמונה גדולה בזה. והיו יושבים עוד החכם והתם הנ"ל, ושאל החכם אותו: על מה נפחדת כל-כך? אמר לו: בשביל הנ"ל ששלח אחריו. שחק ממנו: אתה מאמין שיש טייל? השיב

בשעת עסן. האבן זיי אנגיהויבן צו שמוסן. האט אנגיהויבן דער חכם אים צו דרינגען זיין (ניירשע) העה אז סע איו גאר קיין מלך ניט דא. האט אויף אים דער תם דער מיניסטער א גישרי גיטאן. וואס זאגסטו. איך אליין האב זיך גיזעהן דעם מלך. ענפערט אים דער חכם מיט גילעכטער. דו וויסט אליין אז דאס אים גיווען דער מלך. דו קענסט אים. דו האסט גיקענט זיין טאטן זיין זיידן אז זיי זענען גיווען מלכים. פון וואנעט וויסטו אז דאס איו גיווען דער מלך. מענשן האבן דיר גיזאגט אז דאס איו דער מלך. זיי האבן דיך אפגינירט. האט דאס דער תם זייער פארדראסן. אויף דעם וואס ער לייקנט אין דעם מלך.

דערנורייל איו איינער אנגיקומען און האט גיזאגט. דער טייוול האט נאך אייך גישיקט. איו דער תם זייער דערציטערט גיווארן און איו גילאפן און האט דערציילט זיין ווייב מיט גרויס פחד באשר דער טייוול האט נאך אים גישיקט האט זי אים איין עצה גיגיבן. אז ער זאל שיקן נאך דעם בעל שם. האט ער נאך אים גישיקט. איו דער בעל שם גיקומען און האט אים גיגיבן קמיעות און שמירות און האט אים גיזאגט אז היינט וועט ער זיך שוין גאר ניט שרעקן. האט ער דרינגען גיהאט גרויס אמונה. דערנאך זענען זיי נייטער גיזעסן אין איינעם דער תם מיט דעם חכם. פרעגט אים דער חכם. וואס האסטו זיך אזוי איבער גישראקן. האט ער אים גיענפערט. איבער דעם טייוול

לקט רמזים

וכו' וחרה לו מאוד על דבר זה, אף על פי כן גרם לו איזה פגם עד שנתפחד מאוד על ידי שהטייוול (שהוא מהקליפות) שלח גם אחריו, (כי רק על ידי זה שישב עם החכם להרע ושמע דברי כפירותיו על כן היה לו אחיזה גם בו) והבעל שם הוצרך ליתן לו קמיעות ושמירות וכו'.

(רמזי המעשיות להרב מטשעהרין)

ונודעו התם מאוד מאוד וכו': מובן מסיפור זה כמה צריכין להרחיק עצמו מהחכמים להרע הנ"ל, בפרט מלשמוע דבריהם הרעים וכפירותיהם ר"ל. כי על ידי שהתם ישב עם החכם במסיבה אחת והחכם הוכיח לו דעתו שאין מלך כלל, אף על פי שהתם המיניסטער גער בו

לו: ואם-בן מי הוא זה ששלח אחרינו? ענה החכם ואמר: בנדאי זהו אחי שרצה שיתראה עמי, ושלח אחרי במרמה זו. שאל אותו התם: אם-בן איך עבר על כל הווארטש? השיבו: בנדאי שחד אותם, והם אומרים במרמה ושקר שלא ראו אותו כלל.

בתוך כך חזר ובא אחד ואמר כנ"ל, שהטייול שלח אחריהם; והתם לא נזדעזעו עתה ולא היה לו שום פחד כלל, מחמת השמירה של הבעל-שם כנ"ל. ענה ואמר להחכם: עתה מה אתה אומר? אמר: אודיע לך שיש לי אח שהוא עמי בכעס, ועשה מרמה זו כדי להפחיד אותי. ועמד ושאל לאותו שבא בשבילם: ומה הוא דמותו של זה ששלח אחרינו? איזה פנים יש לו, ואיזה מראה יש לשערות שלו וכו' וכיוצא, השיב לו: כך וכך; ענה החכם ואמר: ראה, זה הוא מראה אחי הנ"ל. אמר לו התם: התלך עמם? השיב: הן; רק שתתן עמי איזה אנשי-חיל שיהיו זלאגא', כדי שלא יצערו אותי. ונתן לו זלאגא, והלכו השני חכמים הנ"ל עם אותו האיש שבא בשבילם.

צ. השומרים. ק. שומרים מלויים.

וואס ער האט נאך אונז גישיקט. האט דער חכם אויס אים גילאכט. און האט גיזאגט צו אים דו גלייבסט אז סע איז פאר האנדן א טייול. פֿרעגט אים דער תם דער מיניסטער. ווער זע דען האט נאך אונז גישיקט. ענפערט אים דער חכם. האט דאס איז בנדאי פון מיין ברודער. ער האט גינואלט אז ער זאל זיך מיט מיר זעהן. האט ער עס אויף גישטעלט. און האט נאך מיר גישיקט מיט דעם אנשטעל. פֿרעגט אים דער תם. אז סע איז יוא אזוי. ווי אזוי איז ער אריבער איבער אלע ווארטעס. ענפערט ער אים. ער האט זיי בנדאי משחד גיווען און זיי זאגן אין מיסטנע א ליגן אז זיי האבען אים גאר ניט גיזעהן.

דערנוייל קומט ווידער איינער און זאגט ווידער אזוי. דער טייול האט נאך אייך גישיקט. און דער תם האט זיך איצט שוין גאר ניט גישראקן און ער האט קיין שום פחד שוין ניט גיהאט. מחמת די שמירות וואס ער האט גינומען פאם בעל שם. רופט ער זיך אן (דהיינו דער תם) און זאגט צום חכם. נא היינט. וואס זאגסטו. ענפערט ער אים. איך וועל דיר דערציילן איך האב א ברודער וואס ער איז אויף מיר ברוגז. האט ער עס גימאכט דעם אנשטעל כדי ער זאל מיך איבער שרעקן. און דער חכם האט זיך אויף גיהויבן. און האט גיפֿרעגט דעם וואס ער איז גיקומען נאך זיי. וואס פאר א פנים האט דער דאזיגער וואס האט גישיקט נאך אונז. וואס א פארב האבן זיינע האר וכו' און אזוי אנדערע זאכן האט ער אים גיענפערט אזוי און אזוי. רופט זיך אן דער חכם און זאגט זע. האט דאס איז דאס גישטאלט פון מיין ברודער. זאגט אים דער תם. וועסטו זע גיין מיט זיי. ענפערט ער יוא. איך וועל גיין מיט זיי. נאר דו זאלסטו מיר גיבן עטליכע זעלנער אויף אזאלאגא כדי מען זאל מיר קיין סורים ניט אנטאן. האט ער אים גיגבן אזאלאגא.

זענען די צוויי חכמים הנ"ל גיגאנגען מיט דעם וואס ער איז גיקומען נאך זיי (דהיינו מיט דעם טייול.

סיפורי

מעשה ט' - מחכם ותם

מעשיות קעג

וּחְזְרוּ הַחֵל, וְשָׂאל אוֹתָם הַתָּם הַמִּינִיסְטֵר: הֵיכָן הֵם הַחֲכָמִים הַנִּל? הַשִּׁיבוּ: אֵינָם יוֹדְעִים כָּלֵל אֵיךְ נִעְלָמוּ. וְהַנִּל (הַיְנוּ הַטִּיּוֹל) חֲטַף אוֹתָם, אֵת הַחֲכָמִים הָאֵלוּ הַנִּל, וְהָבִיא אוֹתָם אֶל רֶפֶשׁ וְטִיט, וְשָׂם הֵיךְ יוֹשֵׁב הַטִּיּוֹל עַל כֶּסֶף בְּתוֹךְ הַרְפֶּשׁ, וְהַשְּׁלִיכוּ אֵת הַחֲכָמִים הַנִּל בְּתוֹךְ הַרְפֶּשׁ. וְהַרְפֶּשׁ הֵיךְ עָב וְדָבוּק כְּמוֹ דָּבֶק מִמַּשׁ שְׁקוֹרִין 'קֵלִי', וְלֹא הָיוּ יְכוֹלִים לְזוּז עֲצָמָן כָּלֵל בְּתוֹךְ הַרְפֶּשׁ. וְצָעְקוּ (אֵלוּ הַחֲכָמִים לְאֵלוּ שְׁהָיוּ מִסְרִים אוֹתָם, דְּהֵינּוּ הַטִּיּוֹל וְאֲנָשִׁיו): רְשָׁעִים, עַל מָה אַתָּם מִסְרִים אוֹתָנוּ? וְכִי יֵשׁ טִיּוֹל בְּעוֹלָם? אַתָּם, רְשָׁעִים, מִסְרִים אוֹתָנוּ בַחֲנָם (כִּי אֵלוּ הַחֲכָמִים הַנִּל עֲדִין לֹא הֶאֱמִינוּ שִׁישׁ טִיּוֹל, רַק אָמְרוּ שְׂאֲנָשִׁים רְשָׁעִים מִסְרִים אוֹתָם בַחֲנָם). וְהָיוּ מִנְחִים אֵלוּ הַשְּׁנֵי חֲכָמִים בְּתוֹךְ עֲבֵי הַרְפֶּשׁ, וְהָיוּ חוֹקְרִים: מַה זֹאת, אֵיךְ זֹאת רַק שְׂאֲנָשִׁים פּוֹחֲזִים שְׁהֵינּוּ מִתְקוּטְטִים עִמָּהֶם אֵיזָה פֶּעַם, וְעַתָּה הֵם מִסְרִים אוֹתָנוּ כָּל-כָּף; וְהָיוּ מִתְסַרְסִים שָׂם בְּעֵנֵינּוּ גְדוֹלִים כְּמָה שְׁנִים.

פֶּעַם אַחַת עָבַר הַתָּם הַמִּינִיסְטֵר הַנִּל לְפָנֵי בֵּית הַבַּעַל-שֵׁם, וְנִזְכַּר בְּחִבְרוֹ הַחֲכָם, וְנִכְנַס אֶל הַבַּעַל-שֵׁם, וְהִטָּה עֲצָמוֹ אֶלָּו כְּדָרְךָ הַשְּׂרִים, וְשָׂאל אוֹתוֹ אִם אֶפְשָׁר שְׂיִרְאָה אוֹתוֹ (הַיְנוּ אֵת הַחֲכָם הַנִּל), וְאִם יוֹכֵל לְהוֹצִיאוֹ מִשָּׂם. וְאָמַר אֶל הַבַּעַל-שֵׁם: הַאֲתָם זוֹכְרִים אֵת הַחֲכָם שְׁשָׁלַח הַטִּיּוֹל וְנִשְׂאוֹ, וּמֵאוֹתוֹ הַיּוֹם

וּנְאֻךְ זֵי הַאֲבֹן נִיט גִּינוּאֵלֵט גְּלִיבֹן אִז דַּס אִז דַּעַר טִיּוֹל פִּנִּל) הַאֲבֹן זִיךְ דִּי זַעֲלָנְעַר פֿון דַּעַר זַאלאַגַּא אִומִּגִּיקֶעֶרֶט. פֿרַעַגֶט זֵי דַּעַר תָּם דַּעַר מִינִיסְטֵר וּוי זַעֲנֶען דִּי חֲכָמִים. הַאֲבֹן זֵי גִיעֲנֶפֶרֶט זֵי וּויסֶן גַּאָר נִיט וּוי זֵי זַעֲנֶען אַהִין גִּיקוֹמֶען. אִון דַּעַר (דְּהֵינּוּ דַּעַר שְׁלִיחַ פֿון דַּעַר טִיּוֹל) הַאֲט גִּיחֲאָפֶט דִּי חֲכָמִים אִון הַאֲט זֵי אַרִיין גִּיטְרַאָגֶן אִין אַ בְּלַאטֶע אַרִיין מִיט אַ לִיִּם. אִון דַּאָרְטֶן אִז גִּיעֲסֶן דַּעַר טִיּוֹל אִויף אַ שְׁטוֹל אִין דַּעַר בְּלַאטֶע. אִון דִּי בְּלַאטֶע אִז גִּינוּען גְּרַאָב אִון גִּינִיכְט אַזוֹי וּוי אַ קֵלִיעַ פֿונִקֶט. אִון דִּי חֲכָמִים הַאֲבֹן זִיךְ גַּאָר נִיט גִּיקֶעֶנֶט רִיךְ אִין דַּעַר בְּלַאטֶע. אִון דִּי חֲכָמִים הַאֲבֹן גִּישְׂרִיגֶן. רְשָׁעִים פֿאַרְנוּאָס טוֹט אִיר אִונֶז אָן יִסוּרִים. אִז דַּעַן דַּא אַ טִיּוֹל אִויף דַּעַר וּועֶלֶט אִיר זַעֲנֶט רְשָׁעִים אִיר טוֹט אִונֶז אָן יִסוּרִים אִומִּזִּסְט (וּנְאֻךְ דִּי חֲכָמִים הַאֲבֹן נְאֻךְ נִישֶׁט גִּינוּאֵלֵט גְּלִיבֹן אִז פֶּע אִז פֿאַר הַאָנֶן אַ טִיּוֹל. נְאֻךְ זֵי הַאֲבֹן גִּיזאַגֶט אִז מְעַנְטֶשֶׁן רְשָׁעִים טוֹהֵן זֵי אָן יִסוּרִים אִומִּזִּסְט) זַעֲנֶען גִּילֶעֶגֶן דִּי צוֹוִי חֲכָמִים אִין דַּעַר גִּינִיכְטֶער בְּלַאטֶע. אִון הַאֲבֹן גִּיקֶלֶרֶט. וּנְאֻךְ אִז דַּאס. דַּאס אִז אַנְדֶּעֶרֶשׁ נִיט נְאֻךְ דִּי הוֹלְטִיעֶס וּנְאֻךְ מִיר הַאֲבֹן זִיךְ אַמַּאל מִיט זֵי גִיקֶרִיגֶט. טוֹהֵן זֵי אִונֶז אָן הֵינֶט אַזוֹינֶע יִסוּרִים. זַעֲנֶען דִּי חֲכָמִים דַּאָרְט גִּילֶעֶגֶן אִין דַּעַר בְּלַאטֶע כְּמָה שְׁנִים. אִון מַעַן הַאֲט זֵי דַּאָרְט אַנְגִּיטֶאן וּוִילְדֶע יִסוּרִים מִיט וּוִילְדֶע עֲנִיִּים. אַמַּאל אִז דַּעַר תָּם דַּעַר מִינִיסְטֵר פֿיר גִּיגַאנְגֶען פֿאַר דַּעַר שְׁטוֹב פֿון דַּעַם בַּעַל שֵׁם. הַאֲט עַר זִיךְ דַּעַרמַאנֶט אִין זֵיין חֲבֵר אִין דַּעַם חֲכָם. אִון אִז אַרִיין גִּיגַאנְגֶען צוֹם בַּעַל שֵׁם. אִון הַאֲט זִיךְ צו אִים גִּינִיִּיקֶט. אַזוֹי וּוי דַּעַר סֶךָ אִז אִון הַאֲט אִים גִּיפֿרַעַגֶט. אִויב סַע אִז מִיגְלִיף. אַז עַר זַאל אִים וּוִיזֶן דַּעַם חֲכָם אִון אִויב עַר קָאן אִים אַרִוִּים נַעֲמַעֶן אִון דַּעַר תָּם דַּעַר מִינִיסְטֵר הַאֲט גִּיזאַגֶט צוֹם בַּעַל שֵׁם גִּינִיִּיקֶט אִיר דַּעַם חֲכָם וּנְאֻךְ דַּעַר טִיּוֹל הַאֲט גִּישִׁיקֶט נְאֻךְ אִים אִון הַאֲט אִים אַנוּעֶק גִּיטְרַאָגֶן אִון פֿון דַּעַמוֹלֶט אָן הַאָב אִיךְ אִים נִיט גִּיזַעֶהֶן. הַאֲט אִים בַּעַל שֵׁם גִּיעֲנֶפֶרֶט יוֹא אִיךְ גִּינִיִּיקֶט.

לא ראיתיו? השיבו: הן. ובקש ממנו שיראה לו מקומו ויציאו משם. ואמר לו הבעל-שם: בנדאי אני יכול להראות לך מקומו ולהוציאו, רק שלא ילכו כי אם אני ואתה. והלכו יחד. ועשה הבעל-שם מה שידע וכאו לשם, וראה שהם מנחים בעבי טיט ורפף. וכשראה החכם את המיניסטר, צעק אליו: אחי, ראה שהם מכים ומענים אותי כל-כף הרשעים הללו בחנם. גער בו המיניסטר: עדין אתה אויזו בחכמות שלך, ואין אתה מאמין בשום דבר; ולדברך אלו הם אנשים? עתה ראה: הלא זה הוא הבעל-שם שהיית כופר בו - והוא דיקא יכול להוציאכם (והוא יראה לכם האמת); ובקש התם המיניסטר

האט אים דער תם דער מיניסטר גיבעטן אז ער זאל אים ווייזן דאס אורט וואו דער חכם איז און זאל אים ארויס נעמען פון דארט האט אים דער בעל שם גיזאגט. איך קאן ברויךא דיר ווייזן זיין אורט. און קען אים ארויס נעמען נאר סע זאל מער נישט גיין נאר איך און דו. זענען זיי ביידע גיגאנגען. האט דער בעל שם גיטאן וואס ער האט גיוואוסט. זענען זיי אהין גיקומען האט ער גיזעהן ווי זיי ליגן דורט אין דער גידעכטער פלאטע אין ליים. ווי דער חכם האט דערזעהן דעם תם דעם מיניסטר. האט ער צו אים גישריגן ברויךער. זע. זיי שלאגן מיך. און די הולטייעס פייניקן מיך אזוי שטארק אומוויסט. האט אויך אים דער מיניסטר א גישרי גיטאן. נאך האלסטו זיך אין דיניע חכמות און ווילסט ניט גלייבן אין קיין שום זאך. און דו זאגסט אז דאס איז מעגשן. האט היינט זעה. האט דאס איז דער בעל שם וואס דו האסט אין אים גלייקנט. נועט מען דיר ווייזן אז דייקא נאר ער קאן אייך ארויס נעמען (און ער נועט אייך ווייזן דעם אמת) האט דער תם דער מיניסטר גיבעטן דעם בעל שם. אז ער זאל זיי ארויס נעמען און זאל זיי ווייזן אז דאס

לקט רמזים

ומכאובים תמיד גם בשעת הצלחתו הגדולה, ומכל שכן אחר כך כשיורד ממעלתו ובאים עליו עונשים קשים ומרים ר"ל שלא כדרך הטבע כלל, והוא עדיין עומד במרדו ותועה בחכמתו ומכניס הכל בתוך דרך הטבע, אף על פי שהכל מבינים אז על דבריו שהם דברי משוגע ממש וכמובן בפנים, אף על פי כן רשעת חכמתו הטעתו כל כך עד שהוא חזק בדעתו הרעה גם אז, ועל ידי זה ממילא גם אלו היסורים והעונשים בעצמם מענים ומסגפים אותו ומעגמים נפשו ביותר, כי מאחר שאין לו אמונה ותולה הכל בדרך הטבע אם כן אין לו במה להתנחם כלל על צערו ויסוריו הקשים ר"ל.

אבל מי שזוכה לילך בדרכי התמימות באמת הוא

וביקש התם המיניסטר הנ"ל מן הבעל שם שיוציאם וכי: עיקר כל הנפילות הם על ידי חכמות, כי כשהאדם הולך אחר חכמתו יוכל לבוא לידי רעות גדולות, כי החכמה מתעה אותו מחכמה לחכמה ומחכמה לחכמה עד שנלכד ונתעה בחכמת עצמו, עד שנעשה כמשוגע ממש ר"ל, ויוכל לבוא על ידי זה לכפירות גמורות ר"ל לכפור במלך בשריו, היינו לכפור במלכו של עולם ובכל הצדיקי אמת, וכל העולם נעשה אצלו כלא ומתלוצץ מכל העולם כאילו כל העולם בטעות ח"ו, ונעשה על ידי זה ירוד ושפל ובזוי מאוד ברוחניות ובגשמיות, מלבד מה שהוא תמיד מלא יסורים וחסרונות רבים מאוד, וכל מה שמתנהג עמו הכל כנגד רצונו, והוא מלא כעס

סיפורי

מעשה ט' - מחכם ותם

מעשיות קעה

הנ"ל מן הבעל-שם שיוציאם ויראה להם שזהו טיול, ואינם אנשים. ועשה הבעל-שם מה שעשה - ונשארו עומדים על היבשה, ולא היה שם רפש כלל, ואלו המזיקים הנ"ל נעשו עפרא בעלמא. אז ראה החכם הנ"ל, והכרח בעל כרחו להודות על הכל, שיש מלך וכו'.

אז א טיולל און סע איז ניט קיין מענשן. האט דער בעל שם גיטאן וואס ער האט גיטאן. זענען זיי גיבליבען שטיין אויף דער יבשה (דהיינו אויף דער טריקעניש) און סע דורט גאר קיין בלאטע ניט גיווען. און די מזיקים זענען גינארן עפרא בעלמא (דהיינו זיי זענען גאר ערד גינארן) דעמולט האט ערשט דער חכם דערזעהן דעם אמת און ער האט גימוזט מודה זיין אויף אלימען אז סע איז יוא דא א מלך און סע איז יוא דא איין אמתיר בעל שם וכו'.

לקט רמזים

ויסורים קשים מאוד מאוד ר"ל בעולם הזה ובעולם הבא, ואחרית תיקונם יהיה רק על ידי אלו הצדיקים והכשרים התמימי דרך שזכו לילך באמת כל ימי חייהם רק בדרכי התמימות והפשיטות כראוי באמת.

(אוצר היראה, תמימות אות ד')

מובן מסיפור זה גודל מעלת יקרת ההתחברות והאהבה עם הכשרים והתמימים. כי על ידי שהחכם למד בימי נעוריו עם התם בחדר אחד והיו אוהבים זה את זה מאוד, עד שגם אחר כך כשבא החכם לעיר מולדתו בעגלות צב בגדולה ועשירות ובא לקראתו התם ושאל בשלומו באהבה ובשמחה וכו', אז מחמת אהבת נעורים שהיה ביניהם היה החכם מקרבו ונכנס עמו לתוך העיר, והתם הכניסו אחר כך לבייתו, והיה לו כמה פעמים פתחון פה לפניו, והוכיחו על שהוא מלא יסורים תמיד, עד שאמר לו בפה מלא מי יתן שתבוא אתה על מדריגה שלי וכו' כמבואר בפנים, על ידי זה נתגלגל אחר כך עד שסוף כל סוף השתדל התם המיניסטער אצל הצדיק הבעל שם, עד שהוציא את החכם מהרפש וטיט שהיה נטבע בו זה כמה, ובירר לו האמת לעיניו, עד שהוכרח החכם גם כן להודות על האמת, והכל נתגלגל על ידי האהבה הגדולה שהיה לו עם התם בימי נעוריו כנ"ל. (רמזי המעשיות להרב מטשערין)

חי חיים אמיתיים חיים טובים באמת, ואיך שמתנהג עמו הכל טוב וישר לפניו, והוא מלא שמחה תמיד, ואפילו אם אין לו רק לחם צר ומים לחץ הוא מתענג מזה מאוד ומרגיש בהלחם ומים באמת כל הטעמים של כל המאכלים ומשקאות שבעולם. וכן בענין המלבושים, אפילו אם אין לו רק איזה מלבוש פחות מאוד הוא מתענג ממנו מאוד כאלו היה לו כל המלבושים טובים שבעולם, ואינו חסר לו לעולם שום דבר, ואינו מתקנא בשום אדם, רק הוא שמח בחלקו באמת ברוחניות ובגשמיות, ואינו מסתכל על מעשה חבריו כלל, ואינו מתפעל גם מהליצנות של ליצני הדור, ואפילו כשהם מתלוצצים ממנו הוא משיב להם בתמימות ובאמת, ומדבר עם כל אדם בתמימות גדול בלי שום ערמימות כלל.

ועל ידי זה בעצמו יוכל לזכות אחר כך לעלות למעלה עליונה מאוד ברוחניות ובגשמיות ולהיות מושל ושופט צדק, גם יוכל לזכות אחר כך להיות חכם מחוכם בכל החכמות במעלה עליונה מאוד ברוחניות וגשמיות, אך גם אז אינו עוזב דרכי התמימות שלו, ועל ידי זה הוא חשוב יותר אצל המלך מלכו של עולם, עד שהוא מעלה למעלה עליונה עוד ביותר. (עיין ליקוטי תנינא סימן ה' במאמר תקעו אמונה מה שזוכין על ידי תמימות), וסוף כל סוף תכלית התיקון האחרון של אלו החכמים שנתעו אחר חכמתם אחר שיעבור עליהם עונשים

על-זה המעשה נאמרה התורה¹ המדבֵּרֶת מְחַכְמוֹת וְתַמִּימוֹת, שְׁעַקֵּר הַשְּׁלֵמוֹת הוּא רַק תַּמִּימוֹת וּפְשִׁיטוֹת, וְעֵנִין עֲמַלְק שֶׁהִיא חֶכֶם וְכֹפֵר בְּעַקֵּר וְכוּ', עֵינֵן שָׁם עַל פְּסוּק²:
שְׁבַע יְפוּלֵ' צְדִיק' וְקָם' סוֹפֵי תְבוֹת 'עֲמַלְק', כִּי עַקֵּר כָּל הַנְּפִילוֹת הֵם עַל-יְדֵי חֲכָמוֹת
וְכוּ', עֵינֵן שָׁם.

גַּם אֲגַג מְזַרַע עֲמַלְק, אֶף-עַל-פִּי שֶׁרָאָה מִפְּלֹתוֹ בְּשַׁעֲהָ שֶׁבָּא שְׁמוּאֵל אֶצֶל שְׂאוּל לְהַרְגוֹ -
עַדִּין לֹא הָיָה מֵאֲמִין, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב³: "וַיִּלְךָ אֲגַג מֵעַדְנַת", וְתַרְגֵּם יוֹנָתָן: "מִפְּנֵקָא",

ר. לקוטו מוהר"ן חלק ב' סימן י"ט. שו. משלי פרק כ"ד פסוק ט"ו. ת. שמואל א' פרק ט"ו פסוק ל"ב.

אויף דער מעשה איז גינאגט גינארן די תורה נואס זי שמוסט פון תמימות אז דער עיקר יודישקייט
איז נישט קיין חכמות נאר תמימות און פשיטות וכו'.

(נאך דעם אז ער האט אויס גילאזט די מעשה. האט ער זיך אנגירופן). און אז דאס דאווינען איז
נישט אזוי ווי מדארף. איז עס א שיקעלע מיט דריי עקן. פארשטיי גוט נואס מדערציילט. ווי אזוי

לקט רמזים

ונוראה מאוד. ולילך בדרכי התמימות באמת,
אשר באמת זה עיקר החכמה אמיתית ויכולין
לזכות על ידי זה לכל טוב, ולעלות על ידי זה
במעלות רמות ונשגבות מאוד ברוחניות וגשמיות.
כמובן מסיפור זה ועוד במקומות רבים מדבריו
ז"ל. (רמזי המעשיות להרב מטשעווין)

במעשה החכם ותם, מבואר משיחות רבינו
שמוכא שם אחר המעשה, בענין עמלק שהיה
חוקר וכופר, וכאשר נודע מספרי אמת שהוא
קליפת עשו, שיצא מאתו, יש לבאר בזה שנתגדל
עשו עם יעקב איש תם.

ויען אשר זה לעומת זה נמצאים גם חלקי נפש
יעקב בזרעו אחריו, ודור הולך הוא דור שבא,
וכפי שסיפר רבינו ז"ל סדר האכילה והשתיה
והמלבושים של התם וכו', יש לבאר שזה
שסיפרה התורה בפרשת בשלח את דבר העננים,
אשר מבואר מדברי רבינו ז"ל בליקוטי א' סימן
נ"ח שזה ענין המלבושים, ושמרמו זאת בהכתוב
"בשומי ענן לבושו", וגם נראה מהכתוב בפרשת

גם אנג מזרע עמלק וכו': מובן בסוף המעשה
בהרמזים שמרמוז, שסוד זה נוגע לענין מלחמת
והכנעת קליפת עמלק ואגג וכו', אשר הזהירה
התורה הקדושה על זה הרבה, ואמרה זכור את
אשר עשה לך עמלק וכו' לא תשכח, ונאמר
מלחמה לה' בעמלק מדור דור, ואמרו רבותינו
ז"ל עד דורו של משיח. וכן אמרו רבותינו ז"ל
אין השם שלם ואין הכסא שלם (בחנית השם של
הצדיק שהוא בחנית הבעל שם ששמו יתברך כלול בשמו
כמבואר במקום אחר, ובחנית כסא מלכות) עד שימחה
זכר עמלק, והכל נוגע לסוד הענינים המבוארים
ומרומזים בסיפור זה, כי כל עיקר תיקון העולם
תלוי בזה שיתבטלו מן העולם כל דרכי החכמות
הרעות (שממורין את חיי האדם מאוד והוא תמיד מלא
חסרונות וכל ימיו הוא מלא כעס וכמאובות ר"ל, ולא עור
אלא שמהם נמשכין גם כן כל מיני כפירות ואפיקורסות ר"ל)
ויזכו כל באי עולם לאמונה שלימה בה' יתברך
ובצדיקיו הקדושים, ובכל דבריהם הקדושים
הנאמרים באמת ובתמימות גדול ובחכמה נפלאה

סיפורי

מעשה ט' - מחכם ותם

מעשיות קעו

פי עדין לא האמין במפלתו; עד שראה בעיניו סוף מפלתו, אז: "ויאמר אכן סר מר המנת", כי עד עתה לא האמין (שים עיניך על המעשה, ותבין פלאי פלאות). ואם התפלה אינה פראוי - הוא מנצל בשלשה קצוות, והבן.

מקאן איבערלעבן די וועלט מיט ברויט און מיט וואסער און מיט פֿעלץ. און מנאל אבעסער לעבן האבן און א פרייליכער לעבן. איידער דער גרעסטער חכם און דער גרעסטער עושר אזוי ווי מיר זעהן אז זיי זענען פול מיט יסורים תמיד. און צום סוף איז זיך אנודאי נאר גוט דעם תם וואס ער האט זיך באנוגן גילאזט מיט וואס ער האט גיהאט און איז תמיד פריילעך גינען. און דער וואס וויל זיין א חכם און טראכט פיל איבער. ווערט ער פארשנווארצט פון דעם אנהייב ביז אין אויסלאז. און איז פול מיט יסורים תמיד. און דער האט קיין מאל קיין לעבן נישט. און צום סוף ווערט ער פארלוירן. ביז דער תם מוז אויף אים רחמנות האבן. און זאל אים העלפן. חוץ דעם איז נאך דא אין דער מעשה זייער גרויסע סודות. ווארן די אלע מעשיות זענען דורך גרויסע סודות התורה.

לקט רמזים

לכאר (כמובן מדברי רבינו ז"ל במקום אחר) שהיא גרועה משנאה מרוב הלצון והשחוק ששחק מאתו, כי גם עתה נקרא זאת בשם מלחמת עמלק כמובן מדבריו הקדושים.

והנה אחר כל זה סמכה התורה פרשת יתרו שמשם מבואר ששלח המלך עליון יתברך לכלל ישראל (שנקראים בשם תם כנ"ל) מכתב אלקים, והם ענו נעשה ונשמע קודם שקראו כלל בהמכתב, "וזרח משעיר למו" שגם לבני עשו שלח את המכתב, אבל חקרו כל כך עד שלא נתקרבו כלל להמלך עליון יתברך, ואף על פי כן סוף סוף יתברר גם מהם חלקי נפשות ישראל להתתקן על ידי התם והבעל שם טוב, כי גם מבני בניו של המן למדו תורה וכו', ויש שהם רע לגמרי להמחות עדי עד.

(כוכבי אור, שיחות וסיפורים כרך ו')

עקב, "שמלתך וכו'" שלא הצטרכו כלל להחליף את המלבושים בכל משך הליכתם עם העננים, וגם שם בפרשת בשלח סיפרה התורה בדבר הלחם (מן השמים) שהרגישו בו טעם כל המאכלים, וגם שם בפרשת בשלח סיפרה התורה בדבר הבאר, אשר נודע בספרי אמת שגם במימי הבאר הרגישו טעם כל המשקאות.

שוב מובן מכל זה לענין המעשה הנ"ל שאחר שסיפר רבינו ז"ל בדבר האכילה והשתיה והמלבושים של התם, ענה ואמר 'בתוך כך נעשה רעש שהחכם נוסע ובא', ויש לכאר שמזאת המעשה שבשנים קדמוניות נשתלשל אחר כך בימי משה רבינו עליו השלום שאחר כל סיפור האכילה והשתיה והמלבושים (שכל זה זכו ישראל שהם הם האיש תם הנ"ל), סובב הכתוב בסוף פרשת בשלח "ויבא עמלק". ואהבת החכם להתם יש

מעשה י'
מבערנר ועני

מעשה י'

מבערגיר ועני

מעשה: פעם אחת היה בערגיר, והיה עשיר מפלג מאד, והיה לו סחורות רבות מאד וכיכא, והיו הוועקסלען והבריבי שלו הולכין על העולם, והיה לו כל טוב. ולמטה ממנו היה דר עני אחד שהיה עני גדול מאד, והיה לו כל ההפך מן הבערגיר העשיר. ושניהם היו חשוכי בנים: לזה לא היה בנים, וכן לזה.

א. סוחר גדול. ב. שמורת. ג. מכתבים.

מעשה אמאל איז גיווען א בערגיר (דאס איז א גרויסער סוחר) ער איז גיווען זייער א גרויסער עושר. ער האט גיהאט זייער אסאך סחורות. און זיינע וועקסלען און זיינע בריוו זענען גיגאנגען אויף דער וועלט. און ער האט גיהאט כל טוב. נידריקער פון אים האט גיוואוינט איין ארום מאן. וואס ער איז גיווען זייער א גרויסער ארום מאן. און ער האט גיהאט גאר דעם היפך פון דעם בערגער (דהיינו גאר פארקערט אזוי ווי דער בערגער איז גיווען א גרויסער עושר אזוי איז ער גיווען פארקערט א גרויסער ארומאן) און די ביינע האבן קיין קינדער נישט גיהאט. דער בערגער האט קיין קינדער נישט גיהאט. און אזוי דער ארום מאן האט אויף קיין קינדער נישט גיהאט.

לקט רמזים

המדינות" שדיבורי הצדיק נמצאים כתובים והולכים למרחוק בכל המדינות, עד שמגיעים גם לתוך ספריהם של העכו"ם, ומתוך כך מוצאים הגוים בספריהם היפך אמונתם, ועל ידי זה מתגיירים הרבה גוים. כמו שלאחר "ושמעו הולך בכל המדינות" נאמר: "ורבים מעמי הארץ מתייהדים". כי אכן הבערגיר שהוא הצדיק משיח, דיבורו הולך בכל העולם כולו ומקרב אנשים להשם יתברך. (לויית חן)

והיה עשיר מופלג מאד: ענין העשירות מרמז על עושר של השגות אלוקות, שהצדיק משיג תמיד יותר ויותר. וכן הוא מרמז על המובא בליקוטי מוהר"ן (סימן ס') שיש השגות כאלו שצריך להם עושר רב גם בגשמיות. (לויית חן)

והיו הוועקסלען והבריבי שלו הולכין על העולם: זה כפי המובא בליקוטי מוהר"ן (סימן י"ז אות ה') על מרכי הצדיק, שנאמר עליו: "וימצא כתוב אשר הגיד מרדכי" וכן "ושמעו הולך בכל

פעם אחד חלם להבערגיר שבאו אנשים ועשו חבילות חבילות, דהינו 'פאקין'. ושאל אותם: מה אתם עושים? השיבו: לשאת הכל אל העני הנ"ל. וחרה לו מאד מאד על שהם רוצים לשאת כל הונו מביתו אל העני, ולכעס עליהם - אי אפשר, שהם אנשים רבים. והם עשו חבילות חבילות מפל אשר היו לו, מפל סחורותיו והונו ורכושו, ונשאו הכל בפאשר לכל אל בית העני הנ"ל, ולא השאירו פלוס בביתו כי אם דפנות הבית ריקם, וחרה לו מאד מאד. והקיץ, ויבא והנה חלום; ואף שראה שהוא חלום, ובדוד השם הכל

אמאל האט זיך גחלימט דער בערגער. אז סע זענען גיקומען מענשן און האבין גימאכט פאקין פאקין. האט ער זיי גיפריעגט וואס טוט איר האבין זיי גיענפערט. זיי ווילן דאס אין גאנצן אנוועק טראגין האט צו דעם ארום מאן (דהיינו דעם ארום מאן וואס ער האט אינטער אים גיוואונט פנ"ל) האט עס אים זייער פארדראסן און ער איז זייער ברוגז גיווען. נאך וואס זיי ווילן זיין גאנץ עשירות אנוועק טראגין צו דעם ארום מאן. און בייזערין זיך קאן מען זיך ניט. ווארין זיי זענען גיווען אסאך מענשן. און זיי האבין גימאכט פאקין פאקין פון גאר זיין פארמעגניס. פון אלע זיינע סחורות. און פון גאר זיין גוטץ און האבין עס גאר אין גאנצן אנוועק גיטראגין צום דעם ארום מאן הנ"ל. און זיי האבן ביי אים גאר ניט גילאזט נאר די ליידיקע ווענט. האט עס אים זייער זייער גיארט. דערנווייל האט ער זיך אויף גיחאפט האט ער גיזיחן אז סע איז א חלום. און כאטשע ער האט גיזעהן אז סע איז נאר א חלום. און סע איז ברוך השם ביי אים זיין פארמעגניס אין גאנצן. פון

לקט רמזים

טוב חזר אחריו מילה במילה. תוך כדי כך חזרו אליו השגותיו, ומיד הראה הבעש"ט נפלאותיו, הרשעים נמלטו על נפשם והם ניצלו מדיהם. כלומר, שלפעמים מביאים גם את הצדיק לידי נסיון ונוטלים ממנו כל השגותיו, לראות איך יעבוד את השם יתברך כאשר הוא נטול כל השגה. (לוי"ת ח)

ולא השאירו כלום בביתו כי אם דפנות הבית ריקם: אנ"ש היו אומרים כי הדפנות המסבבים את הבית מרמזים ל"אמונה", כמו שכתוב "ואמונתך סביבותיך" - כי כמו שדפנות הבית מסבבים על האדם ומגינים עליו, כן האמונה הקדושה מסבבת ומגינה על האדם. ובאר לרמז, כי למרות שלא השאירו כלום, אבל את דפנות הבית, היינו את האמונה הקדושה, אי אפשר לקחת מהאדם בשום פנים ואופן. (לוי"ת ח)

פעם אחד חלם להבערגיר שבאו אנשים ועשו חבילות חבילות 'פאקין'... לשאת הכל אל העני: ידוע המעשה מהבעל שם טוב הקדוש, בנסיעתו לארץ ישראל, שתפסוהו שודדים רוצחים, שאמרו לרצחו נפש רח"ל, וכפתו אותו ואת תלמידו רבי צבי הירש ובתו אדל והשכיבום על הקרקע וכבר החלו להשחזיז את סכיניהם. באותה שעה נעלמו מהבעל שם טוב כל השגותיו הנעלות. תלמידו רבי הירש התחנן לבעל שם טוב שיעשה משהו שינצלו מאותן חיות טורפות. אך הבעל שם טוב לא הגיב כלל, ולשאלת תלמידו מדוע אינו משיב, אמר הבעש"ט שאינו יודע מאומה והכל נעלם ממנו, ופנה אל תלמידו ואמר לו: שמא אתה יודע משהו, השיב רבי צבי הירש: איני יודע כלום מלבד את האותיות א-ב. אם כן, מדוע הינך שותק, קרא הבעש"ט, אמור את הא-ב! רבי הירש החל לומר את אותיות הא-ב והבעל שם

סיפורי

מעשה י' - מבערגיר ועני

מעשיות קפג

אָצלו, אַף-על-פּי-כֵן הָיָה לְבוּ נֹקְפוֹ מְאֹד, וְחָרָה לוֹ הַדְּבָר מְאֹד מְאֹד עַל דְּבַר הַחֲלוּם, וְלֹא הָיָה יָכוֹל לְצַאת מִדַּעְתּוֹ דְּבַר הַחֲלוּם הַזֶּה׃

וְהָעֲנִי הַזֶּה עִם זִוְגָתוֹ - הָיָה רְגִיל גַּם מִקְדָּם לְהַשְׁגִּיחַ עֲלֵיהֶם וּלְתַת לָהֶם מִסַּת יָדוֹ, וְעָכְשׁוֹ אַחַר הַחֲלוּם נָתַן עֲלֵיהֶם הַשְׁגָּחָה יוֹתֵר מִקְדָּם; אַךְ בְּכָל עֵת שָׁהִיו בְּאִים לְבֵיתוֹ הָעֲנִי אוֹ אִשְׁתּוֹ - הָיוּ מְשִׁתְּנִים פָּנָיו, וְנִבְהַל מִפְּנֵיהֶם מִחֲמַת הַחֲלוּם שֶׁזָכַר. וְהֵם, הָעֲנִי עִם אִשְׁתּוֹ, הָיוּ רְגִילִים לְפָרְקִים אָצְלוֹ, וְהָיוּ אָצְלוֹ נִכְנָסִים וְיוֹצְאִים. פַּעַם אַחַת בְּאַתָּה אָצְלוֹ אִשְׁתּוֹ הָעֲנִי הַזֶּה, וְנָתַן לָהּ מַה שֶּׁנָּתַן; וְנִשְׁתַּנָּה צוּרְתוֹ, וְנִבְהַל וְנִשְׁתַּוְּמַם מְאֹד. שֶׁאֵלָּה אוֹתוֹ הָעֲנִי הַזֶּה׃ אַבְקֵשׁ מִחִילָה מִכְּבוֹדְכֶם, תִּגִּידוּ לִי: מַה זֹאת שֶׁבְּכָל עֵת אֲשֹׁר אָנוּ בְּאִים אָצְלְכֶם מְשִׁתְּנִים פְּנֵיכֶם מְאֹד? סִפֵּר לָהּ כָּל אוֹתוֹ הָעֲנִי, שֶׁחָלַם לוֹ פְּנִי׃ וּמֵאוֹתוֹ הַיּוֹם לְבוּ נֹקְפוֹ מְאֹד וְכוּ׃ פְּנִי׃ הַשִּׁיבָה לוֹ: הָאֵם הָיָה הַחֲלוּם בְּאוֹתוֹ הַלֵּילָה פְּלוֹנִית שֶׁאִמְרָה לוֹ? הַשִּׁיב לָהּ: הֵן, וּמַה בְּזָה? הַשִּׁיבָה לוֹ: בְּאוֹתוֹ הַלֵּילָה חָלַם לִי גַם-כֵּן שֶׁאֲנִי עֹשִׂירָה גְדוֹלָה, וּבָאוּ אֲנָשִׁים לְתוֹךְ בֵּיתִי וַעֲשׂוּ פֶאֶקִין פֶּאֶקִין, וְשֶׁאֲלָתִים: לְהִיכֵן אַתֶּם נוֹשְׂאִים? הַשִּׁיבוּ: אֵל אוֹתוֹ הָעֲנִי

דַּעֲסָת וְעֵגִין פֶּאֶרְט. הָאֵט אִים דָּאָס הָאֲרֵךְ זַיִיעֵר גִּיקְלֶאפֶּרְט און סַע הָאֵט אִים זַיִיעֵר גִּיהֶאֲרֵט דַּעֲר חֲלוּם. און סַע הָאֵט אִים נִיט גִּיקְאָנְט אַרוֹיס פֿון דַּעֲם זִין דַּעֲר חֲלוּם.

און דַּעֲר אַרוֹים מאָן (תנ"ל) מִיט זַיִין ווייב. פֿלַעֲגֵט דַּעֲר בַּעֲרֶגֶר פֿרִיר אויף הַשְׁגָּחָה גִּיבִין אויף זַיִי. און פֿלַעֲגֵט זַיִי אָפֵט צו גִּיבִין. און הַיִינְט נֶאָךְ דַּעֲם חֲלוּם. הָאֵט עַר אויף זַיִי מַעֲר הַשְׁגָּחָה גִּיבִין אַיִדַּעֲר פֿרִיר. נֶאָר וְעוֹן זַיִי פֿלַעֲגֵט צו אִים אַרְיִין צו קוֹמֶעֶן דַּעֲר אַרוֹם מאָן. אוֹדַעֲר זַיִין ווייב. פֿלַעֲגֵט אִים דָּאָס פְּנִים נִשְׁתַּנָּה וְעֵרִין (דְּהֵינּוּ פֶּאֶרְעֶנְדֶּרְט גִּינוֹאֲרִין) און עַר אִיז פֶּאֶר זַיִי דַּעֲרֶשְׁרֶאקִין גִּינוֹאֲרִין מִחֲמַת עַר פֿלַעֲגֵט זִיךְ דַּעֲרֶמֶאנְעֵן דַּעֲם חֲלוּם. און זַיִי דְּהֵינּוּ דַּעֲר אַרוֹם מאָן מִיט זַיִין ווייב. פֿלַעֲגִין אָפֵט צו אִים אַרְיִין צו גִּיין. און זַיִי זַעֲנֶען בִּי אִים אָפֵט גִּינוֹעֵן.

אָמַאל אִיז צו אִים אַרְיִין גִּיקוֹמֶעֶן דַּעֲם אַרוֹמֶאנְס ווייב. הָאֵט עַר אִיר גִּיבִין וואָס עַר הָאֵט אִיר גִּיבִין. און זַיִין צוֹרָה אִיז אִים נִשְׁתַּנָּה גִּינוֹאֲרִין און עַר אִיז זַיִיעֵר דַּעֲרֶשְׁרֶאקִין גִּינוֹאֲרִין הָאֵט זִי אִים גִּיפֿרַעֲגֵט און הָאֵט צו אִים גִּינֶאָגֶאט. אִיךְ בַּעַט אִיבַּעֲר אַיִיעֵר פֿבוֹד. זָאגֵט מִיר וואָס אִיז דָּאָס. אָ וְעוֹן מִיר קוֹמֶעֶן צו אִיךְ. וְעֵרְט אַיִיעֵר פְּנִים זַיִיעֵר פֶּאֶרְעֶנְדֶּרְט. הָאֵט עַר אִיר דַּעֲרֶצִיילֵט דִּי גֶאנְצַע מַעֲשָׂה. בְּאִשֶּׁר סַע הָאֵט זִיךְ אִים אַזוֹי גִּיחֶלִימֵט. (23 ל) און זַיִנְט דַּעֲמוּלֵט אָן קְלֶאפִירְט אִים דָּאָס הָאֲרֵךְ זַיִיעֵר (23 ל) הָאֵט זִי אִים גִּיעֵנְפֶּרְט. אִיז דַּעֲר חֲלוּם נִיט גִּינוֹעֵן אִין דַּעֲר און דַּעֲר נֶאָכְט. (וואָס זִי הָאֵט אִים גִּינֶאָגֶט) עֵנְפֶּרְט עַר אִיר. יוֹא. וואָס אִיז דַּעֲן. עֵנְפֶּרְט זִי אִים. אִין דַּעֲר נֶאָכְט. הָאֵט זִיךְ מִיר אויף גִּיחֶלִימֵט. אָז אִיךְ בִּין אַ גְרוֹיִסַע עֲשִׂירַת. און סַע זַעֲנֶען גִּיקוֹמֶעֶן מַעֲנֶשֶׁן צו מִיר אִין שְׁטוּב אַרְיִין. און הָאֲבִין גִּימֶאכְט פֶּאֶקִין פֶּאֶקִין. הָאֲב אִיךְ זַיִי גִיפֿרַעֲגֵט. ווי הִיִן ווִילֵט אִיר דָּאָס טְרֶאגִין. הָאֲבִין זַיִי גִיעֵנְפֶּרְט. צו דַּעֲם אַרוֹם מאָן (דְּהֵינּוּ צוּם בַּעֲרֶגֶר וואָס זַיִי רופִין אִים שׁוֹין הַיִינְט אַרוֹם מאָן) בְּכֵן וואָס קוֹקְסוֹ אויף אַ חֲלוּם. אַלְמִי מִיר הָאֵט זִיךְ אויף גִיחֶלִימֵט. און דַּעֲר בַּעֲרֶגֶר אִיז הַיִינְט נֶאָךְ מַעֲר

- הינו להבערגיר הנ"ל שקראוהו עכשו עני; על-פן מה אפה משגיח על חלום, הלא אף אני בחלומי. והוא נבהל ונשתומם עכשו יותר ויותר על ששמע עוד את חלומה, שהדבר נראה שישאו עשירותו ורכושו אצל העני, ודלות של העני - ישאו אצלו; ונבהל מאד מאד.

ויהי היום ונסעה אשת הבערגיר עם עגלות צב לטיל, ולקחה עמה רעותיה, ולקחה גם אשת העני עמה, ונסעו על הטיול. והנה עבר איש חיל, אדון, שקורין יעדניראל עם החיל שלו, ופנו אל הצד מן הדרך בשבילו. ועבר החיל וירא שנוסעים נשים, וצנה שיוציאו אחת מן הנשים שנסעו לטיל. והלכו והוציאו את אשת העני, וחתפו אותה בתוך העגלת צב של היעדניראל, ונסעו עמה; ובודאי אי אפשר להשיבה, כי נסע להלן, בפרט איש חיל, יעדניראל עם חילותיו. ולקחה ונסע עמה למדינה שלו, והיא היתה יראת שמים ולא רצתה לשמע לו כלל, והיתה בוכה מאד, והיו מבקשים ומפתים אותה - והיא היתה יראת שמים ביותר. והם שבו לביתם מן הטיול, והנה נלקחה העניה הנ"ל. והיה העני מתאבל ובוכה ומתמרמר מאד מאד על אשתו תמיד. פעם אחת עבר הבערגיר אצל בית העני, שמע

ד. קצין צבא נבוה.

דערשקאקין גינוראין און איז פארטומילט גינוראין. ווייל ער האט דערהערט איר חלום אויף. ווארין עס ווייזט עפעס אויס. אז מען זאל איבער טראגין זיין עשירות מיט זיין גוטן צום ארום מאן. און דעם ארומאנס דלות זאל מען אים איבער טראגן. איז ער זייער דערשקאקין גינוראין. ויהי היום איז די בערגערין גיפארין שפאצירן זיך מיט א קארעטע. און זי האט מיט גינומען מיט זיך נאך ווייבער. און דעם ארומאנס ווייב האט זי אויף מיט גינומען. און זענען גיפארין נאשפאציר. דערנוייל. איז דורך גיפארין א יעדניראל מיט זיין חיל. האבין זיי אים אפגיטרעטין פון דעם וועג. איז דאס חיל דורך גיגאנגען. האט דער יעדניראל גיזעהן אז סע פארין ווייבער האט ער גיהייסין אז מען זאל ארום נעמען איינע פון זיי זענען זיי גיגאנגען און האבין ארום גינומען דעם ארומאנס ווייב. און זיי האבין זי אריין גיחאפט אין דעם יעדניראלס קארעטע און זענען מיט איר אוועק גיפארין. קריק נעמען קאן מען שוין אונדאי ניש. ווארין ער איז ווייטער אוועק גיפארין. בפרט א יעדניראל מיט זיין חיל. און דער יעדניראל האט זי גינומען. און איז מיט איר גיפארין אין זיין מדינה אריין און זי איז גיווען א יראת שמים (דחיינו זי האט מורא גיהאט פאר גאט) און זי האט אים גאר ניש גינואלט צו הערין און זי האט זייער גיוויינט. און מען האט זי זייער גיבעטין. און מען האט זי אן גירעט. און זי איז אבער גיווען זייער א גרויסע יראת שמים. און זיי (דחיינו די בערגערין מיט די איבריגע ווייבער) האבין זיך אום גיקערט פון דעם שפאצירן. און דעם ארום מאנס ווייב איז ניש דא. האט דער ארום מאן זייער גיוויינט און האט זיך גישלאגין קאפ אין דער וואנט און האט תמיד זייער גיטרויערט אויף זיין ווייב.

שְׁהוּא בּוֹכָה וּמְתַמְרָמֵר מְאֹד מְאֹד. נִכְנַס וּשְׁאַלּוּ: מָה אַתָּה מְתַמְרָמֵר וּבוֹכָה כָּל-כֶּף? הֲשִׁיבוּ: וְכִי לֹא אֲבָכָה? וּמָה נִשְׁאַר לִי? יֵשׁ שְׁנֵשְׁשָׁר לָהֶם הַעֲשִׂירוֹת, אוּ בָנִים; אֲנִי - אֵין לִי כְלוּם, וְגַם אֲשִׁתִּי נִלְקָחָה מִמְּנִי, וּמָה נִשְׁאַר לִי?

וְנִכְמַר לְבוּ שֶׁל הַבְּעַרְגִּיר עַל הָעֲנִי הַנַּ"ל, וְנִתְעוֹרְרוּ רַחֲמֵיו עָלָיו מְאֹד מְאֹד, מִגְדֵּל הַמְרִירוֹת שֶׁרָאָה בּוֹ, וְהִלֵּף וְעָשָׂה דְבַר מְבֹהֵל - וּבְאַמַּת הָיָה שְׁגָעוֹן, וְהִלֵּף וּשְׁאַל בְּאִיזָה מְדִינָה דֵּר הַיַּעֲדָנִירָאֵל הַנַּ"ל, וְהִלֵּף וְנָסַע לְשָׁם, וְעָשָׂה דְבַר מְבֹהֵל מְאֹד, וְהִלֵּף לְבֵית הַיַּעֲדָנִירָאֵל, וְשָׁם עוֹמְדִים 'וּוּאֲכִין', וְהוּא מִגְדֵּל הַבְּהִלָּה שְׁלוֹ מְאֹד מְאֹד נִשְׁתוֹמֵם וְהִלֵּף בְּבִהְלָה גְדוֹלָה וְלֹא הִשְׁגִּיחַ כָּלֵל עַל הַוּוּאֲכִין, וְגַם הַוּוּאֲכִין נִבְהִלוּ וְנִשְׁתוֹמְמוּ מְאֹד מִחֲמַת שֶׁרָאוּ פְתָאֵם בֶּן אָדָם

ה. משמרות.

אֲמַאל אִיז דְּעַר בְּעַרְגֵּר פִּיר גִּיגָאֲנֵעֵן פֶּאר דַּעַם אַרומאַנס שְׁטוב. הָאֵט עַר גִּיהֶעַרְט ווי דְּעַר אַרום מֵאָן וויינט זייער בִּיטֵר און שְׁלֵאָגֵט זיך קאַפּ אִין דְּעַר וואַנט. אִיז דְּעַר בְּעַרְגֵּר צו אִים אַרִיין גִּיגָאֲנֵעֵן. און הָאֵט אִים גִּיפֶרְעָגֵט. וואַס וויינטוּ אַזוי שְׁטאַרְק. הָאֵט עַר אִים גִּיעֲנֶפֶרְט. פֶּאַרְנוּוַאס זַאל אִיךְ נִיט וויינען. וואַס אִיז מִיר דַּעַן גִּיבֶלִיבֵן. בִּיי אִינַעַם בִּלִּיבֵט דַאס עֲשִׂירוֹת. אָדַעַר סַע בִּלִּיבֵט קִינְדֵר. אִיךְ הָאָב גָּאַר נִיט. און מִיין ווייב הָאֵט מַעַן אִויף בִּיי מִיר אַוועק גִינוּמֵעַן. וואַס אִיז מִיר גִּיבֶלִיבֵן. הָאֵט עַס דַּעַם בְּעַרְגִּיר זייער אָנגִיחַאָפֵט בַּאם הַאַרְץ. און עַר הָאֵט זייער גְרוֹיס רַחֲמָנוּת גִּיהֵאָט אִויף דַּעַם אַרום מֵאָן. מַחֲמַת עַר הָאֵט גִּיזַעֵהֵן זיין בִּיטֵרְנִיש. עַר טְרוֹיעַרְט זייער. און אִיז גִּיגָאֲנֵעֵן (דְּעַר בְּעַרְגִּיר) און הָאֵט גִּיטָאָן אַ ווִילְדֵעַ זאַף און סַע אִיז טאַקַע גְנוּעַן צום אָמַת אַ שְׁגָעוֹן. און עַר אִיז גִּיגָאֲנֵעֵן און הָאֵט גִּיפֶרְעָגֵט אִין וועלְכֵער מְדִינָה סַע וואַינֵט דְּעַר יַעֲדָנִירָאֵל. און אִיז אַהִין גִּיפֶאַרְן. און עַר הָאֵט גִּיטָאָן אַ ווִילְדֵעַ זאַף. און עַר אִיז אַרִיין גִּיגָאֲנֵעֵן צום יַעֲדָנִירָאֵל אִין שְׁטוב אַרִיין. און דַאָרְט פֶּאַר דַּעַם יַעֲדָנִירָאֵל שְׁטִיעֵן זיך וואַכִין. און עַר מַחֲמַת זייער גְרוֹיס בְּהִלָּה אִיז עַר פֶּלוּצִים מִיט גְרוֹיס בְּהִלָּה גִּיגָאֲנֵעֵן און הָאֵט זיך גָּאַר נִיט אום גִּיקוּקֵט אִויף דִי וואַכִין. און דִי וואַכִין זַעֲנֵעֵן אִויף דַּעַרְשְׁרָאָקִין גִּינוּאַרִין און זַעֲנֵעֵן זייער פֶּאַרְטוּמְעֵלֵט גִּינוּאַרִין. מַחֲמַת זיין הָאָבִין פֶּלוּצִים גִּיזַעֵהֵן אַ מַעֲשִׂישֵׁן לַעֲבִין זיך מִיט גְרוֹיס בְּהִלָּה. זַעֲנֵעֵן זיין זייער דַּעַרְשְׁרָאָקִין גִּינוּאַרִין. ווי

לְקַט רְמִזִים

כדי כך שבטוח שלא יארע לו מכשול עבירה, רק הוא דייקא יכול וחיוב להכנס לתוך הצינורות של הרשעים ולהוציא משם הניצוצות דקדושה שבלעו, "כי אין לכו נוקפו... ועל כן זה הצדיק גמור וכל הנלווים אליו מותרים להתגרות ברשעים, כי זה הצדיק יכול לירד לתוך כל הצינורות... לשברם ולבטלם".

(לוית חו)

ועשה דבר מבוהל מאד והלך לבית היעדניראל וכו': הבערגיר, היינו הצדיק, נכנס לתוך לוע הארי, לתוך בית הקליפות. על הפסוק "תחריש כבלע רשע צדיק ממנו" דרשו חז"ל (בבא מציעא דף ע"א) מי שהוא רק 'צדיק ממנו' בולע הרשע, אבל 'צדיק גמור' אינו בולע. הסבר לזה כתב רבינו בליקוטי מוהר"ן (סימן ח') כי מי שהוא צדיק גמור, שאין בו אחיזת הרע כלל וכלל, עד

אָצֶלם מְבַהֵל מָאד, וְנִבְהָלוּ מָאד: אִיפֹה בָּא זֶה לְכָאן? וּמַחֲמַת הַבְּהֵלָה הַנִּיחוּהוּ כָּל הַנוֹאכִין וְעָבַר עַל כָּל הַנוֹאכִין עַד שֶׁנִּכְנָס לְבֵית הַיַּעֲדֵנִירָאָל, לְמִקּוֹם שֶׁהִיָּתָה שׁוֹכֶכֶת שָׁם, וּבָא וְהִקִּיצָה וְאָמַר לָהּ: בּוֹא; וְרָאָתָה אוֹתוֹ וְנִבְהָלָה, וְאָמַר לָהּ: תִּכְרְךְ בּוֹא עָמִי; וְהִלְכָה עִמוֹ, וְעָבְרוּ גַם עִתָּה עַל כָּל הַנוֹאכִין, עַד שֶׁיִּצְאוּ. וְאִזִּי תִכְרְךְ נִבְהָל וְנִזְכָּר מֵהַ שְׁעֵשָׂה דְבַר כְּזֶה, וְהִבִּין שֶׁבּוֹדָאֵי תִכְרְךְ יִהְיֶה נַעֲשֵׂה רַעַשׁ גְּדוֹל. וְכֵן הָיָה, שֶׁנַּעֲשֵׂה שָׁם תִּכְרְךְ רַעַשׁ גְּדוֹל אֶצֶל הַיַּעֲדֵנִירָאָל, וְהִלְךְ וְהִטְמִין עֲצָמוֹ בְּתוֹךְ בּוֹר אֶחָד שֶׁהִיָּה עִם מֵי גְשָׁמִים עַד שֶׁיַּעֲבֹר הַרַעַשׁ, וְשָׁהָה שָׁם עִמָּה שְׁנַיִם יָמִים בְּתוֹךְ הַבוֹר. וְרָאָתָה הָאִשָּׁה הַנַּ"ל גְּדוֹל הַמְּסִירַת נַפְשׁ שֶׁהִיָּה לוֹ בְּשִׁבְלֵיהָ, וְהַצָּרוֹת שֶׁסּוֹבֵל בְּשִׁבְלֵיהָ, וְנִשְׁבָּעָה בַּה' שֶׁכָּל הַמְּזֵל שֶׁיֵּשׁ לָהּ, אֶפְשָׁר יֵשׁ לָהּ אִיזָה מְזֵל שֶׁיִּהְיֶה לָהּ אִיזָה

קומט דער אהער. און מחמת בהלה האבין אים אלע נואכין גילאזט. און ער איז אריבער אלע נואכין ביז ער איז אריין גיקומען צום יעדניראל אין שטוב אריין. צו דעם ארט וואס זי איז דארט גילעגין. און ער איז גיקומען און ער האט זי אויף גיוועקט און האט צו איר גיזאגט. קום. ווי זי האט אים דערזעהן איז זי דערשראקן גינוארין. האט ער איר גיזאגט. תיכף קום מיט מיר. איז זי מיט אים גיגאנגען. זענען זיי איצט אויף אריבער איבער אלע נואכין ביז זיי זענען ארויס גיקומען. דערנאך האט ער זיך ערשט ארום גיקוקט און ער האט זיך ערשט דערמאנט וואס ער האט דא גיטאן. אזוי א ווילדע זאך. און ער האט פארשטאנען אז דא וועט בוודאי תיכף ווערין א גרויס גיפילדער ביי דעם יעדניראל. און סע איז טאקע אזוי גיווען. סע גינוארין תיכף א גרויס גיפילדער פאם יעדניראל. איז גיגאנגען דער בערגער. און האט זיך פאהאלטן מיט איר אין א גרוב וואס דארט איז גיווען רעגין וואסער. ביז דער רעש וועט איבער גיין. און ער האט דארט מיט איר גיזאמט צוויי טאג. האט זי גיזעהן דאס מסיכת נפש וואס ער האט פון איךעט וועגין. און די צרות וואס ער לייט איבער איר. האט זי גישוואירן ביי גאט. אז גאר איר מזל וואס זי האט. אפער האט זי עפעס אמזל. אז זי זאל האבין גרויס גדולה. און הצלחה. זאל גאר איר הצלחה. ניט זיין

לקט רמזים

כפינה, ומתבונן להפילו, וכפי שרואים במעשה שאחר מסירות נפשו של הבערגער להוציא את אשת העני מבית היעדניראל, נעשה שם תיכף רעש גדול והתחילו לחפש אחריו, ואז דייקא הוכרח להטמין עצמו בבור. לכן אחרי התגברות ומסירות נפש בעבודת ה', צריך זהירות גדולה לא ליפול בגדלות והן לשאננות, כי דייקא אז עלול להגיע לירידה בעבודת ה' – אחרי שכבר זכה למשהו.

(לוי'ת ח)

ואזי תיכף נבהל ונזכר מה שעשה דבר כזה... והלך והטמין עצמו בתוך בור אחד רבי אברהם ב"ר נחמן היה אומר שיש כאן רמז, והוא, שלאחר שזוכה האדם לפעול איזה דבר של מסירות נפש, צריך להסתתר ולהטמין עצמו שלא יבוא לידי גדלות וגאווה. כמו כן לא יחשוב שכבר יכול ללכת לנוח, מאחר שכבר זכה למשהו... לא ולא! האדם זקוק לזהירות יתירה לא ליפול לשאננות דוקא בשעה זו, כי כשאדם עושה עבודה במסירות נפש, היצר הרע כבר ממתין לו

סיפורי

מעשה י' - מבערגיר ועני

מעשיות קפו

גְּדֹלָה וְהַצְלָחָה - שְׂיֵהִיָּה כָּל הַצְלָחָה שְׁלֵהָ לֹא נִמְנַע מֵאִתּוֹ, וְאִם יִרְצֶה לְקַח לְעַצְמוֹ כָּל הַצְלָחָה וְגִדְלָה שְׁלֵהָ, וְהִיא תִשָּׂאֵר כְּמִקְדָּם - לֹא יִמְנַע מִמֶּנּוּ כָּלֵל; וְאִיךָ מוֹצְאִים שָׁם עֲדוּת? וְלִקְחָה אוֹתוֹ הַבוֹר לְעֲדוּת.

אֲחֵר שְׁנֵי יָמִים יֵצֵא עִמָּה מִשָּׁם וְהֵלֶךְ לְהֵלֵךְ, וְהָיָה הוֹלֵךְ וּבָא עִמָּה לְהֵלֵךְ לְהֵלֵךְ, וְהָבִין שְׁגָם שָׁם בְּאוֹתוֹ הַמְּקוֹם מְחַפְּשִׁים אַחֲרָיו, וְהֵלֶךְ עוֹד, וְהִתְחַבֵּיֵא עֲצָמוֹ עִמָּה בְּתוֹךְ מִקְנֵה. וְנִזְכָּרָה שׁוֹב בְּגִדְלַת הַמְּסִירוֹת נִפְשׁ וְהַצְרָה שְׁפוּבֵל בְּשִׁבְלָה, וְנִשְׁבָּעָה עוֹד הַפַּעַם כַּנִּל, וְלִקְחָה אֶת הַמִּקְנֵה לְעֲדוּת. וְהָיָה שָׁם גַּם-כֵּן בְּעֶרְךָ שְׁנֵי יָמִים, וְיֵצְאוּ וְהִלְכוּ לְהֵלֵךְ. וְכֵן הָיָה כְּמָה פְּעָמִים, שֶׁהִתְחַבֵּיֵא עֲצָמוֹ עִמָּה בְּמִקְוֹמוֹת אַחֲרִים כִּיֹּצֵא בְּאֵלוֹ, דְּהֵינּוּ בְּשִׁבְעָה מִקְוֹמוֹת שֶׁל מַיִם, וְהֵם: בּוֹר וּמִקְנֵה כַּנִּל, וְאַגְמִים, וּמַעְיָן, וּנְחָלִים, וּנְהָרוֹת, וְיָמִים; וּבְכָל מְקוֹם וּמְקוֹם שֶׁהָיָה נִחְבָּאִים שָׁם נִזְכָּרָה בְּמִסִּירוֹת נִפְשׁוֹ וְצָרְתּוֹ בְּשִׁבְלָה, וְנִשְׁבָּעָה לוֹ כַּנִּל, וְלִקְחָה אוֹתוֹ הַמְּקוֹם לְעֲדוּת כַּנִּל. וְהִלְכוּ וּבָאוּ, וְהָיָה מְחַבֵּיֵאִים עֲצָמָם בְּכָל פַּעַם בְּמַחְבּוֹאוֹת הַנִּל, עַד שֶׁבָּאוּ עַל הַיָּם. כְּשֶׁבָּאוּ עַל הַיָּם, וְהוּא

פְּאֲמִיטִין פּוֹן אִים (דְּהֵינּוּ פּוֹן דַּעַם בְּעֶרְכָּה) אוֹן אַז עַר וְעוֹט וְעוֹלִין זִיךְ גַּעֲמֵעַן גָּאָר אִיר הַצְלָחָה מִיט אִיר גְּדוּלָּה. אוֹן זִי זָאל בְּלִיבִין אַזוֹי ווי פְּרִיר. זָאל עַס פּוֹן אִים גָּאָר נִיט פֶּאָרמִיטִין זִיין. לוֹשְׁמִיר ווי נַעֲמֵט מֵעַן דָּאָרְט עֲדוּת. הָאָט זִי גִינוּמֵעַן דַּעַם גְּרוֹב פֶּאָר אִיין עֲדוּת. נָאָךְ צְנוּי טָאָג. אִיז עַר מִיט אִיר פּוֹן דָּאָרְט אַרױס גִּינְאָנְגֵעַן אוֹן אִיז ווייטער גִּינְאָנְגֵעַן. אוֹן עַר מִיט אִיר ווייטער גִּינְאָנְגֵעַן. אוֹן עַר הָאָט פֶּאָרשְׁטָאָנְעַן אַז דָּאָרְט. אִין דַּעַם אָרְט. זוכְט מֵעַן זִי אוֹיךְ. אִיז עַר גִּינְאָנְגֵעַן אוֹן הָאָט זִיךְ מִיט אִיר בֶּאֱהָלְטִין נָאָךְ אַמָּאל אִין אַ מִקְנֵה. הָאָט זִי זִיךְ דָּאָרְט ווידער אַמָּאל דַּעֲרַמָּאָנְט. דָּאָס מְסִירָת נִפְשָׁה. אוֹן דִּי צְרוּת וְאָס עַר לִיט פּוֹן אִירְעַט וְעוֹגִין. הָאָט זִי נָאָךְ אַמָּאל גִּישׁוּוֹאִירִין. אַזוֹי ווי פְּרִיר. אַז גָּאָר אִיר מְזֵל וְכוּ' כַּנִּל. אוֹן הָאָט גִּינוּמֵעַן דִּי מִקְנֵה צו עֲדוּת. זַעֲנֵעַן זִי דָּאָרְט אוֹיךְ גִּינוּעַן אַ קְעִינְ צְנוּי טָאָג. אוֹן זִי זַעֲנֵעַן אַרױס גִּינְאָנְגֵעַן. אוֹן זַעֲנֵעַן ווייטער גִּינְאָנְגֵעַן. הָאָט עַר ווידער פֶּאָרשְׁטָאָנְעַן. אַז מֵעַ זוכְט דָּא אוֹיךְ הָאָט עַר זִיךְ ווידער מִיט אִיר בֶּאֱהָלְטִין. אוֹן אַזוֹי אִיז גִּינוּעַן עֲטִלִּיקֵעַ מָאל. וְאָס עַר הָאָט זִיךְ מִיט אִיר אַלְע מָאל אִין אִיין אַנְדֵּער אָרְט בֶּאֱהָלְטִין דְּהֵינּוּ אִין זִיבֵן אִירְלִי וואַסְעֵרִין. דְּהֵינּוּ אִין אַ גְּרוֹב מִיט וואַסְעֵר אוֹן אִין אַ מִקְנֵה כַּנִּל אוֹן אַגְמִים (גִּימּוּדִיק) אוֹן אַ קְנוּאָל אוֹן נְחָלִים (רִיטְשֶׁקֶס) אוֹן נְהָרוֹת (טִיכִין) אוֹן יָמִים. אוֹן אִין אִיטְלִיכֵן אָרְט וְאָס זִי הָאָבִין זִיךְ דָּאָרְט בֶּאֱהָלְטִין. הָאָט זִי זִיךְ אַלְע דַּעֲרַמָּאָנְט אִין זִיין מְסִירוֹת נִפְשָׁה אוֹן דִּי צְרוּת וְאָס עַר לִיט פּוֹן אִירְעַט וְעוֹגִין אוֹן זִי הָאָט אִים גִּישׁוּוֹאִירִין אַלְע. אַז אִיר מְזֵל וְכוּ' כַּנִּל. אוֹן זִי הָאָט אַלְע מָאל גִּינוּמֵעַן דָּאָס אָרְט צו עֲדוּת כַּנִּל. אוֹן זִי זַעֲנֵעַן אַלְע אַזוֹי גִּינְאָנְגֵעַן אוֹן זִי הָאָבִין זִיךְ אַלְע מָאל בֶּאֱהָלְטִין אִין דִּי עֶרְטֵער (הַגֵּב) בִּיז זִי זַעֲנֵעַן גִּיקוּמֵעַן

לְקַט רְמִזִּים

וְהָיָה מְחַבֵּיֵאִים עֲצָמָם בְּכָל פַּעַם בְּמַחְבּוֹאוֹת הַנִּל: מַגְלוּתָה מִבֵּין הַקְּלִיפּוֹת וְהַסְטְרָא אַחֲרָה, וּלְפַעֲמִים יִדוּעַ שְׁכַל עֲבוּדַת יִשְׂרָאֵל הוּא לְהוֹצִיא הַקְּדוּשָׁה נִתְעוֹרֵר הָאָדָם מְאוֹד בְּהַתְעוֹרוֹת גְּדוּל לְאִיזָה

הָיָה סוֹחֵר גְּדוֹל וְהָיָה מִפִּיר הַדְּרָכִים עַל הַיָּם, וְחִתָּף [וחתר] עֲצָמוֹ לְבוֹא לְמְדִינָתוֹ; עַד שֶׁעָבַר וּבָא לְבֵיתוֹ עִם אִשְׁתְּ הָעֲנִי הַנִּלְוֵה וְהִשְׁבִּיחָה לְהָעֲנִי, וְהָיָה שְׂמֵחָה גְּדוֹלָה שָׁם.

וְהַבְּעֵרְגִיר הַנִּלְוֵה, בְּשֹׁכֵר שֶׁעָשָׂה דְבָר כְּזֶה וְגַם עָמַד בְּנִסְיוֹן עֲמָה - נִפְקַד, וְנֹלַד לוֹ בְּאוֹתָהּ שָׁנָה בֶּן זָכָר. וְהָיָה גַם הָיָה, אִשְׁתְּ הָעֲנִי הַנִּלְוֵה, בְּשֹׁכֵר שֶׁעָמְדָה בְּנִסְיוֹן כְּזֶה עִם הַיַּעֲדֵנִירָאֵל וְגַם עִמּוֹ - זָכָתָה גַם-כֵּן וַיִּלְלָהּ נִקְבָּה, וְהִיָּתָה יִפְתָּ-תֹאֵר מְאֹד מְאֹד שֶׁלֹּא הָיָה יָפִי שֶׁל מִין אָדָם כָּלָל, כִּי בֵּין בְּנֵי אָדָם לֹא נִמְצָא יָפִי כְּזֶה, וְהָיָה הָעוֹלָם אוֹמְרִים: הַלְוֹאֵי שֶׁתִּתְגַּדֵּל (כִּי חֲדוּשׁ נִפְלֵא כְּזֶה קִשָּׁה שִׁתְּגַדֵּל), כִּי הָיָה יָפִיָּה וְתִפְאָרְתָּהּ מִפְּלֶגֶת מְאֹד מְאֹד שֶׁלֹּא נִרְאָה כְּזֹאת בְּעוֹלָם כָּלָל, וְהָיָה הָעוֹלָם בְּאִים וְנִכְנָסִים לְרִאוּתָהּ, וְהָיָה מְשִׁתּוֹמְמִים מְאֹד עַל גְּדֻלָּהּ.

אויף דעם ים. ווי זיי זענען גיקומען אויף דעם ים. און דער בערגער איז גיווען א גרויסער סוחר. און ער האט גיוואוסט די גענג אויף דעם ים האט ער זיך גישניטן ער זאל קומען אין זיין מדינה אריין ביז ער איז איבער גיפארין דעם וועג און איז אהיים גיקומען מיט דעם ארום מאנס ווייב. און האט זי אפ גיבראכט דעם ארום מאן. איז דארט גיווען א גרויסע שמחה.

און דער בערגער. דערפאר וואס ער האט גיטאן אזוי אזאך. און דערצו איז ער עמד בנסיון (ביי שטאנען ביי דער פרוי) מיט איר (דהיינו וואס ער האט מוכר גיהאט פאר גאט און האט זי ניט אנגיריט) דערפאר איז ער נפקד גיווארין (דהיינו גיבאכט גיווארין ביי השם יתברך) און ער האט גיהאט דאס יאר א זון, און זי אויף דהיינו דעם ארומאנס ווייב דערפאר וואס זי איז באשטאנען אין אזוי א ניסיון מיט דעם יעדניראל און מיט אים. דערפאר האט זי זוכה גיווען און זי האט גיהאט א טאכטער און זי איז גיווען א פארשוין זייער א ווילד גרויסע פארשוין וואס סע איז גאר קיין מענטשליך שיינקייט ניט גיווען. ווארין צווישן מענשן זעהט מען גאר אזוי א שוינקייט ניט. די וועלט פלעגט זאגן הלואי סע זאל אויס וואקסין. (ווארין אזוי א ווילד חידוש איז שווער אז סע זאל אויס וואקסין) ווארין איר שיינקייט איז גיווען גאר ווילד. וואס מענשהט אזוינס אויף דער וועלט ניט. פלעגט די וועלט אריין גיין און פלעגן קומען

לקט רמזים

בחינת עייל, ועיקר הנסיון הוא אחר כך כשהוא בבחינת ושוב כשחוזר ושב לדעתו ולישותו, ואז חוזרת הסטרא אחרא ורודפת אחריו והוא מוכרח להתחבא מלפניה בכמה וכמה מיני תחבולות, וכמה וכמה מיני מימות חולפין ועוברין עליו וכמה וכמה נסיונות וכו', ומי שזכה להתחזק גם אז לעבור על הכל בשלום אשרי לו.

(אוצר היראה, יראה ועבודת ה' אות ל"ח)

עבודה ודבר שבקדושה, ואז יכול לעשות דבר מבוהל, ומה שנראה באמת לשגעון, ואין שום שכל אדם שיסכים לזה איך שיוכל להשיג דבר זה, אך אף על פי כן מחמת התעוררות אמיתי שלו ה' מצליח בידו וזוכה לעבור על כל הגדרים והמניעות ולשבר את כולם, עד שזוכה לגמור הדבר ולהוציא הקדושה מביניהם בשלימות, ובאמת הוא למעלה מדרך הטבע ושכל אנושי לגמרי, אך כל זה הוא בחינת רצוא

סיפורי

מעשה י' - מבכרנר ועני

מעשיות קפמ

יְפִיָּה הַמְּפֹלֵג מְאֹד מְאֹד, וְהָיוּ נוֹתְנִים לָהּ מִתְּנוּת מִתְּנוּת מִחֲמַת חֶפְזָה, וְהָיוּ נוֹתְנִים מִתְּנוּת עַד שֶׁנִּתְעַשֵּׂר הָעֵנִי.

וְהַבְּעֵרֶגְרִי הַנַּ"ל, נָפַל בְּדַעְתּוֹ שִׁישְׁתַּדֵּף עִם הָעֵנִי הַנַּ"ל מִגְדֵּל יְפִיָּה שֶׁהָיָה חֲדוּשׁ כְּזֶה, וַיֹּאמֶר בְּלִבּוֹ: אֶפְשָׁר עַל־זֶה מִרְאֵה הַחֲלוּם שֶׁנוֹשָׂאִין שָׁלוֹ לְהָעֵנִי וּמִהָעֵנִי נוֹשָׂאִין אֶצְלוֹ, דִּהְיִינוּ שִׁישְׁתַּדְּכוּ יַחַד וַיִּתְעַרְבוּ יַחַד עַל־יְדֵי הַשְּׂדוּף. פַּעַם אַחַת בָּאתָה אִשְׁתׁ הָעֵנִי אֶצְלוֹ, וַאֲמַר לָהּ דַּעְתּוֹ, שֶׁרְצוֹנוֹ לְהִשְׁתַּדֵּף עִמָּהּ, וְאֶפְשָׁר בְּזֶה יִתְקַיֵּם הַחֲלוּם כַּנַּ"ל. הַשִּׁיבָה לּוֹ: גַּם אֲנִי חֲשַׁבְתִּי זֹאת בְּדַעְתִּי, אֲךָ לֹא הָיָה לִי הָעֶזְזָה לְדַבֵּר מִזֶּה, שְׂאֲנִי אֶשְׁתַּדֵּף עִמָּכֶם; אֲךָ אִם אַתֶּם רוֹצִים - בְּוַדָּאֵי אֲנִי מוֹכֵן, וְלֹא אֶמְנַע מִכֶּם, כִּי כִּבֵּר נִשְׁבַּעְתִּי שֶׁכָּל טוֹבִי וְהִצְלַחְתִּי לֹא יִמְנַע מִכֶּם. וְהִבֵּן וְהִבַּת הַנַּ"ל לְמַדּוֹ שֶׁנִּיָּהֵם בְּחֶדֶר אֶחָד לְשׁוֹנוֹת וְכִיּוֹצֵא, כְּדַרְכֶּם. וְהִבַּת הַנַּ"ל הָיוּ הוֹלְכִים וּבָאִים לְרִאוּתָהּ מִגְדֵּל הַחֲדוּשׁ כַּנַּ"ל, וְנִתְּנוּ מִתְּנוּת עַד שֶׁנִּתְעַשֵּׂר הָעֵנִי. וְהָיוּ בָּאִים שָׂרִים לְרִאוּתָהּ, וְהוֹטִיבָה בְּעֵינֵיהֶם מְאֹד, וְהָיָה יְפִיָּה חֲדוּשׁ גְּדוֹל בֵּינֵיהֶם, כִּי לֹא הָיָה יָפִי שֶׁל אֲנוּשֵׁי כָּלֵל, וּמִגְדֵּל הַפְּלָגַת יְפִיָּה בָּא עַל דַּעַת הַשָּׂרִים לְהִשְׁתַּדֵּף עִם הָעֵנִי הַזֶּה, וְשֶׁר שֶׁהָיָה לוֹ בֵּן

זִי זַעֲהֵן. אִין פֿלֶעגִין זײַ זײַער פֿאַוואַנְדֶּערִין אױף איר שױנְקײט וואָס ס׳איז זײַער זײַער ווײַלד גײַווען און פֿלֶעגִין איר שײַנקען מִתְּנוּת אַלע מֵאל מִחֲמַת לִיב־שֶׁאֶפֶט און זײ האָבִין אזױ אַלץ גײַשׁענְקֵט מִתְּנוּת. בײַז דער אַרום מאַן איז רײַך גײַוואַרײַן. און דער פֿערנְגער. איז אים גײַפֿאַלִין אין זײַן אַרײַן. אז ער זאל זײַך מִשְׁדֵּף זײַן מײַט דעם אַרום מאַן. מִחֲמַת איר גרויס שײַנְקײט. וואָס ס׳איז גײַווען אזױ אַ חידוּשׁ. און ער האָט זײַך גײַטראַכט אַפֿשֶׁר וועט דרויף באַטײטן דער חֲלוּם. (וואָס ס׳האָט זײַך אים גײַחֲלֵמֵט) אז מע טראַגט אײַבער זײַנס צום אַרומאַן. און פֿון דעם אַרום מאַן טראַגט מען אײַבער צום אים (כַּנַּ"ל) אַפֿשֶׁר באַטײט עס דרויף אז זײַ וועלִין זײַך מִשְׁדֵּף זײַן. וועלִין זײַ אין אײַנעם אַוּסְגײַמִישׁט ווערִין דוּרְךָ דעם שײַדוּף.

אַמֵּאל איז דעם אַרום מאַנס ווייב אַרײַן גײַקומען צום פֿערנְגער. האָט ער עס איר גײַזאַגט. אז ער האָט חֶשֶׁק מײַט איר זײַך מִשְׁדֵּף זײַן. און אַפֿשֶׁר וועט דערמײַט מִקוּם ווערִין דער חֲלוּם כַּנַּ"ל. האָט זײַ אים גײַענְפֿערט אײַך האָב דאָס אױף אין זײַן גײַהאַט. נאָר אײַך האָב נײַט גײַהאַט קײַן הָעֶזְזָה. אײַך זאל מײַט אײַך דערפֿון שְׂמוּסִין. אז אײַך זאל מײַך מִשְׁדֵּף זײַן מײַט אײַך. נאָר אז איר ווײַלט. בײַן אײַך אַוּוּדאֵי גרײַט. און אײַך וועל בְּוַדָּאֵי פֿון אײַך נײַט פֿאַרמײַדן. וואַרײַן אײַך האָב זײַך גײַשוואַרײַן אז גאָר מײַן גוֹטֵץ און מײַן הִצְלָחָה זאל פֿון אײַך נײַט זײַן פֿאַרמײַטן.

און דער זון (פֿון דעם פֿערנְגער) און די טאַכטער. האָבִין בײַדע גײַלֶּערִיגט אין אײַן חֶדֶר לְשׁוֹנוֹת און אַנְדֶּערע זאַכִין אזױ ווי דער סֶדֶר איז בײַ זײַ. און די טאַכטער פֿלֶעגט מען קומען זײַ זַעֲהֵן מִחֲמַת גרויס חידוּשׁ און מע האָט אַלץ גײַשׁענְקֵט מִתְּנוּת. בײַז דער אַרום מאַן איז רײַך גײַוואַרײַן. און ס׳פֿלֶעגִין קומען שָׂרִוֹת זײַ זַעֲהֵן. און זײַ איז זײַ זײַער גײַפֿעלִין. און איר שײַנְקײט איז בײַ זײַ אַ ווײַלד חידוּשׁ גײַווען. וואַרײַן ס׳גאָר נײַט גײַווען קײַן מְעַנְטֶשְׁלִיך שײַנְקײט. און מִחֲמַת איר ווײַלד גרויס

חֶשֶׁק לְהַתְחַתֵּן עִמָּה; אַף אֵין נָאָה לָהֶם לְהַתְחַתֵּן עִם פְּזָה, עַל-פֶּן הַכְרָחוֹ לְרֵאוֹת לְהַשְׁתַּדֵּל לְגַדֵּל אֶת הָאִישׁ הַזֶּה, וְהַשְׁתַּדְּלוּ שִׁיעֲבֹד אֶצֶל הַקַּיֶסֶר. וְנַעֲשֶׂה מִתְחֵלָה 'פְּרָאפִירִטְשִׁיק', וְאַחֲרֵי-כֵן לְמַעֲלָה לְמַעֲלָה, כִּי הַשְׁתַּדְּלוּ לְהַגְבִּיהוּ בַּמְהֵרָה, עַד שֶׁהֲלֹךְ מֵהַר מִמַּעֲלָה לְמַעֲלָה עַד שֶׁנַּעֲשֶׂה יַעֲדִינְרָאָל. וְהָיוּ חֲפָצִים הַשְּׂרִים לְהַשְׁתַּדֵּךְ עִמּוֹ, אַף הָיוּ רַבִּים קוֹפְצִים עַל-זֶה, כִּי כַּמָּה שְׂרִים בָּאוּ עַל-זֶה וְעָסְקוּ בְּזֶה לְהַגְבִּיהוּ; וְגַם כִּי לֹא הָיָה אֶפְשָׁר לוֹ לְהַתְחַתֵּן מִחֲמַת הַבְּעַרְגִּיר שֶׁכָּבַר הָיוּ מְדַבְּרִים לְהַשְׁתַּדֵּךְ עִמּוֹ.

וְהָעֲנִי הַזֶּה שֶׁנַּעֲשֶׂה יַעֲדִינְרָאָל הָיָה מְצַלִּיחַ יוֹתֵר וְיוֹתֵר, וְהָיָה שׁוֹלֵחַ אוֹתוֹ הַקַּיֶסֶר לְהַמְלִיחָמָה - וְהַצְלִיחַ מְאֹד בְּכָל פַּעַם, וְנִשְׂא אוֹתוֹ עוֹד יוֹתֵר לְמַעֲלָה לְמַעֲלָה. וְהָיָה הוֹלֵךְ וּמְצַלִּיחַ מְאֹד, עַד אֲשֶׁר נִסְתַּלַּק שָׁם הַקַּיֶסֶר - וְנִתְיַעֲצוּ כָּל בְּנֵי הַמְּדִינָה לַעֲשׂוֹת אוֹתוֹ לְקַיֶסֶר; וְנִתְקַבְּצוּ כָּל הַשְּׂרִים וְהַסְּפִימוֹ כָּלָם

1. קצין צבא נמוך.

שִׁינְקִיט. אִיזו שְׁכָרוֹת גִּיקוֹמְעֵן אוֹיף דָּעם זִין. אַז זִי וְאַלִּין זִיף מִשְׁדֵּךְ זִיין מִיט דָּעם אַרוֹם מֵאָן. אוֹן אַ שְׁכָרָה וְאוֹס עַר הָאָט גִּיהָאָט אַ זוֹן. הָאָט עַר חֶשֶׁק גִּיהָאָט זִיף מִשְׁדֵּךְ זִיין מִיט אִיר. לוֹשְׁמִיר סַע אִיזו דִּי שְׁכָרוֹת נִיט אָן גִּישְׁטאַנְעֵן מִיט אִים זִיף מִשְׁדֵּךְ זִיין. (דְּהֵינּוּ מִיט דָּעם אַרוֹם מֵאָן) אִיבְּעַר דָּעם הָאָבֶן זִי גִימוֹזֵט זַעֲהֵן זִיף מִשְׁתַּדֵּל זִיין דָּעם מַעֲנִשְׁט גְרוֹיִס מֵאָכִין (דְּהֵינּוּ דָּעם אַרוֹם מֵאָן) אוֹן זִי הָאָבֶן גִּיזַעֲהֵן אַז עַר זָאל דִּיעֵן בָּאָם קַיֶסֶר. אוֹן עַר אִיזו גִּינוֹאֲרִין פְּרִיר אַ פְּרָאפִירִטְשִׁיק. אוֹן דַּעֲרָנָאָף הַעֲכָעַר הַעֲכָעַר אֲלַע מָאל. וְאוֹרֵן זִי הָאָבֶן גִּיזַעֲהֵן אִים גִּיף צוֹ הֵיבִין אֲלַע מָאל בִּיז עַר אִיזו גִּינוֹאֲרִין אֲלַע מָאל הַעֲכָעַר הַעֲכָעַר. בִּיז עַר אִיזו גִּינוֹאֲרִין אַ יַעֲדִינְרָאָל, אוֹן דִּי שְׁכָרוֹת הָאָבֶן שׁוֹיִן גִּינוֹאֲלֵט זִיף מִשְׁדֵּךְ זִיין מִיט אִים, נָאָר סַע זַעֲנֵן גִּינוֹעֵן אֶסאַף שְׁכָרוֹת וְאוֹס זִי הָאָבֶן גִּיפֵאַרְעֵט. צוֹ הֵיבִין אִים אֲלַע מָאל אֶסאַף שְׁכָרוֹת זַעֲנֵן דְרוֹיף גִּיפֵאַלִין. אוֹן הָאָבֶן זִיף דְרִיעֵן גִּיפֵאַרְעֵט. צוֹ הֵיבִין אִים אֲלַע מָאל (אִיבְּעַר דָּעם הָאָט עַר זִיף נִיט גִּיקאַנְט מִיט קִינְעֵם מִשְׁדֵּךְ זִיין) אוֹן דַּעֲרָצוֹ הָאָט עַר זִיף נִיט גִּיקאַנְט מִיט קִינְעֵם מִשְׁדֵּךְ זִיין מִחֲמַת דָּעם בְּעַרְגֵּעַר. וְאוֹרִין מַע הָאָט שׁוֹיִן גִּישְׁמוֹסֵט אַז מַע זָאל זִיף מִשְׁדֵּךְ זִיין מִיט אִים. אוֹן דַּעַר אַרוֹם מֵאָן. וְאוֹס עַר אִיזו שׁוֹיִן גִּינוֹאֲרִין אַ יַעֲדִינְרָאָל. הָאָט עַר נוֹיִטְעַר אוֹן נוֹיִטְעַר זִייעַר מְצַלִּיחַ גִּינוֹעֵן. אוֹן דַּעַר קַיֶסֶר פֿלֵעֲגֵט אִים שִׁיקִין אִין מְלַחְמוֹת אַרִיין. הָאָט עַר זִייעַר מְצַלִּיחַ גִּינוֹעֵן אֲלַע מָאל. הָאָט אִים דַּעַר קַיֶסֶר נָאָף הַעֲכָעַר אוֹיף גִּיהוֹיבִין אֲלַע מָאל הַעֲכָעַר הַעֲכָעַר. אוֹן עַר הָאָט אֲלַץ זִייעַר מְצַלִּיחַ גִּינוֹעֵן. בִּיז דַּעַר קַיֶסֶר אִיזו גִּישְׁטאַרְבִּין. הָאָט זִיף דִּי גַאנְצַע מְדִינָה קִינְשִׁב גִּינוֹעֵן. אַז זִי וְאַלִּין אִים מֵאָכִין פֵּאַר קַיֶסֶר אוֹן סַע זַעֲנֵן צוֹם אוֹיף גִּיקוֹמְעֵן אֲלַע שְׁכָרוֹת. אוֹן זִי הָאָבֶן

לְקַט רְמוּזִים

ולתעלים ולהסתיר את אור הצדיק האמת שהוא בבחינת משיח, ולמנוע את השידוך הזה שהוא התיקון הנצחי, ניתן כוח לצד שכנגד להגדיל גם אדם פשוט, שעל ידי כך ימשוך אנשים אליו

ונתייעצו כל בני המדינה לעשות אותו לקיסר... ונעשה קיסר, היינו העני הנ"ל נעשה קיסר: אמנם יתכן שהעני מצד עצמו אינו ראוי לקבל את עטרת הקיסרות, רק לפעמים, למען הבחירה, בשביל

עם בערגיר; ואשתו הקיסרית - היא לא וזה מן הבערגיר כלל. וירא הקיסר שאי אפשר לו לעשות שדוף אחר נגד הבערגיר הנ"ל, בפרט פי אשתו מחזקת עמו מאד מאד, על-כן חשב מחשבות על הבערגיר הנ"ל. ובתחלה ראה לחסרו, והשתדל בתחבולות כאלו אין הדבר ממנו לגרם לו הפסד; והקיסר בנדאי יכול לעשות כזאת. והיו מפסידים ומחסרים אותו עד שנתדלדל ונעשה עני גמור; והיא, הקיסרית - הייתה מחזקת עמו תמיד. אחר-כך ראה הקיסר שכל זמן שזה הבן קים, הינו בן הבערגיר הנ"ל - אי אפשר לו לעשות שדוף אחר; והשתדל להעביר את אותו הבחור של הבערגיר. וחשב מחשבות להעבירו, וגלגל עליו עלילות, והושיב עליו שופטים; והשופטים הבינו שרצון הקיסר להעבירו מן העולם, ושפטו להניחו בשק ולהשליכו לים.

והקיסרית היזה לבה דנה מאד על-זה, אף גם הקיסרית אי אפשר לה לעשות כנגד הקיסר. מה עשתה, הלכה אל הממנים שהיו ממנים להשליכו לים, ובאתה אצלם, ונפלה לפני רגלם, והתחננה מהם מאד שיעשו למענה

זיף משדף זיין מיט דעם בערגער. ווארין סע שטייט ניט אן א קייסר זאל זיף משדף זיין מיט א בערגער. און זיין ווייב די קיסרעטע. זי האט ניט אפגיטרעטיין פון דעם בערגער (דהיינו זי האט מיט דעם בערגער גיהאלטן ווארין ער האט זיך מוסר נפש גיווען פון אירעט וועגן כנ"ל) האט דער קיסר גיזעהן אז ער קאן קיין שידוף ניט טאן מחמת דעם בערגער. בפרט זיין ווייב האלט מיט אים זייער. דרום האט ער אנגיהויבן צו טראכטן מחשבות אויף דעם בערגער. און אין דער תחילה האט ער גיזעהן אים בדלות צו שטעלין און ער האט גיטאן תחבולות. גלייך אז ווי סע איז ניט פון אים. און האט אלץ גיזעהן אים גורם צו זיין היזיקות. און א קיסר קאן דאס בוודאי טאן. האט מען אים אלע מאל שאדין גיטאן און מהאט אים אלץ אינבאויט געלט. ביז ער איז בדלות גינוארין. און ער איז גינוארין גאר איין ארום מאן. און זי די קיסר'טע האט אלץ מיט דעם בערגער גיהאלטן. נאך דעם האט דער קיסר גיזעהן. אז כל זמן דער זון לעבט (דהיינו דעם בערגערס זון) קאן ער קיין אנדערין שידוף ניט טאן. האט דער קיסר זיך משתדל גיווען דעם בחור מעביר זיין פון דער וועלט. און ער האט גיטראכט מחשבות אים מעביר צו זיין. און ער האט אויף אים אויף גישטעלט בלבולים. און האט אויף אים גיזעצט שופטים זיי זאלין אים משפטיין. און די שופטים האבין פארשטאנען אז דעם קיסרס רצון איז אז מזאל אים מעביר מן העולם זיי האבין זיי אויס גיגיבן דעם משפט. אז מזאל אים אריין לייגן אין א זאק (דהיינו דעם בחור דער זון פון דעם בערגער) און מזאל אים אריין ווארפן אין ים אריין.

און די קייסרעטע. קאן אויף גאר ניט טאן אקעגין קיסר. איז זי גיגאנגען צו די ממונים וואס זיי זענען ממונה גיווען (גיזעצט גיווען) אים אריין צו ווארפן אין ים אריין און זי איז גיקומען צו זיי און איז זיי גיפאלין צו די פיס. און זי האט זיי זייער גיבעטיין. אז זיי זאלין דאס איר צוליב טאן און

סיפורי

מעשה י' - מבטרגיר ועני

מעשיות קצג

להניחו, פי למה הוא חייב מיתה? ובקשה מהם מאד שיקחו שבויו אחר מחייב מיתה להשליכו לים, ויניחו אותו הבחור הנ"ל. ופעלה בקשתה אצלם, ונשבעו לה שניחיהו, וכן עשו, ולקחו איש אחר והשליכוהו לים, ואותו הניחו ואמרו לו: לך-לך, והלך לו; והבחור הזה כבר היה בר-דעת, והלך לו. וקדם לזה הלכה הקיסרית הנ"ל וקראה לבתה הנ"ל, ואמרה לה: בתי, תדעי שזה הבן של הבטרגיר הוא החתן שלך; וספרה לה כל אותו המעשה שעבר עליה כנ"ל, ואיך הבטרגיר מסר נפשו בשבילי (כנ"ל) והיה עמי בשבעה מקומות הנ"ל, ונשבעתי לו בה' שכל טובי לא ימנע ממנו, ולקחתי אותו השבעה מקומות לעדות, שהם: בור ומקנה וכו' כנ"ל; בכך עתה הנה אתה היא כל טובתי ומזלי והצלחתי, ובנדאי אתה שלו ובנו הנ"ל הוא החתן שלך. ואיך מחמת גסותו רוצה להרגו חנם - וכבר השתדלתי להצילו, ופעלתי שניחיהו כנ"ל; על-כן תדעי שהוא החתן שלך (מינו בן הבטרגיר הנ"ל), ואל תתרצי עם אחר בעולם כלל. ונתקבלו דברי אמה בעיניה, פי גם היא היתה יראת שמים, והשיבה שבנדאי תקים כף. והלכה הבת הזאת ושלחה

זיי זאלין אים אנועק לאזין. ווארין פארנואס קומט אים מיתה. און זי האט זיי זייער גיבעטין אז זיי זאלין נעמען איין אנדערן שבויו וואס ער איז חייב מיתה און זיי זאלין אים אריין ווארפן אין ים. און דעם בחור זאלין זיי לאזין. האט זי דאס ביי זיי גיפועלט. האבין זיי איר גישוואוירין אז זיי זאלין אים לאזין. און זיי האבין אזוי גיטאן. און זיי האבין גינומען איין אנדערן מענטש און האבין אים אריין גינווארפן אין ים אריין. און אים האבין זיי גלאזט. און האבין אים גיזאגט. גיי גיי איז ער זיך אנועק גיזאנגען. און דער בחור איז שוין גיווען א בר דעת איז ער זיך אנועק גיזאנגען.

און פאר דעם דיינו פרייר איי דער בחור איז אנועק איז גיזאנגען די קיסרע. און האט גירופן איר טאכטער און זי האט צו איר אזוי גיזאגט. מיין טאכטער. זאלסט וויסן אז דעם בערגערס זון ער איז דיין חתן. און האט איר דערציילט גאר די מעשה וואס מיט איר האט זיך גיטאן. און ווי דער בערגער האט זיך מוסר נפש גיווען פון מיינעט וועגין. און ער איז מיט מיר גיווען אין די זיבין ערטער (דעיינו אין די זיבין ערליי וואסערין) און איך האב אים אלע מאל גישוואוירן ביי גאט אז גאר מיין גוטץ זאל פון אים ניט זיין פארמיטן. און איך האב גינומען די זיבין ערטער צו עדות (דעיינו דעם גרוב און די מקנה און די אלע איבריגע זיבין ערליי וואסערין) בכך היינט. ביסטו זיך גאר מיין גוטץ און גאר מיין מזל און מיין גליק. ביסטו בנודאי זיין. און זיין זון ער איז דיין חתן. און זיין טאטע מחמת זיין גרלות וויל ער אים הרגענען אומזיסט. און איך האב מיך שוין משתדל גיווען אים מציל צו זיין. און איך האב גיפועלט אז מוזאל אים לאזין. על כן. זאלסטו וויסן אז ער איז דיין חתן (דעיינו דעם בערגערס זון) און דו זאלסט ניט וועלן קיין שום אנדערין חתן אין דער וועלט.

האט די טאכטער צו גינומען דער מוטערס רייד. ווארן זי איז אויף גיווען א יראת שמים. און זי האט גיענפערט דער מוטער. אז זי וועט בנודאי האלטן אירע רייד. איז גיזאנגען די טאכטער. און

כתב אל בן הבערגיר הנ"ל אל התפיסה, שהיא מחזקת עצמה בו, והוא החתן שלה, ושלחה לו כמו חתיכת לאנד קארט, וצירה בו פל המקומות שהחביאה אמה עם אביו כנ"ל שהם השבעה עדות: בור ומקנה וכו' כנ"ל, שצירה בו כמו בור ומקנה וכו'; והזירה אותו מאד מאד שישמר הכתב הזאת מאד מאד, וחתמה עצמה למטה.

אחר-כך היה כנ"ל, שלקחו הממנים איש אחר, ואותו הניחו, והלך לו. וילך ויעבר עד שבא אל הים, וישב בספינה ועבר בים. ובא רוח סערה גדולה ונשא הספינה אל ספר אחד שהיה שם מדבר, ומגדל הסערה שקורין 'אומפיט' נשברה הספינה, אף האנשים שבה נצלו ויצאו על היבשה. ושם היה מדבר, וילכו לנפשם כל אחד ואחד לבקש לו אכל לנפשו, כי באותו המקום לא היו רגילים הספינות לבוא לשם, כי היה מדבר, ועל-כן לא היו מצפים שם על איזה ספינה לשוב למקומם; והלכו שם במדבר לבקש אכל, ונתפזרו הנה ונהנה כל אחד ואחד. והלך הבחור הנ"ל במדבר, והיה הולך

1. מפה.

האט גישקט א פתב צום דעם בערגערס זון אין דער תפיסה אריין. אז זי האלט זיך אין אים. און ער איז איר חתן. און זי האט אים גישקט אזוי ווי א שטיק לאנד קארט. און זי האט דרויף אויס גימאלט אלע ערטער וואס די מוטער איךע האט זיך באהאלטן מיט זיין פאטער. וואס זיי זענען די זיבין עדות. דהיינו דער גרוב און די מקנה און די איבריגע כנ"ל. דהיינו זי האט דרויף אויס גימאלט אזוי ווי א גרוב און אזוי ווי א מקנה און אזוי די איבריגע זיבין אייליי וואסערן. און זי האט אים זייער זייער אנגיזאגט. אז ער זאל דאס פתב זייער זייער היטין. און זי האט זיך אונטן אונטער גחתמ'ט.

דערנאך איז אזוי גיווען כנ"ל. די ממונים האבין גינומען איין אנדערין מענטשן. און אים האבן זיי גילאזט. איז ער זיך אנוועק גיגאנגען. און ער איז גיגאנגען און גיגאנגען ביז ער איז גיקומען צום נס. האט ער זיך גיזעצט אויף איין שיף און איז אנוועק אויף דעם נס. איז אנגינקומען א גרויסער שטורעם ווינט. און האט אנוועק גיטראגין די שיף צו איין בארטן וואס דארט איז גיווען מדבר (דהיינו וויסט) און מחמת דעם גרויסן אימפעט איז די שיף צו בראכין גינוארין נאר די מענטשן פון דער שיף זענען ניצול גינוארין און זיי זענען ארויס אויף דער יבשה.

און דארט איז גיווען מדבר זענען די מענטשין פון דער שיף גיגאנגען זיך זוכין עפעס עסין. איטליכער האט זיך גיזוכט עפעס עסין. ווארין אויף דעם ארט איז ניט גיווען דער סדר אז די שיפין זאלין אהין אנקומען. ווארין סע איז גיווען מדבר. איבער דעם האבין זיי זיך ניט גירעכט דארט אז סע זאל עפעס א שיף אנקומען אז זיי זאלין זיך אומקערן אהיים. זענען זיי דארט גיגאנגען אין דער מדבר זיך זוכין עסין. און זיי זענען צושפרייט גינוארין אהין און אהער איטליכער באזונדער.

סיפורי

מעשה י' - מבכרניר ועני

מעשיות קצה

והולף עד שנתרחק מן הספר; ורצה לשוב - ולא יכול, וכל מה שרצה לשוב - נתרחק יותר ויותר, עד שראה שאי אפשר לו לשוב, וילך באשר ילך. והלך שם במדבר, והיה בידו קשת שהיה מציל עצמו נגד החיות רעות שבמדבר, ומצא שם איזה דברים לאכל. והיה הולך והולך עד אשר יצא מן המדבר, ובא אל מקום (ישיב) שהיה שם מקום פנוי, והיה שם מים ואילנות סביב סביב של פרות, והיה אוכל מן הפרות ושטה מן המים. ונתישב בדעתו לישוב שם מספר ימי חתיו; כי בלא זה קשה לו לשוב אל הישוב, ומי יודע אם יגיע עוד למקום כזה אם יניח המקום הזה וילך לו. על-כן היה בדעתו לישוב שם ולחיות שם ימי חתיו, מאחר שטוב לו שם, שהיה לו הפרות לאכל והמים לשותות, ולפעמים היה יוצא ורובה בקשתו ארנבת או צבי, והיה לו בשר לאכל, גם היה צד לעצמו דגים, כי היה שם דגים טובים מאד בתוף המים; וייתב בעיניו לבלות שם ימי חתיו.

והקיסר הנ"ל, אחר שנעשה המשפט בכך הבכרניר הנ"ל, ועתה נפטר ממנו (כי הקיסר סבר שכבר נתקיים בו המשפט באמת, בכך הבכרניר הנ"ל, ושוב איננו בעולם)

אזי דער בחור גיגאנגען אין דער מדבר. און ער איז גיגאנגען און גיגאנגען ביז ער האט זיך דערנווייטערט פון דעם בארטן און ער האט זיך גינואלט אומקערן. און ער האט שוין ניט גיקענט. און וואס ער האט זיך גינואלט אום קערן איז ער אלץ מער דערנווייטערט גינארין. ביז ער האט גינעקן אז ער קאן זיך שוין ניט אומקערן. איז ער גיגאנגען און גיגאנגען. אין דער מדבר. און ער האט גיהאט אין דער האנט א בויגין וואס ער האט זיך מציל גינען א קעגן די חיות רעות פון דער מדבר. און ווי ער איז גיגאנגען. האט ער זיך דארט גיפונען עפעס עסן. און ער איז אזוי גיגאנגען און גיגאנגען ביז ער איז ארויס פון דער מדבר. און ער איז גיקומען צו איין ארט. וואס דארט איז גינען א ליידיק ארט. און סע איז דארט גינען וואסער און ביימער ארום פון פירות. און ער האט גיגעסן פון די פירות און האט גיטרונקען פון דעם וואסער. און ער האט זיך מיישב גינען אין דער דיעה. אז ער זאל דארט אנוועק זיין ווייל ער וועט לעבן. ווארן בלויז איז זיך אים שוין שווער אים צו קערן זיך אין ישוב אריין. און ווער ווייסט צו ער וועט נאך קומען צו אזוי איין ארט. אז ער וועט דאס ארט אנוועק לאזן. און וועט פון דאנעט אנוועק גיין. איבער דעם האט ער גינואלט דארט אנוועק זיין. און ער זאל דארט איבער לעבן די וועלט. ווארן סע איז אים דארט גוט גינען. ווארן ער האט זיך גיהאט די פירות צו עסן. און וואסער צו טרינקען. און אמאל פלעגט ער זיך ארויס גיין און פלעגט זיך שיסן מיט זיין בויגן א האז אדער א הערש האט ער גיהאט פלייש צו עסן. און ער פלעגט זיך דארט חאפן פיש ווארן דארט איז גינען זייער גוטע פיש אין דעם וואסער. איז אים גיפעלן אז ער זאל דארט איבער לעבן זיינע יארן.

און דער קיסר. נאך דעם אז סע איז שוין גיטאן גינארן דער משפט אין דעם בערגערס זון און ער איז אים שוין פטור גינארן (ווארן דער קיסר האט גימיינט אז מען האט טאקע באמת אזוי גיטאן דעם משפט אין דעם

- פֶּעַת יוכל להשתדף עם בתו הנ"ל; והתחילו לדבר לה שדוכים עם מלך פלוני ועם מלך פלוני וכיוצא. ועשה לה חצר פראוי וישבה שם, ולקחה לעצמה בנות שרים להיות לה לרעותיה, וישבה שם. והיתה מנגנת בכלי שיר וכיוצא, בדרךם; וכל מה שהיו מדברים לה שדוכים - היתה משיבה שאין רצונה בדברים, והינו לדבר השדוף, רק שייבוא המשדוף בעצמו. והיא היתה בקיאה מאד בחכמת השיר, ועשתה באמנות מקום שייבוא המשדוף על אותו המקום ויעמד כנגדה וידבר דברי שיר, הינו שיר של חשק, בדרך שמדבר החשוק לחשוקתו דברי חבה.

והיו באים מלכים להשתדף, ועלו על אותו המקום, והיו מדברים כל אחד ואחד שיר שלו. ולקצתם שלחה תשובה על-ידי רעותיה, גם כן בדרך שיר וחבה; ולקצת שגראו לה יותר השיבה בעצמה, והרימה קולה בשיר והשיבה לו גם כן דברי חבה; ולקצת שגראו לה עוד יותר היתה מראה עצמה פנים אל פנים, והיתה מראה את פניה, והשיבה לו דברי שיר וחבה; ולכלם סימה בסוף: אבל לא עברו עליה המימות; ולא היה מי שמבין כוננה. וכשהיתה

בחור און ער איז שוין אויף דער וועלט ניט דא) היינט קאן ער שוין א שידוף טאן מיט זיין טאכטער. האט מען איר אנגיהיבן צו ריידן שידוכים. מיט דעם מלך און מיט דעם מלך. און ער האט איר גימאכט א הויף אזוי ווי דער סדר איז. און זי איז דארט גיזעסן. און זי האט זיך גינומען פאנעס שררות טעכטער זיי זאלן מיט איר זיין. און זי איז דארט גיזעסן. און זי פלעגט שפילן אויף כלי שיר אזוי ווי זייער סדר איז. און וואס מע האט איר גירעט שידוכים. האט זי אלץ גיענפערט. אז זי וויל ניט קיין רייד דהיינו מע זאל ריידן דעם שידוף. נאר ער זאל אליין קומען (דהיינו דער וואס ער וויל זי נעמען) און זי האט זייער וואויל גיקאנט חכמת השיר (דהיינו די חכמה מע זאל ריידן זייער שיינע לידער מיט גרויס חכמה). און זי האט גימאכט מיט מלאכות איין ארט. וואס ער זאל ארויף קומען אויף דעם ארט (דהיינו דער וואס ער וויל זי נעמען) און ער זאל זיך שטעלן א קעגן איר. און ער זאל ריידן א שיר. דהיינו א שיר של חשק אזוי ווי א חשוק רעט צו זיין חשוקה (דהיינו רייד פון ליבשאפט).

זענען גיקומען מלכים זיך משדף זיין. און זיי זענען ארויף גיקומען אויף דעם ארט. און זיי האבן גירעט איטליכער זיין שיר. האט זי א טייל ארויס גישיקט א תשובה דארף אירע פאנעס. אויף מיט א שיר און מיט ליבשאפט. און א טייל וואס זיי זענען איר מער גיפעלן. האט זי זיי אליין גיענפערט. און זי האט אויפגיהובין איר קול מיט א שיר. און זי האט אים גיענפערט אויף רייד פון ליבשאפט. און צו א טייל וואס זיי זענען איר נאך בעסער גיפעלן האט זי זיך אליין ארויס

לקט רמזים

אבל לא עברו עליך המימות: לזכות לשלימות האמיתית של השגת אלקות הוא רק מי שעברו עליו כל מיני מעברים ומשברים ועמד בהם, כמו שמצאנו אצל צדיקים גדולים שזכו למראות

סיפורי

מעשה י' - מבכרנר ועני

מעשיות קצו

מראה פניה היו נופלים מגדל יפיה, והיו קצת נשארים חלשות וקצת נשתגעו מחמת חולת אהבה, מגדל יפיה שהיה מפלג מאד מאד; ואף-על-פי-כן, אף-על-פי שנשתגעו ונשארו חלשות - עם-פל-זאת היו באים מלכים להשתדף עמה. ולכלם השיבה פנ"ל. והבן הנ"ל (הינו בן הפענר הנ"ל) ישב שם באותו מקום הנ"ל, ועשה לעצמו שם מקום לישוב בו, והיה יושב שם.

גיווין פנים אל פנים. און זי האט ארויס גיווין איר פנים. און זי האט אים גיענפערט א שיר מיט ליבשאפט. און צו אלע האט זי אלץ אויס גילאזט צום סוף. די וואסערן זענען אבער איבער דיר ניט אריבער גיגאנגען. און סע האט קיינער ניט פארשטאנען וואס זי מיינט. און אז זי האט ארויס גיווין איר פנים פלעגט מען אנדער פאלן מחמת גרויס שיינקייט. און א טייל זענען גיבליבן חלשות און א טייל זענען משוגע גיווארן מחמת חולת אהבה מחמת איר גרויס שיינקייט וואס סע איז זייער זייער ווילד גיווען. און פון דעס טוועגן פארט האטשע זיי זענען משוגע געווארן און זענען געבליבן חלשות. פונדעסטוועגן פארט פלעגן מלכים קומען אז זיי זאלן זיך משדף זיין מיט איר. און זי האט זיי אלע אזוי אפ גיענפערט פנ"ל.

לקט רמזים

והוטב בעיניה הבחור והנבחר מכולם בכתב העדות של השבעה מימות המובא שם, אבל גם הוא בעצמו לא היה לו שום יכולת לזה, כי איה ואיפה העצה והתקנה להיות נכנס ויוצא כלל במקום הנורא והנשגב שבנפלאות אור הפנים הנ"ל.

ואולם מרחוק תבין לפי הנ"ל בתעלומות ונעלמות דבריו הקדושים על אודות הנסיונות שבשבעה מימות הנ"ל, אשר גם בתחילה על ידם לבד יצאה אל הפועל פקודת הולדתם כמובא שם, וממה שהשוה אדמו"ר ז"ל שבעת הקולות (של הולדת המוחין ושבעת המידות שלהבאתם לפנים) לסובב על שניהם בדברי הכתוב "תכלם שבעת ימים", וכפי שיש לבאר בעניות דעתי שמה שהזכיר לענין הקולות תורה ותפילה, הוא מחמת שכל בחינה כלול מכל הבחינות, אבל בדרך כלל יהיה עיקר הע' קלין בהתפילה הנ"ל, בהבאת והתגלות המוחין של התורה באור הפנים, שהוא על פי עמודי מצותיה ומידותיה שבכלליות, חצבה וחלקה אותם בתיקוני שבעה מידותיה ונורותיה הנ"ל, מהמובא בפנים.

(כוכבי אור, שיחות וסיפורים כרך ו')

אלקים רק לאחר שסבלו יסורים מיוחדים, (כמו אצל דוד המלך עליו השלום שעל ידי שמעי בן גרא בייש אותו ושחק, אז נעשה רגל רביעי למרכבה), וכמו שמובא אצל התנא האלקי רשב"י, שרבי פנחס בן יאיר חותנו נודעו בראותו את גופו של הרשב"י שהיה מלא בקעים ופצעים לאחר ישיבה ארוכה בתוך עפר במערה, ואמר לו רבי פנחס: אוי לי שראיתין בכך, וענה לו הרשב"י: אשריך שראיתני בכך, שאילמלא לא ראיתני בכך לא מצאת בי כך. כי רק על ידי היסורים העל אנושיים זכה לדעת האלקים, וכמו שרואים את ההמשך בחז"ל, כאשר רצו לקבור את נכדו של הרשב"י, רבי יוסי ב"ר אלעזר, במערת רשב"י במירון יחד עם אביו וסבו, יצאה בת קול ואמרה, מכיון שהוא לא היה עמם במערה ולא עברו עליו יסורים נוראים כדוגמתם לכן אינו יכול להקבר עמם. (לוי' ח)

וכשהיתה מראה פניה היו נופלים מגדל יפיה: לכאורה יש להתפלא על אודות הכניסה לפרדס ומקום היפת תואר, שגם לפי שעה זה הציץ ונפגע וזה הציץ ונתעלף (כנגוע ומת) מעוצם בהירות אור פניה עיין שם, ולכאורה גם אם היתה רצונה

וגם הוא הָיָה יְכוּל לַנְּגֹן וַיִּוְדַע חֲכַמַת הַשִּׁיר, וְהָיָה בּוֹחֵר לוֹ עֲצִים שְׂרָאוּיִים לְעִשׂוֹת מֵהֶם כְּלֵי שִׁיר, וְעָשָׂה לְעֲצָמוֹ כְּלֵי שִׁיר. וּמֵהַגִּידִין שֶׁל הַחַיִּוֹת עָשָׂה לוֹ גִּימִין שְׂקוֹרִין 'סְטְרִינִיס', וְהָיָה מְנַגֵּן וּמְשׁוֹרֵר לְעֲצָמוֹ. וְהָיָה לוֹקֵחַ הַפְּתָב שֶׁהָיָה לוֹ שֶׁשָּׁלַחָה לוֹ הַבַּת הַקִּיסָר הַנְּ"ל, וְהָיָה מְשׁוֹרֵר וּמְנַגֵּן, וְנִזְכָּר כֹּל הַמְּאָרְעוֹת שֶׁהָיוּ לוֹ, וְאִיךָ אָבִיו הָיָה בְּעַרְגָּר וְכוּ'; וְעָתָה נִשְׁלַף לְכָאן. וְהִלָּף וְלָקַח הַפְּתָב הַנְּ"ל, וְעָשָׂה לוֹ סִמֵּן בְּאֵילָן אֶחָד, וְעָשָׂה שָׁם מְקוֹם וְטָמֵן שָׁם הַפְּתָב הַנְּ"ל. וַיֵּשֶׁב שָׁם אֵיזָה זְמַן.

פַּעַם אַחַת הָיָה רוּחַ סַעְרָה גְּדוֹלָה, וְשָׁבַר כָּל הָאֵילָנוֹת שֶׁהָיוּ עוֹמְדִים שָׁם, וְלֹא הָיָה יְכוּל לְהַפִּיר הָאֵילָן שֶׁטָּמֵן שָׁם הַפְּתָב, כִּי בְּעוֹד שֶׁהָיוּ עוֹמְדִים - הָיָה לוֹ סִמֵּן לְהַפִּיר, וְעָכְשׁוֹ שֶׁנִּפְּלוּ - נִתְעַרַב הָאֵילָן בֵּין הָאֵילָנוֹת שֶׁהָיוּ שָׁם הַרְבֵּה מְאֹד, וְלֹא הָיָה יְכוּל לְהַפִּיר הָאֵילָן; וְזֶה אֵי אֶפְשָׁר, לְבַקֵּעַ כָּל הָאֵילָנוֹת לְחַפְּשׁ

און דער זון פון דעם בַּעַרְגֶּר הַנְּ"ל. אִיז זײַךְ דָּאָרְט גִּיזְעֶסֶן אויף דעם אָרְט (הַנְּ"ל) און עַר הָאָט זײַךְ דָּאָרְט גִּימֵאכְט אַיִן אָרְט צו זײַצן דִּינְעֵן. און עַר אִיז זײַךְ דָּאָרְט גִּיזְעֶסֶן. און עַר הָאָט אויף גִּיקְעֵנְט שְׁפִילֵן און עַר הָאָט גִּיקְעֵנְט חֲכַמַת הַשִּׁיר. הָאָט עַר זײַךְ אוֹיִסְגִּיקְלִיבֵן הָאֵלֶץ וְנֹאס מַע קָאן דְּרוֹיִס מֵאכִין כְּלֵי שִׁיר (דְּהֵיִינוּ פִּלִּים וְנֹאס מַע שְׁפִילֵט אויף זײ) און עַר הָאָט זײַךְ גִּימֵאכְט כְּלֵי שִׁיר. און פֿון די אַדְעֶרן פֿון די חַיִּוֹת הָאָט עַר זײַךְ גִּימֵאכְט סְטְרִינְעֶס. און עַר פֿלֶעגְט זײַךְ צו שְׁפִילֵן. און עַר פֿלֶעגְט נֶעמְעֵן דָּאָס פְּתָב וְנֹאס עַר הָאָט גִּיהָאָט וְנֹאס זײַךְ הָאָט אִים גִּישִׁיקְט (דְּעֵמָאֵלְט אָז עַר אִיז גִּינֹעֵן אִין דְּעַר שְׁבָה) און עַר הָאָט זײַךְ גִּיזוֹנְגֶּען און גִּישְׁפִּילֵט און עַר הָאָט זײַךְ דְּעַרמֵאנְט וְנֹאס מִיט אִים הָאָט זײַךְ אֵיבְעַר גִּיטָאן. און ווי דער פֿאַטֶער אִיז גִּינֹעֵן אַ בְּעַרְגֶּר וְכוּ' און הֵינְט אִיז עַר אֶהֶער פֿאַרְנוֹאָרְפֵן גִּינוֹאָרְן. און עַר אִיז גִּיגֵאנְגֶּען און הָאָט גִּינֹמְעֵן דָּאָס פְּתָב און הָאָט זײַךְ גִּימֵאכְט אַ סִמֵּן אִין אַ בּוֹיִם. און עַר הָאָט דָּאָרְט אִין דְּעַם בּוֹיִם גִּימֵאכְט אַיִן אָרְט. און הָאָט דָּאָרְט דָּאָס פְּתָב בִּיאַהֲלָטֵן. און עַר אִיז דָּאָרְט גִּיזְעֶסֶן אַ צֵיִט.

אַמָּאָל אִיז גִּינֹעֵן אַ גְּרוֹיִסֶער שְׁטוֹיֶרֶעם ווִינְט. און עַר הָאָט צו בְּרָאָךְן אַלֶע בֵּיימֶער וְנֹאס זײַ זְעֵנְען דָּאָרְט גִּישְׁטאַנְעֵן. הָאָט עַר נִישְׁט גִּיקָאנְט דְּעַרְקֶענְען דְּעַם בּוֹיִם וְנֹאס עַר הָאָט דָּאָרְט בִּיאַהֲלָטֵן דָּאָס פְּתָב. וְנֹאָרְן אָז די בֵּיימֶער זְעֵנְען דָּאָרְט גִּישְׁטאַנְעֵן אויף זײַעַר אָרְט. הָאָט עַר גִּיהָאָט אַ סִמֵּן צו דְּעַרְקֶענְען. אָבְעַר הֵינְט אָז זײַ זְעֵנְען אַיִן גִּיפֵאָלֵן. אִיז דער בּוֹיִם פֿאַרמִישְׁט גִּינוֹאָרְן צווישן די

לְקַט רְמוּזִים

כמו שאמרנו חז"ל, שכאשר ישאלו לישראל איך החזיקו מעמד בימי גלותם הקשים, תהיה תשובתם שהיו מסתכלים תמיד בפסוקים שנכתבו בדברי קבלה שלבסוף יגאלם השי"ת, וכן הפיקו חיות ותקוה על ידי שעסקו בתורה, וזהו "היה לוקח הכתב... ונזכר כל המאורעות". (לוי' ח)

והיה לוקח הכתב שהיה לו: בסליחות לשני קמא אנו אומרים "לא שכחה בכל זאת מכתב עוז חביון", כי שה פזורה ישראל גם כאשר היא לוקה בכפליים, לא שכחה את התורה הקדושה ואת מצוותיה הנקראת "מכתב עוז חביון", כי היא אשר נותנת את הכח והעוז לעמוד בכל הצרות,

סיפורי

מעשה י' - מבטרגיר ועני

מעשיות קצט

הפתב, פי היו רבים מאד. והיה בוכה ומצטער על-זה מאד מאד, ורצה שאם ישב כאן - בודאי ישתגע מגדל הצער שהיה קשה עליו מאד, ונתישב שמכרח לילך להלן ויעבר עליו מה, כי בלא זאת הוא מספן מאד מגדל הצער כנ"ל. ולקח לו בשר ופרות בתוך שקו, וילך באשר לך. ועשה לעצמו סימנים באותו המקום שיצא משם. והיה הולך עד שבא אל ישוב, ושאל: איזה מדינה היא זאת? השיבו לו. ושאל אם נשמע כאן מאותו הקיסר הנ"ל; השיבו לו: הן. ושאל אם נשמע כאן מבתו היפתתאר; השיבו לו: הן, אך שאי אפשר להשתדף עמה כנ"ל. ונתישב בדעתו מאחר שאי אפשר לו לבוא לשם, והלך אל המלך של אותו המדינה, וספר לו כל לבו, ושהוא החתן שלה, ובשבילו אינה רוצה להשתדף עם אחר; ומאחר שאי אפשר לו לבוא לשם, בכך הוא מוסר לו כל הסימנים שבירו, דהיינו השבעה מימות הנ"ל, ושאותו המלך ילך לשם וישתדף עמה, ולו - יתן מעות בעד זה.

והפיר המלך שדבריו כנים, כי אי אפשר לבדות זאת מן הלב, והוטב הדבר בעיניו, אך נתישב: אם יביא אותה לכאן, ואותו הבחור יהיה פה - אין

איבריקע ביימער וואס סע איז דארט געווען זייער פיל האט ער שוין ניט געקענט דערקענען דעם בויס און דאס איז ניט גימאלט אז מע זאל אויף שפאלטן אלע ביימער און מע זאל זוכן דאס פתב ווארן סע גיווען זייער פיל ביימער. האט ער זייער גיוויינט און ער האט זיך זייער מצער גיווען. און ער האט פארשטאנען אז ער וועט דא זיצן וועט ער בנודאי משוגע ווערן מחמת גרויס צער וואס ער האט גיהאט. האט ער זיך מנישב גיווען ער מוז אנוועק גיין ווייטער. און וואס סע וועט זיך שוין מיט אים טאן לאז זיך טאן. גיין אנוועק מוז ער. ווארן ער איז זיך שוין בלויז מסופן זייער מחמת גרויס צער. און ער האט זיך גינומען פלייש און פירות אין א זאק אריין. און ער איז גיגאנגען ווי הין ער וועט גיין. און ער האט זיך גימאכט סימנים אין דעם ארט וואס ער איז פון דארט אנוועק גיגאנגען.

און ער איז גיגאנגען ביז ער איז גיקומען צו איין ישוב. האט ער גיפרעגט וואס פאר א מדינה איז דאס. האט מען אים גיענפערט. האט ער גיפרעגט. אויב מע הערט דא פון דעם קיסר. (הנ"ל). האט מען אים גיענפערט. יוא. האט ער גיפרעגט. אויב מע הערט דא פון זיין טאכטער די פת תואר. האט מען אים גיענפערט. יוא. לושמיר סע קאן זיך קיינער מיט איר ניט משדף זיין (כנ"ל ווארן זי וויל ניט כנ"ל) האט ער זיך מנישב גיווען. מחמת ער קאן שוין אהין נישט קומען. און איז גיגאנגען צום מלך פון דער מדינה. און האט אים אויס דערציילט גאר זיין הארץ. און אז ער איז איר חתן און איבער אים וויל זי קיין אנדערן שידוך ניט. און מחמת ער קאן אהין נישט קומען. דרום גיט ער אפ אלע סימנים וואס ער האט צו דעם מלך דהיינו די זיבן וואסערין הנ"ל. און דער מלך זאל זיך גיין אהין וועט ער זיך משדף זיין מיט איר. און אים זאל ער גיבן געלט דערפאר. האט דער מלך דערקענט. אז זיינע רייד זענען אמת. ווארן מען קאן זיך אזוינס ניט אויסטראכטן פון דעם הארץ. איז די זאך דעם מלך גיפעלן.

הדָּבָר טוֹב לְפָנָיו; וּלְהַרְגוֹ - קָשָׁה בְּעֵינָיו, כִּי מֵדוּעַ יִהְיֶה עַל הַטּוֹבָה שֶׁעָשָׂה לוֹ? בְּכֵן נִתְיַשֵּׁב לְשַׁלְּחוֹ לַמְּרַחוּק מְאֻתִּים פְּרָסָאוֹת. וְחָרָה הַדָּבָר מְאֹד בְּעֵינָיו הַבֵּן הַנַּ"ל, עַל אֲשֶׁר הוּא מְשַׁלְּחוֹ בְּעַד טוֹבָה כְּזוֹ שֶׁעָשָׂה לוֹ, וְהֵלֶךְ שָׁם אֶל מְלֶךְ אַחֵר גַּם-כֵּן, וְסִפֵּר לוֹ גַּם-כֵּן כַּנַּ"ל, וּמָסַר לוֹ כָּל הַסִּמְנִים - וּלְהַשְׁנִי הוֹסִיף סִמְן יוֹתֵר, וְצָנָה עָלָיו וְזָרְזוּ שְׂיִסַּע תַּכְּף, אוֹלִי יוֹכַל לְהַקְדִּים אֶת חֲבֵרוֹ; וְגַם אָפְלוּ אִם לֹא יִקְדִּימוּ - יֵשׁ לוֹ סִמְן יוֹתֵר מִחֲבֵרוֹ. וְהַשְׁנִי נִתְיַשֵּׁב גַּם-כֵּן כַּנַּ"ל כְּמוֹ הֶרְאֵשׁוֹן, וְשַׁלַּח גַּם-כֵּן אֶת אוֹתוֹ הַבֵּן לַמְּרַחוּק מְאֻתִּים פְּרָסָאוֹת. וְחָרָה לוֹ גַּם-כֵּן מְאֹד, וַיִּלְךְ אֶל הַשְּׁלִישִׁי; וּלְהַשְׁלִישִׁי מָסַר עוֹד סִמְנִים מִבְּהָקִים בְּיוֹתֵר. וַיִּלְךְ וַיִּסַּע תַּכְּף הַמְּלֶךְ הֶרְאֵשׁוֹן הַנַּ"ל, וּבָא לְשָׁם, לְמִקּוֹם בֵּית הַקִּיסָר הַנַּ"ל, וַעֲשֵׂה לוֹ שִׁיר, וְנָעַץ בְּתוֹךְ הַשִּׁיר עַל-פִּי הַחֲכָמָה זוֹ כָּל אוֹתָן

נֶאֱרַר דְּעַר מְלֶךְ הָאֵט זִיךְ מִיִּשְׁב גִּינְוֵעַן אַז עַר וְוֵעַט זִי דָא בְּרַעַנְגֵעַן אֶהֱעֵר. און דער כּחור וְוֵעַט דָא זִיין. אִיז זִיךְ פֶּאָר אִים נִיט גוֹט. זָאל עַר אִים הֶאָרְגֵעַנְעַן הָאֵט עַר נִיט גִינְוֵאֶלְט טָאן אַזוֹי אַזאַךְ וְוֵאָרְן פֶּאָרְוֵאָס זָאל מְעַן אִים נֶאֱרַךְ הֶאָרְגֵעַנְעַן פֶּאָר דְּעַר טוֹבָה וְוֵאָס עַר הָאֵט אִים גִּיטָאן. בְּכֵן הָאֵט זִיךְ דְּעַר מְלֶךְ מִיִּשְׁב גִּינְוֵעַן עַר וְוֵעַט אִים פֶּאָרְשִׁיקֵן אוֹיף צְוויי הוֹנְדֵעֶרְט מִייל ווייט. הָאֵט עַס אִים זִייעַר פֶּאָרְדֵרָאָסן נֶאֱרַךְ וְוֵאָס עַר פֶּאָרְשִׁיקֵט אִים פֶּאָר אַזוֹי אַ טוֹבָה ווי עַר הָאֵט אִים גִּיטָאן. אִיז עַר גִּינְאָנְגֵעַן דָאָרְט אוֹיף צו אִיין אַנְדֵעֶרְן מְלֶךְ. און הָאֵט אִים אוֹיף אַזוֹי דְּעַרְצִיילֵט כַּנַּ"ל (דְּהֵינֵנו דְּעַר כּחור דַּעַם בְּעַרְגֵעֶס זון ווייל עַס הָאֵט אִים פֶּאָרְדֵרָאָסן וְוֵאָס דְּעַר עֶרְשִׁטֵעֶר מְלֶךְ הָאֵט אִים פֶּאָרְשִׁיקֵט אִיז עַר גִּינְאָנְגֵעַן צו אִיין אַנְדֵעֶרְן מְלֶךְ און הָאֵט יַעֲנַעַם אוֹיף דְּעַרְצִיילֵט דִּי גֶאָנְצֵעַ מַעֲשֵׂה מִיט אַלַע סִמְנִים כְּדִי דְּעַר אַנְדֵעֶרְעֵר זָאל גִיךְ לויִפֵן נְעַמֵעַן דִּי יַפֵּת תּוֹאָר) און הָאֵט אִים מוֹסֵר גִּינְוֵעַן אַלַע סִמְנִים און צו דַּעַם אַנְדֵעֶרְן הָאֵט עַר נֶאֱרַךְ מוֹסִיף גִּינְוֵעַן מְעַר אַ סִמְן. און עַר הָאֵט אִים גִּיהֵיִסֵן און הָאֵט אִים מְזָרְזוּ גִינְוֵעַן אַז עַר זָאל תִּיכְף פֶּאָרְן. טָאמֶעֶר וְוֵעַט עַר קַעֲנֵעַן יַעֲנַעַם מְלֶךְ אִיבֶעֶר יֶאָגֵן. כְּדִי עַר זָאל פֶּרִיר קוּמֵעַן אַהִיֵן. און אֶפִּילוּ אַז עַר וְוֵעַט נִיט פֶּרִיר קוּמֵעַן. הָאֵט עַר זִיךְ אָבֶעֶר אַ סִמְן מְעַר פּוֹן דַּעַם עֶרְשִׁטֵן.

און דְּעַר אַנְדֵעֶרְעֵר הָאֵט זִיךְ אוֹיף אַזוֹי מִיִּשְׁב גִּינְוֵעַן ווי דְּעַר עֶרְשִׁטֵעֶר (אַז עַס אִיז פֶּאָר אִים נִיט גוֹט אַז דְּעַר כּחור זָאל דָא זִיין) הָאֵט דְּעַר אַנְדֵעֶרְעֵר מְלֶךְ אִים אוֹיף פֶּאָרְשִׁיקֵט אוֹיף צְוויי הוֹנְדֵעֶרְט מִייל ווייטֵעֶר. הָאֵט עַס אִים וויִדֵעֶר זִייעַר פֶּאָרְדֵרָאָסן. אִיז עַר גִּינְאָנְגֵעַן וויִדֵעֶר צוֹם דְּרִיטֵן (דְּהֵינֵנו דְּעַר כּחור דַּעַם בְּעַרְגֵעֶרְס זון אִיז וויִדֵעֶר גִּינְאָנְגֵעַן צו אִיין מְלֶךְ דָאָס אִיז שוִין גִּינְוֵעַן דְּעַר דְּרִיטֵעֶר. און הָאֵט אִים אוֹיף אַזוֹי גִּינְאָגֵט כַּנַּ"ל דִּי גֶאָנְצֵעַ מַעֲשֵׂה) און צו דַּעַם דְּרִיטֵן הָאֵט עַר נֶאֱרַךְ מְעַר סִמְנִים גִּינְאָגֵט זִייעַר גוֹטֵעַ סִמְנִים. הָאֵט זִיךְ אוֹיף גִּיהֵיִבֵן דְּעַר עֶרְשִׁטֵעֶר מְלֶךְ הַנַּ"ל און אִיז גִּיפֶאָרִיֵן אַהִיֵן תִּיכְף און אִיז אַהִיֵן גִּיקוּמֵעַן צו דַּעַם אָרְט פּוֹן דְּעַר בֵּית קִיסָר הַנַּ"ל דְּהֵינֵנו דִּי יַפֵּת תּוֹאָר און דְּעַר מְלֶךְ הָאֵט זִיךְ גִּימֶאָכֵט אַ שִׁיר.

לְקַט רְמוּזִים

את הצדיקים היו לעיתים גם הם צדיקים, כמו שאול שרדף את דוד, ועוד צדיקים שרדפו צדיקים אחרים, ואף על פי כן נשאר צדיקים למרות טעותם. (ליות חו)

בכך נתישב לשלחו למרחוק: רבי אברהם ב"ר נחמן אמר, אמנם הם היו צדיקים, אף על פי כן רדפו את בן הבערגיר ושלחו אותו למרחוק, וכן אנו מוצאים בכל תולדות ימי ישראל, שהרודפים

סיפורי

מעשה י' - מבוערגיר ועני

מעשיות רא

המקומות, דהיינו השבועה עדים הנ"ל; אף על-פי השיר נדמין לו שלא סדרם כסדר, את המקומות הנ"ל, כי כן הגיע לו על-פי חכמת השיר. ובא לשם, על המקום הנ"ל, והגיד השיר. כשמע בת הקיסר המקומות הנ"ל נפלא בעיניו, ונראה לה שמכרח שזהו בן גילה; רק היה קשה בעיניו על שלא סדרם כסדר, אף אף-על-פי-כן חשבה בדעתה: אולי מחמת חכמת משקל השיר בא לו זה הסדר. ונספם בלבה שזה הוא, וכתבה לו שהיא משדכת לו, ונעשה שמחה ורעש שנמצא לה בן גילה, והכינו על החתנה.

בתוך כך בא השני, והיה רץ גם-כן לשם; ואמרו לו שפכר היא משדכת - ולא השגיח על-זה, ואמר שאף-על-פי-כן יש לו דבר שיגיד לה שבנדאי יפעול. ובא והגיד שירו, וסדר כל המקומות הנ"ל כסדר, וגם נתן עוד סימן יותר. ושאלה אותו: מאין יודע הראשון; ולהגיד האמת - לא טוב לפניו, ואמר שאינו יודע. ונפלא בעיניו מאד, ועמדה משתומם, כי גם

און האט איין גינעצט אין דער שיר מיט חכמה די אלע ערטער דהיינו די זיבן עדות הנ"ל (דהיינו די זיבן אירליי וואסערן וואס דאס איז גינען דער עיקר סימנים וואס די האט גיהאט אין איר חתן כנ"ל) לושמיר וועדליק דער חכמה פון דעם שיר. איז אים אויס גיקומען די זיבן ערטער ניט כסדר (דהיינו למשל ער האט באדארפט צו זאגן פריד דעם גרוב און דער נאך די מקנה וכ"ו און ער האט פארקערט גיזאגט) ווארן סע איז אים אזוי אויסגיקומען על פי חכמת השיר. און דער מלך איז ארויף גיקומען אויף דעם ארץ (דהיינו אויף דעם ארץ וואס ווער סע האט זיך גינאלט משדך זיין מיט איר האט גימזט אויף דעם ארץ ארויף קומען און זאגן א שיר מיט חכמה כנ"ל) און ער האט גיזאגט זיין שיר. ווי זי האט דערהערט די ערטער (דהיינו די זיבן אירליי וואסערן) איז ביי איר א ווילד חידוש גינען. איז איר גיפעלן אז דאס איז בנודאי איר חתן נאר סע איז איר קשה גינען פאר וואס ער זאגט זיי ניט כסדר לושמיר פון דעסט וועגין פארט. האט זי זיך גיטראכט אפטר מחמת דער חכמה פון דעם שיר איז אים אויס גיקומען דער סדר. איז ביי איר גיבליבן אין הארץ אז דאס איז ער אליין. האט זי אים אפגישריבן אז זי איז זיך משדך מיט אים. איז גינוארין א גרויסע שמחה און א רעש. באשר די יפת תואר האט זיך שוין גיפונען א שידוך און מהאט זיך שוין גירעכט אויף דער חתונה.

דערנוויל קומט אן דער אנדער (דהיינו דער אנדער מלך וואס אים האט אויף דער בחור אויס גיזאגט אלע סימנים און נאך מער א סימן כנ"ל) און דער אנדער איז אויף גילאפין אהין. האט מען אים גיזאגט אז זי האט שוין א שידוך גיטאן. און ער האט דרויף ניט גיקוקט. און ער האט גיזאגט. פון דעסט וועגין פארט. האט ער אבער זאגט וואס ער וועט איר זאגן. וואס ער וועט בנודאי פועלן. איז ער גיקומען (דהיינו דער אנדער מלך) און האט גיזאגט זיין שיר. און דער אנדער האט שוין מסדר גינען די אלע ערטער כסדר. און דערצו האט ער גיגיבן נאך מער א סימן. הא זי אים גיפרעגט פון וואנעט ווייסט דער ערשטער. זאל ער זאגן דעם אמת איז זיך פאר אים ניט גוט (דהיינו דער אנדער האט זיך גיטראכט. ער קאן איר ניט אויסזאגן דעם אמת אז דער בחור האט דעם ערשטן אויסגיזאגט. ווארן דאס טויג זיך אים נישט אז זי זאל דאס וויסן) האט ער איר גיענפערט. ער וויסט ניט. (פון וואנעט דער ערשטער האט גיוואוסט די סימנים) איז ביי איר דאס א ווילד

הראשון ספר המקומות, ומאין יתנדע לאדם סימנים הללו? אף אף-על-פי-כן נראה בעינייה שזה השני הוא בן גילה, מאחר שראתה בו שספר כסדר וכו' כנ"ל, והראשון - אפטר על-פי חכמת השיר בא לו זאת שהזכיר אלו המקומות; אף נשארה עומדת. והבחור הנ"ל, כששלחו השני - חרה לו גם-כן, והלך אל השלישי וספר לו גם-כן כנ"ל, ומסר לו עוד יותר סימנים מבהקים ביותר; ולפני השלישי ספר כל לבו: באטר שהיה לו כתב שהיה מציר בו המקומות כנ"ל, בכך יציר לעצמו גם-כן על נר כל אותן המקומות, ויביא אליה. והשלישי נתישב גם-כן כנ"ל, שאין טוב לפניו שביא אותה לכאן - וזה הבחור יהיה כאן, ושלח גם-כן את הבחור עוד למרחוק יותר מאתים פרסאות.

וזה המלך השלישי רץ גם-כן לשם (דהיינו לקח את הפת-תאר), ובא לשם, והגידו לו שכבר יש כאן שני הנ"ל - והשיב: אף-על-פי-כן, כי יש לו דבר שבודאי יפעול. והעולם לא היו יודעים כלל מפני מה היא נתרצה לאלו יותר מאחרים. ובא גם השלישי והגיד שירו בסימנים מבהקים יותר, והראה

חידוש גיווען. און זי איז גיבליבן שטיין פארטומילט. ווארין דער ערשטער האט זיך אויף אויס דערציילט די אלע ערטער. און פון וואנעט זאל א מענטש וויסן די סימנים. לושמיר פון דעסט וועגין פארט איז איר גיפעלין אז דער אנדערער ער איז איר חתן. ווארין זי האט גיזעהן אז ער האט דערציילט כסדר. און דערצו נאך א סימן מער און דער ערשטער אפטר אים אויס גיקומען דארף דער חכמה פון דעם שיר וואס ער האט דערמאנט די ערטער. נאר זי איז שוין גיבליבן שטיין (פלומר זי האט זיך שוין קיין עצה ניט גיקאנט גיבן איז זי גיבליבן שטיין און האט שוין מיט קיינעם ניט גיוואלט זיך משבח זיין).

און דער בחור דהיינו דעם בערגירס זון. ווי דער אנדערער מלך האט אים פארשיקט. האט עס אים ווידער זיער פארדראסין. איז ער גיאנגען צום דריטן און האט אים אויף דערציילט גאר די גאנצע מעשה כנ"ל און ער האט אים נאך מער סימנים גיזאגט זייער גוטע סימנים. און פאר דעם דריטן האט ער אויס גירעט גאר זיין הארץ. באטר ער האט גיהאט א כתב וואס אויף דעם כתב איז גיווען אויס גימאלט די אלע ערטער (דהיינו די זיבן אירליי וואסערין) בכך זאל ער זיך אויס מאלין אויף א פאפיר די אלע ערטער און זאל איר ברענגען. און דער דריטער מלך האט אויף פארשיקט דעם בחור נאך ווייטער צוויי הונדערט מייל.

און דער דריטער איז אויף גילאפין אהין. און איז אהין גיקומען. האט מען אים גיזאגט אז ער איז שוין דא דא די צוויי (דהיינו די צוויי מלכים הנ"ל) האט ער גיענפערט. פון דעסט וועגין פארט. ווארין ער האט אזוי אזאך וואס ער וועט בונדאי פועלין. און די וועלט האט גאר ניט גיוואוסט. פארנוואס זי וויל די דאזיגע בעסער איידער אנדערע. און דער דריטער איז אויף אנגיקומען און האט גיזאגט זיין שיר מיט זייער וואוילע סימנים בעסערע סימנים פון די ערשטע. און ער האט גיוויזן דאס

הכתב עם ציור המקומות. ונבְהֵלָה מָאד; אָף לֹא יִכְלֶה לַעֲשׂוֹת דָּבָר, מְחַמַּת שְׁגָם הָרֵאשׁוֹן נִרְאָה שְׁזָהוּ, וְאַחֲר־כֵּן הַשְּׁנִי. עַל-כֵּן אָמְרָה שְׁלֹא תִאָּמֵן עַד שְׂיָבִיאוּ לָהּ כְּתָב יָדָה בְּעֶצְמוֹ.

אַחֲר־כֵּן נִתְיָשֵׁב בְּדַעְתּוֹ הַבְּחֹר הַנִּ"ל: עַד מָתִי יִהְיוּ מְשַׁלְּחִין אוֹתוֹ בְּכָל פַּעַם לְהֵלֵךְ יוֹתֵר? עַל-כֵּן יֵשֵׁב עֲצָמוֹ שֶׁהוּא בְּעֶצְמוֹ יִנַּח עֲצָמוֹ לִילָף לְשָׁם, אוֹלֵי יַפְעוֹל הוּא. וְהִיָּה הוֹלֵךְ וְסוֹבֵב עַד שְׁבָא לְשָׁם, וְאָמַר שֶׁהוּא יֵשׁ לוֹ דָּבָר וְכוּ', וּבָא וְהִגִּיד שִׁירוֹ, וְנָתַן עוֹד יוֹתֵר וְיוֹתֵר סִמְנָיִם מִבְּהָקִים, וְהִזְכִּיר אוֹתָהּ שְׁלֵמֵד עֲמָה בְּחֶדֶר אֶחָד וְכִיּוֹצֵא בְּזוֹה, וְסִפֵּר לָהּ הַכֹּל, שֶׁהוּא שָׁלַח הַמַּלְכִים הַנִּ"ל, וְשִׁטְמָן הַכְּתָב בְּאֵילָן, וְכָל מָה שֶׁעָבַר עָלָיו. אַבְּל הִיא לֹא הַשְּׁגִיחָה כְּלָל עַל-זֶה (וּבְנֻדָּאֵי גַם הָרֵאשׁוֹנִים, הַמַּלְכִים הַנִּ"ל, אָמְרוּ אֵיזָה טְעָמִים עַל מָה שְׁאִין בְּיָדָם הַכְּתָב), וְלִהְכִיר אוֹתוֹ - בְּנֻדָּאֵי אֵי אֶפְשָׁר, כִּי כָּבַר עָבַר זְמַן רַב; וְלֹא רָצְתָה לְהַשְּׁגִיחַ עוֹד עַל סִמְנָיִם כְּלָל עַד שְׂיָבִיאוּ לָהּ הַכְּתָב, כִּי גַם עַל הָרֵאשׁוֹן סִבְרָה שְׁזָהוּ בְּנֻדָּאֵי, וְכֵן עַל הַשְּׁנִי וְכוּ', עַל-כֵּן לֹא רָצְתָה וְכוּ', כַּנִּ"ל. וְנִתְיָשֵׁב הַבְּחֹר שְׁפָאן אֵי אֶפְשָׁר לַעֲשׂוֹת שְׁהִיּוֹת כְּלָל, וְנִתְיָשֵׁב לְשׁוֹב וְלַחְזֹר לְמִקּוּמוֹ, אֶל הַמְּדַבֵּר

כְּתָב (דְּהֵינּוּ נוֹאס עַר הָאט זיך אַליין נאָך גימאלט די ערשטער) מיט די אַלע ערשטער אויס גימאלט. איז זי זייער נבְהֵלָה גינוראין (פְּלוֹמֶר דֶּערשְׁנאָקן און פֿארטומלֵט) נָאָר זִי הָאט שוין נישט גיקענען טאן קיין שום זאָף. מְחַמַּת אויף דַעם ערשטין הָאט זי זיך אויף גימיינט. אז דָאס איז ער אַליין. און נאָך דַעם אויף דַעם אַנדערין איבער דַעם הָאט זי גינאָגט אז זי וועט שוין נישט גלייבין ביז מע וועט איר בְּרַענְגֵען איר אייגין כְּתָב אַליין.

דֶּערנאָך הָאט זיך מנישב גינען דַער בְּחֹר (דְּהֵינּוּ דַעם בְּרַענְגֵען זון) ביז ווי לאַנג וועט מען עס אים אַלץ פֿארשיקן ווייטער. הָאט ער זיך מנישב גינען ער אַליין וועט זיך לאַזן אַהין. (דְּהֵינּוּ צו דַער בַּח קִיָּס) טאַמער וועט ער פּוּעֵלֵן. און ער איז גינאָגנען און גינאָגנען ביז ער איז אַהין גיקומען. און ער הָאט גינאָגט ער הָאט אַזאָף. וואס ער וועט בְּנֻדָּאֵי פּוּעֵלֵן. און ער איז גיקומען און הָאט גינאָגט זיין שיר. און ער הָאט גינאָגט נאָך מער סִמְנָיִם זייער גוטע סִמְנָיִם. און ער הָאט זי דַערמאָנט אז ער הָאט מיט איר אין אַיין חֶדֶר גילענען. און נאָך אַנדערע סִמְנָיִם. און הָאט איר אַלץ אויס דַערצוֹיִלֵט. אז ער הָאט גישיקט די מַלְכִים הַנִּ"ל און אז ער הָאט באַהאַלְטֵן דָאס כְּתָב אין אַ בּוּיִם. און אַלְדִינְג וואס מיט אים הָאט זיך איבער גיטאַן. אַבְּעַר זי הָאט דרויף גאַר נישט גיקוקט. (און די ערשטע דריי מַלְכִים האָבן בְּנֻדָּאֵי אויף גימוזט וְאָגן עפֿעס טעמִים פֿאַר וואס זיי האָבן נישט דָאס כְּתָב) און צו דַערקענען אים. איז בְּנֻדָּאֵי נישט מעגלעך. וואָרן עס איז שוין אַנוועק גינאָגנען אַ לאַנגע צייט. און זי הָאט שוין נישט גינאָלֵט קוקן אויף קיין שום סִמְנָיִם. ביז מע וועט איר בְּרַענְגֵען דָאס כְּתָב פֿון איר האַנט אַליין. וואָרן אויף דַעם ערשטין הָאט זי זיך אויף גימיינט אז דָאס איז ער בְּנֻדָּאֵי. און אַזוי אויף דַעם אַנדערין וְכוּ' איבער דַעם הָאט זי שוין נישט גינאָלֵט קיין שום סִמְנָיִם וְכוּ' כַּנִּ"ל.

און דַער בְּחֹר (דְּהֵינּוּ דַעם בְּרַענְגֵען זון) הָאט זיך מנישב גינען. ער קאַן דָא קיין שְׁהִיּוֹת נישט מאַכין (פְּלוֹמֶר

שְׁהִיָּה בּוֹ, וְשֵׁם יְבֻלָּה יָמִי חַיִּיו. וְהָיָה הוֹלֵךְ וְסוֹבֵב לְהַגִּיעַ לְמִדְבַּר הַנַּ"ל, וְהַגִּיעַ לְשֵׁם, אֶל הַמִּדְבַּר הַנַּ"ל. בְּתוֹךְ כָּל הַנַּ"ל עָבְרוּ בֵּין כֶּף וּבֵין כֶּף כַּמָּה שָׁנִים, וְנִסְפָּם אֶצֶל הַבַּחֲוֹר הַנַּ"ל שֶׁיֵּשֵׁב שָׁם בְּמִדְבַּר וַיְבַלְּהָ שָׁם יָמֵי חַיָּיו; כְּפִי מַה שְּׁעָרָךְ בְּדַעְתּוֹ חַיּוֹת הָאָדָם בְּעוֹלָם הַזֶּה - נַחְקֵר בְּדַעְתּוֹ שְׂטוֹב לְבָלוֹת כְּאֵן מִסְפֵּר יָמָיו. וְיֵשֵׁב שָׁם וְאָכַל וְכוּ' כַּנַּ"ל.

וְעַל הַיָּם הָיָה רוֹצֵחַ. וְהַרוֹצֵחַ שְׁמַע שְׁנַמְצָא יִפְתֹּחַ-תְּאֵר כְּזוֹ בְּעוֹלָם, וְחָשַׁב לְתַפְסָּה; אִךְ שֶׁהוּא לֹא הָיָה צָרִיךְ אוֹתָהּ, כִּי הָיָה סָרִיס - אִךְ חָשַׁק לְתַפְסָּה כְּדִי לְמַכְרָה לְאִיזָה מְלָךְ, וְיִקַּח בְּעֵדָה הוֹן רַב. וְהַתְּחִיל לְהַשְׁתַּדֵּל בָּזֶה. וְהַרוֹצֵחַ הוּא מְפָקֵר, וְהַפְקִיר עֲצָמוֹ: אִם יַפְעוּל - יַפְעוּל, וְאִם לֹא - לֹא, וּמַה יַפְסִיד? כִּי הוּא מְפָקֵר, כְּדִרְךָ הַרוֹצֵחַ. וְהִלֵּךְ הַרוֹצֵחַ וְקָנָה סְחָרוֹת רַבּוֹת מְאֹד מְאֹד, רַבּוּי מְפָלֵג מְאֹד. גַּם עָשָׂה צַפְרִים שֶׁל זָהָב, וְהָיוּ נַעֲשִׂים בְּאִמְנוֹת שְׁנֹדָמָה

עַר קָאן דָּא נִיט זַאמֶען. וְוֹאָרִין שְׂאָמֶער וְנֶעֱרַט מֵעַן גִּינוּאָר אָז עַר אִיז דָּא וְנֶעֱט אִים דֵּער קִיסֵר הַרְגִיגֶען כַּנַּ"ל) הָאָט עַר זִיךְ מֵיִשֵׁב גִּינוּעֵן עַר וְנֶעֱט זִיךְ וְוִידֶער אִום קֶערִין צו זײַן אָרְט אִין דֵּער מִדְבַּר אַרײַן וְוֹאָס עַר אִיז פֿרִיר דָּאָרְט גִּינוּעֵן. אִון דָּאָרְט וְנֶעֱט עַר אַיְבֶער לְעֵבִין זײַנע אַרײַן. אִון עַר אִיז גִּיאַנְגֶען אִון גִּיאַנְגֶען כְּדִי עַר זָאל קוֹמֶען צו דֵּער מִדְבַּר. אִון עַר אִיז אַהִין גִּיקוֹמֶען צו דֵּער מִדְבַּר הַנַּ"ל. דֵּערנױל ווי דָּאָס הָאָט זִיךְ אַלֶץ גִּיטָאָן דֵּערנױל זַענען אַנוּעק גִּיאַנְגֶען זײַער אַסאַף יַאָרִין אִון בײַ דַעם כַּחוּר אִיז גִּיבְלִיבֵן אִין דֵּער דֵּיעָה אָז עַר זָאל דָּאָרְט אַנוּעק זײַצִין אִין דֵּער מִדְבַּר אִון עַר זָאל דָּאָרְט אַיְבֶער לְעֵבִין זײַנע יַאָרִין. וְנֶעֱדְלִיג ווי עַר הָאָט אַפּ גִּישְׂאָצַט דָּאָס גִּיאַנְצֶע לְעֵבִין פֿון דַעם מַעֲנִשָׁן אויף דֵּער וְנֶעֱלַט. אִיז בײַ אִים אַפּ גִּיקְלֶעֱרַט גִּינוּאָרִין אִין זײַן דַּעָה. אָז סַע אִיז גוּט דָּא אִין דֵּער מִדְבַּר אַיְבֶער צו לְעֵבִין זײַנע יַאָרִין אִון עַר אִיז דָּאָרְט גִּיזַעֶסִין אִון הָאָט גִּיגַעֶסִין פֿון דִּי פִּירוֹת וְכוּ' כַּנַּ"ל.

אִון אויף דַעם יָם אִיז גִּינוּעֵן אַ רוֹצֵחַ. אִון דֵּער רוֹצֵחַ הָאָט גִּיהֶעֱרַט אָז סַע גִּיפִינְט זִיךְ אָזוּי אַ פֶּת תּוֹאָר אויף דֵּער וְנֶעֱלַט הָאָט עַר גִּינוּאָלְט זִי אויף חַאפִּין. כָּאטְשֶׁע עַר הָאָט זִי נִיט גִּידָאָרְפֶּט. וְוֹאָרִין עַר אִיז גִּינוּעֵן אַ סָרִיס. נָאָר עַר הָאָט גִּינוּאָלְט זִי חַאפִּין כְּדִי עַר זָאל זִי פֿאַרְקוּיפִין צו אִיין מְלָךְ וְנֶעֱט עַר פֿאַר אִיר נַעֲמֶען זײַער אַסאַף גַעֲלַט אִון דֵּער רוֹצֵחַ הָאָט אַנְגִּיהוּבִין זִיךְ צו פֿאַרְעֵן אִין דֵּער זַאָךְ (דֵּהִינּוּ עַר זָאל זִי קֶענען אויפֿחַאפֿן) אִון אַ רוֹצֵחַ אִיז זִיךְ אַ מוֹפְקֶר. הָאָט עַר זִיךְ מְפָקִיר גִּינוּעֵן וְנֶעֱט עַר פּוּעֲלִין פּוּעֲלִין. אִון נִיט. וְוֹאָס וְנֶעֱט עַר דָּא אַיִנְשְׁטֶעלִין. וְוֹאָרִין עַר אִיז זִיךְ אַ מוֹפְקֶר אָזוּי ווי דֵּער שְׁטִיגֶער אִיז פֿון אַ רוֹצֵחַ. אִון דֵּער רוֹצֵחַ אִיז גִּיאַנְגֶען. אִון הָאָט אַנְגִּיקוּיפֶט זײַער אַסאַף סְחָרוֹת. מְשׁוּנָה פִּיל. אִון עַר הָאָט גִּימַאכְט גִּילְדִינֶע פִּיגְלִיךְ. אִון זײ זַענען גִּימַאכְט גִּינוּאָרִין מִיט מְלַאכּוֹת

לְקַט רַמְזִים

להאדם שהם דברים חיים וחיוניים ונוצצים, ובאמת יש כאן רק ציפוי נוצץ מלמעלה, אבל למעשה הוא דבר דומם מת שאין בו מאומה. (לוית חן)

גם עשה צפרים של זהב, והיו נעשים באמנות שנדמה שהם חיים ממש: כל התאוות, השעשועים ותענוגי העולם הזה, אינם אלא אחיות עינים בלבד, שלמען הבחירה נדמה

שְׁהֵם חַיִּים מִמֶּשׁ (נאַטירליך).¹ גַּם עָשָׂה שְׂבָלִים שֶׁל זָהָב, וְהָיוּ הַצִּפְּרִים עוֹמְדִים עַל הַשְּׂבָלִים; וְזֶה הָיָה בְּעֶצְמוֹ נִדְמָה לַחֲדוּשׁ, שֶׁהַצִּפְּרִים עוֹמְדִים עַל שְׂבָלִים - וְאִין הַשְּׂבָלִים נִשְׁבְּרִים, כִּי הָיוּ צִפּוּרִים גְּדוּלִים (עַל פֶּן הָיָה חֲדוּשׁ). גַּם עָשָׂה בְּתַחבּוּלוֹת שֶׁנִּדְמָה שְׁהֵם מְנַגְּנִים, וְאַחַת הָיְתָה מִפֶּה וּמִקְשָׁקֶשֶׁת בְּלִשׁוֹנָה שְׁקוּרִין 'גִּיקְנאַקט', וְאַחַת הָיְתָה מְצַלְצֶלֶת בְּפִיהָ שְׁקוּרִין 'גִּישׁוּיִשְׁטִישׁיט', וְאַחַת הָיְתָה מְזוּמְרֶת - וְהִפְלִי הָיָה בְּתַחבּוּלוֹת, שֶׁהָיוּ בְּנֵי אָדָם עוֹמְדִים שָׁם בְּתוֹךְ חֶדֶר שֶׁהָיָה עַל הַסְּפִינָה מֵאַחֲרֵי הַצִּפְּרִים, וְעָשׂוּ כָּל הַנַּ"ל אוֹתָן הַבְּנֵי אָדָם, וְנִדְמָה שֶׁהַצִּפְּרִים בְּעֶצְמָן מְנַגְּנִים, כִּי הָיוּ עֲשׂוּיִים עִם 'דֶּרְאָטִין'² בְּאִמְנוֹת עַד שֶׁנִּדְמָה שְׁהֵם בְּעֶצְמָן עוֹשִׂין כָּל הַנַּ"ל. וְנִסְעָ הָרוֹצֵחַ עִם כָּל הַנַּ"ל לְמַדִּינָה שֶׁהָיְתָה שָׁם בֵּת הַקִּיסָר הַנַּ"ל, וּבָא אֶל הָעִיר שֶׁהָיְתָה שָׁם, וְעָמַד עִם סְפִינָתוֹ בַּיָּם, וְשִׁלְשַׁל הָאֲנַקִּירִשׁ וְעַכְבָּה, שְׁקוּרִין 'גִּיאַנְקִירִט'³ וְדָמָה עֲצָמוֹ לְסוּחַר גְּדוּל, וְהָיוּ נִכְנָסִים וּבָאִים שָׁם לְקִנּוּת אֲצֵלוֹ סְחוּרוֹת רַבּוֹת יְקָרוֹת, וְעָמַד שָׁם אֵינָה זְמַן, רַבַּע שָׁנָה וְיֹתֵר, וְהָיוּ נוֹשְׂאִים מִמֶּנּוּ סְחוּרוֹת יְפוֹת שֶׁקָּנוּ אֲצֵלוֹ. וְחָשְׁקָה גַּם בֵּת הַקִּיסָר לְקִנּוּת סְחָרָה מִמֶּנּוּ, וְשִׁלְחָה אֵלָיו שְׂשִׂיא סְחָרָה אֲצֵלָה, וְשִׁלַּח לָהּ שְׂאִינוֹ צְרִיף לְזֶה, לְשֵׂאת סְחָרָה לְבֵית הַקּוֹנָה, אַף-עַל-פִּי

ח. מבעני. ט. חוטי ברול. י. העונן. כ. עננה.

אז מהאט גימיינט זיי לעבין זיי זענען גיווען נאטירליך פונקט אזוי ווי לפעדיגע פייגליך. ווידער האט ער גימאכט גילדיגע זאנגען. און די פייגיל זענען גישטאנען אויף די זאנגען און דאס אליין איז גיווען א חידוש. וואס די פייגיל שטייען אויף די זאנגען און די זאנגען ווערן ניט צופראכין. ווארין סע גיווען גרויסע פייגיל. און ער האט ווידער גימאכט מלאכות אז סע האט זיך גידאכט אז די פייגיל שפילן און איינע האט גיקנאקט און איינע האט גישווישטשיט. און איינע האט גיוונגען. און דאס איז אלץ גיווען מיט תחבולות. ווארין מענשן זענען דארטן גישטאנען אין א חדר וואס סע איז גיווען אויף דער שיף און די מענשן זענען דארט גישטאנען אונטער די פייגיל און די מענשן האבן דאס אלץ גיטאן. און סע האט זיך גידאכט אז די פייגיל אליין שפילן. ווארין זיי זענען גימאכט גיווארין מיט דראטן מיט מלאכות האט זיך גידאכט אז די פייגיל אליין טוען דאס אלץ.

און דער רוצח איז גיגאנגען מיט דעם אלימען צו דער מדינה וואס די בתי קיסר הנ"ל איז דארט גיווען. און ער איז גיקומען צו דער שטאט וואס זי איז דארט גיווען. און ער האט זיך אנדער גישטעלט מיט זיין שיף אין ים און האט די שיף גיאנקערט. און ער האט זיך גימאכט פאר איין גרויסן סוחר. פלעגט מען אריין גיין צו אים מנאל ביי אים קויפן סחורות טייערע. און ער איז דארט גישטאנען א צייט א פערטל יאר און ווייטער. און מהאט אלץ גיטראגין זייער שיינע סחורות וואס מהאט ביי אים גיקויפט. האט די בתי קיסר אויף חשק גיהאט ביי אים צו קויפן סחורה. האט זי צו אים גישיקט. אז ער זאל צו איר טראגין סחורה. האט ער צו איר אפגישיקט. ער באנדארף

שְׁהִיא בַת הַקִּיסָר, וּמִי שְׁצָרִיף סְחָרָה - יָבּוּא אֶצְלוֹ; וְלִסְחָר אֵין מִי שְׁיִכְרִיחַ אוֹתוֹ עַל זֶה.

וַיִּשְׁבָּה עֲצָמָה בַת הַקִּיסָר שְׁתַּלְּף אֶצְלוֹ. וְדַרְכָּהּ הָיָה כְּשֶׁהִלְכָה בְּשׁוּק הַיְתָה תּוֹלָה מִכֶּסֶה עַל פְּנֵיהָ, כְּדִי שֶׁלֹּא יִסְתַּכְּלוּ בָּהּ, כִּי יוֹכְלוּ בְּנֵי אָדָם לִפְלֹ וְכוּ' מַחְמַת יָפִיָּה כַּנ"ל, עַל-כֵּן הַיְתָה מִכֶּסֶה פְּנֵיהָ כַּנ"ל. וְהִלְכָה בַת הַקִּיסָר וְכִסְתָּהּ אֶת פְּנֵיהָ, וְלָקְחָה גַם רַעוּתֶיהָ עִמָּה, וַחֲמִיל שְׁקוֹרִין 'וּוּאך'ל, הִלְף אַחֲרֶיהָ. וּבִאֲתָה אֶל הַסּוֹחֵר הַנ"ל (הַיְנוּ הַרוֹצֵחַ שְׂנֵדָמָה לְסוֹחֵר), וְקָנְתָה שָׁם סְחָרוֹת אֶצְלוֹ וְהִלְכָה לָהּ. וְאָמַר לָהּ הַסּוֹחֵר: אִם תָּבוֹא עוֹד הַפַּעַם - אֲרָאָה לָךְ עוֹד דְּבָרִים יָפִים מִזֶּה, שֶׁהֵם נִפְלְאִים מְאֹד; וְשָׁבָה לְבֵיתָהּ. שׁוּב פַּעַם אַחֲרַת בְּאֲתָה וְקָנְתָה, וְהִלְכָה לָהּ. וְעָמַד שָׁם (הַרוֹצֵחַ הַזֶּה) אֵיזָה זְמַן; בְּתוֹף כֶּף נַעֲשִׂית (הַבַּת קִיסָר הַנ"ל) רְגִילָה אֶצְלוֹ, נִכְנָסַת וַיּוֹצֵאתָ. פַּעַם אַחַת בְּאֲתָה אֶצְלוֹ, וְהִלְף וּפָתַח לָהּ הַחֲדָר שֶׁהָיוּ עוֹמְדִים שָׁם הַצִּפְרִים שֶׁל זֶהב וְכוּ', וְרָאָתָה שֶׁהוּא חִדּוּשׁ נִפְלְאָ. וְרָצוּ גַם הָאַחֲרִים, הַיְנוּ הַחֲמִיל - לְכַנֵּס, וְאָמַר: לָאוּ לָאוּ, זֶה אֵינִי מְרָאָה לְשׁוֹם אָדָם, כִּי אֵלַיךְ שָׂאֲתָה בַת הַקִּיסָר, אֲבָל לְאַחֲרִים אֵינִי רוֹצֵחַ כָּלָל; וְנִכְנָסָה הִיא

ל. מִשְׁמַר.

דָּאס נִיט אַז עַר זַאל טְרָאגֶן סְחָרָה צוּם קוֹנָה אֵין שְׁטוּב אַרֵיין. כְּאֲטָשֶׁע זִי אִיז אַ קִיסָר'ס טַאכְטֶער. וְעַר סַע בְּאַדְרָאךְ סְחָרָה זַאל צו אִים קוּמֶען. און אַ סוֹחֵר קַען קֵינער נִיט גֵיטִין דְרוּף. הָאָט זִיךְ דִי בַת קִיסָר מֵיִשֵׁב גֵינְוֶען זִי וְעֵט צו אִים גֵיין. און אִיר סְדָר אִיז גֵינְוֶען וְעַן זִי פֿלֶעגט גֵיין אֵין מַאָרְק. פֿלֶעגט זִי זִיךְ פֿאַר הַעֲנֵגֶען דָּאס פֿנים. כְּדִי מִזַּאל אוֹיף אִיר נִיט קוֹקִין. וְוֹרִין מַעֲנֵשׁן וְעַלְזֵן קַענען אַנידער פֿאַלִין און חֲלָשׁוֹת בְּלֵיבֵן וְכוּ' מַחְמַת אִיר שֵׁינְקֵיט כַּנ"ל. אִיז דִי בַת קִיסָר גֵיגאַנגֶען. און הָאָט זִיךְ דָּאס פֿנים פֿאַרְהאַנגֶען. און זִי הָאָט מִיט זִיךְ גֵינְוֶמֶען אִירַע פֿאַנעס. און אַ וּוּאָף אִיז אִיר נָאָף גֵיגאַנגֶען. און זִי אִיז גֵיקוּמֶען צוּם דַעם סוֹחֵר (דְּהֵינּוּ צו דַעם רוֹצֵחַ וּוּאָס עַר הָאָט זִיךְ פֿאַרשְׁטֶעלט פֿאַר אַ סוֹחֵר) און זִי הָאָט בֵי אִים גֵיקוּפֿט סְחָרוֹת. און זִי אִיז זִיךְ אַנְוַעק גֵיגאַנגֶען. הָאָט עַר אִיר גֵיזאַגט (דְּהֵינּוּ דַעַר רוֹצֵחַ דַעַר סוֹחֵר) אַז דוּ וְעֵסט נָאָף אַמָּאל קוּמֶען וְעַל אִיךְ דִיר וַיִּיזִין נָאָף שְׁעַנְעַרַע זַאכִין דַעַרפֿון זֵייעַר וּוּאָילַע זַאכִין און זִי הָאָט זִיךְ אוּמְגֵיקְעַרְט אַהֵיִם. דַעַרנָאָף אִיז זִי ווִידַער אַמָּאל גֵיקוּמֶען און הָאָט גֵיקוּפֿט בֵי אִים סְחָרָה און אִיז ווִידַער אַהֵיִם גֵיגאַנגֶען. און דַעַר רוֹצֵחַ אִיז דָּאַרְט גֵישְׁטאַנען אַ צֵיִט. דַעַרנוִוִיל אִיז דִי בַת קִיסָר שׁוִין גֵיוּוּאָיִנט גֵיוּוּאָרִין בֵי אִים צו זֵיין. זִי פֿלֶעגט אָפֿט צו אִים אַרֵיין צו גֵיין.

אַמָּאל אִיז זִי צו אִים גֵיקוּמֶען. אִיז עַר גֵיגאַנגֶען און הָאָט אִיר אוֹיף גֵיעֲפִינט דָּאס חֲדָר וּוּאָס דָּאַרְט זַענען גֵישְׁטאַנען דִי גֵילְדֵינַע פֿייגִיל וְכוּ' הָאָט זִי גֵיזַעֶהֶן סַע אִיז זֵייעַר אַ ווִילד חִדּוּשׁ. און דִי אִיבֵרִיקַע מַעֲנֵשׁן וּוּאָס זַענען מִיט אִיר גֵינְוֶען (דְּהֵינּוּ דִי וּוּאָף וְכוּ') הָאַבִין אוֹיף גֵיוּוּאָלט אַרֵיין גֵיין אֵין דַעם חֲדָר. הָאָט עַר גֵיזאַגט. גֵיין גֵיין. דָּאס ווִיז אוֹיף נִיט גֵיין שׁוֹם מַעֲנֵשׁן נָאָר דִיר. ווִייל דוּ בֵיִסט דַעם קִיסָר'ס טַאכְטֶער. אָבַער פֿאַר אַנדַעַרַע ווִיל אִיךְ דָּאס גָּאַר נִיט וַיִּיזִין. אִיז זִי אַלֵיין אַהֵין אַרֵיין

בעצמה. והלך גם הוא אל החדר, ונעל הדלת, ועשה כפשוטו, שלקח שק והניחה בעל-כרחו בתוך השק, ופשט ממנה מלבושיה והלבישם את מאטראס² אחד, וכסה פניו ודחפו לחוץ ואמר לו: לך. והמאטראס הזה הוא אינו יודע כלל מה נעשה עמו, ותכף שיצא לחוץ ופניו מכסה, והחיל לא ידעו - והתחילו לילך עמו מיד, כמדה להם שזאת היא הבת-הקיסר. והוא (הינו המאטראס) הולך עם החיל שהולכיהו, ולא ידע היכן הוא כלל עד שבא לשם, לחדר שהיתה הבת-קיסר יושבת שם, וגלו פניו וראו שהוא מאטראס, ונעשה רעש גדול (ואת המאטראס טפחו על פניו היטב היטב ודחפוהו, כי הוא אינו חיב, כי לא ידע כלל).

והרוצח לקח את הבת-הקיסר, וידע שבנדאי ירדפו אחריו, והלך מן הספינה וטמן עצמו עמה בבור שהיה בו מי גשמים עד שיעבר הרעש. ואת המאטראסין של הספינה צנה שתכף ומיד יחתכו האנקירס ויברחו מיד, כי בנדאי ירדפו אחריהם; ובנדאי לא יהיו רובים אל הספינה, מחמת הבת-קיסר שהם סבורים שהיא שם בספינה, רק שירדפו אתכם, ועל-כן תברחו מיד, מ. מלח.

גיגאנגען. איז ער אויף אריין גיגאנגען אין דעם חדר אריין. און ער האט פארשלאסן די טיר. און ער האט גיטאן פראקטי און האט גינומען א זאק און האט זי מיט גינוואלד אריין גילייגט אין זאק אריין. און ער האט פון איר אראפ גינומען אלע אינע קליידער. און ער האט אנגיטאן די קליידער א מאטראס און ער האט אים פארהאנגען דאס פנים און האט אים ארויס גישטופט און ער האט צו אים גיזאגט. גיי. און דער מאטראס ער ווייסט גאר ניט וואס מיט אים טוט זיך. און תיכף ווי ער איז ארויס גיגאנגען און דאס פנים איז אים גיווען פאר האנגען. און דאס חיל (דהיינו די וואך) האט נישט גוואוסט. האבין זיי אנגיהויבן מיט אים צו גיין תיכף. זיי האבן גימיינט אז דאס איז די בת קיסר. און דער מאטראס איז גיגאנגען מיט דעם חיל וואו זיי האבן אים גיפירט. און ער האט גאר ניט גוואוסט ווי ער איז אין דער וועלט. ביז ער איז גיקומען אין דעם חדר אריין וואס די בת קיסר איז דארט גיזעסין. האט מען אים אפ גידעקט דאס פנים. האט מען דערזען. אז דאס איז גאר א מאטראס. איז גינוארין דארט זייער א ווילדער רעש. (און דעם מאטראס האט מען אנגיפטשט גאנץ גוט אין פנים און מען האט אים ארויס גישטופט ווארין ער איז זיך קיין חייב ניט ווארין ער האט גאר ניט גוואוסט).

און דער רוצח האט גינומען די בת קיסר. און ער האט גוואוסט אז מען וועט אים בנדאי נאך זאגן. איז ער ארויס גיגאנגען פון דער שיף און ער האט זיך מיט איר באהאלטן אין א גרוב וואס דארט איז גיווען רעגן וואסער ביז דער רעש וועט איבער גיין. און די מאטראסין פון דער שיף האט ער אנגיזאגט אז זיי זאלן תיכף אפ שניידן די אנקערס און זיי זאלן תיכף אנטלויפן. ווארין מען וועט זיי בנדאי תיכף נאך זאגן. און שייסין וועט מען בנדאי ניט צו דער שיף. מחמת דער בת קיסר. ווארין זיי וועלן זיך מיינען אז זי איז דארט אין דער שיף. גאר זיי וועלן אייך נאך

ואם ישיגו אתכם - ישיגו, מה בזה? כדרך הרוצחים, שאינם משגיחין על עצמן כלל. וכן היה, שנעשה רעש ונדפו תכף אחריהם, אף לא מצאוה שם. והרוצח החביא עצמו עמה בבור של מי גשמים, והיו מנחים שם, והיה מפחיד אותה שלא תצעק, שלא ישמעו בני אדם, והיה אומר לה: אני מסרתי נפשי בשבילך כדי לתפוסך, ואם אפסיד אותך - אין חיי נחשבים אצלי כלום; מאחר שפכר את בידי, אם אחרזר ואפסיד אותך ותמנע ממני - אין חיי נחשבים אצלי מאומה כלל, על-כן תכף שתפני צעקה - אהנק אותך מיד ויעבר עלי מה, כי אני שנה בעיני כלום; ותירא לנפשה מפניו (הגנו הפתקיסר היתה יראה לצעק מפני אימת הרוצח). אחר-כך יצא משם עמה והוליך אותה בעיר, והיו הולכים והולכים ובאו למקום אחר, והבין שגם שם מחפשים, והחביא עצמו עמה עוד במקנה; וכן יצא משם והלך והחביא עמה עוד במקום אחר, עד שהיה מחביא עצמו עמה בכל השבעה מקומות

יגין. איבער דעם זאלט איר אנטלופין תיכף. וועט מען אייך האפין וואס איז. אזוי ווי דער שטייגער איז פון רוצחים. זיי קוקין אויף זיך גאר ניט (כלומר זיי זענען זיך מפקיר) און אזוי איז גינען. סע גינארין א גרויסער רעש. און מען האט זיי תיכף נאך גייאגט. נאר מהאט זי דארט ניט גיפונען. און דער רוצח האט זיך באהאלטן מיט איר אין א גרוב פון רעגין וואסער. און זיי זענען דארטין גילעגין און ער האט זי גישראקן. אז זי זאל ניט שרייען. כדי מענשן זאלין ניט דערהערין. און ער האט צו איר אזוי גיזאגט. איך האב מיך מוסר נפש גינען פון דיינעט וועגין כדי איך זאל דיך האפין. און אז איך זאל דיר ווינדער אן ווערין. איז מיין לעבין ביי מיר גאר ניט ווערט. ווארין ווייל דו ביסט שוין ביי מיר אין די הענט. אז איך זאל דיך ווינדער אן ווערין. און מע זאל דיר אפנעמען פון מיר. איז שוין מיין לעבין ביי מיר גאר ניט ווערט. דרום ווי באלד דו וועסט נאר א גישריי טאן. וועל איך דיך תיכף דערנווארגן. און לאז זיך שוין מיט מיר טאן וואס סע וועט זיך טאן. ווארן איך בין שוין ביי מיר גאר ניט ווערט. האט זי מורא גיהאט פאר אים (כלומר די פת קיסר וואס זי איז גילעגן אין דעם גרוב מיט דעם רוצח האט מורא גיהאט צו שרייען ווייל דער רוצח האט זי גישראקן) דערנאך איז ער ארויס גיגאנגען פון דארט מיט איר. און ער האט זי גיפירט אין שטאט און זיי זענען גיגאנגען און גיגאנגען און זיי זענען גיקומען צו איין ארט. און דער רוצח האט פארשטאנען אז דארט זוכט מען אויף. האט ער זיך מיט איר ווינדער באהאלטן. אין א מקנה. און דער נאך איז ער פון דארט אויף ארויס גיגאנגען און איז גיקומען צו איין אנדער ארט האט ער זיך דארט אויף מיט איר באהאלטן אין איין אנדער וואסער און אזוי האט ער זיך מיט איר באהאלטן אלע מאל אין איין אנדער וואסער. ביז ער האט זיך מיט איר באהאלטן אין די אלע זיבן ערליי וואסערן וואס דער

לקט רמזים

עד שהיה מחביא עצמו עמה בכל השבעה שהרוצח הגזול החביא עצמו עמה בדיוק באותם מקומות הנזכרים לעיל: אנ"ש היו אומרים על זה שבעה סוגי מימות בהם החביא עצמו הבערגיר

סיפורי

מעשה י' - מבערגיר ועני

מעשיות רמ

שְׁהַחֲבִיא הַבְּעֵרְגִיר עִם אִמָּה פִּנְ"ל, שְׁהֵם הַשְּׂבָעָה עֲדִים הַנְ"ל (הַיְנוּ שְׂבָעָה מִיְנֵי מִים, שְׁהֵם בּוֹר וּמְקַנָּה וּמְעִין וְכוּ' פִּנְ"ל), עַד אֲשֶׁר בָּא אֶל הַיָּם, וַחֲפֹשׂ שָׁם לְמַצָּא עַל-כָּל-פָּנִים סְפִינָה קְטַנָּה שֶׁל צִידֵי דָגִים כְּדֵי לַעֲבֹר עִמָּה. וּמַצָּא סְפִינָה, וְלָקַח אֶת בֵּת הַקִּיסָר; וְהוּא לֹא הָיָה צָרִיף אוֹתָהּ, כִּי הָיָה סָרִיס פִּנְ"ל, אִף הָיָה רוֹצֵה לְמַכְרָהּ לְאִיזָה מְלָף, וְהָיָה מִתְיָרָא פֶּן יִתְפָּסוּ אוֹתָהּ מִמֶּנּוּ, וְהָלַף וְהִלְבִּישׁ אוֹתָהּ בְּבִגְדֵי מַאֲטָרָאס, וְנִדְמִית לְזָכָר, וְעָבַר עִמּוֹ בָּיָם (מִפְּאֵן וְהִלְלָהּ נִדְבַר עַל הַבֵּת-קִיסָר בְּלִשׁוֹן זָכָר, כִּי בְּלִשׁוֹן זֶה סִפֵּר בְּבִנּוּ זְכוּרֵי לְכַרְכָּה, מִחֲמַת שְׁהַרְוֹצָת הַלְבִּישׁ אוֹתָהּ כְּמוֹ זָכָר). וְכֵאֲבָּר רֹחַ סְעָרָה, וְנָשָׂא הַסְּפִינָה אֶל הַסְּפָר, וְשָׁבַר אֶת הַסְּפִינָה, וּבָאוּ אֶל אוֹתוֹ הַסְּפָר שְׁהָיָה מְדַבֵּר הַנְ"ל שְׁהָיָה שָׁם הַבַּחֹר הַנְ"ל.

בְּבוֹאֵם לְשָׁם, וְהַגְזִלָן הָיָה בְּקִי בְּדַרְכִים כְּדַרְכָּם, וַיִּדַע שְׂפָאן הוּא מְקוֹם מְדַבֵּר שְׂאִין מְגִיעִים הַסְּפִינּוֹת לְכָאן, עַל-כֵּן לֹא הָיָה מִתְיָרָא כְּאֵן מְשׁוּם אָדָם, וְהַנִּיחָה. וְהָלְכוּ (הַיְנוּ הַרוֹצֵחַ וּבֵת הַקִּיסָר) זֶה לְכָאן וְזֶה לְכָאן לְבַקֵּשׁ לָהֶם אֲכָל.

כְּעַרְגֵּר הָאֵס זִיף בְּאֵהָלָטָן מִיט אִיר מוֹטָעֵר פִּנְ"ל. וְוַאֲס דָּאָס זְעַנְעֵן דִּי זִיבֵן עֲדוֹת פִּנְ"ל. בִּיז עַר אִיז גִּיקוֹמְעֵן מִיט אִיר אוֹיף דַּעַם יָם. הָאֵס דַּעַר רוֹצֵחַ דָּאָרְט גִּיזוֹכְכַט כְּאַטְשֶׁע אַ קְלִיין שִׁיפֵל פּוֹן דִּי וְוַאֲס חֲאפֵן פִּישׁ כְּדֵי עַר זָאל מִיט אִיר אַרִיבֵּעֵר. הָאֵס עַר גִּיפּוֹנְעֵן אַ שִׁיף. הָאֵס עַר גִּינּוֹמְעֵן דִּי בֵּת קִיסָר. אוֹן עַר הָאֵס זִי נִיט גִּידָאָרְפֵט וְוַאָרְן עַר אִיז גִּינּוֹעֵן אַ סָרִיס פִּנְ"ל. נָאָר עַר הָאֵס גִּינּוֹאֲלֵט זִי פֶּאָרְקוֹיפֵן צוֹ אִיין מְלָף. אוֹן עַר הָאֵס מוֹרָא גִּיהֵאָט טְאָמְעֵר וְוַעֲט מְעֵן זִי אַנּוֹעַק חֲאפֵן בִּי אִיִּם. אִיז עַר גִּיגֶאָנְעֵן אוֹן הָאֵס זִי אַנְגִּיטָאן אִיין קְלִיידֵעֵר פּוֹן אַ מַאֲטָרָאס. הָאֵס זִי אַפְּנִים גִּיהֵאָט וְוִי אַ זָכָר. אוֹן דַּעַר רוֹצֵחַ אִיז מִיט אִיִּם גִּיפֶאָרְן אוֹיף דַּעַם יָם (דִּהֵינּוּ מִיט דַּעַר בֵּת קִיסָר וְוַאֲס מִיר רִיפֵן זִי אַן בְּלִשׁוֹן זָכָר מִחֲמַת דַּעַר רוֹצֵחַ הָאֵס זִי אַזוֹי פֶּאָרשֶׁטֶלֶט פִּנְ"ל) אִיז גִּיקוֹמְעֵן אַ שְׂטָאָרְעֵם וְוִינְט אוֹן הָאֵס אַנּוֹעַק גִּיטְרָאָגֵן דִּי שִׁיף צוֹ אִיין בָּאָרְטָן אוֹן דִּי שִׁיף אִיז צוֹ בְּרָאָךְ גִּינּוֹאָרְן אוֹן זִי זְעַנְעֵן גִּיקוֹמְעֵן צוֹ דַּעַם בְּאָרְטָן וְוַאֲס דָּאָרְט אִיז גִּינּוֹעֵן דִּי מְדַבֵּר וְוַאֲס דָּאָרְט אִיז גִּיזְעַסֵן דַּעַר בַּחֹר הַנְ"ל.

וְוִי זִי זְעַנְעֵן אַהִיין גִּיקוֹמְעֵן. אוֹן דַּעַר גְּזֵלָן אִיז גִּינִיט גִּינּוֹעֵן אִיין וְוַעֲגֵן אַזוֹי וְוִי זִייעֵר סָרָר אִיז הָאֵס עַר גִּינּוֹאָסְט. אַז דָּא אִיז אִיין אָרְט פּוֹן מְדַבֵּר. וְוַאֲס קִיין שִׁיפֵן קוֹמְעֵן אַהֵעֵר נִיט. אִיבֵּעֵר דַּעַם הָאֵס עַר דָּא שׁוֹיין קִיין מוֹרָא נִיט גִּיהֵאָט פֶּאָר קִיין שׁוּם מְעַנְשֵׁן הָאֵס עַר זִי גִילֶאָזְט. זְעַנְעֵן זִי גִיגֶאָנְעֵן (דִּהֵינּוּ דַּעַר רוֹצֵחַ אוֹן דִּי בֵּת קִיסָר) דַּעַר אַהֵעֵר אוֹן דַּעַר אַהֵעֵר זִי זְאָלָן זִיף זִיכֵן עֶפְעַס עֶסֶן. הָאֵס זִי זִיף דַּעַרְוִיטְעֵרְט פּוֹן דַּעַם גְּזֵלָן. אוֹן דַּעַר גְּזֵלָן אִיז גִּיגֶאָנְעֵן אִיין זִיין וְוַעֲגֵן. אוֹן עַר הָאֵס דַּעַרְוִיטְעֵן אַז

לְקַט רְמוּזִים

במדוייק ממש כמעשה הצדיק – אבל הוא רשע גמור, כי הכל תלוי בכוונה, וכמו שכתב רבינו (בסימן י"ב ועוד), שיכולים להיות למדן אבל רשע גמור רח"ל.

(לוי"ת חו)

עם אשת העני בעת שהצילה מידי חוטפיה – שאף על פי שהרוצח המתועב עשה כמעשה הבערגיר הכשר, היה גולן ורוצח ונשאר כזה, היפך מהקצה אל הקצה מהבערגיר הצדיק – כי הכל הולך אחר הכוונה. כי יתכן והאדם עושה

ונתרחק מן הגזלן. והגזלן הלך בדרך וראה והנה אינה אצלו, והתחיל לצעק אליה. והיא ישבה עצמה, ולא השיבה לו (פי אמרה): מאחר שסופי יהיה שימכר אותי - למה לי להשיב לו? ואם יחזר ויגיע אצלי - אשיב לו שלא שמעתי; בפרט כי אין רצונו להרגני, כי הוא צריך למכר אותי. ולא השיבה אותו, והלכה להלן, והוא הגזלן, מחפש אנה ואנה ולא מצאה. והלך להלן ולא מצאה, ומן הסתם אכלוהו חיות רעות. והיא הלכה להלן, והיתה מוצאת לה איזה אכל, והלכה עד שהגיעה אל המקום שהיה יושב שם הבחור הנ"ל, וכבר נתגדלה בשערות וגם היתה לבושה כמו זכר, בבגדי מאטרס פנ"ל, ולא הפירו זה את זה. ותכף בבואה בא לו שמחה שבה עוד אדם. ושאל אותו: מאין באת לכאן? השיבה: הייתי עם איזה סוחר בים וכו'. שאלה אותו: מאין באת אפה לכאן? השיבה לה: גם-כן על-ידי איזה סוחר וכו'; וישבו שם שניהם (אין הלשון מדקדק, כי פעם היא נקראת בלשון זכר ופעם בלשון נקבה).

ואחר שנלקחה בת הקיסר מן הקיסר פנ"ל, היתה הקיסרית מקוננת ומכה ראשה בכתל על אבדת בתה, והיתה מצערת בדברים מאד את הקיסר,

זי איז ניט דא לעבן אים. האט ער אנגיהויבן צו שרייען צו איר. און זי האט זיך מיניש גיווען. און האט אים גארניט גיענפערט. ווארן זי האט זיך גיטראכט. מיין סוף איז זיך ער וועט מיר פארקויפן. נאך וואס זאל איך אים ענפערן אויב ער וועט ווידער אנקומען צו מיר. וועל איך אים ענפערן. איך האב ניט גיהערט. בפרט הרגענען וויל ער זיך מיר ניט. ווארן ער וויל זיך מיר פארקויפן. האט זי אים ניט גיענפערט. און זי איז ווייטער גיגאנגען. און דער גזלן האט זי גיזוכט אהין און אהער און ער האט זי ניט גיקאנט גיפניען. און ער איז ווייטער גיגאנגען און ער האט זי אלץ גישט גיקאנט גיפניען. און מן הסתם האבן אים חיות רעות אויף גיגעסן.

און זי איז גיגאנגען ווייטער ווייטער. און זי האט זיך גיפונען עפעס עסן. און איז אזוי גיגאנגען ביז זי איז גיקומען צו דעם ארט וואס דארט איז גיזעסן דער בחור הנ"ל (דהיינו דעם בערגערס זון הנ"ל) און זי איז שוין דערנווייל פארנואקסן גיווארן מיט האר און דערצו איז זי גיווען אנגיטאן ווי א זכר אין די קליידער פון א מאטרס פנ"ל האבן זיי זיך ניט דערקענט איינס דאס אנדערע. און תיכף ווי זי איז גיקומען. איז ער פריילעך גיווארן וואס סע איז דא גיקומען נאך א מענש. האט ער זי גיפרעגט. פון וואנען קומסטו אהער. האט זי געענטפערט איך בין געווען מיט א סוחר אויף דעם ים וכו'. האט זי אים געפרעגט פון וואנען קומסטו אהער. האט ער איר אויף גיענפערט. דארף א סוחר. זענען זיי דארט ביידע גיזעסן.

און דער נאך ווי די בת קיסר איז אנוועק גיחאפט גיווארן פון דעם קיסר פנ"ל. האט די קיסר'טע זייער גיקלאגט און זי האט זיך גישלאגן קאפ אין דער וואנט. אויף דעם וואס איר טאכטער איז פארפאלן גיווארן. און זי האט דעם קיסר זייער גיגעסן מיט הייד. זי האט צו אים גיזאגט. איבער

סיפורי

מעשה י' - מבכרניר ועני

מעשיות ריא

שְׁעַל-יְדֵי גִסּוּתוֹ אֲבָד אֶת הַבְּחֹר הַנַּ"ל - וְעַתָּה אֲבָד בְּתָם; (וְאָמְרָה): הֲלֹא הָיָא הֵימָּנָה כָּל הַמְּזֵל וְהַצְּלָחָה שְׁלָנוּ - וְאֲבָדְנוּ אוֹתָהּ, וּמָה יֵשׁ לִי עוֹד הַיּוֹם? וְהֵימָּנָה מְצַעֲרָת אוֹתוֹ מְאֹד. וּבְנֹדָאֵי גַם אֲלִיו בְּעַצְמוֹ הָיָה צָר מְאֹד עַל אֲבֹדָת בְּתוֹ, וְעוֹד הֵימָּנָה הַקִּיסְרִית מְצַעֲרָת וּמְכַעֲסָת אוֹתוֹ מְאֹד, וְנַעֲשׂוּ קִטְטוֹת וּכְעָסִים בִּינֵיהֶם, וְהֵימָּנָה מְדַבְּרָת לוֹ דְּבָרִים רָעִים עַד שֶׁהַכְּעִיסָה אוֹתוֹ מְאֹד, עַד אֲשֶׁר אָמַר לְשִׁלְחָה; וְהוֹשִׁיב דִּינָיִם, וּפְסָקוֹ לְשִׁלְחָה, וְשִׁלְחָהּ, שְׁקוֹרִינְן 'פֶּאָר שִׁיקָט'. אַחַר-כֵּן הָיָה הַקִּיסָר שׁוֹלַח לְמַלְחָמָה וְלֹא הָיָה מְצָלִיחַ, וְהָיָה תּוֹלָה הַדְּבָר בְּאֵיזָה יַעֲדִינְרָאֵל, שְׁבִשְׁבִיל שְׁעֵשִׂית כֶּף - עַל-יְדֵי-זֶה אֲבֹדָת הַמַּלְחָמָה; וְשִׁלַּח אוֹתוֹ. אַחַר-כֵּן שִׁלַּח עוֹד לְמַלְחָמָה וְלֹא הִצְלִיחַ, וְשִׁלַּח עוֹד יַעֲדִינְרָאֵלִין (הַיְנִי פֶּאָר שִׁיקָט), וְכֵן שִׁלַּח כְּמָה יַעֲדִינְרָאֵלִין. וְכֵן בְּנֵי הַמְּדִינָה שְׁעוֹשֵׂה דְּבָרִים זְרִים, בְּתַחֲלָה שִׁלַּח הַקִּיסְרִית, אַחַר-כֵּן יַעֲדִינְרָאֵלִין; וְיִשְׁבּוּ עַצְמָן: אֲפֹשֶׁר לְהַפֵּךְ, לְשִׁלַּח אַחַר הַקִּיסְרִית - וְאוֹתוֹ יִשְׁלַחוּ, וְהַקִּיסְרִית תִּנְהַג הַמְּדִינָה. וְכֵן עָשׂוּ, וְשִׁלַּחוּ אֶת הַקִּיסָר, וְהוֹשִׁיבוּ אֶת הַקִּיסְרִית, וְהָיָא נְהֻגָה הַמְּדִינָה.

וְהַקִּיסְרִית שִׁלְחָה תְּכַף לְהַחְזִיר אֶת הַבְּרִגְרִי עִם אֲשֶׁתוֹ הַבְּעִרְגִּירִין, וְהַכְּנִיסָה

דִּינֵין גְּדוּלוֹת. הָאֶסְטוֹ דְּעַם בְּחוּר אוֹיִם גִּבְרָאכְט. אוֹן הֵינְט אִיז אוֹנְזֶער טֶאכְטֶער פֶּאַרְלָאָרן גִּינוּוָאָרן. אוֹן זִי הָאָט גִּזְאָגְט. זִי אִיז זִיךְ גִּינוּוְען גָּאָר אוֹנְזֶער מְזֵל אוֹן גָּאָר אוֹנְזֶער הַצְּלָחָה. הֵינְט הָאָבֵן מִיר זִי פֶּאַרְלָאָרן. וְאוֹס אִיז מִיר שׁוֹיִן גִּבְלִיבֵן הֵינְט. אוֹן זִי הָאָט אִים זִיעֵר גִּיגְעֶסֶן. אוֹן אִים אַלִּיין אִיז זִיךְ בְּנֹדָאֵי אוֹיף זִיעֵר בִּיטֶער גִּינוּוְען דָּאָס וְאוֹס דִּי טֶאכְטֶער אִיז פֶּאַרְפֶּאַלֵן גִּינוּוָאָרן דְּעֶרְצוֹ הָאָט דִּי קִיסְר'טֶע אִים זִיעֵר גִּיגְעֶסֶן אוֹן זִיעֵר דְּעֶרְצֶערֶנְט. אוֹן סֶע גִּינוּוָאָרן גְרוֹיסֶע קֶרִיג אוֹן עִסְנִישׁ קְנוּוִישׁן זִי. אוֹן זִי פֶּלְעָגְט אִים רִיידֵן דְּבָרִים רָעִים בִּיז זִי הָאָט אִים זִיעֵר דְּעֶרְצֶערֶנְט. בִּיז עַר הָאָט זִי גִיהִיֶסֶן פֶּאַרְשִׁיקֵן. אוֹן עַר הָאָט גִּזְעֶצֶט דִּינֵינִים אוֹיף אִיר. הָאָבֵן זִי גִיפְסֶק'ט אַז מְעַן זָאל זִי פֶּאַרְשִׁיקֵן. הָאָט מְעַן זִי פֶּאַרְשִׁיקֵט.

דְּעֶרְנָאָף הָאָט דְּעַר קִיסָר גִּישִׁיקֵט אִין דְּעַר מַלְחָמָה אַרִיין. אוֹן עַר הָאָט נִיט מְצָלִיחַ גִּינוּוְען. הָאָט עַר דָּאָס אַנְגִּיהֶאָנְגֶען אִין אַ יַעֲדִינְרָאֵל. נוֹייל דוּ הָאָסְט אַזוֹי גִּיטָאָן דְּרִיבֶער הָאָסְטוֹ אַנְגִּינוּוָאָרן דִּי מַלְחָמָה. הָאָט עַר דְּעַם יַעֲדִינְרָאֵל פֶּאַרְשִׁיקֵט. דְּעֶרְנָאָף הָאָט עַר ווִידֶער גִּישִׁיקֵט אִין דְּעַר מַלְחָמָה אַרִיין. אוֹן הָאָט ווִידֶער נִיט מְצָלִיחַ גִּינוּוְען הָאָט עַר ווִידֶער פֶּאַרְשִׁיקֵט יַעֲדִינְרָאֵלֵן אוֹן אַזוֹי הָאָט עַר פֶּאַרְשִׁיקֵט כְּמָה יַעֲדִינְרָאֵלֵן. הָאָט דִּי מְדִינָה גִּזְעֶהֵן אַז עַר טוּט ווִילְדֶע זַאָכֵן פֶּרִיר הָאָט עַר פֶּאַרְשִׁיקֵט דִּי קִיסְר'טֶע. דְּעֶרְנָאָף יַעֲדִינְרָאֵלֵן. הָאָבֵן זִי זִיךְ מְיִישֵׁב גִּינוּוְען (דְּהֵינֵי דִּי מְדִינָה) טֶאמֶער פֶּאַרְקֶערֶט. מְעַן זָאל שִׁיקֵן נָאָךְ דְּעַר קִיסְר'טִי. אוֹן אִים זָאל מְעַן פֶּאַרְשִׁיקֵן. אוֹן דִּי קִיסְר'טֶע זָאל פִּירֵן דִּי מְדִינָה. הָאָבֵן זִי אַזוֹי גִּיטָאָן. אוֹן הָאָבֵן דְּעַם קִיסָר פֶּאַרְשִׁיקֵט. אוֹן דִּי קִיסְר'טֶע הָאָבֵן זִי צוּרִיק גִּינוּוְעֵן. אוֹן זִי הָאָט גִּיפִרֵט דִּי מְדִינָה.

אוֹן דִּי קִיסְר'טֶע הָאָט תִּיכְפֵּה גִישִׁיקֵט אַז מְעַן זָאל ווִידֶער צוּרִיק בְּרַנְגֶען דְּעַם בְּעֶרְגֶער מִיט זִיין נוֹיִיב דִּי בְּעֶרְגֶערֶן (וְאוֹס דְּעַר קִיסָר הָאָט זִי מִשְׁפִּיל גִּינוּוְען אוֹן הָאָט זִי גִימַאכְט פֶּאַר אַרְמֶע לִיט כְּנִיל) אוֹן זִי הָאָט זִי אַרִיין

אִתָּן בַּפְּלִטִין שְׁלָה. וְהִקְיִסְר כְּשֶׁהָיָה נִשְׁלַח, עָמַד וּבִקֵּשׁ מִהַמּוֹלִיכִים אוֹתוֹ שְׂיִנְיָחוּהוּ: כִּי אַף-עַל-פִּי-כֵן הָיִיתִי קִיִּסְר שְׁלָכֶם, וּבְנֻדָּאֵי עֲשִׂיתִי לָכֶם טוֹבוֹת, עֲתָה חֲנִנִי נָא בְּזֹאת וְהִנִּיחוּ אוֹתִי לִילָף; כִּי בְּנֻדָּאֵי לֹא אָשׁוּב אֶל הַמְּדִינָה עוֹד, וְאִין לָכֶם לְהִתְיַרָא, הִנִּיחוּ לִי וְאִלָּף וְאָהִיָה עַל-כָּל-פָּנִים חֲפָשִׁי יָמֵי חַיֵּי שְׂיִישׁ לִי לְחַיּוֹת. וְהִנִּיחוּ אוֹתוֹ. וְהָיָה הוֹלֵף וְהוֹלָף. בֵּין כֶּף וּבֵין כֶּף עָבְרוּ כַּמָּה שָׁנִים, וְהָיָה הוֹלֵף וְהוֹלָף הִקְיִסְר וּבָא עַל הַיָּם, וּנְשָׂא גַם-כֵּן הַרוּחַ אֶת הַסְּפִינָה, וּבָא גַם-כֵּן אֶל הַמַּדְבָּר הַנַּ"ל, עַד שֶׁבָּא אֶל הַמְּקוֹם שְׂיִוְשְׁבִים שָׁם אֵלוֹ הַשָּׁנִים הַנַּ"ל (הַיְנוּ הַבְּחֹר בֶּן הַבְּעֵרְגִיר, וּבְתוֹ הַיִּפְתָּ-תָּאֵר שְׁלִבּוּשָׁה כְּבָגְדֵי זָכָר כַּנַּ"ל). וְלֹא הִכִּירוּ זֶה אֶת זֶה, כִּי כָּבֵר נִתְגַּדֵּל הִקְיִסְר בְּשַׁעֲרוֹת, וּכְבָר עָבְרוּ כַּמָּה שָׁנִים. וְכֵן הֵם גַּם-כֵּן כָּבֵר נִתְגַּדֵּלוּ בְּשַׁעֲרוֹת כַּנַּ"ל. וְשָׂאֵלוּ אוֹתוֹ: מֵאִין בָּאתָ לְכָאן? וְהִשִּׁיב לָהֶם: עַל-יְדֵי סוּחַר וְכוּ', וְכֵן הֵם הִשִּׁיבוּ לוֹ וְכוּ'.

וְיִשְׁבּוּ שָׁם אֵלוֹ הַנַּ"ל יַחַד, וְהָיוּ אוֹכְלִים וְשׁוֹתִים כַּנַּ"ל; וְהָיוּ מְנַגְּנִים בְּכָל-יְשִׁיר, כִּי כָּלֶם הָיוּ יְכוּלִים לְנַגֵּן, כִּי זֶה קִיִּסְר, וְכֵן הֵם יָכְלוּ גַם-כֵּן לְנַגֵּן כַּנַּ"ל. וְהוּא, הַבְּחֹר הַנַּ"ל, הָיָה הַבְּרִיָּה בְּיִנְיָהֶם, כִּי כָּבֵר הָיָה שָׁם מְכָבֵר,

נ. ארמון. ס. ריוו ומוצלח.

גינומען אין איךע פאלאצן. און דער קיסר. ווי ער איז פארשיקט גינארין. איז ער גיגאנגען און האט גיבעטן די וואס האבן אים גיפירט. אז זיי זאלן אים לאזן. ווארין איך בין זיך פארט גינען אייער קיסר. און איך האב אייך בונדאי גיטאן טובות. היינט. טוט מיר דאס צוליב און לאזט מיך גיין. ווארין איך וועל זיך מיך שוין בונדאי גיט אום קערין צו דער מדינה. האט איר קיין מורא גיט צו האבן. לאזט מיך. לאם איך מיר גיין. לאם איך כאטשע פריי זיין דאס ביסל לעבן וואס איך האב נאך צו לעבן. האבן זיי אים גילאזט. איז ער גיגאנגען און גיגאנגען. דערנווייל זענען אנוועק גיגאנגען כמה שנים און דער קיסר איז גיגאנגען און גיגאנגען ביז ער איז גיקומען אויף דעם ים. האט דער ווינט די שייף אויף אנוועק גיטראגן. און ער איז אויף גיקומען צו דער מדבר הנ"ל. ביז ער איז גיקומען צו דעם ארט וואס זיי ביינע זענען דארט גיזעסין (דהיינו דער בחור דעם בערגירס זון. און זיין טאכטער די יפת תואר וואס זי איז גיגאנגען ווי א זכר) האבן זיי זיך גיט דערקאנט איינס דאס אנדערע. ווארין דער קיסר איז שוין פארנוואקסן גינארין מיט האר און סע איז שוין אנוועק גיגאנגען כמה שנים און זיי זענען שוין אויף פארנוואקסן גינארין מיט האר כנ"ל. האבן זיי אים גיפרעגט פון וואנעט קומסטו אהער. האט ער זיי גיענפערט דורך א סוחר. און אזוי זיי האבן אים אויף אזוי גיענפערט. זענען די כריי דארט גיזעסין אין איינעם. און האבן דארט גיזעסין און גיטרינקען. כנ"ל. און זיי האבן דארט גישפילט אויף כלי שיר. ווארין זיי אלע האבן גיקענט שפילן. ווארין דער איז א קיסר. און אזוי זיי האבן אויף גיקענט שפילן.

און ער דהיינו דער בחור. ער איז גינען דער בריה צווישן זיי. ווארין ער איז שוין דארט גינען פון לאנג. און ער פלעגט זיי צו ברענגען פלייש האבן זיי גיזעסין. און זיי פלעגן דארט ברענגען

סיפורי

מעשה י' - מבערגיר ועני

מעשיות ריג

וְהָיָה מְבִיא לָהֶם בָּשָׂר וְאָכְלוּ, וְהָיוּ שׂוֹרְפִים שָׁם עֲצִים שֶׁהָיוּ יְקָרִים מִן זָהָב בְּיָשׁוּב. וְהָיָה אוֹתוֹ הַבְּחֹר הַנַּ"ל מוֹכִיחַ לָהֶם (לְשׁוֹן הוֹכְחָה וּבְרוּר הַדְּבָרִים) שֶׁכָּאֵן טוֹב לְבָלוֹת יְמֵי חַיֵּיהֶם; כְּפִי הַטּוֹב שֵׁישׁ לְבָנֵי אָדָם בְּעוֹלָם בְּיָשׁוּב - טוֹב לְפָנֵיהֶם לִישֵׁב כָּאֵן, לְבָלוֹת כָּאֵן יְמֵי חַיֵּיהֶם. שְׁאֵלוּ אוֹתוֹ: מַה טוֹב הָיָה לָךְ, שְׁאֵתָה אוֹמֵר שֶׁכָּאֵן טוֹב יוֹתֵר לְפָנֶיךָ? הַשֵּׁיב לָהֶם וְסִפֵּר לְפָנֵיהֶם מַה שֶּׁעָבַר עֲלָיו, שֶׁהָיָה בֶּן בְּעַרְגִּיר וְכוּ', עַד שֶׁבָּא לְכָאֵן, וּמָה הָיָה לוֹ בְּזֶה שֶׁהוּא בֶּן בְּעַרְגִּיר, שֶׁהָיָה לוֹ כָּל טוֹב - גַּם כָּאֵן יֵשׁ לוֹ כָּל טוֹב; וְהוֹכִיחַ לָהֶם שֶׁטוֹב לְבָלוֹת כָּאֵן יְמֵי חַיֵּיהֶם. שְׁאֵלוּ הַקִּיסָר הַזֶּה הַנַּ"ל: הַשְּׁמַעַתְּ מֵאוֹתוֹ הַקִּיסָר? הַשֵּׁיב לוֹ שֶׁשָּׁמַעַ. שְׁאֵל אוֹתוֹ עַל הַיְפֶת-תְּאֵר, אִם שָׁמַע מִמֶּנָּה - הַשֵּׁיב לוֹ גַּם-כֵּן: הֵן; וְהִתְחִיל הַבְּחֹר לְהִתְרַגֵּז, וְאָמַר: זֶה הַרוֹצֵחַ (הֵינּוּ אוֹתוֹ הַקִּיסָר הַנַּ"ל שֶׁדִּבְרוּ מִמֶּנּוּ, כִּי הוּא לֹא יָדַע שֶׁזֶה שֶׁמְדַבֵּר עִמּוֹ הוּא הוּא הַקִּיסָר בְּעֶצְמוֹ, וְהָיָה הַבְּחֹר אוֹמֵר בְּכַעַס כְּחוֹק בְּשִׁנּוּי עֲלָיו, וְאָמַר בְּכַעַס: זֶה הַרוֹצֵחַ). וּשְׁאֵלוּ (הֵינּוּ זֶה הַקִּיסָר שֶׁנִּדְמָה לְאִישׁ אַחֵר שְׁאֵל לְהַבְּחֹר): מִפְּנֵי מָה הוּא רוֹצֵחַ? הַשֵּׁיב לוֹ: בְּשֶׁבִיל אַכְזָרִיּוֹת שֶׁלוֹ וְגִסּוֹתוֹ בְּאֵתֵי לְכָאֵן. שְׁאֵלוּ: וְאֵיךְ? וַיִּשָּׁב עֲצָמוֹ הַבְּחֹר שֶׁבְּכָאֵן אֵין לוֹ מִמֵּי לְהִתְיָרָא, וְהִגִּיד לוֹ וְסִפֵּר לוֹ כָּל אוֹתוֹ הַמְּאָרַע שֶׁעָבַר עֲלָיו (נִרְאִין הַדְּבָרִים שֶׁבִּתְחִלָּה לֹא סִפֵּר לוֹ גּוֹף הַמַּעֲשֶׂה, רַק שֶׁהָיָה בֶּן בְּעַרְגִּיר). שְׁאֵלוּ: אִם הָיָה זֶה הַקִּיסָר בָּא לִידְךָ, הֲיִיתָ נוֹקֵם בּוֹ

הַאֲלֵךְ נוֹאֵס סַע אִיזו טִיעֵהָרַעַר גִּינוּעַן פּוֹן גְּאָלְד אֵין יִישׁוּב. פֿלֶעגֶט זײ דער בְּחֹר צו דִּרְיִנְגֶען אָז דָּא אִיז גוּט אֵיבְעֵר צו לְעֵבִין דִּי זָאָרִין. וְעוֹדְלִיג דָּאָס גוּטִץ נוֹאֵס מְעַנְטִשִׁין הָאָבִין אוֹיף דער וְעוֹלֵט אֵין יִישׁוּב. אִיז בְּעַסְעֵר אָז מְעַן זָאל דָּא זִיִּצִין. מְעַן זָאל דָּא אֵיבְעֵר לְעֵבִין דִּי וְעוֹלֵט. הָאָבִין זײ אִים גִּיפְרַעגֶט. נוֹאֵס פֿאַר אַ גוּטִץ הָאָסְטוּ דְעַן גִּיְהֵאָט אָז דוּ זָאָגְסְט אָז דָּא אִיז פֿאַר דִּיר בְּעַסְעֵר. הָאָט עַר זײ גִּיעֲנֹפְעֶרְט. און הָאָט זײ דַּעֲרִצִּיִּלְט. נוֹאֵס מִיט אִים הָאָט זײף אֵיבְעֵר גִּיטָאן ווי עַר אִיז גִּינוּעַן אַ בְּעַרְגִּירְס זון וְכוּ' בִּיז עַר אִיז אֶהָעֵר גִּיקוּמְעַן און נוֹאֵס אִיז אִים דְרוֹיִס גִּיקוּמְעַן נוֹאֵס עַר אִיז גִּינוּעַן אַ בְּעַרְגִּירְס זון. עַר הָאָט גִּיְהֵאָט כָּל טוֹב. דָּא הָאָט עַר אוֹיף כָּל טוֹב. (אָזוי הָאָט דער בְּחֹר אֲלֵךְ צו זײ גִּינְאָט) און עַר הָאָט זײ גִּידְרוּנְגֶען אֲלֵךְ אָז דָּא אִיז גוּט אֵיבְעֵר צו לְעֵבִין דִּי וְעוֹלֵט.

הָאָט אִים דער קִיסָר גִּיפְרַעגֶט. הָאָסְטוּ גִיְהֵעֶרְט פּוֹן דַּעַם קִיסָר. הָאָט עַר אִים גִּיעֲנֹפְעֶרְט עַר הָאָט גִיְהֵעֶרְט. הָאָט עַר אִים גְּעַפְרַעגֶט אוֹיף דַּעַם יְפֶת תּוֹאָר. אוֹיב עַר הָאָט גְּעֵהָעֶרְט פּוֹן אִיר. הָאָט עַר אִים אוֹיף גִּיעֲנֹפְעֶרְט. יוֹא. הָאָט דער בְּחֹר אָנְגִיְהוּיבֶן צו חֵידִין מִיט פֿעַס און הָאָט גִּינְאָגֶט. דער רוֹצֵחַ. (אָזוי ווי אֵינְעֵר קִרְצֶט מִיט דִּי צִיין אוֹיף דַּעַם אָנְדֵרִין אָזוי הָאָט דער בְּחֹר גִּינְאָגֶט מִיט פֿעַס אוֹיף דַּעַם קִיסָר נוֹאֵס זײ הָאָבִין פּוֹן אִים גְּשׁוּמֹסְט. וואָרִין עַר הָאָט נִיט גִּיווֹאָסְט אָז דער קִיסָר אֵלִיין שְׁמוּסְט מִיט אִים) הָאָט עַר אִים גִּיפְרַעגֶט. פֿאַרְנוֹאֵס אִיז עַר אַ רוֹצֵחַ. הָאָט עַר אִים גִּיעֲנֹפְעֶרְט. אֵיבְעֵר זײן אַכְזָרִיּוֹת און אֵיבְעֵר זײן גִּסּוֹת בֵּין אֵיף אֶהָעֵר גִּיקוּמְעַן. הָאָט עַר אִים גִּיפְרַעגֶט. ווי אָזוי אִיז דָּאָס גִּינוּעַן. הָאָט זײף דער בְּחֹר מֵיִישֵׁב גִּינוּעַן. דָּא הָאָט עַר זײף פֿאַר קִינְעַם קִיין מוֹדָא נִיט צו הָאָבִין. הָאָט עַר אִים גִּינְאָגֶט און הָאָט אִים דַּעֲרִצִּיִּלְט דִּי גֵאָנְצֶע מַעֲשֶׂה נוֹאֵס מִיט אִים הָאָט זײף אֵיבְעֵר גִּיטָאן. הָאָט עַר אִים גִּיפְרַעגֶט. אָז דער קִיסָר זָאל

עכשו? השיב לו: לאו (פי הוא ה'יה רחמן), אדרבא, הייתי מפרנסו כמו שאני מפרנס אותך.

שוב התחיל הקיסר להתאנח ולגנח: פמה שיבה רעה ומרה להקיסר הזה; כי שמע שהיפת-תאר שלו נאבדה, והוא נשלח. ויאמר עוד אותו הבחור: בשביל אכזריותו וגדלות שלו - אבד את עצמו ואת בתו, ואני נשלכתי לכאן; הפל על-ידו. שאלו עוד (הינו הקיסר להבחור): אם היה בא לך, היית נוקם בו? השיב לו: לאו, אדרבא, הייתי מפרנסו ממש כמו שאני מפרנס אותך. ויתנדע הקיסר אליו, והודיעו שהוא בעצמו הוא הקיסר הנ"ל, ומה שעבר עליו וכו'; ונפל עליו (הבחור הנ"ל) וחקקו ונשקו. והיא (הינו היפת-תאר שהיתה גם-כן שם, רק שהיתה נדמית לזכר) שמעה כל זאת, מה שאלו מדברים זה לזה.

והבחור הנ"ל היה דרכו לילך בכל יום, ועשה לו סימן בשלשה אילנות, כי היה שם אלפי אלפים אילנות, ובקש שם הכתב הנ"ל (הינו בשלשה אילנות

דיר קומען אין דער האנט אריין וואלסטו זיך אין אים היינט נוקם גיווען. האט ער אים גיענפערט גיין (ווארן ער איז גיווען איין גוטער איין רחמן) אדרבא איך וואלט אים אזוי מפרנס גיווען. ווי איך בין דיך מפרנס.

האט ווידער דער קיסר אנגיהויבן צו זיפצן און צו קרעכצין. און האט גינאגט. וואס פאר איין שלעכטע און איין ביטערע עלטער דער קיסר האט. ווארין ער האט גיהערט אז די טאכטער זיינע די יפת תואר איז פארפאלן גינארין. און ער אליין איז פארשיקט גינארין האט זיך ווידער דער בחור אנגירופין. איבער זיין אכזריות (פלוזר אום דער בארימקייט) און איבער זיין גדלות. האט ער זיך אויס גיבראכט און זיין טאכטער. און איך בין אהער פארנוארפין גינארין. אלץ איבער אים. האט ער אים ווידער גיפרעגט (דער קיסר צו דעם בחור) אז ער זאל דיר קומען אין דער האנט אריין. וואלסטו זיך אין אים נוקם גיווען ענפערט ער אים גיין. איך וואלט אים אזוי מפרנס גיווען פונקט אזוי ווי איך בין דיך מפרנס. האט זיך דער קיסר דערקענט צו אים. און האט אים מודיע גיווען אז ער איז דאס אליין דער קיסר. און וואס סע האט זיך מיט אים איבער גיטאן. איז דער בחור אויף אים אנידער גיפאלן און האט אים גיקושט און גיהאלצט. און זי (דהיינו די יפת תואר וואס זי איז דא אויך גיווען. נאר פארשטעלט פנ"ל) הערט דאס אלץ ווי די ביינדע שמוסין איינער מיט דעם אנדערין.

און דער בחור איז זיין סדר גיווען. ער פלעגט אלע טאג גיין. און האט זיך איין סימן גימאכט אין דריי ביימער. און האט דארט גיווכט דאס כתב. ווארין סע איז דארט גיווען אלפי אלפים

לקט רמזים

והבחור הנ"ל היה דרכו לילך בכל יום, ועשה לו סימן בשלושה אילנות... ובקש שם הכתב הנ"ל, וכשהיה חוזר משם היה בא עם עינים בוכיות, מחמת שהיה בוכה כשביקש: חיפוש בשלושת

סיפורי

מעשה י' - מבערגיר ועני

מעשיות רטו

מַהֵם), וְעָשָׂה בָּהֶם סִימָן כְּדֵי שְׁלֵמַחַר לֹא יִצְטָרֵף לְבִדֵּק וּלְחַפֵּשׂ בְּאֵלוֹ הַשְּׁלֵשָׁה אֵילָנוֹת; כְּלִי הָאֵי וְאוֹלֵי יִמְצָא אוֹתוֹ הַפֶּתַח הַנִּלְל. וּכְשֶׁהָיָה חוֹזֵר מִשָּׁם הָיָה בָּא עִם עֵינָיִם בְּכוֹיּוֹת, מְחַמֵּת שְׁהָיָה בּוֹכָה כְּשֶׁבִקֵּשׁ וְלֹא מִצָּא. שָׁאָלוּ אוֹתוֹ: מָה אֵתָה מִבְּקִשׁ בְּאֵלוֹ הָאֵילָנוֹת כִּנְל, וְאַחֲרֵי-כֵן אֵתָה חוֹזֵר וְעֵינֶיךָ בְּכוֹיּוֹת? הַשִּׁיב לָהֶם וְסַפֵּר לָהֶם כָּל אוֹתוֹ הַמַּעֲשֵׂה, שְׁבַת הַקִּיסָר שְׁלַחָה לוֹ כְּתָב וְכוּ' וְטָמַן אוֹתוֹ בְּאֵלוֹ אֵילָנוֹת, וּבָא רוּחַ סַעְרָה וְכוּ' כִּנְל; וְעַתָּה הוּא מִבְּקִשׁ, אוֹלֵי יִמְצָא. אָמְרוּ לוֹ: לְמַחַר, כְּשֶׁתֵּלֵךְ לְבִקֵּשׁ - גִּלְךָ גַּם-כֵּן עִמָּךְ, אוֹלֵי נִמְצָא אֲנַחְנוּ אוֹתוֹ הַפֶּתַח. וְכֵן הָיָה, וְהִלְכוּ הֵם עִמוֹ גַּם-כֵּן וּמִצָּאָה הַבַּת-קִיסָר אֶת אוֹתוֹ הַכְּתָב בְּאֵילָן, וּפְתָחָה אוֹתוֹ וְרָאָתָה שֶׁהוּא כְּתָב יְדָה מִמֶּשׁ. חֲשָׁבָה בְּדַעְתָּה: אִם תִּגִּיד לוֹ תִּכְרַךְ שֶׁהִיא הִיא, כְּשֶׁתִּחְזֹר וְתִפְשֹׁט אֵלָיו הַמַּלְבוּשִׁים וְתִחְזֹר

בִּימְעַר. פְּלַעְגֵט עַר זִיף מֵאֲכִין אֵיין סִימָן אֵין דְּרֵי בִימְעַר. וְאִם עַר הָאֵט גִּזּוּכְט. כְּדֵי עַר זָאל שׁוֹיִן מְאָרְגִין נִיט בְּאֲדֵאָרְפִין זּוֹכִין אֵין דֵי דְרֵי בִימְעַר. אַזּוֹי פְּלַעְגֵט עַר טָאן אַלֶע טָאג. טָאמְעַר פֶּאָרְט וְעֵט עַר גִּפִּינְען דָּאס כְּתָב. (דְּהֵינּוּ דָּאס כְּתָב וְאִם זִי הָאֵט אִים גִּישִׁיקְט וְאִם סַע אִזּוֹ בִי אִים פֶּאָרְפִלִין גִּזּוּאָרִין צְוִישֵׁן דֵי בִימְעַר כִּנְל) אִון אַז עַר פְּלַעְגֵט זִיף אִומְקֶעֶרִין פּוֹן דָּאָרְט פְּלַעְגֵט עַר קוֹמְעֵן מִיט פֶּאָרְוִינְטֵטע אִויגן. וְאִרִין עַר פְּלַעְגֵט וְוִינְעֵן. אַז עַר הָאֵט גִּזּוּכְט אִון הָאֵט נִישֵׁט גִּיקֶעֶנְט גִּיפִינְען. הָאָבִין זִי אִים גִּיפֶרְעָגֵט (דְּהֵינּוּ דְּעַר קִיסָר מִיט דְּעַר יִפֶּת תּוֹאָר) וְאִם זּוֹכְסְטוֹ צְוִישֵׁן דֵי בִימְעַר. אִון דְּעַרְנָאָף קוֹמְסְטוֹ צוֹרִיק מִיט פֶּאָרְוִינְטֵטע אִויגן. הָאֵט עַר זִי דְּעַרְצִיילֵט דֵי גֵאָנְצֵט מַעֲשֵׂה. בְּאָשֵׁר דֵי בַת קִיסָר (דְּהֵינּוּ דֵי יִפֶּת תּוֹאָר) הָאֵט אִים גִּישִׁיקְט אַ כְּתָב. הָאֵט עַר עַס בֵּאָהֲאָלְטִין אֵין אֵיין בּוֹים פּוֹן דֵי בִימְעַר אִזּוֹ גִּיקוֹמְעֵן אֵיין שְׁטוֹיֶרֶעם וְוִינְט וְכוּ' כִּנְל הֵינְט זּוֹכְט עַר טָאמְעַר וְעֵט עַר עַס גִּיפִינְען. הָאָבִין זִי צוֹ אִים גִּזּוּאָגֵט. מְאָרְגִין אַז דוֹ וְעֵסֵט גִּיין זּוֹכִין וְעֵלִין מִיר מִיט דֵיר אִויף גִּיין. טָאמְאָר וְעֵלִין מִיר גִּיפִינְען דָּאס כְּתָב. אִזּוֹי גִּינְוֵעֵן. זְעֵנְען זִי מִיט אִים אִויף גִּינְאָנְגֵעֵן. הָאֵט דֵי בַת קִיסָר גִּיפּוֹעֵעֵן דָּאס כְּתָב אֵין אֵיין בּוֹים. אִון זִי הָאֵט עַס אִויף גִּיעֶפִינְט. הָאֵט זִי גִיזְעֵהֵן. אַז דָּאס אִזּוֹ אִיר אֵיגִין כְּתָב פּוֹן אִיר הָאָנְט.

לְקַט רְמזִים

שַׁעֲשֵׂה בֵּן הַבַּעֲרָגִיר כָּל יוֹם בְּאִיזָה עֲצִים כִּכֹּר חִיפֵשׁ, וְלִמְחַר חִיפֵשׁ בְּאַחֲרִים, הֵינּוּ שְׁלֹא רִצָּה לְהַתְּפַלֵּל הַיּוֹם כְּמוֹ אֲתָמוּל, אֲלֵא רִצָּה לְהוֹסִיף קְדוּשָׁה עַל עֲצָמוֹ. וְאִכֵּן אֲנוּ צְרִיכִים לְחִיּוֹת עִם חֲשַׁבּוֹן נִפְשׁ תְּמִידֵי אִיךְ עוֹבְרִים עֲלֵינוּ הַיָּמִים, הָאֵם אֲנוּ מוֹסִיפִים כָּל יוֹם עַל הַיּוֹם שֶׁעָבַר, אוֹ חֲלִילָה וְחַס לְהִיפֵךְ. וּבִרְוֹךְ הַשֵּׁם שִׁישׁ לָנוּ אֵת הַעֲצָה שֶׁל הַהַתְּבַדְּדוֹת הַיּוֹמִיּוֹמִית לִישִׁיב עֲצָמֵינוּ הַיֵּטֵב אִיךְ לְהוֹסִיף קְדוּשָׁה וְטָהֳרָה יוֹם יוֹם, וְהִיא עֲצָה נִפְלָאָה לְזִכּוֹת לְהַתְּחַדְּשׁוֹת. (לוֹיֹת חוּן)

הֵאֵילָנוֹת מֵרְמָזוֹ לְשִׁלוּשַׁת הַתְּפִילוֹת שֶׁבְּכָל יוֹם, שֶׁהִיא מִתְּפַלֵּל אוֹתָם עִם עֵינָיִם בּוֹכִיּוֹת, כִּי כֵּן צְרִיךְ לְהַתְּפַלֵּל. (לוֹיֹת חוּן)

וְהַבְּחֹר הַנִּלְל הִיָּה דְרַכּוֹ לִילֵךְ בְּכָל יוֹם, וְעָשָׂה לוֹ סִימָן בְּשִׁלוּשָׁה אֵילָנוֹת... כְּדֵי שְׁלֵמַחַר לֹא יִצְטָרֵךְ לְבִדֵּק וּלְחַפֵּשׂ בְּאֵלוֹ הַשְּׁלֵשָׁה אֵילָנוֹת: הֵנָּה אִף עַל פִּי שֶׁבְּכָל יוֹם מִתְּפַלֵּלִים אֲנוּ אוֹתָן תְּפִילוֹת בְּשׁוּוֹה, כְּכֹל זֹאת צְרִיךְ שְׁכָל תְּפִילָה תְּהִיָּה כְּתְּפִילָה חֲדוּשָׁה לְגַמְרֵי, וְכֹל יוֹם צְרִיכָה הַתְּפִילָה לְהִיּוֹת מַעֲוָלָה מֵאֲתָמוּל, וְעַל זֶה מֵרְמָזוֹ הַסִּימָן

לִיפְיָהּ, וְתִהְיֶה שׁוֹב יַפְת־תֹּאֵר כְּמִקְדָּם - יוֹכֵל לִפְלֵל וְלַגְוֹעַ; וְהִיא רוֹצֶה שְׂיִהְיֶה בְּכַשְׁרוֹת פְּדוּת. וְהִלְכָה וְהַחְזִירָה לוֹ הַכֶּתֵב, וְאָמְרָה לוֹ שְׂמַצָּאָה הַכֶּתֵב; וְתַכְּף נֶפֶל חֲלָשׁוֹת, וְהַחֲיוֹ וְהַבְּרִיאוֹ אוֹתוֹ, וְהִי בִינֵיהֶם שְׂמַחָה גְדוֹלָה. אַחֲר־כֵּן אָמַר אוֹתוֹ הַבְּחוּר: לָמָּה לִי הַכֶּתֵב? הֵיכָן אֶמְצָאָה? פִּי בְּהִכְרַח הִיא עֲכָשׁוּ אֶצֶל אֵיזָה מְלֶךְ, וְלָמָּה לִי זֹאת? אֲבָלָה כָּאֵן יְמֵי חַיִּי; וְהַשִּׁיב לָהּ הַכֶּתֵב וְאָמַר לָהּ: הֵא לָךְ הַכֶּתֵב, וְתִלְךְ וְתִשְׁאַנְהָ (פִּי הִיא נִדְמִית לְזָכֵר כַּפְּ"ל). וְרָצְתָה לִילְךְ, וּבִקְשָׁה מִמֶּנּוּ שְׂיִלְךְ עִמָּה גַם־בֵּן; כִּי הוּא בְּנֹדָאֵי יִקַּח אוֹתָהּ, וְהִי הַטּוֹב הַהוּא אֲשֶׁר יִהְיֶה לִי - אֶתֵּן לָךְ חֵלֶק גַּם־בֵּן (הֵינּוּ שֶׁהַבַּת־קִיסָר שְׂנֵדְמִית לְזָכֵר אָמְרָה אֶל הַבְּחוּר - שְׂלֵא יָדַע שְׂהִיא בַעֲצָמָה הִיא הַיַּפְת־תֹּאֵר הַכַּל - שְׂיִלְךְ עִמּוֹ גַם־בֵּן, וְהוּא בְּנֹדָאֵי יִקַּח אֶת הַיַּפְת־תֹּאֵר, וְיִיטֵב עִם הַבְּחוּר גַּם־בֵּן). וְהַבְּחוּר רָאָה שְׂהוּא אִישׁ חָכָם (הֵינּוּ הַבַּת־קִיסָר שְׂאָנּוּ מִדְּבָרִים עֲלֶיהָ בְּלִשׁוֹן זָכֵר כַּפְּ"ל), וּבְנֹדָאֵי יִשְׁיֵג וְיִקַּח אוֹתָהּ, וְנִתְרַצָּה לִילְךְ עִמּוֹ. וְהַקִּיסָר הַכַּל הִיָּה נִשְׁאַר לְבָדּוֹ, כִּי הוּא הִיָּה יָרָא לְשׁוֹב אֶל הַמְּדִינָה; וּבִקְשָׁה מִמֶּנּוּ שְׂיִלְךְ גַּם־בֵּן, כִּי מֵאַחַר שְׂהוּא יִשׁוֹב וְיִקַּח הַיַּפְת־תֹּאֵר - אֵין לוֹ אִימָה עוֹד (כִּי יִחְזֹר הַמְּדוּל), וְיִוֹכֵל לְהַשִּׁיבוֹ גַם־בֵּן.

הָאֵט זִי זִיף מִיִּשְׁבַּב גִּינוּעֵן. אַז זִי נִוְעַט אִים תִּיכְף אוֹיס זְאָגִין. אַז זִי אִיז דָּאָס אַלִּיין. אַז זִי נִוְעַט זִיף וּוִידֵרֵר אוֹיסטָאָן דִּי קִלִּידֵרֵר. און נִוְעַט זִיף וּוִידֵרֵר אוּמְקֵרִין צו אִיר שְׂיִינְקִיִּיט. און זִי נִוְעַט וּוִידֵרֵר זִיין אַ יַפְת־תֹּאֵר אַזוֹי וּוִי פְּרִיר. קָאָן עֵר זִיף אַנִּידֵרֵר פֶּאָלֵן און אוֹיס גִּיין. און זִי וּוִיל סַע זָאל זִיין בְּכַשְׁרוֹת פְּדוּת (פְּלוֹמֶר נֶעֱמֵעַן קָאָן זִי אִים דָּאָ נִיט אִין דֵּער מִקְבֵּר וּוְאָרִין זִי בַּאֲדַאָךְ מִיט אִים חֲתוּמָה הַאֲבִין אַזוֹי וּוִי סַע קֵער צו זִיין) אִיז זִי גִיגַאָנְגֵעֵן. און הָאֵט אִים אוּמְגִיקֵרֵט דָּאָס כֶּתֵב און זִי הָאֵט צו אִים גִּיזְאָגֵט אַז זִי הָאֵט גִּיפּוֹנֵעֵן דָּאָס כֶּתֵב. (פְּלוֹמֶר דָּאָס הָאֵט זִי אִים נָאָךְ נִיט אוֹיס גִּיזְאָגֵט אַז זִי אִיז דָּאָס אַלִּיין נָאָר זִי הָאֵט אִים סַפֵּם גִּיזְאָגֵט אַז זִי הָאֵט דָּאָס כֶּתֵב גִּיפּוֹנֵעֵן) אִיז עֵר תִּיכְף אַנִּידֵרֵר גִּיפֶאָלִין און אִיז גִּיבְלִיבֵן חֲלָשׁוֹת. הָאֲבִין זִי אִים דֵּערמִינְטֵעֵרֵט. אִיז צְווישֵׁן זִיין גִּינוּעֵן אַ גְרוֹיסֵע שְׂמַחָה. דֵּערנָאָךְ הָאֵט דֵּער בְּחוּר גִּיזְאָגֵט. וּוְאֵס טוִיג מִיר דָּאָס כֶּתֵב וּוִי וְעֵל אִיךְ זִי שׁוִין קָאָנֵעֵן גִּיפִינְעֵן. זִי אִיז זִיף הֵינִיט אַ וּוְדָאֵי עֵרנְגֵעֵן בִּי עֶפֶס אַ מְלֶךְ. (וּוְאָרִין עֵר הָאֵט גִּימִינֵט אַז זִי אִיז פֶּאָרְקוּיִפֵּט גִּינוּאָרִין דּוֹרְךְ דַּעַם רוֹצַח אַזוֹי וּוִי דֵּער קִיסָר הָאֵט אִים דֵּערנְגִיִּילֵט) נָאָךְ וּוְאֵס טוִיג מִיר דָּאָס. אִיךְ וְעֵל מִיר דָּאָ אִיבְעֵר לְעִבִין מִינְעַ יָאָרִין. און אִיז גִּיגַאָנְגֵעֵן. און הָאֵט אִיר אוּמְגִיקֵרֵט דָּאָס כֶּתֵב. און הָאֵט צו אִיר גִּיזְאָגֵט נָא דִיר דָּאָס כֶּתֵב וְעֶסְטוֹ גִּיין און וְעֶסְט זִי נֶעֱמֵעֵן. (וּוְאָרִין זִי אִיז זִיף גִּינוּעֵן פֶּאָרְשְׁטֵעֵלֵט וּוִי אִיין זָכֵר) הָאֵט זִי זִיף גִּילְאָנֵט גִּיין און הָאֵט אִים גִּיבְעֵטִין אַז עֵר זָאל אוֹיף מִיט אִיר גִּיין. וּוְאָרִין אִיךְ וְעֵל זִי בְּנֹדָאֵי נֶעֱמֵעֵן. וְעֵט זִיף מִיר גוּט זִיין. וְעֵל אִיךְ דִיר אוֹיף אִיין חֵלֶק גִּיבִין פּוֹן מִיין גוּטִין (פְּלוֹמֶר דִּי בַת קִיסָר וּוְאֵס זִי אִיז גִּינוּעֵן פֶּאָרְשְׁטֵעֵלֵט וּוִי אִיין זָכֵר הָאֵט עֶס אַזוֹי גִּיזְאָגֵט צו דַּעַם בְּחוּר) און דֵּער בְּחוּר הָאֵט גִּיזְעֵהֵן אַז דֵּער אִיז אַ חָכָם און עֵר וְעֵט זִי בְּנֹדָאֵי נֶעֱמֵעֵן. אִיז עֵר מְרוֹצָה גִּינוּאָרִין מִיט אִים צו גִּיין. (דֵּהִינּוּ מִיט דֵּער בַת קִיסָר וּוְאֵס עֵר הָאֵט גִּימִינֵט אַז זִי אִיז אִיין זָכֵר) און דֵּער קִיסָר אִיז גִּיבְלִיבֵן אַלִּיין. וּוְאָרִין עֵר הָאֵט מוֹרָא גִּיהָאֵט זִיף אוּם צו קֵערִין. אִין דֵּער מְדִינָה אַרִיין. הָאֵט זִי אִים גִּיבְעֵטִין. אַז עֵר זָאל אוֹיף גִּיין וּוְאָרִין עֵר וְעֵט זִיף בְּנֹדָאֵי נֶעֱמֵעֵן דִּי יַפְת־תֹּאֵר. הָאֵסְטוֹ זִיף שׁוִין קִיין מוֹרָא נִיט צו הָאֲבִין (פְּלוֹמֶר זִי הָאֵט אִים גִּיזְאָגֵט אִיךְ וְעֵל

וְהִלְכוּ אֵלָיו הַשְּׁלֵשָׁה יַחַד וְשָׁכְרוּ לָהֶם סְפִינָה, וּבָאוּ אֵל הַמְּדִינָה שְׂוִישְׁבַת שָׁם הַקִּיסְרִית, וּבָאוּ אֵל אוֹתוֹ הָעִיר שֶׁהִיא יוֹשְׁבַת שָׁם, וְהַעֲמִידוּ הַסְּפִינָה. וַיִּשְׁבְּהָ עֲצָמָה (בת הקיסר): אִם תִּדְרִיעַ תִּכְּף לְאִמָּה שְׁבָאָתָה - תּוּכַל לְגֹועַ. וְשִׁלְחָה אֶצְלָהּ: בְּאֶשֶׁר שָׁנְמָצָא אִישׁ שְׂוִידֵעַ יְדִיעָה מִבְּתָהּ; אַחֲרֵכֶּף הִלְכָה

ז"ך בְּיִדְאֵי אֶפְזֻכְן דִּי גַפְת תּוֹאֵר הָאֶסְטוֹ שׁוֹיִן קִיִּין מוֹכָא נִיט צוּ הָאֶבִּין. וְנִארִיִן דְּאֶס מְזֵל נִוְעַט זִיף אִימְקֶעֱרִין אִז מְעַן נִוְעַט זִי גִיפִינְעֵן) אִרְן מְעַן נִוְעַט דִּיף אִוִיף הַיִּיסִין אִוּם קְעֶרִין.

זְעַנְעֵן זִיִּי גִיגֵאנְגֵעֵן דִּי אֶלְע דְּרִיִּי אִיִּן אִיִּנְעֵם. אִוִן זִיִּי הָאֶבִּין זִיף גִּידוּנְגֵעֵן אַ שִׁיף אִוִן זִיִּי זְעַנְעֵן גִּיקוּמְעֵן צוּ דְּעֵר מְדִינָה. וּוֹאוּ דִּי קִיסְר' טִי זִיִּצְט. אִוִן זִיִּי זְעַנְעֵן גִּיקוּמְעֵן צוּ דְּעֵר שְׁטָאט וּוֹאוּ זִי זִיִּצְט דְּאָרְטִין. אִוִן זִי הָאֶבִּין אַנִּידְעֵר גִּישְׁטְעֶלְט דִּי שִׁיף הָאֶט זִיף דִּי בֵּת קִיסְר מִיִּישֵׁב גִּיִּוְעֵן. אַז זִי נִוְעַט תִּיכְף אִוִּיס זְאָגִין דְּעֵר מוֹטְעֵר. אַז זִי אִיז גִּיקוּמְעֵן. קָאן זִי אִוִּיסְגִיִּין. אִיז זִי גִיגֵאנְגֵעֵן אִוִן הָאֶט גִּישְׁיֶקֶט צוּ דְּעֵר מוֹטְעֵר. בְּאֶשֶׁר סַע גִּיפִינְט זִיף אַ מְעַנְטֵשׁ. וְנֹאס עֵר הָאֶט אִיִּין יְדִיעָה פִּוִן אִיר טָאָקְטְעֵר.

לְקַט רְמוּזִים

הקיסר שטוב בללות שם כל ימי חייהם. אף על פי כן עדיין לא נתיימש בליבו לגמרי רק הלך בכל יום ועשה לו סימן בשלשה אילנות, וחיפש בהם אחר הכתב, כולי האי ואולי ימצא את הכתב (שבו היה עיקר ההתקשרות שבינו לבת הקיסר שמרמו לעצם מקור הקדושה כלל תקוות ישראל), וכשביקש ולא מצא היה בוכה הרבה מאוד וחזר משם עם עיניים בוכיות, וביום שלאחריו עשה גם כן כנ"ל וכן בכל יום ויום, עד שאחר כך מצאה בת הקיסר בעצמה את הכתב שלה והחזירה לו, ובוודאי היתה שמחה גדולה ונפלאה, אך אף על פי כן גבר היאוש על בן הבערגיר ואמר למה לי הכתב היכן אמצאה וכו', אבלה כאן כל ימי חייו. והשיב לה הכתב עד שהוכרחה לבקש ממנו שילך עמה גם כן וכו' ונתרצה לילך עמה.

ומזה מובן לכל אדם איך שאסור ליימש עצמו רק לחפש אחר הקדושה בכל עת, ואפילו אם נדמה לו שכפי מה שיודע בנפשו נגעי לבבו ומכאוביו רחוק מאוד שישג את הקדושה, אף על פי כן הוא יעשה את שלו ויחפש אחריה בכל כוחו. ואפילו אם נדמה לו שגם אחר החיפוש זה כמה וכמה שנים ולא מצא עדיין ולא השיג עדיין שום מדריגת הקדושה כלל, ובוודאי צריך לבכות על זה הרבה בכל יום, אף על פי כן יחפש עוד, כולי

והלכו אלו השלשה יחד וכו': מובן מהסיפור איך ה' יתברך מנהיג עולמו מידה במידה. כי כמו שפסקו השופטים על בן הבערגיר ליתן אותו בשק ולהשליכו לים סיבב ה' יתברך אחר כך שהרוצה שעל הים נתן את בת הקיסר לתוך השק. וכמו שהבערגיר נחבא עם אשת העני בשבעה מקומות של מים ונשבעה לו וכו' כמו כן נחבא אחר כך הרוצה עם בת הקיסר גם כן באלו המקומות, וכמו שבן הבערגיר הוכרח להיות נודד מבית אביו עד שנתעה אל המדבר. כמו כן באה אחר כך גם בת הקיסר אל המדבר הזה עצמו. וכן הקיסר בעצמו נתגרש מביתו ובא גם כן אל זה המדבר, אך בסוף כל סוף סיבב ה' יתברך שדייקא על ידי זה היתה הישועה. כי שם נתוועדו שלשתם יחד והבת קיסר מצאה הכתב וחזרו כולם לביתם, וגם הקיסר שב לביתו וקיבלו הזוג המלוכה.

עוד מובן מהסיפור איך שאסור לאדם ליימש את עצמו לגמרי ח"ו, כי אין שום יאוש בעולם כלל, כמו שראינו בבן הבערגיר שלא עלה על דעתו כלל למצוא את הכתב שטמן בהאילן, כי היה שם אלפי אלפים אילנות, וכבר נסכם בדעתו שלא לשוב עוד לשום מקום ישוב, רק בללות שם במדבר כל ימי חייו. והוכיח גם להקיסר ובת

בַּעֲצָמָה וְסִפְרָה לְהַקְיִסְרִית כֹּל מַה שְּׁעֵבֵר עַל בִּתְּהָ, וְסִפְרָה לָּהּ כֹּל הַמַּעֲשֵׂה; וְלִבְסוּף אָמְרָה לָּהּ: וְהִיא גַם-כֵּן בְּכֹאֵן. אַחֲר־כֵּן אָמְרָה לָּהּ הָאֵמֶת: אָנִי - אָנִי הִיא, וְהוֹדִיעָה לָּהּ שְׁגָם הַחֲתָן שְׁלָהּ, בֶּן הַבְּעַרְגִּיר, הוּא גַם-כֵּן בְּכֹאֵן; אַף אָמְרָה לָּהּ שְׁאִינָה רוֹצָה בְּאִפְּן אַחֵר - רַק שְׁיִשִּׁיבוּ אֶת אָבִיהָ הַקְיִסֵּר לְמִקוֹמוֹ. וְאִמָּה לֹא הִיָּתְהָ מְרֻצִית לְזֶה כִּלְלֵ, כִּי חָרָה לָּהּ עָלָיו מְאֹד, עַל שֶׁבִשְׁבִּילֹהּ הָיָה

דַּעֲרָנָאף אִיז זִי אַלִּיִן גִּינְאֲנִגְעֵן צוֹ דַּעַר קִיסְרִיטִי און הָאט אִיר דַּעֲרָצִיילֵט. וְוֹאס סַע הָאט זִיף אִיבְּעַר גַּעֲטָאן מִיט אִיר טֶאכְטֶער. און הָאט אִיר דַּעֲרָצִיילֵט דִּי גֶאנְצֶע מַעֲשֵׂה. און צוּם סוּף הָאט זִי אִיר גִּיזְאָגֵט (מִיט דַּעַם לְשׁוֹן). און זִי (דַּהֲיִנוּ דִּי טֶאכְטֶער) אִיז אויף דָא. דַּעֲרָנָאף הָאט זִי אִיר גִּיזְאָגֵט דַּעַם אָמֶת. אִיף בֵּין דָאס אַלִּיִן. און זִי הָאט אִיר מוֹדִיעַ גִּינְוֵעֵן. אַז אִיר חֲתָן דַּהֲיִנוּ דַּעַם בְּעַרְגֶּעֲרִס זוּן אִיז אויף דָא. נָאר זִי הָאט גִּיזְאָגֵט צוֹ דַּעַר מוּטְעַר. אַז זִי ווִיל אַנְדַּעֲרֵשׁ נִיט. נָאר אַז מַעַן זָאל אוּמְקַעֲרִין קֶרִיק אִיר פֶּאטְטֶער דַּעַם קִיסֵּר אויף זֵיין אָרְט. און דִּי מוּטְטֶער הָאט דָאס גָאר נִיט גִּינְוֹאֵלֵט. וְוֹאֲרִין זִי אִיז אויף אִים זֵייעַר בְּרוּזֹו גִּינְוֵעֵן. וְוִייל אִיבְּעַר אִים אִיז דָאס אַלְץ גִּינְוֵעֵן נָאר זִי הָאט גִּימוּזֵט צוּלִיב

לְקַט רְמוּזִים

לתפסם במצודתם, ועל פי רוב האדם עצמו גורם לזה, וכל אלו הם כמו שלוחים ממנו ח"ו, ואחר כך מתגבר הבעל דבר עוד יותר גם על חלקי הקדושה עד שבא בחינת רוצח ותפסה במצודתו לגמרי ורוצה להטביע אותה לגמרי ח"ו.

אך אף על פי כן עצת ה' היא תקום ואתה מרום לעולם ה', וכשהאדם חזק בדעתו ואינו מייאש עצמו על כל פנים וקובע לו עיתים בכל יום לחפש ולחתור אחר סימני הקדושה שנאבדו ממנו, ועם שאינו זוכה למצאה על כל פנים הוא מפרש שיחתו על זה לפני ה' יתברך ובוכה ומתחנן לפני יתברך כבן המתחטא לפני אביו, אז סוף כל סוף יתהפך הכל לטובה, ודייקא על ידי רוצח הזה שתפס הקדושה במצודתו לגמרי, על ידי זה מסבב ה' יתברך שנתקרב הקדושה אל האדם מסמוך לו ממש, רק שעדיין אינם יודעים ומכירים זה את זה, אחר כך מסבב ה' יתברך שהמרחיק הראשון שגרם לרחק האדם ולגרשו מקדושתו גם הוא נזדמן לשם, וכולם עוזרים לו להאדם לחפש ולבקש אחר סימני הקדושה, וה' יתברך בעזרתם שהקדושה בעצמה מוצאת את הסימנים ומחזרת אותם לבעליה, היינו להאדם, ואז בוודאי נעשה שמחה גדולה.

האי ואולי כולי האי ואולי, עד שאם האדם חזק בזה באמת כל ימי חייו, ה' יתברך מרחם עליו, ומסייעה ועוזרה לו מקור הקדושה עצמה לחפש גם כן, עד שכביכול היא בעצמה מוצאת את הכתב ומחזירתו אליו. רק מחמת שמוכרח שיחיה הדבר בסוד ובהעלם דבר בשביל קיום הבחירה, על כן מתגבר עליו היאוש גם אחר כך, עד שכביכול מוכרחת לבקש ממנו שילך עמה עד שבאים לביתם וכו', אז מקבלים הגדולה בשלימות. ותוכן ענין הסיפור והרוזין עילאין הקדושים שמלובשין בכל ענין וענין שבו, גנוז וצפון ונעלם מאוד, עמוק עמוק מי ימצאנו.

(רמזי המעשיות להרב מטשעהרין)

שורש קדושת ישראל נותנת ומוסרת סימנים לכל אחד מישראל הבא להתדבק ולהתקשר בה, בכדי שעל ידי הסימנים הללו יהיה ההתקשרות והיחוד ביניהם בשלימות וזו אל יתערב ביניהם. רק שהבעל דבר מתגרה מאוד בזה, עד שגורם שנתרחק ונתגרש האדם מקדושתו למקום מדבר שממה, ואחר כך מתגרה עוד יותר עד שבא רוח סערה ומבלבל כל כך עד שאובד גם הסימנים, ובתוך זה עובר על האדם מה שעובר, וכן גם כן על ניצוצי חלקי הקדושה השייך לכל אחד עובר עליהם גם כן הרבה, כי הרבה אורבים עליהם

כָּל הַנִּלְ; אַף אַף-עַל-פִּי-כֵן הִכְרַחָה לְמִלְאוֹת רְצוֹן בְּתָהּ. וְרָצוּ לְהִשְׁיבוֹ, וַיִּבְקְשׁוּ וַהֲנִיחָ אֵין הַקִּסְרָ נִמְצָא כָּלֵל; וַהֲגִידָה לָּהּ בְּתָהּ שָׁגַם הוּא בְּכָאן. וַהֲיָתָה הַחֲתָנָה וַהֲשִׁמְחָה בְּשִׁלְמוֹת, וַהֲמְלוּכָה וַהֲקִיסְרוֹת קָבְלוּ הַזּוּג הַזֶּה, וּמְלָכוּ בְּכַפָּה.

טָאן דָּאס אַיר טאַכטער. הָאט מָען גִּינְוַאלֵט אִים אומקערין (דְּהֵינּוּ דְּעַם קִיסָר) הָאט מָען גִּיזוּכְט דְּעַם קִיסָר. און עַר אִיז גָּאָר נִיט דָּא. הָאט אַיר דִי טאַכטער אִוּס גִּינְאָגֵט אַז דְּעַר קִיסָר אִיז אִוּף דָּא מִיט זֵי. אִיז גִּינְוֵען דִי חֲתוּנָה. און דִי שְׁמִחָה אִיז אִין גִּאנְצִין. און דִי מְלוּכָה און דָּאס קִיסְרִית הָאבִין זֵי אָפְגִינְוּמָען. דְּהֵינּוּ דְּעַם בְּעַרְגֵּעַרס זוּן מִיט דְּעַר יִפֶּת תּוֹאָר נְוָאס זֵי הָאבִין חֲתוּנָה גִיְהָאט. און זֵי הָאבִין מוּלָף בְּפִיפָה גִינְוֵען. דְּהֵינּוּ זֵי הָאבִין גִּיקִינְיִגֵט אִיבְעַר גָּאָר דְּעַר וּנְעֵלֵט. אָמֵן וְאָמֵן.

לְקַט רְמִזִים

כל כך על ידי זה נתרומם ונתעלה אחר כך קרן הקדושה ביותר, כמו שראינו בסיפור זה עצמו שמתחילה היה הבערגיר והעני (שמהם יצאו אחר כך הזוג הקדוש שמלכו אחר כך בכיפה) חשוכי בנים לגמרי. ואחר כך תפס האדון היעדניראל את אשת העני (שהיתה צדקנית גדולה ויראת שמים וזכתה שיצאה ממנה אחר כך הבת היקרה והקדושה) ונתעוררו רחמי הבערגיר מאוד ועשה דבר מבוהל מאוד (ובאמת היה גשעון וכו') עד שזכה להוציאה משם, ונחבא עמה בשבעה מקומות של מים, שהם בור ומקוה ואגמים ומעין ונחלים ונהרות וימים (שזה מובן לכל שמרמו לדברים גבוהים ונעלמים מאוד), ובכל מקום ומקום נשבעה לו וכו' כמבואר בפנים, ודייקא על ידי תוקף התגברות ההעלמה כל כך זכו אחר כך להוליד בנים ויצאו מהם הזוג הקדוש הנ"ל.

אך גם אחר כך התגברה ההעלמה מאוד ורצו להפריד בין הזוג הקדוש הזה. וביותר ארבו על הבת היקרה הנ"ל ורצו להשתדך עמה בני השרים. וכן רום ההצלחה של העני עד שנעשה קיסר על כל העולם היה גם כן בכלל התגברות ההעלמה. כי על ידי זה מיאן ביותר להשתדך עם בן הבערגיר וחשב מחשבות עליו להעבירו מן העולם לגמרי וכו'. אך עצת ה' היא תקום ולסוף נתהפך כל זה לטובה, כי קיבלו הזוג הקדוש הנ"ל את המלוכה ומלכו בכיפה.

(רמזי המעשיות להרב מטשעהרין)

אך אף על פי כן עדיין הקדושה אינה מגלת את עצמה להאדם שהיא היא זאת, בכדי שלא יהיה ההתקרבות והיחוד בבחינת הריסה בחינת פן יהרסו וכו' ושלא כדת ח"ו ובמקום מדבר וכו', ומחמת זה אפילו כשמחזרת לו הסימנים אחר כך חוזר ומתגבר ההעלמה והיאוש על האדם, כי היכן יחפש אחרי הקדושה מאחר שיודע שגם עליה כביכול עבר מה שעבר. ומי יודע היכן היא עכשיו. ואז הקדושה בעצמה מפיסת את האדם ומבקשת ממנו שילך עמה, עד שבאים וחוזרים שניהם למקומם הראשון למקור שורש קדושתם, ואז נתוועדים זה לזה, ונעשה היחוד והשמחה בשלימות, והיה ה' למלך על כל הארץ וכו', (עיין בפנים עוד ותבין ביותר כפי המרומז בפשוטן של דברים לבד מהסודות הנוראות שיש בכל סיפור זה כמוכן בפנים). (אוצר היראה, ידאה ועבודת ה' אות ל"ט)

והמלוכה והקיסרות קיבלו הזוג הזה ומלכו בכיפה: סיפור נורא ונפלא לא נודע פתרונו. אך מהרמזים שבסוף הסיפור מובן שמדבר מסוד הגאולה העתידה לבוא במהרה בימינו, ומסוד המשכת נשמתו של מלך המשיח. והנה מכלל הסיפור מובן ומבואר איך שהסטרא אחרא אורבת על הקדושה להעלים אותה לגמרי ח"ו. ואף על פי כן "עצת ה' היא תקום" ואתה מרום לעולם ה'" לעולם ידך על העליונה, והוא יתברך גומר את שלו. ודייקא על ידי התגברות תוקף ההעלמה

גם אחר-כך לא הִיָּה לְהַקְיֵסָר הַזָּקֵן גְּדוּלָּה, כִּי הִפֵּל הִיָּה עַל-יָדוֹ. הַמֶּאֱטָרָאס - טָפְחוּ טָפְחוּ אוֹתוֹ עַל פָּנָיו, וַדְּחָפוּהוּ. (הַבְּעֶרְגִיר - הִיָּה לוֹ גְּדוּלָּה מְאֹד, כִּי הוּא) אָבִי הַקְיֵסָר, שֶׁהוּא הַעֶקֶר).

בלוט כתיב: "הִהָרָה הַמְּלֵט" - הִיָּנוּ בְּעֶרְגִיר²; וּמִמֶּנּוּ נוֹלָד מְשִׁיחַ שְׂיָבוֹא בְּמִהְרָה בְּיָמֵינוּ, אָמֵן.

יִשְׂרָאֵל הִיָּה לָהֶם סִימָנִים בְּמִצְרַיִם "פֶּקֶד פְּקֻדָּתֵי"³, מִי שְׂיֵאמֶר לָהֶם זֶה הַלְשׁוֹן - הוּא הַגּוֹאֵל; וְהַדְּבָר תְּמוּהָ: מֵאַחַר שְׂיִדְעוּ כָּל יִשְׂרָאֵל מְזֶה - אִם-כֵּן מֵהוּ הַסִּימָן?

ע. בראשית פרק י"ט פסוק י"ו. פ. 'בערג' באדיש פירושו 'הרים', לכן "בערגיר" רומז לתיבת "ההרה" בפסוק. צ. שמות פרק ג' פסוק ט"ז.

דְּעִרְנָאָה הָאֵט אוֹיֵף דְּעַר אֶלְטֶער קִיסָר קִיין גְּדוּלָּה נִיט גִיִּהֶאט נִוארִין סְעֵ אִיז אֶלְץ אִיבְּעַר אִים גִּינְוֵעֵן: דְּעַר בְּעֶרְגֶּער הָאֵט גִיִּהֶאט גְרוֹיס גְּדוּלָּה עַר אִיז דְּעַם קִיסָר'ס פֶּאָטֶער נִואס עַר אִיז דְּעַר עִיקֶר: דְּעַם מֵאֶטְרָאס הָאֵט מְעֵן אָן גִּיפֶאָטְשֵׁט אָן גִּיפֶאָטְשֵׁט און מְעֵן הָאֵט אִים אַרוֹיס גִּישְׁוּפֶט. בִּי לֹוט שְׂטִיט הִהָרָה הַמְּלֵט דָּאס אִיז אַ בְּעֶרְגִיר. און פֿון אִים קוֹמֶט אַרוֹיס מְשִׁיחַ: יוֹדִין הָאָבִין אִין מִצְרַיִם גִיִּהֶאט סִימָנִים נִועַר דְּעַר גּוֹאֵל נִועַט זַיִן נְכוֹ' און אוֹיֵף דְּעַם גּוֹאֵל נִואס סְעֵ נִועַט קוֹמְעֵן אִיז בְּנוֹדֵאִי אוֹיֵף דָּא סִימָנִים.

לְקַט רְמוּזִים

מהעני בדעת וכו', וכביכול שגם הוא אסור בזיקים כידוע. כי גם נשמת משיח נכבש בגלות תחת הקליפות במקום מדבר ושממה לא עבר שם איש, והרוח סערה התפשט והתגבר וערכב בערבובים כאלה, עד שאיבד מאתו גם כל הסימנים שנמסרו לו משרשי נשמות ישראל, עד שאי אפשר להם בשום אופן להכירו. כי מרוב ההרפתקאות העוברות עליו מכבישתו תחת ידיהם ומעוצם יניקתו מאתו נמסרו גם להם מרזי הסימנים והאותות והמופתים, עד שנמצאו גם מהם ובהם אשר התדמו כקוף בפני אדם לכנות עצמם בשם משיח, שזה כל עניני משיחי השקר שהיו בעולם. ואחר כך כשנודע משקריהם ופחזותם היה קשה מאד להאמין גם באור אמיתת

ישראל היה להם סימנים במצרים וכו': שמעתי מאבי ז"ל שאחר שסיפר אדמו"ר זצוק"ל את המעשה מהבערגיר, היה אז בין אנשיו שמחה גדולה ועצומה, ושוררו אז את הכתוב "כי ניהם ה' [את] ציון וכו'", כי הבינו אז משיחותיו הקדושות ששח אחר כך המבוארים בסוף המעשה, שענין הבחור והבת מלך המובא שם מרמז על נשמת משיח וכנסת ישראל שעכשיו הם נפרדים זה מזה, וכל כנסת ישראל והמלכות דקדושה שנמשך מאתה נפלו וירדו תחת יד הקליפות של כעס הרוצח המובא בפנים, עד שמפיל אימה ופחד על האדם מלצעוק להשי"ת ואומר לו אם תצעק אהנוק אותך מיד. וגם נפלו וירדו תחת יד הקליפות של הגאווה

סיפורי

מעשה י' - מבטרגיר ועני

מעשיות רכא

אָפּשָׁר לֹא נִמְסַר אֶלָּא לְהַזְקָנִים. וְגַם עַל הַגּוֹאֵל הָאֶחָדוֹן בְּנֵדְאֵי יֵשׁ סִימָנִים.
מְשִׁיחַ יִגִּיד לְיִשְׂרָאֵל כֹּל מַה שְּׁעָבַר עַל יִשְׂרָאֵל בְּכָל יוֹם, עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד
מִיִּשְׂרָאֵל בְּפֶרֶט.

תָּמַר אַבְדָּה גַם־בֶּן הַסִּימָנִים, כְּמוֹכָא בְּמִדְרָשׁ^פ, גַּם כְּשֶׁהִיטָה יוֹצֵאת לְשַׂרְף כָּא
הַסְמָ"ף־מ"ם וְהַחֲחִיק מִמֶּנָּה הַסִּימָנִים - וּבָא גְבַרְיָאֵל וְקָרַבָּן כְּמוֹ שְׁפָתוֹב בְּמִדְרָשׁ;
וּמִמֶּנָּה נוֹלָד מְשִׁיחַ שְׁיָבוֹא בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ, אָמֵן.

ק. בראשית רבה פרשה פ"ה פסקא י"א. ר. סוטה דף י' עמוד ב'.

מְשִׁיחַ וְנֹעַט זָאגִין אֵיטְלִיכֵן יוֹדִין וְנֹאס מִיט אִים הָאֵט זִיף אֵיבְעַר גִּיטָאן אֵיטְלִיכֵן טָאג: תָּמַר הָאֵט
אוֹיף פֶּאָרְלוֹירִין דִּי סִימָנִים. אַזוֹי וּוִי אֵין מִדְרָשׁ שְׁטִיט. און אַז מְעַן הָאֵט זִי גִינְוֹאֵלְט פֶּאָרְבְּרֶענֶען
אִזו גִּיקוּמָעַן דְּעַר ס"מ און הָאֵט פּוֹן אִיר דְּעַרְנוֹיטְטֶעכְט דִּי סִימָנִים. און דְּעַר מְלֶאךָ גְבַרְיָאֵל אִזו
גִּיקוּמָעַן און הָאֵט זִי צו אִיר אָפּ גִּיבְרָאכְט. אַזוֹי וּוִי אֵין מִדְרָשׁ שְׁטִיט און פּוֹן אִיר קוּמְט אַרוֹיס
מְשִׁיחַ. בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ אָמֵן.

דָּאס הָאֵט אַלְץ דְּעַר רַבִּי ז"ל גְּשְׁמוּסְט נֶאָךְ דְּעַר מְעֶשֶׂה כְּדִי מְעַן זָאל זִיף קְעַנְעַן עֶפְעֶס שְׁטוֹיֶסִין
וּוִי וּוִיט דִּי מְעֶשֶׂה דְּעַרְלֶאנְגְט. אַז וּוֹאֵיל אִזו דְּעַם וְנֹאס עַר וְנֹעַט זֹכָה זֵיין צו וּוִיֶסִין דְּעַם סוֹד פּוֹן
דִּי מְעֶשִׂוֹת אֶפִּילוֹ אוֹיף יַעֲנֶעַר וְנֹעַלְט.

לְקַט רְמוּזִים

להכירם עין בעין שהם האמיתיים, עד שיתעלו
ויוחזרו למקומם, והמלכות תנתן להם לעולמית
עד, כי נחם ה' ציון וכו'.

ואף על פי שמבואר שם מדבריו הקדושים
שהבאים להשתדל עמה מרמזים על גדולי ישראל
באמת עיין שם, אבל כפלים בלי גבול למעשיותיו
הקדושות. וגם יש לבאר שדבריו סובבים בזה
כמו שביאר מקודם בהבאים להשתדך עמה אשר
לקצתם שלחה תשובה על ידי שליח ולקצתם
השיבה בעצמה מאחורי הכותל. ואותם
השתדלו בזה ביותר עד שהראתה להם את
פניה. יש שהציץ ונפגע ויש שהציץ ונתעלף
(בחינת הציץ ומת), וממילא מובן שיש מי שעל ידי
זה מקצץ בנטיעות לגמרי ח"ו. וגם בענין נכנס
בשלוש ויצא בשלוש נמצאים כמה בחינות
והעיקר הוא הבחינה של הבחור שבמובחרים
לזה. אשרי המחכה ויגיע וכו'.

(פירוש על המעשיות לר"א ב"ר נחמן)

עצמיותו כשנגלה להם, כי הלא גם על הראשון
דימו ברור כיום שזה הוא. וכן על השני. וכן גם
על השלישי, כמובא שם בהמעשה, ועתה מאין
יבא עזרם להכיר אותו בעצמו, מאחר שגם
להשקרנים שרצו להתחבר עמה היה לכל אחד
סימנים ומופתים כאלה, (וענין הזה היה גרמא בניזקין
גם בהמחלוקת והמריבה שהיו על הצדיקים הגדולים
האמיתיים כמו הבעש"ט וצוק"ל ואדמו"ר וצוק"ל שלא זכו
כל העולם להכיר מעלת גדולתם ואם היו כל ישראל
נתקרבים אליהם בוודאי היתה גאולה שלימה).

ומאז ועד הנה עוד גברה ירידת כנסת ישראל
להיות נתפס לרוצחים ומופקרים אשר פשטו
מאתה כל הוד לבושיה היקרים עד שנשתנה פניה
לבל תהיה ניכרת כלל כמובא שם, ועל כל זאת
יתעלה ויתגדל עילת העלות וסיבת כל הסיבות
להפוך גם ירידות כאלה לעליות, ולסכב בגלגולי
סיבותיו שדייקא על ידי זה יהיו נתועדין
ונתחברים והיא בעצמה תמצא את הסימנים

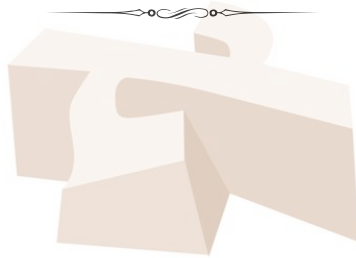
בענין המבאר במעשה זו שכל אחד בא עם שיר של חשק, ולקצתם וכו' הנמשל מוכן, שפמו כן כמה גדולים עושים מה שעושים, וכל אחד אומר שירים וכיוצא, ורוצים להשיג תכלית המבקש; ואין מי שזוכה לעקר התכלית האמתי בשלמות כי אם הראוי לזה. ולקצתם משיבים על-ידי שליח, או מאחורי הכתל, או שמראים להם פנים וכו' פמבאר בהמעשה הנ"ל, אף לסוף, הינו פשמסתלקים - משיבים להם שעדין לא עשו כלום וכו', כמו שכתוב שם במעשה סוף התשובה שמשיבה היפת-תאר ש: עין שם; עד שיבוא המנהיג הנכון וכו'.

ש. אבל לא עברו עליך המימות.

דאס וואס דא שטייט אין דער מעשה ווי איטליכער קומט מיט זיין שיר. און א טייל ענפערט מען דורך איין שליח וכו' פנ"ל. אזוי איז פאר האנדין כמה גרויסע לייט. וואס אטליכער טוט וואס ער טוט. און איטליכער פאריט זיך און וויל דערלאנגען דעם רעכטן תכלית. און קיינער איז ניט זוכה צום רעכטען תכלית צום אמת. נאר דער וואס ער איז ראוי דערצו. און א טייל ענפערט מען דורך איין שליח. אדער פון אינטער דער וואנט. אדער מען ווייזט זיי ארויס דאס פנים וכו' אזוי ווי אין דער מעשה שטייט. נאר צום סוף אז זיי גייען אנוועק פון דער וועלט. ענפערט מען זיי. אז זיי האבין נאך גאר ניט גיטאן. אזוי ווי אין דער מעשה שטייט ווי די יפת תואר האט צום סוף זיי גיענפערט די וואסערין זענען אבער איבער דיר נאך ניט אריבער גיגאנגען. ביז סע וועט קומען דער רעכטער מנהיג במהרה בימינו אמן. דאס האט אויך דער רבי ז"ל גישמוסט.

מעשה י"א
מבן מלך
ובן שפחה שנתחלפו

מעשה י"א

מבן מלך ובן שפחה שנתחלפו

מעשה במלך אחד, שהיתה שפחה אחת בביתו שהיתה משמשת את המלכה (ומסתמא מבשלת אינה רשאה לפגס אל המלך, אך היתה אינה שפחה משנתת קטנה במעלה). והגיע זמן לדתה של המלכה, וגם השפחה הנ"ל הגיע זמן לדתה באותו העת. והלכה המילדת והחליפה הולדות, למען תראה מה יצמח מזה

מעשה אמאל איז גיווען איין מלך. איז ביי אים אין שטוב גיווען איין שפחה. וואס זי האט באדינט די מלכה (מן הסתם קין קעכען טאר ניט אריין קומען צום מלך. נאר די שפחה האט גיהאט עפעס איין אנדער דיקסט. א קלינע דיקסט) איז גיקומען די צייט וואס די מלכה האט באדארפט האבן איין קינד. און די שפחה האט אויף באדארפט צו גווינען אין דער צייט. איז גיגאנגען די באבע און האט איבער גיביטן די קינדער. כדי זי זאל זעהן וואס דא וועט זיך טאן, וואס דערפון וועט ארויס וואקסן. און זי האט גינומען

לקט רמזים

ענין המעשה נוראה הנ"ל של הבן מלך שנחלף, שעל ידי זה נדמה להעולם שהוא בן השפחה, ועל ידי זה התגבר עליו האכזר הבן השפחה באמת וגירשו ממקומו, ועל ידי זה נפל בן המלך האמת בדעתו עד שבא לידי רעות וכו' וכו'. כל ענין הזה מבואר ומובן היטב למבין מעט, שזה סוד כל ענין גלות ישראל שהם מגורשים מארצם וממקומם, והם כציפור נודדת מן קינה כן איש נודד ממקומו, ומפוזרים בין הגוים, והמלכות והמשלה היא אצלם, וישראל נחשבים בעוונותינו הרבים כעבדים ושפחות, שכל זה נמשך מבחינת החליפין הנ"ל של הבן מלך שנחלף וכו', שזה סוד בחינת היכלי התמורות ששם נחלפין לפעמים הנשמות, כאשר שמענו מפיו הקדוש בפירוש קודם סיפור המעשה הנ"ל,

מעשה במלך אחד וכו': נכנסנו אליו אני וחברי רבי נפתלי, וצוה לספר לו חדשות, כדרכו תמיד שהיה שואל לספר לו חדשות דייקא, וסיפר לו רבי נפתלי מה ששמע אז מענין מלחמת הצרפת שהיה באותן העיתים. ואז באותה השיחה היינו מתפלאים ומתמיהים על גודל התנשאות שנתנשא כל-כך פתאום, כי היה בתחילה עבד פשוט ונעשה קיסר. ודיברנו עמו אז מענין זה. ענה ואמר, מי יודע איזה נשמה יש לו, כי יכול להיות שנחלף, כי כן בהיכלי התמורות נתחלפין לפעמים הנשמות וכו'.

ואחר-כך התחיל לספר שכבר היה מעשה כזאת שפעם אחת ילדה המלכה ובאותו העת וכו', וסיפר כל המעשה של הבן מלך שנחלף.

(חיי מוהר"ן סי' ט"א)

רכו סיפורי מעשה יא - מבן מלך ובן שפחה מעשיות

נאיף יפל דבר, והחליפה הנלדות, והניחה בן המלך אצל השפחה וכן השפחה אצל המלכה. ואחר-כך התחילו אלו הבנים להתגדל, וכן המלך (הינו זה שהתגדל אצל המלך פי היו סוכרים שהוא בן המלך) היו מגדלים אותו ממצלה למצלה, עד שהיה הולך וגדול, והיה בריה גדולה, וגם אותו בן השפחה

ת. ורז ומוצלה.

דאס קינד פון דעם מלך און האט אנדער גילייגט לעבן דער שפחה. און דאס קינד פון דער שפחה האט זי גילייגט לעבן דער מלכה. דערנאך האבן אן גיהויבן די קינדער אונטער צו וואקסן. און דעם בן מלך (דהיינו דאס קינד וואס סע דערנאךסן גינארן באם מלך וואס מען האט גימיינט אז דאס איז דער זון פון דעם מלך) האט מען אים מגדל גינען (דהיינו גינרייסט) און אויף גיהויבן אלע מאל העכער העכער. ביז ער איז זייער גרויס גינארן און ער איז גינען איין גרוסער בריה. און דער בן השפחה (דהיינו דער וואס ער איז

לקט רמזים

שייך ומשועבד להם. וכמו שהיה קצת בימי דוד ושלמה שהיה עיקר המלוכה אצל ישראל, וכמו שיהיה לעתיד כשיבוא משיח צדקנו, שאז תשיב המלוכה לישראל, וכולם יהיו משועבדים תחת ישראל, כמו שכתוב (ישעיה מ"ט): "והיה מלכים אומניך ושרותיהם מניקותיך אפים ארץ ישתחו לך וכו'".

אבל עכשיו בגלות בעוונותינו הרבים נחלף הדבר, שהעובדי כוכבים הם מלכים ומושלים, וישראל הם ח"ו כעבדים, שכל זה נמשך מבחינת היכלי התמורות שנמשך מחטא אדם הראשון וחטאי הדורות שאחריו שהוא בחינת בן המלך שנחלף כנ"ל, שעל ידי זה נתגברה הסטרא אחרא דמחשיך אנפי ברייתא, עד שנחלפה המלוכה להם בעוונותינו הרבים, ונדמה שהם בחינת בן המלך, וישראל בגלות תחתם כאילו היה בן העבד ח"ו, שזה בחינת "תחת שלש רגזה ארץ, תחת עבד כי ימלוך ושפחה כי תירש גבירתה", בחינת (קהלת י') "ראיתי עבדים על סוסים ושרים הולכים כעבדים וכו'". ובעוונותינו הרבים התגבר בן האמה על בן המלך עד שגירשו מארצו, שזה בחינת גלות ישראל מארץ ישראל שהיא ארץ אבותם אשר נתן להם השם יתברך, ומחמת שנתגרושו מארצם ונחשבו כעבדים והם ללעג ולקלס, ונחשבו בגוים כצאן לטבח יובל וכו', רחמנא לצלן, על ידי זה

שדיבר מקודם מענין היכלי התמורות ששם נחלפין הנשמות ח"ו, ואחר כך על ענין זה סיפר המעשה הנ"ל, ואמר שכבר פעם אחת היה מעשה כזאת, והתחיל לספר כל המעשה הנ"ל עד שגמרה. נמצא, שהמעשה הנ"ל של הבן מלך שנחלף, זה נמשך מבחינת היכלי התמורות וכו'.

וזה סוד כל גלות וצרות ישראל בכלליות ובפרטיות, מה שעובר על כל אחד ואחד, ועיקר הוא גלות וצרות הנפש מה שגלינו בין העמים ואנו רחוקים מאבינו שבשמים וכו', שכל זה נמשך מבחינת החליפין הנ"ל של הבן מלך שנחלף, שהוא בחינת היכלי התמורות, שזה נמשך מחטא אדם הראשון שאכל מעץ הדעת טוב ורע, שעל ידי זה גרם להתגבר ח"ו בחינת להט החרב המתהפכת, שהוא בחינת היכלי התמורות, שהוא בחינת התהפכות ממטה לנחש ומנחש למטה, שהוא בחינת נשמות העשוקות בטיקלא בקליפת נוגה המתגלגלין בגלגולא וכו'. ומשם נמשכין בחינת החליפין והתמורות שבעולם, שמשם עיקר אחיזת הסטרא אחרא ח"ו, ומשם עיקר הגלות של ישראל בכלל ובפרט, כי באמת עיקר המלוכה שייכה רק לישראל, כי כל ישראל בני מלכים הם, כי כל העולם ומלואו לא נברא אלא בשביל ישראל, כמו שכתוב, "בראשית וכו'", בשביל ישראל שנקראו ראשית וכו'. והכל

סיפורי מעשה יא - מבן מלך ובן שפחה מעשיות רכו

(הינו בן המלך באמת, אך נתגדל אצל השפחה כנ"ל) נתגדל בביתו, ושניהם היו לומדים יחד בבית אחד. וזה הבן-מלך האמתי שנקרא 'בן השפחה' היה טבעו נמשך לנימוס המלכות; אך שהיה נתגדל בבית העבד. ולהפך, בן השפחה שנקרא 'בן המלך' - היה טבעו נמשך לנימוס אחר, שלא כנימוס המלך; אך שהיה נתגדל בבית המלך, והיה מכרח להתנהג בנימוס המלכות, שהיו מגדלים אותו בנימוס זה.

דעצויגן גיווארן ביי דער שפחה וואס צום אמת איז ער גיווען דער זון פון דעם מלך כנ"ל) איז אויף דערנוואקסן גיווארן ביי דער שפחה. און די בייידע קינדער האבן גילערנט אין איינעם אין איין חדר. און דער אמתיר בן מלך (וואס ער ווערט אנגירופן בן השפחה) האט זיך זיין טבע גיצויגן צום נימוס פון איין מלכות נאר ער איז מגודל גיווארן ביי דעם עבד אין שטוב. און פארקערט דער בן השפחה (וואס ער ווערט אנגירופן בן המלך) האט זיך זיין טבע גיצויגן צו איין אנדער נימוס ניט אזוי ווי דער נימוס פון איין מלך איז. נאר ער איז מגודל גיווארן ביי דעם מלך אין שטוב. האט ער זיך גימוזט פירן מיט דעם נימוס פון איין מלכות. ווארן מע האט אים אזוי גיפירט מיט דעם נימוס.

לקט רמזים

בן המלכה, שהיא בחינת שרה שנקראת על שם המלכות ששרה על כל העולם. ועל כן התפאר ישמעאל, שהוא העיקר זרע אברהם והממשלה בחינת מלכות שייך לו, שזהו בחינת המחלוקת שהיה בין ישמעאל ויצחק, כמו שכתוב (בראשית כ"א): "ותרא שרה את בן הגר וכו' מצחק". וכמו שפרש רש"י: 'מתשובת שרה, כי לא יירש בן האמה עם בני, אתה למד שהיה מריב עם יצחק על הירושה ואומר אני בכור וכו'.

וזהו גם כן בחינת יעקב ועשו, כי שם היה בחינת אחיזת החליפין של היכלי התמורות בבטן אחת, בחינת (שם כ"ה) "שני גוים בבטן ושני לאומים ממעיך יפרדו ולאום מלאום יאמץ ורב יעבוד צעיר", כי החליפין של היכלי התמורות משתנים בכל פעם בכמה בחינות שונות בלי שיעור, וגם אצל כל אדם בפרטיות בפני עצמו נתרבים השינויים והתמורות בלי שיעור וערך ומספר, שזהו בחינת כל העליות והירידות העוברים על כל אדם כל ימי חייו מיום היותו עד יום מותו. וכל הגלגולים שמתגלגלת נשמתו במקום שמתגלגלת מדור לדור עד הסוף, שהכל נמשך

נפלו בדעתם, ומשם נמשכין כל הגשמיות והעוונות והפגמים של ישראל כל אחד ואחד לפי בחינתו שזה עיקר גלות וצרת ישראל, כי עיקר הגלות והצרה הוא שמחמת תוקף הגלות והתגברות הסטרא אחרא עכשיו בעת הגלות, על ידי זה מתגברת הסטרא אחרא מאוד על נפשות ישראל הקדושים, ומטמאת אותם בעוונות ופשעים ושאר פגמים ח"ו, כמו שכתוב (תהלים ק"ו): "ויתערבו בגוים וילמדו מעשיהם". כי באמת ישראל רחוקים לגמרי מעוון, ואין עוון שייך להם כלל, כמבואר במקום אחר (בליקוטי תנינא סימן ד). ועיקר עוונות ישראל נמשכין רק מתוקף הגלות כנ"ל, שנמשך מבחינת החליפין הנ"ל, שהוא בחינת היכלי התמורות כנ"ל.

וזה סוד יצחק וישמעאל יעקב ועשו, שמחמת בחינת היכלי התמורות, נמשך שהוכרח אברהם ליקח שפחה להוציא תחילה הפסולת שהיה בו מחטא אדם הראשון, שהוא העיקר שהתחיל לתקנו, שמה הפסולת שנמשך מזוהמת הנחש נולד ישמעאל בן האמה. ומחמת החליפין של היכלי התמורות לא ניכר בעולם מי בן האמה ומי

רכה סיפורי מעשה יא - מבן מלך ובן שפחה מעשיות

וְהַמִּלֵּדֶת הַנִּלְ, מַחֲמַת שְׁנָשִׁים דַּעְתָּן קְלוֹת הֶלְכָה וְגִלְתָּה הַסּוּד לְאָחָד, אִיף שְׁהַחֲלִיפָה הַבָּנִים פְּנִ"ל. וְחִבְרָא - חִבְרָא אֵית לִיה, עַד שְׁנַתְגַּלָּה הַסּוּד מֵאָחָד לְחִבְרוֹ כְּדָרְךָ הָעוֹלָם, עַד שְׁהָיוּ הָעוֹלָם מְרַנְּנִים בְּזָה, אִיף שְׁנַחֲלַף הַבֶּן-מֶלֶךְ; אָבֵל אֵין רְשָׁאִים לְדַבֵּר מְזָה, שְׁלֵא יִתְגַּלָּה לְמֶלֶךְ. כִּי בְּנֻדָּאִי אֵין רְשָׁאִים שְׂיַדַע

און די באַבע מחמת נשים דַּעְתָּן קְלוֹת (דְּהֵיִינוּ וּיְפִיעַר הָאָבִן אֵיין גְּרִינְגֵעַ דַּעָה) כְּלוּמַר זַי קַעֲנֵעַן זַיף גַּיט אַיִןהַאֲלֵטן. אִיז זַי גִּיגֵאָנְגֵעַן און הָאט אױסגִּיזְאָגְט דַּעַם סוּד פֿאַר אַיִן מַעֲשֵׁן. בְּאֶשֶׁר אַז זַי הָאט פֿאַרְבִּיטֵן דִּי קִינְדֵער און אִיטְלִיכֵער מַעֲנֵשׁ הָאט זַיף אַיִן חִבֵר. און דַּער חִבֵר הָאט נֶאָף אַיִן חִבֵר. הָאט אַזױ אַיִנֵער אױסגִּיזְאָגְט דַּעַם אַנְדֵערן. בִּיז דַּער סוּד אִיז אַרױס גִּיקוּמַעַן. אַזױ וױ דַּער שְׁטִיגֵער פּוֹן דַּער וועלט אִיז. בִּיז דַּער עוֹלָם הָאט דַּערפּוֹן גִּישְׁמוּסְט שְׁטִילֵעֲרֵהֵיט בְּאֶשֶׁר אַז דַּער בֶּן מֶלֶךְ אִיז פֿאַרְבִּיטֵן גִּינױאַרְן. לױשְׁמִיר שְׁמוּסֵן שְׁאַרְף קָאָן מַעַן בְּנױדָּאִי דַּעֲרַפּוֹן גַּיט. דַּער מֶלֶךְ זָאל גַּיט גִּינױאַרְן ווערן. וַוֵאָרְן וַוֵאָס וועט דַּער מֶלֶךְ קַעֲנֵעַן טָאָן אֵין אַזױ אַ זַאָף. וַוֵאָרְן עַר קָאָן דָּאָס גַּיט

לְקַט רַמְזִים

בהשם יתברך וכו' וכו', כמו כן השם יתברך מתגלגל עמו ברחמיו, כי צדיק ה' וישר משפטיו. ועל כן צריך האדם להרבות בתפילה תמיד שיוזכה להנצל מלהטת החרב המתהפכת הזאת, שהוא בחינת היכלי התמורות כנ"ל, שלא יתגברו ח"ו לעשוק ולגזול ולהחליף ח"ו מעט הטוב של נפשו שיש בו עדיין, שעל זה התפלל דוד המלך עליו השלום (תהלים קי"ט): "ערוב עבדך לטוב אל יעשקוני זדים", שלא יעשקוהו הזדים, שהם הסטרא אחרא והקליפות העושקים את הנפשות ח"ו בתוך הטיקלא, שזהו בחינת דמעת העשוקים ומיד עושקיהם כח ואין להם מנחם כידוע.

וזהו בחינת (שם): "פדני מעושק אדם ואשמרה פיקודיך", וכמו שפירש רש"י שם: "פדני מעושק אדם", מיצר הרע העושק את הבריות, שזהו בחינת העושק של נשמות העשוקות בטיקלא הנ"ל, שהוא בחינת היכלי התמורות שחשודים להחליף ולקלקל, שזהו בחינת בן המלך הנ"ל שנחלף כנ"ל. וזהו בחינת: (שם ק"מ) "חלצני ה' מאדם רע מאיש חמסים תנצרני וכו'". וזהו בחינת (שם כ"ב) "יחלקו בגדי להם ועל לבושי יפילו גורל ואתה ה' אל תרחק וכו' הצילה מחרב נפשי מיד כלב יחידתי וכו'". שכל זה הרבה דוד להתפלל להשם

מסוד היכלי התמורות, שמשך נמשך סוד גלגול הנשמות שמטריח הקדוש ברוך הוא את עצמו לגלגל הנשמות בכמה וכמה גלגולים שונים כדי לבררם מבחינת היכלי התמורות, מחטא אדם הראשון שמשם כל החטאים ח"ו וכנ"ל.

כי מבואר בכתבי האר"י ז"ל בענין שרואין שלפעמים צדיק גדול ועובד ה' נופל מעבודתו ולפעמים נופל לעבירות גמורות, רחמנא לצלן, עד שיש שנפלו מאוד שנעשו רשעים גדולים מאוד, רחמנא לצלן, שהחטיאו את הרבים, ומתחילה היו צדיקים גדולים, כמו ירבעם בן נבט ואחר, וכיוצא בהם בשאר הדורות. וכל זה נמשך מצד גילגולי הנשמות, שלפעמים נתעבר באדם נשמת אדם בליעל וכו' ועל ידי זה יכול פתאום ח"ו להתהפך לאיש אחר ח"ו, וכן להיפך שלפעמים נתעבר ברשע נשמה קדושה, שעל ידי זה מתעורר בתשובה, שזהו סוד בחינת (קהלת ה') "יש הבל אשר נעשה על הארץ אשר יש צדיקים שמיגע אליהם כמעשי הרשעים ויש רשעים שמיגע עליהם כמעשה הצדיקים", וכמובא מזה בדברי רבינו ז"ל בהתורה של כיסופין (סימן ל"א). ובאמת האדם בעל בחירה, והכל כפי בחירתו וכפי כיסופיו וכפי אמיתת התחזקותו ואמונתו

סיפורי מעשה יא - מבן מלך ובן שפחה מעשיות רכמ

המלך מזה, פי מה יעשה המלך בזה? פי אין תקנה לזה, פי אי אפשר להאמין, אולי הוא שקר, ואיך אפשר לחזר ולהחליף; ועל-כן בנדאי אסור להם לגלות זאת למלך, רק העם היו מרננים ביניהם על זה. ויהי היום והלך אחד וגלה הסוד באזני הבן-מלך, איך שאומרים עליו שנחלף כנ"ל; אף אי

פאררעכטן. ער קאן עס ניט גלייבן. טאמער איז דאס ליגן. און ווי אזוי בייט מען ווידער צוריק. איבער דעם טאר מען דאס בונדאי ניט אויס זאגן פאר דעם מלך. נאר דער עולם האט צווישן זיך שטילערהייט גישמוסט דערפון. ויהי היום. איז גיגאנגען איינער. און האט אויסגיאגט דעם סוד פאר דעם בן מלך. באשר מנאגט אויף אים אז ער איז פארביטן גיווארן. נאר. דו קאנסט דאס ניט

לקט רמזים

רחמים רבים והתגברות גדול להנצל מהם, כמו שכתוב (שם י'): "יארוב במסתר כאריה בסוכה יארוב לחטוף עני יחטוף עני במשכו ברשתו ירכה ישוח ונפל בעצמוי חלכאיים". וזה בחינת מה שהתפלל דוד (שם ז'), "בה' חסייתי הושיעני מכל רודפי והצילני פן יטרוף כאריה נפשי פורק ואין מציל וכו'", וכיוצא בזה הרבה. וזה בחינת (שם קט"ז): "שובי נפשי למנוחייכי", היפך בחינת העושק של התמורות ששם בחינת הטלטול והגלות ח"ו, וזה בחינת (שם כ"ג) "נפשי ישובב וכו'", כי דוד המלך, עליו השלום, בטח בריבוי תפילותיו באמת להשם יתברך, שהשם יתברך יציל נפשו מכל התמורות הנ"ל. וישוב נפשו למקומה ולמנוחתה.

ועל כן דוד המלך עליו השלום דייקא הרבה להתפלל על זה הרבה יותר משאר הצדיקים, כי עיקר תיקון היכלי התמורות הוא על ידי דוד שעסק בתיקון זה ביותר, והוא יגמר זה התיקון בשלימות בימי משיח צדקנו, שהוא בחינת דוד, שאז יוגמר זה התיקון בשלימות כידוע, כי שם בבחינת היכלי התמורות נתפסו על ידי חטא אדם הראשון נפשות קדושות ויקרות מאוד מאוד, שהם בחינת נפש אברהם שמחמת זה הוכרח לצאת מתרה, וכן נפשות כמה צדיקים גבוהים ונוראים וכו', כמובא בכתבים. וזה בחינת נפש דוד, שהוא בחינת משיח, שנתפסה שם גם כן, ועליו התגברו ביותר בלי שיעור, ועל כן

יתברך להנצל מהעושק והגזילה והחמס של הקליפות שהם היצר הרע וחילותיו העושקים ח"ו את הנפשות בעוונותיהם ומפשיטים מהם בגדיהם ולבושיהם הקדושים עד שנשתנין פניהם ואין מכירים את יקר גדולת תפארתם, ומחליפין וממירין טוב ברע ורע בטוב ח"ו, שכל זה הוא בחינת היכלי התמורות כנ"ל.

וזה בחינת (שם ל"א): "בידך אפקיד רוחי פדיתה אותי ה' אל אמת", שצריך האדם תמיד להפקיד רוחו ונפשו ונשמתו בידו יתברך כדי שיהיה הוא יתברך בעל הפקדון, כדי שיפדה אותו מן העושק והחליפין ח"ו, וזהו: "פדיתה אותי ה' אל אמת". 'אמת' דייקא, היפך התמורות והעשק הנ"ל, שהם בחינת שקר שמשקר בנפשו ומחליפה באחרת ח"ו, וזהו 'פדיתה' דייקא, בחינת (דברים י"ג) הפודך מבית עבדים, היינו שהשם יתברך פודה נפשו מבחינת עבדות, שהוא בחינת שקר, כמו שמבואר לקמן. וזה בחינת: (תהלים כ"ה) "אליך ה' נפשי אשא", וזה (שם קמ"ג) "כי אליך נשאתי נפשי הצילני מאויבי ה' וכו'", כי צריכין תמיד למסור נפשו עם כל תנועותיו וחיותו להשם יתברך, שעל ידי זה השם יתברך מצילו מהאויבים והשונאים הרוצים לגזול ולעשוק את הנפש ולהחליפה ח"ו בהיכלי התמורות כנ"ל, כי אי אפשר להנצל מכל זה כי אם על ידי תפילה ותחנונים הרבה הרבה, כי כמה נפשות שקעו על ידי זה, רחמנא לצלן, כנ"ל, כי הם אורבים על נפש האדם תמיד, וצריך

רל סיפורי מעשה יא - מבן מלך ובן שפחה מעשיות

אָפְשֵׁר לָךְ לַחְקֹר עַל-זֶה, כִּי אֵין זֶה כְּבוֹדְךָ, וְאֵי אָפְשֵׁר לָךְ לַחְקֹר זֹאת כָּלֵל; אַף הוֹדַעְתִּי לָךְ זֹאת כִּי אוֹלֵי יְהִיָּה קֶשֶׁר כְּנֶגֶד הַמְּלוּכָה - וְיֻכַּל הַקֶּשֶׁר לְהִתְחַזֵּק עַל-יְדֵי-זֶה, כִּי יֵאמְרוּ שֶׁהֵם לֹוֹקְחִים לְעַצְמָם הַבֶּן-מֶלֶךְ לְמֶלֶךְ, הַיְנִנּוּ אוֹתוֹ שְׂאוֹמְרִים עָלָיו שֶׁהוּא הַבֶּן-מֶלֶךְ הָאֱמֵתִי כְּנִ"ל; עַל-כֵּן אַתָּה צְרִיף לַחֲשֹׁב מַחְשְׁבוֹת עַל הַבֶּן הַנִּ"ל לְהַעֲבִירוֹ (כִּל זֶה הוּא דְבָרֵי אוֹתוֹ הָאִישׁ שֶׁגָּלָה הַסּוּד לְבֶן הַשְּׁפָחָה

קְלַעְרֵן. וְאֵרְךָן סַע שְׁטִיט דִּיר נִיט אָן. אַרְן וְיֵי אַזוֹי קְלַעְרֵט מְעַן אַזוֹי אֵיין זֶאָף. נֶאָר אֵיף דְּעַרְצִייל עֵס דִּיר. כְּדֵי דוּ זְאָלְסֵט וְוִיסן. וְוֵאָרְךָן טְאָמְעֵר וְוֵעֵט אַמְאָל זֵיין אֵין בּוֹנֵט אַקְעֶגֶן דְּעַר מְלוּכָה. וְוֵעֵט דְּעַר בּוֹנֵט דְּאָרְךָ דְּעַם קְאָנְעֵן שְׁטאַרְקֶעֶר זֵיין וְוֵאָרְךָן זֵיין וְוֵעֶלְן זְאָגֵן זֵיין נְעַמְעַן זֵיף דְּעַם בֶּן מֶלֶךְ פֶּאָר אֵיין מֶלֶךְ. דְּהֵינּוּ דְּעַר וְוֵאָס מְזַאָגֵט אוֹיף אֵים אַז עַר אֵיז צוּם אַמֵּת דְּעַר בֶּן מֶלֶךְ כְּנִ"ל. דְּרוּם פֶּאָרְנֶאָרְפֶּסְטוּ זְעָהָן צוּ פֶּאָרְטְרַאכְטֵן דְּעַם בְּחֹרֵר. (אֵזוֹי הָאֵט אַלְץ דְּעַר אֵייןֶעֶר גִּיזְאָגֵט צוּ דְּעַם בֶּן הַמֶּלֶךְ וְוֵאָס צוּם נְעַכְטֵן אַמֵּת אֵיז עַר דְּעַר זֶרן פֶּרן דְּעַר שְׁפָחָה כְּנִ"ל).

לְקַט רִמּוּזִים

מאוד בשרשו, ועל כן מתגברים עליו כל כך, כי כל מה שהנפש יקרה וגבוה ביותר מתגבר עליו היצר הרע ביותר. וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (סוכה נ"ב), כל הגדול מחברו יצרו גדול ממנו. וכמו שאמרו עוד שהיצר הרע מניח כל העובדי כוכבים ואינו מתגרה אלא בישראל, ולא עוד אלא שמניח כל ישראל ואינו מתגרה אלא בתלמידי חכמים, כמו שכתוב: "כי הגדיל לעשות", שפשט ידו בגדולים דייקא, שזהו בחינת דוד המלך עליו השלום, שהיה כל ימיו בסכנה גדולה כנ"ל. וכמו שכתוב (תהלים קט"ז), "אפפוני חבלי מות ומצרי שאול מצאוני וכו'". (שם ס"ט) "טבעתי ביון מצולה ואין מעמד וכו'. הצילני מטיט ואל אטבעה וכו'". וכן כל ספר תהלים שנתייחד מהתפילות שהרבה להתפלל להנצל מהיצר הרע וחיילותיו לבל יאבד נפשו ח"ו, ובדרך זה צריך כל אדם לילך, כי אין שום עצה ותקנה להנצל מכל זה כי אם על ידי ריבוי תפילות ותחנונים בלי שיעור כל ימי חייו, כמו דוד המלך עליו השלום כנ"ל, וכמבואר אצלנו כמה פעמים.

כי אין זה דרך הענוה האמיתית שיחזיק את עצמו לרשע גמור ח"ו, ולהקטין מעלת נפשו הקדושה, רק אדרבא, צריך לידע ולהאמין שנפשו בשרשה

כמה גילגולין עביד קודשא בריך הוא עד שהוציא נפשו משם בדרך גניבה וערמה, כי עם עיקש תפתל כתיב, כמבואר זה הסוד בכתבי האר"י, שמחמת זה הוכרחה נפש דוד לצאת תחילה על ידי בנות לוט על ידי מעשה משונה ודבר זר כזה. וכן ענין יהודה ותמר וכו' וכו', שכל זה היה להוציא נפשו בדרך גניבה מהסטרא אחרא שעשקה אותה ולא רצתה להניח לצאת כי אם בדרך גניבה, כמבאר בכתבים. (עיין בלקוטי תורה על איוב ועוד בכמה מקומות). כי דוד היה ראוי להיות נפל, ולא היה לו חיים כי אם מה שנתנו לו אדם הראשון והאבות כידוע. ועל כן באמת היה כל ימיו בסכנה גדולה מהסטרא אחרא שהתגברה עליו בכל עת, כמו שכתוב (תהלים צ"ד): "לולא ה' עזרתה לי כמעט שכנה דומה נפשי". וזהו סוד: "כפשע ביני ובין המות".

ומזה יכול כל אדם ליקח מוסר לעצמו, כשרואה שהיצר הרע והתאוות וכו' מתגברים עליו מאוד מאוד ונדמה לו שקשה לשברם, צריך לידע שבודאי אין הקדוש ברוך הוא בא בטרוניא עמו, ובודאי אם לא היה לו כח לשבר לא היה השם יתברך מגרה בו יצר הרע כזה. רק אדרבא, ידע בנפשו כשרואה שיש לו יצר הרע גדול כזה, שבודאי נפשו היא נפש יקרה וקדושה מאוד

סיפורי מעשה יא - מבן מלך ובן שפחה מעשיות רלא

הנקרא בן המלך). והלך זה הבן-מלך (הינו זה שנקרא 'בן-מלך'; והפלל: בכל מקום שזכר פאן 'בן המלך' סתם - הפונה על הנחלף, הינו שהוא באמת בן השפחה, רק שנקרא 'בן המלך' כי נתגדל אצל המלך כנ"ל, וכן בכך השפחה במקום שזכר 'בן השפחה'; רק במקום שזכר 'בן המלך' האמת' או 'בן השפחה האמת' - אז הפונה על האמת לאמתו), והתחיל לגרם רעות לאבי

אז גינאנגען דער בן מלך און האט אנגיהויבן צו טאן שפיצלעך יענעמס פאטער (וואס צום אמת איז ער זיך גינען טאקע זיין פאטער) און ער האט זיך אלץ גילייגט אים צו טאן שלעכץ תמיד. און ער האט

לקט רמזים

זכרונם לברכה (כ"ב ע"ד): אנא בריה קלה שבאים וכו', עיין שם, מה שהטוב של נפש ישראל זוכר מעלתו שהוא נמשך מנפשות ישראל שעלו במחשבה תחילה, ובהם נמלך ונתייעץ בבריאת עולמות וכו'. ועתה ח"ו תהיה משוקעת במקומות כאלה רחמנא לצלן, ועל ידי זה מרחם על עצמו וחוזר למעלתו וכו', עיין שם.

ובאמת ענין זה בעצמו מה שרוב בני אדם טועים בעצמם, וסוברים שנפשם אינה קדושה משרשה, וקשה להם לשוב לה' ולהיות איש צדיק או איש כשר באמת כמו שאר הצדיקים והכשרים, כמו שמרגלא בפומא דאינשי לומר כששומעין שמספרין מאיזה צדיק או איש כשר וירא באמת ומתחיל להתעורר בהם הרהור תשובה להתחיל גם כן להתקרב להשם יתברך, כי כל ישראל מלאים מחשבות של תשובה והתקרבות להשם יתברך תמיד, אך אחר כך תיכף אומרים, מי יכול להתדמות אליו לזה האיש הצדיק וכו', כי היה נשמה קדושה מנעוריו, כי כך הורגלו עצמם לומר שצדקת הצדיקים והכשרים הוא מצד הנשמה הקדושה שיש להם מתולדתם. ובאמת אמר רבינו ז"ל בפירוש שאינו כן. וזה עיקר החסרון של העולם שאומרים כך, ומחמת זה אינם מתעוררים ומתגברים להשוות עצמן לצדיקים, אבל באמת אינו כן, כי עיקר צדקת הצדיק והכשר הוא רק על ידי התגברותו והתחזקותו ויגיעתו וטרחו בעבודת ה', שיגע וטרח כל כך ימים ושנים הרבה ולא הניח עצמו ליפול בשום אופן בעולם, והרבה בתפילה ותחנונים עד שזכה למה שזכה כל אחד כפי ערכו אשרי להם. וכל אדם יכול להיות

היא גדולה ויקרה וגבוה מאוד מאוד, ואלפי אלפים וריבוי רבבות עולמות בלי שיעור תלויים בה, וכמו שאמר רבינו ז"ל שאם היו מהפכין את האדם היו רואין שבכל גיד וגיד מגידי האדם תלויים אלפי אלפים וריבוי רבבות עולמות. וכמבואר בשאר ספרים מגדל מעלת האדם שהוא בחינת צלם אלקים. ואפילו נפש הפחות שבפחותים של ישראל גם כן גבוה מאוד מאוד, מכל שכן וכל שכן נפשות של בני תורה, ובפרט אותן שיש להם שכל גדול, כי כל מה שהשכל גדול ביותר הנשמה גבוה יותר, כמו שאמר רבינו ז"ל כי הנשמה היא השכל, כמו שכתוב (איוב ל"ב): "ונשמת שדי תבינם". על כן האדם הבר שכל כשוראה שמתגבר עליו הבעל דבר ביותר, צריך לידע שבודאי יש לו נפש גבוה מאוד מאוד, וצריך להתגבר לרחם על עצמו לבל יאבד אוצרות וסגולות יקרות וחמודות כאלה התלויים בנפשו אשר עין לא ראתה וכו'. ויתגבר בכל עוז להציל את נפשו מיני שחת להצילה מן העושק והתמורה ח"ו, והעיקר על ידי ריבוי תפילות ובקשות וכו' כנ"ל.

וזה בחינת (דברי הימים ב' י"ז): "ויגבה ליבו בדרכי ה'", שצריכין להגביה ליבו ודעתו בדרכי ה', ולומר בנפשו שאין נאה לי לעשות מעשים כאלה מעשה בהמה ח"ו, כי נפשי גבוה מאוד, נפש ישראל שכולם בני מלכים, וראוי לי להתנהג בנימוסי המלכות דקדושה, כמו שראוי לנפשות ישראל שנקראים (דברים י"ד) "בנים אתם לה' אלקים". וזה בחינת מה שכתוב בהתורה "ויהי הם מריקים שקיהם" (בספן י"ז) על מאמר רבותינו

רלב סיפורי מעשה יא - מבן מלך ובן שפחה מעשיות

הבן הנ"ל (אשר באמת הוא אביו הנ"ל), ושם עינו להיות רובה בו רעות תמיד, והיה תמיד גורם לו רעות, רעה אחר רעה, כדי שייכרח לעקר עם בנו. וכל זמן שהיה המלך חי ענין - לא היה לו ממשלה כל-כך, אף-על-פי-כן היה גורם לו רעות. ואחר-כך נזקן המלך וימת, ולקח הוא את המלוכה (הינו

אים אלץ דערלאנגט שפיצלעך איינס נאך עס אנדערע. כדי ער זאל מוזן עוקר זיין מיט זיין זון. און כל זמן דער מלך אליין האט נאך גילעבט. האט ער נאך פארט אזוי איין ממשלה ניש גיהאט. פון דעסט וועגן פארט פלעגט ער אים טאן שפיצלעך. דערנאך איז דער מלך אלט גינארן און איז גישטרבן. האט ער אפ גינומען די מלוכה. האט ער דעמאלט נאך מער שלעכץ גיטאן צו יענעם

לקט רמזים

פיתוי ומחשבות היצר הרע שמחליש דעתו ומכניס בליבו חלישות וקטנות דסטרא אחרא, שזה נמשך מבחינת היכלי התמורות, מבחינת החילוף של הבן מלך הנ"ל, שנפל כל כך עד שלא ידע בעצמו אם הוא בן המלך האמת, אבל באמת צריך האדם לידע ולהאמין שנפש כל אחד מישראל גבוה ויקרה מאוד מאוד, וכולם הם בחינת בני מלכים, ויכולים לזכות למדרגות גבוהות וקדושות מאוד כמו כל הצדיקים והכשרים, כי גם על כל הצדיקים והכשרים עברו מחשבות וחלישות כאלה וכאלה, אך היו משכילים לבלי להניח להטעות אותם והתגברו והתחזקו מאוד עד שזכו למה שזכו. וזה שאמר דוד (תהלים פ"ו): "שמרה נפשי כי חסיד אני", כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (ברכות ד'), וכן איתא בזהוהר הקדוש פרשת בלק, שדוד קרא לנפשיה חסיד בגין דאיצטרך ליה לבר נש דלא לשוואה גרמיה רשע וכו', היינו כנ"ל, שזה בחינת ויגבה לבו בדרכי ה', כמוכא בדברי רבינו ז"ל (בסימן קכ"ה בלקוטי תנינא). כי צריך לידע מעלת נפשו בשרשה בחינת אנה בריה קלה שבים הנ"ל, לידע שהוא משורש הנפש של הבן מלך האמת, כדי שיתגבר לחזור למעלתו כנ"ל.

ועל כן השתדל דוד על זה ביותר, כי הוא היה צריך לזכות למלוכה דקדושה על ישראל, ועל כן התגבר עליו הבעל דבר ביותר, כי הוא רוצה

כמותם, כי הבחירה הפשית לכל, וכתר שם טוב מונח, ומי שרוצה זוכה בו, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (יומא ע"ב): 'כתר כהונה זכה אהרן ונטלו, כתור מלכות זכה דוד ונטלו, כתור שם טוב מונח וכל הרוצה זוכה בו'.

ובאמת זה הענין בעצמו שבני אדם טועים בעצמם וסוברים שנפשם אינה יקרה וקדושה, ומחמת זה אינם מתגברים לעשות כמעשה הצדיקים כנ"ל, כל זה נמשך מבחינת היכלי התמורות הנ"ל, שמשם בחינת המעשה של הבן מלך הנ"ל שנחלף, שמשם באים אלו המחשבות על האדם, כמו הבן מלך הנ"ל שנחלף ונתגרש ממקומו, שמחמת זה נפל למקום שנפל ולקח את עצמו אל השכרות וכו'. עד שהיה כמסופק בעצמו אם הוא בן המלך האמת או בן השפחה ח"ו, כמבואר שם בהמעשה הנ"ל שבכל עת שבא לו הרהורי תשובה היה מיישב את עצמו, ממה נפשך אם אני בן המלך וכו', עיין שם, שמבואר שם שנפל כל כך עד שהיה מסופק בעצמו אם הוא בן המלך האמת.

כמו כן הוא בכל אדם הרחוק מהשם יתברך, בפרט בתוקף סוף הגלות המר הזה, שהוא חבלי של משיח שמתגבר בעיתים הללו, שהתגבר הבעל דבר ביותר על נפשות ישראל כידוע בחוש, עד שכמה בני אדם מייאשין עצמן כאילו נפשם אינה מסוגלת כלל לעבודת ה', וכל זה הוא רק

סיפורי מעשה יא - מבן מלך ובן שפחה מעשיות רלג

הַבֶּן־הַשְּׁפִיחָה שֶׁנִּחְלַף וְנִקְרָא עִתָּהּ (בְּן מֶלֶךְ פְּנִי"ל), וְאֵז עָשָׂה רָעוֹת יוֹתֵר לְאָבִי הַבֶּן הַנִּי"ל, רָעָה אַחֵר רָעָה. וְהָיָה עוֹשֶׂה בְּדֶרֶךְ עֲרָמָה, בְּאִפְּן שְׁלֵא יְבִינּוּ הָעוֹלָם שֶׁהוּא עוֹשֶׂה לוֹ רָעוֹת, כִּי אֵין זֶה נָאָה בְּפָנֵי הַהַמּוֹן, רַק הָיָה מַעֲלִים הַרְבֵּה וְגָרַם לוֹ רָעוֹת תָּמִיד.

זוּנָס פֶּאָטְעֵר (דְּהֵיינו צוּ דַעַם פֶּאָטְעֵר פּוֹן דַּעַם בֶּן הַשְּׁפִיחָה וְנֹאס צוּס אָמַת אִיז עַר גִּינוּעֵן דַּעַר בֶּן הַמֶּלֶךְ אִין דַּעַר פֶּאָטְעֵר אִיז טֹאקֵע גִּינוּעֵן זײן פֶּאָטְעֵר פּוֹן דַּעַם וְנֹאס עַר הָאָט אָפּ גִּינוּמֵעֵן דִּי מְלוּכָה וְנֹאָרֵן זײ זַעֲנֵעֵן זײַך פֶּאָרְבִּיטֵן גִּינוּאָרֵן פְּנִי"ל) אִין עַר הָאָט גִּיטֵאָן אִים שְׁלַעֲכֵץ פֶּאָרְשְׁטֵעֶלְט מַעֵן זָאל נִיט ווִיסֵן אַז סַע אִיז פּוֹן אִים. וְנֹאָרֵן סַע אִיז נִיט שְׁיִין פֶּאָר לִיִּיט. אִין הָאָט אִים דַּעַרְלֵאָנְגֵט אַלַע מֶאָל שְׁפִיזְלַעֲפֵךְ אִיִּינֵס נֶאָף עַס אַנְדַּעַרַע.

לְקַט רְמִזִּים

שֶׁל בֶּן מֶלֶךְ שֶׁנִּחְלַף כּוֹלֵלֵת כֹּל הַתּוֹרָה כּוֹלָה, וְכֹל מֵה שֶׁעֲבָר מִתְחִילָה וְעַד סוֹף, מִתְחִילֵת חֲטָא אָדָם הִרְאִשׁוֹן שֶׁנִּתְגַּרֵּשׁ מֵהַגֵּן עַדֵן מִחֲטָאוֹ שֶׁמְרוּמוֹ בְּהַמַּעֲשֶׂה הַנִּי"ל, כִּמְבֹאָר בְּסוֹפּוֹ שֶׁם, עַד הַגִּמְרָה עַד שִׁיבּוֹא מִשִּׁיחַ צְדִקְנוֹ וְיִטּוֹל הַמְּלוּכָה, וְתוֹשׁוֹב הַמְּלוּכָה לְבֶן הַמֶּלֶךְ הָאֵמֶת, אֵךְ בְּכֹל דּוֹר וְדוֹר וּבְכֹל מְקוֹם וְזִמְן מִשְׁתַּנֵּה עֵנִין הַמַּעֲשֶׂה הַזֶּה אֵבִינּוּ אֲבִינּוּ עַלִּי בְּכִמָּה בַּחֲנִינֵת שׁוֹנֹת, כִּי אֲבִרָהִם אֲבִינּוּ עַלִּי הַשְּׁלוֹם, שֶׁהוּא הַתְּחִלַּת הַתִּיקוּן הִיָּה לוֹ מִלְחָמָה עִם נִמְרוֹד וְאִנְשֵׁי דּוֹרוֹ שֶׁאֲמָרוּ עַלִּי שֶׁהוּא מִיָּן וְכּוֹפֵר, עַל שֶׁהִיָּה מְקָרֵב בְּנֵי אָדָם לְהֵאֱמִין בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וְהִיָּה נִרְאָה כְּאִילוֹ נִמְרוֹד וְאִנְשֵׁי לָהֶם מְגִיעַ הַמְּלוּכָה, וְלֹאֲבִרָהִם אֲבִינּוּ עֲשׂוֹ כֹל הַיְסוּרִים וְהַשְּׁלִיכוֹהוּ לְכַבְשֵׁן הָאֵשׁ וְכוּ' וְכֹל מֵה שֶׁעֲבָר עַלִּי. וְיִצְחָק הִיָּה לוֹ מִלְחָמָה וְיִוְכּוֹחַ עִם אַחִיו בֶּן הַשְּׁפִיחָה. וְיַעֲקֹב נּוֹלַד בְּבֶטֶן אַחַד עִם עֲשׂוֹ, שֶׁהִיָּה נִפְשׁוֹ מִבַּחֲנִינֵת בֶּן הַשְּׁפִיחָה וְכוּ', כִּי הַחִילוּף הַנִּי"ל שֶׁל בֶּן הַמֶּלֶךְ נִמְשָׁךְ מִבַּחֲנִינֵת הַיְכָלִי הַתְּמוֹרוֹת שֶׁשֵּׁם יֵשׁ שִׁינוּיִים רַבִּים בְּלִי שִׁיעוֹר וְעֵרֵךְ.

עַד שֶׁנִּמְשַׁכֵּין הַשִּׁינוּיִים וְהַחִילוּפִים בֵּין יִשְׂרָאֵל בְּעַצְמָן, שֶׁהָעוֹלָם מִתְנַהֵג בְּהִיפָךְ מִן הָאֵמֶת, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב רַבִּינוּ ז"ל בְּמִקּוֹם אַחֵר (סִימָן נ"ו), בַּחֲנִינֵת (שֵׁם פ"ט) "אֵף אֲנִי בְּכוֹר אֲתָנָהוּ", כִּי יַעֲקֹב הוּא בַּחֲנִינֵת בֶּן הַמֶּלֶךְ הָאֵמֶת, וְעֲשׂוֹ נִשְׁמַתוֹ הוּא בַּחֲנִינֵת בֶּן הַשְּׁפִיחָה, שֶׁרָצָה לְרַמּוֹת אֶת אֲבִיו וְרָצָה לְהַמְשִׁיךְ הַבְּרָכָה וְהַמְּשָׁלָה לְעַצְמוֹ, אֲבָל הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ עוֹר לְיַעֲקֹב וְלִקְחַת מִמֶּנּוּ הַבְּכוֹרָה וְהַבְּרָכָה שֶׁהוּא בַּחֲנִינֵת מַלְכוּת דְּקְדוּשָׁה, כִּי מַעֲשֶׂה הַנִּי"ל

תְּמִיד לְהַחֲלִיף בַּחֲנִינֵת בֶּן הַמֶּלֶךְ לְבַחֲנִינֵת בֶּן הַשְּׁפִיחָה, וּבִפְרָט עַל נִפְשׁוֹ בֶּן הַמֶּלֶךְ בְּעַצְמוֹ שֶׁהוּא דוֹר, שֶׁהוּא הַמֶּלֶךְ הָאֵמֶת עַל יִשְׂרָאֵל, עַל כֵּן רָצָה לְהַתְּגַבֵּר עַלִּי ח"ו בְּיוֹתֵר, אֲבָל הוּא בְּגוּדֵל כּוֹחוֹ וְרִיבּוּי תְּפִילוֹתָיו זָכָה לְבַטֵּל מִנִּפְשׁוֹ כֹּל בַּחֲנִינֵת הַזֶּה מֵאֵת בַּחֲנִינֵת עֲבָדוֹת, עַד שֶׁזָּכָה לְמְלוּכָה דְּקְדוּשָׁה שֶׁל בֶּן הַמֶּלֶךְ הָאֵמֶת, לְהִיּוֹת מֶלֶךְ עַל כֹּל יִשְׂרָאֵל לְעוֹלָם. וְעַל כֵּן אָמַר כְּמָה פְּעָמִים (תְּהִלִּים פ"ו) "הוֹשַׁע עַבְדְּךָ וְכוּ'", (שֵׁם קט"ז), "אֲנָה ה' כִּי אֲנִי עַבְדְּךָ אֲנִי עַבְדְּךָ בֶּן אֵמֶתךָ פִּיתַחַת לְמוֹסְרִי", כְּדִי לְהַכְנִיעַ וּלְבַטֵּל בַּחֲנִינֵת עֲבָדוֹת בְּשִׁרְשׁוֹ, כִּי זֶה כֹּל שֶׁאֵין הַדִּין נִמְתַּק אֲלֵא בְּשִׁרְשׁוֹ, וְעַל כֵּן עֲשָׂה עַצְמוֹ כְּעַבְדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ כְּדִי לְבַטֵּל הַעֲבָדוֹת דְּסִטְרָא אַחֲרָא, בַּחֲנִינֵת "אֲנִי עַבְדְּךָ בֶּן אֵמֶתךָ פִּיתַחַת לְמוֹסְרִי". פִּיתַחַת לְמוֹסְרִי זֶה בַּחֲנִינֵת הַעֲבָדוֹת שֶׁל הַסִּטְרָא אַחֲרָא שֶׁבִּיטֵל הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ מִמֶּנּוּ, וְעַל כֵּן זָכָה לְמְלוּכָה שֶׁהוּא בַּחֲנִינֵת בֶּן הַמֶּלֶךְ הָאֵמֶת, בַּחֲנִינֵת "ה' אָמַר אֵלֵי בְנֵי אֲתָה וְכוּ'".

וְעַל כֵּן הַשְּׁתַּדֵּל יַעֲקֹב אֲבִינּוּ עַלִּי הַשְּׁלוֹם לִיקַח הַבְּכוֹרָה מִעֲשׂוֹ, כִּי הַבְּכוֹרָה הִיא בַּחֲנִינֵת מַלְכוּת, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב רַבִּינוּ ז"ל בְּמִקּוֹם אַחֵר (סִימָן נ"ו), בַּחֲנִינֵת (שֵׁם פ"ט) "אֵף אֲנִי בְּכוֹר אֲתָנָהוּ", כִּי יַעֲקֹב הוּא בַּחֲנִינֵת בֶּן הַמֶּלֶךְ הָאֵמֶת, וְעֲשׂוֹ נִשְׁמַתוֹ הוּא בַּחֲנִינֵת בֶּן הַשְּׁפִיחָה, שֶׁרָצָה לְרַמּוֹת אֶת אֲבִיו וְרָצָה לְהַמְשִׁיךְ הַבְּרָכָה וְהַמְּשָׁלָה לְעַצְמוֹ, אֲבָל הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ עוֹר לְיַעֲקֹב וְלִקְחַת מִמֶּנּוּ הַבְּכוֹרָה וְהַבְּרָכָה שֶׁהוּא בַּחֲנִינֵת מַלְכוּת דְּקְדוּשָׁה, כִּי מַעֲשֶׂה הַנִּי"ל

רלד סיפורי מעשה יא - מבן מלך ובן שפחה מעשיות

והבין אבי הבן הנ"ל שהוא עושה לו רעות בשביל הענין הנ"ל, וענה ואמר לבנו (הינו בן המלך באמת - אף על-ידי החלופי נדמה שהוא בנו) וספר לו כל הענין, ואמר לו שיש לו רחמנות גדול עלי, כי ממה-נפשך: אם אתה בני - בנדאי יש לי רחמנות עליך, ואם אתה בן המלך באמת - בנדאי הרחמנות גדול ביותר עליך, כי הוא רוצה להעביר אותך לגמרי חס ושלום; על-כן אתה מכרח לעקר מפאן. והורע בעיניו הדבר מאד, אף המלך הנ"ל (דהינו זה שנעשה

האט פארשטאנען דער דאזיגער. אז ער טוט אים שפיצלעך מקמת דער זאך. (דהיינו וייל די וועלט שמוסט אז די קינדער זענען פארביטן גינארן) האט ער זיך אנגירופן און האט גיזאגט צום זון (דהיינו דער עבד דער מאן פון דער שפחה וואס אים האט מען עס אלץ דערלאנגט שפיצלעך כדי ער זאל פארטרייבן זיין זון וייל מען זאגט אז די קינדער זענען פארביטן גינארן פני"ל) און האט אים דערצייגט די גאנצע מעשה. און האט צו אים גיזאגט. איך האב גרויס רחמנות אויף דיר. ווארן ממה נפשך. ביסטו אנדרש מיין קינד. האב איך זיך בנדאי גרויס רחמנות אויף דיר. ביסטו אנדערש גיט מיין קינד. נאר ביסט צום אמת דער בן מלך. איז זיך נאך מער רחמנות אויף דיר. ווארן דער (דהיינו דער וואס ער האט אפגינגמען די מלוכה) וייל זיך דייך גאר אויס רייסן חס ושלום. איבער דעם מוסטו עוקר זיין (דהיינו אנטלויפן) פון דאנעט. האט עס אים זייער גיאיירט. און

לקט רמזים

ואפילו בין בני ישראל הכשרים בעצמן יש מחלוקת ועירבוביא גדולה, עד שאין יודעין היכן האמת, כמו שאמר רבינו ז"ל (בלקוטי תנינא סימן ע"ה) שהבעל דבר הניח עצמו על זה מאוד עכשיו לבלבל את העולם וכו', והכניס מחלוקת בין הצדיקים, והקים בעולם מפורסמים הרבה של שקר. וגם בין הצדיקים האמיתיים הכניס מחלוקת גדול, עד שאין אחד יודע היכן האמת, על כן צריכין לבקש מאוד מהשם יתברך לזכות להתקרב לצדיקים אמיתיים וכו', עיין שם. וכל זה נמשך ונשתלשל מבחינת החילוף הנ"ל שמשם כל החילופים והשינויים שבעולם שרוצים להחליף האמת לשקר ח"ו, והשקר לאמת, ועיין בזה (ויחי ד' רכ"א) על פסוק "שושנת העמקים", מענין להט החרב המתהפכת, שמשם כל השינויים שבעולם וכו', עיין שם, שמשם נמשך כל החילופים שבעולם שמהפכין האמת לשקר ושקר לאמת, בכלליות ובפרטיות ובפרטי פרטיות בכל מקום ובכל זמן".

(ליקוטי הלכות ברכת השחר הלכה ג')

(כ"ב י'): "עולם הפוך ראיתי עליונים למטה ותחתונים למעלה וכו'". מכל שכן עכשיו שהתגבר השקר ביותר בלי שיעור, כמו שכתוב: "ותשלך אמת ארצה". וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (סוטה מ"ט): בעקבות משיחא חוצפא יסגא והאמת תהיה נעדרת, שנעשה האמת עדרים עדרים, וכל אחד אומר שאצלו האמת וכו'. וכל זה נמשך מבחינת החילוף של בן המלך הנ"ל שלקח בן השפחה המלוכה לעצמו, ואת בן המלך גירש וכו', שמשם נמשך בחינת חילוף המלוכה עכשיו בכלליות, שהעובדי כוכבים יש להם כל המלוכה והממשלה וישראל מבוזים ושפלים בגלות ועבדות ומגורשים מארצם כנ"ל. וגם בין ישראל בעצמן הרשעים והאפיקורסים יש להם ממשלה ועשירות גדול, ובני ישראל הכשרים עניים ודלים ומבוזים ומכבידים עליהם עול הנתינות, והם ללעג ולקלס. וכמו שכתוב בזה הקדוש: ובגלותא בתראה אינון ערב רב אנון רישא עמא ויראי חטא ימאסו וחשובים ככלבים בעיניהם, עין שם בר"מ וכו'.

סיפורי מעשה יא - מבן מלך ובן שפחה מעשיות רלה

מלך פתח אביו, כי נדמה שהוא הבן-מלך מממת החלופה) הנה רובה לו בכל פעם חצי רעתו זה אחר זה, ונתישב הבן הנ"ל לעקר משם, ונתן לו אביו ממון הרבה, והלך לו. וחרה לו הדבר מאד לבן הנ"ל (אשר הוא באמת בן המלך) על אשר נתגרש ממדינתו בחנם, כי הסתפל בעצמו: למה ועל מה מגיע לי זאת להתגרש, אם אני בן המלך - בודאי אינו מגיע לי זאת, ואם אני בן המלך - גם-כן אינו מגיע לי זאת, להיות בורח בחנם, כי מה חטאי; והורע לו מאד. ומחמת זה לקח את עצמו אל השתיה, והלך לבית הזונות, ורצה לבלות בזה את ימיו, להשתכר ולילך בשרירות לבו, מחמת שנתגרש בחנם.

והמלך הנ"ל תפס את המלוכה בחזקה, וכשהיה שומע שיש איזה אנשים שמרננים ומדברים מהחלופה הנ"ל - היה מענישם ונוקם בהם מאד, ומלך בתקף ועז. ויהי היום ונסע המלך עם שריו לתפס חיות, שקורין

סע איז אים זייער שלעכט גיווען די זאך. נאר דער מלך דערלאנגט אלץ דערווייל אלע מאל שפיצלעך. איינס נאך עס אנדערע. האט זיך דער זון מיישב גיווען (דעינו דער אמהער בן מלך וואס ער איז פארביטן גיווארן) ער מוז אנטלויפן. האט אים דער פאטער גיגיבן אסאך געלט. און ער איז זיך אנוועק. האט עס אים זייער פארדראסן. וואס ער איז פארטריבן גיווארן פון זיין מדינה אומזיסט. ווארן ער האט זיך ארום גיקוקט. פארנוואס קומט מיר דאס אז איך זאל פארטריבן ווערן. בין איך אנדערש דער בן מלך. קומט מיר בודאי ניט דאס אז איך זאל פארטריבן ווערן. און אפילו אז איך בין ניט דער בן מלך. קומט מיר אויך ניט דאס אז איך זאל זיין איין בורח (דעינו איין אנטלאפנער) אומזיסט. ווארן וואס האב איך גיזנדיגט וואס בין איך דא שולדיג. האט עס אים זייער פארדראסן און מחמת דעם האט ער זיך גינומען צום טרונק. און איז גיגאנגען לבית הזונות (דעינו אין די שטיבער וואו הייך ויצו) און ער האט גינואלט דערמיט זיך פארברענגען זיינע יארן. ער זאל שיפורן און זאל נאך גיין נאך וואס זיין הארץ גלוסט. ווייל ער איז פארטריבן גיווארן אומזיסט.

און דער מלך (דעינו דער פאלטשער בן מלך דער פארביטענער וואס ער איז גיווארן מלך) האט אפגינמען די מלוכה שטארק. און אז ער האט עפעס גיהערט אז מענשן מומלען און שמוסן עפעס דערפון (דעינו אז זיי זענען פארביטן גיווארן פנ"ל האט ער זיי מעניש גיווען פלומר גישטראפט און גיפייניקט) און האט זיך אין זיי נוקם גיוועהן. און ער האט גיקיניגט בתוקף ועז.

ויהי היום. איז דער מלך גיפארן מיט זיינע שרים. נאוולאווי (דעינו חאפן חיות) און זיי זענען גיקומען

לקח רמזים

עצמו אל השתיה, וזה הפגם הנורא של היאוש, שחושב בדעתו שהוא אבוד לעולם ח"ו, ואז מרבה בשתיה בחשבו שרק זה יציל את מצבו.

(לוית חו)

לקח עצמו אל השתיה: זה היה פגם שלו, כי אפילו שעבר עליו מה שעבר אסור היה לו להתייאש וליפול ממדרגתו, והיאוש גרם לו שבמקום שיבוא לשבירת לב מצרותיו, ולחשוב על תכליתו, ולעבוד את השי"ת יותר, לקח

רלו סיפורי מעשה יא - מבן מלך ובן שפחה מעשיות

“נאוולאווע”. וכאו למקום נאה, ונהר מים לפני המקום ההוא, ועמדו שם לנח ולטל. והניח עצמו המלך לשכב, וכא על דעתו המעשה הנל שעשה, שגרש את הבן הנל בחנם; כי ממה נפשך: אם הוא בן המלך - לא די שנתחלה, מדוע יהיה נתגרש מכאן, ואם אינו בן המלך - גם כן אין מגיע לו לגרשו, כי מה חטא. והיה המלך חושב בזה ומתחרט על החטא והעולה הגדולה הזאת שעשה, ולא ידע לתת עצה לנפשו מה לעשות בזה, ואי אפשר לדבר מדבר בזה עם שום אדם להתייעץ עמו. ונתעצב בדאגה מאד,

צו א שייך ארט. און א טייכל וואסער איז גיווען פאר דעם ארט. האבן זיי זיך גישטעלט דארט אפרוען זיך. און האבן זיך גינואלט דארט שפאצירן האט זיך דער מלך אביסל צוגילייגט. איז אים גיקומען אויף אין זין די מעשה וואס ער האט גיטאן. וואס ער האט פארטריבן דעם דאזיגן אומזיסט. ווארן ממה נפשך. איז ער אנדערש דער בן מלך. לא די וואס ער איז פארביטן גיווארן, פארנוואס זאל ער נאך פארטריבן ווערן אומזיסט. און אז ער איז נישט דער בן מלך. קומט אים אויף ניט אז מען זאל אים פארטרייבן. ווארן וואס האט ער גיזינדיגט. האט דער מלך זיך פארטראכט אין דער זאך און האט חרטה גיהאט אויף דער עביבה און אויף דער גרויסער עוולה וואס ער האט דא גיטאן. און דער מלך האט זיך נישט גיקאנט קיין עצה גיבן. וואס ער זאל דא

לקט רמזים

מלך כשנתיישב דעתו אזי הבין האמת שאדרכא אם ה' יתברך יכול לעשות כזאת וכו' אם כן היתכן מה שעשיתי וכו' ונתחרט מאוד. ועל ידי החרטות האלו חזר העולם לתיקונו וכמבואר בפנים. הרי ראינו כי הכל תלוי רק בישוב הדעת באמת כנ"ל. (אוצר היראה, דעת י"ז)

אם היה האדם זוכה לחרטה גמורה באמת, אז אף על פי שיכול להיות שאחר כך יחזיר למקומו ויהיה נעשה עמו מה שנעשה, אף על פי כן כבר היו מבלבלין אותו המחשבות של חרטה ותשובה בכל פעם, עד שסוף כל סוף היה זוכה לבוא אל תיקונו האמת בשלימות, וכמו שראינו מהבן מלך שנחלה, ואפילו הבן שפחה על ידי שנתחרט היטב באיזה פעם, על ידי זה היו באים עליו גם אחר כך חרטות תמיד על המעשה רע והעוולה הגדולה שעשה כנגד הבן מלך על שגירשו וכו', עד שעל ידי החרטות אלו של שניהם חזר העולם לתיקונו וכמבואר בפנים.

(אוצר היראה, תשובה ח')

והניח עצמו המלך לשכב וכו': מה שהעולם רחוקים כל כך מה' יתברך הוא רק מחמת שאין להם ישוב הדעת וכמבואר במקום אחר, כי באמת כשהיכלי התמורות מתגברין אזי לא די שממירין ומחליפין רע בטוב וטוב ברע וכו', בכל העולם, וגורמין שכל הממשלה והגדולה הוא רק לבן השפחה, ובפנימיות מחשבתו של בן השפחה בעצמו התגברו גם כן ההיכלי התמורות כל כך עד שהפכו את דעתו ולבבו כל כך לגרום רעות גדולות לאביו האמיתי בעצמו ולגרש את בן המלך לגמרי, אף גם בפנימיות מחשבת בן המלך האמיתי בעצמו התגברו גם כן ההיכלי התמורות והמירו והחליפו את דעתו להיפוך מן האמת, עד שנפל בדעתו כל כך על ידי שחרה לו על מה שנתגרש, עד שלקח עצמו אל השכרות והלך בשרירות ליבו, ועל כן באמת אחר כך אפילו הבן השפחה בעצמו כשכא קצת לכלל ישוב הדעת הבין בעצמו שחטא חטאה גדולה במה שגירש את בן המלך כי ממה נפשך וכו'. ומכל שכן הבן

סיפורי מעשה יא - מבן מלך ובן שפחה מעשיות רלו

ואמר להשרים לשוב, כי מאחר שנפלה עליו דאגה אין צריכין עוד לטיל, וחרו לביתם. וכשחזר המלך לביתו בנדאי היו לו פמה ענינים ועסקים, ונתעסק בעסקיו, ועבר מדעתו ענין הנ"ל. והבן הנ"ל שנתגרש (אשר הוא בן המלך באמת) ועשה מה שעשה, ובזבז מעותיו - פעם אחת יצא לברו לטיל, והניח לשכב, ובא לו על דעתו מה שעבר עליו. וחשב: מה זאת עשה אלקים לי, אם אני הבן-מלך - בנדאי אינו ראוי לי זאת, ואם אני בן המלך - גם-כן אינו מגיע לי זאת, להיות בורח ומגרש. ונתישב בדעתו: אדרבא, אם בן, שהשם יתברך יכול לעשות כזאת, להחליף את בן המלך ושיעבר עליו פנ"ל - אם-כן היתכן מה שעשיתי, וכי כך היה ראוי לי להתנהג, כמו שעשיתי; והתחיל להצטער ולהתחרט מאד על המעשים רעים שעשה. ואחר-כך חזר למקומו, וחרו אל השכרות; אף מחמת שכבר התחיל להתחרט, היה מבלבל אותו המחשבות של חרטה ותשובה בכל פעם. פעם אחת הניח עצמו לשכב,

טאן. און שמוסן קאן מען אזוי א זאך גיט מיט קיין שום מענשן מען זאל מיט אים איין עצה האלטן (ווארן מען שעמט זיך בנדאי אזוינס צו שמוסן מיט לייט) איז דער מלך זייער פארזארגט גינארן אין גרויס דאגה. האט ער גיהייסן די שרים. אז מען זאל זיך אומקערן. ווארן ווייל סע איז אויף אים גיפאלן דאגה. באדארף מען זיך שוין גיט שפאצירן. האבן זיי זיך אומגיגערט אהיים. ווי דער מלך איז גיקומען אהיים. האט ער בנדאי גיהאט פמה זאכן און אינטערעסן. האט ער זיך גיפארעט אין זיינע אינטערעסן. איז אים די זאך אויס אין זין ארויס. (דעיינו די דאגה און די חרטה וואס ער האט גיהאט אויף דעם וואס ער האט געטען פארטריבן אומזוסט).

און דער וואס ער איז פארטריבן גינארן (דעיינו דער אקטער בן מלך) און ער האט גיטאן וואס ער האט גיטאן. און ער האט אויס גיבראכט זיין געלט. אמאל איז ער אליין ארויס גיגאנגען זיך שפאצירן. און ער האט זיך צוגילייגט. איז אים גיקומען אויף אין זין. וואס מיט אים האט זיך איבער גיטאן און האט אנגיהויבן צו טראכטן. וואס האט עס גאט מיר גיטאן. בין איך אנדערש דער בן מלך. קומט מיר בנדאי גיט דאס. און אז איך בין גיט דער בן מלך. קומט מיר אויף גיט דאס דאזיגע אז איך זאל זיין איין בורח און א פארטריבענער. דערנאך האט ער זיך מיישב גינען. אין דער דיעה. אדרבא. אז סע איז יא אזוי. אז השם יתברך קאן יא אזוינס טאן אז מע זאל פארבייטן א בן מלך. און סע זאל אויף אים אזוינס איבער גיין קער איך זע מייך יא אזוי צו פירן. איז זע דעכט וואס איך האב גיטאן. שטייט עס מיר אן אז איך זאל מייך אזוי פירן. אזוי ווי איך האב גיטאן. און ער האט אנגיהויבן גרויס צער צו האבן און זייער חרטה צו האבן אויף די מעשים רעים וואס ער האט גיטאן. דערנאך האט ער זיך אומגיגערט אהיים דארט ווי ער איז גינען. און ער האט זיך נויטער גינעמען צום טרונקן. נאר מחמת ער האט שוין אנגיהויבן חרטה צו האבן פלעגט אים מבלבל צו זיין. די מחשבות פון חרטה און תשובה וואס סע איז אים גיקומען אויף אין זין אלע מאל.

אמאל האט ער זיך צו גילייגט האט זיך אים גיחלמט. באשר אין דעם און אין דעם ארט איז יריד

רלח סיפורי מעשה יא - מבן מלך ובן שפחה מעשיות

וְחָלַם לוֹ אִיף שְׁבַמְקוֹם פְּלוֹנִי יֵשׁ יָרִיד בְּיוֹם פְּלוֹנִי, שְׁיִלְף לְשָׁם, וּמָה שְׁיִזְדַּמֵּן לוֹ בְּרֵאשׁוֹנָה, אֵיזָה עֲבֻדוֹת לְהַשְׁתַּכֵּר - יַעֲשֶׂה אוֹתוֹ הָעֲבֻדוֹת, אָף אִם אֵינוֹ לְפִי כְבוֹדוֹ. וְהַקִּיץ, וְהַחֲלוֹם הַזֶּה נִכְנָס לוֹ מְאֹד בְּמַחְשַׁבְתּוֹ; כִּי לְפַעְמִים עוֹבֵר הַדָּבָר תַּקְּףָ מִן הַמַּחְשָׁבָה, אָף דְּבַר הַחֲלוֹם הַזֶּה נִכְנָס הַרְבֵּה בְּמַחְשַׁבְתּוֹ; אָף אַף-עַל-פִּי-כֵן הָיָה קָשָׁה בְּעֵינָיו לַעֲשׂוֹת זֹאת, וְהֵלֵךְ יוֹתֵר אֶל הַשְׁתֵּיחָה. וְחָלַם לוֹ יוֹתֵר הַחֲלוֹם הַזֶּה לְכַמָּה פְּעָמִים, וּבִלְבָל אוֹתוֹ מְאֹד.

פַּעַם אַחַת הָיוּ אוֹמְרִים לוֹ בְּחֲלוֹם: אִם אַתָּה רוֹצֵה לְחוּס עַל עַצְמָךְ - תַּעֲשֶׂה כַּנִּל; וְהִכְרַח לְקַיֵּם אֶת הַחֲלוֹם. וְהֵלֵךְ וְנָתַן מוֹתֵר הַמַּעֲוֹת שֶׁהָיָה לוֹ עַדְיָן עַל הָאֲכַסְנֵיָא, גַּם הַמְּלַבּוּשִׁים חֲשׂוּבִים שֶׁהָיָה לוֹ הַנִּיחַ גַּם-כֵּן עַל הָאֲכַסְנֵיָא, וְהוּא לְקַח לְעַצְמוֹ מְלַבּוּשׁ פֶּשׁוּט שֶׁל סוֹחְרִים, כְּגוֹן 'אַפִּינְטֶשְׁשֶׁע', וְנִסְעָ עַל הַיָּרִיד. וּבָא לְשָׁם וְהִשְׁכִּים וְהֵלֵךְ עַל הַיָּרִיד, וּפָגַע בּוֹ סוֹחֵר אֶחָד וְאָמַר לוֹ: רְצוֹנְךָ לְהַשְׁתַּכֵּר בְּאֵיזָה עֲבֻדוֹת? הַשִּׁיב לוֹ: הֵן. אָמַר לוֹ: אֲנִי צָרִיךְ לְהוֹלִיךָ בְּהַמּוֹת;

אִין דָּעַם און דָּעַם טאג. כְּכֵן זָאל עַר אַהִין גִּיין. און וואס סַע וועט זיך אים טְרַעפֵן צוים עַרשְׁטן עַפְּעס א פֶּאַרדִינְסֵט. זָאל עַר עַס תִּיכְף טאן. כאַטְשֶׁע סַע וועט נִיט זיין וועדלִיג זיין כְּבוֹד (אזוי האט זיך אים גִּיחֲלִימֵט) און עַר האט זיך אויף גִּיחֲאפֶט. און דער חֲלוֹם איז אִים אַרִיין זייער אין דער מַחְשָׁבָה אַרִיין. ווארין אַמָּאל איז פֶּאַרְהאַנְדִין אַז די זאַף גִיט תִּיכְף אַרױס פֿון דער מַחְשָׁבָה. נָאר דער חֲלוֹם איז אִים זייער אַרִיין אין דער מַחְשָׁבָה. לױשְׁמִיר פֿון דַּעס־טְוֵעֵן פֶּאַרְט. איז בִּי אִים שְׁנוֹעֵר גִּינוֹעֵן אַז עַר זָאל דָּאס טוֹן. און עַר איז גִּיאַנְגֶען ווייטער צוים טְרוֹנְק. און דער חֲלוֹם האט זיך אִים ווייטער גִּיחֲלִימֵט כְּמָה פְּעָמִים און דער חֲלוֹם האט אִים זייער מְבִלְבֵל גִּינוֹעֵן.

אַמָּאל האט מַעַן אִים גִּיזאַגֵט אִין חֲלוֹם. אַז דו ווילֶסט אויף דִיר רַחֲמֵנוֹת האַבִין זְאָלְסְטוֹ אזוי טאן (דִּהִינֵנו עַר זָאל גִיין אויף דָּעם יָרִיד וְכוּ' כַּנִּל) האט עַר שׁוֹיִן גִּימּוֹזֵט מְקַיִם זיין דָּעם חֲלוֹם. און עַר איז גִּיאַנְגֶען. און האט אַנוֹעַק גִּיגִיבֵן דָּאס איבֶּרִיקֶע גַעֲלֵט וואס עַר האט נָאך גִיחֲאט האט עַר עַס אַנוֹעַק גִּיגִיבֵן אויף דער אַרְבִּירִיק ווי עַר איז גִישְׁטאַנְעֵן און די גוֹטֶע קִלִּידֶער וואס עַר האט גִיחֲאט. האט עַר אויף גִילאַזֵט אויף דער סְטאַנְצֵיָא. און עַר האט זיך גִינּוּמֶען א פֶּרְאַסְטֶע מְלַבּוּשׁ ווי סוֹחְרִים דִּהִינֵנו אִיין א פִּינְטֶשְׁשֶׁע און איז גִּיפֶאַרִין אויף דָּעם יָרִיד. און איז אַהִין גִּיקוּמֶען.

און עַר איז אויף גִישְׁטאַנְעֵן גאַנץ פֶּרִיא און איז גִּיאַנְגֶען אויף דָּעם יָרִיד. האט אִים בְּאַגְעִיגֵט אַ סוֹחֵר און האט צו אִים גִּיזאַגֵט. ווילֶסטו עַפְּעס פֶּאַרְדִינְעֵן האט עַר אִים גִיעֲנֶפֶרֶט יא. האט עַר אִים גִּיזאַגֵט אִיךְ בְּאַדְאַךְ דָּא צו טְרִיבִין בְּהַמּוֹת. וועסטו זיך פֶּאַרְדִינְגֶען בִּי מִיר. און עַר האט

לְקַט רְמוּזִים

תשובתו יפול לעבדות כזאת של הנהגת בהמות, שזה נראה כירידה והתרחקות מדרכי התשובה וההתקרבות להשי"ת. והיו מבארים בזה על פי המבואר להלן שלהנהיג

ופגע בו סוחר אחד וכו': בענין מה שהשכיר עצמו להנהיג בהמות היו מדריקים אנ"ש ושואלים: הלא הוא התחיל לעשות תשובה וחרטה על מה שעשה, ואיך יתכן שדוקא תוך כדי

סיפורי מעשיות יא - מבן מלך ובן שפחה מעשיות רלמ

תשפיר עצמך אצלי? והוא לא היה לו פנאי לישוב את עצמו בזה מחמת החלום הנ"ל, ופנה ואמר תכף: הן. והסוחר שכרו תכף, ותכף התחיל לשמש עמו ולצוות עליו כדרך האדון על משרתיו. והוא התחיל להסתפל בעצמו: מה עשה? כי בנדאי אין ראוי לו עבדות פנה, כי הוא איש רך, ועתה יצטרך להוליך בהמות ויכרח לילך רגלי אצל הבהמות; אך אי אפשר להתחרט, והסוחר מצוה עליו כדרך האדון. ושאל את הסוחר: איך אלך לבדי עם

ניט צייט גיהאט זיך מיישב צו זיין מחמת דעם חלום הנ"ל (ווארן דער חלום איז זיך גיוען או דאס ערשטע פארדיקט מוז ער אנעמען וכו' בנ"ל) האט ער תיכף גיענפערט. יוא. און דער סוחר האט אים תיכף גידונגען. און האט תיכף אנגיהויבן אויף אים צו שאפין אזוי ווי איין האר אויף זיינע קשתיים. און ער האט זיך אנגיהויבן ארום צו קוקין וואס ער האט דא גיטאן. ווארין צו אים קומט בנודאי ניט אזוי איין דינסט. ווארין ער איז זיך איין איידלער מענטש. און היינט וועט ער מוזין טרייבן בהמות. און ער וועט מוזין גיין צופוס ביי די בהמות. נאר מע קאן שוין קיין תרטה ניט האבין. און דער סוחר שאפט אויף אים. אזוי ווי איין האר. האט ער גיפךעגט דעם סוחר. ווי וועל איך אליין גיין

לקט רמזים

לגמרי, ועיקר העצה לצאת מהעונות הוא על ידי הצדיק האמת. (לוי' חו)

זה סוד מה שכתוב במעשה הנ"ל שבן המלך שנחלף היה ענשו ותיקונו על ידי שהלך אחרי הבהמות שנתן לו האדם הסוחר להנהיג ולרעות שנתעו אצלו שני בהמות והלך לבקשם עד שרדף אחריהם לתוך עומק עבי היער וכו', עד שהוכרח ללון שם וכו', עד שבא אליו אדם אחד ואמר לו, חדל לך לרדוף אחרי העונות, כי אלו אינם בהמות כלל רק שהעונות שלך מוליכין אותך כך וכו', עיין שם.

וזה סוד כל הקרבנות, כי כל עונות של אדם הם בחינת בהמות, בחינת רוח הבהמיות שמשם כל התאוות, שהם תאוות הבהמיות, כמו שכתוב בסוטה (סוטה ט"ו), היא עשתה מעשה בהמה וכו'. ובשביל זה צריך להביא קרבן בהמה לכפר, כי על ידי החטא שהיה כרוך אחר מעשה בהמה אחר רוח הבהמיות, תאוות הבהמיות, על ידי זה נתערב רוח האדם ברוח הבהמה, שזה עיקר בחינת עירוב טוב ברע, שהוא בחינת פגם חטא עץ הדעת טוב ורע שכולל כל החטאים שבעולם.

הבהמות מרמו שמנהיג את עצמו אחר עונותיו, ואם כן זה שייך למה שמובא בשיחות הר"ן (סימן ע"ט) שממשיל את האדם הלוקח עצמו לעשות תשובה למים שמעמידים אותם לרתיחה, שכאשר המים צוננים הרי הם צלולים לגמרי, ואין רואים כלל זוהמא, כי היא מעורבת עם המים, ורק כאשר מתקרבים לרתיחה עולה כל הלכלוך למעלה, כי הוא נפרד מהמים בטרם יתאדו ויהפכו לצלולים באמת.

וכן כאן התחיל לעשות תשובה הראו לו עונותיו, וזאת כדי שידע על מה לעשות תשובה, כלומר שמראים לו באיזה מקום נמוך הוא נמצא, והכוונה בהנהגת הבהמות, להשליך מעליו הבהמיות, כמבואר לקמן שאמר לו: חדל לך לרדוף אחר העונות, כי אין זה בהמות כלל רק העונות שלך הם מוליכים אותך כך, כלומר שקודם התשובה שעדיין לא התחיל לעסוק בכלל עם עונותיו הרי הוא בלי עבדות, ונדמה לו שהוא מלך על עצמו, אבל כשמתחיל לעשות תשובה נתגלה לו כמה שהוא ירוד, ואז נעשה לו קשה יותר ויותר, אך כשאינו נופל בדעתו ומתגבר להחזיק מעמד בעבודת השם יזכה לצאת משם

רמ סיפורי מעשה יא - מבן מלך ובן שפחה מעשיות

הבהמות? השיב לו: יש עוד רועים מוליכי בהמות שלי, וחלף עמם. ונתן לו לידו איזה בהמות שיוליכם, והוליכם חוץ לעיר, ושם נתקבצו יחד שאר הרועים המוליכים הבהמות, והלכו יחד. והוליך את הבהמות, והסוחר היה רוכב על סוס והלך אצלם. והסוחר היה רוכב באכזריות, וכנגדו - היה באכזריות יותר מאד, והוא היה מתפחד מאד מן הסוחר מחמת שראוהו באכזריות גדול כנגדו, והיה מתירא פן יכה אותו הפאה אחת במקלו - וימות תכף (הינו כי מרב דקותו, כי היה איש רך [עדין] מאד, על-כן נדמה לו כן); והיה הולך עם הבהמות, והסוחר אצלם. ובאו לאיזה מקום, ולקחו השק שמנח בו הלחם של הרועים ונתן להם (הסוחר) לאכל, ונתנו לו גם-כן מלחם זה, ואכל.

מיט די בהמות. האט ער אים גיענפֿרֿט. איך האב נאך האדאייעס וואס זיי טרייבן מייעע בהמות. וועסטו מיט זיי אין איינעם גיין. און ער האט אים אפ גיגיבן צו דער האנט עטליכע בהמות וואס ער זאל זיי טרייבן. האט ער די בהמות גיפירט אויס דער שטאט ארויס און דארט זענען זיך צום אויף גיקומען די איבריגע האדייעס וואס זיי טרייבן בהמות. זענען זיי אין איינעם גיגאנגען. און ער האט גיטריבן די בהמות. און דער סוחר האט גיריטן אויף איין פֿערד. און איז ביי זיי גיגאנגען. און דער סוחר האט גיריטן מיט אכזריות (דהיינו מיט פֿעס און אום דערבאריקייט) און אקעגין אים איז ער גינוען מיט מער אכזריות. און ער האט זיך זייער און זייער גישראקין פֿאר דעם סוחר. מחמת ער האט אים גיזעהן אז ער האט זייער גרויס אכזריות און פֿעס אקעגין אים. און ער האט מורא גיהאט. טאמער טוט ער אים איין זען מיט דעם שטעקין וועט ער תיכף שטארבן (ווארן דער בן מלך איז גינוען זייער איין איידלער מענטש און מחמת זיין איידלקייט האט ער זיך זייער גישראקן און סע האט זיך אים אזוי גידאכט) און ער איז גיגאנגען מיט די בהמות און דער סוחר ביי זיי. און זיי זענען גיקומען צו אין אָרט. האט מען גינומען דעם זאק וואס דארט ליגט דאס ברויט פון די האדאייעס און מע האט זיי גיגיבן עסין. און אים האט מען אויך גיגיבן פון דעם ברויט. און ער האט גיגעסין.

לְקַט רְמוּזִים

זכרונם לברכה שעבדים נמשלו לבהמה, כמו שדרשו על פסוק (בראשית כ"ב), "שבו לכם פה עם החמור", עם הדומה לחמור (קדושין ס"ח). כי על ידי העוונות גורמין ח"ו, שנתערב ונחלף רוח האדם ברוח הבהמה, בחינת בן המלך בבחינת בן העבד, שזהו בחינת היכלי התמורות שמתגברין ח"ו על ידי עוונות האדם כידוע. ועל כן היה עונש בן המלך שנחלף שהלך אחר תאוותיו, על כן היה ענשו לבקש ולרדוף את הבהמות וכנ"ל.

(ליקוטי הלכות ה' ברכת השחר ה' ג')

ועל כן צריך להביא בהמה לקרבן, ועל ידי הקרבן מבררין רוח האדם מרוח הבהמה, שזהו סוד כל הקרבנות כולם כידוע. ועל כן אמר לבן המלך שנחלף הנ"ל שמה שרדף אחר הבהמות, זהו העוונות שלו כנ"ל, כי העוונות שלו נתלבשו בבהמות וציערו אותו כל כך, כי העוונות הם בחינת רוח הבהמה כנ"ל, כי באמת חילוף בן המלך בבן העבד, זהו בעצמו בחינת תערוכת רוח האדם ברוח הבהמה, כי רוח הבהמה, זהו בחינת תאוות הגוף, שהוא בחינת עבד כנ"ל, שהוא בחינת בהמה, כמו שאמרו רבותינו

סיפורי מעשה יא - מבן מלך ובן שפחה מעשיות רמא

אחר-כך היו הולכים אצל יער עב מאד (הינו שהאילנות הם רצופים ותכופים מאד זה אצל זה), והלכו ותעו שתי בהמות מהבהמות של זה הבן שנעשה רועה אצל הסוחר כנ"ל, וצעק עליו הסוחר. והלך אחריהם לתפסם - והם ברחו יותר, ורדף אחריהם. ומחמת שהיער היה רצוף ועב, תכף פשנכנס לתוך היער - לא ראו זה את זה, ונתעלם מעיני החברים שלו מיד.

והוא היה הולך ורודף אחרי הבהמות - והם בורחים, ורדף אחריהם הרבה, עד שבא לתוך עבי היער. ונתישב: בין כף ובין כף אמות, כי אם אשוב בלי הבהמות - אמות על-ידי הסוחר, כי היה גדמה לו מחמת פחד שהיה לו מן הסוחר שמיית אותו פשישוב בלי הבהמות; ואם אהיה כאן - גם-כן אמות

דענאף זענען זיי גיגאנגען פאר זייער איין גידעקטין וואלד. זענען פארגאנגען צוויי בהמות פון זיינע בהמות אין וואלד אריין. האט אויף אים דער סוחר א גישריי גיטאן. איז ער גיגאנגען נאך די בהמות ער זאל זיי תאפין. און די בהמות זענען ווייטער אנטלויפן גינארין. און ער האט זיי נאך גיאגט און מחמת דער וואלד איז גיווען זייער גידעקט. איז תיכף נוי ער איז אריין גיגאנגען אין וואלד אריין. האבין זיי זיך שוין ניט גיזעהן איינס דאס אנדערע. און ער איז תיכף געלם גינארין (דהיינו פארהילן גינארין) פון זייערע אויגן (דהיינו פון די איבריקע נואס זיי זענען מיט אים גיגאנגען) און ער (דהיינו דער בן מלך) נואס ביי אים זענען עס פארגאנגען די צוויי בהמות איז אלץ גיגאנגען און האט נאך גיאגט נאך די בהמות. און זיי אנטלויפן אלץ. און ער האט זיי אסאך נאך גיאגט. ביז ער איז אריין גיקומען אין גידעקטין וואלד אריין האט ער זיך מיישב גיווען. סיי נוי סיי. וועל איך שוין שטארבין ווארין אז איך וועל מיר אוימקערין אן די בהמות. וועל איך שטארבין ורדף דעם סוחר. ווארין מחמת גרויס פחד נואס ער האט גיהאט פאר דעם סוחר. האט זיך אים גידאכט. אז דער סוחר וועט אים הרגענען. אז ער וועט זיך אוימקערין. אן די בהמות. און אז איך וועל דא זיין.

לקט רמזים

מגיע לו זאת, כאשר באמת עלה זאת אחר כך על מחשבת המלך בעצמו והתבונן בעצמו שעשה בזה עוולה גדולה כמבואר בפנים.

אך יותר מכל הנ"ל התגברו התמורות בלב הבן מלך עצמו, עד אשר נפל בדעתו מאוד, ונמשך אחר השכרות והלך בשרירות ליבו, זה גרוע יותר מן הכל, וגם זה רק מצד ההטעאות וסברות של שקר הנמשכין מהיכלי התמורות, כאשר התבונן בעצמו אחר כך, אם כן שה' יתברך יכול לעשות ענין כזה וכו' היתכן מה שעשיתי ונתהחרט על זה מאוד כמבואר שם.

אך זה הענין בעצמו מה שבא להמלך עצמו

הנה באמת ענין זה עצמו שהתגרה בו המלך (שהוא באמת בן שפחה) כל כך עד שהוכרח לברוח, הוא גם כן רק מבחינת ההטעאות ושקרים והחליפין והתמורות של היכלי התמורות, כי איך עלה על דעתו לעשות עוולה גדולה כל כך כנגד העבד עצמו כי אולי הוא אביו (כאשר היה באמת), כפרט כנגד הבן, כי לא די שיש אומרים שהוא בן המלך וכל המלוכה שלו, ועל ידי החילוף והתמורה ניתנה הממשלה לבן העבד בבחינת "תחת עבד כי ימלוך", אף גם לחשוב מחשבות להעביר את בן המלך לגמרי מן העולם ח"ו, עד שהוכרח להיות בורה ומגורש, וממה נפשך אין

רמב סיפורי מעשה יא - מבן מלך ובן שפחה מעשיות

על-ידי חיות שביער; ולמה לי לשוב אל הסוחר, פי איך אוכל לבוא אליו בלי הבהמות? פי היה לו פחד גדול ממנו. והלך ונדדף יותר אחר הבהמות, והם בורחים. בתוך כך נעשה לילה; ודבר כזה עדין לא עבר עליו, שיצטרף ללון יחידי בלילה בתוך עבי היער כזה. ושמע קול נהמת החיות שהומים בדרךם, ונתישב בדעתו ועלה על איזה אילן, ולן שם; ושמע קול החיות ששואגים בדרךם. בבקר הסתכל וראה והנה הבהמות עומדים סמוכים אצלו. וירד מן האילן והלך לתפסם - וברחו להלן, והלך אחריהם יותר - וברחו יותר. והיו הבהמות מוצאים שם איזה עשבים ועמדו לרעות ולאכל, והיה

וועל איך אויף שטארבין דורך די חיות פון דעם וואלד. האט ער זיך מיישב גינען. וואס זאל איך מיך אומקערין צום סוחר. ווי קאן איך צו אים קומען אן די בהמות. ווארין ער האט גיהאט גרויס פחד פאר אים. איז ער גיגאנגען. און האט ווייטער נאך גיאגט נאך די בהמות און זיי אנטלויפן אלץ. דערווייל איז נאכט גינארין און אזוינס האט ער נאך ניש גיהאט אז ער זאל מוזין נעכטיגן אליין ביינאכט אין אזוי איין גידיקטן וואלד. און ער האט גיהערט דאס ברוימען פון די חיות וואס זיי האבן גיברומט אזוי ווי זייער סדר איז. האט ער זיך מיישב גינען. און איז ארויף גיגאנגען אויף א בוים און האט דארט גינעכטיגט. און ער האט גיהערט דאס קול פון די חיות וואס זיי האבן גישריגן אזוי ווי זייער סדר איז.

אין דער פריה האט ער א קוק גיטאן. האט ער גיזעהן. אז די בהמות שטייען נאהנט לעבין אים. איז ער אראפ פון דעם בוים. און איז גיגאנגען זיי תאפין. זענען זיי ווייטער אנטלויפן גינארין איז ער זיי נאך גיגאנגען ווייטער. און זיי זענען ווייטער אנטלויפן גינארין. און די בהמות האבן

לקט רמזים

מבחינת החילוף והתמורה, כי ה' יתברך ברא את האדם עם שכל ודעת שעל ידי זה הסוס טפל לרוכב, כי האדם מושל בדעתו על כל בהמה וחיה ומנהיג אותם, אבל אלו שנמשכו אחר הכסילות והתמורות על כן נחלף הדבר אצלם שהבהמות משכו והנהיגו אותם עד שנתעו למקום שנתעו על ידי שרדפו אחריהם כל כך, ועל כן באמת כשאמר הבן מלך לאדם היער שהוא רודף אחר הבהמות אמר לו האדם הנ"ל חדל לך לרדוף אחר העוונות כי אין זה בהמות כלל רק העוונות שלך הם מוליכין אותך כך די לך כבר קבלת את שלך וכו', ועתה חדל לך מלרדפם עוד, בא עמי ותבוא למה שיאות לך וכו', ודייקא לבן המלך אמר כך וכמובן גם בפנים.

(רמזי המעשיות להרב מטשעהרין)

מחשבות של תשובה וחרטה, וכן מה שבאו מחשבות כאלו של תשובה וחרטה לבן המלך האמת, וכל הענין שנסתבב על ידי זה אחר כך עד שנגמר התיקון, הכל הוא רק בחסדי ה' יתברך, בבחינת ואתה מרום לעולם ה', שהופיע והמשיך איזה הארה והתנוצצות קודש ממקום שהמשיך והופיע, עד שהתחילו התמורות להתברר קצת, עד שנתתקן העולם.

וסיבב השי"ת שהמלך נתעה לתוך עובי היער על ידי שרדף אחר הסוס שברח ממנו והבן מלך נתעה לשם על ידי שרדף אחרי הבהמות שברחו ממנו, וכל זה היה מידה במידה, כי כשם שבברו עליהם החילופים והתמורות כל כך כמו כן קיבל הבן מלך את ענשו במה שרדף אחר הבהמות עד אשר נתעה כל כך על ידי זה, כי זה גם כן

סיפורי מעשה יא - מבן מלך ובן שפחה מעשיות רמג

הולך לתפסם - וברחו. וכן היה הולך אחריהם והם בורחים, הולך אחריהם והם בורחים, עד שבא בתוף עבי היער מאד, שהיה שם חיות שאינם מתראים מאדם כלל, כי הם רחוקים מן הישוב. ושוב נעשה לילה, ושמע קול נהמת החיות, ונתראה מאד, וירא והנה עומד שם אילן גדול מאד מאד, ועלה על אותו האילן.

בבואו על האילן וירא והנה שוכב שם בן אדם; ונתראה, אף אף-על-פי-כן היה לו לנחמה, מאחר שמצא פאן בן אדם. ושאלו זה את זה: מי אתה? בן אדם. מי אתה? בן אדם. מאין באת לכאן? ולא היה רצונו לספר לו מה שעבר עליו, והשיב לו: על-ידי הבהמות, שהייתי רועה בהמות, ותעו שתי בהמות לכאן, ועל-ידי-זה באתי לכאן כנ"ל. ושאל הוא את האדם שמצא שם על האילן: מאין באת אתה לכאן? השיב לו: אני באתי לכאן על-ידי הסוס, שהייתי רוכב על הסוס, ועמדתי לפוש, והלך הסוס ותעו בתוף היער, והייתי רודף אחריו לתפסו - והוא ברח יותר, עד שבאתי לכאן. ונתחברו שם יחד שיהיה להם צותא חדא, ודברו ביניהם שאפלו כשיבואו לישוב -

זיך גיפונען דארט עפעס גראז צו עסין. האבין זיי זיך גישטעלט פאסען. איז ער נאך גיגאנגען זיי חאפין. זענען זיי ווייטער אנטלויפן גינארין און אזוי איז ער אלץ זיי נאך גיגאנגען און זיי אנטלויפן ער גייט זיי ווייטער נאך און זיי אנטלויפן. ביז ער איז אריין גיקומען אין זייער גידיכטן וואלד אריין. וואס דארטין איז שוין גינען חיות וואס זיי האבין גאר קיין מורא ניט פאר קיין מענטשן ווארין זיי זענען ווייט פון דעם ישוב. און סע ווידער גינארין נאכט. און ער האט גיהערט דאס קול ווי די חיות ברומען. און ער האט זיך זייער גישראקין. דערנוייל האט ער דערזעהן ווי סע דארט גישטאנען זייער א גרויסער בוים. איז ער ארויף אויף דעם בוים. ווי ער איז ארויף אויף דעם בוים. האט ער דערזעהן. סע ליגט דארט איין מענטש. האט ער זיך דערשראקן. נאר פון דעסט וועגין. האט ער הנאה גיהאט. מחמת ער האט דא גיפונען א מענטשן. האבין זיי זיך גיפרעגט איינס דאס אנדערע ווער ביסטו. א מענטש. ווער ביסטו. א מענטש. פון וואנעט קומסטו אהער. האט ער אים ניט גינואלט דערציילן וואס מיט אים האט זיך איבער גיטאן. האט ער אים גיענפערט. דארף די בהמות וואס איף האב גיפאסעט. זענען צוויי בהמות פארגאנגען אהער. און דורך דעם בין איף אהער גיקומען. האט ער ווידער גיפרעגט יענעם מענטשן וואס ער האט גיפונען דארט אויף דעם בוים. פון וואנעט קומסטו אהער. האט ער אים גיענטפערט. איף בין אהער גיקומען דורך דעם פערד. ווארין איף האב גיריטן אויף א פערד. האב איף מיך גישטעלט אפרוען. איז דאס פערד פארגאנגען אין וואלד אריין. האב איף עס נאך גיאגט איף זאל עס חאפין. און דאס פערד איז ווייטער אנטלויפן גינארין. ביז איף בין גיקומען אהער. האבין זיי צווישן זיך גימאכט. אז זי זאלין זיך האלטן אין איינעם. און זי האבין אפגישמוסט. אז אפילו אז זיי וועלין קומען אין ישוב אריין זאלין זיי זיך אויף האלטן אין איינעם. און זיי האבין דארט איבער

רמד סיפורי מעשה יא - מבן מלך ובן שפחה מעשיות

יהיו גם-כן בַּיַחַד בְּצוּמָא חֲדָא. וְלָנוּ שְׁם שְׁנֵיהֶם, וְשָׁמְעוּ קוֹל נְהִמַת הַחַיּוֹת שְׁהוּמִים וְשׂוֹאֲגִים מְאֹד. לְפָנוֹת בְּקָר שְׁמַע קוֹל חוּכָא גְדוּלָה מְאֹד מְאֹד עַל פְּנֵי כָּל הַיַּעַר, שֶׁהִיָּתָה מִתְפַּשְּׁטָת קוֹל הַחוּכָא עַל כָּל הַיַּעַר, כִּי הִיָּתָה חוּכָא גְדוּלָה מְאֹד מְאֹד עַד שֶׁהִיָּה הָאֵילָן מְזַדְעָזַע וּמִתְנַעֲנַע מִן הַקּוֹל, וְהוּא נִתְבַּהֵל וְנִתְפַּחַד מְאֹד מְאֹד מְזֵה. וְאָמַר לוֹ הַשְּׁנִי (הֵינּוּ זֶה הָאָדָם שְׁמַצָּא שָׁם עַל הָאֵילָן, שְׁשֹׁכֵב שָׁם מִקְדָּם): שׁוּב אֵין אָנִי מִתְפַּחַד כְּלָל מְזֵה, כִּי כְּבָר אָנִי לָן כְּאֵן זֶה כְּמָה לִילּוֹת, וּבְכָל לַיְלָה סְמוּךְ אֶל הַיּוֹם נִשְׁמַע קוֹל הַחוּכָא הַזֶּה, עַד שֶׁכָּל הָאֵילָנוֹת רוֹעֵשִׁים וּמְזַדְעָזְעִים. וְנִתְבַּהֵל מְאֹד, וְאָמַר לַחֲבֵרוֹ: הַדְּבָר נִרְאָה שְׁזָהוּ מְקוֹם הַיְדוּעִים², כִּי בִּישׁוּב לֹא נִשְׁמַע קוֹל חוּכָא כְּזֵה, כִּי מִי שְׁמַע קוֹל חוּכָא עַל כָּל הָעוֹלָם? וְאַחַר-כֵּךְ נַעֲשֶׂה תַּכְּף יוֹם, וְהִסְתַּכְּלוּ וַיִּרְאוּ וְהִנֵּה הַבְּהֵמוֹת שֶׁל זֶה עוֹמְדִים, וְגַם הַסּוֹס שֶׁל זֶה עוֹמֵד. וַיִּרְדּוּ וְהִתְחִילוּ לַרְדֵּף, זֶה אַחַר הַבְּהֵמוֹת וְזֶה אַחַר הַסּוֹס, וְהַבְּהֵמוֹת הָיוּ בּוֹרְחִים לְהֵלֵן יוֹתֵר - וְהוּא רוֹדֵף וְכוּ' כַּנ"ל, וְכֵן הַשְּׁנִי רָדַף אַחַר הַסּוֹס - וְהַסּוֹס בּוֹרַח; עַד שֶׁנִּתְרַחֲקוּ וְנִתְעַוּ זֶה מְזֵה. בְּתוֹךְ כֵּךְ מְצָא שָׂק עִם לָחֶם; וְזֶה חֲשׁוֹב בְּוַדָּא מְאֹד מְאֹד בְּמִדְבָּר. וְלָקַח הַשָּׂק עַל

א. צחוק. ב. השרים.

גִּינְעֻכְטִיגְט בִּיידֶע און זיי האָבִין דאָרט גִּיהֶעֲרַט דאָס קול פון די חַיּוֹת ווי זיי האָבִין גִּיבְרוּמֵט און האָבִין זייער גִּישְׂרִיגֵן.

אַקְעָגִין טאָג. האָט ער גִּיהֶעֲרַט זייער אַ גְרוֹיס גִּילְעֶכְטֶער (סא סא סא) אַיבֶּרעִין גאַרין וואָלד (פּלוֹמֶר דאָס קול פון דעם גִּילְעֶכְטֶער איז גִּיאַנגֶען אַיבֶּר גאַר דעם וואָלד) וואָרין סע גִּינוּען זייער אַ גְרוֹיס גִּילְעֶכְטֶער. ביז דער בױם האָט גִּיצִיטֶערט פון דעם קול פון דעם גִּילְעֶכְטֶער. און ער איז זייער דער שְׂרָאקִין גִּינוּואַרין און האָט גְרוֹיס פּחַד גִּיִּהֶאָט דֶּערפּוֹן. האָט אים דער אַנדֶערֶער גִּיזאַגט (דֶּהיינו דער מַעֲנֵשׁ וואָס ער האָט גִּיפּוֹנֶען דאָרט אויף דעם בױם) אַיף האָב שׁוֹין גאַר קיין פּחַד נִיט דֶּערפּוֹן וואָרין אַיף נֶעכְטִיג דאָ שׁוֹין כְּמָה נֶעכְט. איז אַלע נאַכְט אַזוי. ווי סע קומט נאַהֲנֵט צו טאָג. הֶעֱרַט מֶען דאָס גִּילְעֶכְטֶער. ביז אַלע בִּימֶער צִיטֶערין און טְרַעסִין זיך. האָט ער זיך זייער גִּישְׂרָאקִין און האָט גִּיזאַגט צום אַנדֶערִין סע האָט אַ פְּנִים אַז דאָ איז דאָס אָרְט פון די לִיִּיט (פּלוֹמֶר פון די שְׂדִים) וואָרין אֵין יִשׁוּב הֶעֱרַט מֶען גאַר נִיט אַזוי אֵיין גִּילְעֶכְטֶער וואָרין ווער האָט גִּיהֶעֲרַט אַ גִּילְעֶכְטֶער אויף גאַר דער וועלט.

דֶּערנאַך איז גִּינוּואַרין תִּיפֵּף טאָג. האָבִין זיי אַ קוּק גִּיטאַן. האָבִין זיי גִּיזַעֲהֵן. די בְּהֵמוֹת זיינען שְׁטִייעֵן. און דאָס פֶּערֶד פון יַעֲנָם איז אויף גִּישְׂטאַנֶען. זַענֶען זיי אַרְאָפּ גִּיגאַנֶען. און האָבִין אַנגִּיהוּיבִין נאָך צו יַאָגִין. דער נאָך די בְּהֵמוֹת און דער נאָך דעם פֶּערֶד. און די בְּהֵמוֹת זַענֶען אַנטלויפִין ווייטער און ער זאַגט נאָך וְכוּ' כַּנ"ל. און אַזוי דער אַנדֶערֶער זאַגט אַלץ נאָך דאָס פֶּערֶד און דאָס פֶּערֶד אַנטלױפֶט אַלץ ביז זיי זַענֶען פּאַרְגאַנגֶען אַינער פון דעם אַנדֶערִין. און אַינער פון דער אַנדֶערִין האָט שׁוֹין נִיט גוואָסֶט.

דֶּערנױל האָט ער גִּיפּוֹנֶען (דֶּהיינו דער בן מֶלֶךְ וואָס ער האָט עס נאָך גִּיאַגט נאָך די בְּהֵמוֹת) אַ זאַק מִיט בְּרוֹיט. און

סיפורי מעשה יא - מבן מלך ובן שפחה מעשיות רמה

כתפו, והלך אחרי הבהמות.

בתוך כך פגע באדם אחד; ונתבהל מתחלה, אף אף-על-פי-כן הִיָּה לוֹ לְנַחְמָה קֶצֶת, מאחר שִׁמְצָא כָּאֵן אָדָם. וְשָׁאֵל אוֹתוֹ הָאָדָם: אֵיךְ בָּאתָ לְכָאן? חֲזוֹר הוּא וְשָׁאֵל אֶת הָאָדָם הַזֶּה: אֵיךְ בָּאתָ אִתָּה לְכָאן? הַשִּׁיב לוֹ: אָנִי - אֲבוֹתִי וְאֲבוֹת אֲבוֹתַי נִתְגַּדְּלוּ כָּאֵן, אִיךְ אִתָּה - אִיךְ בָּאתָ לְכָאן, כִּי לְכָאן לֹא יָבוֹא כָּלֵל שׁוֹם אָדָם מִן הַיָּשׁוּב. וְנִתְבַּהֵל, כִּי הִבִּין שָׂאִין זֶה אָדָם כָּלֵל, מאחר שְׂאוֹמֵר שְׂאֲבוֹת אֲבוֹתָיו נִתְגַּדְּלוּ כָּאֵן - וְאָדָם מִן הַיָּשׁוּב אֵינּוּ בֹא לְכָאן, עַל-כֵּן הִבִּין שְׂבוֹדָאִי אֵין זֶה אָדָם כָּלֵל. אִיךְ אִיךְ-עַל-פִּי-כֵן לֹא עָשָׂה לוֹ כְּלוּם, וְקָרְבוּ (הֵינּוּ שְׁנֵי הָאָדָם-הַיָּעַר לֹא עָשָׂה שׁוֹם כְּעַה לְזֶה שֶׁהֵלֵךְ אַחֲרֵי הַבְּהֵמוֹת, שְׁהוּא בֶן הַמֶּלֶךְ הָאֲמֵת שֶׁנִּחַלף פְּנִ"ל), וְאָמַר לוֹ (הֵינּוּ אָדָם-הַיָּעַר לְבֶן הַמֶּלֶךְ הָאֲמֵת): מָה אִתָּה עוֹשֶׂה כָּאֵן? הַשִּׁיב לוֹ שְׁהוּא רוֹדֵף אַחַר הַבְּהֵמוֹת פְּנִ"ל. אָמַר לוֹ הָאָדָם הַנִּ"ל: חֲדַל לָךְ לְרֹדֵף אַחֲרֵי הַעֲוֹנוֹת; כִּי אֵין זֶה בְּהֵמוֹת כָּלֵל, רַק הַעֲוֹנוֹת שֶׁלָּךְ הֵם מוֹלִיכִים

דאס איז בונדאי זייער חשוב אין א מדבר. האט ער גינומען דעם זאק אויף די פלייצעס. און איז נאך גיגאנגען די בהמות.

דערנווייל האט ער באגעגנט איין מענשן. האט ער זיך אין דער תחילה דערשקאקין נאר פון דעסט וועגין פארט. האט ער אביסל הנאה גיהאט. ווייל ער האט דא גיפונען איין מענשן. האט אים גיפרעגט דער מענש. ווי קומסטו אהער. האט ער צוריק גיפרעגט יענעם מענשן. ווי קומסטו אהער האט אים יענער מענש גיענפערט אים (מיט א לשון ווי איינער פארנוינדערט זיך) מיינע עלטערין. און מיינע עלטעריןס עלטערין. זענען דא מגודל גינוארין. אבער דו. ווי קומסטו אהער. ווארין אהער קומט גאר קיין מענש ניט פון דעם ישוב. האט ער זיך זייער דערשקאקין. ווארין ער האט פארשטאנען. אז דאס איז גאר קיין מענטש ניט. ווארין ער זאגט אז זיינע עלטערין זענען דא מגודל גינוארין. און קיין מענטש פון דעם ישוב קומט גאר אהער ניט. האט ער פארשטאנען אז דאס איז גאר קיין מענש ניט. נאר פון דעסט וועגין האט ער אים גאר ניט גיטאן און ער האט אים מקרב גיווען (דהיינו דער מענש פון דעם וואלד האט קיין שום שלעכץ ניט גיטאן. דעם בן מלך וואס ער איז נאך גיגאנגען נאך די בהמות) און דער מענטש פון דעם וואלד האט צו אים גיזאגט. וואס טוסטו דא האט ער אים גיענטפערט. ער יאגט נאך די בהמות. האט זיך דער מענש צו אים אַנגירופן דער שוין אויף נאך יאגין דינע עוונות. ווארן דאס

לקט רמזים

שלו, כי העוונות שלו הם מתעים אותו מוליכים אותו מענין לענין ומסיבה לסיבה. עד שהוא רודף אחרי ההבל ממש כל ימיו ולא יתנהו השב ורוחו, ובאמת אולי כבר קיבל ענשו על העוונות שלו די והותר, והגיע כבר זמן תיקונו ומנוחתו.
(אוצר היראה, ממנו פרנסה כ"ג)

לפעמים האדם רודף אחר פרנסתו, או אחר שאר דברים שנדמה לו שהוא מוכרח מאוד לרדוף אחריהם, והוא רודף אחריהם כל ימיו ואינו יכול להשיג אותם. ומחמת זה הוא מלא כעס וכמאובים תמיד. ובאמת אם היה משים אל ליבו היה רואה בעצמו שהוא רודף רק אחרי העוונות

רמו סיפורי מעשה יא - מבן מלך ובן שפחה מעשיות

אִתְּךָ כָּף. דֵּי לָךְ, כָּבֵד קִבְלַתְּ אֶת שְׁלֶךְ, הִינּוּ הַעֲנֵשׁ שְׁלֶךְ כָּבֵד קִבְלַתְּ, וְעַתָּה חֲדַל לָךְ מִלְרֹדְפָם עוֹד; בּוֹא עִמִּי, וְתִבּוֹא לְמָה שְׂיֵאוֹת לָךְ. וְהִלֵּךְ עִמּוֹ, וְנִתְיָרָא לְדָבָר עִמּוֹ וּלְשֹׂאֲלוֹ, כִּי אָדָם כָּזֶה - פֶּן יִפְתַּח פִּיּוֹ וַיִּבְלַעְנוּ (הִינּוּ שָׁנָה הֵבֵן הַמְּלֶךְ הָאֲמֵת הִלֵּךְ עִם הָאָדָם הַיָּעֵר הַזֶּה, וְהָיָה מִתְיָרָא לְדָבָר עִמּוֹ וּלְשֹׂאֲלֵי אוֹתוֹ דְּבָר פֶּן יִפְתַּח פִּיּוֹ וַיִּבְלַעְנוּ, כִּי הֵבִין שְׂאִין זֶה אָדָם כָּלִל), וְהִלֵּךְ אַחֲרָיו.

בְּתוֹךְ כָּף פָּגַע אֶת חֲבֵרוֹ שְׂרָדַף אַחַר הַסּוּס כַּנְּל, וְתַכְּף כְּשֶׁרָאָהּוּ רָמַז לּוֹ: תִּדְעַ שְׂאִין זֶה אָדָם כָּלִל, וְלֹא תִשָּׂא וְתִתֵּן עִמּוֹ כָּלִל, כִּי אִין זֶה אָדָם כָּלִל; וְהִלֵּךְ מִיָּד וְלַחֲשׂ לּוֹ בְּאֲזָנָיו כָּל זֶה, שְׂאִין זֶה אָדָם כָּלִל וְכוּ' כַּנְּל. וְהִסְתַּפַּל חֲבִירוֹ (הִינּוּ הָאָדָם שֶׁל הַסּוּס) וַיִּרְא וְהִנֵּה שִׁק עִם לְחָם עַל כֶּתֶפוֹ, וְהִתְחִיל לְהִתְחַנֵּן לּוֹ: אָחִי, זֶה כְּמָה יָמִים שְׂלֵא אֶכְלֵתִי, תֵּן לִי לְחָם. הִשִּׁיב לּוֹ: כָּאֵן בְּמִדְבָּר אִין מוֹעִיל שׁוּם דְּבָר, כִּי חִי קוֹדְמִין, וְאָנִי צָרִיךְ הַלְּחָם בְּשָׂבִילִי. וְהִתְחִיל לְהִתְחַנֵּן לּוֹ וּלְבַקְשׁוֹ מְאֹד: אֲתָן לָךְ מָה שְׂאֲתָן (אִךְ כַּנְּדָאִי אִין מוֹעִיל שׁוּם מִהַר וּמִתָּן בְּעַד לְחָם בְּמִדְבָּר). הִשִּׁיב לּוֹ: מָה תִּתֵּן לִי, כִּי מָה תוּכַל לְתַת לִי בְּעַד לְחָם, בְּמִדְבָּר. הִשִּׁיב לּוֹ (הִינּוּ זֶה שְׂבַקֵּשׁ הַלְּחָם, שֶׁהוּא הָאָדָם שֶׁל הַסּוּס, הִשִּׁיב לְאָדָם שֶׁל הַבְּהֵמוֹת שֶׁהוּא בֶן הַמְּלֶךְ הָאֲמֵת): אֲתָן לָךְ כָּל עֲצָמִי; שְׂאֲמַכְרֵךְ אֶת עֲצָמִי לָךְ בְּעַד לְחָם.

איז גאר קיין בהמות ניט. נאר דיניגע עוונות פירין עס דיך אזוי ארום. גינג שוין. דו האסט שוין אפ גינומען דאס דיניקע (פלומר דיין שטראף האסטו שוין אפ גינומען) היינט הער שוין אויף זי נאך צו זאגן. קום מיט מיר. וועסטו קומען צו דיין זאך. איז ער מיט אים גיגאנגען. און ער האט מורא גיהאט. מיט אים צו היידן און צו פרעגין אים עפעס ווארין אזוי א מענש. טאמער עפנט ער אויף דאס מויל און וועט אים איינשלינגען. איז ער אים נאך גיגאנגען.

דערנווייל האט ער באגעגנט זיין חבר. וואס ער האט נאך גיאגט דאס פערד. און תיכף ווי ער האט אים דערזעהן. האט ער אים תיכף איין ווינק גיטאן. אז דאס איז גאר קיין מענטש ניט און זאלסט מיט אים גאר ניט האנדלען. ווארין דאס איז גאר קיין מענטש ניט. און איז תיכף גיגאנגען. און האט אים דאס איין גירוימט אין אויער אריין. אז דאס איז גאר קיין מענש ניט וכו' (פ"ג) דערנווייל האט יענער א קוק גיטאן (דהיינו דער מענש פון דעם פערד) האט ער גיזעהן. ער האט איין זאק מיט ברויט אויף די פלייצעס. האט ער אים אנגיהויבן צו בעטן. ברודער. סע איז שוין כמה טעג אז איך האב ניט גיגעסין. גיב מיר ברויט. האט ער אים גיענפערט. דא אין דער מדבר העלפט קיין שום זאך ניט. ווארין מיין לעבין איז בילכיר. איך באדארף דאס ברויט פון מיינעט וועגן. האט ער אים אנגיהויבן צו בעטן. און ער האט אים זייער גיבעטן. איך וועל דיר געבין וואס איך וועל דיר געבן (נאר אין דער מדבר העלפט בנדאי קיין שום נאב ניט פאר ברויט) האט ער אים גיענפערט. וואס קאנסטו מיר געבין פאר ברויט אין דער מדבר. האט ער אים גיזאגט (דהיינו דער מענש פון דעם פערד וואס ער האט עס גיבעטן דאס ברויט האט גיזאגט צו דעם מענשן פון די בהמות וואס ער איז גינען דער אמתיר בן מלך) איך גיב מיך אין גאנצין אנוועק. איך פארקויף מיך צו דיר פאר א קנעכט פאר דעם ברויט. האט ער זיך מיישיב

סיפורי מעשה יא - מבן מלך ובן שפחה מעשיות רמו

וּנְתִיב (הַיְנוּ הָאָדָם שֶׁל הַבְּהֵמוֹת נִתְּשָׁב בְּעֶצְמוֹ): לְקִנּוּת אָדָם - פְּדָאֵי לְתַן לוֹ לְחָם. וְקָנָה אוֹתוֹ לְעֶבֶד עוֹלָם, וְנִשְׁבַּע לוֹ בְּשִׁבְעוֹת שְׂמֵי הַשָּׁמַיִם לוֹ עֶבֶד עוֹלָם גַּם כְּשִׁיבֹאוֹ לְיִשְׂרָאֵל, וְהוּא יִתֵּן לוֹ לְחָם, דְּהֵינּוּ שְׂמֵי הַשָּׁמַיִם יִחַד מִן הַשָּׁמַיִם עַד שְׂמֵי הַשָּׁמַיִם. וְהָלְכוּ יַחַד אַחֲרֵי הָאָדָם הַיְעָר הַנִּזְכָּר, וְזֶה הָעֶבֶד הוֹלֵךְ אַחֲרָיו (הַיְנוּ זֶה הָאָדָם שֶׁל הַסּוּס שֶׁנִּמְכָּר לְעֶבֶד לְהָאָדָם שֶׁל הַבְּהֵמוֹת, הַלֵּךְ אַחֲרָיו, אַחֲרֵי הָאָדָם שֶׁל הַבְּהֵמוֹת, וְשִׁנְיָהֶם הָלְכוּ אַחֲרֵי אָדָם הַיְעָר), וְעַל-יְדֵי זֶה הִקַּל עָלָיו קִצְתָּ: כְּשֵׁהָ צָרִיף לְהַגְבִּיחַ אֵיזָה דָּבָר, אוֹ אֵיזָה עֲנָן אַחֵר - הִיָּה מִצְוָה עַל עֶבְדִּי (הַיְנוּ עַל זֶה הָאָדָם שֶׁל הַסּוּס שֶׁנִּמְכָּר לוֹ לְעֶבֶד) שְׂמֵי הַשָּׁמַיִם לוֹ וְשִׁיעֲשֵׂה לוֹ חֶפְצוֹ.

וְהָלְכוּ יַחַד אַחֲרֵי אָדָם הַיְעָר הַנִּזְכָּר, וְכָאוּ לְמָקוֹם שֶׁהָיוּ שָׂם נְחָשִׁים וְעַקְרָבִים. וְנִתְּפַחַד מְאֹד, וּמִחֲמַת הַפַּחַד שָׁאַל אֶת הָאָדָם הַיְעָר: אֵיךְ נִעְבֵּר כָּאֵן? הַשִּׁיב לוֹ: הֲלֹא גַם זֶה יִפְלֵא - (אֶלֶּא מֵאֵי), אֵיךְ תִּכְנֵס וְתִבֹּא לְבֵיתִי? וְהִרְאֶהוּ אֶת בֵּיתוֹ שְׁעוֹמֵד בְּאֹרֶי; וְאֵיךְ תִּכְנֵס בְּבֵיתִי? וְהָלְכוּ עִם הָאָדָם הַיְעָר

גִּיּוּעָן. (דְּהֵינּוּ דַעַר מְעַנֵּשׁ פּוֹן דִּי בְּהֵמוֹת הַנִּזְכָּר) קוֹיִפִּין אֶ מְעַנֵּשֵׁן אִיד כְּדָאֵי אִים צוֹ גְּעִבִין בְּרוּיט. הָאֵט עַר אִים גִּיקוּפִט פֶּאָר אֵיִין אֵיִיבִיגִין קְנַעְכֵט. אִון עַר הָאֵט אִים גִּישׁוּוֹאִירִין מִיט שְׁבֻעוֹת. אַז עַר זָאל אִים זֵיִין אֵיִין אֵיִיבִיגִער קְנַעְכֵט אִפִּילוֹ אַז זֵיִין וְעֵלִין קוֹמַעֵן אִין יִישׁוּב אַרִיִין. אִון עַר זָאל אִים גְּעִבִין בְּרוּיט. דְּהֵינּוּ זֵיִין זָאלִין בֵּיִידַע עֵסִין פּוֹן דַּעַם זָאק בְּרוּיט בִּיז סַע וְעַט אוּיִס גֵּיִין.

אִון זֵיִין בֵּיִידַע זְעַנְעֵן גִּיגֶאנְגֵעֵן אִין אֵיִינַעם אִון זְעַנְעֵן נָאָף גִּיגֶאנְגֵעֵן דַּעַם מְעַנֵּשֵׁן פּוֹן דַּעַם וּוְאֵלֵד. אִון דַּעַר קְנַעְכֵט אִיד אִים נָאָף גִּיגֶאנְגֵעֵן (דְּהֵינּוּ דַעַר מְעַנֵּשׁ פּוֹן דַּעַם פֶּעָר וּוְאֵס עַר הָאֵט זֵיִין פֶּאָרְקוּפִט פֶּאָר אֶ קְנַעְכֵט. אִיד נָאָף גִּיגֶאנְגֵעֵן נָאָף דַּעַם מְעַנֵּשֵׁן פּוֹן דִּי בְּהֵמוֹת וּוְאִירִין עַר אִיד שׁוֹיִן זֵיִין קְנַעְכֵט גִּינְוֵעֵן. אִון זֵיִין בֵּיִידַע זְעַנְעֵן נָאָף גִּיגֶאנְגֵעֵן דַּעַם מְעַנֵּשֵׁן פּוֹן דַּעַם וּוְאֵלֵד) אִון דַּעַרְנוֹוִיִיל אִיד שׁוֹיִן אִים אִבִּיסִיל גִּרִיגֶגֶר גִּינְוֹאִירִין (מִחֲמַת עַר הָאֵט גִּיחַאט שׁוֹיִן אֶ קְנַעְכֵט) אַז עַר הָאֵט בֶּאֱדָרְפִט אוּיִף הֵיִיבִין עֶפְעַס אֶ זָאָף אֲדַעַר עֶפְעַס אַנְדֶּעֶרשׁ טוֹן. הָאֵט עַר גִּיגֵיִיסִין זֵיִין קְנַעְכֵט אַז עַר זָאל עֵס אִים אוּיִף הֵיִיבִין אֲדַעַר עֶפְעַס טוֹן. אִון זֵיִין זְעַנְעֵן אִין אֵיִינַעם נָאָף גִּיגֶאנְגֵעֵן דַּעַם מְעַנֵּשֵׁן פּוֹן דַּעַם וּוְאֵלֵד זְעַנְעֵן זֵיִין גִּיקוּמַעֵן צוֹ אֵיִין אָרֵט. וּוְאֵס דָּאָרְט אִיד גִּינְוֵעֵן נְחָשִׁים וְעַקְרָבִים (דְּהֵינּוּ שְׁלַעַג אִון עֶקְרִישִׁין) הָאֵט עַר זֵיִין זֵיִיעַר אִיבֶּער גִּישְׁרָאָקִין. אִון מִחֲמַת פַּחַד הָאֵט עַר גִּיפֶרְעֵגֵט דַּעַם מְעַנֵּשֵׁן פּוֹן דַּעַם וּוְאֵלֵד וּוְיֵי אַזוֹי וְעֵלִין מִיר דָּא אִרִיבֶּער גֵּיִין הָאֵט עַר אִים גִּיעֶנְפֶּעֶרֵט. אֶלֶּא מֵאֵי וּוְיֵי אַזוֹי וְעֵסֵטוֹ אַרִיִין אִין מִיִין שְׁטוּב. אִון הָאֵט אִים גִּוִיזִין זֵיִין שְׁטוּב וּוְיֵי שְׁטִיִיט אִין דַּעַר לִוְפִטִין. זְעַנְעֵן זֵיִין גִּיגֶאנְגֵעֵן מִיט אִים (דְּהֵינּוּ מִיט דַּעַם מְעַנֵּשֵׁן פּוֹן דַּעַם וּוְאֵלֵד) אִון עַר הָאֵט זֵיִין בְּשָׁלוֹם אִיבֶּער

לְקַט רְמוּזִים

את בכורתו, והמן הרשע שמכר עצמו לעבד עולם למרדכי הצדיק, שזה היתה תחילת ההצלה של עם ישראל למפרע.

(לוי'ת חו)

שאמכור את עצמי בעד פת לחם: הקב"ה מסבב כל הסיבות, מביא את הרשע לידי רעב כזה שיצטרך למכור את ניצוצות הקדושה שחטף, עבור נזיר ערשם, כמו שהיה אצל עשיו שמכר

רמה סיפורי מעשה יא - מבן מלך ובן שפחה מעשיות

הנ"ל, והעביר אותם בשלום, והכניסם לביתו, והאכילם והשקם והלף לו. וזה (הינו בן המלך האמת שהוא האדם של הבהמות) היה משמש עם עבדו הנ"ל ככל אשר היה צריך. וחרה להעבד מאד על אשר נמכר לעבד בשביל שעה אחת שהיה צריך לחם לאכל, כי עתה יש להם מה לאכל, ורק בשביל שעה אחת - יהיה עבד עולם; והיה מתאנח וגונח: איך באתי למדה כזו, להיות עבד. שאל לו (הינו בן המלך האמת שהוא האדון שלו שאל אותו): ובאיזה גדלה היית, שאתה מתאנח על שבאת למדה זו? השיב לו וספר לו איך שהוא היה מלך, והיו מרננים עליו שנהלף וכו' כנ"ל (פי באמת זה האדם של הסוס - הוא הוא המלך הנ"ל, אשר באמת הוא בן השפחה כנ"ל), וגרש את חברו כנ"ל, ופעם אחת בא על דעתו שלא טוב עשה, ונתחרט וכו', והיו באים עליו חרטות תמיד על המעשה הרעה והעולה הגדולה שעשה נגד חברו. פעם אחת חלם לו

גפירט. און ער האט זיי אריין גיבראכט אין זיין שטוב אריין. און האט זיי גיגעבן עסין און טרינקען. און איז אנוועק גיגאנגען.

און דער (דהיינו דער אמתיר בן מלך וואס ער האט די בהמות גיטריבן) האט זיך גישאפט מיט זיין קנעכט. וואס ער האט גידארפט. האט עס דעם קנעכט זייער פארדראסין. וואס ער האט זיך פארקויפט פאר א קנעכט פון איין שעה וועגין וואס ער האט באדארפט ברויט צו עסין. ווארין היינט האט ער זיך שוין וואס צו עסין. און נאר פון איין שעה וועגין זאל ער זיין איין אייביגער קנעכט. און ער האט א גרויסן זיפץ גיטאן. צו וואס איך בין גיקומען. אז איך זאל זיין איין קנעכט. האט ער אים גיפנעגט (דהיינו דער אמתיר בן מלך וואס ער איז זיין האר גינווען האט אים גיפנעגט) וואס פאר א גדולה האסטו עס גיהאט. אז דו זיפצט. וואס דו ביסט דערצו גיקומען. האט ער אים גיענפערט און האט אים דערציילט. באשר ער איז גינווען איין מלך. האט מען אויף אים גיזאגט. אז ער איז פארביטיין גינוארין וכו' כנ"ל. (ווארין דער מענטש פון דעם פערד האט איז טאקע גינווען דער מלך אליין וואס צום אמת איז ער גינווען דער בן השפחה) האט ער פארטריבן זיין חבר (דהיינו דעם אמתיר בן מלך) אמאל איז אים גיקומען אויף דער דיעה אז ער האט ניט רעכט גיטאן. און ער האט חרטה גיהאט וכו'. פלעגט אים קומען אין זין אלץ חרטות תמיד אויף דעם מעשה רע און אויף דער גרויסער עוולה וואס ער האט אקעגין זיין חבר גיטאן.

אמאל האט זיך אים גיחלמט אז זיין תיקון איז. אז ער זאל אנוועק ווארפין די מלוכה. און ער זאל

לקט רמזים

האדם נותר לבדו, ימשיך לחפש אחר האור ואחר רוח הקודש של הצדיק, וזאת בכח הרשימה שהכניס בו הצדיק, וזה עיקר הנסיון שלו כיצד יתנהג לאחר שנשאר לבדו בלי האורות של הצדיק שהיו לו בעת שהיה עמו. (לוי' ח)

והכניסם לביתו והאכילם והשקם והלך לו: לימוד עצום וחשוב אנו לומדים כאן, הצדיק אינו נשאר באופן קבוע, אלא לאחר שהראה להם את הדרך והאיר להם, והכניס רושם של קדושה בקרבם, הוא פונה והולך לו, וזאת למען הבחירה, שכאשר

סיפורי מעשה יא - מבן מלך ובן שפחה מעשיות רמט

שֶׁהַתְּקוּן שֶׁלוֹ הוּא שִׁישְׁלִיף אֶת הַמְּלוּכָה, וְיִלֵּף לְמָקוֹם שְׁעִינְיוֹ יִשְׂאוּ אוֹתוֹ; וּבְזֶה יִתְקַן חֲטָאוֹ. וְלֹא רָצָה לַעֲשׂוֹת כֵּן, אֲךָ הָיָה מְבַלְבֵּלִין אוֹתוֹ תְּמִיד חֲלוּמוֹת הִלְלוּ שְׁיַעֲשֶׂה כֵּן, עַד שֶׁנִּגְמַר בְּדַעְתּוֹ שְׁיַעֲשֶׂה כֵּן, וְהִשְׁלִיף אֶת הַמְּלוּכָה, וְהִלֵּף בְּאֶשֶׁר הִלֵּף עַד שֶׁבָּא לְכָאן; וְעַתָּה יִהְיֶה עֶבֶד? וְזֶה שָׁמַע אֶת כָּל זֶה וְשָׁתַק (הֵינּוּ זֶה הַבֶּן-מֶלֶךְ הָאֵמֶת שֶׁהוּא הָאֵדָם שֶׁל הַבְּהֵמוֹת, שְׁמַע כָּל זֶה שֶׁסָּפַר לוֹ הָאֵדָם שֶׁל הַסּוּסִים שֶׁהוּא עֹכָשׁוֹ עֶבְדוֹ, וְשָׁתַק), וְאָמַר: אֲרָאָה וְאֵתִישׁב אִיךָ לְנַהֵג עִם זֶה.

בְּלִילָה בָּא הָאֵדָם-הַיַּעַר הַנַּ"ל, וְנָתַן לָהֶם לֶאֱכֹל וְלִשְׁתּוֹת, וְלָנּוּ שָׁם. לְפָנוֹת בְּקָר שְׁמַעוּ קוֹל הַחֹכָא הַגְּדוֹלָה מְאֹד כֵּן, עַד שֶׁכָּל הָאֵילָנוֹת הָיוּ רוֹעֲשִׁים וּמְזַדְעָזְעִים כֵּן. וְהִסִּיתוֹ (הֵינּוּ הָעֶבֶד הַסִּית אֶת בֶּן הַמֶּלֶךְ הָאֵמֶת שֶׁהוּא אֲדוּנִי) לְשָׂאֵל אֶת אֵדָם הַיַּעַר מַה זֹאת; וּשְׁאָלוּ: מַה קוֹל הַחֹכָא הַגְּדוֹלָה הַזֹּאת סְמוּךְ לְבִקְרָה? הֲשִׁיב לוֹ: זֶהוּ חֹכָא שְׁהִיּוֹם שׁוֹחֵק מִן הַלֵּילָה; שֶׁהַלֵּילָה שׁוֹאֵלֶת אֶת

גִּיּוֹן וְיִי הֵינּוּ דִי אוֹיְגִין וְעֵלִין אִים טְרָאגִין. אוֹן דְּעַרְמִיט וְעֵט עַר פֶּאָר רַעְכְּטִין זִיין חֲטָא. הָאֵט עַר דָּאָס נִיט גִּיּוּאָלֶט טָאן. נָאָר סַע פֿלַעגִין אִים מְבַלְבֵּל זִיין תְּמִיד דִי דֶאזִיגַע חֲלוּמוֹת. אַז עַר זָאל אַזוֹי טָאן. בִּיז סַע אִיז בִּי אִים גִּיבְלִיבִין אִין דְּעַר דִּיעָה אַז עַר זָאל אַזוֹי טָאן. אוֹן עַר הָאֵט אַוּוּעַק גִּיּוּאָרְפִין דִי מְלוּכָה. אוֹן אִיז גִּיבְאָנְגֶען וְיִי עַר אִיז גִּיבְאָנְגֶען בִּיז עַר אִיז אֶהַעַר גִּיקוּמַעַן. אוֹן הֵינִיט זָאל עַר זִיין אַ קְנַעַכְט. אוֹן דְּעַר הָעֵרְט דָּאָס אֵלִין אוֹן שְׁוִיִּיגֶט (דְּהֵינּוּ דְּעַר אֶמְתִּיר בֶּן מֶלֶךְ נִוּאָס עַר הָאֵט גִּיטְרִיבִין בְּהֵמוֹת. הָאֵט דָּאָס אֵלִין אִים גִּיְהַעַרְט נִוּאָס דְּעַר דְּעַרצִיילֶט אִים אֵלִין) אוֹן עַר הָאֵט זִיף גִּיטְרָאָכְט. אִיךָ וְעֵל שׁוֹן וְוִיסִין וְיִי אַזוֹי זִיף צו פִּירִין מִיט דִיר.

בִּי נֶאָכְט אִיז אַנְגִיקוּמַעַן דְּעַר מְעַנֵּשׁ פֿון דְּעַם וְוֵאלֶד אוֹן הָאֵט זִי גִיבְלִיבִין עֵסִין אוֹן טְרִינְקַעַן. אוֹן זִי הָאָבִין דָּאָרְט אִיבַעַר גִּינַעְכְּטִיגֶט. אַקְעִגִין טָאָג הָאָבִין זִי גִיְהַעַרְט דָּאָס גְרוֹיֶסַע גִּילַעְכְּטַעַר (הַנַּ"ל) בִּיז אֵלַע בִּימַעַר הָאָבִין גִּינַעְכְּטִיגֶט. סַע הָאֵט גִּיבְרָאָכִין אֵלַע בִּימַעַר (דָּאָס קוֹל פֿון דְּעַם גִּילַעְכְּטַעַר) הָאֵט עַר אִים אַנְגִירַעַט (דְּהֵינּוּ דְּעַר קְנַעַכְט הָאֵט אַנְגִירַעַט דְּעַם אֶמְתִּין בֶּן מֶלֶךְ נִוּאָס עַר אִיז זִיין הָאָר) אַז עַר זָאל פֿרַעַגִין דְּעַם מְעַנֵּשׁן פֿון דְּעַם וְוֵאלֶד. נִוּאָס דָּאָס אִיז. הָאֵט עַר אִים גִּיפֿרַעַגֶט. נִוּאָס אִיז דָּאָס אַזוֹי אַ גְרוֹיֶסִי גִילַעְכְּטַעַר נֶאָנְט צו טָאָג. הָאֵט עַר אִים גִּינַעְכְּטִיגֶט. דָּאָס לֶאָכְט דְּעַר טָאָג אִים דְּעַר נֶאָכְט. נִוּאָרִין

לְקַט רְמִזִים

גדול מכל מחשבתי שבעבר שכולם התהפכו לטובה, היינו כאמור כאן, כשבא היום היינו כשמגיעה הישועה, הוא שוחק מן הלילה והחושך והמצוקה בהם היה שרוי, ואכן כן צריך האדם לחשוב בעת שנמצא במצוקה ובחשכת הלילה, שבודאי יבוא היום שישחק מן הלילה והאפילה בהם היה שרוי.

(לוי'ת חו)

זהו חוכא שהיום שוחק מן הלילה: אנשי שלומינו אמרו בזה, שכן הוא כאשר האדם נמצא בצרה ובחושך רחמנא ליצלן, ואינו רואה שום מפלט וקרן אור לצאת מצרתו, שאז אינו מעלה בדעתו שיצא אי פעם מזה, אלא חושב שכן יבלה כבר את ימיו, וכמעט שמגיע ליאוש מוחלט, ואחר כך כאשר השם יתברך עוזרו ומושיע אותו ויוצא מצרתו, אזי הוא שוחק שחוק

רנ סיפורי מעשה יא - מבן מלך ובן שפחה מעשיות

היום: מדוע כשאתה בא אין לי שם? נאזי היום שוחק ועושה חוכא גדולה, ואחר-כך נעשה יום; וזהו קול החוכא הנ"ל. ונפלא בעיניו, פי זהו עגנן פלא, שהיום שוחק מן הלילה. בבקר חזר האדם היער והלך לו, והם היו אוכלים ושותים שם. בלילה חזר ובא, ואכלו ושתו ולנו. בלילה שמעו קול החיות שפלים שואגים והומים בקולות משנות, שכל החיות והעופות כלם נתנו בקולם: האריה היה שואג, והלביא הומה בקול אחר, והעופות מצפצפים ומקשקשים בקולם, וכן כלם הומים בקולות. ובתחלה נדעעו מאד, ולא הטו אונם אל הקול מחמת הפחד. אחר-כך הטו אונם ושמעו שהוא קול נגינה וזמרה נפלאה ונוראה מאד, והטו אונם יותר, ושמעו שהוא קול זמרה ונגינה נפלא מאד מאד, שהוא תענוג נפלא ועצום מאד לשמע זאת, שכל התענוגים של העולם - כלם כאין ואינם נחשבים ובטלים לגמרי נגד התענוג הנפלא הזה של הנגינה הזאת. ודברו ביניהם שישארו כאן, כי יש להם לאכל ולשתות, ומתענגים בתענוג נפלא כזה שכל מיני תענוגים בטלים כנגד זה. והסית העבד את האדון (הינו בן המלך האמת) לשאל אותו (את

די נאכט פֿרעגט דעם טאג. פֿארנואס אז דו קומסט. האב איך קיין נאמען ניט. טוט דער טאג א גרויס גילעכטער. און דערנאך ווערט טאג. און דאס איז דאס גילעכטער וואס מע הערט נאנט צו טאג. איז דאס ביי אים א גרויס ווינדער גיווען. ווארין דאס איז עפעס א ווילדע זאך. אז דער טאג לאכט אויס דער נאכט (פֿרעגין ווייטער האט ער שוין ניט גיקענט. אז יענער ענפערט אזוי א לשון). אין דער פֿריא איז ווידער דער מענש פון דעם וואלד אנועק גיגאנגען. און זיי האבין דארט גיגעסין און גיטרינקען. ביינאכט איז ער ווידער גיקומען. און זיי האבין גיגעסין און גיטרינקען און האבין גינעכטיגט דארט. ביינאכט האבין זיי גיהערט. דאס קול פון די חיות. ווי זיי האבין אלע גישרינגן און גיברומט מיט ווילדע קולות. דער לייב האט גישרינגן. און דער לעמפערט האט גיברומט מיט איין אנדער קול. און אזוי די איבריגע חיות. האט איטליכע חיה מיט איין אנדער קול גיברומט. און די עופות האבין גישווישטשיט און גיקנאקט. און אזוי אלע האבין גיברומט מיט ווילדע קולות. און אין דער תחילה. זענען זיי זייער דערשנאקין גינוארין. האבין זיי זיך ניט רעכט צוגיהערט צום קול מחמת פחד. דערנאך האבין זיי צו גיבויגין די אויערין און האבין זיך צו גיהערט. האבין זיי גיהערט. אז דאס איז איין קול פון א ניגון זי זינגען זייער א וואוילין ניגון וואס סע איז א ווילד חידוש. האבין זיי זיך נאך מער צוגיהערט. האבין זיי גיהערט. אז סע איז א ווילד וואוילער ניגון וואס סע איז זייער איין ווילד חידוש. וואס סע איז א ווילד גרויסער תענוג דאס צו הערין. וואס אלע תענוגים פון דער וועלט זענען אלע גאר נישט. און טרעפין גאר ניט אן. אקעגין דעם ווילד גרויסן תענוג וואס מע האט אז מע הערט דעם ווינדערליכן ניגון. האבין זיי צווישן זיך גישמוסט אז זיי וועלין שוין דא בלייבן ווארין זיי האבין דא צו עסין און צו טרינקען. און האבין דא אזוי איין תענוג וואס ער איז אזוי א חידוש. וואס אלירליי תענוגים פון דער וועלט ווערין גאר בטל אקעגין דעם תענוג.

סיפורי מעשה יא - מבן מלך ובן שפחה מעשיות רנא

אדם היער) מה זאת, ושאלו. השיב לו שזהו איך שהחמה עשה מלבוש להלבנה, ואמרו כל החיות של היער: היות שהלבנה עושה להם טובות גדולות, פי עקר ממשלתם הוא בלילה, פי לפעמים הם צריכין לנגס בישוב - וביום אין יכולים, ועקר ממשלתם בלילה, והלבנה עושה להם טובה כזו, שמאירה להם; על-כן הספימו שיעשו נגון חדש לכבוד הלבנה, וזהו קול הנגינה שאתם שומעים (דהינו שכל החיות והעופות מנגנים נגון חדש לכבוד הלבנה שקבלה

האט אנגירעט דער קנעכט דעם הארין. (דהיינו דעם אמתין בן זלף) אז ער זאל אים פֿרעגין (דהיינו דעם מענשן פון דעם וואלד) וואס איז דאס. האט ער אים גיפֿרעגט. האט ער אים גיענפֿערט באַשר די זון האט גימאכט איין מלבוש דער לבנה. האבין זיך אנגירופין אלע חיות פון דעם וואלד. באַשר די לבנה טוט זיי גרויסע טובות. ווארין זייער שליטה פון די חיות איז זיך דער עיקר נאר ביי נאכט. ווארין אמאל באנדארפֿין זיי אריין צו גיין אין ישוב אריין. און ביי טאג קאנען זיי גיט. איז זיך דער עיקר זייער שליטה נאר ביי נאכט. און די לבנה טוט זיי אזוי א טובה וואס זי לייכט זיי ביינאכט. איבער דעם האבין זיי אלע מספים גיווען. אז זיי זאלין מאכין א נייעם נגון לכבוד דער לבנה. און דאס איז דער נגון וואס איר הערט. ווי זיי האבין גייערעט. אז דאס איז א נגון האבין זיי זיך נאך מער

לקט רמזים

כפי תיקון פגימת הלבנה כמו כן נדחה זוהמת הנחש והעבד כנ"ל, ונתבטל השקר של החילוף הנ"ל ונתגלה האמת בעולם, עד שנזכה שיבוא משיח צדקנו, שהוא הבן מלך האמת, ויגלה האמת בשלימות בעולם ויסדר הכסא כסדר, כי ידע כל שרשי הנשמות בשלמות היכן מקומה ותיקונה של כל נשמה ונשמה ויתקן כל תיקוני השכינה, שהם בחינת מטה ושולחן, כסא ומנורה, ויסדר הכל כראוי. ואז יהיה השם שלם וכסאו שלם. והיה אור הלבנה כאור החמה. ויתקיים מקרא שכתוב: "ועלו מושיעים בהר ציון לשפוט את הר עשו". להכניע ולבטל את ממשלת בחינת העבד, שהוא בחינת עשו עמלק, ותחזור המלוכה למקומה, בבחינת והיתה לה' המלוכה, שהוא בחינת מלכות משיח, שהוא מלכות דקדושה, שכל מלכותו יהיה רק לגלות האמת בעולם, להודיע לכל באי עולם כי ה' הוא האלקים אין עוד, ואז יתקיים: "והיה ה' למלך על כל הארץ ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד" במהרה בימינו, אמן.

(ליקוטי הלכות ברכת השחר הלכה ג')

שהחמה עשה מלבוש להלבנה: כל בחינה הנ"ל של החילוף הנ"ל זה נמשך מבחינת פגימת הלבנה, שאמרה אי אפשר לשני מלכים שישמשו בכתר אחד, ופגמה במלכות דקדושה, ואז אמר לה השם יתברך, לכי ומעטי את עצמך. וזה גרם אחיזת הקליפות כידוע, שמשם נמשך כח מלכות דסטרא אחרא, שהוא בחינת (משלי ל') "תחת עבד כי ימלוך ושפחה כי תירש גבירתה וכו'" כידוע. ועל כן מבואר בהמעשה הנ"ל הרבה מענין חדתותי דסיהרא, שהוא בחינת תיקון פגימת הלבנה, כמו שכתוב שם, ששמע בלילה הניגון שעשו לכבוד הלבנה שהחמה עשה לה מלבוש חדש, שהוא בחינת חדתותי דסיהרא, כמבואר שם ברמז בסוף המעשה הנ"ל, עיין שם. וכן הענין שהלבנה טוענת עם החמה מדוע כשאתה בא אין לי שם וכו' עיין שם. כי כל ענין החילוף הנ"ל, שהוא בחינת שקר כנ"ל, זה בחינת חשכת לילה כנ"ל שנמשך מבחינת מיעוט הירח. ועל כן עיקר התיקון על ידי בחינת חדתותי דסיהרא, שהוא בחינת מילוי פגימת הלבנה, כי הכל בחינה אחת וקשור זה בזה, כי

רנב סיפורי מעשה יא - מבן מלך ובן שפחה מעשיות

מלבוש מן החמה). וכששמעו שזהו נגון הטו אָנָם יוֹתֵר, וְשָׁמְעוּ שֶׁהוּא נִגּוֹן נִפְלָא וְנֹעִים מְאֹד מְאֹד. וְאָמַר לָהֶם הָאָדָם-הַיֵּצֵר הַנִּלְ: מַה זֶה חֲדוּשׁ אֲצִלְכֶם, הֲלֹא יֵשׁ אֲצִלִּי כָּלִי שֶׁקִּבְּלֹתִי מֵאֲבוֹתַי שֶׁהֵם יִרְשׁוּ מֵאֲבוֹת אֲבוֹתֵיהֶם, שֶׁהַכֹּלִי עֲשׂוּיָה עִם עֲלִים וְצִבְעוֹנִים כְּאֵלוֹ, שֶׁכְּשֶׁמִּנְחִים הַכֹּלִי הַזֹּאת עַל אֵיזָה בְּהֵמָה אוֹ עוֹף - אֲזַי תִּכְף מִתְחִיל לְנַגֵּן הַנְּגוֹן הַזֶּה.

אחר-כֵּן חזר ונעשה החוכא הנ"ל, ונעשה יום, והלך לו האדם היצר הנ"ל. והוא (היגו בן המלך האמת) הלך לחפש אחר הכלי הנ"ל, וחפש בכל אותו הדרך ולא מצא, ולהלן יותר - היה מתירא לילה. והם, היגו האדון (שהוא בן המלך האמת) והעבד (שהוא בן השפחה באמת שהיה מתחלה מלך פנ"ל) היו מתיראים לומר לאדם היצר הנ"ל שיוליכם לישוב. אחר-כֵּן בא אדם היצר הנ"ל, ואמר להם שיוליכם לישוב. והולך אותם לישוב, ולקח את הכלי הנ"ל, ונתנה לבן המלך האמתי ואמר לו: הכלי אני נותן לך; ועם האדם הזה (היגו העבד שלו, שהוא בן השפחה באמת שהיה מלך תחלה מחמת החלוף פנ"ל) - תדע איך להתנהג עמו.

צו גיהערט. האבין זיי גיהערט. אז סע איז זייער א וואוילער זיסער ניגון וואס סע איז א ווילד חידוש זייער. האט ער זיך צו זיי אנגירופין (דהיינו דער מענש פון דעם וואלד) וואס איז דאס ביי אייך אזוי א חידוש. אלא מאי איך האב א כלי וואס איך האב מקבל גיווען פון מיינע עלטערין. וואס זיי האבין עס גנשיט פון זייערע עלטרינס עלטערין. וואס די כלי איז גימאכט גיווארין מיט אזוינע זאכין מיט אזוינע בעלעטליך און מיט אזוינע פארביין. וואס אז מען נעמט די כלי און מען ליגט זי אויף א וואסירע בהמה. אודער אויף א וואסער עוף. אזוי היבט עס תיכף אן צו שפילן דעם ניגון (דהיינו דעם ניגון וואס די חיות האבין דא גישפילט).

דערנאך איז ווידער גיווארין דאס גילעכטער. און סע איז גיווארין טאג. און דער מענש פון דעם וואלד איז זיך ווידער אנועק גיגאנגען. און ער (דהיינו דער אמתיר בן מלך) איז גיגאנגען זוכין די כלי. און ער האט אויסגיוזוכט אין דעם גאנצין חדר און ער האט גישט גיפונען און ווייטער האט ער מורא גיהאט צו גיין. און זיי (דהיינו דער אמתיר בן מלך מיט זיין קנעכט וואס ער איז דער בן השפחה וואס פריי איז ער גיווען מלך) האבין מורא גיהאט צו זאגן דעם מענשן פון דעם וואלד אז ער זאל זיי פירין אין יישוב אריין. דערנאך איז גיקומען דער מענשן פון דעם וואלד. און האט צו זיי גיזאגט אז ער וועט זיי פירין אין יישוב אריין. האט ער זיי גיפירט אין יישוב אריין. און ער האט גינומען די כלי הנ"ל. און האט זי גיגיבן צו דעם אמתין בן מלך. און האט צו אים גיזאגט. די כלי שענק איך דיר. און מיט דעם (דהיינו מיט דעם קנעכט וואס ער איז פריי גיווען מלך וכי פנ"ל) וועסטו וויסן ווי אזוי זיך צו פירין מיט

לקט רמזים

הלא יש אצלי כלי וכו': הכלי מרמז לעצות רבינו, עצות רבינו, תיכף מתחיל לנגן את הניגון הזה, וכל אחד ואחד, יהיה מי שיהיה, אם הוא שם על עצמו את הכלי הנפלא הזה, כלומר שמקיים את

(לויית חו)

סיפורי מעשה יא - מבן מלך ובן שפחה מעשיות רנג

ושאלו אותו: להיכן גלף? אמר להם שישאלו וידרשו אחר המדינה שנקראת בשם הזה: 'המדינה טפשית - והמלך חכם' (דאס ניירישע לאנד - און דער קלוגער מלכות) - בזה הלשון ספר רבנו גרו יאיר). שאלו אותו: להיכן ולאיזה צד נתחיל לשאל אחר המדינה הזאת? הראה להם בידו לצד פלוני (פמראה באצבע). ואמר האדם היער להבין מלך האמתי: לך לשם, אל המדינה הנ"ל - ושם תבוא אל הגדלה שלך; והלכו להם. והיו הולכים בדרךכם, והיו מתאונים מאד למצא איזה חיה או בהמה, לנסות את הפלי הנ"ל אם תוכל לנגן פנ"ל; אך עדן לא היו רואים שום מין חיה. אחר-כך באו יותר לישוב, ומצאו איזה בהמה, והניחו הפלי עליה - והתחילה לנגן פנ"ל.

והיו הולכים ובאים עד שבאו אל המדינה הנ"ל. ואותה המדינה היה חומה סביב לה, ואין נכנסין אליה כי אם בשער אחד, וצרכים לסבב כמה פרסאות עד שבאין אל השער לכנס אל המדינה. והלכו וסבבו עד שבאו אל השער. כבואם אל השער לא רצו להניח אותם לכנס: היות שהמלך של המדינה מת, ונשאר הבן-מלך, והניח המלך צוואה: באשר שער עכשו היה קוראין את המדינה 'דאס ניירישע לאנד און דער קלוגער מלכות', עכשו יהיו

ג. מדינה טפשית ומלך חכם.

אים. האבין זיי אים גיפֿרעגט. ווי הין זאלין מיר גיין. האט ער זיי גיזאגט. אז זיי זאלין זיך פֿרעגין צו דער מדינה. וואס זי הייסט מיט דעם נאמען. דאס ניירישע לאנד און דער קלוגער מלכות. האבין זיי אים גיפֿרעגט. אין וועלכער זייט זאלין מיר זיך אנהייבן צו פֿרעגין צו דער מדינה. האט ער זיי גוויזן מיט דער האנט האט אהער (אזוי ווי איינער וויזט מיט אים פינגער) האט דער מענש פון דער וואלד גיזאגט צו דעם אמתין בן מלך. גיי אהין צו דער מדינה. און דארט וועסטו קומען צו דיין גדולה. זענען זיי גיגאנגען. ווי זיי זענען גיגאנגען. האבין זיי זייער גיגלוסט אז זיי זאלין גיפֿינען עפעס א חיה אדער א בהמה. פֿדי זיי זאלין פֿרויבן די פֿלי אויב זי וועט קאנען שפֿילן (פֿנ"ל) נאר זיי האבין נאך קיין שום חיה ניט גיזעהן דערנאך זענען זיי מער אין ישוב אריין גיקומען. האבין זיי גיפֿונען עפעס א בהמה. האבין זיי אויף איר אנידער גילייגט די פֿלי. האט זי אנגיהויבן צו שפֿילן דעם ניגון (פֿנ"ל) זענען זיי אזוי גיגאנגען און גיגאנגען ביז זיי זענען גיקומען צו דער מדינה. און די מדינה איז גיווען א מויער ארום איר און מע האט אין דער מדינה ניט גיקאנט אריין גיין נאר מיט איין טויער. מוז מען ארום גיין פֿמה מייל ביז מען קומט צום טויער. זענען זיי ארום גיגאנגען ביז זיי זענען גיקומען צום טויער. אז זיי זענען שוין גיקומען צום טויער. האט מען זיי גישט גינואלט אריין באשר דער מלך פון דער מדינה איז גישטארבין. איז גיבליבן דער בן מלך. האט דער מלך גילאזט צוואה באשר ביז אהער האט מען גירופין די מדינה. דאס ניירישע לאנד און דער קלוגער מלכות. היינט זאל מען זי שוין רופין פארקערט דאס קלוגע לאנד און דער

רנר סיפורי מעשה יא - מבן מלך ובן שפחה מעשיות

קוראין אותה להפך: דאס קלוגע לאנד און דער ניירישער מלכות, ומי שיחגר מתניו לזה שישחרר השם לקדמותו, דהינו שיהיו חוזרים וקוראים את המדינה בשם הראשון, דהינו 'מדינה טפשית ומלך חכם' - הוא יהיה מלך; על-כן אין מניחין שום אדם לפגס אל המדינה כי אם מי שיחגר מתניו לזה, על-כן לא רצו להניח אותו לפגס, ואמרו לו: האתה יכול לחגר מתניך לזה, להחזיר אל המדינה השם הראשון? ובנדאי אי אפשר להכניס עצמו לדבר כזה, ולא יכלו לכנס. והסיתו העבד הנ"ל שישחררו לביתם; אף הוא לא רצה לחזר, מחמת שהאדם היער אמר לו שילך למדינה זו ושם יבוא לגדלה שלו.

בתוך כך בא לשם עוד אדם אחד שהיה רוכב על סוס, ורצה לפגס ולא הניחו אותו גם-כן לפגס מחמת הנ"ל. בתוך כך ראה שעומד הסוס של אותו האדם, ולקח הכלי הנ"ל והניחה על הסוס, והתחיל לנגן הנגון הנפלא מאד כנ"ל. ובקש מאד האדם של הסוס שימכר לו הכלי הזאת, ולא רצה למכרה, והשיב לו: מה תוכל לתן לי בעד כלי נפלאה כזו? אמר לו האדם של הסוס הנ"ל: מה תוכל לפעל עם הכלי הזאת? (הלא הוא רק) שתעשה עמה

ד. מדינה חכמה ומלך טפש.

ניירישע מלכות. און ווער סע וועט זיך אונטער נעמען. אז ער זאל אום קערין צו דער מדינה דעם ערשטין נאמען. דהיינו אז מע זאל ווידער רופין די מדינה מיט דעם ערשטין נאמען. דאס ניירישע לאנד און דער קלוגער מלכות. זאל דער דאזיגער מלך ווערין. איבער דעם לאזט מען קיין שום מענשן נישט אריין אין דער מדינה. סיידן דער וואס ער וועט זיך אונטער נעמען דאס דאזיגע אז ער זאל אום קערין דער מדינה דעם ערשטין נאמען. האט מען אים גיזאגט קאנסטו דיך דאס אונטער נעמען. אז דו זאלסט דער מדינה אום קערין דעם ערשטין נאמען. האט ער זיך בנודאי נישט גיקאנט דאס אונטער נעמען. האבין זיי נישט גיקאנט אריין גיין האט אים דער קנעכט אן גירעט אז זיי זאלין זיך אומקערין אהיים. נאר ער האט נישט גינואלט אומקערין זיך. ווארין דער מענש פון דעם וואלד האט אים גיזאגט אז ער זאל גיין צו דער מדינה און דארט וועט ער קומען צו זיין גדולה.

דערנווייל איז אהין אנגיקומען נאך איין מענש. וואס ער האט גיריטין אויף א פערד. און ער האט גינואלט אריין גיין. האט מען אים אויף נישט גילאזט אריין מחמת דעם (23ל) דערנווייל האט ער דערזעהן סע שטייט דאס פערד פון יענעם מענטשן. איז ער גיגאנגען און האט גינומען די כלי. און האט זי אנידער גילייגט אויף דעם פערד. האט עס אנגיהויבין צו שפילין דעם זייער וואוילין ניגון (23ל) האט אים דער מענש פון דעם פערד זייער גיבעטין. אז ער זאל אים פארקויפן. און ער האט אים גיענפערט. וואס קאנסטו מיר גיבין פאר אזוי איין ווינדערליכע כלי. האט דער מענש פון דעם פערד צו אים גיזאגט. וואס קאנסטו דען טאן מיט דער כלי. נאר דו וועסט מאכין מיט

סיפורי מעשׂה יא - מבן מלך ובן שפחה מעשיות רנה

קאמעדיאַ", ותקבל דינר; אבל אני יודע דבר שהוא טוב יותר מהכלי שלך, דינינו שאני יודע דבר שקבלתי מאבות אבותי, להיות מבין דבר מתוך דבר, דינו שאני יודע דבר כזה שקבלתי מאבות אבותי שיכולים להיות על-ידה מבין דבר מתוך דבר, שפשאחד אומר איזה דבור בעלמא - יכולים על-ידי הקבלה הנ"ל שיש לי להבין דבר מתוך דבר. ועדין לא גליתי זאת לשום אדם בעולם; בכך אני אלמד אותך הדבר הזה - ואתה תתן לי הכלי הזאת הנ"ל. ונתישב (הבן-מלך האמת שהיה לו הכלי הזאת כנ"ל) שפאמת הוא דבר נפלא, להיות מבין דבר מתוך דבר, ונתן לו הכלי הנ"ל, והוא (דינו האדם של הסוס הנ"ל) הלך ולמדו הדבר הנ"ל, להיות מבין דבר מתוך דבר.

ה. משחק, הצגה.

איר איין קאמעדיאַ און דו וועסט נעמען א גילדן. איך קאן אבער א זאך וואס סע איז בעסער פון דיין פלי. איך ווייס א זאך וואס איך האב מקבל גינען פון מיינע עלטערין. אז מע זאל זיין איין מבין דבר מתוך דבר. דיינו ווייס אזוי א זאך וואס איך האב מקבל גינען פון מיינע עלטערין. וואס דורך דער זאך קאן מען זיין איין מבין דבר מתוך דבר. (מע זאל פארשטיין איין זאך פון דער אנדערער זאך) אז איינער רעט עפעס איין ווארט. קאן מען דורך דעם וואס איך האב מקבל גינען. אז מע זאל פארשטיין דבר מתוך דבר (דייניו איין זאך פון דער אנדערער) און איך האב נאך די זאך גיט אויסגינאגט פאר קיין שום מענשן אין דער וועלט. בכך וועל איך דיך אויסלענען די דאזיגע זאך. און דו וועסט מיר געבין די דאזיגע פלי דערפאר. האט ער זיך מיישב גינען (דייניו דער אמתיר פון מלך וואס ער האט גיהאט די פלי) סע איז איין אמת איין גרויס חידוש אז מע זאל זיין איין מבין דבר מתוך דבר. האט ער אים אנוועק גיגיבן די פלי. און ער (דייניו דער מענש פון דעם פערד) איז גיגאנגען און האט אים אויס גילערינט ער זאל זיין א מבין דבר מתוך דבר.

לקט רמזים

דבר, אדרבה, לא רק שיש לו את הכלי, אלא שהוא מנגן את הניגון האמיתי שלו, ולכן הסכים בן המלך למסור את הכלי לאדם של הסוס, כי דווקא על ידי כך זכה לכלי ולסגולותיו המעשיות, היינו להיות מבין דבר מתוך דבר. כי לפעמים יתכן שאדם לומד ומתפלל ואף מקיים עצות הצדיק, אף על פי כן חסר לו זאת שאין הוא מבין דבר מתוך דבר, ואז הוא נמצא במדריגה נמוכה המכונה "קאמעדייע" שחוק, לעומת המדריגה הנעלה של להבין דבר מתוך דבר, ואין עצה אחרת אלא להתבטל לצדיק לגמרי כאילו אינו יודע כלום, ולתת לו לגמרי את

והוא הלך ולימדו הדבר הנ"ל להיות מבין דבר מתוך דבר: הנה להלן מבואר שהגם שמסר לו לאדם של הסוס את הכלי, אף על פי כן נשאר אצלו הכלי, כי הכסא של המלכות של המדינה היה עשוי מהעץ של הכלי הנ"ל, ואנ"ש מפרשים כאן, משום שכל זמן שהוא אינו מבין דבר מתוך דבר אין לו שום תועלת מהכלי הנ"ל, אדרבה הוא רק עושה עמו "קאמעדיא" שחוק ולעג, כי יש אנשים רבים, רחמנא ליעלן מדעתם המעוותת, שכל עסקם בתורה הוא רק קרדום לחפור בה ולקבל דינר על ידי זה, ואם כן אין הכלי פועל פעולתו האמיתית, אבל כשהוא מבין דבר מתוך

רנו סיפורי מעשה יא - מבן מלך ובן שפחה מעשיות

והבן-מלך האמת, מאחר שנעשה מבין דבר מתוך דבר הנה הולך שם אצל שער המדינה הנ"ל, והבין שהוא באפשר שיחגור מתניו לזה, להחזיר להמדינה שם הראשון; כי כבר נעשה מבין דבר מתוך דבר, על-פני הבין שהוא באפשר, אף-על-פי שעדין אינו יודע איך ומה, איך יוכל לעשות זאת - אף-על-פי-כן, מאחר שנעשה מבין דבר מתוך דבר, על-פני הבין שהוא באפשר. ונתישב שיצוה להניח אותו לכנס, והוא יכניס עצמו לזה (הינו להחזיר להמדינה שם הראשון); ומה יפסיד בזה? ונאמר (לאותן האנשים שלא רצו להניח לכנס שם שום אדם כי אם מי שיחגור מתניו לענין הנ"ל) שיניחו אותו לכנס, והוא יחגור מתניו לענין הנ"ל, להחזיר אל המדינה שם הראשון; והניחו אותו לכנס. והודיעו אל השרים שנמצא איש פנה שרוצה לחגור מתניו לזה, להחזיר

און דער אמתיר בן מלך. מחמת ער איז שוין גינארין א מבין דבר מתוך דבר. איז ער דארט אום גינאנגען ביי דעם טויער פון דער מדינה. און ער האט פארשטאנען אז סע איז יא גימאלט אז ער זאל זיך דאס אונטער נעמען. אז ער זאל אומקערין צו דער מדינה דעם ערשטין נאמען ווארין ער איז זיך שוין גינארין איין מבין דבר מתוך דבר. איבער דעם האט ער פארשטאנען אז סע איז גימאלט האטשע ער האט נאך גיט גוואוסט ווי אזוי. ווירמיר וועט ער דאס קאנען אז ער זאל אומקערין דעם ערשטין נאמען צו דער מדינה. נאר פון דעסטונעגין פארט ווייל ער איז גינארין א מבין דבר מתוך דבר האט ער פארשטאנען אז סע איז גימאלט. האט ער זיך מיישב גיווען. ער וועט זיך הייסין אריין לאזין. און ער וועט זיך דאס אונטער נעמען אז ער זאל אומקערין צו דער מדינה דעם ערשטין נאמען. וואס וועט ער דא צו לייגין. האט ער גינאגט (צו די מענשן וואס זיי האבין אים גיט גינאלט אריין לאזין) אז זיי זאלין אים אריין לאזין און ער וועט זיך אונטער נעמען דאס דאזיגע אז ער זאל אום קערין דער מדינה דעם ערשטין נאמען. האט מען אים אריין גילאזט. און מע האט מודיע גיווען די שרים אז סע גיפינט זיך אזוי איין מענש. וואס ער וויל זיך דס

לקט רמזים

כל אחד מישראל, כמובא בליקוטי הלכות ברכת השחר הלכה ג', לא היה רק כשנעשה מבין דבר מתוך דבר, כי אף על פי שעיקר הבחירה להבין מעצמו הוא רק אצל גדולי גדולים שהם בכחינת משה שהוסיף יום אחד מדעתו (שבת פ"ח), אבל גם אצל אנשים פשוטים נמצא קצת מעין זה, שזה עיקר שורש הבחירה של כל אחד (ובעבור זה הזהיר כל כך אדמו"ר ז"ל לצעוק להשם יתברך על תיקון העצות). (כוכבי אור, ששון ושמחה הגה"ה ג')

הכלי, והצדיק ילמד אותו כיצד להפיק את התועלת הנכונה מן הכלי, היינו להבין דבר מתוך דבר, ועל ידי זה תהיה עבודתו שלימה ותמימה ולא "קאמעדייע". (לויית ח)
בכל דיבור ודיבור שאדמו"ר ז"ל יורנו וילמדנו עוד ירמוז לנו להבין מעצמנו על ידי רמזי ידי חכמתו הקדושה המלוכבים גם היום בספריו הקדושים, וכמובן מזה בהמעשה של הבנים שנחלפו, שהתיקון של הבן מלך שהוא מרמוז על

סיפורי מעשה יא - מבן מלך ובן שפחה מעשיות רנו

להמדינה שם הראשון.

והביא והו אל השרים של המדינה, ואמרו לו השרים: תדע, שגם אנחנו - אין אנו טפשים חס ושלום; רק שהמלך שהיה היה חכם גדול מפלג מאד - אשר כנגדו היינו כלנו נחשבים טפשים, ועל-כן היתה המדינה נקראת 'מדינה טפשית ומלך חכם'. ואחר-כך נפטר המלך הנ"ל, ונשאר הבן-מלך; וגם הוא חכם, אבל כנגדנו - אינו חכם כלל, על-כן נקראת המדינה (עכשו) להפך: 'מדינה חכמה ומלך טפש'. והניח המלך צנאה שמי שימצא חכם כזה שיוכל להחזיר להמדינה שם הראשון - הוא יהיה מלך, וצנה לבנו שפשימצא איש כזה יסתלק הוא מן המלוכה, ואותו האיש יהיה נעשה מלך. הינו כשימצא חכם כזה שיהיה מפלג בחכמה מאד מאד, עד שכנגדו יהיו כלם טפשים - הוא יהיה מלך; כי זה האיש יכול להחזיר להמדינה שם הראשון, כי יהיו חוזרים וקורין אותה 'מדינה טפשית ומלך חכם', כי הם כלם טפשים כנגדו. על-כן תדע לאיזה דבר אתה מכניס עצמך (כל זה אמרו לו השרים הנ"ל). ואמרו לו (הינו גם-כן השרים הנ"ל, כי כל זה הוא המשך הבריחה): הנסיון יהיה אם אתה חכם כזה: היות שיש פאן גן שנשאר מן המלך שהיה שהוא היה חכם גדול מאד, והגן הוא נפלא מאד מאד, שגדלים בו כלי מתכות,

אונטער נעמען ער זאל אומקערין דער מדינה דעם ערשטין נאמען. האט מען אים גיבראכט צו די שרים פון דער מדינה. האבין אים די שרים גיזאגט. דו זאלסט וויסן. אז מיר זענען אויף קיין נערנים ניט חס ושלום. נאר דער מלך וואס סע גיווען. ער איז גיווען א ווילד גרויסער חכם זייער. וואס אקעגין אים. זענען מיר אלע גיווען נערנים. איבער דעם פלעגט מען די מדינה צו רופין דאס ניירישע לאנד און דער קלוגער מלכות. דערנאך איז דער מלך גישטארבין. איז גיבליבן דער בן מלך. און דער בן מלך איז אויף א חכם. נאר אקעגין אונז איז ער גאר קיין חכם ניט. איבער דעם רופט מען היינט די מדינה פארקערט. דאס קלוגע לאנד און דער ניירישער מלכות. האט דער מלך צוואה גלאזט אז סע וועט זיך גיפינען אזוי א חכם וואס ער זאל קענען אומקערין צו דער מדינה דעם ערשטין נאמען. זאל ער זיין מלך. און האט אנגיזאגט דעם זון אז סע וועט זיך גיפינען אזוי א מענטש. זאל ער אים אפטקעטין די מלוכה. דהיינו אז סע וועט זיך גיפינען אזוי א חכם. וואס ער וועט זיין אזוי א ווילד גרויסער חכם. וואס אקעגין אים וועלן זיי אלע זיין נערנים. זאל ער ווערין מלך. ווארין דער מענטש וועט זיך ווידער אומקערין צו דער מדינה דעם ערשטין נאמען. דאס ניירישע לאנד און דער קלוגער מלכות. ווארין זיי זענען זיך אלע נערנים אקעגין אים. בכן זאלסטו וויסן וואס דו נעמסט דך דא אונטער (אויז האבין אלץ די שרים צו אים גיזאגט).

נאך האבין זיי אים גיזאגט די פרום וועט זיין אויב דו ביסט אזוי א חכם. באשר סע איז דא פארנהאנדן א גארטין וואס סע איז איבער גיבליבן פון דעם מלך וואס סע גיווען. וואס ער איז גיווען זייער א גרויסער חכם. און דער גארטין איז זייער א ווילד חידוש. סע וואקסן אין אים כלי

רנח סיפורי מעשה יא - מבן מלך ובן שפחה מעשיות

כְּלִי כֶסֶף וְכִלְי זָהָב, וְהוּא נִפְלֵא וְנוֹרָא מְאֹד; אֵף אִי אֶפְשֵׁר לִפְנֵס בּוֹ, כִּי כְּשֹׁנְכָנֵס בּוֹ אָדָם - אֲזִי תִכְףּ מִתְחִילִין שָׁם לְרוֹדְפוֹ, וְרוֹדְפִין אוֹתוֹ וְהוּא צוֹעֵק, וְהוּא אֵינּוּ יוֹדֵעַ כִּלְל וְאֵינּוּ רוֹאֶה מִי רוֹדֵף אוֹתוֹ, וְכֵףּ הֵם רוֹדְפִין אוֹתוֹ עַד שְׁמִבְרִיחִין אוֹתוֹ מִן הַגֶּן. עַל-כֵּן נִרְאֶה אִם אֵתָּה חָכֵם, אִם תּוֹכֵל לִפְנֵס אֶל הַגֶּן הַזֶּה. וְשָׂאל אִם מִכִּים אֵת הָאָדָם הַנִּכְנָס. אָמְרוּ לוֹ שְׁהֶעֱקֵר שְׂרוֹדְפִין אוֹתוֹ, וְהוּא אֵינּוּ יוֹדֵעַ כִּלְל מִי וְנָמִי רוֹדֵף אוֹתוֹ, וּבּוֹרַח בְּבִהְלָה גְדוּלָּה מְאֹד, כִּי כֵן סִפְרוּ לָהֶם בְּנֵי אָדָם שְׁנֹכְנֵסוּ לְשָׁם.

וְהִלֵּךְ אֶל הַגֶּן (הֵינּוּ זֶה הַבֵּן מֶלֶךְ הָאֻמָּת), וְנִרְאֶה שֵׁישׁ לוֹ חוֹמָה סָבִיב, וְהַשְׁעַר פְּתוּחַ, וְאֵין שָׁם שׁוֹמְרִים; כִּי בְּיָדָאִי אֵין צְרִיכִים שׁוֹמְרִים לְזֶה הַגֶּן. וְהִנֵּה הוֹלֵךְ אֶצֶל הַגֶּן, וְהִסְתַּכַּל וְנִרְאֶה שְׁעוֹמֵד שָׁם אֶצֶל הַגֶּן אָדָם, הֵינּוּ שְׁהִיָּה מְצִיר שָׁם אָדָם. וְהִסְתַּכַּל וְנִרְאֶה שְׁלִמְעֵלָה, מַעַל הָאָדָם, יֵשׁ דָּף, שְׁקוֹרִין "טֹאבְלִיצֶע", וְכָתוּב שָׁם שְׁזָה הָאָדָם הִנֵּה מֶלֶךְ לִפְנֵי כְּמָה מְאֹת שָׁנִים, וּבִימֵי הַמֶּלֶךְ הַזֶּה הִנֵּה שָׁלוֹם. כִּי עַד אוֹתוֹ הַמֶּלֶךְ הִנֵּה מִלְחָמוֹת, וְכֵן אַחֲרָיו הִנֵּה

1. לוח.

מִתְכוֹת (דְּהֵינּוּ כְּלִים פֻּן אֵיין וּוּאָרְג) זִילְפֶּרְנֶע כְּלִים און גִּילְדֶענֶע כְּלִים. און עַר אִיז א ווִילְד חִירוֹשׁ זִייעַר. נָאָר מַע קַען נִיט אַרִיין גִּיין אִין דַּעַם גְּאָרְטִין. וְוֹאָרִין אַז אֵיין מַעַנְשׁ גִּיִּיט אִין אִים אַרִיין. אַזוֹי הֵיִיבֵט מַעַן אִים אָן תִּיכְףּ צוֹ יֶאָגִין. און מַע יֶאָגִט. און עַר שְׁרִיִיט און עַר ווִיִּסֵט גָּאָר נִיט און זַעֲהֵט גָּאָר נִיט וְוַעַר סַע יֶאָגִט אִים און אַזוֹי יֶאָגִט מַעַן אִים אֶלְיָן בִּיז מַעַן מֵאָכֵט אִים אַנְטְלוֹיִפִין פֻּן דַּעַם גְּאָרְטִין. כֵּכֵן וְוַעֲלִין מִיר זַעֲהֵן אוֹיֵב דוֹ בִּיִּסֵט אֵיין חָכֵם. אַז דוֹ וְוַעֲסֵט קַעַנְעֵן אַרִיין גִּיין אִים דַּעַם גְּאָרְטִין. הָאָט עַר גִּיפֶרְעֶגֶט צוֹ מַע שְׁלֶאָגֵט דַּעַם מַעַנְשֵׁן וְוֹאָס עַר גִּיִּיט אַרִיין. הָאָבִין זִי גִינְאָגֵט. דַּעַר עִיקֵר אִיז מַע יֶאָגִט אִים. און עַר ווִיִּסֵט גָּאָר נִיט וְוַעַר סַע יֶאָגִט אִים. און עַר מוֹז אַנְטְלוֹיִפִין מִיט גְּרוִיס בְּהֵלָה זִייעַר. וְוֹאָרִין אַזוֹי הָאָבִין זִי דַּעַרְצִיִילֵט מַעַנְשֵׁן וְוֹאָס זִי זַעַנְעֵן אַהִין אַרִיין גִּינְאָגֵעֵן.

(אזוֹי הָאָבִין אֶלְיָן גִּינְאָגֵט דִּי שְׁרִים צוֹ דַּעַם אַמְתִּין בֵּן מֶלֶךְ).

הָאָט עַר זִיף אוֹיף גִּיהוֹיִבִין און אִיז גִּינְאָגֵעֵן צוֹ דַּעַם גְּאָרְטִין. הָאָט עַר גִּיזַעֲהֵן סַע אִיז פֹּאָרְהֶאָנְדִין אַ מוֹיֶעַר אַרוֹם אִים. און דַּעַר טוֹיֶעַר אִיז אוֹיִפִין. און סַע קִיין שׁוֹמְרִים דָּאָרְט נִיט פֹּאָרְהֶאָנְדִין. וְוֹאָרִין מַע בְּאִדְאָרְף בְּוּדָאִי נִיט קִיין שׁוֹמְרִים צוֹ דַּעַם גְּאָרְטִין (וְוֹאָרִין סַע קָאן זִיף קִינְעֵר אִין אִים נִיט אַרִיין גִּיין כְּנִיל) אִיז עַר גִּינְאָגֵעֵן בִּי דַּעַם גְּאָרְטִין (דְּהֵינּוּ דַּעַר אַמְתִּיר בֵּן מֶלֶךְ) הָאָט עַר אַ קוֹק גִּיטָאָן. הָאָט עַר דַּעַרְזַעֲהֵן אַז סַע שְׁטִיִיט דָּאָרְט לַעֲבִין דַּעַם גְּאָרְטִין אַ מַעַנְשׁ. דְּהֵינּוּ סַע אִיז דָּאָרְט גִּינְוַעַן אוֹיס גִּימְאֵלֵט אַ מַעַנְשׁ. הָאָט עַר ווִיִּטְעַר אַ קוֹק גִּיטָאָן הָאָט עַר גִּיזַעֲהֵן אַז אִיבַּעַר דַּעַם מַעַנְשֵׁן אִיז פֹּאָרְהֶאָנְדִין אֵיין טֹאבְלִיצֶע. און דָּאָרְט שְׁטִיִיט אַנְגִּישְׁרִיבֵן אַז דַּעַר מַעַנְשׁ. דָּאָס אִיז גִּינְוַעַן אַ מֶלֶךְ פֹּאָר כְּמָה מְאֹת שָׁנִים. (פֹּאָר ווִיפִיל הַהִנְדַּעַרְט יֶאָר) און אִין דִּי צִיִּיטִין פֻּן דַּעַם מֶלֶךְ אִיז גִּינְוַעַן שָׁלוֹם. וְוֹאָרִין בִּיז דַּעַם מֶלֶךְ אִיז גִּינְוַעַן מִלְחָמוֹת. און אַזוֹי נָאָף אִים אִיז גִּינְוַעַן מִלְחָמוֹת און אִין דִּי טַעַג פֻּן דַּעַם מֶלֶךְ אִיז גִּינְוַעַן שָׁלוֹם.

סיפורי מעשה יא - מבין מלך ובן שפחה מעשיות רנט

מלחמות, ובימי המלך הזה - היה שלום. והתבונן - מאחר שכבר נעשה מבין דבר מתוך דבר פנ"ל - שהכל תלוי בזה האדם; שפשוטנסין לגן ורודפין אותו - אין צריכין לברח כלל, רק לעמד עצמו אצל האדם הזה, ועל-ידי-זה ינצל. ויותר מזה: שאם יקחו את האדם הזה, ויעמידו אותו לפנים, בתוך הגן הזה - אזי יוכל כל אדם לפנס בשלום אל הגן הזה (כל זה הבין זה הפן-מלך האמת על-ידי שהיה מבין דבר מתוך דבר פנ"ל).

והלך ונכנס אל הגן, ותכף כשהתחילו לרדפו - הלך ועמד אצל האדם הנ"ל שעומד אצל הגן מבחוץ, ועל-ידי-זה יצא בשלום, בלי פגע כלל; כי אחרים כשנכנסו לגן והתחילו לרדפם היו בורחים בבהלה גדולה מאד, והיו מפנים ונלקים על-ידי-זה, והוא יצא בשלום ושלחה על-ידי שעמד עצמו אצל האדם הנ"ל. והשרים ראו ותמהו על שייצא בשלום. ואזי צנה (זה הפן מלך האמת) לקח את האדם הנ"ל ולהעמיד אותו בפנים, בתוך הגן. וכן עשו, ואזי עברו כל השרים בתוך הגן, ונכנסו ויצאו בשלום, בלי פגע כלל. אמרו לו השרים: אף-על-פי-כן, אף-על-פי שראינו ממך דבר כזה - אף-על-פי-כן

האט ער פארשטאנען. ווארין ער איז זיך שוין גיווען א מבין דבר מתוך דבר. אז סע איז גאר גיווענט אין דעם מענטשן. אז מע גייט אין דעם גארטן אריין און מע הייבט אן צו יאגן. באדארף מען גאר ניט צו אנטלויפן גאר מע זאל זיך שטעליך לעבין דעם מענטשן דורך דעם וועט מען ניצול ווערן. נאך מער אפילו אז מע זאל נעמען דעם מענטשן און מע זאל אים אריין שטעליך אינעווייניק אין דעם גארטן אריין. אזוי וועט קענען איטליכער מענטש אריין גיין בשלום אין דעם גארטן אריין. (אזוי האט אלץ פארשטאנען דער אמתיר בן מלך ווייל ער איז גווען א מבין דבר מתוך דבר) האט ער זיך אויפגיהויבן און איז אריין גיגאנגען אין דעם גארטן אריין. און תיכף ווי מע האט אים אנגיהויבן צו יאגן. איז ער גיגאנגען און האט זיך גישטעלט לעבין דעם מענטשן וואס סע גישטאנען לעבין דעם גארטן פון דרויסן און דורך דעם איז ער ארויס בשלום און סע האט אים גאר ניט גישאט ווארין אנדערע אז זיי זענען אריין גיגאנגען אין דעם גארטן און מע האט זיי אנגיהויבן צו יאגן. זענען זיי אנטלויפן גינארין מיט גרוס בהלה זייער. און זיי זענען גישלאגן גינארין דורך דעם. און ער איז ארויס בשלום ושלחה. דורך דעם וואס ער האט זיך גישטעלט לעבין דעם מענטשן. און די שרים האבן דאס גיזעהן און האבן זיך זייער פארווינדערט. וואס ער איז ארויס בשלום. דערנאך האט ער גיהייסן (דהיינו דער אמתיר בן מלך האט גיהייסן) אז מע זאל נעמען דעם מענטשן. און מע זאל אים אריין שטעליך אינעווייניק אין דעם גארטן אריין האט מען אזוי גיטאן. אזוי זענען אלע שרים אריין גיגאנגען אין דעם גארטן אריין און זיי זענען זיך דארט דורך גיגאנגען און זענען ארויס בשלום.

האבן זיך די שרים צו אים אנגירופין. פון דעסט וועגן פארט האטשע מיר האבן פון דיר גיזעהן אזוי א זאך. פון דעסט וועגן פארט. פון איין זאך וועגן. קומט דיר נאך ניט אפצוגיבן די מלוכה.

רם סיפורי מעשה יא - מבן מלך ובן שפחה מעשיות

בשָׁבִיל דְּבַר אֶחָד אֵין רְאוּי לְתַן לָךְ הַמְּלוּכָה; נִנְסָה אוֹתָךְ עוֹד בְּדָבָר אֶחָד. אָמְרוּ לוֹ: הֵיזוֹת שְׂיֵשׁ כָּאֵן כֶּסֶף מִהַמֶּלֶךְ שְׁהִיָּה, וְהַכֶּסֶף גְּבַהּ מְאֹד, וְאָצֵל הַכֶּסֶף עוֹמְדִים כָּל מֵינֵי חַיּוֹת וְעוֹפוֹת שֶׁל עֵץ (הֵינּוּ שְׁהֵם חַתּוּכִים וּמְתַקְנִים מִן עֵץ, בְּלַע"ז: אוּיִסְגְּשִׁינְצֵט); וְלִפְנֵי הַכֶּסֶף עוֹמֵד מְטָה, וְאָצֵל הַמְּטָה עוֹמֵד שְׁלַחַן, וְעַל הַשְּׁלַחַן עוֹמֵד מְנוּרָה; וּמִן הַכֶּסֶף יוֹצְאִים דְּרָכִים כְּבוֹשִׁים (שְׁקוֹרִין גִּשְׁלֵאגִינְע וְעֵגִין), וְהַדְּרָכִים הֵם בְּנוּיִים בְּבִנְיָן חוֹמָה (הֵינּוּ גִימּוּאִירְטֵי וְעֵגִין), וְאֵלּוֹ הַדְּרָכִים יוֹצְאִים מִן הַכֶּסֶף לְכָל צַד; וְאֵין אָדָם יוֹדֵעַ כֶּלָּל מָה עֵנְיָן הַכֶּסֶף הִזָּה עִם הַדְּרָכִים הַלָּלוּ. וְאֵלּוֹ הַדְּרָכִים כְּשֶׁהֵם יוֹצְאִים וּמִתְפַּשְׁטִים לְהֵלֵן אֵיזָה שְׁעוּר, עוֹמֵד שֶׁם אֲרִיָּה שֶׁל זָהָב, וְאֵם יֵלֶךְ וְיִתְקַרֵּב אָצֵלוֹ אֵיזָה אָדָם אֲזִי יִפְתַּח אֶת פִּיו וְיִבְלָעֵנוּ; וְלֵהֵלֵן מִן אוֹתוֹ הָאֲרִיָּה מִתְפַּשֵּׁט הַדְּרָךְ עוֹד לְהֵלֵן יוֹתֵר. וְכֵן בְּשָׂאָר הַדְּרָכִים

מִיר וְעֵלִין דִּיךְ פְּרוּבֵן נֶאָף מֵט אֵיין זָאף. בְּאֶשֶׁר דָּא אֵיז פֶּאֶרְהֵאנְדִין אַ שְׁטוּל פּוֹן דְּעֵם מְלֶךְ וְוֵאס סְעֵ גִינְוֵען. אוֹן דִּי שְׁטוּל אֵיז זֵייעֶר הוּיף. אוֹן בֵּי דְעֵר שְׁטוּל שְׁטֵייעֶן אֵלִיִּלֵי חַיּוֹת אוֹן עוֹפוֹת פּוֹן הָאֶלֶךְ אוּיִס גִּישְׁנִיִּצֵט. אוֹן פֶּאֶר דְעֵר שְׁטוּל שְׁטֵיט אַ כְּעֵטִיל אוֹן בֵּי דְעֵם כְּעֵט שְׁטֵיט אַ טֵיש אוֹן אוּיף דְעֵם טֵיש שְׁטֵיט אַ לֵיכְטֵער. אוֹן פּוֹן דְעֵר שְׁטוּל גֵייעֶן אַרוּיס גִּישְׁלֵאגִינְע וְעֵגִין. אוֹן דִּי וְעֵגִין זְעֵנען גִימּוּיעֶרְט. אוֹן דִּי וְעֵגִין גֵיעֶן אַרוּיס פּוֹן דְעֵר שְׁטוּל אֵין אֶלֶע זֵיטִין. אוֹן קֵיין שׁוּם מְעֵנְטֵשׁ וְוֵיכְט גָּאָר נִיט וְוֵאס סְעֵ אֵיז דִּי זָאף פּוֹן דְעֵר שְׁטוּל מֵיט דִּי וְעֵגִין אוֹן דִּי וְעֵגִין אַז זֵי גֵייעֶן אַרוּיס אוֹן צִיִּהֶען זִיךְ אַנְעֶק אַ שְׁטִיק. שְׁטֵיט דָּאָרט אַ גִילְדִינְעֵר לֵיב. אוֹן אַז אַ מְעֵנְשׁ זָאל צו אֵים צו גֵיין. וְעֵט עֶר עֶפִינְען דָּאס מוּיל אוֹן וְעֵט אֵים אֵייןִשְׁלִינגֶען. אוֹן וְוֵיטֵער פּוֹן דְעֵם לֵיב צִיִּהֶט זִיךְ דְעֵר וְעֵג נֶאָף וְוֵיטֵער. אוֹן אַזוּי בֵּי דִי אֵיפֶרִיקֶע וְעֵגִין וְוֵאס זֵי גֵייעֶן אַרוּיס פּוֹן דְעֵר

לְקַט רְמוּזִים

הָאָדָם הַרוּצָה לְכַנּוּס בְּגַן הַתּוֹרָה וּמִתְקַנְאִין בּוֹ רַק עַל יַדֵי הַעֲצָה אַחוּז בְּכֶסֶף כְּבוֹדִי אֲשֶׁר כִּמְרָאָה אָדָם הַנִּי"ל עוֹמֵד עֲלָיו מִלְמַעְלָה, וְכִמְבוּאָר בְּלִיקוּטֵי תַנּוּנָא בַּהַתּוֹרָה תִּקְעוּ מִמְשַׁלָּה סִי' א', וְגַם הוּא נִכְנַס בְּשִׁלּוּם וְיִצָא בְּשִׁלּוּם בְּחַכְלִית הַמְעַלָּה עַל יַדֵי שְׁהִיָּה חֶכֶם וְהַבִּין וְהוֹסִיף מִדְּעַתּוֹ יוֹם אֶחָד כְּמוֹ שְׁדִרְשׁוּ חַז"ל. וְשֶׂאֵר כָּל הָעַם בַּהַעֲדֵר הַכִּלִּים הָאֵלֶּה מוֹכְרָחִים לְעַמּוּד מִרְחוּק פֶּן יִהְרָסוּ וְיִגִיעוּ לְשֵׁם בְּלַתֵי הַכִּלִּים הַנִּי"ל וְאֵז סְקוּל יִסְקֵל אוֹ יִרָה יִירָה וְכו'.

(פִּירוּשׁ עַל הַמְעֵשִׂוֹת לַר' אַבְרָהָם בִּיר נַחֲמוּ)

זֶה בַּחֲנִינָת הַכֶּסֶף שֶׁסִּידֵר כְּרָאוּי שְׁעַל יַדֵי זֶה הִיָּה תִיקוּנוֹ שֶׁל בֶּן הַמֶּלֶךְ הָאֵמֶת שֶׁחֹזֵר לְמַלְכוּתוֹ עַל יַדֵי זֶה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב שֶׁם, עֵיין שֶׁם. כִּי כְּתִיב (שְׁמוֹת)

הַיּוֹת שֵׁישׁ כֶּסֶף וְכו': בְּדַבַּר הַכְּנִיסָה לַפְּרֵדָס שֶׁהוּא מַעֲשֵׂה מִרְכַּבָּה, אֲשֶׁר זֶה הַצִּיץ וּנְפַגֵּעַ זֶה הַצִּיץ וּמַת, רַק רַבִּי עֶקִיבָא נִכְנַס בְּשִׁלּוּם וְיִצָא בְּשִׁלּוּם, וְאִמְרוּ חַז"ל אֲשֶׁר אֵין מוֹסְרִין מַעֲשֵׂה מִרְכַּבָּה רַק לְחַכֵּם וּמְבִין מִדְּעַתּוֹ, מוֹבֵן מִמִּילָא מַה שֶׁמְבוּאָר בַּהַמְעַשָּׂה שֶׁל הַבְּנִיִם שֶׁנִּחְלְפוּ אֲשֶׁר כָּל הָאֲנָשִׁים שֶׁנִּכְנְסוּ לְהֵגֵן רַפּוּ אוֹתָם מְאֹד עַד שֶׁהוֹכַרְתּוּ לְבִרוּחַ מַהֲגֵן, רַק הַבֶּן מֶלֶךְ מַחֲמַת שְׁנַעֲשֵׂה מְבִין דְּבַר מִתּוֹךְ דְּבַר נִכְנַס בְּשִׁלּוּם וְיִצָא בְּשִׁלּוּם, וְהַכֵּל תְּלוּי רַק בַּהָאָדָם הַעוֹמֵד אֲצֵל הַגֵּן וְהַפְּרֵדָס הַנִּי"ל שֶׁהוּא בַּחֲנִינָה אַחַת עִם הַכֶּסֶף, כְּמְבוּאָר שֶׁם בְּסוּף הַמְעַשָּׂה, כִּי עַל הַכֶּסֶף דְּמוּת כְּמְרָאָה אָדָם עֲלָיו מִלְמַעְלָה. וְעַל כֵּן גַּם מִשֶּׁה רַבִּינוּ לֹא נִיצוּל מִקְנָאת הַמַּלְאָכִים שְׁרוּדְפִין אֵת

סיפורי מעשׂה יא - מבן מלך ובן שפחה מעשיות רסא

היוצאים מן הכפסא, הינו שגם הדרך השני היוצא מן הכפסא לצד אחר הוא גם-כן כף, כשמתפשט ונמשך הדרך איזה שעור, עומד שם מין חיה אחר, כגון לביא של מיני מתכות, ושם גם-כן אי אפשר להתקרב אליו כנ"ל, ולהלך מתפשט הדרך יותר, וכן בשאר הדרכים, ואלו הדרכים הם מתפשטים והולכים בכל המדינה כלה. ואין שום אדם יודע ענן הכפסא הנ"ל עם כל הדרכים הנ"ל, עם הדרכים הנ"ל; על-כן תתנסה בזה, אם תוכל לידע ענן הכפסא עם כל הנ"ל.

והראו לו הכפסא, וראה שהוא גבה מאד וכו', והלך אצל הכפסא והסתפל והתבונן שזאת הכפסא עשויה מן העץ של התבה הנ"ל (הינו הפלי הנ"ל שנתן לו אדם היצר כנ"ל). והסתפל וראה שחסר מן הכפסא למעלה איזה שושנה (הינו היזילי), ואם היה להכפסא זאת השושנה - היה לה הפח שיש להתבה הנ"ל (הינו הפלי הנ"ל, שהיה לה כח לנגן כשהיו מניחין אותה על איזה מין חיה או בהמה או עוף כנ"ל). והסתפל יותר וראה שזאת השושנה שחסר למעלה מן הכפסא - היא

שטול. דהיינו ביי דעם אנדערין וועג וואס סע גייט ארויס פון דער שטול צו איין אנדערע זייט. איז אויף אזוי. אז דער וועג ציהט זיך א שטיק אנועק. שטייט דארט איין אנדערע חיה. דהיינו א לעמפערט פון אייזן ווארק. און דארט קאן מען אויף צו אים ניט צו גיין (כנ"ל ווארין ער וועט איין שלינגען) און ווייטער פון דעם לעמפערט ציהט זיך דער וועג ווייטער. און אזוי איז ביי די איבריגע וועגין. און די דאזיגע וועגין. ציהען זיך און גייען אין דער גאנצער מדינה. און קיין שום מענטש ווייסט ניט וואס די זאך איז פון דער שטול מיט די אלע זאכין מיט די וועגין. כן וועסטו דערמיט גיפּרוּבט ווערין. אויב דו וועסט קאנען וויסן די זאך פון דער שטול מיט דעם אלימען. האט מען אים גוויזן די שטול. האט ער גיזעהן אז זי איז זייער הויף וכו'. איז ער גיגאנען צו דער שטול. האט ער א קוק גיטאן. האט ער פארשטאנען אז די שטול איז גימאכט גינארין פון דעם האלץ פון דעם קעסטיל (דהיינו די כלי וואס דער מענש פון דעם וואלד האט אים גישענקט כנ"ל) האט ער ווייטער גיקוקט. האט ער גיזעהן. אז סע גייט אפ פון דער שטול פון אויבין עפעס א היזילע. און אז די שטול זאל האבין דאס היזילע. וואלט די שטול גיהאט דעם כח פון דעם קעסטיל. (דהיינו די כלי הנ"ל וואס זי האט גיהאט דעם כח. אז מע פלעגט די כלי צו לייגן אויף עפעס א בהמה אדער א חיה וכו' האט אנגיהויבן צו שפילן כנ"ל) האט ער ווייטער גיקוקט. האט ער גיזעהן אז דאס היזילע וואס סע גייט אפ אויבין פון דער שטול.

לקט רמזים

שלם, שזהו בחינת מה שלא היה מסודר יפה הציורים של הכסא, שהם בחינת שרשי הנשמות שכולם חצובים מתחת כסא הכבוד וכו'.

(ליקוטי הלכות הל' ברכת השחר ה' ג')

י"ד, "יד על כס י"ה וכו'", אין שמו שלם ואין כסאו שלם עד שימחה זכר עמלק (פסיקתא הובא בפרוש רש"י), שהוא זוהמת הנחש, שהוא בחינת עבד, כי כל זמן שיש אלו השינויים והחילופים בעולם, גם הכסא כביכול אינו

רסב סיפורי מעשה יא - מבן מלך ובן שפחה מעשיות

מנחת למטה בכפא, וצריכין לקח אותה משם ולהניחה למעלה, ואזי יהיה להכפא הפח של התבה הנ"ל; כי המלך שהיה עשה פל דבר בחכמה באפן שלא יבין שום אדם את הענין, עד שיבוא חכם מפלג שיבין את הדבר, ויוכל לכוון להחליף ולסדר כל הדברים כראוי. וכן המטה - הבין, שצריכין לנתקה קצת מן המקום שעומדת, וכן השלחן צריכין גם-כן לנתקו קצת, לשנות מקומם קצת, וכן המנורה צריכין גם-כן לנתקה קצת ממקומה; וכן העופות והחיות צריכין גם-כן לשנותם בלם ממקומם, לקח זה העוף ממקום זה - ולהעמידו במקום זה, וכן בלם; כי המלך עשה הכל בערמה ובחכמה באפן שלא יבין שום אדם, עד שיבוא החכם שיוכל להתבונן לסדרם כראוי; וכן האריה שעומד שם (אצל התפשטות הדרך) - צריכין להעמידו כאן, וכן בלם.

דאס רייזילע ליגט אונטן אין דער שטול. באדארף מען דאס רייזילע ארויס נעמען פון אונטן און אריין זעצין עס אויבין אזוי וועט די שטול האבין דעם פח פון דעם קעסטיל (ת"ל) ווארין דער מלך וואס ער איז גיווען האט איטליכע זאך גיטאן מיט חכמה און האט אלץ פארשטעלט. פדי קיינער זאל ניט פארשטיין די זאך וואס ער מיינט ביז סע וועט קומען אזוי א ווילד גרויסער חכם וואס ער וועט זיך שטויסן און וועט קענען צוטרעפן אלץ איבער צו בייטן. און מסדר צו זיין אלע זאכין אזוי ווי מע דארף.

און אזוי דאס בעטיל. האט ער פארשטאנען אז מע באדארף עס אביסיל אנועק רוקין פון דעם ארט ווי סע שטייט. און אזוי דעם טיש באדארף מען אויף אביסיל אנועק רוקין פון דעם ארט און אזוי דעם לייכטער באדארף מען אויף אביסיל אנועק רוקין פון אים ארט. און אזוי די עופות און די חיות מוז מען זיי אויף אלע איבער שטעלין. מע זאל נעמען דאס עוף פון דעם ארט און מע זאל עס שטעלין אויף דעם ארט. און אזוי אלע מוז מען אלץ איבער שטעלין אנדערש. ווארין דער מלך האט אלץ אין מיסטגע פארשטעלט מיט חכמה פדי קיינער זאל ניט וויסן וואס מע מיינט. ביז סע וועט קומען דער חכם וואס ער וועט קאנען פארשטיין ער זאל אלץ מסדר זיין אזוי ווי מע באדארף. און אזוי דער לייב וואס ער שטייט דארט ווי דער וועג גייט ארויס באדארף מען אים אהין שטעלין. און אזוי אלע באדארף מען אלץ איבער שטעלין האט ער גיהייסן אז מע זאל אלץ מסדר זיין ווי מע באדארף. מע זאל ארויס נעמען דאס רייזילע פון אונטן און מע זאל עס אריין זעצין אויבין. און אזוי די אלע זאכין זאל מען אלץ איבער שטעלין און מע זאל זי מסדר זיין אנדערש (אזוי ווי מע באדארף אזוי ווי ער האט גיהייסן) ווי מע האט אזוי גיטאן. האבין אנגיהויבן אלע

לקט רמזים

וכן המיטה הבין שצריכים לנתקה קצת וכו': בליקוטי מוהר"ן (סימן כ"א) שצריכים לשמור את שבעת קני המנורה, שהם שתי העינים, האזניים וכו'.

(לוי"ת חו)

"וכן השולחן" למעט באכילה, "וכן המנורה"

סיפורי מעשה יא - מבן מלך ובן שפחה מעשיות רסג

וְצִוָּה לְסֹדֵר הַכֹּל כְּרְאוּי: לְקַח הַשׁוֹשְׁנָה מִלְמֻטָּה - וּלְתַחֲבָה לְמַעְלָה, וְכֵן כָּל הַדְּבָרִים הַנִּזְכָּרִים לְסֹדֵר כָּלֵם בְּסֹדֵר הַרְאוּי, כַּנִּזְכָּר; וְאִזּוּ הַתְּחִילוֹ כָּלֵם לְנִגּוֹן נִגּוֹן הַנִּפְלָא מְאֹד, וְעָשׂוּ כָּלֵם הַפְּעֻלָּה הַרְאוּיָה לָהֶם; וְאִזּוּ נִתְּנוּ לוֹ הַמְּלוּכָה. עָנָה וְאָמַר הַבֶּן-מֶלֶךְ הָאֵמֶת שֶׁנַּעֲשֶׂה עֵתָה מֶלֶךְ, אֶל בֶּן הַשְּׁפָחָה הָאֵמֶת הַנִּזְכָּר: עֵתָה אֲנִי מִבֵּין שְׂאֵנֵי בֶּן הַמֶּלֶךְ בְּאֵמֶת, וְאֵתָה בֶּן הַשְּׁפָחָה בְּאֵמֶת.

גם אלה דברי רבנו גרו זאיר; אחר שספר זאת המעשה, ענה וְאָמַר הַדְּבָרִים אֵלֶּה:

בְּדוֹרוֹת הַרְאוּשׁוֹנִים, כְּשֶׁהָיוּ מְדַבְּרִים וּמְשִׁיחִים קְבֻלָּה - הָיוּ מְשִׁיחִים בְּלִשׁוֹן גְּזָה (כְּמוֹ מַעֲשֶׂה ז'ו). כִּי עַד רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאֵי לֹא הָיוּ מְדַבְּרִים קְבֻלָּה בְּאִתְּגַלְיָא, רַק רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאֵי גָּלָה קְבֻלָּה בְּאִתְּגַלְיָא, וּמִקָּדָם, כְּשֶׁהָיוּ הַחֲבָרִים מְדַבְּרִים קְבֻלָּה - הָיוּ מְדַבְּרִים בְּלִשׁוֹן כְּזָה.

כְּשֶׁהִנִּיחוּ הָאָרוֹן עַל הַפְּרוֹת - הַתְּחִילוֹ לְשׁוֹרֵר, וְהַבֶּן. כִּי יֵשׁ חֲדָתוּתֵי דְסִיְהָרָא, כְּשֶׁהִלְבְּנָה מִקְבֻלַּת חֲדוּשִׁים מִן הַשְּׁמַשׁ. וְזֶה בְּחִינַת כְּשֶׁנּוֹשְׂאֵין הָאָרוֹן אֶל בֵּית שְׁמַשׁ, וְאִזּוּ כָּל הַחִיּוֹת נוֹשְׂאֵי הַכֶּסֶף עוֹשִׂין נִגּוֹן חֲדָשׁ, בְּחִינַת^ח: "מִזְמוֹר שִׁירוֹ לַה' שִׁיר חֲדָשׁ", שֶׁזֶהוּ הַשִּׁיר שֶׁשָּׂרוּ פְּרוֹת הַבָּשָׂן^ז. וְזֶה בְּחִינַת מָטָה וְשִׁלְחָן וְכֶסֶף וּמְנוּחָה הֵם תְּקוּנָהָא דְשְׁכִינְתָּא. וּבְחִינַת הַגֵּן, כִּי אָדָם הַרְאוּשׁוֹן נִתְּגַרֵּשׁ מִן הַגֵּן, וְשַׁבַּת אֲגִין עֲלוּהֵי

ז. חידוש הלבנה, וזהו פרשת פקודי דף רל"ה עמוד א'. ח. תהלים פרק צ"ו פסוק א'. ז. ע"ז דף כ"ד עמוד ב, ועיין זוהר פרשת תרומה דף קל"ח עמוד א'. י. עיין זוהר תרומה דף קל"ג עמוד א'.

צו שפילין דעם וואוילין ניגון וואס ער איז זייער א ווילד חידוש. און זיי האבין אלע גיטאן דאס וואס זיי באדארפין צו טון אזוי האט מען אים אפגיגעבן די מלוכה. (דהיינו דעם אמתין בן מלך וואס ער האט די אלע חכמות באוויזן כ"ל).

האט ער זיך אנגירופין און האט גיזאגט צו דעם בן השפחה. היינט פארשטיי אים אז אים בין טאקע דער אמתיר בן מלך און דו ביסט דער בן השפחה באמת. פארצייטן אז מע פלעגט שמוסין קבלה פלעגט מען שמוסין מיט אזוי א לשון (ווי די מעשה איז) וכו'.

לקט רמזים

ושבת הוא בחינת מלך שהשלום שלו וכו': על פי שעמד עצמו אצל שבת שהיא אמונה. המעשה של השני בנים שנחלפו וכו' עיין שם, שכשמגרשין את האדם מהגן עדן, שכל מה

רסד סיפורי מעשה יא - מבן מלך ובן שפחה מעשיות

פמוּבָא^ב. וְשֵׁבֶת הוּא בְּחִינַת "מְלֶךְ שֶׁהַשְּׁלוֹם שְׁלוֹ"ל^ל, בְּחִינַת הָאֲדָם הַנִּלְשָׁה הוּא מְלֶךְ שֶׁהִיָּה שְׁלוֹם בְּיָמָיו, וְעַל-כֵּן עָמַד עֲצָמוֹ אֶצְלָ שֵׁבֶת; וְהַשָּׂאָר לֹא בָּאָר.

(עֲנָה וְאָמַר אַחַר שֶׁסִּפְּרָה הַמַּעֲשֵׂה הַזֶּה בְּזוֹ הַלְשׁוֹן):

הַמַּעֲשֵׂה הַזֶּה הוּא הַפְּלֵא גָדוֹל; וְהַכֹּל אֶחָד, הַבְּהִמּוֹת וְכוּ' וְהַפְּסָא וְכוּ' וְהַגָּן - הַכֹּל אֶחָד, פַּעַם נִקְרָא (הַבְּחִינָה הַמְרֻמָּזָת בְּהַסְפּוֹר) בְּשֵׁם זֶה, וּפַעַם בְּשֵׁם זֶה, הַכֹּל לְפִי הַעֲנִיָּן וְהַבְּחִינָה. וְהַדְּבָרִים עֲמָקִים, נִפְלְאִים וְנוֹרָאִים מְאֹד מְאֹד.

ב. עין זוהר שמות דף קל"ח. ל. מדרש רבה שיר השרים פרק א'.

דִּי מַעֲשֵׂה אִיזו. אַ וְיִלְדֵי חִידוּשׁ. אִין סַע גָּאָר אֵיִינְס. דִּי בְּהִמּוֹת וְכוּ'. אִין דִּי שְׁטוּל אִין דְּעַר גָּאָרְטֵן וְכוּ'. סַע גָּאָר אֵיִינְס. אִמָּל הַיִּסְט עֵס אִזוֹי אִמָּל אִזוֹי.

לְקַט רְמוּזִים

והבלבולים שיש לאדם, הן מעצמו הן מאחרים, כי בכל התאוות והבלבולים והמחשבות רעות החולפין ועוברין עליו, צריך לזכור בשבת, שהוא בחינת ביטול אל התכלית, כמו שכתוב: זכור את יום השבת, זכרהו מאחד בשבת. כי שבת הוא בחינת שב ואל תעשה, בחינת שביתה וביטול, שהוא עצה גדולה, שבכל מה שחולף ועובר עליו, יבטל עצמו איזה שעה ויזכור את עצמו בהתכלית, כי כל אדם שבעולם יכול לבטל את עצמו ולזכור בהתכלית שהוא להכלל באור האין סוף יתברך. ואי אפשר לבאר זאת בכתב, כי הוא לכל חד כפום מה דמשער בליביה, אבל על כל פנים כל ישראל מאמינים שזה עיקר תכליתם ותקוותם לנצח, וכל אחד כפי מה שהוא בכל מה שעובר עליו, יכול לבטל עצמו בתוך כל הבלבולים והטרדות, שזהו בחינת שבת, שהוא בחינת שביתה וביטול.

ועל ידי זה יבטלו כל המחשבות הטרודות וכל החכמות של הבל ושקר, ויזכה לעשות כל עסקיו בשביל התכלית, בבחינת המח ניזון תחילה, שיהיה אכילתו וכל עסקיו בשביל התכלית שהוא המח והחכמה האמיתי. לא שיהיה חס ושלום כל חכמתו ותחבולותיו בשביל העולם הזה והגוף, שהוא בחינת עשו, בחינת הגוף ניזון תחילה. כי

שרוצים לעשות איזה דבר שבקדושה שהוא בחינת כניסה לגן עדן מגרשין אותו ומבלבלין אותו, עיקר תקנתו שיעמיד עצמו אצל אמונה שהוא שבת, שאף על פי כן יאמין שה' יתברך מושל בכל, וידו על העליונה וסוף כל סוף יגמור הכל כרצונו, כי יש תשובה בעולם. ואף על פי שהוא רחוק עתה מתשובה, אדרבא מתגרין בו עד שפוגם חס ושלום בכל יום יותר חס ושלום, אף על פי כן על כל פנים הוא מאמין שיש בחינת תשובה, בחינת שבת אמונה, שעל ידי זה נתתקן הכל, כי אמונה מתקן הכל.

ועל כן צריך להעמיד עצמו אצל אמונה שהוא שבת, ואחר כך זוכה להשיג ולהבין איך לסדר כל תיקוני השכינה, שהם מיטה ושולחן וכסא ומגורה המובאים שם בהמעשה הנ"ל, שזכה הבן מלך האמת לסדרם היטב, על ידי שהיה מבין דבר מתוך דבר, שעל ידי זה השיג תחילה לעמוד עצמו אצל שבת אמונה, ואחר כך זכה להבין לסדר כל התיקונים האלה, כי בשבת נתתקנים כל התיקונים של השכינה הנ"ל שהם מיטה ושולחן וכו'.

(ליקוטי הלכות או"ח ראשי פרקים להלכות שבת הל' ד')

בחינת שבת הוא עצה גדולה כנגד כל ההתנגדות

סיפורי מעשה יא - מבן מלך ובן שפחה מעשיות רסה

(גם אלה דברי רבנו גרו זאיר:) ויש עוד, ואין צריכין לגלות לכם. גם יש עוד, מה שהמלך שהיה בהמדינה הנ"ל עשה דבר כנגד החמה, ודבר כנגד הלבנה (הינו שאלו הדברים היו מרמזים על חמה ולבנה), והלבנה הייתה אחזת גר בינה, וכשמגיע היום - אזי אין הגר מאיר, כי שרגא בטיהרא^ב נכו'; וזהו שאמרה הלילה אל היום: מפני מה פשאתה בא אין לי שם (פמבאר לעיל), כי ביום אין מועיל הגר כלל.

פרוש המעשה הוא כמו הכסא שעשה המלך פנ"ל, שעקר החכמה - שצריכין ליכע איך לסדר הדברים. כמו כן מי שבקי בספרים ולבו שלם יוכל להבין הפרוש, אך צריכין לסדר הדברים היטב, כי פעם נקרא כף, ופעם נקרא כף, וכן בשאר הדברים; הינו בפרוש של המעשה - לפעמים נקרא האדם של המעשה הנ"ל בשם זה, ולפעמים בשם אחר, וכן בשאר הדברים. אשרי מי שיזכה להבין דברים אלו לאמתתן. ברוך ה' לעולם, אמן ואמן.

(כל זה דברי רבנו הקדוש עליו השלום, זכר צדיק לברכה).

מ. נר בצהרים אינו מועיל.

דער פירוש פון דער מעשה. איז אזוי ווי די שטול וואס דער מלך האט גימאכט וואס דער עיקר חכמה איז אז מע זאל וויסן ווי אזוי מסדר צו זיין איטליכע זאך אזוי אויף ווער סע איז א גרויסער בקי אין ספרים. און איז א גרויסער חכם באמת. קאן ער פארשטיין דאס פירוש. נאר מע מוז וויסן מע זאל גוט מסדר זיין. ווארין אמאל הייסט די זאך אזוי אמאל אזוי, אז וואויל איז דעם וואס ער וועט זוכה זיין דאס צו פארשטיין. דאס האט אלץ ער אליין ע"ה גישמוסט נאך דער מעשה.

לקט רמזים

אל הגן (שמרמו על הגן עדן) יעמוד עצמו אצל שבת, דהיינו כנ"ל והבין.
(ליקוטי הלכות שבת הלכה ו' אות ה')

בחינת שבת מבטל בחינת אחיזת עשו וכנ"ל.
וזה בחינת מה שכתוב בהמעשה של הבנים שנחלפו בסוף, שכשרודפין אותו שרוצה לכנוס

מעשה י"ב
מבעל תפילה

מעשה י"ב מבעל תפילה

מעשה: פעם אחד היה בעל תפילה, שהיה עוסק תמיד בתפילות ושירות ותשבחות להשם יתברך, והיה יושב חוץ לשוב. והיה רגיל לפנס לשוב,

מעשה אמאל איז גינען איין בעל תפילה. וואס ער האט תמיד נאר עוסק גינען אין תפילות און שירות און תשבחות צו השם יתברך. און ער איז גינעסין חוץ לשוב. און זיין סדר איז גינען. ער פלעגט אמאל אריין צו גיין אין ישוב אריין. און ער פלעגט אריין צוגיין צו עפעס א מענשן

לקט רמזים

בהתבודדות ממש, אלא אף גם כשהוא בתוך הישוב ומוכרח להיות מעורב עם הבריות כאלו שהם רחוקים לגמרי מן התכלית, אף על פי כן כבר ידוע כי עיקר האדם הוא השכל והמחשבה, על כן צריך לזוהר גם אז שיהיה על כל פנים במחשבתו חוץ מן הישוב, וירחק מחשבתו ודעתו וכל הנהגותיו מכל בחינות ההנהגות הזרות ומידות זרות ודיעות רעות וסברות של שקר הנמצאים ושכיחים הרבה ברוב בני הישוב.

ואולי שזה נכלל גם כן במה שמבואר לקמן שעל ידי הרוח סערה נתבלבל כל העולם ונעשה ממדבר ישוב וכו'. כי עכשיו בעונותינו הרבים רוב בני הישוב הם תועים הרבה מדרך האמת, והם ממש בבחינת תעו במדבר בשימון דרך עיר מושב לא מצאו, ולא עוד אלא שאינם מרגישים כלל שהם תועים במדבר, רק אדרבא נדמה להם שזה עיקר הישוב, ועל כן היה מוכרח הבעל תפילה עם אנשיו לישב חוץ לשוב וכו'.

(רמזי המעשיות להרב מטשעהרין)

פעם אחד היה בעל תפילה וכו': המעשה של הבעל תפילה התחילה אחר שסיפר עם החזן רבי יוסף דפה, ואנחנו עמדנו לפניו, והחזן הנ"ל היה מלבושו קרוע. ענה ואמר להחזן הלא אתם בעל תפילה שעל ידה נמשך הכל (היינו כל ההשפעות) ומדוע לא יהיה לכם מלבוש (שקורין קאפטין). ובתוך כך התחיל לספר בזה הלשון, כבר היה מעשה כזאת שהיה בעל תפילה, וסיפר כל המעשה. ובתחילת סיפורו לא ידענו שמספר מעשה ממעשיות שלו, רק סברנו שמספר מעשה סתם שארע כך. רק אחר-כך כשנכנס בדברים הבננו נוראות הענין שמספר, שהוא מעשה נוראה ממעשיות שלו. שהם סיפורי מעשיות של שנים קדמוניות. (חיי מוהר"ן סימן ט"ב)

והיה יושב חוץ לשוב: סיפור מישוב העולם שרובם נמשכים אחר הבלי העולם ותענוגיו ותאוותיו, ועל כן היה מקום הבעל תפילה ואנשיו חוץ לשוב. וכמו כן גם עכשיו מי שרוצה לחשוב על תכליתו באמת, לבד מה שצריך להרבות

וְהָיָה נִכְנָס אֶצְלָא אֵיזָה אָדָם - מִסְתַּמָּא הָיָה נִכְנָס לְהַקְטִינִים בְּמַעְלָה, כְּגוֹן עֲנִיִּים וְכִיּוּצָא, וְהָיָה מְדַבֵּר עַל לְבוֹ מִהַתְּכָלִית שֶׁל כָּל הָעוֹלָם: הַיּוֹת שֶׁבְּאַמַּת אֵין שׁוּם תְּכָלִית כִּי אִם לְעֶסֶק בְּעִבּוּדַת ה' כָּל יְמֵי חַיָּיו, וּלְבָלוֹת יָמָיו בְּתַפְלָה לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְשִׁירוֹת וְתַשְׁבָּחוֹת וְכוּ'; וְהָיָה מְרַבֵּה לְדַבֵּר עִמּוֹ דְּבָרֵי הַתְּעוֹרְרוֹת כְּאֵלוֹ עַד שֶׁנִּכְנְסוּ דְּבָרָיו בְּאַזְנוֹ, עַד שֶׁנִּתְרַצָּה אוֹתוֹ הָאָדָם לְהִתְחַבֵּר עִמּוֹ. וְתַכְף כְּשֶׁנִּתְרַצָּה עִמּוֹ - הָיָה לוֹקְחוֹ וּמוֹלִיכּוֹ לְמִקְוָמוֹ שֶׁהָיָה לוֹ חוּץ לְיִשׁוּב. כִּי אוֹתוֹ הִבְעֵל תַּפְלָה הַנִּלְכָּד בְּחַר לוֹ מְקוֹם חוּץ לְיִשׁוּב כְּנִל, וּבְאוֹתוֹ הַמְּקוֹם הָיָה שָׁם נֶהָר לְפָנָיו, גַּם הָיָה שָׁם אֵילָנוֹת וּפְרוֹת, וְהָיוּ אוֹכְלִים

מִן הַסֵּתֶם פְּלַעְגָּט עַר אַרְיִין גִּיין צו קְלִינְע לִיט. דְּהֵינּוּ אַרְיָמַע לִיט און נֶאָף אַזִּי אֵיין גְּלִיכִין. און עַר פְּלַעְגָּט מִיט דַעם מְעַנְשֵׁן אָנְהֵיבִין צו שְׁמוּסִין פֿון דַעם תְּכָלִית פֿון גָּאָר דַעַר וְוַעֲלֵט. בְּאַשֵׁר אַז צוּם אָמַת אִיז קִיין שׁוּם תְּכָלִית נִיט פֿאַרְהַאנְדִין אויף דַעַר וְוַעֲלֵט. נֶאָר מַע זָאל גָאָט דִינְעֵן וְוִייל מַע לְעַבְט. און מַע זָאל זײַך פֿאַרְבֶּרְעֵנְגֵעֵן דִי יֶאָרִין נֶאָר מִיט תַּפְלָה צו הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ און מִיט שִׁירוֹת וְתַשְׁבָּחוֹת צו הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְכוּ'. און עַר פְּלַעְגָּט אִסְאָף צו שְׁמוּסִין מִיט דַעם מְעַנְשֵׁן אַזִּינְע רִייד וְוֵאָס עַר זָאל יַעֲנֵעַם דַעַרְוֵעֵקִין. בִּיז זײַנְע רִייד זַעֲנֵעֵן אַרְיִין גִּיגֶאנְגֵעֵן יַעֲנֵעַם אֵין דַעם הַאַרְצִין אַרְיִין. בִּיז דַעַר מְעַנֵּשׁ אִיז מְרוֹצָה גִינְוֵאָרְן אַז עַר זָאל זײַך צוּם אִים בְּאַהֲעֶפְטִין. און תִּיכְף וְוִי דַעַר מְעַנֵּשׁ אִיז מְרוֹצָה גִינְוֵאָרְן מִיט אִים. הָאָט עַר אִים תִּיכְף גִינְוֵמְעֵן און הָאָט אִים גִיפִירְט אויף זײַן אָרְט וְוֵאָס עַר הָאָט גִיחֵאָט חוּץ לְיִשׁוּב (דְּהֵינּוּ אַרְוִיס פֿון דַעם יִיִשׁוּב. נִיט וְוִי מְעַנְשֵׁן זִיצִין) וְוֵאָרִין דַעַר בַּעַל תַּפְלָה. הָאָט זײַך אוֹיִסְגִיִקְלִיבֵן אֵיין אָרְט חוּץ לְיִשׁוּב. און דְּאַרְט אִיז גִינְוֵעֵן אַ טִיִיכִיל און בִּימְעַר, און פִירוֹת אִיז דְּאַרְט אויף גִינְוֵעֵן. און זײ פְּלַעְגִין עֶסֶין פֿון דִי פִירוֹת. און אויף קְלִינְדַעַר הַאַבִּין זײ גָאָר נִיט גִיִקוּקֵט.

לְקַט רְמִזִּים

על ליבם לעוררם לה' יתברך, ולהסביר להם היטב שאין שום תכלית מכל העולם כולו רק לעסוק בעבודת ה' כל ימי חייו. וכיוצא בדברים האלה, עד שנכנסין דבריו באזניהם ונתרצין בכל לבבם ובכל נפשם להתחבר עמו, ואז הוא לוקח אותם ומוליכם למקומו שהוא חוץ לישוב (וכמבואר לעיל ביאור הענין של חוץ לישוב), ואחר כך כשאלו המקורבים זוכים לקבל דבריו באמת ועוסקים רק בתפילות וכו' ותעניתים וכו' עד שנמצאים גם ביניהם איזה אנשים שהם ראויים גם כן לקרב בני אדם לעבודת ה', אז נותן להם הצדיק רשות לכנוס גם כן להישוב ולעסוק בענין זה, עד שנתרבה ונתגדל הקיבוץ של הצדיק הנ"ל ועושה רושם גדול בעולם.

מסתמא היה נכנס להקטנים במעלה: זה העוסק לקרב בני אדם לעבודת ה'. אף על פי שבאמת בוודאי העיקר להשתדל שיתקרבו אנשים גדולים אנשי שם, דהיינו חכמים עשירים מיוחסים, כי אנשים כאלו יש להם מעלה יתירה וגבוהה גם מצד נשמתם, וגם כי כשזוכין לקרב אנשים כאלו אזי הקטנים במעלה מתקרבים ממילא כמובן וכמבואר מזה במקום אחר, אך אף על פי כן מחמת שהבעל דבר מתגבר על זה מאוד והעיקר על התקרבות הגדולים, ומזמין על זה כמה וכמה מניעות, על כן גם זה הצדיק האמת המתחיל לעסוק בזה לקרב בני אדם לעבודת ה', מוכרח גם כן בהתחלה ראשונה לעסוק תחילה עם הקטנים במעלה דהיינו עם העניים וכיוצא, ולדבר

(אוצר היראה, תוכחה ז')

מן הפרות; ועל בגדים - לא היה מקפיד כלל.

וכן היה רגיל תמיד לکنס לישוב ולפתות ולרצות בני אדם לעבודת השם תברך, לילך בדרך, לעסק בתפלות וכו'; וכל מי שהיה מרצה עמו - היה לוקח ומוליכו למקומו חוץ לישוב כנ"ל. והם היו עוסקים שם רק בתפלות ושירות ותשבחות להשם תברך, ונדויים ותעניתים וסגופים ותשובה וכיוצא בזה. והיה נותן להם חבורים שהיו לו בעניני תפלות ושירות ותשבחות ונדויים, והיו עוסקים בזה תמיד; עד שהיו נמצאים גם באותן האנשים שהביאם לשם, שהיו ראויים גם-כן לקרב בני אדם לעבודת השם תברך, עד שהיה נותן לאחד רשות שגם הוא יכנס לישוב לעסק בענין הנ"ל, דהינו לקרב בני אדם להשם תברך כנ"ל. וכן היה הבעל תפלה הנ"ל עוסק בענין

ווי מע גייט גייט מען.

און אזוי פלעגט זיין סדר צו זיין פון דעם בעל תפלה תמיד. וואס ער פלעגט אלץ אריין צו גיין אין יישוב אריין. און פלעגט איבער הידין מענשן אז זיי זאלין גיין מיט זיין וועג אז זיי זאלין נאר גאט ב"ה דינען זיי זאלין נאר עוסק זיין אין תפילות וכו' און ווער סע האט אים צו גיהערט פלעגט ער אים צו נעמען און פלעגט אים פירן אויף זיין ארט חוץ לישוב כנ"ל. און זיי פלעגין דארט עוסק זיין נאר אין תפילות און שירות ותשבחות צו השם תברך און וידויים און תעניתים און סיגופים (דהיינו פייניקן זיך דעם גוף) און תשובה און דעסט גלייכן און דער בעל תפלה פלעגט זיי גיבין זיינע חבורים (דהיינו ספרים) וואס ער האט גיהאט פון תפילות און שירות ותשבחות און וידויים. און זיי פלעגין עוסק זיין דרינען תמיד. ביז סע פלעגט זיך שוין צו גיפניען צווישן זיינע מענשן. וואס ער האט אהין גיבראכט אזוינע וואס זיי האבין שוין אויף גיקאנט ברענגען מענשן צו השם תברך. פלעגט ער אמאל גיבין רשות צו איינעם פון זיינע מענשן. אז ער זאל שוין אויף גיין אין יישוב אריין און זאל דערנעקין מענשן צום אייברשטן. אז זיי זאלין נאר גאט דינען.

לקט רמזים

גדולה ועשירות רב. ואם ירצה ה' יתברך לטובתם שילכו מלובשים בבגדים יקרים כי מסוגל להם לעבודת ה', אין מעצור לה' להושיע ולהשפיע להם הון רב, אבל הם בעצמם צריכים לזהר ולקשר לעצמם בדעתם היטב שעל בגדים אין צריכין להקפיד כלל כנ"ל. וכן על שאר צרכי האדם כגון אכילה ושתייה גם כן אין להקפיד, כמבואר שם שבמקום זה שהיה יושב שם הבעל תפילה היה שם נהר לפניו ואילנות ופירות והיו אוכלים מן הפירות.

(רמזי המעשיות להרב מטשעהרין)

ועל בגדים לא היה מקפיד כלל: כי רוב בני העולם להוטים מאוד אחרי בגדים יקרים, ועל ידי זה הם נתפסים ביותר ברשת הבעל דבר, כמבואר במקום אחר על פסוק ותתפשהו בכבוד, והבעל תפילה לא הקפיד על זה דייקא כלל, ואף על פי כן מבואר לקמן שכשהיה מבין הבעל תפילה באחד מאנשיו שהוא צריך לעבודת ה' שיהיה מלובש במלבושי זהב היה מספיק לו. אך ממילא מובן כי זה רק ליחידי סגולה, אבל רוב בני אדם בוודאי יותר נכון הדרך לפניהם שלא להקפיד על בגדים כלל. בפרט כל זמן שלא הגיעו למדריגה

זו תמיד, והיה מקרב בכל פעם אנשים ומוציאם מן הישוב פנ"ל, עד שנעשה רשם בעולם, והתחיל הדבר להתפרסם, כי פתאם נמלטו איזה אנשים מן המדינה - ולא נודע אים, וכן נודמן שפתאם נאבד אצל אחד בנו וכיוצא בו - ולא נודע איפה הם; עד שנודע: היות שנמצא הבעל תפלה הנ"ל, שהוא הולך ומפתה בני אדם לעבודת השם יתברך פנ"ל. אף לא היה אפשר להכירו ולתפסו, כי הבעל תפלה הזה היה מתנהג בחכמה, והיה משנה ומחליף עצמו אצל כל אחד ואחד בשנוי אחר, שאצל זה היה נדמה כעני, ואצל זה כסוחר, ואצל זה בענין אחר וכיוצא בזה. גם פשהיה נכנס לדבר עם בני אדם, כשהיה רואה שאינו יכול לפעל אצלם פונתו היה מרמה אותם בדברים עד שלא היו מבינים כלל פונתו הטובה, וכאלי אין פונתו כלל לענין הנ"ל, דהינו לקרב להשם יתברך, ולא היה אפשר כלל להבין שפונתו לזה; אף-על-פי שבאמת כל עקר פונתו כשהיה מדבר עם בני אדם

אזוי האט דער בעל תפלה זיך אלץ גיפירט. און פלעגט אלע מאל מקרב זיין מענטשן. און פלעגט זיי ארויס נעמען פון דעם יישוב פנ"ל. ביז סע איז גינארין איין רושם אויף דער וועלט (פלומר מען האט די ואף אנגיזעהן אויף דער וועלט) און די זאך האט אנגיהויבן מפורסם צו ווערין. ווארין פלוצים זענען פארפלין גינארין מענשן פון דער מדינה. און מען האט גיט גוואוסט ווי זיי זענען אהין גיקומען. ביי דעם איז פארפאלין גינארין איין זון ביי דעם איין איידים. און מען האט גיט גוואוסט וואו זיי זענען. ביז מען איז גינארין גינארין. אז סע גיפינט זיך דער בעל תפלה. וואס ער גייט אום און רעט אן מענשן צו השם יתברך. נאר חאפן האט מען אים גיט גיקאנט. ווארין דער בעל תפלה פלעגט זיך פירן מיט גרויס חכמה. און פלעגט זיך ביי איטליכן פארשטעלין אנדערש. ביי דעם האט ער זיך פארשטעלט פאר איין ארים מאן. און ביי דעם פאר איין סוחר. און ביי דעם האט ער זיך נאך אנדערש פארשטעלט. און דערצו אז ער פלעגט קומען שמוסין מיט א מענשן. אז ער האט פארשטאנען אז ער קאן ביי דעם מענשן גיט פועלין דאס וואס ער וויל. פלעגט ער דעם מענשן אזוי פארדרייען מיט רייד. ביז סע גאר גיט גימאלט גינען צו פאלן אז ער מיינט דאס דאזיגע דהיינו אז ער זאל אים מקרב זיין צו השם יתברך. און סע גיט גימאלט גינען צו שטויסין זיך אז ער מיינט דאס. האטשע צום אמת איז גאר זיין פוננה גינען נאר דאס. ווארין וואס ער

לקט רמזים

טובות וכן קיום עצות רבינו, לפעמים יש בהם סיגוף גדול, וסיגופים כאלו אינם נגד רצון רבינו, ואדרבה רבינו זירז אותנו מאוד לכך, ועל ידי זה אפשר לקיים את המובא כאן במעשה זו אודות מעלת התעניתים והסיגופים של אנשי הבעל תפילה.
(לויית חן)

ווידויים ותעניתים וסיגופים: סתם תעניתים וסיגופים מה שהיה נהוג אצל גדולים לשבר ולענות הגוף אסר לנו רבינו, ובכל זאת בקל יכולים אנו לזכות לסיגופים, למשל, מה שהאדם שובר את השינה לקום בחצות הלילה, זהו סיגוף גדול, וכן כיוצא בזה, דהיינו הנהגות ומידות

סיפורי

מעשה יב - מבעל תפילה

מעשיות רעג

הָיָה רַק לְזֶה, לְקָרֵב לְהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ פִּנְ"ל, כִּי כָּל פְּנֻתוֹ הָיָה רַק זֹאת, רַק כְּשֶׁהָיָה מִבֵּין שְׂאִינֵי פּוֹעֵל אֲצֵלוֹ - הָיָה מְסַבְּבוֹ וּמְעַקְמוֹ וּמְרַמְהוֹ, עַד שֶׁלֹּא הָיָה יָכוֹל כָּלֵל לְהִבִּין פְּנֻתוֹ הַטּוֹבָה. וְהָיָה הַבְּעַל תְּפִלָּה עוֹסֵק בְּעִנְיָן זֶה עַד שֶׁנִּעְשָׂה רִשָּׁם וּפְרָסוֹם בְּעוֹלָם, וְהָיוּ מְצַפִּים לְתַפְסוֹ, אִךָ לֹא הָיָה אֲפָשָׁר פִּנְ"ל.

וְהָיָה הַבְּעַל תְּפִלָּה הַפִּנְ"ל עִם אֲנָשִׁיו יוֹשְׁבִים חוּץ לְיִשׁוּב פִּנְ"ל, וְעוֹסְקִים רַק בְּעִנְיָנִים הַפִּנְ"ל, בְּתְפִלָּה וְשִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת לְהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ, וְוִדוּיִים וְתַעֲנִיתִים וְסִגּוּפִים וְתִשׁוּבוֹת פִּנְ"ל. גַּם הָיָה עִנְיָן הַבְּעַל תְּפִלָּה הַפִּנְ"ל, שֶׁהָיָה יָכוֹל לְהִסְפִּיק לְכָל אֶחָד וְאֶחָד מֵה שְׂצָרִיךְ, וְאִם הָיָה מִבֵּין בְּאֶחָד מֵאֲנָשִׁיו שֶׁלְּפִי מַחוּ הוּא צָרִיךְ לְעִבּוֹדֵת ה' שִׁיְהָא הוֹלֵךְ מְלַבֵּשׁ בְּמַלְבוּשֵׁי זֶהָב שְׂקוֹרִין "גִּילְדִין גִּישְׁטִיק" - הָיָה מְסַפִּיק לוֹ, וְכֵן לְהַפְךָ, שֶׁלְּפַעֲמִים נִתְקָרַב אֵלָיו אִיזָה עֲשִׂיר, וְהָיָה מוֹצִיאָו מִן הַיִּשׁוּב פִּנְ"ל, וְהָיָה מִבֵּין שְׁנֵי הַעֲשִׂיר צָרִיךְ לִילֵךְ בְּבִגְדִים קְרוּעִים וְנִבְזִים - הָיָה מְנַהִיגוֹ כֶּף; הַכֵּל כְּפִי שֶׁהָיָה יוֹדֵעַ צָרָה הַסְּפִקָה כָּל אֶחָד וְאֶחָד - הָיָה מְסַפִּיק לוֹ. וְאֲצֵל אֵלּוּ הָאֲנָשִׁים שֶׁקָּרַבְם לְהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ, הָיָה תַעֲנִית אוֹ סִגּוּף גָּדוֹל - יָקָר יוֹתֵר מִכָּל הַתַּעֲנוּגִים שֶׁבְּעוֹלָם, כִּי הָיָה לָהֶם תַּעֲנוּג מִן הַסִּגּוּף גָּדוֹל אוֹ מִתַּעֲנִית יוֹתֵר מִכָּל הַתַּעֲנוּגִים שֶׁבְּעוֹלָם.

הָאֵט גִּישְׁמוּסְט און גִּרְעַט מִיט לִיט. הָאֵט עַר מְעַר נִיט גִּימִינְט נָאָר דָּאָס. דֵּהִינֵי אַז עַר זָאל מְקָרַב זַיִן צוֹ הֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ. נָאָר ווִי עַר הָאֵט פֶּאַרְשְׁטאַנְען אַז עַר פּוֹעֵלְט בִּי דַעַם נִיט. פֶּלְעָט עַר אִים אַזוֹי מְרַמָּה זַיִן און פֶּאַרְשְׁטעלִין מִיט רִייד בִּיז יַעֲנֵר הָאֵט גִּימִינְט אַז עַר ווִיל גָּאָר נִיט דָּאָס. (אִיבְעַר דַּעַם הָאֵט מַעַן דַּעַם בַּעַל תְּפִלָּה נִיט גִּיקאַנט חַאפִּין) הָאֵט דַּעַר בַּעַל תְּפִלָּה עוֹסֵק גִּינוּעַן אַלְץ אִין דַּעַר זָאָךְ פִּנְ"ל בִּיז סַע גִּינוּאָרִין אַ רוֹשָׁם און אַ פְּרָסוֹם אוֹיף דַּעַר וְעֵלְט. און מַעַ הָאֵט גִּינוּאָלְט אִים חַאפִּין נָאָר סַע אִיז נִיט גִּימֶאָלְט גִּינוּעַן פִּנְ"ל.

אַיז דַּעַר בַּעַל תְּפִלָּה מִיט זַיִנְע לִיט גִּינְעִסִין חוּץ לְיִשׁוּב. און זַיִי הָאָבִין עוֹסֵק גִּינוּעַק נָאָר אִין תְּפִלָּה און שִׁירוֹת וְתוֹשְׁבָחוֹת צוֹ גָּאָט בְּרוּךְ הוּא און ווִידוּיִים און תַּעֲנִיתִים און סִיגּוּפִים און תִּשׁוּבוֹת. און דִי זָאָךְ פּוֹן דַּעַם בַּעַל תְּפִלָּה אִיז גִּינוּעַן עַר הָאֵט גִּיקַעֲנֵט אִיטְלִיכֵן מְסַפִּיק זַיִן (פֶּלְזִמֶּר עַר זָאל אִיטְלִיכֵן גִּיבִין) וְאִס עַר הָאֵט בַּאָדאַרְפֵּט. אַז עַר הָאֵט פֶּאַרְשְׁטאַנְען אִין אִינְעַם פּוֹן זַיִנְע לִיט. אַז נָאָךְ זַיִן מוּחַ נָאָךְ. בַּאָדאַרְף עַר צוֹ גָּאָטֵס דִּינְסְט. אַז עַר זָאל גִּיין אָנְגִיטאַן אִין גִּילְדִין גִּישְׁטִיק. הָאֵט עַר עֵס אִים מְסַפִּיק גִּינוּעַן און אַזוֹי פֶּאַרְקַעֲרֵט. אַמָּאל אִיז צוֹ אִים מְקוּרַב גִּינוּאָרִין אִיין עוֹשֵׁר און עַר הָאֵט אִים אַרִיִס גִּינוּמְעַן פּוֹן דַּעַם יִשׁוּב. און עַר הָאֵט פֶּאַרְשְׁטאַנְען אַז דַּעַר עוֹשֵׁר בַּדַּאָרְף צוֹ גִּיין אָפְגִירִיסן. הָאֵט עַר אִים אַזוֹי גִּיפִירְט אַזוֹי ווִי עַר הָאֵט גּוּוּאָוִסְט. ווִי אַזוֹי מַעַ בַּאָדאַרְף אִיטְלִיכֵין צוֹ פִּירִין אַזוֹי הָאֵט עַר אִים מְסַפִּיק גִּינוּעַן. און בִּי דִי מַעֲנָשֵׁן וְאִס עַר הָאֵט זַיִי מְקָרַב גִּינוּעַן צוֹ הֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ. אִיז בִּי זַיִי אַ תַּעֲנִית און דַּעַר גִּרְעִסְטֵר סִיגּוּף (דֵּהִינֵי פִּינְיִקִין זִיךְ) טִייעֶרְעַר גִּינוּעַן פּוֹן אַלְע תַּעֲנוּגִים פּוֹן דַּעַר וְעֵלְט. וְאִרִין זַיִי הָאָבִין גִּיהָאֵט תַּעֲנוּג פּוֹן דַּעַם גִּרְעִסְטִין סִיגּוּף אַדַּעַר פּוֹן אַ תַּעֲנִית מְעַר אִיידַעַר פּוֹן אַלְע תַּעֲנוּגִים פּוֹן דַּעַר וְעֵלְט.

וַיְהִי הַיּוֹם, וַהֲיָה מְדִינָה שֶׁהָיָה שָׁם עֲשִׂירוֹת גְּדוֹל, שֶׁהָיוּ כָּלֶם עֲשִׂירִים. אַף הָיָה דְרָכָם וַהֲנַהֲגָתָם זָר וּמִשְׁנָה מְאֹד, כִּי הִכַּל הָיָה מִתְּנַהֵג אֲצֻלָּם כְּפִי הַעֲשִׂירוֹת, שֶׁהָיָה עֲרָף מַעְלַת כָּל אֶחָד וְאֶחָד כְּפִי הַעֲשִׂירוֹת שָׁלוּ, שְׁמִי שְׂיִשׁ לוֹ כֶּף וְכֶף אֲלָפִים אוֹ רִבְבוֹת - יֵשׁ לוֹ מַעְלָה זוֹ, וּמִי שְׂיִשׁ לוֹ כֶּף וְכֶף מִמּוֹן - יֵשׁ לוֹ מַעְלָה אַחֲרָת, וְכֵן פִּיּוּצָא בְּזָה, כֹּל סֵדֵר הַמַּעְלֹת הָיָה אֲצֻלָּם כְּפִי הַמּוֹן שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד; וּמִי שְׂיִשׁ לוֹ כֶּף וְכֶף אֲלָפִים וּרְבֻבוֹת, כְּפִי הַסְּכוּם שֶׁהָיָה קְצוּב אֲצֻלָּם - הוּא מְלָךְ. וְכֵן הָיָה לָהֶם דְּגָלִים: שְׁמִי שְׂיִשׁ לוֹ כֶּף וְכֶף מִמּוֹן - הוּא בְּדָגֵל זֶה, וַיֵּשׁ לוֹ אוֹתוֹ הַמַּעְלָה פְּלוֹנִית בְּאוֹתוֹ הַדְּגָל, וּמִי שְׂיִשׁ לוֹ כֶּף וְכֶף מִמּוֹן - הוּא בְּדָגֵל אַחֵר, וַיֵּשׁ לוֹ שֵׁם אֵיזָה מַעְלָה בְּאוֹתוֹ הַדְּגָל לְפִי עֲרָף מְמוֹנוֹ. וַהֲיָה קְצוּב אֲצֻלָּם כְּמָה מִמּוֹן יְהִיָּה לוֹ וַיְהִיָּה נִחְשָׁב בְּאוֹתוֹ הַדְּגָל בְּמַעְלָה פְּלוֹנִית, וְכְמָה מִמּוֹן יְהִיָּה לוֹ וַיְהִיָּה נִחְשָׁב בְּדָגֵל אַחֵר בְּאֵיזָה מַעְלָה, וְכֵן הַדְּרָגָה וְהַמַּעְלָה שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד הָיָה הַכֹּל כְּפִי הַמּוֹן, כְּפִי מָה שֶׁהָיָה קְצוּב אֲצֻלָּם. וְכֵן הָיָה קְצוּב אֲצֻלָּם: כְּשִׂישׁ לוֹ כֶּף וְכֶף מִמּוֹן - הוּא סֵתֵם בֶּן אָדָם, וְאִם יֵשׁ לוֹ עוֹד פְּחוּת מְזָה - הוּא חֵיָה אוֹ עוֹף וְכִיּוּצָא, וַהֲיָה אֲצֻלָּם חִיּוֹת רְעוּת וְעוֹפוֹת, דְּהִיָּנוּ פְּשִׂישׁ לוֹ כֶּף וְכֶף - הוּא נִקְרָא אַרְיָה

וַיְהִי הַיּוֹם אוֹן סַע גִּינוּעוֹן אַ מְדִינָה. וְוַאס דְּאַרְט אִיז גִּינוּעוֹן גְּרוֹיס עֲשִׂירוֹת. זַי זַעֲנַעֲן אֲלַע גִּינוּעוֹן עֲשִׂירִים נָאֵר דָּאס פִּירִיכְךָ פּוֹן דְּעַר מְדִינָה אִיז גִּינוּעוֹן זַיִעַר מִיַּצֵּר. וְוַאֲרִין סַע הָאֵט זִיף בִּי זַי אֲלֶךְ גִּיפִירְט וְוַעֲדִלִיג דְּעַם עֲשִׂירוֹת. אִיטְלִיכִינְס מַעְלָה אוֹן אִיטְלִיכִינְס כְּבוֹד. אִיז נָאֵר גִּינוּעוֹן וְוַעֲדִלִיג זַיִן עֲשִׂירוֹת. סַע אִיז בִּי זַי אִיִּסְגִּיזְעֶצֶט גִּינוּעוֹן. אַז דְּעַר וְוַאס עַר הָאֵט זַיִן אִיִּגְעֶנְס אַזוֹי פִּיל אֲלָפִים אַדְּעַר רִבְבוֹת (פִּיל טוֹיזִיט) גְּעֻלְט. קוֹמְט אִים דִּי מַעְלָה אוֹן דְּעַר כְּבוֹד. אוֹן דְּעַר וְוַאס עַר הָאֵט אַזוֹי פִּיל אוֹן אַזוֹי פִּיל גְּעֻלְט קוֹמְט אִים אִיִּן אַנְדְּעֶרַע מַעְלָה. אוֹן אַזוֹי אֲלַע מַעְלֹת בִּי זַי אִיז אֲלֶךְ גִּינוּעוֹן וְוַעֲדִלִיג דְּעַם גְּעֻלְט וְוַאס אִיטְלִיכְעַר הָאֵט גִּיִּהָאֵט. אוֹן דְּעַר וְוַאס עַר הָאֵט אַזוֹי פִּיל אוֹן אַזוֹי פִּיל אֲלָפִים וּרִבְבוֹת. וּוי אַזוֹי סַע דְּאַרְט בִּי זַי אִיִּסְגִּיזְעֶצֶט גִּינוּעוֹן דְּעַר אִיז שׁוֹיִן אַ מְלָךְ. אוֹן אַזוֹי הָאֵט פִּאנְעֵן. אַז דְּעַר וְוַאס עַר הָאֵט אַזוֹי פִּיל גְּעֻלְט. אִיז עַר אִין דְּעַר פִּאן. אוֹן סַע קוֹמְט אִים דִּי מַעְלָה אוֹן דְּעַר כְּבוֹד אִין דְּעַר פִּאן. אוֹן דְּעַר וְוַאס עַר הָאֵט אַזוֹי פִּיל גְּעֻלְט. אִיז עַר אִין אִיִּן אַנְדְּעֶרַע פִּאן. אוֹן סַע קוֹמְט אִים דְּאַרְט דִּי מַעְלָה אִין יַעֲנַעַר פִּאן. אֲלֶךְ וְוַעֲדִלִיג זַיִן גְּעֻלְט. אוֹן סַע בִּי זַי אִוִּיף אֲלִימְעַן אִיִּס גִּיזְעֶצֶט גִּינוּעוֹן וּויפִיל גְּעֻלְט עַר זַאל הָאֵבִין. אַז עַר זַאל הָאֵבִין דִּי מַעְלָה אִין דְּעַר פִּאן. אוֹן וּויפִיל גְּעֻלְט עַר זַאל הָאֵבִין אַז עַר זַאל שׁוֹיִן זַיִן אִין אִיִּן אַנְדְּעֶרַע פִּאן. אוֹן זַאל דְּאַרְט עֶפְעַס הָאֵבִין אִיִּן מַעְלָה. אוֹן אַ כְּבוֹד. אוֹן אַזוֹי אִיטְלִיכִין מַעֲנִטְשָׁנְס כְּבוֹד אוֹן גָּאֵר זַיִן מַעְלָה אִיז אֲלֶךְ גִּינוּעוֹן כֶּךָ וְוַעֲדִלִיג זַיִן גְּעֻלְט וְוַאס עַר הָאֵט גִּיִּהָאֵט. אַזוֹי וּוי בִּי זַי אִיז אִיִּס גִּיזְעֶצֶט גִּינוּעוֹן אִוִּיף אִיטְלִיכְעַר מַעְלָה אוֹן כְּבוֹד וּויפִיל גְּעֻלְט עַר בְּאַדְאַרְף צוֹ הָאֵבִין. אוֹן אַזוֹי אִיז בִּי זַי אִיִּסְגִּיזְעֶצֶט גִּינוּעוֹן. אַז עַר הָאֵט נָאֵר אַזוֹי פִּיל גְּעֻלְט. אִיז עַר אַ גְּלֶאטְעַר מַעֲנֵשׁ. אוֹן אַז עַר הָאֵט אַבְּעַר נָאֵף וּוייניגְּעַר. אִיז עַר שׁוֹיִן גָּאֵר קִיִּין מַעֲנֵשׁ גִּיט. נָאֵר עַר אִיז אַ חֵיָה אַדְּעַר אִיִּן עוֹף. (דְּהִיָּנוּ דָּאס אִיז נָאֵר אַ חֵיָה וְוַאס הָאֵט אַ פִּנִּים וּוי אַ מַעֲנֵשׁ). אוֹן סַע אִיז בִּי זַי גִּינוּעוֹן חִיּוֹת אוֹן עוֹפוֹת

סיפורי

מעשה יב - מבעל תפילה

מעשיות ערה

אָנוּשִׁי (בלשון אשכנז: איין מענטשליכער לייב), וְכֵן פִּיּוּצָא בְּזֶה שְׁאָר חֵיוֹת רְעוּת וְעוֹפוֹת וְכוּ', דְּהִינּוּ שְׁלֹפֵי מַעוּט מְמוּנוֹ - הוּא רַק חֲתִיה אוֹ עוֹף וְכוּ'; כִּי עֵקֶר הִיָּה אֲצֵלָם הַמְמוּן, וּמַעֲלָה וְדַרְגָּא שֶׁל כָּל אֶחָד הִיָּה רַק לְפִי הַמְמוּן. וְנִשְׁמַע בְּעוֹלָם שֵׁישׁ מְדִינָה כְּזוֹ, וְהִיָּה הַבַּעַל תְּפִלָּה מְתַאַנֵּחַ עַל-זֶה, וְהִיָּה אוֹמֵר: מִי יוֹדֵעַ עַד הֵיכֵן הֵם יְכוּלִים לִילֶךְ וְלִתְעוֹת עַל יְדֵי זֶה? וְנִמְצְאוּ אַנְשִׁים מְאֻנְשֵׁי שֶׁל הַבַּעַל תְּפִלָּה הַנַּ"ל, וְלֹא שְׂאָלוּ אֶת דַּעְתּוֹ כָּלֵל, וְהִלְכוּ לְשֵׁם, אֶל הַמְדִינָה הַנַּ"ל, לְהַחְזִירָם לְמוּטָב; כִּי הִיָּה לָהֶם רַחֲמָנוּת גְּדוֹל עֲלֵיהֶם, עַל שֶׁנִּתְעוּ כָּל-כָּף בְּתַאֲוֹת מְמוּן, וּבִפְרָט שֶׁהַבַּעַל תְּפִלָּה הַנַּ"ל אָמַר שֶׁהֵם יְכוּלִים לִילֶךְ וְלִתְעוֹת יוֹתֵר וְיוֹתֵר כִּי עַל-כֵּן הִלְכוּ אֵלּוּ הָאֻנְשִׁים הַנַּ"ל אֶל אוֹתוֹ הַמְדִינָה הַנַּ"ל, אוֹלֵי יַחְזִירוּ אוֹתָם לְמוּטָב.

וְהִלְכוּ לְשֵׁם, וּבָאוּ אֶל הַמְדִינָה הַנַּ"ל, וְנִכְנסוּ לְאֶחָד מֵהֶם - מִסְתַּמָּא נִכְנסוּ לְאִיזָה חֲתִיה (דְּהִינּוּ לְאֶדָם שֶׁהוּא קָטָן בְּמַעֲלָה, כִּי יֵשׁ לוֹ סֵף מוּעָט, שֶׁהִיָּה נִקְרָא אֲצֵלָם חֲתִיה כַּנַּ"ל), וְהִתְחִילוּ לְדַבֵּר עִמּוֹ כְּדַרְכָּם, אֲשֶׁר בְּאֻמַּת אֵין זֶה תְּכֵלִית כָּלֵל, וְעֵקֶר הַתְּכֵלִית הוּא רַק עֲבוּדַת ה' וְכוּ'; וְלֹא שְׁמַע לָהֶם כָּלֵל, כִּי כְּבָר נִשְׁתַּרֵּשׁ אֲצֵלָם שֶׁעֵקֶר הוּא רַק הַמְמוּן. וְכֵן הִיָּה מְדַבֵּר עוֹד עִם אַחֵר - וְלֹא שְׁמַע אֵלָיו גַּם-כֵּן. וְהוּא

דְּהִינּוּ אַז עַר הָאֵט נָאֵר אַזוֹי אַבִּיסִיל גַּעֲלֵט אִיז דָּאס נָאֵר אַ לֵיב דָּאס אִיז אַ מְעֻנְטִשְׁלִיכֶער לֵיב און אַז עַר הָאֵט נָאֵר אַזוֹי אַבִּיסִיל גַּעֲלֵט אִיז עַר נָאֵר אִיין עוֹף. און אַזוֹי הָאבִין זײ גִּיהָאט אַנְדֶּערע חֵיוֹת און עוֹפוֹת. וְנֹארִין דָּער נֹואס עַר הָאֵט נֹוייניג גַּעֲלֵד. דָּער אִיז גָּאָר קִיין מְעֻנְטִשׁ נִיט בִּי זײ. נָאֵר עַר אִיז אַ חֲתִיה אַדָּער אִיין עוֹף. וְנֹארִין בִּי זײ אִיז דָּער עֵיקֶר דָּאס גַּעֲלֵט גִּיוּעֵן. און דִּי מַעֲלָה און דָּער כְּבוֹד פֿון אִיטְלִיכֵן אִיז נָאֵר גִּיוּעֵן וְוַעֲדִילִיג דָּעם גַּעֲלֵט.

הָאֵט מַעַן גִּיהֶעֱרַט אוֹיף דָּער וְוַעֲלֵט אַז סָע אִיז פֿאַרְהאַנְדִין אַזוֹי אַ מְדִינָה. הָאֵט דָּער בַּעַל תְּפִלָּה זײַער אַ גְרוֹיסִין קְרַעֲכֵץ גִּיטָאָן דְרוֹיף. און עַר הָאֵט גִּיזָאָגט נֹועֵר וְוִיִּסֵט. וְוִי הִין דִּי דַאזִיגֶע קאַנְעֵן פֿאַרְגִיין דוֹרְף דָּעם. הָאבִין זײַף גִּיפִינְעֵן מַעֲנֵשֵׁן פֿון זײַנְעֶע לֵיט. און הָאבִין אִים גָּאָר קִיין דִיעָה נִיט גִּיפֿרַעגֵט און זײ הָאבִין זײַף אוֹיף גִּיהוֹיבִין. און זַענְעֵן גִּיגאַנְגֶען צו דָּער מְדִינָה אַז זײ זָאלִין זײ אַרוֹיס פֿירִין דָּערפֿון. וְנֹארִין זײ (דְּהִינּוּ דִי לֵיט פֿון דָּעם בַּעַל תְּפִלָּה) הָאבִין גְרוֹיס רַחֲמָנוּת גִּיהָאט אוֹיף דָּער מְדִינָה נֹואס זײ זַענְעֵן אַזוֹי פֿאַרְפִּירֵט גִּיוֹארִין אֵין דָּער תַּאֲנָה פֿון גַּעֲלֵט. און בְּפִרְט דָּער בַּעַל תְּפִלָּה הָאֵט גִּיזָאָגט. אַז זײ קאַנְעֵן נָאָךְ נֹוייטֶער פֿאַרְפִּירֵט נֹועֵרִין. אִיבֶּער דָּעם זַענְעֵן דִּי לֵיט פֿון דָּעם בַּעַל תְּפִלָּה גִּיגאַנְגֶען צו דָּער מְדִינָה. טאַמֶּער וְוַעֲלִין זײ קאַנְעֵן אַרוֹיס פֿירִין זײ פֿון זײַעֶרע נֹארִישְׁקִיט. דִּי זַענְעֵן גִּיקוּמַעֵן אֵין דָּער מְדִינָה אַרִיין. און זײ זַענְעֵן אַרִיין גִּיגאַנְגֶען מִן הַסְתַּם צו אַ קְלִינְעֵם מַעֲנֵשֵׁן נֹואס דָּער הִיִּסֵט בִּי זײ אַ חֲתִיה און זײ הָאבִין אַנגִיִהוֹיבִין מִיט אִים צו שְׁמוּסִין. בְּאֲשֶׁר אַז צוּם אֻמַּת אִיז דָּאס גַּעֲלֵט גָּאָר קִיין תְּכֵלִית נִיט. און דָּער עֵיקֶר תְּכֵלִית אִיז נָאֵר גָּאָט צו דִיעֵן וְכוּ'. און דָּער הָאֵט זײ גָּאָר נִיט צו גִּיהֶעֱרַט. וְנֹארִין סָע אִיז שׁוֹיִן בִּי זײ אַזוֹי אִיגִינֹוארְצִילֵט גִּיוּעֵן אֵין דָּער דִיעָה אַז דָּער עֵיקֶר אִיז נָאֵר דָּאס גַּעֲלֵט. און אַזוֹי הָאבִין זײ גִּישְׁמוּסֵט נָאָךְ מִיט אִיין אַנְדֶּערִין.

רעו סיפורי מעשה יב - מבעל תפילה מעשיות

(היננו אחד מאנשי הבעל תפלה הנ"ל) היתה מרבה לדבר עמו; והשיב לו זה האיש שדבר עמו: ויתר מזה, אין לי פנאי כלל לדבר עמך. שאלו: מפני מה? השיב לו: היות שאנחנו פלנו מוכנים עתה לעקור מן המדינה, לילך למדינה אחרת; באשר שראינו שעקר התכלית הוא רק הממון - על-כן נסכם אצלנו לילך למדינה ששם יכולין לעשות ממון, דהינו שיש שם עפר שעושים ממנה זהב וכסף; על-כן אנו צריכים עתה לילך פלנו אל אותה המדינה. גם נסכם אצלם שהם רוצים שיהיו אצלם כוכבים ומזלות גם-כן, דהינו שמי שיהיה לו פל-כף ממון, כפי הסכום שקצבו על-זה - הוא יהיה כוכב, פי מאחר שיש לו פל-כף ממון - יש לו הכח של אותו הכוכב, פי הכוכב מגדל הזהב; פי מה שיש עפר שעושים ממנה זהב, זהו מחמת הכוכב שמגדל באותו המקום עפרות זהב, נמצא שהזהב הוא נמשך מן הכוכבים, ומאחר שיש לאחד פל-כף זהב - נמצא שיש לו כח אותו הכוכב, ועל-כן הוא בעצמו כוכב. וכן אמרו שיהיו אצלם מזלות גם-כן, דהינו כשיהיה לאחד כף וכף, כפי הסכום שקצבו על-זה - הוא יהיה מזל. וכן עשו להם מלאכים, הכל כפי רבוי הממון כנ"ל; עד שהסכימו ביניהם שיהיו להם גם-כן אלקות, שמי

און ער האט אויף זיי ניט צו גיהערט. און זיי האבין מיט אים ווייטער גינואלט שמוסין. האט ער זיי גיענפערט (דהיינו דער מענטש וואס זיי האבין מיט אים גישמוסט האט ער זיי גיענפערט) ווייטער האב איך ניט צייט מיט אייך צו שמוסין. האבין זיי אים גיפרעגט. פארנוואס. האט ער גיענפערט. באַשר מיר פאנדארפן אלע ארויס פון דער מדינה. אין איין אנדערע מדינה אריין. ווארין מיר האבין גיזעהן אז דער עיקר תכלית איז נאר דאס געלד. איבער דעם איז ביי אונז גיבליבן אז מיר זאלין גיין צו אזוי א מדינה וואס דארט מאכט מען געלט. (דהיינו סע איז דארט אזוי איין ערד וואס דערפון מאכט מען גאלד און זילבער). איבער דעם מוזן מיר היינט אלע גיין צו דער מדינה.

און ווידער איז ביי זיי גיבליבן אז זיי ווילן. אז זיי זאלין האבין כוכבים און מזלות אויף (דהיינו שטערן און מזלות וואס אין הימל) דהיינו אז דער וואס ער האט אזוי פיל און אזוי פיל געלט. ווי אזוי זיי האבין דארט אויס גיזעצט דרויף. דער זאל זיין א כוכב (דהיינו א שטערן) ווארין אז ער האט אזוי פיל געלט האט ער זיך דעם כח פון דעם שטערן ווארין דורך דעם שטערן וואקסט זיך דאס גאלד. ווארין וואס סע איז פארהאנדן ערד וואס פון איר מאכט מען גאלד. איז זיך דאס מחמת די שטערן. וואס דורך זיי וואקסט דארט אזוי איין ערד וואס פון איר מאכט מען גאלד. אז דער מענש האט אזוי פיל געלד האט ער זיך דעם כח פון דעם שטערן. איבער דעם איז ער אליין א שטערן (אזוי האבין זיי אלץ גיזאגט די מדינה ווענליג זייער פארפירטקייט אין דעם געלד) און אזוי האבן זיי גיזאגט. אז זיי ווילן האבין מזלות אויף. דהיינו אז איינער וועט האבין אזוי פיל און אזוי פיל געלט. ווי אזוי זיי האבין דרויף אויסגיזעצט דער זאל זיין איין מזל. און אזוי האבין זיי זיך גימאכט מלאכים אלץ ווענליג דעם געלט. ביי סע איז ביי זיי גיבליבן אז זיי זאלין האבין גאטן אויף. אז דער וואס ער

סיפורי

מעשה יב - מבעל תפילה

מעשיות רעו

שְׁיִהְיֶה לוֹ רַבּוּי מְמוֹן הַרְבֵּה, כִּף וְכָף אֲלָפִים וּרְכָבוֹת כְּפִי מֵה שֶׁקֶצְבוֹ עַל-זֶה - הוּא יִהְיֶה אֱלוֹק, כִּי מֵאֲחַר שֶׁהָאֱלֹקִים שׁוֹפֵעַ בּוֹ כָּל-כִּף מְמוֹן עַל-כֵּן הוּא בְּעֶצְמוֹ אֱלוֹק. וְכֵן קִיְמוּ וַעֲשׂוּ כָּכָל הַנִּ"ל. גַּם אָמְרוּ שְׂאִין רְאוּי לָהֶם לִישָׁב כָּלֵל בְּאוּרָא דְהַאי עֲלָמָא, וְאִין רְאוּי לָהֶם לְהִתְעַרֵּב עִם בְּנֵי הָעוֹלָם, שְׁלֵא יִטְמְאוּ אוֹתָן, כִּי שְׂאָר בְּנֵי הָעוֹלָם הֵם טְמֵאִים כְּנִגְדָם. עַל-כֵּן יִישְׁבוּ עֲצָמָן שְׁיִבְקָשׁוּ לָהֶם הָרִים הַגְּבוּהִים בְּיוֹתֵר מִכָּל הָעוֹלָם, וַיִּישְׁבוּ שָׁם כְּדִי שְׁיִהְיוּ מְרוֹמָמִים מֵאוּרָא דְעֲלָמָא. וְשִׁלְחוּ אַנְשִׁים לְבַקֵּשׁ וּלְחַפֵּשׂ הָרִים הַגְּבוּהִים כְּנִ"ל, וְהִלְכוּ וּבִקְשׁוּ וּמְצְאוּ הָרִים גְּבוּהִים מְאֹד, וְהִלְכוּ כָּל בְּנֵי הַמְּדִינָה וַיִּישְׁבוּ שָׁם, עַל הַהָרִים הַגְּבוּהִים, הִינּוּ שְׁעַל כָּל הַר וְהָר יִישְׁבוּ שָׁם אֵיזָה קְבוּץ מֵאֲנָשֵׁי הַמְּדִינָה הַנִּ"ל, וַעֲשׂוּ סְבִיב הָהָר תְּזַקֵּת גְּדוּל, וְהָיָה שָׁם תְּפִירוֹת גְּדוּלוֹת וְכִיּוֹצֵא סְבִיב הָהָר, עַד שְׁלֵא הָיָה אֶפְשָׁר בְּשׁוּם אֶפְן שְׁיָבוּא אֲלֵיהֶם שׁוּם אָדָם, כִּי לֹא הָיָה רַק שְׁבִיל נְעֻלָם אֶל הָהָר בְּאֶפְן שְׁאָדָם אַחַר לֹא הָיָה יָכוֹל כָּלֵל לָבוּא אֲלֵיהֶם. וְכֵן בְּהַר הַשְּׁנִי, וְכֵן בְּכָל הַהָרִים עָשׂוּ תְּזַקֵּת וְכוּ', כְּנִ"ל, וְהַעֲמִידוּ שׁוֹמְרִים בְּרַחוּק מִן הָהָר, כְּדִי שְׁלֵא יִתְקַרֵּב לָהֶם זָר, וְהֵם הָיוּ יוֹשְׁבִים שָׁם, עַל הַהָרִים, וְהָיוּ מְתַנְהֲגִים בְּמִנְהַג הַנִּ"ל.

וְעַתָּה הָאֲבִין זֵייעָר פִּיל גְּעֻלְט פִּיל און אַזוי פִּיל אֲלָפִים וּרְכָבוֹת. וְהָיָה זֵייעָר אֲבִין דְּרוּיף אוּיס גִּינְעֶצְט. דְּעַר זָאל זֵיין אֵיין גַּאט. וְנֵארִין אַז גַּאט גִּיט אִים אַזוי פִּיל גְּעֻלְד. אִיז עַר אֲלֵיין אַ גַּאט. וְוִידֶער הָאֲבִין זֵי גִינְעֶצְט. אַז זֵי קֶערִין גַּאר נִיט צו זֵיעִין אִין דְּעם אוּיר פֿון דְּעַר וְוִעֶלְט. און זֵי בֵאדֶארפִין גַּארִיט צו זֵיין אִין אֵייןֶעם מִיט אַנְדֶערֶע מְעַנְטְשֵׁן כְּדִי זֵי זָאלִין זֵי נִיט מְטָמָא זֵיין. וְנֵארִין דִי אִיבֶרִיקֶע מְעַנְטְשֵׁן פֿון דְּעַר וְוִעֶלְט זְעַנְען גַּאר טְמֵא אַקֶעגִין זֵי. אִיבֶער דְּעם הָאֲבִין זֵי זִיף מִיִּישָׁב גִּינְוֶען. אַז זֵי וְוִעֶלִין זִיף זוכִין זֵייעָר הוּיכֶע בְּעַרְג וּוֵאס זֵי זְעַנְען הַעֲכֶער פֿון גַּאר דְּעַר וְוִעֶלְט. און זֵי וְוִעֶלִין דֶארְט זֵיעִין. כְּדִי זֵי זָאלִין זֵיין הַעֲכֶער פֿון דְּעַר וְוִעֶלְט. הָאֲבִין זֵי גִישִׁיקֶט מְעַנְטְשֵׁן. אַז זֵי זָאלִין זוכִין הוּיכֶע בְּעַרְג. הָאֲבִין זֵי גִיפֿונְען זֵייעָר הוּיכֶע בְּעַרְג אִיז גִיגֵאנְגֶען דִי גֵאנְצֶע מְדִינָה און הָאֲבִין זִיף דֶארְט בֵּי זְעֶצְט. אוּיף דִי הוּיכֶע בְּעַרְג. דְּהֵינּוּ אוּיף דְּעם בֵּאָרְג הָאֲבִין זִיף בֵּי זְעֶצְט אַ קְבוּץ מְעַנְטְשֵׁן פֿון דְּעַר מְדִינָה (כְּלוּמָר אַ שְׁטָאט) און אַזוי אוּיף דְּעם אַנְדֶערִין בֵּאָרְג וְכוּ' און זֵי הָאֲבִין גִימֵאכְט אַרום דְּעם בֵּאָרְג אַ גְרוּיס חֻזְקָת. און גְרוּיסֶע גְרֵאבִינְס אַרום דְּעם בֵּאָרְג. בִּיז סֶע אִיז נִיט גִימֵאכְט גִינְוֶען צו זֵי זָאל קוּמֶען אַ מְעַנְטְשֵׁן. וְנֵארִין סֶע מְעַר נִיט גִינְוֶען נֵאר אֵיין בֵּאֵהֶאלְטִיגֶער וְוֶעג צו דְּעם בֵּאָרְג וּוֵאס קִיין אַנְדֶערֶער מְעַנְטְשֵׁן הָאָט גַּאר נִיט גִיקֵאנְט צו קוּמֶען צו זֵי. און אַזוי אוּיף דְּעם אַנְדֶערִין בֵּאָרְג אוּיף און אַזוי בֵּי אֲלֶע בְּעַרְג הָאֲבִין זֵי אֲלֶץ גִימֵאכְט חֻזְקָת וְכוּ' כְּנִ"ל. און זֵי הָאֲבִין גִישְׁטְעֶלְט שׁוֹמְרִים וְוִיט פֿון דְּעם בֵּאָרְג. כְּדִי קִינְעֶער זָאל צו זֵי נִיט קֵאנְען קוּמֶען. און זֵי זְעַנְען גִינְעסִין דֶארְט אוּיף דִי בְּעַרְג. און הָאֲבִין זִיף גִיפִירְט מִיט דְּעם פִּירִיכֶץ כְּנִ"ל. און זֵי הָאֲבִין גִיֵהֶאט אַסֶאף גַּאטִין. דְּהֵינּוּ וְוִעֶלִיג דְּעם גְּעֻלְט כְּנִ"ל. לְוִשְׁמִיר וְוִייל בֵּי זֵי אִיז דְּעַר עִיקָר גִינְוֶען דָאָס גְּעֻלְט. בִּיז דֶארְף אַסֶאף גְּעֻלְט. אִיז מְעַן גִינְוֶען בֵּי

רעה סיפורי מעשה יב - מבעל תפילה מעשיות

וְהָיוּ לָהֶם אֱלֹהוֹת רַבִּים, דְּהֵינּוּ לְפִי הַמָּמוֹן כַּנִּל. וּמֵאַחַר שֶׁהָיָה הָעֶקֶר אֲצֻלָּם הַמָּמוֹן, עַד שֶׁעַל-יָדֵי מָמוֹן הִרְבָּה הָיוּ נֹעֲשִׂים אֱלֹוֹךְ - עַל-כֵּן הָיָה לָהֶם חֲשָׁשׁ מִרְצִיחָהּ וּגְזֻלָּהּ, כִּי כָל אֶחָד יִהְיֶה רוֹצֵחַ וּגְזֹלָן כַּדֵּי שִׁיחָהּ נֹעֲשֶׂה אֱלֹוֹךְ עַל-יָדֵי הַמָּמוֹן שִׁיגְזֹל; אַךְ אָמְרוּ שֶׁמֵּאַחַר שֶׁהוּא אֱלֹוֹךְ (דְּהֵינּוּ הָעֲשִׂיר בְּעַל הַמָּמוֹן הוּא אֱלֹוֹךְ) - הוּא יִשְׁמַר מִגְזֻלוֹת וּרְצִיחוֹת. וְתַקְנּוּ עֲבוֹדוֹת וְקִרְבָּנוֹת שִׁיחָיו מִקְרִיבִים וּמִתְפַּלְלִים אֶל הָאֱלֹוֹת הַנִּל. גַּם הָיוּ מִקְרִיבִים בְּנֵי אָדָם, וְהָיוּ מִקְרִיבֵינִי אֶת עֲצָמוֹן אֶל הָאֱלֹוֹת הַנִּל כַּדֵּי שִׁיחָהּ נִכְלָל בּוֹ, וְאַחֲרֵי-כֵן יִתְגַּלְּגַל וְיִהְיֶה עֲשִׂיר; כִּי עֶקֶר הָאֱמוּנָה הָיָה אֲצֻלָּם הַמָּמוֹן כַּנִּל. וְהָיָה לָהֶם עֲבוֹדוֹת וְקִרְבָּנוֹת וּקְטֹרֶת שֶׁהָיוּ עוֹבְדִים בָּהֶם אֶת הָאֱלֹוֹת הַנִּל (דְּהֵינּוּ בְּעַל הַמָּמוֹן הִרְבָּה כַּנִּל). וּבְנִדְאֵי אַף-עַל-פִּי-כֵן הִיְתָה הַמְדִינָה מְלֵאָה מִרְצִיחָהּ וּגְזֻלָּהּ, כִּי מִי שֶׁלֹּא הָיָה מֵאֲמִין בְּעֲבוֹדוֹת הַנִּל הָיָה רוֹצֵחַ וּגְזֹלָן, כַּדֵּי שִׁיחָהּ לוֹ מָמוֹן; כִּי עֶקֶר הָיָה אֲצֻלָּם הַמָּמוֹן כַּנִּל, כִּי עַל-יָדֵי הַמָּמוֹן יְכוּלִים לְקַנּוֹת כָּל דָּבָר, אֲכִילָהּ וּמִלְבוּשִׁים, וְעֶקֶר חַיּוֹת הָאָדָם עַל-יָדֵי הַמָּמוֹן (כֵּן הִיְתָה סִבְתָּם לְפִי דַעְתָּם הַמְשַׁבֵּשֵׁת וְהַנּוֹכָחַ), עַל-כֵּן הָיָה הַמָּמוֹן הָאֱמוּנָה שְׁלֵהֶם.

וְהָיוּ מְשַׁתְּדָלִים שֶׁלֹּא יִהְיֶה נַחֲסֵר אֲצֻלָּם מָמוֹן כָּלָל, כִּי הַמָּמוֹן הוּא עֶקֶר הָאֱמוּנָה וְהָאֱלֹוֹת שְׁלֵהֶם כַּנִּל, אֲדַרְבָּא, צְרִיכִים לְהַשְׁתַּדֵּל לְהוֹסִיף וּלְהַכְנִיֵס

זֵי אֵ גֵאֵט הָאֲבִין זֵי מוֹרָא גִיחֵאֵט פֶּאָר רְצִיחָהּ און גְזֻלָּהּ. וואַרִין אִיטְלִיכֶער וועט זײן אַ רוֹצֵחַ און אַ גְזֹלָן כַּדֵּי עַר זַאל ווערִין אַ גֵאֵט. דורך דַעם גַעלֵט וואס עַר וועט גְזֹל. נָאָר זֵי הָאֲבִין גִינְאָט. ווייל דַער וואס עַר הָאֵט גַעלֵט אִיז אַ גֵאֵט. וועט עַר זִיף הִיטִין פון גְזֻלוֹת און רְצִיחוֹת. און זֵי הָאֲבִין מַחֲסָן גִינוּען עֲבוֹדוֹת און קִרְבָּנוֹת אַז מַע זַאל מִקְרִיב זײן קִרְבָּנוֹת און מַע זַאל מִתְפַּלֵל זײן צו די גַעטֶער. כַּדֵּי דורך דַעם זַאל מַען קִרִיגִין גַעלֵט און זֵי פֿלֶעגִין מִקְרִיב זײן מַענְטֶשֶׁן פֶּאָר קִרְבָּנוֹת און זֵי פֿלֶעגִין זִיף אַלײן מִקְרִיב זײן צו די גֵאֵטִין. כַּדֵּי עַר זַאל אִין אִים נִכְלָל ווערִין און דַער נָאָף וועט עַר מִגְזֻלָּה ווערִין. וועט עַר זײן אִיין עוֹשֶׁר. וואַרִין דַער עֶקֶר אֱמוּנָה אִיז בֵּי זֵי גִינוּען דַאס גַעלֵט. און זֵי הָאֲבִין גִיחֵאֵט עֲבוֹדוֹת און קִרְבָּנוֹת און קְטוֹרֶת וואס זֵי פֿלֶעגִין דַעֲרַמִיט צו דִינְעֶן די גֵאֵטִין (דְּהֵינּוּ די וואס זֵי הָאֲבִין גִיחֵאֵט אַסאַף גַעלֵט) און פון דַעסֶט וועגִין פֶּאָרֵט. אִיז די מְדִינָה בְּוֹדָאֵי פִיל גִינוּען מִיט רְצִיחָהּ און גְזֻלָּהּ. וואַרִין דַער וואס עַר הָאֵט נִיט גִיגְלִיבֵט אִין די עֲבוֹדוֹת אִיז עַר גִינוּען אַ רוֹצֵחַ און אַ גְזֹלָן כַּדֵּי עַר זַאל הָאֲבִין גַעלֵט. וואַרִין דַער עֶקֶר אִיז בֵּי זֵי גִינוּען דַאס גַעלֵט וואַרִין דורך גַעלֵט קָאן מַען זִיף קוִיפִין אַלְדִינְג. עֶסִין און קְלִיידֶער און דַער עֶקֶר לַעֲבִין פון דַעם מַענְשֶׁן אִיז דורך דַעם גַעלֵט. אִיפֶּער דַעם אִיז דַאס גַעלֵט בֵּי זֵי דַער עֶקֶר אֱמוּנָה גִינוּען

(אזוי אִיז אַלץ זײַער ויירִשע פֶּאָרפִירֶשע דַעח גִינוּען).

און זֵי הָאֲבִין אַלץ גִינְעֶהן. אַז סַע זַאל בֵּי זֵי נִיט גִימִינְעֶרֶט ווערִין קִיין גַעלֵט. וואַרִין דַאס גַעלֵט אִיז בֵּי זֵי גָאָר די אֱמוּנָה און דַער גֵאֵט גִינוּען. אֲדַרְבָּא מַע מוֹז זַעֶהן אַז מַע זַאל אַרײַן בְּרַענְגֶען אִין דַער מְדִינָה אַרײַן גַעלֵט פון אַנְדֶּערע עֲרֶטֶער. פֿלֶעגִין פון זֵי גִייעֶן סוֹחֵרִים זַאלִין הַאנְדֶּלֶען אִין

סיפורי

מעשה יב - מבעל תפילה

מעשיות רעט

ממון ממקומות אחרים לתוך המדינה. והיו יוצאים מהם סוחרים לסחר במדינות אחרים כדי להשתפר ממון, להכניס ממון יותר לתוך המדינה. וצדקה - בנדאי הוא אסור גדול לפי דעתם, כי הוא מחסיר שפע ממנו אשר נתן לו האלקים - אשר זה הוא העקר, שיהיה לו ממון, והוא פוגם ומחסיר ממנו; על-כן בנדאי היה אסור אצלם לתן צדקה. גם היה אצלם ממנים, שהיו ממנים להשגיח על כל אחד אם יש לו כל-כך ממון כמו שהוא אומר. כי כל אחד היה צריך להראות עשרו בכל פעם, כדי שיהיה נשאר באותו המעלה שהיה לו לפי ממנו פנ"ל. ולפעמים היה נעשה מחיה - אדם, ומאדם - חיה, דהינו כשאחד אבד ממנו - אזי נעשה מאדם חיה, אחר שאין לו ממון; וכן להפך: כשאחד הרניח ממון - אזי נעשה מחיה אדם; וכן כשאר המעלות כפי הממון פנ"ל. והיו להם צורות ופאטרעטיבן של אותן האלקות (דהינו בעלי הממון). והיו אצל כל אחד ואחד צורות הללו, והיו מחבקים ומנשקים אותם; כי זה היה העבודה והאמונה שלהם פנ"ל.

ג. רמות דיוקן.

אנדערע מדינות. כדי זיי זאלין גווינען געלט כדי מע זאל נארף מער געלט אריין ברענגען אין דער מדינה אריין. און צדקה. איז בנדאי א גרויסער איסור ביי זיי גיווען. ווארין ווי טאר מען אנוועק געבין דאס געלט וואס גאט האט אים געגבן. וואס דאס איז ביי זיי דער עיקר גיווען אז מע זאל האבין געלט. ווי טאר מען זע דאס אנוועק גיבין. איבער דעם איז בנדאי ביי זיי איין איסור גיווען צו גיבין צדקה.

און זיי האבין גיהאט ממנים. דהיינו מענטשן וואס זיי זענען גיזעצט גיווען דרויף. זיי זאלין אכטונג גיבין אויף איטליכן אויב ער האט אזוי פיל געלט ווי ער זאגט. ווארין איטליכער האט גימוזט ארויס ווייזן זיין עשירות אלע מאל. כדי ער זאל בלייבן ביי דער מעלה. און ביי דעם כבוד וואס ער האט גיהאט וועדליג זיין געלט. (פלוקר די אלע עשירים וואס זיי זענען ביי זיי גיווען גאטין און שטערין וכי' און מלאכים וכי' מחמת זייער געלט פלעגט מען אלע מאל זיי איבער צו זעהן. אויב ער האט אזוי פיל געלט. אויב ער איז ניט אומזיסט איין גאט וכי'. און מענטשן זענען דרויף גיזעצט גיווען אז זיי זאלין אלע מאל דאס אויף זעהן) און אמאל פלעגט ביי זיי צו ווערן פון א חיה א מענטש. און פון א מענטש א חיה דהיינו אז איין עושר האט אנגינארין דאס געלט. איז ער שוין אויס מענטש גינארין. איז גינארין פון א מענטש א חיה. ווארין ער האט זיך שוין קיין געלט ניט. און אזוי פארקערט. אז איינער האט גווינען געלט. אזוי איז גינארין פון א חיה א מענטש. און אזוי איז גיווען ביי די איבריגע מעלות. וואס ביי זיי איז אלץ וועדליג דעם געלט גיווען. (איז אויף אזוי גיווען. מיט אמאל איז איינער אויס גאט גינארין. ווארין ער האט שוין דאס געלט אנגינארין) און זיי פלעגין האבן די צורות און די פאטרעטיבן פון די גאטין (דהיינו די וואס האבן פיל געלט גיהאט) און ביי איטליכן אין גיווען די פאטרעטיבן. און זיי פלעגין זיי צו האלדזין און צו קושן. ווארין דאס געלט איז ביי זיי גיווען גאר זייער עבודה און זייער אמונה.

וְהָאֲנָשִׁים הַנֵּל, דְּהֵינּוּ הָאֲנָשִׁים הַפְּשָׁרִים שֶׁל הַבַּעַל תְּפִלָּה הַנֵּל, חֲזָרוּ לְמִקּוּמָם וְסָפְרוּ לְהַבְעֵל תְּפִלָּה מִגְדֵּל הַטְּעוֹת וְהַשְּׁטוֹת שֶׁל אוֹתָהּ הַמְּדִינָה, אִיךָ הֵם נְבוֹכִים מְאֹד בְּתַאֲנוֹת מְמוֹן, וְשֶׁהֵם רוֹצִים לַעֲקֹר לְמְדִינָה אַחֲרֵת וְלַעֲשׂוֹת לָהֶם כּוֹכָבִים וּמְזֻלוֹת. עֲנָה וְאָמַר הַבַּעַל תְּפִלָּה הַנֵּל שֶׁהוּא מְתִירָא שְׂלֵא יִתְעוּ יוֹתֵר וְיוֹתֵר. אַחֲר־כֵּן נִשְׁמַע שֶׁעָשׂוּ לַעֲצֹמֵן אֱלָקוֹת כַּנֵּל; עֲנָה וְאָמַר הַבַּעַל תְּפִלָּה הַנֵּל שֶׁעַל דְּבַר זֶה הִיָּה מְתִירָא וְדוֹאָג מִתְחַלָּה. וְהִיָּה לוֹ לְהַבְעֵל תְּפִלָּה רַחֲמָנוּת גְּדוֹל עֲלֵיהֶם, וְנִתְיַשָּׁב לִילָךְ בְּעֲצֻמוֹ לְשָׁם, אוֹלֵי יִשִּׁיב אוֹתָם מִטְּעוֹתָם.

וְהָלַךְ לְשָׁם הַבַּעַל תְּפִלָּה, וּבָא אֶל הַשׁוֹמְרִים שְׁעוֹמְדִים סְבִיב הָהָר. וְהַשׁוֹמְרִים מְסַתְּמָא הֵיוּ אֲנָשִׁים קְטָנִים בְּמַעֲלָה, שֶׁהֵם רָשָׁאִים לַעֲמֹד בְּאוֹרָא דְּהָאֵי עֲלָמָא; כִּי אֲנָשִׁים שְׂיֵשׁ לָהֶם מַעֲלוֹת מִחֲמַת הַמְמוֹן כַּנֵּל - הֵם אֵינָם יְכוּלִים כָּלָל לְהִתְעַרֵּב עִם בְּנֵי הָעוֹלָם וְלַעֲמֹד בְּאוֹרָא דְּהָאֵי עֲלָמָא, שְׂלֵא יִטְמָאוּ עֲצֻמָּן כַּנֵּל, וְלֹא הֵיוּ יְכוּלִים לְדַבֵּר כָּלָל עִם בְּנֵי הָעוֹלָם, שְׂלֵא יִטְמָאוּ אוֹתָם בְּהַבֵּל פִּיָּהֶם (עַל-כֵּן בְּרַבֵּי הַשׁוֹמְרִים שְׁעָמְדוּ חוּץ לְעִיר הֵיוּ קְטָנִים בְּמַעֲלָה כַּנֵּל). אַךְ גַּם הַשׁוֹמְרִים הִיָּה לָהֶם הַצּוּרוֹת הַנֵּל, וְהֵיוּ מְחַבְּקִים וּמְנַשְׁקִים אוֹתָם בְּכָל

און די לייט פון דעם בעל תפילה (וואס זיי זענען פרייר דארט גיווען ביי דער מדינה כ"ל) זיי האבין זיך אומגיגעקערט צו זייער ארט. און זיי האבין דערצייילט דעם בעל תפילה פון די נארישקייט פון דער מדינה ווי זיי זענען אזוי פארנארישט גינוארין און פארפירט גינוארין אין דער תאנה פון געלט. און אז זיי ווילין שוין ארויס פון זייער מדינה אין אין אנדערע מדינה (וואס דארט מאכט מען געלט כ"ל) און זיי ווילין זיך שוין מאכין שטערין און מזלות (כ"ל) האט זיך דער בעל תפילה אנגירופין ער האט מורא אז זיי זאלין ניט נאך מער פאר פירט ווערין ווייטער. דער נאך האט מען דאס גיהערט אז זיי האבין זיך שוין גימאכט גאטין (כ"ל). האט זיך דער בעל תפילה אנגירופין. האט דאס האב איך גימיינט דערפאר האב איך מורא גיהאט (דהיינו דאס וואס ער פלעגט אלץ זאגן ער האט מורא זיי זאלין ניט נאך ארבער פארפירט ווערין האט ער דאס גימיינט).

האט דער בעל תפילה גרויס רחמנות אויף זיי גיהאט. האט ער זיך מיישט גיווען. ער וועט אליין אהין גיין. טאמער וועט ער זיי ארויס פירין פון זייערע נארישקייט. איז דער בעל תפילה אהין גיגאנגען. און ער איז גיקומען צו די שומרים וואס זיי זענען גישטאנען ארום איטליכן בארג (כ"ל) און די שומרים זענען מן הסתם גיווען קליינע לייט. וואס זיי האבין גימענט שטיין אין דעם אויר פון דער וועלט. ווארין די מענטשן וואס זיי האבין גיהאט מעלות מחמת זייער געלט. זיי האבין גאר ניט גיקאנט זיין אין איינעם מיט דער וועלט. און האבין ניט גיקענט שטיין אין דעם אויר פון דער וועלט. סע זאל זיי ניט מטמא זיין (כ"ל) און זיי האבין גאר ניט גיקענט שמוסין מיט דער וואלט. מען זאל זיי ניט מטמא זיין מיט דעם דוך פון דעם מויל (פלומר ביי דער נארישער מדינה איז די וועלט גאר טמא גיווען אקעגין זיי כ"ל) איבער דעם זענען בוודאי די שומרים וואס זיי זענען גישטאנען אונטער

סיפורי

מעשה יב - מבעל תפילה

מעשיות רפא

פעם; כי גם אצלם הָיָה עֵקֶר הָאֱמוּנָה הַמְמוֹן כַּנִּל. וְכֵן הִבְעֵל תְּפִלָּה הַנִּל אֶצֶל שׁוֹמֵר אֶחָד, וְהִתְחִיל לְדַבֵּר עִמּוֹ מִהִתְכַלֵּית, בְּאִשּׁוֹר שֶׁעֵקֶר הִתְכַלֵּית הוּא רַק עֲבוּדַת ה', תּוֹרָה וְתִפְלָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים וְכוּ', וְהַמְמוֹן הוּא שְׁטוּת וְאִינוּ תְּכַלֵּית כִּלְל וְכוּ'; וְלֹא שָׁמַע אֱלֹוֹ כִּלְל הַשׁוֹמֵר הַנִּל, כִּי כִּבֵּר נִשְׁקַע אֶצְלָם מְזִמִּים רַבִּים שֶׁעֵקֶר הוּא רַק הַמְמוֹן כַּנִּל. וְכֵן הִלְךְ הִבְעֵל תְּפִלָּה לְשׁוֹמֵר שְׁנִי, וְדַבֵּר עִמּוֹ גַּם-כֵּן כַּנִּל, וְלֹא שָׁמַע אֱלֹוֹ גַּם-כֵּן, וְכֵן הִלְךְ אֵל כִּלְל הַשׁוֹמְרִים - וְלֹא שָׁמְעוּ אֱלֹוֹ כִּלְל.

וַיֵּשֶׁב עֲצָמוֹ הִבְעֵל תְּפִלָּה, וְנִכְנַס לְתוֹךְ הָעִיר שֶׁהִיְתָה עַל הָהָר כַּנִּל. כְּשֶׁבֵא לְשֵׁם הָיָה אֶצְלָם פְּלִיאָה, וְשָׁאָלוּ אוֹתוֹ: אֵיךְ נִכְנַסְתָּ לְכָאן? כִּי לֹא הָיָה אֶפְשָׁר לְשׁוֹם אָדָם לְכַנֵּס אֶצְלָם כַּנִּל. הַשִּׁיב לָהֶם: מֵאַחַר שֶׁכִּבֵּר נִכְנַסְתִּי, יִהְיֶה אֵיךְ שִׁיְהִיָּה, מָה אַתֶּם שׁוֹאָלִים עַל-זֶה? וְהִתְחִיל הִבְעֵל תְּפִלָּה לְדַבֵּר עִם אֶחָד מִהִתְכַלֵּית וְכוּ' כַּנִּל, וְלֹא שָׁמַע אֱלֹוֹ כִּלְל, וְכֵן הַשְּׁנִי, וְכֵן כִּלְל, כִּי כִּבֵּר נִשְׁקַעוּ בְּטַעוֹתָם הַנִּל. וְהָיָה הַדְּבָר תְּמוּהָ בֵּין אֲנָשֵׁי הָעִיר, עַל שֶׁבֵא אָדָם אֶצְלָם וּמְדַבֵּר אֲלֵיהֶם כְּדַבְרֵים הָאֵלֶּה, הַפֶּה אֱמוּנָתָם. וְהִרְגִּישׁוּ בְּעַצְמָן: אוֹלֵי

דַּעַר שְׁטָאט. זַעֲנֵן זֵי בְּוֹדֵאֵי גִוּוֹעַן קְלִינְע לִיט נָאר דִּי שׁוֹמְרִים הָאָבִין אוֹיף גִּיהָאט דִּי פֶאָטְרֶעטִין (פּוֹן דִּי גֶאטִין וַיֵּשְׁב) און זֵי פֶלְעֵגִין דִּי פֶאָטְרֶעטִין צוֹ הַאֲלֶדֶן און צוֹ קוֹשִׁין אֶלַע מָאל. וְוֹאֲרִין בֵּי זֵי אִיז אוֹיף דַּעַר עֵיקֶר אֱמוּנָה גִוּוֹעַן דָּאס גַּעֲלֵט.

אִיז דַּעַר בַּעַל תְּפִלָּה גִיקוֹמֶעַן צוֹ אִיין שׁוֹמֵר. און הָאט אָנגִייהוֹיבִין מִיט אִים צוֹ שְׁמוּסִין פּוֹן דַּעַם תְּכַלֵּית. בְּאִשּׁוֹר אִז דַּעַר עֵיקֶר תְּכַלֵּית אִיז נָאר גֶאָטֵס דִּינְסֵט. תּוֹרָה און תְּפִלָּה און מַעֲשִׂים טוֹבִים. און גַּעֲלֵט אִיז גָּאָר אַ נֶאֱרִישְׁקִיט. און סַע גָּאָר קִיין תְּכַלֵּית נִיט וְכוּ' און דַּעַר שׁוֹמֵר הָאט אִים אָבַעַר גָּאָר נִיט צוֹ גִּהֶעֱרֵט. וְוֹאֲרִין סַע אִיז שׁוִׁין בֵּי זֵי אַזוֹי אִינְגִיזֶעצֶט גִוּוֹעַן פּוֹן אַ לֶאָנְגַע צִיט אִז דַּעַר עֵיקֶר אִיז נָאר דָּאס גַּעֲלֵט. כַּנִּל. און אַזוֹי אִיז דַּעַר בַּעַל תְּפִלָּה גִיגֶאָנְגַעַן צוֹ אֶלַע שׁוֹמְרִים. און הָאט מִיט זֵי אַזוֹי אֶלְךְ גִּישְׁמוּסֵט. און זֵי הָאָבִין אִים גָּאָר נִיט צוֹ גִּיהֶעֱרֵט. הָאט זִיךְ דַּעַר בַּעַל תְּפִלָּה מִיִּשְׁב גִוּוֹעַן. און אִיז אַרִיין גִיגֶאָנְגַעַן אִין שְׁטָאט אַרִיין. וְוֹאס דִּי שְׁטָאט אִיז גִוּוֹעַן אוֹיף דַּעַם בְּאָרְג (כַּנִּל) וְוִי עַר אִיז אַרִיין גִיקוֹמֶעַן אִין שְׁטָאט אַרִיין. אִיז בֵּי זֵי גִוּוֹעַן אַ גְרוֹיס חִידוּשׁ. און זֵי הָאָבִין גִּיפֶרֶעֶגֶט. וְוִי אַזוֹי בִּיסְטוֹ אַהֶער אַרִיין גִיקוֹמֶעַן. וְוֹאֲרִין קִיין שׁוֹם מַעֲנֵטֵשׁ הָאט זִיךְ צוֹ זֵי נִיט גִיקָאָנְט צוֹ טְרַעטִין כַּנִּל. הָאט עַר זֵי גִיעֲנֶפֶעֱרֵט. וְוֹאס פֶרַעֲגֵט אִיר. אֵיךְ בִּין זִיךְ שׁוִׁין אָבַעַר פֶּאָרְט אַרִיין. הָאט דַּעַר בַּעַל תְּפִלָּה אָנגִייהוֹיבִין מִיט אִינְעֵם צוֹ שְׁמוּסִין פּוֹן דַּעַם תְּכַלֵּית פּוֹן דַּעַר וְוֹעֲלֵט אִז גַּעֲלֵט אִיז גָּאָר קִיין תְּכַלֵּית נִיט וְכוּ' (אַזוֹי וְוִי זִיין שְׁטִינְגֶער אִיז גִוּוֹעַן) און דַּעַר מַעֲנֵטֵשׁ הָאט אִים גָּאָר נִיט צוֹגִיְהֶעֱרֵט. און אַזוֹי דַּעַר אַנְדֶּרֶער און אַזוֹי אֶלַע. (כְּלוּמֶר קִינְעֶער הָאט אִים נִיט צוֹגִיְהֶעֱרֵט) וְוֹאֲרִין זֵי זַעֲנֵן שׁוִׁין אֶלַע אַזוֹי פֶּאָרְפִירֵט גִוּוֹעַן אִין זִיעֶרֶע נֶאֱרִישְׁקִיט אִז זֵי הָאָבִין שׁוִׁין קִינְעֵם נִיט גִיְהֶעֱרֵט. און סַע אִיז בֵּי זֵי גִוּוֹעַן אִיין וְוִינְדֶער בֵּי דִּי לִיט. אַז סַע זָאל זִיךְ גִּיפֶנְגַעַן אַ מַעֲנֵטֵשׁ. וְוֹאס עַר זָאל צוֹ זֵי קוֹמֶעַן. און זָאל זֵי אַזוִינְס זָאגִין. גָּאָר אַקֶעֶגֶן זִיעֶר אֱמוּנָה. הָאָבִין זֵי זִיךְ

האדם הזה הוא הבעל תפלה; כי כבר נשמע אצלם שיש בעל תפלה כזה בעולם, כי כבר נתפרסם הדבר של הבעל תפלה בעולם כנ"ל, והיו קורין אותו בעולם 'דער פרומער בעל-תפלה'^פ. אף לא היה אפשר להם להפירו ולתפסו, כי היה משנה עצמו אצל כל אחד ואחד, אצל זה היה נדמה כסוחר, ואצל זה כעני וכו' כנ"ל; ותכף נמלט משם.

ויהי היום, והיה גבור שנתקבצו אליו כמה גבורים, והיה הגבור עם גבוריו הולך וכובש מדינות. ולא היה רוצה כי אם הכנעה, וכשהיו בני מדינה מכניעים עצמן תחתיו - היה מניחם, ואם לאו - היה מתריבם. והיה הולך וכובש, ולא היה רוצה שום מומן, רק הכנעה, שיהיו תחתיו. והיה דרכו של הגבור שהיה שולח למדינה גבוריו פשהיה עדין רחוק ממנה הרבה, חמשים פרסאות - שיכניעו עצמן תחתיו; והיה כובש מדינות כנ"ל. והסוחרים של המדינה של עשירות הנ"ל, שהיו סוחרים במדינות אחרות כנ"ל, באו למדינתם וספרו מהגבור הנ"ל. ונפל עליהם פחד גדול; ואף-על-פי שהיו מרצים להכניע עצמן תחתיו - אף ששמעו שהוא ממאס במקומו, ואינו רוצה

ס. 'בעל התפילה הוא והחסיד'.

גישטויסין. אז דאס מוז זיין דער בעל תפלה. ווארין זיי האבין שוין גיהערט. אז סע איז פאר האנדין אזוי א בעל תפלה אויף דער וועלט. ווארין די זאך פון דעם בעל תפלה איז שוין מפורסם גיווען אויף דער וועלט (כ"ג) און מען פלעגט אים רופין אויף דער וועלט. דער פרומער בעל תפלה. נאר זיי האבין אים נישט גיקאנט חאפין. ווארין ער האט זיך ביי איטליכן אנדערש פארשטעלט. ביי דעם האט ער א פנים גיהאט ווי א סוחר און ביי דעם. ווי איין ארום מאן וכו' כנ"ל. און תיכף איז ער נמלט גיווארין פון דארט (פלומר ער איז זיך אנועק פון זיי).

ויהי היום און סע איז גיווען איין גבור. וואס מיט אים האבין זיך צום הויף גינומען כמה גבורים. און דער גבור מיט זיינע גבורים. איז גיגאנגען. און האט אפגינומען מדינות. און דער גבור האט מער ניט גיוואלט נאר הכנעה. (פלומר מען זאל זיין אונטער טעניג אונטער אים) און אז די מדינה פלעגט זיך אונטער גיבין אונטער אים. פלעגט ער זיי צו לאזן. און אז ניט. פלעגט ער זיי חרוב צו מאכין. און ער איז גיגאנגען. און האט אלץ כובש גיווען (דהיינו אפגינומען) מדינות. און קיין געלט האט ער גאר ניט גיוואלט. נאר הכנעה אז מען זאל זיין אונטער אים. און דער שטייגער פון דעם גבור איז גיווען. ער פלעגט שיקין אין דער מדינה אריין זיינע גבורים. אז ער איז נאך ווייט גיווען פון דער מדינה פופציג מייל. אז זיי זאלין זיך אונטער גיבין אונטער אים. און ער האט אלץ אפגינומען מדינות.

און די סוחרים פון דער מדינה פון עשירות הנ"ל. וואס זיי פלעגין צו האנדלען אין פרעמדע מדינות כנ"ל. זענען די סוחרים אהיים גיקומען. און האבין דערציילט פון דעם גבור. איז אויף זיי גיפאלין א גרויסער פחד. האטשע זיי וואלטין צו גישטאנען זיך אונטער צו געבין אונטער אים.

רפר סיפורי מעשה יב - מבעל תפילה מעשיות

העגלה ונוסעים עמהם; בכך צריכין לשלח אל אותה המדינה, ומשם יהיה להם עזרה בודאי, מאחר שכל המדינה הם כלם אלקות (כל זה היתה עצת הסוחרים שלהם). והוטב הדבר בעיניהם מאד, כי היו מאמינים שבודאי יהיה להם ישועה משם, מאחר שהם כלם אלקות כנ"ל.

והבעל תפלה הנ"ל ישב עצמו שילך עוד הפעם אל אותו המדינה הנ"ל, אוילי אף-על-פי-כן ישיב אותם מטעותם זה. והלך לשם, ובא אל השומרים, והתחיל לדבר עם שומר אחד כדרךכו; וספר לו השומר מהגבור הנ"ל שיש להם פחד גדול מפניו וכו' כנ"ל. ושאל אותו הבעל תפלה: ומה אתם רוצים לעשות? וספר לו השומר ענין הנ"ל, שהם רוצים לשלח אל המדינה שהם כלם אלקות וכו' כנ"ל. ושחק ממנו מאד הבעל תפלה, ואמר לו: הלא הכל שטות גדול, כי גם בני אותה המדינה הם כלם רק בני אדם כמונו, וגם אתם כלכם ואלקים שלכם - כלם הם רק בני אדם, ולא אלוך; רק שיש יחיד בעולם שהוא הבורא יתברך שמו, ואותו לבד ראוי לעבד, ולו ראוי להתפלל, וזהו עקר התכלית; וכיצא בדברים אלו דבר הבעל תפלה אל השומר הנ"ל. ולא שמע אליו השומר, כי כבר נשקע אצלם טעותם מימים רבים כנ"ל, אף

פארין מיט זיי. בכך באדארפט איר שיקין צו דער מדינה. און זיי וועלין אייך בנודאי העלפין ווארין זיי זענען זיך אלע גאטין. (אזוי איז אלץ גיווען די עצה פון זייערע סוחרים) איז די עצה זיי זייער גיפעלין. ווארין זיי האבין גילייבט. אז זיי וועלין בנודאי גיהאלפין ווערן דורך יענער מדינה. ווארין זיי זענען זיך דארט אלע גאטין כנ"ל.

און דער בעל תפלה. האט זיך מיישב גיווען. ער וועט נאך אמאל גיין צו דער מדינה. טאמער וועט ער זיי פארט ארויס פירין פון זייערע נארישקייט. און ער איז אהין גיגאנגען. און ער איז גיקומען צו די שומרים. און ער האט אנגיהויבן צו שמוסין מיט איין שומר. אזוי ווי זיין שטייגער איז. האט אים דער שומר דערציילט פון דער גבור. אז זיי האבין גרויס פחד פאר אים. האט אים דער בעל תפלה גיפרעגט. וואס האט איר בדיעה צו טאן. האט אים דער שומר דערציילט. די זאך הנ"ל. אז זיי ווילין שיקין צו דער מדינה וואס זיי זענען אלע גאטין וכו' כנ"ל. האט דער בעל תפלה אויס אים זייער גילאכט. און ער האט צו אים גיזאגט. דאס איז זייער א גרויס נארישקייט. ווארין זיי זענען מענטשן אזוי ווי מיר (דהיינו די מדינה וואס זיי האבין אהין גינאלט שיקין זיי זענען נאר מענטשן) און איר אלע מיט אייערע גאטין זענען אלע נאר מענטשן. און סע איז קיינער קיין גאט ניט. סע מער ניט פארהאנדן נאר איין גאט אויף דער וועלט. דער וואס האט אלע פאשאפין. און אים אליין באדארף מען נאר צו דינען און צו אים באדארף מען נאר מתפלל זיין און נאר דאס איז דער עיקר תכלית אויף דער וועלט. און דעסט גלייכין נאך אזוינע רייד האט אלץ דער בעל תפלה גירעט מיט דעם שומר. און דער שומר האט אלץ ניט צוגיהערט. ווארין סע איז שוין ביי זיי איינגיזעצט גיווען זייערע נארישקייט פון א לאנגע צייט כנ"ל. נאר דער בעל תפלה. האט אבער מיט אים

סיפורי

מעשה יב - מבעל תפילה

מעשיות רפה

אף-על-פי-כן הבעל תפלה הרבה עליו דברים, עד שבסוף השיב לו השומר: ויתר מזה, מה אני יכול לעשות? הלא אני רק יחיד בעלמא (ויש פנגדי בני המדינה, שהם רבים). וזאת התשובה היתה קצת נחמה להבעל תפלה, פי הבין שהתחילו דבריו קצת לפגוע באזני השומר, פי הדברים שדבר הבעל תפלה מקדם, בפעם הראשונה עם אותו השומר, והדברים שדבר עתה - נתקבצו יחד, עד שעשו איזה רשם בלבו, עד שהתחיל מעט להסתפק ולנטות אליונות קצת, כנראה מתוך התשובה הנ"ל. וכן הלך הבעל תפלה אל השומר השני, ודבר עמו גם-כן פנ"ל, ולא שמע אליו גם-כן ובסוף השיב לו גם-כן פנ"ל: הלא אני יחיד פנגד בני המדינה וכו' פנ"ל; וכן כל השומרים כלם השיבו לו תשובה זו בסוף.

אסאף גיטעניט. ביז צום סוף. האט דער שומר אים גיענפערט. ווייטער וואס קאן איה טאן. איה בין זיך נאר איינער. און דאס האט שוין א פנים עפעס פון איין תשובה. ווארין די רייד וואס דער בעל תפלה האט פרייר גירעט מיט דעם שומר. און די רייד וואס ער האט איצט גירעט. האבין זיי זיך אין איינעם צום הויף גינומען. ביז זיי האבין אים עפעס גירירט. (ווארין די תשובה וואס דער שומר האט גיענפערט. וואס קאן איה טאן וכו'. דאס ווייזט אויס אז די רייד פון דעם בעל תפלה הייבן שוין אן עפעס אביסל אריין צו גיין אים אין הארצין אריין) און אזוי איז דער בעל תפלה גיגאנגען צום אנדערין שומר. און האט מיט אים אויך גירעט אזוי ווי זיין שטייגער איז פנ"ל און ער האט אים אויך גיט צו גיהערט און צום סוף האט ער אים אויך אזוי גיענפערט פנ"ל. איה בין זיך נאר איינער וכו' פנ"ל. און אזוי אלע שומרים האבין אים גיענפערט די תשובה צום סוף.

לקט רמזים

כנים דבריו, שהעיקר הוא לעסוק ולהשתדל בשביל התכלית האמת, אף שבפועל ממש לא יראה מהם עדיין שום דבר הנוטה לזה רק אדרבא מתנהגים כהנהגתם הראשונה, אף על פי כן גם דיבורים אלו שישמע מהם שכבר מסופקים קצת בענין זה, גם זה יהיה חביב ויקר בעיניו מאוד כמוצא שלל רב, מאחר שהמובן אצלו שכבר התחילו הדברים ליכנס באזניהם קצת ולבלבל אותם ולעשות להם איזה ספק על כל פנים, שלא יהיו חזקים כל כך בשיבושי דעותיהם, ויבטח בה' יתברך כי סוף כל סוף יגמור על ידי זה כל ענין התיקון בשלימות.

(רמזי המעשיות להרב מטשעהרין)

כי הבין שהתחילו דבריו קצת ליכנס באזני השומר: מובן מסיפור זה כמה צריכין להתחזק לעסוק בעסק זה לדבר עם בני אדם מענין התכלית האמת ולהוציאם מטעותם, ואף אם יש לו על ידי זה שונאים ואורבים עליו לתפסו, ואף אם נדמה לו שאינו פועל כלום אצלם בדיבוריו ואינם נשמעים אצלם כלל, אף על פי כן הוא יעשה את שלו ויתחזק לעסוק בזה וידבר עמהם עוד הפעם ופעמים הרבה מאוד, עד אשר אפילו אם יהיו לו על ידי זה יגיעות גדולות ויעבור זמן הרבה שיעסוק עמהם ולא יפעל אצלם בשלימות שום דבר כלל, רק שעל כל פנים יהיה מובן מתוך דבריהם שכבר יש בליבם איזה ספק קצת אולי

אחר-כך נכנס הבעל תפלה אל העיר, והתחיל שוב לדבר עם פדרפו, באשר שכלם בטעות גדול, ואין זה תכלית כלל, רק עקר התכלית - לעסק בתורה ותפלה וכו'. ולא שמעו אליו, כי כלם נשקעו מאד בזה מימים רבים, וספרו לו מהגבור, ושהם רוצים לשלח אל המדינה שהם כלם אלקות וכו' פנ"ל. ושחק מהם גם-כן, ואמר להם שהוא שטות, ושכלם רק בני אדם וכו', והם לא יוכלו לעזר להם כלל, כי אתם בני אדם - והם בני-אדם, ואינם אלוך כלל; רק שיש יחיד תבנה שמו וכו'. ועל ענין הגבור אמר להם (בלשון תמה, פדרפו שמתמיה אדם ואומר): האם אינו זה הגבור (תדוע לי)? ולא הבינו דבריו אלו. וכן היה הולך מאחד לחברו ומדבר עמהם פנ"ל, ועל ענין הגבור אמר לכל אחד פנ"ל, אם אינו זה הגבור וכו' פנ"ל, ולא הבינו דבריו.

ונעשה רעש בעיר, באשר שנמצא אחד שמדבר כזאת, שעושה שחוק מאמונתם, ואומר שיש יחיד וכו', ובענין הגבור הוא אומר פנ"ל. והבינו שבודאי הוא הבעל תפלה, כי כבר היה נתפרסם אצלם פנ"ל, וצויו לחפש אחריו ולתפסו; אף-על-פי שהוא משנה עצמו אצלם בכל פעם פנ"ל (הינו

דערנאף איז דער בעל תפלה אריין גיגאנגען אין שטאט אריין. און האט אנגיהויבן ווידער מיט זיי צו שמוסין ווי זיין שטייגער איז גיווען. באשר אז זיי אלע זענען גאר אין טעות זייער. און דאס געלט איז גאר קיין תכלית ניט גאר דער עיקר תכלית איז אז מען זאל גאר עוסק זיין אין תורה און תפלה וכו'. האבין זיי אים נישט צוגיהערט ווארין זיי זענען שוין אלע זייער גיווען איינגיווארצילט אין דעם געלט פון א לאנגע צייט. און זיי האבין אים דערצייילט פון דעם גבור. און אז זיי וילין שיקין צו דער מדינה וואס זיי זענען אלע גאטין וכו' פנ"ל. האט ער אויס זיי אויף גילאכט. און ער האט זיי גיזאגט. אז דאס איז א נארישקייט. און זיי זענען אלע גאר מענטשן. און זיי וועלין אייף גאר ניט קאנען העלפין ווארין איר זענט מענשן און זיי זענען מענשן און זיי זענען גאר קיין גאט ניט. גאר איין גאט ברוך הוא איז פארהאנדן וכו'. און מכת דעם גבור. האט ער זיך אנגירופין (מיט דעם לשון). אויב סע ניט דער גבור (אזוי ווי איינער פארווינדאקט זיך. אויב דאס איז ניט דער וואס ער ווייסט) האבין זיי ניט פארשטאנען וואס ער מיינט. און אזוי איז ער גיגאנגען פון איינעם צום אנדערין און האט מיט זיי אלץ אזוי גישמוסט. פנ"ל. און מכת דעם גבור האט ער צו איטליכן גיזאגט. אויב סע ניט דער גבור וכו' פנ"ל. האבין זיי ניט פארשטאנען זייער רייד. וואס ער מיינט. דערנאך איז גיווארין אין שטאט איין רעש. באשר אז סע גיפנט זיך איינער וואס ער רעט אזוינס וואס ער מאכט א גילעכטער פון זייער אמונה. און ער זאגט אז סע איז גאר א יחיד פארהאנדן דיינו השם תבנה ברוך הוא וכו'. און מכת דעם גבור זאגט ער אלץ אויב סע ניט דער גבור וכו' פנ"ל. האבין זי פארשטאנען אז דאס מוז בונדאי זיין דער בעל תפלה. ווארין דער בעל תפלה איז שוין ביי זיי מפורסם גיווען פנ"ל. האט מען גיהייסן אז מען זאל אים זוכין און מען זאל אים חאפן. כאטש ער פלעגט זיך אלע מאל אנדערש פארשטעלין (דעיינו אמאל האט ער זיך פארשטעלט פאר איין

סיפורי

מעשה יב - מבעל תפילה

מעשיות רפו

פעם נדמה כסוחר ופעם כעני וכו' כנ"ל) - אף הם ידעו מזה גם-כן, שהבעל תפלה הנ"ל הוא משנה עצמו בכל פעם, וצוו לחקור אחריו ולתפסו. וחפשו אחריו ותפסוהו, והביאוהו אל השרים, והתחילו לדבר עמו, ואמר להם גם-כן כנ"ל, באשר שכלם בטעות ושטות גדול, ואין זה תכלית כלל (הינו שהממון אינו התכלית כלל); רק שיש יחיד שהוא הבורא יתברך שמו וכו'; ובני אותה מדינה שאתם אומרים שהם כלם אלקות - לא יוכלו לעזר לכם כלל, כי הם רק בני אדם וכו'. ונחשב אצלם למשגע, כי כל בני המדינה היו שקועים בטעות של הממון כל-כך כנ"ל, עד שזה שדבר כנגד דעתם וטעותם היה נחשב למשגע. ושאלו אותו: מה זה שאתה אומר על ענין הגבור (בלשון תמה): אם אינו זה הגבור כנ"ל? השיב להם: שאני הייתי אצל מלך אחד, ונאבד אצלו גבור, ואם הגבור הנ"ל הוא אותו הגבור - יש לי הכרות עמו; ויתר מזה: מה שאתם בטוחים במדינה הנ"ל שהם כלם אלקות זהו שטות, כי הם לא יוכלו לעזר לכם, ולדעתי אם תהיו בטוחים עליהם - אדרכא, זה יהיה מפלה שלכם. אמרו לו: מנין אתה יודע זאת? השיב להם: היות שאצל

סוחר און אמאל פאר איין ארימאן וכו' וואס מחמת דעם האט מען אים ניט גיקאנט חאפין כנ"ל) נאר זיי האבין אבער דערפון אויף גוואוסט. אז דער בעל תפלה פארשטעלט זיך אלע מאל אנדערש. האבין זיי גיהייסן נאך קלערין נאך אים. און מען זאל אים חאפין, האט מען אים נאך גיוזכט ביז זיי האבין אים גיחאפט. (דהיינו דעם בעל תפלה) און זיי האבין אים גבראכט צו זייערע עלצטע. און זיי האבין אנגיהויבן מיט אים צו שמוסין. האט ער זיי אויף אזוי גיזאגט כנ"ל. איר זענט אלע אין טעות. און אין גרויסע נארישקייט. און דאס איז גאר קיין תכלית ניט. דהיינו דאס געלט איז גאר קיין תכלית ניט. נאר סע איז א יחיד ברופן הוא פאר האנדין דהיינו דער בורא יתברך שמו וואס ער האט אלע פאשאפין נאר אים באצארה מען דיגען. און געלט איז גאר א נארישקייט וכו'. און די מדינה וואס איר זאגט. אז זיי זענען אלע גאטין. זיי וועלין אייך גאר ניט קאנען העלפין. ווארין זיי זענען נאר מענטשן וכו' (אזוי האט זי דער בעל תפלה גיזאגט) האבין זיי אים גיחאלטין פאר משוגע. ווארין די גאנצע מדינה זענען שוין אזוי גיליגין אין דעם געלט און זענען שוין אזוי דריגען פארנארישט גינארין. ביז דער וואס ער האט אקעגין זייערע נארישקייט עפעס גירעט. איז דערביי זיי גיווען משוגע.

האבין זיי אים גיפרעגט. וואס איז דאס וואס דו זאגסט אויף דעם גבור. אויב סע ניט דער גבור כנ"ל. האט ער זיי גיענפערט. באשר איך בין גיווען ביי א מלך. איז ביי דעם מלך פארפאלין גינארין א גבור. און אויב דאס איז דער גיבור. קאן איך מיך מיט אים. און וויטער דאס וואס איר פארלאזט זיך אויף דער מדינה וואס איר זאגט אז זיי זענען אלע גאטין. דאס איז א נארישקייט. ווארין זיי וועלין אייך גאר ניט קענען העלפין. אדרכא. דאס וועט נאך זיין אייער מפלה אז איר וועט זיך אויף זיי פארלאזן. האבין זיי אים גיזאגט פון וואגען ווייסטו דאס (אז די מדינה קאן זיי ניט העלפין. און זיי וועלין נאך א מפלה האבין דורך דעם). האט ער זיי גיענפערט. באשר ביי דעם מלך וואס ער איז

רפח סיפורי מעשה יב - מבעל תפילה מעשיות

הַמְלִיךָ הַנִּלְוֶה שֶׁהוּא הָיָה אֶצְלוֹ כַּנִּלְוֶה לֹא יָדָה, דִּהְיִינוּ שֶׁהָיָה אֶצְלוֹ אוֹתוֹ הַמְלִיךָ תְּמוּנַת יָד עִם חֵמֶשׁ אֶצְבָּעוֹת וְעַם כָּל הַשְּׂרָטוּטִין שֶׁיֵּשׁ עַל הַיָּד, וְזֹאת הַיָּד הָיְתָה הַלְּאֵנָד קְאָרְט (הֵינּוּ מִפֶּת הָעוֹלָם) שֶׁל כָּל הָעוֹלָמוֹת, וְכָל מָה שֶׁהָיָה מִן בְּרִיאַת שְׁמַיִם וָאָרֶץ עַד הַסּוּף, וּמָה שֶׁהָיָה אַחֲרֵי-כֵן - הַכֹּל הָיָה מְצִיר עַל אוֹתוֹ הַיָּד.

בִּי אִים גִּינְוֶען. הָאֵט עַר גִּיהָאָט אַ יָד דִּהְיִינוּ דֶּער מְלִיךָ הָאָט גִּיהָאָט אַ יָאָף אַזוֹי ווִי אַ הָאָנְט מִיט פִּינְעָף פִּינְגְּעֶר. און מִיט אֶלְע שִׁרְטוּטִין (דִּהְיִינוּ אֶלְע קְנִיטְשֶׁן און אֶלְע קְרִיצִין) וְנֹאָס אַוּיָף אַ הָאָנְט אִיז פֶּאָרְהָאָנְדִין. און דִּי יָד אִיז גִּינְוֶען דֶּער לְאָנְד קְאָרְט פֿון אֶלְע וְעֶלְטִין. און גָּאָר וְנֹאָס סֶע אִיז גִּינְוֶען זִינְט הִימִיל און עָרְד אִיז פֶּאָשָׁפִין גִּינְוֶארִין בִּיז אִיין סוּף. און וְנֹאָס סֶע וְעֶט זִינְן דֶּערְנָאָף. אִיז אֶלְיָן אוֹיִסְגִּימָלְט גִּינְוֶען אַוּיָף דֶּער יָד. וְנֹאָרִין סֶע גִּינְוֶען אוֹיִסְגִּימָלְט אִיין דִּי קְרִיצִין און קְנִיטְשֶׁן פֿון

לְקַט רְמוּזִים

כל אנשי המלך הנ"ל, מהיכן יקבל כל אחד ענינו ומידתו מה שהוא צריך, כגון המליץ הראה לו המלך הדרך מהיכן יקבל מליצה דקדשה, וכן החכם וכן כולם. וכל אלו הדרכים היו כתובים על היד הנ"ל, ועל ידי זה תיקנו אחר כך את כל הכתות שנתעו כנ"ל, כי כל אחד תיקן הכת שלו על ידי מידתו בקדושה שקיבל על ידי דרכו שהשיג וקיבל מן המלך על ידי היד הנ"ל ששם היו כתובים הדרכים כנ"ל. נמצא שעיקר התיקון של כל הכתות הנ"ל, ובפרט תיקון תאוות ממון שהוא העיקר, הכל היה על ידי היד הנ"ל.

וזה בחינת פסוקי דזמרה שהם בחינת היד הנ"ל, שכתובים שם כל הדרכים וכל העולמות וכל אשר בהם וכו', כי פסוקי דזמרה הם נמשכין מבחינת כינור של דוד כנ"ל, שעיקרן נמשך מבחינת היד, בבחינת "וניגן בידו וטוב לך", וכמבאר זה בהתורה "ויהי מקץ" (בסימן נד) שניגון דזמרה הם בחינת יד, בחינת (שמואל א יט) וניגן בידו וכו', כי בהפסוקי דזמרה אנו מהללים ומשבחים אותו יתברך על כל ברואי מעלה ומטה על כל אשר פעל ועשה ויצר וברא והאציל את כל הנאצלים והנבראים והנוצרים והנעשים כמו שנזכר כמה פעמים פלאות הברואה כולה בפסוקי דזמרה, כמו שאומרים עושה שמים וארץ את היס ואת כל אשר בס וכו', ובפרט במזמור הללו את ה' מן

שהיה אצל אותו המלך תמונת יד עם חמש אצבעות: עיקר פסוקי דזמרה שהם בחינת עשרה מיני נגינה נמשכין מבחינת כינור של דוד שהיתה רוח צפונית מנשבת בו, שמשם נמשכין כל פסוקי דזמרה שיסד דוד המלך עליו השלום. וכל זה הוא בחינת היד הנ"ל המבואר בהמעשה הנ"ל, עיין שם ענין הנפלא והנורא הזה מה שמבואר שם שהיה אצל המלך "יד" שהיתה מפת כל העולמות, היינו (לאנד קארט) של כל העולמות, שהיה כתוב שם כל הדרכים וכל הנתיבות ממקום למקום ומעיר לעיר וממדינה למדינה וכל בני אדם וכו' עם כל המאורעות שיארע להם וכו', וכל הדרכים מעולם לעולם וכו'. וכל הדרכים שיש מן הארץ לעלות לשמים, הן הדרך שעלה בו חנוך, הן הדרך שעלה בו משה ואלהו וכו', הכל כאשר לכל היה כתוב על היד הנ"ל, דהיינו בשרטוטי היד היה מצויר ומבואר כל זה וכו', שים ליבך היטב שם לדברים האלה ותעמוד מרעיד ומשתומם ותבונן נפלאות אל, הנשמע כזאת וכו'. והנה מבואר שם שעיקר תיקון של המדינה הנ"ל שנפלו לתאוות ממון עם תיקון כל שאר הכתות הנ"ל, הכל היה על ידי היד הנ"ל ששם היה כתוב הדרך שיש להגיבור לקבל גבורתו שעל ידי הדרך הזה דייקא יכולין להוציא מתאות ממון, וכן היו כתובים שם כל הדרכים של

סיפורי

מעשה יב - מבעל תפילה

מעשיות רפמ

פי הָיָה מְצִיר בְּשֵׁרְטוּטֵי הַיָּד צִיּוֹר עֲמִידַת כָּל עוֹלָם וְעוֹלָם עִם כָּל פְּרָטָיו, כְּמוֹ שְׂמֻצִיר עַל הַלְּאָנָד קֶאֱרֵט (פְּדוּעַ לְבָקִיָּאִים בְּעִנְיַן צִיּוֹר מִפֶּת הָעוֹלָם שְׁקוֹרִין 'לְאָנָד קֶאֱרֵט'), וְהָיָה בְּהַשְׁרְטוּטֵינָן כְּמוֹ אוֹתִיּוֹת, כְּמוֹ שְׂבָלְאָנָד קֶאֱרֵט פְּתוּבִים אוֹתִיּוֹת אֲצֵל כָּל דְּבָר וְדְבָר כְּדֵי לִידַע מָה הוּא הַדְּבָר הַזֶּה, דְּהֵינָנו לִידַע שְׂכָאן הוּא

דְּעַר יָד. דָּאס גִּימְעַל פּוֹן אֲלַע וְעֵלְטִין. וְיֵי אַזוֹי אִיטְלִיכֶע וְעֵלְטִי שְׂטֵיט. מֵיט אֲלַע זְאָכִין פּוֹן אִיטְלִיכֶער וְעֵלְטִי בְּפִרְטִיּוֹת. אֲלֵךְ אַרױס גִּישְׂטְעֵלְט אױף דְּעַר יָד. אַזוֹי וְיֵי אױף אַ לְאָנָד קֶאֱרֵט אִיז אױס גִּימְאֵלְט (אזוֹי וְיֵי סַע וְיִיסִין דֵי נוֹאס זײ זַענַען גִּינִיט אִין דַּעַם לְאָנָד קֶאֱרֵט. דְּהֵינָנו סַע אִיז אױס גִּימְאֵלְט אױף אַ פֶּאפִיר אִיטְלִיכֶע שְׂטֵאט און אִיטְלִיכֶע קְדִינָה. און אִיטְלִיכֶס בְּרִיקֵל און אַזוֹי אַנְדֶּעכֶע זְאָכִין טִיִּיקֵלִיךְ און וְעֵלְדֶּער נְכוּ. און בִּי אִיטְלִיכֶע זַאךְ שְׂטֵיט אֲלֵךְ אַנְגִּישְׂרִיבִין אַז דָּאס אִיז דֵי שְׂטֵאט און דָּאס אִיז דֵי מְדִינָה נְכוּ) אַזוֹי אִיז אױף דְּעַר יָד גִּינְוֵען אױסגִּימְאֵלְט אֲלַע וְעֵלְטִין

לְקַט רִמּוּזִים

שפּע המלבושים הרבה ומוליכין סחורות התבואה לשם, ומשם מוליכין לכאן סחורות המלבושים, וכיוצא בזה בכל המקומות, ועל ידי זה נתחברין זה בזה ונתאחדין יחד וחיים ונשפעים זה מזה. נמצא שכל הדרכים הם בחינת חיבור ואחדות המקומות יחד, ועיקר הכוונה בשביל התכלית כדי שיוכלו יחד זה בזה, כדי שיוכלו לחזור לשרשן להכלל באחד כנ"ל.

ורק זה נקרא בשם דרך, כי מי שהולך באיזה דרך בגשמיות או ברוחניות שלא בשביל כוונה זו חס ושלוש, אף על פי שנדמה לו שהולך בדרך הישר לאותו המקום ואינו תועה בדרך, אף על פי כן באמת אין תועה בדרך יותר ממנו, בבחינת (משלי יד) יש דרך ישר לפני איש ואחריתה דרכי מות. כי בודאי ההולך בדרך הישר ומכוון למקום גדודי חיות ולסטים, אף על פי שזה הדרך כבושה וסלולה בודאי אין משוגע ופתי ותועה בדרך עקומה יותר ממנו. מכל שכן וכל שכן כשאדם תועה מדרך השכל והולך בדרך חסאים והולך למרחקים לסחורה ואינו מכוון בשביל התכלית בשביל השם יתברך, אף על פי שנדמה לו שהולך בדרך הישר לברעסלא או ללייפסיק, אף על פי כן באמת בודאי אין דרך עקומה מזה מאחר שמאבד את עולמו הנצחי על ידי זה, וטוב יותר היה לו להיות תועה ביערים ומדבריות ולבלי לעבור על מצות ה', מלילך בדרך הזה המטרירור משני

השמים, ששם חושב הכל, כמו שכתוב, הללו את ה' מן השמים הללוהו במרומים וכו' הללוהו שמי השמים וכו' כי הוא צוה ונבראו וכו' הללו את ה' מן הארץ וכו'. ועל ידי שאנו מזמרים להשם יתברך ומשבחין ומפארין אותו יתברך על כל הבריאה ומגלין ומפרסמין ומודיעין לכל כי הוא יתברך ברא הכל, כמו שכתוב: כי הוא צוה ונבראו וכו', על ידי זה מגלין ומאירין הדרכים והנתיבות של כל העולמות כולם, שזהו בחינת היד הנ"ל שהוא (הלואנד קארט) של כל העולמות.

כי כל הדרכים והנתיבות שיש ממקום למקום מעיר לעיר ומכפר לכפר וממדינה למדינה ביבשה ובים וכן מעולם לעולם, מן הארץ לשמים ומשמים לשמי השמים וכו', הכל הוא בחינת חיבור והתאחדות פרטי הבריאה שנתאחדין ונתחברין יחד זה בזה וזה כזה כדי שיוכלו לעלות למעלה למעלה בדרך העולה בית אל בדרך הקודש מעולם לעולם, כדי שיחזרו ויוכללו בשורש האחדות שהוא הבורא היחיד יתברך שמו, שזה עיקר תכלית הכל, כי על ידי הדרכים שיש ממקום למקום, על ידי זה נתחברין ונתאחדין אלו שני המקומות יחד, כי הדרך מחברן יחד וכוללם יחד, כי על ידי הדרך שממקום למקום על ידי זה יכולין להביא השפע שבזה המקום למקום אחר, וכן להפך, כגון במקום זה שפּע התבואה הרבה ובמקום אחר

עיר פְּלוֹנִי, וְכָאֵן נֶהָר פְּלוֹנִי וְכִיּוֹצָא - כְּמוֹ כֵּן מִמֶּשׁ הִיָּה נְרָשֶׁם בְּשִׁרְטוּטֵי הַיָּד הַנִּלְכָּל כְּמוֹ אוֹתִיּוֹת, שֶׁהָיוּ הָאוֹתִיּוֹת נְרָשָׁמִים אֲצֵל כָּל דְּבָר וְדְבָר שֶׁהָיָה נְרָשֶׁם עַל הַיָּד, כְּדֵי לִידַע מַהוּת הַדְּבָר. וְגַם פְּרָטֵי כָּל הַמְדִינּוֹת וְעִירוֹת וְנִהְרֹת

דוֹרְף דֵּי קְרִיציִין און קְנִיטְשֶׁן פֿון דְּעַר יֵד. און אין דֵּי קְרִיציִין פֿון דְּעַר יֵד איז גִּינְוֶען אַזוי נוי אוֹתִיּוֹת. אַזוי נוי אויף אַ לאַנד קאַרְט שְׁטִייעֶן אָנגִישְׁרִיבֶן אוֹתִיּוֹת בֵּי אֵיטְלִיכֶער זאַךְ כְּדֵי מְעַן זַאל ווִיסִין וְנֹאס דָאס איז דֵּהֵינּוּ מְעַן זַאל ווִיסִין אַז דָא איז דֵּי שְׁטאַט. און דָא איז דָאס טֵיכִיל און אַזוי דְּעַסְט גְּלִיכִין אָנְדֶּרְע זאַכֶּן. אַזוי איז פֿונְקֶט גִּינְוֶען אָנגִישְׁרִיבֶן דוֹרְף דֵּי קְרִיציִין פֿון דְּעַר הָאָנְט אַזוי נוי אוֹתִיּוֹת. וְנֹאס דֵּי אוֹתִיּוֹת זְעֶנְען גִּישְׁטאַנְעֶן בֵּי אֵיטְלִיכֶער זאַךְ וְנֹאס סְע גִּינְוֶען אויס גִּמְאַלְט אויף דְּעַר יֵד. כְּדֵי מְעַן זַאל ווִיסִין וְנֹאס אֵיטְלִיכֶע זאַךְ איז וְנֹאס דְּאַרְט איז אויסְגִימְאַלְט.

לְקַט רְמוּזִים

עולמות חס ושלום.

העולמות עם כל הדרכים שלהם וכנ"ל. וכן מבואר על פי כוונות שפסקי דומרה הם בחינת חסד, גבורה, תפארת, שהם בחינת ידים, היינו בחינת היד הנ"ל כנ"ל. ועל ידי היד הזאת שהוא בחינת פסוקי דומרה, על ידי זה נתגלין כל דרכי הקדושה, ועל ידי זה נתתקנין כל הכחות הנ"ל על ידי המלך ואנשיו שהם עשרה, שזהו בחינת עשרה הללויה שאומרים בחינת עשרה הלולים שבמזמור הללו אל בקדשו. ועיקר להכניע את ממון כנ"ל, כי עיקר בירור ותיקון העשירות הוא על ידי בחינת פסוקי דומרה שהם בחינת כינור של דוד כנ"ל, שהיתה רוח צפונית מנשבת בו. ורוח צפונית הזה המנשב בכנור של דוד ומנגן שזה בחינת פסוקי דומרה, על ידי זה נתברר ונתתקן העשירות שנמשך מצפון, כי מצפון זהב יאתה, ועל כן עיקר תיקון העשירות הוא על ידי פסוקי דומרה, שהוא חדוה דנגונא דליואי כנ"ל. וזהו: והעשר והכבוד מלפניך ואתה מושל בכל ובידך כח וגבורה ובידך וכו', כי עיקר תיקון העשירות דקדושה הוא על ידי בחינת יד, היינו בחינת היד הנ"ל.

וזה בחינת שירת הים שאומרים אחר כך, כי אז בשעת קריעת ים סוף זכו לעשירות גדול דקדושה שהוציאו מן הסטרא אחרא ממצרים, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (מכילתא בשלח), שגדולה היתה ביות הים מביזת מצרים וכו', כי אז נתברר

הכלל, כי עיקר הדרך שנקרא בשם דרך הוא הדרך של צדיקים וכשרים, כי 'דרך רשעים תאבד', שדרכם אבודה, כי אינו נקרא בשם דרך כלל, אף על פי שנדמה להם שהוא דרך הישר לפנייהם מאחר שאחריה דרכי מות רחמנא לצלן כנ"ל, ועל כן בפסוקי דומרה שאנו מגלין ומודיעין שהשם יתברך ברא הכל מראש ועד סוף, ופורטין רוב פרטי הבריאה, בזה אנו מגלין כל הדרכים של כל הבריאה, כי עיקר כל הדרכים בשרשן נמשכין משורש האחדות, ששם הכל אחד בתכלית האחדות, ומשם יפרד כל הבריאה למיניהם למקומותם במושבותם, וכפי הצינור והנתיב שדרך שם מקבל זה המקום חיות משורש האחדות, כמו כן הולכין מזה המקום צנורות ונתיבות ודרכים למקום אחר הסמוך אליו בשרשו וכן ממקום למקום, ועל ידי אלו הדרכים הם מתחברין יחד כדי שיוכלו לחזור ולהתאחד ולעלות לשרשם לתכלית האחדות כנ"ל.

נמצא שכל הדרכים נמשכין משורש האחדות, ועל כן כשאנו פורטין את הבריאה בפסוקי דומרה ומגלין כי הוא ציוה ונבראו וכו', על ידי זה נתגלין כל הדרכים והנתיבות שכולם נמשכין משורש האחדות שהוא הבורא היחיד יתברך. ועל כן על ידי פסוקי דומרה נתגלה ומאיר בחינת יד ה' שהוא בחינת היד הנ"ל ששם כתובים כל

סיפורי

מעשה יב - מבעל תפילה

מעשיות רצא

וּגְשָׁרִים וְהָרִים וּשְׂאֵר דְּבָרִים פְּרָטִיִּים, הַכֹּל הָיָה נִרְשָׁם עַל הַיָּד בַּשְּׂרָטוּטִין הַנִּלְ, וְאֶצֶל כָּל דְּבָר הָיוּ כְּתוּבִים אוֹתִיּוֹת, שְׁזָהוּ דְּבָר פְּלוֹנִי, וְזֶה דְּבָר פְּלוֹנִי. וְגַם כָּל בְּנֵי אָדָם שֶׁהוֹלְכִים בְּתוֹךְ הַמְּדִינָה, וְכָל הַמְּאָרְעוֹת שֶׁלָּהֶם - הַכֹּל הָיָה נִרְשָׁם שָׁם. וְהָיָה כְּתוּב שָׁם גַּם כָּל הַדְּרָכִים מְמַדִּינָה לְמַדִּינָה וּמְמָקוֹם לְמָקוֹם;

און אזוי איטליכע מדינה באזונדער און איטליכע שטאט און אלע טייכן און פריקין און בערג און אנדערע זאכן (וואס סע גיפנט זיך אין דער וועלט און אין אלע וועלטן) איז אלץ גינען אויסגימאלט אויף דער זד דורך די קרייצין און קנייטשן פון דער זד. און ביי איטליכער זאך איז אלץ גישטאנען אויחיות אז דאס איז די זאך און דאס איז די זאך וכו'. און אזוי אלע מענשן וואס סע גייען ארום אין איטליכער מדינה און אלע זייערע מארעות (דהיינו אלץ וואס אויף א מענשן גייט איבער ווייל ער לעבט) איז אלץ גינען אויס גימאלט אויף דער האנט. און סע איז דארט גישטאנען אפילו אלע נועגין פון איין מדינה צו דער אנדערער. און פון איין ארט צום אנדערין און מקמת דעם האב איך גוואוסט דעם

לקט רמזים

בחינת הארת היד הנ"ל שהוא (הלאנד קארט) של כל העולמות. ועל כן שם בחושן המשפט היה אותיות בולטות ומצטרפות, שעל ידי זה נודע לכל כל הדרכים איך להתנהג, כי עיקר הארת היד ששם מאירין ומתגלין בשרטוטי היד כל הדרכים והנתיבות וכו' של כל העולמות, עיקר בחינה זאת נמשך מרוחא דליבא, שהוא רוח הדפק שבלב שנמשך ביותר בידים, ועל כן עיקר הדופק ביד, ושם בדופק יכול לידע היודע ומבין את כל דרכי האדם ומאורעותיו ועניניו מעשה איש ופקודתו ועלילות מצעדי גבר. וזה הדופק נמשך לתוך היד, ושם מתעלם ומתגלה כל זה בשרטוטי היד, שמורין על כל דרכי האדם שכלול מכל העולמות מראש ועד סוף. ועיין בהתורה וביום הבכורים הסתרה (בסימן נו) מבואר ענין רוח הדופק שבלב שנמשך לתוך הידים ביותר, עיין שם.

ועיקר כח וחיות של זה רוח הדופק שבלב שמתפשט בהידים ביותר, נמשך מבחינת רוחא דנשיב בכנפי ריאה, שמשם עיקר חיות הלב והאדם. כי אלמלא כנפי ראה דנשבי על ליבא הוי ליבא אוקיד כל גופא. ורוח שבכנפי ריאה הוא בחינת רוחא הנ"ל, בחינת רוחא נחית לשכך חמימא דליבא וכו', שהוא בחינת שבירת תאוות ממון.

ונתתקן העשירות בקדושה, כי אז נתגלה יד ה', כמו שכתוב (שמות יד): וירא ישראל את היד הגדולה וכו'. ועל כן זכו אז לשירה שהוא ניגון וזמרה, בחינת פסוקי דזמרה הנמשך מבחינת היד כנ"ל, בחינת (שמואל א טו) "וניגן בידו וטוב לך" כנ"ל.

ועל כן כל הקרבנות היו בבית המקדש, כי בבית המקדש שם מאיר בחינת היד הנ"ל, בבחינת (שמות טו) "מקדש ה' כוננו ידיך". ועל כן כל הדרכים והשבילים והנתיבות כולם יוצאים משם ושם נכללים יחד, כי האבן שתיה היא הנקודה שממנה הושתת העולם, שמשם מתחילין להתפשט ולהתפרד כל הדרכים שבעולם, אשר שלמה המלך עליו השלום היה מכיר בהם והיה נוטע בהם עץ כל פרי, כי היה יודע הדרך ההולך לכוש ונוטע בו פלפלין וכו', כמו שפירש רש"י שם. וגם בבית המקדש הוא שער השמים שדרך שם עולין מארץ לשמים. וכן מעולם לעולם עד אין סוף ברוך הוא. ועל כן שם בבית המקדש היו יכולים לידע כל העצות והדרכים שהיו מסופקים ונבוכים בהם, כי שם היו האורים ותומים שהוא חושן המשפט שנשא אהרן על ליבו, ששם נודע ונתברר כל העצות והדרכים, כי חושן המשפט שנשא הכהן על ליבו ועל כתפיו בין שני ידיו, זה

ומחמת זה הייתי יודע לכנס אל העיר הזאת, מה שאי אפשר לשום אדם לכנס לכאן, וכן אם אתם רוצים לשלח אותי לעיר אחרת - אני יודע הדרך גם-כן, הפל על-ידי ה'נ"ל. וכן היה נרשם ביה הדרך מעולם לעולם; כי יש דרך ונתיב שעל-ידו יכולין לעלות מארץ לשמים (פי אי אפשר לעלות לשמים מחמת שאין יודעין הדרך, ושם היה נרשם הדרך לעלות לשמים), והיה נרשם שם פל הדרךים שיש מעולם לעולם. כי אליהו עלה לשמים בדרך פלוני - והיה

וועג אריין צו גיין אהער אין שטאט אריין. וואס קיין שום מענש קאן אהער ניט קומען. (ווארין די מדינה פון געלט האבן זיך ארום גיגראפן ווייניגע שטעט און קיינער האט צו זיי ניט גיקאנט קומען פנ"ל) און אזוי אז איר ווילט מיך שיקן אין דער אנדערער שטאט אריין. ווייס איך אויף דעם וועג. אלץ דורך דעם יד. און אזוי איז גישטאנען אויף דער יד. דער וועג פון איין וועלט צו דער אנדערער וועלט. ווארין סע איז פארהאנדין א וועג וואס דורך דעם וועג קאן מען ארויף גיין פון דער ערד אויף דעם הימיל. (ווארין פון דער ערד אויף דעם הימיל קאן מען ניט ארויף גיין מחמת מע ווייסט ניט דעם וועג. און דארט איז גישטאנען דער וועג וויימיר מען זאל ארויף גיין אויף דעם הימיל) און סע איז דארט גישטאנען אלע וועגן וואס סע איז פארהאנדין פון איין וועלט צו דער אנדערער וועלט. ווארין אליהו איז ארויף גיגאנגען אויף דעם הימיל מיט דעם וועג.

לקט רמזים

שניהם וכו', שזה מרמז בפסוק וה' יטה ידו וכשל עוזר ונפל עזור וכו', עין שם, כי עיקר תאוות ממון הוא בבחינת פגם הידים, בבחינת כוחי ועוצם ידי עשה לי את החיל הזה, שזה עיקר תאות ממון, שהוא בחינת עבודה זרה וכפירות שכופר בהשגחתו יתברך שהכל מאתו יתברך לבד. ועל כן עיקר הכנעתו ותיקונו של תאוות ממון הוא על ידי אמונה בהשם יתברך והשגחתו, שזהו בחינת יד, בחינת ויהי ידיו אמונה. ועל כן כל הקרבנות, שהם בחינת בטול תאות ממון, כולם היו בבית המקדש, כי הבית המקדש הוא בחינת יד כנ"ל, על ידי זה עיקר הכנעתם כנ"ל. ועל כן בשעת העבודה של הקרבנות היו הלויים מנצחים בשיר וכו', זה בחינת הנ"ל, בחינת רוחא נחית לשכך חמימא דלבא וכו', שהם בחינת הקרבנות, בחינת שבירת תאות ממון כנ"ל, ואז כד נחית ההוא רוחא ליבא מקבל לה בחדוה דנגונא דליואי, שהוא שיר של הלויים בשעת הקרבן, שזה בחינת פסוקי דזמרה אחר פרשת הקרבנות, היינו כנ"ל.

(ליקוטי הלכות תפילה הלכה ד')

וזה בחינת חושן המשפט על לב הכהן, שהוא בחינת הארת היד העליונה ששם כתובים כל הדרכים וכל המאורעות וכו'. ועל כן שם היה מתבאר ומצטרף וכולט כל הדרכים והעצות שהיה האדם מסופק בהם, כי הכל נמשך מבחינת היד הנ"ל שם היה כתוב הכל כנ"ל, כי היד הוא בחינת רוח הדופק שבלב כנ"ל. ועל כן נקרא חושן המשפט, כי משפט הוא בחינת תיקון תאוות ממון, כי דיני ממונות נקרא משפט וכל דיני ממונות הם בחינת תיקון תאוות ממון, כי הם מבררין האמת ומצילין עשוק מיד עושקו ומכניעין הגזלנים והשקרנים המכחשים ממון חבריהם, שזהו עיקר הכנעת תאות ממון. ועל שם זה נקראים האורים ותומים חושן המשפט, כי הם בחינת הארת היד הנ"ל שעיקר הכנעת תאוות ממון על ידה, שזהו בחינת משפט שהוא בחינת תיקון תאוות ממון כנ"ל.

כי עיקר ביטול תאות ממון הוא על ידי היד הנ"ל ששם היה כתוב הדרך של הגיבור וכו', שעל ידי זה מבטלין תאות ממון, ושם היה כתוב שאם ילכו להמדינה שכולם אלהות לדעתם וכו' יפלו

סיפורי

מעשה יב - מבעל תפילה

מעשיות רצג

כתוב שם אותו הדבר, ומשה רבנו עלה לשמים בדברך אחר - והיה כתוב שם אותו הדבר גם-כך, וכן חנוך עלה לשמים בדברך אחר - והיה כתוב שם גם אותו הדבר; וכן מעולם לעולם - הפל היה נרשם בשרטוטי היד הנ"ל. גם היה נרשם על היד כל דבר ודבר כפי מה שהיה בעת בריאת העולם, וכפי ההנהגה שלו, וכפי מה שהיה אחר-כך. כגון סדום: היה נרשם שם כפי מה שהיתה בעת ישובה, קדם שנהפכה; גם היה מציר שם הפיכת סדום, כמו שהעיר נהפכת; וגם היה מציר שם ציור של סדום שיש לה אחר ההפיכה; כי היה נרשם על היד מה שהיה ומה שהנהגה ומה שהיה. ושם, באותו היד, ראיתי שאותו המדינה הנ"ל שאתם אומרים עליהם שהם כלם אלקות, עם כל האנשים הבאים אליהם לקבל עזר מהם - כלם יהיו נכלין ואובדין (כל זה השיב להם הבעל תפלה).

ונפלא בעיניהם הדבר מאד, כי היו נפרים דברי אמת, כי זה ידוע שעל הלאנד קארט מציר כל הדברים, והבינו שגם דבריו נראין דברי אמת, כי זה רואין, שאפשר לקבץ ולחבר שני שרטוטין של היד - והיה מהם אות (על-כן הבינו שדברים אלו הנ"ל אי אפשר לבדות זאת מלבדו, ונפלא בעיניהם מאד). ושאלו

אזי דארט גישטאנען דער וועג. משה רבינו איז ארויף גיגאנגען אויף דעם הימיל מיט איין אנדערן וועג. איז דארט גישטאנען יענער וועג אויף. און אזוי חנוך איז ארויף גיגאנגען אויף דעם הימיל נאך מיט איין אנדערין וועג. איז דארט דער וועג אויף גישטאנען און אזוי פון איין וועלט צו דער אנדערער (ווייטער העכער) איז אלץ גישטאנען אויף דער האנט. דורך די קרייצין און קלייטשן פון דער האנט און סע איז גישטאנען אויף דער יד. איטליכע זאך ווי אזוי סע איז גיווען בשעת די וועלט איז באשאפין גיווארין. און ווי אזוי סע איז היינט. און ווי אזוי סע וועט זיין דערנאך. דהיינו סדום. איז גיווען דארט אויסגמאלט אזוי ווי די שטאט איז גיווען פריר איי זי איז איבער גיקערט גיווארין. און ווידער איז גיווען דארט אויסגמאלט אזוי ווי סדום קערט זיך איבער. אזוי ווי א שטאט קערט זיך איבער. און ווידער איז גיווען דארט אויסגמאלט סדום וואסיר א פנים סע האט היינט. נאך דעם איבער קערין זיך. ווארין אויף דער יד איז גיווען אויס גימאלט. וואס סע איז גיווען. און וואס סע איז היינט. און וואס סע וועט זיין. און דארט אויף דער יד האב איך גיזעהן. אז די מדינה וואס איר זאגט אויף זיי אז זיי זענען אלע גאטן. מיט די אלע מענשן וואס זיי וועלן צו זיי קומען אויף הילף (דהיינו אז די מדינה זאל זיי העלפן) וועלן זיי אלע ביינע א מפלה האבן. (אזוי האט זיי אלץ דער בעל תפלה דערציילט).

איז ביי זיי די זאך א ווילד חידוש גיווען. ווארין מען דערקענט אז דאס איז אמתע רייד. ווארין דאס ווייסט מען אז אויף א לאנד קארט. שטייט אויסגמאלט אלע זאכן. האבין זיי פארשטאנען אז זיינע רייד זענען אמת ווארין אזוינס קאן מען זיך ניט אויסטראכטן. ווארין דאס זעהט מען זיך אז מען קאן צום הויף נעמען צוויי קרייצין פון דער האנט וועט דרויס ווערין איין אות. איבער

אותו: היכן הוא המלך הנ"ל? אולי יגלה לנו דרך איך למצא ממון. השיב להם: עדין אתם רוצים ממון (בלשון תמה)? מממון לא תדברו כלל. שאלו אותו: אף-על-פי-כן, היכן הוא המלך הנ"ל? השיב להם: גם אני איני יודע מהמלך הנ"ל.

ומעשה שהיה כן היה: שהיה מלך ומלכה, והיה להם בת יחידה, והגיע סמוך לפרקה, והושיבו יועצים ליעץ את מי ראוי להשיאה לו. וגם אני הייתי שם בין בעלי העצה, כי המלך היה אוהב אותי; והיתה עצתי שיתנו לה את הגבור, באשר שהגבור עשה לנו כמה טובות, שפכב כמה מדינות - על-כן ראוי שיתנו לו את הבת-מלכה לאשה. והוטבה עצתי מאד, והסכימו כלם לזה, והיתה שמחה גדולה שם על שמצאו חתן להבת-מלכה. והשיאו אותה עם הגבור, וילדה הבת-מלכה נלד. ואותו התינוק היה יפה-תאר מאד מאד, שלא היה יפי של מין אנושי כלל, ושערותיו היו של זהב והיה להם כל הגננים, ופניו היו כפני חמה, ועיניו היו אורות אחרים. והתינוק הזה נולד עם חכמה גמורה, כי ראוי בו תכף (בשעת ההולדה) שהוא חכם גמור, שפשהו

דעם האבין זיי פארשטאנען אז דאס איז ניט קיין אויס גיטראכטע זאך. און סע איז ביי זיי א ווילד חידוש גיווען. האבין זיי אים גיפרעגט וואו איז ערגעץ דער מלך. טאמער וועט ער אונז ווייזן א וועג. ווי מען זאל גיפינען געלט. האט ער זיי גיענפערט. נאך ווילט איר געלט (מיט א לשון ווי איינער פארנווינדעט זיך און ביזנעט זיך) פון געלט שמוסט גאר ניט. האבן זיי אים גיפרעגט. פון דעסטרועגין פארט. זאג אונז ווי דער מלך איז. האט ער זיי גיענפערט. איך ווייס אויף ניט פון דעם מלך ווי ער איז. און די מעשה איז אזוי גיווען.

אמאל איז גיווען א מלך מיט א מלכה. און זיי האבין גיהאט א בת יחידה. און סע גיקומען נאהנט צו דער צייט וואס מע האט איר באדארפט חתונה צו מאכין. האט מען גיזעצט יועצים מען זאל איין עצה האלטין. וועמען מען זאל איר געבין און איך בין דארט אויף גיווען צווישן די יועצים (דהיינו דער בעל תפלה וואס ער דערציילט דאס אלץ פאר זיי) ווארין דער מלך. האט מיה ליב גיהאט. איז מיין עצה גיווען אז מען זאל איר גיבין דעם גבור. ווארין דער גבור האט אונז גיטאן כמה טובות. ווארין ער האט איינגינעמען כמה מדינות איבער דעם קער מען אים צו גיבין די בת מלכה פאר איין ווייב. איז מיין עצה זייער גיפעלין. און זיי האבין אלע דרויף מספים גיווען. און סע איז דארט גיווען א גרויסע שמחה. וואס מען האט גיפונען א חתן צו דער בת מלכה. האט מען דער בת מלכה חתונה גימאכט מיט דעם גבור. האט די בת מלכה גיהאט א קינד. און דאס קינד איז גיווען זייער א ווילד גרויסער פארשוין. וואס סע איז גאר קיין מנטשליך שיינקייט ניט גיווען. און זיינע האר זענען גיווען פון גאלד. און האבין גיהאט אלירליי פארבין. און זיין פנים איז גיווען אזוי ווי די זונען. און זיינע אויגין זענען גיווען אנדערע אורות (פלומר לעכטין) און דאס קינד איז גיבוירין גינארין מיט גרייטער חכמה ווארין מען האט אין אים גנעהן תיכף ווי ער איז גיבוירין גינארין. אז ער איז שוין א גרויסער חכם. ווארין אז מענטשן האבין גישמוסט. דארטין ווי מע האט באדארפט לאכין. האט

סיפורי

מעשה יב - מבעל תפילה

מעשיות רצה

מדברים בני אדם, במקום שצריכין לשחק - הנה שוחק, וכן פיוצא בזה, כי הפירו בו שהוא חכם גדול, רק שעדין אין לו התנועות של גדול, כגון דבור וכיוצא. והנה אצל המלך מליץ, דהינו דברן בעל לשון ומליצה שהיה יכול לדבר ולהמליץ דברי צחות נפלאים מאד, שירות ותשבחות להמלך. והמליץ היה גם מעצמו מליץ נאה; אף המלך הנ"ל הראה לו דרך איה יעלה לקבל כח חכמת המליצה, ועל-ידי-זה היה מליץ נפלא מאד מאד. גם היה להמלך חכם. והחכם היה גם-כן מעצמו חכם; אף המלך הראה לו דרך איה יעלה ויקבל חכמה, ועל-ידי-זה היה חכם נפלא מאד.

וכן הגבור היה גבור מעצמו; והמלך הראה לו דרך איה יעלה ויקבל גבורה, ועל-ידי-זה היה גבור נפלא ונורא מאד. כי יש חרב שהיא תולה באור העולם, ויש להחרב הזאת שלשה כחות: כשמגביהין את החרב - אזי בורחים ונסים כל שרי החילות, וממילא יש להם מפלה, כי כשנסים השרים - אין מי שינהג המלחמה, ואזי אין תקומה במלחמה. אף אף-על-פי-כן אפשר שיתקרב הנשארם למלחמה; ויש להחרב הנ"ל שני פיות, ויש להם שני כוחות: שעל-ידי חוד אחד נופלים כלם, ועל-ידי חוד השני - מגיע להם

ער גילאכט. און אזוי דעסט גלייכין אנדערע זאכין. מע האט אין אים דערקענט אז ער איז א גרויסער חכם. נאר ער האט נאך ניט די תנועות פון א גרויסין. דהיינו ער קאן נאך ניט ריידן און אזוי אנדערע זאכין. אבער דאס האט מען אנגיזעהן תיפף אז ער איז שוין א גרויסער חכם. און ביי דעם מלך איז גיווען א מליץ. דהיינו א ריידער א בעל לשון ומליצה. וואס ער האט גיקענט ריידן זייער שיינע רייד. זייער שיינע שפראכין און שירות און תשבחות צום מלך. און דער מליץ איז אליין אויף גיווען א שיינער מליץ נאר דער מלך האט אים גוויזן דעם שלייף און דעם וועג פון וואנען ער זאל נעמען דעם כח פון דער חכמה פון מליצה. און דורך דעם איז ער גיווען זייער א ווילד גרויסער מליץ.

ווידער האט דער מלך גיהאט א חכם. און דער חכם. איז אליין אויף גיווען א חכם. נאר דער מלך האט אים גוויזן אונגען פון וואנען ער זאל נעמען חכמה. און דורך דעם איז ער גיווען זייער א ווילד גרויסער חכם. און אזוי דער גבור איז גיווען אליין א גבור. נאר דער מלך האט אים גוויזן דעם וועג פון וואנען ער זאל נעמען גבורה. און דורך דעם איז ער גיווען זייער א ווילד גרויסער גבור. ווארין סע איז פארהאנדן א שווערד וואס זי הענגט אין דער לופטין. און די שווערד האט דריי כחות. אז מע הייבט אויף די שווערד. אזוי צו לויפן זיך אלע עלצטע פון דעם חיל. האבין זיי שוין ממילא א מפלה (דהיינו די שונאים) ווארין אז די עלצטע אנטלויפן. האט קיינער ניט צו פירן די מלחמה האבין זיי שוין בונדאי א מפלה. נאר פון דעסט וועגין פארט. וואלטין אפשר פארט די איבריקע גיקאנט עפעס נאך מלחמה האלטין. האט אבער די שווערד צוויי שארפין. און זיי האבין צוויי כחות. דורך איין שארף פאלין זיי אלע. און דורך דער אנדערער שארף קריגן זיי די

החלי, שקורין "דאר", דהינו שבשרם נכחש ונמס, פידוע חלי זה רחמנא לצלן, הינו שרק על-ידי התנועה שעושין באותו החרב במקום שהיא, על-ידי-זה מגיע להשונאים פנ"ל, דהינו על-ידי כל חד וחד הפח שיש לה. והמלך הראה להגבור הדרך שיש להחרב הנ"ל, ומשם קבל גבורתו הגדולה. וגם אני, הראה לי המלך הדרך לענין שלי, וקבלתי משם מה שאני צריך. וכן היה להמלך אוהב נאמן, שהיה אוהב את עצמו עם המלך באהבה נפלאה ונוראה מאד מאד, עד שלא היה אפשר להם כלל שלא יראו זה את זה איזה שעה. אף אף-על-פי-כן יש שעות שצריכין להתפרד קצת; והיו להם צורות שהיו מצטרין צורת שניהם, והיו משעשעין עצמן באלו הצורות בעת שנפרדו אחד מהברו. והצורות האלו היו מצטרין אף המלך עם האוהב נאמן אוהבים עצמן ומחבקים ומנשקים עצמן באהבה גדולה, והיה סגולה לאלו הצורות, שמי שהיה מסתכל באלו הצורות - היה מגיע לו אהבה גדולה מאד (הינו שמדת האהבה באה למי שהיה מסתכל באלו הצורות). וגם האוהב נאמן קבל האהבה מן המקום שהראה לו המלך.

דאר. (דהיינו די שונאים וואס מען האלט מיט זיי מלחמה) דהיינו זיי ווערין מאגער און דאס לייב פאלט זיי אפ. אזוי ווי די קנעגן איז רחמנא ליצלן. און נאר דורך דעם וואס מע טוט א מאך מיט דער שווערד דארט ווי זי איז קריגין שוין די שונאים די זאכין הנ"ל דהיינו דורך דעם וואס מע מאכט מיט דער שארף האבין די שונאים גאר א מפלה. און דורך דעם וואס מע מאכט מיט דער אנדערער שארף. קריגין די שונאים די דאר פנ"ל. און דער מלך האט גוויזן דעם גבור. דעם וועג וואס סע איז פאר האנדלן צו דער שווערד. און פון דארט האט ער גינומען זיין גרויסע גבורה. און מיר האט דער מלך אויף גוויזן דעם וועג פון וואנען איה זאל נעמען מיין זאך. האב איה גינומען פון דארט דאס וואס איה באדארף (פלומר דער בעל תפלה וואס ער דערציילט דאס אלץ האט ער גיזאנט אז אים האט אויף דער מלך גוויזן דעם וועג פון וואנעט ער זאל נעמען זיין זאך דהיינו תפלה).

און אזוי האט דער מלך גיהאט איין אוהב נאמן (פלומר א גוטר פריינט א גיטרייען) וואס ער האט זיך ליב גיהאט מיט דעם מלך מיט זייער גרויס ליבשאפט זיי האבין זיך אזוי ליב גיהאט. ביז זיי האבין ניט גיקענט זיין איינער אן דעם אנדערין אז זיי זאלין זיך א שעה ניט זעהן. נאר סע איז זיך אבער פארט פארהאנדלן צייט וואס מע מוז ניט זיין אין איינעם. האבין זיי גיהאט פארטרעטן. וואס דארט איז גיווען אויסגימאלט זייערע ביידע צורות. פלעגין זיי זיך משעשע זיין (פלומר פנענג און נחת האבין) מיט די צורות דעמולט אז זיי האבין זיך ניט גיקאנט זעהן. און די צורות זענען גיווען אזוי אויס גימאלט אזוי ווי דער מלך מיט דעם אוהב נאמן האבין זיך ליב און ווי זיי קושין זיך און האלדוין זיך מיט גרויס ליבשאפט. און די פארטרעטן האבין אין זיך א סגולה גיהאט. אז ווער סע האט גיקוקט אויף די צורות האט ער גיקריגין גרויס ליבשאפט (פלומר די מנה פון אהבה האט מען גיקריגין אז מע האט גיקוקט אויף די צורות) און דער אוהב נאמן האט אויף גינומען די אהבה (דהיינו דאס ליבשאפט) פון דעם ארט וואס דער מלך האט אים גוויזן. איז גיקומען א צייט. וואס די אלע זענען גיגאנגען איטליכער

וְהִגִּיעַ עֵת שֶׁהֲלָכוּ כָּל הַנְּ"ל כָּל אֶחָד וְאֶחָד לְמִקְוָמוֹ, לְקַבֵּל מַשְׁם כַּחוֹ, דְּהֵינּוּ הַמְּלִיץ וְהַגְּבוּר וְכָל אֲנָשֵׁי הַמְּלִיץ הַנְּ"ל, כָּל אֶחָד וְאֶחָד עָלָה לְמִקְוָמוֹ הַנְּ"ל לְחַדֵּשׁ שָׁם כַּחוֹ. וַיְהִי הַיּוֹם וַהֲיָה רוּחַ סְעָרָה גְּדוּלָּה בְּעוֹלָם, וַהֲרוּחַ סְעָרָה הִזָּה בְּלִבָּל אֶת כָּל הָעוֹלָם כְּלוֹ, וַהֲפִיף מִיָּם לִיבְשָׁה וּמִיבְשָׁה לְיָם, וּמִמְדָּבָר יָשׁוּב וּמִיָּשׁוּב מְדָבָר, וַהֲפִיף אֶת כָּל הָעוֹלָם כְּלוֹ. וּבָא הָרוּחַ סְעָרָה הִזָּה לְתוֹף בֵּית

אין זיין אָרט אַרײַן. אז ער זאל דאָרט נְעַמְעַן זיין פֿח פֿון זיין זאָף. דְּהֵינּוּ דְּעַר מְלִיץ און דְּעַר גְּבוּר און דִּי אֶלֶע לײט פֿון דַּעַם מְלִיץ איז אַטְלִיכְעֶר גִּיגָאנְגֶען אין זיין אָרט אַרײַן ער זאל דאָרט פֿאַנײַען זיין פֿח.

וַיְהִי הַיּוֹם אִיז גִּינְוֶען אַ גְּרוֹיִסְעֶר רוּחַ סְעָרָה (דְּהֵינּוּ אַ שְׂטוֹרְעֶם וּוִיט) אויף דְּעַר וְוֶעלְט. און דְּעַר רוּחַ סְעָרָה האָט מְבַלְבֵּל גִּינְוֶען (קְלוֹמֶר פֿאַרמִישֶׁט) גָּאָר דִּי וְוֶעלְט. און ער האָט אַיְבֶער גִּיקְעֶרְט פֿון יָם יבְשָׁה און פֿון יבְשָׁה יָם. און פֿון מְדָבָר יָשׁוּב און פֿון יָשׁוּב מְדָבָר. און ער האָט גָּאָר דִּי וְוֶעלְט אַיְבֶער גִּיקְעֶרְט. און דְּעַר רוּחַ סְעָרָה אִיז אַרײַן צום מְלִיץ אין שְׁטוּב אַרײַן. און דְּעַר רוּחַ סְעָרָה האָט דאָרט

לְקַמַּי רְמוּזִים

סערה הזוה לתוך בית המלך ולא עשה שום היזק, רק שנכנס הרוח סערה וחטף הילד של הבת מלכה וכו' וכו', כי בקיץ תקס"ו היה תוקף המחלוקת הזקן הידוע, ועשה גביית עדות של שקר כנגד רבינו ז"ל, עד שהתגברו על ידי זה הקטרוגים ונסתלק התינוק הקדוש הזה זיע"א, (ועיין במה שכתוב בליקוטי מוהר"ן סימן ל"ח, כי על ידי פגם הדיבור נעשה רוח סערה, בחינת קץ כל בשר, מקטרג הגדול, ותיקון הדיבור על ידי לימוד התורה בדחקות וכו' עיין שם). ובתוך הרעש רדפה הבת מלכה וכן המלכה וכן המלך עד שנתפזרו כולם וכו', שהוא רומז על הסתלקות אשת רבינו ז"ל בקיץ תקס"ז, ואחר כך עשה רבינו ז"ל ההוסט הנ"ל בשנה הזאת שנסתלק גם כן על ידי זה וכו', ואחר כך כשבא מלמברג בשנת תקס"ח פרשת בלק, זה רומז על התחלת עולם התיקון שבא המלך לביתו מהפיזור שנתפזרו כולם וכו'.

ועל עצמו אמר מוהר"נ"ת שהוא בעצמו בחינת המליץ שעומד ומדבר תנחומין לפני המלך והמלכה, ואחר כךך הוא חוזר ומדבר תנחומין לבת המלך, ומאלו הדיבורים נעשה הים של יין (ככתוב וחכך כיין הטוב) וכו' וכו'.

(שיח שרפי קודש ח"א תשל"ה)

ויהי היום והיה רוח סערה גדולה בעולם: ר' אברהם ז"ל סיפר, כי מוהר"נ"ת ז"ל אמר על מה שנסתלקה הרבנית אשת רבינו ז"ל בערב שבועות שנת תקס"ז, ואחר כך באותו הקיץ בחזרתו מנסיעתו הגדולה לנאוורייטש בא עליו החולאת של ההוסט הקשה (היינו שיעול קשה מאוד רחמנא ליצלן), ואז הזהיר אותנו רבינו ז"ל מאוד להתפלל הרבה עבורו וכו' וכו', ונסתלק אחר שלש שנים מעת הזאת כמובא בחיי מוהר"ן, ותיכף שעשה ההוסט ידע מיד שישתלק וכו', כי בסוכות תקס"ח קודם שנסע ללמברג בעת שהתחיל אצלו חולי ההוסט נשמע מפיו הקדוש בליל א' של סוכות שבלשון נכרים אושפיזא ("אסט") נקרא הוסט, והזכיר מאמר חז"ל שדיברו בלשון חכמה, כי הנסיעה לנאוורייטש היתה פליאה נשגבה וכו', שנסתלק מקודם לזה בשנת תקס"ו בקיץ התינוק הקדוש והיקר רבי שלמה אפרים ז"ל גם כן מחולי ההוסט רחמנא ליצלן, שהיה הסתלקות התינוק בסיון תקס"ו.

ואמר מוהר"נ"ת ז"ל על הסתלקות שלשתן זה אחר זה העינין שמובא במעשה של הבעל תפילה שסיפר הבעל תפילה שהיה מלך ומלכה וכו', ויהי היום והיה רוח סערה גדול בעולם וכו', ובא הרוח

מעשה יב - מבעל תפילה סיפורי רחצ

המלך, ולא עשה שם שום הזק, רק שנכנס הרוח סערה וחסף את הולד של הבת-מלכה הנ"ל. ובתוך הרעש, שקורין "אומפייט", תכף כשחטף את התינוק היקר הנ"ל - רדפה הבת-מלכה אחריו, וכן המלכה, וכן המלך, עד שנתפזרו כלם ולא נודע מקומם אים. ואנחנו כלנו לא היינו בכל זה, כי היינו עולים כל אחד ואחד למקומו לחדש כחו פנ"ל, וכשחזרנו ובאנו לא מצאנו אותם כלם פנ"ל, וגם היד הנ"ל נאבדה אז, ומאז נתפזרנו כלנו. ומאז אין אנו יכולים עוד לעלות כל אחד ואחד למקומו לחדש כחו, כי אחר שנהפך ונתבלבל העולם כלו ונחלפו כל מקומות העולם מים ליבשה וכו' פנ"ל, בודאי אי אפשר עתה לעלות בדרךים הראשונים, כי עתה צריכים דרכים אחרים, לפי חלוף ושנוי המקומות, ועל-כן לא היינו יכולים עוד לחזר ולעלות כל אחד ואחד למקומו לחדש כחו הנ"ל; אף הרשימה שנשא אצל כל אחד ואחד היא גם-כן גדולה מאד, ואם הגבור הזה הוא הגבור של המלך הנ"ל - הוא בודאי גבור גדול מאד (ונראה לי שכאן חסר קצת, ועין למטה) (כל זה השיב הבעל תפלה להאנשים הנ"ל). והם שמעו דבריו ותמהו מאד, והחזיקו את הבעל תפלה, ולא הניחו אותו לילך מאתם (כי אולי הגבור שבא עליהם הוא הגבור הנ"ל שיש להבעל תפלה הכרות עמו).

גאר ניט גיטאן (פלומר ער האט דארט באם מלך קיין שום שאדין ניט גיטאן) גאר ער איז אריין (דער רוח סערה) און האט אנוועק גיחאפט דאס קינד פון דער בת מלכה הנ"ל. און אין דעם אומפייט. תיכף ווי ער האט אנוועג גיחאפט דאס טייער קינד. איז תיכף די בת מלכה נאך (פלומר די בת מלכה האט תיכף אנגיחויבן נאך לופין נאך דעם קינד זיאל עס קריק שאפן. איז זי אויף ערגיץ אנוועק און מע ווייסט ניט ווי) און אזוי די מלכה. און אזוי דער מלך זענען אלע נאך. נאך דעם קינד. ביז זיי זענען אלע צושפרייט גינארין. און מע ווייסט ניט וואו זיי זענען. און מיר אלע זענען דערביי גאר ניט גינען. ווארין מיר זענען דעמולט אנוועק גינאנגען איטליכער אין זיין אָרט אריין צו ביי נייען זיין כח פנ"ל. און ווי מיר זענען צוריק גיקומען. האבן מיר זיי אלע שוין ניט גיפונען פנ"ל. און די יד איז אויף פארפאלן גינארין דעמולט. און פון דעמולט אן. זענען מיר אלע צושפרייט גינארין. און מיר קענען שוין ניט גיין איטליכער אין זיין אָרט אריין. צו באנייען זיין כח. ווארין אז די וועלט איז שוין איבער גיקערט גינארין. באדארף מען זיך שוין אנדערע וועגין היינט. איבער דעם קאנען מיר שוין ניט ארויף גיין ווידער איטליכער אין זיין אָרט אריין ער זאל נעמען זיין כח. גאר די רשימה וואס ביי איטליכן איז גיבליבן (פלומר דער צייבן דיינו דאס ביסל כח וואס סע איז נאך ביי איטליכן גיבליבן פון לאנג) איז אויף זייער גרויס. און אויב דער גיבור (וואס די מדינה האט פאר אים מורא גיהאט) איז דער גבור פון דעם מלך. איז ער בודאי זייער א גרויסער גבור (דאס האט אלץ דערציילט דער בעל תפלה פאר די לייט הנ"ל) און זיי האבן אויס גיקערט זייער הייד און האבן זיך זייער פארוואונדערט. און זיי האבן שוין גיהאלטן דעם בעל תפלה ביי זיך. און זיי האבן אים שוין ניט גינאלט אנוועק לאזן פון זיך (ווארין טאמער דער גבור וואס ער וויל אנקומען אויף זיי. איז ער גבור פון דעם מלך הנ"ל וואס דער בעל תפלה קאן זיך מיט אים).

סיפורי

מעשה יב - מבעל תפילה

מעשיות רצמ

והגבור הנ"ל היה הולך ומתקרב ושולח בכל פעם שלוחיו, עד שנתקרב וקא אליהם ועמד חוץ לעיר, ושלח להם שלוחיו. ונתיראו מאד, ובקשו מהבעל תפלה הנ"ל שיתן להם עצה. ואמר הבעל תפלה שצריכין לחקור הדרך וההנהגה של אותו הגבור, כדי שיפיר על ידי זה אם הוא אותו הגבור (דהיינו הגבור של המלך הנ"ל). והלך הבעל תפלה ויצא אל הגבור הנ"ל, וקא אל המנהג של הגבור, והתחיל לדבר עם גבור אחד מגבוריו של הגבור (היינו עם אחד מהשומרים, כדי לחקור אם הוא אותו הגבור הנ"ל). ושאל אותו הבעל תפלה: מה מעשיכם, ואיך נתחברתם עם הגבור הזה? השיב לו (היינו אחד מהגבורים הנ"ל השיב להבעל תפלה): מעשה שהיה, כף היה:

היות שנמצא כתוב בספרי דברי הימים שלהם שקורין "קראויניקיש", איך שהיה רוח סערה גדולה בעולם, והרוח סערה הפך את כל העולם כלו, שהפך מים ליבשה ומיבשה לימים, וממדבר ישוב וכו', ובכלל את כל העולם כלו. ואחר הרעש והבלבול שנתבלבלו כל העולם, ישבו עצמן בני העולם לעשות להם מלך. וחקרו מי ראוי לעשותו מלך עליהם, וחקרו ואמרו:

און דער גבור הנ"ל איז אלע מאל צו גיקומען נענטער צו דער מדינה און ער האט אלע מאל גישיקט זיינע שלוחים צו זיי. ביז ער איז גיקומען צו דער מדינה און ער האט זיך גישטעלט אונטער דער שטאט און האט צו זיי אריין גישיקט זיינע שלוחים. (אז זיי זאלן אים זאגן וואס זיי ווילן צו אנטער גיבן זיך צו זיין פל) האבין זיי זייער גרויס מורא גיהאט פאר אים. האבין זיי גיבעטן דעם בעל תפלה. אז ער זאל זיי איין עצה געבן. האט דער בעל תפלה צו זיי גיזאגט. מען באדארף קלערין. דאס פיריכץ פון דעם גבור. כדי ער זאל דורך דעם דערקענען. אויב דאס איז דער גבור פון דעם מלך הנ"ל. איז גיגאנגען דער בעל תפלה. און איז ארויס גיגאנגען צום גבור. און ער איז גיקומען צו זיין חיל פון דעם גבור. און ער האט אנגיהויבן צו שמוסין מיט איין גבור פון די גבורים וואס זיי זענען גיגאנגען מיט דעם גבור (דהיינו מיט איינעם פון די ווארטעס) כדי ער זאל קלערין אויב דאס איז דער גבור וואס ער קאן זיך מיט אים) האט אים דער בעל תפלה גיפרעגט. וואס איז אייער טון. און ווי אזוי זענט איר אייך צום אויף גיקומען מיט דעם גבור האט ער אים גיענפערט (דהיינו דער איינער פון די גבורים האט גיענפערט דעם בעל תפלה) די מעשה איז אזוי גיווען.

באשר סע פארשריבן אין זייערע קרוניקעס. אז סע איז אמאל גיווען א גרויסער רוח סערה (דהיינו א שטורם ווינט) אויף דער וועלט. און דער רוח סערה. האט איבער גיקערט גאר די וועלט. ער האט איבער גיקערט פון ים יבשה און פון יבשה ים און פון מדבר ישוב און פון ישוב מדבר. און ער האט גאר די וועלט פארמישט. און נאך דעם רעש וואס גאר די וועלט איז אזוי פארמישט גינארן. נאך דעם האבן זיך די מענשן פון דער וועלט מיישב גיווען. זיי ווילן זיך מאכן א מלך. האבין זיי אנגיהויבן צו קלערין. ווער סע איז ראוי אז מען זאל אים מאכן פאר א מלך איבער זיי. האבין זיי גיקלערט. באשר דער עיקר איז זיך נאר דער תכלית. דריבער. ווער סע פאריט זיך מער און

בְּאִשׁוֹר שְׁעָקָר הוּא הַתְּכָלִית, עַל-כֵּן מִי שֶׁהוּא מְשַׁתְּדֵל בְּיִתְרָה הַתְּכָלִית - הוּא רְאוּי לְהִיּוֹת מְלָךְ; וְהַתְּחִילוֹ לְחַקֵּר מֵהוּ הַתְּכָלִית. וְהָיָה בִּינֵיהֶם פְּתוּת פְּתוּת:

פֶּת אַחַת אָמְרוּ שְׁעָקָר הַתְּכָלִית הוּא כְּבוֹד: כִּי אָנוּ רוֹאִים שֶׁהַכְּבוֹד הוּא הָעָקָר אֲצֵל הָעוֹלָם, כִּי כְּשֶׁאֵין נוֹתֵנִין לְאָדָם כְּבוֹדוֹ, דִּהְיִנוּ שְׂמֵדְבָרִים לוֹ אֵיזָה דְבוּר כְּנֶגֶד כְּבוֹדוֹ - יֵשׁ לוֹ שְׂפִיכוֹת דְּמַיִם, כִּי הָעָקָר הוּא הַכְּבוֹד אֲצֵל כָּל

אִיזוֹ זֶיךָ מְעַר מְשַׁתְּדֵל אֵין דַּעַם תְּכָלִית פּוֹן דְּעַר וְעוֹלֵט דְּעַר דְּאִזְנֵגֶר קַעַר צוֹ זַיִן אַ מְלָךְ. הָאֲבִין זַיִ אֲנִיגְהוּיבִין צוֹ קְלֵעֵרִין. וְנֹאס אִיז דְּעַר תְּכָלִית. אִיזוֹ צְווישֵׁן זַיִ גִּינוֹאֲרִין כְּמָה דְּעוֹת. אַ טַיִל הָאֲבִין גִּינוֹאֲגֵט. אַז דְּעַר עֵיקָר תְּכָלִית אִיזוֹ כְּבוֹד. וְנֹאֲרִין מִיר זְעָהָן זֶיךָ אַז כְּבוֹד אִיזוֹ דְּעַר עֵיקָר בִּי דְּעַר וְעוֹלֵט. וְנֹאֲרִין אַז מְעַן גִּיט נִיט אַפּ דַּעַם מְעַנְשֵׁן זַיִן כְּבוֹד. דִּהְיִנוּ אַז מְעַן נַעַט אִים עֲפֵעַס אַ וְנֹאֲרֵט אֲקַעֲגִין זַיִן כְּבוֹד. הָאֵט עַר שְׂפִיכוֹת דְּמַיִם. וְנֹאֲרִין דְּעַר עֵיקָר אִיזוֹ דְּעַר כְּבוֹד בִּי גֹאֵר דְּעַר וְעוֹלֵט. אֲוֹן נֶאֱדָר דַּעַם טוֹיט הֵיט מְעַן אוֹיֵךְ אַפּ. אַז מְעַן זָאל אֲפִגִּיבִין דַּעַם מֵת זַיִן כְּבוֹד.

לְקַט רְמזִים

הַתְּאֵוֹת וְהַמִּידוֹת רַעוּת וְכַל הַטְּעוּיּוֹת וְהַמְּבֹכּוֹת שֶׁל כָּל בְּאִי עוֹלָם הַרְחֻקִים מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שְׂכַל אַחַד נִתְעָה לְמָקוֹם שֶׁנִּתְעָה עַל יְדֵי תְּאֵוּתוֹ שֶׁהִתְעָה אוֹתוֹ לְדַעוֹת זְרוֹת כּוֹזְבִיּוֹת. שְׂזַהוּ בַּחֲנִיּוֹת כָּל עֲנִינֵי הַשְּׂטוֹת וְהַטְּעוּיּוֹת שֶׁל כָּל הַכְּתוּת הַמְּבֹאֲרִים שֵׁם, שְׂכּוֹלָם נִתְעָה וְנִבְּכּוּ מְאֹד מְאֹד עַל יְדֵי תְּאֵוּתֵיהֶם הַרַעוּת.

כִּי זֹאת הַכֵּת נִתְעָה מִדַּעַה לְדַעַה וּמִסְבָּרָא לְסְבָרָא, עַד שֶׁאֲמָרוּ שְׁעֵיקָר הַתְּכָלִית הוּא כְּבוֹד, וְהִיָּה לְהֵם סְבֵרוֹת גְּדוּלוֹת וְהוֹכְחוֹת עַל זֶה שְׁעֵיקָר הַתְּכָלִית הוּא כְּבוֹד. וְכַת אַחֲרַת נִתְעָה וְאֲמָרוּ שְׁעֵיקָר הַתְּכָלִית הוּא רִצִּיחָה וְכוּ', וְהִיָּה לְהֵם גַּם כֵּן סְבֵרוֹת רְבוּת עַל זֶה. וְכִיּוֹצֵא בְּזֶה בְּשֵׂאֵר הַכְּתוּת. וְכָל אַחַת הִיָּה לְהֵם סְבֵרוֹת רְבוּת עַל טְעוּתָם עַד שֶׁאֲפָשַׁר בְּאֵמַת לְטַעוֹת בָּהֶם. כְּמוֹ שֶׁאֲמַר רַבֵּינוּ זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה שֶׁאֵינוּ רוֹצֵה לְגַלוֹת כָּל הַסְּבֵרוֹת שֵׁישׁ לְכָל כַּת וְכַת, כִּי יֵשׁ לְהֵם כָּל כֵּךְ סְבֵרוֹת שֶׁאֲפָשַׁר לְטַעוֹת בָּהֶם בְּאֵמַת. וְכָל זֶה נִמְשָׁךְ מִבַּחֲנִיּוֹת שְׂבִירַת כְּלִים הַנִּלְ, שֶׁהֵם בַּחֲנִיּוֹת הַמִּידוֹת הַעֲלִיּוֹנוֹת הַקְּדוּשׁוֹת שֶׁלֹּא יִכְלוּ הַכְּלִים לְקַבֵּל אוֹרָם. וְעַל יְדֵי זֶה נִשְׁבְּרוּ וְנִפְּלוּ הַכְּלִים לְמַטָּה לְמַדוֹר הַקְּלִיפּוֹת, עַד שֶׁנִּתְהַפְּךְ אֲצֵלָם כָּל הַמִּידוֹת טוֹבוֹת מֵהִיפָךְ אֶל הִיפָךְ, וְהַפְּכוּ דְבָרֵי אֱלֻקִים חַיִּים עַד שֶׁנִּעְשֶׂה אֲצֵלָם

עַל פִּי הַמַּעֲשֶׂה נִוְרָאָה שֶׁל הַבַּעַל תְּפִלָּה, עֵינֵן שֵׁם כָּל הַמַּעֲשֶׂה הַזֶּה מִתְּחִילָתוֹ וְעַד סוּפּוֹ. וְזֶהוּ בַּחֲנִיּוֹת תְּפִלָּה בְּצַבּוּר, דִּהְיִנוּ בַּעֲשֵׂרָה. כִּי מְבֹאֵר שֵׁם שֶׁהַמֶּלֶךְ עִם אֲנִשׁוֹ הִיּוּ עֲשֵׂרָה, שֶׁהֵם הַמֶּלֶךְ וְהַמְּלָכָה, הַבַּת מְלָכָה וְהַתִּינוּקָה, הַמְּלִיץ וְהַאֲוָהֵב נֶאֱמָר, הַמְּמוֹנָה וְכוּ'. וְהֵם בַּחֲנִיּוֹת עוֹלָם הַתִּיקוּן. וְהִנֵּה מִי שֵׁישׁ לוֹ עֵינִים לְרֹאוֹת יִכְוֹל לְהִבִּין מַעַט שְׂסוּד מַעֲשֶׂה זֹאת נוֹגַע בְּעִנֵּין מִיתַת הַמְּלָכִים וְשְׂבִירַת כְּלִים וְתִיקוּן. וְכַבֵּר אֲמָרְנוּ כְּמָה פַּעֲמִים שְׂכַל מָה שֶׁאֲנוּ מוֹצֵאִין בַּהַמַּעֲשִׂיּוֹת הוּא רַק רִמּוֹ בַּעֲלָמָא, פְּחוֹת מְטִיפָה מִן הַיָּם, וְאֲפִילוֹ בְּמָקוֹם שֶׁהֵם יִתְבָּרַךְ בְּעִזְרוֹנוֹ לְכוּיִן הַאֲמַת, הֵינּוּ שְׂזַה אֲמַת שְׂגַם עֲנִין זֶה נִרְמַז בְּסוּד הַמַּעֲשִׂיּוֹת. אֲבָל סוּד גּוֹף הַמַּעֲשֶׂה בַּעֲצַם רְחוּק וְנִשְׁגָב מְאֹד מִדַּעַתְנוּ. כִּי גֹאֵר הַמַּיִם נַחַל נּוֹבַע אֲשֶׁר לֹא נוֹכַל לְעַבּוֹר בּוֹ.

אֲבָל עַל כָּל פְּנִים זֶה מוֹבֵן בְּבִיאוֹר שֵׁם שְׂמִרְמוֹ בְּעִנֵּין הַמַּעֲשֶׂה הַזֶּה מִעִנֵּין שְׂבִירַת כְּלִים וְתִיקוּן. וְהֵם עֲשֵׂרָה בַּחֲנִיּוֹת כְּנֶגֶד עֲשֵׂר סְפִירוֹת אֲשֶׁר בָּהֶם הִיָּה הַשְּׂבִירָה וְהַפְּגָם וְהַבִּיטוּל, כְּמְבֹאֵר בְּעֵץ חַיִּים, שֶׁאֵף עַל פִּי שֶׁהַשְּׂבִירָה לֹא הִיתָה כִּי אִם בְּבַחֲנִיּוֹת שְׂבַעַה מְלָכִים, אֲבָל אֵף עַל פִּי כֵּן גַּם בְּשִׁלוּשׁ רֵאשׁוֹנוֹת הִיָּה בַּחֲנִיּוֹת פָּגָם וּבִיטוּל, עֵינֵן שֵׁם. כִּי עַל יְדֵי שְׂבִירַת כְּלִים מִשֵּׁם נִמְשָׁכִין כָּל

העולם; ואפלו לאחר מיתה מקפידים לתן להמת כבודו, לקברו בכבוד וכיוצא (ואומרים לו שכל מה שעושין - הכל עושין לך בשביל כבודך), אף-על-פי שאחר מיתה אין שיף ממון ושוב תאנה אצל המת, אף-על-פי-כן על כבוד המת - מקפידים, נמצא שהכבוד הוא העקר התכלית; וכיוצא בספרות כאלו (של מבוכה ושטות, וכן כל הכתות המבארים למטה, פלם היו להם ספרות הרבה לדעתם הנבוכה והסכלה, וקצתם מבארים למטה; אף רבנו ז"ל לא רצה לבאר כל הספרות הנבוכות שיש באלו הדעות, כי יש בזה ספרות נבוכות פל-ף, עד שאפשר חס ושלום לטעות באמת באלו הספרות של שקר וחמנא לאלו), עד שנסכם אצלם, שעקר התכלית הוא כבוד. על-פן צריכין לבקש איש מכבוד, וגם שיהיה רודף אחר הכבוד; הינו שיהיה רודף אחר הכבוד - וישגי את הכבוד (שזהו איש מכבוד, שיש לו כבוד), כי מאחר שהוא איש מכבוד, שיש לו כבוד, והוא רודף אחר כבוד ומסיע את הטבע שהיא רוצה

אז מען זאל אים מקבר זיין מיט כבוד און דעסט גלייכין. (און מען זאגט אים וואס מע טוט דיר טוט מען דיר אלץ פון דיין כבוד וועגן) האטשע נאך דעם טויט. וויל מען שוין גיט קיין געלט און דער מת גלוסט שוין בנודאי גיט קיין שום זאך. פון דעסט וועגין פארט אויף דעם כבוד פון דעם מת איז מען מקפיד. און מע היט אים אפ זיין כבוד. נמצא איז זיך דער כבוד דער עיקר תכלית. און נאך אזוינע ספרות און גיבאנגען אזוינע האבין די דאזיגע אלץ גיזאגט. אז כבוד איז דער עיקר תכלית פון דער וועלט. ביז סע איז ביי זיי גיבליבן. אז דער עיקר תכלית איז כבוד. איבער דעם מוז מען זוכין איין איש מכבוד (פלומר א מענטש וואס ער האט כבוד) און דערצו זאל דער מענטש נאך יאגין נאך כבוד. ווארין ווייל דער מענטש האט כבוד און יאגט נאך דעם כבוד. און ער העלפט די טבע וואס זי

לקט רמזים

והיה להם הוכחות וספרות רבות על זה, זה הטעות נמשך מגפילת הכבוד דקדושה, כי יש כבוד דקדושה שהוא כבוד השם יתברך וכבוד תורתו הקדושה וצדיקיו האמיתיים, שכל העולמות נבראו בשביל זה הכבוד, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (יומא לח): כל מה שברא הקדוש ברוך הוא בעולמו לא בראו אלא לכבודו, שנאמר, כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו יצרתיו אף עשיתיו. וכמבואר בכמה תורות בדברי רבינו זכרוננו לברכה שכבוד דקדושה הוא שורש כל הבריאה שורש כל הנפשות, בחינת (בראשית מט) בסודם אל תבוא נפשי בקהלם אל תיחד כבודי וכו'. עיין שם בהתורה על פסוק ואיה השה

ספרות להיפך מן האמת, והכל מתמת הניצוצות קדושות של המידות העליונות שנפלו בהם, שעל ידי זה נתאחזו בהם הקליפות ומקבלים מהם כח להפך את האמת לשקר גמור מעין אותו האמת, בבחינת כל שקר שאין בו אמת בתחילתו אינו מתקיים בסופו. כי כל כת וכת מהכתות הרעות הנ"ל שהיו להם ספרות בדויות וכזביות להיפך מן האמת, כל זה נמשך בשרשו מאיזה צד אמת בשרשו ובמקומו. אבל אצלם נתקלקל זה האמת ונתעו על ידי זה לדעות זרות מאוד, כל אחד מעין אותה המידה שנפל אצלם על ידי בחינת השבירה.

למשל הכת שאמרו שעיקר התכלית הוא כבוד,

בְּכּוּד פִּנְ"ל, נִמְצָא שָׁזָה הָאִישׁ מִשְׁתַּדֵּל אַחַר הַתְּכָלִית וּמְשִׁיגוֹ, כִּי הַתְּכָלִית הוּא כְּבוֹד (כֹּל זֶה הִיָּה דַעְתָּם הַסְּכָלָה וְהַנְּבוּכָה) פִּנְ"ל, עַל-כֵּן זֶה הָאִישׁ רָאוּי לְהִיּוֹת מְלָךְ. וְהֵלְכוּ לְבַקֵּשׁ אִישׁ כְּזֶה, וְהֵלְכוּ וּמְצָאוּ שֶׁהָיוּ נוֹשְׂאִים אֶת ('בְּעֵטְלִיר') זָקֵן אֶחָד, וְהֵלְכוּ אַחֲרָיו לְעֶרְךָ חֲמִשָּׁה מְאוֹת אֲנָשִׁים, כָּלֵם 'צִיגִינְיָרְס', וְגַם הוּא הִיָּה 'צִיגִינְיָר'. וְהֵבְעֵטְלִיר הַזֶּה הִיָּה עוֹר וְעָקָם וְאֵלֶם, וְהָאֲנָשִׁים הִנְ"ל הֵלְכוּ אַחֲרָיו, כִּי כָלֵם הָיוּ אֲנָשֵׁי הַמִּשְׁפָּחָה שְׁלוֹ, כִּי הָיוּ לוֹ אַחֲיוֹת וְאֶחָיִם וְזָרַע מְרַעִים שְׁלוֹ, עַד שֶׁנִּצְעָשָׂה מֵהֶם קְבוּץ הִנְ"ל שֶׁהֵלְכוּ אַחֲרָיו וְנִשְׂאוּ אוֹתוֹ. וְהוּא הִקְפִּיד מְאֹד עַל כְּבוֹדוֹ, כִּי הִיָּה כְּעֶסֶן גָּדוֹל, וְכוּעֵס בְּכָל פַּעַם עֲלֵיהֶם בְּקַפִּידוֹת גָּדוֹלוֹת, וְצָוָה בְּכָל פַּעַם שֶׁיִּנְשְׂאוּ אוֹתוֹ אֲנָשִׁים אַחֲרֵיהֶם, וְכַעַס בְּכָל

ע. קבצן. פ. צוענים.

וויל כבוד. נמצא איז זיך דער מענטש משתדל און גייט נאך דעם תכלית. און האט דערלאנגט דעם תכלית. ווארן דער תכלית איז זיך כבוד. פנ"ל. איבער דעם דער מענטש קער צו זיין מלך (אזוי איז אלץ גיווען די נארישע דיעה פון א טייל פון זיי. און זיי האבן זיך אזוי גיפונען נארישע סכרות. און גיראנגען ביז זיי זענען דרינען פארקריט גינוארין. און האבן גינגט אז כבוד איז דער תכלית. און אזוי די אלע כתות וואס דא וועט נויטער שטיין האבן זיי אלע גיהאט נארישע גיראנגען אויף זייערע נארישע דעות) זענען זיי גיגאנגען זוכין אזוי א מענטשן. זענען זיי גיגאנגען און האבן גיזעהן. ווי מע האט גיטראגין איין אלטין בעטלער א ציגיינער. און סע זענען אים נאך גיגאנגען אפער פינעף הונדערט ציגיינערס. און דער בעטליר איז גיווען בלינד און קרום און שטום. און די לייט זענען אים נאך גיגאנגען ווארין זיי אלע זענען גיווען זיין משפחתירע ווארין ער האט גיהאט שוועסטערס. און ברודערס. און זיין זרע מרעים. ביז סע איז פון זיי גינוארין אזוי פיל. די אלע וואס זיי זענען אים נאך גיגאנגען. און האבן אים גיטראגין. און דער אלטער בעטלער האט זייער מקפיד גיווען אויף זיין כבוד. ווארין ער איז גיווען זייער בייז. און ער האט זיך אלע מאל אויף זיי א גרויסן בייזער גיטאן. און האט אלע מאל גייהיסין אז אנדערע זאלין אים טראגין. און

לקט רמזים

לעולה (בסימן יב), ובהתורה חבלים נפלו לי בנעימים (בסימן עא) בליקוטי תנינא ובשאר מקומות. ומחמת שכבוד דקדושה הוא שורש כל הבריאה שנברא בשביל הכבוד, על כן מעת שהיה שבירת כלים ומיתת המלכים שאז נפלו כל המידות הקדושות למטה, ואז נתבלבלו כל העולמות כולם כידוע. שזהו בחינת מה שכתוב בהמעשה הנ"ל, שפעם אחת היה רוח סערה שבלבל והפך את כל העולם כלו וכו', שכל זה הוא סוד בחינת שבירת כלים וכו' שאז נתבלבלו כל העולמות ונתהפכו מסדרן האמת כידוע. ועל כן אז אחר

הרוח סערה הנ"ל שהוא בחינת שבירת כלים, אז נתהוו כל הכתות רעות המבוארין שם, שנתעו ונבוכו בדעות זרות שלהם. שכל זה נמשך מנפילת הניצוצות ממידות הקדושות שנפלו אליהם על ידי שבירת כלים שעל ידי זה טעו והפכו האמת מהיפך אל היפך, ואמרו שעיקר התכלית הוא כבוד, מה שבאמת אדרבא הדבר הוא בהיפך ממש, כי עיקר התכלית של הבריאה הוא רק כבוד השם יתברך ותורתו וצדיקיו האמיתיים, שאי אפשר לזכות לזה כי אם כשממעטין בכבוד עצמו לגמרי ובורחים מן הכבוד לגמרי באמת, ויודעין פחיתותו ושפלותו

סיפורי

מעשה יב - מבעל תפילה

מעשיות שג

פעם עליהם. נמצא שזה הפעטליר הזקן הוא איש מכבד גדול, שיש לו כבוד כזה - וגם רודף אחר הכבוד, כי הוא מקפיד כל-כף על כבודו פנ"ל, על-כן הוטב בעיני הפת הזאת הפעטליר הזה, וקבלו אותו למלך. ולהיות גם ארץ גורמת, כי יש ארץ שגורמת ומסגלת לכבוד, וכן יש ארץ גורמת למדה אחרת, על-כן אלו הפת (שחקרו לעצמם שעקר התכלית הוא כבוד) בקשו ארץ גורמת לכבוד, ומצאו מדינה שמסגלת לזה, וישבו שם.

פת אחרת אמרו שאין הכבוד עקר התכלית, וחקרו שעקר התכלית הוא רציחה: כי אנו רואים שכל הדברים נכלים ונפסדים, וכל מה שיש בעולם, עשבים וצמחים ובני אדם וכל מה שיש בעולם - הכל צריך לבוא לכליון

האט זיף אלע מאל גיבייזערט אויף זיי. נמצא איז זיף דער אלטער בעטלער א גרויסער איש מכובד. ווארין ער האט אזוי א כבוד. און יאגט אזוי נאך דעם כבוד. ווארין ער איז זיף זייער מקפיד אויף זיין כבוד. איבער דעם איז דער בעטלער זיי גיפעלין. און זיי האבין אים אויף גינומען פאר א מלך. און ווייל דאס לאנד איז אויף גורם. ווארין סע פארהאנדין א מדינה וואס די מדינה איז גורם און זי איז מסוגל צו כבוד. און אזוי איז פארהאנדין א מדינה וואס זי איז מסוגל צו איין אנדערע מדה. איבער דעם. האבין די פיתה (וואס ביי זיי איז גיווען דער עיקר תכלית כבוד) גיזוכט א מדינה וואס זי איז גורם און מסוגל צו כבוד. האבין זיי גיפונען א מדינה וואס זי איז מסוגל דערצו האבין זיי זיף דארט באזעצט.

א טייל האבין גיזאגט. אז גיט דער כבוד איז דער עיקר תכלית. און זיי האבין גיקלערט. אז דער עיקר תכלית איז רציחה. ווארין מיר זעהן אז אלע זאכן וואס סע איז פארהאנדין אויף דער וועלט. מוזין אלע פארלענט ווערין. און וואס סע איז פארהאנדין אין דער וועלט. גראז און אלע פרוכטיין

לקט רמזים

שעיקר התכלית הוא רציחה והיה להם סברות והוכחות רבות על זה. ובאמת אף על פי שלכאורה רחוק להאמין שימצאו אנשים כאלה שיהיה להם סברות שרציחה היא מצוה, אבל באמת יש טעותים כאלה בעולם עד שיכולין לטעות גם בזה, כי יש סברות רעות כאלה שיוכלו לטעות על ידם לומר שרציחה היא מצוה, כאשר כבר שמעתי מפי רבינו זכרוננו לברכה קודם שסיפר מעשה זאת, שאמר שיש שהיה אצלם סברות והוכחות שרציחה היא מצוה, וכפי הנראה מדבריו היה שראה כתוב באיזה ספר שנמצאו והיו אנשים כאלה שאמרו שרציחה היא מצוה, והיה להם סברות רבות על זה. וגם זה הטעות

והוא נבזה בעיניו נמאס ואת יראי ה' יכבד, אז דייקא יזכה להגיע אל התכלית האמיתי לעתיד להכלל בכבוד ה' באמת, בבחינת (ישעיה נח) כבוד ה' יאספך, בחינת (שמואל א ב) כי מכבדי אכבד וכו', שאין אדם זוכה לזה כי אם כפי מה שמבטל כבודו באמת לגמרי ומשתדל ומתייגע כל ימיו להרבות כבוד המקום שהוא כבוד התורה והצדיקים האמיתיים, ואינו חושש על כבוד עצמו כלל וכו' כמבואר במקום אחר. והם הפכו האמת מהיפך אל היפך ואמרו שעיקר התכלית הוא כבוד לרודף אחר הכבוד חס ושלום, רחמנא לצלן מהאי דעתא.

וכן כת האחרת שטעו בסברותיהם הרעות ואמרו

והפסד, נמצא שתכלית הכל הוא הפליון וההפסד; על-פן הרוצח, שהוא הורג ומכלה בני אדם, נמצא שהוא מרבה להביא את העולם אל התכלית. על-פן נספם ביניהם שהתכלית היא רציחה, ובקשו איש שיהיה רוצח וכעסן ובעל-קנאה ביותר; כי איש כזה הוא קרוב יותר אל התכלית (לפי דעתם הנבוכה), והוא ראוי להיות מלך. והלכו לבקש, ושמעו קול צעקה. ושאלו: מהו קול הצעקה הזאת. והשיבו להם שקול הצעקה היא היות שאחד שחט את אביו ואת אמו. ענו ואמרו: וכי יש רוצח אביר לב וכעסן יותר מזה שיהרג את אביו ואת אמו? האיש הזה השיג את התכלית; והוטב בעיניהם, וקבלו אותו עליהם למלך. ובקשו להם ארץ גורמת לרציחה, ובחרו להם במקום הרים וגבעות שהוא מקום הרוצחים, והלכו לשם, וישבו שם עם מלכם.

און מענטשן און אלץ וואס אין דער וועלט. מוז אלץ צום סוף נישט ווערן. נמצא איז זיך דער תכלית פון אלע זכין אז סע זאל נכלה ווערן. (דהיינו פארלענט ווערן) איבער דעם א רוצח. וואס ער הרגיש און פארלענט מענטשן. ברענגט ער זיך די וועלט צום תכלית איבער דעם האבין זיי זיך אפגינקלערט. אז דער תכלית איז רציחה. האבין זיי גיזוכט א מענטשן וואס ער זאל זיין א רוצח און א פעסן און א גרויסער בעל קנאה. ווארין אזוי א מענטש איז באם תכלית (ווערליג זייער פארפירטע דיעה) און דער קער צו זיין א מלך. זענען זיי גיגאנגען זוכין אזוי א מענטשן. האבין זיי גיהערט א גישרתי. האבין זיי גיפרעגט. וואס איז דאס אזוי א גישרתי. האט מען זיי גיענפערט. דאס גישרתי איז. וואס איינער האט זיין פאטער און מוטער גיקויליט. האבין זיי זיך אנגירופין. ווי גיפינט זיך נאך אזוי א רוצח וואס ער זאל אזוי א שטארק הארץ האבין און זאל זיין אזוי א פעסן. אז ער זאל הרגענען פאטער און מוטער. אט דער מענטש האט דערלאנגט דעם תכלית (דהיינו דער וואס האט פאטער און מוטער גיקוילעט) און ער איז זיי וואויל גיפעלין. און זיי האבין אים אויף גינמען פאר א מלך. און זיי האבין זיך גיזוכט אמדינה וואס זי זאל גורם זיין (דהיינו זי זאל דערצו קערן) צו רציחה. האבין זיי זיך אויסגינקליבן איין ארץ צווישן פערג. וואס דארטין האלטין זיך רוצחים. און זיי זענען אהין גיגאנגען. און זיי האבין זיך דארט באזעצט מיט זייער מלך.

לקט רמזים

יחודים גדולים ותיקונים עליונים נוראים שנעשו על ידם. ואצלם נפלה זאת המידה עד שבאו לידי כעס ורציחה ממש. והפכו דברי אלקים חיים על ידי תאוהיהם הרעות ונטו מסברא לסברא עד שנשתגעו ואמרו שרציחה מצוה היא והיא התכלית. וכן הכת שאמרו שניאוף הוא התכלית. זה הטעות מבואר לכל מהיכן הוא נמשך. כידוע שמצות

נמשך מפילת ניצוצות מגבורה דקדושה, כי בקדשה יש כעס ונקמה שהיא מצוה גדולה, כמו שכתוב, אל קנא ונוקם ה'. שזהו בחינת ארבע מיתות בית דין ושלשים ותשע מלקות, שמצוה על הבית דין לדון במ את מי שנתחייב בהם. והוא תיקון העולמות מאוד, כי על ידי מצות ארבע מיתות בית דין מייחדין ארבע אותיות שם הויה ברוך הוא וארבע אותיות שם אדני וכו', ושאר

פת אחרת אמרו שראוי למלך מי שיש לו שפע מזונות הרבה - ואינו נזון ממזונות של שאר בני אדם, רק ממזונות דקים (פגון חלב, פדי שלא יתגשם שכלו); ואיש כזה ראוי למלך. אף לא מצאו תכף איש כזה, שלא יהיה נזון ממזונות של שאר בני אדם, ובחרו להם לפי שעה איש עשיר שיש לו שפע מזונות הרבה; עד אשר מצאו איש כרצונם, דהינו שלא יהיה נזון וכו' פנ"ל, ולפי שעה עשו את העשיר למלך עד אשר ימצאו איש פנ"ל, אז ירד העשיר מן המלוכה ויקבלו את אותו האיש למלך. ובחרו להם ארץ גורמת לזה, והלכו וישבו שם.

א טייל האבין גיזאגט. אז סע קער צו זיין א מלך. דער וואס ער האט אסאך עסין און ער עסט ניט דאס עסין פון אנדערע מענטשן נאר איידלע זאכן. און אזוי א מענטש קער צו זיין א מלך נאר זיי האבין תיכף ניט גיקאנט גיפינען אזוי א מענטשן. וואס ער זאל ניט עסין דאס עסין פון אנדערע מענטשן. האבין זיי זיך דערנווייל אויסגיקליבן איין עושר וואס ער האט אסאך עסין (און זיין עסין איז אביסיל איידלעך) ביז זיי וועלן גיפינען אזוי א מענטשן ווי זיי ווילן. וואס ער זאל ניט עסין וכו' פנ"ל, און דערנווייל האבין זיי גימאכט דעם עושר פאר א מלך. ביז זיי וועלן גיפינען אזוי א מענטש ווי זיי ווילן פנ"ל דעמולט וועט דער עושר אראפ פון דער מלוכה. און מע וועט יענעם אויף נעמען פאר א מלך. און זיי האבין זיך אויסגיקליבן א מדינה וואס זי זאל קערין דערצו. און זיי זענען גיגאנגען און האבין זיך דארט באזעצט.

לקט רמזים

ומזונם אינו מאכל ומזון שהעולם ניזונין ממנו, כי מאכלם הוא בבחינת מן שהוא בחינת (תהלים עח) לחם אבירים אכל איש, שהוא מזון שהמלאכי השרת ניזונין ממנו, והוא בחינת מאכל הצדיקים האמיתיים, בבחינת (מכילתא בשלח), לא נתנה תורה אלא לאוכלי המן. וכמבואר בספר הא"ב (אות א אכילה סימן ה): מי שלימודו במוחין זכים עד שהוא ניזון ממאכל שהמלאכים ניזונין ממנו וכו'. וכן מבואר בדבריו זכרוננו לברכה שיכולין לזכות על ידי ריבוי התבודדות וכיסופין להשם יתברך שעל ידי זה עושה נפשות וכו', ועל ידי זה זוכין שיהיה כל מאכלו בבחינת לחם הפנים, כמבואר בהתורה אית לן בירא בדברא (בסימן לא). וכן מבואר בהתורה תפילה לחבקוק (בסימן יט), שעל ידי שלימות לשון הקודש שעל ידי זה זוכין לשמירת הברית, על ידי זה זוכין שכל מאכליו ותענוגיו אינו כי אם מההתנוצצות האותיות הקדושים

פריה ורביה היא מצוה ראשונה שבתורה, כי לא תהו בראה לשבת יצרה (ישעיה מה). והשם יתברך חפץ בקיום העולם על כן מצוה לפרות ולרבות, אבל אין צריכין לעסוק בזה כי אם בשביל קיום המצוה לבד בקדושה ובטהרה גדולה, כמבואר בכל הספרים הקדושים, והם מגודל תאוותם הטו את דעתם מן האמת עד שאמרו שזה עיקר התכלית, רחמנא לצלן מהאי דעתא ומכל דעותיהם הרעות, רחמנא לשזבן.

וכן הכת שאמרו שזה שאוכל מעט ואינו ניזון ממאכלים של שאר בני אדם הוא ראוי להיות מלך, ובחרו להם לפי שעה עשיר למלך, זה הענין יכולין להבין קצת ענין הטעות הזה מהיכן נמשך, כי יש צדיקים אמיתיים שהם קדושים באמת ושיברו תאוות אכילה באמת לגמרי עד שאינם יכולים לאכול כי אם מעט דמעט, וגם זה המעט שאוכלין הוא בקדושה נוראה עד שכל מאכלם

פת אחרת אָמרו שִׁפְת־תֹּאֵר רְאוּיָה לְמִלָּךְ; פִּי עֵקֶר הַתְּכָלִית - שִׁיְהִיָּה הָעוֹלָם מְיֻשָּׁב, כִּי לָזֶה נִבְרָא הָעוֹלָם; וּמֵאַחַר שֶׁהִיפְת־תֹּאֵר מְעוֹרְרַת תִּפְאָרָה זֶה לְיִשׁוּב הָעוֹלָם - נִמְצָא שֶׁהיא מְבִיאָה אֶל הַתְּכָלִית, עַל־כֵּן יִפְת תֹּאֵר רְאוּיָה לְמִלָּךְ. וּבְחֶרֶו לָהֶם יִפְת־תֹּאֵר, וּמְלָכָה עֲלֵיהֶם, וּבִקְשׁוּ לָהֶם אֶרֶץ גּוֹרָמַת לָזֶה, וְהִלְכוּ וַיִּשְׁבוּ שָׁם.

פת אחרת אָמרו שֶׁעֵקֶר הַתְּכָלִית הוא הַדְּבוּר: כִּי מוֹתֵר הָאָדָם מִן הַבְּהֵמָה הוא הַדְּבוּר, וּמֵאַחַר שֶׁזֶה עֵקֶר הַיִּתְרוֹן שֶׁישׁ לָאָדָם - עַל־כֵּן זֶהוּ עֵקֶר

א טייל האַבִּין גִּיזָאגֵט אַז אַ יִפְת תוֹאֵר קֶער צו זיין אַ מְלָךְ. וואַרײַן דער עֵיקֶר תְּכָלִית איז זײַך. אַז די וועלט זאל זיין באַזעצט מיט מְעֻנְטִשֶׁן. וואַרײַן פֿון דעסֶט וועגײן איז זײַך די וועלט באַשאַפִּין גִּינִוֹאֲרִין. און ווייל אַ יִפְת תוֹאֵר בְּרַעֲנָגֵט צו דער תִּפְאָרָה. וואס דוֹרְךָ דַעם ווערְט גְרַעסער דער יִשׁוּב פֿון דער וועלט. (וואַרײַן סע ווערן מער מענשן) נִמְצָא בְּרַעֲנָגֵט זײַך זײַך צום תְּכָלִית. איבְּער דַעם קֶער אַ יִפְת תוֹאֵר צו זיין אַ מְלָךְ. האַבִּין זײַך זײַך אויסגִיקלִיבֵן אַ יִפְת תוֹאֵר און זײַך איז איבְּער זײַך גִּינִוֹאֲרִין מְלָךְ. און זײַך האַבִּין זײַך גִּיזוֹכְט אַ מְדִינָה וואס סע זאל דערצו קֶערײַן. און זײַך זענען גִּינִאָנְגֵען און האַבִּין זײַך דאַרְט באַזעצט.

אַ טייל האַבִּין גִּיזָאגֵט אַז דער עֵיקֶר תְּכָלִית איז דער דִּבּוּר. וואַרײַן דער חִילוֹק פֿון אַ מְעֻנְשׁ בִּיז אַ בְּהֵמָה. איז זײַך נאַר דער דִּבּוּר. און אַז דאַס איז דער עֵיקֶר וואס אַ מְעֻנְטִשׁ איז גְרַעסער פֿון אַ

לְקַט רְמִזִּים

הַתְּחִילו לִילֵךְ בְּדַרְכֵי ה' וְעֵדִיין לֹא נִגְעוּ בַּהֲקְדוּשָׁה וּבַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה כֻּלָּל, וְעֵדִיין לֹא הַתְּחִילו לְשַׁבֵּר שׁוּם תּוֹרָה וּמִידָה כֻּלָּל, וְגַם אִפִּילוּ תּוֹרָה אֲכִילָה עֵדִיין לֹא הַתְּחִילו לְשַׁבֵּר כֻּלָּל, רַק מִמַּעֲטִים בִּאֲכִילָה בְּשִׁבְלֵי כְבוֹד. וְכֵן זֶה וְיִתֵּר מִזֶּה מְרוֹמוֹ בְּדַבְרֵי רַבִּינוּ זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה בַּהֲמַעֲשָׂה הַנִּי"ל בַּהֲכַת שְׁטַעַזוּ בּוּ וּבַחֲרוּ לָהֶם שְׂרָאוּי לְקַבֵּל מֶלֶךְ מִי שִׁישׁ לוֹ שֶׁפַע מְזוֹנוֹת רַבָּה וְאִינוּ נִיזוֹן מִמְזוֹנוֹת שֶׁל שָׂרָר בְּנֵי אָדָם, רַק מִמְזוֹנוֹת דִּקִּים וְכוּ' וְהַבֵּן.

וְכֵן הֲכַת שֶׁאֲמָרוּ שְׁמַלִּיצָה וְדִבּוּר הוּא הַתְּכָלִית, דֵּהִינּוּ שִׁדַּע כִּמָּה לְשׁוֹנוֹת וַיְהִי מִלִּיץ נָאֵה וְכוּ'. זֶה הַטַּעַם מִבּוֹאֵר גַּם כֵּן קִצַּת, כִּי יָדוּעַ אַתְּ כֹּל הַמַּעֲשָׂה הַרַע הַנַּעֲשָׂה תַּחַת הַשֶּׁמֶשׁ עַכְשָׁיו עַל יַדֵּי הַמַּלְיָצִים הַפּוֹשְׁעִים, כִּמוֹ שֶׁאֲמַר רַבִּינוּ זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה בְּדַרְכֵי צַחוֹת כְּשִׁשְׁבַּח אַתְּ הַמַּלְיָצָה מֵאוֹד. וְאֲמַר אַחַר כֵּךְ, אֲבָל יֵשׁ מַלְיָצִים שֶׁהֵם פּוֹשְׁעֵי יִשְׂרָאֵל, כִּמוֹ שְׁכַתּוּב (ישעיה מג) וּמַלְיָצִיךְ פִּשְׁעוּ בִּי, כִּי כֹל הַמַּחְקָרִים וְהַפְּלוֹסוֹפִים וְהַפִּיקוֹרְסִים רּוֹבֵם

שְׁבִאוֹתוֹ הַדְּבַר שֶׁהוּא אוֹכֵל וְשׁוֹתָה וְכוּ'. נִמְצָא שֶׁזֶה הַצַּדִּיק שׁוֹכֵחַ לִזְהוּ אִינוּ אוֹכֵל וְשׁוֹתָה מֵאֲכַל וּמִשְׁקָה שֶׁל שָׂרָר בְּנֵי אָדָם כֻּלָּל, רַק הוּא אוֹכֵל וְשׁוֹתָה אוֹתִיוֹת קְדוּשׁוֹת שֶׁהֵם בַּחֲנִינֵת נַפְשׁוֹת קְדוּשׁוֹת שֶׁהוּא בַּחֲנִינֵת פְּנִימִיוֹת חַיּוֹת הַמֵּאֲכֵל שְׁמֵשׁ עֵיקֶר הַחַיּוֹת הַפְּנִימִי וְכוּ'. וְכִבֵּר מִבּוֹאֵר אֲצִלְנוּ מַעֲשָׂה נּוֹרָאָה מִעֵנִין הַצַּדִּיק שׁוֹכֵחַ לִזְהוּ, שְׂרָאָה בְּשַׁעַת אֲכִילָתוֹ שְׁכֹל הַלֶּחֶם שֶׁהִיָּה מוֹנַח לְפָנָיו הִיָּה כּוֹלוֹ אוֹתִיוֹת וְכוּ'. נִמְצָא שִׁישׁ צַדִּיקִים אֲמִיתִים גְּדוֹלִים כֹּאֲלוֹ שְׁמֵאֲכֵלֵם אִינוּ כֻּלָּל מֵאֲכֵל שֶׁל זֶה הָעוֹלָם, וּמִזֶּה נִמְשָׁךְ הַטַּעַם שֶׁל הַכַּת הַנִּי"ל שֶׁאֲצִלְנוּ נִפְל הָאֲמֵת כְּנִי"ל, עַד שֶׁבַחְרוּ בְּצַבּוּעִים וּשְׁקָרִים הַמַּתְדַּמִּין עֲצֵמָן כְּקוֹף בְּפָנֵי אָדָם, וּמְרַגְלִין עֲצֵמָן לְאֲכֹל מַעֲט מַחֲמַת גְּדוּלוֹת וּגְסוּת הָרוּחַ כְּדִי לְהַתְּכַבֵּד וּלְהַתִּיקֵר עַל יַדֵּי זֶה, מַחֲמַת שְׂרָוִאִין שֶׁזֶה הַדְּבַר חָשׁוּב עַכְשָׁיו. וּבְשִׁבְלֵי זֶה מִקְבִּלִין אוֹתוֹ לְרַבִּי וּמִנְהִיג כְּשְׂרָוִאִין שֶׁאוֹכֵל מַעֲט בְּדַקּוֹת בַּחֵן שֶׁל שְׂקָר, אֲשֶׁר בִּאֲמַת עֵדִיין לֹא

התכלית. על-כן בקשו להם איש דברן שיהיה בעל-לשון, שיידע כמה לשונות ויכרה לדבר תמיד, כי איש פזה הוא אצל התכלית. והלכו ומצאו איש צרפתי משגע שהיה הולך ומדבר לעצמו, ושאלוהו אם יודע לשונות,

בהמה. איבער דעם איז דאס דער עיקר תכלית (דהיינו דער דיבור) האבין זיי זיך גיזוכט א דברן (דהיינו א הייד) נואס ער זאל זיין א בעל לשון. נואס ער זאל קענען כמה לשונות. און ער זאל אסאך היידין תמיד. נוארין אזוי א מענטש. ער איז באם תכלית. זענען זיי גיגאנגען. און האבין גיפונען א משוגענים פראנצויז נואס ער איז גיגאנגען און האט צו זיך אליין גירעט. האבין זיי אים גפרעגט.

לקט רמזים

והנה ענין זה של מעלת המליצה הוא נצרך מאוד לכל אדם החפץ חיים אמיתיים ונצחיים, הרוצה לגשת אל הקודש לילך בדרכי ה' לשוב אליו יתברך, אשר העצה הכללית שהוא יסוד כל העצות, הוא ההתבודדות והשיחה בינו לבין קונו, כמבואר אצלנו כמה פעמים, דהיינו שירגיל עצמו בכל יום לילך למקום מיוחד להתבודד שם ולפרש שיחתו לפניו יתברך כאשר ידבר איש אל רעהו, ולהרבות בטענות והפצרות ובקשות ופיוסים בלשון שמדברים בו, (דהיינו במדינתו בלשון אשכנז שאנו מדברים בו). שיעזרהו השם יתברך ויזכהו לשוב ממעשיו הרעים ולהתקרב אליו יתברך וכו'. ולענין זה הוא דבר גדול ענין המליצה, דהיינו שירגיל עצמו להרחיב שיחתו ולהרבות בטענות ולבקש למצוא לעצמו בכל פעם דברי תחנונים ופיוסים חדשים וטענות נאות ודברי התעוררות של רחמים הרבה כדרך המפצירים, כדרך הבאים לפני מלכים ושופטים להתחנן על נפשם כשיודעים בעצמם שהם חייבים והם באים לפייסם. שאז מגודל מרירות נפשם יוצא מליבם ממילא דברי תחנונים ופיוסים הרבה, עד שלפעמים מעוררים לב המלך או השופט עד שמתחיל לבכות עמהם גם כן מגודל הרחמנות וכיוצא דיבורים אלה הרבה.

כי לענין שיחה בינו לבין קונו שהוא עיקר התכלית האמת שצריכין לזכות על ידי זה לחיים נצחיים לעולמי עד ולנצח נצחים, ולהנצל מבאר שחת ומטיט היין וכו' וכו', לענין זה צריכין כל מיני דיבורים שבעולם, תחינות ובקשות וריצויים

ככולם הם מליצים גדולים, ובחרו בדרכי המליצה מאוד ללמוד לשונות רבות ולדבר צחות, ולהיות בעל לשון ומליץ נאה. כידוע ומפורסם כל זה. ובאמת בשורשו שבקדושה המליצה טובה מאוד, וכאשר שיבח רבינו זכרונו לברכה בעצמו את המליצה מאוד, ואמר שהמליצה יש לה כח גדול לעורר את האדם, וגם למעלה יכולין לפעול לעורר רחמים וישועה גדולה על ידי המליצה, כי אמר שגם המלמד זכות למעלה נקרא על שם זה מליץ על שם המליצה דייקא, כי זה הזכות בעצמו שהוא מלמד על איזה אדם, אם היה אומר כן בלי דרכי המליצה לא היה פועל כלום לעורר רחמים עליו, כי הלא גם בלעדו יודעין מזה הזכות, אך עיקר כוחו של המלמד זכות לפעול ישועה ורחמים הוא על ידי המליצה על ידי שאומר אותו הזכות וכיוצא שמלמד בדרך מליצה, דהיינו שמציע הדבר יפה בטענות נאות ונכונות ובדבורים יפים ובמליצה נאה, על ידי זה יש לו כח לעורר למעלה רחמים וישועה. וכן למטה רואים בחוש כח המליצה, כי אם היו אומרים לאדם סתם שפלוני מת לא יתעורר כל כך לבכות הרבה, אבל אם יעוררו עליו בדרך המליצה להציע הדבר ולהרחיבו. כמה נאה היה אדם זה וכמה נאים מעשיו וכו' וכיוצא בזה כדרך המליצים, אז יש כח על ידי המליצה לעורר ולשבר לב האדם מאוד, כל זה שמענו מפי רבינו זכרונו לברכה, ואחר כך סיים אבל יש מליץ שהוא פושעי ישראל בחינת ומליצין פשעו כי כנ"ל.

שח סיפורי מעשה יב - מבעל תפילה מעשיות

וְהָיָה יוֹדֵעַ כִּמָּה לְשׁוֹנוֹת; וְאִישׁ כָּזֶה - בְּיַדְאֵי הַשִּׁיג הַתְּכַלִּית (לְפִי דַעְתָּם הַנְּבוּכָה), מֵאַחַר שֶׁהוּא בְּעַל-לְשׁוֹן, שְׂיֹדֵעַ כִּמָּה לְשׁוֹנוֹת, וּמְדַבֵּר הַרְבֵּה מְאֹד, כִּי הוּא מְדַבֵּר אֶפְלוּ לְעֶצְמוֹ, עַל-כֵּן הוֹטֵב בְּעֵינֵיהֶם אִישׁ הַזֶּה, וְקָבְלוּ אוֹתוֹ לְמִלָּךְ.

צו ער קען לשונות. האט ער גוואוסט כמה לשונות און אזוי א מענש דער האט זיך שוין פונדאָ דערלאנגט דעם תכלית. (נאך זייער נארישע פארפירטע דעה נאך) ווארין ער איז זיך א בעל לשון און ער ווייסט כמה לשונות. און ער רעט זייער אסאך. ווארין ער רעט זיך אפילו צו זיך אליין. איבער דעם. איז ער זיי וואויל גיפעלין. און זיי האבין אים אויף גינומען פאר א מלך. און זיי האבין זיך

לְקַט רמזים

הזהירנו על זה (ויקרא יח) ובחוקותיהם לא תלכו, שאסור להתדמות להם בשום דבר, כמבואר בשלחן ערוך (יורה דעה סימן קעח). ולבלות ימים על מליצה כזו שאינה מקרבת להשם יתברך ולעבודתו, אדרבא מרחקת ועוקרת את האדם לגמרי רחמנא לצלן, בודאי אין שגעון יותר מזה. והוא ממש ענין הכת הנ"ל, שבחרו באיש צרפתי משוגע למלך, בשביל שהיה מליץ נפלא והיה יודע כמה לשונות והיה מדבר תמיד אפילו לעצמו. ואף על פי שהם רוצים לכסות השקר והאפיקורסות שלהם באמת, דהיינו שבתחילה מטעים את בני ישראל ואומרים שרוצים ללמדם מקרא היטב בכל דקדוק הלשון, אבל באמת כל כונתם להרע וזה עיקר האפיקורסות שלהם שכופרים בתורה שבעל פה לגמרי כמו הקראים ממש, וכשכופרים בתורה שבעל פה אזי ממילא הם כופרים בתורה שבכתב, כי אין יודעים שום דבר מתורה שבכתב בלי דברי רבותינו זכרונם לברכה בגמרא ומדרשים שהוא תורה שבעל פה. ותיפח רוחם ונשמתם שמכריחים עצמם תמיד לפרש המקרא על פי דרך הפשוט דייקא בלי שום דרשה מדרשות רבותינו זכרונם לברכה, ופנימיות כוונתם הרעה ניכר לעין כל למי שבקי בהם קצת ובדרכיהם הרעים, שכל כוונתם לפרש המקרא על פי דרכי המליצה לבד, כאילו אין בה שום פנימיות חס ושלום. והם משבחים את משה רבנו עליו השלום מאוד ואומרים עליו שהיה מליץ ובעל לשון גדול מאוד, וקצת נביאים אין נראה להם דברי מליצתם. אוי להם אוי לנפשם, ואם

ופיוסים והפצרות ורחמנות וחנינה וטענות וכיוצא בזה הרבה. וכל עניני דיבורים אלה וכאלה הם כולם כלולים בבחינת מליצה, כי כל זה נמשך בשרשו מבחינת מליצה העליונה, שמשם יסד דוד המלך עליו השלום ספר תהילים ברוח קדשו, שזכה על ידי רוח קדשו למליצה דקדושה באמת, עד שזכה שספרו הקדוש ספר תהילים כלול מכל לשונות המליצה הקדושה, ועל כן באמת יש לו כח גדול לעורר לב האדם ולעורר רחמים העליונים כשאומרים אותו בכונת הלב ולקרב את האדם להשם יתברך.

והנה מחמת שבקדושה המליצה יקרה מאוד, מזה נמשך שאצל הכת הנ"ל נפלה המליצה, עד שהפכו דברי אלקים חיים, ובחרו במליצה לרעתם לבלות כל ימיהם על דרכי מליצה, כדי להמשיך לב ישראל חס ושלום לדרכי המחקרים והפילוסופים אשר כל באיה לא ישובון ולא ישיגו ארחות חיים, אשר על ידי זה עוקרין את עצמן ואת בניהם ותלמידיהם ההולכים בעקבותם משני עולמות, כידוע ומפורסם דרכיהם הרעים למה שבאים על ידי מליציהם הפושעים, עד שמחללים שבת בפרהסיא, ומדברים סרה על ה' ועל תורתו הקדושה על תנאים ואמוראים, ומתלווצצים מאגדת רבותינו זכרונם לברכה שבגמרא ומדרשים. והולכים בדרכי העובדי כוכבים ובמנהגייהם, ומכריחים את עצמם ומרגילים את עצמם בכל עת ללכת בדרכיהם ובמנהגייהם דייקא, הן בעניני הדירות וכלים ובמלבושיהם ובכל תנועותיהם כמפורסם, אשר התורה הקדושה

וּבַחֲרוּ לָהֶם אָרֶץ גּוֹרְמַת לְעֵנִין שְׁלֵהֶם, וְהָלְכוּ וַיֵּשְׁבוּ שָׁם עִם מַלְפָּם. וּבְנֹדְאֵי הִנְהִיג אוֹתָם בְּדֶרֶךְ הַיָּשָׁר...

אויסגינקליבין אַ מדינה נואס זי זאל דערצו קערין. און זיי זענען גיגאנגען און האבין זיך דאָרט באַזעצט מיט זייער מלך. און ער האט זיי בְּנֹדְאֵי גיפירט בְּדֶרֶךְ הַיָּשָׁר.

לְקַט רְמוּזִים

האמיתי לזכות להתקרב על ידה להשם יתברך. ומי שזוכה למליצה כזאת ומבלה ימיו להמליץ דבריו לפני השם יתברך בתפילה ותחנונים וכו', או להמליץ דבריו לישראל לעוררם לעבודתו יתברך באמת, בודאי אשרי לו אשרי חלקו. ומי שאינו זוכה לזה בשלימות אינו מעכב לעבודתו, כי אין הקדוש ברוך הוא בא בטרוניא עם בריותיו, ואינו חפץ מהאדם שיעשה מה שאין ביכולתו, ויכול להתקרב להשם יתברך על ידי שיחתו איך שהוא, ואיך שידבר יהיה נחשב בעיני השם יתברך למליצה יפה ונאה, כי אצל השם יתברך העיקר הוא האמת שיהא כוונת ליבו באמת, כי אחר כונת הלב הן הן הדברים, כמו שכתוב: קרוב ה' לכל קוראיו לכל אשר יקראוהו באמת, ומי שמכוין ליבו באמת, אזי אף על פי שאינו מליץ ולא למד דרכי המליצה מעולם, אף על פי כן ממילא נפתח פיו וליבו, ויוכל לדבר דיבורים נאים וטענות נכונות להשם יתברך וכו', שהם נמשכין מבחינת מליצה דקדושה. ועל כל פנים לא יקלקל בדבריו.

אבל אלו הנ"ל המרגילים בניהם ללמד מקרא על פי דרכי המליצה שלהם שבאים על ידי זה לכפירות גדולות ורשעות מפורסם כנ"ל, על זה נאמר "ומליצין פשעו ביי" כנ"ל. ועל זה נאמר (ערכין טו) "ומה יתרון לבעל הלשון". וכמו שכתוב (עמוס ה) "הסר מעלי המון שיריך וכו'". וכתוב (יחזקאל לה), "והעתרתם עלי דבריכם". וכתוב (תהלים עה) "אל תרימו למרום קרנכם תדברו בצואר עתק". וכתוב (שם לא) "תאלמנה שפתי שקר הדברות על צדיק עתק בגאווה ובוז". וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, 'תאלמנה', יתפרכון יתרחשון ישתתקון, הדוברות על צדיק

ידלגו על ההרים ואם יקפצו על הגבעות לא יוכלו לפרש את התורה הקדושה שתהיה מתיישבת על פי דרכי המליצה, כי יש הרבה מקראות בתורה בלי שיעור שאין סובלים פירוש על פי פשוט כלל, ובפרט שהם סותרים הדין כפי המקובל בידינו מפי משה רבנו עליו השלום בעצמו, כגון (דברים טז) "ששת ימים תאכל מצות וכו'". וכן (שם) "ובשלת ואכלת" בפסח שבאמת אינו נאכל אלא צלי. וכן (שם כה) "ארבעים יכנו" וכו'. וכיוצא בזה הרבה. ובפרט כל הסיפורי מעשיות שבתורה שכל אות ואות ובכל נקודה ונקודה של כל התורה הקדושה יש רזין עלאין רזין גניזין ורזין דרזין לעילא ולעילא עד אין סוף ואין תכלית. וכבר מבואר בווהר הקדוש שמקלל הרבה את הכופרים שאומרים שאין בהתורה כי אם הפשוט. ועל כן באמת אין צריכין ללמוד מקרא כי אם עם פירוש רש"י לבד, שרש"י הקדוש מכריח עצמו מאוד לפרש המקרא על פי פשוטו. אבל בכל המקומות שאי אפשר לפרשו על פי פשוטו מחמת קבלת רבותינו זכרונם לברכה הוא מפרשו על פי דברי רבותינו זכרונם לברכה. וגם בהמקומות שמפרש המקרא על פי פשוט מביא על פי רוב דברי רבותינו ז"ל במדרשים וגמרא, לידע ולהודיע שיש עוד כמה דרשות בזה המקרא. והפורש עצמו מפירוש רש"י ללמוד ביאור שלהם הרע וכיוצא באלו הפירושים הוא פורש מן החיים, ועוקר את עצמו מתי החיים ומתורתו הקדושה. ואי אפשר להאריך בזה כאן, כי יקצרו המון יריעות לספר בגודל מרירות הצרה הזאת שנתהווה עכשיו בדורותינו, שנתפשטה הנגע הזאת גם במדינתנו.

ועיקר מעלת המליצה הוא בשביל התכלית

שי סיפורי מעשה יב - מבעל תפילה מעשיות

פת אחרת אמרו שעקר התכלית הוא שמחה: כי פשנולד בן - שמחים, כשיש חתונה - שמחים, כשכובשים איזה מדינה - שמחים; נמצא שתכלית הפל הוא שמחה. על-פן בקשו איש שיהיה שמח תמיד - נמצא שהוא אצל התכלית, והוא יהיה מלך עליהם. והלכו ומצאו שהיה הולך ערל אחד בכתנת בזוי פדרפו, (ונשא פלעשיל² יין-שרף), והלכו אחריו כמה ערלים, וזה

צ. בקבוק.

א טייל האבין גיזאנט. אז דער עיקר תכלית איז שמחה. נוארין אז א קינד נועט גיבוירין. איז מען פרייליך אז סע איז א חתונה איז מען פרייליך. אז מען נעמט אפ א מדינה. איז מען פרייליך. נמצא איז זיך דער עיקר תכלית פון אלימען נאר שמחה. איבער דעם האבין זיי גיזוכט א מענשן וואס ער זאל תמיד פרייליך זיין. נוארין דער איז זיך באם תכלית. און דער קער צו זיין מלך אויף זיי. זענען זיי גיזאנגען זוכין האבין זיי גיזעהן סע גיזאנגען א גוי אין איין מיאוס העמד און האט גיטראגין א פלעשיל בראנטוויין. און סע זענען אים נאך גיזאנגען כמה גויים. און דער גוי איז

לקט רמזים

רבותינו זכרונם לברכה, לאכל ולשתות ולשמוח בשבתות וימים טובים, כי באמת מי שהוא בכלל האמונה הקדושה האמיתית יש לו לשמוח כל ימיו בכל עת ובכל רגע, כשיזכור את עצמו הטובה והחסד הנפלא שעשה השם יתברך עמנו על ידי משה רבנו עליו השלום, אשר פתח את עינינו והמשיך עלינו את האמונה הקדושה להאמין בה' ובמשה עבדו, לקיים תורתו ומצותיו הקדושים בכל יום, אשר אפילו פושעי ישראל מלאים מצוות כרמון. וכולנו מאמינים באלקים חיים ומלך עולם, חי לעד וקיים לנצח. אדון כל לעילא מן כולא ולית לעילא מיניה, יתברך שמו בפי כל חי לנצח. ואי אפשר לבאר בכתב ובעל פה עוצם השמחה הזאת, כי לגדולתו אין חקר. כי השמחה הזאת הוא לכל חד כפום מה דמשער בליביה, בבחינת נודע בשערים בעלה וכו', כמבואר מזה במקום אחר.

ומהשמחה הקדושה הזאת כשנפגמת חס ושלום, מזה נשתלשל הטעות של הכת הנ"ל שבחרו בהשמחה של הוללות ושכרות, שעל זה נאמר (קהלת ב) "ולשמחה מה זה עושה". וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה בפרק כמה מדליקין (דף ל), 'ולשמחה מה זה עושה', זו שמחה שאינה של

של עולם וכו'. הכלל שעל ידי שיש מליצה דקדושה שהיא דבר יקר מאוד, על ידי זה נתעו על ידי תאוותם הרעות עד שאמרו שעיקר התכלית הוא דברן ובעל מליצה. ובחרו להם איש צרפתי משוגע שהיה יודע כמה לשונות, למלך, ובודאי הולך אותם בדרך הישר, אוי להם.

וכן הכת שאמרו שעיקר התכלית שמחה ושכרות מבואר גם כן קצת, כי שמחה דקדושה הוא בודאי דבר גדול מאוד, דהיינו לשמוח בה' ובתורתו הקדושה, שזה עיקר שלימות העבודה, כמו שכתוב (דברים כח): תחת אשר לא עבדת את ה' אלהיך בשמחה וכו'. כי שמחה דקדושה הוא הנקודה הקדושה של כל המצוות, כמו שכתוב (תהלים ט) "פקודי ה' ישרים משמחי לב". כי העיקר הוא לזכות לשמוח בה', בבחינת (שם קד) "אנוכי אשמח בה'". וכמו שכתוב (שם לג) "כי בו ישמח ליבנו וכו'". וכתוב (שם מג) "ואבואה וכו' אל אל שמחת גילי". וכתוב (שם לב) "שמחו בה' וגילו צדיקים". וכתוב (שם צז) "ה' מלך תגל הארץ וכו'". ישמחו השמים ותגל הארץ וכו'". ועל זה אמר שלמה המלך עליו השלום (קהלת ח): "ושבחתני אני את השמחה אשר אין טוב לאדם וכו' כי אם לאכול ולשתות ולשמוח", שדרשו

סיפורי

מעשה יב - מבעל תפילה

מעשיות שיא

הַעֲרַל הָיָה שְׂמַח מְאֹד (כי הָיָה שְׂכֹר מְאֹד). וְרָאוּ שְׂזֵה הַעֲרַל הוּא שְׂמַח מְאֹד, וְאֵין לוֹ שׁוּם דְּאָגָה, עַל-כֵּן הוֹטֵב בְּעֵינֵיהֶם הַעֲרַל הַזֶּה, כִּי הִשִּׁיג אֶת הַתְּכָלִית שֶׁהוּא שְׂמִיחָה, וְקָבְלוּ אוֹתוֹ לְמִלְךָ עֲלֵיהֶם, וּבִדְבַר הַנְּהִיג אוֹתָם בְּדֶרֶךְ הַיֵּשֶׁר... וּבְחֶרֶד לָהֶם אָרְץ גּוֹרְמַת לְעַנְיָן שְׁלָהֶם, דְּהִינּוּ מְקוּם כְּרַמִּים וְכִיּוּצָא, שֶׁיְהִי עוֹשִׂין יֵין, וּמִהַחֲרָצִים יְהִי עוֹשִׂין יֵין-שְׁרָף, וְלֹא יִלְךְ שׁוּם דְּבַר [מִהַעֲנָבִים] לְאֲבוּד. כִּי זֶהוּ עֵקֶר הַתְּכָלִית אֲצֻלָּם, לְשִׁתּוֹת וּלְהַשְׁתַּכֵּר וּלְהִיּוֹת שְׂמִיחַ תָּמִיד; אַף-עַל-פִּי שְׂאִין שׁוּם שְׂיִכוֹת וְעַנְיָן לְשִׂמְחָתָם, כִּי אֵין לָהֶם כָּלָל עַל מַה לְשִׂמְחַת, אַף-עַל-פִּי-כֵן, זֶה הָיָה עֵקֶר הַתְּכָלִית אֲצֻלָּם, לְהִיּוֹת שְׂמִיחַ תָּמִיד עַל לֹא דְבַר. וּבְחֶרֶד לָהֶם אָרְץ גּוֹרְמַת כַּנִּל, וְהִלְכוּ וַיֵּשְׁבוּ שָׁם.

פת אחרת אָמְרוּ שֶׁעֵקֶר הוּא חֲכָמָה. וּבְקִשׁוֹ לָהֶם חֲכָם גָּדוֹל, וְעָשׂוּ אוֹתוֹ

ק. כן מובא בספור בלשון אדישי. ר. וסובה.

זַיִעַר פְּרִיילִיךְ גִּינּוּעַן. וואַרײַן עַר אִיז זַיִעַר שִׁיכּוֹר גִּינּוּעַן. הָאֲבִין זַיִ גִּינּוּעָהֶן אַז דְּעַר גּוֹי אִיז זַיִעַר פְּרִיילִיךְ און עַר הָאָט קִיין שׁוּם דְּאָגָה נִיט. אִיז עַר זַיִ זַיִעַר וואַוִּיל גִּיפְעֵלִין דְּעַר גּוֹי. וואַרײַן עַר אִיז בַּאִם תְּכָלִית. וואַרײַן דְּעַר תְּכָלִית אִיז זִיף נָאָר שְׂמִיחָה. הָאֲבִין זַיִ דְּעַם גּוֹי אִיף גִּינּוּמְעַן פֶּאָר אַ מִלְךְ אִיבְעַר זַיִ. און עַר הָאָט זַיִ בּוֹדְאִי גִיפִירְט בְּדֶרֶךְ הַיֵּשֶׁר. און זַיִ הָאֲבִין זִיף אוֹיס גִּיקְלִיבֵן אַ מְדִינָה וואַס זִי זָאל דְּעַרְצוּ קְעֵרִין. דְּהִינּוּ דְאַרְט ווי ווייַן גְּעַרְטֵנְעַר זַעֲנְעַן אַז מְעַן זָאל מֵאֲכִין ווייַן און פּוֹן די קְעֵרִינְדִּילִיךְ פּוֹן די ווייַן טְרוֹיבִין. זָאל מְעַן מֵאֲכִין בְּרֵאנְטווייַן. און סְע זָאל גָאָר נִיט גִיין לְאֲבוּד קִיין שׁוּם זַאף פּוֹן די ווייַן טְרוֹיבִין. וואַרײַן דָּאָס אִיז זִיף בִּי זַיִ דְּעַר עִיקֶר תְּכָלִית גִּינּוּעַן אַז מְעַן זָאל טְרִינְקֵעַן און מְעַן זָאל שִׁיבֵרִין און מְעַן זָאל תְּמִיד פְּרִיילִיךְ זַיִן. חֲאָטְשֶׁע מְעַן ווייסט גָאָר נִיט מִיט וואַס. וואַרײַן זַיִ הָאֲבִין גָאָר נִיט מִיט עֲפֵעַס פְּרִיילִיךְ צו זַיִן. אִיז אַבְעַר פֶּאָרְט בִּי זַיִ דָּאָס דְּעַר עִיקֶר תְּכָלִית גִּינּוּעַן אַז מְעַן זָאל תְּמִיד פְּרִיילִיךְ זַיִן. און זַיִ הָאֲבִין זִיף אוֹיסִיקְלִיבֵן אַ מְדִינָה וואַס סְע קְעַר דְּעַרְצוּ כַּנִּל. און זַיִ זַעֲנְעַן גִּיגֵאנְגֵעַן און הָאֲבִין זִיף דְאַרְט בְּאֲזַעֲצֵט. אַ טֵייל הָאֲבִין גִּיזְאָגְט אַז דְּעַר עִיקֶר אִיז חֲכָמָה. הָאֲבִין זַיִ זִיף גִּיזְוֹכְט אַ גְרוֹיסִין חֲכָם. און זַיִ

לְקַט רְמִזִּים

כמו שכתוב (קהלת ז) "החכמה תחיה". אבל עיקר החכמה היא ליראה את ה' ולעבוד אותו יתברך, כמו שכתוב (תהלים קיא) "ראשית חכמה יראת ה' וכו'". כי עיקר אמתיית החכמה הוא לדעת שרחוק ממנו החכמה, בבחינת (קהלת ז) "אמרתִי אֲחַכְמָה וְהִיא רְחוּקָה מִמֶּנִּי וְכוּ'", כמבואר בדברי רבינו זכרוננו לברכה שעיקר החכמה שישכיל שרחוק ממנו החכמה, כי באמת אין חכמה ואין תבונה ואין עצה לנגד ה'. ועיקר החכמה

מצוה. 'ושבחתִי אני את השמחה', זו שמחה של מצוה, ללמדך שאין השכינה שורה מתוך עצבות וכו' אלא מתוך שמחה של מצוה.

וכן בענין החכמה, שהיתה כת אחת שחקרו ואמרו שעיקר התכלית הוא חכמה, זה הטעות מבואר מאוד מהיכן נמשך, כי בודאי הוא אמת שחכמה דקדושה יקרה מאוד, כי כל הבריאה היתה על ידי החכמה, כמו שכתוב (תהלים קד) "כולם בחכמה עשית". והחכמה היא חיות הכל,

שיב סיפורי מעשה יב - מבעל תפילה מעשיות

מִלֶּךָ עֲלֵיהֶם, וּבִקְשׁוּ לָהֶם אֶרֶץ גֹּרָמֶת לְחֻכְמָה, וְהָלְכוּ וַיֵּשְׁבוּ שָׁם.

פֶּת אַחֶרֶת אָמְרוּ שְׁעֵקֶר הַתְּכָלִית הוּא לְהַשְׁגִּיחַ עַל עֲצָמוֹ בְּאֲכִילָה וּשְׁתֵּיָה, שְׁקוֹרֵין "פִּילֹוּיִן", לְגַדֵּל הָאֲבָרִים. וּבִקְשׁוּ בְּעַל אֲבָרִים, שֵׁישׁ לוֹ אֲבָרִים

הָאֲבִין אִים גִּמְאָכֻט פֶּאָר אַ מֶלֶךְ אִיבְעֶר זִי. אֹן זִי הָאֲבִין זִיךְ גִּזוּכֻט אַ מְדִינָה וָאֵס זִי קְעֶר צו חֻכְמָה. אֹן זִי זְעָנֶן גִּיגְאָנְגֶען אֹן הָאֲבִין זִיךְ דָּאָרֻט בְּאַנְעֶצֻט. אַ טִייל הָאֲבִין גִּיזְאָגֻט. אַז דְּעֶר עִיקֶר תְּכָלִית אִיז אַז מַע זָאל זִיךְ פִּילְעֶוּוִין אִין עֶסֶין אֹן טְרִינְקֶען. מַע זָאל גְרִיסיִין דִּי אֲבָרִים. אֹן זִי הָאֲבִין גִּזוּכֻט אַ בְּעַל אֲבָרִים. דְּהֵינּוּ אַזוֹינְעֶר וָאֵס עֶר הָאֵט

לְקַט רְמוּזִים

ה' שכל טוב לכל עושיהם. 'ללומדיהם' לא נאמר אלא 'לעושיהם' (ברכות יז), ועל ידי זה דייקא זוכה לחכמה האמיתית, דהיינו לדעת ולהשיג אותו יתברך, בחינת (דברים ד) וידעת היום והשבת אל לבבך כי ה' הוא האלקים וכו'. שזה הדעת הקדוש אי אפשר להשיג כי אם על ידי תורה ומצוות ומעשים טובים בתמימות ובפשיטות, שזהו בחינת חכמת תורתנו הקדושה שהוא עיקר החכמה האמיתית, כמו שכתוב (משלי ח), אני חכמה וכו' אני בינה וכו'. ואצלם נפל החכמה הזאת דקדושה, עד שאמרו שהחכמות שלהם שהם חכמות חיצוניות הם עיקר התכלית, אשר על ידי חכמות כאלו הם עוקרים עצמן ואת הנמשכין אחריהם מעולם הזה ועולם הבא. ואין להם שום חיות לא בעולם הזה ולא בעולם הבא, כמבואר בדברינו במקום אחר שמי שאין לו אמונה אין לו שום חיים כלל. וכמו שכתוב (איוב ה), "לוכד חכמים בערמם", שהחכמים נלכדים בחכמתם של עצמם, וכמבואר בדברינו בכמה מקומות. נמצא שגם אלו שבחרו בחכמה לתכלית צריכין גם כן תיקון גדול להשיבם מחכמות שלהם אל החכמה האמיתית, שהוא תורה ומצוות ומעשים טובים וכו'.

וכן הכת שבחרו להם למלך מי שאוכל הרבה, גם זה נמשך מחמת שבקדושה ודאי מצוה שיאכל האדם כפי ההכרח כדי שיהיה לו כוח לעבוד את ה'. וגם יש אכילה של מצוה ממש, כגון אכילת שבת ויום טוב ואכילת מצה וקדשים. ומזה נמשך

האמיתית הוא מי שזוכה לשכל האמת להבין ולהשכיל האמת שהעיקר הוא לעבוד אותו יתברך בתמימות ובפשיטות גמור. ועל ידי זה דייקא יזכה לעיקר החכמה האמיתית, דהיינו לדעת אותו יתברך באמונה שלמה באמת, שזה עיקר החכמה, כמו שכתוב (ירמיה ט) "אל יתהלל חכם בחכמתו וכו' כי אם בזאת יתהלל המתהלל השכל וידוע אותי". וכתוב (משלי א) "יראת ה' ראשית דעת".

אבל מי שחכמתו מרובה ממעשיו, מכל שכן הכופרים לגמרי במצוות מעשיות רחמנא לצלן. עליהם נאמר (ירמיה ח) "הנה בדבר ה' מאסו וחכמת מה להם", כי אין שטות ושגעון יותר מזה, כשאדם ילוד אשה קרוץ מחומר רוצה לחקור ולהשיג בשכלו דרכי ה', ורוצה להתחכם על ה' לידע טעמי מצותיו על פי שכלו או לידע דרכי הנהגותיו יתברך. ועל זה נאמר (משלי כ): "ראית איש חכם בעיניו תקוה לכסיל ממנו". וכתוב (ישעיה ה) "הוי חכמים בעיניהם ונגד פניהם נבונים" וכיוצא בזה הרבה. ושלמה המלך עליו השלום לרוב חכמתו אמר (משלי ה) "כי בער אנכי מאיש ולא בינת אדם לי". ואפילו על קצת הטעות שטעה ורצה להתחכם מעט כנגד תורת משה, התחרט אחר כך מאוד ואמר לאיתיאל ואוכל וכו' כי בער אנכי וכו' מי עלה שמים וכו', כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, מכל שכן וקל וחומר שאר אנשים.

הכלל, שעיקר החכמה שיקרה מאוד היא בחינת יראת ה', בחינת (תהלים קיא) ראשית חכמה יראת

סיפורי

מעשה יב - מבעל תפילה

מעשיות שיו

גְּדוּלִים וּמִשְׁגִּיחַ לְגִדְלֵי הָאֲבָרִים כַּנִּל, כִּי מֵאַחַר שֵׁישׁ לוֹ אֲבָרִים גְּדוּלִים - יֵשׁ לוֹ חֶלֶק יוֹתֵר בְּעוֹלָם (כִּי הוּא תוֹפֵס מְקוֹם יוֹתֵר בְּעוֹלָם), וְהוּא סְמוּךְ יוֹתֵר אֶל הַתְּכָלִית; כִּי זֶהוּ הַתְּכָלִית, לְגִדְלֵי הָאֲבָרִים, עַל-כֵּן אִישׁ כָּזֶה רָאוּי לְמִלְךָ. וְהִלְכוּ וּמָצְאוּ אִישׁ אָרֶךְ, שְׁקוֹרִין 'וּוִינְגִיר', וְהוֹטֵב בְּעֵינֵיהֶם, כִּי הוּא בַעַל אֲבָרִים וְסְמוּךְ אֶל הַתְּכָלִית, וְקָבְלוּ אוֹתוֹ לְמִלְךָ. וּבִקְשׁוּ לָהֶם אָרֶץ גּוֹרְמַת לְזֶה, וְהִלְכוּ וַיִּשְׁבוּ שָׁם.

גְּרוּסֵעַ אֲבָרִים. אֹנֶן עַר פִּילְעוּוִיט זִיף צו גְּרִיִסִין זַיִנְעֵ אֲבָרִים. (דְּהֵיִינוּ דִי גְלִידֵר פֿון דְּעֵם גּוֹף). וְוֹאֶרִין וּוִיִּיל עַר הָאֵט גְּרוּסֵעַ אֲבָרִים הָאֵט עַר זִיף מְעַר חֶלֶק אִין דְּעַר וְוֵעֶלְט. וְוֹאֶרִין עַר פֿאַרְנֵעֻמַט מְעַר אָרֶט אִין דְּעַר וְוֵעֶלְט. אֹנֶן דְּעַר מְעַנֵּשׁ אִין נְעֵהנְטֵעַר צוֹם תְּכָלִית. וְוֹאֶרִין דְּעַר תְּכָלִית אִין זִיף. אַז מַע זָאָל גְּרִיִסִין דִי אֲבָרִים. אִיבְעַר דְּעֵם. אַזוֹי אַ מְעַנֵּשׁ קְעַר צו זַיִן אַ מְלֶךְ. זְעַנְעֵן זַיִי גִינְאֵנְגֵעֵן. אֹנֶן הָאֲבִין גִּיפּוֹנְעֵן אַ לְאֵנְגִין וּוִינְגֵעַר. אִין עַר זַיִי גִיפּעֶלִין וְוֹאֶרִין עַר אִין זִיף אַ בַּעַל אֲבָרִים. אֹנֶן עַר אִין בָּאֵם תְּכָלִית הָאֲבִין זַיִי אִים אוֹיף גִּינוּמְעֵן פֿאַר אַ מְלֶךְ. אֹנֶן זַיִי הָאֲבִין זִיף גִּיוֹכֵט אַ מְדִינָה וְוֹאֵס זִי זָאָל קְעַרִין דְּעַרְצֵו. אֹנֶן זַיִי זְעַנְעֵן גִּינְאֵנְגֵעֵן אֹנֶן הָאֲבִין זִיף דְּאָרֶט בְּאַזְעֻט.

לְקַט רְמוּזִים

שהממון המוכרח הוא הכרח גדול להאדם, על כן שם מתגבר הטעות והמבוכה ביותר, עד שנודמה להם שהממון עיקר התכלית חס ושלום, ושצריכין לבלות כל ימיו על זה, כאשר מצוי ברוב העולם רחמנא ליצלן, אשר באמת הוא בהיפך ממש, כי באמת עיקר הפרנסה הוא רק מהשם יתברך לבד, כמו שכתוב (תהלים עה): "כי לא ממוצא וממערב ולא ממדבר הרים כי אלוקים שופט וכו'", וצריכין למעט בעסק ולעסוק בתורה ולבטוח בה' שיצליחו במעט העסק שעוסק ויומין לו פרנסתו בסיבה קלה, ויהיה לו אמונה שלמה בהשם יתברך שהכל ממנו יתברך לבד.

וזה בחינת תפילה. כי עיקר התיקון של כל המידות הנפולין, שהם בחינת כל הכחות רעות הנ"ל, הוא על ידי תפילה כנ"ל. כמבואר בכתבים שעיקר תיקון וביורוד כל המידות הוא על ידי תפילה דייקא. וזה בחינת 'תפילה בעשרה' כדי לברר ולתקן כל הכחות הנ"ל על ידי הבעל תפילה עם שאר אנשי המלך הנ"ל, שכולם יחד הם מספר עשרה כנ"ל. כי בכל מקום שמתקבצין מניין עשרה להתפלל נמשך עליהם הארה מעשרה בחינות הנ"ל של אנשי המלך הנ"ל, שהם בחינת

ונפל להם הטעות שאמרו שהתכלית היא האכילה ושצריכין לאכול הרבה. ונשתגעו בשגעון שלהם שזהו עיקר התכלית, וכבר מובא בספרים שהיה מלך אחד שהיה בטעות של הכת הזאת, שאמר שהתכלית היא האכילה, והיה מתפלל ואומר, אלקי תן לי בטן שאוכל לאכול הרבה. כאשר שמעתי סיפור זה מפי רבינו זכרוננו לברכה בפעם אחר קודם שספר מעשה זאת.

וביותר נתעו ונבוכו אותה המדינה של עשירות שנפלו לתאוות ממון כל כך, עד שכל החשיבות והגדולה והכבוד שלהם הכל היה כפי ריבוי הממון שיש לו וכו'. ומי שיש לו ממון מעט היה נחשב אצלם לחיה או לעוף וכו'. והיה להם כוכבים ומזלות ומלאכים עד שבאו לידי עבודה זרה ממש, שעשו לעצמן את הבעלי ממון הרבה לאלהים אחרים והקריבו להם קרבנות וכו' ככל המבואר שם במעשה הנ"ל. ומבואר שם שמכל התאוות יכולין להוציא אבל לא מתאות ממון, כי אם על ידי הדרך שיש להגיבור וכו', כי זה הטעות והמבוכה של הכת והמדינה שבחרו בתאוות ממון, זה הטעות גדול יותר מכל מיני טעויות של כל הכחות הרעות הנ"ל, כי מחמת

שיד סיפורי מעשה יב - מבעל תפילה מעשיות

וְהִיְתָה פֶת אַחֲרַת שְׁאֲמָרוּ שְׁאִין כָּל זֶה תִּכְלִית, רַק עֵקֶר הַתִּכְלִית הוּא רַק לְעֶסֶק בְּתַפְלָה לְהִשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, וְלִהְיוֹת עֲנֹו וְשִׁפְל־בְּרָךְ וְכוּ'. וּבִקְשׁוּ לָהֶם בְּעַל תַּפְלָה אֶחָד, וְעָשׂוּ אוֹתוֹ לְמַלְךְ עֲלֵיהֶם (וְהִמְעִין מֵאֲלֵיו יִבִּין שְׁכָל הַפְתוֹת הַנִּל כָּלֵם טָעוּ מֵאֵד בְּמִבּוֹכוֹת גְּדוּלוֹת מֵאֵד, רַק זֹאת הַפֶּת הָאֲחֵרוֹנָה כְּנֻנָה הָאֲמֵת, אֲשֶׁרִי לָהֶם). כָּל זֶה סִפֵּר אֶחָד מֵהַגְּבוּרִים הַנִּל לְהַבְעֵל תַּפְלָה. וְסִפֵּר לוֹ שֶׁהֵם (דִּהְיִנוּ אֵלּוּ הַגְּבוּרִים שֶׁנִּתְחַבְּרוּ עִם

אֹן סַע גִּיוֹעַן אִיין אֲנִדְעָרַע כְּתָה. נוֹאס זִי הָאִבִּין גִּינְאָגֵט. אֹז דִּי אֲלַע זֹאכִין זְעַנְעֵן אֲלַע גָּאָר קִיין תִּכְלִית נִיט. גָּאָר דְּעַר רַעֲכֻטְעַר תִּכְלִית אִיז. אֹז מַע זָאל נָאָר עוֹסֵק זִיין אִינ תַּפְלָה צוֹ הִשָּׁם יִתְבָּרֵךְ אֹן מַעַן זָאל זִיין אִיין עֲנִיו אֹן אֲ שִׁפְל בְּרָךְ. (פֿלוֹמֶר מַע זָאל פֿון זִיךְ גָּאָר נִיט הַאֲלִטִין) וְכוּ'. אֹן זִי הָאִבִּין זִיךְ גִּיזוֹכֵט אֲ בְּעַל תַּפְלָה אֹן זִי הָאִבִּין אִים גִּימֵאכֵט פֿאַר אֲ מַלְךְ אִיבְּעַר זִי (דָּאָס פֿאַרשְׁטִיט מַעַן שׁוִין אֲלִיין אֹז דִּי אֲלַע כְּתוֹת הַנִּל הָאִבִּין זִיךְ אֲלַע טוֹעָה גִּיוֹעַן אֹן זְעַנְעֵן אֲלַע פֿאַרשְׁפִּירֵט גִּיוֹאָרֵן אִין גִּרוֹיֶסַע נֵאָרִישְׁקִיט. אִיטְלִיכַע כִּיָּה אִין אִיר נֵאָרִישְׁקִיט דָּאָרף זִייעֶרַע נֵאָרִישְׁע סְכּוֹרוֹת אֹן נֵאָרִישְׁע גִּינְרֵאָנְעֵן. נֵאָר דִּי אֲנִטְעֶרשְׁטַע כִּיָּה דִּי הָאִבִּין צוֹ גִּיטְרֵאָפִין דַּעַם נַעֲכֻטִין אָמֵת. אֹז וואויל אִיז זִי). דָּאָס הָאָט אֲלִיךְ דְּעֶרְצִיילֵט אִייעֶרַע פֿון דִּי גִיבּוֹרִים פֿאַר דַּעַם בְּעַל תַּפְלָה.

לְקַט רְמוּזִים

הבעל תפילה שהוא השליח ציבור והחזן העובר לפני התיבה הוא נקרא 'בעל תפילה' שמוציא את הרבים ידי חובתן, כי עיקר התיקון על ידי הבעל תפילה כנ"ל.

כי כל הכתות רעות הנ"ל הם בחינת מידות הנפולין כנ"ל, והם בכל אדם ובכל זמן, כנראה בחוש את כל המעשה הרע הנעשה תחת השמש על ידי פגם המידות רעות הנ"ל, שהוא בחינת פגם וטעויות ומבוכה של כל הכתות הנ"ל, כי יש בני אדם שלהוטים ביותר אחר הכבוד, ורודפים אחר הכבוד מאוד, ואובדים עולמם הנצחי וגם העולם הזה בשביל כבוד מעט שרוצים להשיגו. זה רוצה להתכבד על ידי עשירותו, שיהיה לו שם וכבוד בין נגידים וקצינים וחורי ארץ וכו'. וזה רוצה להתכבד ולהתייקר על ידי תורתו ועבודתו, וחותר כל ימיו שיהיה נתקבל לרב ומנהיג בעיר גדולה וכו'. ויש שמתגבר בהם ביותר מידת הרציחה, כגון רוצחים ממש, או שאינם רוצחים ממש רק שיש להם בחינת רציחה, שהם בעלי מחלוקת ושנאה וקנאה, ורודפים את האדם עד לחייו וכו'. שזהו גם כן בחינת רציחה, שזאת הרציחה שכיחה מאוד בעולם רחמנא לצלן. וכן בשאר הכתות, כמובן למעיין מאליו. ואפילו

עולם התיקון, שעל ידי זה מתקנים כל הכתות רעות הנ"ל. שזהו עקר בחינת תיקון ועליית העולמות והמידות.

כי כל אחד מאנשי המלך הנ"ל יש לו כח מיוחד לתקן מידה מיוחדת. כגון המליץ של המלך צריך לתקן בחינת המליצה הנפולה, שהם הכת הרעה שבחרו מליצה ודיבור לתכלית, שבחרו להם תחלה איזה מליץ רע למלך, ואחר כך מצאו את המליץ של המלך הנ"ל וקיבלו אותו למלך, ועל ידי זה המליץ נתתקנו אחר כך, וכיוצא בזה בשאר הכתות, שכל אחת זכתה אחר כך לקבל למלך אחד מאנשי המלך השייך להם לפי מידתם, שעל ידי זה נתתקנו אחר כך. אך עיקר התיקון היה על ידי הבעל תפילה, שעל ידו נתקבצו ונתאספו וחזרו ונתחברו יחד המלך עם כל ביתו ואנשיו, כמבואר שם בהמעשה הנ"ל. וגם אחר כך שלחו את הבעל תפילה בכוחם לכל הכתות הנ"ל לתקנם, כמו שכתוב שם, כי עיקר התיקון על ידי תפילה כנ"ל. ועל כן כשמתקבצין עשרה להתפלל הם בחינת עשרה אנשים הנ"ל, שהם המלך ואנשיו כנ"ל, ועל ידי זה מתקנים בחינת פגם המידות של כל הכתות רעות הנ"ל, שעיקר התיקון על ידי התפילה כנ"ל, ועל כן העיקר הוא

סיפורי

מעשה יב - מבעל תפילה

מעשיות שמו

הגבור הנ"ל) הם מן הכת של בעלי האברים, שקבלו עליהם למלך בעל אברים אחד כנ"ל. ויהי היום, והלכו מנה אחת מהם עם העגלות שהולכין אחרי המנה, שקורין "איבאז", שמוליכין אחריהם מאכל ומשתה וכיוצא. ואלו הבעלי אברים היתה בודאי אימתן מטלת על הבריות, כי היו אנשים גדולים

און ער האט אים ווייטער דערצייילט. אז זיי. (דהיינו די גיבורים וואס זיי זענען גיגאנגען מיט דעם גבור כנ"ל) זיי זענען פון דער פיתה פון די בעלי אברים כנ"ל (דהיינו די פיתה וואס זיי האבן גיזאגט אז דער עיקר תכלית איז נאר אז מע זאל זיך פילעווען צו גרייסן די אברים) וואס זיי האבן זיך אויף גינומען פאר א מלך א בעל אברים כנ"ל (דהיינו א גרויסן מענטשן כנ"ל). נ"הי היום איז גיגאנגען א מנה פון זיי (כלומר סע גיגאנגען אין איינעם אסאך מענטשן פון די בעלי אברים) מיט דעם איבאז וואס מע האט זיי נאך גיפירט עסין און טרינקען און דעסט גלייכין אנדערע זאכן. און פאר די בעלי אברים. האט די וועלט בודאי זייער מורא גיהאט. ווארין זיי זענען גיווען גרויסע מענטשן און גבורים. און ווער סע האט זיי באגעגנט. האט זיי בודאי אפ

לקט רמזים

תאוות ממון הוא עבודה זרה ממש, כמו שכתוב שם שעשו עצמן אלהות וכו'. כי בזה הטעות של תאוות ממון טועים העולם ביותר עד שרובם ככולם מבליים ימיהם ושנותיהם בשביל תאוות ממון, ומאומה לא ישאו בעמלם, כי אין אדם מת וחצי תאוותו בידו, ואין מלוין לו לאדם בשעת פטירתו לא כסף ולא זהב ולא אבנים טובות ומרגליות אלא תורה ומעשים טובים בלבד. ועיקר התפילה הוא בשביל לתקן תאוות ממון, שהוא עבודה זרה ממש, כי התפילה הוא בחינת אמונה, כמו שכתוב (שמות יז) "ויהי ידיו אמונה", ותרגומו, והווי ידוהי פרישן בצלו, כמבואר במקום אחר. ואמונה הוא היפך העבודה זרה והכפירות, שהוא בחינת תאוות ממון, שהוא עבודה זרה וכפירות כנ"ל. וכמבואר בהתורה צוית צדק (בסימן כג), שכל העבודות זרות תחובים בממון, עיין שם. ובשביל זה צריכים ליתן צדקה קודם התפילה, כי עיקר שבירת תאוות ממון שהוא בחינת התפילה כנ"ל הוא על ידי צדקה, כמו שכתוב בהתורה אשרי העם השגחה (בסימן ג), עיין שם.

ועל כן בתחילת התפילה אומרים פרשת הקרבנות, שנחשב כאילו הקרבנו הקרבנות. כי עיקר שבירת וביטול תאוות ממון הוא על ידי קרבנות, כי הקרבנות שמקריבין הם נקראין בחינת

באדם אחד נמצאים בחינות מכל הכתות הנ"ל, כי האדם בטבעו יש לו כל המידות רעות קנאה ותאוה וכבוד ושאר תאוות ומידות הרעות שכולם נמשכין מבחינת הכתות הרעות הנ"ל, רק שאצל זה האדם מתגבר זאת המידה רעה ביותר, ועל כן נקרא על שם כת זאת. ואצל אדם אחר מתגברת מדה רעה אחרת, על כן נקרא על שם אותה הכת האחרת וכן כולם.

ומי שרוצה לבלי להטעות את עצמו ולחשוב על התכלית האמיתית תכלית הנצחי, אי אפשר לזכות לזה כי אם כשיזכה להיות מהכת הקדושה של הבעל תפילה הקדוש, שרק הם בחרו בתכלית האמיתית והנצחי, שהוא תפילה ושירות ותשבחות להשם יתברך וכו', ועל ידי התפלה זוכין לשבר כל המידות רעות שיש בכל אדם שנמשכין מכל הכתות הנ"ל, שכולם מתבטלים ונתתקנים על ידי התפילה דייקא כנ"ל. וזהו בחינת תפלה בעשרה כנ"ל.

ועיקר התפילה הוא לתקן את הכת שנפלו לתאוות ממון ביותר, שעליהם נתייגע הבעל תפילה ביותר ויותר לתקנם, כמובן ומבואר שם במעשה הנ"ל, כי רוב המעשה מדברת שם מענין תאוות ממון, שזה הטעות והמבוכה של תאוות זאת גרועה מכל הטעות של כל הכתות, כי

וגבורים, ויבדאי מי שפגע בהם נטה מהם מן הדרך. ויהי פאשר הלכו המחנה הנ"ל, בא פנגדם גבור אחד (והוא הגבור הנ"ל שהולף עתה עמהם פנ"ל); והגבור הזה כשא פנגד המחנה לא נטה מן הדרך, ונכנס בתוך המחנה ופזר אותם לכאן ולכאן, ונתיראו אנשי המחנה מלפניו, והוא נכנס לתוך העלוות הנ"ל שהולכין אחרי המחנה ואכל כל מה שהיה שם. ונפלא הדבר

גיטרעטין פון דעם וועג. דערנוייל. ווי די מחנה פון די בעלי אברים זענען אזוי גיגאנגען. איז זיי אקעגין גיקומען א גרויסער גבור. און דער גבור האט זיי נישט אפגיטרעטין פון דעם וועג. און ער איז אריין גיגאנגען אין דער מחנה אריין. און ער האט זיי צושפרייט (מיט די הערס) אהין און אהער. און די לייט פון דער מחנה האבין פאר אים מוכא גיהאט. און ער (דהיינו דער גבור) איז זיך אריין גיגאנגען צווישן די וועגילעך הנ"ל וואס זיי זענען זיי נאך געגאנגען. און ער האט אויף גיגעסין אלדינג וואס דארט איז גיווען איז דאס ביי זיי א ווילד חידוש גיווען (וואס דער איז אזוי א גבור וואס ער

לקט רמזים

כי הקרבנות הם חסרון כס, שזהו בחינת שבירת תאוות ממון על ידי שמחסרים ממונם בשביל השם יתברך שקונים קרבנות מממונם, שזהו עיקר שבירת תאות ממון כשמוציאין הממון על דבר שבקדושה, כמבואר בהתורה צוית צדק הנ"ל. וזה צו וכו' 'ביותר צריך לזרו במקום שיש חסרון כס'. שהוא בחינת שבירת תאות ממון שזוכין על ידי הקרבנות, שהם נדבת לב, בחינת צדקה, כי על שבירת תאוות ממון בחינת חסרון כס בשביל דבר שבקדושה, צריכין לזרו על זה ביותר מאוד מאוד, כי להוציא מתאוות ממון קשה ביותר מכל התאוות כנ"ל. נמצא שצו הנאמר בקרבנות מרמו על שבירת תאוות ממון, שזהו בחינת אין צו אלא זירוז, ביותר צריך לזרו במקום שיש חסרון כס כנ"ל. וזהו בעצמו בחינת 'אין צו אלא עבודה זרה', כי שבירת תאוות ממון הוא ביטול העבודה זרה, כי כל העבודה זרה הם בתאוות ממון כנ"ל.

מאכלין דמלכא, כמבואר בזוהר הקדוש. וזה בחינת המאכלים המבוארים בהמעשה הנ"ל. שעל ידם עיקר התיקון של הכת שנפלו לתאוות ממון, כמבואר שם שמכל התאוות אפשר להוציא, אבל מתאוות ממון אי אפשר להוציא כי אם על ידי אלו המאכלים המבוארים שם, שהולך אותם עד שהגיע להם הריח של אלו המאכלים ונתאוו להם מאוד וכו'. ואחר כך כשנתן להם מאלו המאכלים אז ראו מיאוס סרחון תאוות ממון עד שמאסו בחייהם, וברחו וקברו את עצמן בחפירות וקברים מחמת בושה וכו', עיין שם. ואלו המאכלים הם בחינת קרבנות שעיקרם בחינת הריח, בחינת (במדבר כח) אשה ריח ניחוח לה'. והם נקראים מאכלין דמלכא כנ"ל, כי מבואר בכוונות פרשת התמיד שעל ידי הקרבנות נכנע העבודה זרה, וזהו בחינת צו את בני ישראל, אין צו אלא עבודה זרה וכו', עיין שם, היינו שהקרבנות מכניעין ומבטלין העבודה זרה של תאוות ממון שהוא עיקר העבודה זרה, כי כל העבודה זרה הם בממון כנ"ל.

וזהו בחינת קטורת, כי קטורת ישמח לב (משלי כו), היפך תאוות ממון, שהוא בחינת עצבות ומרה שחורה, בחינת (בראשית ג) בעצבון תאכלנה. וכן מבואר בהתורה אשרי העם (סימן יג) ששבירת תאוות ממון הוא בחינת קטורת ישמח לב. ועיקר הקטורת הם בחינת הריח הקדוש, זה בחינת הריח של המאכלים הנ"ל שעיקר שבירת תאוות ממון

וזה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (תורת הנינים) על פסוק צו את אהרן וכו' הנאמר בפרשת העולה, אין צו אלא זירוז מיד ולדורות, 'ביותר צריך לזירוז במקום שיש חסרון כס', היינו כנ"ל,

סיפורי

מעשה יב - מבעל תפילה

מעשיות שזי

בְּעֵינֵיהֶם מָאֵד מָאֵד (על גדל גבורתו, שלא היה מתירא מן המַתְנַה פֶּלֶל וְנִכְנַס בְּתוֹכָם וְאָכַל כֹּל מַה שֶּׁהָיָה עַל הַעֲגָלוֹת פֶּנ"ל), וְתִקְףָּ וּמִיד נָפְלוּ לְפָנָיו וְאָמְרוּ לוֹ: יְחִי הַמֶּלֶךְ; כִּי יָדְעוּ שֶׁגִּבּוֹר כְּזֶה בּוֹדָאי רְאוּי לְמֶלֶךְ לְפִי דַעְתָּם שֶׁעֵקֶר הַתְּכָלִית הוּא מִי שֶׁהוּא בְּעַל אַבְרָיִם פֶּנ"ל, וּבּוֹדָאי יִמְחַל לוֹ הַמֶּלֶךְ אֶת הַמְּלוּכָה מֵאַחַר שֶׁנִּמְצָא גִבּוֹר בְּעַל אַבְרָיִם כְּזֶה, כִּי לוֹ רְאוּי הַמְּלוּכָה. וְכֵן הָיָה, שֶׁנִּתְקַבַּל (זֶה הַגִּבּוֹר הַנ"ל שֶׁבָּא פִּנְגָּדִים) לְמֶלֶךְ עַל הַפֶּת הַזֹּאת (שֶׁנִּחְקַר אֲצֵלָם שֶׁעֵקֶר הוּא בְּעַל אַבְרָיִם פֶּנ"ל) וְהוּא הוּא הַגִּבּוֹר שֶׁאֲנִי הוֹלְכִין עִתָּה עִמּוֹ לְכַבֵּשׁ הָעוֹלָם. וְהוּא אוֹמֵר (הֵינִי זֶה הַגִּבּוֹר שֶׁנִּשְׁעֶשֶׂה עִתָּה מֶלֶךְ עֲלֵיהֶם) שִׁישׁ לוֹ כְּזֶה פִּנְגָּה אַחֲרַת בְּמָה שֶׁהוּא הוֹלֵךְ לְכַבֵּשׁ אֶת הָעוֹלָם, כִּי אֵין פִּנְגָּתוֹ פֶּלֶל לְזֶה שִׁיהִי הָעוֹלָם כְּבוֹשׁ תַּחְתּוּי, רַק שִׁישׁ לוֹ פִּנְגָּה אַחֲרַת כְּזֶה (כֹּל זֶה הֵם דְּבָרֵי אֶחָד מֵהַגִּבּוֹרִים שֶׁסִּפֵּר כֹּל זֶה לְהַבְעֵל תְּפִלָּה, שֶׁשָּׂאֵל לוֹ אִיךְ נִתְחַבְּרוּ עִם הַגִּבּוֹר פֶּנ"ל הַשִּׁיב לוֹ כֹּל זֶה).

שָׂאֵל לוֹ הַבְּעַל תְּפִלָּה: וּמָה עֲנִין גְּבוּרָתוֹ שֶׁל זֶה הַגִּבּוֹר הַנ"ל שֶׁהוּא הַמֶּלֶךְ

הַאֵס קִיין מוֹכָא נִיט פֶּאָר זײ און אײז צווישן זײ אריין גיגאנגען און האט אויף גיגעסין גאר וואס סע גינען אויף די וועגלעך) זענען זײ תִּיקְףָּ פֶּאָר אִים אַנִידְעֵר גִּיפֶאֶלִין. און הַאֲבִין גִּזְאָגֵט תִּיקְףָּ. יְחִי הַמֶּלֶךְ (כְּלוּמָר זײ הַאֲבִין תִּיקְףָּ אִים גִּימֶאכֵט פֶּאָר אַ מֶלֶךְ) וואריין אים קומט בּוֹדָאי די מְלוּכָה. נֶאָךְ זײער דיעה נאך אז דער עיקר תְּכָלִית אִיז דער וואס ער אִיז אַ בְּעַל אַבְרָיִם פֶּנ"ל. און דער מֶלֶךְ וועט אים בּוֹדָאי מוֹחַל זײן די מְלוּכָה. וואריין אים קומט בּוֹדָאי די מְלוּכָה ווייל ער אִיז אַזוֹי אַ גִּבּוֹר אַזוֹי אַ בְּעַל אַבְרָיִם. און אַזוֹי אִיז גִּינְוֵען. זײ הַאֲבִין אִים אויף גִּינְוֵמֵען פֶּאָר אַ מֶלֶךְ. (דְּהֵינֵי דַעַם גִּבּוֹר וואס ער אִיז זײ גִּיקוּמֵען אַ קַעגִין פֶּנ"ל). און דָּאָס אִיז דער גִּבּוֹר וואס מיר גִּייען הֵינִיט מִיט אִים אַפְּנֵעֵמֵען די וועלט. און ער זָאָגֵט (דְּהֵינֵי דַעַם גִּבּוֹר וואס ער אִיז דָּא מֶלֶךְ גִּינְוֵאִרִין אויף זײ) אז ער מֵינִיט דַעַרְמִיט עֶפְעַס אַנְדֵּעַרְשׁ. דַעַרְמִיט וואס ער גִּיט אַפְּנֵעֵמֵען די וועלט וואריין ער מֵינִיט גֶאָר נִיט דָּאָס אז די וועלט זָאל זײן אונטער אִים. נֶאָר ער מֵינִיט דַעַרְמִיט עֶפְעַס אַנְדֵּעַרְשׁ. (דָּאָס האט אַלץ דַעַרְצֵיילֵט. אֵינְעֵר פֿון די גִּיבּוֹרִים דַעַם בְּעַל תְּפִלָּה וואס ער האט אים גִּיפֶרְעַגֵט. ווי אַזוֹי זײ קוּמֵען צום אויף מִיט דַעַם גִּבּוֹר האט ער עס אִים דָּאָס אַלץ גִּעֶנְפֶּעֶרֵט).

הַאֵס אִים דַעַר בְּעַל תְּפִלָּה גִּיפֶרְעַגֵט. מִיט וואס אִיז זײן גְבוּרָה פֿון דַעַם גִּבּוֹר. וואס ער אִיז אֵייעֵר

לְקַט רְמוּזִים

יתברך שיומין לו פרנסתו בסיבה קלה והוא שמח בחלקו, שזהו עיקר העשירות. כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (שם פרק ד), איזהו עשיר השמח בחלקו, כמבואר כל זה בהתורה צוית צדק הנ"ל, והעשירות דקדושה כזאת שהוא בחינת שבירת תאוות ממון זוכין על ידי קטורת, בחינת קטורת ישמח לב, בחינת קטורת מעשרת כנ"ל, (ליקוטי הלכות תפילה הלכה ד')

הוא על ידי זה. וזה בחינת קטורת מעשרת (יומא כו), היינו בחינת תיקון העשירות דקדושה שהוא בחינת שבירת תאוות ממון, כי זה הנופל לתאוות ממון אין לו שום עשירות לעולם, כי הוא בעל חוב תמיד לתאוות. וכל מה שיש לו חסר לו ביותר ויותר. בחינת (אבות פרק ב) מרבה נכסים מרבה דאגה וכו'. ואין אדם זוכה לעשירות באמת כי אם כשמשבר תאוות ממון ומאמין בהשם

שְׁלָכֶם? הַשִּׁיב לּוֹ: הָיִיתָ שְׁמַדִּינָה אַחַת לֹא רָצוּ לְהַכְנִיעַ עֲצָמָן תַּחְתָּיו, וְלַקַּח הַגָּבוֹר הַזֶּה אֶת הַחֶרֶב שֶׁיֵּשׁ לוֹ, וְהַחֲרֹב שְׁלוֹ יֵשׁ לָהּ שְׁלֹשָׁה כַּחוֹת: כְּשֶׁמְגַבִּיהִין אוֹתָהּ בּוֹרְחִין כָּל שָׂרֵי הַחֲיָלִים וְכוּ' (הֵינּוּ שְׁלֹשָׁה כַּחוֹת הַמְּבֹאֲרִים לְמַעַלָּה). כְּשֶׁשָּׁמַע זֹאת הִבְעֵל תְּפִלָּה הַבֵּין שֶׁזֶהוּ בְּנֹדָאֵי הַגָּבוֹר שֶׁל הַמֶּלֶךְ הַנִּלְוֵל. וּבִקֵּשׁ הִבְעֵל תְּפִלָּה אִם אֶפְשָׁר שְׂמִיתְרָאָה פָּנִים עִם זֶה הַגָּבוֹר שֶׁהוּא הַמֶּלֶךְ שְׁלָהֶם. הַשִּׁיבוּ לוֹ שְׂוֹדֵיעוּ הַדְּבָר לְהַגָּבוֹר, וַיִּשְׁאַלוּ אוֹתוֹ אִם יִתֵּן רְשׁוֹת, שְׁקוֹרִין "מַעֲלֵדִיוֹוִין", וְהִלְכוּ וַיִּשְׁאַלוּ אוֹתוֹ, וְנָתַן רְשׁוֹת שְׂבִיבֹא אֲלָיו.

כְּשֶׁבֹא הִבְעֵל תְּפִלָּה אֶל הַגָּבוֹר הַפִּירוּ זֶה אֶת זֶה, וְהָיָה בִּינֵיהֶם שְׂמֻחוֹת גְּדוּלוֹת מְאֹד מְאֹד עַל שֶׁזָּכוּ לְהִתְנַעֵד יַחַד. וְהָיָה בִּינֵיהֶם שְׂמֻחוֹת וּבְכִיּוֹת, כִּי זָכְרוּ אֶת הַמֶּלֶךְ וְאֲנָשָׁיו, וּבָכוּ עַל-זֶה, עַל-כֵּן הָיָה בִּינֵיהֶם שְׂמֻחוֹת וּבְכִיּוֹת. וְדִבְרוּ יַחַד הִבְעֵל תְּפִלָּה עִם הַגָּבוֹר אִיךָ נִתְגַּלְגְּלוּ וּבָאוּ לְכֹאֵן. וְסִפֵּר הַגָּבוֹר לְהִבְעֵל תְּפִלָּה, שֶׁמֵּאֵז שֶׁהָיָה הַרוּחַ סְעָרָה הַנִּלְוֵל שֶׁאֵז נִתְפָּדְרוּ כָּלֶם כַּנִּלְוֵל, אֵז כְּשֶׁחֲזַר מִמְּקוֹם שֶׁעָלָה לְשֵׁם לְחֹדֶשׁ כַּחוֹ כַּנִּלְוֵל, כְּשֶׁחֲזַר וְלֹא מָצָא אֶת הַמֶּלֶךְ עִם כָּל הָאֲנָשִׁים שְׁלוֹ הַנִּלְוֵל, אֵז הִלְךָ בְּאֶשֶׁר הִלְךָ, וְעָבַר עַל כָּל הָאֲנָשִׁים הַנִּלְוֵל,

מֶלֶךְ הַיִּינֵט. הָאֵט עַר אִים גִּיעֲנַפְעֶרְט. בְּאֶשֶׁר אִיין מְדִינָה הָאֵט זִיךְ נִיט גִּינוּוְאֵלְט מְכַנִּיעַ זִיין אוּנְטֶער אִים. הָאֵט דֶּער גָּבוֹר גִּינוּוְמַעַן זִיין שְׁוֹעֶרְד נֹוּאס עַר הָאֵט אוּן דִּי שְׁוֹעֶרְד הָאֵט דְרִי כַּחוֹת. אַז מַע הַיִּיבְט זִי אוֹיף אַנְטְלוֹיפִין אֲלַע שָׂרִים פֿון דִּי חֲיָלוֹת (דֶּהֵינּוּ אֲלַע עֲלֶפְטֶע) וְכוּ' (אוּן הָאֵט אוֹיִסְגִּירֶעֲכִינֵט דִּי דְרִי כַּחוֹת נֹוּאס אוֹיבִין אִיז גִּישְׁטאַנְען. נֹוּאס פֿון דָּאָרט הָאֵט דֶּער גָּבוֹר פֿון דַּעם מֶלֶךְ גִּינוּוְמַעַן גְּבוּרָה כַּנִּלְוֵל) וְוִי דֶּער בַּעַל תְּפִלָּה הָאֵט דָּאס דֶּערְהֶעֶרְט. הָאֵט עַר זִיךְ גִּישְׁטוֹיִסִין אַז דָּאס אִיז בְּנֹדָאֵי דֶּער גָּבוֹר פֿון דַּעם מֶלֶךְ הַנִּלְוֵל. הָאֵט דֶּער בַּעַל תְּפִלָּה גִּיבְעֶטִין. אוֹיב סַע אִיז מִיגְלִיךְ אַז עַר זָאל זִיךְ זַעֲהֵן מִיט דַּעם גָּבוֹר נֹוּאס עַר אִיז בִּי זִי מֶלֶךְ. הָאֵט מַעַן אִים גִּיעֲנַפְעֶרְט. מַע מוּז מַעֲלֵדִיוֹעַן פֿאַר אִים אִיז מַעַן גִּינאַנְגֶּען. אוּן מַע הָאֵט גִּימַעֲלֵדִיוֹעַט. הָאֵט עַר גִּיהֵיִסִין אַז עַר זָאל אַרִיין קוּמַעַן. אִיז דֶּער בַּעַל תְּפִלָּה אַרִיין גִּיקוּמַעַן צו דַּעם גָּבוֹר וְוִי עַר אִיז צו אִים אַרִיין גִּיקוּמַעַן. הָאֵט בִּי זִיךְ דֶּערְקֶענֵט אִינְס דָּאס אַנְדֶּערַע אִיז צוּוִישֵׁן זִי גִינוּעַן זִיעַר גְרוֹיִסַע שְׂמֻחוֹת נֹוּאס זִי הָאֵט זֹכֶה גִינוּעַן צוּם אוֹיף קוּמַעַן זִיךְ אִין אִינְעֶם. אוּן סַע גִינוּעַן צוּוִישֵׁן זִי שְׂמֻחוֹת אוּן בְּכִיּוֹת (פֿרִיִד און גִּוּיִין) נֹוּאִרִין זִי הָאֵט בִּי זִיךְ דֶּערְמַאנֵט אִין דַּעם מֶלֶךְ מִיט זִיעַע לִיט. הָאֵט בִּי זִיךְ רֹוּיף גִּיוּוִינֵט. אִיבְעַר דַּעם אִיז צוּוִישֵׁן זִי גִינוּעַן שְׂמֻחוֹת אוּן בְּכִיּוֹת.

הָאֵט דֶּער בַּעַל תְּפִלָּה מִיט דַּעם גָּבוֹר אַנְגִּיהוּיבִין צו שְׂמוּסִין. וְוִירִמַּעַר זִי זַענַען אַהֶער אַנְגִּיקוּמַעַן. הָאֵט דֶּער גָּבוֹר דֶּערְצֵיילֵט פֿאַר דַּעם בַּעַל תְּפִלָּה. אַז דַּעמוּלֵט. אַז דֶּער רוּחַ סְעָרָה אִיז גִּינוּעַן. נֹוּאס דַּעמוּלֵט זַענַען זִי אֲלַע צוּשְׂפֶרֶיט גִּינוּוְאִרִין. וְוִי עַר אִיז צוּרִיק גִּיקוּמַעַן פֿון דָּאָרט וְוִי עַר אִיז גִּינוּעַן מַחֲדָשׁ זִיין זִיין כַּח. אוּן הָאֵט נִישֵׁט גִּיפּוּנַעַן דַּעם מֶלֶךְ מִיט אֲלַע זִיעַע לִיט כַּנִּלְוֵל. הָאֵט עַר זִיךְ דַּעמוּלֵט גִּילְאָזֵט גִּיין וְוִי הִין עַר וְוַעַט גִּיין. אוּן עַר אִיז אִיבְעַר גִּינאַנְגֶּען אִיבְעַר זִי אֲלַע. דֶּהֵינּוּ עַר הָאֵט פֿאַרְשְׁטאַנְען אַז עַר אִיז גִּינוּעַן אוֹיף דַּעם אָרְט וְוִי דֶּער מֶלֶךְ אִיז אוּן וְוִי דִּי אֲלַע לִיט זִיעַע

סיפורי

מעשה יב - מבעל תפילה

מעשיות שיט

היָנוּ שֶׁהֵבִין שֶׁהָיָה בְּמָקוֹם פְּלִים. הֵינּוּ שֶׁעָבַר בְּאִיזָה מְקוֹם, וְהֵבִין שֶׁשָּׁם הוּא בְּנֹדָאי הַמְּלָךְ - אִף לֹא הָיָה יָכוֹל לְבַקְּשׁוֹ וּלְמַצְאוֹ; וְכֵן עָבַר בְּמָקוֹם אַחֵר, שֶׁהֵבִין שֶׁשָּׁם הִיא הַמְּלָכָה - אִף לֹא הָיָה יָכוֹל לְבַקְּשָׁהּ וּלְמַצְאָהּ; וְכֵן עָבַר עַל כָּל הָאֲנָשִׁים הַנִּ"ל. אִף אוֹתָךְ - לֹא עָבַרְתִּי (הֵינּוּ שֶׁהִגְבֹּר לֹא עָבַר עַל מְקוֹם שֶׁהָיָה שָׁם הַבַּעַל תְּפִלָּה). עָנָה וְאָמַר הַבַּעַל תְּפִלָּה: אֲנִי עָבַרְתִּי עַל מְקוֹם פְּלִים, וְגַם עַל מְקוֹם שְׁלֶךְ (הֵינּוּ שֶׁהַבַּעַל תְּפִלָּה עָבַר גַּם עַל מְקוֹם הַגְּבוּר). כִּי הֵייתִי עוֹבֵר בְּמָקוֹם אֶחָד, וְרֵאִיתִי שֶׁעוֹמֵד כְּתֹר הַמְּלָךְ, וְהִבַּנְתִּי שֶׁכָּאֵן יֵשׁ בְּנֹדָאי הַמְּלָךְ - אִף לֹא הֵייתִי יָכוֹל לְבַקְּשׁוֹ וּלְמַצְאוֹ; וְכֵן הִלַּכְתִּי יוֹתֵר, וְעָבַרְתִּי עַל יָם שֶׁל דָּם, וְהִבַּנְתִּי שֶׁזֶּה הֵיָם נַעֲשֶׂה בְּנֹדָאי מִהֲדַמְעוֹת שֶׁל הַמְּלָכָה, שֶׁהִיא בּוֹכָה עַל כָּל הַנִּ"ל, וּבְנֹדָאי הַמְּלָכָה הִיא כָּאֵן - אִף לֹא הָיָה אֶפְשָׁר לְבַקְּשָׁהּ וּלְמַצְאָהּ; וְכֵן עָבַרְתִּי עַל יָם שֶׁל חֵלֶב, וְהִבַּנְתִּי שֶׁזֶּה הֵיָם נַעֲשֶׂה בְּנֹדָאי מִהַחֵלֶב שֶׁל הַבַּת-מְלָכָה שֶׁנֶּאֱבָד בְּנָה פַּנ"ל, וְהָיָה דוֹחֵק אוֹתָהּ רַבּוּי הַחֵלֶב, וּמִזֶּה נַעֲשֶׂה הֵיָם הַזֶּה שֶׁל חֵלֶב, וּבְנֹדָאי בְּכָאֵן הִיא הַבַּת-מְלָכָה - אִף לֹא הָיָה אֶפְשָׁר לְבַקְּשָׁהּ וּלְמַצְאָהּ; וְכֵן עָבַרְתִּי יוֹתֵר, וְרֵאִיתִי שֶׁהֵיוּ מְנַחִים הַשְּׁעָרוֹת שֶׁל זֶהָב שֶׁל הַתֵּינוֹק הַנִּ"ל, וְלֹא לְקַחְתִּי מֵהֶם כֶּלֶל, וְיַדְעֵתִי שֶׁכָּאֵן הוּא בְּנֹדָאי הַתֵּינוֹק הַנִּ"ל - אִף לֹא הָיָה

זַעֲנֵן. דְּהֵינּוּ עַר אִיזו גִּיּוּעוֹן אוֹיֵף אֵיין אָרְט האַט עַר פֿאַרשְׁטאַנען. אַז דאָרְט אִין דַּעַם אָרְט אִיז בְּנֹדָאי דַּעַר מְלָךְ דא. נָאָר עַר האַט אִים נִיט גִּיקאַנט זוכִין און גִּיפִינען. און אַזוי אִיז עַר אִיבַּעַר גִּיאַנאַנען אוֹיֵף אֵיין אָרְט. האַט עַר פֿאַרשְׁטאַנען אַז דאָרְט אִיז בְּנֹדָאי דִּי מְלָכָה נָאָר עַר האַט זִי נִיט גִּיקאַנט זוכִין און גִּיפִינען און אַזוי אִיז עַר אִיבַּעַר גִּיאַנאַנען אִיבַּעַר דִּי אַלע לֵייט פֿון דַּעַם מְלָךְ. נָאָר דִּיךּ בֵּין אִיף נִיט אִיבַּעַר גִּיאַנאַנען. (הֵינּוּ דַּעַר גְּבוּר וּנְאִים דַּעַרצִיילט דאָס האַט גִּיאַנאַנט צום בַּעַל תְּפִלָּה. אַז אִיבַּעַר אַלע עַרְטער פֿון אַלע לֵייט אִיז עַר אִיבַּעַר גִּיאַנאַנען. נָאָר אִיבַּעַר דַּעַם אָרְט פֿון דַּעַם בַּעַל תְּפִלָּה אִיז נִיט אִיבַּעַר גִּיאַנאַנען) עַנְטְפֿעֶרְט אִים דַּעַר בַּעַל תְּפִלָּה אִיף בֵּין אִיבַּעַר גִּיאַנאַנען אִיבַּעַר אַלע עַרְטער פֿון זֵיי אַלע. און אִיבַּעַר דֵּיין אָרְט אוֹיֵף. וְנֹאֲרִין אִיף בֵּין גִּיאַנאַנען אוֹיֵף אֵיין אָרְט. הָאָב אִיף גִּינְעֶהן שְׁטֵיין דִּי קְרוֹיִן פֿון דַּעַם מְלָךְ. הָאָב אִיף פֿאַרשְׁטאַנען. אַז דאָ אִיז בְּנֹדָאי דַּעַר מְלָךְ. נָאָר אִיף הָאָב אִים נִיט גִּיקאַנט זוכִין און גִּיפִינען. און אַזוי בֵּין אִיף ווייטער גִּיאַנאַנען. בֵּין אִיף פִּיר גִּיאַנאַנען פֿאַר אַ יָם פֿון בְּלוֹט. הָאָב אִיף פֿאַרשְׁטאַנען אַז דַּעַר יָם אִיז בְּנֹדָאי גִּינְוֹאַרִין פֿון דִּי טְרַעֲרִין פֿון דַּעַר מְלָכָה. וְנֹאֲס זִי וויינט אוֹיֵף דַּעַם אַלִּימַעַן. און דִּי מְלָכָה אִיז בְּנֹדָאי דא. נָאָר אִיף הָאָב זִי נִיט גִּיקאַנט זוכִין און גִּיפִינען. און אַזוי בֵּין אִיף פִּיר גִּיאַנאַנען פֿאַר אַ יָם פֿון מִלְּעָף. הָאָב אִיף פֿאַרשְׁטאַנען. אַז דַּעַר יָם אִיז בְּנֹדָאי גִּינְוֹאַרִין פֿון דַּעַר מִלְּעָף פֿון דַּעַר בַּת מְלָכָה וְנֹאֲס אִיר קִינֵד אִיז פֿאַרפֿאַלִּין גִּינְוֹאַרִין. האַט זִי גִּישְׁפֿאַרְט דִּי מִלְּעָף און דַּעַרפֿון אִיז גִּינְוֹאַרִין דַּעַר יָם פֿון מִלְּעָף. אִיז דִּי בַת מְלָכָה בְּנֹדָאי דא. נָאָר אִיף הָאָב זִי נִיט גִּיקאַנט זוכִין און גִּיפִינען. און אַזוי בֵּין אִיף ווייטער גִּיאַנאַנען הָאָב אִיף גִּינְעֶהן. סַע זַעֲנֵן גִּילְעֶגִין דִּי גִילְדַעֲנַע הָאָר פֿון דַּעַם קִינֵד. און אִיף הָאָב פֿון זֵיי גָאָר נִיט גִּינְוֹאַנען. און אִיף הָאָב גִּינְוֹאַרִין אַז דאָ אִיז בְּנֹדָאי דאָס קִינֵד נָאָר סַע נִיט גִּימְאַלְט גִּינְוֵען אִים צו זוכִין און

שב סיפורי מעשה יב - מבעל תפילה מעשיות

אָפֿשֶׁר לְבַקֵּשׁוּ וּלְמַצְאוּ; וְכֵן עֲבַרְתִּי יוֹתֵר, וְהִיִּיתִי עוֹבֵר עַל יָם שֶׁל יֵיז, וְיִדְעֵתִי שֶׁזֶה הֵיטָב נַעֲשֶׂה בְּנֹדָאֵי מְהַדְּבוּרִים שֶׁל הַמְּלִיץ, שֶׁהוּא עוֹמֵד וּמְדַבֵּר תְּנַחוּמִין לְפָנַי הַמְּלָךְ וְהַמְּלָכָה, וְאַחֲרֵי-כֵן הוּא חוֹזֵר פָּנָיו וּמְדַבֵּר תְּנַחוּמִין לְהַבְּתַת-מְלָכָה, וּמֵאלוּ הַדְּבוּרִים נַעֲשֶׂה הֵיטָב שֶׁל יֵיז (כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב¹: "וְחִכְךָ כְּיֵיז הַטּוֹב") - אִךְ לֹא הִיִּיתִי יָכוֹל לְמַצְאוּ; וְכֵן עֲבַרְתִּי יוֹתֵר, וְרָאִיתִי שְׁעוֹמֵד אָבֵן שֶׁחִקֵּק עָלָיו תְּמוּנַת הַיָּד הַנְּל"ע עִם שְׁרֵטוּטִין, וְהַבְּנָתִי שֶׁכָּאֵן הוּא בְּנֹדָאֵי הַחֶכֶם (שֶׁל הַמְּלָךְ הַנְּל"ע) וְהוּא חִקֵּק לוֹ תְּמוּנַת הַיָּד עַל הָאָבֵן - אִךְ לֹא הָיָה אָפֿשֶׁר לְמַצְאוּ; וְכֵן עֲבַרְתִּי יוֹתֵר, וְרָאִיתִי שְׁעוֹמֵד מְסֻדָּר עַל הַר אֶחָד הַשְּׁלֹחֲנוֹת שֶׁל זָהָב וְהַקְרִידְעֻצִין² וְשָׂאָר אוֹצְרוֹת הַמְּלָךְ, וְהַבְּנָתִי שֶׁכָּאֵן הוּא בְּנֹדָאֵי הַמְּמַנֶּה עַל הָאוֹצְרוֹת (שֶׁל הַמְּלָךְ הַנְּל"ע) - אִךְ לֹא הָיָה אָפֿשֶׁר לְמַצְאוּ.

הַשֵּׁיב הַגְּבוּר: גַּם אֲנִי עֲבַרְתִּי עַל כָּל הַמְּקוֹמוֹת הַלְלוּ, וְאֲנִי לְקַחְתִּי מִן הַשְּׁעָרוֹת שֶׁל זָהָב שֶׁל הַתִּינוֹק הַנְּל"ע, כִּי לְקַחְתִּי שֶׁבַעַה שְׁעָרוֹת שֵׁישׁ לָהֶם כָּל מִינֵי גְּנִיז, וְהֵם יִקְרִים אֶצְלֵי מְאֹד. וְהִיִּיתִי יוֹשֵׁב בְּמִקְוֵם שֵׁישְׁבָתִי, וְהִיִּיתִי מְחִיָּה עֲצָמִי בְּמָה שֶׁאָפֿשֶׁר, בַּעֲשָׂבִים וְכִיּוֹצָא, עַד שֶׁלֹּא הָיָה לִי שׁוֹם דְּבָר לְהַחֲיוֹת עֲצָמִי, וְהַלְכָתִי בְּאֶשֶׁר אֵלַי; וְכֹאֶשֶׁר הַלְכָתִי מִמְּקוֹמִי הַנְּל"ע, שֶׁכַּחֲתִּי

ש. שיר השירים פרק 4 פסוק 11. ת. חפצים יקרי ערך.

צו גִּפְיָנֵעַן. און אזוי בין איך נוייטער גיגאנגען. בין איך פיר גיגאנגען פאר א ים פון נויין. האב איך גוואקסט אז דער ים איז בְּנֹדָאֵי גִּנְוָארִין פון די רייד איז גִּנְוָארִין פון דעם מְלִיץ. וואס ער שטייט און רעט תְּנַחוּמִין (דְּהֵינֵי טְרִיסֵט) פאר דעם מְלָךְ און די מְלָכָה. און דערנאך קערט ער אום דאס פנים און רעט תְּנַחוּמִין צו דער בת מְלָכָה. און פון די רייד איז גִּנְוָארִין דער ים פון נויין. נאר איך האב אים נישט גיקאנט גיפֿינען. און אזוי בין איך נוייטער גיגאנגען. האב איך גיזעהן סע שטייט א שטיין וואס אויף אים איז אויס גיקריצט אזוי ווי די יד מיט די שירטוטין (דְּהֵינֵי אזוי ווי די יד מיט אלע קריצין וכיו נואס סע גיווען באס מְלָךְ הַנְּל"ע) האב איך פארשטאנען אז דא איז בְּנֹדָאֵי דער חֶכֶם (פון דעם מְלָךְ) און דער חֶכֶם האט זיך דאס אויסגיקריצט דאס גישטאלט פון דער יד אויף דעם שטיין. נאר סע נישט גימאלט גיווען אים צו גיפֿינען. און אזוי נוייטער. בין איך גיגאנגען. האב איך גיזעהן ווי סע איז גיווען אויסגישטעלט אויף א בארג די גילדינע טישליך און די קרידענצין און די איבריגע אוצרות פון דעם מְלָךְ. האב איך פארשטאנען אז דא איז בְּנֹדָאֵי דער ממונה על האוצרות פון דעם מְלָךְ. (דְּהֵינֵי דער נואס איז גיזעצט איבער אלע אוצרות) נאר סע נישט גימאלט גיווען אים צו גיפֿינען (דאס האט אלץ דער בעל תפלה דערציילט דעם גבור) ענטפערט דער גבור. איך בין אויף איבער גיגאנגען איבער די אלע ערטער. און איך האב יוא גינומען פון די גילדינע האר פון דעם קינדר. ווארין איך האב גינומען זיבין האר נואס זיי האבין אליילי פארבין. און זיי זענען ביי מיר זייער טייער. און איך בין גיזעסין און האב מיך מחנה גיווען מיט נואס מיגליך איז מיט גראז און דעסט גלייכין ביז איך האב נישט גיגאט קיין שום וואך זיך מחנה צו זיין. האב איך מיך גילאזט גיין ווי הין איך וועל גיין. און אז איך בין אנוועק

סיפורי

מעשה יב - מבעל תפילה

מעשיות שכא

את הקִשְׁת שְׁלִי שָׁם. הַשִּׁיב הַבַּעַל תְּפִלָּה: אֲנִי רֵאִיתִי אֶת הַקִּשְׁת הַזֶּה, וְיַדְעֵתִי שְׁבוֹדָאֵי הוּא קִשְׁת שְׁלֶךְ - אֶךְ לֹא הָיִיתִי יָכוֹל לְמַצֵּא אוֹתָךְ. וְסִפֵּר יוֹתֵר הַגְּבוּר לְהַבַּעַל תְּפִלָּה שְׁכַשְׁהֶלֶךְ מִשָּׁם, הָיִיתִי הוֹלֵךְ וְכָא עַד שְׁפָגַעְתִּי בְּהַמְחַנָּה הַנַּ"ל, וְנִכְנַסְתִּי לְתוֹכָם, כִּי הָיִיתִי רַעֲב מְאֹד וְהָיִיתִי רוֹצֵה לְאָכֵל, וְחִתְּךָ כְּשֹׁנְכַנְסְתִּי לְתוֹכָם קָבְלוּ אוֹתִי לְמִלְךָ עֲלֵיהֶם כַּנַּ"ל; וְעַתָּה אֲנִי הוֹלֵךְ לְכַבֵּשׁ הָעוֹלָם, וְכוּנַנְתִּי: אוֹלֵי אוֹכֵל לְמַצֵּא אֶת הַמֶּלֶךְ עִם הָאֲנָשִׁים שְׁלוֹ הַנַּ"ל.

וְדַבֵּר הַבַּעַל תְּפִלָּה עִם הַגְּבוּר: מַה עוֹשִׂים עִם הָאֲנָשִׁים הַלְלוּ, דְּהִינּוּ בְּנֵי הַמְּדִינָה הַנַּ"ל שֶׁנִּפְלוּ בְּתַאֲנוּת מִמּוֹן כָּל-כֶּף עַד שְׁבָאוּ לְשִׁטוֹתִים כְּאֵלוֹ, שְׁבַעֲלֵי הַמְּמוֹן הֵם אֲלֵהוֹת אֲצֵלָם וְשָׂאָר עֲוִינֵי שִׁטוֹת הַנַּ"ל שֵׁישׁ לְבַנֵּי מְדִינָה זֹאת. עֲנֵה וְאָמַר הַגְּבוּר לְהַבַּעַל תְּפִלָּה, שְׁשִׁמַּע מִהַמֶּלֶךְ שְׁמִכָּל הַתַּאֲוֹת אֲפָשָׁר לְהוֹצִיא אֶת מִי שֶׁנִּפְּל לְתוֹכָם, אֶךְ מִי שֶׁנִּפְּל לְתַאֲוָה זֹו שֶׁל מְמוֹן - אֵי אֲפָשָׁר

גיגאנגען פון דעם אָרט. האב איך פארגעסן מיין בויגין דארט. ענטפערט דער בעל תפלה. איך האב גיזעהן דעם בויגין. האב איך גוואוסט אז דאס איז בנודאי זיין בויגין. נאר איך האב דיר נישט גיקענט גיפינען. האט דער גבור ווייטער דער ציילט דעם בעל תפלה. אז ווי איך בין אנוועק גיגאנגען פון דעם אָרט. בין איך אזוי גיגאנגען ביז איך האב באגעגנט די מחנה הנ"ל (דעיינו די שאר פון די גבורים בעלי אברים הנ"ל) בין איך צווישן זיי אריין גיגאנגען. ווארין איך בין זייער הונגעריק גיווען. האב איך גינואלט עסין. און תיכף ווי איך בין אריין גיקומען צווישן זיי. האבין זיי מיך תיכף אויף גינומען פאר א מלך כנ"ל. און היינט גיי איך אפגעמען די וועלט. און מיין פנונה איז. טאמער וועל איך קענען גיפינען דעם מלך מיט די לייט הנ"ל.

האט דער בעל תפלה אנגיהויבן צו שמוסין מיט דעם גבור וואס טוט מען מיט די לייט. דעיינו מיט דער מדינה. וואס זיי זענען אזוי אריין גיפאלין אין דער תאנה פון געלט. ביז זיי זענען ארויס גיקומען אויף אזוינע ווילדע נארישקייט. אז די וואס האבין אסאך געלט זענען ביי זיי גאטין. און אזוי די איבריגע נארישקייט וואס די מדינה האט. האט דער גבור גיענפערט דעם בעל תפלה. אז ער האט גיהערט פון דעם מלך. אז פון אלע תאוות קאן מען ארויס נעמען. דעם וואס ער איז אריין גיפאלין אין זיי. נאר דער וואס ער איז אריין גיפאלין אין דער תאנה פון געלט. קאן מען

לקט רמזים

בבחינת "גם את בדם בריתך שלחתי אסיריך מבור אין מים בו", כמבואר בהתורה "צוית צדק" וכו', עיין שם. וכשנופל חס ושלום, ונשתקע בתאות ממון, אז חס ושלום כמעט אפס תקוה להוציאו משם. וזהו בחינת מה שהבאתי לעיל דברי רבינו זכרוננו לברכה בהמעשה של הבעל תפילה שאמר שמי שנופל לתאות ממון אי אפשר

ענה ואמר הגיבור להבעל תפילה, ששמע מהמלך, שמכל התאוות אפשר להוציא את מי שנפל לתוכם וכו': עיקר נסיון האדם הוא בתאוה זאת של משגל, אבל מי שאינו זוכה לעמוד בזה ופוגם בברית חס ושלום, אזי נופל על ידי זה לתאות ממון שנקרא בור אין מים בו וכו', שאי אפשר להנצל משם כי אם על ידי שמירת הברית,

שכב סיפורי מעשה יב - מבעל תפילה מעשיות

בְּשׁוּם אֶפֶן לְהוֹצִיאוֹ מִשָּׁם, וּבְנֹדָאֵי לֹא תִפְעַל כָּלֵל אֶצְלָם, כִּי אֵי אֶפְשָׁר לְהוֹצִיָּאָם מִזֶּה כָּלֵל; רַק שְׁשֻׁמַּע מִהַמְּלֶךְ שְׁעַל-יְדֵי הַדְּרָךְ שֵׁישׁ לְהַחֲרֹב הַנִּל, שְׁמִשָּׁם קָבַל גְּבוּרָתוֹ כְּנִל - עַל-יְדֵי-זֶה יְכוּלִים לְהוֹצִיא מִתְּאֲנָה הַזֹּאת שֶׁל

אִים נִיט אַרְוִיס נְעַמְעֵן דְּעַרְפּוֹן בְּשׁוּם אֶפֶן. כְּכֵן וְנִעֲסֻטוּ בֵּי זַי גָּאָר נִיט פּוֹעֲלִין. וְנֹאֲרִין סַע נִיט גִּימָאֵלְט אַרְוִיס צוֹ נְעַמְעֵן זַי דְּעַרְפּוֹן נָאָר דוֹרְךְ דְּעַם וְנִעַג וְנֹאֵס סַע פֶּאָרְהֶאָנְדִּין צוֹ דְּעַר שְׁנֹוּעַרְד הַנִּל. וְנֹאֵס פּוֹן דְּאַרְט נְעַמְט עַר זַיִן גְּבוּרָה כְּנִל. נָאָר דוֹרְךְ דְּעַם וְנִעַג קֶאָן מְעַן יוֹא אַרְוִיס נְעַמְעֵן

לְקַט רְמוּזִים

במה שיש לו, כי תיכף שיש לו מאה אדומים הוא מתנהג כך שמוכרח לו לפרנסתו יותר ממאתים אדומים, ואם השם יתברך נותן לו אלף אדומים או יותר, הוא מרבה בכלי כסף ובשאר הנהגות גדולות עד שיש לו דחקות פרנסה לפי דעתו, וכשתובעין אותו לצדקה הוא משיב מיד, אי אתה יודע שעכשיו בצוק העתים, ולא כימים הראשונים עכשיו, כי המשא ומתן נלקה ונתמעט ואין מרויחין כי אם פרנסה בדוחק, כי צרכי מרובים מאוד. והוא שוכח חסדי ה' שזה סמוך הרויח כל זה הסך, כי רוב העשירים לא ירשו עשירותם מאבותם, רק רובם ככולם עלו לגדולה מעניות ודחקות, כי רובם היו משרתים תחילה וכיוצא בזה, והשם יתברך הקימם מעפר ומאשפות ונתן להם עשירות כזה לכל אחד כפי מה שחנן אותו, ועינו לא תשבע בכל זה, ולפני שנה או שנתים נדמה לו בעצמו שאם היו לו ארבע מאות אדומים היה מספיק לו מאוד, כי היה צריך להשכיר עצמו לנאמן ומשרת או להשתתף למי שיש לו רק מאתים, ועכשיו יש לו בעצמו שני אלפים אדומים ועדיין אינו מספיק לו לריבוי צרכיו שהרבה על עצמו, כאילו הוא נולד עם כל זה, כאילו חייו תלויים בזה, ונדמה לו שאי אפשר לו לקמץ בשום דבר, רק בדבר אחד הוא מקמץ, דהיינו בצדקה, שכשתובעין אותו לצדקה הוא משיב, צרכי מרבים והפרנסה דחוקה עכשיו. ולא ישיב אל ליבו לא דעת ולא תבונה לאמור, אדרבא, מאחר שצרכי מרובים כל כך ואני נצרך להשם יתברך בכל עת ורגע, אני צריך להרבות בצדקה בכל עת. כי זאת יודעים הכל שהכל

להוציאו משם, ומכל התאוות יכולין להוציא, אפילו מתאוות ניאוף, חרץ מתאוה זאת של ממון, ובזה גרוע תאוות ממון גם מתאוות נאוף, כי תאוות ממון היא עיקר הנפילה של האדם שבא לו על ידי תאוות ניאוף, היינו מי שלא התגבר על יצרו ופגם בתאוות ניאוף, אזי עבירה גוררת עבירה, וכשאינו זוכה להתגבר לשוב אזי מפילין אותו נפילה גדולה, דהיינו שמפילין אותו לתאוות ממון, ונופל עליו עול הפרנסה וריבוי הצטרכותו, ובאין עליו טרדות גדולות ויגיעות רבות ודאגות עצומות וכעס ומכאובות ובלבולים רבים בענין הממון, בחינת בעצבון תאכלנה, בחינת בועת אפיך תאכל לחם וכו', ונטרד כל ימיו, חס ושלום, בתאות ממון, בחינת משכימי קום מאחרי שבת אוכלי לחם העצבים וכו', ואז כשנטרד בתאות ממון אז אי אפשר להוציאו משם עוד כי אם על ידי הדרך שיש להגבור הנ"ל, אם יזכה להתקרב לצדיק גדול ונורא כזה שידע מהדרך הזה.

וכן אנו רואין בחוש שכל זמן שאין האדם נופל עדיין לתאוות ממון, אף על פי שהוא משוקע בתאוותיו, עדיין אפשר לדבר עמו ביראת שמים ולהמשיכו ולקרבו להשם יתברך ולהוציאו מתאוותיו הרעות, אבל כיון שנפל ונשקע בתאות ממון, בפרט כמו ששכיח עכשיו שכל אחד רוצה דייקא להרבות צרכיו להתנהג בדרך הנגידיים, ואפילו עניים ואביונים וקטנים במעלה מסתכלין בכל עת להתנהג בגדולות במלבושים נאים ובדירות וכלים נאים, ומכל שכן מי שיש לו עשירות קצת, שהוא עכשיו עני ביותר, מחמת שמסתכל תיכף בגדולות, ולא תשבע עינו לעולם

סיפורי

מעשה יב - מבעל תפילה

מעשיות שגג

מִמּוֹן אֶת מִי שֶׁנֶּפֶל וְנִשְׁקַע בְּתוֹכָהּ. וַיֵּשְׁבוּ יַחַד אֵיזָה זְמַן, הַגָּבוֹר עִם הַבַּעַל תְּפִלָּה, וְעַל עֲגִינֵן הַנִּלְשָׁל שֶׁל בְּנֵי הַמְּדִינָה הַנִּלְשָׁל, שֶׁבִקְשׁוּ מֵהַבַּעַל תְּפִלָּה שְׂיֵצֵא אֶל הַגָּבוֹר בְּשִׁבְלֵם כַּנִּלְשָׁל - הִרְחִיבוּ הַזְּמַן, הֵינּוּ שֶׁהַבַּעַל תְּפִלָּה פָּעַל אֶצְל הַגָּבוֹר לְהִרְחִיב לָהֶם הַזְּמַן, לְבְנֵי הַמְּדִינָה, וְנָתַן לָהֶם אֲרָכָא אֵיזָה זְמַן. וּמָסְרוּ סִמְנִים זֶה לָזֶה, הֵינּוּ הַגָּבוֹר וְהַבַּעַל תְּפִלָּה מָסְרוּ סִמְנִים זֶה לָזֶה, כְּדֵי שְׂיִוְכְּלוּ

פון דער תאנה פון געלט. דעם וואס ער איז דרינגען אריין גיפאלין. (אזוי האט ער גיהערט פון דעם קול) איז דער גבור מיט דעם בעל תפלה אנוועק גיזעסן א צייט אין איינעם. און מפת דער מדינה הנל וואס זיי האבין עס גיבעטין דעם בעל תפלה אז ער זאל ארויס גיין צו דעם גבור פון זייערשט וועגין. כנל. האבין זיי מרחיב זמן גינען. דהיינו דער בעל תפלה האט איינגיבעטין דעם גבור אז ער זאל זיי גיבין א צייט (דהיינו וואס ביז אין דער צייט זאל ער זיי גאר ניט טון) האט ער זיי גיגבן פריי א צייט דערנאך האבין זיי זיך גימאכט סימנים צווישן זיך. דהיינו דער בעל תפלה מיט דעם גבור האבין

לקט רמזים

הזמן: מבואר מדברי אדמו"ר זצ"ל שהעשרה אנשים של המלך הם בחינת העשר ספירות, וממילא מובן מזה אשר הגיבור הוא כנגד מידת הגבורה והדין, והוא בגבורותיו הקשות רוצה להחריב את העולם אם לא יכנעו ליבם הערל לשוב בתשובה שלימה, וכמבואר בהמעשה של הבעל תפילה אשר הגיבור לא רצה רק הכנעה ואם לאו היה מחריבם.

וכן דיבר מזה פעם אחת מורינו הצדיק הר"ר נתן זצ"ל שזה הוא ענין מה שאחר הקללות שבתורת כהנים שהם ממידת גבורתו ודינו של הקב"ה נאמר או אז יכנע לבכם הערל, וזה שסיים הכתוב בסוף מלאכי הנה אנכי שולח לכם את אליהו הנביא והשיב וכו', היינו שישובו בתשובה שלימה, פן אבוא והכיתי את הארץ חרם, היינו כנל.

אך הצדיקים בתפילותיהם הנוראות ממתיקים הדינים, והם פועלים שיאריך אפו וירחיב להם זמן אולי ישובו, וכמבואר בהמעשה הנל אשר הבעל תפילה והממונה על האוצרות פעלו אצל הגיבור שירחיב זמן להמדינה שנפלה לתאוות ממון, וה' יתברך עזר בזכות תפילותיו של הבעל תפילה הכשר שנגמר גמר התיקון ונתתקנו כולם.

(פירוש על המעשיות לר' אברהם ב"ר נחמן)

מהשם יתברך לבד, כי לא בכח יגבר איש, כי אלקים שופט זה ישפיל וזה ירים, ואין חכמה ואין תבונה ואין עצה לנגד ה' לאסוף הון בעצמו, ואי אפשר להרויח פרוטה אחת בלי ישועת ה' וחסדו הגדול, כי הוא הנותן כח ועצה לעשות חיל ועשירות ופרנסה, והוא יתברך ציוה והזהיר בכמה וכמה אזהרות לחוס על דל ואביון ולתת לו בעין יפה די מחסורו אשר יחסר לו, כמבואר בהתורה ובכל הספרים גודל מעלת מצות צדקה ששקולה ככל התורה כולה. והבטיח אותנו, "כי בגלל הדבר הזה יברכך ה' אלקיך", וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, עשר בשביל שתתעשר. ואיך יעז פניו לקמץ בצדקה בשביל הצטרכותו הרבים שהרבה לעצמו, כאלו הוא מוכרח על פי גזירת המלך לקנות מרגליות ותכשיטין לאשתו, וכלי כסף הרבה ובגדים מיחדים לו ולאשתו ולכל בניו ובנותיו, הכל כמנהג הנגידים הגדולים דייקא שיש להם אלפים ורובבות, ועל העני צועק בקול גדול, למה אתן לו, כי יש לו הרחבה יותר ממני, כי כל העופות והאוזות קונים העניים וכו', וכיוצא בדיבורים כאלה הנשמעים מפי כמה נגידים וכו'.

(ליקוטי הלכות אבן העזר הלכות קידושין הלכה ג')

שהבעל תפילה פעל אצל הגיבור להרחיב להם

לידע אַחד מַחברו; וְהֵלֵךְ לוֹ הַבַּעַל תְּפִלָּה לְדַרְכוֹ.

וּבְדַרְךָ הַלּוֹכוֹ שֶׁל הַבַּעַל תְּפִלָּה רָאָה שְׁהוֹלְכִים אַנְשִׁים וּמִתְפַּלְלִים, וְנוֹשְׂאִים חֲבוּרִים שֶׁל תְּפִלוֹת. וְנִתְרָא מֵהֶם, וְגַם הֵם נִתְרָאוּ מִמֶּנּוּ. וְעָמַד לְהִתְפַּלֵּל, וְגַם הֵם הִתְפַּלְלוּ. אַחֲר־כֵּן שָׁאַל אוֹתָם: מִי אַתֶּם? הֲשִׁיבוּ לוֹ: שְׂבַעַת שְׁהִיָּה רויח סַעְרָה הַנִּי"ל, שָׂאָז נִפְרְדוּ בְּנֵי הָעוֹלָם לְמִינֵיהֶם, אֱלוֹ בְּחֵרוֹ בְּזָה וְאֱלוֹ בְּזָה (כָּל הַמְּבָאָר לְמַעַלָּה חֲלוּקֵי הַפְּתוּת הַנִּי"ל), אַז אֲנַחְנוּ בְּחֵרְנוּ לָנוּ לְעֶסֶק בַּתְּפִלָּה תְּמִיד לְהֵשֵׁם יְתִבְרַךְ; וּבִקְשָׁנוּ וּמְצָאנוּ בַּעַל תְּפִלָּה אֶחָד, וְעָשִׂינוּ אוֹתוֹ לְמִלְךָ. כְּשִׁשְׁמַע זֹאת הַבַּעַל תְּפִלָּה הַזֶּה, הוֹטֵב הַדְּבָר בְּעֵינָיו מְאֹד, כִּי בְּזָה הוּא חֲפִץ; וְהִתְחִיל לְדַבֵּר עִמָּהֶם, וְגִלָּה לָהֶם סֵדֵר תְּפִלוֹתָיו וְחֲבוּרָיו וְעִנְיָנוּ. כְּשִׁשְׁמַעוּ דְּבָרָיו נִפְתְּחוּ עֵינֵיהֶם, וְרָאוּ גֹדֵל מַעֲלָתוֹ שֶׁל הַבַּעַל תְּפִלָּה הַזֶּה, וְתַכְף עָשׂוּ אוֹתוֹ לְמִלְךָ עֲלֵיהֶם, כִּי הִמְלִיךְ שָׁלָהֶם מַחֵל לוֹ הַמְּלוּכָה, מִחֲמַת שְׂרָאוּ שֶׁהוּא מְפָלֵג בְּמַעֲלָה יְתֵרָה מְאֹד מְאֹד. וְלָמַד עִמָּהֶם הַבַּעַל תְּפִלָּה הַזֶּה, וְהָאִיר עֵינֵיהֶם, וְעָשָׂה אוֹתָם לְצַדִּיקִים גְּמוּרִים גְּדוֹלִים מְאֹד; כִּי הֵם הָיוּ מִתְחַלְּה גַם-כֵּן צַדִּיקִים (מֵאַחַר שֶׁעָסְקוּ בַּתְּפִלָּה כַּנִּי"ל), אַךְ זֶה הַבַּעַל תְּפִלָּה הָאִיר עֵינֵיהֶם

צווישן זיך גימאכט סימנים. כדי איינער זאל קענען האבין א ידיעה פון דעם אנדערן. דערנאך איז זיך דער בעל תפילה ארום גיגאנגען אין זיין וועג אריין. ווי דער בעל תפילה איז אזוי גיגאנגען. האט ער דערזעהן אז סע גייען מענשן און בעטין גאט ברוך הוא. און זענען מתפלל. און זיי טראגין ספרים פון תפילות. האט ער זיך גישראקין פאר זיי. און זיי האבין זיך פאר אים אויף דערשראקין. האט ער זיך גישטעלט מתפלל זיין. און זיי האבין זיך אויף גישטעלט מתפלל זיין. דערנאך האט ער זיי גיפּרעגט. ווער זענט איר. האבין זיי אים גיענפערט. באַשׂוּר דַעמוֹלֵט אַז דַעַר רויח סַעְרָה איז גִיוֹעַן כַּנִּי"ל. האט זיך דעמולט די וועלט צוטיילט אויף כמה כתות. די האבין זיך אויסגיקליבן דאס. און די האבין זיך אויסגיקליבן דאס (אזוי ווי פריר איז גישטאנען די אלע פתות) דעמולט האבין מיר זיך אויסגיקליבין אז דער עיקר תכלית איז נאר עוסק צו זיין תמיד אין תפילה צו השם יתברך. האבין מיר זיך גיזוכט. און מיר האבין גיפונען א בעל תפילה. און מיר האבין אים גימאכט פאר א מלך. ווי דער בעל תפילה האט דאס דערזעהט. איז דאס אים זייער וואויל גיפּעלין. ווארין דאס וויל ער זיך. האט ער מיט זיי אַנגִיהויבין צו שמוסין. און האט זיי גוויזין דעם סדר פון זיינע תפילות און זיינע ספרים און זיינע זאכין וואס ער האט אויף תפילות. ווי זיי האבין דערזעהט זיינע רייד. האבין זיך זיי די אויגין גיעפּינט. און זיי האבין גיזעהן דאס גרויסקייט פון דעם בעל תפילה. האבין זיי אים תיכף גימאכט פאר א מלך איבך זיך. ווארין זייער מלך האט אים מוחל גיווען די מלוכה. ווארין זיי האבין גיזעהן אז ער איז זייער א גרויסער מאן. האט דער בעל תפילה מיט זיי גילערניט. און האט זיי גיעפּינט די אויגין. און האט זיי גוויזין ווי אזוי תפילה צו טאן צו השם יתברך. און ער האט זיי גימאכט פאר זייער גרויסע צדיקים גמורים. ווארין זיי זענען זיך פריר אויף גיווען צדיקים. ווארין זיי האבין זיך עוסק גיווען נאר אין תפילה. לוישמיר דער בעל תפילה האט זיי גיעפּינט די אויגין ביז זיי זענען גיווארין זייער גרויסע צדיקים.

סיפורי

מעשה יב - מבעל תפילה

מעשיות שבה

עד שַׁנְעָשׂוּ צַדִּיקִים נוֹרָאִים מְאֹד. וְשָׁלַח הַבַּעַל תְּפִלָּה אֲנָרַת לְהַגְבֹּר הַנְּל, וְהוֹדִיעוּ אֵיךְ שָׁזָכָה וּמָצָא אֲנָשִׁים פְּאָלוּ וְנַעֲשָׂה עֲלֵיהֶם מְלָךְ. וּבְנֵי הַמְּדִינָה שָׁל מְמוֹן הַנְּל הָיוּ עוֹסְקִים יוֹתֵר בְּעַבְדוֹתָם כְּכֹל הַנְּל. וְהַזְמַן שֶׁהַגְּבִיל עִמָּהֶם הַגְּבֹר הַנְּל הָיָה מְמַשְׁמֵשׁ לְבוֹא, וְנִתְפַחְדוּ מְאֹד, וַעֲשׂוּ עֲבֹדוֹתָם הַנְּל, וְהִקְרִיבוּ קִרְבָּנוֹת וּקְטֹרֶת, וַעֲסָקוּ בַתְּפִלוֹת שְׁלָהֶם שֶׁהָיוּ מִתְפַּלְלִים לְאַלְקוֹתָם הַנְּל. וְנִסְפָּם בִּינֵיהֶם שֶׁהֵם מְכַרְחִים (לְקַיֵּם עֲצָתָם הַרְאִשׁוֹנָה, דְּהֵינּוּ) לְשַׁלַּח אֶל הַמְּדִינָה שִׁישׁ בָּהּ עֲשִׂירוֹת מְפֹלָג פְּנְל, אֲשֶׁר לְפִי דַעְתָּם הָיוּ כָּל בְּנֵי אוֹתָהּ הַמְּדִינָה כְּלָם אֲלָקוֹת פְּנְל; וְהֵם יוֹשִׁיעוּ אוֹתָם בְּנֹדָאֵי פְּנְל, מֵאֲחַר שֶׁכְּלָם הֵם אֲלָקוֹת פְּנְל. וְשָׁלְחוּ שְׁלוּחִים לְשָׁם.

וּבְדַרְךָ הַלּוֹכִים (שֶׁל הַשְּׁלוּחִים) לְשָׁם תָּעוּ וְהִלְכוּ, וּמָצְאוּ אֶדָם שֶׁהָיָה הוֹלֵךְ עִם מַקְל, שֶׁהַמַּקְל שָׁלוּ - הָיָה עוֹלָה יוֹתֵר מִכָּל אֲלָקוֹתָם, הֵינּוּ שֶׁהַמַּקְל שָׁלוּ הָיָה עִם אֲבָנִים טוֹבוֹת יְקָרִים, אֲשֶׁר זֶה הַמַּקְל הָיָה שְׁנֵה יוֹתֵר מִכָּל הַעֲשִׂירוֹת שֶׁל כָּל אֲלָקוֹתָם הַנְּל (הֵינּוּ בֵּין הַאֲלָקוֹת שֶׁבְּמִדְיָנָתָם וּבֵין הַאֲלָקוֹת שֶׁהִלְכוּ אֲצֵלָם, כִּי הַמַּקְל הָיָה

הָאֵט דָּעַר בַּעַל תְּפִלָּה גִישִׁיקֵט אַ בְּרִיב צוּם גִּיבּוֹר. אֲזַן הָאֵט אִים מוֹדִיעַ גִּינּוּעַן. אֲזַ עַר הָאֵט זוֹכָה גִינּוּעַן אֲזַן הָאֵט גִּיפּוֹנָעַן אֲזוֹינָעַ מַעֲנָשׁן וּוי עַר וּוִיל. אֲזַן אִיד גִּינּוּוֹרִין מְלָךְ אִיבַעַר וּוי. אֲזַן דִּי מְדִינָה הַנְּל (דְּהֵינּוּ דִּי מְדִינָה פּוֹן גַּעֲלֵט וּוֹאס בִּי וּוי אִיד דָּאס גַּעֲלֵט דָּעַר עִיקַר גִּינּוּעַן וְכוּ' פְּנְל) וּוי הָאֲבִין וּוייטַעַר עוֹסֵק גִּינּוּעַן אִין וּוייַעַרַע וְאֲכִין אֲזַן אִין וּוייַעַרַע עֲבֹדוֹת (דְּהֵינּוּ וּוֹאס וּוי פֿלַעַגִּין טוֹן וּוִילְדַע וְאֲכִין אֲזַן הָאֲבִין מְקָרִיב גִּינּוּעַן קִרְבָּנוֹת צוּ וּוייַעַרַע גִּינּוּעַן צוּ דִּי וּוֹאס הָאֲבִין גִּיהָאֵט פִּיל גַּעֲלֵט פְּנְל) אֲזַן דִּי צִיִּיט וּוֹאס דָּעַר גְּבוֹר הָאֵט וּוי נֶאֱדָף גִּיגִיבֵן. הָאֵט שׁוֹיִן אֲנָגִיָּהוּיבִין בְּאֵלְד אִוִּיס צוּגִיִּין דִּי צִיִּיט. הָאֲבִין וּוי זִיף וּוייַעַרַע גִּישְׂרָאֲקִין. אֲזַן וּוי הָאֲבִין גִּישְׂטָן וּוייַעַרַע עֲבֹדוֹת. אֲזַן הָאֲבִין מְקָרִיב גִּינּוּעַן קִרְבָּנוֹת אֲזַן קְטוֹרֶת אֲזַן הָאֲבִין עוֹסֵק גִּינּוּעַן אִין וּוייַעַרַע תְּפִילוֹת וּוֹאס וּוי פֿלַעַגִּין מִתְפַּלֵּל צוּ זִיִּין צוּ וּוייַעַרַע גִּישְׂטָן. וּוי הָאֲבִין גִּישְׂטָן אַ תְּיָהֲלַע. דְּהֵינּוּ אֲזוּי אַ מַעֲנָשׁ וּוֹאס עַר הָאֵט וּוייַיִג גַּעֲלֵט אֲזַן הָאֲבִין אִים מְקָרִיב גִּינּוּעַן פֶּאָר אַ קִרְבָּן צוּ וּוייַעַרַע גִּישְׂטָן. אֲזַן סַע אִיד בִּי וּוי גִּיבְלִיבֵן דִּי דִּיעָה אֲזַן וּוי מוֹדִין טוֹן דִּי עֲרָשְׁטַע עֲצָה וּוֹאס מַע הָאֵט וּוי גִּיגִיבֵן. אֲזַן וּוי זְאֵלִין שִׁיקִין צוּ דָּעַר מְדִינָה וּוֹאס וּוי זְעַנְעַן דָּאָרְט אֲלַע גִּישְׂטָן וּוֹאֲרִין וּוי הָאֲבִין דָּאָרְט וּוייַעַרַע וּוִילְד גְּרוּיס עֲשִׂירוֹת (וּוֹאס נֶאֱדָף וּוייַעַרַע דִּיעָה נֶאֱדָף זְעַנְעַן וּוי אֲלַע גִּישְׂטָן וְכוּ' פְּנְל) אֲזַן דִּי מְדִינָה וּוֹעֵט וּוי בְּנֹדָאֵי הַעֲלָפִין. וּוֹאֲרִין וּוי זְעַנְעַן זִיף אֲלַע גִּישְׂטָן פְּנְל. הָאֲבִין וּוי אֲזוּי גִּישְׂטָן. אֲזַן הָאֲבִין גִּישִׁיקֵט שְׁלוּחִים אֲהִין צוּ דָּעַר מְדִינָה הַנְּל.

דָּעַרְוִיִּיל אִין וּוֹעַג. וּוי דִּי שְׁלוּחִים זְעַנְעַן גִּישְׂטָן. זְעַנְעַן וּוי פֶּאָרְבְּלָאָנְדְּזַעַט גִּינּוּוֹרִין. הָאֲבִין וּוי דָּעַרְזַעַהֵן אַ מַעֲנָשׁ וּוֹאס עַר אִיד גִּישְׂטָן מִיט אַ שְׁטַעֲקִין. וּוֹאס וּוי שְׁטַעֲקִין הָאֵט אֲנָגִיָּטְרָאֲפִין מַעַר פּוֹן אֲלַע וּוייַעַרַע גִּישְׂטָן. דְּהֵינּוּ דָּעַר שְׁטַעֲקִין וּוייַעַרַע אִיד גִּינּוּעַן גִּישְׂטָן מִיט וּוייַעַרַע טִייעַרַע דוּמִיטִין. וּוֹאס דָּעַר שְׁטַעֲקִין אִיד וּוֹעַרְט גִּינּוּעַן מַעַר אִידְעַר דָּאס עֲשִׂירוֹת פּוֹן וּוייַעַרַע אֲלַע גִּישְׂטָן. מַע זְאֵל צוּם אִוִּיף נַעֲמַעַן גָּאָר דָּאס עֲשִׂירוֹת פּוֹן וּוייַעַרַע גִּישְׂטָן אֲזַן אֲפִילוּ פּוֹן דִּי גִּישְׂטָן פּוֹן יַעֲנַעַר מְדִינָה וּוֹאס וּוי גִּישְׂטָן צוּ וּוי אִיד דָּעַר שְׁטַעֲקִין מַעַר וּוֹעַרְט גִּינּוּעַן פּוֹן וּוייַעַרַע אֲלַע עֲשִׂירוֹת. וּוִידְעַר אִיד דָּעַר מַעֲנָשׁ גִּישְׂטָן אִין אַ קִישְׂטָן וּוֹאס סַע אִיד אִין אִים גִּינּוּעַן דוּמִיטִין. וּוֹאס דָּעַר קִישְׂטָן

שבו סיפורי מעשה יב - מבעל תפילה מעשיות

שנה יותר מכל העשירות של כלם). גם היה הולך בכובע שקורין "קאפיליש", שהיה קבוע בו אבנים טובות, שהיה שנה הון רב. ותכף ומיד נפלו לפניו בכריעה והשתחויה, פי לפי דעתם היה האדם הזה אלוך על כל אלקים שלהם, מאחר שיש לו עשירות מכל כזה (והאדם הזה שפגעו הוא היה הממנה על האצרות של המלך הנ"ל). ואמר להם האדם הזה: זה הוא חדוש אצלכם (בלשון תמה)? בואו עמי ואראה לכם עשירות. והולך אותם אל הנה שהיה מסדר שם אוצר המלך, והראה אותם את האוצר; ותכף ומיד נפלו בכריעה והשתחויה, כי זהו אלוך על כל אלקים לפי דעתם (הסכלה והנבוכה, שהיה אצלם עקר האמונה הממון והעשירות פנ"ל). אך קרבנות לא הקריבו שם (פי לפי דעתם הנ"ל שהוא אלוך על נכו' בנדאי היו מקריבים את עצמן לאלוהי כזה, אך נכו'), כי כשיצאו אלו השלוחים, הזהירו אותם שבתורה לא יהיו מקריבים קרבנות; כי חששו שאם ירצו בתורה להקריב קרבנות - לא ישאר מהם כלום, כי אולי ימצאו איזה אוצר בתורה, אולי ילך אחד לבית הכסא וימצא שם אוצר (והוא אצלו אלוך פנ"ל), ויתחילו להקריב את עצמן אליו, ולא ישאר מהם אחד, על-כן הזהירו את השלוחים (הינו בני המדינה הזהירו את השלוחים) שבתורה לא יקריבו קרבנות כלל, על-כן לא הקריבו אלו השלוחים קרבנות לזה הממנה הנ"ל. אבל זה היה ברור אצלם, שהוא אלוך על כל אלקים, מאחר שיש לו עשירות עצום ורב כזה.

אז אוף ווערט גווען ווילד פיל. ווי די שלוחים האבין דעם מענטשן דערנען. זענען זיי תיכף אנידער גיפאלן פאר אים בכריעה והשתחויה. (דהיינו זיי האבין זיך גיבוקט פאר אים זייער פיל) ווארין נאך זייער נארישע דיעה נאך איז זיך דער מענש א גאט איבער אלע גאטין. ווארין ער האט זיך אזוי א ווילד גרויס עשירות (און דער מענטש וואס זיי האבין באנגעניט דאס איז גיווען דער ממנה על האצרות פון דעם מלך הנ"ל) האט דער מענש גיזאגט צו זיי. האט דאס איז ביי אייך א חידוש. קומט מיט מיר וועל איך אייך ווייזן עשירות. האט ער זיי גיפירט אויף דעם בארג וואס דארט איז גיווען אויס גיסדר'ט דער אוצר פון דעם מלך. האט ער זיי גוויזן דעם אוצר. ווי זיי האבין דערנען דעם אוצר. זענען זיי תיכף אנידער גיפאלן בכריעה והשתחויה. ווארין ער איז זיך א גאט איבער אלע גאטין (נאך זייער נארישע פארפירטע דיעה. וואס ביי זיי איז דער עקר אמונה גיווען דאס געלט פנ"ל) נאר קיין קרבנות האבין זיי נישט מקריב גיווען. ווארין נאך זייער דיעה נאך אז דער איז אזוי א גאט נכו' וואלט זיי זיך צו אים בונדאי מקריב גיווען. נאר מע האט די שלוחים אנגיזאגט. אז אין וועג זאלן זיי קיין קרבנות נישט מקריב זיין. ווארין זיי האבין מורא גיהאט. אז זיי וועלן אין וועג קרבנות מקריב זיין. וועט פון זיי גאר נישט בלייבן. ווארין טאמער וועט איינער פון זיי גיפינען איין אוצר אין וועג. טאמער וועט איינער גיין אין בית הכסא אריין און וועט דארט גיפינען איין אוצר. וועט ער זיך וועלן מקריב זיין צו אים. וועט פון זיי קיינער נישט בלייבן. איבער דעם האבין די מדינה אנגיזאגט די שלוחים אז אין וועג זאלן זיי קיין קרבנות נישט מקריב זיין.

סיפורי

מעשה יב - מבעל תפילה

מעשיות שכו

וְנִתְיָשְׁבוּ אֵלָיו הַשְּׁלוֹחִים: לָמָּה לָהֶם לַיְלָף אֶל הָאֱלֹקוֹת הַנְּ"ל, דְּהֵינּוּ אֶל הַמְּדִינָה שֶׁהֵיוּ עֲשִׂירִים מִפְּלָגִים מְאֹד שֶׁהֵם אֶצְלָם כְּלָם אֱלֹקוֹת כַּנְּ"ל; כִּי הֲלֹא אֶצְלָה זֶה הָאִישׁ - בְּנֹדָאֵי יוֹכְלוּ לְקַבֵּל יְשׁוּעָה, כִּי הֲלֹא זֶה הָאִישׁ הוּא אֱלֹךְ גְּדוֹל עַל כְּלָם (לְפִי דַעְתָּם הֲרַעָה הַנְּ"ל), מֵאַחַר שֶׁיֵּשׁ לוֹ עֲשִׁירוֹת עֲצוּם וּמְפָלֵג כְּזֶה (כַּפְּלִי כַּפְּלִים יוֹתֵר מִכְּלָם). עַל-כֵּן בִּקְשׁוּ מִזֶּה הָאִישׁ שֶׁיִּלְךָ עִמָּם לְמְדִינָתָם, וְנִתְרַצָּה לָהֶם וְהִלְךָ עִמָּם. וּבָא לְמְדִינָתָם, וְהִיזָה אֶצְלָה בְּנֵי הַמְּדִינָה שֶׁמָּחָה גְּדוֹלָה שֶׁמִּצָּאוּ אֱלֹךְ כְּזֶה, כִּי הֵיוּ בְּטוֹחִים שֶׁעַל-יָדוֹ יִהְיֶה לָהֶם תְּשׁוּעָה בְּנֹדָאֵי, מֵאַחַר שֶׁהוּא אֱלֹךְ כְּזֶה (לְפִי דַעְתָּם), כִּי יֵשׁ לוֹ עֲשִׁירוֹת עֲצוּם כְּזֶה. וְצָוָה זֶה הָאִישׁ (שֶׁהוּא הַמְּמַנֶּה שֶׁל הַמְּלָךְ הַנְּ"ל, שֶׁקָּבְלוּ אוֹתוֹ בְּנֵי הַמְּדִינָה הַזֹּאת לְאֱלֹךְ) שֶׁקֹּדֶם שֶׁיִּהְיֶה סֹדֵר מִתְקַן וְנִכּוֹן בְּמְדִינָה - לֹא יִקְרִיבוּ קְרִבְנוֹת כְּלָל (כִּי בְּאֵמֶת זֶה הַמְּמַנֶּה שֶׁל הַמְּלָךְ הֵיךְ צָדִיק גְּדוֹל, כִּי הֵיךְ מֵאַנְשֵׁי הַמְּלָךְ הַנְּ"ל שֶׁהֵיוּ כְּלָם צְדִיקִים גְּדוֹלִים מְאֹד, וּבְנֹדָאֵי הֵיךְ מִמָּאָס מְאֹד בְּכָל הַמְּנַהֲגִים הַרְעִים וְהַשְּׁטוּתִים שֶׁל אוֹתָהּ הַמְּדִינָה; אִךְ עֲבִין לֹא הֵיךְ יָכוֹל לְהִשָּׁב אוֹתָם מִדַּרְכָּם הַרְעָה, אִךְ צָוָה לָעַת עֲתָה שֶׁעַל-כָּל-פְּנִים לֹא יִקְרִיבוּ קְרִבְנוֹת). וְהִתְחִילוּ בְּנֵי הַמְּדִינָה לְבַקֵּשׁ מֵאִתּוֹ אוֹדוֹת הַגְּבוּר הַנְּ"ל שֶׁעֲמַד עֲלֵיהֶם; וְגַם הַמְּמַנֶּה עָנָה: אֶפְשָׁר הוּא זֶה הַגְּבוּר (הַיְדוּעַ לוֹ). וְהִלְךָ זֶה הַמְּמַנֶּה וַיֵּצֵא אֶל הַגְּבוּר, וּבִקְשׁ מֵאַנְשֵׁי שֶׁל הַגְּבוּר אִם אֶפְשָׁר לְהִתְרַאוֹת פְּנִים עִמּוֹ. וְאָמְרוּ שֶׁיּוֹדִיעוּ לוֹ וַיִּשְׁאַלוּ אוֹתוֹ,

הָאֲבִין זִיף דִּי שְׁלוֹחִים מִיֵּשֵׁב גִּינְעוּ. נֶאֱדָה וְאִסְרִין זִי שׁוֹיִן גִּינְ צוֹ יַעֲנֵה גְּאִטִּין. דְּהֵינּוּ צוֹ דְּעַר מְדִינָה וְאִסְרִין מֵעַתָּה זִי אֵהִינּוּ גִישְׁקִיט וְאִסְרִין דְּאִרְט זְעִנְעוּן זִי אֶלְע גְּרוֹיִסֵּעַ עֲשִׁירִים וְאִסְרִין בִּי זִי זְעִנְעוּן זִי גְּאִטִּין. אַ מְעַר בְּעֵסְעַר דְּעַר מְעַנְטֵשׁ וְוַעֲט זִיף זִי בְּעֵסְעַר קְעַנְעוּן הַעֲלִפִּין. וְוַאֲרִין עַר אִיז זִיף אַ גְּאִט אִיבְעַר זִי אֶלְע (נֶאֱדָה זִי עֲשִׂינְעוּ דִּיעָה נֶאֱדָה) וְוַאֲרִין עַר הָאִט זִיף אִזוֹי אַ וְוִילְד גְּרוֹיִס עֲשִׁירוֹת מְעַר פּוֹן זִי אֶלְע (כַּפְּלִי כַּפְּלִים). אִיבְעַר דְּעַם הָאֲבִין זִי גִיבְעֵטִין דְּעַם מְעַנְשֵׁן אִז עַר זֶאל מִיט זִי גִינְ אִין זִייעַר מְדִינָה אֲרִינְ. אִיז עַר צוֹ זִי מְרוֹצָה גִינְוַאֲרִין. אִין אִיז מִיט זִי גִינְאֲנְגֵעַן. אִין אִיז גִינְקוֹמְעַן אִין זִייעַר מְדִינָה אֲרִינְ. אִיז בִּי דְּעַר מְדִינָה גִינְוַעֲן אַ גְּרוֹיִסֵּעַ שְׁמָחָה. וְאִסְרִין זִי הָאֲבִין גִינְקִרְגִּין אִזוֹי אַ גְּאִט. וְוַאֲרִין זִי זְעִנְעוּן שׁוֹיִן גִינְוַעֲן פֶּאֲרִזִּיקְעַרְט אִז דְּאִרְט אִים וְוַעֲלִין זִי בְּנֹדָאֵי הָאֲבִין אַ הִילְךָ. וְוַאֲרִין עַר אִיז אִזוֹי אַ גְּאִט וְוַאֲרִין עַר הָאִט זִיף אִזוֹי אַ גְּרוֹיִס עֲשִׁירוֹת. הָאִט דְּעַר מְעַנְשֵׁן גִינְהִיִּסִין (וְאִסְרִין עַר אִיז עַס גִינְוַעֲן דְּעַר מְמַנֶּה עַל הַאֲזִירוֹת פּוֹן דְּעַם מְלָךְ כַּנְּ"ל) אִז אִיידְעַר סְעַ וְוַעֲט זִיין אַ רְעֵכֵט אִין דְּעַר מְדִינָה. זֶאל מְעַן דְּעַרְוִייל קִיין קְרִבְנוֹת נִיט מְקִרִיב זִיין (וְוַאֲרִין דְּעַר מְמַנֶּה אִין כְּאֵמֶת גִינְוַעֲן אַ גְּרוֹיִסֵּעַר צְדִיק. וְוַאֲרִין עַר אִיז גִינְוַעֲן פּוֹן דִּי לִיִּט פּוֹן דְּעַם מְלָךְ וְאִסְרִין זִי זְעִנְעוּן גִינְוַעֲן אֶלְע גְּרוֹיִסֵּעַ צְדִיקִים זִייעַר. הָאִט דְּעַר מְמַנֶּה בְּנֹדָאֵי זִייעַר פִּינֵט גִינְהִיִּסִין דִּי נֶאֱרִישֵׁעַ מְנַהֲגִים פּוֹן דְּעַר מְדִינָה. נֶאֱדָה עַר הָאִט זִיף נֶאֱדָה נִיט גִינְקֵעֲנֵט אֲרוֹיִס פִּירִין פּוֹן זִייעַר שְׁלֵעֲכֵטִין וְנַעַג. לִישְׁמִיר דְּעַרְוִייל הָאִט עַר גִינְהִיִּסִין אִז מְעַן זֶאל תִּשְׁשֵׁעַ קִיין קְרִבְנוֹת נִיט מְקִרִיב זִיין).

הָאִט דִּי מְדִינָה אִים אָנְגִיחְוִיבִין צוֹ בְּעֵטִין מְכַח דְּעַם גְּבוּר הַנְּ"ל. וְאִסְרִין זִי הָאֲבִין פֶּאֲרִין אִים זִייעַר מוֹרָא כַּנְּ"ל. אִין דְּעַר מְמַנֶּה הָאִט זִי אִויף גְּעֵנְפֵעַרְט אוֹיב סְעַ נִיט דְּעַר גִּבּוּר. (וְאִסְרִין עַר וְוִיִּסֵּט) הָאִט זִיף אִויף גִינְהִיִּסִין דְּעַר מְמַנֶּה. אִין אִיז אֲרוֹיִס גִינְאֲנְגֵעַן צוֹם גְּבוּר. אִין עַר הָאִט גִיבְעֵטִין דִּי לִיִּט

והלכו ושאלו אותו, ונתן רשות.

ונכנס הממנה אל הגבור, והכירו זה את זה, והיה ביניהם שמחות גדולות ובכיות פנ"ל. ואמר הגבור להממנה: תדע, שגם הבעל תפלה הכשר שלנו - ראיתו גם-כן, וכבר נעשה מלך (וספרו זה לזה איך נתגלגלו ובאו לכאן). וספר הממנה להגבור שהוא עבר על מקום המלך ועל מקום כל האנשים הנ"ל, אך על שניהם - לא עבר, הינו על מקום הבעל תפלה והגבור, על (מקום) אותם שניהם לא עבר. ודברו יחד הממנה עם הגבור אודות המדינה הנ"ל, על שנתעו ונבוכו פל-כף עד שבאו לשטותים פאלו. השיב הגבור להממנה תשובה הנ"ל שהשיב להבעל תפלה פנ"ל, הינו ששמע מהמלך שמי שנשקע בתאוה זו של ממוץ - אי אפשר לו בשום אופן לשוב ולצאת משם; כי אם על-ידי הדרך שיש להתרחב הנ"ל (שמשם מקבל הגבור פח גבורתו), על-ידי-זה יכולים להוציאם מזה. והרחיבו הזמן עוד יותר, הינו שהממנה דבר עם הגבור להרחיב הזמן עם בני המדינה הנ"ל עוד יותר, ונתן להם הגבור עוד ארכא וזמן. אחר-כך מסרו סימנים זה לזה הממנה והגבור.

והלך הממנה מן הגבור, וחסר הממנה אל המדינה הנ"ל - (וגם הממנה הזה

פון דעם גבור. אייב סע איז מיגליף זיך צו זעהן מיט אים. האבין זיי גיזאגט. זיי וועלין מעלדינוען. האבין זיי גימעלדינועט האט ער גיהייסין. אים אריין לאזין. איז דער ממונה אריין גיגאנגען צום גבור. האבין זיי זיך איינס דאס אנדערע דערקאנט. איז צווישן זיי גיווען שמחות און בכיות פנ"ל (דהיינו זיי זענען זייער פרייליך גיווען וואס זיי האבן זוכה גיווען זיך גיפיען איינער דעם אנדערן. און האבן וינדער זייער גיוויינט. ווי נעמט מען נאך די איבריקע לייט הנ"ל) האט דער גבור זיך אנגירופין צום ממונה. אונזער כשרער בעל תפלה איז אויף דא. און איך האב אים שוין גיזעהן. און ער איז שוין גינוארין א מלך. האט דער ממונה דערציילט דעם גבור. אז ער איז איבער גיגאנגען איבער אלע דהיינו איבער דעם ארץ פון דעם מלך מיט די לייט הנ"ל. נאר איבער זיי ביידע איז ער ניט איבער גיגאנגען דהיינו איבער דעם ארץ פון דעם בעל תפלה מיט דעם גבור איז ער ניט איבער גיגאנגען. האט דער ממונה גישמוסט מיט דעם גבור מכח דער מדינה וואס זיי זענען אזוי פארנארישט גינוארין און זענען אזוי פארפירט גינוארין אין דעם געלט ביז זיי זענען אריין גיפאלן אין אזוינע נארישקייט. האט דער גבור גיענפערט דעם ממונה. דאס וואס ער האט גיענפערט דעם בעל תפלה. אז ער האט גיהערט פון דעם מלך. אז ווער סע פאלט אריין אין דער תאוה פון געלט קאן מען אים בשום אופן ניט ארויס נעמען דערפון נאר דורך דעם וועג וכו' פנ"ל. האבין זיי וויטער מרחיב זמן גיווען דהיינו דער ממונה האט גיפועלט באם גבור אז ער זאל דער מדינה נאך גיבין א צייט ווייטער. האט זיי דער גבור גיגיבין נאך א צייט. דערנאך האבין זיי זיך גימאכט סימנים צווישן זיך דער ממונה מיט דעם גבור.

און דער ממונה איז זיך אנוועק גיגאנגען פון דעם גבור און ער האט זיך אומגינקערט אין דער

סיפורי

מעשה יב - מבעל תפילה

מעשיות שבת

בנדאי הוכיח אותם על דרכם הרעה, שנתעו ונבוכו כל־כף בתאנות ממוז, אף לא הועיל להם קלל, כי כבר נשקעו בזה מאד מאד כנ"ל, רק מחמת שפכר הוכיחו אותם הרבה הבעל תפלה וגם הממנה - בלבלו אותם, והיו אומרים: אדרבא, הוציאו נא אותנו מטעותנו, אף־על־פי שהם היו אוחזים בדעתם בחזקה, ולא היו רוצים כלל לשוב מטעותם הרעה, אף היו אומרים למוכיחיהם הנ"ל: אדרבא, אם הוא פדעתיכם, שאנחנו בטעות ובמבוכה גדולה - אם־כן הוציאו נא אותנו מטעותנו). ונתן להם עצה (הינו הממנה נתן עצה לבני המדינה הנ"ל): באשר שהוא יודע הפח של זה הגבור, מהיכן הוא מקבל פח גבורתו, וספר להם ענין החרב הנ"ל שמשם מקבל הגבור פח גבורתו; בכך גלף אני ואתם אל מקום החרב, ועל־ידי־זה תוכלו להתגבר כנגדו. וכונת הממנה היה, שכש־יבואו לשם - יוכלו לשוב ולצאת על־ידי־זה מטעותם כנ"ל (כי על־ידי אותו הדבר שיש להחרב הזאת, על־ידי־זה יכולים להוציא מתאנות ממוז כנ"ל). וקבלו דבריו (הינו בני המדינה קבלו עצת הממנה, לילך עמו אל החרב הנ"ל), והלך הממנה, ובני המדינה שלחו עמו את גדולי המדינה, שהם אצלם אלקות (ובנדאי היו הולכים עם תלשיטי כסף וזהב שהיו תלויים עליהם, כי זה היה העקר אצלם); והלכו יחד. והודיע הממנה הדבר הזה להגבור, באשר שהוא הולך עמם לבקש מקום חרב, וכונתו: אולי יזכה

מדינה ארין. (און דער ממונה פלעגט זיי בנדאי אויף זייער שטראפן אויף זייער שלעכטין וועג וואס זיי זענען ארין גיפאלן אין דעם געלט. נאר ער האט זיי ניט גיקאנט ארויס פירן דערפון. ווארין זיי זענען שוין דרענגען זייער איינגינוראצילט גינען. נאר פון דעסט וועגן פארט מחמת דער בעל תפלה און דער ממונה האבין שוין מיט זיי פיל גישמוסט זענען זיי שוין אביסיל מבולבל גינארין. און זיי פלעגן זאגן: אדרבא. נעמט אונז ארויס דערפון. תאטשע זיי האבין זיך נאך גיהלטיג שטארק אין זייער נארישער דעה. און האבין נאר ניט גינואלט ארויס פון זייער נארישקייט. נאר זיי פלעגן שוין פארט זאגן אז מע האט זיי גישטראפט. אדרבא. אז סע איז יוא אזוי. אז מיר זענען אין טעות. נא נעמט אונז ארויס פון אונזערע נארישקייט) האט דער ממונה זיך אנגירופט צו דער מדינה. איך וועל אייך געבין איין עצה (אקעגין דעם גבור) ווארין איך ווייס דעם פח פון דעם גבור. פון וואנעט ער נעמט זיין גבורה. און האט זיי דערצייילט די זאך פון דער שווערד הנ"ל וואס פון דארט נעמט דער גבור זיין גבורה. בכך וועל איך מיט אייך גיין צו דעם ארט פון דער שווערד הנ"ל. און דארך דעם וועט איר קענען באשטיין אקעגין דעם גבור. (ווארין איר וועט זיך אויף נעמען גבורה פון דארט) און די פוונה פון דעם ממונה איז גינען. אז זיי וועלן שוין אהין קומען צו דעם ארט פון דעם שווערד. וועלן זיי זיך שוין ארויס פון זייער תאנה פון געלט כנ"ל. (ווארין דארך דעם וועג וואס סע איז צו דער שווערד. דארך דעם נעמט מען זיך ארויס פון דער תאנה פון געלט כנ"ל) האט די מדינה צו גינעמען זיין עצה. און האבין ארויס גישקט די גרויסע לייט פון זיי וואס זיי זענען ביי זיי גינען גאטין. אז זיי זאלן אין איינעם גיין מיט דעם ממונה צו דער שווערד הנ"ל. (און די גאטין דיינו די עשירים זייערע וואס זיי זענען גינאנגען מיט דעם ממונה. זענען בנדאי גינאנגען אנגיטאן אין צירונג פון גאלד און זילבער. ווארין דאס איז זיך ביי זיי דער עיקר גינען) זענען זיי אין איינעם גינאנגען. דער ממונה מיט די גרויסע לייט פון דער מדינה וואס זיי הייסן ביי זיי גאטין. האט דער ממונה מודיע גינען די זאך צו גבור. באשר ער גייט מיט זיי זוכין דאס ארט פון דער

של סיפורי מעשה יב - מבעל תפילה מעשיות

בדרך הלוכו למצא את המלך ואנשיו. ענה ואמר הגבור: גם אני אלף עמך; ושנה הגבור עצמו, כפי שלא בינו אלו האנשים שהלכו עם הממנה שנהו הגבור הנ"ל, על-כן שנה עצמו, והלך גם-כן עם הממנה. ונתישבו שידיעו הדבר להבעל תפלה, והודיעו לו. ואמר הבעל תפלה שגם הוא ילך עמם, והלך אליהם הבעל תפלה. וצנה הבעל תפלה לאנשים שלו שיתפללו על-זה שיצליח השם דרכם, שיזכו למצא המלך עם אנשיו הנ"ל; כי תמיד היה הבעל תפלה מתפלל על-זה, והיה מצנה לאנשיו והיה מתקן להם תפלות שיתפללו על-זה, ועתה הזהיר אותם ביותר, כשהלך אל הממנה והגבור לילך עמם לבקש את המלך ואנשיו כנ"ל, שיתפללו על-זה תמיד, לזכות למצא אותם.

ובא הבעל תפלה אל הממנה והגבור הנ"ל, ובדאי היה ביניהם שמחה גדולה, שמחות ובכיות כנ"ל. והלכו שלשתן יחד, דהינו הממנה והגבור והבעל תפלה, והאלקות הנ"ל, דהינו העשירים גדולי המדינה הנ"ל (שהם נקראים שם במדינתם אלקים כנ"ל) - הלכו עמם. ויתהלכו באשר יתהלכו, ובאו למדינה אחת, והיו שם שומרים סביב המדינה. ושאלו את השומרים על

שנועד. או זיין כוונה איז. טאמער וועט ער זוכה זיין אין וועג צו גיפיען דעם מלך מיט די לייט. האט זיך דער גבור אנגירופין. איך וועל אויף גיין מיט דיר האט זיך דער גבור פארשטעלט. (כדי די לייט וואס זיי גייען מיט דעם ממנה זאלן ניט וויסן אז ער איז דאס דער גבור אליין) און איז אויף גיגאנגען מיט דעם ממנה. האבין זיי זיך מנישט גינען (דער ממנה מיט דעם גבור) זיי וועלין דאס מודיע זיין דעם בעל תפלה אויף. האבין זיי אים מודיע גינען. האט זיך דער בעל תפלה אנגירופין. ער וויל אויף גיין מיט זיי. איז דער בעל תפלה צו זיי גיגאנגען און דער בעל תפלה האט אנגיזאגט זיינע לייט. איידער ער איז אנוועק גיגאנגען. אז זיי זאלן דרויף מתפלל זיין אז השם יתברך זאל זיי מצליח זיין זייער וועג. אז זיי זאלן זוכה זיין צו גיפיען דעם מלך מיט די לייט. ווארין דער בעל תפלה פלעגט תמיד דרויף מתפלל צו זיין. אז סע זאלין זיך אפזיכין דער מלך מיט די לייט. און פלעגט תמיד הייסן זיינע לייט אז זיי זאלן אויף דרויף מתפלל זיין. און ער האט זיי גימאכט תפילות וואס זיי זאלן דרויף מתפלל זיין. און איצט ווי ער האט גינואלט גיין צו דעם ממנה מיט דער גבור כדי זיי זאלן אין איינעם גיין זוכין דעם מלך מיט זיינע לייט. האט ער זיי נאך מער אנגיזאגט. אז זאלין דרויף מתפלל זיין תמיד. אז זיי זאלן זוכה זיין צו גיפיען זיי. איז דער בעל תפלה גיקומען צו דעם ממנה מיט דעם גבור איז בנודאי צווישן זיי גינען א גרויסע שמחה. שמחות און בכיות כנ"ל. זענען די אלע דריי גיגאנגען אין איינעם. דהיינו דער ממנה און דער גבור און דער בעל תפלה. און די גאטין דהיינו די גרויסע לייט פון דער מדינה זענען מיט זיי גיגאנגען. זענען זיי גיגאנגען און גיגאנגען. זענען זיי אנגיקומען צו איין מדינה. איז דארטין גישטאנען ווארטס ביי דער מדינה. האבין זיי גיפיען די ווארטס. וואס פאר א מדינה איז דאס און ווער

סיפורי

מעשה יב - מבעל תפילה

מעשיות שלא

עסקי המדינה, ומי המלך שלכם. השיבו השומרים שבעת שהיה הרוח סערה הנ"ל, שאז נפרדו בני העולם למיניהם כנ"ל, אז בחרו להם בני המדינה שלהם שעקר הוא החכמה, וקבלו עליהם חכם גדול למלך. וזה מקרוב מצאו חכם גדול, מפלג בחכמה מאד מאד, ומחל לו המלך את המלוכה, וקבלו אותו למלך; כי אצלם היה העקר החכמה, ומאחר שמצאו חכם מפלג כזה - על-כן קבלו אותו למלך. ואמרו אלו השלשה הנ"ל (הינו הממנה והגבור והבעל תפלה), שגראין הדברים שזהו החכם שלנו (דהינו החכם של המלך הנ"ל). ובקשו אם אפשר להתראות פנים עמו. והשיבו להם שיודיעו לו וישאלו אותו, והלכו ושאלו, ונתן להם רשות.

ובאו (אלו השלשה) אל החכם שהוא המלך של אותה המדינה, והפירו זה את זה, כי החכם הזה היה החכם של המלך הנ"ל, ובנדאי היה שם שמחה גדולה, שמחות ובכיות כנ"ל, כי בכו: איך זוכים למצא את המלך עם כל הנ"ל. ושאלו את החכם אם אינו יודע מן היד של המלך. והשיב להם שהיד הוא אצלו, אך מעת שנתפזרו על-ידי הרוח סערה כנ"ל, שאז נעלם מהם המלך וכו' כנ"ל, מאז הוא אינו רוצה להסתפל כלל בתוך היד, כי היא שיכה

אז ביי איך דער מלך. האבין די ווארטעס גיענפערט. באשר. דעמולט אז דער רוח סערה איז גיווען. וואס דעמולט איז די וועלט צוטײלט גיווארין אויף פמה פתות (דהיינו אויף פיל דעות וואס איטליקע פמה האט גיהאט אין אנדענע דעה כנ"ל) דעמולט האבין די לייט פון דער מדינה זיך אויסגיקליבין. אז דער עיקר איז חכמה. און האבין זיך אויף גינומען א גרויסן חכם פאר א מלך. ניט לאנג. האבין זיי גיפונען זייער א ווילד גרויסן חכם וואס ער איז משונה א גרויסער חכם זייער. האט אים דעם מלך מוחל גיווען די מלוכה האבין זיי אים אויף גינומען פאר א מלך. ווארין ביי זיי איז דער עיקר חכמה. האבין די דריי גיזאגט (דהיינו דער ממונה מיט דעם גבור מיט דעם בעל תפלה) אז סע האט א פנים אז דאס מוז זיין אונזער חכם (דהיינו דער חכם פון דעם מלך) האבין זיי גיבעטן. אויב סע איז מעגליך אז מע זאל זיך זעהן מיט אים האט מען זיי גיענפערט. מע מוז מעלדיווען. זענען זיי גיגאנגען און האבין גימעלדיוועט האט ער גיהייסן זיי אריין גיין. זענען זיי (דהיינו די דריי) אריין גיקומען צו דעם חכם וואס ער איז גיווארין מלך אין דער מדינה. האבין זיי זיך איינס דאס אנדערע דערקענט ווארין דער חכם. דאס איז טאקע גיווען דער חכם פון דעם מלך הנ"ל. איז בנודאי דארט גיווען א גרויסע שמחה. שמחות און בכיות. ווארין זיי האבין גיווינט ווי גיפינט מען נאך דעם מלך מיט די איבריגע. האבין זיי גיפרעגט דעם חכם. אויב ער ווייסט ניט פון דער יד פון דעם מלך. האט ער זיי גיענפערט. אז די יד איז ביי אים. נאר זינט דעמולט אז זיי זענען צו שפרייט גיווארין דורך דעם רוח סערה. פון דעמולט אן וויל ער גאר ניט אריין קוקן אין דער יד אריין. ווארין די יד קער נאר צום מלך אליין. נאר ער האט זיך אויס גיקריצט דאס גישטאלט פון דער יד אויף א שטיין כדי סע זאל אים אביסיל נוצין צו זיין וואך. אבער אין דער יד אליין קוקט ער גאר ניט

שלב סיפורי מעשה יב - מבעל תפילה מעשיות

רק אֵל הַמֶּלֶךְ; רק שְׁחַקק תִּבְנִית הַיָּד עַל אֶבֶן, כְּדֵי שִׁישְׁתַּמֵּשׁ בְּזֶה קִצְצַת לְצַרְרָךְ עֲנִינוּ, אֲבָל בְּהֵיָד - אֵינוֹ מִסְתַּכֵּל כָּלֵל. וְדַבְּרוּ עִם הַחֲכָם אִיךְ נִתְגַּלְגַּל וּבָא לְכָאוֹן, וְסִפְרוּ לָהֶם שְׁמַעַת שְׁהֵיָה הַרוּחַ סִעְרָה הַנִּלְ הַלֵּךְ בְּאֶשֶׁר הַלֵּךְ (וּבְדַרְרָךְ הַלוּכוֹ עֵבֶר עַל כָּלֵם, רק עַל אֱלוֹ הַשְּׁלֶשָׁה, הֵינּוּ הַבְּעַל תִּפְלָה וְהַגְּבוּר וְהַמְּמַנָּה - לֹא עֵבֶר), עַד שְׁמַצְאוּ אוֹתוֹ בְּנֵי מְדִינָה אֱלוֹ וְקִבְלוּ אוֹתוֹ לְמֶלֶךְ כְּנִל; וְיִלְעַת עֲתָה הוּא צָרִיךְ לְהִנְהִיג אוֹתָם לְפִי דֶרֶךְ, כְּפִי דֶרֶךְ חֲכָמָתָם, עַד אֲשֶׁר בִּרְבוֹת הַזְּמַן יִשְׁיֵב אוֹתָם אֶל הָאָמֶת. וְדַבְּרוּ עִם הַחֲכָם אוֹדוֹת בְּנֵי הַמְּדִינָה הַנִּל, שְׁנִתְעוּ וְנִבְּכוּ כָּל-כָּף בְּשִׁטוֹת וְעִבּוּדָה זָרָה שֶׁל מְמוֹן כְּנִל. וְאָמְרוּ: אֲלֵמָּלָא לֹא נִתְבַּדְּרָנוּ וְנִתְפַּזְּרָנוּ כִּי אִם בְּשִׁבִיל אוֹתָהּ הַמְּדִינָה, לְהַחְזִיר אוֹתָם לְמוֹטָב - הֵיָה דֵי לָנוּ בְּזֶה, כִּי נִתְטַפְּשׁוּ וְנִתְעוּ כָּל-כָּף; כִּי בְּאָמֶת כָּל הַכֹּתוֹת הַנִּל, כָּלֵם נִתְעוּ וְנִבְּכוּ, וְצָרִיכִים לְתַקְּנָם לְהַשִּׁיבָם מִשְׁטוֹתָם וּלְהַחְזִירָם אֶל הַתְּכֵלִית הָאָמֶתִי, כִּי אֶפְלוּ הַכֹּת שְׁבַחְרוּ לָהֶם חֲכָמָה לְתַכְלִית, גַּם הֵם לֹא הִשִּׁיגוּ הַתְּכֵלִית הָאָמֶתִי, וְצָרִיכִין תַּקּוּן וְתִשׁוּבָה, כִּי בַּחֲרוּ בְּחֲכָמוֹת חִיצוֹנִיּוֹת וְאֶפִיקוֹרְסוֹת, אִךְ מְכַל הַטְּעוּתִים הַנְּזַפְּרִים לְעִיל, הוּא בְּנִקָּל יוֹתֵר לְהַשִּׁיבָם מִטְּעוּתָם וּלְהַחְזִירָם אֶל הָאָמֶת; אֲבָל אֱלוֹ נִתְעוּ בְּעִבּוּדָה זָרָה שֶׁל מְמוֹן, וְנִשְׁקָעוּ בָּהּ כָּל-כָּף כְּכֹל הַנִּל - עַד שֶׁאֵי אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיבָם מִזֶּה כְּנִל (וְגַם הַחֲכָם הַשִּׁיב לָהֶם

אֲרִיין. הָאֵבִין זֵי גִישְׁמוּסֵט מִיט דְּעֵם חֲכָם. וּוי אַזוֹי עַר אִיז אֶהֱעֵר גִּיקוּמְעַן הָאֵט עַר זֵי דְעַרְצִיילֵט. אַז זֵינֵט דְּעֵמוּלֵט אַז דְּעֵר רֹחַ סִעְרָה אִיז גִּינוּעַן אִיז עַר גִּינְאָנְגֵעַן וּוי עַר אִיז גִּינְאָנְגֵעַן. (און וּוי עַר אִיז גִּינְאָנְגֵעַן. אִיז עַר אִיבֶער גִּינְאָנְגֵעַן אֶלֶע נָאר אִיבֶער זֵי דְרִיִי דְהֵיִינוּ אִיבֶער דְּעֵם אָרְט פֿון דְּעֵם בְּעַל תִּפְלָה מִיט דְּעֵם גְּבוּר מִיט דְּעֵם מְמוֹנָה אִיז עַר נִיט אִיבֶער גִּינְאָנְגֵעַן) בִּיז דֵי מְדִינָה הָאֵבִין אִים גִּיפִונְעַן. און הָאֵבִין אִים אוֹיף גִּינוּמְעַן פֿאר אַ מֶלֶךְ. און לְעַת עֲתָה דְּעַרְנוֹייל מוּז עַר זֵי פִירִין וּועדְלִיג זֵייעַר וּועג. וּועדְלִיג זֵייעַרֶע חֲכָמוֹת. בִּיז דְּעַרְנָאָף וּועט עַר זֵי אַרוֹיס פִירִין אוֹיף דְּעֵם רַעֲכֻטִין אָמֶת.

הָאֵבִין זֵי גִישְׁמוּסֵט מִיט דְּעֵם חֲכָם. מִכַּח דְּעֵר מְדִינָה וּואַס זֵי זְעַנְעַן אַזוֹי פֿאַרפִירֵט גִּינוּארִין אִין דְּעֵם גַּעֲלֵט. כְּנִל. און זֵי הָאֵבִין גִּינְאָגֵט וּוען מִיר זָאֵלִין מְעַר נִיט פֿאַרְנוּארְפִין וּוערִין. און צוּשְׁפִירִיט וּוערִין. נָאר פֿון דְּעֵר מְדִינָה וּועגִין כְּדֵי מַע זָאל זֵי פֿאַר רַעֲכֻטִין און אוֹם קַעֲרִין צוּם אָמֶת. אִיז אוֹיף כְּדָאִי. וּואַרִין דֵי זְעַנְעַן אַזוֹי פֿאַרפִירֵט גִּינוּארִין. וּואַרִין צוּם אָמֶת דֵי אֶלֶע כֹּתוֹת הַנִּל וּואַס אִיטְלִיכֶע הָאֵט זִיף אוֹיס גִּיקְלִיבִין אִיר נָארִישְׁקִיט. דֵי הָאֵבִין גִּינוּאֵלֵט כְּבוֹד. און דֵי רַצִּיחָה נְכוּ כְּנִל. זְעַנְעַן זִיף אֶלֶע פֿאַרפִירֵט גִּינוּעַן. און מַע הָאֵט זֵי אֶלֶע בְּאֶדְאָרְפֵט אַרוֹיס פִירִין אוֹיף דְּעֵם רַעֲכֻטִין תְּכֵלִית. וּואַרִין אֶפִילוּ דֵי פִיתָה וּואַס זֵי הָאֵבִין זִיף אוֹיס גִּיקְלִיבִין אַז דְּעֵר תְּכֵלִית אִיז חֲכָמָה. דֵי הָאֵבִין אוֹיף נִיט דְּעַרְלֵאָנְגֵט דְּעֵם אָמֶתִין תְּכֵלִית. און זֵי בְּאֶדְאָרְף מְעַן אוֹיף אַרוֹיס פִירִין דְּעַרְפֿון. וּואַרִין זֵי הָאֵבִין זִיף גִיֵהֲאֵלְטֵן אִין חֲכָמוֹת חִיצוֹנִיּוֹת און אֶפִיקוֹרְסִית. לוֹשְׁמִיר פֿון אֶלֶע נָארִישְׁקִיט קָאָן מְעַן גִּרִינְגֶער אַרוֹיס פִירִין. אָבֶער דֵי דְאִזִּיגֶע. זְעַנְעַן אַזוֹי פֿאַרפִירֵט גִּינוּארִין אִין דְּעֵר עִבּוּדָה זָרָה פֿון גַּעֲלֵט. און זֵי זְעַנְעַן דְּרִינְעַן אַזוֹי אַרִיין גִיפֵאלִין. וּואַס סַע נִיט גִימֵאלֵט זֵי אַרוֹיס צוּ נְעַמְעַן

סיפורי

מעשה יב - מבעל תפילה

מעשיות שלג

ששמע גם-כן מהמלך ששם התאוות אפשר להוציא, אבל מתאנה זו של ממוז - אי אפשר להוציא את מי ששפל לתוכה; כי אם על-ידי הדרך שיש להחרכ הנ"ל). ונתרצה החכם גם-כן לילך עמהם, והלכו ארבעתן יחד, וגם אלו האלקות השוטים הנ"ל הלכו עמהם גם-כן כנ"ל.

והלכו ובאו למדינה אחת, ושאלו גם-כן את השומרים על ענין המדינה, ומי המלך שלהם. השיבו שמעת שהיה הרוח סערה הנ"ל, אז בחרו להם בני מדינה זו שהתכלית הוא הדבור, וקבלו עליהם דברן בעל לשון למלך. אחר-כך מצאו איש אחד שהיה בעל לשון ומליצה, ודברן מפלג מאד מאד, וקבלו אותו למלך, כי המלך מחל לו המלוכה, מאחר שהוא בעל לשון פנה. והבינו אלו הארבעה הנ"ל שבנדאי זה הוא המליץ שלנו (דהיינו המליץ של המלך הנ"ל), ובקשו גם-כן אם אפשר להתראות עם המלך הזה. ואמרו שיודיעו לו ויקבלו רשות, והלכו ושאלו, ונתן להם רשות. ונכנסו אלו הארבעה אצל המלך של מדינה זו, והוא היה המליץ של המלך כנ"ל, והפירו זה את זה, והיה ביניהם גם-כן שמחה גדולה ובכיות כנ"ל. והלך המליץ עמהם גם-כן, והלכו יותר לבקש, אולי ימצאו הנשארם דהיינו המלך וכו', כי ראו שה'

דערפון. און דער חכם האט זיי אויף גיענפערט. אז ער האט אויף גיהערט פון דעם מלך. אז פון אלע תאוות קאן מען ארויס נעמען. נאר פון דער תאנה פון געלט קאן מען ניט ארויס נעמען. סיידן דארף דעם וועג וואס סע איז פארהאנדן צו דער שווערד כנ"ל. האט דער חכם גיזאגט. ער וועט אויף גיין מיט זיי, זענען זיי אלע פיר גיגאנגען. און די גאטין (דהיינו די עשירים פון דער מדינה) זענען אויף מיט זיי גיגאנגען.

זענען זיי גיקומען צו איין מדינה. האבין זיי אויף גיפרעגט די ווארטס. וואס פאר א מדינה איז דאס און ווער איז אייער מלך. האט מען זיי גיענפערט. באשר דעמולט אז דער רוח סערה איז גיווען. דעמולט האבין זיך די לייט פון דער מדינה אויס גיקליבין. אז דער תכלית איז דער דיבור. האבין זיי אויף גינומען. א דברן א בעל לשון פאר א מלך. דערנאך האבין זיי גיפונען זייער א גרויסן בעל לשון ומליצה און א דברן. האבין זיי אים אויף גינומען פאר איין מלך. ווארין דער מלך האט אים מוחל גיווען די מלוכה ווייל ער איז אזוי א בעל לשון. האבין זיי זיך גישוטיסין דאס מוז בנדאי זיין דער מליץ פון אונזער מלך הנ"ל. האבין זיי אויף גיבעטן אויב סע איז מעגליך זיך צו זעהן מיט דעם מלך. האט מען זיי גיענפערט. מע מוז מעלדינען האט מען גימעלדינעט האט ער גיהייסן אז זיי זאלין אריין קומען זענען זיי אריין גיקומען צו דעם מלך. און דאס איז גיווען דער מליץ פון דעם מלך. האבין זיי זיך דערקענט איז גיווען צווישן זיי אויף זייער א גרויסע שמחה און בכיות. איז דער מליץ מיט זיי אויף גיגאנגען זענען זיי ווייטער גיגאנגען זוכין. טאמער וועלין זיי גיפינען די איבריקע. ווארין זיי האבין גיזעהן אז השם יתברך העלפט זיי.

שלד סיפורי מעשה יב - מבעל תפילה מעשיות

מְצַלִּיחַ דְרָכָם, שֶׁהֵם מוֹצְאִים בְּכָל פַּעַם אֶת חֲבָרֵיהֶם; וְתָלוּ כָּל זֶה בְּזִכּוֹת הַבַּעַל תְּפִלָּה הַכָּשֵׁר שְׁלָהֶם, שֶׁהוּא עוֹסֵק תָּמִיד לְהַתְּפַלֵּל עַל-זֶה, וְעַל-יְדֵי תְּפִלוֹתָיו זָכוּ לְמַצֵּא אֶת חֲבָרֵיהֶם הַנִּ"ל, וְהִלְכוּ יוֹתֵר, אוֹלֵי יָזְפוּ לְמַצֵּא גַם הַשָּׂאָר. וְהִלְכוּ וּבָאוּ לְמַדִּינָה אַחַת, וְשָׂאוּ גַם-בֵּן עַל עַנְיָן הַמְּדִינָה, וּמִי הַמְּלַךְ שְׁלָהֶם. הַשִּׁיבוּ לָהֶם שֶׁהֵם מִן הַפֶּת שֶׁבָּחְרוּ לָהֶם אֶת הַשְּׂמִחָה וּמִשְׂתָּה לְתַכְלִית, וְקָבְלוּ עֲלֵיהֶם אֵיזָה שְׂפוֹר אֶחָד שֶׁהוּא בְּשִׂמְחָה תָּמִיד לְהִיּוֹת מְלַךְ עֲלֵיהֶם, וְאַחֲרֵי-כֵן מְצָאוּ אִישׁ אֶחָד שֶׁהָיָה יוֹשֵׁב בְּתוֹךְ יָם שֶׁל יָיִן, וְהוֹטֵב בְּעֵינֵיהֶם בְּיוֹתֵר, כִּי זֶה הוּא בְּנֹדָאֵי שְׂפוֹר מְפֻלָּג מְאֹד מְאֹד, וְקָבְלוּ אוֹתוֹ לְמַלְךְ. וּבִקְשׁוּ גַם-בֵּן לְהַתְּרָאוֹת פְּנִים עִמוֹ, וְהִלְכוּ וְקָבְלוּ רְשׁוֹת. וְנִכְנְסוּ (אֵלֹה הַחֲמֹשֶׁה חֲבָרִים הַנִּ"ל) אֶצֶל זֶה הַמְּלַךְ, וְהוּא הָיָה הָאוֹהֵב נֶאֱמָן שֶׁל הַמְּלַךְ, שֶׁהָיָה יוֹשֵׁב בְּתוֹךְ הַיָּם שֶׁל יָיִן שֶׁנֶּעֱשֶׂה מִדְּבָרֵי הַתְּנַחֲמוּמִין שֶׁל הַמְּלִיץ פְּנִ"ל (וּבְנֵי הַמְּדִינָה זֶה סִבְרוּ שֶׁהוּא אִישׁ שְׂפוֹר גְּדוֹל, מֵאַחַר שִׁישֵׁב בֵּינָם שֶׁל יָיִן, וְקָבְלוּ אוֹתוֹ לְמַלְךְ), וְהַפִּירוּ

זֵי גִפְיָעֵן אֵלֶּע מְאֹל זֵייעֶרֶע חֲבָרִים. אוֹן זֵי הָאָבִין דָּאָס אַלץ אַנְגִּיהָאָנְגֵּן אִין דַּעַם זְכוֹת פּוֹן זֵייעֶר כְּשֶׁרִין בַּעַל תְּפִלָּה וְאוֹס עַר אִיז תְּמִיד מִתְּפַלֵּל דְרוּיִף. אוֹן דָּאָרְף זֵייעֶע תְּפִלוֹת זְעָנֵן זֵי זֹכָה אַלץ צו גִּפְיָעֵן זֵייעֶרֶע חֲבָרִים זְעָנֵן זֵי ווייטער גִּגְאָנְגֵּן טָאָמער וועלִין זֵי נָאָף גִּפְיָעֵן דִּי אִיבְרִיקֶע. זְעָנֵן זֵי גִּגְאָנְגֵּן אוֹן זְעָנֵן גִּיקוֹמֵעֵן צו אִיין מְדִינָה אוֹן זֵי הָאָבִין אויף גִּיפְרֶעגֵט וְאוֹס פֶּאָר אַ מְדִינָה אִיז דָּאָס אוֹן ווער אִיז אִייעֶר מְלַךְ. הָאָט מַעֵן זֵי גִיעֶנְפֶּקֵט אַז זֵי זְעָנֵן פּוֹן דַּער כִּיִּתָּה וְאוֹס זֵי הָאָבִין זִיף אויסְגִיקְלִיבִין אַז דַּער תְּכִלִּית אִיז אַז מַע זָאל שִׁיפְרִין אוֹן פְּרִיילִיף זֵיין הָאָבִין זֵי זִיף אויף גִּינוֹמֵעֵן עֶפֶס אַ שִׁיכּוֹר פֶּאָר אִיין מְלַךְ. וְאוֹרִין עַר אִיז תְּמִיד פְּרִיילִיף. דַּערנָאָף הָאָבִין זֵי גִיפּוֹנֵעֵן אִיין מַעֵנְשֵׁן וְאוֹס עַר אִיז גִּיעֶסִין אִין אִיין יָם פּוֹן וויין אִיז עַר זֵי זֵייעֶר וואוֹיל גִּיפְעִלִין כְּעֶסֶר. וְאוֹרִין דַּער אִיז זִיף בְּנוֹדָאֵי זֵייעֶר אַ גְרוֹיסֶער שְׂפוֹר וְאוֹרִין עַר זִיפֵּט זִיף אִין אַ יָם פּוֹן וויין הָאָבִין זֵי אִים אויף גִּינוֹמֵעֵן פֶּאָר אַ מְלַךְ. הָאָבִין זֵי אויף גִּיבֶעֱטִין מַע זָאל זִיף מִיט אִים זַעֵהֵן אִיז מַעֵן גִּיגְאָנְגֵּן אוֹן מַע הָאָט גִּימַעֲלֵדִיוֹעֵט. זְעָנֵן זֵי אִרִיין גִּיגְאָנְגֵּן צו דַּעַם מְלַךְ אוֹן דָּאָס אִיז

לְקַט רְמוּזִים

ותלו כל זה בזכות הבעל תפילה הכשר שלהם: גודל מעלת קדושת התפילה שעולה על הכל. כי הלא הבעל תפילה שהיה צדיק גדול וקדוש מאוד בכל המידות טובות ובכל מעלת הצדקות, ואף על פי כן עיקר שמו נקרא בעל תפילה. וחיבר חיבורים הרבה בענין התפילה, וסידר לתלמידיו דרך נכון בזה, והוא דייקא זכה לעבור על המקומות של כל אנשי המלך, וכל אנשי המלך בעצמם שכל אחד מהם היה חידוש נורא ונפלא כל אחד כפי בחינתו ומידתו, אף על פי כן כולם הודו ואמרו שמה שנתקבץ המלך עם אנשיו ונתתקן העולם בשלימות, הכל הוא רק בזכות הבעל תפילה ובזכות ריבוי תפילותיו הקדושות, וכן טהרת כל העולם ותיקונו כל כת וכת כפי בחינתה היתה רק על ידי הבעל תפילה הנ"ל.

(אוצר היראה, תפילה כ"ד)

סיפורי

מעשה יב - מבעל תפילה

מעשיות שלה

זה את זה, והיה ביניהם גם-כן שמחה גדולה ובכיות פנ"ל, והלך האוהב נאמן עמיהם גם-כן.

והלכו יותר, ובאו למדינה אחת, ושאלו את השומרים: מי המלך שלכם? השיבו שמלך שלכם הוא? פת-תאר, מחמת שהיא מביאה אל התכלית, כי התכלית הוא ישוב העולם כמבאר לעיל. ובתחלה היתה אצלם איזה פת-תאר למלכה; אחר-כך מצאו פת-תאר מפלגת בנפיה מאד מאד, וקבלו אותה למלך. והבינו (הינו אלו החברים הנ"ל הבינו) שהיא בנדאי הבת-מלכה הנ"ל, ובקשו גם-כן להתראות עמה, והלכו וקבלו רשות. ונכנסו אל המלכה, והפירו כי היא הבת-מלכה. וגדל השמחה שהיה שם - בנדאי אין לשער. ושאלו אותה: איך באת לכאן? וספרה להם שמעת שבא הרוח סערה וחטף את התינוק היקר (מן העריסה) פנ"ל, אז יצאה בשעת הבקלה אחר התינוק ולא מצאה אותו, ודחק אותה החלב, ומזה נעשה ים של חלב; ואחר-כך מצאו אותה בני מדינה זו, וקבלו אותה למלך עליהם. והיה שם שמחה גדולה; גם בכו מאד על התינוק היקר הנ"ל שנאבד מהם ועל אביה ואמה שאינה

גיווען דער אוהב נאמן פון דעם מלך וואס ער איז גיזעסין אין דעם ים פון וויין וואס ער איז גינארין פון די רייד פון דעם מליץ וואס ער האט גיטרייסט זיי פנ"ל. (און די מדינה האט גימיינט אז ער איז א גרויסער שיפור ווייל ער וועט אין א ים פון וויין האבין זיי אים אויף גינומען פאר א מלך) ווי זיי זענען אריין גיקומען צו אים. האבין זיי זיך דערקענט אײנס דאס אנדערע איז צווישן זיי גיווען אײן גרויסע שמחה און בכיות פנ"ל. איז דער אוהב נאמן אויף גיגאנגען מיט זיי.

זענען זיי ווייטער גיגאנגען און זיי זענען גיקומען צו אײן מדינה האבין זיי גיפּרעגט די ווארטס ווער איז ביי אײך אײן מלך. האבין זיי גיענפערט. אז זייער מלך איז א יפת תואר מחמת זי ברענגט צום תכלית. ווארין דער תכלית איז ישוב העולם (דהיינו אז די וועלט נאל זיין באזעצט מיט מענשן) פנ"ל און פריר איז ביי זיי גיווען א יפת תואר פאר אײן מלכה דער נאך האבין זיי גיפּונען א יפת תואר וואס זי איז ווילד שײן זייער. האבין זיי זי אויף גינומען פאר א מלכה האבין זיי זיך גישטויסן. דאס מוז בונדאי זיין די בת מלכה האבין זיי אויף גיבעטן אויב מע קאן זיך זעהן מיט איר. איז מען גיגאנגען און מע האט גימעלדיוועט. זענען זיי אריין גיגאנגען צו דער מלכה האבין זיי זי דערקענט אז דאס איז די בת מלכה אליין און די שמחה וואס דארט איז גיווען. קאן מען בונדאי ניט משער זיין. האבן זיי זי גיפּרעגט ווי קומסטו אהער. האט זי זיי דערציילט אז דעמולט אז דער רוח סערה איז גיווען. און האט אויס גיחאפט דאס טייערע קינד פון דער וויג ארויס פנ"ל איז זי תיכף בשעת בקלה נאך גילאפין נאך דעם קינד און זי האט עס ניט גיפּונען. האט זי די מיליך גישפּאט און דער פון איז גינארין א ים פון מיליך. דערנאך האבין זי גיפּונען די מדינה און האבין זי אויף גינומען פאר אײן מלך אויף זיי. און סע איז דארט גיווען א גרויסע שמחה און זיי האבן זייער גיגוינט אויף אויף דעם טייערן קינד וואס סע איז ניט דא. און אויף איר פאטער און

שלו סיפורי מעשה יב - מבעל תפילה מעשיות

יודעת מהם. והנה נמצא שבא בעלה של המלכה הזאת (הינו הבת-מלכה שנעשית כאן מלכה), כי הגבור הוא בעלה כנ"ל, ועתה יש להמדינה מלך. ובקשה הבת-מלכה (שהיא מלכה במדינה זו) את הבעל תפלה שילך במדינתה ויטהר אותה מהזהמה הגדולה שלה, כי מאחר שאצלם היה עקר התכלית ענין היפת-תאר כנ"ל, בנדאי היו מזהמים מאד מאד בתאנה זו; על כן בקשה מהבעל תפלה שילך ויטהר אותם קצת לעת עתה, שלא יתגשמו לעת עתה בזהמה הזאת כל-כך, כי מלבד התגברות התאנה, היה אצלם כמו אמונה שזהו התכלית (כי כל הכחות הנ"ל שבתרו להם כל אחת ואחת אינה מדה רעה לתכלית כנ"ל, היה אצל כל אחת ואחת כמו אמונה גמורה אותה המדה רעה), ועל-כן בנדאי היו משקעים מאד בזה, על-כן בקשה ממנו שילך ויטהר אותם קצת לעת עתה.

אחר-כך הלכו כלם לבקש השאר, דהינו המלך וכו'. והלכו ובאו למדינה אחת, ושאלו גם-כן: מי המלך שלכם? השיבו שהמלך שלהם הוא בן שנה, כי הם מן הכת שבחרו להם שמי שיש לו שפע מזונות, ואינו נזון ממזון של שאר בני אדם - הוא ראוי להיות מלך, וקבלו לפי שעה עשיר אחד למלך; אחר-כך מצאו אדם שהיה יושב בים של חלב, והוטב בעיניהם

מוטער וואס זי ווייסט פון זיי ניט. און היינט האט שוין די מדינה א מלך אויף. ווארין דא איז זיך שוין דא איר מאן פון דער בת מלכה וואס זי איז דא גינארין מלכה ווארין דער גבור איז זיך איר מאן. האט שוין די מדינה א מלך. האט די בת מלכה גיבעטין דעם בעל תפלה אז ער זאל דערנוייל גיין אין איר מדינה און זאל זי דערנוייל אביסיל הייניקן פון זייער מיאוס שלעכץ ווארין ווייל ביי זיי איז דער עיקר תכלית גיווען א יפת תואר זענען זיי בנדאי זייער מזוהם גיווען און זענען זייער גיליגין אין דער תאנה איבער דעם האט זי גיבעטין דעם בעל תפלה אז ער זאל גיין און זאל זיי דערנוייל אביסיל הייניקן דערפון (בלומר ער זאל זיי מוסר זאגן אז זי זאלין ניט אזוי ליגן אין דער תאנה פון ניאוף) אז זיי זאלין ניט אזוי גראב זיין אין דעם שלעכץ ווארין חוץ וואס סע איז א תאנה איז דאס נאך ביי זיי גיווען אזוי ווי איין אמונה אז דאס איז דער תכלית (ווארין די אלע כחות וואס איטליכע האט זיך אויס גיקליבין אירע שלעכטע זאך פאר א תכלית כנ"ל. איז די זאך ביי איטליכער גיווען אזוי ווי איין אמונה אז דאס איז דער תכלית) איבער דעם האט זי גיבעטין דעם בעל תפלה אז ער זאל גיין און זאל זיי הייניקן אביסיל דערנוייל.

דערנאך זענען זי אלע גיגאנגען זוכין די איבריגע זענען זיי גיגאנגען און זענען גיקומען צו איין מדינה האבין זיי אויף גיפנעגט ווער איז אייער מלך האט מען זיי גיפנעפערט. אז זייער מלך איז א בן שנה ווארין זיי זענען פון דער פיתה וואס זיי האבין זיך אויסגיקליבין. אז דער וואס ער האט אסאך מזונות און ער ווערט ניט גישפייזט פון דעם עסין פון אנדערע מענשן. דער קער צו זיין א מלך. האבין זיי אויף גינומען דערנוייל איין עושר פאר איין מלך. דערנאך האבין זיי גיפנען א מענשן וואס ער איז גיזעסין אין א ים פון מיליך. איז ער זיי זייער גיפעלין ווארין דער מענטש

סיפורי

מעשה יב - מבעל תפילה

מעשיות שלו

מאד, כי זה האדם הוא נזון כל ימיו מחלב, ואינו נזון ממזונות של שאר העולם, על כן קבלו אותו למלך. ועל-כן נקרא 'בן שנה', מחמת שזון מחלב, כמו בן שנה. והבינו שנה הוא התינוק הנ"ל, ובקשו להתראות פנים עמו, והלכו ושאלו, וקבלו רשות. ונכנסו אצלו, והפירו זה את זה, כי גם הוא (הינו התינוק שנעשה מלך) הכיר אותם, אף-על-פי שהיה תינוק קטן כשנעלם מאתם, אף-על-פי-כן, מאחר שהיה חכם גמור מעת הנולדו, כי נולד עם חכמה גמורה פנ"ל, על-כן הכיר אותם; והם הכירו אותו בנדאי. ובנדאי היה שם שמחה נוראה מאד; וגם בכו עדין על שאינם יודעים מהמלך והמלכה. ושאלו אותו: איך באת לכאן? וספר להם שבעת שחטף אותו הרוח סערה נשאו למקום שנשא, והיה שם באותו המקום, והיה מחיה עצמו במה שאפשר, במה שמצא שם, עד שבא אל ים של חלב, והבין שנה הם נעשה בנדאי מחלב של אמו, כי בנדאי דחק אותה החלב, ומזה נעשה זה הים. וישב שם באותו הים של חלב, והיה נזון מן החלב, עד שבאו בני המדינה זו וקבלו אותו למלך.

אחר-כך הלכו יותר, ובאו למדינה אחת, ושאלו: מי המלך שלכם? השיבו

ווערט זיך גישפייזט זינט ער לעבט פון מיליך. און ער ווערט ניט גישפייזט פון עסין פון אנדערע מענטשן. איבער דעם האבין זיי אים אויף גינומען פאר א מלך. און איבער דעם הייסט ער א בן שנה ווייל ער לעבט פון מיליך ווי א בן שנה (דעייט א קינד פון איין יאר) האבן זיי זיך גישטויסן אז דאס איז בונדאי דאס קינד זייערס. האבין זי גיבעטין אז זיי זאלין זיך זעהן מיט אים. איז מען גיגאנגען מעלדינען זענען זיי אריין גיגאנגען צו אים האבין זיי זיך דערקענט איינס דאס אנדערע ווארין ער האט זיי אויך דערקענט האטשע ער איז זיך גיווען א קליין קינד דעמולט אז ער איז אנוועק גיחאפט גינארן. לושמיר ווייל ער איז גיווען א גרייטער חכם ווי ער איז גיבוירן גינארן. ווארן ער איז זיך גיבוירן גינארין מיט גרייטער חכמה פנ"ל. איבער דעם האט ער זיי דערקענט. און זי האבין אים בונדאי דערקענט. איז בונדאי דארט גיווען זייער איין גרויסע שמחה. לושמיר זיי האבין נאך גוויינט וואס זיי ווייסן ניט פון דעם מלך מיט דער מלכה. און זיי האבין אים גיפּרעגט ווי קומסטו אהער האט ער זיי דערציילט אז דעמולט אז דער רוח סערה האט אים אנוועק גיחאפט האט ער אים אנוועק גיטראגן ווי הין ער האט אים גיטראגין איז ער דארט גיווען אויף דעם ארט. און ער האט זיך מחיה גיווען מיט וואס ער האט דארט גיפונען. ביז ער איז גיקומען צו דעם ים פון מיליך. האט ער פארשטאנען אז דער ים איז בונדאי גינארין פון זיין מוטערס מיליך. ווארין די מיליך האט זי בונדאי גישפייזט. און דערפון איז גינארין דער ים. איז ער דארט גיזעסין אויף דעם ים פון מיליך. און ער איז גינארין גישפייזט פון דער מיליך ביז די מדינה זענען גיקומען. און האבין אים אויף גינומען פאר איין מלך. דערנאך זענען זיי ווייטער גיגאנגען און זיי זענען גיקומען צו איין מדינה. און זיי האבין גיפּרעגט

שלח סיפורי מעשה יב - מבעל תפילה מעשיות

שָׁהֵם בָּחֲרוּ לָהֶם שְׂרָצִיחָה הוּא הַתְּכָלִית, וְקָבְלוּ עֲלֵיהֶם לְמַלְךָ רֹצֵחַ אָחֵד. אַחֲר־כֵּן מָצְאוּ אִשָּׁה אַחַת שֶׁהִיְתָה יוֹשֶׁבֶת בְּתוֹךְ יָם שֶׁל דָּם, וְקָבְלוּ אוֹתָהּ לְמַלְךָ, מִחֲמַת שֶׁרָאוּ שֶׁהִיא בְּנֹדָאֵי רֹצֵחַ גְּדוֹל מְאֹד מְאֹד, מֵאַחַר שֶׁיוֹשֶׁבֶת בְּתוֹךְ יָם שֶׁל דָּם. וּבִקְשׁוּ גַם-כֵּן לְהִתְרָאוֹת פָּנִים עֲמָה, וְהִלְכוּ וְקָבְלוּ רְשׁוֹת. וְנִכְנְסוּ אֵלֶיהָ, וְהִיא הִיְתָה הַמְּלָכָה הַנִּלְ, שֶׁהִיְתָה בּוֹכָה תָּמִיד וּמֵהִדְמָעוֹת שֶׁלָּהּ נִעְשָׂה הַיָּם שֶׁל דָּם כַּנִּלְ. וְהִפִּירוּ זֶה אֶת זֶה, וְהִיָּה שִׁמְחָה גְּדוֹלָה מְאֹד בְּנֹדָאֵי; וְעִדִּין הָיוּ בּוֹכִים עַל שֶׁאֵינֶם יוֹדְעִים מִן הַמְּלָךְ עִדִּין. וְהִלְכוּ יוֹתֵר, וּבָאוּ לְמַדִּינָה אַחַת, וְשָׂאוּ: מִי הַמְּלָךְ שֶׁלָּכֶם? הַשִּׁיבוּ שָׁהֵם בָּחֲרוּ לָהֶם לְמַלְךָ אִישׁ מְכַבֵּד אָחֵד, כִּי אֲצֻלֶם עַקֵּר הַתְּכָלִית הוּא כְּבוֹד. אַחֲר־כֵּן מָצְאוּ שֶׁהִיָּה יוֹשֵׁב בַּשָּׂדֶה זָקֵן אָחֵד, וְכֹתֵר עַל רֵאשׁוֹ; וְהוֹטֵב בְּעֵינֵיהֶם, כִּי הוּא מְכַבֵּד גְּדוֹל מֵאַחַר שֶׁהוּא יוֹשֵׁב בַּשָּׂדֶה מְכַתֵּר בְּכֹתֵר, וְקָבְלוּ אוֹתוֹ לְמַלְךָ. וְהִבִּינוּ כִּי בְּנֹדָאֵי זֶה הוּא הַמְּלָךְ (הֵינּוּ הַמְּלָךְ שֶׁלָּהֶם הַנִּלְ), וּבִקְשׁוּ גַם-כֵּן אִם אֶפְשָׁר לְהִתְרָאוֹת עִמּוֹ, וְהִלְכוּ וְקָבְלוּ רְשׁוֹת (קִבְּלַת רְשׁוֹת הוּא מֵה שְׁקוֹרִין מְעַלְדִּינִין). וְנִכְנְסוּ אֲצֻלוֹ, וְהִפִּירוּ כִּי הוּא הוּא הַמְּלָךְ בְּעַצְמוֹ; וְגִדְּלַת הַשִּׁמְחָה שֶׁהִיָּה שָׁם - בְּנֹדָאֵי אִי אֶפְשָׁר

וְעַר אִזוּ בִּי אִיִּךְ דְּעַר מְלָךְ. הָאֵט מְעַן זִי גִעְנִפְעַרְט אִזוּ זִי הָאֵבִין זִיף אוֹיס גִּיקְלִיבִין אִז רְצִיחָה אִזוּ דְּעַר תְּכָלִית. הָאֵבִין זִי זִיף אוֹיף גִּינוּמְעַן פֶּאָר אַ מְלָךְ אִיִּין רֹצֵחַ. דְּעַרְנָאָף הָאֵבִין זִי גִיפּוֹנְעַן אִיִּנְעַן אִזוּ גִיזְעָסִין אִין אַ יָם פּוֹן בְּלוֹט. הָאֵבִין זִי זִי אוֹיף גִּינוּמְעַן פֶּאָר אַ מְלָךְ וְוָאֵרִין זִי הָאֵבִין גִּיזְעָהָן. אִז זִי אִזוּ בְּנֹדָאֵי זִיִּיעַר אַ גְּרוֹסְעַר רֹצֵחַ וְוָאֵרִין זִי זִיִּצַט זִיף אִין אַ יָם פּוֹן בְּלוֹט. הָאֵבִין זִי אוֹיף גִּיבְעֵטִין אִז זִי זִיִּילִין זִיף מִיט אִיר זְעָהָן. זְעַנְעַן זִי גִינְאָנְגְעַן אִון הָאֵבִין גִּימְעַלְדִּינְוֵעַט. זְעַנְעַן זִי צו אִיר אַרִיִין גִּינְאָנְגְעַן. אִון דָּאָס אִזוּ גִינְוֵעַן דִּי מְלָכָה הַנִּלְ. וְוָאָס זִי פֶּלְגֵט תָּמִיד וְוִיִּנְעַן. אִון פּוֹן אִירְעַ טְרַעֲרִין אִזוּ גִינוּוָאֵרִין דְּעַם יָם פּוֹן בְּלוֹט כַּנִּלְ. הָאֵבִין זִי זִיף אִיִּנְס דָּאָס אַנְדְּרַע דְּעַרְקְעַנְט. אִזוּ דָּאָרְט בְּנֹדָאֵי גִינוּוֵעַן זִיִּיעַר אַ גְּרוֹיִסְעַ שִׁמְחָה לֹוֹשְׁמִיר זִי הָאֵבִין נָאָף גִינוּוִיִּנְט. וְוָאָס זִי וְוִיִּסִין נָאָף פּוֹן דְּעַם מְלָךְ גִיט.

זְעַנְעַן זִי וְוִיִּטְעַר גִּינְאָנְגְעַן. אִון זִי זְעַנְעַן גִּיקוּמְעַן צו אִיִּין מְדִינָה. הָאֵבִין זִי גִיפְרַעֲגֵט וְעַר אִזוּ אִיִּיעַר מְלָךְ הָאֵט מְעַן זִי גִיִּעְנִפְעַרְט. אִז זִי הָאֵבִין זִיף אוֹיס גִּיקְלִיבִין פֶּאָר אַ מְלָךְ אִיִּין אִישׁ מְכּוּבֵד. (כְּלוּמָר אַ מְעַנְטֵשׁ וְוָאָס הָאֵט כְּבוֹד וְכוּ' כַּנִּלְ) וְוָאֵרִין בִּי זִי אִזוּ דְּעַר עִיקֵר תְּכָלִית כְּבוֹד. דְּעַרְנָאָף הָאֵבִין זִי גִיפּוֹנְעַן סַע אִזוּ גִיזְעָסִין אִין פְּעֵלְד. אַ זָקֵן אַנְגִיטָאָן אִין אִיִּין קְרוֹיִן אוֹיף זִיִּין קָאָפ. אִזוּ עַר זִי זִיִּיעַר וְוָאִיל גִּיפְעֵלִין. וְוָאֵרִין עַר אִזוּ אַ מְכּוּבֵד. וְוָאֵרִין עַר זִיִּצַט אִין פְּעֵלְד אַנְגִיטָאָן אִין אִיִּין קְרוֹיִן. הָאֵבִין זִי אִים אוֹיף גִּינוּמְעַן פֶּאָר אִיִּין מְלָךְ. הָאֵבִין זִי זִיף גִישְׁטוֹיִסִין. אִז דָּאָס אִזוּ בְּנֹדָאֵי זִיִּיעַר מְלָךְ אִלִּיִין. הָאֵבִין זִי אוֹיף גִיבְעֵטִין. אוֹיב סַע אִזוּ מְעַגְלִיף מִיט אִים זִיף צו זְעָהָן. אִזוּ מְעַן גִּינְאָנְגְעַן אִון מַע הָאֵט גִּימְעַלְדִּינְוֵעַט. זְעַנְעַן זִי צו אִים אַרִיִין גִּינְאָנְגְעַן הָאֵבִין זִי דְּעַרְקְעַנְט. אִז דָּאָס אִזוּ דְּעַר מְלָךְ אִלִּיִין. אִון דִּי שִׁמְחָה וְוָאָס דָּאָרְט אִזוּ גִינוּוֵעַן קָאָן מְעַן בְּנֹדָאֵי גִיט מְשַׁעַר זִיִּין אִין מוֹת. אִון דִּי נְאִרִישְׁעַ גָּאָטִין (דְּהֵינּוּ דִּי גְרוֹיִסְעַ עֲשִׂירִים פּוֹן דְּעַר מְדִינָה פּוֹן עֲשִׂירֹת וְוָאָס זִי זְעַנְעַן מִיט זִי גִינְאָנְגְעַן) גִיִּיעַן מִיט זִי.

לשער במח. ואלו האלקות השוטים הנ"ל (הינו העשירים, גדולי המדינה של עשירות, שהיו במדינתם אלקות) הלכו עמם, ולא ידעו כלל מחיותם, מהו השמחות הללו.

והנה עתה חזרו ונתקבצו כל הקבוץ הקדוש יחד, ושלחו את הבעל תפלה אל המדינות הנ"ל (הינו המדינות של הכתות הנ"ל שבחרו להם מדות רעות הנ"ל לתכלית) לתקן אותם ולטהר אותם, להשיבם משטותם, כל מדינה ומדינה משטות וטעות שלה, פי כלם תעו ונבוכו פנ"ל. ועתה היה בנדאי כח ביד הבעל תפלה לילף אליהם ולהשיבם, כי קבל כח ורשות מן המלכים של כל המדינות הנ"ל, כי פאן היו כל המלכים שלהם פנ"ל (כי הקבוץ הקדוש הזה של המלך שחזרו עתה ונתקבצו, כלם היו מלכים על כל המדינות של הכתות הנ"ל פנ"ל). והלך הבעל תפלה בכחם לטהרם ולהחזירם בתשובה. ודבר הגבור עם המלך אודות בני המדינה שנפלו אל העבודה זרה של ממון פנ"ל, ואמר הגבור להמלך: איך ששמעתי מפיכם שעל-ידי הדרך שיש לי אל החרב הנ"ל, על-ידי זה יכולים להוציא את מי שנשקע בעבודה זרה של תאנת ממון; השיב לו המלך: בן הדרך.

והודיע המלך להגבור: היות שבדרך שהוא עולה אל החרב הנ"ל יש דרך

און זיי ווייסין גאר ניט פון זייער לעבין וואס דא טוט זיך. וואס מע איז דא אזוי פרייליך. און היינט זענען שוין ווידער און איינעם צום אויף גיקומען דער הייליגער קיבוץ. דהיינו דער מלך מיט די אלע הייליגע לייט. האבין זיי גישיקט דעם בעל תפלה צו די אלע מדינות (דהיינו די מדינות פון אלע כחות וואס איטליכע פיתה האט זיך אויס גיקליבן אין שלעכטע זאך פאר א תכלית פנ"ל). אז ער זאל זיי פאר רעכטיגן. און זאל זיי הייניקין. ער זאל זיי ארויס פירין פון זייער פאר פירטקייט. איטליכע מדינה זאל ער ארויס פירין פון איר שלעכץ און פון איר נארישקייט. ווארין זיי אלע זענען זיך פארפירט גינארין פנ"ל און היינט האט דער בעל תפלה בנודאי כח גיהאט צו זיי צו גיין און זיי אומקערין צום רעכטיגן וועג. ווארין ער האט גינומען כח און רשות פון די מלכים פון די אלע מדינות. ווארין דא זענען זיך גינען אלע מלכים זייערע פנ"ל (ווארין דער מלך מיט די לייט וואס זיי זענען זיך צום אויף גיקומען זיי אלע זענען זיך מלכים פון די אלע מדינות פון די כתות הנ"ל) איז דער בעל תפלה גינאנגען מיט זייער כח ער זאל זיי הייניקין און זאל זיי מחזיר בתשובה זיין.

האט דער גבור גישמוסט מיט דעם מלך. מכח דער מדינה וואס זיי זענען אזוי אריין גיפאלין אין דער עבודה זרה פון געלט. האט דער גבור גיזאגט צום מלך איך האב פון אייך גיהערט. אז דאך דעם וועג וואס איך האב צו דער שווערד. דאך דעם קאן מען ארויס נעמען דעם וואס ער איז אריין גיפאלין אין דער תאנה פון געלט. האט אים דער מלך גיענפערט יוא סע איז אזוי. האט דער מלך גיזאגט דעם גבור. (די זאך ווי אזוי מע קאן דורך דעם וועג זיי ארויס נעמען פון דער פאנה פון געלט) באַשׂר אין דעם וועג ווי ער גייט צו דער שווערד. איז פארהאנדן א וועג אין דער זייט. קומט מען מיט דעם

מן הצד, ובאים באותו הדרך אל הר של אש, ועל ההר רבוץ אריה, והאריה כשהוא צריך לאכל הוא הולך ונופל על העדרים, ולוקח לו צאן ובהמות ואוכלם; והרועים יודעים מזה, ושומרים מאד את הצאן מפניו, אבל האריה אינו משגיח כלל על-זה, רק כשהוא רוצה לאכל הוא נופל על העדרים, והרועים הם מכים ומרעושים עליו, אבל האריה אינו שומע זאת כלל, רק הוא לוקח לעצמו צאן ובהמות והומה ואוכלם. ואותו ההר של אש הנ"ל אינו נראה כלל. ועוד מן הצד יש עוד דרך אחר, ובאים באותו הדרך אל מקום הנקרא קעף (הינו בית הבשול), ושם באותו הקעף יש כל מיני מאכלים, ובאותו הקעף אין שום אש כלל, רק המאכלים מתבשלים על-ידי ההר של אש הנ"ל; וההר של אש הוא רחוק משם הרבה, רק שהולכים שבילים וצנורות מן ההר של אש אל הקעף הנ"ל, ועל-ידי-זה מתבשלים שם כל המאכלים הנ"ל. וגם הקעף הזאת אינה נראה כלל, רק שיש סימן, שעומדים שם צפרים על אותה הקעף, ועל-ידי-זה יודעים ששם הוא הקעף. ואלו הצפרים הם מרחפים בכנפיהם, ועל-ידי-זה הם מבעירים האש ומכבים האש; הינו על-ידי הרחיפה של הצפרים הם מבעירים ומלהיבים האש וגם על-ידי זה בעצמו הם מכבים האש, שלא יתלהב יותר מדי. והם

א. מטבח.

וועג צו איין פייערדיקין בארג. און אויף דעם בארג ליגט א לייב. און דער לייב אז ער באדארף עסין גייט ער און פאלט אויף די טשערדעס און נעמט זיך שאף און בהמות און עסט זיי אויף. און די פאסטטיכס וויסין דערפון. און זיי היטין זייער די שאף פאר אים. לושמיר דער לייב קוקט גאר דרויף ניט. גאר אז ער וויל עסין פאלט ער אויף די טשערדעס. און די פאסטטיכס קלאפין און שלגין און שטורמין אויף אים. לושמיר דער לייב הערט דאס גאר ניט. גאר ער נעמט זיך שאף און בהמות. און ברוקט און עסט זיי. און דעם בארג פון פייער זעהט מען גאר ניט (בלומר עס איז נאךט פארהאנדין א בארג פון פייער. נאר מע זעהט אים ניט).

און ווי דער פון דער זייט איז נאך פארהאנדין א וועג. קומט מען מיט דעם וועג צו אין ארט וואס עס הייסט קעף. און דארט אין דער קעף איז פארהאנדין אלירליי מאכלים. און אין דער קעף איז קיין שום פייער ניט פארהאנדין. גאר די מאכלים ווערין גיקאכט דאך דעם בארג פון פייער הנ"ל און דער בארג פון פייער איז פון דארט זייער ווייט. גאר עס גייען שטעשקיס און אזו ווי ריננויס פון דעם בארג פון פייער צו דער קעף. און דאך דעם ווערין גיקאכט אלע מאכלים הנ"ל און די קעף זעהט מען אויך גאר ניט ארויס. גאר עס איז פארהאנדין א סימן. עס שטייען דארטן פייגיל אויף דער קעף. און דאך דעם ווייסט מען אז דארט איז די קעף און די פייגיל פאכין מיט די פליגיל. און דאך דעם צינדין זיי אן דאס פייער און פארלעשין דאס פייער. דהיינו דאך דעם וואס די פייגיל פאכין דורך דעם בלאזין זיי אויף און צונדין אן דאס פייער. און ווי דער טאקע

סיפורי

מעשה יב - מבעל תפילה

מעשיות שמא

מְלֵהִיבִים הָאֵשׁ כְּפִי הַמַּאֲכָלִים: שְׁלֻצְרָף מַאֲכַל פְּלוּנֵי - צָרִיכִים לְהִלְהִיב הָאֵשׁ כָּף, וְלֻצְרָף מַאֲכַל אַחַר - צָרִיכִים לְהִלְהִיב הָאֵשׁ כָּף, הַפֶּל כְּפִי הַמַּאֲכָל - בֵּין הֵם מְלֵהִיבִים אֶת הָאֵשׁ (כֹּל זֶה הוּא דְבַרֵּי הַמֶּלֶךְ אֶל הַגְּבוּר). בְּכֵן תּוֹלִיף אוֹתָם (הֵינּוּ אֵת אֱלוֹי הָאֲנָשִׁים הַנִּלְשָׁנִים שֶׁנִּפְּלוּ בְּעִבּוּדָה זָרָה שֶׁל מְמוֹן, שֶׁהֵם הֶאֱלָקוּת שֶׁל הַמְּדִינָה שֶׁל עֲשִׂירוֹת הַנִּלְשָׁנִים שֶׁהִלְכוּ עִמָּהֶם כְּנִלְ) תְּחִלָּה נִגְדָה הָרוּחַ, כְּדֵי שְׂיִגִיעַ אֵלֵיהֶם רִיחַ הַמַּאֲכָלִים הַנִּלְשָׁנִים; אַחֲרֵי-כֵן, בְּשִׂתְתָן לָהֶם מִן הַמַּאֲכָלִים הַנִּלְשָׁנִים - בְּוֹדָאֵי יִשְׁלִיכוּ תִּפְאָרָה זֹו שֶׁל מְמוֹן.

וְכֵן עָשָׂה הַגְּבוּר, וְלָקַח אֶת הָאֲנָשִׁים הַנִּלְשָׁנִים, דִּהְיִינוּ גְדוּלֵי הַמְּדִינָה שֶׁל עֲשִׂירוֹת שֶׁהֵם אֶלְקוֹת בְּמְדִינַתָם כְּנִלְ; כִּי אֱלוֹי הֶאֱלָקוּת הָיוּ בְּכֹאֵן, כִּי בָאוּ

דָּאָרְף זֵייעֶר פֶּאָכִין פֶּאָרְלֶעֶשִׁין זֵי דָאָס פֶּייעֶר אָז דָאָס פֶּייעֶר זָאל נִיט פֶּלֶאָמֶען צו שְׂטָאָרְק מְעַר אֵיידֶער מֶע בֶּאָדָאָרְף. און זֵי בְּלֶאָזִין אוֹיף דָאָס פֶּייעֶר וְעֶדְלִיג מֶע בֶּאָדָאָרְף צו די מַאֲכָלִים דִּהֵינּוּ צו דַעַם מַאֲכַל בֶּאָדָאָרְף מֶען אָזוֹי אַ פֶּייעֶר. און צו אֵיין אַנְדֶער מַאֲכַל בֶּאָדָאָרְף מֶען אֵיין אַנְדֶער פֶּייעֶר. אֶלְץ וְעֶדְלִיג דַעַם מַאֲכַל אָזוֹי בְּלֶאָזִין דֵי פֶּייעֶר אוֹיף דָאָס פֶּייעֶר. (דָאָס דֶּערֶצֵיילֶט אֶלְץ דַעַר מֶלֶךְ דַעַם גְבוּר) בְּכֵן זָאָלְסְטוּ זֵי פֶּייעֶר (דִּהֵינּוּ דֵי לֵיט פֶּון דַעַר מְדִינָה פֶּון עֲשִׂירוֹת וְוֵאָס זֵי זַעֲנֶען גָאָטִין) פֶּרֶר אַקֶעָגִין וְוֵינֶט. כְּדֵי דַעַר רִיחַ פֶּון די מַאֲכָלִים. זָאל זֵי פֶּאָר גֵייעֶן. דֶּערֶנָאָךְ אָז דוּ וְעֶסְט זֵי גֵיבִין פֶּון די מַאֲכָלִים. וְעֶלִין זֵי שוֹיִן בְּוֹדָאֵי אָוֶעֶק וְוֵאָרְפִין דֵי תִפְאָרָה פֶּון גַעֲלֶט.

הָאָט דַעַר גְבוּר אָזוֹי גֵיטָאָן. און הָאָט גֵינֶומֶען דֵי דָאָזִיגֶע לֵיט. דִּהֵינּוּ דֵי גְרוֹסֶע לֵיט פֶּון דַעַר מְדִינָה פֶּון עֲשִׂירוֹת וְוֵאָס זֵי זַעֲנֶען גָאָטִין אֵין זֵייעֶר מְדִינָה. וְוֵאָס זֵי זַעֲנֶען אַהֶער גֵיקוּמֶען מִיט

לְקַט רְמוּזִים

הִיָּה אוֹמֵר ר' לוי יצחק ז"ל לענין המובא בספורי מעשיות "מעשה מבעל תפילה", בענין המאכלים שכשהריחו אלו בני המדינה של עשירות את ריחם מאסו בממון וכו', שאלו המאכלים מרמזים הם על כל דברי הצדיקים ובפרט תורות רבינו הקדושים, שכשזוכה האדם לטעום ממנעמיהם כראוי מתבטלים ממנו כל התאוות ובפרט תאוות ממון הקשה מכולם, וכמו שפירש רבינו (בליקוטי מוהר"ן סימן קנ"ז) כל הנהגה מדברי תורה נוטל חייו מן העולם, חייו מרמז על הממון ש'אליו הוא נושא את נפשו', והנהגה מדברי תורה של הצדיקים על ידי זה מתבטל אצלו תאוות ממון.

(שיח שרפי קודש ח"ו ש"ה)

כשתתן להם מן המאכלים הנ"ל בודאי ישליכו תאוה זו של ממון: גוונין דאשא הם בחינת גדולת הבורא, כי הם בחינת גוונין שבממון, כי הם מבחינה אחת, מסטרא דגבורה, כידוע. ועל כן מרומז בדברי רבינו זכרוננו לברכה, בהמעשה הנוראה של הבעל תפילה, שעל ידי המאכלים המתבטלים באש של בית הבישול וכו', על ידי זה יוצאין מתאוות ממון, כי על ידי זה נתגלה גדולת הבורא כנ"ל, שהוא בחינת התגלות הגוונין. וכשנתגלין הגוונין שהם שורש הממון אז משליכין לגמרי את הממון שבגשמי, כי מי פתי יסור הנה להשליך תענוג רוחני וליקח תענוג עב, חס ושלוש, כמו שמבואר במאמר "צוית צדק" וכו', עיין שם, (סימן כג) והבן.

(ליקוטי הלכות מאכלי עכו"ם הלכה ג')

עם הממנה על האצרות לכאן פכל המבאר למעלה. וכשיצאו ממדינתם עם הממנה פנ"ל, נתנו להם בני המדינה כח והרשאה, שכל מה שיעשו אלו השלוחים - יהיה עשוי, וכל בני המדינה מכרחים להתרצות לכל מה שיעשו אלו השלוחים (שהם גדולי המדינה, אלקות שלהם), ולא יוכלו לשנות. ולקח הגבור את אלו האנשים שהם נקראים אלקות במדינתם מחמת עשרם פנ"ל, והולך אותם בדרך הנ"ל, והביא אותם עד הקעף של המאכלים הנ"ל. ובתחלה הולך אותם כנגד הרוח, והגיע להם הריח של המאכלים, והתחילו לבקשו מאד שיתן להם מהמאכלים הטובים הללו. אחר-כך הולך אותם מכנגד הרוח - והתחילו לצעק שיש סרחה גדולה. חזר והביא אותם כנגד הרוח - ושוב הגיע להם הריח הטוב של המאכלים, וחרו ובקשו אותו שיתן להם מן המאכלים. חזר והולך אותם מכנגד הרוח - וחרו וצעקו שיש סרחה גדולה מאד. ענה ואמר להם הגבור להאנשים הנ"ל: הלא אתם רואים שאין כאן שום דבר שיסריח; בהכרח צריכים לומר בודאי שאתם בעצמכם מסריחים, פי בכאן אין שום דבר שיסריח.

אחר-כך נתן להם מן המאכלים הנ"ל; ותכף פשאכלו מאלו המאכלים - התחילו תכף להשליך ולזרק מהם את כספם וזהבם, וכל אחד חפר לעצמו חפירה וקבר וקבר את עצמו בתוך החפירה, מחמת גדל הבושה שנתבשו

דעם ממונה פנ"ל און אז ויי זענען ארויס גיגאנגען פון זייער מדינה מיט דעם ממונה האבין ויי די מדינה כח גיגיבן. אז וואס ויי וועלין טאן זאל זיין גיטאן. און גאר די מדינה מוז צו שטיין אויף דעם אלימען וואס זי וועלין טאן. האט דער גבור גינומען די לייט. און האט זיי גיפירט אין דעם וועג. (וואס דער מלך האט אים גיזאגט פנ"ל) און ער האט זיי גיבראכט ביז דער קעף וואס דארט זענען די מאכלים. און פריר האט ער זיי גיפירט א קעגין ווינט איז זיי פאר גאנגען דער ריח פון די מאכלים. האבין זיי אים אנגיהויבין זייער צו בעטין אז ער זאל זיי גיבין פון די גוטע מאכלים. דערנאך האט ער זיי גיפירט פון דעם ווינט. האבין זיי אנגיהויבין צו שרייען. סע שטינקט זייער. האט ער זיי ווידער גיבראכט אקעגין ווינט. איז זיי ווידער פארגאנגען דער גוטער ריח פון די מאכלים. האבין זיי אים ווידער זייער גיבעטין. אז ער זאל זיי גיבין פון די מאכלים דערנאך האט ער זיי ווידער גיפירט פון דעם ווינט האבין זיי ווידער אנגיהויבין צו שרייען סע שטינקט זייער ווילד. האט זיך דער גבור צו זיי אנגירופין. איר זעהט זיך אז סע איז דא גאר ניט פארהאנדן קיין שום זאך וואס סע זאל שטינקען. מוז בורדאי זיין אז איר אליין שטינקט עס. ווארן דא איז ניט דא קיין שום זאך וואס סע זאל האבין א ריח רע. דערנאך. האט ער זיי גיגיבן פון די מאכלים. ווי זיי האבין גיגעסין פון די מאכלים. האבין זיי תיכף אנגיהויבין אנועק צו ווארפן פון זיך דאס געלט. און איטליכער האט זיך אויסגיגראבין א גרוב. און האט זיך פאגראבין אין דעם גרוב מחמת

סיפורי

מעשה יב - מבעל תפילה

מעשיות שמג

על-ידי שהרגישו גדל הסרחון של הממון (שהוא מסריח כמו צואה ממש) מחמת שטעמו מן המאכלים הנ"ל. וקרעו את פניהם, וקברו את עצמן, ולא היו יכולים להרים פניהם כלל, ונתביש אחד מחברו; כי שם, באותו המקום, הממון הוא הבושה הגדולה מכל הבושות, ומי שרוצה לדבר דברי בזוי לחברו - הוא אומר לו שיש לו ממון, כי ממון הוא בושה גדולה מאד שם, וכל מי שיש לו יותר ממון - מתביש יותר. על-כן קברו את עצמן מגדל הבושה, וכל אחד לא היה יכול להרים פניו אפילו בפני חברו, מפל-שכן בפני הגבור הנ"ל, וכל מי שהיה מוצא אצלו עוד איזה דינר או גדול - היה מבער אותו מיד, ומשליכו ממנו למרחוק בחפזון גדול.

אחר-כך בא אליהם הגבור, והוציא אותם (מן התפירות והקברים הנ"ל) ואמר להם: בואו עמי, כי עתה אינכם צריכים להתירא עוד מן הגבור (שהיו כל בני המדינה של עשירות מתיראים ממנו כנ"ל); כי אני - אני הוא הגבור (כנ"ל). ובקשו מן הגבור שיתן להם מן המאכלים הללו כדי להוליך למדינתם, כי הם בודאי יהיו ממואסים מאד בממון, אף רצו שגם כל בני המדינה יצאו מתאנה זו של ממון. ונתן להם מאלו המאכלים, והוליכו אל המדינה שלהם, ותכף

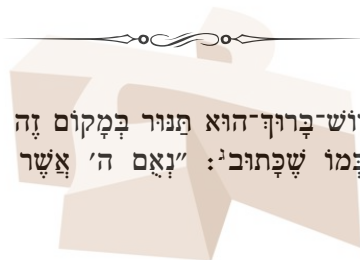
ב. סוג מטבע.

גרויס בושה וואס זיי האבין זיך זייער גישעמט. ווארין זיי האבין דערפילט ווי דאס געלט שטינקט זייער. ווייל זיי האבין פארזוכט פון די מאכלים. און זיי האבין זיך צוריסין דאס פנים און זיי האבין זיך באגראבין. און האבין דאס פנים גאר ניט גיקאנט אויף הייבין. און איינער פאר דעם אנדערין האט זיך גישעמט. (ווארין אזוי איז די סגולה פון די מאכלים. אז ווער סע עסט פון די מאכלים האט ער זייער פיינט געלט) ווארין דארט אין דעם ארט. איז דאס געלט די גרעסטע בושה פון אלע בושות. און אז איינער וויל דעם אנדערין עפעס אויס ווארפן. ווארפט ער אים אויס דו האסט געלט. ווארין געלט איז דארט זייער א גרויסע בושה און וואס איינער האט מער געלט שעמט ער זיך מער. איבער דעם האבין זיי זיך באגראבין מחמת גרויס בושה. און איטליכער האט נישט גיקענט אויף הייבין דאס פנים אפילו פאר דעם אנדערין. מפל שכן. פאר דעם גבור. און ווער סע האט נאך ביי זיך גיפונען עפעס איין גילדין אדער א גראשין האט ער אים מבער גיווען פון זיך תיכף און ער האט אים א ווארף גיטאן פון זיך.

דערנאך איז דער גבור צו זיי גיקומען און האט זיי ארויס גינומען פון זייערע גריבער וואס זיי האבין זיך דארט באגראבין פאר בושה. און ער האט צו זיי גיזאגט קומט מיט מיר. ווארין היינט באדארפט איר שוין קיין מורא ניט צו האבין פאר דעם גבור. ווארין איד בין דאס אליין דער גבור. האבין זיי גיבעטן דעם גבור אז ער זאל זיי גיבין פון די מאכלים כדי זיי זאלין פירין אין זייער מדינה אריין. ווארין זיי אליין וועלן שוין בודאי פיינט האבין געלט. לושמיר זיי האבין גינואלט אז די גאנצע מדינה זאלין ארויס פון דער תאנה פון געלט. האט דער גבור זיי גיגיבין פון די

שדמ סיפורי מעשה יב - מבעל תפילה מעשיות

כְּשֶׁנִּתְּנוּ לָהֶם מְאֵלוֹ הַמְּאֻכָּלִים - הִתְחִילוּ תִּכְף לְהַשְׁלִיף אֶת פְּסָפִם וְזָהָבָם כַּנְּל, וְטָמְנוּ עֲצָמָן בְּמַחִילוֹת עֶפֶר מִגְדָּל הַבוּשָׁה. וְהַעֲשִׂירִים הַגְּדוֹלִים וְהָאֱלֹקוֹת הַנְּל נִתְּבִישׁוּ בְּיוֹתֵר, וְגַם הַקְּטָנִים, שֶׁהָיוּ נִקְרָאִים אֲצֵלָם חַיּוֹת רְעוֹת כַּנְּל, נִתְּבִישׁוּ בְּעֲצָמָן גַּם-כֵּן, עַל שֶׁהָיוּ עַד הַנְּהָ קְטָנִים בְּעֵינֵי עֲצָמָן מִחַמַּת שְׂאִין לָהֶם מְמוֹן, כִּי עֲתָה נִתְּגַלָּה שְׂאֵדְרָבָא, הַמְּמוֹן הוּא עֵקֶר הַבוּשָׁה. כִּי אֵלוֹ הַמְּאֻכָּלִים הַנְּל יֵשׁ לָהֶם סְגָלָה זוֹ, שְׂמִי שְׂאוּכָל מֵהֶם - מְמָאָס בְּמְמוֹן מְאֹד, כִּי מִרְגִּישׁ סְרַחוּן הַמְּמוֹן כְּמוֹ צוּאָה וְטִנוּף מִמֶּשׁ. וְאִזִּי הַשְׁלִיכוּ אֱלִילֵי כִסְפָם וְאֱלִילֵי זָהָבָם, וְאַחֲרֵיכֶן שָׁלְחוּ לְשֵׁם אֶת הַבְּעַל תְּפִלָּה הַנְּל, וְנִתַּן לָהֶם תְּשׁוּבוֹת וְתַקְוִינִים, וְטָהַר אוֹתָם. וְהַמְּלָךְ הַנְּל מְלָךְ בַּכְּפָה, וְכָל הָעוֹלָם שָׁבוּ אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְעָסְקוּ רַק בְּתוֹרָה וּתְפִלָּה וּתְשׁוּבָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים; אָמֵן כֵּן יְהִי רְצוֹן. בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם, אָמֵן וְאָמֵן.

מְבַאֵר בְּפִסּוּק שְׂיֵשׁ לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא תַנּוּר בְּמִקּוֹם זֶה - וְהָאֵשׁ הוּא שֵׁם, בְּמִקּוֹם אַחֵר, רְחוֹק מִן הַתַּנּוּר, כְּמוֹ שְׂכַתוּב^ג: "נִאִים ה' אֲשֶׁר אֹר לֹ בְּצִיּוֹן, וְתַנּוּר לֹ

ג. ישעיה פרק ל"א פסוק ט'.

מְאֻכָּלִים הָאֲבִין זֵי גִפְיֶרֶט דִּי מְאֻכָּלִים אִין זֵייעֶר מְדִינָה אַרְיִין אֹן תִּיכְף וְוִי זֵי הָאֲבִין זֵי גִיגִיבִין פּוֹן דִּי מְאֻכָּלִים. הָאֲבִין זֵי אֲלַע תִּיכְף אֲנְגִיהוּיבִין אֲנוּעַק צוּ וְוִארְפִין זֵייעֶר גְּעֻלֵט אֹן הָאֲבִין זֵיךְ בְּאֲגָרָאבִין אִין דְּעַר עֶרֶד פֶּאָר גְּרוּיס בּוּשָׁה. אֹן דִּי גְרוּיסַע עֲשִׂירִים אֹן דִּי גְאָטִין. הָאֲבִין זֵיךְ מְעַר גִּישְׁעֻמֵט. אֹן דִּי קְלִינְע לֵייט נֹאס זֵי פֶלְעֶגִין הֵייסִין בֵּי זֵי חַיּוֹת אֹן עוֹפּוֹת הָאֲבִין זֵי זֵיךְ אֹיף גִּישְׁעֻמֵט נֶאָךְ נֹאס זֵי זְעַנְעֵן בִּיז אֶהֱעַר בֵּי זֵיךְ אֹזוּי קְלִיין גִּינוּעֵן וְוִייל זֵי הָאֲבִין קֵיין גְּעֻלֵט נִיט. וְוִארִין הֵיינֵט. הָאֲבִין זֵי שׁוּין גְּאוּסֵט אַז אֲדְרָבָא פֶּאָרְקֶעֶרֶט גְּעֻלֵט אִיז דְּעַר עֵיקֶר בּוּשָׁה. וְוִארִין דִּי מְאֻכָּלִים הָאֲבִין אִין זֵיךְ אֹזוּי אַ סְגוּלָה אַז וְעַר סַע עָסֵט פּוֹן דִּי מְאֻכָּלִים. אִיז עַר זֵייעֶר מְמָאָס גְּעֻלֵט. וְוִארִין עַר פִּילֵט דַעַם רִיחַ רַע פּוֹן גְּעֻלֵט אֹזוּי וְוִי פּוֹן טִינוּף פּוֹנְקֵט. הָאֲבִין זֵי אֲלַע אֲנוּעַק גִּינוּאֲרֶפִין זֵייעֶר גְּעֻלֵט. אֹן זֵייעֶר גְּאֵלֵד אֹן זֵילְבֶּעַר. דְּעַרְנָאָף הָאֵט מְעַן זֵי גִישְׁיֶקֶט דַעַם בְּעַל תְּפִלָּה. הָאֵט עַר זֵי אֹיס גִּיגִיבִין תְּשׁוּבוֹת אֹן תִּקְוִינִים. אֹן עַר הָאֵט זֵי גִירֵינִיקֵט אֹן דְּעַר מְלָךְ אִיז גִּינוּאֲרִין אַ מְלָךְ אִיבֶּעַר גְּאָר דְּעַר וְעֻלֵט. אֹן גְּאָר דִּי וְעֻלֵט הָאֵט זֵיךְ אֹום גִּיקֶעֶרֶט צוּ גְאָט בְּרוּךְ הוּא. אֹן זֵי הָאֲבִין אֲלַע עוֹסֵק גִּינוּעֵן נֶאָר אִין תּוֹרָה אֹן תְּפִלָּה אֹן תְּשׁוּבָה אֹן מַעֲשִׂים טוֹבִים: אָמֵן כֵּן יְהִי רְצוֹן בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.

סַע שְׂטִיט אִין פִּסּוּק אַז הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הָאֵט אֵיין אֹיבִין אִין דַעַם אָרֵט אֹן דַאָס פֵּיעֶר אִיז אֹיף אֵיין אַנְדֶּער אָרֵט. כְּמוֹ שְׂכַתוּב (בִּישְׁעִיה ל"א): "נִאִים ה' אֲשֶׁר אֹר לֹ בְּצִיּוֹן וְתַנּוּר לֹ בִירוּשָׁלַיִם": דִּי

סיפורי

מעשה יב - מבעל תפילה

מעשיות שמה

בירושלים". ועין שם כל הקפיטל הנ"ל, שמדבר מענין כל המעשה הנ"ל: "הוי הירדים מצרים לעזרה ועל סוסים ישענו, ומצרים אדם ולא אל, וסוסייהם בשר ולא רוח" - הינו בחינת המדינה שפמכו עליה המדינה של עצירות שהם יושעו אותם, פי לפי טעותם סברו שהם כלם אלקות, וסוסייהם הם מלאכים, כמבאר לעיל בתוך המעשה, עין שם, וזה שנים הפסוק: "ומצרים אדם ולא אל, וסוסייהם בשר וכו'", והבין.

"וה' יטה ידו וכשל עוזר ונפל עזר ויחדו כלם יכליון" - הינו בחינת היד הנ"ל, כי על היד ראו ששניהם יהיו נכלין, העוזר והעזור כנ"ל. "כאשר יהנה הארצה והפסיר על טרפו אשר יקרא עליו מלא רעים וכו'", "כצפרים עפות וכו'" - (הינו בחינת הארצה הנ"ל והצפרים הנ"ל), עין היטב לעיל בתוך המעשה והבין. "פי ביום ההוא ומאסון איש אלילי כספו ואלילי זקבו וכו'".

"ונפל אשור בחרב לא איש וכו', ונס לו מפני חרב וכו', וסלעו ממגור יעבור" - זה בחינת השלשה פתות של החרב הנ"ל: ("ונפל" ונס" - זה בחינת שני הפתות הנ"ל, וסלעו ממגור יעבור" - זה בחינת חלי הדאר הנ"ל, שחולף ועובר חזקו וכחו ממנו, פי 'סלעו' פרושו 'חזקו', וזה בחינת כח השלישי של החרב הנ"ל), עין היטב והבין. אחר כל זה סים הפסוק: "נאם ה' אשר אור לו בציון ותנור לו בירושלים", הינו התנור והאש הנ"ל כנ"ל.

ראה והבט והבין, פי בהקפיטל הזה מבאר כל המעשה הנ"ל. (כל זה דברי רבנו זכרוננו לברכה).

וקח אמר רבנו זכרוננו לברכה בפרוש: שכל המעשה בלה, מראש ועד סוף - היא רמוזה בלה בתוך הקפיטל הנ"ל (הינו ישעיה ל"א). ואמר שכל הדברים של המעשה הנ"ל, כלם יכולים למצא במקראות וכיוצא [כגון] "וטמאתם את צפוי פסילי כספך ואת אפדת מסכת זקבך, תזרם כמו דנה, צא תאמר לו", וקמו שכתוב: "ביום ההוא ישליך האדם את אלילי כספו ואת אלילי זקבו וכו', לחפור פרות וכו', לבוא בנקרות הצרים וכו'" - הינו שישליכו תאנות ממון, שהיא עבודה זרה ממש, ויטמינו עצמן בחפירות וכו' כמבאר במעשה הנ"ל, פי הממון הוא מסריח כמו צואה ממש, כמו שכתוב: "תזרם כמו דנה צא תאמר לו". וכן פיוצא בזה יכולים למצא כל דברי המעשה הנ"ל במקראות וכיוצא], אבל עקר המעשה בלה נאמרה על קפיטל הנ"ל, כי שם היא מבארת ומרמזת בלה, אבל אין אתנו יודע עד מה - פי אם מה שגלה לנו בפרוש (הינו כל המבאר לעיל), אבל שאר עניני המעשה לא זכינו להשיג איה היא מרמזת בקפיטל הנ"ל; אבל אמר בפרוש שכל המעשה בלה מרמזת שם.

ד. ישעיה פרק ל' פסוק כ"ב. ה. ישעיה פרק ב' פסוק כ'.

גאנצע מעשה איז מרומז אין דעם קאפיטל ישעיה ל"א ע"ש.

סדר המלך עם אנשיו הנ"ל הוא כך: הבעל תפלה עם הגבור, הממנה על האוצרות והחכם; המליץ והאויב נאמן; הבת-מלכה עם בנה; המלך והמלכה. כך הוא הסדור שלהם, והם בחינת עולם התקון. והם עשרה דברים, ולא נחשבו בסדר, הינו שלא נחשבו (אלו העשרה הנ"ל) כפי הסדר המבאר בספרי קבלה; אבל יש דברים בגו. גם מבאר בספרים שפשטת מדה אחת עוברת דרך מדה אחרת, שפשטת עכבת שם זאת השפעה - אזי נקראת על שם אותה המדה, הינו שהמדה ששם מתעכבת השפעה של מדה אחרת שעוברת דרך שם, היא נקראת על שם אותה המדה שפא ממנה השפעה; ובשביל זה נשתנה כאן הסדר, וגם יש עוד כמה ענינים בזה המבארים להבקיאים היטב בספרים, כל זה אמר רבנו זכרוננו לברכה בפרוש. גם הבנתי מדבריו שמרמז בזאת המעשה מיתת המלכים ותקונם; ובין בבחינת החרבן, ובין בבחינת התקון - לא נאמרו בסדר העשר בחינות הנ"ל, מחמת הטעמים וענינים הנ"ל.

ועדין הדברים סתומים וחתומים, כי סוד המעשה לא גלה כלל, רק האיר עינינו בפסוקים וענינים הנ"ל כדי שגדע שיש בהמעשה סודות נסתרים גדולים ונוראים מאד; ואין אתנו יודע עד מה. אשרי מי שיזכה להבין קצת סודות המעשיות הללו המבארים בזה הספר, כי כלם הם חדושים נפלאים ונוראים מאד מאד, עמק עמק מי מציאנו. מה נאמר, מה נדבר. מי שמע פזאת, מי ראה פאלה.

דער סדר פון דעם מלך מיט ויינע לייט איז אזוי דער בעל תפלה מיט דעם גבור. דער ממונה על האוצרות מיט דעם חכם. דער מליץ מיט דעם אויב נאמן. די בת מלכה מיט דעם קינד. דער מלך מיט דער מלכה. און זיי זענען צעהן זאכין. וואס די צעהן פאר רעכטין גאר די וועלט. און נעמען ארויס איטליכן פון זיין נארישקייט. און קערין אום אלע צום רעכטין אמת.

מעשה י"ג
מהשבעה בעמליר'ם

מעשה י"ג

מהשבעה בעמליר'ם

אספר לכם איך היו שמחים:

מעשה: פעם אחת היה מלך, והיה לו בן יחיד, ורצה המלך למסור המלוכה לבנו בחייו, ועשה משתה גדול (שקורין 'באל'); ובנדאי בכל פעם שהמלך עושה באל, הוא שמחה גדולה מאד, בפרט עתה, שמסר המלוכה לבנו בחייו, בנדאי היה שמחה גדולה מאד. והיו שם כל השרי מלוכה, וכל הדוכסים והשרים, והיו שמחים מאד, על המשתה; וגם המדינה היו גהנים מזה, שמוסר המלוכה לבנו בחייו, כי הוא כבוד גדול למלך. והיה

איך נועל איך דערצילן. ווי אזוי מע איז אמאל פרייליך גינען. מעשה אמאל איז גינען א מלך, דער מלך האט גיהאט א בן יחיד, האט דער מלך גינאלט אפגיבן די מלוכה זיין זון בחייו (דהיינו פאר זיין לעבן) האט ער גימאכט א גרויסן באל. און נוען דער מלך מאכט א באל איז בנדאי זייער פריילעך. בפרט היינט, וואס ער האט אפגיגיבן די מלוכה זיין זון באם לעבן. איז א נדאי גינען זייער א גרויסע שמחה. און סע איז דארט גינען אויף דעם באל אלע שרי מלוכה. און אלע דוכסים און אלע שררות. און מע איז זייער פריילעך גינען אויף דעם באל. און די מדינה האט אויך הנאה גיהאט פון דעם נדאי דער מלך גיט אפ די מלוכה זיין זון באם לעבן. ווארן סע איז איין גרויסער כבוד דעם מלך. און סע איז דארט זייער א שמחה גינען.

לקט רמזים

ורצה המלך למסור המלוכה לבנו בחייו: הבן יחיד של המלך, מרמז לבני ישראל, כי הם בנו יחידו של מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא, והזמן של קבלת התורה היתה השעה הנשגבה בה רצה הקב"ה, כביכול, למסור המלוכה לבניו, כמו שאמר אז הקב"ה לבני ישראל: ואתם תהיו לי ממלכת כהנים.

(לויית חו)

אספר לכם איך היו שמחים: שייך להתחלת המעשה של השבעה בעטלירס, אחר תיבות: אני אספר לכם איך פעם אחת היו שמחים, ושמעתי שאמר אז בזה הלשון: מה אתם יודעים איך לשמוח מתוך מרה שחורה, אני אספר לכם איך פעם אחת היו שמחים וכו'.

(חיי מוהר"ן סימן ט"ג)

שם שמחה גדולה מאד, והיה שם כל מיני שמחה: קאפעליישי' וקאמעדיישי' וכיוצא מזה כל מיני שמחה, הכל היה שם על המשחה. וכשנעשו שמחים מאד, עמד המלך ואמר לבנו: היות שאני חונה בכוכבים, ואני רואה שאתה עתיד לירד מן המלוכה, בכך תראה שלא יהיה לך עצבות כשתרד מן המלוכה, רק תהיה בשמחה; וכשתהיה בשמחה - גם אני אהיה בשמחה; גם כשהיה לך עצבות, אף על פי כן אני אהיה בשמחה, על שאין אתה מלך, כי אינך ראוי למלוכה, מאחר שאינך יכול להחזיק עצמך בשמחה, כשאתה יורד מן המלוכה; אבל כשתהיה בשמחה - אזי אהיה בשמחה יתרה מאד.

וקבל הבן מלך את המלוכה ביד רמה, ועשה לו שרי מלוכה ודוכסים ושרים וחיל. וזה הבן מלך היה חכם, והיה אוהב חכמה מאד, והיו אצלו חכמים גדולים, וכל מי שהיה בא אצלו עם איזה דבר חכמה - היה אצלו בחשיבות גדול מאד, והיה נותן להם כבוד ועשירות בשביל החכמה, לכל אחד כפי רצונו: מי שהיה רוצה ממון - היה נותן לו ממון, ומי שהיה רוצה כבוד - היה נותן לו כבוד, הכל בשביל החכמה. ומחמת שהיה חשוב אצלו החכמה

1. מקהלות זמר. ז. משחקי הצעות.

און סע איז דאָרט גינען אלערליי זאכן פון שמחה. קאפעליישיס און קאמעדיישיס און דעסט גלייכן, און אלדינג וואס סע ניצט נאר צו שמחה, איז אלץ דאָרט גינען אויף דעם פאל. אז זיי זענען שוין זייער פריילעך גינארן, האט זיך דער מלך אויף גישטעלט, און האט גיזאגט צום זון, באַשער איך בין אַ שטערן זעהער, זע איך אז דו וועסט אמאל אראפ פון דער מלוכה, בכך זאלסטו זעהן אז דו זאלסט ניט האבן קיין עצבות (דהיינו קיין טרויעריקייט) אז דו וועסט אראפ פון דער מלוכה, נאר דו זאלסט פריילעך זיין. און אז דו וועסט פריילעך זיין וועל איך אויף פריילעך זיין, אפילו אז דו וועסט האבן עצבות, וועל איך אויף פריילעך זיין, וואס דו ביסט קיין מלך ניט, ווארן דו קערסט זיך קיין מלך ניט צו זיין, ווארן דו ביסט זיך ניט פריילעך. (בלומר אז דו ביסט אזוי איין מענטש וואס דו קאנסט דיך ניט דערהאלטן אז דו זאלסט תמיד פריילעך זיין אפילו אז דו גייסט אראפ פון דער מלוכה, קערסטו ניט זיין קיין מלך) לושמיר אז דו וועסט פריילעך זיין, וועל איך משונה פריילעך זיין. האט דער בן מלך אפגינעמען די מלוכה זייער שארף. און ער האט זיך גימאכט שרי מלוכה. און האט גיהאט דוכסים און שרים און חיל. און דער בן מלך איז גינען א חכם, און ער האט זייער ליב גיהאט חכמה. און סע איז ביי איהם גינען גרויסע חכמים. און ווער סע איז צו איהם גיקומען מיט עפעס א חכמה, איז ער ביי איהם זייער חשוב גינען. און ער פלעגט זיי גיבן גרויס כבוד און עשירות פאר דער חכמה. וואס איטליכער האט גינאלט האט ער איהם גיגיבן. איינער האט גינאלט געלט, האט ער אים גיגיבן געלט. איינער האט גינאלט כבוד, האט ער איהם גיגיבן כבוד. אלץ פאר דער חכמה. און מחמת סע איז ביי איהם זייער חשוב גינען חכמה. האבן זיי זיך אלע

סיפורי מעשה יג - מהשבעה בעמליר'ם מעשיות שנה

כל-כף, ה'יו פלם לוקחין ע'צמן אל הח'כמה, וע'סקו כל המדינה בח'כמות, כ'י זה ה'יה רו'צה מ'מון, כ'די ש'יקבל מ'מון על י'די זה, ו'זה ה'יה רו'צה ח'שיבות וכבוד, ומחמת ש'כלם ע'סקו רק בח'כמות, על כ'ן ש'כחו ש'ם בא'ותה המדינה טכסיסי מל'חמה, כ'י ה'יו פלם ע'וסקין בח'כמות, עד ש'ה'יו כל כ'ני המדינה ח'כמים גדולים; עד ש'הקטן ש'בא'ותה המדינה - ה'יה במדינה א'חרת ח'כם גדול מ'כלם, והח'כמים ש'בא'ותה המדינה ה'יו ח'כמים מ'פ'לגים גדולים מ'אד, ומחמת הח'כמות נת'פקרו הח'כמים ש'ל א'ותה המדינה, ומ'שכו גם א'ת ה'בן מ'לך ה'נ"ל ל'דעתם, ונת'פקרו גם-כ'ן. וש'אר כ'ני המדינה לא נת'פקרו, מחמת ש'ה'יה ע'מקות ו'דקות גדול בא'ותה הח'כמה ש'ל הח'כמים ה'נ"ל, על כ'ן לא י'כלו ש'אר כ'ני המדינה ל'כנס בא'ותה הח'כמה, ול'א ה'זיק ל'הם, א'בל הח'כמים וה'בן מ'לך - נת'פקרו כ'נ"ל.

וה'בן מ'לך, מחמת ש'ה'יה בו טוב כ'י נולד עם טוב, וה'יו לו מ'דות טובות

גינ'מען צו ח'כמה, א'ון די ג'אנצע מדינה האט ע'וסק ג'יווען א'ין ח'כמות. ו'וארן ד'ער האט ג'יוואלט ג'עלט. כ'די ע'ר ז'אל נ'עמען ג'עלט ד'ערפ'אר. א'ון ד'ער האט ג'יוואלט ח'שיבות א'ון כ'בוד. א'ון מחמת ז'יי הא'בן אל'ע ע'וסק ג'יווען נ'אר א'ין ח'כמות א'יבער ד'עם הא'בן ז'יי ד'ארט א'ין ד'ער מדינה פ'ארנ'עסן ח'כסיסי מל'חמה (כ'לומר ו'י אז'י א מל'חמה צו פ'ירן) ו'וארן ז'יי הא'בן אל'ע ע'וסק ג'יווען נ'אר א'ין ח'כמות. כ'יו ד'ער ק'לענצ'טער פ'ון ד'ער מדינה. א'יו ג'יווען ד'ער ג'רעס'טער ח'כם א'ין א'יין א'נד'ערע מדינה. א'ון די ח'כמים פ'ון ד'ער מדינה ז'ענען ג'יווען ז'ייער ו'וילד ג'רו'יסע ח'כמים. ומחמת די ח'כמות, ז'ענען די ח'כמים פ'ון ד'ער מדינה א'ריין ג'יפאלן א'ין א'פיקורסות א'ריין. א'ון הא'בן ד'עם כ'ן מ'לך א'ויף א'ריין ג'יצויגן א'ין א'פיקורסות א'ריין. ל'ושמיר ד'עם פ'ראסטן ע'ולם האט ד'אס נ'יט ג'ישאט, ז'יי ז'ענען נ'יט א'ריין ג'יפאלן א'ין ד'עם א'פיקורסות א'ריין. ו'וארן ס'ע ג'יווען א ג'רו'יס ט'יפ'קייט א'ין ז'ייער ח'כמה פ'ון די ח'כמים. האט ד'ער פ'ראסטער ע'ולם נ'יט ג'יקאנט א'ריין ג'יין א'ין ז'ייערע ח'כמות. א'יבער ד'עם האט ע'ס ז'יי נ'יט ג'ישאט. נ'אר די ח'כמים א'ון ד'ער כ'ן מ'לך ז'ענען א'פיקורסים ג'יווארן. א'ון ד'ער כ'ן מ'לך מחמת ס'ע א'יו א'ין א'יהם ג'יווען טוב, ו'וארן ע'ר א'יו ג'יבו'ירן ג'יווארן מ'יט טוב,

ל'קט ר'מזים

זוכים למה שאמרו חז"ל על התורה הקדושה: "בראתי יצר הרע בראתי לו תורה תבלין".

(לוי'ת חו)

והבן מלך מחמת שהיה בו טוב וכו': מובן שם איך שאפילו האדם הגדול שבגדולים צריך לזיזהר מאוד שלא ישל ח"ו על ידי ריבוי חכמתו, כמו שהיה אצל זה הבן מלך עם החכמים שלו, שעל ידי ריבוי חכמתם נפלו לאפיקורסות ר"ל, והבן

ומחמת שכולם עסקו רק בחכמות שכחו תכסיסי מלחמה: אלו שאינם זוכים ללמוד לשמה אלא כדי שיהיה להם כסף וכבוד, כדברי רבינו במעשה שעסקו בחכמה, בשביל לקבל מהמלך (הקב"ה) כסף וכבוד, ולא בשביל לבוא לקיום התורה ולידי מעשה, על ידי זה שוכחים תכסיסי מלחמה נגד היצר, כי אם לימורם אינו לעבוד את ה' ולהתגבר על היצר הרע כי אם בשביל כסף וכבוד, לא

שנב סיפורי מעשה יג - מהשבעה בעמליר'ם מעשיות

וישרות, הָיָה נִזְכָּר לְפַעֲמִים: הֵיכָן הוּא בְּעוֹלָם, וַיְמַה הוּא עוֹשֶׂה וְכוּ', וְהָיָה גוֹנֵחַ וּמְתַאֲנֵחַ עַל זֶה עַל שֶׁנִּפְלַל לְמַבּוּכוֹת כְּאֵלוֹ וְנִתְעַה פֶּלֶל-כֶּף, וְהָיָה מְתַאֲנֵחַ מְאֹד; אָבֵל תִּכְרַף כְּשֶׁהָיָה מִתְחִיל לְהִשְׁתַּמֵּשׁ עִם הַשֶּׁכֶל - חֲזֹר וְנִתְחַזַּק אֲצֵלוֹ הַחֲכָמוֹת שֶׁל אֶפִיקוֹרְסִית הַנ"ל, וְכֵן הָיָה כִּמְהָ פְּעָמִים שֶׁהָיָה נִזְכָּר כַּנ"ל, וְהָיָה גוֹנֵחַ וּמְתַאֲנֵחַ, וְתִכְרַף כְּשֶׁהִתְחִיל לְהִשְׁתַּמֵּשׁ עִם הַשֶּׁכֶל - חֲזֹר וְנִתְחַזַּק אֲצֵלוֹ הָאֶפִיקוֹרְסוֹת כַּנ"ל.

און ער האט גיהאט גוטע מדות. פלעגט ער זיך צו דערמאנען אלע מאל, וואו בין איך אין דער וועלט. וואס טוה איך. און פלעגט זייער א גרויסן קרעכץ טאן, און פלעגט זייער זיפצן דרויף. ער פלעגט זיך דערמאנען, וואס טייטש איך זאל פארגיין אין אזוינע זאכן, וואס טוט זיך מיט מיר, וואו בין איך אין דער וועלט, און פלעגט זייער זיפצן. לושמיר תיכף ווי באלד ער האט אנגיהויבן צו ניצן מיט זיין שכל, איז ווידער ביי איהם שטארק גינוארן די חכמות פון אפיקורסות. און אזוי איז גיווען כמה פעמים, וואס ער פלעגט זיך אלץ צו דערמאנען וואו איז ער אין דער וועלט, וואס טוט ער וכו' כנ"ל. און פלעגט קרעכצן און זיפצן. נאר תיכף ווי ער האט אנגיהויבן צו ניצן מיט דעם שכל, איז ביי איהם ווידער שטארק גינוארן דאס אפיקורסות כנ"ל.

לקט רמזים

הרגלין מחמת שמחה של מצוה מעלין את האמונה, עיין שם, וכפי הנראה בכל סיפורי מעשיותיו הקדושים שגמר כל סיפור המתחיל 'זיהי היום' סובב והולך להסיפור שמקודם, מכל זה יש לרמז לפי עניות דעתי גם בהמעשה הזאת שגמר הסיפור המתחיל 'זיהי היום' שהוא המעשה של זה שבלא רגלים, סובב והולך לגמר הסיפור שמקודם, שהוא המעשה של הבן מלך שנפל מהאמונה, שהשני דברים האלה לא גמר אדמו"ר ז"ל.

כי זה וזה סיפור אחד הוא, כי זה שבלא ידים בניגון ידיו הקדושים מתקן ומרפא את הבת מלכה, וזה שבלא רגלים במחול וריקוד רגליו הקדושים מתקן ומעלה את הבן מלך שנפל מהאמונה, וזה כל המלחמה עתה בעיק'ביות משיחא אשר האפיקורסות יורד מן השמים והולך ומתגבר בכל עת ועת, וממילא מתגבר על ידי זה גם שאר כל החטאים ועונות ופשעים, והבן מלך (שהם כלל נשמות ישראל שנקראים בני מלכים) מחמת שנולד עם טוב (כי נמשכו ממחשבה עליונה דקודשא

מלך בעצמו, אף מחמת שהיה בו טוב היה נזכר לפעמים היכן הוא בעולם, והיה גונח ומתאנח הרבה על שנפל למבוכות כאלו, אבל תיכף כשהתחיל לשמש עם השכל, חזרו ונתחזקו אצלו החכמות של אפיקורסות, וכן היה כמה פעמים כמבואר בפנים, מזה מובן איך צריכין להזהר ולהשמר שלא לכנוס בזה כלל, ועל זה נאמר ועל תתחכם יותר, וכבר מבואר על זה אזהרות הרבה בדבריו ז"ל. (רמזי המעשיות להרב מטשעהרין)

לולא דמיסתפינא הייתי אומר, שאף על פי שלא סיפר אדמו"ר ז"ל את כל המעשה של הבעטליר השביעי, אבל הסיפור מהבן מלך שנפל לאפיקורסות שבתחילת המעשה, זה בעצמו הוא קצת מהסיפורים הנעלמים של המעשה מהבעטליר השביעי, כי כפי אשר יספר אדמו"ר ז"ל בענין התפארותם הקדוש שהעקום בצוארו מתקן בקולו דייקא את הזוג וכו', והבעל חטוטרות מתקן ומעלה בכתפיו דוקא את אנשי הכת וכו', וכן כולם, וכפי המבואר בדבריו הקדושים בליקוטי תנינא סימן פ"א שבריקוד

סיפורי

מעשה יג - מהשבעה בעמליר'ם מעשיות שנג

וַיְהִי הַיּוֹם וְהָיָה בְּרִיחָהּ בְּאֵיזָה מְדִינָה, וּבְרָחוּ כָּלֶם, וּבְדַרְךָ בְּרִיחָתָם עָבְרוּ דְרָךְ אֵיזָה יַעַר, וְאָבְדוּ שָׁם זָכָר וּנְקֵבָה: אָחַד אָבְדַּ זָכָר וְאָחַד אָבְדַּ נְקֵבָה, וְעַדִּין הָיוּ בָּנִים קְטָנִים, בְּנֵי אַרְבַּע וּחֲמֵשׁ שָׁנִים, וְלֹא הָיָה לָהֶם מָה לְאָכַל וְצָעֲקוּ וּבָכוּ, כִּי לֹא הָיָה לָהֶם מָה לְאָכַל. בְּתוֹךְ כֵּךְ בָּא אַצְלָם 'בְּעֵטְלִיר' אָחַד עִם הַשְּׂקִים שְׁלוֹ (שְׁקוּרִין 'טַארְבֶּעס'), שְׁנוּשָׂא בָּהֶם לְחֵם, וְהִתְחִילוּ אֵלָיו הַבָּנִים לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו וְלְהִיחֹת פְּרוּכִים אַחֲרָיו, וְנָתַן לָהֶם לְחֵם לְאָכַל, וְאָכְלוּ, וְשָׂאֵל אוֹתָם: מַהֲיֵכֶן בָּאתֶם לְכָאן? הַשִּׁיבוּ לוֹ: אֵין אָנוּ יוֹדְעִים, כִּי הָיוּ בָּנִים קְטָנִים כְּנַ"ל. וְהִתְחִיל לִילֵךְ מֵהֶם, וּבִקְשׁוּ מִמֶּנּוּ שְׂיִקַּח אוֹתָם עִמוֹ, וְאָמַר לָהֶם: אַתְּ

ח. קבצן.

וַיְהִי הַיּוֹם. אִין סַע גִּינוּעֵן אִין בְּרִיחָהּ אִין אִין מְדִינָה. זְעֵנְעֵן זְיִ אַלַע צוֹלֶאפֶן גִּינוּארֶן. וּוי זְיִ זְעֵנְעֵן אַנְטְלֶאפֶן גִּינוּארֶן, זְעֵנְעֵן זְיִ גִּיגֶאנְגֶען דְּאָרְךְ אִין וּואַלְד. הָאָבֶן זְיִ דְּאָרְט פֶּאָרְלוֹיֶרֶן צוֹוִי קִינְדֶּער, אַ זָכָר אִין אַ נְקֵבָה. אִיןִינְדֶּער הָאָט פֶּאָרְלוֹיֶרֶן אַ זָכָר, אִין אִיןִינְדֶּער הָאָט פֶּאָרְלוֹיֶרֶן אַ נְקֵבָה. אִין זְיִ זְעֵנְעֵן נֶאָף גִּינוּעֵן קְלִינְעֶע קִינְדֶּער. פּוֹן פִּיר פִּינְעֶף יֶאָהַר. דִּי קִינְדֶּערִיךְ הָאָבֶן נִיט גִּיהָאָט וּואָס צו עָסֶן, הָאָבֶן זְיִ גִּישְׂרִיגֶן אִין גִּינוּינְט, וּואַרֶן זְיִ הָאָבֶן נִיט גִּיהָאָט וּואָס צו עָסֶן. דְּעֶרְנוּיִל אִיז צו זְיִ אַנְגִּיקוּמֶען אִין בְּעֵטְלֶער, עַר אִיז גִּיגֶאנְגֶען מִיט דִּי טַארְבֶּעס. הָאָבֶן דִּי קִינְדֶּער אַנְגִּיהוּיֶן טְשַׁעפֶּען זִיךְ צו אִיהֶם, אִין צו טוֹלֶען זִיךְ צו אִיהֶם. הָאָט עַר זְיִ גִּיגִיבֶן בְּרוּיט, הָאָבֶן זְיִ גִּיגֶעסֶן. הָאָט עַר זְיִ גִּיפֶרְעֶגט, פּוֹן וּואַנְעט קוּמְט אִיהַר אַהַר. הָאָבֶן זְיִ אִיהֶם גִּיעֶנְפֶּרְט מִיר וּוייִסֶן נִיט, וּואַרֶן זְיִ זְעֵנְעֵן גִּינוּעֵן קְלִינְעֶע קִינְדֶּער. הָאָט עַר אַנְגִּיהוּיֶן אַנוּעֶק צו גִּיין פּוֹן זְיִ. הָאָבֶן זְיִ אִיהֶם גִּיבֶעטֶן,

לְקַט רִמּוּזִים

עוז.
(כוכבי אור לר"א ב"ד נחמן זצ"ל, אמת ואמונה אות ט"ו)

בתוך כך בא אצלם בעטליר: אמר המעתיק והמסדר, שמעתי שרמזו רבינו ז"ל במה שקרא אותם בשם בעטלירס, אשר לא זכו הצדיקים הנוראים האלה להשגת הנפלאות האלה רק על ידי שהיו בעטלירס, שהיו מבקשים ומתחננים תמיד להשי"ת לזכות לעבודתו יתברך, עד שזכו למדריות גבוהות רמות כאלה, וכמובא בדבריו ז"ל במקום אחר אשר כל הצדיקים לא באו למדריותם רק על ידי תפילה, וה' יתברך יזכינו לעסוק בתפילה תמיד עד שנוכה להיות כרצונו יתברך וכרצון יראי הקדושים ז"ע אמן.
(רמזי המעשיות להרב מטשעהרין)

ברוך הוא), קול דודי דופק ונוקש בקרבו בכל עת ועת, שעל כן הוא זוכר את עצמו בכל פעם "היכן אני בעולם ומה נעשה עימי וכו'", אבל תיכף ומיד כשמתחיל להשתמש עם שכלו חוזר ונתחזק אצלו החכמות של אפיקורסות, ובשביל זה הסוף שירד גם ממלכותו וממשלתו כמובן שם, כי מלכות הוא בחינת אמונה, והם תלויים זה בזה כידוע.

ואביו של הבן מלך כשצפה וראה כל זה הזהיר אותו העיקר על שמחה, שיתחזק עצמו בשמחה גם בעומק נפילתו וירידתו ממלכותו ואמונתו כי זה כל תיקונו, כי זה הוא אתערותא דלתתא שיתעורר עליו ביותר ויותר שמחת המחול וריקוד הרגלין של הבעטליר השביעי, שעל ידי זה בעצמו יחזור למלכותו ואמונתו ביתר שאת ויתר

שנר סיפורי מעשה יג - מהשבעה בעמליר'ם מעשיות

זה איני רוצה שתלכו עמי. בתוך כך הסתכלו - והנה הוא עור, והיה אצלם פלא: מאחר שהוא עור, איך יודע לילך? (ובאמת הוא חדוש מה שהיה קשה להם זאת, פי עדן היו בנים קטנים, רק שהיו בנים חכמים, והיה פלא אצלם פנ"ל); וברכם (זה הפעטליר העור) שהיה פמותו, שהיה זקנים פמותו! והשאיר להם עוד לחם לאכל, והלה לו; והבינו אלו הבנים כי השם יתברך השגיח עליהם, והזמין להם פעטליר עור בכאן לתן להם אכל. אחר-כך פלה אצלם הלחם, ושוב התחילו לצעק עבור אכל. אחר-כך נעשה לילה ולנו שם; בבקר גם-כן לא היה להם לאכל, והיו צועקים ובוכים, וחזר ובא פעטליר שהיה חרש, והתחילו לדבר אליו והראה להם בידיו, ואמר להם שאינו שומע. ונתן להם גם-כן לחם לאכל, והלה מהם, ורצו גם-כן שיקחם עמו ולא רצה, וברכם גם-כן שהיה פמותו, והשאיר גם-כן להם לחם והלה לו.

וְחָזַר וְכָלָה הַלֶּחֶם אֲצֻלָּם, וְחָזְרוּ וְצָעְקוּ פִּנ"ל, וְחָזַר וּבָא אֲצֻלָּם בְּעֵטְלִיר שְׁהִיָּה כְּבַד פֶּה, וְהִתְחִילוּ לְדַבֵּר עִמּוֹ, וְהָיָה מְגַמְגֵם בְּלִשׁוֹנוֹ, וְלֹא יָדְעוּ מַה הוּא אוֹמֵר, וְהוּא הָיָה יוֹדֵעַ מַה הֵם מְדַבְּרִים, אִךְ הֵם לֹא יָדְעוּ מַה הוּא אוֹמֵר

אז ער זאל זיי נעמען מיט זיך, האט ער זיי גיזאגט דאס וויל איך ניט, אז איהר זאלט גיין מיט מיר. דער ווייל האבן זיי א קוק גיטאן, איז דער פעטלער בלינד. איז ביי זיי א חידוש גינען, אז ער איז בלינד, ווי אזוי ווייסט ער צו גיין (און צום אמת, איז דאס אליין א חידוש, וואס די קינדער איז דאס קשה גינען. וואן זיי זענען זיך קליינע קינדער גינען. לויטער זיי זענען גינען קלונע קינדער, איבער דעם איז דאס ביי זיי א חידוש גינען) האט ער זיי גיבענטשט (דער בלינדער פעטלער), איר זאלט זיין אזוי ווי איך. איר זאלט זיין אזוי אלט ווי איך. און ער האט זיי איבער גילאזט נאך ברויט, און ער איז זיך אנוועק גיגאנגען. האבן די קינדער פארשטאנען, אז השם יתברך האט אויף זיי השגחה גיהאט, און ער האט זיי צו גישיקט אהער א בלינדן פעטלער, ער זאל זיי גיבן עסן.

דערנאך איז ביי זיי אויס גיגאנגען דאס ברויט. האבן זיי ווידער אנגיהויבן צו שרייען עסן. דערנאך איז גינארן נאכט, האבן זיי דארט איבער גינעכטיגט. אין דערפרי, האבן זיי ווייטער נישט גיהאט צו עסן, האבן זיי גישריגן און גינויינט. דערנאך, איז ווידער אנגיקומען א פעטלער, וואס ער איז גינען א טויבער, האבן זיי אנגיהויבן צו איהם צו ריידן, ווייזט ער זיי מיט די הענט און זאגט צו זיי. איך הער גאר ניט. און דער פעטלער האט זיי אויף גיגיבן ברויט צו עסן, און האט אנגיהויבן אנוועק צו גיין פון זיי. האבן זיי אויף גינואלט, אז ער זאל זיי נעמען מיט זיך, האט ער נישט גינואלט. און ער האט זיי אויף גיבענטשט, אז איהר זאלט זיין אזוי ווי איך. און האט זיי אויף גילאזט ברויט, און איז זיך אנוועק גיגאנגען.

דערנאך איז ביי זיי דאס ברויט אויף אויסגיגאנגען, האבן זיי ווידער גישריגן פנ"ל. איז ווידער גיקומען צו זיי א פעטלער, וואס ער איז גינען א כבד פה. (בלומר ער האט גישטאמפלט מיט דעם מויל) האבן זיי אנגיהויבן מיט איהם צו שמוסן. האט ער גישטאמפלט זיינע רייד. האבן זיי ניט גינאווסט וואס

סיפורי מעשה יג - מהשבעה בעמליר'ם מעשיות שנה

כי הָיָה מְגַמְגֵם בְּלִשׁוֹנוֹ כַּנְּלִי; וְנָתַן לָהֶם גַּם-כֶּן לַחֵם לֶאֱכֹל, וְהִלֵּךְ לוֹ גַּם-כֶּן כַּנְּלִי, וּבִרְכָם גַּם-כֶּן שְׁיִהְיוּ כְּמוֹתוֹ וְהִלֵּךְ לוֹ, הַכֹּל כַּנְּלִי. וְחָזַר וּבָא בְּעֵטְלִיר שְׁהִיָּה צְוָאוֹ עִקָם, וְהָיָה גַם-כֶּן כַּנְּלִי, וְחָזַר וּבָא בְּעֵטְלִיר בְּעַל חֲטוּטְרוֹת, (שְׁקוּרִין 'הוּיָקִיר')^ב... וְחָזַר וּבָא בְּעֵטְלִיר בְּלֹא יָדִים... וְחָזַר וּבָא בְּעֵטְלִיר בְּלֹא רַגְלִים... וְכֹל אֶחָד נָתַן לָהֶם לַחֵם וּבִרְכָם שְׁיִהְיוּ כְּמוֹתוֹ, הַכֹּל כַּנְּלִי.

אחַר-כֵּן חָזַר וְכָלָה הַלְחָם אֲצֵלָם, וְהִתְחִילוּ לִילֵךְ לִישׁוֹב, עַד שֶׁבָאוּ לְאִיזָה דְרָף, וְהִלְכוּ עַל אוֹתוֹ הַדְרָף עַד שֶׁבָאוּ לְאִיזָה כְּפָר, וְנִכְנְסוּ אֵלָיו הַבָּנִים בְּאִיזָה בֵּית, וְהָיוּ מְרַחֲמִים עֲלֵיהֶם וְנָתְנוּ לָהֶם לַחֵם, וְחָזְרוּ וְנִכְנְסוּ בְּאִיזָה בֵּית וְנָתְנוּ לָהֶם גַּם-כֶּן, וְהָיוּ מַחְזִירִים עַל הַפְתָּחִים, וְרָאוּ שֶׁזֶה טוֹב לַפְּנִיָּה, וְעָשׂוּ בִּינֵיהֶם שְׁיִהְיוּ תָמִיד בְּיַחַד; וְעָשׂוּ לָהֶם שְׂקִים (שְׁקוּרִין שְׂאָרְכִים) גְּדוֹלוֹת, וְהָיוּ מַחְזִירִים עַל הַפְתָּחִים, וְהִלְכוּ עַל כָּל הַשְּׂמֻחוֹת: עַל סְעוּדַת בְּרִית מִלָּה, וְעַל חֲתוּנוֹת, וְהִלְכוּ לָהֶם לְמָקוֹם אַחַר, וְהִלְכוּ לְעִירוֹת, וְהָיוּ מַחְזִירִים עַל הַפְתָּחִים; וְהִלְכוּ עַל הִרְיָדִים, וַיֵּשְׁבוּ בֵּין הַבְּעֵטְלִירֵשׁ כְּדָרָף שְׁיוֹשְׁבִים

ט. נִבְנוּ. י. קִבְּצוּם.

עַר רַעַט, אִין עַר הָאֵט יֵא גִיווּאוֹסְט וְאוֹס זֵי רַעַדן. נָאֵר זֵי הָאֵבן נִיט גִיווּאוֹסְט וְאוֹס עַר רַעַט, וְאוֹרְן עַר הָאֵט גִישְׂטָאמְפֵּלְט. הָאֵט דְּעַר בְּעֵטְלֵר זֵי אוּיף גִיגִיבֵן בְּרוּיט צוּ עֶסֶן. אִין אִיז זֵיף אוּיף אַנוּעַק גִיגִאנְגֵעֵן אִין הָאֵט זֵי אוּיף גִיבְעֵנְטֵשׁ, אַז זֵי זַאָלן זֵיין ווי עַר, אִין אִיז זֵיף אַנוּעַק גִיגִאנְגֵעֵן כַּנְּלִי.

דְּעַרְנָאָף אִיז ווִידֵער גִיקוּמֵעֵן אַ בְּעֵטְלֵר, וְאוֹס עַר הָאֵט גִיִּהֵאֵט אַ קְרוּמֵעֵן הַאָלְדוּ. אִיז אוּיף אַזִי גִיוּעֵן כַּנְּלִי, דְּעַרְנָאָף אִיז ווִידֵער גִיקוּמֵעֵן אַ בְּעֵטְלֵר, אַ הוּיָקֵער. דְּעַרְנָאָף אִיז ווִידֵער גִיקוּמֵעֵן אַ בְּעֵטְלֵר, אֵן הַעֲנֵט. דְּעַרְנָאָף אִיז גִיקוּמֵעֵן אַ בְּעֵטְלֵר, אֵן פִּיס. אִין אִיטְלִיכֵער הָאֵט זֵי גִיגִיבֵן בְּרוּיט. אִין הָאֵט זֵי גִיבְעֵנְטֵשׁ. אַז זֵי זַאָלן זֵיין אַזִי ווי עַר, גָּאֵר אַזִי ווי יַעֲנֵעַ בְּעֵטְלֵרֵס כַּנְּלִי. דְּעַרְנָאָף, אִיז בִּי זֵי ווִייטֵער דָּאס בְּרוּיט אוּיִסְגִיגִאנְגֵעֵן. הָאֵבן זֵי אַנְגִיִּהוּיָבֵן צוּ גִיין אִין יִשׁוֹב אַרִיין, בִּיז זֵי זַעֲנֵעֵן גִיקוּמֵעֵן צוּ אַ וועג. זַעֲנֵעֵן זֵי גִיגִאנְגֵעֵן מִיט דַעם וועג. בִּיז זֵי זַעֲנֵעֵן גִיקוּמֵעֵן צוּ אִיין דָּאָרף. זַעֲנֵעֵן דִי קִינְדֵער אַרִיין גִיגִאנְגֵעֵן אִין אַ שְׂטוֹב אַרִיין. הָאֵט מַעֵן אוּיף זֵי רַחֲמֵנוֹת גִיִּהֵאֵט. אִין מַעֵן הָאֵט זֵי גִיגִיבֵן בְּרוּיט. זַעֲנֵעֵן זֵי ווִייטֵער אִין אַ שְׂטוֹב אַרִיין גִיגִאנְגֵעֵן. הָאֵט מַעֵן זֵי דָּאָרְט אוּיף גִיגִיבֵן בְּרוּיט. פֿלֵעֵגֵן זֵי גִיין אִין דִי הִיזְעֵר. הָאֵבן זֵי גִיזַעֲהֵן סַע גוּיט, מַעֵן גִיט זֵי בְּרוּיט, הָאֵבן דִי קִינְדֵער צוּוִישֵׁן זֵיף גִימֵאָכְט אַז זֵי זַאָלן תָּמִיד זֵיין אִין אִינְעֵם. אִין זֵי הָאֵבן זֵיף גִימֵאָכְט גְרוּיסֵע טָאָרְכֵעס. אִין זַעֲנֵעֵן גִיגִאנְגֵעֵן אִין דִי הִיזְעֵר. אִין זַעֲנֵעֵן גִיגִאנְגֵעֵן אוּיף אֵלֵע שְׂמֻחוֹת, אוּיף בְּרִית'ן אִין אוּיף חֲתוּנוֹת. אִין זֵי זַעֲנֵעֵן גִיגִאנְגֵעֵן ווִייטֵער, אִין זַעֲנֵעֵן גִיגִאנְגֵעֵן אִין שְׂטַעט אַרִיין. אִין זַעֲנֵעֵן גִיגִאנְגֵעֵן אִין דִי הִיזְעֵר, אִין זַעֲנֵעֵן גִיגִאנְגֵעֵן אוּיף דִי קִינְדֵים. אִין פֿלֵעֵגֵן זֵי צִיָּן צוּוִישֵׁן דִי בְּעֵטְלֵרֵס, אַזִי ווי זֵי זִיָּעֵן דָּאָרְט אוּיף דִי פֿרִיזְבֵעס מִיט דִי טַעֲלֵער. בִּיז דִי קִינְדֵער

שנו סיפורי מעשה יג - מהשבעה בעמליר'ם מעשיות

שם על 'הפריזיסי' עם הטעליר'. עד שהיו אלו הבנים מפרסמים אצל כל הבעטלירש פי כלם הפירו אותם ונדעו מהם, שאלו הם הבנים שנגאברו ביצר כנ"ל. פעם אחד, היה יריד גדול באיזה עיר גדולה, והלכו לשם הבעטלירש, ואלו הבנים הלכו גם-כן לשם, ובא על דעת הבעטלירש שישדכו את אלו שני הבנים שישאו זה את זה, ותכף שדברו זאת קצת בעטלירש - הוטב הדבר מאד בעיני כלם, וגמרו השדוף. אבל איך עושין להם חתונה? ונתעצו באשר שביום פלוני יהיה סעודה של יום הולדת המלך (שקורין 'מיניגיס'), וילכו לשם כל הבעטלירש. וממה שיבקשו לעצמן שם בשר ולחם, מזה יעשו חתונה, וכן היה. והלכו לשם על המיניגיס כל הבעטלירש, ובקשו להם לחם ובשר, וגם קבצו מה שנשפיר מן הסעודה בשר ולחם (שקורין 'קוליטש')², והלכו וקפרו בור גדול שיהיה מחזיק מאה אנשים, וכסו אותו עם קנים ועפר וזבל, ונכנסו לשם כלם, ועשו שם חתונה לאלו הבנים הנ"ל, והכניסו אותם לחפה, והיו שמחים שם מאד מאד, וגם החתן והפלה היו שמחים מאד.

ב. אצטבאות אבן. ל. צלחת לאיסוף מטבעות. מ. חלות גדולות מיוחדות לשמחות.

וענען שוין גיווען מפורסמים ביי אלע בעטלערס. ווארן אלע האבן זיי גיקאנט, און האבן פון זיי גיוואוסט, אז דאס זענען די קינדערלעך, וואס זי זענען פארפאלן גיווארן אין וואלד כנ"ל. אמאל איז גיווען א גרויסער יריד, אין א גרויסער שטאט. זענען אהין גיגאנגען אלע בעטלערס, און די קינדער זענען אויף אהין גיגאנגען. איז גיקומען די בעטלערס אויף דער דעה, אז זיי זאלן משהך זיין די צוויי קינדער, אז זיי זאלן זיך איינס דאס אנדערע נעמען. און תיכף ווי מע האט אנגיהוּבן דערפון צו שמוסן, איז דאס זיי אלע זייער גיפעלן, האט מען זיי משהך גיווען, לושמיר ווי מאכט מען זיי חתונה, האבן זיי זיך מיישב גיווען, באשר אין דעם און דעם טאג, וועט זיין פאם מלך מיניגעס, וועלן אהין גיין אלע בעטלערס וועלן זיי זיך דארטן אויסבעטן קויליטש און פלייש, דערפון וועט מען זיי מאכן חתונה. איז אזוי גיווען, זענען אלע בעטלערס גיגאנגען אויף די מיניגעס, און האבן זיך אויסגיבעטן פלייש און ברויט, און זיי האבן נאך פארנומען וואס סע איז גיבליבן פון דער סעודה, פלייש און קויליטש. און זענען גיגאנגען, און האבן זיך אויסגיגראבן. א גרויסן גרוב, וואס סע זאל אין איהם קענען אריין הונדערט מענטשן. און זיי האבן איהם צוגידעקט מיט פרוטעס, און מיט ערד און מיט מיסט. און זיי זענען אהין אלע אריין גיגאנגען. און זיי האבן דארט גימאכט חתונה די קינדער, און זיי האבן זיי גישטעלט א חופה, און זיי זענען דארט זייער זייער פריילעך גיווען, און די חתן פלה זענען אויף זייער פריילעך גיווען.

סיפורי מעשה יג - מהשבעה בעמליר'ם מעשיות שנו

וְהִתְחִילוּ לְזַכֵּר הַחֲסִדִים שֶׁעָשָׂה עִמָּהֶם הַשֵּׁם יְתָבָרְךָ בְּהַיּוֹתָם בַּיָּעַר, וְהָיוּ בּוֹכִים וְהָיוּ מְתַגַּעְגְּעִים מְאֹד: אֵיךְ לּוֹקְחִין לְכָאן אֶת הַבְּעֻטְלִיר הָרָאוּשׁוֹן הָעוֹנֵר

הָאֶבֶן זֶיךְ חָתָן כְּלָה אֶנְגִּיהוּיָן צוֹ דַּעַרְמָאָנְעוֹן, דִּי חֲסִדִים נוֹאֵס הַשִּׁית הָאֵט מִיט זַי גִּיטָאָן, אַז זַי זַעֲנָן גִּינְוֵעוֹן אֵין נוֹאֵלְד. אֵין זַי הָאֶבֶן אֶנְגִּיהוּיָן צוֹ נוֹיִנְעוֹן, אֵין הָאֶבֶן זַיִיעַר גִּיבְעֵנְקֵט, וְוִי נְעֻמֵט מְעַן דָּא דַּעַם עֲרָשְׁטֵן בְּעֻטְלֵעַר, דַּעַם בְּלִינְדֵן, נוֹאֵס עַר הָאֵט אָוְנוֹ גִּיבְרָאָכְט בְּרוּיט אֵין נוֹאֵלְד. וְוִי

לְקַט רְמוּזִים

התחלתי עדיין לחיות כלל, ואף על פי כן אני זקן מאוד וכו', ויש לי הסכמה על זה מהנשר הגדול וכו', עיין שם כל זה היטב היטב. ואם עיני שכל לך, תבין מרחוק מה מאוד עמקו מחשבותיו, ואי אפשר להאריך בזה כלל, והחפץ באמת יראה ויבין משם גדלות השם יתברך וגדולת הצדיקים האמיתיים הגדולים, גודל מעלתם שזכה כל אחד ואחד כפי מה שהתפאר בעצמו שם

כי כל מה שמבואר שם סופר כל אחד הוא ענין ההתפארות של איזה צדיק גדול ונורא מאוד מאוד שהתפאר בעולמות עליונים במקום שהתפאר שזכה בזה העולם למה שזכה, אשרי לו, אשרי חלקו.

למשל בענין שיתבאר לפנינו, שהתפארו הזקנים, וכל אחד סיפר מה שזכר מזכרון הראשון וכו', הקטן שבכולם גבוה מאוד מאוד מה שאי אפשר להכניס במח עוצם גדולתו ותוקף קדושתו, כגון שאחד התפאר שזכר מה שנעשה עמו בעת שחתכו את טבורו, ראה והבין והבט, הנמצא כזה אפילו חד בדרא שיוכל להתפאר כזה שיזכך ויקדש גופו וחומריו כל כך על כך עד שיזכה לזכור מה שנעשה עימו אז בתחלת הלידה כשיצא לאויר העולם בעת שחתכו את טבורו, וזה הקטן שבכולם.

וממנו תראה מעלת קדושת הזקן הקדוש השני שהיה בעיניו לשחוק מעלת הזקן הראשון, ואמר כמתמיה, זאת היא מעשה ישנה, אני זוכר זאת המעשה, אבל אני זוכר גם כשהיה הנר דולק, ופירשה הנשר הגדול אחר כך, שזהו שזוכר גם מה שנעשה עמו בעת שהיה בבטן אמו שהיה נר דלוק על ראשו, כמבואר שם.

והתחילו לזכור החסידים שעשה עמהם ה' יתברך וכו': מובן שם גודל מעלת השתוקקות וכיסופין דקדושה, כי על ידי מה שהיו הבנים הקדושים מתגעגעים ובוכים ומשתוקקים בכל פעם איך לוקחים בכאן זה הבעטליר וכו', זכו שנתגלה להם בכל פעם בעטליר אחד מאלו הבעטלירס וגילה להם נוראות נפלאות חדשות, ולא עוד אלא שזכו הבנים שהבעטלירס מסרו ונתנו להם כל הבחינות הנ"ל בתורת מתנה לדרשה גישאנק, וממילא מובן גם גודל מעלת ומדריגת הבנים הקדושים שזכו לקבל מתנות כאלו, אבל על כל פנים הכל היה על ידי השתוקקות וגעגועים וכיסופים הקדושים שלהם.

עוד מובן שם איך כשמגיע להאדם איזה זמן של שמחה (כגון שמחת חתונה וכיוצא) צריך להזכיר את עצמו החסידים שעשה עמו השי"ת מעודו ועד היום הזה, וליתן להשי"ת שבח והודיה על כל זה מתוך שמחתו, ולהתעורר מתוך שמחתו בכיסופין וגעגועין גדולים להשי"ת שגמל ועשה עמו חסידים כאלה דייקא, כי הכל רק בתורת נדבה וחסד חנים מאתו יתברך.

(רמזי המעשיות להרב מטשעהרין)

על פי המעשה הנוראה מאד של השבעה בעטלירש הנדפס בספר סיפורי מעשיות, מענין הבעטליר הראשון שהיה עוור שבא אצל החתן והכלה על החתונה אחר החופה ואמר להם שנותן להם מתנה לדרשה שתהיו זקנים כמוני וכו', שתחיו חיים ארוכים כמוני, ואתם סוברים שאני עוור, באמת אין אני עוור כלל, רק שכל העולם כלו אינו עולה אצלי כהרף עין וכו', כי אני זקן מאוד, ואני עדיין יניק לגמרי (היינו יונג) ולא

שנה סיפורי מעשה יג - מהשבעה בעמלר'ם מעשיות

שְׁהִיָּא לָנוּ לְחֵם בְּיַעַר? וְתַחַף וּמִיד בְּתוֹךְ שְׁהִיּוּ מְתַגַּעְגָּעִים מְאֹד אַחֲרֵי הַבְּעֻטְלִיר הָעוֹר, עָנָה וְאָמַר: הַנְּנִי! הִנֵּה בְּאֵתִי אֶצְלָכֶם עַל הַתְּחִנָּה, וְאָנִי נוֹתֵן

זֵי הָאֲבָן אֲזוּי גִיבְעֻנְקֻט, נָאף דַּעַם בְּלִינְדֵן בְּעֻטְלֵר, דְּעֻנוּיִל רוּפֻט עַר זִיף אָן, אִיף בֵּין דָּא. אִיף בֵּין גִּיקוּמְעֵן צו אִיף דְּעַר תְּחִנָּה. אוֹן אִיף שְׁעֻנְק אִיף דְּרָשָׁה גִישְׁאָנְק, אַז אִיהַר זְאָלְט זֵיין

לְקַט רְמוּזִים

עילת העילות וכו'. וכל אלו הגדולות והנפלאות מבוארים במעשה של יום א', וכן בכל יום ויום מבוארים כמה וכמה דברים נפלאים שהתפאר כל אחד, כגון ביום הב' בענין החיים טובים וכן בשאר הימים, בענין מועט מחזיק את המרבה, ובענין הזוג צפרים הקדושים שהוא יכול לחברם יחד וכו' וכו', פקח עיניך וראה למה האדם יוכל לזכות בזה העולם שילודי אשה יוכלו לזכות לדברים גבוהים כאלה שהשם יתברך בעצמו מתפאר בהם, (ועיין עוד בדברינו באבן העזר הלכות אישות שם דיברנו גם כן קצת מענין המעשה הקדושה של יום הששי מענין כח הידים, עיין שם) ורבינו הנורא ז"ל ידע מכולם וידע לספר המעשה הנעשה במקום שנעשה מכולם, ובאמת אמר על עצמו בעת שסיפר המעשה הזאת שאם לא היה יודע בעולם כי אם זאת המעשה היה גם כן חידוש גדול מאוד, ואין להאריך יותר בזה כאן, (עיין למטה בסוף ההרוש מה שהובא שם מהירושלמי כתובות לענין נפלאות הזכרון של הזקנים הנ"ל).

נחזור לענינינו, והנה מבואר שם שאמרו שכל אחד יספר מעשה ישנה מה שהוא זוכר מזכרון הראשון וכו', וסיפר הזקן הראשון שביניהם שהוא זוכר גם כשחתכו התפוח מן הענף, דהיינו בעת שחתכו את טבורו וכו', והשני סיפר שזוכר גם כשהיה הנר דולק, דהיינו מה שנעשה עימו בעת העיבור שהיה נר דולק על ראשו וכו', והשלישי סיפר שזוכר גם בעת שהתחיל להתרקם הגוף וכו', והרביעי סיפר שזוכר גם בעת שהיה מוליכין הגרעין לנטוע הפרי, דהיינו כשנמשכה הטיפה בעת הזיווג, והחמישי סיפר שזוכר גם את החכמים שהיו ממציאים את הגרעין, דהיינו שזוכר גם כשהיה עדיין במוח וכו', והו' והשישי

והנה מעלת זה השני על הראשון יכולין להבין קצת מרחוק אף על פי שאנו רחוקים מזה מאוד מאוד, כי החילוק הגדול שיש להאדם בין קודם שיצא לאויר העולם בין אחר כך מבואר בדברי רבותינו זכרונם לברכה בגמרא (נדה ל') ומדרשים ובזוהר הקדוש, כי בעת העיבור כשהוא במעי אמו אז נר דולק על ראשו וצופה ומביט מסוף העולם ועד סופו וכיון שיצא לאויר העולם מיד בא מלאך וסטרו על פיו ושוכח הכל, ועל זה אמר איוב (איוב כט), "מי יתנני כירחי קדם כימי אלקי ישמרני וכו'". כמבואר בדברי רבותינו זכרונם לברכה (שם), וכל עבודת האדם שיזכה לידע ולהשיג מה שידע מתחילה בעת שהיה נר דלוק על ראשו שאז היה מסתכל באור הגנוז משבעת ימי בראשית, שבו היה האדם צופה מסוף העולם ועד סופו כמובא.

ועתה ראה והבן והבט כמה גדלה מעלת הזקן השני על הראשון כגבוה שמים על הארץ וכו' וכן השלישי על השני וכן כולם שהקטן שבהם גבוה מאוד מאוד עד שאין נמצא כמותו כי אם יחיד בכמה דורות, ואף על פי כן כנגד השני הגבוה ממנו נחשב כנקודה, וכן השני נגד השלישי וכו' וכו', וכן להלן להלן, עד זה שהתפאר שהיה תינוק אז לגמרי, שהוא הבעטליר העוור בעצמו שאמר שזוכר כל אלו המעשיות והוא אינו זוכר כלום וכו', עיין שם.

כי זה כלל גדול ומבואר ומובן בדברי רבותינו זכרונם לברכה ובכתבי האר"י ז"ל, שאפילו המדרגה הגבוה שבמדרגות אף על פי כן כנגד המדרגה הגבוה עוד יותר נחשב הכל כנקודה בעלמא כנגדה, כמו שכתוב בזוהר הקדוש (תקונים ע' ד' קכג) 'אפילו כתר עליון אוכמא הוא קדם

סיפורי מעשה יג - מהשבעה בעמליר'ם מעשיות שנמ

לְכֶם מִתְּנָה לְדַרְשָׁה (שְׁקוּרִין דְּרָשָׁה גִישָׁאנְק), שְׁתִּהִיו זְקָנִים כְּמוֹנֵי! פִּי בְּתַחֲלָה בְּרַכְתִּי אֶתְכֶם בְּזֶה, וְעַכְשָׁיו אֲנִי נוֹתֵן לְכֶם זֹאת בְּמִתְּנָה גְמוּרָה לְדַרְשָׁה: שְׁתִּהִיו חַיִּים אַרְפִּים כְּמוֹנֵי! וְאַתֶּם סְבוּרִים שְׁאֲנִי עוֹר? אֵין אֲנִי עוֹר כְּלָל, רַק

אזוי אלט ווי איך. ווארן פריער האב איך אייך דאס גיוואונטשן, אז איהר זאלט זיין אזוי אלט ווי איך. היינט שיענק איך אייך דאס דאזיגע במתנה גמורה דרשה גישאנק, אז איהר זאלט זיין אזוי אלט ווי איך. איהר מיינט, אז איך בין א בלינדער, איך בין גאר ניט בלינד, נאר די גאנצע וועלט,

לקט רמזים

שהוא בחינת תפילין ולזכרון בין עיניך כנ"ל. כי ידוע בכוננות שתפילין של ראש הם בבחינת דכורא ותפילין של יד הם בבחינת נוקבא, וכלליות התפילין הם בבחינת מוחין דעיבור ב' דגדלות. וזהו בחינת הזקנים הקדושים הנ"ל שזכו למוחין גדולים כל כך עד שכל אחד זכה לזכור ולהשיג יותר את ההתחלה מה שנעשה עמו מקודם בהתחלה, וכל מה שהשיג יותר היה זוכר ומשיג התחלה קדומה יותר ויותר כמבואר לעיל. והנה הם שמונה זקנים ונחלקים לשתי פעמים ארבע, כנגד שתי פעמים ארבע פרשיות שבשל יד ושל ראש, כי ארבעה זקנים הראשונים שהתפארו תחילה בזכרון שלהם, כל ענינם היה מה שנעשה עם הולד במעי אמו מעת יציאת הטיפה עד חתיכת הטבור כשיוצא לאויר העולם, דהיינו שאחד התפאר שזוכר בעת שהולידו את הגרעין ליטע הפרי שהוא הולכת הטפה וכו', והב' זכר התחלת ריקום הפרי והג' זכר בעת שהיה נר דולק, שהם כל ימי העיבור. והד' שהוא האחרון זכר עיקר גמר הולד שהוא חתיכת טבורו שאז התחלת ביאתו לזה העולם, (אלו הר' נכתבו בכאן ממעלה למטה, בהיפך ממה שנכתב בספר המעשיות, וזה מחמת שהוכרחתי עתה להתחיל מן הרביעי, על כן על פי רהיטת הלשון נתהפך הסדר, והכונה אחת). נמצא, שכל אלו הארבעה סיפורים הוא בנפלאות גדולת הבורא יתברך שמו מה שנעשה עם הולד אצל אמו, ועל כן אלו המוחין וההשגות אלו שהשיגו הארבע זקנים אלו הם בבחינת מוחין דנוקבא, שהוא בחינת ארבע פרשיות של תפילין של יד שהם מוחין דנוקבא כנ"ל.

והשביעי והשמיני זכרו גם את המראה והטעם והריח קודם שנמשך על הפרי שהוא בחינת נפש רוח נשמה וכו', והתינוק, שהוא הבעטליר העוור בעצמו, שמספר כל זה, אמר שזוכר לאו כלום, כי הוא למעלה מן הכל וזוכר אפילו מה שהוא קודם מנפש רוח נשמה, שהוא בחינת אין וכו', וכו', עיין שם כל זה היטב, ואם תרצה להביט בעין האמת, תראה מרחוק פלאות ה', אשר לא נשמע ולא נראה כזאת מימות עולם.

וזה בחינת תפילין, כי תפילין הם בחינת זכרון, כמו שכתוב (שמות יג) "ולזכרון בין עיניך", "ולזכרון בין עיניך" דייקא, כי עיקר הזכרון הוא תלוי בתיקון העינים דייקא, כמובן בהמעשה הנ"ל שזה העוור שהיה עוור לגמרי מחיזו דהאי עלמא שלא היה לו שום הסתכלות כלל בזה העולם עד שזכה שכל העולם לא היה עולה בעיניו אפילו כהרף עין, שזה עיקר תיקון העינים, זכה לתכלית שלימות הזכרון שאין שלימות אחריו, כמבואר לעיל, שזה העוור היה זוכר יותר מכולם וכו', כמו שכתוב שם בהמעשה הנ"ל. נמצא, שעיקר הזכרון תלוי בעינים, וכן מבואר בהתורה "ויהי מקץ זכרון" (סימן נ"ד), שהעיקר הזכרון תלוי בעינים, עיין שם, ומביא שם זה הפסוק, "ולזכרון בין עיניך" עיין שם. כי תפילין הם בחינת מוחין דגדלות, שזהו בחינת זכרון דקדושה, כי הזכרון הוא בחינת דעת ומוחין, כמבואר בהתורה "דרשו ה'", (בסימן ל"ז). וזה בחינת תפילין של ראש ושל יד שיש בשניהם שמונה פרשיות, ד' בשל ראש וד' בשל יד, כנגד השמונה זקנים קדושים הנ"ל שהם בעלי הזכרון,

שם סיפורי מעשה יג - מהשבעה בעמליר'ם מעשיות

שָׁפֵל זְמַן הָעוֹלָם כִּלּוֹ אֵינוֹ עוֹלָה אֶצְלֵי פְהֶרְף עֵין (ועל פֶּן הוּא נִדְמָה פְעוּר, פִּי אֵין לֹ שׁוּם הֶסְתַּפְלוּת קָלָל עַל הָעוֹלָם, מֵאַחַר שָׁפֵל זְמַן הָעוֹלָם אֵינוֹ עוֹלָה אֶצְלוֹ פְהֶרְף עֵין, וְעַל פֶּן אֵין שִׁיף אֶצְלוֹ הֶסְתַּפְלוּת וְרֵאָיָה בְּזָה הָעוֹלָם קָלָל), וְאֵנִי זָקֵן מְאֹד וְעַדִּין אֵנִי יִנְיָקִי לְגַמְרֵי

ג. צעיר מאור.

טְרַעַפֵּט בִּי מִיר נִיט אֵן פְהֶרְף עֵין, (דְהֵיִינוּ ווי אֵין אוֹיגְנֶבְלִיק אֵיבֶער דָּעם הָאָט עָר אַ פֶּנים ווי בְּלִינְד, וְוֵאָרְן עָר טוֹט גָּאָר קִיין שׁוּם קוֹק אֵין דָּער וְעֵלְט נִיט אַרִיין. וְוֵאָרְן דִּי גֵאָנְצֶע וְעֵלְט טְרַעַפֵּט בִּי אֵיהֶם גָּאָר נִיט אֵן אֶפִּילוֹ ווי אֵין אוֹיגְנֶבְלִיק, אֵיבֶער דָּעם גִּישִׁקֵט זִיף בִּי אֵיהֶם גָּאָר נִיט קִיין זַעקוֹן, און קִיין קוֹק אֵין דָּער וְעֵלְט). וְוֵאָרְן אֵיף בֵּין זֵייעֶר אֶלְט, און אֵיף בֵּין נָאָף גָּאָר

לְקַט רְמוּזִים

שבכולם, שהוא הבעטליר העוור שהיה תינוק לגמרי וכו' כנ"ל, כי ממנו עיקר קדושת הזקנה, וכל השמונה זקנים, שהם בחינת השמונה פרשיות שבתפילין, כולם מקבלים מזה הזקן העליון, שהוא העוור הנ"ל, אבל בחינת המוחין שלו בעצמו אי אפשר להתלבש אפילו בפרשיות שבתפילין, ועל כן אין שום פרשה כנגדו, כי הוא גבוה מהכל ושורש הכל, שממנו מקבלין כל המוחין של התפילין שהם בחינת כל הזקנים שבקדושה כנ"ל, כי הוא נכלל באין סוף כנ"ל, ועל כן מוח שלו אינו נקרא בשם זכרון כלל שהוא בחינת תפילין כנ"ל, כי הוא אמר שזוכר כל זה ואינו זוכר כלל, היינו שאף על פי שזוכר הכל, כל מה שהם זוכרים, כי הוא כלול מכולם וכולם מקבלים מוח זכרון שלהם רק ממנו, אף על פי כן מוח שלו אי אפשר לכנותו בשם זכרון כלל, כי הוא גבוה מזכרון ושורש הזכרון, כי נכלל באין סוף, כמו שכתוב שם, ועל כן אינו מרומז בשום פרשה, כי הוא גבוה מהכל ושורש הכל כנ"ל.

ועיקר המוחין של התפילין הם בחינת חיות דקדושה שזוכין על ידי התפילין, כי המוחין הם החיים כמו שכתוב (קהלת ז') "החכמה תחיה". וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (מנחות מד), המניח תפילין זוכה לחיים, שנאמר, "ה' עליהם יחיו". וכמובא בכוננות שתפילין הם בחינת ג' שמות, אהיה הויה אהיה שעולים חיים, שהם המוחין, עיין שם, כי המוחין של התפילין נמשכין מבחינת תיקוני דיקנא קדישא כמובא בכוננות,

ואלו הבחינות שסיפרו אלו הזקנים הארבעה הם בחינת אור, מים, רקיע, הנאמר בזוהר הקדוש ובכוונות, כי בתחילת יציאת הטיפה, שהוא בחינת זה שסיפר שזוכר בעת שהוליכו הגרעין וכו', זה בחינת אור, כי עדיין אין לה שום ציור, ואחר כך בעת שהתחיל להתרקם בשעת התחלתו הוא בחינת מים, ואחר כך כשנתהווה הולד בכל ימי העיבור, זה בחינת רקיע כידוע, ואז כשנגמר בחינת רקיע הוא יוצא לאויר העולם ונולד, וכל זה הוא בחינת תפילין, שהם בחינת עיבור ולידה, שזהו בחינת יציאת מצרים כידוע, והארבעה זקנים הראשונים כל סיפורם הוא מה שנעשה מקודם שירדה הטיפה במעי אמו, כי הם סיפרו שזוכרים כשהיה הטיפה עדיין במח האב, והמראה טעם וריח, שהם בחינת נפש, רוח, נשמה, שמשם התחלת המשכת המחשבה שנמשכת ממקום שנמשכת מעילה לעלול, מעולם לעולם, משכל לשכל, שהם בחינת נשמה ורוח ונפש עד שנתהווה המחשבה שעל ידה התהוות הטיפה הקדושה של הולד, וכל אלו הארבע בחינות כולם אצל האב אצל בחינת דכורא כנ"ל, על כן הם בבחינת תפילין של ראש שהוא מוחין דדכורא כנ"ל, כי התפילין נמשכין מבחינת תיקוני דיקנא כידוע, שזהו בחינת זקנים שבקדושה הנ"ל, שכולם הם בבחינת תיקוני דיקנא קדישא, שמשם עיקר הזקנה דקדושה, בחינת הדרת פני זקן כידוע.

ועיקר קדושת המוחין של התפילין ממשכיין מהזקן העליון והגדול שבכולם שהוא היניק

סיפורי מעשה יג - מהשבועה בעמליר'ם מעשיות שסא

(היגו יונג), ולא התחלתי עדיין לחיות כלל, ואף על פי כן אני זקן מאוד, ולא אני בעצמי אומר זאת, רק שיש לי הספקמה על זה מהנפשו הגדול; ואספר לכם מעשה (כל זה הוא דברי העור הנ"ל).

יונג, און איך האב נאר ניט אנגיהויבן צו לעבן, און בין פארט זייער אלט. און ניט איך אליין זאג דאס, נאר איך האב א הספקמה דרויף פון דעם גרויסן אדלער. איך נועל אייך דעך ציילן א מעשה. (דאס דעט אלץ דער בלינדער בעטלער).

לקט רמזים

באמת עיקר החיים הוא חיים ארוכים אמיתיים, שהוא בחינת החיים ארוכים של העוור הנ"ל, שהוא חי חיים ארוכים באמת, כי התפאר שהוא זקן מאוד ועדיין הוא יניק מאוד ולא התחיל עדיין לחיות כלל, כי זה עיקר החיים כשמתחילין לעבוד את ה' בכל פעם מחדש כאילו לא התחיל עדיין בעבודתו כלל. וכמו שכתוב (דברים ו), "אשר אנכי מצוך היום". ודרשו רבותינו זכרונם לברכה (ספרי שם), בכל יום יהיו בעיניך כחדשים, שלא יהיו בעיניך כדיוטגמא ישנה שאין אדם סופנה, אלא בכל יום יהיו כחדשים. וכמו שכתוב (שם כז) "הסכת ושמע ישראל היום הזה נהייתה לעם לה' אלקיך". ודרשו רבותינו זכרונם לברכה (הובא בפירוש רש"י), בכל יום יהיו בעיניך כאילו היום נכנסת עמו בברית.

וכמו שראיתי מרבינו ז"ל פעמים אין מספר שאף על פי שבשעה הקודמת התפאר עצמו בגדולות ונוראות וגילה תורה נפלאה אשר לא נשמע כזאת כדרכו, ואחר כך בשעה שאחריה ראינו אותו שרוי בצער גדול וכמה פעמים פירש צערו ושיחתו לפנינו מעומק הלב, שהוא מצטער מאוד איך זוכין להיות יהודי, כמי שלא הריח מעולם ריח עבודת ה', ומי שלא ראה זאת אי אפשר לצייר לו בכתב ענין זה, וכבר מבואר מזה מעט בשבחיו הנדפסים, ובכל פעם היה רגיל לומר שעכשיו אינו יודע כלל, כלל לא וכו' אף על פי שבשעה הקודמת גילה מה שגילה והתפאר שהשיג מה שהשיג מה שאי אפשר לגלות, אף על פי כן תיכף אחר כך היה אומר שאינו יודע כלום. הכלל, שמעולם לא עמד על מדרגה אחת, רק היה

שהם כלליות הזקנים הקדושים הנ"ל ששרשם מהזקן העליון הנ"ל, שהוא העוור הנ"ל שהתפאר שהוא חי חיים ארוכים באמת, כי הוא זקן מאוד ועדיין הוא יניק מאוד ולא התחיל עדיין לחיות כלל ואף על פי כן הוא זקן מאוד וכל זמן העולם אינו עולה אצלו כהרף עין וכו'.

והנה האמנם דברים אלו הם דברים שכיסם עתיק יומין ולית מחשבה תפיסא בהם כלל, ולא איתא אינש על יבשתא די יכול למפשר פשרא דנא ורזא דנא להחויא, אף על פי כן מאחר שבחמלת ה' על עמו כבר יצאו דבריו אלו מפיו הקדוש ונצטיירו בכתב ונדפסו בספר, ראוי לנו לחתור למצוא בהם איזה רמז הנוגע למעשה באופן שנוכה להתעורר משינתנו, אשר זה היתה כונתו הקדושה באלו המעשיות שסיפר כדי לעורר מהשינה את כל בני אדם שישנים את ימיהם וכו', כמבואר בהתורה "פתח ר' שמעון" (בסימן ס'), ושם תראה ותבין גדולות נוראות סיפורי מעשיות הללו, כי הם בחינת מעשיות של שנים קדמוניות, בחינת עתיק, בחינת הדרת פנים, שכל השבעים פנים של תורה נמשכין מהם וכו', עיין שם היטב.

והנה עיקר כוונת דברים הנ"ל לענין מעשה, הוא מה שראיתי ושמעתי מפי רבינו ז"ל בעצמו כמה פעמים, שהיה חי חיות חדש בכל פעם, כאשר שמעתי ממנו כמה פעמים שאמר, אני חייתי היום חיים שלא חייתי מעולם חיים כאלו. וכן שמעתי עוד פעמים אחרים שדיבר הרבה מענין החיים שהכל נקרא חיים אצל העולם וכו', וגם חיי צער יש חילוקים הרבה וכו', עיין שם בהשיחות, אבל

שם סיפורי מעשה יג - מהשבעה בעמליר'ם מעשיות

פי פעם אחת הלכו אנשים בספינות הרבה על הים, ובא רוח סערה ושבב את הספינות והאנשים נצלו, ובאו אל מגדל אחד, ועלו אל המגדל, ומצאו שם כל המאכלים ומשקאות ומלבושים וכל מה שצריכים, והיה שם כל טוב

אמאל זענען גיגאנגען מענטשן אויף א סאך שיפן, אויף דעם ים. איז גיקומען א רוח סערה, (דהיינו א שטרעם וינט) און האט צוגראכן די שיפן. און די מענטשן זענען גיצול גינארן, זענען די מענטשן גיקומען צו איין טורעם, זענען זיי ארויף אויף דעם טורעם. און זיי האבן דארט גיפונען אלעגליי מאכלים, און משקאות, און מלבושים, און וואס מע באדארף. און סע איז דארט גיווען פל טוב,

לקט רמזים

תפילין לחיות חיות חדש דקדושה, לחדש כנשר ימיו, להתחיל בעבודתו יתברך בכל פעם מחדש ולא יפול לזקנה דסטרא אחרא, שלא תהיה עבודתו בעיניו כישנה, אלא חדש ממש כאילו לא התחיל מעולם כלל, כי באמת אפילו מי שהוא צדיק גדול מאוד וטרוח ויגע שנים הרבה בעבודתו יתברך, אף על פי כן לפי חידוש מעשה בראשית שבכל יום עדיין לא התחיל כלל, כי השם יתברך עושה חדשות בכל עת, כמו שכתוב, "ובטובו מחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית". ואין יום דומה לחברו, כי הוא יתברך מחדש נפלאות חדשות בכל עת ובכל שעה, וכמבואר בכתבי האר"י ז"ל, שאין יום דומה לחברו ואין שעה דומה לחברתה, ובכל רגע ורגע נשתנים עליית העולמות וסדרן ומעמדן והנהגתם בשינויים נפלאים ונוראים עד אין חקר, וכל המשכת חיותם הוא כפי עבודת האדם בעולם הזה שבו תלוי הכל מראש ועד סוף, ועל כן צריך בכל פעם לעבוד את השם יתברך מחדש, כפי חידוש מעשה בראשית שבכל העולמות שצריכין עכשיו, וכפי התגלות גדולת הבורא יתברך שצריכין לגלות עכשיו, כי יום ליום יביע אומר ולילה ללילה יחיה דעת, שבכל יום ובכל לילה ובכל עת ובכל שעה נתגלה גדולתו יתברך בדרך הכרה וידעיה חדשה שלא היה מעולם, ועל כן צריכין להתחיל בכל פעם בעבודתו מחדש, בבחינת בכל יום יהיו בעיניך כחדשים,

וזה עיקר החיות, בחינת חיים ארוכים הנ"ל, וכמבואר בדברי רבינו ז"ל, שעיקר אריכת ימים,

הולך בזריזות בכל פעם מדרגא לדרגא ברום מדרגות העלינות והגבוהות, ואפילו כשהגיע למה שהגיע וכו', עדיין לא נתקררה דעתו בזה וכו', ואין להאריך בזה כאן ויתבאר במקום אחר.

וזה עיקר החיות באמת כשזוכין להתחיל בכל פעם מחדש בעבודת ה' שהוא עיקר החיים באמת, כמו שכתוב (ברבים ל'), "כי הוא חייך". והעיקר עבודת ה' שיהיה עבודתו בכל פעם מחדש ולא יפול לזקנה של הסטרא אחרא שלא תזקן עבודתו אצלו ח"ו, וכמו שהזהיר רבינו ז"ל על זה ואמר שאסור להיות זקן, הן צדיק זקן, הן חסיד זקן, זקן אינו טוב וכו', כמבואר בהשיחות הקדושות שנדפסו אצל הספורי מעשיות, היינו כי צריכים להתחיל בכל פעם מחדש. וזהו עיקר החיים ארוכים של הזקן דקדושה שהוא העוור הנ"ל, כי היה זקן מאוד ויניק מאוד, היינו שכל מה שזקן ביותר ונכלל בזקנה דקדושה ביותר, שהוא בחינת עתיק דעתיקין, כל מה שנכלל שם יותר היה יניק יותר, כי השיג בכל פעם שעדיין הוא רחוק מאוד מהשם יתברך, כי לגדולתו אין חקר, ועל כן כל מה שנכלל בזקנה דקדושה יותר, ראה והשיג שעדיין לא התחיל לחיות כלל, עד שזכה לחיים ארוכים הנ"ל ששם נכלל הזקנה והינקות יחד שאי אפשר להשיג זאת כלל.

וזה בחינת התפילין שנמשכין מהזקן הנ"ל, שהוא שורש התפילין מוחין כנ"ל, שהם בחינת חיים כנ"ל, בחינת (שם ד') ואתם הדבקים בה' אלקיכם חיים כולכם היום, שנאמר על תפילין כידוע, כי זה עיקר התפילין מוחין כדי לזכות על ידי מצות

סיפורי מעשה יג - מהשבעה בעמליר'ם מעשיות שמו

וְכָל הַתַּעֲנוּגִים שֶׁבְעוֹלָם; עָנוּ וְאָמְרוּ שְׁכָל אֶחָד יִסְפֵּר מֵעֲשֵׂה יְשָׁנָה מָה שֶׁהוּא זוֹכֵר מִזְכְּרוֹן הָרֵאשׁוֹן, הֵינּוּ מָה שֶׁהוּא זוֹכֵר מֵעַתְּ שֶׁהִתְחִיל אֲצָלוֹ הַזְכְּרוֹן. וְהָיוּ שָׁם זְקָנִים וְנָעָרִים, וְהָיוּ מְכַבְּדִים אֶת הַזְּקֵן הַגָּדוֹל שֶׁבִינֵיהֶם שִׁסְפֵּר בְּתַחֲלָה.

און אלע תענוגים וואס אין דער וועלט. האבן זיי זיך אנגירופן אז איטליקער זאל דערציילן איין אלטע מעשה. וואס ער גידענקט נאך פון דעם ערשטן זיכרון. דהיינו וואס ער גידענקט זינט סע האט זיך ביי איהם אנגיהויבן דער זכרון. איז דארטן גיווען אלטע און יונגע, האט מען מכבד גיווען, דעם גרעסטן זקן וואס סע גיווען צווישן זיי, אז ער זאל צום ערשטן דערציילן. האט ער

לקט רמזים

שהוא בחינת אור הפנים שנמשך מבחינת תיקוני דיקנא קדישא, שהוא עיקר הדרת פנים כידוע, שהוא בחינת זקן דקדושה הנ"ל כנ"ל. ותיקוני דיקנא הם בחינת י"ג מידות של רחמים, ועיקרם הוא בחינת כבישת כעס להמתיק הדין והחרון אף, שזהו בחינת אך אפים שזה העיקר. ועל כן אמרו רבותינו זכרונם לברכה (סנהדרין קיא) על פסוק "וימהר משה ויקד ארצה וכו'", מה ראה, אך אפים ראה. כי עיקרן של הי"ג מדות, שהם תליסר תיקוני דיקנא שגילה לו השם יתברך אז, העיקר הוא בחינת אריכת אפים, שהוא בחינת כבישת פנים, ועל כן נתלהב משה על ידי מידה זו דייקא, וכמבואר בענין מעלת אריכת אפים בדברי רבנו ז"ל (בסימן קנ"ה, עין שם) במאמר המתחיל, עצבות היא מדה רעה מאוד וכו', עיין שם כל הענין עד הסוף, כי הוא דרך נפלא לעבודת הבורא, ואם תסתכל ותעיין שם היטב, תוכל לקבל משם עצות נפלאות והתחזקות גדול מאוד בלי שיעור לעבודתו יתברך.

והכלל, שאדם צריך להתדבק במדותיו של השם יתברך, כמבואר בדברי רבותינו זכרונם לברכה ובכל הספרים, ועל כן צריך לראות שיהיה לו מידת אריכת אפיים, דהיינו שיאריך אפו על כל דבר ולא יכעס ולא יקפיד על שום דבר ולא יסתכל על שום מניעה ובלבול בעבודתו, הן מניעות ובלבולים ועיכובים ויסורים שיש לו מבני העולם, כגון מאביו וחונתו ואשתו וקרוביו או משאר בני העולם, כאשר ידוע ורואין בחוש, שבכל פעם שאיזה אדם כל שהוא רוצה לכנוס

בחינת חיים ארכים, הוא שצריכין לראות בכל יום ויום שבא אחר כך להאריך את היום בתוספת קדושה ורעות, כי היום בתחילתו כשבא להאדם הוא קצר מאוד וצריכין לראות להרחיבו ולהאריכו בתוספת קדושה בכל פעם. וכן בכל יום ויום צריכין לראות שכל יום יהיה ארוך יותר מחברו בתוספת קדושה וטהרה וכו', (כמבואר בהתורה "פתח ר' שמעון" בסימן ס' לקוטי א'), וזה עיקר אריכת ימים בחינת ימים ארוכים, היינו להתחיל בכל פעם מחדש בעבודה חדשה בתוספת מרובה, כי כל עבודה שעבד עד הנה צריכין לשכוח לגמרי ולהתחיל עתה מחדש כנ"ל.

ועל ידי תפילין זוכין לזה כנ"ל. וזה עיקר מצות תפילין שמניחין בכל יום כדי לזכות לחיים בחינת ואתם הדבקים כנ"ל, היינו לזכות לחיים ארוכים הנ"ל, לחדש חיותו דקדשה בכל עת, להתחיל בכל פעם מחדש. וזה עיקר המוחין והחיים הנמשכין מהזקן העליון הנ"ל שמשם שורש התפילין כנ"ל, שחי חיים ארוכים הנ"ל, ששם נכלל הזקנה והינקות יחד, שזה בחינת (תהלים קג) תתחדש כנשר נעורכי, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (מובא בפרוש רש"י שם), הנשר הזה כשמזקין וכו', היינו שכל מה שמזקין יותר הוא מחדש חיותו יותר ומתחיל בכל פעם מחדש ביותר, ומתחיל לחיות בכל פעם מחדש, ועל כן היה לו הסכמה מן הנשר הגדול דייקא, כי חיות כזה הוא בחינת תתחדש כנשר כנ"ל, ומשם בחינת התפילין, שהם בחינת החיים הנ"ל כנ"ל. כי עיקר התפילין הם התנוצצות המוחין בפנים,

שמד סיפורי מעשה יג - מהשבעה בעמליר'ם מעשיות

ענה ואמר: "מה אספר לכם, אני זוכר גם פשחתיכו את התפוח מן הענף".
ולא ידע שום אחד מה הוא אומר, אף היו שם חכמים, ואמרו: בנדי זאת
היא מעשה ישנה מאד.

זיף אנגירופן (דהיינו דער עלצטער זקן), וואס זאל איף אייך דערציילן, איף גידענק נאך, אז מע האט
אפגישיטן דאס עפעלע פון דער צנויג. האט קיינער נישט פארשטאנען וואס ער זאגט. לויטער סע
איז דארט גיווען חכמים, האבן זיי גיזאגט, אנוא, דאס איז א גאנץ אלטע מעשה. האט מען דערנאך

לקט רמזים

להתחיל בכל פעם מחדש ואל יפל לזקנה דסטרא
אחרא כלל, כי כל הנפילות שבעולם הם מבחינת
זקנה דסטרא אחרא, שנדמה בעיניו שכבר נזקן
בחטאיו ובמעשיו שרגיל בהם, עד שאי אפשר לו
לצאת מהם בשום אופן ח"ו, ובאמת הוא צריך
לידע ולהאמין שבכל יום ובכל עת ובכל שעה יש
כח ביד האדם להתחדש ולהיות נעשה בריה
חדשה ממש, כי השם יתברך עושה חדשות בכל
עת ואין יום ואין שעה דומה לחברו וכו' כנ"ל,
על כן צריך להתחזק בכל פעם מחדש ולהתחיל
בכל יום מחדש, ולפעמים גם ביום אחד צריכין
להתחיל כמה פעמים, כמבואר במקום אחר,
ואפילו אם יהיה כך זמן ארוך יהיה איך שיהיה,
בכל עת ובכל שעה צריך להזכיר את עצמו בהשם
יתברך ולשכוח לגמרי כל מה שעבר עד הנה
ולהתחיל מעתה מחדש ממש כל מה שיוכל, ואל
יסתכל על שום בלבול וחלישת הדעת כלל.

וכל זה הוא בחינת אריכת אפים, שצריך להאריך
רוחו לעבור על כל הבלבולים והמניעות ולבלי
להסתכל על שום דבר ולא יכפת ליה שום דבר,
ואל ירך לבבו ולא תקצר רוחו מכל מה שעובר
עליו, רק יתחזק בהשם יתברך בכל מה שיוכל, כי
השם יתברך מלא רחמים בכל עת, וחסדי ה' לא
תמנו ולא כלו רחמיו לעולם. וכבר דברנו מענין
זה כמה פעמים, אבל ענין כזה צריכין לחזור כמה
פעמים בלי שיעור, כי הוא חייך, כי כל התרחקות
רוב העולם מהשם יתברך ואובדים מה שאובדים,
חיים נצחיים ואמיתיים, רובם ככולם הוא רק
מחמת חלישת הדעת מה שנופלין בדעתם, מחמת
שרובם התנסו כמה פעמים שהתחילו קצת

בעבודת ה' להתחיל להתפלל בכונה וכו' וכיוצא
בזה, תיכף יש לו מניעות רבות בלי שיעור, וצריך
כל אחד להיות עז כנמר וכו' וגיבור כארי לעשות
רצון אביו שבשמים, להתגבר כנגד כל המניעות
ולעבור עליהם, ולבלי להסתכל עליהם כלל,
ולהתחזק מאוד לעשות את שלו, לעסוק בתורה
ותפילה בכונה ובכח וכו'. וזה בחינת אריכת
אפים לבל יהיה לו קוצר רוח ח"ו, להפסיק
עבודתו ח"ו, על ידי המניעות והיסורים שיש לו
מהם, רק יחזק עצמו ויאריך אפו על כל דבר, ולא
יסתכל על שום מניעה כלל.

וכן אפילו הבלבולים שיש לו מעצמו מה
שהתאוות והמחשבות רעות וזרות רודפין אותו
בכל עת ובפרט בשעת התפילה ויש לו יסורים
גדולים מהם, העיקר הוא בחינת אריכת אפים
הנ"ל שהוא בחינת אמונה, כמבואר שם שעיקר
בחינת אריכת אפים זוכין על ידי אמונה, היינו
שיהיה לו אמונה שלמה בהשם יתברך ובצדיקים
וכשרים אמיתיים, ויתחזק בעבודתו ולא יפל
משום דבר ולא יכפת ליה ולא תקצר רוחו משום
בלבול מה שהבעל דבר מכניס בדעתו בלבולים
וחלישות הדעת כאילו אפס תקוה ח"ו, מחמת
המעשים רעים והפגמים שפגם עד הנה, כי צריך
לבלי להסתכל על כל זה כלל, כמבואר בדברי
רבינו ז"ל ובדברינו כמה וכמה פעמים בענין זה
עד היכן האדם צריך להתחזק, כי אין שום יאוש
בעולם כלל, ואיך שהוא אף על פי שכבר נפל
נפילה זאת בעצמו כמה פעמים בלי שיעור, אף
על פי כן אין יאוש בעולם כלל, וכל הימים אשר
הוא חי על פני האדמה הוא צריך להתחזק

סיפורי מעשה יג - מהשבעה בעמליר'ם מעשיות שמה

וְכַפְדוּ אֶת הַשְּׁנִי שְׁיִסְפֹּר. עֲנֵה הַשְּׁנִי שְׁלֵא הָיָה זָקֵן כְּמוֹ הַרְאִשׁוֹן: "זֹאת הִיא מַעֲשֵׂה יִשְׁנָה (בְּלִשׁוֹן תַּמְהָה)? זֹאת הַמַּעֲשֵׂה אֲנִי זֹכֵר גַּם-כֵּן, אָבִל אֲנִי זֹכֵר גַּם כְּשֶׁהָיָה הַגֵּר דּוֹלֵק". עָנּוּ וְאָמְרוּ שָׁם: זֹאת הִיא מַעֲשֵׂה יִשְׁנָה בְּיֹתֵר מִהַרְאִשׁוֹנָה; וְהָיָה פֶּלֶא אֲצֵלֶם שְׁנָה הַשְּׁנִי שֶׁהוּא יִנְיֵק מִהַרְאִשׁוֹן, וְזֹכֵר מַעֲשֵׂה יִשְׁנָה יֹתֵר מִהַרְאִשׁוֹן.

מְכַבֵּד גִּיּוּעוֹן דָּעַם אֲנִדְעָרֵן זָקֵן, וְאִס עָר אִיז גִּיּוּעוֹן יוֹנְגֶּעֶר פּוֹן דָּעַם עָרְשֶׁטֶן. אַז עָר זָאל דַּעְרָצִיילֵן. הָאָט זײַ דַּעַר אֲנִדְעָרֵר אֲנִגִּירֹפֶן, אָט דָּאָס אִיז אִיין אֲלֵטֶע מַעֲשֵׂה. (מִיט אַ לִשׁוֹן ווי אַינער פֿאַרנויגֶדעֶרט זײַ). אִיף גִּידְעֵנְק דִּי מַעֲשֵׂה, אױן אִיף גִּידְעֵנְק נָאָף אֲפִילוֹ אַז דָּאָס לַעֲכֵט הָאָט גִּיבְרַעַנְט. הָאָבֶן זײַ זײַ דָּאָרְט אֲנִגִּירֹפֶן, הָאָט דָּאָס אִיז נָאָף אִיין עֲלֵטֶעֶרֶע מַעֲשֵׂה פּוֹן דַּעַר עָרְשֶׁטֶר. אױן סַע אִיז בִּי זײַ אַ חִידוּשׁ גִּיּוּעוֹן, וְאִס דַּעַר אֲנִדְעָרֵר אִיז זײַ יוֹנְגֶּעֶר, אױן גִּידְעֵנְקֵט אִיין עֲלֵטֶעֶרֶע מַעֲשֵׂה פּוֹן דָּעַם

לְקַט רְמוּזִים

מקבל התורה מחדש, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, בכל יום יהיו בעיניך כחדשים כנ"ל, שכל זה הוא בחינת ארך אפיים, שמאריך אפו על כל דבר מניעה ובלבול שבעולם ועובר על הכל ומתחזק בכל פעם בעבודתו וכו' כנ"ל. ומידה זאת של ארך אפיים הוא עיקר בחינת תיקוני דיקנא שהוא בחינת זקן שבקדושה שהוא זקן באמת, כי הוא חי חיים ארוכים באמת, כי הוא מתחיל לחיות בכל פעם מחדש, ורק זה הוא בחינת זקנה דקדושה, בחינת חיים ארוכים כנ"ל, כי כשנופל לזקנה דסטרא אחרא דהיינו שנוקן עבודתו אצלו, ומכל שכן כשנופל מעבודתו ח"ו, מחמת שנדמה לו שנוקן בחטאיו כל כך עד שאי אפשר לו לשוב ח"ו, זקנה כזאת, רחמנא לצלן, הוא עיקר קיצור ימים, כמבאר בדברי רבינו ז"ל שזקנים כאלו, שאינם מוסיפים חיות ותוספת עבודה וכו' בכל עת, נקראים קצר ימים שבע רוגז וכו', (עיין בהתורה "וביום הביכורים" בליקוטי תנינא סימן ד').

הכלל שכל אדם שרוצה לחשוב על תכליתו האחרון צריך לזהר מאוד לבלי להיות זקן כלל, דהיינו שלא יפול לזקנה דסטרא אחרא ח"ו, הן צדיק הן חסיד הן שאר כל אדם אפילו הפחות שבפחותים כפי מה שהוא צריך לזהר מליפול לזקנה הנ"ל, כי אפילו צדיק גדול אסור לו להיות

בעבודת ה' ואחר כך נפלו למה שנפלו, כל אחד לפי נפילתו רחמנא לצלן, ועל ידי זה התייאשו עצמן מלהתחיל עוד, וקצתם נתעוררו קצת עוד הפעם והתחילו מחדש או פעמים, אבל אחר כך כשראו שאף על פי כן נפלו אחר כך, על כן נתייאשו בעצמן, מאחר שראו שזה כמה שרצו להתנסות ולכנסו בעבודת ה' ונפלו למה שנפלו, רחמנא לצלן, על כן נדמה בעיניהם שנשתה גבורתם להתחיל עוד מעתה.

אבל באמת כל זה הוא מעשה הבעל דבר בעצמו, שהוא בחינת זקן דסטרא אחרא, כי נקרא מלך זקן וכסיל (קהלת ד') שהוא רוצה להפיל את האדם לידי זקנה ותשות כח ח"ו, כאילו כבר נזקן בחטאיו ובמעשיו עד שאי אפשר להשתנות עוד, ובאמת לא כן הוא, כי בכל יום האדם הוא בריה חדשה, וכמו שאנו מברכין בכל יום על נטילת ידים ושאר הברכות שלא עשני גוי ועבד ואשה וכו', שכתבו הפוסקים הטעם שהוא מחמת שהאדם נעשה בכל יום כבריה חדשה, כמבואר בשלחן ערוך. וכן ברכת הנותן ליעף כח מברכין על התחדשות המוחין והחיות בכל יום, כמובא בכוונות, ועל כן האדם צריך לזהר מאוד לבלי ליפול לזקנה דסטרא אחרא הנ"ל, רק להתחזק להתחדש בכל עת כנ"ל, ויהיה דומה בעיניו בכל יום ובכל שעה כאילו היום נולד וכאילו היום

שמו סיפורי מעשה יג - מהשבעה בעמלר'ם מעשיות

וְכַבְּדוּ אֶת הַשְּׁלִישִׁי שְׂסִפֵּר. עָנָה וְאָמַר הַשְּׁלִישִׁי, שְׁהִיָּה יָנִיק יוֹתֵר: "אָנִי זוֹכֵר גַּם כְּשֶׁהִתְחִיל בְּנֵן הַפָּרִי, דִּהְיִינוּ כְּשֶׁהִתְחִיל לְהִתְרַקֵּם הַפָּרִי", עָנָה וְאָמְרוּ: "זֹאת הִיא מַעֲשֵׂה יְשָׁנָה בְּיוֹתֵר". עָנָה הַרְבִּיעִי, שְׁהִיָּה יָנִיק עוֹד יוֹתֵר: "אָנִי

עָרְשָׁטָן. דְּעַרְנָאָף הָאֵט מְעַן מְכַבֵּד גִּיּוּעַן דְּעַם דְּרִיטָן זְקָן, אַז עָר זָאל דְּעַרְצִיילֵן. אִין דְּעַר דְּרִיטָטֵר אִיז נָאָף יוֹנְגֵר גִּיּוּעַן. הָאֵט דְּעַר דְּרִיטָטֵר זִיף אָנְגִירוּפֵן. אִיף גִידְעֵנְק נָאָף אָפִילוּ אַז סְע הָאֵט זִיף גָּאָר אָנְגִירוּפֵן דְּעַר בְּנֵן פֿון דְּעַר פָּרִי אַז דִּי פָּרִי הָאֵט גָּאָר אָנְגִירוּפֵן צו וְעַרְן אַ פָּרִי. הָאָבָן זִי זִיף אָנְגִירוּפֵן דָּאָט. דָּאָס אִיז זִיף נָאָף אִיין עֲלֵטְעֵרע מַעֲשֵׂה. דְּעַרְנָאָף הָאֵט זִיף דְּעַר פֿעַרְדֵּר זְקָן

לְקַט רְמִזִים

בעצמו נקודות טובות ולהחיות את עצמו בכל פעם, וכמבואר בתורה "אזמרה לאלהי בעודי" (בסימן רפ"ב), כמובא בדברינו כמה פעמים ולהתחזק להתחיל בכל פעם מחדש ואל יאבד את עצמו לגמרי ח"ו, וכל אשר תמצא ידך לעשות בכוחך עשה, והעיקר הוא בחינת אריכת אפיים הנ"ל, שיהיה לו אריכות אפיים הרבה מאוד בלי שיעור, שהוא בחינת אריכת הרוח, היינו להאריך רוחו, להמתין ולייחל לישועת ה' ולבלי להסתכל על שום בלבול ומגיעה כנ"ל.

וזהו בחינת ארך אפיים לצדיקים ולרשעים (ב"ק ג) שהצדיקים צריכים למידה זו של ארך אפיים, שהוא בחינת זקנה וקדושה, בחינת אריכת ימים ושנים, בחינת חיים ארוכים הנ"ל, דהיינו שלא ליפול לזקנה דסטרא אחרא ח"ו, שלא תהיה עבודתו זקינה וחלושה אצלו, רק לחדש כנשר נעוריו בכל פעם, ובכל יום יתחיל מחדש בתוספת קדושה ועבודה ולא ייעף ולא יגע לעולם, ולא יתבלבל משום דבר, שזהו בחינת אריכת אפיים, כי לפעמים נתייגע העובד את ה' מחמת שכבר סבל כמה יסורים וכו', ועל ידי זה יכול ליפול לבחינת זקנה דסטרא אחרא ותשות כח ח"ו, על כן צריך להתחזק מאוד במידת ארך אפיים הנ"ל כל ימי חייו להאריך אפו ורוחו על כל היגיעות והכבידות ולהתחיל בכל פעם מחדש. וזה בחינת ארך אפיים לצדיקים.

וכן יש בחינת ארך אפיים לרשעים, שגם הרשעים, השם יתברך מאריך להם אפו כל ימי חייהם כדי שישובו, כמו שכתוב "עד יום מותו

זקן בעבודתו, אף על פי שזכה לעבודה שלמה במדרגה גבוהה, אף על פי כן צריך להתחזק לעלות מדרגה לדרגה ולהתחיל בכל פעם מחדש, כי זה עיקר היהדות להתחזק לעלות בכל פעם מדרגה לדרגה, כמו ששמעתי מפי רבינו ז"ל בעת שהתחיל לומר התורה ט' תקונין יקירין אתמסרו לדיקנא (בסימן כ' לקוטי א'), שאמר אז בזה הלשון, מי שרוצה להיות איש ישראלי, דהיינו שילך מדרגה לדרגה, אי אפשר לו כי אם על ידי ארץ ישראל. ומכלל דבריו אנו שומעין שאין נקרא איש ישראלי באמת, כי אם כשהולכין מדרגה לדרגה וזה זוכין על ידי ארץ ישראל וכו', עיין שם בהתורה ט' תקונין יקירין הנ"ל.

וזה עיקר חיים ארוכים, בחינת התורה שנקראת חיים כשמתחילין בכל פעם מחדש וכו' כנ"ל. וכן להפך אפלו מי שעשה מה שעשה ועבר מה שעבר, אף על פי כן אסור לו להיות זקן ח"ו, והוא צריך ליהזר ביותר ויותר מבחינת זקנה הנ"ל, שלא יבוא לידי שום יאוש ח"ו, שלא יאמר בליבו שכבר נזקן ח"ו, במעשיו וכו', עד שאי אפשר לו להשתנות ח"ו, רק יתחזק להתחיל בכל מה דאפשר ויעשה מה שיוכל דבר קטן או דבר גדול, אפילו אם לא יוכל לומר כי אם דיבור אחד ממש בתפילה או בהתבודדות, או ללמוד מעט דמעט, על כל פנים יעשה מה שיוכל ויתחזק ויחיה את עצמו במעט דמעט שזוכה עדיין ליגע בקדושת ישראל, כי על כל פנים איך שהוא בודאי הוא עושה כמה מצוות בכל יום, כי אפילו פושעי ישראל מלאים מצוות כרימון, וצריך למצוא

סיפורי מעשה יג - מהשבעה בעמלר'ם מעשיות שמו

זוכר גם פִּשְׁהוּלִיכו הַגְרָעִין לְנִטְעַ הַפְּרִי". עָנָה הַחֲמִישִׁי, שְׁהָה יִנִּיק עוֹד יוֹתֵר: "אֲנִי זוֹכֵר גַּם הַחֲכָמִים שְׁהֵם הָיוּ חוֹשְׁבִים וּמְצִיאִים אֶת הַגְרָעִין". עָנָה הַשְּׁשִׁי וְכו', שֶׁהוּא זוֹכֵר גַּם "אֶת הַטַּעַם שֶׁל הַפְּרִי קִדְּם שְׁנִכְנַס הַטַּעַם בְּתוֹךְ

אֲנִיגִירוֹפֶן, וְאִס עָר אִיז נֶאֱדָה יוֹנְגֶער גִּינוֹעַן. אִיף גִּידְעֶנְק נֶאֱדָה אֶפִּילוּ אַז מַע הָאט גִּיפִירְט דָּאס קַעֲרֶנְדֶל מַע זָאל פֿלאַנְצֶן דִּי פֶרִי. הָאט זִיף דְעֵר פִּיפֶטֶער אֲנִיגִירוֹפֶן. וְאִס עָר אִיז נֶאֱדָה יוֹנְגֶער גִּינוֹעַן, אִיף גִּידְעֶנְק נֶאֱדָה אֶפִּילוּ דִּי חֲכָמִים וְאִס זִי הָאבֶן אוֹיֶסֶגִיטְרַאָכְט דָּאס קַעֲרֶנְדֶל. הָאט זִיף דְעֵר זַעֲקֶסְטֶער, וְאִס עָר אִיז נֶאֱדָה יוֹנְגֶער גִּינוֹעַן, אֲנִיגִירוֹפֶן, אִיף גִּידְעֶנְק נֶאֱדָה אֶפִּילוּ דְעֵם טַעַם פּוֹן דְעֵר פְּרִי, אִיִּיִדְעֵר

לְקַט רְמִזִּים

יודע מה שיש עוד להשיג, ומתחילין בכל פעם מחדש. וכמו ששמעתי מרבינו ז"ל הרבה בעיני זה, כמבואר במקום אחר. עד שבאים בכל פעם להשגות חדשות נפלאות ונוראות וכו' וכו', על כן בכח הצדיקים האלו בכל הזה יכולין להתחדש בכל פעם אלו הנופלים, כמו ששכיח עתה הרבה בחושך הגלות הזה שהתגברה הסטרא אחרא והבעל דבר מאוד על כל הרוצה להתחיל לעסוק בעבודת ה' ומפילים אותו בכל פעם כל אחד ואחד כפי מה שמפילים אותו ח"ו, רחמנא לצלן, וצריכים לחזק אותם ולהחיותם בכל פעם בשבעה משיבי טעם שלא יתיאשו עצמן לעולם ויתחילו בכל פעם מחדש כנ"ל.

וכל זה הכח מקבלין מצדיקים הנ"ל, כי כל מה שהחולה גדול ביותר צריך רופא גדול ביותר, כמבואר במקום אחר (סימן ל'), כי מחמת עוצם כוחם והשגתם של אלו הצדיקים הנ"ל שהתחילו בכל פעם מחדש והשיגו בכל פעם יותר ויותר גדולת חסדי ה'. איך הוא יתברך חושב מחשבות בכל עת לבל ידח ממנו נדח וכו', על ידי זה יש להם כח להמשיך חיות והתחזקות חדש לכל הנופלים לחזקם ולעוררם בכל פעם שלא יפלו משום דבר לעולם, רק יאריכו אפם ורוחם על הכל ויאמינו בה' ובכח הצדיקים אמיתיים, כי לא אפסו חסדיו לעולם, ויתחזקו להתחיל להתקרב להשם יתברך מחדש בכל פעם בכל מה שיכול וכו' וכנ"ל.

כי בכח אלו הצדיקים שהתחילו בכל פעם מחדש שאפילו כשהגיעו למדרגה הגבוה שבמדרגות,

תחכה לו אם ישוב וכו'". על כן צריכים גם הרשעים בעצמן להתחזק במידה זאת של ארך אפיים שלא יבלבל אותם רשעותם מלשוב להשם יתברך, ולא ירך לבבם ולא יהיה נחלש דעתם מריבוי העוונות שלהם, בפרט אם התחילו כבר איזה פעמים ונפלו מזה וכו', אף על פי כן יבטחו בחסדו הגדול ויאריכו אפם ורוחם על כל מה שעובר עליהם ויתחזקו בכל פעם להתחיל מעתה מחדש אולי יזכה מעתה לרחם על עצמו, לעזור דרכו ומחשבותיו שמקודם ולא יהיה זקן וחלוש כח בעיני עצמו לעולם, כי עיקר התשובה הוא בבחינת התחדשות החיות בכל עת, שצריך לחדש ימיו שעברו בחושך, בבחינת (איכה ה') השיבנו ה' אליך ונשובה חדש ימינו כקדם. נמצא, שהכל צריכין בחינת מידת ארך אפים הנ"ל. וזהו ארך אפים לצדיקים וארך אפים לרשעים כנ"ל. ושאר כל המדרגות של כל שאר בני אדם שבעולם כולם נכללים בהם, כי כל קיום עבודתם וחיותם הוא על ידי מידה זאת של אריכת אפים הנ"ל כנ"ל.

וכל זה מקבלים כח מבחינת הזקן דקדושה שהוא העוור הנ"ל, שהוא בחינת זקן שבזקנים, סבא דסבין, שזכה לזקנה דקדושה כזה, עד שאמר שהוא זקן מאוד ויניק מאוד וכו' וכנ"ל. שממנו מקבלים כל הצדיקים כח להתחזק בעבודתם לחדש כוחם ועבודתם בכל פעם. ועל ידי אלו הצדיקים הגדולים שמתחילין בכל פעם מחדש ואפלו כשמגיעים למדרגה הגבה שבמדרגות, אפלו למדרגת בני עליה הגדולים, אף על פי כן אינם מסתפקין עצמם בזה, רק הם אומרים, מי

שם סיפורי מעשה יג - מהשבעה בעמליר'ם מעשיות

הפרי". ענה השביעי וכו', ואמר שהוא זוכר גם "את הריח של הפרי קדם שנכנס בפרי". ענה השמיני ואמר שהוא זוכר גם "המראה של הפרי קדם שנמשכה על הפרי". ואני (הינו זה הבעטליר העור שמספר פל זה) הייתי אז תינוק

דער טעם איז אריין אין דער פרי. האט זיך דער זיבעטער אנגירופן, איך גידענק נאך אפילו דעם ריח פון דער פרי, איידער דער ריח איז אריין אין דער פרי. האט זיך דער אכטער אנגירופן, איך גידענק נאך אפילו די מראה פון דער פרי, איידער די מראה איז ארויף אויף דער פרי, און איך בין נאך דעמאלט גיווען גאר א קינד. (דהיינו דער בלינדער בעטלער וואס פיר דערציילט דאס אלץ) און איך בין אויף

לקט רמזים

יש תקוה לכל הנופלים. ואין שום יאוש בעולם כלל, כי אף על פי שנדמה לו שמירידה כזאת אי אפשר לו לעלות ח"ו, אף על פי כן מי יודע גדולת חסדי ה', כי יש חסד כזה אצלו יתברך שגם משם יכולין לעלות. וכן אפילו אם ח"ו, נפל עוד כמה וכמה פעמים בלי שיעור, אף על פי כן כל תנועה שהוא רוצה לנשאות עצמו בכל פעם לעלות מנפילתו, וכל צעקה וצעקה שצועק אפילו בשאול תחתיות גם כן אינו נאבד לעולם. וכמו שאמר רבינו ז"ל שאפילו קול צעקה משאול תחתיות אינו נאבד יהיה איך שיהיה אחר כך, כי השם יתברך ותורתו הוא אין סוף ואין תכלית, וכמו שאין עליה בעולם לפי גדולתו, כי גבוה מעל גבוה וכו' וגבוהים עליהם וכו' וכנ"ל, כמו כן אין ירידה בעולם, כי בכל הירידות ח"ו, יש ירידה גרוע יותר. ומאחר שיש ירידה גרוע מזו ח"ו, צריך להתחזק לבלי ליפול יותר ח"ו.

ועיקר התחזקות הוא בכח הצדיקים הנ"ל שלא עמדו לעולם ועלו בכל פעם יותר וכו' כנ"ל, כי זכו להשיג, שכמו שאין עליה לעולם, כמו כן אין ירידה לעולם שלא יוכלו לעלות משם, כי באמת הכל אחד, כי כל מה שהצדיק עולה למדרגה גבוה יותר הוא משיג יותר חסדי ה', שזהו עיקר גדולת השם יתברך, כי מידה של חסד נקרא גדולה כידוע, כמו שכתוב, "לך ה' הגדולה", שהוא חסד כידוע. נמצא, שמידת חסד נקרא גדולה, על כן כל מה שמשיגים יותר גדולת השם יתברך, משיגים יותר חסדיו יתברך, כי חסדיו יתברך זהו עיקר גדולתו כנ"ל.

שנדמה שאין מעלה גדולה מזו ואשר באמת הוא מעלה ומדרגה נפלאה ונוראה מאוד שכמה צדיקים גדולים ונפלאים לא זכו לזה, והם אף על פי שהגיעו לזה ויותר ויותר וכו' וכו', אף על פי כן לעולם לא היו מסתפקים בזה וחשבו מחשבות בכל פעם להתחיל מחדש, אף על פי שלא היו יודעים עוד שום שם של מדרגה הגבוה יותר, אף על פי כן היו אומרים מי יודע מה שיש עוד וכו'. וכמו ששמעתי מרבינו ז"ל, שפעם אחת היה מצטער מאוד לפני ואמר, איך זוכין להיות יהודי וכו', והיה בעיני לפלא גדול, מחמת שזה סמוך גילה נפלאות ונוראות וכו'. ענה ואמר, מי יודע מה שיש עוד להשיג וכו', כי הלא מעולם לא עלה על דעתי לבקש ולכסוף להגיע להשגה כזאת ולמדרגה כזו, על כן מי יודע גם עתה מה שיש עוד וכו', וכן היה דרכו לעולם כל ימי חייו וכו'. ואי אפשר להאריך ולספר מזה כאן.

נמצא, שיש צדיקים גדולים כל כך שאפילו כשמגיעים למדרגה הגבוה שבמדרגות שנדמה שאין מדרגה גבוה מזו, אף על פי כן הם מתגעגעים ומבקשים ומתחילים מחדש לגמרי, כי מי יודע מה שיש עוד, אף על פי שהשגתם ומדרגתם של עתה באמת גבוה מאד, אף על פי כן הם אומרים, הלא השם יתברך אין סוף, ומי יודע מה שיכולים בזה העולם להשיג עוד, על כן הם מתחילים בכל פעם מחדש עד שבאמת באים למדרגה גבוה עוד יותר. ואחר כך אומרים, מי יודע מה שיש עוד ומתחילים עוד מחדש וכו' וכן לעולם. על כן בכח הצדיקים אלו

סיפורי מעשה יג - מהשבעה בעמליר'ם מעשיות שסט

לְגַמְרִי, וְהֵייתִי גַם-בְּפֶן שָׁם, וְעָנִיתִי וְאָמַרְתִּי לָהֶם: אֲנִי זֹכֵר כֹּל אֱלוֹ הַמַּעֲשִׂוֹת, וְאֲנִי זֹכֵר "לֹא כָלוּם"! ("און איך גיךענןק גאר נישט") עָנּוּ וְאָמְרוּ: זֹאת הִיא מַעֲשֵׂה יְשָׁנָה מְאֹד, יוֹתֵר מִכָּלם! וְהָיָה חֲדוּשׁ גָּדוֹל אֲצִלָּם שֶׁהִתִּינּוּק זֹכֵר יוֹתֵר מִכָּלם.

דאָרט גינען האב איך מיך אָנגירופֿן, איך גיךענןק די אַלע מעשיות, און איך גיךענןק גאר נישט. האָבן זיי זיך אָנגירופֿן, האט דאָס איז אַ גאַנץ אַלְטע מעשׂה, עָלְטער פֿון אַלע, און ס'ע איז ביי זיי אַ גרויס חידוש גינען, וואס דאָס קינד גיךענןקט מער פֿון אַלע.

לְקַט רְמוּזִים

דקדושה וכו' נאבד כלל לעולם, כי לא יזנח לעולם ה'. (ליקוטי הלכות הלכות תפילין הל' ה')

שייך לעיל לענין המעשה הנ"ל שכל אחד התפאר בהזכרון שלו וכו' ודיבר אז הוא ז"ל שנמצא בדברי רבותינו זכרונם לברכה איזה רמז מעין זה ששמואל זכר וכו'. ולא באר לנו היטב וקצת נשכח מזה. עתה מצאתי בירושלמי כתובות פרק אעפ"י. שמואל אמר, חכים אנא לחייתא דילדין לי. ריב"ל אמר חכים אנא לגזירה דגזרין לי. ר' יוחנן אמר חכים אנא לנשיא דצבתין עם אימא. ובודאי אלו ההתפארות של הזכרון של אלו גדולי הצדיקים הנוראים, שהם גדולי גדולי האמוראים, הוא חדושים נפלאים מאוד, אבל כל אלו ההתפארות הם לאחרי שיצא לאור העולם. והוא מעין ההתפארות של הזקן הראשון הקטן שבכולם שהתפאר שזכר חתיכת הטבור, אבל מה שנעשה קודם לזה, כגון בעת שהיה הנר דולק וכו'. וכל שכן וכל שכן קודם יותר עדיין לא נמצא רמז. ומי יודע על מי מהצדיקים הקדמונים אבות העולם הוא מרמז. ובאמת אמר בעת שעסק בסיפור המעשה נוראה הזאת, זאת המעשה מדברת מכמה צדיקים קדמונים וכו'. שים לבך לעיין היטב בהמעשה הנ"ל ותבין מרחוק גדולת הצדיקים המרומזים שם וגדולת המספרה. ומכל זה יכולין להבין כל חד כפום מה דמשער בליביה גדולת הבורא יתברך שמו שברא את העולם בחכמה עמוקה כזאת שיוכל הילוד אשה לזכות לגדולות ונוראות כאלה, כגון בענין הזכרון הנ"ל ובענין חיים טובים וכו'. ובענין מיעוט מחזיק את המרובה ובענין הכח שבידים שיכול להוציא

ועל כן אלו הצדיקים שאינם עומדים לעולם ועולין בכל פעם יותר ויותר ומשיגים בכל פעם ביותר גדולתו יתברך, היינו גודל חסדיו, על ידי זה זוכין להשיג שאין שום ירידה ונפילה בעולם ואין שום יאוש בעולם כלל, כי משיגים בכל פעם חסדים כאלו שהם עיקר גדולת הבורא, שעל ידי זה הכל יכולין לעלות.

וזה שכתב רבינו ז"ל בהתורה "מישרא דסכינא" (בסימן ל') שצריכים דייקא צדיק הגדול במעלה מאוד מאוד, כי כל מה שהחולה גדול ביותר, הוא צריך רופא גדול ודאקטיר גדול ביותר, היינו כנ"ל. כי כל מה שהצדיק גדול ביותר הוא יכול להגביה ביותר אפילו הנופלים מאוד, עד שבכח הצדיקים הנ"ל אין שום נפילה וירידה שלא יוכלו לעלות משם בכוחם אם יזכה להאמין ולהתקרב אליהם וכנ"ל. וכל זה הוא בחינת אריכת אפיים הנ"ל, בחינת ארך אפיים לצדיקים וארך אפיים לרשעים. שאלו הגדולים במעלה בחינת צדיקים, צריכים להאריך רוחם שלא תקצר רוחם ולא תופסק תוספת רוחם וחייתם. מחמת גודל עלייתם ומדרגתם הגבוה שזכו, כי אף על פי כן צריכים להאריך רוחם עוד ולהסתכל להגיע למדרגה גבוה עוד יותר ויותר ולהתחיל מחדש וכו' כנ"ל. ואלו הקטנים במעלה ואפילו הרשעים הנופלים לרשעות גמור ח"ו, אף על פי כן כל זמן שהנשמה בקרבו, כל זמן שיכול לזוז עוד באבר אחד, צריך להאריך אפו ורוחו לצפות לישועה תמיד ולהתגבר להתחיל בכל פעם מחדש בכל מה שיוכל יהיה איך שיהיה, כי אין שום תנועה של קדושה ולא שום אנחה וצעקה וכיסופין

שע סיפורי מעשה יג - מהשבעה בעמליר'ם מעשיות

בַּתוֹךְ כֶּךָ בָּא נֶשֶׁר גָּדוֹל וְדָפַק עַל הַמַּגְדָּל, וְאָמַר לָהֶם: חֲדְלוּ עוֹד מְלַהֵיֹת עַנְיִים! שׁוּבוּ אֶל הָאוֹצְרוֹת שְׁלָכֶם, וְהָיוּ מְשַׁתְּמָשִׁים בְּאוֹצְרוֹת שְׁלָכֶם. וְאָמַר

דְּעוֹנוֹיִיל אִיזוּ אָנְגִיקוֹמֶען אַ גְרוֹיסער אָדְלֶער, און הָאט אָנְגִיקְלֶאפֶט אויף דָעם טוֹרָעם. און עַר הָאט צו זײ גִיזֶאגֶט, הָעֶרֶט אויף צו זײן אָרײַמֶע לײט, קָעֶרֶט אײַף אום צו אײַעֶרֶע אוֹצְרוֹת. און נִיֶּצֶט מײט

לְקַט רְמוּזִים

וכמבואר בדברי רבינו הנורא זכרונו לברכה (בסימן קעט) שצריכין להתענות כל כך עד שישתמש עם הכח של החלב שינק ממעי אמו כדי שיעלה ויתקן גם אלו הימים, עיין שם. ומי שזכה לזה באמת הוא יכול להתפאר שזוכר מה שנעשה עימו בעת לידתו בעת חתיכת טבורו, כי זכה לקדש ימיו כולם כל כך עד שזכה להשלים דעתו בקדושה כל כך עד שנתבטל הזמן אצלו, עד שנחשב אצלו כאילו היום נולד, וכשאר זמן בודאי אין שכחה כנ"ל.

אבל בענין ביטול הזמן יש כמה וכמה מדרגות. וכל מה שהעולם והמדרגה גבוה ביותר נתבטל שם הזמן יותר ויותר כמובן בהתורה הנ"ל, על כן אף על פי שזה הזמן הקדוש התפאר עצמו בזכרון נפלא ונורא כזה שזוכר חתיכת טבורו, שזהו בחינת ביטול הזמן כנ"ל, אף על פי כן גדולים מעשה ה' ולגדולתו אין חקר, כי יש גבוה מעל גבוה וכו', כי עדיין נמצא זקן השני ששחק מזאת ההתפארות והתפלא ואמר (בלשון תמה), זאת היא מעשה ישנה אני זוכר זאת המעשה, אבל אני זוכר גם כשהיה הנר דולק, דהיינו בעת שהיה בעיבור וכו', עיין שם. כי השני זכה לביטול הזמן יותר ויותר. ועל כן זכה לזכרון יותר. וכן השלישי והרביעי וכו' כל אחד ואחד זכה לבחינת ביטול הזמן יותר, על כן זכה כל אחד לזכרון נפלא ונורא יותר כנ"ל, אבל אחר ההתפארות של כלם גבוה מעל גבוה וגבוה מעל גבוה וכו' עד הזקן השמיני וכו', אחר כך התפלא עליהם העוור הנ"ל ואמר [בלשון תמה], אלו הם מעשיות ישנות, הוא זוכר כל אלו המעשיות, אבל הוא אינו זוכר כלל, עיין שם. כי זה העוור העליון מכל הזקנים הוא זכה לביטול הזמן בתכלית הביטול למעלה

החיצים אחר שזרקם וכו' וכו', עיין שם היטב ותבין. (ליקוטי הלכות הלכות תפילין הל' ה')

שלימות הדעת הוא בחינת שלימות הזכרון, כמובא בהתורה "דרשו" (בסימן לז), שזכרון הוא בחינת דעת ושכחה היא בחינת כסילות. ועל כן הזכרון שהוא שלימות הדעת, הוא בבחינת למעלה מהזמן וכנ"ל. וכנראה בחוש שיעקר השכחה הוא מחמת הגדלת הזמן, כי עיקר השכחה היא בריבוי הימים והזמן. וכמו שכתוב, ברבות הימים הכל נשכח. אבל מי שזוכה לדעת שלם שעל ידי זה נתבטל הזמן הוא זוכה לזכרון ואין לו שכחה, כי בודאי כשאר זמן אין שכחה, כי עיקר השכחה מריבוי הזמן וכנראה בחוש כנ"ל. ועל כן אלו הזקנים הקדושים הנוראים הנ"ל כל אחד כפי שלימות דעתו כפי מה שזכה לבטל הזמן, כמו כן זכה לזכרון נפלא ונורא מה שאין בדרך הטבע כלל, כי בודאי לא נמצא שום חכם בכל החכמות שיתפאר עצמו שזוכר מה שנעשה עמו בעת חתיכת טבורו, מכל שכן וכל שכן שלא נמצא מי שזוכר מה שנעשה עמו בימי העיבור קודם שיצא לאויר העולם, מכל שכן יותר ויותר, כמבואר שם נפלאות נוראות גדולת הזכרון של כל אחד יותר על חברו, עיין שם.

ואם תביט בעין השכל האמת תעמוד מרעיד ומשתומם ותעיד בעצמך שלא נראה ולא נשמע כזאת מימות עולם, כי כל ההתפארות של כל הזקנים הנוראים והקדושים הנ"ל אפילו ההתפארות של הראשון הקטן מכולם, אין מי שיזכה להתפאר בזה כי אם צדיק גדול ונורא וקדוש מאוד מאוד שזכה לקדש את עצמו כל כך ולצאת מהבלי עולם הזה לגמרי עד שתיקן כל ימיו אפילו ימי הנערות ואפילו ימי היניקה,

סיפורי מעשה יג - מהשבעה בעמליר'ם מעשיות שעא

לָהֶם שִׁיֵּצְאוּ מִן הַמַּגְדָּל פְּדֵרְךָ זְקֵנוֹתָם, שְׁפָל מִי שְׂזָקֵן יוֹתֵר - יֵצֵא תַחֲלָה, וְהוֹצִיא פְּלִם מִן הַמַּגְדָּל. וְהוֹצִיא תַחֲלָה אֶת הַתִּינוֹק הַנִּזְ"ל, כִּי בְּאֶמֶת הוּא זָקֵן יוֹתֵר מִפְּלִם, וְכֵן כָּל מִי שֶׁהָיָה יָנִיק יוֹתֵר - הוֹצִיא קִדְם, וְהִזְקֵן הַגָּדוֹל הוֹצִיא בְּאַחֲרוֹנָה, כִּי כָּל מִי שֶׁהָיָה יָנִיק יוֹתֵר, הָיָה זָקֵן יוֹתֵר כִּנִּזְ"ל, וְהִזְקֵן שֶׁבָּהֶם הָיָה יָנִיק יוֹתֵר מִפְּלִם.

וְאָמַר לָהֶם (הַנֶּשֶׁר הַגָּדוֹל הַנִּזְ"ל): אֲנִי אֶפְרָשׁ לָכֶם אֶת הַמַּעֲשִׂוֹת שֶׁסִּפְרוּ כָּל הַנִּזְ"ל, כִּי זֶה שֶׁסִּפְּרָה שֶׁהוּא זוֹכֵר גַּם כְּשֶׁחֲתָכוּ אֶת הַתְּפוּחַ מִן הָעֵנָף, הֵינּוּ שֶׁהוּא זוֹכֵר גַּם כְּשֶׁחֲתָכוּ אֶת טְבוֹרוֹ (הֵינּוּ שָׁגַם אֶת הַמַּעֲשִׂה הַזֶּה שֶׁנַּעֲשָׂה עִמּוֹ תַּכְף בְּעַת הַהוֹלָדָה,

אֵינְיָרָע אוֹצְרוֹת. אוֹן עַר הָאֵט צוֹ זַי גִּזְאָגֵט, אַז זַי זָאָלֵן אַרוֹיס גִּיין פּוֹן דַּעַם טוֹרַעַם עֲלֻטְעַר נֶאָף עֲלֻטְעַר, וְוַעַר סַע עֲלֻטְעַר זָאָל פֶּרִיעַר אַרוֹיס גִּיין. הָאֵט עַר זַי אֲלַע אַרוֹיס גִּינוֹמַעַן פּוֹן דַּעַם טוֹרַעַם. הָאֵט עַר פֶּרִיעַר דָּאָס קִינֵד אַרוֹיס גִּינוֹמַעַן, וְוֵאָרֵן צוֹם אָמַת אִיז עַר זַיף עֲלֻטְעַר פּוֹן זַי אֲלַע. אוֹן וְוַעַר סַע אִיז יוֹינגַעַר גִּיוֹעַן הָאֵט עַר אִים פֶּרִיעַר אַרוֹיס גִּינוֹמַעַן. אוֹן דַּעַם עֲלֻטְעַן זָקֵן, הָאֵט עַר גָּאָר צוֹם סוֹף אַרוֹיס גִּיפִירֵט. וְוֵאָרֵן וְוַעַר סַע אִיז גִּיוֹעַן יוֹינגַעַר, דַּעַר אִיז זַיף גִּיוֹעַן עֲלֻטְעַר. (וְוֵאָרֵן וְוֵאָס יוֹינגַעַר הָאֵט עַר זַיף אֵלֶן אִיין עֲלֻטְעַר מַעֲשִׂה דַּעַרְצִיילֵט). אוֹן דַּעַר עֲלֻטְעַר זָקֵן דַּעַר אִיז גִּיוֹעַן יוֹינגַעַר פּוֹן זַי אֲלַע. הָאֵט זַיף דַּעַר גְּרוֹיסַעַר אַדְלַעַר צוֹ זַי אַנגִירוֹפֵן, אִיף וְוַעַל אִיף מַפְרֵשׁ זַיין דִי אֲלַע מַעֲשִׂוֹת, וְוֵאָס דִי אֲלַע הָאָבֵן דַּעַרְצִיילֵט. דַּעַר הָאֵט דַּעַרְצִיילֵט אַז עַר גִּידַעַנְקֵט נֶאָף, אַז מַעַ הַעַט אַפְגִישְׁנִיטֵן דָּאָס עַפְעֻלַע פּוֹן דַּעַר צוֹוִיג, מִיִּנֵט עַר, עַר גִּידַעַנְקֵט נֶאָף אַפִּילוֹ אַז מַעַ הָאֵט אִיהֶם אַפְגִישְׁנִיטֵן דַּעַם נֶאָפֵל. (כְּלוֹמֵר אַפִּילוֹ דָּאָס וְוֵאָס מִיט אִיהֶם הָאֵט זַיף גִּטָּאן תִּיפֵף וְוִי עַר אִיז גִּיבּוֹיֵרֵן גִּיוֹאָרֵן, אַז מַעַ הָאֵט אִיהֶם אַפְגִישְׁנִיטֵן דַּעַם נֶאָפֵל, אַפִּילוֹ דָּאָס גִּידַעַנְקֵט עַר אִיף) אוֹן דַּעַר אַנְדַּעַרְעַר, וְוֵאָס עַר הָאֵט גִּזְאָגֵט, עַר גִּידַעַנְקֵט נֶאָף אַפִּילוֹ אַז דָּאָס

לְקַט רְמוּזִים

עלמא כספינה בגו ימא רבא דחשיבת לאיתברא כמה דאת אמרת והאניה חישבה להשבר וכו', וכדין אעיל קוב"ה רוח סערה תקיפה וכו', ודא איהו דקא מטי לספינתא וכו'.

וכיוצא בזה מבואר גם בתקונים תיקון י"ח, שזה בחינת מה שמבואר בסיפור זה איך שבא רוח סערה ושיבר את הספינות (המשמעות שהגופים נשברו ומתו ר"ל), והאנשים ניצולו ובאו אל מגדל אחד ועלו על המגדל וכו' והיה שם כל טוב וכל התענוגים שבעולם (מובן לכאורה המשמעות דר"ל על הנשמות של צדיקים שהיו מלובשים באותן הגופים שניצולו ועלו למקום מנוחתם לגן עדן התחתון ואולי גם לגן עדן העליון), ושם סיפרו כל אחד מהם מה שהוא זוכר מזכרונו הראשון, וממילא מובן ששם אין שייך

למעלה, ועל כן הוא שורש תכלית הזכרון ולמעלה מהזכרון עד שהשגתו אי אפשר לקרוא בשם זכרון. ועל כן אמר שאינו זוכר כלל וכו', [כמבואר שם בלשון לעז רמז עמקות כוונתו, עיין שם]. (ליקוטי הלכות הל' מילה הל' ד')

באמת ממה שסיים ואמר להם הנשר הגדול חזור אל הספינות שלכם שהם הגופים שלכם שנשברו שיחזרו ויבנו וכו', מזה מובן כי האנשים שהלכו בספינות הרבה הנ"ל הם נשמות מצדיקים שבאו בזה העולם מלובשים בגופים שהם בחינת הספינות, ועל דרך שמבואר בזה הקדוש פרשת ויקהל דף קצ"ט, יונה דנחית לספינה דא איהו נשמתא דבר נש דנחתא להאי עלמא למהוי בגופא דבר נש וכו', וכדין בר נש אזיל בהאי

שעב סיפורי מעשה יג - מהשבעה בעמליר'ם מעשיות

בַּעַת שְׁחֲתוּ אֶת טַבּוּרוֹ, גַּם אֶת זֶה הוּא זוֹכֵר; וְהַשְּׁנֵי שְׁאָמַר שְׂזוֹכֵר בְּשָׁעָה שְׁהִיָּה הַנֵּר דוֹלֵק, הֵינּוּ שֶׁהוּא זוֹכֵר גַּם בְּשִׁהְיָה בְּעַבּוּר, שְׁהִיָּה נֵר דוֹלֵק עַל רֵאשׁוֹ; וְזֶה שְׁאָמַר שְׂזוֹכֵר גַּם בַּעַת שְׁהִתְחִיל רְקוּם הַפְּרִי, הֵינּוּ שְׂזוֹכֵר גַּם בְּשִׁהֲתַחֵל לְהִתְרַקֵּם הַגּוֹף, דִּהְיִנוּ בַּעַת יִצִּירַת הַנֶּלֶד; וְזֶה שְׂזוֹכֵר בַּעַת שְׁהִיו מוֹלִיכִים הַגְּרָעִין לְנֻטֵּעַ הַפְּרִי, הֵינּוּ שְׂזוֹכֵר גַּם בְּשִׁנְמֻשְׁכָּה הַטְּפָה בַּעַת הַזּוּיָג; וְזֶה שְׂזוֹכֵר אֶת הַחֲכָמִים שְׁהִיו מְמַצִּיאִים אֶת הַגְּרָעִין, הֵינּוּ שְׂזוֹכֵר גַּם בְּשִׁהְיָה הַטְּפָה עַדִּין בַּמִּזְחַ (כִּי הַמַּחֲיִן מְמַצִּיאִים אֶת הַטְּפָה); וְזֶה שְׂזוֹכֵר אֶת הַטַּעַם - הֵינּוּ הַנְּפֹשׁ, וְהִרְיַח - הֵינּוּ הַרוּחַ, וְהַמְרָאָה - הֵינּוּ הַנְּשָׁמָה; וְהִתִּינּוּק אָמַר שְׂזוֹכֵר לְאוֹ כְּלוּם, כִּי הוּא לְמַעַלָּה מִן הַכֹּל, וְזוֹכֵר אֶפְלוֹ מַה שֶּׁהוּא קֹדֶם מְנַפֵּשׁ רוּחַ נְשָׁמָה, שֶׁהוּא בַּחֲנִינַת 'אֵין'.

לְעַכְטָּה הָאֵס גִּבְרָעֲנֻט, מֵיִינְט עֵר, עֵר גִּידְעֵנְקֻט נָאָךְ אַז עֵר אִיז גִּינְוֵעֵן בְּעִיבּוּר, וְוֵאָס דְּעַמְאֵלְט בְּרַעַנְט אַ לְעַכְטָּה אוֹיִף דְּעַם קָאָפּ. (וְוֵאָרְן אַזוֹי שְׁטֵיט אִין דְּעַר גִּמְרָא אַז דְּעַמְאֵלְט אַז דָּאָס קִינְד אִיז בִּי דְּעַר מוּטְעַר אִין בּוֹיִף, דְּעַמְאֵלְט בְּרַעַנְט אַ לְעַכְטָּה אוֹיִף זַיִן קָאָפּ וְכוּ') אַוּן דְּעַר וְוֵאָס עֵר הָאָס גִּיזָאָגֵט אַז עֵר גִּידְעֵנְקֻט נָאָךְ אֶפְלוֹ אַז סַע הָאָס אַנְגִּיהוּיבֵן צוֹ וְוֵעֵרְן אַ פְּרִי. דָּאָס אִיז, עֵר גִּידְעֵנְקֻט נָאָךְ אֶפְלוֹ וְוֵי זַיִן גּוֹף הָאָס אַנְגִּיהוּיבֵן צוֹ וְוֵעֵרְן, דְּעַמְאֵלְט אַז דָּאָס קִינְד הֵיִיבְט נָאָר אֵן בַּאֲשַׁאפֵּן צוֹ וְוֵעֵרְן. אַוּן דְּעַר גִּידְעֵנְקֻט נָאָךְ, דְּעַמְאֵלְט, אַז מַעַ הָאָס גִּיפִירְט דָּאָס קַעֲרֵנְדֵל צוֹ פֿלֵאָנְצֵן דִּי פְּרִי. דָּאָס אִיז, עֵר גִּידְעֵנְקֻט נָאָךְ אֶפְלוֹ וְוֵי דִי טְפָה אִיז נִמְשָׁף גִּינְוֵאָרְן. אַוּן דְּעַר גִּידְעֵנְקֻט נָאָךְ דִּי חֲכָמִים וְוֵאָס זַיִן הָאָבֵן אוֹיִסְגִּיטְרַאָכְט דָּאָס קַעֲרֵנְדֵל. מֵיִינְט עֵר, עֵר גִּידְעֵנְקֻט נָאָךְ, אֶפְלוֹ אַז דִּי טְפָה אִיז נָאָךְ גִּינְוֵעֵן אִין מַח. אַוּן דְּעַר גִּידְעֵנְקֻט נָאָךְ דְּעַם טַעַם, דָּאָס אִיז דָּאָס נְפֹשׁ. אַוּן דְּעַר רִיחַ, דָּאָס אִיז דְּעַר רוּחַ. אַוּן דִּי מְרָאָה. דָּאָס אִיז דִּי נְשָׁמָה. אַוּן דָּאָס קִינְד הָאָס גִּיזָאָגֵט עֵר גִּידְעֵנְקֻט גָּאָר נִיט. וְוֵאָרְן עֵר אִיז גִּרְעֵסְעַר פּוֹן זַיִן אֲלַע. אַוּן עֵר גִּידְעֵנְקֻט אֶפְלוֹ וְוֵאָס סַע גִּינְוֵעֵן פֿאַר נְפֹשׁ רוּחַ וְנְשָׁמָה. דְּרוּם הָאָס עֵר גִּיזָאָגֵט, עֵר גִּידְעֵנְקֻט גָּאָר נִיט (פֿלוֹמֵר עֵר גִּידְעֵנְקֻט נָאָךְ אַז סַע גָּאָר נִיט גִּינְוֵעֵן. גִּידְעֵנְקֻט עֵר אֶפְלוֹ וְוֵאָס דָּאָרְט הָאָס זַיִן גִּיטָאָן וְוֵאָס דָּאָס אִיז הַעֲבֵעַר פּוֹן אֲלַע).

לְקַט רְמוּזִים

לומר שהיו כל ההתפארות של בחינת הזכרונות האלו כפשוטן ממש, רק עוד יותר גבוה מעל גבוה בלי ערך ושיעור כלל. וכפי זה מובן ממילא שהנשר הגדול שבא ודפק על המגדל וכו', ופירש להם כל המעשיות שסיפרו כל אלו הזקנים וכו', ואמר להם חזרו אל הספינות שלכם שהם הגופים שלכם שנשברו שיחזרו ויבנו, עתה חזרו אליהם, הנשר הגדול הזה, לכאורה הוא בחינת השר הממונה להקיץ

שוכני עפר לתחיית המתים, ועל כן אמר על עצמו שהוא זקן ועדיין אני יניק, וכמובן בזוהר הקדוש וישב דף קפ"א קפ"ב שעליו נאמר נער הייתי וגם זקנתי ע"ש, אך בזה יש כמה בחינת גבוה מעל גבוה וגבוהים עליהם, אך באמת אנחנו בענינים כאלו רק כעוור המגשש באפילה ואין לנו שום התנוצצות ידיעה והשגה כלל בכל זה, וכל דברינו בזה הם רק לעורר קצת לב המעיין בזה.

(רמזי המעשיות מהרב מטשעהרין)

סיפורי מעשה יג - מהשבעה בעמלר'ים מעשיות שעג

וְאָמַר לָהֶם: חֲזְרוּ אֶל הַסְּפִינוֹת שְׁלֹכֶם, שֶׁהֵם הַגּוֹפִים שְׁלֹכֶם שֶׁנִּשְׁבְּרוּ, שִׁיחֲזְרוּ וַיִּבְנוּ; עֲתָה חֲזְרוּ אֲלֵיהֶם, וּבִרְכָּה אֹתָם. וְלִי (הֵינִי זֶה הַבְּעֻטְלִיר הַעוֹר שֶׁהִיָּה תִינוּק אֲזוֹ, שֶׁהוּא מְסַפֵּר כֹּל זֶה), אָמַר הַנָּשֵׁר הַגָּדוֹל הַנִּלְ: אֲתָה בּוֹא עִמִּי, כִּי אֲתָה כְּמוֹתִי, כִּי אֲתָה "זָקֵן מְאֹד וְעֵדִין אֲתָה יָנִיק מְאֹד", וְעֵדִין לֹא הִתְחַלַּתְ לַחֲיוֹת כָּלֵל, וְאַף עַל פִּי כֵן אֲתָה זָקֵן מְאֹד; וְגַם אֲנִי כָּךְ, כִּי אֲנִי זָקֵן וְעֵדִין אֲנִי יָנִיק וְכוּ'; נִמְצָא שִׁישׁ לִי הַסְּפָמָה מְאוֹתוֹ הַנָּשֵׁר הַגָּדוֹל (שֶׁאֲנִי חֵי חַיִּים אֲרָפִים כְּנִל); וְעֲתָה אֲנִי נוֹתֵן לָכֶם חַיִּים אֲרָפִים שְׁלִי, בְּמִתְנָה לְדַרְשָׁה! וְנִעֲשֶׂה שָׁם שְׂמֻחָה וְחֻדְנָה גְדוֹלָה וְעֲצוּמָה מְאֹד מְאֹד.

ביום השני של שבעת ימי המשטה, חזרו וזכרו הזוג הזה את הבעטליר השני, הינו החרש שהחיה אותם ונתן להם לחם, והיו בוכים ומתגעגעים:

און דער גרויסער אדלער האט צו זיי גיזאגט, קערט אייף אום צו אייערע שיפן, דאס זענען אייערע גופין וואס זיי זענען צובראכן גינארן, זיי וועלן ווידער גיבויעט ווערן. היינט קערט אייף אום צו זיי, און ער האט זיי גיבענטשט. און צו מיר, (דהיינו צום בלינדן בעטלער וואס ער דערצייילט דאס אלץ) האט ער גיזאגט. (דהיינו דער גרויסער אדלער) דו קום מיט מיר ווארין דו ביסט אזוי ווי אייף. ווארין דו ביסט זייער אלט. און גאר יונג. און דו האסט נאך גאר ניט אנגיהויבן צו לעבן און דו ביסט פארט זייער אלט. און אייף בין אויף אזוי. ווארין אייף בין זייער אלט. און בין נאך גאר יונג וכו'. נמצא האב אייף א הספמה פון דעם גרויסן אדלער. אז אייף בין זייער אלט און בין גאר יונג וכו'. היינט שענק אייף אייף במתנה גמורה דרשה גישאנק. אז איר זאלט זיין אזוי אלט ווי אייף. איז דאך גינארן א גרויסע שמוחה און זייער א גרויסע חדנה. און זיי זענען זייער פרייליך גינען. אין דעם אונדערין טאג פון שבעת ימי המשטה. האבין זיך די חתן פלה ווידער דערמאנט. אין דעם אונדערין בעטלער. וואס ער איז גיווען א טויבער וואס ער האט זיי מחנה גיווען. און האט זיי גיגעבין ברויט. און זיי האבין גיוויינט און גיבענקט. ווי נעמט מען דא אהער דעם טויבין בעטלער

לקט רמזים

כי דע אחי, שקודם שסיפר רבינו זכרוננו לברכה, מעשה זאת של יום השני, (כי המעשה הזאת של השבעה בעטלירש לא ספרה ביום אחד רק בכמה ימים, ונמשך ענין הסיפור בערך שני שבועות, כאשר יבואר במקום אחר), מעשה שהיה כך היה, שהייתי עומד לפני הדרת קדשו, ובתחילה קודם סעודת הצהרים דיברתי עמו מענין המעשה הנורא הזאת שסיפר ביום שבת קודש הקודם, עד סיום הסיפור של הבעטליר הראשון, שהוא העוור, אשר אנכי לא הייתי בעת הספור הזה, ואחר כך ביום רביעי הסמוך דברתי עמו מענין הנורא והנפלא הזה,

ביום השני של שבעת ימי המשטה וכו': על פי הנזכר לעיל יכולים להבין איזה רמז קצת בענין המעשה הנורא של השבעה בעטלירש, בענין סיפור השני שהיה חרש, שאמר, אני איני חרש כלל, רק שכל הקולות של כל העולם, כולם הם רק חסרונות. ואצלי אין כל העולם כולו עולה כלל שאשמע החסרון שלהם וכו', כי אני חי חיים טובים שאין בהם שום חסרון כלל וכו'. וחיים טובים שלו היה שהיה אוכל לחם ושותה מים וכו', עיין שם היטב ענין הנפלא והנורא והנשגב הזה.

שער סיפורי מעשה יג - מהשבעה בעמליר'ם מעשיות

איך לוקחין לְכָאן אַת אוֹתוֹ הַבְּעֻטְלִיר הַחֲרָשׁ שֶׁהֲחִיָּה אוֹתָנוּ, כִּנְל? בְּתוֹךְ שְׁהִיּוֹ מְתַגַּעְגַּעִים אַחֲרָיו, וְהִנֵּה הוּא בָּא, וְאָמַר: הִנְנִי! וְנִפְלַעְלֵיהֶם וְנִשְׁק אוֹתָם, וְאָמַר לָהֶם: עֲתָה אֲנִי נוֹתֵן לָכֶם בְּמִתְנָה שְׁתִּהְיוּ כְּמוֹנֵי, שְׁתִּחִיו חַיִּים טוֹבִים כְּמוֹנֵי, כִּי בְּתַחֲלָה בִּרְכָתִי אֶתְכֶם בְּזָה, וְעֲתָה אֲנִי נוֹתֵן לָכֶם חַיִּים טוֹבִים

וְאִם עַר הָאֵט אוֹנוֹ מַחֲזִה גִּינוּעַן. דְּעֲרֹנוּיִל. וְיִי הָאֲבִין אַזוֹי גִּיבְעֵנְקֵט נָאָף אִים. דְּעֲרֹנוּיִל קוֹמֵט עַר אַבִּין. און אַגֵּט אִיךְ בִּין דָּא. און אִיז אוֹיף זֵי אַרוֹם גִּיפֵאֲלִין און הָאֵט זֵי גִיבְעֵנְקֵט. און עַר הָאֵט צו זֵי גִיבְעֵנְקֵט. הִיִּינֵט שְׁעֵנְק אִיךְ אִיךְ בְּמִתְנָה. אַז אִיר זְאָלֵט זֵיִן אַזוֹי וְיִי אִיךְ אַז אִיר זְאָלֵט לְעֵבִין. אַזוֹי אַ חַיִּים טוֹבִים (פֿלֹמֶר אַ גוֹט לְעֵבִין) אַזוֹי וְיִי אִיךְ. וְאִירִין פֿרִיר הָאֲב אִיךְ אִיךְ גִּיבְעֵנְקֵט שְׁט דְּעֲרֹמִיט. הִיִּינֵט שְׁעֵנְק אִיךְ אִיךְ מִיִּין חַיִּים טוֹבִים בְּמִתְנָה גְּמוּרָה דְּרָשָׁה גִּישְׁאָק: אִיר מִיִּינֵט אַז אִיךְ

לְקַט רְמוּזִים

והנה על פי הנזכר לעיל מבואר היטב ענין החיבור והסמיכות של זה שחי חיים טובים בלי שום חסרון, שהוא דייקא נקרא חרש ואינו שומע כלל שום קול של זה העולם, כי כל הקולות של זה העולם כולם הם חסרונות, ואפילו השמחות של זה העולם כלם הם חסרונות, ועל כן הוא נקרא חרש, כי אצלו אינו עולה זה העולם כלל שישמע החסרון שלהם וכו', כי כל הקולות של זה העולם הגשמי שהם הקולות שאינם דקדושה באמת, כולם הם חסרונות בודאי, כי כולם נמשכים מבחינת קול החזור, שמשם כל הדינים שמשם כל החסרונות שבעולם, כי כל היסורין והחסרונות שיש לכל אדם שבעולם, כולם מחמת מדת הדין והצמצום המעכב השפע, שעל ידי זה באים כל החסרונות והיסורים, חס ושלום, ועיקר התגברות הדין, חס ושלום, שמשם החסרונות, הוא על ידי קול החזור, שהוא קול הברה כנ"ל, היינו על ידי ששומע רק קול החזור בעצמו ואינו סותם אזניו מקול החזור, שהוא בחינת קול כסילות של הבלי עולם הזה, להטות לבבו ואזנו אל בחינת קול הישר בעצמו, שהוא כלליות התורה והמצוות שנמשכת מקול הישר, בחינת קול דברים אתם שומעים וכו', ועיקר התורה והמצוות הוא האמונה כנ"ל, דהיינו להטות אזנו ולבבו לקול הישר שעל ידי זה נברא הכל, לידע שהכל נמשך רק מקול הישר וכנ"ל. וכל אחד כפי

ושמעתי מפיו הקדוש שהוא חפץ ומשתוקק להיטיב עמנו טובה נצחית, לספר לנו שאר המעשה, וכלתה נפשי לשמעם, אך בתוך כך בא המשרת ואמר, הגיע עת לאכול, והלכתי משם וכו', עד אחר כך בין הערבים חזרתי ועמדתי לפניו, ודברתי עמו עוד כמה ענינים מסיפורי העולם, וסיפרתי לו כמה מעשיות מבארדיטשוב, ובתוך דברי עניתי ואמרתי לפניו מענין היסורים והחסרונות שיש לכל הנגידים והגבירים הגדולים, שכולם מלאים דאגות וחסר להם תמיד, וכן כל החכמים והמחוקרים כל חכמתם חסרה תמיד ואינם יודעים שום דבר בשלימות, כידוע להם בעצמם.

ועל ענינים כאלו אמרתי לפניו מקרא הזה, גם את העולם נתן בליבם מבלי אשר ימצא האדם את המעשה אשר עשה האלקים מראש ועד סוף וכו'. (ועיין קהלת ג' בפירושו רש"י שם). ענה רבינו זכרונו לברכה ואמר, הלא זה הוא ענין המעשה שלנו, ושאל תיכף, היכן אנו עומדים בהמעשה, השבתי לו ברעדה, אצל הסיפור של יום השני. ענה ואמר, ביום השני וכו', וסיפר כל המעשה של יום השני, שהוא מענין החרש הנ"ל, אשרי אזנים שכך שומעות וכו'. מה נאמר מה נדבר מי יוכל להעריך על הכתב חלק מאלף ממעט ההתנוצצות שבמה עד היכן כל דיבור ודיבור של המעשה הנוראה הזאת מגיע וכו' וכו', ואין להאריך בזה כאן.

סיפורי מעשה יג - מהשבעה בעמליר'ם מעשיות שעה

שְׁלִי - בְּמִתְנָה גְּמוּרָה לְדַרְשָׁה. וְאַתֶּם סוֹבְרִים שְׁאַנִּי חֲרַשׁ? אֵין אָנִי חֲרַשׁ כְּלָל! רַק שְׁפָל הָעוֹלָם פְּלוּ אֵינוּ עוֹלָה אֶצְלִי לְכָלוּם, שְׁאַשְׁמַע הַחֲסָרוֹן שְׁלֶהֶם, כִּי פֶל הַקּוֹלוֹת - פְּלָם הֵם מִן חֲסָרוֹנוֹת; כִּי פֶל אֶחָד וְאֶחָד צוֹעֵק עַל חֲסָרוֹנוֹ, וְאַפְלוּ פֶל הַשְּׂמָחוֹת שְׁבָעוּלָם - פְּלָם הֵם רַק מִחֲמַת הַחֲסָרוֹן, שְׁשָׂמַח עַל

בֵּין טוֹיב. אֵיךְ בֵּין גָּאָר נִיט טוֹיב. גָּאָר דִּי גְּאַנְצֶע וְוֵעֶלְט. טְרַעפֿט בֵּי מִיר גָּאָר נִיט אָן אַז אֵיךְ זָאל הָעֵרִין זײַער חֲסָרוֹן. וְוֵאָרִין גָּאָר אֶלְע קוֹלוֹת פֿון דָּער וְוֵעֶלְט. זְעַנְען אֶלְע גָּאָר פֿון חֲסָרוֹנוֹת. וְוֵאָרִין אֵיטְלִיכֶער שְׂרֵיט אֵיךְ זײַן חֲסָרוֹן. דֵּהֵינּוּ אֵיךְ דָּעם וְוֵאָס סָע גֵּיט אִים אָפּ. און אֶפֶּילוּ אֶלְע שְׂמָחוֹת פֿון דָּער וְוֵעֶלְט. זְעַנְען אֶלְע גָּאָר פֿון חֲסָרוֹנוֹת. וְוֵאָס מַע פֿרֵיט זײַךְ אֵיךְ דָּעם וְוֵאָס סָע אִיז אִים

לְקַט רְמִזִּים

וכו'". ומחמת שזה הקול הישר פגע בנקודת המרכז, שהוא תכלית מחיצת הצמצום. כידוע, שעיקר תכלית הצמצום הוא בבחינת נקודת המרכז שרחוק בתכלית הריחוק מכל האור אין סוף הסובב את החלל הפנוי.

וכשפגע הקול הישר הזה במחיצת הצמצום הזה, שהוא נקודת המרכז, נעשה תיכף בחינת קול החוזר, שהוא קול הברה, ומגודל הריחוק של הקול הברה מהתחלת הקול הישר, על ידי זה נדמה הקול הברה לקול בפני עצמו, עד שאפשר לטעות, חס ושלוש, כאילו זה הקול הברה, חס ושלוש, הוא עיקר הקול וכו' כנ"ל, שזהו עיקר בחינת הבחירה וכנ"ל. כי באמת גם כל הצמצום הנ"ל של חלל הפנוי הוא רק בהמוח והדעת, וכמבואר מזה קצת במקום אחר, וכמוכּן בדברי רבינו זכרוננו לברכה בהתורה "בא אל פרעה" (סימן סד), שעיקר הצמצום הוא מה שצמצם את המוח והדעת, עד שלא יוכל המוח והדעת להשיג בחכמה אלקותו יתברך כי אם באמונה לבד, שמזה נמשכין כל הקושיות של המחקרים שאי אפשר ליישבן, כי הם נמשכין מבחינת הצמצום של החלל הפנוי ששם אי אפשר למצוא אלקותו בחכמה ושכל כי אם באמונה לבד וכו', ועיין שם בהתורה הנ"ל ובכל המקומות שדיברנו מזה, ואם איש אמונת אתה וחפץ באמת, תבין ותשכיל מעלת האמונה העולה על כל החכמות כולם, ותבין הדברים היטב.

מה שפוגם בזה, שהוא בחינת פגם אמונה, בחינת עבודה זרה וכפירות ואפיקורסות, שעל ידי זה מפריד השפעת כל טוב הנמשך מבחינת קול הישר לכלליות העולם שבהם נשמע בחינת הקול החוזר כנ"ל, מזה באין כל החסרונות.

כי באמת עיקר בחינת קול החוזר נמשך בשרשו מבחינת חסרון, כי ידוע שקול החוזר בגשמיות הוא כשהקול פוגע באיזה מחיצה ומכה בו, כגון ביער או בין ההרים, שעל ידי זה נשמע קול הברה, שהוא קול החוזר, ובשורש העליון נמשך בחינת קול החוזר מהכאת בחינת קול הישר, בבחינת מחיצה העליונה, הוא בחינת תחילת הצמצום, שהוא בחינת נקודת המרכז, שעל ידי זה נמשך בחינת קול החוזר.

כי ידוע ומבואר במקום אחר שקודם הבריאה היה הכל אין סוף ולא היה מקום לבריאת העולם, וכשרצה השם יתברך לברוא את העולם צמצם אלקותו אל הצדדין עד שנעשה חלל הפנוי באמצע, ושם המשיך האור בדרך קו, ועל ידי זה נבראו כל העולמות וכו', כמבואר ב"עץ חיים" בתחילתו. וזה הצמצום הוא בחינת המקום והמחיצה של כל העולמות, כי בלא הצמצום היה הכל אין סוף, ולא היה מקום לבריאת העולמות כנ"ל. ותיכף אחר הצמצום כשנעשה בחינת חלל הפנוי, אז המשיך השם יתברך אורו בדרך קו הישר, שהוא בחינת קול הישר, שעל ידו נברא הכל, כמו שנאמר, "בדבר ה' וכו' וברוח פיו

שעו סיפורי מעשה יג - מהשבעה בעמליר'ם מעשיות

החסרון שחסר לו ונתמלא; ואצלי - כל העולם פלו אינו עולה לכולם, שיכנסו באוני החסרון שלהם, כי אני חי חיים טובים שאין בהם שום חסרון, ויש לי הספמה על זה שאני חי חיים טובים, מן המדינה של עצירות, וחיים טובים שלו היו, שהיה אוכל להם ושותה מים. (וספר להם):

אפ גיגאנגען. און היינט האט ער דאס וואס סע איז אים אפגיגאנגען. און ביי מיר טרעפט די גאנצע וועלט גאר ניט אן. אז איך זאל הערין זייער חסרון. ווארין איך לעב אזוי א חיים טובים וואס סע האט גאר קיין שום חסרון ניט. און איך האב א הספמה דרויף אז איך לעב חיים טובים, פון דער מדינה פון עצירות. און זיין חיים טובים איז גיווען. ער האט גיגעסין ברויט און גיטרונקען וואסער. (האט ער זיי דערציילט).

לקט רמזים

הדברים יגעים לא יוכל איש לדבר, לא תשבע עין לראות ולא תמלא און משמוע וכו', כי כל מי שנמשך אחר חקירות וחכמות של זה העולם הוא חסר לעולם, מאחר שאינו מקשר כל החכמות והחיות להשם יתברך שהוא עיקר השלימות, כי אין שלימות כי אם להשם יתברך, ומי שיוודע ממנו יתברך, דהיינו על ידי אמונה שלימה, הוא כלול בו יתברך, ויש לו גם כן כל השלימות, וכמבואר בדברי רבנו זכרוננו לברכה במקום אחר, אבל תיכף כשסתם אזינו ואינו שומע עצם הקול הישר, רק הקול החוזר הנמשך מחמת הצמצום של הדעת כנ"ל שהוא בחינת חסרון, על כן הוא מלא חסרונות תמיד, וזהו בחינת כל החסרונות של כל העולם שכולם נמשכין מחסרון הדעת, ועיקר חסרון הדעת הוא חסרון אמונה, כי מי שיש לו אמונה שלמה בהשם יתברך בשלימות ויודע שהכל מהשם יתברך בהשגחתו לבד כי אלקים שופט זה ישפיל וזה ירים הוא חי חיים טובים תמיד, כי כל מה דעבד רחמנא לטב עבד בודאי, ובודאי כונתו יתברך לטובה, וכמבואר מזה בדברי רבינו זכרוננו לברכה בכמה מקומות שמי שיש לו אמונה שלימה בהשם יתברך, הוא חי חיים טובים תמיד, עיין שם.

וכל החסרונות הוא רק מחסרון אמונה, ועל כן החכמים והמחקרים חיהם אינם חיים כלום, כי הם דחוקים מחי החיים על ידי חכמתם וחקירתם שעוקרת אותם משרשם וכוונתם תמיד אחר

ועל כן כל הקולות של זה העולם שאינם של הקדושה בשלימות, רק יש בהם אחיזת תאוות עולם הזה והבליו וחכמותיו הם בבחינת קול החוזר כנ"ל שנמשך מבחינת חסרון בשורשו, דהיינו מתחילת הצמצום, שהוא בחינת חסרון, כביכול, דהיינו מה שהשם יתברך חסר וצמצם אלקותו וטובו וגדלו מבחינת המקום של החלל הפנוי, כי הצמצום הוא בחינת חסרון ההשפעה כידוע, ומזה נתהווה בחינת קול החוזר על ידי שפגע בחינת קול הישר, שהוא שורש החיות של כל הבריאה כולה, שפגע בבחינת מחיצה הזאת של הצמצום, שהוא בחינת חסרון כנ"ל. נמצא, שבחינת קול החוזר הוא רק מבחינת חסרון ועיכוב ההשפעה, ועל כן כל מי שנמשך ביותר אחר הקול הזה הוא מלא חסרונות תמיד, וכל מה שנמשך ביותר אחר זה הקול החוזר, כמו כן החסרונות שלו רבים וגדולים ביותר.

וזה בחינת דעת חסרת מה קנית דעת קנית מה חסרת, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה. כי עיקר הדעת הוא לדעת כי ה' הוא האלקים אין עוד מלבדו, שהוא הדעת של האמונה הקדושה, בחינת וארשתיך לי באמונה וידעת את ה', שהוא הדעת של כלליות ישראל עם קדוש מאמינים בני מאמינים, שמאמינים בה' ובמשה עבדו ומקיימין את התורה, שעל זה נאמר, 'ושמרתם ועשיתם כי הוא חכמתכם ובינתכם לעיני העמים וכו', ואמרו רק עם חכם ונבון הגוי הגדול הזה" וכו'. כי כל

סיפורי מעשה יג - מהשבעה בעמליר'ם מעשיות שעז

פי יש מדינה שיש בה עשירות גדול, שיש להם אוצרות גדולים. פעם אחת נתקבצו, והתחיל כל אחד להתפאר עם חיים טובים שלו, איך הוא חי חיים טובים, וכן ספר כל אחד ואחד מסדר החיים טובים שלו, ופניתי ואמרתי להם: אני חי חיים טובים שהם טובים יותר מחיים טובים שלכם, והא ראייה

באשר סע פארהאנדן א מדינה וואס אין איר איז גרויס עשירות. זיי האבין גרויסע אוצרות. אמאל זענען זיי זיך צום אויף גיקומען די עשירים. האט זיך אטליכער אנגיהויבין צו בארימען מיט זיין חיים טובים. ווי אזוי ער לעבט חיים טובים. און איטליכער האט דערציילט. דער סדר פון זיין חיים טובים. האב איך מיך אנגירופן און האב גיזאגט צו זיי (דחינו דער טויבער בעטלער וואס ער דערציילט דאס אלץ) איך לעב חיים טובים בעסערע פון אייך. (הא ראייה. ווארין אז איר לעבט חיים טובים

לקט רמזים

ולא היינו יודעים מעולם מחכמת הדאקטירי, בודאי היו עכשו בני תבל בכפלים וכיוצא בזה בשאר החכמות, ואפילו אם לפעמים נצמח מצד אחד איזה טובה על ידי חכמתם, היא רעה מצד אחר, ואפילו צד הטובה הוא רעה גדולה, כי בעולם הזה אין שום טובה כלל ומה יתרון לאדם כשממציא ניגון יפה בחכמת המוזיקא שיגע עליו כל ימיו, ולבסוף על ידי הניגון הזה נמשך אחר תאוות ניאוף, שממית את האדם בגשמיות ורוחניות, כנראה בחוש, שהם הולכים בבתי טרטיאות וקרסאות שלהם שקורין "טייאטור" וקומעדיוס" וכיוצא בזה, ושם מעורבים זכרים ונקבות בלי שום הבדל, ושומעים שיר עגבים, ועושים מה שעושים כמפורסם כל זה, ואינם יכולים להכחיש זאת, כי הם בעצמם יודעים בעצמם מחשבתם הקדושה והטהורה שיש להם שם, ומה שעושים אחר כך, או להם אוי לנפשם, ועל כל פנים הם פורשים עצמם מדרך החיים, מדרך תורתנו הקדושה שאסרה זאת, כמו שכתוב, "ובחוקתיהם לא תלכו", כמו שפירש רש"י שם. והם מבלים ימים וזמן המובחר על שטותים כאלו, ואחרית שמחה תוגה, וכל הצרות והיסורים שיש להם כל ימיהם הם יודעים בעצמם.

כי באמת רק העניים והאביונים קטני השכל שאינם בקיאים בטיב העולם, רק הם סוברים שאנשים כאלו ההולכים בשרירות לבם, בדרכים

חכמות שאחר הטבע, ששם מלא חסרונות, כי העולם הזה מלא חסרונות, כעס ומכאובות, ואין שום אדם שישלים תאותו בזה העולם, וסוף כל סוף מה יתרון לו מכל עמלו וכו', וגם כל החכמות אחרים עד שרובם מודים בעצמם שאין יודעים כלל, כי זה אלפיים שנה שחוקרים חכמת התכונה, וזה סמוך המציא אחד תכונה חדשה כידוע, וכולם קיבלו באהבה, ובאמת הוא שטות גדול למי שיש לו מח בקדקדו, וכמבואר בדעת החולקים עליו, ובין כך ובין כך דעה אחת מהם שקר ולשוא עמלו החכמים, או הראשונים או האחרונים, כל ימיהם למצוא חכמת התכונה, ומאומה לא נשאו בעמלם, כי האחרונים סתרו דעות הראשונים, ומי יודע האיך האמת, ובאמת הוא שלא כדברי זה ולא כדברי זה.

וכן בשאר החכמות, ובפרט בחכמת הדאקטירי שנראה לכאורה שהוא לטובת העולם כדי להציל האדם מחליו, ובאמת עינינו הרואות כמה אלפים ורובבות נפשות שקעו ומתו על ידי הדאקטורים דוקא, כאשר רואים בחוש בכל יום, כמו שאמר רבינו זכרוננו לברכה שהדאקטורים הורגים נפשות רבות לאין מספר, והם בעצמן מודים שכל כך חקרו בחכמות הדאקטירי עד שעכשו אין יודעין מאומה, ויש מחלוקת גדול ביניהם שלדברי זה דעה האחרת ממיתה את האדם, ולדברי שכנגדו הוא להיפך, כמבואר בדברינו מזה. ואם כן הלואי

שעה סיפורי מעשה יג - מהשבעה בעמליר'ם מעשיות

- כי אם אתם חיים חיים טובים, אַרְאָה אִם תּוּכְלוּ לְהוֹשִׁיעַ אֶת מְדִינָה פְּלוֹנִית, הָיֹת שְׂיֵשׁ מְדִינָה שֶׁהָיָה לָהֶם גֶּן, וְהָיָה בְּאוֹתוֹ הַגֶּן פְּרוֹת, שֶׁהָיָה לָהֶם כָּל מִינֵי טְעָמִים שֶׁבָּעוֹלָם; גַּם הָיָה שָׁם כָּל מִינֵי רִיחֹת שֶׁבָּעוֹלָם, גַּם הָיָה שָׁם כָּל מִינֵי מְרָאָה, כָּל הַגִּוְנִין וְכָל הַקְּוִיֵּאטִין שֶׁבָּעוֹלָם, הַכֹּל הָיָה שָׁם בְּאוֹתוֹ

ס. פרחים.

הַעֲלֵפֶט זַע דְּעַר מְדִינָה נוֹאֲרִין סַע פְּאָרְהָאנְדִין אַ מְדִינָה נוֹאֵס זַי הָאֲבִין גִּיהָאט אַ גְּאָרְטִין אֹן אִין דְּעַם גְּאָרְטִין אִיז גִּינְוֵעַן פִּירוֹת נוֹאֵס זַי הָאֲבִין גִּיהָאט אַלִיגְלִי טְעָמִים נוֹאֵס אִין דְּעַר וְוֵעֲלֵט. אֹן זַי הָאֲבִין גִּיהָאט אַלִיגְלִי רִיחֹת נוֹאֵס אִין דְּעַר וְוֵעֲלֵט. אֹן סַע דְּאָרְט גִּינְוֵעַן אִין דְּעַם גְּאָרְטִין אַלִיגְלִי מְרָאוֹת. נוֹאֵס פֶּאָר אַ פֶּאָרְב אֹן אַלְע קְוִיֵּאטִין נוֹאֵס אִין דְּעַר וְוֵעֲלֵט. אִיז אַלְץ גִּינְוֵעַן דְּאָרְט אִין דְּעַם גְּאָרְטִין.

לְקַט רְמוּזִים

חושב כלל וכו'). וכן בענין המנעלים ומשיחתן והכלי עץ שהם הדפוסים שעליהם מושחין אותן, וכיוצא בזה ריבוי צרכיהם המוכרחים להם, ולא לנו, המטרידים את ימיהם. ומי שהוא עשיר חסר לו הצטרפות כאלו הרבה מאד, וכפרט בעניני הדירות שלהם וכלי הבית שלהם, שהכל רוצים שיהיה על פי חכמה, עד שמחמת זה רבו צרכיהם מאד, עד שמוכרחים להפליג עצמן למרחקים, והם כל ימיהם נעים ונדים יומם לא ינוחו ולילה לא ישקוטו, ומחמת שרוצים שיהיה להם בית נאה עם כל הכלים שלהם, מחמת זה לנים על פי רוב בכפרים ובבתי נכרים ומבלים רוב ימיהם בבית אחרים, וכשכאים לביתם טרודים בהבליהם, עד שאין יודעין אם הם בביתם אם הם בחוץ בדרך, וסוף כל סוף נעשים בעלי חובות, עד ששכיח אצלם הרבה שממיתים עצמם בידים בקני שרפה, או בסכין, שמאבדין עצמן לדעת מחמת ריבוי תאוותיהם שרדפו כל ימיהם ולא השיגום.

ובאמת גם אנשי בני ישראל הכשרים צריכים מלחמה גדולה עם יצרם לבלי לרדוף אחר מותרות ולהסתפק במועט בכל מה דאפשר, כי כל מה שרוצה להשלים חסרונו יותר מזה העולם, חסר לו עוד הרבה יותר ויותר כנראה בחוש, כי גם ההכרחיות של האדם המכרחים ביותר רבים

הללו של המחקרים שהתחילו מחדש בעוונותינו הרבים יש להם כל העולם הזה וחיים בנחת, אבל באמת מי שיש לו מוח בקדקדו ובקי בהם ובדרכיהם, הוא יודע מעוצם מרירות חייהם, שהם מלאים כעס ומכאובות, יגון ואנחה כל ימיהם, וחורקים שינם בכל עת על החסידים התמימים והכשרים על ששמחים שמחה אמיתית בהשם יתברך, ויש להם נחת רוח ושמחה גדולה בשבתות וימים טובים וכיוצא בזה בכל עת שאנו זוכים לזכור הטוב אשר היטיב עמנו השם יתברך שהבדילנו מן הטועים האלה ושם חלקנו בחיים להאמין בה' ובמשה עבדו, בתורה שבכתב ותורה שבעל פה, ובספרי הזהר והאר"י ז"ל והבעל שם טוב זכרונו לברכה וכו'.

כי הם כל ימיהם אין להם שום שמחה אמיתית שתהיה מגיע לחלק מאלף ממועט השמחה שיש לפחות שבישראל בכניסת שבת וכיוצא, רק להיפך, כל ימיהם כעס ומכאובות ותמיד חסר להם ריבוי תאוותיהם לאין קץ, כי הם רוצים שיהיה הכל בשלימות אצלם, שיהיה המלבוש תפור כרצונו דייקא בכל הדקדוקים והפרטים הרבים שהוא רוצה, ושיהיה לו כמה מלבושים שונים המוכרחים לו לפי דעתו, כי זה המלבוש צריך בבוקר כשקם ממיטתו, וזה צריך בעת יציאתו לשוק, וזה בצהרים (ומלבוש לתוך הקבר אינו

סיפורי מעשה יג - מהשבעה בעמליר'ם מעשיות שעט

הגן. והיה על הגן גנני אחד (שקורין 'אגראדניק'), והיו בני אותו המדינה חיים חיים טובים על ידי אותו הגן. ונאבד שם הגנני. וכל מה שהיה שם באתו הגן בודאי מכרח להיות פלה ונפסק, מאחר שאין שם הממנה - דהינו הגנני; אבל אף על פי כן, היו יכולים לחיות מן הספחים שבגן. ובא עליהם מלך

און סע גיווען איבער דעם גארטין איין א גראדניק (דהיינו דער וואס ער זעהט צו דעם גארטין) פלעגט די מדינה צו לעבין חיים טובים דאך דעם גארטין. איז דארט דער אגראדניק פארפאלין גינארין. מיילא וואס סע איז דארט דא אין דעם גארטין. מוז בונדאי שוין גאר צו נישט ווערין ווארין סע איז זיך שוין ניט דא דער אגראדניק. וואס ער זאל דעם גארטין צו זעהן און זאל זיך פארין ארום אים וואס מע פאדארך ארום דעם גארטין צו טאן. לושמיר זיי וואלטין נאך גיקאנט לעבין פון די ספחים פון דעם גארטין (דהיינו פון דער ווינער וואקסונג. דיינו דאס וואס סע וואקסט אין א גארטין אליין פון דעם וואס סע פאלט אפ) איז אנגיקומען א מלך אכור (פלוקר איין אים דעבארמיקער) אויף דער מדינה און דער מלך

לקט רמזים

עמהם להבא וחושבים על אחריתם קצת, ומתנחמים במה שנותנים את בניהם לתלמוד תורה, ומשתדלים שילכו בניהם בדרך הישר, בדרך התורה, בדרך אבותינו מעולם, מכל שכן היראים והכשרים המסתפקים במועט כדי חיוני בצמצום, מכל שכן וכל שכן הצדיקים אמיתיים אשר פנו ערפם לגמרי מתאוות עולם הזה והבליו ומקשרים עצמם כל ימי חייהם לחיי החיים, הם זוכים לעיקר החיים באמת חיים אמיתיים שאין בהם שום חסרון.

והכלל, שכל העולם הזה מלא חסרונות וכל הכרוך אחריו יש לו חסרונות תמיד, וכל מי שכרוך אחריו יותר ויותר, אף על פי שנדמה לו שיש לו עשירות ותאוות עולם הזה, אף על פי כן הוא חסר יותר ויותר, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, אין אדם מת וחצי תאוותו בידו. יש לו מנה מבקש מאתיים וכו'. כי כל העולם הזה נמשך מבחינת תחילת הצמצום שהוא, בחינת חסרון כנ"ל, ועל כן הוא מלא יגונות כעס ומכאובות ודאגות וחסרונות תמיד כנ"ל, כי כל העולם הזה לא נברא כי אם בשביל הבחירה, כדי שיהיה להאדם בחירה ונסיון. והשם יתברך בטובו וברחמיו הקדים והודיע לנו על ידי צדיקו האמיתיים, וגם הראה לנו בחוש למי שיש לו

גם כן מאוד, וצריכים לבקש הרבה מאוד מהשם יתברך שלא טרודוהו ההכרחיות מעבודת השם יתברך, מכל שכן וכל שכן שאין צריכין לרדוף אחר מתורות, ומכל שכן וכל שכן כמה רע ומר עד הנפש דרכי אלו הפורשים מדרכי ישראל, ההולכים בכל מנהגייהם בדרכי העכו"ם דייקא, שעוקרים אותם מן העולם הבא בודאי, "כי כל באיה לא ישוּבון ולא ישיגו ארחות חיים", וגם בעולם הזה הם מלאים דאגות ויגונות רבות מאוד מאוד עצמו מספר, וכל ימיהם כעס ומכאובות הרבה, ואין להם במה לנחם את עצמם, מאחר שרחוקים מהשם יתברך ומקדושת תורתו ומצוותיו ושמחת שבת ויום טוב, כי אנשי ישראל הפשוטים אפילו אותן שרודפין אחר משא ומתן ולהוטים אחר העושר ולא שיברו תאוות עולם הזה והבליו, אף על פי כן מאחר שיש להם אמונה על כל פנים, ומתנהגים בדרכי אבותינו אשר מעולם, ואינם הולכים בדרכי מלבושיהם ובמנהגייהם ואינם מחנכים בניהם בלימוד ספריהם ולשונותם וכו', אלו האנשים אף על פי שגם הם יש להם הרבה דאגות מריבוי הצטרפות שלהם מחמת שאין להם מידת ההסתפקות כראוי, אף על פי כן יש להם חיות ושמחה קצת בשבתות וימים טובים וכיוצא בזה, ומקוים לה' שייטיב

שפ סיפורי מעשה יג - מהשבעה בעמליר'ם מעשיות

אָכָר עַל אוֹתָהּ הַמְדִינָה, וְלֹא הָיָה יָכוֹל לַעֲשׂוֹת לָהֶם דָּבָר, וְהִלֵּךְ וְקִלְקַל אֶת הַחַיִּים טוֹבִים שֶׁל הַמְדִינָה שֶׁהָיָה לָהֶם מִן הַגֶּזֶן, וְלֹא שֶׁקִּלְקַל אֶת הַגֶּזֶן, רַק שֶׁהִשְׁאִיר שָׁם בְּאוֹתָהּ הַמְדִינָה שְׁלֹשׁ כְּתוֹת עֲבָדִים, וְצָוָה עֲלֵיהֶם שֶׁיַּעֲשׂוּ מַה שֶׁפָּקֵד עֲלֵיהֶם; וְעַל יְדֵי זֶה קִלְקְלוּ אֶת הַטַּעַם, שֶׁעַל יְדֵי מַה שֶׁעֲשׂוּ שָׁם, כָּל

הָאֵט זַי גָּאָר נִיט גִּיקְעֵנְט טָאן. אִיז עַר גִּיגָאָנְגֵעֵן און הָאָט זַי פֿלִיא גִימָאָכְט דִי חַיִּים טוֹבִים פֿון דְּעַר מְדִינָה וְנֹאס זַי הָאָבִין פֿון דְּעַם גִּאָרְטִין. און נִיט עַר הָאָט פֿלִיא גִימָאָכְט דְּעַם גִּאָרְטִין. גָּאָר עַר הָאָט אִיבְעַר גִּילְאָזְט אִין דְּעַר מְדִינָה. דְּרִי כְּתוֹת קֶנְעֶכְט. און עַר הָאָט זַי אָן גִּיזָאָגְט. אַז זַי זָאָלִין טָאן דָּאָס וְנֹאס עַר הָאָט זַי גִּיהֵיִסִין. און דוֹרְךְ דְּעַם וְנֹאס זַי הָאָבִין דָּאָרְט גִּיטָאן. דָּאָס וְנֹאס דְּעַר מְלֵךְ הָאָט זַי גִּיהֵיִסִין. דוֹרְךְ דְּעַם. הָאָבִין זַי פֿלִיא גִימָאָכְט דְּעַם טַעַם. וְנֹאָרִין דוֹרְךְ דְּעַם וְנֹאס זַי הָאָבִין דָּאָרְט גִּיטָאן. דוֹרְךְ דְּעַם הָאָבִין זַי גִימָאָכְט. אַז וְעַר סַע וְעַר וְעַלִין פֿילִין אַ טַעַם. זָאָל

לְקַט רְמוּזִים

שהוא כלליות כל הקולות של זה העולם שכולם הם חסרונות כנ"ל, אבל הוא חי חיים טובים שאין בהם שום חסרון, כי הוא מדבק עצמו רק לבחינת קול הישר הנמשך מחי החיים ששם עיקר השלמות בלי שום חסרון וצמצום, והוא מחיה את כולם, כי שם שורש החיים טובים בלי שום חסרון כלל, כי מאחר שדבקים שם בודאי אין לו שום חסרון, כי שם כל השלימות כנ"ל, אבל כל הקולות של זה העולם, שהם בחינת קול החוזה, בחינת חסרונות, אינו שומע כלל, והוא חרש ממש מאלו הקולות, כי אינו שומע כלל שום קול של חסרון, שהוא בחינת קול החוזה, כי הוא חי ודבוק תמיד בבחינת קול הישר, שהוא בחינת חיים טובים שאין בהם שום חסרון כנ"ל.

וזה בחינת (ישעיה מב) החרשים שמעו וכו', בחינת חכם חרשים (שם ג), כי החרש הזה שסותם אזניו מקולות של זה העולם, הוא שומע יותר מכל העולם וחכמתו עולה על כולם, כי רק זה עיקר החכמה לעבור על כל החכמות של זה העולם הנמשכין מבחינת קול החוזה ולדבק את עצמו לקול הישר הנמשך מחי החיים, שזה עיקר החיים אמתיים, בחינת חיים טובים הנ"ל, אשרי הזוכה לזה.

(ליקוטי הלכות פריה ורביה הל' ג' אות ל"ב)

שכל מעט שהעולם הזה מלא יסורים, למען נדע לבלי להניח להטעות עצמנו, חס ושלום, כמו שאמר רבינו זכרוננו לברכה בזה הלשון, את זה תקבלו ממני שלא תניחו עצמכם להטעות בזה העולם, כי העולם הזה מטעה אותנו לגמרי, כי אין גם אחד שיהיה סופו טוב מזה העולם וכו', וגם לאומות העולם צריכים להודיע זאת וכו', עיין שם. ומי שרוצה שיהיה לו חיים בזה העולם, אי אפשר לו להשיג כי אם כשמסתפק במועט בתכלית המועט מזה העולם כדי חיונו בצמצום, וגם זה המעט יהיה כוונתו לשם שמים על פי התורה כדי שיוכל לעבוד את השם יתברך, שבשביל זה נברא. וכל מה שמרחק עצמו מתאוות עולם הזה ומקשר עצמו להשם יתברך ולהתורה, נתמעטים חסרונותיו, כי נכלל בבחינת שלימות יותר, כי השם יתברך עיקר השלימות וכל מה שמתרחק יותר מהעולם הזה ומתקרב להשם יתברך, הוא נתרחק ביותר מהחסרונות ונכלל בהשלימות, ועיקר הוא האמונה כנ"ל, כי עיקר אחיזת היצר הרע הוא מהכפירות כנ"ל, וכל הכפירות נמשכין מבחינת קול החוזה כנ"ל.

ועל כן זה החרש שחי חיים טובים בלי שום חסרון, לא היה שומע שום קול של זה העולם שכולם הם מבחינת חסרונות, כי זה תלוי בזה, כי כל החסרונות הם מבחינת קול החוזה כנ"ל,

סיפורי מעשה יג - מהשבעה בעמליר'ם מעשיות שפא

מי שירצה לטעם איזה טעם יהיה טעם נבלה. וכן קלקלו את הריח, שפל הריחות - יהיה להם ריח חלבנה. וכן קלקלו את המראה, שהחשיכו את העינים כאלו יש עננים ועבים (הכל על ידי מה שעשו שם, כאשר צנה עליהם מלך האכזר פנ"ל), ועתה אם אתם חיים חיים טובים, אראה אם תוכלו להושיע אותם; ואני אומר לכם (פל זה דברי החרש הנ"ל), שאם לא תושיעו אותם - יוכלו הקלולים הנ"ל של אותו המדינה להזיק לכם גם-כן.

והלכו העשירים הנ"ל אל אותו המדינה, וגם אני הלכתי עמם; וגם בדרך הלוכם היו חיים גם-כן כל אחד ואחד חיים טובים שלו, פי היו להם אוצרות פנ"ל. כשבאו סמוך להמדינה, התחיל להתקלקל גם אצלם הטעם ושאר הדברים, והרגישו בעצמם שנתקלקל אצלם, ואמרתי להם: אם עתה, שעדין לא נכנסתם אצלם, כבר נתקלקל אצלכם הטעם וכו', ואיך יהיה אם תכנסו לשם? ומפל שכן איך תוכלו להושיע אותם? ולקחתי להם שלי ומים שלי ונתתי להם, והרגישו בלחם ומים שלי כל הטעמים, (וכל הריחות וכו'), ונתתקן מה שנתקלקל אצלם. ובגוי המדינה הנ"ל, הינו המדינה שהיה שם הגן הנ"ל,

דאס האבין א טעם פון נבילה. און אזוי האבין זיי פליא גימאכט דעם ריח אז אלע ריחות זאלין האבן א ריח פון חלבנה. און אזוי האבין זיי פליא גימאכט די מראה. ווארין זיי האבין גימאכט אז סע זאל זיין טונקיל אין די אויגין. אזוי ווי סע איז אז סע וואלקינדיק. (דאס האבין די דריי פחות קנעכט אלץ אניאקבעט אין דער מדינה דארף דעם וואס זיי האבין דארט גיטאן וואס דער מלך האט זיי גיהיסין פנ"ל). היינט אז איר לעבט חיים טובים העלפט זע דער מדינה. (אזוי זאגט אלץ דער טויפער פעטלער צו דער מדינה פון עשירות וואס זיי האבין זיך באריקט אז זיי לעבין חיים טובים פנ"ל) און איך זאג אייך אז איר וועט זיי ניט העלפין. וועט עס אייך אויך שאטין. (דהיינו דאס וואס ביי דער מדינה איז פליא גינארין די מראה און דער טעם און דער ריח. דאס וועט אייך אויך דער לאנגען).

האבין זיך אויף גיהויבין די עשירים הנ"ל. און זענען גיגאנגען צו דער מדינה און איך בין אויף מיט זיי גיגאנגען. און אויף דעם וועג האבין זיי אויף גילעבט איטליכער זיין חיים טובים ווארין זיי האבין גיהאט אוצרות פנ"ל. ווי זיי זענען גיקומען נאהנט צו דער מדינה. האט אנגיהויבן ביי זיי אויף פליא צו ווערין. דער טעם און די איבריקע זאכן האבין זיי דערפילט אז סע איז ביי זיי פליא גינארין. האב איך מיה אנגירופין צו זיי. מיידוף היינט אז איר זענט נאך ניט אריין גיגאנגען אין דער מדינה. איז שוין ביי אייך פליא גינארין דער טעם און די מראה און דער ריח. ווי וועט שוין זיין. אז איר וועט אהין אריין גיין. און מפל שכן ווי קאנט איר זיי נאך העלפין. האב איך גינומען מיין ברויט און מיין וואסער. און האב זיי גיגעבן. האבין זיי גיפילט אין מיין ברויט און וואסער אלע טעמים (און אלע ריחות וכו') און סע איז ביי זיי פאררעכט גינארין וואס סע איז ביי זיי פליא גינארין. (דהיינו דער טעם און די מראה און דער ריח). און יענע מדינה. דהיינו די מדינה וואס ביי זיי איז גיווען דער גארטין (וואס ביי זיי האט מען פליא גימאכט

שפב סיפורי מעשה יג - מהשבעה בעמליר'ם מעשיות

התחילו לפקח על תקון המדינה שנתקלקל אצלם הטעם וכו' פנ"ל, ונתישבו: היות שיש מדינה של עשירות (הינו אותו המדינה עצמה פנ"ל), ונראה להם שהגנני שלהם שגאבד (שעל ידו היה להם חיים טובים), הוא משרש אחד עם אותן בני המדינה של עשירות, שיש להם גם-כן חיים טובים, על פן היתה עצתם לשלח אל אותו המדינה של עשירות, ובנדאי יושיעו אותם; וכן עשו.

ושלחו שלוחים אל אותו המדינה של עשירות, והלכו השלוחים ופגעו בהם (הינו שהשלוחים פגעו בבני אותו המדינה עצמה של עשירות, כי הם היו רוצים לילך אצלם פנ"ל), ושאלו את השלוחים: להיכן אתם הולכים? השיבו: אנו הולכים אל אותו המדינה של עשירות שיושיעו אותנו. ענו ואמרו: אנחנו בעצמנו הם בני אותה המדינה של עשירות, ואנו הולכים אצלכם. אמרתי אני להם (הינו החכם שמספר כל זה אמר להם): הלא אתם צריכים אלי, כי אתם לא תוכלו לילך לשם להושיע להם פנ"ל, על פן אתם תשארו כאן, ואני אלך עם השלוחים להושיע להם. והלכתי עמם, ונכנסתי במדינה באיזה עיר, ובאתי וראיתי שבאים אנשים ואומרים איזה דבר הלצה (שקורין יוערטיל), ואחר-כך

דעם טעם וכו' פנ"ל) האבין זיי זיף אנגיהויבין ארום צו קוקין אז זיי זאלין פאר רעכטיג די מדינה וואס ביי זיי איז פליא גינוארין דעם טעם וכו' האבין זיי זיף מיישב גיווען. באשר סע איז פארהאנדן א מדינה פון עשירות (דהיינו טאקע די מדינה פון עשירות פנ"ל וואס דער בעטלער האט מיט זיי גישמוסט פנ"ל) איז זיי גיפעלין (דהיינו דער מדינה וואס דער גארטין איז דארטין גיווען איז זיי גיפעלין) אז דער אגראדניק זיייערער וואס ער איז פארפאלין גינוארין (וואס דורך אים האבן זיי גילעבט חיים טובים) איז ער פון איין שורש מיט דער מדינה פון עשירות. וואס זיי לעבין אויף חיים טובים. איבער דעם איז זיי גיפעלין די עצה. אז זיי זאלין שיקין צו דער מדינה פון עשירות. זיי וועלין זי בנדאי העלפין. האבין זיי אזוי גיטאן. און זיי האבין גישיקט שלוחים צו דער מדינה פון עשירות. זענען די שלוחים גיגאנגען האבין זיי איינס דאס אנדערע באגעגנט. (דהיינו די שלוחים האבין זיך באגעגנט מיט דער מדינה פון עשירות אויף דעם וועג. ווארין די מדינה פון עשירות האט זיך צו זיי גינאלט גיין פנ"ל) האבין זיי גיפערעגט די שלוחים וואו היין גייט איר. האבין זיי גיענפערט מיר גייען צו דער מדינה פון עשירות אז זיי זאלין אונז העלפין. האבין זיי זיך אנגירופין. מיר זענען דאס אליין די מדינה פון עשירות. און מיר גייען צו אייך. האב איך מיך אנגירופין (דהיינו דער טויבער בעטלער וואס ער דערציילט דאס אלץ) צו זיי. איר באדארפט זיך צו מיר. ווארין איר קאנט זיך גיט גיין אהין און זאלט זיי העלפין פנ"ל. (ווארין אז זיי זענען נאר גיווען נאנט צו דער מדינה האט זיי אליין שוין אויף גישאט. מכל שפן וכו' פנ"ל) בכך בלייבט איר דא און איך וועל גיין מיט די שלוחים. צו העלפין זיי. בין איך גיגאנגען מיט די שלוחים. און בין גיקומען אין דער מדינה אריין. בין איך אריין גיקומען אין א שטאט אריין. האב איך גיזעהן. סע קומען מענטשן. און סע זאגט איינער א ווערטיל. און דערנאך זענען נאך צו גיקומען מענטשן ביז סע גינוארין א רעדיל מענטשן און זיי האבין גיזאגט ווערטליך. און זיי האבין גילאכט האב איך מיך צו גיהערט וואס שמוסין זיי. האב איך גיהערט.

סיפורי מעשה יג - מהשבעה בעמליר'ם מעשיות שפג

מתקבצים עליהם עוד איזה בני-אדם עד שנעשה איזה קבוץ, ואומרים איזה דברי הלצות (הינו ווערטליך), והם מחיכים ושוחקים; והייתי אנני ושמעתי שהם מדברים נבול פה, וזה אומר דברי נבול פה, וזה אומר בדקות יותר, וזה שוחק וזה יש לו הנאה וכיוצא. אחר-כך הלכתי להלן לעיר אחרת, וראיתי ששני בני אדם מריבים זה עם זה מחמת איזה משא ומתן, והלכו אל הבית-דין לדין, ופסק להם הבית-דין: זה זכאי וזה חייב, ויצאו מן הבית-דין. אחר-כך חזרו ונתקוטטו זה עם זה, ואמרו שאינם רוצים זה הבית-דין, רק הם רוצים בית-דין אחר, ובחרו להם בית-דין אחר (פי מאחר שהם מרצים על אותו הבית-דין שבחרו להם וכולין לדון לפנים), ודנו לפני אותו הבית-דין. אחר-כך חזרו ונתקוטטו אחד מאלו עם אחר, ובחרו להם בית-דין אחר, וכן היו מריבים ומתקוטטים שם, ובחרו להם כמה בתי דינים, עד שפל העיר היתה מלאה מבתי דינים. והסתכלתי, שזה מחמת שאין שם אמת, ועתה זה מטה דין ונושא פנים לזה, ואחר-כך חזרו נושא פנים לו, כי הם מקבלים שחד ואין בהם אמת. אחר-כך ראיתי שהם מלאים נאוף ממש, ויש שם נאוף הרבה עד שנעשה כהתר אצלם.

ואמרתי להם, שבשביל זה נתקלקל אצלם הטעם והריח והמרואה, כי זה

זיי היידין ניבול פה. און דער זאגט א ווערטיל פון ניבול פה. און דער זאגט אביסיל איידלער און דער לאכט און דער האט הנאה און דעסט גלייכין אזוי ווי דער שטייגער איז. דערנאך בין איך ווייטער גיגאנגען אין איין אנדערע שטאט. (פון דער מדינה) האב איך גיזעהן צוויי מענטשן קריגין זיך. איינער מיט דעם אנדערין. מחמת עפעס א משא ומתן. זענען זיי גיגאנגען צום בית דין זיך לדון. האט זיי דאס בית דין גיפסקיט. דער איז זכאי און דער איז חייב. זענען זיי ארויס גיגאנגען פון דעם בית דין דערנאך האבין זיי זיך ווידער צוקריגט. און האבין גיזאגט אז זיי ווילין שוין ניט דאס בית דין נאר זיי ווילין איין אנדער בית דין. האבין זיי זיך אויסגיקליבן איין אנדער בית דין. האבין זיי זיך גילאדין פאר יענעם בית דין. דערנאך האט זיך ווידער צו קריגט איינער פון די דאזיגע מיט איין אנדערין האבין זיי זיך ווידער אויסגיקליבן איין אנדער בית דין. און אזוי האבן זיי זיך דארט ווייטער צו קריגט. דער מיט דעם. און דער מיט דעם. און זיי האבין זיך אויסגיקליבן אלע מאל איין אנדער בית דין. ביז די גאנצע שטאט איז פול גיווען מיט בתי דינים. האב איך א קוק גיטאן. האב איך גיזעהן. אז דאס איז מחמת סע איז דארט קיין אמת ניט דא. און היינט איז דער מטה דין און איז נושא פנים צו דעם. (פלומר צו חנפיט יענעם און פסקיט אים צו) און דערנאך איז יענער נושא פנים אים (פלומר דערנאך פסקיט יענער ווידער אים צו) ווארין זיי נעמען שוחד און סע איז ביי זיי קיין אמת ניט דא.

דערנאך האב איך גיזעהן אז זיי זענען פול מיט נאוף און סע איז דארט זייער פיל נאוף ביז סע איז שוין גאר ביי זיי גיווארין ווי א היתר. האב איך זיי גיזאגט. אז דער איבער איז ביי זיי פליא

שפד סיפורי מעשה יג - מהשבעה בעמליר'ם מעשיות

המלך האכזר השאיר אצלם שלש פתות עבדים הנ"ל, שיהיו הולכים ומקלקלים את המדינה; שיהיו הולכים ומדברים ביניהם נבול פה, והכניסו נבול-פה בתוך המדינה, ועל-ידי נבול פה נתקלקל הטעם, שכל הטעמים הם טעם נבלה; וכן הם הכניסו שחד במדינה, ועל ידי זה נחשכו העינים ונתקלקל המראה, כי "השחד יעור עיני חכמים"; וכן הם הכניסו נאוף במדינה, ועל ידי זה נתקלקל הריח (ועין במקום אחר בדברינו שעל-ידי נאוף נפגם הריח); על כן, תראו לתקן את המדינה משלש עברות אלו, ולחפש אחרי האנשים הנ"ל ולגרשם; ואז פשתתקנו שלשה עברות אלו, לא די שיתתקן הטעם והמראה והריח, כי אם גם הגנני שנגאבד יוכל גם-כן להמצא. ועשו כן. והתחילו לתקן את המדינה משלש עברות אלו.

וחפשו אחרי האנשים הנ"ל, והיו תופסים את איזה אדם, ושואלין אותו: מהיכן באת לכאן? עד שנתבררו אצלם האנשים של המלך האכזר הנ"ל, וגרשו אותם, ותקנו את המדינה מעברות הנ"ל. בתוך כך נעשה רעש: אפשו

גינוראין. דער טעם און דער ריח און די מראָה וואַרין דער מלך דער אכזר הנ"ל. ער האט ביי זיי איבער גילאזט. די דריי פתות קנעכט הנ"ל. אז זיי זאלין אום גיין און זיי זאלין פלאַ מאכין די מדינה. וואַרין זיי זענען אום גיגאנגען און האבין גירעט צווישן זיי ניבול פה. און זיי האבין אריין גיבראכט ניבול פה אין דער מדינה אריין. און דורך ניבול פה איז ביי זיי דורך דעם פלאַ גינוראין דעם טעם אז אלע טעמים האבין איין טעם פון נבילה. און אזוי האבין זיי אריין גיבראכט שוחד אין דער מדינה אריין און דורך דעם איז ביי זיי פלאַ גינוראין די מראָה און סע איז ביי זיי טונקיל גינוראין אין די אויגן. וואַרין אזוי שטייט פי השוחד יעור עיני חכמים. כלומר שוחד מאכט בלינד די אויגן. און אזוי האבן די קנעכט אריין גיבראכט ניאוף אין דער מדינה. און דורך דעם איז פלאַ גינוראין דער ריח וואַרין דורך ניאוף ווערט פלאַ דער ריח. (און דאס האט עס דער מלך אכזר איבער גילאזט דריי פתות קנעכט אין דער מדינה. און האט זיי גיהייסן אז זיי זאלין אום גיין און זיי זאלין אריין ברענגען די דריי עבירות אין דער מדינה. און דורך דעם איז ביי זיי פלאַ גינוראין די מראָה און דער טעם און דער ריח פנ"ל) **בְּכֵן זָאָלְט אִיר זַעֲהֵן פֶּאָר רַעכְטִין דִּי מְדִינָה פֿון דִּי דְרִי עֲבִירוֹת.** און איר זאלט נאך זוכין נאך די מענטשן (דעיינו נאך די קנעכט וואס זיי האבין עס אריין גיבראכט די דריי עבירות אין דער מדינה פנ"ל) און איר זאלט זיי פארטרייבן. און אז איר וועט אזוי טאן. און איר וועט אפריינקן די מדינה פון די דריי עבירות זאג איף אייף. אז לא די וואס סע וועט ביי אייף פאר רעכט ווערן דער טעם און די מראָה און דער ריח, נאך מער. אפילו דער אגראדניק וואס ער איז ביי אייף פארפאלין גינוראין. וועט ער זיף אויף קאנען אפזוכין. האבן זיי אזוי גיטאן. און זיי האבין אָנגִיהוּבִין צו הייניקן די מדינה פון די דריי עבירות. און זיי האבין נאך גיזוכט נאך די מענטשן. (דעיינו נאך די קנעכט הנ"ל) און זיי האבין אָנגִיכאַפֿט אַ מענטשן. און זיי האבין אים גיפרעגט. פון וואנעט קומסטו אהער. ביז זיי האבן גיחאפט די מענטשן פון דעם מלך אכזר. (דעיינו די דריי פתות קנעכט הנ"ל) און זיי האבין די מענטשן ארויס גיטריבן. און זיי האבין אפגרייניקט די מדינה פון די עבירות. דערנוייל איז גינוראין א רעש. אפשו איר פארט דער

סיפורי מעשה יג - מהשבעה בעמליר'ם מעשיות שפה

אף-על-פי-כן, זה המְשַׁע שְהוֹלֵף וְאוֹמֵר שֶהוּא הַגְּנָנִי, וְכָל אֶחָד מִחֲזִיק אוֹתוֹ לְמִשְׁעָע, וְזוֹרְקִין אַחֲרָיו אֲבָנִים וּמְגַרְשִׁין אוֹתוֹ, אֶפְשָׁר אֶף-עַל-פִּי-כֵן אוֹלֵי הוּא הוּא הַגְּנָנִי בְּאֵמֶת?! וְהִלְכוּ וְהִבִּיאוּ אוֹתוֹ לְפָנֶיהֶם (הֵינּוּ לְפָנָי אֵלֶּי שִׁשְׁבוּ וְתִקְנּוּ אֶת הַמְּדִינָה. וְגַם הוּא הֵינּוּ הַחֲרַשׁ שֶׁמִּסְפָּר כָּל זֶה הֵיָה שֵׁם), וְאִמְרָתִי: בְּוֹדָאֵי זֶה הוּא הַגְּנָנִי בְּאֵמֶת! (נִמְצָא שֶׁנִּתְמַקֵּן עַל יְדוֹ הַמְּדִינָה הַזֹּאת).

נִמְצָא שִׁישׁ לִי הַסְּכָמָה מְאוֹתוֹ הַמְּדִינָה שֶׁל עֲשִׂירוֹת שְׁאֵנִי חֵי חַיִּים טוֹבִים, כִּי אֲנִי תִקְנֵתִי אֶת הַמְּדִינָה הַנִּלְכָּל, וְעַתָּה אֲנִי נוֹתֵן לָכֶם בְּמִתְנָה אֶת הַחַיִּים טוֹבִים שְׁלִי. וְנַעֲשֶׂה שֵׁם שְׁמִמְחָה גְדוֹלָה וְחֲדוּהָ רַבָּה מְאֹד. (וְכֵן כָּל הַבְּעֻטְלִירֵשׁ הַנִּלְכָּל בְּלֶם חֲזוֹר וּבָאוּ עַל הַחֲתוּנָה, וְנִתְּנוּ בְּמִתְנָה לְדַרְשָׁה מִה שֶׁבִּתְחִלָּה בְּרָכוּ אוֹתָם שִׁיְהִיו כְּמוֹתֵם - וְעַכְשָׁיו נִתְּנוּ זֹאת בְּמִתְנָה לְדַרְשָׁה:) הֲרֵאֲשׁוֹן נָתַן לָהֶם בְּמִתְנָה 'חַיִּים אֲרַכִּים', וְהֵשִׁנִּי נָתַן לָהֶם בְּמִתְנָה 'חַיִּים טוֹבִים'.

בִּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי חֲזָרוּ וְנִזְכְּרוּ הַזּוּג הַזֶּה, וְהָיוּ בּוֹכִים וּמְתַגַּעְגָּעִים: אִיךָ לּוֹקֵחִין בְּכָאֵן אֶת הַבְּעֻטְלִיר הַשְּׁלִישִׁי שֶׁהָיָה כְּבֹד פֶּה? בְּתוֹךְ כֶּף וְהֵנָּה הוּא בָּא,

מְשׁוּעָעֵנֶר דְּעַר אַגְרָאדְנִיק. וְוֹאֲרִין סַע גִּיט אוֹם אַ מְשׁוּעָעֵנֶר. אוֹן עַר זְאָגֵט אֵלֶּךְ אַז עַר אִיז דְּעַר אַגְרָאדְנִיק אוֹן אֵיטְלִיכְעַר הָאֵלֵט אִים פֶּאר מְשׁוּעָע. אוֹן מַע וְוֹאַרְפֵט אִים נֶאָף שְׁטִייעֶנֶר. אוֹן מַע טְרִיבֵט אִים אַנוּעַק. טֶאמְעַר פֶּארְט אִיז טֶאקֶע עַר דְּעַר אַגְרָאדְנִיק. אִיז מַעַן גִּינְאָנְגֵעַן אוֹן מַע הָאֵט אִים גִּיבְרָאכְט. הָאֵב אִיךָ גִּינְגֵט (דְּהֵינּוּ דְּעַר בְּעֻטְלֵר דְּעַר טוֹיבֶער וְוֹאֵס עַר דְּעַרצִיילֵט דֶּאֵס אֵלֶּךְ) אַ וְוֹדָאֵי אִיז עַר דְּעַר אַגְרָאדְנִיק (דְּהֵינּוּ דְּעַר וְוֹאֵס זֵי הָאֵבִין פֶּרִיר גִּינְאָגֵט אַז עַר אִיז מְשׁוּעָע).

נִמְצָא הָאֵב אִיךָ אַ הַסְּכָמָה פּוֹן דֶּאָרְט אַז אִיךָ לְעַב חַיִּים טוֹבִים וְוֹאֲרִין אִיךָ הָאֵב זִיךְ פֶּאר רַעֲכֵט דִּי מְדִינָה (אוֹן דֶּאָרְט אִים הָאֵט זִיךְ זֵי אֵפִילוּ דְּעַר אַגְרָאדְנִיק אֶפְגִּיזוֹכְט. הָאֵבִין זֵי ווִידֶער גִּילְעֵבֵט חַיִּים טוֹבִים פִּנְל) הֵיִינְט שְׁעַנְק אִיךָ אִיךָ בְּמִתְנָה מִיִּין חַיִּים טוֹבִים. אִיז דֶּאָרְט גִּינְוֹאֲרִין זֵייעֶר אַ גְרוֹיֶסֶע שְׁמִמְחָה אוֹן אַ גְרוֹיֶסֶע חֲדוּהָ. אוֹן זֵי זַענְען זֵייעֶר פֶּרִיילִיךָ גִּינְוֹאֲרִין: דְּעַר עַרְשְׁטֶער הָאֵט זֵי גִישְׁעַנְקֵט חַיִּים אַרוֹכִים דְּהֵינּוּ לֶאָנְג לְעַבִּין אוֹן דְּעַר אַנְדֶּערֶער הָאֵט זֵי גִישְׁעַנְקֵט חַיִּים טוֹבִים. דְּהֵינּוּ גוֹט לְעַבִּין. אוֹן אַזוֹי אֵלְע בְּעֻטְלֶערֶס זַענְען אֵלְע דְּעַרנֶאָף גִּיקוּמַעַן אוֹיף דְּעַר חֲתוּנָה אוֹן הָאֵבִין זֵי גִישְׁעַנְקֵט דְּרָשָׁה גִישְׁאָנְק דֶּאֵס דֶּאָזִיגֶע וְוֹאֵס זֵי הָאֵבִין זֵי פֶּרִיר גְוִינְטֶשֶׁן אַז זֵי זְאֵלִין זֵיִן אַזוֹי ווִי זֵי. אוֹן הֵיִינְט הָאֵבִין זֵי דֶּאֵס גִישְׁעַנְקֵט זֵי בְּמִתְנָה גְמוּרָה דְּרָשָׁה גִישְׁאָנְק.

דְּעַם דְּרִיטִין טֶאג. הָאֵבִין זִיךְ חֲתָן פֶּלָה ווִידֶער דְּעַרמֶאָנְט. אוֹן הָאֵבִין גִּינְוִינְט אוֹן גִּיבְעַנְקֵט. ווִי נַעֲמֵט מַעַן דֶּא. דְּעַם דְּרִיטֵן בְּעֻטְלִיר. וְוֹאֵס עַר אִיז גִּינְוֵעַן אַ כְּבֹד פֶּה (דְּהֵינּוּ עַר הָאֵט גִּישְׁטֶאמְפִּילֵט מִיט דְּעַם מוִיל) דְּעַרנְוִייל קוּמֵט עַר אַרִיִין אוֹן זְאָגֵט. אִיךָ בִּין דֶּא. אוֹן אִיז זֵי אַרוֹם גִּיפֶאֵלִין. אוֹן הָאֵט זֵי

לְקַט רְמוּזִים

בִּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי חֲזָרוּ וְנִזְכְּרוּ הַזּוּג הַזֶּה וְכו': כֹּל עֲנִין עַל שֵׁם שֶׁהוּא מִפְרֵשׁ וּמוֹצִיא לֵאמֹר מִהֶעֱלַם אֵל וְעֲנִין שֶׁנִּזְכַּר בְּתוֹרַתְנוּ הַקְּדוּשָׁה נִקְרָא בְּשֵׁם פְּרֵשָׁה, הַגִּילּוּי אֲמוֹנַתוֹ הַקְּדוּשָׁה שֶׁעִיקְרָה הוּא אֲמוֹנַת

שפו סיפורי מעשה יג - מהשבעה בעמליר'ם מעשיות

ויאמר: הנני! ונפל עליהם ונשק אותם, ואמר להם גם-כן פנ"ל: בתחלה ברכתי אתכם שתהיו כמוני, עתה אני נותן לכם במתנה לדרשה שתהיו כמוני; ואתם סבורים שאני כבד פה? אין אני כבד פה כלל, רק שהדבורים של העולם, שאינם שבחים להשם יתברך, אין בהם שלימות (ועל כן הוא נראה ככבד פה, פי הוא ככבד פה מאלו הדבורים של העולם שאין בהם שלימות), אבל באמת אין אני כבד פה כלל, אדברא אני מליץ ודברן נפלא מאד, ואני יכול לדבר חידות ושירים (שקורין 'לידער') נפלאים, עד שאין נמצא שום נברא בעולם שלא ירצה לשמע אותי, ובאלו החידות והשירים שאני יודע, יש בהם כל החכמות, ויש לי הסכמה על זה מאותו האיש גדול הנקרא 'איש חסד האמת' (דער גרויסר מאן דער אמתיר איש חסד. בזה הלשון ספר רבנו זכרוננו לברכה), ויש

גיקושט און ער האט זיי אויף אזוי גיזאגט פנ"ל. פריר האב איך אייך גיבענטשט. אז איר זאלט זיין אזוי ווי איך. היינט שענק איך אייך דרשה גישאנק. אז איר זאלט זיין אזוי ווי איך. איר מיינט איך בין א כבד פה. איך בין גאר קיין כבד פה גיט. גאר די דיבורים פון דער וועלט וואס זיי זענען גיט קיין שבחים צום אייבירשטן האבין קיין שלימות גיט (פלומר דריבער האט ער א פנים ווי א כבד פה. וואס קען גיט ריידן. ווארין ער וויל גאר גיט ריידן קיין שום ווארט פון דער וועלט. וואס סע איז גיט קיין לויב צו השם יתברך. ווארין די רייד וואס גיט קיין לויב צו השם יתברך האבין קיין שלימות גיט. איבער דעם שטאמפילט ער אין די רייד) אבער צום אמת בין איך גאר קיין כבד פה גיט. אדברא. איך בין א מליץ און א דברן דייניג א ריידער. זייער א וואוילער וואס סע איז א ווילד חידוש. און איך קאן ריידן חידות און שירים און לידער וואס זיי זענען ווילדע חידושים. וואס אז איך הייב אן צו ריידן מיינע חידות מיט מיינע שירים מיט מיינע לידער. איז גאר גיט פארהאנדן קיין שום נברא אין דער וועלט וואס ער זאל מיך גיט וועלן הערן (פלומר סע גיט דא קיין שום באשעפעניש אין דער וועלט וואס סע זאל גיט וועלן הערן זיינע שירים וכו') און סע איז אין זיי דא (דדיינו אין די חידות און אין די שירים וואס ער זאגט) כל החכמות. און איך האב איין הסכמה דראף. פון דעם גרויסן מאן וואס ער הייסט דער אמתיר איש חסד.

לקט רמזים

עם כל החידושים נוראים ונפלאים שגילו חכמינו זכרונם לברכה עד היום הזה כי אם על ידי הבורא היחיד הקדמון יתברך שמו ויתעלה, שהופיע רוח קדשו על הצדיקים אמיתיים והוציא חכמות התורה מאין ליש ממש. ועל ידי התגלות התורה מאין ליש אנו יכולין להבין ולהתחזק באמונת חידוש העולם, שהמציא כל הבריאה מאין ליש, כמו שאנו רואין שנתן לנו התורה הקדושה עם כל חידושיה וכו' מאין ליש ממש כנ"ל.

כי כל החכמות החיצוניות, אף על פי שיש מהם

חידוש העולם, שאי אפשר להשיג בשום שכל כי אם על ידי התורה הקדושה, כי התורה מעידה על השם יתברך שעל כן נקראת "עדות" (וכמבואר מזה בהלכות עדות, עיין שם). כי חידוש העולם אי אפשר להבין איך נמשך היש מאין כי אם על ידי אמונה הקדושה שמתחזקת על ידי התורה הקדושה שנקראת פרשיות, על שם שפרשה והוציאה מהעלם גמור אל הגלוי, שבזה אנו רואין עין בעין יציאת יש מאין, כי מי שרוצה להסתכל על האמת יכול להבין שאי אפשר לגלות תורה קדושה כזאת

סיפורי מעשה יג - מהשבעה בעמל'רים מעשיות שפו

בְּזֶה מַעֲשֵׂה שְׁלֵמָה: כִּי פָעַם אָחַת יָשְׁבוּ כָּל הַחֲכָמִים, וְכָל אֶחָד הִתְפָּאֵר בְּחֻמְתּוֹ: זֶה הָיָה מִתְפָּאֵר שֶׁהִמְצִיא בְּחֻמְתּוֹ עֲשִׂית בְּרָזֶל, וְזֶה הִתְפָּאֵר בְּמִין מִתְּכָת אַחַר, וְזֶה הָיָה מִתְפָּאֵר שֶׁהִמְצִיא בְּחֻמְתּוֹ עֲשִׂית כֶּסֶף שֶׁהוּא חָשׁוּב בְּיוֹתֵר, וְזֶה הִתְפָּאֵר שֶׁהִמְצִיא עֲשִׂית זָהָב, וְזֶה הָיָה מִתְפָּאֵר שֶׁהִמְצִיא כְּלֵי מִלְחָמָה, וְזֶה הָיָה מִתְפָּאֵר שֶׁהוּא יוֹדֵעַ לַעֲשׂוֹת אֵלּוּ הַמִּתְכּוֹת, שֶׁלֹּא מֵאֵלּוּ הַדְּבָרִים שֶׁהֵם עוֹשִׂין מֵהֵם אֵלּוּ הַמִּתְכּוֹת, וְזֶה הָיָה מִתְפָּאֵר בְּחֻמְתּוֹ אַחֲרוֹת, כִּי יֵשׁ כַּמָּה דְּבָרִים שֶׁהִמְצִיאוּ בְּעוֹלָם עַל יְדֵי חֲכָמוֹת, כְּגוֹן סְאִלְיִטְרֵעַ וּפִילֹוֹיִרִי וְכִיּוֹצֵא בְּזֶה; וְהָיָה כָּל אֶחָד מִתְפָּאֵר בְּחֻמְתּוֹ.

ע. חומר גלם לעשיית מתכות. פ. חומר נפץ.

וְאֵיךְ אֵמָל, וְעָנְעוּ גִינְעֵסִין אֶלֶּע חֲכָמִים אֹן אִיטְלִיכְעֵר הָאֵט זִיף בְּאַרְיִמֵט מִיט זִיין חֲכָמָה. אִינְעֵר הָאֵט זִיף בְּאַרְיִמֵט. עֵר הָאֵט אַרְוִיס גִּיבְרָאכְט מִיט זִיין חֲכָמָה. אִינְיִן. (דְּהִינּוּ דָאס וְוַאס מְעַן זָאל קְעֵנען מַאכִין אִינְיוֹן פֿון דְּעֵר עֵר דָאס הָאֵט עֵר אַרְוִיס גִּיבְרָאכְט אוֹיף דְּעֵר וְוַעלְט) אֹן דְּעֵר הָאֵט זִיף בְּאַרְיִמֵט עֵר הָאֵט אַרְוִיס גִּיבְרָאכְט אִינְ אַנְדְּעֵר מִין מִתְּכָת (דְּהִינּוּ אִיין אַנְדְּעֵר מִין אִינְיוֹן וְוַאָרְג. צִין אַדְּעֵר בְּלִי נְכוּ) אֹן דְּעֵר הָאֵט זִיף בְּאַרְיִמֵט. עֵר הָאֵט אַרְוִיס גִּיבְרָאכְט מִיט זִיין חֲכָמָה זִילְבְּעֵר. דָאס אִיז שׁוֹיִן חֲשׁוּבְעֵר (דְּהִינּוּ דָאס וְוַאס מְעַן קָאן מַאכִין זִילְבְּעֵר. דָאס הָאֵט עֵר אַרְוִיס גִּיבְרָאכְט) אֹן דְּעֵר הָאֵט זִיף בְּאַרְיִמֵט. עֵר הָאֵט אַרְוִיס גִּיבְרָאכְט. מְעַן זָאל קְעֵנען מַאכִין גָּאָלְד. אֹן דְּעֵר הָאֵט זִיף בְּאַרְיִמֵט. עֵר הָאֵט אַרְוִיס גִּיבְרָאכְט כְּלֵי מִלְחָמָה. (דְּהִינּוּ דִי בְּלִים וְוַאס מְעַן הָאֵלְט מִיט זִי מִלְחָמָה. דְּהִינּוּ בִיקְסֵן אֹן הִירְמַאטִיס אֹן דְּעֵסְט גְּלִיכִין דִי חֲכָמָה צִין מַאכִין דִי בְּלִים דָאס הָאֵט עֵר אַרְוִיס גִּיבְרָאכְט) אֹן דְּעֵר הָאֵט זִיף בְּאַרְיִמֵט. עֵר קָאן מַאכִין דִי אִינְיוֹן וְוַאָרְג. נִיט פֿון דִי זַאכִין. וְוַאס זִי מַאכִין דְּעֵרְפֿון דִי אִינְיוֹן וְוַאָרְג. אֹן דְּעֵר הָאֵט זִיף בְּאַרְיִמֵט מִיט אַנְדְּעֵרֵע חֲכָמוֹת. וְוַאֲרִיין סְעֵ אִיז פֿאַרְהַאנְדִין פְּמָה זַאכִין אוֹיף דְּעֵר וְוַעלְט. וְוַאס מְעַן הָאֵט אַרְוִיס גִּיבְרָאכְט דוֹרְף חֲכָמוֹת. דְּהִינּוּ סְאִלְיִטְרֵעַ אֹן פִּילֹוֹיִר אֹן דְּעֵסְט גְּלִיכִין הָאֵט זִיף אִיטְלִיכְעֵר בְּאַרְיִמֵט מִיט זִיין חֲכָמָה.

לְקַט רְמוּזִים

הטענות שטען עם חבריו שהוא חזק באמונתו יתברך, וענה ואמר, "כי יש לכסף מוצא ומקום לזהב יזוקו ברזל מעפר יקח וכו'", עד שמסים, "והחכמה מאין תמצא ואיזה מקום בינה וכו' ונעלמה מעין כל חיי". היינו שאמר שמעלת החכמים שהמציאו עשיית כסף וזהב מעפר הארץ וכו' אינו כלום נגד חכמות התורה שעליה סיים, "והחכמה מאין תמצא" וכמו שפרשו רבותינו זכרונם לברכה, היינו אף על פי שהיא חכמה גדולה למצוא עשיית כסף וזהב וכו', אבל הכל הוא יש מיש, כי יש לכסף מוצא ומקום לזהב יזוקו וכו', רק שהם בחכמתם חקרו עד שמצאו

כמה חכמות גדולות, אבל כלם הם יש מיש, כי כולם מיוסדים על מושכלות הראשונות, ועל הראות החושים ומהם המציאו חכמתם. ובאמת אנו מאמינים שגם חכמתם נמשך רק מהשם יתברך המלמד לאדם לדעת, רק שנתן להם כח בחכמתם להטות דעתם כמו שירצו עד שיכולים להתפקד חס ושלום, והכל בשביל הבחירה, כי הבחירה יש לה כח גדול, כי הכל נברא בשביל הבחירה, כמו שמבואר במקום אחר, אבל חכמות התורה עולה על הכל. וכל החכמות חיצוניות הם כסילות וחושך נגד אור חכמות התורה שנמשכת רק מאין ליש ממש. וזה שאמר איוב לענין

שפח סיפורי מעשה יג - מהשבעה בעמל'רים מעשיות

עָנָה שָׁם אֶחָד וְאָמַר: אֲנִי חָכָם יוֹתֵר מִכֶּם, כִּי אֲנִי חָכָם כְּמוֹ הַיּוֹם. וְלֹא הִבִּינוּ שָׁם מַה זֶה שְׂאוֹמֵר, שֶׁהוּא חָכָם כְּמוֹ הַיּוֹם. וְאָמַר לָהֶם כִּי פֶל הַחֲכָמוֹת שְׁלָהֶם יְכוּלִים לְקַבֵּץ אוֹתָם, וְלֹא יָהִיו מֵהֶם רַק שְׂעָה אַחַת. אַף עַל פִּי שְׁפָל חֲכָמָה וְחֲכָמָה הִיא נִלְקַחַת מִיּוֹם אַחֵר, כִּפִּי הִבְרִיאָה שְׁהִיָּה בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם. כִּי כָּל הַחֲכָמוֹת הַנִּלְהֵם הֵרֶכְבוּת. (וְעַל כֵּן הַחֲכָמָה נִלְקַחַת מֵאוֹתוֹ הַיּוֹם שְׁהִיָּה בּוֹ אוֹתוֹ הִבְרִיאָה שְׁמִמְנוּ הַהֶרְכָּבָה), אַף-עַל-פִּי-כֵן יְכוּלִים עַל יְדֵי חֲכָמָה לְקַבֵּץ כָּל אֵלוֹ הַחֲכָמוֹת בְּשְׂעָה אַחַת, אָבָל אֲנִי חָכָם כְּמוֹ יוֹם שְׁלָם. (כֹּל זֶה הַתּוֹפָאֵר אוֹתוֹ הַחֲכָם הַאֲחֵרוֹן הַנִּלְהֵם). עָנִיתִי וְאָמַרְתִּי אֵלָיו (הִינֵנו זֶה הַכָּבֵד פֶּה הַנִּלְהֵם אֲמַר לְהַחֲכָם הַנִּלְהֵם): כְּמוֹ אֵיזָה יוֹם (הִינֵנו כְּמוֹ אֵיזָה יוֹם אִתָּה חָכָם)? עָנָה וְאָמַר (הַחֲכָם הַנִּלְהֵם): זֶה (הִינֵנו זֶה הַכָּבֵד פֶּה), הוּא חָכָם מִמֶּנִּי, מֵאַחֵר שְׂשׂוֹאֵל כְּמוֹ אֵיזָה יוֹם, אָבָל כְּמוֹ אֵיזָה יוֹם שְׁתַּרְצוּ, אֲנִי חָכָם! וְעַתָּה יִקְשֶׁה, מִפְּנֵי מָה, זֶה שְׂשׂוֹאֵל כְּמוֹ אֵיזָה יוֹם הוּא

הָאֵט זִיף דָּאָרְט אַיִנְדער אַנגִירוֹפִין אִיף בִּין קְלוֹגֶער פּוֹן אַיִף. וואַרִין אִיף בִּין קְלוֹג ווי דער טָאָג. הָאֵט מְעַן דָּאָרְט נִיט פֶּאַרְשְׂטאַנְען וואַס ער זאָגט. ער אִיז קְלוֹג ווי דער טָאָג. הָאֵט ער זִיף צו זיי אַנגִירוֹפִין. וואַרִין אֵלע אַיִנְדער חֲכָמוֹת. קאַן מְעַן זיי צום אִיף נְעִמְעֵן. וועט פּוֹן זיי מְעַר נִיט זייִן. נאַר אַיִן שְׂעָה. כְּאַטְשֶׁע אִיטְלִיכֶע חֲכָמָה נְעִמְט זִיף פּוֹן אַיִן אַנְדֶּערִין טָאָג. וועדְלִיג די בְּרִיאָה וואַס סֶע גִּיוֹעֵן אִין אִיטְלִיכֶן טָאָג. וואַרִין אֵלע חֲכָמוֹת זְעֵנען זִיף הֶרְכָּבוֹת (דִּהֵיִנוּ מֵע מִישְׁט צוּם אִיף עֶטְלִיכֶע זאַכִּין אִין אַיִנְעם און דֶּרְפּוֹן מֵאַכְט מְעַן די מאַטֶעֲרִיעַס און מֵע מִישְׁט אויס מיט חֲכָמָה און מֵע מֵאַכְט די זאַף וואַס מֵע וויל מֵאַכְט זִלְפֶּער אַדְעֵר קוּפֶּער און דֶּעסֶט גִּלִּיכִין) פּוֹן דֶּעסֶט וועגִין פֶּאַרְט קאַן מְעַן מיט חֲכָמָה צוּם אִיף נְעִמְעֵן אֵלע אַיִנְדֶּער חֲכָמוֹת וועט פּוֹן זיי מְעַר נִיט זייִן נאַר אַיִן שְׂעָה. אָבֶער אִיף בִּין קְלוֹג ווי אַ גַּאָנְצֶער טָאָג. (אַזוי הָאֵט זִיף באַרִימְט דער אונטֶערֶשְׂטֶער חֲכָם הַנִּלְהֵם) הָאָב אִיף מִיף אַנגִירוֹפִין צוּם אִים (דִּהֵיִנוּ דער כָּבֵד פֶּה וואַס ער דֶּרְצִיילט דָאָס אֵלֶין) ווי וועלְכֶער טָאָג (כְּלוּמֵר ווי וועלְכֶער טָאָג בִּיֶּסֶטוּ קְלוֹג) הָאֵט ער זִיף אַנגִירוֹפִין. אָט דער אִיז קְלוֹגֶער פּוֹן מִיר. ווייל ער פֶּרְעַגֶּט ווי וועלְכֶער טָאָג. לִישְׁמִיר ווי וועלְכֶער טָאָג אִיר ווילט אַזוי בִּין אִיף קְלוֹג. לִישְׁמִיר פֶּאַר וואַס ער ווידֶער אִיז דער קְלוֹגֶער. ווייל ער הָאֵט גִּפְרֶעגֶט ווי וועלְכֶער טָאָג. דער

לְקַט רְמוּזִים

פה שחכמתו עולה על כל החכמים שהתפארו בחכמתם, שזה המציא עשיית מין מתכות פלוני וזה מין מתכות פלוני וזה המציא מין כסף וזה זהב וכו' וכו', אבל הוא יודע מהיכן נתהווה הזמן, מהיכן נמשך היום שבא בשירים ושבחים שבהם כלולים כל החכמות וכו' וכו', עיין שם היטב והבן.

(ליקוטי הלכות הלכות קריאת התורה הלכה ו')

הזהב והכסף שהיה נעלם בעפר הארץ וכן שאר כל מיני חכמות, אבל החכמה מאין תמצא ואיזה מקום בינה, כי חכמות ותבונות התורה היא נמשכת מאין גמור כנ"ל, ועל כן על ידה זוכין לאמונת חידוש העולם וכנ"ל.

וכל זה מרומז בסוד המעשה של היום שלישי מהמעשה של השבעה בעטלירש, שהתפאר הכבד

סיפורי מעשה יג - מהשבעה בעמל'רים מעשיות שפמ

חכם יותר ממנו, מאחר שהוא חכם כמו איזה יום שירצה, אף יש מעשה שלמה: כי זה האיש חסד האמת הוא באמת איש גדול מאד, והוא (היגו זה הכבוד פה), הולך ומקבץ כל החסדים של אמת, ומביא אותם אל זה האיש חסד האמת; ועקר התהוות הזמן (פי הזמן בעצמו הוא נבדל), הוא על ידי החסדים של אמת, וזה הכבוד פה, הוא הולך ומקבץ כל החסדים של אמת, ומביא אותם אל זה האיש חסד האמת כנ"ל.

חכם איז זיך אויף קלוג ווי וועלכין טאג ער וויל. נאר סע פארהאנדן א גאנצע מעשה. נוארין דער אמתיר איש חסד. איז זייער א גרויסער מאן. און איף (דהיינו דער כבוד פה נואס ער דערציילט דאס אלץ) גיי אום און נעם צום אויף אלע אמתיות חסדים און ברענג זיי צו דעם אמתיות איש חסד. און דער עיקר זמן (דהיינו אז סע זאל זיין א צייט נוארין די צייט אליין דהיינו אז סע זאל זיין נאר און טעג אויף דער וועלט דאס אליין האט זיך אויף השם יתברך באשאפן) ווערט נאר דורך אמתיות חסדים. און איף גיי אום און נעם צום אויף אלע אמתיות חסדים און ברענג זיי צו דעם אמתיות איש חסד. נואס דערפון ווערט דער זמן.

לקט רמזים

עוצם ההשתוקקות וצעקה שצועק ומשתוקק תמיד אל המעיין. ואחד מחמת השמש שרודפת אותו ושורפת אותו מחמת שהוא משתוקק ורוצה לילך ולהתקרב אל המעיין, ואין לו מנוחה להלב רק בעת שבה ציפור גדול ופורש כנפיו עליו ומגן עליו מן השמש אז יש לו נייחא קצת. וגם אז בשעת נייחא הוא מסתכל גם כן כנגד המעיין ומתגעגע אליו, אך מאחר שהוא מתגעגע אליו כל כך מפני מה אינו הולך ומתקרב אל המעיין אך וכו' וזה המעיין אין לו זמן וכו'. והכלל, שעיקר קיום של המעיין והלב בעולם הוא על ידי הכבוד פה הנ"ל שבאמת יש לו שלימות הדיבור פה בתכלית השלימות, רק שנקרא כבוד פה מחמת שהוא כבוד פה לדבר דיבורים שאינם שבחים לה' יתברך, אבל באמת יש לו שלימות הדיבור נורא ונשגב מאוד, כי כשהוא מתחיל לדבר שירות וחידות וכו' שלו יש בהם כל החכמות עד שאין נמצא שום נברא בעולם שלא ירצה לשמוע אותו. וזה הכבוד פה הולך ומקבץ כל החסדים של אמת ומביא לאיש חסד האמת ועל ידי זה נתהווה הזמן. ואזי נותן יום להלב והלב נותן היום להמעיין וכו' וכשזה היום נוסע ובא ממקום שבה משם. אזי

עיקר התהוות הזמן הוא על ידי החסדים של אמת וכו': עיקר התהוות הזמן הוא על ידי צדקה וחסד, כמו שמבואר בהמעשה של השבעה בעטלירש במעשה של יום שלישי, עיין שם כל המעשה של יום שלישי, מבואר שם שעיקר התהוות הזמן הוא על ידי החסדים של אמת, על כן על ידי צדקה שהוא בחינת חסדים של אמת, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, אין הצדקה משתלמת אלא לפי חסד שבה, שנאמר זרעו לכם לצדקה וקצרו לפי חסד, על כן על ידי הצדקה נתהווה הזמן, על כן על ידי יכולין לקשר עצמו להנקדה השייך לליבו באותו העת והזמן, מאחר שכל הזמן נתהווה על ידי וכו'ל. ועיין בהמעשה הנ"ל של יום השלישי ותמצא בה איזה רמזים על פי התורה הנ"ל.

כי מבואר שם שיש לב של העולם שצועק אל המעיין תמיד וכו', עיין שם היטב ענין הנפלא והנורא הזה. והענין בקצור שיש מעיין שעומד על ההר וכו' ויש לב של העולם שהוא עומד בקצה העולם, וזה הלב צועק תמיד אל המעיין בהשתוקקות נמרץ וכו' וגם המעיין משתוקק אל הלב. וזה הלב יש לו שתי חלישות, אחד מחמת

שצ סיפורי מעשה יג - מהשבעה בעמליר'ם מעשיות

וַיֵּשׁ הָרַ, וְעַל הָהָר עֹמֵד אָבֶן, וּמִן הָאָבֶן יוֹצֵא מַעֲיָן. וְכָל דְּבָר יֵשׁ לוֹ לֵב, וְגַם הָעוֹלָם בְּכֻלּוֹ יֵשׁ לוֹ לֵב, וְזֶה הַלֵּב שֶׁל הָעוֹלָם הוּא קוֹמָה שְׁלֵמָה - עִם פְּנִים וְיָדַיִם וְרַגְלַיִם וְכוּ'. אֲבָל הַצִּפְרָן שֶׁל הָרֶגֶל, שֶׁל אוֹתוֹ הַלֵּב שֶׁל הָעוֹלָם, הוּא מְלַבָּב (בְּלִשׁוֹן אֲשֶׁכְּנֹו 'הָרִצְיָקָר') יוֹתֵר מְלַב שֶׁל אַחֵר. וְזֶה הָהָר עִם הָאָבֶן

אֹן סַע אִיז פֶּאָרְהֶאָנְדִין אַ פֶּאָרְגֶ. אֹן אוֹיף דַעַם פֶּאָרְגֶ שְׁטִיט אַ שְׁטִיין. אֹן פֹּון דַעַם שְׁטִיין גִיט אַ קְנוֹאל. אֹן אִיטְלִיכֶע זאָף הָאט אַ הָאָרְץ. אֹן דִי וְעֵלְט אִין גֶּאָנְצִין הָאט אוֹיף אַ הָאָרְץ. אֹן דַאס הָאָרְץ פֹּון דַער וְעֵלְט. אִיז אַ גֶּאָנְצֶע קוֹמָה מִיט אַ פְּנִים אֹן מִיט הָעֵנְט אֹן פִּיס וְכוּ'. לֹוּשְׁמִיר דַער נֶאָגִיל פֹּון דַעַם פֹּוס פֹּון דַעַם הָאָרְץ פֹּון דַער וְעֵלְט. אִיז הָאָרְצִיקֶער אִיידֶער אִיין אַנְדֶּערִינְס הָאָרְץ. אֹן דַער פֶּאָרְגֶ מִיט דַעַם קְנוֹאל שְׁטִיט אִין אִיין עֶק פֹּון דַער וְעֵלְט. אֹן דַאס הָאָרְץ פֹּון דַער

לְקַט רְמוּזִים

שיש להלב מחמת שהשמש רודפת ושוּרפת אותו, זה מרמז על חמימות היצר הרע והתאוות שהם אהבות הנפולין שהם החרפות לב שבירת לב שהם רודפין אחר הלב הקדוש של איש הישראלי ורוצין לשרפו חס ושלום.

כי כל תאוות וטרודות עולם הזה ובלבוליו הכל נקרא תחת השמש, כמבואר בכל ספר קהלת כמה פעמים, כמו שכתוב שם, מה יתרון לאדם בכל עמלו שיעמול תחת השמש. וכתיב, אשר לא ראה את המעשה הרע שנעשה תחת השמש, שמכנה כל המעשים רעים הנעשים בעולם שנעשים תחת השמש. כי כל התאוות וכל המעשים רעים והבלבולים הכל הוא תחת הזמן, כי למעלה מהזמן אין שום אחיזה להמעשה הרע, ועיקר הזמן הוא על ידי השמש שהוא ראש כל כוכבי השמים אשר על ידם ה' יתברך מנהיג את הזמן, ועל כן נקרא כל הזמן 'תחת השמש'. ושם דייקא נעשה מה שנעשה בעולם מה שנתנסה ונצטרף כל אחד אם יעמוד כנגד המעשה הרע הנעשה תחת השמש.

וזה הלב הקדוש והנורא הנ"ל אף על פי שבאמת הוא נקי לגמרי מכל המעשה הרע הנעשה תחת השמש, כי הוא מדבר מלב קדוש ועליון, כמובן שם, אף על פי כן נוגעים בו הפגמים של רדיפת עולם הזה של שאר בני העולם שהוא בחינת המעשה הרע הנעשה תחת השמש, בחינת אכן

הוא בא עם חידות ושירים נפלאים מאוד, והכל כפי היום, כי יש שנויים בין הימים, כי יש יום ראשון בשבוע ויום שני וכו'. וכן יש ראש חודש וימים טובים ויום הכפורים וכו', עין שם כל זה היטב.

ואם אמנם לא אתי אנש על יבשתא די יכול פשרא דנא להחויא, כי מאוד מאוד עמקו מחשבותיו בסיפורי המעשיות שסיפר, בפרט במעשה הנוראה הזאת של השבעה בעטלירש שאמר שהוא עולה על כולם. ואין שום דיבור שלא יהיה בו כוונה נוראה ונשגבה וכו', עם כל זה מה שאנו יכולין למצוא איזה רמז אנו מחויבין להתייגע ולמצוא, כי דברים הנאמרים ברוח הקדש, בפרט במדרגה נשגבה כזאת טובלים הכל כל דברי אמת שמוצאין בהם כל אחד כפי דעתו.

והנה בהמעשה הזאת מבואר קצת ענין התורה הנ"ל שמדברת מהתקשרות הלב אל הנקודה שבזה תלוי תיקון העולמות, כי על ידי התקשרות הלב אל הנקודה נתתקן השבירה שהוא תיקון הכל. וזה בחינת המעשה הנ"ל שהלב צועק תמיד אל המעיין וכו', כי המעיין הוא שורש של כל הנקודות טובות, כמו שמבואר שם בהתורה הנ"ל שהנקודה הוא בחינת חכמה מעיין, עיין שם. ועל כן הלב צועק תמיד אל המעיין, כי עיקר תיקון הלב שהוא תיקון כל העולם הוא על ידי הנקודה שהיא בחינת המעיין כנ"ל. וזה בחינת החלישות

סיפורי מעשה יג - מהשבעה בעמליר'ם מעשיות שצא

והמעין הנ"ל, עומד בקצה אחד של העולם, וזה הלב של העולם עומד בקצה אחר של העולם, וזה הלב הנ"ל עומד פנגד המעין הנ"ל, וכוסף ומשתוקק תמיד מאד מאד לבוא אל אותו המעין, בהשתוקקות גדול מאד מאד. וצועק מאד לבוא אל אותו המעין, וגם זה המעין משתוקק אליו. וזה

וועלט. שטייט אין דעם אנדערין עק פון דער וועלט. און דאס הארץ. שטייט אקעגין דעם קנואל. און גלוסט און בענקט תמיד זייער אז סע זאל קומען צו דעם קנואל. און דאס בענקען און דאס גלוסטין פון דעם הארץ צוא דעם קנואל איז גאר ווילד. און סע שטייט תמיד דאס הארץ אז סע זאל קומען צו דעם קנואל. און דער קנואל גלוסט צו דעם הארץ אויף. און דאס הארץ. האט צוויי

לקט רמזים

על ליבא הוי ליבא אוקיד כל גופא, שהביא שם על זה הפסוק, והיו הכרובים פורשי כנפים על הכפורת, כפורתא דא ליבא, עיין שם.

נמצא, שכנפי ראה המרחפים על הלב, שהם בחינת דיבורי התורה ותפילה כנ"ל, הם בחינת כנפי הכרובים שהם ציפרים, היינו בחינת כנפי הציפור הגדול הנ"ל במעשה הנ"ל שפורש כנפיו על הלב ומצילו משריפת ורדיפת השמש, ואז יש ניחא להלב משני החלישות כמובן שם בהמעשה הנ"ל, כי שתי החלישות הנ"ל תלויים זה בזה, כי מחמת שהשמש שהם תאות עולם הזה שרורפין אחר הלב ושורפין אותו מחמת זה גם הצעקה וההשתוקקות שהלב צועק ומשתוקק אל המעיין הוא גם כן חוץ מהמידה ונחשב גם כן לחלישות, אבל כשהציפור בא ופורש כנפיו ומצילו מהשמש, דהיינו מתאוות הזמן, אזי נתבטל גם החלישות השניה, כי אז אינו צועק ומשתוקק הלב כי אם במידה ובהדרגה.

וכל זה מובן שם בהמעשה הנ"ל, שמתחיל לדבר משתי חלישות הנ"ל ואחר כך מבאר שיש ניחא להלב כשהציפור בא ופורש כנפיו ומצילו משריפת השמש ואז יש ניחא להלב. ולכאורה אינו מובן איך ניצל הלב מחלישות השניה של ריבוי ההשתוקקות על ידי פרישת כנפים של הציפור הלא כנפי הציפור אינם מגינים כי אם כנגד השמש כמבואר שם, אך על פי דברינו מיושב קצת, כי הא בהא תליא כנ"ל, וכשהציפור

חלינו הוא נשא, בחינת והוא מחולל מפשעינו וכו'. וזה הלב צועק תמיד אל המעיין בצעקות נוראות והשתוקקות עצום, כי משם חיותו כנ"ל, וגם זה ההשתוקקות והצעקה אל המעיין נחשב לחלישות מחמת שהוא יותר מהמידה.

אבל עיקר מנוחת הלב הוא בעת שבא ציפור גדול ופורש כנפיו ואז יש לו ניחא מהשמש. וגם אז הלב מסתכל ומשתוקק אל המעיין וכו', עיין שם. וענין זה יש לרמז על פי מה שמבואר בהתורה "ויתן עוז למלכו" (בסימן עח), עיין שם מה שמבואר שם מעצם מעלת הדיבור דקדושה שהוא עיקר החיות, שזהו בחינת אלמלא כנפי ריאה דנשבין על ליבא הוי ליבא אוקיד כל גופא, מבואר שם, שלפעמים הלב בוער לה' יתברך מאוד מאוד, אבל הוא יותר מדאי עד שהיה אפשר לאוקיד כל גופא, אבל על ידי דיבור תורה ותפילה מקררין החמימות הזאת שלא תהיה יותר מדאי. וכן להפך, כי לפעמים חס ושלום, בוער האדם אל תאות עולם הזה כל כך עד שגם כן היה אוקיד כל גופא חס ושלום, אבל על ידי הדיבור של תורה ותפילה מקרר אש הזה גם כן. וזה בחינת אלמלא כנפי ריאה דנשבין על ליבא וכו'. כי כנפי ריאה הם התורה והם מנשבין על הלב להצילו משני התבערות הנ"ל. וכנפי ריאה, שהם דיבורי התורה ותפילה שנקראין כנפים (כמו שמבואר במקום אחר), זה בחינת כנפי הציפור הגדול הנ"ל במעשה הנ"ל, וכמו שמבואר בתקונים לענין הנ"ל שכתב שם אלמלא כנפי ריאה דנשבין

שצב סיפורי מעשה יג - מהשבעה בעמליר'ם מעשיות

הלב, יש לו שתי חלישות: אחת - פי החמה רודפת אותו ושורפת אותו, (מחמת שהיא משתוקק ורוצה לילף ולהתקרב אל המעין), וחלישות השנייה - יש לו להלב מן גדל ההשתוקקות והגעגועים שהוא מתגעגע וכוסף תמיד ומשתוקק מאד, בכלות הנפש, אל אותו המעין, וצועק וכו', כנ"ל, כי הוא עומד תמיד פנגד המעין הנ"ל, וצועק: "נא גיוואלד!"³ ומשתוקק אליו מאד

צ. ביטוי צעקה באדיש כמו "אהה".

חלישות (דהיינו צווי שלאפקייט). איינס ווארין די זון יאגט עס זייער. און ברענט עס. (ווייל סע בענקט אלץ און וויל קומען צום קוואל). און דאס אנדערע שלאפקייט האט דאס הארץ. מחמת דעם בענקען און דאס גלוסטין וואס דאס הארץ בענקט און גלוסט תמיד. און סע גייט גאר אויס צו דעם קוואל. און סע שרייט אלץ סע זאל קומען צו דעם קוואל פנ"ל. ווארין דאס הארץ שטייט תמיד אקעגין דעם קוואל און שרייט נא גיוואלד. און סע בענקט אלץ זייער זייער צו דעם קוואל פנ"ל. לוישמיר אז

לקט רמזים

מהמעין אל הלב ויש לו קיום ועל ידי זה מתקיים כל העולם.

וכל זה הוא בחינת הנ"ל שעל ידי צדקה שהוא בחינת חסדים של אמת שעל ידי זה נתהווה הזמן, על ידי זה יכולים לקשר הלב אל הנקודה שהוא בחינת התקשרות הלב אל המעין כנ"ל, כי מבחינה הנ"ל המבואר במעשה הנ"ל מענין צעקת הלב אל המעין, משם נמשך כל ההתבודדות והשיחות בינו לבין קונו והצעקות וכו' שצועקין בני ישראל מן הלב לה' יתברך, כי הכל משם, כי הלב הנ"ל במעשה הנ"ל הוא שורש לבכות של כל ישראל, והמעין הנ"ל הוא שרש כל הנקודות של כל ישראל הכלליות והפרטיות. וכמו שהלב הנ"ל אין לו חיות כי אם מהמעין שמסתכל בו תמיד ומשתוקק אליו וצועק אליו תמיד, שעל ידי זה נמשך לו חיות מהמעין, כמובן שם בהמעשה הנ"ל, כמו כן בפרטיות כל לב של כל אחד מישראל עיקר חיותו וקיומו הוא על ידי ההשתוקקות והצעקה אל הנקודה שרשה מהמעין הנ"ל, שזהו בחינת כל ההתבודדות והשיחה והצעקה בינו לבין קונו. וזה גודל מעלת הצדקה, שעל ידי צדקה שהוא בחינת חסדים של

פורש כנפיו ומגן מהשמש, דהיינו שהדיבור הקדוש של תורה ותפילה מגין על הלב מרדיפת העולם הזה אזי ממילא נתבטל גם חלישות השנייה של ריבוי ההשתוקקות חוץ מהמידה, כי אז אין צריך הלב לצעוק ולהשתוקק חוץ מהמידה רק השתוקקותו הוא בהדרגה ובמידה. וזה שכתוב שם שגם אז כשיש נייחא להלב גם אז מסתכל וצופה ומביט הלב אל המעין ומשתוקק אליו וכו', עיין שם. היינו כי גם בעת הנייחא של הלב משתוקק גם כן אל המעין, רק שאז ההשתוקקות הוא בהדרגה ובמידה מחמת שיש לו נייחא מרדיפת השמש שהם תאות עולם הזה וכנ"ל.

והנה מבואר שכל עיקר קיום הלב של העולם הוא על ידי המעין שמסתכל ומביט ומשתוקק אליו. וזה קיום כל העולם, כי אין קיום בלא לב, כמו שמבואר שם. וכל קיום הלב עם המעין בעולם הכל על ידי הכבוד פה שמקבץ כל החסדים של אמת שמהם נתהווה הזמן. שעל ידי זה נותן האיש אמת יום אל הלב והלב אל המעין, שעל ידי זה יכולים להיות בעולם המעין והלב. ואז יש קיום להלב על ידי הצעקה וההשתוקקות וההסתכלות אל המעין וכן המעין אל הלב, שעל ידי זה נתקשרים ונמשך חיות

סיפורי מעשיות יג - מהשבעה בעמליר'ם מעשיות שג

כנ"ל, וכשצריך לנחם קצת, שיהיה לו אריכת הרוח קצת (שקורין אפ סאפין)^P, אזי בא צפור גדול ופורש כנפיו עליו, ומגן עליו מן החמה, ואז יש לו נוחה קצת; וגם אז, בשעת נוחה, הוא מסתפל גם-כן כנגד המעין ומתגעגע אליו; אך מאחר שהוא מתגעגע אליו כל-כף, מפני מה אינו הולך אל המעין? אף כשרוצה לילך ולהתקרב אל החר, אזי אינו רואה השפוע, ואינו יכול להסתפל על המעין, ואם לא יסתפל על המעין אזי תצא נפשו, כי עקר חיותו הוא מן המעין. וכשעומד כנגד החר אזי הוא רואה ראש השפוע של החר, ששם עומד המעין, אבל תכף כשילך ויתקרב אל החר - אזי נעלם מעיניו ראש השפוע (זה מוכן בחוש), ואזי אינו יכול לראות את המעין, ואזי תצא נפשו, חס ושלום. וכשזה הלב היה מסתלק חס ושלום, אזי תבטל כל העולם כלו, כי הלב הוא החיות של כל דבר, ובנדאי אין קיום בלא לב, ועל כן אינו יכול לילך אל המעין, רק עומד כנגדו, ומתגעגע וצועק כנ"ל.

ק. נשימת רווחה.

דאס הארץ באדארף זיך אביסל אפרוען. אז סע זאל זיך אפסאפען אביסל. אזוי קומט אגרויסער פויגיל. און פארשפרייט די פליגל אויף אים און פארשטעלט אים פון דער זון. דעמולט רויט זיך דאס הארץ אפ אביסל. און אפילו דעמולט אז סע רויט זיך אפ. קוקט עס אויף אקעגין דעם קנואל. און בענקט אלץ צום קנואל. לוישמיר אז סע בענקט יוא אזוי צום קנואל. פאךנוואס גייט ער נישט צום קנואל. נאר ווי באלד דאס הארץ וויל צו גיין נאהנט צום בארג וואס אויבין איז דער קנואל. אזוי זעהט ער שוין נישט ארויס דעם שפיץ. קאן ער נישט זעהן דעם קנואל. און וויבאלד ער קוקט נישט אויף דעם קנואל. גייט ער ארויס. ווארין גאר זיין חיות פון דעם הארץ. איז נאר פון דעם קנואל. און אז ער שטייט אקעגין בארג. זעהט ער ארויס דעם שפיץ בארג וואס דארט איז דער קנואל. אבער תיכף וויבאלד ער וויל צוגיין צום בארג. זעהט ער שוין נישט ארויס דעם שפיץ (ווארין אזוי איז זיך דער שטייגער. ביי א הויכין בארג. פון וויטין אז מע שטייט. זעהט מען ארויס דעם שפיץ. און אז מע גייט צו נאהנט זעהט מען שוין נישט ארויס דעם שפיץ) קאן ער שוין נישט קוקין אויף דעם קנואל. קאן ער חס ושלום אויסגיין און אז דאס הארץ זאל חס ושלום אויסגיין. וואלט גאר די וועלט חרוב גינוארין ווארין דאס הארץ איז זיך דאס חיות פון איטליכער זאך און ווי קאן די וועלט א קיום האבין אן דעם הארץ. איבער דעם קאן דאס הארץ נישט צו גיין צום דעם קנואל. נאר סע שטייט תמיד אקעגין דעם קנואל און סע בענקט און סע שרייט תמיד אז סע זאל קומען צו דעם קנואל כנ"ל.

לקט רמזים

נתהוה על ידי צדקה וחסד על כן על ידה יכולין לקשר עצמו להנקודה הנמשכת מהמעין השייך לליבו בעת הזאת דייקא כנ"ל.

(ליקוטי הלכות הלכות מלמדים הלכה ד')

אמת על ידי זה נתהוה הזמן עם כל השירים והחידות שהם הדיבורים קדושים והנפלאים של הכבוד פה שעל ידי כל זה עיקר קיום וחיות של הלב שמקבל מהמעין כנ"ל. כי מחמת שכל הזמן

שצד סיפורי מעשה יג - מהשבעה בעמליר'ם מעשיות

וְזֶה הַמַּעֲשֵׂן אֵין לוֹ זְמַן, כִּי זֶה הַמַּעֲשֵׂן אֵינוֹ בְּתוֹךְ הַזְמַן כָּלֵל; אֲךָ עֵקֶר הַזְמַן שֶׁל הַמַּעֲשֵׂן, הוּא רַק מֵה שֶׁהֵלֵב נוֹתֵן לוֹ בְּמִתְנָה יוֹם אֶחָד, וְכִשְׁמַגִּיעַ הַיּוֹם לַהֲיוֹת נִגְמָר וְנִפְסָק, וְאִזִּי כְּשִׁיגְמַר הַיּוֹם לֹא יִהְיֶה זְמַן לַהַמַּעֲשֵׂן וְיִסְתַּלַּק, חֵס וְשְׁלוֹם, וְאִזִּי יִסְתַּלַּק הַלֵּב, חֵס וְשְׁלוֹם כְּנ"ל, וְיִתְבַטַּל כָּל הָעוֹלָם, חֵס וְשְׁלוֹם כְּנ"ל. וְאִזִּי סְמוּךְ לְגַמַר הַיּוֹם, אִזִּי מִתְחִילִים לְטַל רְשׁוֹת זֶה מְזַה (שְׁקוּרִין 'אִיִּנְעִינִין'), וּמִתְחִילִין לְזַמַּר חִידוֹת וְשִׁירִים (שְׁקוּרִין 'לִידְעַר') נִפְלְאִים זֶה לְזֶה

ר. אִחוּלִים וּבְרִכּוֹת פְּרִידָה.

אִין דְּעַר קְנוּאֵל הָאֵט גָּאָר קִיין זְמַן נִיט. וְנִוארִין דְּעַר קְנוּאֵל אִזִּי גָאָר נִיט אִין זְמַן. (כְּלוּמַר דְּעַר קְנוּאֵל הָאֵט קִיין שׁוּם צִיט נִיט דִּהֵינּוּ עַר הָאֵט נִיט קִיין שׁוּם טָאָג אִין קִיין שׁוּם צִיט אִין דְּעַר וְעֵלְט. וְנִוארִין עַר אִזִּי גָאָר הֶעֱכַר פֿון דְּעַר צִיט פֿון דְּעַר וְעֵלְט) לִוְשְׁמִיר. וְוִי אִזִּי קָאָן דְּעַר קְנוּאֵל זִיין אִין דְּעַר וְעֵלְט. (וְנִוארִין אִין דְּעַר וְעֵלְט קָאָן זִיךְ קִיין זִאָךְ נִיט זִיין אָן אַ צִיט). לִוְשְׁמִיר גָאָר דִּי צִיט פֿון דְּעַר קְנוּאֵל אִזִּי נִואַר דָּאָס הָאָרֶךְ שְׁעֵנְקֵט דְּעַם קְנוּאֵל אַ טָאָג בְּמִתְנָה. אִין אַז דְּעַר טָאָג וְוִיל זִיךְ שׁוֹיִן אִוִּסְלָאָזִין. אִין וְוִי דְּעַר טָאָג וְעֵט אָנוּעַק גִּיין וְעֵט זִיךְ שׁוֹיִן דְּעַר קְנוּאֵל קִיין זְמַן נִיט הָאָבִין וְעֵט דְּעַר קְנוּאֵל אָנוּעַק גִּיין פֿון דְּעַר וְעֵלְט. וְוִי דְּעַר קְנוּאֵל וְעֵט נִיט זִיין. וְעֵט זִיךְ דָּאָס הָאָרֶךְ אִוִּיךְ אִוִּסְגִּיין חֵס וְשְׁלוֹם. וְעֵט חֵס וְשְׁלוֹם גָאָר דִּי וְעֵלְט כְּטַל וְעֵרֶךְ כְּנ"ל. אִזִּי וְוִי סַע קוּמַט נִאָהֲנֵט צוּם סוּף טָאָג. אִזִּי הֵיבִין זִיין זִיךְ אָן צוּ גִינְעִינְעֵן אִינְעֵר מִיט דְּעַם אָנְדְּעֵרִין דָּאָס הָאָרֶךְ מִיט דְּעַם קְנוּאֵל. אִין זִיין הֵיבִין אָן צוּ זָאָגִין חִידוֹת אִין שִׁירִים אִין לִידְעַר אִינְעֵר צוּם אָנְדְּעֵרִין זִינְעֵר וּוּאִילְעַ חִידוֹת אִין לִידְעַר. מִיט גְרוּיס לִיבְשֵׁאָפֵט אִין

לְקַט רְמוּזִים

בִּפְרַט הַיָּמִים הַמְקוּדָּשִׁים שֶׁהֵם שֶׁבַת וּר"ח וְיו"ט, בְּכֵן צָרִיךְ הָאָדָם לְשַׁתֵּף עֲצֻמוֹ גַּם כֵּן לִזְהַ וּלְהַתְפַּלֵּל בְּכָל יוֹם וּלְזַמַּר לִפְנֵי יְתִבְרַךְ שִׁירִים וּתְשַׁבְּחוֹת וְכו', בַּחֶשֶׁק חֹדֶשׁ וְהַתְּלַבּוֹת דְּקוּשָׁה מְאֹד וּבְמוֹחִין חֲדָשִׁים לְגַמְרֵי וּלְקַשֵּׁר עֲצֻמוֹ וּלְהַמְשִׁיךְ עַל עֲצֻמוֹ זְכוֹת וּכְחַ הָעוֹסֵק בּוֹזֵה לְקַבֵּץ הַחֲסָדִים שֶׁל אִמַּת וּלְהַבִּיאַם לְאִישׁ חֲסֵד הָאִמַּת שְׁעַל יָדֵי זֶה עֵיקֶר הַתְּהוּוֹת הַזְמַן וְהַחִידוֹת וְהַשִּׁירִים וְהַחֲכָמוֹת הַנ"ל וְכֵן עֵיקֶר קִיּוֹם וְחִידוֹת הַמַּעֲשֵׂן וְהֵלֵב וְכָל הָעוֹלָם כּוֹלוֹ כְּמוֹבָא בְּפָנִים.

(וּמִמִּילָא מוּבֵן מִזֶּה בִּפְרַט כְּשִׁמְעִיעַ הַשְּׁנָה לַהֲיוֹת נִגְמַרַת וּנְפִסְקַת, הֵינּוּ בַּחוּדֵשׁ הָאֲחֵרִין שֶׁל הַשְּׁנָה הוּא חוּדֵשׁ אֱלוּל שְׁאֵז הֵם יָמֵי רְצוֹן וְכִיסוּפִים דְּקוּשָׁה בּוּדְוֵי צָרִיךְ לְהַזְכִּיר אֵת עֲצֻמוֹ בְּכָל הַנ"ל וּלְהַתְעוֹרֵר אֵז בִּיּוֹתֵר בְּכִיסוּפִין גְּדוּלִים לְהַשִּׁי"ת. וְלַהֲכִיךְ עֲצֻמוֹ לְקַבֵּל קוּשָׁת הַבְּרִיאָה הַחֲדָשָׁה שֶׁל שְׁנַת הַבָּאָה. וְלַהֲזַכִּיר אֵת עֲצֻמוֹ בִּיּוֹם ר"ה הַקְּדוּשָׁה שֶׁהוּלֵךְ יוֹם

וְאִזִּי סְמוּךְ לְגַמַר הַיּוֹם וְכו': כְּשִׁמְעִיעַ הַיּוֹם לַהֲיוֹת נִגְמַר וּנְפִסְקַת (שְׁאֵז הוּא זְמַן תְּפִלַּת מִנְחָה וְעֵרֵבִית) אֵז צָרִיךְ הָאָדָם לְהַתְעוֹרֵר בְּהַתְעוֹרְרוֹת גְּדוּל. וְלַהֲזַכִּיר אֵת עֲצֻמוֹ אִיךְ שֶׁהֵלֵב שֶׁל הָעוֹלָם וְהַמַּעֲשֵׂן (שְׁעַל יָדֵם עֵיקֶר קִיּוֹם הָעוֹלָם) מִתְחִילִים לִיטוֹל רְשׁוֹת זֶה מִזֶּה (שְׁקוּרִין גִּינְעִינְעֵן זִיךְ) וְאִוְמָרִים חִידוֹת וְשִׁירִים נִפְלְאִים זֶה לִזְה בַּאֲבָהָה רַבָּה וְהַשְׁתַּוְקַת גְּדוּל מְאֹד, בְּכֵן צָרִיךְ גַּם הוּא לְהַשְׁתַּתֵּף עֲצֻמוֹ עִמָּהֶם, וּלְהַתְעוֹרֵר אֵז בְּהַשְׁתַּוְקוֹת וְכִיסוּפִין גְּדוּלִים לְהַשִּׁי"ת וּלְהַתְפַּלֵּל בְּדַבְרֵי קוּשָׁת גְּדוּל. כִּי הַבְּרִיאָה שֶׁל כָּל זֶה הַיּוֹם כְּבַר נִגְמַר וּנְפִסְקַת וְיָדַע מֵה יוֹלֵד יוֹם. וְכְמוֹבֵן בְּפָנִים, וְכֵן אַח"כ צָרִיךְ לְהַכִּיךְ עֲצֻמוֹ לְקַבֵּל קוּשָׁת הַבְּרִיאָה הַחֲדָשָׁה שֶׁל יוֹם הַבָּא, וּלְהַזְכִּיר אֵת עֲצֻמוֹ הַיָּטֵב, שְׁכָל יוֹם וְיוֹם כְּשֶׁהוּא הוֹלֵךְ מִמְקוֹם שְׁבָא מִשָּׁם, אֵז הוּא הוֹלֵךְ בַּחִידוֹת וְשִׁירִים נִפְלְאִים מְאֹד שִׁישׁ בְּהֵם כָּל הַחֲכָמוֹת וְיִשׁ שִׁינוּיִים בֵּין הַיָּמִים כִּי כָל יוֹם מְשׁוֹנָה מִחֲבִירוֹ

סיפורי מעשה יג - מהשבעה בעמליר'ם מעשיות שצה

בַּעֲהֶבֶה רַבָּה וְהַשְׁתַּקְקוֹת גְּדוֹל מְאֹד מְאֹד; וְזֶה הָאִישׁ חֶסֶד הָאֵמֶת הַנִּלְיָשׁ לֹא הִשְׁגָּחָה עַל זֶה, וְכִשְׁמַגִּיעַ הַיּוֹם בְּסוּפוֹ מִמֶּשׁ לְהִיּוֹת נִגְמָר וְנִפְסָק, אָזִי זֶה הָאִישׁ חֶסֶד הָאֵמֶת, הוּא נוֹתֵן בְּמִתְנָה יוֹם אֶחָד לְהֵלֵב הַנִּלְיָשׁ, וְהֵלֵב נוֹתֵן הַיּוֹם לְהִמְעִיץ, וְאָזִי שׁוֹב יֵשׁ זְמַן לְהִמְעִיץ. וְכִשְׁזָה הַיּוֹם הוֹלֵךְ מִמְקוֹם שֶׁהוּא בָּא מִשָּׁם, אָזִי הוּא הוֹלֵךְ גַּם-בֵּין בְּחִידוֹת וְשִׁירִים נִפְלְאִים מְאֹד (שִׁישׁ בָּהֶם כֹּל הַחֲכָמוֹת), וְיֵשׁ שְׁנוּיִים בֵּין הַיָּמִים, כִּי יֵשׁ יוֹם אֶחָד בְּשָׁבוּעַ וַיּוֹם שְׁנֵי וְכוּ', וְכֵן יֵשׁ רְאשֵׁי-חֻדְשִׁים וַיָּמִים טוֹבִים.

וְכֹל הַזְּמַן שִׁישׁ לְהָאִישׁ חֶסֶד שֶׁל אֵמֶת הַכֹּל עַל יְדֵי (הַיְנוּ הַכֹּבֵד פֶּה שֶׁמִּסְפָּר כֹּל זֶה), כִּי אֲנִי הוֹלֵךְ וּמְקַבֵּץ כֹּל הַחֲסֵדִים שֶׁל אֵמֶת, אֲשֶׁר מֵהֶם הַתְּהוּוֹת הַזְּמַן כַּנִּלְיָשׁ. (וְעַל כֵּן הוּא חֶכֶם יוֹתֵר אֶפְלוּ מִהַחֶכֶם הַנִּלְיָשׁ, שֶׁהוּא חֶכֶם כְּמוֹ אֵיזָה יוֹם שִׁירָצָה, כִּי כֹל עָקֵר הַזְּמַן וְהַיָּמִים - כֻּלָּם נִתְהוּיִם עַל יְדוֹ, הַיְנוּ עַל יְדֵי הַכֹּבֵד פֶּה, שֶׁהוּא מְקַבֵּץ הַחֲסֵדִים שֶׁל אֵמֶת אֲשֶׁר מִשָּׁם הַזְּמַן, וּמְבִיא אוֹתָם אֶל הָאִישׁ חֶסֶד הָאֵמֶת. וְהוּא נוֹתֵן יוֹם לְלֵב, וְהֵלֵב נוֹתֵן לְהִמְעִיץ, אֲשֶׁר

מֵיט גְרוּיִם בְּעִנְקֵיךָ וַיִּיעַר אֵינְעֵר צוּם אַנְדְּעֵרִין דָּאס הָאָרְךְ צוּם קְנוּאָל. אוֹן דְּעֵר קְנוּאָל צוּ דְעֵם הָאָרְךְ. אוֹן דְּעֵר אֵמֶתִיר אִישׁ חֶסֶד. הָאֵט דְּרָאָף הַשְׁגָּחָה. אוֹן עֵר הֵיט דָּאס אָפּ. אוֹן וַי סַע קוּמֵט דְּעֵר טָאָג גָּאָר צוּם סוּף. נָאָר עֵר זָאָל זִיף אוֹיִסְלָאָזֵן (וּנְאָס הָאֵט בְּאֵלֵר וַי דְּעֵר טָאָג וְנֵעַט זִיף אוֹיִסְלָאָזֵן אוֹן דְּעֵר קְנוּאָל וְנֵעַט שׁוֹיִן קִיין טָאָג נִיט הַאֲבִיין כַּנִּלְיָשׁ עֵר אָנוּעַק גִּיין אוֹן אָזִי וְנֵעַט חֵס וְשְׁלוֹם דָּאס הָאָרְךְ אוֹיף אוֹיִסְגִּיין. וְנֵעַט חֵס וְשְׁלוֹם דִּי גִאָנְעֵט וְנֵעַלֵט חֵרוֹב וְנֵעֵרִין) אָזִי קוּמֵט אָן דְּעֵר אֵמֶתִיר אִישׁ חֶסֶד אוֹן שְׁעֵנְקֵט אַ טָאָג דְעֵם הָאָרְצִיין. אוֹן דָּאס הָאָרְךְ שְׁעֵנְקֵט דְעֵם טָאָג דְעֵם קְנוּאָל. אָזִי הָאֵט שׁוֹיִן וַיִּדְעֵר. דְּעֵר קְנוּאָל אַ זְמַן (דְּהֵינּוּ דְעֵם טָאָג קָאן שׁוֹיִן דְּעֵר קְנוּאָל וַיִּדְעֵר אַ קוּיִם הַאֲבִיין וְכוּ') אוֹן אַז דְּעֵר טָאָג קוּמֵט אָן פּוֹן וַיִּאָנְעֵן עֵר קוּמֵט אָזִי גִיִיט דְּעֵר טָאָג אוֹיף מֵיט חִידוֹת. אוֹן מֵיט וּוְאוֹיִלְעֵ שִׁירִים וְנְאָס אִין זִי אִיז דָּא אֲלַע חֲכָמוֹת. אוֹן סַע אִיז דָּא חִילוּקִים צְוּוִישׁן דִּי טַעַג. וַיִּאָרִיין סַע אִיז פֶּאָרְהַאָנְדִּיין וּזוּנְטָאָג אוֹן מָאָנְטָאָג וְכוּ'. אוֹן אָזִי אִיז פֶּאָרְהַאָנְדִּיין רָאשׁ חוּדְשׁ אוֹן יָמִים טוֹבִים. (כְּלוּמָר וְנֵעֲלִיג דְעֵם טָאָג וְנְאָס פֶּאָר אָטָאָג סַע קוּמֵט. מֵיט אָזִינְעֵ שִׁירִים קוּמֵט עֵר אָן).

אוֹן גָּאָר דְּעֵר זְמַן וְנְאָס דְּעֵר אֵמֶתִיר אִישׁ חֶסֶד הָאֵט. אִיז זִיף אֲלֵךְ דְּרָאָף מִיר. (דְּהֵינּוּ דְרָאָף דְעֵם כֹּבֵד פֶּה וְנְאָס עֵר דְּעֵרְצִיִילֵט דָּאס אֲלֵךְ) וַיִּאָרִיין אִיף גִּי זִיף אוֹן נְעֵם צוּם אוֹיף אֲלַע אֵמֶתִי חֲסֵדִים. וְנְאָס פּוֹן זִי וְנֵעֲרֵט גָּאָר דְּעֵר זְמַן כַּנִּלְיָשׁ. (אוֹן אִיבְעֵר דְעֵם אִיז דְּעֵר כֹּבֵד פֶּה קְלוּגֵר אֶפִּילוּ פּוֹן דְעֵם חֶכֶם וְנְאָס עֵר הָאֵט זִיף בְּאֵרִימֵט עֵר אִיז קְלוּג וַי וְנֵעֲלֵקֵר טָאָג מַע וְוִיל. וְנְאָרְן גָּאָר דִּי צִיִיט מֵיט דִּי טַעַג וְנֵעֵרִין זִיף גָּאָר דוּרְךְ אִים. וְנְאָס דִּי טַעַג קוּמֵט אָן מֵיט שִׁירִים אוֹן חִידוֹת וְנְאָס אִין זִי אִיז אֲלַע חֲכָמוֹת וְכוּ' כַּנִּלְיָשׁ).

לְקַט רְמוּזִים

וכח העוסק לקבץ החסדים של אמת. שעל ידי זה עיקר קיום העולם והבריאה כולה שנברא אז, כמו שכתוב זה היום תחילת מעשיך וכו"ל). (אוצר היראה תפילה אות כ"ה)

קדוש כזה ממקום שבא משם, בחידות ושירים נפלאים מאוד. בכך צריך האדם אז לשתף עצמו גם כן לזה. ולהתפלל אז בחשק חדש והתלהבות דקדושה. ולהמשיך על עצמו זכות וכח האיש חסד האמת הגדול במעלה מאד בפרט זכות

שצו סיפורי מעשה יג - מהשבעה בעמליר'ס מעשיות

על-ידי-זה נתקיים העולם פלו. נמצא שעקר התהוות הזמן עם החידות ושירים שיש בהם פל החקמות - הפל על ידי הפכד פה).

נמצא, שיש לי הספקמה מזה האיש חסד האמת, שאני יכול לומר חידות ושירים, שיש בהם פל החקמות (פי פל הזמן עם החידות והשירים נתהוים על ידו פנ"ל), ועתה אני נותן לכם במתנה גמורה לדרשה שתהיו פמוני. ונעשה שם שמחה וחדנה גדולה מאד (הילוא גיטאן).^ש

פשמרו השמחה של אותו היום ולנו אחרי-כן, בפקר חזרו הזוג פנ"ל והיו מתגעגעים וכו' אחרי הפעטליר שהיה צוארו עקם, בתוך כך והנה הוא בא, ואמר: הנני וכו', בתחלה ברכתי אתכם שתהיו פמוני, עתה אני נותן

ש. ביטוי שמחה.

נמצא האב איף זיף א הספקמה פון דעם אמתין איש חסד. אז איף קען ריידין חידות און שירים וואס אין זיי איז אלע חקמות (ווארין גאר די טעג מיט די חידות מיט די שירים ווערין זיך גאר דורך אים פנ"ל) היינט שענק איף אייך במתנה גמורה דרשה גישאנק אז איר זאלט זיין אזוי ווי איף. איז דאכט גינוארין א גרויסע שמחה און א גרויסע חדנה. און זיי האבין א הילוא גיטאן.

אז זיי האבין גומר גינוען די שמחה פון דעם טאג. און זיי האבין דערנאך איבער גינעכטיגט. אין דערפריא האבין זיי זיך ווידער דערמאנט און האבין גיבענקט וכו' נאך דעם פעטלער וואס ער האט גיהאט א קרומען האלז דערנוייל קומט ער אריין און זאגט איף בין דא וכו'. פריי האב איף אייך גיבענטשט אז איר זאל זיין אזוי ווי איף. היינט שענק איף אייך דרשה גישאנק אז איר זאלט

לקט רמזים

וענין מעשה זו יש לרמוזה שהיא בחינת ראש השנה, בחינת קולות והבלים של השופר הקדוש. כי השופר הוא בחינת עלמא דאתי, כמובא בכוונות, שהיא בחינת בינה, שהיא עלמא דאתי, בחינת והיה ביום ההוא יתקע בשופר גדול. כי צריכין לעקם צוארו מהבלים דהאי עלמא שפלה ולהמשיך כל ההבלים לתוך השופר שהוא בחינת עולם הבא, שלא יניח אפלו שום הבל פה לתוך זה העולם, רק כל הבל והבל וכל נשימה ונשימה שיוצא מפיו הכל יהיה נכנס לתוך השופר שהוא בחינת עלמא דאתי, שכל הבליו ונשימותיו יהיה רק אל התכלית מקושרים וכוללים בעולם הבא. וזה בחינת הבלים של קהלת, בחינת הבל הבלים וכו', עין בתקונים. והעיקר למעשה שלא יכניס

כשגמרו השמחה של אותו היום וכו': רמזים מהמעשה של השבעה בעטלירש, מהמעשה של יום הרביעי, שהתפאר שאינו מניח שום הבל פה לתוך זה העולם ועל כן נדמה שצוארו עקום. אבל באמת יכול לעשות כל מיני קולות שבעולם וכו' ויש לו הסכמה וכו'. וסיפר מעשה משתי המדינות שרחוקים זה מזה אלף פרסאות ובלילה אינם יכולים לישן וכו'. והוא יודע מהיכן נמשך זאת. כי יש שני ציפרים שהם זוג אחד בעולם ונאבדה הנקבה, והוא הולך ומחפש אותה והיא מחפשת אותו וכו'. והוא התפאר שיכול הוא לתקן זאת, כי הוא יכול לעשות ולכוון כל הקולות שבעולם, גם יכול להשליך קולות וכו', אך מי יאמין זאת וכו'.

סיפורי מעשה יג - מהשבעה בעמליר'ם מעשיות שצו

לכם בַּמִּתְנָה לְדַרְשָׁה שֶׁתְּהִי כְּמוֹנִי. וְאַתֶּם סוֹכְרִים שֵׁישׁ לִי צִנָּאר עָקֶם? אֵין צִנָּארי עָקֶם כְּלָל, אֲדַרְבָּא, יֵשׁ לִי צִנָּאר שְׁוֵה מָאד, צִנָּאר יָפֵה מָאד, רַק שֵׁישׁ הֶבְלִי עוֹלָם, וְאַנִּי אֵינִי רוֹצֶה לְהוֹצִיא שׁוֹם הֶבְלִ וְרוּחַ (שְׁקוּרִין 'דוּף')¹ בְּהֶבְלִי עוֹלָם, (וּמְחַמַּת זֶה נִדְמָה שֶׁצִּנָּארוֹ עָקֶם, כִּי הוּא מְעַקֵּם צִנָּארוֹ מִהֶבְלִי עוֹלָם וְאֵינוֹ רוֹצֶה לְהוֹצִיא שׁוֹם הֶבְלִ וְרוּחַ בְּהֶבְלִי עוֹלָם), אֲבָל בְּאַמַּת יֵשׁ לִי צִנָּאר יָפֵה מָאד, צִנָּאר נִפְלָא מָאד, כִּי יֵשׁ לִי קוֹל נִפְלָא מָאד, וְכָל מִינֵי הַקּוֹלוֹת שֶׁבְּעוֹלָם, שְׁהֵם קוֹל בְּלֵא דְבוּר, כְּלָם אֲנִי יָכוֹל לְהוֹצִיאָם בְּקוֹלִי, כִּי יֵשׁ לִי צִנָּאר וְקוֹל נִפְלָא מָאד, וְיֵשׁ לִי הַסְּפָמָה עַל זֶה מֵאוֹתָה הַמְּדִינָה.

ת. נשפת אויר ההוצה.

זיין אזוי ווי איף. איר מיינט. אז איף האב א קרומען האלז. איף האב גאר קיין קרומען האלז ניט. אדרבא איף האב זייער א גלייכין האלז. זייער א שיינעם האלז. גאר סע איז פארהאנדין הבל עולם. (דחינו נארישקייט פון דער וועלט) און איף וויל גאר קיין שום דוץ אין דער וועלט ניט אריין לאזן. (און דריבער האט ער א פנים ווי א קרומער האלז. ווארין ער פאנקרויט דעם האלז פון די הבל עולם און ער וויל גאר קיין שום דוץ אין דער וועלט ניט אריין לאזן) אָבער צום אַמַת האב איף זייער א שיינעם האלז. זייער א וואוילין האלז. ווארין איף האב זייער א וואויל קול. און אלע קולות וואס אין דער וועלט וואס גאר א קול אן א דיבור. קאן איף אלע קולות גאר מאכין מיט מיין קול. ווארין איף האב א האלז און א קול זייער א וואוילס און איף האב א הספמה דרויף פון דער מדינה.

לקט רמזים

לשמואל. וזהו בחינת השלכת קולות ממעלה למטה. וזה הצדיק הנ"ל שהיה לו צואר עקום זכה לזה ממטה למעלה, שהיה יודע להשליך קולות לחבר השני צפרים. כי באמת הנבואה נמשכת מבחינת שני הצפרים הנ"ל שהם מרמזים בשורשם על יחוד קדשא בריך הוא ושכינתיה אשר בגלות הם נתעים זה מזה כידוע, בבחינת כצפור נודדת מן קינה כן איש נודד ממקומו, שזה סוד קן ציפור וכמבואר בתקונים בכמה מקומות לאין מספר. כי אלו השני ציפרים הם בחינת שני הכרובים שהיו סוככים בכנפיהם על הארון אשר משם נמשך הרוח נבואה להנביאים, כמו שכתוב, וישמע את הקול מבין שני הכרובים וכו'. אשר בזמן שישראל עושין רצונו של מקום הם פנים אל פנים, ולהפך, להפך. וכמו שאיתא בזהר חדש, ומהאי יומא לא אשתאר רק חד וכו'. ועל

שום הבל לתוך זה העולם רק יפרוש מהבלי העולם הזה לגמרי, רק כל הבלי יהיה הכל תורה ותפילה מקושרים לעולם הבא כנ"ל.

וזה צריכים בראש השנה שהוא יום ראשון לעשרת ימי תשובה, כי זה עיקר התשובה להניח הבלי עולם הזה ולקשר כל הבליים לעולם הבא, שהוא בחינת שופר כנ"ל. ועל ידי מצות תקיעת שופר אנו ממשיכין על עצמנו כח מצדיקי אמת שזכו לזה ובכוחם נזכה אנחנו גם כן לזה. וזה הצדיק שזכה לזה הוא מתפאר שיכול להשליך קולות. וענין השלכת קולות האיר ה' עיני ומצאתי שנמצא במקרא בענין נבואה, בענין נבואת שמואל, עיין בפרוש רש"י שם על פסוק ויקרא ה' (שמואל א) זהו שאמר הכתוב, ירעם אל בקולו נפלאות, עלי היה כהן שומר מבפנים ושמואל היה לוי ושוכב מבחוץ וקפץ הקול דרך עלי

שצח סיפורי מעשה יג - מהשבעה בעמליר'ם מעשיות

פי יש מדינה שהם בקיאים מאד בחכמת הנגינה (שקורין 'מאזיקא'), וכלם עוסקים שם בחכמה זו, ונאפלו בנים קטנים, ואין שם קטן שלא יכול לנגן על איזה כלי שיר, והקטן שבאותו המדינה - הוא חכם גדול במדינה אחרת באותו החכמה של נגינה, והחכמים והמלך שבאותו המדינה והקאפעלייש" הם חכמים מפלגים מאד מאד באותו החכמה. פעם אחת ישבו החכמים של אותו המדינה, והיה כל אחד מתפאר בנגינה שלו: זה היה מתפאר שהוא יודע לנגן על כלי שיר פלוני, וזה התפאר שיודע לנגן על כלי שיר פלוני, וזה התפאר בכלי שיר פלוני, וזה היה מתפאר שיודע לנגן על כמה כלי שיר, וזה התפאר שיודע לנגן על כל כלי שיר, וזה התפאר שיכול לעשות

א. מקהלות זמר.

ווארין סע איז פארהאנדן א מדינה וואס זיי קאנען אלע זייער וואויל די חכמה פון מאזיקא. (דהיינו די חכמה פון שפילן און זינגען) און זיי זענען אלע דארט עוסק אין דער חכמה. און אפילו קליינע קינדער. סע איז דארטין ניט פארהאנדן א קינד וואס סע זאל ניט קענען שפילן אויף עפעס א כלי שיר. און דער קלענצטער פון דער מדינה איז דער גרעסטער חכם אין איין אנדערע מדינה אין דער חכמה פון מאזיקא. און די חכמים און דער מלך פון דער מדינה און די קאפעלייש זיי זענען זייער ווילד גרויסע חכמים. אין דער חכמה.

אמאל זענען גיזעסן די חכמים פון דער מדינה. און איטליכער האט זיך בארימט מיט זיין חכמה אין מאזיקא דער האט זיך בארימט ער קאן שפילן אויף דעם כלי שיר. און דער האט זיך בארימט ער קאן שפילן אויף דעם כלי שיר. און דער האט זיך בארימט מיט דעם כלי שיר. און דער האט זיך בארימט ער קאן שפילן אויף עטליכע כלי שיר. און דער האט זיך בארימט. ער קאן שפילן

לקט רמזים

שני הציפרים שמשם שורש הנבואה, ועל ידי זה זוכין לחבר ולייחד שני הציפרים הנ"ל שהם בחינת יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה. שזה עיקר סוד כוונות השופר לנסר המלכות וליחדה עם זעיר אנפין כידוע שהם בחינת שורש הציפרים הנ"ל כידוע וכנ"ל. ועל כן שופר מקבץ נדחים מהגלות, כמו שכתוב, והיה ביום ההוא יתקע בשופר גדול ובאו האובדים וכו' והנדחים וכו'. כי עיקר קיבוץ גלויות ועיקר הגאולה הכל תלוי בחיבור שני הציפרים הנ"ל, שעליהם נאמר כציפור נודדת מן קינה וכו', כידוע, ועל ידי שופר נתתקן זאת שזה עיקר הגאולה בחינת קיבוץ גלויות. (ליקוטי הלכות נדחים סוף הל' ד')

כן זה הצידיק שיודע להשליך קולות בודאי זכה להקול הנמשך משני הציפרים שמשם עיקר שורש כל הקולות, ומשם עיקר בחינת השלכת קולות, בחינת ירעם אל בקולו נפלאות חסד וגבורה הנ"ל. על כן מאחר שזכה לזה הקול של שני הציפרים על כן הוא יכול לחברם.

וזה בחינת שופר כנ"ל, כי שופר הוא בחינת רוח נבואה הנמשך מהציפרים הנ"ל, בבחינת כשופר הרם קולך הנאמר בישעיה הנביא. וכן מתן תורה שאז היה עיקר התגלות הנבואה היה בקול שופר, כמו שכתוב, וקול שפר חזק מאוד משה ידבר והאלקים יעננו בקול. ועל כן על ידי קול שופר ממשיכין קול נבואה שהוא בחינת קול המחבר

סיפורי

מעשה יג - מהשבעה בעמלר'ם מעשיות שצטמ

בְּקוּלוּ כְּמוֹ כְּלֵי שִׁיר פְּלוֹנִי, וְזֶה הַתְּפָאָר שֶׁיִּכּוֹל לַעֲשׂוֹת בְּקוּלוּ כְּמוֹ כְּלֵי שִׁיר פְּלוֹנִי, וְזֶה הַתְּפָאָר שֶׁיִּכּוֹל לַעֲשׂוֹת בְּקוּלוּ כְּמוֹ כְּלֵי שִׁיר, וְזֶה הַתְּפָאָר שֶׁיִּכּוֹל לַעֲשׂוֹת בְּקוּלוּ כְּמוֹ תֵּף מִמָּשׁ, (שְׁקוּרִין 'פוּיק') כְּאֵלוּ מִפִּי בְּתֵף, וְזֶה הַתְּפָאָר שֶׁיִּכּוֹל לַעֲשׂוֹת בְּקוּלוּ כְּאֵלוּ מוֹרִין בְּקִנֵּי שְׂרָפָה (שְׁקוּרִין 'אוּרְמַאטִיס')²; וְאֲנִי הֵייתִי גַם-כֵּן שָׁם, עֲנִיתִי אֲנִי וְאִמְרַתִּי לָהֶם: קוּלֵי - טוֹב יוֹתֵר מִקּוּלוֹת שְׁלָכֶם! וְהָא רְאָיָה - כִּי אִם אַתֶּם חֲכָמִים כֹּל-כֶּף בְּקוּל נְגִינָה, אִם-כֵּן הוֹשִׁיעוּ אֶת אוֹתָן שְׁתֵּי מְדִינוֹת; וְאֵלוּ הַשְּׁתֵּי מְדִינוֹת, הֵם רְחוֹקִים זֶה מִזֶּה אֶלֶף פְּרָסָאוֹת, וּבְאֵלוּ שְׁתֵּי הַמְּדִינוֹת, כְּשֶׁמִּגִּיעַ הַלֵּלָה אֵין יְכוּלִין לִישׁוֹן, כִּי כְּשֶׁנַּעֲשֶׂה לֵלָה אֲזִי מִתְחִילִים הַכֹּל לִהְיוֹת מִיְלָלִים בְּקוּל יְלָלָה, אֲנָשִׁים וְנָשִׁים וְטֵף, אִם הֵיךְ מִנַּח שָׁם אֶבֶן - הֵיךְ נִמּוּחַ. כִּי בְּלֵלָה הֵם שׁוֹמְעִים קוּל יְלָלָה מְאֹד, וּמִחֲמַת זֶה כָּלֵם מִיְלָלִים אֲנָשִׁים וְנָשִׁים וְכוּ' (וְכֵן מִתְנַהֵג בְּשְׁתֵּי הַמְּדִינוֹת), כִּי בְּמְדִינָה זֹאת שׁוֹמְעִים הַקּוּל יְלָלָה, וּמִיְלָלִים הַכֹּל כְּנִל. וְכֵן בְּמְדִינָה אַחֲרָת גַם-כֵּן, כֵּן, וְשְׁתֵּי הַמְּדִינוֹת הֵם רְחוֹקִים זֶה מִזֶּה אֶלֶף פְּרָסָאוֹת. וְעַל כֵּן אִם אַתֶּם חֲכָמִים כֹּל-כֶּף בְּנְגִינָה, אֶרְאָה אִם תּוּכְלוּ לְהוֹשִׁיעַ אֶת אוֹתָן שְׁתֵּי הַמְּדִינוֹת, אוֹ שְׁתּוּכְלוּ לְכוּן לַעֲשׂוֹת אֶת קוּלֵם (הֵינּוּ שָׁהֵם יִכְנָנוּ לְהוֹצִיא קוּל מִכּוּן כְּמוֹ

ב. תוהמים.

אויף אלע כלי שיר. און דער האט זיך בארימט. אז ער קאן מאכין מיט זיין קול אזוי ווי דאס כלי שיר. און דער האט זיך בארימט. ער קאן מאכין מיט זיין קול אזוי ווי דאס כלי שיר. און דער האט זיך בארימט אז ער קאן מאכין מיט זיין קול אזוי ווי א פויק פונקט. גלייך ווי מע פויקט. און דער האט זיך בארימט. ער קאן מאכין מיט זיין קול אזוי ווי מע שיקט אויס פון איין הורמאטעס און איך בין דארט אויף גיווען (דהיינו דער מיט דעם קרומען האלו וואס ער דערציילט דאס אלץ) האב איך מיך אנגירופן און האב צו זיי גיזאגט מיין קול איז בעסער פון אייערע קולות. וְהָא רְאָיָה. ווארין אז איר זענט יוא אזוינע חכמים אין מוזיקא העלפט זע די צוויי מדינות.

ווארין סע איז פארהאנדן צוויי מדינות. און די צוויי מדינות זענען ווייט איינער פון דער אנדערער טויזינט מייל. און דארט אין די צוויי מדינות אז סע קומט די נאכט קאן מען ניט שלאפן ווארין אז סע ווערט נאכט אזוי הייבן זיי אלע אן צו קלאגין מיט א קול יללה. אנשים ונשים וטף. ווארין ביינאכט. הערט מען דארט א קול יללה זייער (דהיינו א ווייניג קול פון קלאגין) און מחמת דעם מוזין זיי אלע דארט אנהייבן צו קלאגין. מאנען און ווייער און קליינע קינדער. אז סע זאל ליגין א שטיין וואלט ער צוגאסין גינוארין. און אזוי פירט זיך אין די צוויי מדינות. ווארין אין דער מדינה הערט מען דאס קול יללה מוזין זיי אלע קלאגין כנ"ל. און אזוי אין דער אנדערע מדינה איז אויף אזוי. און איין מדינה פון דער אנדערער איז ווייט טויזינט מייל. בכך אז איר זענט אזוינע חכמים אין מאזיקא. (דהיינו איר קאנט שפילן און זינגען) העלפט זע די צוויי מדינות. אדער מאכט קאטשע נאך

ת סיפורי מעשה יג - מהשבעה בעמליר'ם מעשיות

קול ה'ללה הנשמע שם). ואמרו לו (הינו החכמים הנ"ל אמרו לזה שצנארו עקם): התוליד אותנו לשם? ואמר: הן, אני מוליד אתכם לשם. ונתעוררו כלם לילד לשם. והלכו ובאו לשם (הינו לאחת משתי המדינות הנ"ל). כשבאו לשם, כשהגיע ה'ללה, היה פנ"ל שהיו כלם מ'ללים מאד פנ"ל, וגם החכמים הנ"ל גם-כן היו מ'ללים (וממילא ראו פנדאי שאינם יכולים להושיע את אותן המדינות). ואמר להם (הינו זה שצנארו עקם אמר אל החכמים הנ"ל): על כל פנים, תאמרו לי מהיכן בא זאת שנסמע קול ה'ללה הנ"ל פנ"ל? אמרו לו: ואתה יודע? השיב: אני יודע בנדאי.

פי יש שני צפריים, אחד זכר ואחת נקבה, והם רק זוג אחד בעולם; ונאכדה הנקבה, והוא הולך ומחפש אותה, והיא מחפשת אותו; והיו מחפשים הרבה

דאס קול (דהיינו דאס קול ה'ללה וואס מע הערט דארט מאכט נאך דאס קול) האבין זיי צו אים גיזאגט. וועסטו אונד אהין פירין. האט ער גיזאגט. יוא. איך פיר אייך אהין. האבין זיי זיך אויף גיהויבין אלע אהין צו גיין.

זענען זיי גיזאנגען און זיי זענען אהין גיקומען (דהיינו צו איין מדינה פון די צוויי מדינות הנ"ל) ווי סע גיקומען נאכט. איז גיווען אזוי ווי תמיד. זיי האבין אלע אנגיהויבין צו קלאגין און די חכמים האבין אויך גיקלאגט. (האבין זיי שוין גיזעהן אז זיי קענען זיי ניט העלפין) האט ער צו זיי גיזאגט (דהיינו דער וואס האט גיהאט איין קומען האלו האט גיזאגט צו די חכמים הנ"ל) על כל פנים. זאגט מיר פון וואנעט איז דאס קול ה'ללה וואס מע הערט דארט פון וואנעט איז דאס קול. האבין זיי צו אים גיזאגט. און דו ווייסט. האט ער גיענפערט. איך ווייס יוא.

ווארין סע איז פארהאנדן צוויי פייגיל. איינער איין ער און איינער א זי, און די פייגיל זענען נאר איין פאר אויך דער וועלט איז די זי פארפאלין גינארין. זוכט ער זי און זי זוכט אים. האבין זיי

לקט רמזים

כשה אובר, שנתעונו מן הדרך עד שאין אנו יכולין לשוב לדרך הישר למצוא את דודנו הוא ה' יתברך. ואנו מבקשין את שאהבה נפשנו ואין יכולין למצוא בבחינת על משכבי בלילות, דהיינו בגלות, בקשתי את שאהבה נפשי בקשתי ולא מצאתיו. כי כבר נתעינו כל כך עד שאין אנו שומעין את הקול, ואפילו כששומעין לפעמים אין אנו מכירין את הקול. וכמו שמבואר על פסוק, תעיתי, עיני שם. וכן ה' יתברך, כביכול, אינו יכול לקרב את עצמו אלינו כי עונותינו מבדילים בינינו ובינו. וכמו שכתוב, כי אם עונותיכם היו

הכלל, כי השתי ציפרים שנתעו זה מזה הם מרמזים על גלות השכינה, שעל זה נאמר, כציפור נודדת מן קינה, שהיא השכינה, כן איש נודד ממקומו, שהוא קודשא בריך הוא, כמובא בתיקוני זוהר. כי בזמן שבית המקדש היה קיים על מכונו היו שני הכרובים פנים בפנים ואחר החורבן היו בהחזרת פנים וכו'. והשכינה היא כנסת ישראל, דהיינו שכנית אלקותו השוכן בתוך כל אחד מישראל שצריכין לחברו וליחדו בקשר אמיץ לשורשו לה' יתברך שהוא מרומם על הכל. ובעונותינו בגלות כולנו כצאן תעינו בחינת תעיתי

סיפורי מעשה יג - מהשבעה בעמליר'ם מעשיות תא

זֶה אֶת זֶה עַד שֶׁנִּתְעוּ, וְרָאוּ שְׂאֵינָם יְכוּלִים לְמַצֵּא אֶחָד אֶת חֲבֵרוֹ, וְנִשְׁאַרוּ עוֹמְדִים, וְעָשׂוּ לָהֶם קִנְיָם. זֶה הַצָּפוֹר עָשָׂה לוֹ קֵן סְמוּף לְמַדִּינָה אַחַת מִשְׁתֵּי הַמְּדִינוֹת הַנִּזְכָּר, וְלֹא סְמוּף מִמֶּשׁ, רַק שְׁבַעֲרָף קוֹל הַצָּפוֹר הוּא סְמוּף, כִּי יְכוּלִים לְשַׁמֵּעַ הַקוֹל שֶׁל הַצָּפוֹר בְּאוֹתוֹ הַמְּדִינָה מִמְּקוֹם שֶׁעֲמַד שָׁם, וְעָשָׂה לוֹ קֵן. וְכֵן הִיא עֲשֵׂתָהּ לָהּ גַם-כֵּן קֵן סְמוּף לְמַדִּינָה הַשְּׂנִיָּה (הַיְנוּ גַם-כֵּן כַּנִּזְכָּר שֶׁהוּא סְמוּף מִחֲמַת שִׁיכוּלִים לְשַׁמֵּעַ שָׁם הַקוֹל כַּנִּזְכָּר). וְכִשְׁמַגִּיעַ הַלֵּילָה, אֲזִי אֵלּוּ הַזּוֹג צִפְרִים מִתְחִילִים כָּל אֶחָד וְאֶחָד לְלַל בְּקוֹל יְלָלָה גְדוֹלָה מְאֹד, כִּי כָּל אֶחָד מְלַל עַל זוֹגוֹ כַּנִּזְכָּר. וְזֶהוּ הַקוֹל יְלָלָה שֶׁנִּשְׁמַע בְּאֵלּוּ שְׁתֵּי הַמְּדִינוֹת (אֲשֶׁר מִחֲמַת אוֹתוֹ הַקוֹל יְלָלָה כְּלָם מְלִלִים מְאֹד וְאֵינָם יְכוּלִים לִישֹׁן). אֶף לֹא רָצוּ לְהֶאֱמִין זֹאת, וְאָמְרוּ

זִיף זִייעַר לֵאנֶג גִּזוּכְט. אֵינֶס דָּאס אַנדֶערֶע. בִּיז זִי זִיעֶנען פֿאַר עֶרֶט גִּינֶוּאַרִין. און זִי האָבִין גִּזְעֶהן אַז זִי קֶענען זִיף שׁוִין נִיט גִּיפִיעֶנען אֵינֶס דָּאס אַנדֶערֶע. זִיעֶנען זִי גִיבֶליבֶן שְׁטִיין. און זִי האָבִין זִיף גִּימאַכְט נֶעסְטִין. דֶער עַר האָט זִיף גִּימאַכְט אַ נֶעסְט לֶעבִין אֵינֶן מְדִינָה פֿון דִי צְנוּי מְדִינֹת. און נִיט רֶעכְט נָאַהֶנט נָאַר וְוֶעדֶליג דָּאס קוֹל פֿון דֶעם פּוִיגֶיל הֵיסְט דָּאס נָאַהֶנט וְוֶאַרִין פֿון דֶעם אָרְט וּוי עַר האָט זִיף גִּימאַכְט אַ נֶעסְט קֶאַן מֶען שׁוִין פֿון דָּאַרְט הֶערִין זִיין קוֹל אִין דֶער מְדִינָה. און אַזוֹי זִי האָט זִיף אױף גִּימאַכְט אַ נֶעסְט לֶעבִין דֶער אַנדֶערֶער מְדִינָה. (דֶהיִינוּ אױף אַזוֹי נִיט רֶעכְט נָאַהֶנט. נָאַר פֿון דָּאַרְט קֶאַן מֶען שׁוִין הֶערִין אִיר קוֹל דָּאַרְט) און אַז סֶע קוֹמְט דִי נַאכְט. אַזוֹי הֵיבִין אָן דִי פֿאַר פֿיִיגֶיל צו קְלֶאַגִין. וְוֶאַרִין עַר קְלֶאַגְט אױף אִיר. און זִי קְלֶאַגְט אױף אִים. קְלֶאַגִין זִי זִייעַר מִיט אַ גְרוִיס קוֹל יְלָלָה. און דָּאס אִיז דָּאס קוֹל יְלָלָה. וְוֶאַס מֶע הֶערְט אִין דִי צְנוּי מְדִינֹת. וְוֶאַס מִחֲמַת דֶעם קוֹל מוֹזִין זִי אַלֶע קְלֶאַגֶן דָּאַרְט און קֶענען נִיט שְׁלֶאַפִין. (אַזוֹי האָט דֶער קוֹמְעֶר הֶאַלֶז זִי אַלֶז דֶערצִיילֶט) לױשְׁמִיר זִי הַאָבִין אִים דָּאס נִיט גִינֶוּאַלְט גְלִיבִין. הַאָבִין זִי צו אִים גִינֶוּאַט. וְוֶעסְטוּ אונֶז אַהִין פֿירִין (דֶהיִינוּ

לְקַט רְמוּזִים

תפילות של כנסת ישראל לה' יתברך. וזה בחינת מה שהצדיק מלביש התפילה בסיפורי מעשיות, כי מגודל הקטרוגים אי אפשר להעלות התפילה כפשוטו והוא צריך להלביש התפילה בסיפורי מעשיות, ואזי במקומו שמוציא הקול אין שומעין הקול כלל, כי נדמה שמספר מעשה בעלמא אבל למעלה במקומו שומע ה' יתברך על ידי זה קול תפילת עמו ישראל ברחמים שהוא קול כנסת ישראל שנשלך אליו יתברך על ידי הצדיק כנ"ל. והצדיק צריך שידע לעשות כל מיני קולות שבעולם, כי צריך להעלות את קול צעקתו של כל אחד, ולהפך להשליך קול כרוז לכל אחד ואחד לפי מקומו ושעתו לכל מקום שהוא, וצריך

מבדילים וכו'. והצדיק צריך לקרב ולחבר קודשא בריך הוא ושכינתה, לקרב כנסת ישראל לה' יתברך, ואי אפשר לקרבם כי אם על ידי השלכת קולות, שצריך להשליך הקול של ה' יתברך לכנסת ישראל לכל מקום שהם. וזה בחינת מה שמלביש את התורה בסיפורי מעשיות שזהו בחינת השלכת קול ה' יתברך לכנסת ישראל, כי כאן במקומו אין נשמע קול התורה והכרוז הגדול כלל, כי נדמה שמספר איזה מעשה בעלמא, אבל שם כשמגיע למי שצריכין הוא שומע קול כרוז התורה היטב על ידי המעשה הזאת. נמצא, שהוא בחינת השלכת קול ה' יתברך שהוא קול התורה לכנסת ישראל. וכן להיפך צריך להשליך קול

תב סיפורי מעשה יג - מהשבעה בעמליר'ם מעשיות

לו: הַתּוֹלֵךְ אוֹתָנוּ לְשֵׁם? וְאָמַר הָזֶן, (אֲנִי יָכוֹל לְהוֹלִיךְ אֶתְכֶם לְשֵׁם), אַף אֵין אַתָּם יְכוּלִים לְבוֹא לְשֵׁם, כִּי פְשַׁתְתֶּקְרְבוּ לְשֵׁם - לֹא תוּכְלוּ לְסַבֵּל אֶת קוֹל הַיְלָלָה. מֵאַחַר שְׂגָם כָּאֵן אֵין אַתָּם יְכוּלִים לְסַבֵּל, וְאַתָּם מְכַרְחִים גַּם-כֵּן לִיְלָל כַּנִּל, כְּשֶׁתִּגְיַעוּ לְשֵׁם לֹא תוּכְלוּ לְסַבֵּל כָּלֵל.

צו די פייגיל) האט ער גיזאגט יוא. איך קאן אייך פירין אהין. לושמיר נוי קאנט איר קומען אהין. מיידוץ דא קאנט איר נישט אויס שטיין דאס קול יללה. און איר מוזט אלע קלאגין. אז איר נועט אהין קומען. נועט איר זיך שוין גאר נישט קאנען אויסשטיין דאס קול יללה.

לקט רמזים

אל חכך שפר. וזה בחינת קול השופר הולך וחזק מאוד משה ידבר והאלקים יעננו בקול. ופירש רש"י, כשהיה משה מדבר היה הקדוש ברוך הוא מסייעו לתת בו כח להיות קולו מגביר ונשמע וכו'. כי משה הוא בחינת הצדיק הנ"ל שמשליך קולו לכל אחד מישראל לכל מקום שהוא, וה' יתברך מסייע לו על ידי זה שיהיה נשמע קולו למרחקים לכל אחד ואחד, שזהו בחינת קול השופר בחינת ויהי קול השפר הולך וחזק וכו'. וזהו הולך וחזק מאוד, מאוד זה סטרא דמותא, שאפילו המונחים בסטרא דמותא חס ושלום, שהוא הסטרא אחרא הוא מחזק ומחייה אותם ומעוררם ומקיצם לה' יתברך כי הוא משליך קולו למרחקים עד שמגיע קולו לכל אחד ואחד אפילו אם הוא במקום שהוא, כי הקדוש ברוך הוא מסייעו על זאת שיהיה קולו נשמע למרחוק, בבחינת משה ידבר והאלקים יעננו בקול כנ"ל.

כי בחינת השלכת קולות נמשך משם מבין שני הכרובים שהם שני הציפרים שמשם הנבואה, בבחינת מה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה על שמואל הנביא, ושמואל שכב וכו'. ומובא בפירושו רש"י שם, זהו שאמר ירעם אל בקולות נפלאות וכו', עיין שם דברינו במקום שנרשם ענין זה. וצריך לסדר הכל כסדר ואז תראה איזה רמזים במעשה הנוראה הנ"ל. והכלב שהיה מגרר עצמו בשלג אחר הצידה אפשר מרמז על ענין ועשו אחיו בא מצדו שנאמר על ענין ראש השנה,

להשליך לו קול כזה שהוא יוכל לשמעו ולהתעורר על ידו. וכל זה הוא בחינת קול השופר שתוקעין בראש השנה שהוא יום הזכרון, ועיקר הזכרון על ידי השופר, כמו שכתוב, זכרון תרועה. כי השופר כלול מכל הקולות שבעולם מעילא לתתא ומתתא לעילא, כמרומז בזהר הקדוש, אתר דקלא נפיק מנה איקרי שופר וכו'. וכן בזהר פרשת אמור מבואר ועל דא בעינן לזמנא שופר ולכוונא דביה כלילן קליה וכו'.

וזה שאיתא ששופר הוא להזכיר את ישראל לעוררם לתשובה בבחינת עורו ישנים מתרדמתכם וכו', בחינת היתקע שופר וכו'. וכן איתא ששופר הוא כדי להזכיר אותו יתברך שירחם עלינו כמבואר בדברי רבותינו זכרונם לברכה כמה פעמים ששופר הוא כדי שיזכור לנו עקדת יצחק ושיעורר רחמיו, כמו שאיתא, ויהיב להון עיטא לאתערי רחמי. ובמה, בשופר. כי באמת שופר כלול משניהם, משני הקולות של בחינת שני הציפרים הנ"ל שהם בחינת מעילא לתתא ומתתא לעילא, להשליך קולו יתברך לנסת ישראל להזכירם שישבו אליו מכל מקום שהם, ולהיפך להשליך קול נסת ישראל אליו יתברך לעורר רחמיו ולהזכירו זכות אבותינו שישבו אלינו. כי קול השופר הוא בחינת קול שני הציפרים הנ"ל שהם בחינת שני הכרובים שהיו על הארון שמשם יוצא קול הנבואה, כמו שכתוב, וישמע את הקול וכו' מבין שני הכרובים. וקול הנבואה הוא בחינת קול השופר בבחינת כשופר הרים קולך. וכתב,

סיפורי מעשה יג - מהשבעה בעמליר'ם מעשיות תג

וביום (אי אפֿשר לבוא לשם פי ביום) אי אפֿשר לסבל השמחה שיש שם, פי ביום מתקבצים שם צפּרים אצל כל אחד ואחת מהזוג הנ"ל, והם מנחמים ומשמחים את כל אחד ואחת מהזוג הנ"ל בשמחות גדולות מאד מאד, ואומרים להם דברי תנחומין, שצדין אפֿשר שתמצאו זה את זה עד שביום אי אפֿשר לסבל את גדל השמחה שיש שם. וקול הצפּרים שמשמחים אותם אינו נשמע למרחוק, רק בפְּמגיעים לשם; אבל קול הזוג הנ"ל שמייללים בלילה - הוא נשמע למרחוק; ואי אפֿשר לבוא לשם מחמת זה כנ"ל. אמרו לו (הינו החכמים הנ"ל אמרו לזה שצנארו עקום): ואתה יכול לתקן זאת? השיב: אני יכול לתקן, פי אני יכול לעשות ולכונן כל הקולות שבעולם (הינו שכל מיני קולות שבעולם הוא יכול להוציאם בקולו, ולכונן ממש כמו אינה קול שיהיה); גם אני יכול להשליך קולות, הינו, פי אני יכול להשליך קול, שפכאן - במקום שאני

און פייטאג קאן מען דאָרט די שמחה ניט אויסשטיין. ווארן ביי טאג קומען זיך דאָרט צום אויף פייגיל צו איטליכן באזונדער. דהיינו צו אים און צו איר. און זיי טרייסטין זיי און מאכין זיי פרייליך מיט זייער גרויסע שמחות. און זיי ביידין זיי אויס און טרייסטין זיי. איר נועט זיך נאך אפוזוכין. איינס דאס אנדערע. און זיי מאכין זיי זייער פרייליך. ביי ביי טאג קאן מען דאָרט די שמחה ניט אויסשטיין. און דאס קול פון דער שמחה הערט מען ניט ווייט. נאר אז מען קומט אהין. אפער דאס קול יללה דאס הערט מען ווייט. קאנט איר דרייער אהין ניט קומען. האבין זיי צו אים גיזאנט. קאנסטו דאס פאררעכטין. האט ער גיענפערט יוא. איך קאן דאס פאר רעכטין. ווארין איך קאן נאך מאכין אלע קולות פון דער נועלט. און וינדער איך קאן ווארפין קולות. דהיינו איך קאן ווארפין א קול. וואס דא ווי איך לאז ארויס דאס קול. זאל מען דאס קול נאר ניט הערין.

לקט רמזים

שם שעשה כן והשקית קול היללה. רק שמספר ענין אחר שהראה להם שיכול להשליך קולו עיין שם. אך הענין נראה לי על דרך שאמרו רז"ל בענין קץ הגאולה (שזה בחינת התקרבות הצפרים זה לזה שהוא בחינת יחוד קוב"ה ושכינתיה ולהשקית יללתם) שיש ב' בחינות. בחינת בעתה ובחינת אחישנה. והנה בחי' אחישנה שזה תלוי בתשובה של כלל העולם. מובן ממילא שאי אפשר לתקן זאת עד שישבו כולם בתשובה, ומזה מובן ממילא שכאן מדבר מענין התקרבות הציפורים אשר יהיה בעתה ועל כן לא היה יכול לגמור הדבר תיכף מאחר שאין בעתה עדיין ומוכרח להתעכב עוד

כמו שאיתא בזוהר הקדוש, עיין שם והבן. (ליקוטי הלכות נדרים הלכה ד' אות כ"ד) לענין מה שהתפאר הצואר העקום שיכול לעשות בצוארו כל מיני קולות שבעולם ושיכול להשליך קולות למרחוק. ויש לו הסכמה על זה מהמדינה שהיו בקיאים מאוד בחכמת המוזיקא והראה להם שהוא בקי יותר מהם בזה ושיכול להשליך קולות. וסיפר להם ענין שלם בזה, ובאמת אינו מובן שם. כי מה שהתפאר נגדם שיכול להשקית קול הילל והכביה שיש לשתי המדינות רחוקים זה מזה אלף פרסאות, והיינו על ידי שיכול להשליך קולות ולקרב הציפורים הרחוקים שנתעו זה מזה. וע"י שישליך קולות אליהם. ובאמת אינו מבואר

תד סיפורי מעשה יג - מהשבעה בעמליר'ם מעשיות

מוציא הקול, לא יהיה נשמע הקול כלל, רק ברחוק יהיה נשמע שם הקול. ועל כן אני יכול להשליך את הקול של הצפורה, שניגיע סמוך למקום הצפורה, וכן להשליך קול הצפורה, שניגיע סמוך למקום הצפורה, ולהמשיכם יחד על-ידי-זה, (ועל-ידי-זה יתקן כל הנ"ל).

אף מי יאמין זאת? והולך אותם לתוף איזה יער. ושמעו כמו אחד שפותח את הדלת, וחוזר וסוגרו ונועלו בכריח (שקורין 'קלאמקא'), ונשמע קול ההכאה (של הקלאמקא), ומורה בקני שרפה¹ (שקורין 'ביקס'), ושולח את הכלב לחטף (את הדבר שהיה מורה); והכלב הזה מתחבט וגורר את עצמו בתוף השלג (בלשון אשפנז גיגראזניט אין שנייא). וכל זה שמעו אלו החכמים והסתכלו - ולא ראו דבר. גם לא שמעו ממנו (הינו מן זה שצנארו עקם), שום קול כלל, (רק שזה שצנארו עקם, היה משליך קולות באלו, ועל כן שמעו אלו הקולות, וממילא ראו שהוא יכול לעשות כל הקולות ולכנסם ממש, וגם להשליך קולות, ועל כן יוכל לתקן את כל הנ"ל. ולא ספר יותר בזה ג. יורה ברובה.

נאר ווייט זאל מען דארט דאס קול הערין דריבער קאן איף ווארפין דאס קול פון איר צו אים. דהיינו דאס קול וואס איף וועל איר נאך מאכין זאל אַנקומען נאהנט צו דעם אָרט וואו ער איז. און אזוי קאן איף ווארפין זיין קול אז סע זאל אַנקומען נאהנט צו איר. און דורך דעם וועל איף זיי צום אויף ציהען. (ביז ער וועט זיי צום אויף ברענגען).

לושמיר ווער וועט דאס אים גלייבין. איז ער גיגאנגען און ער האט זיי גיפירט אין א וואלד אריין. האבין זיי גיהערט. אזוי ווי איינער עפינט אויף א טיר און פארמאכט זי ווינער און טוט א קלאפ מיט דער קלאימקע. און שיסט אויס מיט א ביקס. און שיקט נאך דעם הונט אז ער זאל חאפין. און דער הונט האט גיגראזניט אין שניי. און דאס האבין זיי אלץ גיהערט. און זיי האבין זיך אום גיקוקט. האבין זיי ניט גיזעהן קיין שום זאך און פון איהם האבין זיי אויף ניט גיהערט קיין שום קול. (נאר ער דהיינו דער קרומער האלו האט ער עס גינארפין אזוינע קולות. האבין זיי זיך שוין גיזעהן אז ער קאן נאך מאכן אליילי

לקט רמזים

להשליך קולות ולגמור התיקון בשלימות. רק שלא הגיע העת עדיין. על כן לא הודיע להם רק חסרון שלימותם שלא הגיעו עדיין לשלימות הענין בזה, וצריכין כולם רק לקבל השלימות ממנו. ואז כשיזכו כולם לזה אולי יגיע העת לגמור התיקון ע"י הנ"ל בשלימות גם בבחינת בעתה.

(רמזי המעשיות להרב מטשעהרין)

עד שיהיה העת והזמן לזה, רק שגם אז לא יוגמר התיקון כ"א ע"י השלכת הקולות הנ"ל. וע"כ לא היה יכול לגמור הדבר כעת. והראה להם הדבר הזה שיכול להשליך קולות בדברים חיצונים קצת כגון הבית שנפתח והדלת נסגר וכן מה שירה בקנה שריפה וכו'. וכל זה מחמת שאז עדיין היה הענין של השלכת קולות מלוכש בדברים חיצונים. רק אעפ"כ הבינו שדבריו אמיתיים ויכול

סיפורי מעשה יג - מהשבעה בעמליר'ם מעשיות תה

הענגן ומובן שדלג בכאן). נמצא, שיש לי הספמה מאותו המדינה שקולי נפלא מאד, ואני יכול לעשות כל מיני קולות שבעולם כנ"ל. ועתה אני נותן לכם זאת במתנה גמורה לדרשה - שתהיו כמוני. ונעשה שם שמחה גדולה וחדנה רבה מאד.

ביום החמישי גם-כן היו שמחים, וזכרו הזוג את הבעטליר שהיה לו חטוטרות (שקורין 'הוקיר'), והיו מתגעגעים מאד: איך לוקחים בכאן את אותו הבעטליר ההוקיר? כי אם היה הוא בכאן, היתה השמחה גדולה מאד! והנה הוא בא, ואמר: הנני! הנה באתי על החתנה. ונפל עליהם, וחיבק ונשק אותם, ואמר להם: בתחלה ברכתי אתכם שתהיו כמוני, ועתה אני נותן לכם במתנה לדרשה שתהיו כמוני, ואין אני בעל חטוטרות (הינו הוקיר) כלל, רק אדרכא יש לי כתפים כאלו (שקורין 'פלייציס'), שהם בחינת "מעט מחזיק את המרבה", ויש לי הספמה על זה: כי פעם אחת היה שיחה וספור, שהיו אנשים מתפארים עצמם בבחינה זו, שכל אחד ואחד היה מתפאר שיש לו בחינה זו של מעט מחזיק את המרבה; ומאחד מהם היו מחיכים ושוחקים ממנו, והשאר שהתפארו בבחינה זו, של מעט מחזיק את המרבה, נתקבלו דבריהם. אבל בחינת מעט מחזיק את המרבה שיש לי, הוא גדול מכלם. כי

קולות און ער קאן ווארפין קולות). (און ווייטער האט ער דא ניש דערציילט. און סע גייט דא נאך אפ). נמצא האב איך א הספמה פון דער מדינה. אז איך האב זייער א וואויל קול און איך קאן נאך מאכין אלע קולות פון דער וועלט. היינט שענק איך אייך דאס במתנה גמורה דרשה גישאנק אז איר זאלט זיין אזוי ווי איך. איז דארט גינוארין א גרויסע שמחה און א גרויסע חדנה זייער.

דעם פיפטין טאג. זענען זיי אויך פרייליך גינוען. האבין זיי זיך דערמאנט אין דעם בעטלער וואס ער איז גינוען א הויקער. און זיי האבין זייער גיבענקט ווי נעמט מען אהער דעם בעטלער דעם הויקער. ווארין אז ער זאל דא זיין וואלט מען זייער פרייליך גינוען. אין דעם קומט ער אן. און זאגט איך בין דא. איך בין גיקומען צו אייך אויף דער חתונה. און איז זיי ארום גיפאלין. און האט זי גיהאלזט און גיקושט. און האט צו זיי גיזאגט. פריי האב איך גיבענטשט אז איר זאלט זיין אזוי ווי איך. היינט שענק איך [אייך] דרשה גישאנק. אז איר זאלט זיין אזוי ווי איך. און איך בין גאר קיין הויקער ניש. אדרכא. איך האב אזוינע פלייצעס. וואס זיי זענען מועט מחזיק את המרובה און איך האב דרויף איין הספמה.

ווארין אמאל איז גינוען איין שמוס וואס מענטשן האבין זיך בארימט מיט דער זאך. איטליקער האט זיך בארימט אז ער האט די זאך פון מיעוט מחזיק את המרובה (פלומר א קליין ארט ואל האלטין פיל) האט מען פון איינעם גילאכט. און די איבריגע וואס זיי האבין זיך בארימט. מיט דער זאך פון מיעוט מחזיק את המרובה. זענען יוא גיפעלין. אבער מיין מיעוט מחזיק את המרובה. איז גרעסער

תו סיפורי מעשה יג - מהשבעה בעמליר'ם מעשיות

אָחד מֵהַנְּלִי הַתְּפָאָר שֶׁהֵמַח שָׁלוֹ הוּא בַּחֲנִינָה מְעַט מִחֲזִיק אֶת הַמְּרָבָה, כִּי הוּא נוֹשֵׂא בְּמַח שָׁלוֹ אֲלֵפִים וּרְבָבוֹת אֲנָשִׁים עִם כָּל הַהֲצַטְרָכוֹת שֶׁלָּהֶם (וְכָל הַתְּנַהֲגוֹת שֶׁלָּהֶם), וְכָל הַהֲנִיּוֹת וְהַתְּנוּעוֹת שֶׁלָּהֶם, הַכֹּל כְּאִשּׁוֹר לְכָל הוּא נוֹשֵׂא בְּמַחוֹ, וְעַל-כֵּן הוּא מוֹעֵט מִחֲזִיק אֶת הַמְּרָבָה, כִּי מַחוֹ נוֹשֵׂא כָּל-כָּף אֲנָשִׁים עִם וְכוּ' כַּנִּל; וְשָׁחֲקוּ מִמֶּנּוּ, וְאָמְרוּ, כִּי הָאֲנָשִׁים אֵינָם כָּלוּם, וְהוּא אֵינּוּ כָלוּם; וְנִעְנָה אָחָד וְאָמַר: אֲנִי רְאִיתִי מְעַט מִחֲזִיק אֶת הַמְּרָבָה כֹּזֵב.

כִּי פַעַם אַחַת, רְאִיתִי הֵר שֶׁהָיָה מִנְּח עָלָיו הַרְבֵּה זָכָל וְטִנוּף, וְהָיָה חֲדוּשׁ אֲצִלִּי: מֵהֵיכָן בָּא עַל הֵר הַזֶּה כָּל-כָּף זָכָל וְטִנוּף? וְהָיָה שָׁם אָדָם אָחָד אֲצֵל אוֹתוֹ הָהָר, וְאָמַר: כָּל זֶה מִמֶּנִּי. כִּי אוֹתוֹ הָאָדָם הָיָה יוֹשֵׁב שָׁם אֲצֵל אוֹתוֹ

פּוֹן זֵי אֲלַע. וְאֵרִינ אֵינְעֵר פּוֹן זֵי הָאֵט זֵיךְ בְּאֵרִימֵט אֲזוּ וִינ מוֹח אִיז א מוֹעֵט מִחֲזִיק אֶת הַמְּרוּבָה. וְאֵרִינ עַר טְרָאגֵט אוֹיף זֵינ מוֹח אֲלֵפִים וּרְבָבוֹת מְעַנְטֶשֶׁן. מִיט גָּאָר זֵייעֶר הֲצַטְרָכוֹת מִיט אֲלַע זֵייעֶר הַנְּהָגוֹת מִיט גָּאָר זֵייעֶר הַנְּוִיּוֹת מִיט זֵייעֶר הַנְּנוּעוֹת. טְרָאגֵט עַר דָּאָס אֲלֵךְ. גָּאָר אוֹיף זֵינ מוֹח. אִיז עַר זֵיךְ א מוֹעֵט מִחֲזִיק אֶת הַמְּרוּבָה. וְאֵרִינ א שְׁטִיקֵל מוֹח זָאָל אוֹיף זֵיךְ טְרָאגֵינ אֲזוּי פִּיל מְעַנְטֶשֶׁן מִיט גָּאָר זֵייעֶר הֲצַטְרָכוֹת וְכוּ' (דְּרוּם הֵיסֵט עַר א מִיעוּט מִחֲזִיק אֶת הַמְּרוּבָה דְּהֵינּוּ א שְׁטִיקֵל אָרֵט הָאֵלֵט אוֹיף זֵיךְ און טְרָאגֵט אֲזוּי פִּיל דְּהֵינּוּ דָאָס שְׁטִיקֵל מוֹח טְרָאגֵט אֲזוּי פִּיל מְעַנְטֶשֶׁן מִיט גָּאָר זֵייעֶר זָאָכִין וְכוּ' כַּנִּל) הָאֵט מְעַן אוֹיִס אִים גִּילֵאכֵט. און זֵי הָאָבִין זֵיךְ דָּאָרֵט אֲנָגִירוּפִין. דוּ בִיסֵט נִישֵׁט. און דֵינַע לֵייט זְעַנְען נִישֵׁט. הָאֵט זֵיךְ אֵינְעֵר אֲנָגִירוּפִין און הָאֵט גִּזְאָגֵט. אֵיךְ הָאָב גִּזְעֵהן אֲזוּי א מִיעוּט מִחֲזִיק אֶת הַמְּרוּבָה. וְאֵרִינ אֲמָאָל בֵּין אֵיךְ פִּיר גִּזְאָנְגֵעֵן. פָּאָר א בָּאָרְג. הָאָב אֵיךְ גִּזְעֵהן. סַע אִיז אוֹיף דַעַם בָּאָרְג גִּינְוֵעֵן זֵייעֶר אֲסָאָף מִיסֵט און טִינוּף. אִיז. בֵּי מִיר א חֲדוּשׁ גִּינְוֵעֵן. פּוֹן וְאֵנַעֵט קוּמֵט אוֹיף דַעַם בָּאָרְג. אֲזוּי פִּיל מִיסֵט און טִינוּף. אִיז דָּאָרֵט גִּינְוֵעֵן א מְעַנְטֶשֶׁן לְעֵבִין דַעַם בָּאָרְג. הָאֵט דַעַר מְעַנְטֶשֶׁן

לְקַט רְמוּזִים

בו ונקראים על שמו (ועיין בליקוטי תנינא במאמר תקעו תוכחה סי' ח) והם ממש כמשל הזבל שהיה מפוזר הרבה מאוד על ההר, והאיש שהיה יושב על ההר התפאר עצמו שהיה הכל ממנו.
(רמזי המעשיות להרב מטשעהרין)

אנ"ש היו אומרים שזה מרמז על מנהיגים מפורסמים שונים שלא מצד הקדושה, שהם חושבים שהם ראויים להנהיג מכיון שיש להם הרבה אנשים, ובחיי מוהר"ן (סימן תקל"ז) כתב מוהרנ"ת, שרבינו אמר על אחד מהם שעקר ראשם של אלף אנשים.
(לוי'ת ח)

כי הוא נושא במוח שלו אלפים ורבבות אנשים וכו': לענין שהיו שוחקין מזה שהתפאר שהמוח שלו הוא מועט מחזיק את המרובה. ועיין שם בפנים המשל שאמרו עליו, מובן שם שבזה הודיע לו עוצם הטעות שלו מהיפך אל היפוך ממש שהרי נדמה לו שהוא נושא כולם על מוח שלו היינו כי קיומם ותועלתם וכל הטוב שיש בהם הכל רק ממוחו, ולבסוף הוא בהיפוך ממש שכל הזבל והפסולת שיש בכל אחד מהם הכל על ידי שהוא נושא אותם על מוחו ומנהיג אותו כפי דעתו. ועל ידי זה הוא מוסיף בהם פסולת הרבה ומבאיש ריח נשמתם שלו כל אלו הנאחזים

סיפורי מעשה יג - מהשבעה בעמלר'ים מעשיות תז

הָהָר, וְהַשְּׁלִיף שָׁם תָּמִיד עַל אוֹתוֹ הָהָר זָבַל וּפָרַשׁ שְׁלוֹ מֵאֲכִילָהּ וּשְׁתִּיָּהּ שְׁלוֹ, וְטַגְף שָׁם, עַד שֶׁעַל יָדוֹ נִתְרַבָּה הַזָּבַל וְהַטְנוּף שָׁם עַל אוֹתוֹ הָהָר; נִמְצָא שָׁזָה הָאִישׁ הוּא מְעַט מִחֲזִיק אֶת הַמְרַבָּה, כִּי עַל-יָדוֹ נִתְרַבָּה הַזָּבַל כָּל-כָּף (כֵּן הוּא בְּחִינַת מְעַט מִחֲזִיק אֶת הַמְרַבָּה שֶׁל הָאִישׁ הַנ"ל שֶׁהִתְפָּאֵר בְּמַחוֹ שֶׁמִּחֲזִיק כַּמָּה אֲנָשִׁים כַּנ"ל). וְאַחַד הַתְּפָאֵר שֵׁישׁ לוֹ בְּחִינַת מְעַט מִחֲזִיק אֶת הַמְרַבָּה, כִּי יֵשׁ (לו) חֲתִיכַת מְדִינָה, שֶׁהִיא מוֹצִיָּאָה פְרוֹת הַרְבֵּה, וְאַחֲרֵי-כֵן כְּשֶׁמִּחְשָׁבִין אֶת הַפְרוֹת שֶׁהוֹצִיָּאָה הַמְדִינָה, רוֹאִין שֶׁהַמְדִינָה אֵינָה מִחֲזִיקַת מְקוֹם כָּל-כָּף כְּמוֹ הַפְרוֹת, כִּי אֵין בָּהּ מְקוֹם כָּל-כָּף לְהַחֲזִיק כָּל-כָּף פְרוֹת, נִמְצָא שֶׁהִיא בְּחִינַת מְעַט מִחֲזִיק אֶת הַמְרַבָּה. וְהוֹטְבוּ דְבָרָיו, כִּי בְּאַמְת, בְּנֹדָאֵי הוּא בְּחִינַת מְעַט מִחֲזִיק אֶת הַמְרַבָּה. וְאַחַד אָמַר שֵׁישׁ (לו) פְּרָדֵס נִפְלֵא מְאֹד, שֵׁישׁ שָׁם פְרוֹת וְכו', וְנוֹסְעִים לְשָׁם כַּמָּה וְכַמָּה בְּנֵי אָדָם וּשְׁרָרוֹת, כִּי הוּא פְּרָדֵס נָאָה מְאֹד, וּבִקְיִן נוֹסְעִים לְשָׁם כַּמָּה בְּנֵי אָדָם וּשְׁרָרוֹת לְטִיֵּל שָׁם, וּבְאַמְת אֵין בְּהַפְרָדֵס מְקוֹם כָּל-כָּף שִׁחֲזִיק כָּל-כָּף אֲנָשִׁים, וְעַל כֵּן הוּא מְעַט מִחֲזִיק אֶת הַמְרַבָּה. וְהוֹטְבוּ דְבָרָיו גַּם-כֵּן.

וְאַחַד אָמַר שֶׁהַדְּבוּר שְׁלוֹ הוּא בְּחִינַת מְעַט מִחֲזִיק אֶת הַמְרַבָּה, כִּי הוּא

גִּיזְאָגֵט. דָּאס איז אַלץ פֿון מיר. וואַרין ער איז דאָרט גיזעסין לעבין דעם באַרג. האַט ער אַלץ גיזואַרפֿן אויף דעם באַרג מיסט און פֿאַסקיטצֿווע פֿון זיין עסיין און טרינקען. איז דאָס פֿון אים אזוי פֿיל מיסט און טינוף אויף דעם באַרג. נִמְצָא איז זיך דער מְעַנְטֵשׁ אַ מיעוט מִחֲזִיק אֶת הַמְרוּבָּה. וואַרין פֿון איין מְעַנְטֵשׁ זאל אזויפֿיל מיסט זיין. אזוי איז דאָס אויף (דְּהִינּוּ אַזוי איז דער מיעוט מִחֲזִיק אֶת הַמְרוּבָּה פֿון דעם וואָס ער האַט זיך באַרימט אַז ער טראַגט אויף זיין מוֹחַ אַזוי פֿיל מְעַנְטֵשׁ וְכו').

אַינער האַט זיך באַרימט. ער האַט די זאַף פֿון מיעוט מִחֲזִיק אֶת הַמְרוּבָּה. וואַרין ער האַט אַ שְׁטִיקִיל מְדִינָה. וואָס סע גיט אויס זייער אַ סאַף פֿירות דערנאָך באַרעכניט מען די פֿירות וואָס די מְדִינָה גיט אויס. זעהט מען אַז די מְדִינָה האַלט גאַר ניט אַזוי פֿיל אַרְט וויפֿיל די פֿירות באַדאַרפֿן פֿאַרנעמען. סע גאַר אזוי פֿיל אַרְט אין דער מְדִינָה ניט דאָ וויפֿיל די פֿירות באַדאַרפֿן פֿאַרנעמען. נִמְצָא איז זיך דאָס אַ מיעוט מִחֲזִיק אֶת הַמְרוּבָּה. (דְּהִינּוּ אַ ביסל אַרְט האַלט אַזוי פֿיל) זענען זייער רייד גיפֿעלן זיי. אַז דאָס איז בְּנֹדָאֵי אַ מיעוט מִחֲזִיק אֶת הַמְרוּבָּה.

אַינער האַט גיזאָגט. באַשֶׁר ער האַט איין פְּרָדֵס (דְּהִינּוּ אַ גאַרטיק) זייער אַ וואַילין וואָס סע איז דאָרט דאָ פֿירות וְכו' פֿאַרין אַהין זייער פֿיל מְעַנְטֵשׁ און שְׁרָרוֹת. וואַרין סע איז זייער אַ שיינער פְּרָדֵס. און אַז סע קומט זומער פֿאַרין אַהין זייער פֿיל מְעַנְטֵשׁ און שְׁרָרוֹת זיך שפֿאַצירן דאָרט. און צום אַמַת איז דאָרט אין דעם גאַרטיק. גאַר ניט פֿאַרהאַנדן אַזוי פֿיל אַרְט אַז סע זאל קאַנען האַלטן אַזוי פֿיל מְעַנְטֵשׁ. איז זיך דאָס אַ מועט מִחֲזִיק אֶת הַמְרוּבָּה. איז דער אויף גיפֿעלן זיי.

אַינער האַט גיזאָגט. אַז זיין דיבור איז אַ מיעוט מִחֲזִיק אֶת הַמְרוּבָּה. וואַרין ער איז איין סעקריטאַר ביי אַ גרויסן מַלְךְ. און צו דעם מַלְךְ קומען זייער אַסאַךְ מְעַנְטֵשׁ. דער קומט מיט שְׁבָחִים

תח סיפורי מעשה יג - מהשבעה בעמליר'ם מעשיות

בעל סוד (שקורין 'סעקרטיר')¹ אָצַל מְלֶךְ גְּדוֹל, וּבֵאִין אָצֵלוּ כְּמָה וְכְמָה בְּנֵי אָדָם: זֶה בָּא עִם שְׂבָחִים לְהַמְלֶךְ, וְזֶה בָּא עִם בְּקָשׁוֹת וְכִיּוֹצֵא בְּזָה, וּבְנֻדָּאֵי אֵי אֶפְשָׁר לְהַמְלֶךְ לְשָׁמַע אֶת כָּלָם, וְנֶאֱמַר יְכוּל לְקַבֵּץ אֶת כָּל דְּבָרֵיהֶם בְּתוֹךְ אֵיזָה דְּבוּרִים מְעֻטִים, וְלִסְפֹּר לְפָנֵי הַמְּלֶךְ אֵלּוּ הַדְּבוּרִים מְעֻטִים, וְיִהְיֶה כְּלוּל בְּהֶם כָּל הַשְּׂבָחִים וְהַבְּקָשׁוֹת שְׁלֵהֶם, וְכָל דְּבָרֵיהֶם כָּלָם, בְּתוֹךְ אֵיזָה דְּבוּרִים מְעֻטִים שְׁלֵי, נִמְצָא שֶׁהַדְּבוּר שְׁלֵי הוּא מְעֻט מִחֲזִיק אֶת הַמְּרֻבָּה.

וְאֶחָד אָמַר שֶׁהַשְּׂתִיקָה שְׁלוֹ הִיא בְּחִינַת מְעֻט מִחֲזִיק אֶת הַמְּרֻבָּה, כִּי יֵשׁ עֲלָיו מְקַטְרֵגִים הַרְבֵּה וּבְעֲלֵי לְשׁוֹן הֶרַע שְׁמַלְשִׁינִים עֲלָיו הַרְבֵּה מְאֹד, וְכָל מֵה שְׁמַלְשִׁינִים וְדוֹכְרִים וּמְקַטְרֵגִים עֲלָיו בְּלְשׁוֹן הֶרַע הַרְבֵּה, הוּא בְּשִׂתְיָקְתוֹ מְתַרְץ הַכָּל עַל-דְּבֵי מֵה שֶׁהוּא שׁוֹתֵק לְבַד (כִּי הוּא עוֹשֶׂה בַּק אֵיזָה שְׂתִיקָה וְהוּא תְרוּץ עַל הַכָּל), נִמְצָא שֶׁשְּׂתִיקָתוֹ הוּא מְעֻט מִחֲזִיק אֶת הַמְּרֻבָּה. וְאֶחָד אָמַר שֶׁהוּא בְּחִינַת מְעֻט מִחֲזִיק אֶת הַמְּרֻבָּה, כִּי יֵשׁ עֲנֵי אֶחָד וְהוּא סָגִי נְהוּר², וְהוּא (הַיְנוּ הַעֲנִי) גְּדוֹל מְאֹד, וְהוּא (הַיְנוּ זֶה שֶׁהַתְּפָאָר וְסִפֵּר זֹאת) קָטָן לְגַמְרִי, וּמוֹלִיף אוֹתוֹ, הַיְנוּ שְׁזָה שֶׁהַתְּפָאָר בְּזָה הוּא קָטָן וּמוֹלִיף אֶת הָעֲנִי הַסָּגִי נְהוּר, שֶׁהוּא גְּדוֹל מְאֹד, נִמְצָא שֶׁהוּא מְעֻט מִחֲזִיק אֶת הַמְּרֻבָּה, כִּי הַסָּגִי נְהוּר הִיָּה יְכוּל לְהַחֲלִיק, וְהִיָּה

ד. מוכיח. ה. עיוור.

צוּם מְלֶךְ (דְּהֵינּוּ וַיִּזְאֵן אֵיטְלִיכְעֵר א לויב צוּם מְלֶךְ) דְּעַר קוּמַט מִיט בְּקָשׁוֹת צוּם מְלֶךְ. און אזוי דעסעט גלייכין. און דער מְלֶךְ קָאן בְּנוּדָּאֵי נִיט דָּאס אַלץ אויסְהֶעֱרִין. גַּעַם אִיף צוּם אויף אַלע זייַעֲרֵע פֿילד אין עֲטְלִיכֵע ווערְטֵעֵר נָאָר. און אִיף דערְצִייל דַעַם מְלֶךְ. נָאָר עֲטְלִיכֵע ווערְטֵעֵר. אִיז דריַעֲנֵן כְּלוּל אַלע שְׂבָחִים און אַלע בְּקָשׁוֹת זייַעֲרֵע און גָּאָר זייַעֲרֵע רִייד קוּמַעֵן אַלע אַרִיין אין די עֲטְלִיכֵע ווערְטֵעֵר מייַנֵע וואַס אִיף דערְצִייל דַעַם מְלֶךְ. נִמְצָא אִיז זיַף מייַן דיבור א מיעוט מִחֲזִיק אֶת הַמְּרֻבָּה. אִינְעֵר הָאָט גִּינְאָט. זיַין שְׂתִיקָה (דְּהֵינּוּ וַיִּזְאֵן וַיִּזְאֵן שְׁנוּיִיגִין) אִיז מוֹעֵט מִחֲזִיק אֶת הַמְּרֻבָּה. וואַרִין עַר הָאָט אויף זיַף זייַעֲרֵע אַסֶּאָף מְקַטְרֵגִים און בְּעֲלֵי לְשׁוֹן הֶרַע וואַס זייַ רִיידִין אויף אִים זייַעֲרֵע פֿיל. וואַרִין מַע קריַגֵט אויף אִים און מַע רַעַט אויף אִים זייַעֲרֵע אַסֶּאָף. און וואַס מַע רַעַט אויף אִים און מַע קריַגֵט אויף אִים. און וואַס מַע זָאָגֵט אויף אִים. טויט עַר אִיין שְׁנוּיִיג. אִיז דָּאָס אַ תִּירוּץ אויף אַלע קְשִׁוֹת און אויף אַלע רִיידִיכֵץ וואַס מַע רַעַט אויף אִים. און נָאָר מִיט זיַין שְׁנוּיִיג פֿאַרְעַנְטְפֶּעֲרֵט עַר אַלץ. נִמְצָא אִיז זיַין שְׂתִיקָה א מיעוט מִחֲזִיק אֶת הַמְּרֻבָּה.

אִינְעֵר הָאָט גִּינְאָט. עַר אִיז א מיעוט מִחֲזִיק אֶת הַמְּרֻבָּה. וואַרִין סַע אִיז פֿאַר הַאֲנִדִּין אִיין אַרִימָאן און דְּעַר אַרִימָאן אִיז א סָגִי נְהוּר. און אִיז זייַעֲרֵע א גְּרוּסֶעֶר. און עַר אִיז זייַעֲרֵע א קְלִינְעֵר. און עַר פִּירְט דַעַם גְּרוּסִין אַרִימָאן דַעַם סָגִי נְהוּר. נִמְצָא אִיז עַר זיַף א מיעוט מִחֲזִיק אֶת הַמְּרֻבָּה וואַרִין דְּעַר סָגִי נְהוּר וואַלְט זיַף גִּיקָאָנְט אויסְגְּלִיטְשֵׁן און פֿאַלִין. און עַר דְּעַרְהָאָלְט אִים מִיט דַעַם וואַס עַר פִּירְט אִים. אִיבְעֵר דַעַם אִיז עַר א מוֹעֵט מִחֲזִיק אֶת הַמְּרֻבָּה. וואַרִין עַר אִיז א קְלִינְעֵר מְעֻטְשֵׁן

סיפורי מעשה יג - מהשבעה בעמל'ר'ם מעשיות תמ

יכול לפל, והוא מחזיק אותו על ידי שמוליכו, ועל פן הוא מעט מחזיק את המרבה, כי הוא קטן ומחזיק את הסגי נהור הגדול כנ"ל. ואני (היגו זה ההוקיר שמספר כל זה) הייתי גם-כן שם, ואמרתי: האמת הוא, שיש לכם בחינת מעט מחזיק את המרבה, ואני יודע כל מה שפונתם בדברייכם (היגו שהוא יודע פונת כל הנ"ל שהתפארו בבחינת מעט מחזיק את המרבה שלהם), וזה האחרון שהתפאר שהוא מוליך את הסגי נהור הגדול, הוא גדול מכלכם; אבל אני למעלה למעלה מכלכם בכל; כי זה שהתפאר שהוא מוליך את הסגי נהור הגדול, פונתו שהוא מוליך את גלגל הירח, שהוא בחינת סגי נהור, כי אין לה אור מעצמה כלל, ולית לה מגרמה כלום; והוא (היגו זה שהתפאר בזה) מוליך את הירח אף-על-פי שהוא קטן, וגלגל הירח גדול מאד, והוא קיום כל העולם - כי העולם צריך את הירח, נמצא שהוא בחינת מעט מחזיק את המרבה באמת; אבל בחינת מעט מחזיק את המרבה שיש לי הוא למעלה מכלם בכלל.

והא ראיה - כי פעם אחת היו פת אחת שהיו חוקרים: באשר שכל חיה יש לה צל מיחד, שבזה הצל דיקא היא רוצה לנוח שם, וכן יש צל מיחד לכל חיה וחייה, כי כל חיה וחייה בוחרת לה איזה צל, ובאותו הצל דיקא היא רוצה לשפן שם, כפי הצל המיוחד לה. וכן יש לכל עוף ועוף ענף מיחד,

און ער האלט דעם גרויסן סגי נהור. און איך בין דארטין אויף גינען. (דהיינו דער הויקער וואס ער דערציילט דאס אלץ). האב איך מייך אן גירופין סע איז אמת. אז איר האט די זאך פון מיעוט מחזיק את המרובה. און איך ווייס וואס איר אלע האט גימיינט. (דהיינו די אלע וואס איטליכער האט זיך בארימט מיט זיין מיעוט מחזיק את המרובה. ווייסט ער וואס איטליכע האט גימיינט) און אפילו דער אונטערשטער וואס ער האט זיך בארימט אז ער פירט דעם גרויסן סגי נהור. איז ער גרעסער פון אייך אלע. לושמיר איך בין נאך גרעסער העכער פון אייך אלע ווארין דער וואס ער האט זיך בארימט אז ער פירט דעם גרויסן סגי נהור. מיינט ער. ער פירט דעם גלגל הג'הת. (דהיינו דעם הימיל וואס די לבנה איז דארט) ווארין די לבנה הייסט א סגי נהור. ווארין זי לייכט ניט פון זיך אליין וכו'. און דער פירט די לבנה. האטשע ער איז א קליינער און דער גלגל פון דער לבנה איז זייער גרויס און דאס איז א קיום פון גאר דער וועלט. (פלוס דורך דעם האט גאר די וועלט א קיום) ווארין די וועלט באדארף זיך די לבנה. נמצא איז דער בנודאי א רעכטער מיעוט מחזיק את המרובה. לושמיר אבער מיינ מועט מחזיק את המרובה איז העכער גאר פון אלע.

והא באנה. ווארין אמאל איז גינען א פיתה. וואס זיי האבין גיקלערט. באשר איטליכע חיה האט זיך איר צל (דהיינו איר סאטין). וואס נאר אין דעם סאטין דנוקא. וויל זי דארט זיין. און אזוי האט זיך איטליכע חיה איר סאטין באזונדער. ווארין איטליכע חיה קלויבט זיך אויס א סאטין און אין דעם סאטין דנוקא וויל זי נאר רוען. און אזוי איטליכעס עוף האט זיך זיין צנויג. וואס אויף דעם צנויג דנוקא וויל דאס עוף רוען. און אויף קיין אנדערע צנויג ניט. און דאס אנדערע עוף האט זיך איין

ת סיפורי מעשה יג - מהשבעה בעמלר'ם מעשיות

שְׁבָאוֹתוֹ הֶעֱנָף דִּיקָא הוּא רוּצָה לְשַׁכְּנָן. וְעַל כֵּן חִקְרוּ אִם יְכוּלִים לְמַצֵּא אֵילָן כְּנָה, אֲשֶׁר בְּצִלוֹ יִשְׁכְּנוּ כָּל הַחַיּוֹת, שְׁכָל הַחַיּוֹת יִהְיוּ בּוֹחֲרִים וַיִּתְרַצּוּ לְשַׁכְּנָן בְּצֵל אוֹתוֹ הָאֵילָן, וְעַל עֲנַפָּיו (שֶׁל אוֹתוֹ הָאֵילָן) יִשְׁכְּנוּ כָּל צְפָרֵי שְׂמַיָא. וַחֲקְרוּ

אֲנְדַעְרַע צְנוּיִיג וְאִם נָאר דָאָרַט רוּט עֵס. און אויף איין אַנדַעְרַע צְנוּיִיג נִיט. און אזוי אֵיטְלִיכְס עוֹף. הָאֵט זִיף אֵלֶין זֵיין צְנוּיִיג דְנוּקָא. אֵיבְעַר דְעַם הָאֵבִין דִּי פִיִּתָה גִיקְלְעֶרְט. אויב סַע גִיפִינְט זִיף אַזוֹי אַ בּוּיִם. וְאִם אֵין זֵיין סָאטִין זָאלין רוּעֶן אֵלַע חַיּוֹת. וְאִם אֵלַע חַיּוֹת זָאלין וְעוֹלִין רוּעֶן אֵין דְעַם סָאטִין פּוֹן דְעַם בּוּיִם. און אויף דִי צְנוּיִיגִין פּוֹן דְעַם בּוּיִם. זָאלין רוּעֶן אֵלַע עוֹפּוֹת. הָאֵבִין זֵיין

לְקַט רְמוּזִים

נאמר על יציאת מצרים ביום שבאו מרעמסס לסכות היו מאה ועשרים מיל ובאו ביום אחד. וזה בחינת למעלה מן המקום, שזהו בחינת קפיצת הארץ, בחינת ויפגע במקום הנאמר ביעקב שדילג על המקום, ועל כן פגע במקום ביום אחד, כי יעקב היה יכול לעלות לבחינת למעלה מן המקום. וזהו בחינת קפיצת הארץ. וזה בחינת ואשא אתכם על וגו' הנ"ל, שהגביהם למעלה מן המקום, ועל כן באו ביום אחד מרעמסס לסכות. וזה נעשה על ידי בחינת ציצית, בבחינת ואשא אתכם על כנפי נשרים ואביא וגו' שהם כנפי מצוות כנ"ל.

ועל כן ציצית מקבץ נדחים מארבע כנפות הארץ מכל המקומות אשר נדחו לשם, כי כל אחד מהנדחים נדחה ונפל למקום שנפל מחמת מקומו, כי מקומו גרם לו, בבחינת (אבות פרק ב) אל תדין את חברך עד שתגיע למקומו כנ"ל. והשם יתברך, שהוא מקומו של עולם כנ"ל ויודע מקום כל אחד ואחד, הוא דן את הכל לכף זכות, כי יודע שמקומו גרם לו, ואזי כשהשם יתברך רוצה לרחם עליו ברחמיו המרבים, הוא מעלה אותו מן המקום שהוא לבחינת למעלה מן המקום ושם נמתק ונתתקן הכל, כמובא לעיל. וזה בחינת תשובה, כי תשובה קדמה לעולם, כי תשובה היא בבחינת למעלה מן המקום, בבחינת כסא הכבוד, שהוא בחינת מקומו של עולם, בבחינת (יומא פז) גדולה תשובה שמגעת עד כסא הכבוד. כי המקום של כל אחד ואחד גורם לו התרחקותו מהשם יתברך, כי המקום הוא בחינת תוקף העשיה,

איתא בדברי רבינו ז"ל בהמעשה הנוראה של ה' בעטלירש המובא בספר המעשיות, ומובא שם בסיפור המעשה של הבעטליר החמישי שהיה בעל חטוורת מענין מועט מחזיק את המרובה. והמובן שם קצת, כי בחינת מועט מחזיק את המרובה הוא קרוב לבחינת למעלה מן המקום, ויש כמה בחינות בענין מועט מחזיק את המרובה זה למעלה מזה. וכל בחינת מועט מחזיק את המרובה הוא עדיין במקום, אבל הוא סמוך קצת לבחינת למעלה מן המקום עד שיש בחינת מועט מחזיק את המרובה והוא סמוך מאוד לבחינת למעלה מן המקום עד ששם יוצאין לגמרי מבחינת מקום לבחינת למעלה מן המקום, ועל ידי בחינה זו יכולין לבוא להאילן אשר תחותהי תטלל כל חיות ברא ובענפוהי וכו', אשר זה האילן עומד למעלה מן המקום לגמרי, עיין שם היטב כל זה הענין הנפלא והנורא מאוד. וציצית הם בבחינת מועט מחזיק את המרובה, ומעלין את האדם מבחינת מקום לבחינת למעלה מן המקום לבחינת כסא הכבוד, בחינת מקומו של עולם ששם נמתק הכל ברחמים כנ"ל, בבחינת (שמות יט) ואשא אתכם על כנפי נשרים ואביא אתכם אלי. 'כנפי נשרים' דא כנפי מצוה בחינת (דברים לב) כנשר יעיר קנו על גוזליו ירחף שאנו אומרים קודם עטיפת הציצית, ועל ידי זה, על ידי כנפי נשרים כנפי מצוה, ואביא אתכם אלי, שקירבנו אליו השם יתברך מבחינת מקום לבחינת מקומו של עולם, בחינת למעלה מן המקום. כי רבותינו ז"ל דרשו על פסוק זה, "ואשא אתכם וכו'", שזה

סיפורי מעשה יג - מהשבעה בעמליר'ם מועשיות תיא

שְׁנַמְצָא אֵילָן כְּזָה, וְרָצוּ לִילָף לְשֵׁם אֵל אוֹתוֹ הָאֵילָן, כִּי הֶעֱנַג הַמַּפְלָא שְׁיִישׁ שָׁם אֶצֶל אוֹתוֹ הָאֵילָן אֵין לְשַׁעַר, כִּי יֵשׁ שָׁם כָּל הָעוֹפוֹת וְכָל הַחַיּוֹת, וְשָׁם אֵין שׁוֹם הַזֶּק מְשׁוֹם חַיָּה, וְכָל הַחַיּוֹת וְכוּ' מְעַרְבִים שָׁם, וְכָלֵם מְשַׁחֲקִים שָׁם.

דְּעַרְקָלְעֶרְט אִז סָע גִּיפִינְט זִיף אַזוֹי אַ בּוֹיִם. הָאָבָן זִי גִינוֹאֶלְט אַהִין גִּינן צו דַּעַם בּוֹיִם. נוֹאָרִין דְּעַר תַּעֲנוּג נוֹאֵס סָע אִזוֹ דְּאָרְט בֵּי דַּעַם בּוֹיִם דָּאָס הָאָט גָּאָר קִיין שִׁיעוֹר נִיט. נוֹאָרִין דְּאָרְט אִזוֹ פֶּאָרְהֶאָנְדִין אֶלְע חַיּוֹת מִיט אֶלְע עוֹפוֹת. און דְּאָרְט אִזוֹ קִיין שׁוֹם הַזֶּק נִיט פֶּאָרְהֶאָנְדִין פּוֹן קִיין שׁוֹם חַיָּה. (פֿלוֹקֶר קִיין שׁוֹם חַיָּה אִזוֹ דְּאָרְט נִיט מִזִּיק קִיִּינַעַם) און אֶלְע חַיּוֹת זְעֶנְען דְּאָרְט אֶלְע אוֹיִס גִּימִישְׁט. זִי אֶלְע שְׁפִילִין זִיף דְּאָרְט און סָע אִזוֹ פֿוֹדֶאָי זִייעַר אַ גְרוֹיִסְעַר תַּעֲנוּג צו זִיין דְּאָרְט בֵּי דַּעַם בּוֹיִם.

לְקַט רְמוּזִים

מועט מחזיק את המרובה, ועל כן דייקא בהכנף יוכלו להתאחוז שבע מאות אנשים שהוא בחינת מועט מחזיק את המרובה. ועל ידי זה דייקא יאמרו לכו ונלכה עמכם להתקרב לה', כי על ידי ציצית, שהוא בחינת מועט מחזיק את המרובה כשאוחזין בהם יכולין לעלות מהמקום לבחינת למעלה מן המקום, שעל ידי זה נתקרבין להשם יתברך לבחינת מקומו של עולם וכו' כנ"ל. בבחינת (שמות יט) ואשא אתכם על כנפי נשרים ואביא אתכם אלי וכו' וכנ"ל, ועל כן הציצית מקבץ הנדחים מארבע כנפות הארץ, בבחינת והביאנו לשלום מארבע כנפות וגו' שאז אוחזין בהציצית, כי הציצית, שהם בבחינת כסא הכבוד, בחינת מקומו של עולם, הם דנים את הכל לכף זכות אפילו הנדחים מאוד בעונותיהם הרבים, ואזי הם מרימים ומקבצים כל הנדחים ממקומם שנדחו לשם לבחינת למעלה מן המקום לבחינת מקומו של עולם שם יש מקום של כל אחד ואחד אפילו של הנדחים. ושם נמתק ונתקן הכל, כי שם דנים הכל לכף זכות כנ"ל.

וזה בחינת יציאת מצרים, שאז נשאם השם יתברך על כנפי נשרים וקרבים אליו, דהיינו שהגביהם למעלה מן המקום, כי זה עיקר בחינת יציאת מצרים לצאת מן המיצר והדוחק, שזה בחינת המקום שהוא תכלית הצמצום, ששם הוא בחינת מיצר ודוחק, כי בבחינת למעלה מן המקום אין שייך שום מיצר ודוחק כלל, רק למטה בבחינת מקום שם שייך מיצר ודוחק, ועל כן כל היסורין

תוקף הצמצום שמשם עיקר אחיזתם כידוע. ומי שרוצה להתקרב להשם יתברך צריך תמיד לבקש את ה' בכל המקום אשר הוא שם ולקשר ולהעלות בחינת המקום אשר הוא שם לבחינת למעלה מן המקום למקומו של עולם, דהיינו להשם יתברך. ואז זוכה לעבוד ה' באמת ואין שום מקום שימנענו. וכמובא זה במקום אחר בדברי רבנו ז"ל (סימן לג). ואפילו מי שנפל לאיזה מקום לא טוב בחטאיו, ואפילו אם נפל למקום שנפל, למקום נמוך ומגושם ומלוכלך מאוד ח"ו, רחמנא לצלן, אף על פי כן צריך שיזכור בהשם יתברך שהוא מקומו של עולם ששם יש מקום של כל אחד ואחד, ועל כן אין שום נפילה בעולם כלל, כי גם משם יוכל לחזור להשם יתברך, שהוא מקומו של עולם מכל המקומות אשר נידח לשם, בבחינת (דברים ד') ובקשת משם את ה' אלהיך, משם דייקא, ממקום אשר הוא שם, כמובא בשם הבעל שם טוב ז"ל.

וזהו בחינת ציצית, שהם בבחינת למעלה מן המקום, בחינת כסא הכבוד, בחינת מקומו של עולם, היינו שציצית בשרשם הם בבחינת למעלה מן המקום וכנ"ל. ועל כן גם למטה הציצית הם בבחינת מועט מחזיק את המרובה, כמו שכתוב (זכריה ח), "והחזיקו עשרה אנשים מכל לשונות הגוים בכנף איש יהודי ואמרו לכו ונלכה עמכם וכו'". ודרשו רבותינו זכרונם לברכה (שבת לב) שעתידין שיאחזו שבע מאות אנשים בכנף אחד מהד' כנפות של ציצית. נמצא שהוא בבחינת

תוב סיפורי מעשה יג - מהשבעה בעמליר'ם מעשיות

וּבְנֵי דָאִי הוּא תַעֲנוּג מִפְּלֶג מְאֹד לְהִיּוֹת שָׁם אֶצֶל אוֹתוֹ הָאֵילָן. וְחִקְרוּ לְאִיזָה צַד צְרִיכִים לִילָף לְבוֹא אֶל אוֹתוֹ הָאֵילָן, וְנִפְּל מִחֻלְקַת בְּיַנְיָהֶם עַל זֶה, וְלֹא הָיָה מְכַרְיַע בְּיַנְיָהֶם. פִּי זֶה אָמַר שְׁצַרִּיכִים לִילָף לְצַד פְּלוּנֵי לְמַזְרָח, וְזֶה אָמַר לְמַעְרָב, וְזֶה אָמַר לְכָאן וְזֶה לְכָאן וְכוּ'. עַד שֶׁלֹּא הָיוּ יְכוּלִים לְהִכְרִיעַ לְאִיזָה צַד צְרִיכִים לִילָף לְבוֹא אֶל אוֹתוֹ הָאֵילָן.

הָאֵבִין זֵי אֲנָגִייהוּבִין צו קְלָעֵרִין ווִירִמִיר מְע בַּאֲדַרְף צו גִּיין אֹז מְע זָאל קוּמְעֵן צו דַעַם בּוּיִם. אִיז גִּינּוֹאֲרִין צְווישֵׁן זֵי אַ מַחְלוּקַת אִין דְּעַר זַאָף. אִון סַע אִיז צְווישֵׁן זֵי נִיט גִּינּוּעֵן קִיין מְכַרְיַע. וְוֹאֲרִין דְּעַר הָאֵט גִּינּוּאָגֵט. אֹז מְע בַּאֲדַרְף גִּיין אֶהְעַר אִין דְּעַר זֵיט קִיין מְזַכָּח. אִון דְּעַר הָאֵט גִּינּוּאָגֵט. קִיין מְעַרְב זֵיט בַּאֲדַרְף מְעֵן גִּיין. אִון דְּעַר הָאֵט גִּינּוּאָגֵט אֶהְעַר. אִון דְּעַר אֶהְעַר. בִּיז זֵי הָאֵבִין נִיט גִּינּוּעֵט וויסִין דַעַם רַעֲכֻטִין וְוַעג. ווִירִמִיר מְע בַּאֲדַרְף צו גִּיין. אֹז מְע זָאל קוּמְעֵן צו דַעַם בּוּיִם.

לְקַט רַמְזוּיִם

מבחינת מקומו של עולם, נתרחק ביותר מבחינת מועט מחזיק את המרובה ונגבל יותר ויותר בשם מקום ועשיה. ושם שייך מיצר ודוחק ביותר. ושם אחיות הסטרא אחרא ביותר שאחיותם בבחינת גבול המקום בחינת עשיה. שם עיקר המיצר והדחק כנ"ל. וזה בחינת מצרים שהוא מקום טמא ערות הארץ וכנ"ל, ועל כן נקרא בשם מצרים לשון מצר ודחק כנ"ל. ועל כן כשהוציאם השם יתברך ממצרים נשא אותם על כנפי נשרים מרעמסס לסוכות ביום אחד, שזה בחינת שהגביהם למעלה מן המקום כנ"ל, כי זה העיקר יציאת מצרים, כי על ידי שהגביהם למעלה מן המקום, על ידי זה יצאו מגלות מצרים שהוא תוקף המקום הנגבל ביותר בגבול וצמצום תוקף העשיה כנ"ל. ועל ידי זה דייקא נתקרבו אליו יתברך בבחינת ואשא אתכם על כנפי נשרים ואביא אתכם אלי, כי עיקר התקרבות אליו יתברך כשזוכין לצאת מבחינת מקום לבחינת כסא הכבוד לבחינת מקומו של עולם, שהוא למעלה מן המקום ששם נמתק ונתקן הכל וכנ"ל.

(ליקוטי הלכות הלכות ציצית הלכה ג')

מצות עשה על כל איש מישראל לכתוב לו ספר תורה ואפילו הניחו לו אבותיו ספר תורה וכו' לקחה ולא הגיה בה דבר הוי כחוטף מצוה וכו',

מכונים בשם צרות, רחמנא לצלן, כי עיקר היסורים באים מבחינת הצמצום שהוא בחינת המקום ששם שייך מיצר ודוחק שמשם באים כל היסורים, כי כולם באים מבחינת צמצומים שהם בחינת דינים כידוע. ועל כן כשיוצאין מהצרה והיסורים נקרא הרחבה, כמו שנאמר (תהלים ד), "בצר הרחבת לי". וכמו שנאמר (שם קיח), "מן המיצר קראתי וגו' ענני במרחב". כי עיקר הישועה על ידי המתקת הדין היא בחינת הרחבת הצמצום, הוא בחינת שיוצאין מן המקום, שהוא בחינת צמצום, לבחינת למעלה מן המקום, ששם בחינת הרחבה, כי אין שייך שם שום דוחק כלל מאחר שאין שם שום מקום כלל, רק הוא למעלה מן המקום כנ"ל.

וזה בחינת יציאת מצרים, כי מצרים היא ערות הארץ מקום טמא מאוד, נמצא, שזה המקום של מצרים גורם לחטא, ועל כן נקרא מצרים, כי הוא בחינת מיצר ודוחק, כי כל מקום שהוא רחוק ביותר מן הקדושה, הוא בחינת צמצום יותר בבחינת מקום, בבחינת עשיה ביותר, כי המקום שיש בו קדושה הוא סמוך לבחינת למעלה מן המקום לבחינת מקומו של עולם, שהוא השם יתברך, וכל מקום שהוא מגושם ביותר שם בחינת מיצר ודוחק ביותר, כי כל מה שנתרחק ביותר

סיפורי מעשה יג - מהשבעה בעמליר'ם מעשיות תיג

וּבָא חֲכָם אַחַד, וְאָמַר לָהֶם: לָמָּה אַתֶּם חוֹקְרִים בְּאֵיזָה צַד לִילֵף אֶל הָאֵילָן?
חִקְרוּ מִתְחִלָּה מִי נְמִי הָאֲנָשִׁים שְׂיִכּוּלִים לְבוֹא אֶל אוֹתוֹ הָאֵילָן; כִּי אֶל אוֹתוֹ
הָאֵילָן לָאוּ כָּל אָדָם יִכּוּל לְבוֹא אֶצְלוֹ, כִּי אִם מִי שְׂיִישׁ לוֹ הַמְדוּת שֶׁל הָאֵילָן;
כִּי זֶה הָאֵילָן יֵשׁ לוֹ שְׁלֵשָׁה שְׂרָשִׁים: שְׂרָשׁ אַחַד הוּא אֲמוּנָה, וְהַשְּׂנִי - הוּא

אֵיזוֹ גִּיקוּמָעוֹן אַ חֲכָם אוֹן הָאֵט צוֹ זַיִי גִּינְאָגֵט. וְאוּס קְלֶעֶרֶט אִיר. דוּרְף וּוְעֶלְכֶער זַיִיט מַע בְּאַדְרָךְ
צוֹ גִּיין צוֹ דַעַם בּוֹיִם. קְלֶעֶרֶט פְּרִיר. וְעֶר סַע זַעֲנֶען דִי מַעֲנֵטְשֵׁן וְאוּס זַיִי זַאֲלִין קֶעֶנֶען קוּמָעוֹן צוֹ
דַעַם בּוֹיִם. וְאוּרִין צוֹ דַעַם בּוֹיִם קָאן נִיט אִיטְלִיכֶער קוּמָעוֹן. וְאוּרִין צוֹ דַעַם בּוֹיִם קָאן מַעֵן נִיט
קוּמָעוֹן. נָאָר דַעֵר וְאוּס עֵר הָאֵט דִי מְדוּת פּוֹן דַעַם בּוֹיִם. וְאוּרִין דַעֵר בּוֹיִם הָאֵט דְרִיִי שְׂרָשִׁים (דְהִיִינֵי
דְרִיִי וְאוּרִין) אִיין שְׂרָשׁ אִיז אֲמוּנָה. (אז מַע זַאֲל גְלִיבִין אִין גָּאט בִּיה) אוֹן דַעֵר אַנְדֶערֶער שְׂרָשׁ אִיז זַרְאָה.

לְקַט רְמוּזִים

צפרי שמיא כמו שמבואר שם בהמעשה הנ"ל
שתחת האילן שוכנים כל החיות בצילו ועל ענפיו
שוכנים כל מיני עופות, עיין שם. וגודל התענוג
שיש שם אין לשער וכו', עיין שם. ועיקר קיבול
השכר של הנשמה הוא כשזוכה לבוא להאילן
הנ"ל שהוא העץ חיים שהוא למעלה מהמקום,
ששם עולה הנשמה דרך העץ חיים להתענג על
ה' לחזות בנועם ה' וכו', אשרי הזוכה לזה. וזה
העץ חיים הוא שורש התורה שנקראת עץ חיים
הוא למחזיקים בה, אבל אי אפשר להגיע להעץ
חיים שהוא האילן הקדוש הנ"ל כי אם על ידי
שהולכין בהדרך ההולך לעץ החיים בחינת דרך
עץ החיים. והדרך הם כל מצוות התורה הקדושה
שנקראים דרך, כמו שכתוב, בכל הדרך אשר
צויתי אתכם תלכו. וכן בפסוקים הרבה.

אבל מחמת שבירת הלוחות נתהוה שכחה, ועל
ידי זה נתרבו מחלוקת בישראל עד שאין הלכה
ברורה ומשנה ברורה במקום אחד. ומשם
נשתלשל המחלוקת הגמור שבכל העולם ובין
ישראל בעצמן ובין התלמידי חכמים, בפרט
בעיתים הללו שנתרבה המחלוקות בעונותינו
הרבים. וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה,
בעקבות משיחא חוצפא יסגא וכו' אויבי איש
אנשי ביתו וכו', וקטגוריא בין התלמידי חכמים
וכו'. וכל המחלוקת והשנאות שבעולם שורשו
ממחלוקת שבקדושה שהוא מחלוקת התנאים

כי צריך לכתוב בעצמו או להגיה בה דבר על כל פנים.

על פי המעשה הנוראה של יום החמישי שהתפאר
את עצמו הבעל חטוטרות בעוצם הפלגת מעלתו
בענין מועט מחזיק את המרובה, יותר מכל
המעלות של כל אחד ואחד שזכה לאיזה בחינה
בענין זה של מועט מחזיק את המרובה, כי הוא
למעלה מכולם, כי הוא זכה לבחינת מועט מחזיק
את המרובה שהוא קצה המקום לגמרי שמשם
ולמעלה אין מקום כלל. ועל כן הוא דייקא יכול
לנשא ולהעלות מבחינת מקום לבחינת למעלה מן
המקום ולהביא להאילן הקדוש והנורא שהוא
למעלה מהמקום שיש לו שלשה שרשים, שורש
אחד הוא אמונה והשני יראה והשלישי ענוה
ואמת גוף האילן ומשם יוצאים ענפים וכו', עיין
שם כל הענין הנורא והנשגב ההוא מתחילתו ועד
סופו, עיין שם היטב. ובענין הכת שחקרו שיש
אילן וכו', עיין שם.

וזה מצות כתיבת ספר תורה שמצוה על כל אחד
מישראל שיכתוב לעצמו ספר תורה, כי כתיבת
ספר תורה הוא כדי לזכות לעלות מהמקום
לבחינת למעלה מהמקום כדי לבוא להאילן
הקדוש הנ"ל ששם עיקר תענוג עולם הבא שזוכין
הצדיקים על ידי מעשיהם הטובים, כי האילן
הנ"ל הוא בחינת עץ חיים ומזון וכולא בה
תחתוהי תטלל כל חיות ברא ובענפיהי ידורן

תיר סיפורי מעשה יג - מהשבעה בעמלר'ם מעשיות

ירָאָה, וְהַשְׁלִישִׁי - הוּא עֲנִיוֹת, וְאָמַת - הוּא גּוֹף הָאֵילָן, וּמִשָּׁם יוֹצְאִים עֲנָפִים. וְעַל פֶּן אֵי אֶפְשָׁר לְבּוֹא אֶל הָאֵילָן, כִּי אִם מִי שְׂיִישׁ בּוֹ מְדוֹת הַלָּלוּ הַנִּלְ. וְאֵלוּ הַפֶּת הַנִּלְ הָיָה בְּיַנְיָהֶם אַחְדוֹת גְּדוֹל מְאֹד, וְלֹא רָצוּ לְהַתְּפַרְדּוּ זֶה מִזֶּה שְׂקֻצָתָם יִלְכוּ אֶל הָאֵילָן וּקְצָתָם יִשְׁאָרוּ, כִּי לֹא הָיוּ כְּלָם רְאוּיִים לְבּוֹא

און דער דריטער שוֹרֵשׁ אִיז עֲנִיוֹת (דְּהֵיִינוּ מַעַ וְאֵל פֶּן זִיף נִיט הַאֲלֵטִין) און אָמַת אִיז דער גוף פון דעם בוים דְּהֵיִינוּ דער בוים אַלִיין אִיז אָמַת. און פון דאָרט גֵּייעֵן אַרױס צִנױיגִין. אַיבֶּער דַּעַם קאַן קִינֶער נִיט קומען צו דעם בוים נאר דער נואס ער האט אין זיף די מדות פון דעם בוים (דְּהֵיִינוּ אָמוּנָה עַר זָאל גֵּיִיבִין אין גאט און יראָה ער זאל מוכא האבין פאר גאט. און עֲנִיוֹת. ער זאל פון זיף גאר נִישֵׁט הַאֲלֵטִין. און אָמַת) (אזוי האט דער חכם גִּזְאָגֵט צו דער פִּתְּהָ) דִּי פִּתְּהָ הָאֲבִין אָבֶער נִיט אַלְע גִּיהָאט דִּי מְדוֹת. נֶאר אַ טִייל פון זִי הָאֲבִין אִין זִיף גִּיהָאט דִּי מְדוֹת הַנִּלְ. אִיז אָבֶער צִוִּישֵׁן זִי גִּיוֹעֵן זִייעֶר אַ גְּרױס אַחְדוֹת (דְּהֵיִינוּ דִּי פִּתְּהָ הָאֲבִין זִיף אַלְע

לְקַט רְמוּזִים

שעיקר גידול האמונה הוא על ידי עצות, בבחינת עצות מרחוק אמונה אומן, עיין שם. ועל כן ההולך בעצת רשעים הוא נופל לכפירות ולאמונות כזביות. ועליהם נאמר, עצו עצו ותופר דברו דבר ולא יקום כי עמנו אל. היינו כי אנו מאמינים בה' יתברך שהוא יתברך עמנו, שזה ההפך מעצת רשעים.

וזהו, על עמך יערימו סוד ויתיעצו על צפוניך אמרו לכו וכו', כי נועצו לב יחדו עליך ברית יכרותו וכו'. היינו שכל עצתם של העכו"ם והרשעים הוא כנגד האמונה הקדושה, בחינת כי נועצו לב יחדו עליך וכו' ועל זה נאמר, ה' הפיר עצת גוים, שהם היפך האמונה הקדושה. נמצא, שאמונה תלויה בעצות, דהיינו כשאין הולכין בעצת רשעים רק לקבל כל העצות מצדיקים, וזה, אשרי האיש אשר לא הלך בעצת רשעים. ואז זוכה לאמונה, וזה בחינת שורש האחד של האילן הקדוש הנ"ל. 'ובדרך חטאים לא עמד', זה בחינת שורש השני שהוא יראה שהיא ההפך מחטאים, כמו שכתוב, רגזו ואל תחטאו. וכתוב, לבעבור תהיה יראתו על פניכם לבלתי תחטאו. וכן בגמרא ובכל הספרים מכנה היראה בשם ירא חטא, כי עיקר היראה היא יראת חטא.

ובמושב לצים לא ישב זה בחינת ענוה שהוא הפך הליצנות, כמו שכתוב, אם ללצים הוא יליץ

ואמוראים בדיני ודרכי התורה. וכל זאת הוא בחינת המחלוקת שהיה בין הכת הנזכרת שם במעשה הנ"ל בענין הדרך אל האילן הנ"ל שקצת אמרו הדרך לכאן למזרח ואחרים אמרו הדרך להפך למערב וכו', אבל כל זה נמשך מחמת שעדיין לא זכו להשרשים של האילן הנ"ל שהם בחינת שרשי התורה, שהם המידות הקדושות של האילן הנ"ל, שהם אמונה ויראה וענוה ואמת, וכן כל המחלוקת שיש בעולם הכל מחמת הריחוק מאלו המידות הקדושות שאין זוכין להם בשלימות. ועל כן באמת כאשר טרחו ויגעו הכת הנ"ל עד שזכו לאלו המידות בשלמות, אזי באו כולם על דעה אחת אמיתית שכך הוא הדרך כאשר הוא באמת, עיין שם.

ועל כן דוד המלך עליו השלום, פתח ספר תהלים, שהוא כנגד התורה, כי חמישה ספרי תהלים כנגד חמישה חומשי תורה, פתח בתחילתו במזמור אשרי האיש וכו', שמדבר מהאילן הקדוש הנ"ל משלושת שרשיו שהם אמונה ויראה וענוה ומגוף האילן שהוא אמת. וזהו, אשרי האיש אשר לא הלך בעצת רשעים, זה בחינת אמונה, כי עיקר בנין וגידול האמונה הקדושה הוא על ידי עצות שמקבלין מצדיקים, כמו שמבואר (בסימן ז) בהתורה משפטים אמונה, עיין שם. וכן מבואר בהתורה תקעו אמונה (בלקוטי תנינא בסימן ה)

סיפורי מעשה יג - מהשבעה בעמליר'ם מעשיות תמו

אָל הָאֵילָן, כִּי לֹא נִמְצָא בְּיָנֵיהֶם כִּי אִם קָצְתָם שְׁהִיוּ בָּהֶם מְדוֹת הַנֵּל, אָבָל הַשָּׂאָר לֹא הָיוּ בָּהֶם אֱלוֹ הַמְּדוֹת; וְעַל כֵּן נִתְעַפְּכוּ פִלְם, עַד שְׁהִיוּ יִגְעִים וְטוֹרְחִים שָׂאָר אֲנָשֵׁי הַפֶּת הַנֵּל, עַד שְׁהִיוּ בָּהֶם גַּם-כֵּן הַמְּדוֹת הַנֵּל, כְּדִי

ליב גיהאט און זיי האבין זיך זייער גיהאלטן אין איינעם) האבין זיי זיך ניט גינוואלט אפטיילן איינס פון דעם אנדערן. אז א טייל זאלן יוא גיין צום בוים (דהיינו די נואס זיי האבין שוין יוא די מרות פון דעם בוים) און די איבריקע זאלן בלייבן. האבין זיי דאס ניט גינוואלט. נוארין זיי האבין זיך זייער גיהאלטן אין איינעם. נאר מע מוז נוארטיין. ביז אלע זאלן זיך דער האריווען צו די מידות. כְּדִי זיי זאלן אלע קאנען קומען צו דעם בוים. האבין זיי אזוי גיטאן און זיי האבין גיהארענוועט ביז זיי זענען אלע

לְקַט רְמוּזִים

זוכה לגוף האילן היוצא משלשה שרשים הנ"ל שהוא האמת, שהוא התורה, בחינת כי אם בתורת ה' חפצו וכו'. וזהו, והיה כעץ שתול על פלגי מים. 'עץ שתול על פלגי מים' זה בחינת האילן הקדוש הנ"ל שהוא שתול על פלגים העליונים בחינת פלג אלקים מלא מים. וזהו, אשר פריו יתן בעתו ועלהו לא יבול וכל אשר יעשה יצליח. 'אשר פריו יתן בעתו', זה בחינת אמונה, כי אמונה הוא בחינת כח הגדול וכח הצומח, כמו שמבואר בהתורה של אריכת אפים (בסימן קנה). 'ועלהו לא יבול', דרשו רבותינו זכרונם לברכה, אפילו שיחתן של תלמידי חכמים צריכין לימוד, וזה בחינת יראה, כמובן בהתורה פתח רבי שמעון (בסימן ס) שעל ידי סיפורי מעשיות של צדיקים, שזה בחינת ועלהו לא יבול, על ידי זה עיקר היראה, עיין שם. ובודאי זה הצדיק שיש לו כח לבנות ולגלות היראה על ידי שיחותיו וסיפורי מעשיות שלו בודאי הוא מלא יראה וכל דיבוריו ושיחותיו הם באימה ויראה, כי בלי זה בודאי לא היה לו כח לגלות היראה על ידי שיחותיו. וכן מבואר בדבריו כמה פעמים שעיקר הדיבור הוא מיראה שהוא שלימות הדיבור, כמו שמבואר בהתורה "תפילה לחבקוק" (בסימן יט). ועל כן, ועלהו לא יבול, שהוא בחינת שיחת חולין של תלמידי חכמים צריכה לימוד, זה נמשך משורש השני שהוא יראה כנ"ל.

וכל אשר יעשה יצליח, זה בחינת שורש השלישי שהוא ענוה שהוא משלים כל השרשים, כי ענוה

ולענוים יתן חן. כי עיקר הליצנות הוא מחמת גאות וגסות הרוח שהוא גבה לב וגדול בעיני עצמו עד שכל בני העולם הם כלא בעיניו ומתלוצץ מכל אחד ואחד, כאשר נמצא הנגע הרעה הזאת בכמה בני אדם שמתלוצצים מכל אחד ואחד בפרט מיראים וכשרים שמוצאין חסרונות ומומין בכל אחד ואחד. מזה מתלוצץ מתפילתו ומזה מתלוצץ מלימודו שאינו טוב בעיניו ומזה מתלוצץ ממשאו ומתנו וכו' וכיוצא בזה בשארי דברים. וכל זה מחמת גסותו שנדמה לו שאין חכם ממנו וכל העולם צריכים ללמוד ממנו. ואלו הלצים מתגברים בליצנותם עד שמחלישים דעת של כמה כשרים שמפילים אותם מעבודתם על ידי ליצנותם הרעה, רחמנא לצלן, וכל זה בא מחמת גסותם הרעה כנ"ל. ועל כן נקראת הליצנות תועבה, כמו שכתוב, ותועבת לאדם לץ. שזה בחינת גאות וגבהות, כמו שכתוב, תועבת ה' כל גבה לב.

נמצא, שכלל דוד כל השלושה שרשים הנ"ל במקרא זה, שהם אמונה ויראה וענוה, שהם ההפך מעצת רשעים ודרך חטאים ומושב לצים כנ"ל.

וזה, כי אם בתורת ה' חפצו ובתורתו יהגה וכו'. זה גופא דאילנא שהוא אמת, שהוא התורה שנקראת תורת אמת, היינו כי זה שזוכה להנצל משלש כיתות רעות הנ"ל שהם עצת רשעים ודרך חטאים וכו' שזה זכה בודאי לשלש מידות הנ"ל שהם השלושה שרשים של האילן, על כן בודאי

תמו סיפורי מעשה יג - מהשבעה בעמליר'ם מעשיות

שִׁיְהִי פֶלֶם רְאוּיִים לְבוֹא אֶל הָאֵילָן. וְיִגְעוּ וְטָרְחוּ עַד שֶׁבָּאוּ פֶלֶם לְאֵלוֹ הַמְּדוֹת הַנִּזְל. וְאָזִי, כְּשֶׁבָּאוּ פֶלֶם לְאֵלוֹ הַמְּדוֹת הַנִּזְל, אָזִי בָּאוּ פֶלֶם עַל דַּעַת אַחַת, וְהִסְפִּימוּ פֶלֶם עַל דְּרָף אַחַת לִילָף בְּאוֹתוֹ דְּרָף אֶל הָאֵילָן הַנִּזְל, וְהִלְכוּ פֶלֶם.

גִּיקוּמָעַן צוּ דִּי מְדוֹת הַנִּזְל. (דְּהֵינּוּ זֵי הַאֲבִין אֶלְע גִּינוּאָקֵט אֵינְס אוּיף דְּעֵם אַנְדֶּערִין בִּיז אֶלְע הַאֲבִין זִיךְ דְּעַר הַאֲרִינְוֵט. און זֵי זְעַנְעֵן אֶלְע גִּיקוּמָעַן צוּ דִּי מְדוֹת הַנִּזְל דְּהֵינּוּ זֵי הַאֲבִין שׁוִין אֶלְע גִּיהַאט אָמֹנָה און יִרְאָה וְכוּ' פִּנְזֵל) וְזֵי זְעַנְעֵן אֶלְע גִּיקוּמָעַן צוּ דִּי מְדוֹת. אָזִי זְעַנְעֵן שׁוִין אֶלְע גִּיקוּמָעַן אוּיף אֵיין דֵּיעָה. און זֵי הַאֲבִין אֶלְע מְסָכִים גִּינוּעֵן אוּיף אֵיין נְוֵעַג. אָז מִיט דְּעֵם נְוֵעַג בְּאֶדְאָרְף מְעַן גֵּיין צוּ דְּעֵם בּוּיִם. זְעַנְעֵן זֵי אֶלְע גִּינְאָנְעֵן.

לְקַט רְמוּזִים

דאילנא שהוא התורה, שהיא תורת אמת שנקראת טוב, כמו שכתוב, כי לקח טוב נתתי לכם תורתִי וכו'. כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, אין טוב אלא תורה. וכן איתא בהתורה אמר רבי עקיבא (בסימן נא) שאמת הוא כולו טוב וכו', עיין שם. 'שכן ארץ' זה בחינת ענוה שמשים עצמו כארץ וכעפר, בחינת ונפשי כעפר לכל תהיה. וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, מי שנעשה שכן לעפר בחייו. 'ורעה אמונה', זה אמונה. נמצא, שכלל כל הארבע מידות הנ"ל בפסוק זה שהם האילן הקדוש הנ"ל ושורשיו. וזה שנשמך תיכף, והתענג על ה', כי האילן הקדוש הנ"ל שם עיקר התענוג והשעשוע עולם הבא, כי האילן הזה הוא בחינת עץ החיים ששם הקבול שכר של הצדיקים והכשרים, אשרי הזוכים לבוא לשם.

וזה בחינת האבות אברהם יצחק ויעקב ומשה רבנו שעל ידם נמשכה התורה לעולם, כי התחלת דרך התורה התחיל מהאבות, ואחר כך עיקר קבלתה היה על ידי משה רבינו, כמובא בדברי רבינו זכרוננו לברכה, כי האבות ומשה הם בחינת האילן ושורשיו הנ"ל. כי אברהם בחינת אמונה, כי הוא היה ראש למאמינים, כמו שכתוב, והאמין בה'. יצחק הוא בחינת יראה, בחינת פחד יצחק. יעקב גופא דאילנא, בחינת אמת, כמו שכתוב, תתן אמת ליעקב, שהוא עצם התורה, שהיא תורת אמת. וכמו שכתוב, תורה צוה לנו משה מורשה קהלת יעקב. וכמובא בכתבי האר"י ז"ל שיעקב

גדולה מכולם שאז גדל האילן שהוא האמת שהוא התורה. וזה בחינת וכל אשר יעשה יצליח, בחינת והדרך צלח רכב על דבר אמת וענוה צדק. ונמצא, שבתחילה זכר דוד המלך, עליו השלום, אשריו של האיש שזכה להנצל מהמונעים מהשלושה שרשים הנ"ל שהם עצת רשעים וכו', ואחר כך זכר מה שזכה על ידי זה, שזכה להתורה שהיא גופא דאילנא בחינת תורת אמת שהוא בחינת העץ שתול על פלגי מים אשר פריו יתן בעתו ועלהו וכו' שכל אלו המעלות הטובות צומחות משלושה שרשים הקדושים הנ"ל, אשרי הזוכה להם.

וזה בחינת בטח בה' ועשה טוב שכן ארץ ורעה אמונה. 'בטח בה' זה בחינת יראה, בחינת יראי ה' בטחו בה', כי הירא בטוח בה' שלא יחסר לו דבר בבחינת כי אין מחסור ליראיו. וכן איתא בספר הא"ב (אות ב בטחון סימן ג) שיראה ובטחון תלויים זה בזה, עין שם. וזה, באלקים בטחתי לא אירא מה יעשה בשר לי. כי כשאני זוכה לבטחון שהוא בחינת יראה מה' יתברך, בודאי שוב אני מתירא שום יראה חיצונית מבשר ודם, כי כשזוכין ליראה דקדושה נתבטלין כל היראות הנפולות שהם מה שיראין מבשר ודם וכיוצא. וזה בחינת אבטח ולא אפחד, היינו כנ"ל.

ועשה טוב, זה בחינת אמת, בחינת לא ימנע טוב להולכים בתמים, וכתוב (ישעיה לט), טוב דבר ה' וכו' כי יהיה שלום ואמת בימי. כי אמת הוא גופא

סיפורי מעשה יג - מהשבעה בעמליר'ם מעשיות תיו

וְהֵלְכוּ אֵיזָה זְמַן, עַד שֶׁהָיוּ רוֹאִים (מִרְחוֹק) אֶת הָאֵילָן, וְהִסְתַּכְּלוּ וַרְאוּ, וְהָנְהָ אֵין הָאֵילָן עוֹמֵד בְּמָקוֹם כָּלֵל, כִּי אֵין לָאֵילָן מָקוֹם כָּלֵל. וּמֵאַחַר שָׁאֵין לוֹ מָקוֹם, אֵיךְ אָפְשָׁר לָבוֹא אֵלָיו? וְאָנִי (הֵינִי זֶה הַהוֹקֵיר) הֵיִיתִי גַם-כֵּן שָׁם עִמָּהֶם, וְאִמְרָתִי לָהֶם: אֲנִי יְכוּל לְהַבִּיא אֶתְכֶם אֶל הָאֵילָן, כִּי זֶה הָאֵילָן אֵין לוֹ מָקוֹם

וְעַנְּנָן זַי גִּיגְאָנְנָעַן אַ צַיִט. בִּיזו זַי הָאֵבִין שׁוֹיִן גִּיזְעָהֶן דְּעַם בּוֹים פּוֹן וַוִיטִין. דְּעַרְנוֹוִיל טוֹעֵן זַי אַ קוֹק. שְׁטִיט גָּאָר דְּעַר בּוֹים אוֹיף קִיין אָרְט נִיט. וַוִארִין דְּעַר בּוֹים הָאֵט גָּאָר קִיין אָרְט נִיט. אוֹן עַר הָאֵט גָּאָר קִיין אָרְט נִיט. וְוִי אַזוֹי קָאן מְעַן צו אִים קוֹמְעַן. אוֹן אֵיךְ (דְּהֵינִי דְּעַר הוֹקֵעַר וְוִאס עַר דְּעַרצִיילט דָּאס אַלֶן) בֵּין דָּאָרְט אוֹיף גִּינְוֵעַן מִיט זַי. הָאֵב אֵיךְ מִיר אָנְגִירופִין צו זַי. אֵיךְ קָאן אֵיךְ יוֹא בְּרַעַנְנָעַן צו דְּעַם בּוֹים. וַוִארִין דְּעַר בּוֹים הָאֵט גָּאָר קִיין אָרְט נִיט. וַוִארִין דְּעַר בּוֹים אֵיז לְמַעְלָה

לְקַט רְמוּזִים

נקראת ארץ צבי, מה צבי אין עורו מחזיק את בשרו, אף ארץ ישראל וכו' שכל זמן שישאל ישבו עליה החזיקה את כלם. וכן לעתיד כשיבא משיח במהרה בימינו תחזיק את כל ישראל ברווח ועכשיו היא קטנה מאוד, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, וזה גם כן בחינת מועט מחזיק את המרובה, כי בכל מקום שיש קדושה הוא בחינת מועט מחזיק את המרובה, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה. וכל שהקדושה גבוה יותר שם הבחינת מועט מחזיק את המרובה בבחינה גבוה יותר בחידוש נפלא יותר. וכן למעלה מעלה עד שמקום הארון אינו מהמידה כלל. זה בחינת למעלה מהמקום לגמרי כנ"ל, כי מקום הארון ששם התורה נכלל בהעץ חיים שהוא למעלה מהמקום כנ"ל.

ועל כן מחויב כל אחד מישראל לכתוב ספר תורה לעצמו, כי כשכותב אותיות התורה הקדושה על ספר, הוא מביא אותיות התורה ששרשם למעלה מהמקום, הוא מביא אותם למקום על הגויל והקלף שתופס מקום, אבל הוא בבחינת מועט מחזיק את המרובה הגבוה מאוד מאוד בתכלית המעלה, כי באותיות התורה נבראו כל העולמות, ועל כל אות ואות שבתורה עומדים כמה וכמה אלפים ורבבות עולמות. גם שמעתי מפיו הקדוש שבתבת אדם מצוירים כל צורות של בני אדם שבעולם. וכן בתבת בהמה מצוירים כל צורות של כל הבהמות וכן בשארי מעשה בראשית.

בחינת התורה, אבל מחמת שעדיין לא נשלם בתכלית השלימות שורש השלישי שהוא ענוה, כי אין מי שזכה בשלימות לענוה כמו משה, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה. על כן לא נשלמה התורה בימי יעקב ולא נתנה על ידו, עד שבא משה וזכה לענוה בתכלית השלימות, כמו שכתוב, והאיש משה ענו מאוד מכל האדם. ואז נשלם האילן הקדוש על ידי שהשלים שורש השלישי שהוא ענוה שגדולה מכולם, על כן הוא זכה לקבלת התורה ששרשה העץ חיים שהוא האילן הקדוש הנ"ל.

נמצא, ששורש התורה הוא בחינת העץ חיים שהוא האילן הנ"ל, שהוא למעלה מהמקום. ועל כן באמת אמרו רבותינו זכרונם לברכה (בבבא בתרא ומגילה), מקום הארון והכרובים אינו מן המידה, כי שם התורה, ועל כן אינו מן המידה, כי הוא בבחינת למעלה מהמקום, וכל הסמוך לארון והלוחות ביותר הוא ביותר בבחינת מיעוט מחזיק את המרובה, כי בין שני בדי הארון שם עמדו כל ישראל, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה על פסוק גשו הנה, שצמצם את כלם בין שני בדי הארון וזה אחד מהמקומות שהחזיק מועט את המרובה. ובבית המקדש עומדים צפופים ומשתחווים רוחים שזהו גם כן בחינת מועט מחזיק את המרובה. וכן בירושלים לא אמר אדם לחברו צר לי המקום וכו' זה גם כן בחינת מועט מחזיק את המרובה. וכן כלל ארץ ישראל

תוח סיפורי מעשה יג - מהשבעה בעמליר'ם מעשיות

כָּלֵל, כִּי הוּא לְמַעַלָּה מִהַמְקוֹם לְגַמְרִי, וּבַחֲנִינָת מַעֲט מַחְזִיק אֶת הַמְרָבָה הוּא עֲדִין בַּמְקוֹם, כִּי עַל כָּל פְּנִים יֵשׁ לוֹ מְקוֹם מַעֲט, רַק שֶׁהוּא מַעֲט מַחְזִיק אֶת הַמְרָבָה, אָבֵל עֲדִין יֵשׁ לוֹ מְקוֹם מַעֲט עַל כָּל פְּנִים, וּבַחֲנִינָת מַעֲט מַחְזִיק אֶת הַמְרָבָה שִׁישׁ לִי (הֵינּוּ לְבַעַל הַחֲטוּטוֹרוֹת), הִיא בַּחֲנִינָת סוֹף הַמְקוֹם לְגַמְרִי, שֶׁמִּשָּׁם

מִהַמְקוֹם (פְּלוֹמֶר עַר אִיזוֹ הֶעֱכָר פּוֹן דַּעַם אָרְט פּוֹן דַּעַר וְנֻעַלֵט. עַר הָאֵט גָּאָר קִיין אָרְט גִּיט) אֹוֶן דִּי זֵאָף פּוֹן מוּעֵט מַחְזִיק אֶת הַמְרָבָה. אִיזוֹ זֵיף נָאָף אִין דַּעַם אָרְט. וְנֹאֲרִין חָאטְשֶׁע סֶע אִיז מוּעֵט מַחְזִיק אֶת הַמְרָבָה. דִּהֵינּוּ אַבִּיסָל אָרְט הָאֵלֵט פִּיל מְעַר אִיידֶער אִוִּיף דַּעַם אָרְט קֹאן זֵיף שְׁטַעֲלִין. פּוֹן דַּעֲסֵט וְנֻעִגִין פֹּאָרְט. אִיזוֹ זֵיף דָאָס נָאָף אִין דַּעַם אָרְט וְנֹאֲרִין סֶע פֹּאָרְנֶעמֵט זֵיף נָאָף פֹּאָרְט עַל כָּל פְּנִים עֶפֶעס אִיין אָרְט. אֹוֶן אִיף (דִּהֵינּוּ דַּעַר הוּיֶקֶער) הָאָב אַזוֹי אַ מִיעוּט מַחְזִיק אֶת הַמְרָבָה. וְנֹאֵס דַּעַר מִיעוּט מַחְזִיק אֶת הַמְרָבָה. אִיזוֹ שׁוֹיין גָּאָר דַּעַר עֶק פּוֹן דַּעַם אָרְט. וְנֹאֵס פּוֹן דָאָרְט הֶעֱכָער. אִיזוֹ שׁוֹיין גָּאָר קִיין אָרְט

לְקַט רְמוּזִים

כדי שיגביה וירים את המקום לבחינת למעלה מהמקום, כי ה' יתברך צמצם את עצמו כביכול כדי שיהיה מקום לבריאת העולם, (כמו שמבואר בעץ חיים בתחילתו, עיין סם) כדי לברוא את העולם בשביל ישראל שיכירו וידעו אותו בזה העולם דייקא שהוא תכלית המקום. ועיקר השלימות להשיב הכל למקור שנחצבו משם להשיב המקום לשורשו לבחינת למעלה מהמקום, כי ה' יתברך המשיך וברא את העולם מאין ליש, מלמעלה מהמקום לבחינת מקום, כדי שיתנסה ויצטרף האדם על ידי זה, על ידי שיבוא בבחינת ישות בבחינת מקום, ששם כל הנסיונות של האדם, דהיינו בזה העולם הגשמי שהוא תכלית המקום. וכשזוכה לעמוד בנסיון ולקדש את עיניו כראוי, אזי הוא מקדש את המקום. ובכל מקום שיש קדושה מועט מחזיק את המרובה, וכל מה שהקדושה גבוה יותר כן בחינת מועט מחזיק את המרובה גבוה יותר כנ"ל. עד שיזכה לתכלית הקדושה לבחינת מועט מחזיק את המרובה בתכלית השלימות, עד שיזכה על ידי זה לעלות מהמקום לבחינת למעלה מהמקום, מיש לאין, שאז יזכה לרב טוב הצפון. וזה זוכין על ידי התורה אשר היא חיינו, לזכות על ידה לחיי עולם להכלל בו יתברך. ועל כן צריכין לכתוב אותיות התורה בכתב על הספר כדי להביא את התורה

נמצא, שהם בבחינת מועט מחזיק את המרובה נפלא מאוד, ועל כן על ידי שכותבין התורה בספר ומכניסין את התורה בבחינת מקום, בזה מעלין את כל בחינת המקום לבחינת למעלה מן המקום.

כי אי אפשר לצאת מבחינת מקום לבחינת למעלה מהמקום כי אם על ידי הצדיק שהוא בבחינת בעל החטוטרות הנ"ל שזכה לבחינת מועט מחזיק את המרובה בתכלית המעלה שאין מעלה אחריו, ורק הוא יכול להגביה ולהעלות מבחינת מקום לבחינת למעלה מהמקום. וכל זה זכה על ידי שכפף גופו וקבל עליו עול תורה בתכלית השלימות שאין שלימות אחריו, עד שנדמה לבעל חטוטרות, מחמת שמעולם לא פשט גופו הקדוש מכפיפתו לישא עליו עול תורה, כי זכה בשלימות לבחינת ויט שכמו לסבול עול תורה, בחינת בני קהת שנשאו את הארון עם הלוחות, שנאמר בהם, כי עבודת הקודש עליהם בכתף ישאו. וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, לעולם ישים האדם את עצמו כשור לעול וכחמור למשאוי. ועל ידי שנשא עליו עול תורה בשלימות על ידי זה זכה לישא ולהרים הרבה על כתפו עד שנדמה לבעל חטוטרות, כי על ידי התורה יכולין לישא ולהרים הכל בבחינת ארון נושא את נושאי.

כי עיקר ביאת האדם לזה העולם היה בשביל זה

סיפורי מעשה יג - מהשבעה בעמליר'ם מעשיות תימ

וּלְמַעַלָּה אֵין מְקוֹם כָּלָל. עַל כֵּן אֲנִי יְכוּל לְשַׂא אֶת כְּלִכְמ, אֶל הָאֵילָן שֶׁהוּא לְמַעַלָּה מִהַמְקוֹם לְגַמְרִי (כִּי זֶה בַּעַל הַחֲטוּטְרוֹת הוּא כְּמוֹ בַּחֲיִנַת מְמַצֵּעַ בֵּין הַמְקוֹם, וּבֵין לְמַעַלָּה מִן הַמְקוֹם לְגַמְרִי, כִּי יֵשׁ לוֹ בַּחֲיִנָּה עֲלִיוֹנָה שֶׁל בַּחֲיִנַת מְעֻט מַחְזִיק אֶת הַמְרַבָּה, שֶׁהִיא בַּחֲיִנַת סוּף הַמְקוֹם מְמַשׁ, שֶׁמְשֵׁם וְהִלָּאָה אֵין נִמְצָא תַבַּת מְקוֹם כָּלָל, כִּי מְשֵׁם וּלְמַעַלָּה הִיא בַּחֲיִנַת לְמַעַלָּה מִן הַמְקוֹם לְגַמְרִי, וְעַל כֵּן הוּא יְכוּל לְשַׂא אוֹתָם מִתּוֹךְ הַמְקוֹם, לְבַחֲיִנַת לְמַעַלָּה מִן הַמְקוֹם, וְהַבֵּן). וְלִקְחָתִי אוֹתָם, וְנִשְׂאָתִי אוֹתָם לְשֵׁם אֶל הָאֵילָן הַנִּל.

נִמְצָא שֶׁיֵּשׁ לִי הַסְפָּמָה מִהַנִּל, שֶׁיֵּשׁ לִי בַּחֲיִנָּה עֲלִיוֹנָה שֶׁל מְעֻט מַחְזִיק אֶת הַמְרַבָּה, (בְּשִׁבִיל זֶה הִנָּה נִדְמָה כְּבַעַל חֲטוּטְרוֹת, כִּי הוּא נוֹשֵׂא עֲלָיו הַרְבָּה, כִּי הוּא בַּחֲיִנַת מוֹעֵט

נִיט פֶּאֶרְהֶאֱנִדִין. אֵיבְעֵר דְעֵם קָאן אֵיף אֵיף טְרָאגִין אֶלְע צו דְעֵם בּוֹיִם וְאוּס עַר אֵיזו הַעֲכֵעֵר פּוֹן דְעֵם אָרְט. (וְנִוָּרִין דְעֵר הוִיקֵר אֵיזו אֵוִי וּוִי א מְמוֹצֵעַ דְהֵינּוּ אֵין מִיטִין צְוִישִׁין אָרְט אֵין צְוִישִׁין הַעֲכֵעֵר פּוֹן דְעֵם אָרְט וְנִוָּרִין עַר אֵיזו א מִיעוּט מַחְזִיק אֶת הַמְרַבָּה. וְאוּס סַע אֵיזו גָּר דְעֵר עַק פּוֹן דְעֵם אָרְט. וְאוּס פּוֹן דְכֶאֱט הַעֲכֵעֵר אֵיזו שׁוִין גָּר קִיִן שׁוּם אָרְט נִיט פֶּאֶרְהֶאֱנִדִין. אֵיבְעֵר דְעֵם קָאן דְעֵר הוִיקֵעֵר זֵי אֵרוֹיס נַעֲמֵעֵן פּוֹן דְעֵם אָרְט אֵין זָל זֵי טְרָאגִין צו הַעֲכֵעֵר פּוֹן דְעֵם אָרְט). הָאֵב אֵיף זֵי גִינוּמֵעֵן אֵין הָאֵב זֵי אֵיבְעֵר גִּיטְרָאגִין צו דְעֵם בּוֹיִם.

נִמְצָא הָאֵב אֵיף א הַסְפָּמָה. אֵזו אֵיף הָאֵב אֵזוִי א מִיעוּט מַחְזִיק אֶת הַמְרַבָּה. (אֵין אֵיבְעֵר דְעֵם הָאֵט עַר א פִּנִים וּוִי א הוִיקֵעֵר. וְנִוָּרִין עַר טְרָאגִט אֵיף זֵי פִיל וְנִוָּרִין עַר אֵיזו זֵיף א מִיעוּט מַחְזִיק אֶת הַמְרַבָּה) הֵיִנֵט שְׁעֵנֵק אֵיף אֵיף דְכֶאֱט

לְקַט רְמוּזִים

אֵבֵל הַשָּׂאֵר לֹא הִיוּ בֵּהֶם אֱלוֹ הַמִּידוּת, וְעַל כֵּן נִתְעַכְכוּ כּוֹלָם: אֲנִשֵׁי שְׁלוּמִינוּ צְרִיכִים לְדַבֵּר הַרְבֵּה בִּינֵיהֶם מִגְדוּלַת רַבִּינוּ הַקְדוּשׁ וּמִמַּעַלַת הַעֲצוֹת שֵׁשׁ בַּסְפָּרִי הַקְדוּשִׁים, וְלַעֲוֹרֵר וּלְחַזֵּק אֶת הַשְּׁנִי, מִבְּלִי לְהַתְחַמֵּק וּלְדַבֵּר אֵין לִי זְמַן וְכוּ', אֵלֹא אֲדַרְבֵּה, תוֹךְ כַּדִּי שֶׁהוּא עוֹלָה וּמִתְעַלָּה בַּעֲבוּדַת ה' צְרִיךְ לְחַשׁוֹב גַּם עַל זוּלָתוֹ, כְּלוּמַר לוֹוֹתֵר עַל הַתְּקַדְמוֹתוֹ הָאִישִׁית וּבְלַבֵּד שְׂגַם חֲבִירוֹ יִזְכֶּה לְאוֹר הַצְּדִיק, וְגַם לְהַפְקִיר אֶת עֲצֻמוֹ בְּשִׁבִיל חֲבִירוֹ, שׁוֹה מְרוּמוֹ כִּאֵן שֶׁאֶחָד מִתְחִין לְשֵׁנִי עַל חֲשׁוֹן הַתְּקַדְמוֹתוֹ הָאִישִׁית, דְהֵינּוּ שֶׁאֶחָד עוֹר לְשֵׁנִי וִירֵד עִמּוֹ לְמַדְרִיגָתוֹ, וְהַחֲזִיקוּ זֶה בְּזֶה, וְרַק כִּךְ הִגִּיעוּ כּוֹלָם לְאוֹר הַצְּדִיק. וְכֵן בְּכָל עֲנִין טוֹב, צְרִיךְ לְדַאֵג לְזוּלָתוֹ, וְאֵל יֹאמֵר אֲנִי כִּבֵּר הִגַּעְתִּי, וְמֵה לִי עִם הַשְּׁנִי, הִרִי אֵין לִי זְמַן, אֲדַרְבֵּה עֲלָיו לְהַקְדִישׁ מְזֻמְנוֹ לְאַחוּז בְּשֵׁנִי, לְהַחֲזִיקוֹ וּלְהַעֲלוֹתוֹ, שְׂרַק אֵז אֲפֹשֶׁר לְקַבֵּל אוֹרוֹ שֶׁל הַצְּדִיק בְּשִׁלְמוֹת, דְהֵינּוּ לְהִגִּיעַ לְאֵילָן הַחַיִּים.

(לוֹיֵת חו)

לְתוֹךְ בַּחֲיִנַת הַמְקוֹם, וְעַל יְדֵי זֶה דֵּייקָא יִזְכֶּה לְהַכְלִיל בְּהַצְּדִיק הַגְּדוֹל הַנִּל, שֶׁהוּא בַּחֲיִנַת בַּעַל הַחֲטוּטְרוֹת, שֶׁעַל יְדֵי זֶה יִזְכֶּה לְבַחֲיִנַת מוֹעֵט מַחְזִיק אֶת הַמְרַבָּה בְּתַכְלִית הַשְּׁלִימוֹת, עַד שִׁיזְכֶּה לְעֵלוֹת לְבַחֲיִנַת לְמַעַלָּה מִהַמְקוֹם לְגַמְרִי, כִּי עַל יְדֵי שֶׁמִּבִּיא אֶת אוֹתִיוֹת הַתּוֹרָה לְתוֹךְ הַמְקוֹם עַל יְדֵי שְׁכוּתָב אוֹתָם עַל הַסְּפָר, עַל יְדֵי זֶה מְקַדֵּשׁ אֶת הַמְקוֹם עַד שֶׁנַּעֲשֶׂה בְּבַחֲיִנַת מוֹעֵט מַחְזִיק אֶת הַמְרַבָּה בְּתַכְלִית הַמַּעַלָּה, עַד שֶׁעַל יְדֵי זֶה יִזְכֶּה לְעֵלוֹת לְבַחֲיִנַת לְמַעַלָּה מִהַמְקוֹם שֶׁשֵּׁם הָאֵילָן הַקְּדוּשׁ הַנִּל, שֶׁהוּא הַעֵץ חַיִּים שֶׁהוּא שׁוֹרֵשׁ הַתּוֹרָה, שֶׁשֵּׁם עֵיקֵר הַקִּיבוֹל שְׁכֵר שֶׁל כָּל מְקִימֵי הַתּוֹרָה כֵּנִל. וְזֶה בַּחֲיִנַת עֵץ חַיִּים הִיא לְמַחְזִיקִים בֵּה, שְׁכֵל מִי שֶׁמַּחְזִיק וְאוֹחוֹז אֶת עֲצֻמוֹ בְּהַתּוֹרָה, הִיא מְגַבִּיהַ וְנוֹשֵׂאֵת אוֹתוֹ אֶל הַעֵץ חַיִּים שֶׁהוּא לְמַעַלָּה מִהַמְקוֹם. בְּבַחֲיִנַת אֲרוֹן נוֹשֵׂא אֶת נוֹשְׂאָיו וְכוּנִל.

(לִיקוּטֵי הַלְכוֹת הַלְכוֹת סִ"ת הַלְכוֹת ג')

תכ סיפורי מעשה יג - מהשבעה בעמליר'ם מעשיות

מחזיק את המרבה כנ"ל), ועתה אני נותן לכם זאת במתנה שתהיו כמוני. ונעשה שם שמחה גדולה וחדנה רבה מאד.

ביום הששי היו גם-כן שמחים, והיו מתגעגעים: איך לוקחין בכאן את אותו שהיה בלא ידיים? והנה הוא בא, ואמר: הנני! הנה באתי אצלכם על החתונה. ואמר להם גם-כן כנ"ל, ונשק אותם ואמר להם: (אתם סבורים שאני בעל מום בדי?) אין אני בעל מום כלל על ידי, רק באמת יש לי כח בדי, רק שאין אני משתמש עם הכח שבדי בזה העולם, כי אני צריך את הכח לענגן אחר, ויש לי הספמה על זה מן המבצר (שקורין 'שלאס') של מים (פון דעם ואשיריקן שלאס):

פי פעם אחת ישבנו יחד איזה אנשים, והיה כל אחד ואחד מתפאר בכח שבדיו: זה התפאר שיש לו גבורה זו בדיו, וזה התפאר שיש לו גבורה פלוגית בדיו, וכן כל אחד התפאר בגבורה שיש לו בדיו, (הינט) פי אחד היה מתפאר שיש לו כח וגבורה כזו בדיו, שפשהוא מורה חץ - הוא יכול לחזר ולמשכה אליו, פי יש לו כח כזה בדיו, שאף על פי שהורה כבר החץ, עדין יכול להחזירה לחזר ולמשכה אליו. ושאלתי אותו: איזה חץ אפה יכול

דאזיגע במתנה אז איר זאלט זיין אזוי ווי איך איז דארט גינארין זייער א גרויסע שמחה און זייער א גרויסע חדנה.

דעם זעקסטין טאג זענען זיי אויף פרייליך גינען. און זיי האבין אויף גיבענקט. ווי נעמט מען דא דעם דאזיגן וואס אן הענט. דערנווייל קומט ער אריין. און זאגט איך בין דא. איך בין גיקומען צו אייך אויף דער חתונה און האט זיי אויף אזוי גינאגט אזוי ווי יענע. און איז זיי ארום גיפאלין און האט זיי גיקושט. און האט צו זיי גינאגט. איר מיינט איך בין א קאליקע אויף די הענט. איך בין גאר קיין קאליקע ניט אויף די הענט. איך האב יוא כח אין די הענט. גאר איך נויט מיט דעם כח פון מיינע הענט אין דער וועלט. ווארין איך באדארף דעם כח אויף עפעס אנדערש און איך האב דרויף א הספמה פון דעם וואסיריקן שלאס.

ווארין אמאל זענען מיר גיזעסין אין איינעם עטליכע מענטשן. האט זיך איטליכער ברימט מיט זיין כח וואס ער האט אין די הענט. דער האט זיך בארימט. ער האט אזוי א גבורה אין די הענט. און דער האט זיך בארימט ער האט אזוי א גבורה אין די הענט. און אזוי איטליכער האט זיך בארימט מיט זיין גבורה וואס ער האט אין די הענט. (דהיינט) איינער האט זיך בארימט. ער האט אזוי א כח און א גבורה אין די הענט. אז ער שיסט אויס א פייל. קאן ער זי ווידער קריק ציהען. ווארין ער האט אזוי א כח אין זיינע הענט אז האטשע ער האט שוין אויס גישאסין די פייל. קאן ער זי פארט נאך אומקערין. ער קאן די פייל צוריק ציהען ווידער צו זיך. האב איך אים גיפדעגט (דהיינט דער וואס אן הענט. וואס ער דערציילט דאס) וואס פאר א פייל. קאנסטו צוריק ציהען. ווארין סע איז זיך

סיפורי מעשה יג - מהשבעה בעמליר'ם מעשיות תכא

להחזיר? כי יש עֲשָׂרָה מִיָּנִי חֲצִים, כי יש עֲשָׂרָה מִיָּנִי סָמִים; הִינּוּ, כי כְּשֹׁרֻצִין לִירוֹת חֵץ מוֹשְׁחִין אוֹתָהּ בְּאֵיזָה סֵם, וְיֵשׁ עֲשָׂרָה מִיָּנִי סָמִים. שְׂפָשְׁמוֹשְׁחִין אוֹתָהּ בְּסֵם זֶה - הִיא מְזַקֶּת כָּף, וְכִשְׂמוֹשְׁחִין בְּסֵם שְׁנֵי - הִיא מְזַקֶּת יוֹתֵר, וְכֵן יֵשׁ עֲשָׂרָה מִיָּנִי סָמִים, שְׂפָל אֶחָד גְּרוּעַ יוֹתֵר (הִינּוּ שְׂמֻזִיק יוֹתֵר), וְזֶהוּ בְּעֲצָמוֹ עֲשָׂרָה מִיָּנִי חֲצִים. כִּי הַחֲצִים הֵן מִין אֶחָד, רַק מְחַמֵּת שְׁנוּי הַסָּמִים שְׂמוֹשְׁחִין אֶת הַחֵץ בָּהֶם, שֶׁהֵם עֲשָׂרָה מִיָּנִים כְּנֹל, עַל כֵּן נִקְרָאִים עֲשָׂרָה מִיָּנִי חֲצִים. וְעַל כֵּן שָׂאֵל אוֹתוֹ: אֵיזָה מִין חֵץ אַתָּה יָכוֹל לְהַחְזִיר? גַּם שָׂאֵל אוֹתוֹ, אִם קֹדֶם שֶׁהִגִּיעַ הַחֵץ לְאוֹתוֹ שֶׁזָּרְקָה לוֹ הוּא יָכוֹל לְהַחְזִירָהּ, וְאִם גַּם אַחֵר שֶׁהִגִּיעַ הַחֵץ עֲדֵין יָכוֹל לְהַחְזִירָהּ. וְעַל זֶה הִשִּׁיב: אֶפְלוּ כִּשְׁהִגִּיעַ הַחֵץ, עֲדֵין יָכוֹל לְהַחְזִירָהּ. אִךְ אֵיזָה מִין חֵץ הוּא יָכוֹל לְהַחְזִיר וְכוּ' כְּנֹל, הִשִּׁיב: מִין חֵץ פְּלוֹנִי הוּא יָכוֹל לְהַחְזִיר. אֲמַרְתִּי לוֹ (הִינּוּ זֶה שֶׁהוּא בְּלֹא יָדִים שְׂמֻסְפָּר כֹּל זֶה, אֲמַר לָזֶה שֶׁהִתְפָּאֵר בְּעֵנֵן הַחֵץ כְּנֹל): אִם-כֵּן, אֵין אַתָּה יָכוֹל לְרַפְּאוֹת אֶת הַבַּת מְלָכָה, מֵאַחֵר שֶׁאֵין אַתָּה יָכוֹל לְחַזֵּר וְלִמְשֹׁךְ כִּי אִם מִין חֵץ אֶחָד, עַל כֵּן אֵין אַתָּה יָכוֹל לְרַפְּאוֹת אֶת הַבַּת מְלָכָה.

אֶחָד הָיָה מִתְפָּאֵר שֶׁיֵּשׁ לוֹ כַּח כֹּזֶה בְּיָדוֹ, שֶׁאֲצֵל מִי שֶׁהוּא לּוֹקַח וּמְקַבֵּל

פִּאֲרָהאֲנֵדִין צִעְהֵן אִירְלִי פִּיילִין. וְוֹאֲרִין סַע אִיז פִּאֲרָהאֲנֵדִין צִעְהֵן אִירְלִי סְמִין. וְוֹאֲרִין אִז מַע וּוִיל שִׁיסִין א פִּייל. בִּאשְׁמִירְט מַעַן זִי מִיט א סֵם. אִיז פִּאֲרָהאֲנֵדִין צִעְהֵן אִירְלִי סְמִין. וְוֹאס אִז מַעַן בִּאשְׁמִירְט. דִּי פִּייל מִיט דַעַם סֵם. אִיז דִּי פִּייל אִזוֹי מְזִיק. אִזוֹן אִז מַע בִּאשְׁמִירְט דִּי פִּייל מִיט אִיין אֲנֵדֵר סֵם אִיז זִי מַעַר מְזִיק. אִזוֹן אִזוֹי אִיז פִּאֲרָהאֲנֵדִין צִעְהֵן אִירְלִי סְמִין. וְוֹאס אִיטְלִיכַעַר סֵם אִיז אֲרָגִיר. דִּהִינּוּ עַר אִיז מַעַר מְזִיק. הָאט עַר אִים גִּיפְרַעַגְט וְוֹאס פִּאֲר א מִין פִּיילִין קְאָנְסְטוּ צוֹרִיק צִיֶּהֶען. וְוִידַעַר הָאט עַר אִים גִּיפְרַעַגְט צו אִיידַעַר דִּי פִּייל הָאט יַעַנַעַם גִּיטְרַאפִּין קָאן עַר זִי קִרִיק צִיֶּהֶען. צו אפִילוּ נֶאָךְ דַעַם אִז דִּי פִּייל הָאט שׁוִין יַעַנַעַם גִּיטְרַאפִּין. קָאן עַר זִי אִיף צוֹרִיק צִיֶּהֶען. אִזוֹן דְרוִיף הָאט יַעַנַעַר גִּיפְרַעַגְט. אִז אפִילוּ דִּי פִּייל טְרַעַפְט שׁוִין יַעַנַעַם. קָאן אִיף זִי אִיף צוֹרִיק צִיֶּהֶען. לּוֹשְׁמִיר א וְוֹאסִיר א מִין פִּיילִין קְאָנְסְטוּ צוֹרִיק צִיֶּהֶען. הָאט עַר גִּיפְרַעַגְט. הָאט דַאס אִזוֹן דַאס מִין קָאן אִיף צוֹרִיק צִיֶּהֶען. הָאב אִיף מִיר אֲנֵגִירּוֹפֵן (דִּהִינּוּ דַעַר וְוֹאס אִזוֹן הַעַנְט וְוֹאס דַעַר צִיילִט דַאס אִלֶּץ) צו אִים. קְאָנְסְטוּ נִיט הִיילִין דִּי בַת מְלָכָה. אִז דוּ קְאָנְסְטוּ מַעַר נִיט קִרִיק צִיֶּהֶען נֶאָר אִיין אִירְלִי פִּיילִין. קְאָנְסְטוּ נִיט הִיילִין דִּי בַת מְלָכָה.

אִינַעַר הָאט זִיף בִּאֲרִימֵט. עַר הָאט אִזוֹי א כַּח אִין דִּי הַעַנְט אִז בִּי וְוַעַמְעַן עַר נַעַמְט גִיט עַר (כְּלוֹמַר

לְקַט רְמוּזִים

פַּעַם אַחַת אֲמַר: אֲצֵל מִי שֶׁאֵין לּוֹקַח וּמְקַבֵּל מִמּוֹן וְכוּצָא, אִנִּי נוֹתֵן לוֹ, כִּי בִזָּה שֶׁאֵין מְקַבֵּל אִנִּי נוֹתֵן. (וְהוּא עֵנֵן הַמְבוּאֵר בְּהַמְעַשָּׂה שֶׁל יוֹם הַשִּׁישִׁי מִהַשְּׁבַעַה בַּעֲטִלִּירֵס שֶׁהִתְפָּאֵר אַחַד אֶת עֲצָמוֹ בְּנִפְלְאוֹת הַכַּח שִׁישׁ לוֹ בִּירוֹ, עֵיין שֵׁם) (שִׁיחוֹת הַר"ן טִימֵן ק"ג)

תכב סיפורי מעשה יג - מהשבעה בעמליר'ם מעשיות

ממנו - הוא נותן לו, (פרוש: שפנה בעצמו שהוא לוקח ומקבל - בזה הוא נותן, כי קבלתו היא נתינה), וממילא הוא בעל צדקה. ושאלתי אותו: איזה צדקה אתה נותן? (כי יש עשרה מיני צדקה). השיב, שהוא נותן מעשר. אמרתי לו: אם-כן, אין אתה יכול לרפאות את הבת מלכה, כי אין אתה יכול לכל לבוא למקומה, כי אין אתה יכול לפנס כי אם בחומה אחת (במקום שהיא יושבת שם), ועל פן אינך יכול לבוא למקומה. אחד התפאר שיש לו כח פזה בידיו, כי יש ממנים בעולם, וכל אחד צריך חכמה ויש לו כח בידיו, שעל-ידי ידיו הוא יכול לתן להם חכמה, על-ידי שמסמיך אותם בידיו. ושאלתי אותו, איזה חכמה אתה יכול לתן בידך? כי יש עשרה קבין חכמה. השיב: חכמה פלונית. אמרתי לו: אם-כן אין אתה יכול לרפאות את הבת מלכה, כי אין אתה יכול לידע הדפך שלה, כי אינך יכול לידע כי אם דפך אחד, כי יש עשרה מיני דפיקין (ואתה אינך יכול לידע כי אם דפך אחד מאחר שאינו יכול לתן בידיו רק חכמה אחת).

אחד התפאר שיש לו כח פזה בידיו, כשיש רוח סערה הוא יכול לעכבו בידיו, ולעשות בידיו לרוח משקל, שיהיה הרוח במשקל כראוי. ושאלתי

מיט דעם וואס ער נעמט ביי איינעם עפעס דערמיט אליין גיט ער יענעם) מיילא איז ער א בעל צדקה. האב איך אים גיפּרעגט וואס פאר א צדקה גיטו. האט ער גיענפערט. ער גיט מעשר. האב איך מיך אָנגירופֿן. אז סע איז אזוי. קאנסטו גיט היילין די בת מלכה. ווארין די קאנסט גאר צו איר ארט גיט קומען. (ווייל דו גיסט גאר מעשור) ווארין דו קאנסט מער גיט אריין גיין נאר אין איין מויער (דאךט ווי די בת מלכה ויזט) איבער דעם קאנסטו צו איר גיט קומען.

איינער האט זיך בארימט. ער האט אזוי א כח אין די הענט. ווארין סע פארהאנדן ממונים אויף דער וועלט. (דהיינו מענטשן וואס זיי זענען עלצטע וואס זיי האבין צו שאפן איבער א שטאט אדער איבער א מדינה וכו') באדארף איטליקער חכמה. האב איך אזוי א כח אין די הענט. אז מיט מיינע הענט קאן איך אים גיבין חכמה. מיט דעם וואס איך לעהן אים אן מיט מיינע הענט. האב איך אים גיפּרעגט וואס א חכמה קאנסטו גיבין מיט דיינע הענט. סע איז זיך פארהאנדן עשרה קבין חכמה (כלומר צעהן איקליי חכמות) האט ער גיענפערט. די און די חכמה קאן ער גיבין האב איך מיך אָנגירופֿן צו אים. קאנסטו גיט היילין די בת מלכה. ווארין דו קאנסט גאר איר דפך גיט וויסן ווארין סע איז פארהאנדן צעהן איקליי דפיקין. און דו קאנסט גיט וויסן נאר איין דפך ווייל דו קאנסט נאר איין חכמה גיבין מיט דיינע הענט.

איינער האט זיך ברימט. ער האט אזוי א כח אין די הענט. אז סע איז פארהאנדן א רוח סערה (דהיינו א שטוררים ווינט) קאן ער דעם שטוררים ווינט פארהאלטן מיט די הענט. ער קאן אָנחאפֿן מיט די הענט דעם שטוררים ווינט און זאל אים פארהאלטן. און קאן ווידער מיט די הענט מאכין דעם ווינט מיט א מאס. אז סע זאל זיין אזוי א ווינט ווי מע בִּדארף. אין דער מאס. האב איך אים גיפּרעגט וואס פאר א ווינט קאנסטו אָנחאפֿן מיט די הענט סע איז זיך פארהאנדן צעהן איקליי

סיפורי מעשה יג - מהשבעה בעמליר'ם מעשיות תכג

אותו: איזה רוח אֶתָּה יְכוּל לְאַחֵז בְּיַדְךָ? כִּי יֵשׁ עֲשָׂרָה מֵיָי רוחות. הַשִּׁיב: רוח פְּלוֹנִי. אֲמַרְתִּי לוֹ: אִם-כֵּן, אֵין אֶתָּה יְכוּל לְרַפְּאוֹת אֶת הַבַּת מִלְּפָנֶיךָ, כִּי אֵינְךָ יְכוּל לְנַגֵּן לְפָנֶיךָ כִּי אִם נִגּוֹן אֶחָד. כִּי יֵשׁ יוֹד מֵיָי נְגִינָה, וְהַנְּגִינָה הַיָּא

1. עשרה.

וּיִנָּטֵן. הָאֵט עַר גִּיעֲנַפְעֶרְט. דָּעם און דָּעם ווִינֵט. הָאב אֵיךְ מֵיךְ אָנְגִירוּפֵן. קָאנְסְטוּ נֵיט הֵיילִין דִּי בַת מִלְּפָנֶיךָ. וואַרִיךְ דוּ קָאנְסְט גָאָר דָּעם נִיגוֹן פֶּאַר אֵיר נֵיט שְׁפִילִין. וואַרִיךְ סַע אֵיז פֶּאַרְהַאנְדִּין צֶעהֶן אֵירְלֵיי נִיגוֹנִים. און אֵיר רְפוּאָה פּוֹן דָּער בַּת מִלְּפָנֶיךָ. אֵיז דוּרְךָ נִיגוֹנִים. און דוּ קָאנְסְט מְעַר נֵיט

לְקַט רְמוּזִים

זה שהיה לו כח כזה בידיו עד שהיה יכול להוציא כל החיצים, ועיקר כוחו להוציאם הוא על ידי בראשית המאמר סתום הנ"ל בעצמו, כי משם יניקתם ומשם הכנעתם על ידי שמכניס בנפשות ישראל לבקש ולחפש א"ה וכו' כנ"ל, שזהו בעצמו מה שכתוב שם בהמעשה הנ"ל שהתפאר שיש לו כח כזה בידיו עד שאפילו כשזורק חץ הוא יוכל להחזירה וכו', ולכאורה קשה למה לו לזרוק החץ ואחר כך להתגבר בכח כזה לחזור ולהוציאה, והלא טוב היה יותר שלא יזרקנה כלל. אך הוא סוד מאמר סתום הנ"ל שמשם יניקת החיצונים שמהם כל החיצים כנ"ל. וזה הוא הכרח גדול לקיום העולם שמתקיים על ידי שיש בחירה דייקא וכו' (וכמוכא במקום אחר). על כן התפאר שזורק חץ ומחזירה, כי מהמאמר סתום הנ"ל משם כל החיצים שהם כוחות הסטרא אחרא והחיצונים וכו' ומשם דייקא כל הכנעתם, כי על ידי המאמר סתום הנ"ל דייקא חוזר ומוציא אותם וכנ"ל. וזה שהיה בלא ידיים היה יודע סוד זה, על כן התפאר שיודע סוד זריקת החצים והחזרתם, כי כל זה כלול בבחינת בראשית מאמר סתום הנ"ל שמשם יניקת החיצונים מגודל העלמתו, שזהו בחינת זריקת חיצים כנ"ל ומשם חוזרים ומוציאים אותם, כי עיקר התשובה על ידי הבקשה והחפוש א"ה וכו', שעל ידי זה חוזרים ומוציאים החיצים שהם בחינת הפגמים שפגמו בהשכינה על ידי העוונות וכו'. וכן כל היוד חומות של מים ויוד מיני דפיקין ויוד מיני נגינה

המעשה של יום הששי, מענין זה שהיה בלא ידיים היה לו כח גדול מאוד בידיו להוציא כל העשרה מיני חיצים וליכנס לתוך כל העשרה חומות של מים ולידע כל היוד מיני דפיקין ולנגן כל העשרה מיני נגינה שעל ידי זה הוא מרפא את הבת מלכה, שהוא בחינת כנסת ישראל, שכל אחד נפל וירד פלאים כמו שירד, שכל זה הם בחינת העשרה מיני חצים הנ"ל שנמשכו על ידי עוונות ישראל, בחינת כי חצין נחתו בי, בחינת כמטרה לחץ וכו'. וכל הרפואה שהוא על ידי התשובה הוא רק על ידי הדרך הנ"ל, שהוא בחינת בראשית מאמר סתום שבו כלול הכל, כי כל העשרה מאמרות כלולים בבראשית מאמר סתום, (כמוכא שם בהתורה הנ"ל). כי כל הבחינות שמזכיר שם הם עשרה עשרה, שהם עשרה מיני חיצים שצריכין להוציאם וכו' ועשרה חומות של מים שנעשין על ידי הצדקה של הבעל כח הנ"ל, ועשרה מיני דפיקין ועשרה מיני נגינה. וכולם כלולים בבראשית מאמר סתום שמשם נמשכין כל העשרה מאמרות שבהם נברא העולם.

אבל שם בבחינת בראשית הכל סתום ונעלם מאוד שמגודל העלמתו והסתרתו יונקין משם דייקא כל מקומות החיצונים וכו' שמהם כל העשרה מיני חיצים שזורקן לבחינת הבת מלכה שהיא בחינת כנסת ישראל, כלליות נפשות ישראל, שעל ידי עוונותיהם שנמשכין על ידי החיצונים בחינת מקומות המטונפים הנ"ל, נמשכין כל החיצים הנ"ל. ועיקר הרפואה על ידי

תכר סיפורי מעשה יג - מהשבעה בעמליר'ם מעשיות

הַרְפוּאָה שְׁלֵה, וְאַתָּה אֵינְךָ יָכוֹל לְנַגֵּן כִּי אִם נִגּוֹן אֶחָד מִהַעֲשָׂרָה הַנִּלְל. עָנּוּ וְאָמְרוּ הֵם: מִהוּ הֵיכָלֶת שְׁלֶךְ? הַשִּׁיב: אֲנִי יָכוֹל מֵה שְׁאֵין אַתָּם יָכוֹלִים. הֵינּוּ, כֹּל הַתְּשֻׁעָה חֲלָקִים הַנִּלְל (מִכָּל הַנִּלְל) שְׁאֵין אַתָּם יָכוֹלִים, אֲנִי יָכוֹל הַכֹּל.

שְׁפִילִין פֶּאָר אִיר נָאָר אֵיין נִיגוֹן. הָאָבִין זֵי זִיךְ אֲנִיגִירוֹפֶן נִוֵּאס קְאָנְסְטוּ. הָאָט עֵר גֵּינְפֶּעֶרְט אֵיךְ קָאָן נִוֵּאס אִיר אֲלֶע קָאָנְט נִיט דֵּהֵינּוּ אֲלֶע נֵיין חֲלָקִים פֿון אֵיטְלִיכֶער זַאךְ נִוֵּאס אֵיטְלִיכֶער הָאָט זִיךְ בְּאָרִימְט. נִוֵּאס אִיר קָאָנְט זֵי נִיט. קָאָן אֵיךְ יוֹא.

לְקַט רְמוּזִים

הכל כלול בבחינת בראשית שכלול מהכל.
(ליקוטי הלכות הלכות ראש השנה הלכה ו')

תחילה נבאר קצת ההתנוצצות שמתנוצץ בדעת איזה רמזים בהמעשה נוראה של השבעה הבטלירש, בהמעשה של יום הששי שבא זה בלא ידים והתפאר את עצמו בעוצם נפלאות כוחו בידיו, עיין שם כל המעשה, מענין הבת מלך שתפסה המלך וראה בחלום שתהרגהו, וחשב עליה מה לעשות לה וכו'. ועל ידי זה נתקלקלה האהבה ביניהם וברחה מפניו לתוך הפלטיץ של מים שיש לו עשר חומות של מים, והוא רדף אחריה עם כל חילותיו וזרק לה כל העשרה חצים והגיעו אליה, והיא ברחת לתוך העשר חומות של מים הנ"ל ונשארה חלשות וזה שבלא ידים רופא אותה, כי יש לו כח כזה בידיו שיכול להוציא כל העשרה מיני חיצים, ויכול לכנוס בתוך כל החומות של המים וכו', ויודע כל העשרה מיני דפיקין, ויכול לנגן כל העשרה מיני נגינה שהם רפואתה וכו'. (עיין שם כל זה היטב):

וסוד מעשה זו נעלם מכל העולמות, אך אף על פי כן יש לנו רשות לכל אחד ואחד לחפש ולבקש בה איזה רמזים מה שנוכל למצוא כאשר הבנתי מדבריו הנ"ל. והענין כי הבת מלך היא בחינת נשמות ישראל שנקראת בת מלך, בחינת שמעי בת וראי, בחינת כל כבודה בת מלך פנימה. ותפסה המלך, זה יצר הרע, בחינת מלך זקן וכסיל. וראה בחלום שתהרגהו, כי הוא בעצמו רואה ומבין שסוף כל סוף יתגברו נשמות ישראל עליו ויהרגוהו ויעבירוהו מן העולם בבחינת ואת רוח הטמאה אעביר מן הארץ. וזה בחינת שחיטת

המלאך המות שהוא היצר הרע, בחינת זובח תודה, שדרשו רבותינו זכרונם לברכה (סנהדרין מג עמוד ב). זה הזובח את יצרו וכו'.
וחשב עליה מחשבות רעות מה לעשות לה ועל ידי זה נתקלקלה האהבה שביניהם וברחה מלפניו, היינו כי היצר הרע אפילו כשנפש הישראלי כבושה תחתיו מחמת שרואה שבסוף תתגבר עליו וכו'. על ידי זה הוא מתחיל לחשוב מחשבות על הנפש מה לעשות לה, ועל ידי זה נתקלקלה האהבה שביניהם, כי בתחילה היה קצת אהבה והתקשרות בין נפש הישראלי ובין היצר הרע, כי מעוצם גלותה שנכבשה בידו שכחה מעלתה עד שהיה לה קצת אהבה והתחברות עמו, אבל מחמת שהנפש ראתה והבינה שהוא חושב מחשבות עליה ורוצה לכלותה לגמרי, חס ושלום, על ידי זה התחילה להתגבר כנגדו ולחשב מחשבות כנגדו איך להמלט ממנו ונתקלקלה האהבה והתחברות שביניהם עד שברחה מפניו, בבחינת ויברח יעקב, שהוא כלליות נפשות ישראל (כמו שנתבאר לעיל במקום אחר), בחינת כי ברח העם. וכמו שאמר דוד המלך, עליו השלום, מי יתן לי אבר כיונה וכו' אחישה מפלט לי וכו'. ולקח המלך כל חילותיו ורדף אחריה, שקיבץ היצר הרע כל חילותיו ורדף אחר נפש הישראלי, כי כשרואה שהנפש רוצה להמלט ממנו ובורחת מלפניו אזי הוא מקבץ כל חילותיו ורדף אחריה, כי כל מה שהנפש מתגברת כנגדו הוא מתגבר כנגדה. וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, כל הגדול מחברו יצרו גדול ממנו.
והשיגה אצל המבצר של מים שיש שם עשר

סיפורי מעשה יג - מהשבעה בעמליר'ם מעשיות תכה

פי יש מעשה: פי פעם אחת חשק מלך אחד בבת מלכה, והשתדל בתחבולות לתפסה, עד אשר עלתה בידו ותפסה. פעם אחת חלם לו לאותו המלך, שהיא עמדה עליו והרגה אותו. והקיץ ונכנס החלום בלבו, וקרא

ווארין סע איז פארהאנדן א מעשה. ווארין אמאל האט זיך א מלך פאר קאכט אין א בת מלכה האט ער זיך גיפנעט און האט גיטאן תחבולות אז ער זאל זי כאפין. ביז ער האט זי דערטאפט. און זי איז ביי אים גינען.

אמאל האט זיך דער מלך גיחלמט. אז די בת מלכה איז אויף גישטאנען אויף אים און האט אים גיהרגיט. האט ער זיך אויף גיחאפט. און דער חלום איז אים זייער אריין אין הארצין אריין. האט

לקט רמזים

עולמות על ידי זה.

ונפש הישראלי הנ"ל ברחת לתוך כל העשרה חומות הנ"ל עד שנכנסה לפני ולפנים, דהיינו שברחה מהיצר הרע לתוך התורה, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, אם פגע בכ מנול זה, משכהו לבית המדרש וכו'. והוא ציוה לירות אותה בכל העשרה מיני חיצים. זה בחינת עוצם ההתגברות וההתגרות שהוא מתגרה ביותר בתלמידי חכמים העוסקים בתורה שעליהם מתגברים המצולות ים ביותר, כידוע, וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה שהוא מניח כל העולם ואינו מתגרה אלא בישראל. ולא עוד אלא שמניח כל ישראל ואינו מתגרה אלא בתלמידי חכמים, כמו שכתוב, "כי הגדיל לעשות", שפשט ידו בגדולים. וזהו בחינת כל העשרה מיני חיצים שזרק להבת מלך שברחה לתוך החומות של מים, היינו שזרק בה כל מיני ארסיים רעים שיש לו, והתגבר בכל כחותיו בכל בחינת העשרה כתרין דמסאבותא כנגד הנפש של התלמיד חכם הבורחת לתוך התורה. והיא ברחת לתוך כל העשרה חומות של מים שהוא התורה כנ"ל, ונפלה חלשות מחמת החיצים הארסיים רעים שזרק בה.

והוא רופא אותה, היינו זה שבלא ידיים שהיה לו כח נפלא בידו. ועיקר רפואתה על ידי עשרה מיני נגינה שהם בחינת שמחה, כמו שנאמר, "עלי עשור ועלי נבל כי שמחתי ה' בפעליך", (כמו

חומות של מים וכו'. והיא ברחת לתוך המבצר הזה, ועברה ונכנסה לתוך כל העשר חומות של מים עד שבאתה לפניו וכו'. מים זה בחינת הדעת והתורה שנקראין מים, כמו שנאמר, "ומלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים", וכמו שנאמר, "הוי כל צמא לכו למים". ושם הם עשר חומות של מים, זה בחינת כלל התורה שכלולה מעשרת הדברות שהם בחינת עשר מדרגות של נבואה. (כמו שמבואר בהתורה תקעו ג בלקוטי תנינא סימן ח). ואי אפשר לכנס למימי הדעת לדעת את ה', כי אם על ידי התורה שהוא בחינת חומות ומחיצות בתוך מימי הדעת השוטפים כים, שכל מי שנכנס בהם נטבע בהם, כי מחמת ריבוי הדעת אי אפשר לקבלו. ואי אפשר לכנס לדעת את ה' מחמת בחינת ריבוי אור, כי ריבוי השמן גורם כיבוי הנר, כידוע, כי אם על ידי כח התורה שיסודה אמונה בחינת כל מצותיך אמונה. ואמונה נקרא "חומה", כמו שנאמר, "אני חומה וכו'". ופירש רש"י, חזקה באמונתה כחומה. ומי שהוא בכלל קבלת התורה, שיודע מעצמו, או קיבל מרבותיו דרכי השערים של אלו החומות של מים שהם דרכי התורה, הוא יכול לכנס בהם, לכל העשר חומות עד לפני ולפנים. אבל מי שאינו יודע דרכי התורה ונכנס לתוך ים החכמה והדעת בלא התורה, הוא נטבע ונשקע שם עדי אובד, שהם בחינת כל המחקרים חכמי הטבע שהם בחינת מלכות הרשעה שנכנסו לתוך ים הדעת בלא התורה ונטבעו בתוך הכפירות ונאבדו משני

תכו סיפורי מעשה יג - מהשבעה בעמליר'ם מעשיות

לְכָל פּוֹתְרֵי חֲלוּמוֹת וּפְתָרוֹ לֹא פִּשְׁוּטוֹ, שְׂפִיתֵקִים הַחֲלוֹם כִּפְּשׁוּטוֹ, שְׁהִיא תִּהְרַג אוֹתוֹ. וְלֹא יִכַּל הַמְּלַךְ לָתֵת עֲצָה לְנַפְשׁוֹ מִה לַעֲשׂוֹת לָהּ, יִהְרַג אוֹתָהּ - צַר לוֹ; יִשְׁלַחָה מֵעַל פְּנָיו - זֶה חֲרָה לוֹ, כִּי אִישׁ אַחַר יִקְחָנָה; וְזֶה חֲרָה

עַר גִּירוּפִין אֲלֵע פּוֹתְרֵי חֲלוּמוֹת (דְּהֵינּוּ דִּי נְוָאס קֶאנְעֵן בְּאִשְׁיֵינּוּ דִּי חֲלוּמוֹת) הָאֲבָן זֵי אִים פּוֹתֵר גִּירוּעֵן אֲזוּי וְזֵי דְעַר פְּשׁוּט אִיזוֹ. אֲזוּ דְעַר חֲלוֹם נְוֵעַט מְקוּיִם נְוֵעֵרִין כִּפְּשׁוּטוֹ. אֲזוּ זֵי נְוֵעַט אִים הֲרַגְנֵנּוּ. הָאֵט זֵיךְ דְעַר מְלַךְ קִיין עֲצָה נִיט גִּיקֶאנְט גִּיבִין. נְוָאס עַר זָאל מִיט אִיר טָאן. זָאל עַר זֵי הֲרַגְנֵנּוּ. טוּט אִים פֶּאנְק. זָאל עַר זֵי אֲוֵעַק שְׂיִקִין פּוֹן זֵיךְ. דָּאס פֶּאָרְדְּרִיִּט אִים זֵייעַר. וְנֶאָרִין אִיין אַנְדְּעֶרֶר נְוֵעַט זֵי נְעַמְעַן. אֲוֹן דָּאס פֶּאָרְדְּרִיִּט אִים זֵייעַר נְוֶאָרִין עַר הָאֵט אֲזוּי פִּיל גִּיהֶאָרִינוּיט אַרוֹם אִיר. אֲוֹן הֵינְט

לְקַט רְמוּזִים

בחינת נפשות ישראל. וזה בחינת קח לך את יהושע איש אשר רוח בו וסמכת את ידך עליו. סמיכה בידים זה בחינת כח הנ"ל ליתן חכמה בידיו. וזה איש אשר רוח בו, שיוודע להלוך נגד רוחו של כל אחד ואחד, שיוודע הרוח הדופק של כל אחד, שיוודע בהדפיקין שהם בחינת רוח את כל החסרונות והחולאת שלהם ואיך לעסוק ברפואתם, להמשיך להם תיקון השמחה מבחינת עשרה מיני נגינה.

ודברי רבינו זכרוננו לברכה, בפרט המעשה הזאת, הם בכלליות ובפרטיות בכל הבחינות, כי בכלליות בת מלך הוא בחינת מלכות דקדושה שהוא שורש כל הנפשות, שורש כל העולמות, שכולם נבראו בשביל לגלות מלכותו על ידי האדם השפל הזה דייקא, ולקחה המלך זה מלכות הרשעה שנמשך מסיגי מלכי קדמאין דמיתו ואתחרבו ונשאר רפ"ח (מאתים ושמונים ושמונה) ניצוצין, ומהם יניקת הקליפות בחינת מלכות הרשעה שרוצה להתגבר בכל פעם על מלכות דקדושה ליקח המלכות דקדושה בחינת בת מלך לעצמו להעלים מלכותו יתברך מן העולם. והיא ברחה לתוך המים, זה בחינת והארץ היתה תהו ובהו וחושך וכו', שזה בחינת עלמין דחריבין שמהם התגברות מלכות הרשעה, התגברות העשרה מיני חיצים. 'ורוח אלקים', דא רוחו של משיח, מלכות דקדושה היא מלכות משיח, שאז תתגלה מלכותו יתברך לעין כל. 'מרחפת על פני

שאמר רבינו זכרוננו לברכה), כי עיקר החצים, שהם התגברות הסטרא אחרא הוא על ידי עצבות, בחינת ונחש עפר לחמו, עפר הוא בחינת עצבות ועצלות, כמו שאמר רבינו זכרוננו לברכה (בסימן קפט לקוטי חלק א), כי עיקר התגברות היצר הרע הוא בפגם הברית, חס ושלום, כי עקרא דיצרא בישא לגלאה ערין וכו', כמו שאמר רבינו זכרוננו לברכה. ועיקר תאוות המשגל ופגם הברית הוא על ידי עצבות. (כמו ששמעתי מרבנו, זכרוננו לברכה וכמובא בדבריו כמה פעמים). ועל כן הקליפה שמתגברת בפגם הברית נקראת לילית על שם היללה והעצבות. ועל כן תיקון רבינו זכרוננו לברכה, עשרה מזמורי תהלים לתיקון הברית שהם בחינת עשרה מיני נגינה בחינת שמחה, כי עיקר פגם הברית הוא על ידי עצבות, בחינת ויתעצב אל לבו. הנאמר בדור המבול שפגמו בברית והשחיתו את דרכם על הארץ. ולהפך תקון הברית הוא על ידי שמחה בחינת עשרה מיני נגינה. וכן כתב רבינו זכרוננו לברכה, במקום אחר (בסימן כד לקוטי חלק א), שעיקר גלות השכינה הוא עצבות וכו' וכן בכמה מקומות. על כן עקר רפואת הבת מלך בחינת נפש הישראלי הוא עשרה מיני נגינה, בחינת שמחה כנ"ל. וצריך לידע כל העשרה מיני דפיקין, וזה יודע על ידי שיש לו כח בידיו ליתן חכמה לכל הממונים שבעולם. (כמו שכתוב שם בהמעשה הנ"ל, עיין שם). כי הוא צריך לידע החולאת והנפילה של כל אחד ואחד. וזה בחינת ידעת הדופק של הבת מלך

סיפורי מעשה יג - מהשבעה בעמליר'ם מעשיות תכו

לו מאד, כי הוא השתדל אחריה פל-פך, ועתה תבוא ליד אחר; וגם אם ישלחה ותבוא ליד אחר, עתה בנדאי יכול להתקיים החלום שהיא תהרג אותו, מאחר שהיא אצל אחר; יחזיקה אצלו - הוא מתירא מחמת החלום

וועט זי אַנקומען צו איין אַנדערין. און דערצו. אז ער וועט זי אנוועק לאזין. און זי וועט אַנקומען צו איין אַנדערין. וועט זיך בַּנודאי קאַנען מקוים ווערן דער חלום. אז זי וועט אים הרגינען. ווארין זי איז ביי איין אַנדערין. זאל ער זי האלטן ביי זיך. האט ער מוכא פאר דעם חלום. טאמער וועט

לקט רמזים

ניצוצין בין הקליפות, ומשם כל התגברות הקליפות, ומשם נמשכן העשרה מיני חיצים שהם בחינת עשר כתרין דמסאבותא, שכולם נמשכן מסיגים הנ"ל, שמתגברים גם אחר התחלת התיקון על ידי הניצוצות שנשארו בנייהם ומחמת זה המים עלולים לקבל טומאה, כי הטומאה כרוכה ביותר אחר המים, כי כשמתחיל איזה תיקון כל זמן שלא נגמר בשלימות הם מתגברים וכרוכים שם ביותר, כמו שני אנשים שנלחמים זה כנגד זה, שכשרואה שהאחד מתגבר, אזי הוא מתגבר ומתחזק כנגדו ביותר (כמבואר במקום אחר).

וזה בחינת קריעת ים סוף, בחינת והמים להם חומה שנמשך מבחינת העשר חומות הנ"ל, כי כלל ישראל הם בחינת בת מלך הנ"ל מלכות דקדשה שכלולה מנפשות ישראל. ולקחה המלך הנ"ל בחינת פרעה מלך מצרים. וכוחו מהשר שלו שהוא הס"ם, (הסמ"ך מ"ם) שהוא שר של מצרים כמובא. וזה סוד מה שנלקחה שרה לבית פרעה ולבית אבימלך, שכל זה היה מרמז על גלות מצרים, כי כל זה הוא בחינת לקיחת הבת מלך הנ"ל למלך הנ"ל. ומלכות הרשעה ראה שלבסוף תקום עליו ותהרגהו, בחינת וינגע ה' את פרעה ואת ביתו על דבר שרה וכו', וכתוב, "ויבוא אלקים אל אבימלך בחלום הלילה ויאמר לו הנך מת על האשה אשר לקחת וכו'". וכן אחר כך כשרצה לתפוס כלל ישראל בגלות, כתיב, "הבה נתחכמה לו פן ירבה וכו' ונלחם בנו ועלה מן הארץ", כי מלכות הרשעה רואים מרחוק שסופם להכרית, על כן חושבים מחשבות מה לעשות

המים, בחינת העשרה חומות של מים שלשם ברחה מלכות דקדושה, מלכות משיח. וזהו מרחפת, כמי שנחלה ונחלש כמעט שיגוע, חס ושלום, רק רוחו מרחפת. ומים זה סוד אור מ"ה החדש, שהוא עולם התיקון, כי מים בבחינת מ"ה כפי שורש הארבעה יסודות, כי ידוע בכתבי האר"י ז"ל, שיש בחינת טי'נ'א (טעמים, נקודות, תגין, אותיות) והם בחינת ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן, והם אבי"ע (אצילות, בריאה, יצירה, עשיה). ומשם נשתלשלו הארבעה יסודות, אש, רוח, מים, עפר שהם בחינת דומם, צומח, חי, מדבר. ועיקר השבירה היתה בבחינת ב"ן. והתיקון היה על ידי מ"ה אור החדש. נמצא, שהשבירה היתה בבחינת עפר שהוא בחינת עשיה, ששם עיקר אחיזת הקליפות, בחינת ונחש עפר לחמו. והתיקון היה על ידי בחינת מים שהוא בבחינת מ"ה, כי שורש אש רוח מים עפר הם בחינת ע"ב, ס"ג, מ"ה, ב"ן. נמצא, שעפר בחינת ב"ן ששם היתה השבירה, ומים בחינת מ"ה שמשם התיקון. ועל כן מים מטהרין מכל הטומאות ואי אפשר לכנוס לשום קדושה כי אם על ידי טהרה וטבילה במים. כמו הכהנים בעבודתן וטהרת אשה לבעלה וטהרת כלל ישראל כשנכנסו לברית במתן תורה, וטהרת הגר כשנכנסו לדת ישראל שכולם טהרתם במים. כי מים הם מבחינת אור מ"ה שהוא בחינת התיקון שמשם עיקר הטהרה.

אבל מחמת שמלכות הרשעה התגבר כנגד מלכות דקדושה, אף על פי שברחה לתוך המים, כי זרק אחריה כל העשרה מיני חיצים, כי גם לאחר התיקון עדיין לא נתתקן בשלימות ונשארו רפ"ח

תכח סיפורי מעשה יג - מהשבועה בעמליר'ם מעשיות

כַּנְל. וְלֹא יָדַע הַמֶּלֶךְ מַה לַעֲשׂוֹת לָהּ. בֵּין כֶּף נִתְקַלְקַל הָאֵהָבָה שְׁלֵה אֶצְלוֹ קָצַת קָצַת, מִחֶמֶת הַחֲלוּם, וּבְכָל פַּעַם נִתְקַלְקַל יוֹתֵר וְיוֹתֵר, וְכֵן הִיא גַם הִיא נִתְקַלְקַל גַּם-כֵּן הָאֵהָבָה אֶצְלָה בְּכָל פַּעַם יוֹתֵר וְיוֹתֵר, עַד שֶׁנַּעֲשֶׂה אֶצְלָה

זֵי אִים הַרְגִינֵעֵן. הָאֵט דְּעַר מֶלֶךְ נִיט גִּיווּאֹקֶסֶט נְוֹאס עַר זָאל אִיר טָאן. דְּעַרְנוֹוִייל אִיז דִּי אֵהָבָה בֵּי אִים פֿלִיָא גִּיווּאֹרִינְן בִּיסְלִיף נְוִיִּיס. מִחֶמֶת דְּעַם חֲלוּם. (דְּהֵינּוּ עַר הָאֵט זֵי שׁוֹיֵן נִיט אַזױ לִיב גִּיְהָאט וְוִי פֿרִיר) אִין אֶלַע מָאל אִיז אֶלַץ מְעַר פֿלִיָא גִּיווּאֹרִינְן דִּי אֵהָבָה. אִין אַזױ בֵּי אִיר אִיז אִוִיף פֿלִיָא גִּיווּאֹרִינְן דִּי אֵהָבָה אֶלַע מָאל מְעַר בִּיז סֵע אִיז בֵּי אִיר גִּיווּאֹרִינְן אַ שְׁנָאָה אִוִיף אִים. אִיז זֵי אַנְטְלוֹיִפִין גִּיווּאֹרִינְן פֿון אִים.

לְקַט רְמוּזִים

נמצאו בישראל איזה כפירות, שנזרק בהם איזה דיעות רעות שנמשך מבחינת החיצים שזרק אחריהם. ומזה בא כל הנסיונות שניסו אבותינו את הקדוש ברוך הוא; בעגל ומרגלים וכו'. והם עשרה נסיונות שנמשכו מהעשרה חיצים שזרק אחריהם לתוך העשר חומות של מים הנ"ל ועדיין לא נתרפאו מהם.

ומזה באים כל החולאת של כנסת ישראל בגלותה, שצועקת, "סמכוני באישיות רפדוני בתפוחים כי חולת אהבה אני". בחינת וידוע חלי, בחינת מכף רגל ועד ראש אין בו מתום פצע וחבורה וכו', שכל אלו החולאת נמשכין מהעשרה מיני חיצים שהם כלל כל הכוחות של הקליפות וחילות היצר הרע שזורקין ארס חיציהם לנפשות ישראל, שמשם באין כל הכפירות והספקות והבלבולים והמניעות והתאוות רעות וכל המסכים והמפסיקים והמעכבים מלהתקרב לה' יתברך. הן כל אחד ואחד בפרטיות, הן בכלליות ישראל מה שהגלות מתארך כל כך, הכל נמשך מבחינת העשרה מיני חיצים הנ"ל, בחינת כי חיצין נחתו בי וכו', שצועק דוד המלך עליו השלום, שהוא בחינת מלכות דקדושה בת מלך הנ"ל, בחינת כלליות נפשות ישראל. וזה בחינת (איכה ג, יב) דרך קשתו ויציבני כמטרה לחץ, שנאמר על כלל גלות ישראל.

וזה בחינת כוננו חיצים על יתר לירות כמו אופל לישרי לב. ולא היה אפשר להבת מלך לסבול צער כאב החיצים שנמשחו בארסיים רעים ומרים

בהבת מלך, שהם כלל ישראל.

עד שלבסוף ברחת ממנו, בחינת ויגד למלך מצרים כי ברח העם, ובאו והגידו לו שהיא נמצאת אצל המבצר של מים. והלך המלך וחילו לתפשה, בחינת ויאסור פרעה את רכבו ואת עמו לקח עמו וכו' וישגו אותם חונים על הים. והיא ברחת לתוך המים ונכנסה לתוך כל העשר חומות, כי נפתחו להם כל החומות של מים בחינת והמים להם חומה. ועל ידי זה עברו הים בשלום בחינת ובני ישראל הלכו ביבשה בתוך הים. ופרעה וחילו שרדפו אחריהם נטבעו בתוך הים. והוא זרק אחריה כל העשר חיצים זה בחינת ויסע מלאך האלקים וכו' וילך מאחריהם. ופירש רש"י, שקבלו כל החיצים ואבני בלסטראות של המצרים, ואף על פי שמלאך האלקים, שהיא השכינה, קיבלה החיצים ועל ידי זה ניצלו ישראל ועברו הים בשלום, אף על פי כן הארס של החיצים של המצרים הגיעו לישראל והזיק להם, כי המלחמה היתה גדולה למעלה ולמטה ברוחניות ובגשמיות, כמוכבא. וכמו שנאמר (שמות יד, י), "והנה מצרים נוסע אחריהם", שראו שר של מצרים נוסע אחריהם לעזר. וכשראה השר, שהוא הס"ם, שישראל בורחים לתוך הים והים נבקע מפניהם והמים להם חומה, אז זרק להם החיצים, שהתגבר עליהם וזרק בהם ארס חיציו, שהם דעות זרות של כפירות ועבודה זרה, שזהו בחינת וימרו על ים בים סוף, שאמרו כשם שאנו עולין מצד זה וכו', וכמו שנאמר, "ועבר בים צרה", שגם אז

סיפורי מעשה יג - מהשבעה בעמליר'ם מעשיות תכמ

שְׁנָאָה עָלָיו, וּבְרָחָה מִפְּנֵיו. וְשָׁלַח הַמֶּלֶךְ אַחֲרֶיהָ לְבַקְשָׁהּ, וּבָאוּ וְהִגִּידוּ לוֹ שֶׁהִיא נִמְצְאָת אֲצֶל הַמְּבַצֵּר שֶׁל מַיִם, כִּי יֵשׁ מְבַצֵּר שֶׁל מַיִם, וְשֵׁם הֵם עֶשֶׂר חוֹמוֹת זֹו לְפָנִים מְזוּ, וְכֵלֶן שֶׁל מַיִם, וְגַם הַקְּרָקַע שֶׁהוֹלְכִין עָלֶיהָ שֵׁם בְּתוֹךְ

הָאֵט דְּעַר מֶלֶךְ אַרְוִים גִּישִׁיקֵט מַע זָאל זִי זוכין. איז מַעַן גִּיקוֹמַעַן און מַע הָאֵט אִים גִּיזְאָגֵט. אַז זִי דְבִיִּט זִיף לְעֵבִין נוֹאסִירִיקֵן שְׁלָאָס. נוֹאֵרִין סַע אִיז פֶּאֶרְהֶאָנְדִּין אִיין נוֹאסִירִיקֵר שְׁלָאָס. און דָּאָךְט אִיז פֶּאֶרְהֶאָנְדִּין צֶעֶהָן מוֹיֶעֶרִין. אִיִּנַע אִין דְּעַר אַנְדֶּעֶרֶר. און דִּי אֶלַע צֶעֶהָן מוֹיֶעֶרִין זֶעֶנַעַן פּוֹן נוֹאסֶר. און דִּי עֶרְד אִין דַּעַם שְׁלָאָס נוֹאָס מַע גִּיִּט אוֹיף אִיר אִיז אוֹיף פּוֹן נוֹאסֶר און אַזוֹי דְּעַר

לְקַט רַמְזִים

רפואתה של הבת מלך שהוא בחינת השכינה וכנסת ישראל, כי אז יתער שיר חדש בחינת מזמור שירו לה' שיר חדש כי נפלאות עשה, שהוא בחינת שיר של נפלאות, שיר פשוט כפול, משולש ומרובע שיתער לעתיד. ועל כן סיימו, "ה' ימלך לעולם ועד", לשון עתיד, כי התגלות מלכותו, שזהו בחינת רפואת הבת מלך, שהיא מלכות דקדושה, יהיה לעתיד שתתגלה מלכותו לעין כל, בחינת והיה ה' למלך על כל הארץ. ואז יהיה השמחה והחדוה בשלימות בכל העולמות על ידי שיתעוררו כל העשרה מיני נגינה שהם בחינת שמחה כנ"ל. וזה בחינת (תהלים צו, א) ה' מלך תגל הארץ, בחינת ישמחו השמים ותגל הארץ, ויאמרו בגוים ה' מלך. ואז יתקיים זמרו אלקים זמרו זמרו למלכנו זמרו כי מלך כל הארץ אלקים וכו', כי עיקר התגלות מלכותו יתברך בחינת רפואת הבת מלך הנ"ל הוא על ידי זמרה ונגינה בחינת עשרה מיני נגינה הנ"ל, בחינת הודו לה' בכנור בנבל עשור זמרו לו שירו לו שיר חדש וכו'. וכן הרבה פסוקים שמבואר בהם התגלות מלכותו יתברך על ידי שיר וניגון וזמרה, שכל זה הוא בחינת עשרה מיני נגינה, שהם רפואת הבת מלך, שהוא בחינת התגלות מלכות דקדושה, דהינו לידע כי לה' המלוכה.

והנה כשתדקדק בדברי המעשה הנ"ל תמצא שדיבר רבינו זכרוננו לברכה, מארבעה דברים, וכל אחד ואחד מהארבעה כלול מעשרה, והם, א. עשרה מיני חיצים. ב. עשרה מיני חומות של מים, שהם עשרה מיני צדקה. ג. עשרה מיני דפיקין,

מאוד מאוד, בפרט זמן רב כזה. אך ה' יתברך הקדים לה רפואה למכה מה שעזר לה לברוח לתוך העשר חומות של מים שהם התורה, כי התורה היא עיקר החיים והרפואה, כי תורת ה' תמימה משיבת נפש, מדרכי מיתה לדרכי חיים, כי כנסת ישראל שברחה לתוך מימי התורה, על ידי זה יש לה כח לסבול עול מרירות הגלות שהוא בחינת מרירות החיצים. ואם לא היתה בורחת לתוך התורה לא היה לה כח לסבול כלל, אבל על ידי התורה, אף על פי שהגיע אליה החצים גם לשם כנ"ל, אף על פי כן לעת עתה יש לה כח לסבול על כל פנים על ידי כח התורה שהוא עיקר החיות בחינת כי היא חיין, וה' יתברך נותן ליעף כח ונותן לה כח לסבול מרירות החיצים על ידי כח התורה, עד שסוף כל סוף יבוא הרופא האמת שהוא זה שיש לו כח בידיו וירפא אותה בשלימות כנ"ל.

וזה בחינת שירת הים שנמשך מבחינת העשרה מיני נגינה הנ"ל. וזהו (שמות טו, א) אז ישיר משה 'שר' לא נאמר, אלא 'שיר', מכאן שעתיד משה לשיר לעתיד לבוא. כי אף על פי שאמרו אז שירה עדיין לא זכו להמשיך כל העשרה מיני נגינה בשלימות, לגמור רפואת הבת מלך בשלימות, רק שהמשיכו קדושה והארה מעשרה מיני נגינה שמשם זכו לשירת הים, אבל עיקר השיר בשלימות יהיה רק לעתיד כשיבוא משיח שהוא משה בעצמו, כי מה שהיה הוא שיהיה (קהלת א, ט) כידוע, בחינת אז ישיר משה. 'אז' דייקא ישיר משה בשלימות כל העשרה מיני נגינה, שאז יגמר

תל סיפורי מעשה יג - מהשבעה בעמליר'ם מעשיות

המבצר היא גם-כן של מים. וכן יש שם אילנות ופרות, הכל של מים. ויפי המבצר וגדל החדוש של זה המבצר - אין צורך לספר, כי בנדאי הוא חדוש נפלא מאד, מאחר שהוא מבצר של מים. ולכנס בתוך זה המבצר אי אפשר, כי יהיה נטבע במים מי שיכנס בו, מאחר שהוא פלו של מים.

גארטין מיט די ביימער מיט די פירות. איז אלץ פון וואסער, און דאס שיינקייט פון דעם שלאס און דער חידוש פון דער שלאס. דאס האט מען גיט צו שמוסין, ווארין סע איז בונדאי איין ווילד חידוש. ווארין דער גאנצער שלאס איז פון וואסער. אריין גיין אין דעם שלאס קאן מען בונדאי ניט. ווארין מע וועט דערטרינקען ווערין. ווארין גאר דער שלאס איז זיך פון וואסער.

לקט רמזים

בתיקונים, ולזמנין דפיך וכו' כמו צירי וכו'. ולזמנין כמו שבא, או קמץ וכו', עיין שם. עשרה מיני נגינה זה בחינת אצילות שהוא בבחינת טעמים וכו' כנ"ל, כי טעמים הם בחינת עשרה מיני נגינה, בחינת נגינת הטעמים. נמצא, שארבע בחינות של המעשה הנ"ל הם הארבע בחינות טנ"א, בחינת ארבעה שמות הנ"ל וכו', הכוללים כל העולמות. ומכולם צריכין להמשיך כל התיקונים הכוללים בהם, הכל כדי לרפאות את הבת מלכה להצילה ממלך זקן וכו', ממלכות הרשעה, כי עיקר כל ההשתלשלות העולמות מראש ועד סוף הכל היה בשביל המלכות, בשביל לגלות מלכותו, כידוע.

נמצא, שעשיה בחינת עפר שם עיקר אחיזת החיצים הנ"ל, שהם בחינת התגברות הקליפות והסטרא אחרא, ועל כן כל מה שסמוך יותר לארץ נאחו בו הזוהמא ביותר. ועל כן התולעים השורצים על הארץ שסמוכים לארץ ביותר מכל הבעלי חיים, כי שורצים ורומשים על הארץ ממש, ועל כן כולם אסורים שאין בהם שום מין המתור באכילה, כי כולם אסורים משום שרץ השורץ על הארץ, 'השורץ על הארץ' דייקא, כי שם אחיזת הסטרא אחרא ביותר, בחינת ונחש עפר לחמו, בחינת ועפר תאכל כל ימי חיך. ועל כן משם כל העשרה מיני חיצים הנ"ל כנ"ל ועל כן כולם אסורים, אבל התולעים שבתלוש כל זמן שלא פירשו, שאינם בכלל השורץ על הארץ, על

שהם עשרה קבין חכמה. ד. עשרה מיני נגינה שהם בחינת עשרה מיני חומות. (עיין שם כל זה בהמעשה הנ"ל). ודעת לנכון נקל, שהם מרמזים על בחינת הארבעה עולמות אבי"ע (אצילות, בריאה, יצירה, עשיה) וכל הבחינות של הארבעה שהבאתי לעיל, שהם בחינות טנ"א, שהם, טעמים, נקודות, תגין, אותיות, שהם בחינת ארבעה שמות ע"ב וכו' הנ"ל, שהם שורש הארבעה עולמות אבי"ע, אצילות, בריאה, יצירה עשיה, שהם בחינת הארבעה יסודות, אש, רוח, מים, עפר, שהם דומם, צומח, חי, מדבר (כמבואר בכתבים וכו"ל). וזה ידוע שכל אחד אחד בפרטיות מהארבעה דברים הנ"ל, כל אחד ואחד כלול מעשר ספירות כידוע, כי עשיה בחינת אותיות בחינת שם ב"ן, שמשם יסוד העפר בבחינת דומם כלול מעשר, וכן יצירה בחינת מ"ה, תגין וכו' וכן כולם.

וזה בחינת הארבעה בחינות של עשר עשר המבוארים במעשה הנ"ל, כי עשרה מיני חיצים הם בעשיה, כי שם בעשיה עיקר אחיזת הקליפות והסטרא אחרא כידוע, שמהם כל החיצים המצירים להשכינה, וכנסת ישראל בחינת מלכות דקדשה, בחינת בת מלך הנ"ל. עשרה מיני חומות של מים זה בחינת יצירה, שהוא בבחינת מ"ה, שהוא בחינת יסוד המים וכו' (וכמבואר לעיל). עשרה מיני דפיקין זה בחינת בריאה שהוא בבחינת ס"ג, בחינת נקודות וכו' כנ"ל, כי העשרה מיני דפיקין הם בבחינת נקודות, כמו שאיתא

סיפורי מעשה יג - מהשבעה בעמליר'ם מעשיות תלא

וְהַבַּת מִלְפָּה הַנִּלְכָּה פְּשָׁרָהּ, בְּאַתָּה עַד אוֹתוֹ הַמְּבַצֵּר, וְהִיָּתָה הוֹלְכֵת שָׁם סְבִיב אוֹתוֹ הַמְּבַצֵּר שֶׁל מַיִם, וְהִגִּידוּ לְמֶלֶךְ שֶׁהִיא הוֹלְכֵת שָׁם סְבִיב אוֹתוֹ

און די בת מלכה. אז זי איז אנטלויפן גינארין. איז זי אַנגיקומען צו דעם שְׁלָאָס. איז זי דאָרט אַרום גיגאַנגען אַרום דעם שְׁלָאָס. האט מען גיזאַגט דעם מֶלֶךְ אז זי דרייט זיך דאָרט אַרום דעם

לְקַט רְמוּזִים

כולם נמשכין מתוקף הדינים כידוע ואי אפשר להוציאם ולבטלם, כי אם על ידי המתקת הדינים, והדינים אי אפשר להמתיק כי אם בשרשן כנ"ל. ועל כן זה הבעל כח הנ"ל שעוסק ברפואת הבת מלך הנ"ל אי אפשר לו לרפאותה כי אם על ידי שהוא יזרוק לה חיצים שהם בחינת שורש הדינים. אבל אלו החיצים בחינת דינים אינם מזיקים לה, אדרבא, על ידי זה דייקא הוא ממתיק כל הדינים בשרשן ומוציא ממנה כל החיצים שנזרקו לה ורופא אותה.

וזה בחינת שחיטת הקרבנות שמתהרין העשיה ששם אחיזת העשרה מיני חיצים רעים הנ"ל, כי חרב וסכין של שחיטה הוא בחינת תוקף הדין שמשם נשתלשל אחיזת הסטרא אחרא, שהם בחינת החיצים הנ"ל, שהם בחינת חרבו של עשו, בחינת ועל חרבך תחיה. ועשו נקרא על שם עשיה, כי הוא תוקף זוהמת העשיה, כי חרב וחיצים הם בחינה אחת, כמו שנאמר (משלי כה), "מפיץ וחרב וחץ שנון וכו'". וכן בקדושה אצל ה' יתברך כתיב, "אם שנותי ברק חרבי ותאחז במשפט ידי". ופירש רש"י, בשר ודם זורק חץ ואינו יכול להחזירה, אבל הקדוש ברוך הוא זורק חץ ומחזירה. ורבנו זכרוננו לברכה, הביא שם זה הפסוק לענין המעשה הנ"ל, עיין שם. נמצא, שחרב וחץ הם בחינה אחת, היינו שעל ידי שחיטת הקרבנות בחרב וסכין שהם בחינת חיצים בחינת תוקף הדין דקדושה כנ"ל, על ידי זה מוציאין מהבהמה כל החיצים דסטרא אחרא שהם כל התערבות הרע, שהוא תוקף רוח הבהמיות, שנאחז בה. ועל ידי החרב של שחיטה ממתיקין הדינים בשרשם ומוציאים ממנה כל הרע, ומבררין רוח האדם מרוח הבהמה הטוב

כן הם מותרים, כי עיקר האיסור של התולעים הוא מחמת ששורצים על הארץ, ששם עיקר אחיזת הסטרא אחרא, בחינת החיצים הנ"ל כנ"ל.

וזה בחינת פרשת קרבן התמיד שאומרים בבוקר שהוא לטהר ולתקן עולם העשיה כידוע, והעיקר להכניע הקליפה שנקרא "תולע", על ידי בחינת עולת תמיד (כמו שמובא בכוננות) כי שם בעשיה עיקר אחיזת בחינת תולע הנ"ל, שהוא קליפה קשה מאוד שמשם נשתלשלין כל התולעים שהם שורצים על הארץ, שהם תוקף זוהמת העשיה שהכנעתם על ידי הקרבנות, בחינת קרבן התמיד, בחינת עולת תמיד כנ"ל, כי הקרבנות גבוהים מאוד ויש להם כח לטהר תוקף זוהמת העשיה (כמבואר בכתיבם).

כי מבואר בהמעשה הנ"ל שזה היה לו כח כזה בידיו, שכשזורק חץ הוא יכול להחזירה וכו'. ועל ידי זה היה לו כח לרפאות את הבת מלכה וכו', עיין שם. ולכאורה קשה למה הזכיר בהתפארותו זריקת החצים שזורק חץ ומחזירה, לא היה לו להזכיר כי אם מה שיכול להחזיר ולהוציא החיצים, שזה עיקר המעשה, שעל ידי זה הוא רופא את הבת מלכה, כי מוציא ממנה את כל החצים שזרק בה המלך הנ"ל, אבל מה התועלת מזריקת החצים, שמזכיר שיכול לזרוק חצים ולהחזירם, הלא טוב יותר שלא יזרוק אותם כלל. אך גם בחינת זריקת החצים צריכים בשביל הרפואה, וזה סוד המתקת הדינים בשרשן. ועל כן אי אפשר להוציא החצים שזרק בה המלך הנ"ל, כי אם על ידי שהוא יזרוק בה חיצים ויחזירם, ועל ידי זה ממילא יוציא ויבטל כל החיצים הרעים שזרק בה המלך הנ"ל, כי החיצים של מלכות הרשעה הנ"ל, שהם התגברות הקליפות,

תלב סיפורי מעשה יג - מהשבעה בעמלר'ים מעשיות

המבצר פנ"ל, והלף המלף וחילו לתפסה. כשראתה זאת הפת מלפה ישבה עצמה שפרוץ לתוף המבצר, כי היא רוצה יותר לטבע במים משיתפס אותה

וואסיריקן שלאס. איז דער מלף גיגאנגען מיט זיין חיל. אז ער זאל זי חאפין. ווי די בת מלפה האט דאס דערזען. (אז דער מלף מיט זיין חיל ווילן זי חאפין) האט זי זיך מיישב גינען. זי נועט אריין לויפן אין דעם שלאס אריין. ווארן זי וויל בעסער דערטרונקען נוערין. איידער דער מלף זאל זי חאפין.

לקט רמזים

וזה בחינת דגים וחגבים אין טעונין שחיטה, ולמדו רבותינו זכרונם לברכה מפסוק "וכל נפש חיה הרומשת במים וכו' ולכל נפש השורצת וכו'"; שחגבים אתקשו לדגים, ועל כן אין טעונין שחיטה. כי ענין המבצר של מים הנ"ל במעשה הנ"ל יש לרמז שזה סוד החכמה והשכל שיש בחלל הפנוי שנתהווה על ידי הצמצום כידוע, ובתחילה צריך שתעייין היטב בהתורה בא אל פרעה (בסימן סד, לקוטי חלק א). ועיין עוד מה שמצאתי מכתב יד רבינו זכרוננו לברכה בעצמו שכתב התורה הנ"ל כלשונו הקדוש בעצמו. וזה בחינת המבצר של מים הנ"ל, כי מבואר שם בהמעשה הנ"ל בזה הלשון, כי יש מבצר של מים ושם הם עשר חומות זו לפניו מזו וכולן של מים, וגם הקרקע שהולכין עליה שם בתוך המבצר הוא גם כן של מים. וכך יש שם אילנות ופירות הכל של מים. ויופי המבצר וגודל החידוש של זה המבצר אין צריכין לספר, כי בודאי הוא חידוש נפלא מאוד, מאחר שהוא מבצר של מים. ולכנסו בתוך זה המבצר אי אפשר, כי יהיה נטבע במים מי שיכנס בו, מאחר שהוא כולו של מים. והבת מלכה הנ"ל ברחת לשם וכו', עיין שם.

וכל זה יש לרמז שהוא סוד חלל הפנוי שצמצם אורו משם, שעל ידי זה נדמה שאין שם אור חכמה והשכל, ועל כן באמת אי אפשר למצוא שם אלקותו על ידי שום חכמה ושכל, אבל באמת גם בהחלל הפנוי בעצמו יש אורו יתברך שהוא חכמה ושכל, רק שזה השכל הנעלם והנסתר בבחינת הצמצום של החלל הפנוי אי אפשר להשיג ולהבין עתה עד לעתיד לבוא שיתגלה שהחלל הפנוי הוא כההוא קמצא דלבושיה מניה

מהרע על ידי בחינת זריקת החיצים והחזרתן הנ"ל, שזהו בחינת השחיטה כנ"ל. ועל כן עיקר השחיטה בהולכה והבאה, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, שיעור סכין, כדי שיוליך ויביא, כי עיקר השחיטה בבחינת הולכה והבאה, בחינת זריקת החצים והחזרתן שהוא בחינת המתקת הדינים בשרשן כנ"ל.

וזה בחינת מה שכתב רבינו זכרוננו לברכה, בהתורה תקעו תוכחה (סימן ת, לקוטי תנינא) מענין הבעל כח שמתפלל בכונה תפילה בבחינת דין, ועל ידי זה דייקא הוא מוציא מהסטרא אחרא כל מה שבלעה מהקדושה, על ידי שהיה התפילה בבחינת דין וכו'. עיין שם, היינו כנ"ל, כי כשהתפילה בבחינת דין, על ידי שנתקלקל הרחמנות והתגבר תאוות ניאוף וכו', אזי הסטרא אחרא בולעת את התפילה. וכשהסטרא אחרא מתגברת זה בחינת החיצים הנ"ל שנזרקו להשכינה, כביכול, ואזי צריך זה הבעל כח להתפלל דייקא תפילה בבחינת דין שמשם יניקת הסטרא אחרא, ועל כן זאת התפילה הוא גם כן בחינת חיצים, אבל דייקא על ידי זאת התפילה בבחינת דין של הבעל כח, הוא חוזר ומוציא כל החיצים מהשכינה מבת המלך הנ"ל, כי דייקא על ידי זאת התפילה בבחינת דין של הבעל כח הוא מכניע ומבטל הסטרא אחרא ומוציא בלעה מפיה, שעל ידי זה יוצאין ונתבטלין החיצים שזרקה להבת מלך, שכל זה הוא בחינת המתקת הדינים בשרשן וכנ"ל. ועיין במקום אחר מבואר שזה בחינת שחיטה, שהוא בבחינת התפילה, בבחינת דין של הבעל כח, היינו כנ"ל (ועין עוד מזה לקמן, אם ירצה ה').

סיפורי מעשה יג - מהשבעה בעמליר'ם מעשיות תלג

המְלָךְ, וְתִהְיֶה אֶצְלוֹ. וְגַם, אוֹלֵי אֶף-עַל-פִּי-כֵן תִּנְצֵל, וְתוּכַל לְכַנֵּס לְתוֹךְ הַמְּבָצָר שֶׁל מַיִם הַנִּל. כְּשֶׁרָאָה הַמְּלָךְ כִּפֶּה שְׂהִיא בּוֹרַחַת אֶל הַמַּיִם, אָמַר:

און זי זאל ביי אים זיין. און טאמער. וועט זי פארט ניצול ווערין. און וועט זיך קענען אריין טאפן אין דעם וואסיריקן שלאס. ווי דער מלך האט דאס דערזעהן. אז זי לויפט אין וואסער אריין. האט

לקט רמזים

אם על ידי הצמצום של חלל הפנוי, כי אם לא כן, לא היה מקום להבריאה כנ"ל. ואף על פי כן באמת לאמיתו גם שם בהחלל הפנוי בעצמו יש שכל ודעת. נמצא, שאינו פנוי רק שאי אפשר להבין זאת כנ"ל.

נמצא, שכל הבריאה כולה וכל הצמצום של החלל הפנוי, הכל נתהווה מן המים בעצמן שהם בחינת השכל, אך שאי אפשר להבין זאת בשכל. ועל כן באמת זה המבצר של מים הוא חידוש נפלא ואין שום אדם שיוכל לכנוס בו כי יהיה נטבע במים שאין להם סוף, כי בודאי אין מי שיוכל לכנוס בתוך החלל הפנוי הנ"ל, לחקור בזה השכל, כי יהיה נטבע שם, כי על זה נאמר, "כל באיה לא ישוכן". (כמו שמבואר שם בהתורה הנ"ל).

ועל כן גם הבריאה בגשמיות, הכל נתהווה מן המים, כי ה' יתברך ברא המים תחילה לכל הבריאה, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, מתחילה היה העולם מים במים, ואחר כך ברא כל הבריאה כלה מן המים, כמו שנאמר, "יקוו המים וכו' ותראה היבשה וכו'". נמצא, שהעפר בעצמו נתהווה מן המים ואחר כך ברא מן העפר כל תולדות הארץ. נמצא שהכל נתהווה מן המים, כי הארץ והעפר בעצמו נתהווה מן המים כנ"ל, וכמו שנאמר, "לרוקע הארץ על המים". וכל זה מרמז שהכל נתהווה ונשתלשל מבחינת העשר חומות של מים הנ"ל שהם שורש כל הבריאה כולה שנתהווה בחכמה בתוך הצמצום, שצמצם אור חכמתו לצדדין והחכמה הוא בחינת מים כנ"ל. ובאמת גם הצמצום בעצמו הוא ממים, כי גם בהצמצום נעלם ונסתר חכמה ושכל, רק שאי אפשר להשיגו. נמצא שהכל מן המים, שכל

וביה, שזהו בחינת וענתה בי צדקתי ביום מחר וכו'. בחינת צדק לבשתי וכו' (עיי' שם כל זה היטב). נמצא, שבאמת גם הצמצום בעצמו שהוא החלל הפנוי גם הוא בחכמה נעשה כמו כל הבריאה בעצמה שנעשית בחכמה בחינת כולם בחכמה עשית, רק שאי אפשר להבין בזה העולם זה השכל איך באמת יש גם להחלל הפנוי אורו יתברך שהוא אור החכמה. ואף על פי כן הוא פנוי כדי שיהיה מקום להבריאה. זה הדבר אי אפשר להשיג עתה בשכל אנושי בשום אופן עד לעתיד (כמבואר שם היטב, עיי' שם).

וזהו בחינת העשר חומות של מים הנ"ל, כי מים הוא בחינת חכמה ושכל, בחינת ומלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים. ושם בבחינת המים, היינו בבחינת החכמה והשכל האמת שיתגלה לעתיד, שם מבצר של מים שהם עשר חומות של מים וכו', שהם בנינים נפלאים ונוראים וגן ופרות וכו'. והכל של מים. וזה אי אפשר להבין בשכלנו כלל איך בונין בנינים מהמים בעצמן, אך זהו בעצמו בחינה הנ"ל, בחינת חלל הפנוי הנ"ל, שבאמת יש בו שכל והכל נתהווה מן השכל שהוא בחינת מים, דהיינו שכל הבריאה וכל הצמצום של הבריאה שהוא חלל הפנוי, הכל נתהווה בחסדו יתברך, שהוא בחינת מים, רק שאי אפשר להבין זאת. וזהו בחינת המבצר של מים הנ"ל שיש בו עשר חומות וכו' וכולן של מים, כי מים בחינת השכל הנ"ל. ועשר חומות מרמזין על כלל הבריאה שנברא בעשרה מאמרות, שהם בחינת עשרה תיקונין, בחינת עשר ספירות, וכל אלו העשרה תיקונין, עשר ספירות, עשרה מאמרות, שהם כלל כל הבריאה. לא היה באפשר להוציאם ולגלותם כי

תלד סיפורי מעשה יג - מהשבעה בעמלר'ם מעשיות

מאחר שהוא פן, על פן צנה לירות אותה, ואם תמות - תמות. והיו מורים אותה, והגיעו אליה כל העשרה מיני חצים שמשוחים בעשרה מיני סמים

ער גיזאגט. אז סע איז יוא אזוי. בכן. האט ער גיהייסן אז מע זאל זי שיסין. וועט זי שטארבן. שטארבן. האט מען זי גישאסין. און מען האט איר גיטראפן אלע צעהן איגליי פיילין. וואס זיי זענען פאשמירט מיט צעהן איגליי סמין. און זי די בת מלכה. איז אריין גילאפן אין רעם וואסיריקן

לקט רמזים

מקבלין הארת הדעת משם מהשכל שיתגלה לעתיד, אבל לעתיד יתגלה זה הדעת והשכל איך גם בהחלל הפנוי נעלם אורו יתברך, ואז יתיישבו כל הקושיות והספיקות והבלבולים שקשה על ה' יתברך, אפילו הקושיות שנמשכין מהחלל הפנוי (כמבואר בהתורה בא אל פרעה הנ"ל, עיין שם היטב).

ועל כן מדוקדק היטב הפסוק, ומלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים דייקא, כי הדעת הוא ממש בבחינת המים על הים שהם סוד העשר חומות של מים שהם סוד השכל של החלל הפנוי שיתגלה לעתיד כנ"ל.

וכל העשרה מיני חיצים הנ"ל נמשכין מבחינת שבירת כלים שמשם נתהוו הקליפות שהם בחינת כל החיצים הנ"ל. ועיקר השבירה היה בבחינת שם ב"ן שהוא בחינת עפר. ומים הוא בחינת שם מ"ה החדש שמשם התיקון כנ"ל, ועל כן שם העשר חומות של מים שהם סוד השכל של החלל הפנוי שיתגלה לעתיד שהוא בחינת התיקון, כי עיקר השבירה היתה מחמת גודל ההעלם, שנתעלם סוד השכל של הצמצום שמשם תוקף הדין, ועל ידי זה התגברו הדינים שהם בחינת הסינים שהיו בהכלים, ועל ידי זה לא יכלו לסבול האור, כי היה רב מכוחם. ועל ידי זה נשברו ומשם נתהוו הקליפות, אבל לעתיד שיתגלה השכל של הצמצום של החלל הפנוי יתקן השבירה לגמרי ויתבטל כל הקליפות. נמצא, שגם הקושיות הנמשכין מריבוי אור, משבירת כלים, גם הם עיקר כוחם ויניקתם הוא מבחינת חלל הפנוי, היינו מהקושיות הנמשכין מחלל הפנוי שאי אפשר ליישבן. כי עיקר התהוות הקליפות שנעשו מהשבירה, עיקר התהוותם וכוחם

הבנינים שהם כלל הבריאה עם כל הצמצומים הכל ממים, כי הכל מן החכמה והשכל רק שאי אפשר להשיג זאת, כי אסור לחקור בבחינת חלל הפנוי כנ"ל.

ועל כן בזה העולם הגשמי עיקר הבריאה הוא על יסוד העפר הגשמי, כי האדם הבעל בחירה שהוא העיקר, שבשבילו נברא הכל הוא נברא על הארץ דייקא, כי הוכרח לצמצם המים עד שיהיו נעשים עפר גשמי כדי שיוכל האדם וכל הנבראים להתקיים עליו, כי במים אי אפשר להאדם לכנוס, כי שם הוא סוד השכל של הצמצום הנ"ל, שלא יתגלה עד לעתיד שיתקיים, "ומלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים", "כמים לים מכסים" דייקא, היינו שהדעת יתגלה ממש כמו המים המכסים את הים שיש בהם בחינת עשר חומות של מים שהם נמשכין מסוד השכל של הצמצום של חלל הפנוי כנ"ל. ולעתיד יתגלה זה הדעת, כי ידעו את ה' בשכל נפלא, שאף על פי שצמצם אורו לצדדין כדי שיהיה מקום לבריאה, אף על פי כן לית אתר פנוי מיניה והוא ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין וכו', כי ישיגו השכל של החלל הפנוי, וכל הדעת הזה יתמלא הארץ כמים לים מכסים דייקא, היינו שידעו שכל זה הוא כמו המים המכסים על הים שיש שם עשר חומות שעד הנה לא נתגלו בעולם ואז ישיגו אותן העשר חומות. וכמו השגות אלו העשר חומות שהם בחינת מים המכסים על הים, כמו כן יזכו לדעת את ה', כי הכל בחינה אחת כנ"ל, כי כל זמן שאין נתגלה השכל של החלל הפנוי אי אפשר לדעת את ה' בשלימות. ועל כן עתה עיקר חיותנו הוא האמונה שמכניסין בנו הצדיקים האמיתיים שהם

תלו סיפורי מעשה יג - מהשבעה בעמליר'ם מעשיות

וְהִיא עֲבָרָה וְנִכְנְסָה לְתוֹךְ כָּל הָעֶשְׂרָה חוֹמוֹת שֶׁל הַמְּבָצָר שֶׁל מִים, עַד שֶׁבָּאתָה לְפָנַי וְנִפְלָה שָׁם וְנִשְׁאַרְהָ חַלְשׁוֹת, וְאָנִי רֹפֵא אוֹתָהּ, (הִינּוּ זֶה שֶׁהוּא בְּלֹא יָדַיִם הַנִּלְ).

אִיזוּ דוֹרְךָ גִּבְאֵנְגָעֵן דָּאָרְךָ אֲלַע טוֹיעֵרִין פֿון אֲלַע צָעֵהֵן מוֹיעֵרִין פֿון דַּעַם וְאוֹסִירִיקֵן שְׁלֵאָס. בִּיז זִי אִיז אַרְיִין אִינְיוֹוִינִיק אִין דַּעַם שְׁלֵאָס אַרְיִין. און זִי אִיז דָּאָרְט אַנִידֵער גִּפְאֵלִין. און אִיז גִּבְלִיבֵן חַלְשׁוֹת. און אִיךָ הִייל זִי (דְּהִינּוּ דַעַר וְאוֹס אֵן הַעֲנֵט. וְאוֹס פֿר דַּעַר צִיילֵט דָּאָס אֲלִין).

לְקַט רְמוּזִים

הַפְּנוּי וְיודֵעַ וּמְשִׁיג שְׁגָם שֶׁנֶּעֱלַם וְנִסְתַּר ה' יִתְבַּרְךָ וּמְשִׁיךְ הָאָרֶה מֵהַדַּעַת וְהַתִּיקוֹן שִׁיתְגַּלְהָ לַעֲתִיד, עַל יְדֵי זֶה מִמִּילָא נִתְבַּטְּלִין וְנִמְתַּקִּין כָּל הַדִּינִים שֶׁהֵיוּ יוֹנְקִים מִזֶּה הַצְּמֻצוּם וְהַחֲסִתְרָה, מֵאַחַר שֶׁנִּתְגַּלְהָ שְׁגָם שֶׁנִּמְצָא ה' יִתְבַּרְךָ וְזֶהוּ בַּחֲנִינָה הַמְּתַקֵּת הַדִּינִים בְּשֵׁרֶשֶׁן, הִינּוּ עַל יְדֵי תְּחִילַת הַצְּמֻצוּם שֶׁהוּא שׁוֹרֵשׁ כָּל הַדִּינִים, עַל יְדֵי שִׁיּוּדַע שְׁגָם שֶׁנֶּעֱלַם ה' יִתְבַּרְךָ, שֶׁעַל יְדֵי זֶה נִתְתַּקֵּן הַכָּל כִּנ"ל.

נִמְצָא, שֶׁעִיקַר בַּחֲנִינָה הַשְּׁחִיטָה הוּא בַּחֲנִינָה הַמְּתַקֵּת הַדִּינִים בְּשֵׁרֶשֶׁן, שֶׁמְשִׁיכִין וּמַעוֹרְרִין שׁוֹרֵשׁ הַדִּין שֶׁהוּא תְּחִילַת הַצְּמֻצוּם, שֶׁזֶהוּ בַּחֲנִינָה הַחֲרִב וְהַסְּכִיךְ שֶׁל שְׁחִיטָה. וּמֵאַחַר שֶׁאֵינוּ מְקִימִין מִצְוֹת ה' יִתְבַּרְךָ בַּחֲרִב הַזֶּה וְשׁוֹחֲטִין כְּאִשֶׁר צִוִּינוּ, נִמְצָא שֶׁאֵינוּ מְגַלִּין שְׁגָם בְּתוֹקֵף הַדִּין בַּבַּחֲנִינָה חֲרִב וְסִכִּין גַּם שֶׁנֶּעֱלַם וְנִסְתַּר חֲכִמְתּוֹ וְרַחֲמֵנוֹתוֹ, כִּי בְּאֵמֶת לְאִמִּיתוֹ שֶׁהַשְּׁחִיטָה הִיא רַחֲמֵנוֹת גְּדוּל עַל הַבַּעַל חַי, כִּי הוּא עִיקַר תִּיקוֹנוֹ לְנִצָּח. וְעַל כֵּן עַל יְדֵי מִצְוֹת שְׁחִיטָה אֵנוּ מְמַתִּיקִין הַדִּינִים בְּשֵׁרֶשֶׁן וּמְבַרְרִין הַטוֹב מֵהָרַע, רוּחַ הָאָדָם מֵרוּחַ הַבְּהֵמָה, שֶׁהוּא בַּחֲנִינָה הַעֲדָר הַדַּעַת, בַּחֲנִינָה סִיגֵי הַדִּינִים, מְבַרְרִין אוֹתָן וּמְמַתִּיקִין וּמְתַקְּנִים אוֹתָם עַל יְדֵי הַסְּכִיךְ שֶׁל שְׁחִיטָה בַּבַּחֲנִינָה הַמְּתַקֵּת הַדִּינִים בְּשֵׁרֶשֶׁן כִּנ"ל.

וְעַל כֵּן דְּגִים וְחַגְבִּים אִין טַעוֹנִין שְׁחִיטָה, כִּי דְּגִים וְחַגְבִּים שֶׁרֶשֶׁם מִבַּחֲנִינָה הַתִּיקוֹן שִׁיתְגַּלְהָ לַעֲתִיד, עַל כֵּן אִין טַעוֹנִין שְׁחִיטָה, כִּי דְּגִים גְּדֻלִים בְּמִים שֶׁשֶׁם הֵם בַּחֲנִינָה הַעֲשָׂר חוֹמוֹת שֶׁל מִים שֶׁהֵם בַּחֲנִינָה הַתִּיקוֹן שִׁיתְגַּלְהָ לַעֲתִיד כִּנ"ל. וְעַל כֵּן הַצְּדִיקִים נִמְשָׁלוּ לְדָגִים, כִּי הַצְּדִיקִים הֵם בַּחֲנִינָה

הַנֶּאֱמָר שֶׁם בַּעֲנִין שֶׁהוּא מֵה שׁוֹרֵק חַץ וּמְחִזִּירָה, שֶׁעַל יְדֵי זֶה הוּא רֹפֵא הַבַּת מֶלֶךְ כִּנ"ל, שֶׁזֶהוּ בַּחֲנִינָה הַמְּתַקֵּת הַדִּינִים בְּשֵׁרֶשֶׁן כִּנ"ל.

וְכָל הַתּוֹרָה וְהַמִּצְוֹת, הַכָּל בְּשִׁבִיל לְבַרְר הַנִּיּוּצוֹת שֶׁנִּשְׁאָרוּ מִשְׁבְּרֵי כָּלִים כִּידוּעַ, שֶׁעַל יְדֵי זֶה מוֹצִיאִין הַחִיצִים מֵהַבַּת מֶלֶךְ כִּנ"ל. וְזֶהוּ בַּחֲנִינָה שְׁחִיטָה שֶׁהוּא בַּחֲנִינָה הַמְּתַקֵּת הַדִּינִים בְּשֵׁרֶשֶׁן כִּנ"ל, שֶׁזֶהוּ בַּחֲנִינָה מֵהַשְּׁבַעֲל כַח הַנִּלְ זוֹרֵק חַץ וּמְחִזִּירָה כִּנ"ל. וְעִיקַר הַמְּתַקֵּת הַדִּינִים בְּשֵׁרֶשֶׁן הוּא עַל יְדֵי בַּחֲנִינָה הַנִּלְ, הִינּוּ עַל יְדֵי שְׁמִשְׁכִּיכֵן הָאָרֶה מֵעוֹלָם הַתִּיקוֹן, מֵהַשְּׁכָל שֶׁל סוּד הַצְּמֻצוּם שֶׁתְּגַלְהָ לַעֲתִיד, שֶׁעַל יְדֵי זֶה נִמְתַּקִּין כָּל הַדִּינִים בְּשֵׁרֶשֶׁן. כִּי עִיקַר כָּל הַדִּינִים שֶׁרֶשֶׁן מִתְּחִילַת הַצְּמֻצוּם כִּידוּעַ שֶׁמֶשֶׁם נִשְׁתַּלְשְׁלוּ וְנִתְהוּוּ כָּל הַדִּינִים, עַד שֶׁלְּפַעֲמִים נִתְהוּוּ מֵהֶם דִּינִים קָשִׁים עַל יְדֵי הַתְּגַבְרוּת הַקְּלִיפּוֹת שֶׁנִּתְהוּוּ מִשְׁבְּרֵי כָּלִים. וְכִשְׁרוּצִים לְהַמְתִּיק הַדִּינִים אִי אִפְשָׁר לְהַמְתִּיקֵם כִּי אִם בְּשֵׁרֶשֶׁם, דְּהִינּוּ שְׁצִרִיכִין לַעֲלוֹת לְשׁוֹרֵשׁ הַדִּין שֶׁנִּמְשָׁךְ מִתְּחִילַת הַצְּמֻצוּם שֶׁל חֲלָל הַפְּנוּי, וּמִי שִׁיכּוֹל לְכַנּוֹס לְשֵׁם, כְּגוֹן, צְדִיקֵי הַדּוֹר הַגְּדוּלִים בְּמַעֲלָה שֶׁהֵם בַּבַּחֲנִינָה מִשָּׁה, הֵם יְכוּלִים לְהַמְתִּיק כָּל הַדִּינִים בְּשֵׁרֶשֶׁם.

כִּי עִיקַר כַח הַדִּינִים הוּא מִמָּה שֶׁנֶּעֱלַם הַשְּׁכָל שֶׁל חֲלָל הַפְּנוּי, כִּי עִיקַר כָּל הַדִּינִים הוּא מֵהַסְּתַרַת הַדַּעַת, כִּי הַדַּעַת בַּחֲנִינָה רַחֲמִים, וְהַסְּתַרַת הַדַּעַת בַּחֲנִינָה דִּינִים (כְּמוֹ שֶׁמְבֹאָר בְּדַבְּרֵי רַבֵּינוּ זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה, כְּמָה פַּעֲמִים). וְעִיקַר כָּל הַסְּתַרַת הַדַּעַת שֶׁבְּעוֹלָם נִמְשָׁךְ מֵהַסְּתַרַת הַדַּעַת שֶׁבְּחֲלָל הַפְּנוּי וּמִשֶׁם אַחֲזִית כָּל הַדִּינִים וְהַקְּלִיפּוֹת וְהַקּוֹשִׁיּוֹת. וְעַל כֵּן מִי שִׁיכּוֹל לְכַנּוֹס לְתְּחִילַת הַצְּמֻצוּם שֶׁל חֲלָל

סיפורי מעשה יג - מהשבעה בעמליר'ם מעשיות תלו

פי מי שאין בידו כל העשרה מיני צדקות הנ"ל - אינו יכול לכנס לתוף כל העשרה חומות הנ"ל, כי יטבע שם במים. והמלך וחילו הנ"ל רדפו

ווארין דער וואס ער האט ניט אין זיינע הענט. אלע צעהן אירליי צדקות. דער קאן ניט אריין גיין אין די אלע צעהן מויערין פון דעם וואסיריקן שלאס. ווארין ער וועט דערטרונקען ווערין אין וואסער. און דער מלך מיט זיין חיל. זיי האבן נאך גיאגט דער בת מלכה. זענען זיי אלע

לקט רמזים

מהשכל שיתגלה לעתיד בתחילת הצמצום וכו' כנ"ל. ומאחר שדגים וחגבים הם בעצמן נמשכו מבחינה זאת, על כן אין טעונית שחיטה.

וזה שכתב שם רבינו זכרוננו לברכה, בהמעשה הנ"ל, שהחומות של מים עומדין על ידי הרוחות, עיין שם. וכן עיקר רפואת הבת מלך על ידי העשרה מיני נגינה שזוכה להם זה שיכול לעשות בידו משקל לכל העשרה מיני רוחות, ועיין שם, כי החומות של מים שהם בחינת השכל של החלל הפנוי זה אי אפשר להשיג כי אם על ידי בחינת נגינה (כמבואר היטב בהתורה בא הנ"ל), שעיקר התיקון על ידי נגינה, שזהו בחינת אז ישיר משה, בחינת תבואי תשורי מראש אמנה וכו' (עיין שם כל זה היטב).

כי באמת כל הארבע בחינות המבוארים בהמעשה הנ"ל שהם ארבע בחינות טנת"א (טעמים, נקודות, תגין אותיות) וכו', הכל תלוי זה בזה ועולין ונתתקנין זה על ידי זה, כמובן בהמעשה הנ"ל שברחה מהחצים לתוך החומות מים, והחומות של מים בעצמן עומדים על ידי הרוחות שהם בחינת רוח הדופק ורוח נגינה, כי רוח הנגינה מחיה רוח הדופק (כמו שמבואר בלקוטי תנינא), כי גם הארבע בחינות טנת"א, הכל תלוי זה בזה ונמשך זה בזה, ועיקר תכלית שלימות התיקון על ידי בחינת טעמים, שהוא בחינת נגינת הטעמים, שהוא שורש הכל והוא תיקון הכל (כמובן בכתיבי האר"י ז"ל ובהמעשה הנ"ל), והבן כל זה היטב.

(ליקוטי הלכות תולעים הלכה ד')

עיקר תיקון התשובה הוא בבחינת עשרה מיני נגינה שהוא כלליות השמחה, בחינת התהפכות

משיח (כמו שביאר רבינו זכרוננו לברכה, במקום אחר). בחינת עולם התיקון שממשיכין בכל דור תיקונים נפלאים מבחינת התיקון שיתגלה לעתיד שהוא בחינת העשר חומות של מים כנ"ל. ועיקר קיום החומות של מים הם בזכות וכח מצות צדקה (כמבואר בהמעשה הנ"ל). ועל כן סימני דגים, סנפיר וקשקשת, ועיקר הוא קשקשת, כי כל מה שיש לו קשקשת וכו', כי קשקשת בחינת צדקה, בחינת וילבש צדקה כשריון, בחינת שריון קשקשים, (כמבואר היטב לעיל בהלכות דגים, עיין שם). כי צדקה הוא בחינת השכל של החלל הפנוי שיתגלה לעתיד שהוא כהוא קמצא דלבושיה מיניה וביה, בחינת וענתה בי צדקתי וכו'. בחינת צדק לבשתי וכו' וכמבואר היטב בהתורה בא אל פרעה, עיין שם. ועל כן צדקה הוא בבחינת החומות של מים שהם בחינת התיקון שיתגלה לעתיד, שזהו בחינת צדקה כנ"ל. וכן מבואר לעיל בהלכות דגים, שצדקה היא בחינת מים, עיין שם היטב, כי שייך לכאן, כי צדקה בחינת העשר חומות של מים, בחינת עולם התיקון שהוא השכל של החלל הפנוי שיתגלה לעתיד, שהוא בחינת צדקה, בחינת צדק לבשתי וכו' כנ"ל.

ועל כן גם חגבים נמשלו לדגים ופטורים משחיטה, כי גם חגבים הם מבחינת התיקון שיתגלה לעתיד שהצמצום הוא כהוא קמצא דלבושיה מניה וביה (כמבואר בהתורה בא הנ"ל), שזהו בחינת הנני מביא מחר ארבה בגבולך. ועל כן חגבים אתקשו לדגים ופטורים משחיטה, כי שרשם מבחינת התיקון שיתגלה לעתיד, על כן כן בודאי אין טעונית שחיטה, כי עיקר השחיטה הוא בבחינת המתקת הדינים בשרשם להמשיך התיקון

תלח סיפורי מעשה יג - מהשבעה בעמליר'ם מעשיות

אַחֲרֵיהֶּ וְנִטְבְּעוּ בַּמַּיִם. וְאָנִי יָכוֹל לְכַנֵּס לְתוֹךְ כָּל הָעֵשְׂרָה חוֹמוֹת שֶׁל מַיִם הַנִּל, וְאֵלוֹ הַחוֹמוֹת שֶׁל מַיִם - הֵם גְּלִי הַיָּם שֶׁעֲמָדוֹ כְּחוֹמָה, וְהַרוּחוֹת - הֵם

דְּעִרְטוֹנְקֵעֵן גִּינוֹאֲרִין אִין וואַסער. און אײף קאן אַרײן גײן אײן אַלע צֵעֶהן מוײַעֲרִין פון דעם וואַסיריקן שְׁלֵאָס. און די מוײַעֲרִין פון וואַסער דאַס זענען די אײַנדײן פון דעם ים וואַס זײ שְׁטײַען ווי אַ מוײַער. און די ווינְטן זײ שְׁטעלן אײף די אײַנדן פון דעם ים. און זײ הײבן אײף די אײַנדײן.

לְקַט רְמוּזִים

ומכמה צדיקים קדמונים וכו' וכו'. ושם בסוף המעשה הנ"ל, בהמעשה של יום הששי במה שהתפאר הבעטליר שהיה בלא ידיים נגד כל אחד ואחד שהתפאר בהכח שיש לו בידיו וכו' וכו', עיין שם הענין הנפלא והנורא הזה, אם היית בין מחצדי חקלא, ואם ראית בספרים, ובפרט בתיקונים וזוהר ובסבא, תבין מרחוק, כמצײן מן החרקים, נוראות נפלאות תמים דעים, ואין להאריך בזה כאן.

ובסוף מבואר שהוא התפאר כנגד כולם, כי כולם אף על פי שהיו גדולים במעלה מופלגת מאוד מאוד והיה לכל אחד ואחד כח נפלא ונורא בידיו מה שלא נמצא כזאת אפילו לחד בדרא כי אם ליחידי גדולי צדיקים נפלאים שהיו חידושים מיוחדים בכמה וכמה דורות, כגון שאחד התפאר שיכול להוציא החיצים בידיו אפילו לאחר שזרקו את החץ, ולאחר שהגיע החץ לתוך מי שנוזק לו החץ, מי שמע כזאת, מי שמע צרופי אותיות כאלה שיתפאר אדם עם חידוש כזה אפילו בגשמיות, שיוכל האדם במקומו שזרק החץ לחזור ולהמשיך החץ בחזרה לאחר שיצאה החץ ונוזקה לתוך הנוכחי שנוזקת בו, כי רק ה' יתברך מתפאר בזה, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, בשר ודם זורק חץ ואינו יכול להחזירה, והקדוש ברוך הוא זורק חץ ואחר כך מחזירה, שנאמר, "ותאחז במשפט ידי". ובפרט שבאמת מרמז ענין החצים על כל הפגמים של העוונות המגיעים להשכינה שהם כחיצים הנזרקים ופוגמים מאוד בנפש הישראלי, וכל אדם ואדם על כל עוון ופגם שהוא עושה, ובפרט פגם הברית, הוא זורק חץ ממש לנפשו, כי ברית נקרא קשת וחיצים כידוע,

יגון ואנחה לשמחה כנ"ל, וכמובן בדברי רבינו זכרוננו לברכה בכמה מקומות כמה צריך האדם שרחוק מעבודת ה' להתחזק לשמח את עצמו בכל מה דאפשר, בכל מה שמוצא בעצמו איזה נקודה טובה עדיין, ועל ידי זה עיקר תיקונו, כי על ידי זה נכנס באמת לכף זכות ויכול לזכות לתשובה, כמבואר היטב על פסוק "אזמרה לאלקי בעודי" (בסימן רפב), עיין שם היטב, כי זאת התורה "אזמרה לאלקי בעודי" צריכין לחזור הרבה ולילך עמה, כאשר הזהירנו רבינו זכרוננו לברכה מאוד לילך עם זאת התורה, כי כל אדם כל זמן שיש לו עדיין רחמנות על עצמו וחושב על תכליתו הנצחי, צריך להשתדל מאוד מאוד להחיות את עצמו ולראות לחפש למצוא בעצמו איזה נקודות טובות מה שזכה מעודו לעשות איזה מצוות ודברים טובים כדי שלא יפול בדעתו לגמרי, ולשמח את עצמו בכל מה דאפשר, ולהפוך כל היגון ואנחה לשמחה, ולהרגיל עצמו לפעמים לנגן איזה ניגון של שמחה, ובפרט בשבתות וימים טובים שאז צריכים להיות שמחים מאוד מאוד בכל מיני שמחות מערב עד בוקר ולהרבות בניגונים של שמחה הרבה.

כי עיקר ההתקרבות להשם יתברך, בפרט התקרבות הרחוקים הצריכים לשוב הוא רק על ידי בחינת עשרה מיני נגינה, שהוא בחינת כלליות השמחה כנ"ל, וכמובן בדברי רבינו זכרוננו לברכה בהמעשה הנוראה והנפלאה אשר לא נשמע כזאת מימות עולם, היא המעשה הנוראה האחרונה של השבעה בעטלירש אשר אמר על עצמו שאם לא היה יודע כי אם זאת המעשה היה גם כן חידוש גדול ונפלא מאוד, כי היא כלולה מכמה תורות

סיפורי מעשה יג - מהשבעה בעמליר'ם מעשיות תלמי

מעמידין גלי הים ומנשאין אותם, ואלו הגלים שהם העשרה חומות הנ"ל, הם עומדים תמיד שם, אף הרוחות הם המעמידין ומנשאין את הגלים. ואני יכול לקנס לתוך כל העשרה חומות פנ"ל, ואני יכול לחזור ולמשך ממנה,

און די אינדין וואס דאס זענען די צעהן מויערין. זיי שטייען דארט תמיד נאר די ווינטין זיי האלטין די אינדין און הייבין די אינדין. און איך קאן אריין גיין אין די אלע צעהן מויערין פון דעם וואסיריקן שלאס. און איך קאן ארויס ציין פון איר (דהיינו פון דער בת מלכה) אלע צעהן איירליי פילין.

לקט רמזים

הוא יכול לחזור ולהמשיך לחוץ ולתקן, השיבו זה שבלא ידים, עדיין אינך יכול לרפאות את הבת מלכה, מאחר שאין אתה יכול לחזור ולהמשיך כי אם מין חץ אחד.

וזה ידוע שהבת מלכה שם מרמז על השכינה שהיא כנסת ישראל, כלליות נפשות ישראל שנקראת "בת מלך", כמו שכתוב, "כל כבודה בת מלך פנימה", וכן בזהר ובתיקונים נקראת "ברתא דמלכא" בכמה וכמה מקומות. והשכינה בגלות מדוכאת ביסורים בעוונותינו, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, בזמן שאדם מצטער שכינה מה אומרת, קלני מראשי קלני מזרועי. וכמו שכתוב, "רחל מבכה על בניה מאנה להנחם על בניה וכו'". ועל זה נאמר (איכה ג), "דרך קשתו ויציבני כמטרא לחץ, הביא בכליותי בני אשפתו". כי כל החיצים הרעים של פגם הברית נזרקים להשכינה וכנסת ישראל, חס ושלוש, כידוע, וזהו גם כן בחינת (תהלים לה) כי חיצין נחתו בי ותנחת עלי ידך. ועל כן אף על פי כן שזה התפאר שיכול להוציא חץ, אף על פי כן עדיין אינו יכול לרפאות את הבת מלכה, שהיא השכינה, כלליות נפשות ישראל, מאחר שאינו יכול להוציא כי אם חץ אחד, דהיינו שאינו יכול לתקן כי אם פגם הברית אחד ידוע, אבל יש עדיין חיצים רעים כאלו שהם פגמים גדולים כאלו שגם הוא אינו יכול להוציאם ולתקנם, אבל זה שבלא ידים התפאר בסוף שהוא יכול להוציא כל העשרה מיני חיצים שבהם כלולים כל מיני חטאים וכל מיני פגם הברית שבעולם, כל החטאים והעוונות והפשעים הגדולים מאוד מאוד רחמנא לצלן,

בבחינת מה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, כל זרע שאינו יורה כחץ וכו'. ובדאי זה שהתפאר שיכול לחזור ולהמשיך החיצים לאחר שהשיגו והגיעו לתוך הנזרק בו בודאי היה צדיק נפלא ונורא, וחידוש נפלא שלא נמצא דוגמתו בכמה דורות שיתפאר שיכול לתקן תיקון הברית למי שפגם בו, שהוא בחינת להוציא החיצים ממקום שנזרק לשם.

ואף על פי שזה שהתפאר בזה היה חידוש נפלא ונורא כזה, אף על פי כן היה נחשב כלא נגד זה הבעטליר שהיה בלא ידים, כי זה בלא ידים שאלו תיכף, איזה מין חיצים אתה יכול לחזור ולהמשיך לחוץ, והשיבו, מין פלוני. ענה ואמר, אין אתה יכול לרפאות את הבת מלכה, עיין שם, ואף על פי שבדאי איני זוכה לידע כטיפה מן הים מסוד המעשיות שסיפר רבינו זכרוננו לברכה המובאים בספר סיפורי מעשיות, ומכל שכן וכל שכן במעשה הנוראה הזאת הקדושה מכולם כמו שמבואר שם, אף על פי כן ענין זה בודאי מרמז בדבריו בתוך כלליות שאר הענינים והסודות הנוראות שכוון, אבל ענין זה כלול בודאי גם כן בדבריו הקדושים שבהמעשה הנ"ל, דהיינו שזה שאלו, איזה מין חיצים אתה יכול להוציא? פירוש, איזה פגם הברית אתה יכול לתקן? כי יש כמה וכמה בחינות בפגם הברית אלפי אלפים וריבי רבבות, כי בודאי לא כל הפגמים והחטאים שוים כידוע לכל, השיבו, מין פלוני. (ועיין שם מה שכתוב מענין הסמים שמושחים בהם החיצים שעל ידי זה מויקים וכו', והכל מרמז לענין הנ"ל), כלומר שזה החלק מפגם הברית שהוא בחינת מין חץ פלוני,

תמ סיפורי מעשה יג - מהשבעה בעמליר'ם מעשיות

הינו מן הבת מלכה הנ"ל, כל העשרה מיני חצים. ואני יודע כל העשרה מיני דפיקין על ידי העשר אצבעות, כי בכל אצבע ואצבע מעשר אצבעות - יודעין דפק מיוחד מהעשרה מיני דפיקין, ואני יכול לרפאות אותה על ידי כל העשרה מיני נגינה, ועל פן אני רופא אותה. נמצא שיש לי פח כזה בנדי כנ"ל. ועתה אני נותן לכם זאת במתנה. ונעשה שם שמחה גדולה וחדנה רבה מאד.

זאת המעשה קשה לי מאד לספר, אף מאחר שהתחלתי לספרה, אני מכרח לגמרה. בזאת המעשה, אין שום תבה שלא יהיה בה כנה, ומי שבקי בספרים יוכל להבין

און איך ווייס אלע צעהן איךליי דפיקין. דורך די צעהן פינגער ווארין דורך איטליכן פינגער פון די צעהן פינגער קאן מען וויסין א באזונדערין דפק פון די צעהן איךליי דפיקין. און איך קאן זי היילן די בת מלכה דורך אלע צעהן איךליי נגינים. (ווארין איר רפואה איז דורך נגינים כנ"ל) דריבער הייל איך יוא די בת מלכה. נמצא האב איך אזוי א פח אין די הענט. היינט שענק איך אייך דאס דאזיגע במתנה. איז דארט גיווארין זייער א גרויסע שמחה און זיי זענען זייער פרייליך גיווארין. די מעשה איז מיר זייער שווער צו דערציילן. נאר ווייל איך האב זי שוין אנגיהויבן צו דערציילן. מוז איך זי שוין אויספירן. אין דער מעשה איז ניט פארהאנדן איין ווארט וואס סע זאל דרינען ניט זיין א פונה. און ווער סע איז א בקי און גיניט אין ספרים. קאן עפעס פארשטיין. עפעס

לקט רמזים

מיני נגינה מחיין כל העשרה מיני דפיקין שהם חיות האדם, וכל החולאת, חס ושלום, וכל הרפואות תלויים בהם בהעשרה מיני דפיקין כידוע, ועיקר חיות העשרה מיני דפיקין הוא על ידי שמחה, שהוא בחינת עשרה מיני נגינה, על כן השמחה הוא דבר גדול מאוד וצריכין לחזק את עצמו בשמחה תמיד בכל הכוחות, כי היא עיקר רפואות הנפש והגוף, בחינת רפואת הבת מלכה כנ"ל.

נמצא, שעיקר תיקון התשובה, שהוא רפואת הנפש והגוף, כמו שכתוב, "לכו ונשובה אל ה' כי הוא טרף וירפאנו" וכו', הוא על ידי השמחה, שהוא בחינת עשרה מיני נגינה.

(ליקוטי הלכות פריה ורביה הלכה ג')

הכל כאשר לכל הוא יכול לחזור ולהמשיך ולהוציא ולתקן הכל, כי הוא יכול לכנוס לתוך כל העשרה מיני חומות של מים ששם מונחת הבת מלכה שנפלה חלשות זה כמה וכמה מאות שנים, והוא יכול לכנוס לשם, לתוך כל העשרה חומות של מים, ויודע להוציא כל העשרה מיני חיצים ויודע כל העשרה מיני דפיקין ויודע לרפאותה על ידי כל העשרה מיני נגינה.

נמצא, שעיקר הרפואה של הבת מלכה, שהיא השכינה, כלליות נפשות ישראל, הוא על ידי עשרה מיני נגינה שהם כלליות השמחה. וזה שכתב רבינו זכרוננו לברכה בהתורה הנ"ל, שעיקר כל הרפואות בגשמיות ורחניות הוא על ידי שמחה, שהוא בחינת עשרה מיני נגינה, כי עשרה

סיפורי מעשה יג - מהשבעה בעמליר'ם מעשיות תמא

קצת רמזים. והנה, עננן החצים הנ"ל, שיש לו פח בהגדים להחזיר החצים פנ"ל, זה בחינת¹: "ותאחז במשפט ידי". וכמו שפרש רש"י: "בשור נדם זורק חץ - ואינו יכול להחזיקה, והקדוש-ברוך-הוא זורק חץ ומחזיקה".

ובחינת הצדקה הנ"ל, שהיא פנגד החומות של מים שהם גלי הים, זה בחינת²: "וצדקתך בגלי הים".

והרוח הנ"ל שיכול לאחז בגדיו, זה בחינת³: "מי אסף רוח בחפניו". (שזה בחינת נגינה פמבאר במקום אחר).

ועשרה מיני נגינה, ועשרה מיני דפקין זה מבאר כפר (ועיין בליקוטי תנינא⁴ בדף ל"ב עמוד א'). כל זה שמענו בפרוש. אף מי ומה ואימת, זה עמק עמק. הינו שגוף עננן המעשה, מי הם כל הנ"ל, ומה הוא ואימת היה כל הנ"ל, זה עמק מלהשיג.

גמר המעשה, הינו מה שהיה ביום השביעי, הינו עננן הפעטליר שהיה בלא רגלים, וגם סיום התחלת המעשה מעננן המלך הנ"ל - לא זכינו לשמעה. ואמר שלא יספרה עוד, והוא הפסד גדול, כי לא נזכה לשמעה עוד עד שיבוא משיח במהרה בגמינו אמן.

1. דברים פרק ל"ב פסוק מ"א. ח. ישעיה פרק מ"ח פסוק י"ח. ג. משלי פרק ל' פסוק ד'. י. עיין ליקוטי מוהר"ן סימן נ"ד. כ. סימן כ"ד.

ווינקען. און די פיילין וואס דער האט זיך בארימט אז ער קאן פייילין צוריק ציהען דאס שטייט אין פסוק וכו'. און די צדקה וואס דאס איז אקעגין די מויערין פון וואסער דאס שטייט אויף אין א פסוק וצדקתך בגלי הים. און די צעהן אירליי דפיקין און צעהן אירליי נגונים. דאס שטייט אויף אין זוהר. לושמיר ווער און ווען און וואס. (ווייער האט ער שוין גיט גיאגט. בלומר ווער ווען די אלע. און וואס איז דאס און ווען איז דאס אלץ גיווען. דאס קאן מען גיט וויסן).

דעם אויספיר פון דער מעשה דהיינו וואס סע איז גיווען אין דעם זיבעטין טאג מיט דעם פעטליר וואס אן פיס. און דעם אויספיר פון דעם בן מלך וואס דערפון האט זיך אנגיהויבן די מעשה. דאס האט ער גיט דערציילט. און ער האט גיאגט ער וועט דאס שוין גיט דערציילין. און מע וועט דאס שוין גיט הערין ביז משיח וועט קומען במהרה בגמינו אמן.

לקט רמזים

ועל כן כשיש קלקול ופגם בהשמחה, שהיא בחינת יוד מיני נגינה, על ידי זה באין חולאת מן היוד מיני דפקין, שנתקלקלין על ידי קלקול היוד מיני נגינה, שהם השמחה כנ"ל. כי כל מיני חולאת כלולים ביוד מיני דפקין, וכן כל מיני ניגונים כלולים ביוד מיני נגינה. וכפי קלקול השמחה והניגון, כן בא חולאת כנ"ל. וגם חכמי הרופאים האריכו בזה, שכל החולאת על ידי מרה שחורה ועצבות, והשמחה הוא רפואה גדולה.

ועשרה מיני נגינה ועשרה מיני דפקין זה מבאר כבר: עיין בליקוטי מוהר"ן תנינא סימן כ"ד וז"ל: "מצוה גדולה להיות בשמחה תמיד, ולהתגבר להרחיק העצבות והמרה שחורה בכל כוחו. וכל החולאת הבאין על האדם, כולם באין רק מקלקול השמחה. כי יש עשרה מיני נגינה שהם בחינת שמחה, כמו שכתוב (תהלים צ"ב): "עלי עשור וכו' כי שמחתי ה' בפעלך" וכו'. ואלו יוד מיני נגינה באין בתוך עשרה מיני דפקין, והם מחיין אותן.

תמב סיפורי מעשה יג - מהשבעה בעמליר'ם מעשיות

גם אמר: "אלו לא ידעתי שום ענין אחר, כי אם זאת המעשה, הנה גם-כן חדוש גדול מאד!" כף אמר בפרוש. כי זאת המעשה היא חדוש נפלא מאד, ויש בה מוסר הרבה מאד, ותורה הרבה. כי יש בה כמה תורות. גם מדברת מהרבה צדיקים קדמונים, מדוד המלך עליו השלום, כי דוד המלך, עליו השלום, עמד בקצה הארץ וצעק אל המעין היוצא מן האבן שעל החר, כנ"ל. כמו שכתוב^ל: "מקצה הארץ אליך אקרא, בעטף לבי בצור ירום ממני תנחני".

(כל זה שמענו מפיו בפרוש. והמוכן מדבריו: כי דוד המלך עליו השלום, הוא בחינת לב פמוכא^מ. ועליו מרמז במעשה ענין הלב של העולם, שעומד בקצה הארץ כנגד המעין, וצועק ומשתוקק אליו תמיד וכו', וענין הדברים סתומים, אשרי מי שיזכה להשיג סודות המעשה).

ענין דוד המלך והמקרא הנ"ל מקצה הארץ שמרמז בהמעשה, זה שיה ליום שלישי, כי שם מדבר מענין הלב והמעין. עין שם ותראה נפלאות איה בכל ענין מרמז דברים נפלאים. ובגדלת נוראות מעשה זו אי אפשר לדבר כלל, כי היא עולה על כלם. אשרי אשרי מי שיזכה אפלו בעולם הבא לידע בה קצת קצת, ומי שיש לו מח בקדקדו, תסמנה שערות בשרו ויבין קצת גדלת הבורא ותברך וגדלת הצדיקים האמתיים, כשיסתכל היטב במעשה נוראה הזאת אשר לא ישמע כזאת.

ענין פסוק מקצה הארץ הנ"ל שישף להמעשה של יום שלישי כנ"ל, זה שמעתי מפרש מפיו הקדוש והנורא וזכרונו לברכה. עוד ראה זה מצאתי אחר-כף שרב דברי הקפיטל תהלים שכתוב שם זה הפסוק, שהיא קפיטל ס"א, רבו ככלו מבאר שם רמזי סודות נשגבות של המעשה של יום שלישי הנ"ל. "ימים על ימי מלך תוסרף" כו', כי הוא צריך תמיד שיוסיפו לו ימים על ימיו וכו' וכנ"ל. "חסד נאמת מן

ל. תהלים פרק ס"א פסוק ג'. מ. וזר שמות דף ק"ח.

(דאס האט ער אויף גינאנט).

אז איה זאל מער ניט וויסין קיין שום זאף. נאר די מעשה וואלט איה אויף א ווילד חידוש גיווען. ווארין די מעשה איז איין ווילד חידוש זייער. סע איז אין איר דא זייער פיל מוסר. און אסאף תורה. ווארין סע איז אין דער מעשה דא א סאף תורות. און זי שמוסט פון א סאף צדיקים קדמונים. פון דוד המלך ע"ה. ווארין דוד המלך איז גישטאנען אין עק וועלט. און האט גישריגן צו דעם קנואל וואס סע גייט ארויס פון דעם שטיין וואס אויף דעם בארג כנ"ל. אזוי ווי אין תהילים שטייט: "מקצה הארץ אליך אקרא בעטף לבי בצור ירום ממני תנחני" וכו'.

די זאף פון דוד המלך. דאס קער צום דריטן טאג. ווארין דארט שמוסט פון דעם הארץ און פון דעם קנואל. אין דער מעשה איז פארהאנדין זייער זייער גרויסע סודות התורה. פון דעם אנהייב ביז אין אויסלאז. אלע מעשיות פון דעם ספר זענען דורך גרויסע סודות התורה. איטליכס ווארט און איטליכע זאף מיינט מען גאר עפעס אנדערש. און די מעשה איז גרעסער פון אלע.

סיפורי מעשה יג - מהשבעה בעמליר'ם מעשיות תמוג

ינצרוהו" - זהו איש חסד האמת¹ וכו' דער גרוסקיר מאן דער אמתיר איש חסד, כי כל הזמן והימים נעשה על ידי האיש גדול, שהוא איש חסד האמת, פנ"ל שם במעשה הנ"ל. והוא נותן ומוסיף בכל פעם, ימים על ימי מלך, שהוא הלב הנ"ל שהוא בחינת דוד המלך עליו השלום פנ"ל. וזהו ינצרוהו - כי הוא שומר ונוצר, שתקף כשמיגע סמוך מאד שישתלק היום, ואז היה מסתלק המעין, והלב, וכל העולם כלו, חס ושלום, אזי איש חסד האמת נוצר ושומר זאת, וכא ונותן יום להלב וכו'. וזהו: "כן אומרה שמך לעד לשלמי נדרי יום יום" - כי כל יום יום שהוא נותן לו הוא בא בזמירות ושירות וכו' פנ"ל: "אחסה בסתר כנפיד סלה" - כי כשהלב הנ"ל צריך לנחם בא צפור גדול ופורש כנפיו עליו וכו', וזהו "אחסה בסתר כנפיד" וכו'.

שיף ליום ראשון, ענין הנקנים שהתפארו כל אחד ואחד מה שהוא זוכר, שזה זוכר אפלו כשחתכו לו את הטבור וכו', וזה היה הנקן הקטן שבכלם וכו'. אמר רבנו זכרנו לברכה שבגמרא איתא מעין זה: ששמואל התפאר בעצמו שהוא זוכר את כאב המילה וכו', עין שם².

מי יפאר מי יספר, מי יוכל להצריך, מי יוכל לשער אפס קצה אחד מאלפי אלפים ורפי רבבות מהתנוצצות קצת רמזי פלאי פלאות מסודות נוראות ונשגבות מאד מאד של המעשה הנוראה הזאת, אשר היא מלאה סודי סודות מתחלה ועד סוף, ומשכיל על דבר ימצא טוב התנוצצות איזה רמזים לפי ערכו.

ג. מן באדיש פרושו איש, ורבינו מרמו בפסוק: "חסד ואמת מן" - איש חסד האמת. ס. ירושלמי כתובות פרק ה' הלכה ו': בגרסה שלפנינו מובא הדבר בשנינו, ששמואל זכר את המילדות, ורבי יהושע בן לוי זכר את כאב המילה.

שיחות

שנדפסו אחר סיפורי מעשיות

שיחות

שנדפסו אחר סיפורי מעשיות

א. **מעשה**, אחד הלך מאביו, והיה במדינות אחרות ימים רבים אצל אחרים, ולזמן בא לאביו, והתפאר עצמו שלמד שם אמנות גדול: לעשות מנורה התלויה שקורין 'הענג לייכטער'. וצוה להתאסף כל בעלי אמניות הנה, והוא יראה להם חכמתו בזה האמנות. וכן עשה אביו, וקבץ כל הבעלי אמניות הזאת לראות גדלת הבן, מה שפעל בכל הימים האלו שהיה ביד אחרים; והבן הוציא מנורה אחת שעשה, והיתה מגנה מאד בעיני כלם, ואביו הלך אצלם, ובקש מאתם שיגלו לו האמת, והכרחו להודיע לו האמת שהיא מגנה מאד.

והבן התפאר: הלא ראיתם חכמת אמנותי! והודיע לו אביו שלא נראה יפה בעיני כלם, השיב לו הבן: אדרבא! בזה הראיתי גדלתי, כי הראיתי לכלם חסרונם, כי בזאת המנורה נמצאים החסרונות של כל אחד מהבעלי אמנות הנמצאים כאן. הלא תראה, שאצל זה - מגנה חתיכה זו, אבל חתיכה אחרת יפה אצלו מאד. ואצל אחר - להפך, אדרבא, זאת החתיכה שהיא מגנה אצל חברו היא יפה ונפלאה בעיניו, רק זאת החתיכה מגנה. וכן אצל כלם: מה שרע בעיני זה - היא יפה בעיני חברו, וכן להפך. ועשיתי מנורה זאת מחסרונות לבדם, להראות לכלם שאין להם שלמות, ויש לכל אחד חסרון, כי מה שיפה בעיניו - הוא חסרון בעיני חברו, אבל באמת אני יכול לעשות פתקונו. אם היו יודעים כל החסרונות והנמנעים של הדבר, היו יודעים מהות הדבר, אף שלא ראו אותו מעולם.

ב. **גדולים** מעשי השם, אין אדם דומה לחברו, וכל הצורות היו באדם הראשון, הינו, בתבת אדם לבד, היו נכללין כל הצורות הללו, וכן בשאר דברים. כל המאורות היו נכללין בתבת "אור" לבד, וכן כלם, הינו כל מעשי בראשית. ואפלו העלין של האילן - אין אחד דומה לחברו וכו'. והאריך בענין זה הרבה מאד, ואמר אז, שיש חכמות בזה

תמח סיפורי שיחות שנדפסו אחר סיפורי מעשיות מעשיות

העולם, שִׁיכוּלִים לחיות עם החכמות לְבַד, בְּלִי שׁוּם אֲכִילָה וְשִׁתְיָה, והאָרִיךְ אֲזֵ בְשִׁיחָה נִפְלְאָה וְנוֹרָאָה.

ג. לְעֵנִין שֶׁהֵיוּ מִסְפָּרִים, מֵאֶחָד שֶׁהָיָה אֲזֵ בְכָרְךָ גְדוֹל שֶׁל עִירוֹת הָעוֹבְדֵי כוֹכְבִים, וְנִתְעַכֵּב שֶׁם הִרְבָּה מִחֲמַת שְׁנֵדָמָה לוֹ בְּכָל פֶּעַם שֶׁעֲכָשׁוּ יַפְעוֹל, וְכֵן בְּכָל פֶּעַם, עַד שֶׁנִּתְעַכֵּב הִרְבָּה שָׁם. וְאָמַר, שֶׁכֵּן הִדְרֵךְ כְּשֶׁבָּאִין לְמִקּוֹמוֹת כְּאֵלוֹ, שְׁנֵדָמָה בְּכָל פֶּעַם עֲתָה אֶפְעוֹל עֲתָה אֶפְעוֹל וְכו' וְכו'.

וּסְפָר מַעֲשֵׂה: שֶׁהָיָה אִישׁ אֶחָד שֶׁלֹּא הָאָמִין בְּמָה שֶׁאֹמְרִים הָעוֹלָם שִׁישׁ לְצִים מִסְטָרָא אַחְרָא שְׁבָאִים לְפַעֲמִים וּמִטְעִין בְּנֵי אָדָם, כְּמוֹ שֶׁאַרְע כְּמָה פְּעֻמִּים, וְהוּא לֹא הָאָמִין בָּזֶה. פֶּעַם אֶחָד בְּלִילָה בָּא אֶצְלוֹ לֶץ אֶחָד, וּקְרָאוֹ אֶל הַחוּץ שִׁיֵּצֵא, וַיֵּצֵא לַחוּץ, וְהִרְאָה לוֹ הַלֶּץ שִׁישׁ לוֹ סוּס נָאָה לְמִכְר, וַיֵּרָא, וְהִנֵּה הוּא סוּס נָאָה מְאֹד, וְשָׂאֵלוֹ: כְּמָה אַתָּה רוֹצֵה? הַשִּׁיב הַלֶּץ: אֲרַבְעָה אֲדוּמִים. וְרָאָה שֶׁהוּא שׁוֹה בְּשִׁפֵּי שְׁמוֹנָה אֲדוּמִים, כִּי הוּא סוּס מְבַחֵר וְטוֹב מְאֹד. וְקָנָה אֶצְלוֹ הַסוּס בְּעַד אֲרַבְעָה אֲדוּמִים וְהָיָה אֶצְלוֹ מְצִיָּאָה גְדוֹלָה. לְמַחֵר הוֹצִיא הַסוּס לְמִכְר, וְעַמְדוֹ עַל הַמִּקָּח, וְרָצוּ לִתֵּן לוֹ אֵיזָה סָךְ, אָמַר: מִסְתַּמָּא אִם נוֹתֵנִין לִי סָךְ כְּזֶה הוּא שׁוֹה כְּפָלִים! וְלֹא נִתְרַצָּה. וְהוֹלִיךְ הַסוּס לְהֵלֶן, וְרָצוּ לִתֵּן לוֹ גַּם כְּפָלִים כְּרָצוֹנוֹ, אָמַר: מִסְתַּמָּא שׁוֹה יוֹתֵר כְּפָלִים מְזֶה הַסָּךְ. וְכֵן הוֹלִיךְ הַסוּס לְהֵלֶן, עַד שֶׁנִּכְנַס סָךְ מְכִירַת הַסוּס לְאֶלְפִים, וְלֹא נִתְרַצָּה עִם אֶחָד לְמִכְרוֹ, כִּי כָּל מָה שֶׁרָצוּ לִתֵּן לוֹ - אָמַר: מִסְתַּמָּא שׁוֹה יוֹתֵר בְּכָפָלִים. עַד שֶׁלֹּא נִמְצָא מִי שִׁיקַחְהוּ, רַק הַמְּלִךְ. וְהוֹלִיכוֹ לְהַמְּלִךְ, וְרָצָה לִתֵּן לוֹ הַמְּלִךְ סָךְ עֲצוּם, כִּי הַסוּס הוֹטֵב מְאֹד מְאֹד בְּעֵינֵי כָּל, וְלֹא נִתְרַצָּה עִם הַמְּלִךְ גַּם-כֵּן, כִּי אָמַר: מִסְתַּמָּא שׁוֹה יוֹתֵר. עַד שֶׁגַּם הַמְּלִךְ לֹא קָנָה הַסוּס. וְהִלֵּךְ מֵהַמְּלִךְ עִם הַסוּס לְהַשְׁקוֹתוֹ, וְהָיָה שָׁם פְּלוּמְפֵּ" שְׁמִשָּׁם מִשְׁקִין, וְקִפֵּץ הַסוּס לְתוֹךְ הַפְּלוּמְפֵּ" וְנִתְעַלֵּם וְאֵינְנוּ (הֵינּוּ שְׁנֵדָמָה לוֹ כֵּךְ, כִּי הָיָה מַעֲשֵׂה לְצִים כָּל הָעֵנִין שֶׁל הַסוּס), וְצַעַק מְאֹד עַל זֶה.

סיפורי שיחות שנדפסו אחר סיפורי מעשיות **מעשיות תמט**

וְנִתְקַבְּצוּ אֵלָיו בְּנֵי הָעוֹלָם לְקוֹל זַעֲקָתוֹ, וְשָׁאֲלוּ אוֹתוֹ: מָה אַתָּה צוֹעֵק? הַשֵּׁיב, שֶׁהַסּוֹס שָׁלוּ קִפְץ לְתוֹךְ הַפְּלוֹמֶפֶ. וְהִכּוּ אוֹתוֹ הַכָּה וּפְצוּעַ, כִּי נִדְמָה לְמִשְׁגָּע, כִּי נִקַּב הַפְּלוֹמֶפֶ צַר מְאֹד, וְאִיךְ אֶפְשָׁר שְׂיִקְפֹץ הַסּוֹס לָשֵׁם?! וְרָאָה שֶׁמִּכֵּן אוֹתוֹ וְהוּא נִרְאָה כְּמִשְׁגָּע, וְרָצָה לִילֵךְ מִשָּׁם. בְּתוֹךְ שְׂרָצָה לִילֵךְ מִשָּׁם - וְהִנֵּה הַסּוֹס מֵתְחִיל לְהוֹשִׁיט רֵאשׁוֹ מִתּוֹךְ הַפְּלוֹמֶפֶ, וְהֵתְחִיל לְצַעֵק שְׁנִית: אָהָה, אָהָה! מִחֲמַת שְׁנִידְמָה לוֹ שֶׁיֵּשׁ שָׁם סוֹסוֹ. וְנִתְקַבְּצוּ שׁוּב אֲצִלוֹ בְּנֵי הָעוֹלָם, וְהִכּוּ אוֹתוֹ שְׁנִית, כִּי הוּא מִשְׁגָּע כַּנִּל. וְרָצָה שׁוּב לִילֵךְ מִשָּׁם, כִּינֵן שְׂרָצָה לִילֵךְ - וְהִנֵּה מוֹשִׁיט שׁוּב הַסּוֹס אֶת רֵאשׁוֹ מִן הַפְּלוֹמֶפֶ, וְהֵתְחִיל לְצַעֵק עוֹד כַּנִּל, וְנִתְקַבְּצוּ שׁוּב אֵלָיו וְהִכּוּהוּ כַּנִּל.

כָּךְ הַסְטֵרָא אַחֲרָא מְטַעָה אֶת הָאָדָם בְּכָל פַּעַם עַל לֹא דְבַר, בְּשִׁקְרָ גְמוּר שְׂאִין בּוֹ מִמֶּשׁ, וְהוּא נֹסֵת אַחֲרֶיהָ, וְהוֹלֵךְ אַחֲרֶיהָ וְנִדְמָה לוֹ בְּכָל פַּעַם שְׂיִרְוִיחַ יוֹתֵר וְיִמְלֵא תַאֲוֹתוֹ יוֹתֵר, וְרַץ אַחֲרֵיהֶם כַּמָּה עֵתִים, וּפְתָאִים נִתְעַלְמוּ, וּבּוֹרְחִים וּמְסַתְלָקִים מִמֶּנּוּ כָּל הַתַּאֲוֹת, כַּאֲשֶׁר מִזְדַּמֵּן לְפַעְמִים, שֶׁהַתַּאֲוֹת מְסַתְלָקִים קֶצֶת, וְכַאֲשֶׁר הָאָדָם רוֹצֵה לְפָרֵד מֵהֶם, אֲזִי חוֹזְרִים וּמוֹשִׁיטִים רֵאשָׁם, וְהוּא חוֹזֵר וְרוֹדֵף אַחֲרֵיהֶם, וְכֵן מִתְנַהֵג לְהֵלֵן - שֶׁתִּכְף שְׁמוֹשִׁיטִים רֵאשָׁם הוּא חוֹזֵר לְרֹדֵף אַחֲרֵיהֶם. (וְלֹא בָּאָר הַעֲגִין יוֹתֵר. וְהִבּוּ הַיֵּטֵב).

ד. **מַעֲשֵׂה** בְּצַדִּיק אֶחָד, שֶׁהָיָה צַדִּיק גְּדוֹל מְאֹד, שְׂיִצָּא מִתַּאֲוָה הַיְדוּעַ לְגַמְרֵי לְגַמְרֵי כְּרָאוּי בְּשִׁלְמוֹת, וְעָלָה לְעוֹלָמוֹת עֲלִיוֹנִים. וְרָאָה שֶׁמִּנְחַ בִּיזוּרָה חֲתִיכוֹת בְּשׂוֹר וְעֲצָמוֹת, וְשָׁאֵל: מָה זֹאת? וְהַשִּׁיבּוֹ לוֹ, שֶׁזֹּאת הָיְתָה אִשָּׁה יָפָה מְאֹד מְאֹד, וְעַל כֵּן, מִחֲמַת שֶׁהָיְתָה מִחֲמַמֵּת גּוֹפָה לְעַבְרָה, עַל כֵּן מִחֲמַמֵּין אוֹתָהּ כָּאֵן. וְרָצָה לְרְאוֹתָהּ, וּמְסָרוּ לוֹ שִׁמּוֹת, שֶׁתְּחַזֵּר וְתִתְחַבֵּר כְּבִתְחִלָּה, וְרָאָה שֶׁהָיְתָה יָפָה תַאֲרָה גְּדוֹלָה מְאֹד, וּמִזָּה רָאוּי לְרְאוֹת גְּנוּת תַּאֲוָה הַזֹּאת, אִם חוֹתְכִין אוֹתָהּ לְחֲתִיכוֹת חֲתִיכוֹת, הָאֵם יְהִיָּה שִׁיךְ הַתַּאֲוָה וְכוּ'.

ה. **יְדוּעַ** שְׂעֲצָבוֹת הִיא מְדָה מְגִנָּה מְאֹד, וְצָרִיךְ לְהִתְרַחֵק מִמֶּנָּה מְאֹד. וְרָאוּי לְחִיּוֹת וְלְהָרִים עֲצָמוֹ. כִּי יְדוּעַ שְׂכָל תְּנוּעָה וְהִעֲתָקָה שְׂאָדָם מִנִּיעַ וּמִעֲתִיק עֲצָמוֹ כְּשֶׁנִּכְנַס לְעַבּוֹדַת הַשָּׁם, הִיא יְקָרָה מְאֹד בְּעֵינֵי הַשָּׁם.

אפלו הוא מניע עצמו רק כחוט השערה, כי מחמת שהאדם הוא בגוף, בעולם העשייה, קשה מאד עליו כל תנועה והעתקה, על כן היא יקרה מאד בעיני השם.

ומעשה היה בצדיק אחד, שנפל עליו עצבות וכבדות גדול. והעצבות והכבדות כשמתגברת על הצדיק, היא קשה מאד עליו, כי עליו מתחזקת יותר ויותר. עד שנפל עליו עצלות וכבדות כל-כף - עד שלא היה אפשר לו כלל לזוז ממקומו ממש מחמת גדל הכבדות והעצבות שהתגברה עליו מאד. ורצה לשמח עצמו ולהרים עצמו, ולא היה אפשר לו בשום דבר לשמח ולהרים עצמו, כי בכל דבר שרצה לשמח עצמו - מצא לו הבעל דבר בתוכו עצבות, עד שלא היה אפשר לו בשום דבר לשמח את עצמו, כי בכל שמחה שרצה לשמח ולהרים עצמו, מצא לו עצבות בתוכה. והתחיל לשמח עצמו בשמחת "שלא עשני גוי".

וזה בודאי שמחה גדולה שאין לה שעור כי אין לשער ההפרש וההבדל, אלא אלפי אלפים הבדלות, שיש בין קדשת ישראל, הפחות שבפחותים, לבין זהמת טמאת העובדי כוכבים וכשיזכר היטב חסד השם יתברך עליו, שלא עשהו גוי, בודאי ראוי שתגדל שמחתו מאד. והיא שמחה שאין עליה עצבות, כי בשלמא כשמשמח עצמו בדבר שעשהו הוא עצמו, על זה אפשר למצא עצבות על כל שמחה, כי ימצא לו חסרונות בכל דבר כדי שלא להניחו להרים ולשמח עצמו, אבל בזה שלא עשני גוי, שהוא רק מהשם יתברך, שהשם יתברך עשה כן וחמל עליו ולא עשהו גוי, איך אפשר למצא חסרון בזו השמחה מאחר שהוא רק מעשה השם יתברך, כי בודאי איך שיהיה, על כל פנים הוא הפרש גדול בינו לבין עובדי כוכבים, אשר אין שעור וערך.

והצדיק הנ"ל התחיל לשמח עצמו בזה. והתחיל לשמח ולהרים עצמו מעט מעט, ובכל פעם הרים ושמח עצמו ביותר, עד שבא לשמחה גדולה כל-כף, עד שהגיע להשמחה שהיה למשה רבנו, עליו השלום, בעת שעלה לקבל הלוחות. ובתוך שהרים ושמח עצמו, פרח בעולמות כמה וכמה אלפים פרסאות. ובתוך כך הביט בעצמו - והנה

סיפורי שיחות שנדפסו אחר סיפורי מעשיות מעשיות תנא

הוא רחוק מאד ממקום שהיה בתחלה, והיה לו צער גדול: כי היה סבור שיפל לאיזה מקום אחר, ויהיה תמיהה גדולה עליו שנעלם פתאם, והצדיק חפץ תמיד להיות הצנע לכת. והשמחה התחילה לפסק, כי השמחה - יש לה גבול, שמתחלת עצמה ומסימת עצמה, וכשהתחילה השמחה לפסק - פסקה מעט מעט, ונשפל מעט מעט.

וכשחזר וירד ונשפל ממקום שפרח לשם בשעת השמחה, לא חזר תחלה למקומו הראשון שפרח משם, כדרך פריחתו. רק שירד מיד למטה - ממקום שפרח לשם. ועל כן היה פליאה גדולה על שמצא את עצמו אחר שירד, למטה במקומו הראשון. והבן היטב. עד שחזר למקום שהיה בתחלה והביט בעצמו, וראה שהוא ממש במקום שהיה בתחלה, ולא נעתק ממקומו כלל, רק אפשר כחוט השערה שאי אפשר לאדם לשער, רק השם יתברך. והיה תמיהה גדולה בעיני הצדיק שפרח כל-כך בעולמות, וכאן למטה לא נעתק כלל; והראו לו, שכל-כך יקר בעיני השם יתברך תנועה והעתקה קטנה שאדם מעתיק עצמו בזה העולם, אפלו פחות מחוט השערה, עד שאין כדאי נגד זה כמה וכמה אלפים עולמות ופרסאות.

ולהבין זה כי ידוע שהעולם הגשמי הזה הוא רק נקדת המרכז בתוך הגלגלים, כמבאר לבעלי תכונה, ומכל שכן נגד עולמות עליונים בודאי אינה נחשבת כל הארץ יותר מנקדה. וידוע שכל הקוים שתמשך מנקדת המרכז, הנה הם אצל הנקדה סמוכים כל הקוים זה לזה, וכל מה שמתרחקים מהנקדה - הם מתרחקים זה מזה יותר; וכן כשיתרחקו הקוים הרבה מאד מהנקדה, יתרחקו גם-כן הקוים זה מזה מאד, אף שלמטה אצל הנקדה הם סמוכים זה לזה. כזה:

נמצא, אם ישער בדעתו קוים נמשכים מהארץ התחתונה, אפלו רק עד הגלגלים, נמצא אפלו אם אינו הולך ממקומו רק כמלא החוט, אף-על-פי-כן במקום הגלגלים נתרחק ממקום שהיה נגד ראשו תחלה, נתרחק עתה כמה וכמה אלפים פרסאות, לפי ערך גדל הגלגל העליון נגד הארץ התחתונה כידוע, כי שם קבועים כוכבים אין מספר, וכל כוכב הוא בערך גדל זה העולם ויותר. מכל שכן וכל שכן

כְּשִׁישְׁעַר בְּדַעְתּוֹ הַקּוּיִם נִמְשָׁכִים עַד עוֹלָמוֹת עֲלִיוֹנִים, אֲשֶׁר כָּל הַגְּלָגְלִים נִגְדָּם אִינָם נִחְשָׁבִים כְּלוּם, נִמְצָא שְׂאִין שְׁעוֹר לְהַרְחוֹק שְׁנַתְּרַחֵק שָׁם בְּעוֹלָמוֹת עֲלִיוֹנִים, עַל יְדֵי הַרְחוֹק כָּל שֶׁהוּא, אֶפְלוּ פְּחוֹת מַחוּט הַשְּׁעָרָה שְׁנַתְּרַחֵק וְהַלֵּךְ מִמָּקוֹם שֶׁהִיָּה בַתְּחִלָּה. כִּי אִף שֶׁבְּכָאֵן בְּהֶאֱרָץ הַתְּחִתּוֹנָה לֹא נִתְּרַחֵק, וְהַלֵּךְ רַק פְּחוֹת מַחוּט הַשְּׁעָרָה, שֶׁבְּעֵינָיו לֹא נִתְּרַחֵק כְּלוּם, כִּי זֶה אִי אֶפְשָׁר לְשַׁעַר, רַק הַשֵּׁם יִתְּבַרֵךְ, עִם כָּל זֶה, שָׁם בְּעוֹלָמוֹת עֲלִיוֹנִים נִתְּרַחֵק כְּמָה וְכְמָה אֲלֵפִים עוֹלָמוֹת וּפְרָסָאוֹת. מִכָּל שָׁכֵן וְכָל שָׁכֵן כְּשֶׁאֲדָם הוֹלֵךְ פְּרָסָה אוֹ כְּמָה פְּרָסָאוֹת בְּעִבּוֹדַת הַשֵּׁם, עֵין לֹא רְאֵתָה וְכו'.

ו. דַּע שִׁישׁ שְׁנֵי מִינֵי פְּלָטִין, וְשְׁנֵי הַפְּלָטִין דּוֹמִין זֶה לְזֶה. בְּאֶחָד דָּר בּוּ מְלֶךְ, וּבַהֲשֵׁנִי דָר עֶבֶד. וּבּוֹדָאִי, בְּאֵמֶת הוּא חֲלוֹק גְּדוֹל בֵּין הַפְּלָטִין שֶׁל מְלֶךְ לְפְלָטִין שֶׁל עֶבֶד, רַק אִף עַל פִּי כּוֹן, אֶפְשָׁר לְטַעוֹת בִּינְיָהֶם, כִּי יֵשׁ קֶשֶׁר שְׁמַתְקֻשְׁרִין הַרְבֵּה נְפֹשׁוֹת, עַד שֶׁנַּעֲשֶׂה מֵהֶם בֵּית וּפְלָטִין, כִּי מִתְקַשְׁרִין אֶחָד בְּאֶחָד וְאֶחָד בְּאֶחָד עַד שֶׁנַּעֲשֶׂה מֵהֶם יְסוֹד, וְאַחֲרֵי־כֵן נַעֲשֶׂה אֵהָל, עַד שֶׁנִּבְנְיָה מֵהֶם בֵּית וּמְדוֹר. וְזֶה הַמְדוֹר הוּא מְדוֹר לְאֵמֶת, וְכִשְׁצָרִיכִין לְבַקֵּשׁ אֵמֶת - מוֹצֵאִין שָׁם בְּאוֹתוֹ הַמְדוֹר, הִינּוּ: בְּתוֹךְ הַקֶּשֶׁר שֶׁל הַנְּפֹשׁוֹת הַנ"ל, שֶׁמֵּהֶם נַעֲשֶׂה מְדוֹר לְהֵאֱמֶת כַּנ"ל. וְעַל כֵּן צִוְּתָה הַתּוֹרָה^ב: "אַחֲרֵי רַבִּים לְהִטּוֹת", כִּי מֵאַחַר שְׂרָבִים נִתְקַשְׁרוּ כְּאֶחָד - בּוֹדָאִי שָׁם הָאֵמֶת כַּנ"ל. וְזֶה בְּחִינַת^ג: "כָּל הַנְּפֹשׁ הַבָּאָה לְבֵית יַעֲקֹב", הִינּוּ שֶׁמֵּהַנְּפֹשׁוֹת נַעֲשֶׂה בֵּית יַעֲקֹב, הִינּוּ: בֵּית וּמְדוֹר לְאֵמֶת שֶׁהוּא בְּחִינַת יַעֲקֹב, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב^ד: "תִּתֵּן אֵמֶת לְיַעֲקֹב".

אֲבָל דַּע, שִׁישׁ כְּנֻגַד זֶה קֶשֶׁר שֶׁל רְשָׁעִים, שְׁמַתְקֻשְׁרִין יַחַד הַרְבֵּה נְפֹשׁוֹת שֶׁל רְשָׁעִים וְנַעֲשֶׂה מֵהֶם בֵּית וּמְדוֹר לְשִׁקְרָה. וְעַל זֶה הַזְּהִיר הַנְּבִיאִי: "לֹא תֵאמְרוּן קֶשֶׁר לְכָל אֲשֶׁר יֹאמֵר הָעַם הַזֶּה קֶשֶׁר" כִּי קֶשֶׁר רְשָׁעִים אֵינּוּ מִן הַמִּנְיָן, וְעַל זֶה כְּתִיב^ה: "לֹא תִהְיֶה אַחֲרֵי רַבִּים לְרַעַת". וְהִנֵּה, בֵּין שְׁנֵי הַבְּתִימִים הַנ"ל אֶפְשָׁר לְטַעוֹת, הִינּוּ: בֵּין הָאֵמֶת וְהַשִּׁקְרָה. כִּי הַשִּׁקְרָה מְדַמָּה עֲצָמוֹ לְהָאֵמֶת, כִּי גַם שָׁם יֵשׁ קֶשֶׁר מִנְּפֹשׁוֹת רַבִּים,

מקורות ותרגומים

פ. שמות פרק כ"ג. צ. בראשית פרק מ"ו. ק. מיכה פרק ב'. ר. ישעיה פרק ח'. ש. שמות פרק כ"ג.

סיפורי שיחות שנדפסו אחר סיפורי מעשיות מעשיות תנג

ואפֿשר לאָדם לטעות, ואינו יודע היכן האמת ולהיכן יקרב עצמו. ודע, שעל ידי מצות פֿדיון שבויים זוכה להבין בין שני הבתים הנ"ל, בין אמת לשקר, בין מלך לעבד. כי השקר הוא בחינת עבד, בחינת ארור, בחינת: "ארור כנען עבד עבדים" וכו'.

ודע שיש שני שכליות. והם בחינת אָחור וקָדָם. הינו שיש שכל שמגיע לאדם לפי הזמן, וכל מה שנזקק ובא בימים יותר - הוא יודע יותר, בבחינת: "ימים ידברו". וזה השכל הוא בחינת אָחור, שבא באָחור הזמן, כי לזה השכל צריך זמן, אבל יש שכל שבא לאדם בשפע גדול, במהירות גדול, בפחות מרגע, כי הוא למעלה מהזמן, ואין צריך שום זמן לזה השכל, וזה השכל הוא בחינת פָּנים, והוא בחינת יעקב, בחינת אמת, בבחינת: "מבקשי פניך יעקב סלה".

ח. אחר שבת פרשת ויחי אמר: בשלש סעודות זה נודע לי סגלה לפאקין. לקח קרייד, ושלש פעמים כמו משקל הקרייד יקח זיפה, ויעשה משניהם מרחץ לרחץ התינוק (שקורין 'באד'), וצריך לעשות תכף ומיד כשמתחיל התינוק להתחמם ולבער על זה, ויועיל בעזרת השם אם אין הגזרה חזקה, אבל אם הגזרה חזקה חס ושלום - לא יועיל.

ואמר כי חלי הפאקין נעשה מחטא העגל. ובענין כזה קשה: הלא גם אצל אמות העולם יש חלי זה?! אך איתא במדרשי: שאמות העולם היו ראויים שלא יהיה להם שום חלי (מאחר שנתנו לחלקם העולם הזה), אך כדי שלא יהיו מונין ומתגורין בישראל, נתן להם כל החלאים שיש לישראל. וכמו שפרש רש"י על פסוק: "חרפת נבל אל תשימני" - "הבא גם עליו נגעים ומכאובות, כדי שלא יוכל לומר לי אתם לוקים ואנו אין אנו לוקים". והתפלה הזאת גרמה להביא יסורי חלאים על האמות. וגם לכאורה קשה: הלא גם קדם חטא העגל בודאי היה חלי זה, אך קדם - לא היה חלי קשה, רק שהיו הפאקין מחמת הדמים שהתינוק יונק במעי אמו, כידוע לחכמי הרופאים,

מקורות ותרגומים

ת. בראשית פרק ט'. א. איוב פרק ל"ב. ב. תהלים פרק כ"ה. ג. אבן עזרא. ד. נהר. ה. סבון. ו. בראשית-רבה פרשה פ"ח. ז. תהלים פרק ל"א.

תנר סיפורי שיחות שנדפסו אחר סיפורי מעשיות מעשיות

אבל לא היה חלי קשה שיהא מסכן למות חס ושלום כמו עכשו, וזה נעשה מחטא הנ"ל.

גם נרמז קצת ב'ירמיה' נזכרים כלם בפסוק אחד: "גם כי תכבסי בנתר ותרבי לך בורית נכתם עונך לפני" - פרוש רש"י: על עוון העגל. נתר - פרוש הלעז קרייד. בורית - זייף. (נמצא שמרמז כאן סוד הסגלה הנ"ל הבא מחטא העגל, דהינו לכבס בנתר שהוא קרייד ולהרבות בורית שהוא זייף). והבן נפלאות.

ט. מימי ילדותו פעם אחת באו אליו עם פדיון להתפלל על ילדה - "שרה אסתר בת יהודית", ואמר שתמות וכן הוה. ואמר, שינדע זאת מהתורה הקדושה, שראה אז פסוק: "והדגה אשר ביאר מתה ויבאש" ובאלו התבות "מתה" "ויבאש" נתגלה לו זאת. "מתה" ו"יבאש" ראשי תבות: ש'רה א'סתר ב'ת י'הודית, וי - מתה, השם ישמרנו.

י. הזהיר לאנשיו שכשיקרה להם מקרה בלתי טהור, חס ושלום, שילכו תכף ומיד למקוה לטבל, כי על ידי המקרה, חס ושלום, נעשה מה שנעשה. על כן טוב מאד שקדם שמתחיל להעשות מזה איזה דבר, חס ושלום, שיקדים עצמו האדם ויטבל ויטהר עצמו.

והזהיר מאד לבל יתפחד האדם מזה כלל, כי הפחד והדאגות והמרה שחורות בענין זה מזיק מאד מאד. בפרט אחר שגלה אלו העשרה קפיטל תהלים המסגלים לתקון חטא זה, והם: ט"ז. ל"ב. מ"א. מ"ב. נ"ט. ע"ז. צ'. ק"ה. קל"ז. ק"ן. כמבאר בספרים הנדפסים כבר. אז אמר: שמי שיזכה לקיים זאת, לומר אלו העשרה קפיטל תהלים הנ"ל באותו היום שיקרה לו, חס ושלום, אזי בודאי יתקן חטאו, ושוב אל ידאג כלל. גם היה מתלוצץ מאלו החסידים והיראים, שכשמגיע להם איזה הרהור אזי הם מתפחדים שלא יבואו לידי מקרה, ומחמת זה הם רגילים בהתר מחמת פחד שלא יבואו לידי מקרה. והוא זכרונו

סיפורי שיחות שנדפסו אחר סיפורי מעשיות מעשיות תנה

לברכה הִיא מתלוּצֵץ מִזֶּה. וְעַקֵּר כְּוַנְתּוּ הִיא שְׁהָאָדָם צָרִיף לְבִלִי לְהַתְפַּחַד וּלְהַתִּירָא כָּלֵל מְדַבְרִים כְּאֵלוֹ, וּלְבִלִי לְחֻשְׁבֵּי מְחֻשְׁבוֹת כָּלֵל בְּעִנְיָן זֶה, רַק יְהִי כְּגַבּוֹר חֵיל לְעַמֵּד כְּנֶגֶד תְּאֻתּוֹ, וַיִּסִּיחַ דַּעְתּוֹ מִזֶּה לְגַמְרִי, וְאֵל יִתְפַּחַד כָּלֵל, וְה' הַטּוֹב בְּעִינָיו יַעֲשֶׂה עִמּוֹ מִה שֶׁהוּא יִתְבַּרֵךְ חַפְצֵי.

וְרִמָּז בְּדַבְרֵי שֶׁזֶה בְּחִינַת פָּגָם שֶׁל דָּוִד הַמֶּלֶךְ עָלָיו הַשְּׁלוֹם בְּבֵת שְׁבַע וְכוּ', וְלֹא בָּאֵר הַדְּבָר הַיָּטִב. וּמֵאֵד מֵאֵד צָרִיכִין לְהַתְחַזֵּק בְּשִׁמְחָה תָּמִיד, וְאֵל יִפֹּל בְּדַעְתּוֹ כָּלֵל מְשׁוּם דְּבָר שְׁבַעוֹלָם, אִף אִם יַעֲבֹר עָלָיו מֵה. וְאִם יְהִי חֵזֶק בְּדַעְתּוֹ וְלֹא יִתְפַּחַד כָּלֵל, וְלֹא יִחְשַׁב מְחֻשְׁבוֹת כָּלֵל (שְׁקוֹרִין 'אֵיבֵעֵר טְרַאכְטִין'), וַיִּלְךְ בְּתַמּוֹ בְּשִׁמְחָה - יִזְכֶּה לְסוּף לְעַבֵּר עַל הַכָּל בְּשְׁלוֹם. וּדְבָרִים כְּאֵלוֹ אֵי אֶפְשָׁר לְבָאֵר בְּכֵתָב, וְעָרוּם יְבִין לְאֲשׁוּרוֹ.

יא. **עוֹד** מֵה שֶׁסָּפַר בְּשִׁבְתָּ חֲנֻכָּה וְנִשְׁכַּח, מִבֵּן מֶלֶךְ שֶׁנִּתְרַחַק מֵאֲבִיו וְכוּ', וְהִיא מִתְגַּעְגַּע מֵאֵד מֵאֵד וְכוּ' וְכוּ', וְהִגִּיעַ לוֹ כֵּתָב מֵאֲבִיו, וְהִיא מְשַׁתְּעֵשֶׁע בּוֹ מֵאֵד מֵאֵד, וְהִיא מִתְגַּעְגַּע עֲדִין מֵאֵד, וְהִיא מִתְגַּעְגַּע עַל כָּל פְּנִים שְׂיוֹשִׁיט לוֹ יָד, וְאִם הִיא מוֹשִׁיט לוֹ יָד, הִיא מְחַבְּקָה וּמְנַשְׁקָה. אַחֲרֵיכֵן יֵשֵׁב עֲצָמוֹ: הֲלֹא זֶה הַכֵּתָב הוּא כֵּתָב יָד הַמֶּלֶךְ בְּעֲצָמוֹ, וְאִם-כֵּן הוּא יָד הַמֶּלֶךְ וְכוּ' וְכוּ' (כֵּל זֶה לֹא נִכְתָּב כְּרַאוּי כִּי נִשְׁכַּח כִּי לֹא נִכְתָּב בְּזִמְנוֹ).

תָּם וְנִשְׁלָם שְׁבַח לְאֵל בּוֹרָא עוֹלָם

בְּרוּךְ הַנוֹתֵן לַיַּעֲף כַּח וּלְאִין אוֹנִים עֲצָמָה יְרֵבָה.

מעשה מבטחון

שספּרה רבנו הקדוש זכר צדיק וקדוש לברכה ליל ד' אלול תקס"ו לפ"ק.
ענה ואמר, עוד ספרתי מעשה מבטחון וזו היא:

מלך אחד אמר בלבו מי ימצא שלא יהיו לו לדאג יותר ממני, כי יש לי כל טוב ואני מלך ומושל, והלך לחקר אחר זה, והיה הולך בלילה והיה עומד אחורי הבתים להקשיב ולשמע את דברי העולם, והיה שומע דאגות כל אחד, שזה אינו הולך לו כסדר בחנות, ואחר-כך הלך לבית אחר, ושמע שיש לו דאגה שהוא צריך להמלכות, וכן שאר כל הדאגות של כל אחד ואחד.

אחר-כך הלך וראה בית אחד נמוך עומד בתוך הקרקע והחלונות למטה סמוכים ממש להארץ והגג נופל ונשבר. וראה ששם יושב אחד ומנגן על הכנור שצריך להקשיב מאד כדי לשמע את הקול והוא שמח מאד וקדרה עם משקה עומדת לפניו והמשקה היה יין ומאכלים עומדים לפניו והוא שמח מאד מלא שמחה בלא דאגה כלל, הלך ונכנס לתוך הבית ושאל בשלומו, והשיבו. וראה הקדרה עם המשקה לפניו והמיני מאכלים והוא רק מלא שמחה, וכבד את המלך לשתות ושתה אל המלך והיה המלך שותה גם-כן למען האהבה, אחר-כך שכב לישן וראה שהוא אך שמח בלי שום דאגה ובבקר עמד המלך וגם הוא עמד ולוה את המלך ושאל המלך אותו: מאין אתה לוקח כל זאת? והשיב לו: אני יכול לתקן כל תקוני הדברים שנתקלקלו (שקורין 'נאפריווקיס') כי מלאכה שלמה אני יכול, רק תקוני הדברים שנתקלקלו, ואני יוצא בבקר ואני מתקן איזה דברים וכשאני מקבץ מזה איזה סך חמשה-ששה זהובים אני קונה לי כל אלו הדברים של אכילה ושתיה, כששמע המלך זאת, אמר בלבו! אקלקל לו זאת. הלך המלך ונתן כרוז שכל מי שיהיה לו דבר

לתקן לא יתן לשום אדם לתקן, רק יתקן בעצמו או יקנה לו הדבר הזה חדשה. בבקר הלך לשאל אחר תקוני הדברים ואמרו לו שגזר המלך שלא לתן לשום אדם לתקן שום דבר, וירע בעיניו, אך בטח בה'.

והלך וראה גביר אחד שחוטב עצים, ושאל אותו: למה אתה חוטב עצים? האם זה כבודך? אמר לו: חזרתי אחר איש שיחטב עצים ולא מצאתי והכרחתי לחטב בעצמי. אמר לו: תן לי ואני אחטב עמך, וחטב העצים ונתן לו הגביר זהב אחד, ראה שזה טוב והלך לחטב עוד עצים עד שקבץ ששה זהובים וקנה שוב כל הסעדה (ובזה הלשון אמר רבנו ז"ל: "אין דיא סעדה איז גיווען א סעדה"), והיה שמח והמלך הלך שוב אחרי חלון ביתו לראות וראה שזה יושב והמשקה והמאכלים לפניו. והוא שמח מאד, הלך המלך ונכנס לתוך הבית וראה כנ"ל ושכב גם כן שם כמו הלילה הראשון ובבקר עמד האיש ולוה את המלך, ושאל לו: מאין אתה לוקח זאת, כי זה צריך להוציא עליו ממון? והשיב לו: דרכי היה לתקן כל הדברים שנתקלקלו ואחר-כך גזר המלך שלא לתן עוד לשום אדם לתקן וחטבתי עצים עד שקבצתי ממון לזה כנ"ל, והלך המלך מאתו וגזר שלא לתן לשום אדם לחטב עצים. ויהי כאשר בא אל האדם לחטב עצים והשיב לו, שגזר המלך גזר-דין שלא לתן לשום אדם לחטב עצים, וירע בעיניו כי אין כסף, אך בטח בה' והלך וראה אחד מנקה הדיר, ושאל אותו: מי אתה שתנקה הדיר? השיב לו: חזרתי ולא מצאתי מי שינקה לי והכרחתי לנקות בעצמי, אמר לו: תן לי ואני אנקה. עמד ונקה אותה ונתן לו שני זהובים, הלך ונקה עוד דירים וקבץ ששה זהובים וקנה שוב כל הסעדה הנ"ל, והלך לביתו (והסעדה הוא סעדה) והיה שמח מאד. הלך המלך שוב לראות וראה שוב ככל הנ"ל ונכנס לבית כנ"ל.

ואחר-כך בבקר לווה עוד את המלך ושאל אותו המלך שוב כנ"ל, והשיב לו כל הנ"ל. הלך המלך וגזר שלא לתן לשום אדם לנקות דיר. בבקר הלך האיש לחזר לנקות דירים והשיבו לו שהמלך גזר על זה כנ"ל. הלך האיש והשכיר לאיש חיל אצל המיניסטער שלוקח חיל למלך כי יש חיל שלוקחין אותם בזרוע מה שמגיע לו מהמדינה ויש חיל ששוכרין אותם, והלך הוא והשכיר עצמו לאיש חיל והתנה עם

המיניסטער שאינו משכיר עצמו לעולם כי אם לזמן ובכל יום ויום בבקר יתן לו שכרו. והמיניסטער הלביש אותו תכף בבגדי אנשי חיל ותלה לו חרב בצדו ושלח אותו למקום שצריך, אחר־כך לעת ערב כשעשה כל פעלתו השליך הבגדים מעליו וקנה לו כל הסעדה הנ"ל והלך לביתו (והסעודה הוא סעדה) והיה שמח מאד. הלך המלך שוב לראות וראה שהכל מוכן לפניו והוא שמח מאד כנ"ל ונכנס לביתו ושכב כנ"ל, ושאל אותו כנ"ל, וספר לו ככל הנ"ל. הלך המלך וקרא להמיניסטער וצוה עליו שלא ירים את ידו לשלם מהקאסע לשום אדם באותו היום.

בבקר הלך להמיניסטער שישלם לו שכרו עבור היום ולא רצה, ושאל לו: הלא התניתי עמך שתשלם לי בכל יום? השיב לו, שהמלך גזר שלא לשלם לשום אדם היום. וכל מה שטען עמו לא הואיל, והשיב לו מוטב אשלם לך מחר בעד שני ימים והיום אי אפשר לשלם לך. מה עשה? הלך ושבר חתיכה מהחרב ונתקן שם עץ במקומה ולא היה נראה ונכר מבחוץ כלל, והלך והשפין אותה החתיכה וקנה שוב כל הסעדה הנ"ל (והסעודה הוא סעדה) הלך שוב המלך וראה שהשמחה בשלמות כמקדם ונכנס שוב לביתו ושכב שם כנ"ל, ושאל אותו כנ"ל, וספר לו ככל הנ"ל שהכרח לשבר הלהב של החרב מן הקתא והשפין אותה כדי לקנות לו צרכי הסעדה, ואחר־כך כשאקבל מעות בעד אותו היום אפדה ואתקן את החרב ולא יהיה נכר כלל, כי אני יכול לתקן כל הדברים שנתקלקלו (ולא יגיע שום הזק להמלך).

הלך המלך לביתו וקרא את המיניסטער וצוה עליו באשר שיש חיב מיתה, בכך תקרא אותו האיש חיל ששכרת שיהיה איש חיל ותצוה אותו דיקא שהוא יחתך ראשו של החיב מיתה הלך המיניסטער ועשה כן, וקרא אותו ובא לפני המלך והמלך צוה שיתאספו כל השרים כדי לראות השחוק הזה שנמצא איש שנעץ חתיכת עץ במקום החרב והוא בא לפני המלך ויפל לפני רגליו ושאל לו: אדוני המלך על מה נקראתי? אמר לו, כדי לחתך הראש של החיב מיתה. השיב לו והתחנן לפניו, באשר שמעולם לא שפך דם בכך וקרא אחר לזה. והמלך השיב לו שהוא דוקא מכרח עתה לשפך דמו, אמר

סיפורי

מעשה מבמחון

מעשיות תנ"ך

לְהַמְלִיךְ: וְכִי יֵשׁ פֶּסֶק בְּרוּר עַל זֶה, אוֹלֵי אֵין הַדִּין בְּרוּר שֶׁהוּא חַיֵּב מִיתָה וְאֲנִי לֹא שִׁפְכְּתִי דָם מֵעוֹלָם, מִכָּל־שִׁכְּן שֶׁאֲשַׁפּוֹךְ דָּם שֶׁאֵינִי בְּרוּר אִם הוּא חַיֵּב מִיתָה. הַשִּׁיב לוֹ הַמֶּלֶךְ: בְּוֹדָאֵי הַדִּין בְּרוּר שֶׁחַיֵּב מִיתָה, כִּי בְּוֹדָאֵי יֵשׁ פֶּסֶק עַל זֶה (שְׁקוּרִין: דְּעַקְרִיט) וְעַתָּה מִכְּרַח שֶׁאֲתָה דוֹקָא תִשְׁפֹּךְ דָּמוֹ. רְאֵה שְׂאִי־אֶפְשֶׁר לִפְעֹל אֶצֶל הַמֶּלֶךְ פְּנֵה עֲצֹמוֹ אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְאָמַר! "אֵל שְׂדֵי אֲנִי לֹא שִׁפְכְּתִי דָם מֵעוֹלָם וּבְאֵם זֶה הָאִישׁ אֵינִי חַיֵּב מִיתָה יְהִי נַעֲשֶׂה מְהַבְרִזֵל עֵץ". וְחֻטֵּף הַחֶרֶב וְשִׁלְפָה מִתְעַרְהָ וְרֵאוּ הַכֹּל שֶׁהוּא עֵץ וְנַעֲשֶׂה שֶׁם שְׁחוֹק גָּדוֹל, רְאֵה הַמֶּלֶךְ שֶׁהוּא אִישׁ נָאָה כְּזֶה וּפְטָרוֹ לְשָׁלוֹם!

